COLLECTANEA CRITICA

QUIBUS CONTINENTUR

OBSERVATIONES CRITICAE IN SCRIPTORES GRAECOS.

SCRIPSIT

C. G. COBET.

LUGDUNI-BATAVORUM,
E. J. BRILL.
MDCCCLXXVIII.

PRAEFATIO.

Non est mihi longa praefatione opus τὰ αὐτὰ περὶ τῶν αὐτῶν scribenti et quod in *Variis* et *Novis Lectionibus* et in *Miscellaneis Criticis* agebam idem eodem modo in his *Collectaneis* agenti, nempe ut scriptores Graecos mendis vitiisque liberarem, quae scribarum .socordia et correctorum futilitas in omni scriptorum genere plurima offuderunt.

Scripsi haec partim in dulci feriarum otio, partim extra ferias horis subsicivis ut animum muneribus Academicis fessum, quorum pars ingrata admodum et molesta est, suavitate literarum reficerem et recrearem.

Erat in animo hac praefandi opportunitate uti ad respondendum nonnihil nonnullis, qui mihi veluti bellum indixerunt, sed quo magis ingravescit aetas eo minus mihi haec proelia — an iurgia — placent. Semper enim in his periculum est ne incalescas plus satis et animo concitato ea iacias, quorum te posthac aut pigeat pudeatque aut certe poeniteat. Eadem de causa periculum est ne sano et sobrio lectori ludibrium debeas.

Non est in Criticorum numero lepidior et venustior homo quam Brunckius, sed ubi cum suo Professore Regio Vauvillerio ineptissimo mortalium digladiatur, quam turpiter et ridicule se dare solet. Sunt hodie Critici aliquanto mansuetiores et urbaniores quam antea. Audi Bentleium (ad Ciceronis *Tusculanas* pag. 4): „*Ecquis horum hominum, qui nunc literas tractant, aequo animo ferret se, non dico corrigi aut castigari, sed vel doceri quicquam? Equidem me commemini in gravissimam et inexpiabilem viri satis noti offensionem incurrisse nullam aliam ob causam nisi quod corruptum poëtae Graeci locum emendaverim, quem ille ante sollicitaverat Musis omnibus iratis.*" Supersunt tamen etiam nunc vestigia ruris. Itaque neque quemquam lacessere satius esse arbitror neque lacessitum responsare. Si quem igitur in me scribere iuvat, per me licet, scribito. Quoniam enim haec mihi neque multum nocent, neque magno opere molesta sunt,

κράτιστον εἰκῇ ταῦτ' ἐᾶν ἀφειμένα.

Indicem Graecum quam potui locupletissimum et plenissimum confeci ut quisque facili negotio observationem grammaticam aut criticam aut palaeographicam, aut loci alicuius correctionem reperire possit. Composui indicem sic ut emendata lectio prima ponatur eique vitiosa librorum scriptura postponatur ut in his:

Ἀμωσγέπως — ἄλλως γέ πως.
Δεκάζειν — δικάζειν.
Ὀμόσαι — ὁμολογῆσαι.
Ὁσιότης — θειότης.
Περιφθείρομαι — περιφέρομαι.

Similiterque in reliquis omnibus, in quibus hoc potissimum agebam ut ostenderem esse quaedam scribendi vitia et errores, ad quos stulta librariorum natio esset εὐεπίφορος, quique in similibus locis passim similiter committantur. ἈΜΩϹΓЄΠΩϹ, ut hoc utar, sexcentis locis Graeculi in ἄλλως γέ πως imperite converterunt, namque ἄλλως γέ πως nemo umquam Graecorum

dixit, sed omnes constanter *ἄλλως πως* dicebant idque longe alio sensu quam *ἀμωσγέπως*, in quo *γε* necessarium est (ut in *εἷς γέ τις*), quod in *ἄλλως γέ πως* inepte abundat. Itaque *ἄλλως γέ πως ubicumque legitur* cum vitio ambulat, quod certa emendatione undique est expellendum. Eadem ratio est in antiquo verbo ΔЄΚΑΖЄΙΝ et CΥΝΔЄΚΑΖЄΙΝ *largitione corrumpere contra officium ac fidem*, primum iudices, deinde reliquos omnes. Sequiores Graeculi pessime depravata lingua vetere eo sensu *δωροδοκεῖν τινά* dicebant, ut verbum antiquum *δωροδοκεῖν παρά τινος*, quod simul ratio et usus docent significare *largitione ab aliquo corrumpi*, plane in contrarium verterit. Interea vetus *δεκάζειν* usu cessit et demortuum est et a nullo intelligebatur. Quid igitur? Si quando *δεκάζειν* in Veterum libris legeretur *δΙκάζειν* substituebant de sententia loci minime solliciti. Quam saepe ostendimus *ὀμόσαι* et *ὁμολογῆσαι*, quamquam toto coelo diversa, inter se permisceri. Quoties deprehendimus scribas sententiae securos pro ΘЄΙΟC et ΘЄΙΟΤΗC supposuisse *ὅσιος* et *ὁσιότης*, aut contra. Quam multos locos protulimus, in quibus ΦΘЄΙΡΩ et ΦЄΡΩ ridiculum in modum confusa essent. Est in his, ut in sexcentis aliis, quaedam veluti errorum analogia et peccandi constantia. Quemadmodum enim inter se permutantur *φθείρω* et *φέρω*, sic *ἐκφέρειν* pro *ἐκφθείρειν* scribitur, *διαφέρειν* pro *διαφθείρειν*, *διαφορά* pro *διαφθορά*, *ἀδιάφορος* pro *ἀδιάφθορος*, et sic passim *περιφέρεσθαι* scriptum esse videmus, ubi loci sententia *περιφθείρεσθαι* verum esse clamat. Omnino in scriptorum veterum emendatione quamquam sola ratio dominatur, quae nullis legibus aut finibus coerceri aut circumscribi potest, egregium subsidium et adiumentum et ad verum reperiendum et ubi repereris approbandum est in peritia rei palaeographicae, quae ex diuturno Codicum veterum usu sensim et paulatim paritur. Incertum est sitne inutilius an ineptius regulas quasdam Criticas constituere velle, quibus tamquam gubernaculis criticae artis cursus dirigatur, id quod paucos

quosdam theologos facere videmus, namque unius cuiusque loci natura et indoles per se spectari et explorari debet ut olim amissa veritas reperiatur, sed facem praefert in tenebris Palaeographia, ad cuius lucem vitiorum originem et progressus tamquam oculis cernimus et manibus tenemus; quo subsidio qui caret si tamen est acutus et perspicax poterit complura ingeniose excogitare, sed deerit in plerisque ἡ ἐνάργεια et ἡ πειθανάγκη, quam observationes palaeographicae afferunt. Non omnibus, in quibus est egregia ad artem criticam exercendam indoles, contingit ut Codices veteres, praeclara antiquitatis monumenta, diu et multum versare et explorare possint. Nempe cursu rerum et temporum ita evenit ut ubi essent optimi et vetustissimi libri Mss. ibi Critici aut nulli essent aut nullius pretii, et contra floreat Critica ars apud eos ubi Codices aut nulli sint aut nullius momenti. Quum ante hos annos ferme quadraginta omnes Codices Graecos in Bibliotheca Medicea, Vaticana, Marciana sedulo excuterem, quis erat Florentiae, quis Romae, quis Venetiis qui Graece sciret? Nemo hercle praeter eos, qui peregre studiorum causa in Italiam venerant. Sed libera nunc Italia est et coepit τῆς τῶν προγόνων ἀρετῆς ἀνεραςθῆναι.

Non infitior si cui ipsas membranas veteres tractare non contigit, illud damnum quadamtenus sarciri posse recte et sapienter utendo illis copiis, quas Critici sedulo undique congesserunt, sed plurimas ea res et maximas habet cautiones et difficultates, imprimis eo quod Critici male seduli ex omnibus libris optimis pessimis sentinam lectionum nihili in unum comportarunt, quae legentium animum odio enecare possunt, sed ingenium alere et acuere non possunt. Nuperrime mihi misit Augustus Nauck, vir acutus et perspicax si quis alius, priorem partem Homeri Iliados *cum potiore lectionis varietate* a se editam. Continet ea *potior* lectionis varietas scripturas Codicum quorumdam Vindobonensium, meras quisquilias et nullum omnino usum habentes, ut in uno loco ostendam Iliad. Z. 335.

οὔ τοι ἐγὼ Τρώων τόσσον χόλῳ οὐδὲ νεμέσσι
ἥμην ἐν θαλάμῳ, ἔθελον δ' ἄχεϊ προτραπέσθαι.
νῦν δέ με παρειποῦσ' ἄλοχος μαλακοῖσι ἔπεσσιν
ὥρμησ' ἐς πόλεμον· δοκέει δέ μοι ὧδε καὶ αὐτῷ
λώϊον ἔσσεσθαι· νίκη δ' ἀπαμείβεται ἄνδρας.
ἀλλ' ἄγε νῦν ἐπίμεινον.

vide nunc quid novi testes afferant novi: *οὔ τι* pro *οὔ τοι*, *Ἥμην* pro *Ἧμην*, *ἔσεσθαι* pro *ἔσσεσθαι*, *ἐπαμείβετ' ἄνδρας* pro *ἀπαμείβεται*, et *ἀλλά γε* pro *ἀλλ' ἄγε*. Suntne hae nugae futiles an non sunt? Et sunt tamen hae selectae lectiones, nam scribit Nauckius pag I. „*omnium istorum codicum exiguum est pretium nec potui a me impetrare ut quaelibet eorum vitia congererem: imprimis codicis* G. *errores plurimos silentio praeterii.*" Quin tu potius, acutissime Naucki, has ineptias omnes abiicis, nam fieri non potest ut tu minus quam ego perspicias omnia haec non esse unius assis. Estne Codicibus opus ut ego et tu liquido sciamus utrum *οὔ τοι* an *οὔ τι* scribendum sit, et *Ἧμην* an *Ἥμην* et *ἀλλ' ἄγε* an *ἀλλά γε*? Non opinor. Haec omnia et alia innumerabilia de genere hoc non sunt ex fide Punica librorum constituenda, sed ex sana ratione et Graecae consuetudinis peritia. Utile est et satis est semel firmiter constituisse in Codicibus Graecis omnibus (*omnibus*, inquam, bonis et malis, vetustis et recentibus) ΟΙ et Ι inter se ubique permutari (ut ΑΙ et Є): itaque sitne verum *οὔτοι* an *οὔτι* nostrum est definire, non librorum, et omnis huiuscemodi lectionum discrepantia, quae *videtur* esse, sed nulla est, abiicienda aut respuenda. Sexcenti sunt loci poëtarum, ubi ΟΥΤΟΙ et ΟΥΤΙ contra sententiam et contra metrum confusa videmus, ut in Aeschyli *Prometheo* vs. 172

*καί μ' οὔ*ΤΙ *μελιγλώσσοις πειθοῦς*
ἐπαοιδαῖσιν θέλξει.

ubi Mediceus archetypus mendosum *οὔτοι* exhibet.

Estne igitur operae pretium talia locis innumeris ex deterio-

ribus libris corradere? Nonne potius vanus et irritus hic labor est et ut Promethei verbis utar:

μόχθος περισσὸς κουφόνους τ' εὐηθία?

Quam vellem habere Homerum cum POTIORE lectionis varietate, quae quidem esset eo nomine digna ut discrepantes optimorum librorum lectiones omnes aliquam disceptationem et *ἀναθεώρησιν* haberent. Fortasse hoc altera aetas videbit. Redeat igitur unde huc digressa est oratio. Diligenter in Codicum lectionibus observavi et notavi quae vocabula soleant contra loci sententiam crebro inter sese permisceri. Non facile reperias *ἐπιβολή* aut *συμβολή* nam pro iis *ἐπιβουλή* et *συμβουλή* scribitur. *Συναλίζεσθαι* fere ubique in *συναυλίζεσθαι* depravatur, et *ϛραγγεύομαι* in *ϛρατεύομαι*. Pleraque horum pervulgata sunt et Criticis omnibus nota. Nonnulla sunt mirifica et incredibilia et paucis aut nemini animadversa, quorum unum proferam. Est aliquid inter NOMO*θετεῖν* et NOY*θετεῖν*, et tamen haec tam diversa librarii dormitantes susque deque habent et pro *legibus ferendis admonitiones*, pro *admonitione legum latio* substituitur; quam inepte et ridicule facile intelligas. Dabo exempla.

Plato *de Legibus* pag. 701 *b.* crescentem ex licentia audaciam et impudentiam sic describit: *ἐφεξῆς δὲ ταύτῃ τῇ ἐλευθερίᾳ ἡ τοῦ μὴ ἐθέλειν τοῖς ἄρχουσι δουλεύειν γίγνοιτ' ἄν, καὶ ἑπομένη ταύτῃ φεύγειν πατρὸς καὶ μητρὸς καὶ πρεσβυτέρων δουλείαν καὶ* NOMO*θέτησιν, καὶ ἐγγὺς τοῦ τέλους οὖσι νόμων ζητεῖν μὴ ὑπηκόοις εἶναι, πρὸς αὐτῷ δὲ ἤδη τῷ τέλει — τὸ παράπαν θεῶν μὴ φροντίζειν.* Parisinus A, quem solum testem habemus, absurdum *νομοθέτησιν* exhibet, in apographis quibusdam est Graeci correctoris bona emendatio NOY*θέτησιν.*

Theramenes in Xenophontis *Hellenicis* II. 3. 43. dicit: *ὁ ταῦτα οὖν* NOY*θετῶν ἐν τῷ φανερῷ πότερα εὐμενὴς ἂν δικαίως ἢ προδότης νομίζοιτο;* Pars librorum veram lectionem *νουθετῶν* servavit, in caeteris scriptum est NOMO*θετῶν* sine sensu.

Plutarchi locus est in vita *Solonis* 14. 41. (*Solon*) *καὶ πρὸ*

τῆς NOMOθεσίας μεγάλην δόξαν εἶχεν, ubi Codex Parisinus C πρὸ τῆς NOYθεσίας obtulit, bellissime.

Apud Lysiam *contra Nicomachum* in fine Codex archetypus Palatinus dedit: παρακαλοῦμεν — τιμωρεῖσθαι τοὺς τὴν ὑμετέραν NOYθεσίαν ἀφανίζοντας, in aliis libris est νομοθεσίαν a correctore Graeco recte emendatum.

Apud Plutarchum in vita *Lycurgi* 14. 25. αἱ δὲ μετὰ παιδιᾶς καὶ σκωμμάτων δήξεις οὐδὲν ἀμβλύτεραι τῶν μετὰ σπουδῆς NOYθετημάτων, ex Codice C affertur NOMOθετημάτων.

Ibidem 17. 7. omnes libri fideliter consentiunt in hac stolida lectione: ὥστε μήτε καιρὸν ἀπολείπεσθαι μήτε χωρίον ἔρημον τοῦ NOMOθετοῦντος τὸν ἁμαρτάνοντα καὶ κολάζοντος, ubi Bryanus νουθετοῦντος restituit.

Solent νουθετεῖν et κολάζειν componi aut ita inter se opponi ut κολάζειν δοῦλον et ἐλεύθερον νουθετεῖν dicatur. Diogenes Laërt. VIII. 20. (*Pythagoras*) ὀργιζόμενος οὔτε οἰκέτην ἐκόλαζεν οὔτε ἐλεύθερον οὐδένα. ἐκάλει δὲ τὸ νουθετεῖν πελαργᾶν. ubi manifestum est emendari oportere: οὔτε οἰκέτην ἐκόλαζεν οὔτε ἐλεύθερον 'ЄNOYθέτει· ἐκάλει δὲ τὸ νουθετεῖν πεΔαρΤᾶν. nunc demum intelligitur cur hoc addiderit.

Contrario errore in vita *Numae* 8. 41. ἔστι δὲ καὶ τὰ περὶ τῶν ἀφιδρυμάτων NOMOθετήματα παντάπασιν ἀδελφὰ τῶν Πυθαγόρου δογμάτων Codex Parisinus NOYθετήματα substituit.

Machonis versiculi sunt apud Athenaeum pag. 578. *e*

ἐδόκει δὲ λιθιᾶν, ὡς ἔοιχ', ἡ Μανία,
Γνάθαινά τ' εἰς τὰ στρώμαθ' ὅτι προΐεται,
'ЄNOMOθετήθη τοῦτό πως ὑπὸ Διφίλου.

Rem acu tetigit Lobeck. ad Phrynich. pag. 512. 'ЄNOYθετήθη reponens et eadem opera locum Aristotelis *Rhet. ad Alex.* II. 34 restituit in integrum. Edebatur: πρὸς τοὺς καιροὺς ὁρῶντες — τὴν πρὸς τοὺς θεοὺς θεραπείαν 'ЄNOYθέτουν. Quis non assentietur Lobeckio 'ЄNOMOθέτουν corrigenti?

Ad hanc lucem olim deprehendi foedam maculam in Isocratis

oratione πρὸς Νικοκλέα pag. 16 c. τὸ ἐπιχείρημα καλῶς ἔχει τὸ — NOMOθετεῖν TAIC μοναρχίAIC. οἱ μὲν γὰρ τοὺς ἰδιώτας παιδεύοντες ἐκείνους μόνον ὠφελοῦσιν, εἰ δέ τις τοὺς κρατοῦντας τοῦ πλήθους ἐπ' ἀρετὴν προτρέψειεν ἀμφοτέρους ἂν ὀνήσειεν. Nil iuvat Codex Urbinas, quo meliorem et fideliorem testem non habemus, sed valet de Codicibus idem quod de hominibus:

optimus ille est, qui minimis (vitiis) *urgetur.*

Dixerat Isocrates καλῶς ἔχει τὸ NOYθετεῖν TAC μοναρχίAC, nam perspicue eodem sensu posuit νουθετεῖν, παιδεύειν et ἐπ' ἀρετὴν προτρέπειν. idque loci sententia manifesto postulat. De iisdem regibus paullo ante dixerat pag. 15. c. οὓς ἔδει παιδεύεσθαι μᾶλλον τῶν ἄλλων — ἀ ν ο υ θ έ τ η τ ο ι διατελοῦσιν. et omnino absurdum est sophistam regibus νομοθετεῖν. Videmus igitur in uno omnium praestantissimo libro duplicem fraudem. Scriba alias res agens NOYθετεῖν in NOMOθετεῖν de more convertit et corrector futilis haerens in verbis νομοθετεῖν τὰς μοναρχίας quod sanum erat τὰς μοναρχίας in ταῖς μοναρχίαις corrupit et vitiosum νομοθετεῖν intactum reliquit.

Quo plura menda et vitia communi multorum industria et ingenio ex scriptoribus Graecis feliciter deprensa et sublata sunt, eo facilius reliqua, quae adhuc latuerunt aut male curata sunt, in integrum aliquando restituentur. Horum pars quaedam ἀνηκέστως ἔχει, ubi lacunae veteres vocabula complura absorbserunt, aut (quod etiam peius est) imperite expletae veri vestigia omnia deleverunt; sed permulta alia restant in quibus feliciter ingenium experiaris.

Itaque hisce ex animi sententia ad finem perductis novo ardore transeundum est ad alia.

Leidae m. Aprili 1878.

C. G. COBET.

INDEX.

DE LOCIS NONNULLIS

APUD POLYBIUM

IN TITULO ΠΕΡΙ ΓΝΩΜΩΝ.

Relegebam nuper GEELII mei annotationes *in Polybii Historiarum excerpta Vaticana in titulo de sententiis* Lugduni Batavorum anno 1829 editas, easque cum Bekkeri editione Polybii Berol. 1844 conferebam.

Inter legendum videre mihi et audire videbar virum egregium, in quo dubites plusne candoris et comitatis fuerit an acuminis et leporis. Admirabar ingeniosi viri multas felices et certas textus Polybiani emendationes, sed simul dolebam Polybii vicem, cuius oratio in Maii editione tam mendosa circumfertur ut bona pars neque intelligi possit ullo modo neque emendari. Magna est Polybii calamitas (nam nunc quidem vera dicere licet) quod Codex Vaticanus rescriptus, in quo excerpta περὶ γνωμῶν continentur, in Maii manus inciderit, qui quum neque satis Graece sciret neque ulla critica facultate valeret, Polybii verba tot tantisque vitiis et lacunis corrupta vulgavit, ut nullus alius Graecus scriptor Polybianis his excerptis mendosior in lucem prodierit.

Expertus scio quam arduum et anceps sit negotium in libro palimpsesto et chemicorum venenis infecto fugientes verborum umbras agnoscere, sed nemo umquam in tali re fecit aut faciet operae pretium qui non ubique in promtu habeat quid Graeci-

tatis usus et ratio postulet aut ferat; et quid sententia ex laceris laciniis collecta requirat aut respuat. Ita demum scriptura (ut ita dicam) intermortua reviviscit postquam veram lectionem excogitaveris, qua semel reperta

verborum simulacra modis pallentia miris

stabilem formam assumunt teque verum vidisse liquido demonstrant. In primo statim versu Maius sibi visus est videre: οὐκ ἀγνοῶ μὲν οὖν διότι τινὲς διαπορήσουσι προσαφέμενοι τοῦ συνάπτειν τὸ συνεχές κτέ. Si scivisset προσαφέμενοι non esse Graecum et verbis ἀπορεῖν, διαπορεῖν, ἐπιζητεῖν, θαυμάζειν et sim. πῶς addi solere, continuo vidisset διαπορήσουσι πῶς ἀφέμενοι in vetusto libro esse exaratum. Scatet Maii editio talibus mendis. Pro ϛρατηγῶν supposuit πραγμάτων, pro ἐξετάζειν ἀρτίζειν, pro ψεύδους μίσους, pro θηράσειν θεραπεῖν, pro διασύρειν θείας εὑρεῖν, δεξιῶν pro ἐξαισίων, νήϊον pro Ῥίον, ἀχαρίϛους pro Ἀχαιούς, ἀλεξικακίαν pro ἀλαζονείαν, φιλαπημοσύνην pro φιλοχρημοσύνην, κάλλιϛον pro Καλλισθένην, τὸν τέλειον pro ἀντέλεγον, et similia his passim quavis pagina commissa videbis. Ubi autem in uno alteroque vocabulo haeret vitium sanabile malum est, et plurima de genere hoc Geelius correxit, multa Luchtius, multa Dubnerus, non pauca Bekkerus emendarunt. Supersunt etiam nunc compluscula quae in integrum restitui possunt deque iis quae mihi reperisse videor nunc breviter absolvam.

Supererit etiam aliis feliciter emendandi materies, sed multa semper erunt reliqua, quae quia in Codice nulla spes est, non tangere erit melius.

Polyb. VI p. 495. Bekk. οἱ κατ' ἰδίαν ὑπὲρ τῶν φαύλων ἢ τῶν σπουδαίων ἀνδρῶν ποιούμενοι τὰς διαλήψεις ἐπειδὰν ἀληθῶς προθῶνται δοκιμάζειν κτέ. Mendosum est ἀληθῶς. Neque enim ἀληθῶς neque ψευδῶς cum verbo δοκιμάζειν recte componitur. Dicitur ἀκριβῶς ἐξετάζειν sed καλῶς, ὀρθῶς δοκιμάζειν vel θεωρεῖν vel σκοπεῖν, idque reponendum ἐπειδὰν ΌΡθῶς προθῶνται δοκιμάζειν.

Lib. IX. p. 7. Geelii, τοῦ τετραετοῦς διαϛήματος τὴν ΠΑΡοδον Ὀλυμπιάδα φαμὲν εἶναι. Scripserat τὴν ΠΕΡΙοδον.

Aratus ad Philippum VII. 11. pag. 559 Bekk. εἰ τοῦτον (τὸν Ἰθωμάτην) καταλαβὼν φρουρᾷ πάσας ἀπολλύναι μέλλεις τὰς ἀκροπόλεις καὶ τὴν φρουρὰν ἩΝ παρέλαβες παρ' Ἀντιγόνου φρουρούμενΟΣ τοὺς συμμάχους (λέγων τὴν πίστιν) σκόπει μὴ καὶ νῦν κρεῖττον ᾖ τοὺς ἄνδρας ἐξαγαγόντα τὴν πίστιν αὐτοῦ καταλιπεῖν καὶ ταύΤΗΙ φρουρεῖν τοὺς Μεσσηνίους. Impedita haec sunt et mendosa. Lege τὴν φρουρὰν ἩΙ παρέλαβες παρ' Ἀντιγόνου φρουρουμένΟΥΣ τοὺς συμμάχους.

Lib. IX. 42. pag. 642. Bekk. Aeginetae capta patria petunt a praetore P. Servilio Galba συγχωρῆσαι σφίσιν ἐκπέμψαι πρὸς τὰς συγγενεῖς πόλεις περὶ λύτρων. Duriter respondet: ὅτε ἦσαν αὐτῶν κύριοι τότε δεῖν διαπρεσβεύεσθαι πρὸς τοὺς κρείττους περὶ σωτηρίας. — καὶ τότε μὲν ἀπέΤΡΕψε τοὺς ἐντυγχάνοντας ταῦτ' εἰπών. Et Geel. et Lucht. coniecerunt ἀπετρΙΨΑΤΟ τοὺς ἐντυγχάνοντας, idque Bekkerus recepit in textum. Sed ἀποτρίβεσθαί τι vel τινά (id est rem odiosam aut molestum hominem *vi quadam a se depellere*) non est aptum vocabulum de victore Romano captos hostes duro responso reiiciente. Polybius dixerat ἀπέΠΕΜψε τοὺς ἐντυγχάνοντας, idque a Maio est male lectum.

Lib. XI. 1 *a*. pag. 693. Bekk. ἴσως δέ τινες ἐπιζητήσουσι πῶς ἡμεῖς οὐ προγραφὰς ἐν ταύτῃ τῇ βίβλῳ καθάπερ οἱ πρὸ ἡμῶν, ἀλλὰ [καὶ] προεκθέσεις καθ' ἑκάστην Ὀλυμπιάδα πεποιήκαμεν τῶν πράξεων. Recte Geelius καί expunxit, quod Bekkerus restituit sententiae securus. Non intellexit autem Geelius quid inter προγραφήν et προέκθεσιν interesset. Nempe προέκθεσις in ipsam orationem intexitur et est pars libri, προγραφή (ut Livii summaria) non est libri pars sed in fronte adiicitur et ideo facile omitti et negligi et perire potest. Diserte hoc ostendit Polybius his verbis: τῆς γὰρ προεκθέσεως οὐ μόνον ἰσοδυναμούσης τῇ προγραφῇ ἀλλὰ καὶ — χώραν ἐχούσης ἀσφαλεστέραν διὰ τὸ συμπεπλέχθαι τῇ πραγματείᾳ τούτῳ μᾶλλον ἐδοκιμάσαμεν χρῆσθαι τῷ μέρει πρὸς ὅλην τὴν σύνταξιν πλὴν Ε τῶν πρώτων βιβλίων· ἐν ἐκείνοις γὰρ προγραφὰς ἐποιησάμεθα. Patet Geelii error qui in quinque primis libris προγραφάς inesse opinabatur. Simul patet mendum in numero. Scribendum enim manifesto est πλὴν Ι (δέκα) τῶν πρώτων βιβλίων. Libro *unde-*

cimo προέκθεσιν intexuit, *decem* prioribus προγραφὰς addiderat, quae omnes perierunt.

Lib. XII. 4 *a*. pag. 727. Bekk. (Timaeus) Ἐφόρου παλιλλογίαν καταψεύδεται φάσκων λέγειν αὐτὸν ὅτι Διονύσιος ὁ πρεσβύτερος παρελάμβανε τὴν ἀρχὴν ἐτῶν εἴκοσι τριῶν ὑπάρχων, βασιλεύσΑΙ δὲ τετταράκοντα καὶ δύο, μεταλλάξαι δὲ τὸν βίον προσλαβΩΝ τοῖς ἑξήκοντα τρία. Maius dedit: Ἐφόρου πάλιν ὅταν καταψεύδηται, Geelius παλιλλογίαν καταψεύδεται substituit, quod Bekkerus recepit. Sed παλιλλογία cum Polybii sententia non congruit. Παλιλλογεῖν est *eadem iterare*, *iterum eadem dicere*. Requiritur manifesto, *sibimet ipsi contraria dicere*, *dicere pugnantia secum*. Quid igitur dixerat Polybius? Nempe ἐναντιολογίαν καταψεύδεται, id est ὅτι αὐτὸς ἑαυτῷ τἀναντία λέγει. In fine loci scribendum: βασιλεύσΑC δὲ τριάκοντα καὶ δύο μετΗλλαξΕ τὸν βίον προσλαβὼν κτέ.

Libr. XII. 6 *a*. pag. 732. Bekk. οὔτε γὰρ ΚΩΛΥειν τοὺς Λοκροὺς ἔμελλον ὡς τοῦτο ὅμοιον ποιοῦντες (ἄτοπον γάρ) οὐδὲ μὴν ΚΕΛΕΥCΑΝΤΩΝ αὐτῶν οἱ Λοκροὶ πάντως ποιήσειν ἐκείνοις τὸ παραπλήσιον. Admonitus statim videbis Polybium dedisse: οὔτε γὰρ ΚΕΛΕΥΕΙΝ ἔμελλον ὡς αὐτοὶ τὸ ὅμοιον ποιοῦντες. *Neque Spartani iussissent, neque* SI IUSSISSENT *Locri idem facturi erant.*

Lib. XII. 4. pag. 729. Bekk. τοσοῦτο γὰρ ἀπέχει (Timaeus) τοῦ δι' ἑτέρων ἀκριβῶς τὴν ἀλήθειαν ᾿ΑΡΤΙζειν ὥς' οὐδὲ τούτων ὧν αὐτόπτης γέγονεν καὶ ἐφ' οὓς αὐτὸς ἥκει τόπους οὐδὲ περὶ τούτων οὐδὲν ὑγιὲς ἡμῖν ἐξηγεῖται. Monstrum et portentum verbi est ἀρτίζειν. Scriptum in Codice esse arbitror: ἀκριβῶς τὴν ἀλήθειαν ᾿ΕΞΕΤΑζειν. Adscripsi et reliqua ut luculento exemplo Polybii in reprehendendo acerbitas notaretur. Arguit Timaei inscitiam in re geographica. τοῦτο δ' ἔςαι δῆλον, inquit, ἐὰν ἐν τοῖς κατὰ τὴν Σικελίαν δείξωμεν αὐτὸν ἀγνοοῦντα περὶ ὧν ἀποφαίνεται. σχεδὸν γὰρ οὐ πολλῶν προσδεήσει λόγων ὑπέρ γε τῆς ψευδολογίας, ἐὰν ἐν οἷς ἔφυ καὶ ἐτράφη τόποις καὶ τούτων ἐν τοῖς ἐπιφανεςάτοις ἐν τούτοις ἀγνοῶν εὑρεθῇ καὶ παραπαίων τῆς ἀληθείας. Atrocissimum vides esse crimen; nunc quo argumento verum esse demonstretur audi: Φησὶ τοιγαροῦν τὴν

'Αρέθουσαν πηγὴν τὴν ἐν ταῖς Συρακούσαις ἔχειν τὰς πηγὰς ἐκ τοῦ κατὰ Πελοπόννησον — ῥέοντος ποταμοῦ 'Αλφειοῦ. ἐκεῖνον γὰρ δύντα κατὰ γῆς — ἀναδύειν (leg. *ἀναδύνειν*) *ἐν ταῖς Συρακούσαις.* Iam ergo constat ex his Timaeum in geographia nihil scire! Veterem fabulam a poëtis exornatam (*ἄμπνευμα σεμνὸν 'Αλφεοῦ κλεινᾶν Συρακοσσᾶν θάλος 'Ορτυγία*) satis pueriliter veram esse credidit, sed quid eo homine facias qui hinc colligat Timaeum *ἐν οἷς ἔφυ καὶ ἐτράφη τόποις παραπαίειν τῆς ἀληθείας*? In ipsum Polybium sic recidunt quae in alios iecerat XII 15. pag. 740. Bekk. *ὁ δ' ἐπεσκοτημένος* (sic leg.) *ὑπὸ τῆς ἰδίας πικρίας τὰ ἐλαττώματα δυσμενικῶς καὶ μετ' αὐξήσεως ἡμῖν ἐξήγγελκεν.*

Lib. XII. 6. pag. 732. Bekk. *τῆς μὲν κατὰ τὸ κοινὸν ἐξαποϛολῆς* ЄΥΚΟΛΩC *οὐ μετέσχον (οἱ Λοκροί), κατὰ δὲ μέρος τὰς ἐπανόδους ποιούμενοι καὶ σπανίως ἔδοσαν ἀναϛροφὴν ταῖς γυναιξὶ πρὸς οἰκέτας γενέσθαι συνήθ*ЄΙΑΝ Ἢ *πρὸς τοὺς ἐξ ἀρχῆς ἄνδρας.* Sic Maius negligenter legens dedit. Erat, opinor, in Codice ЄΙΚΟΤΩC *οὐ μετέσχον*, et *συνηθε*CΤЄΡΑΝ *ἢ πρὸς τοὺς ἐξ ἀρχῆς ἄνδρας.*

Lib. XII. 12 *a.* pag. 737. Bekk. *ἐκεῖνος γὰρ κόλακα μὲν εἶναί φησι τὸν Καλλισθένην τοιαῦτα γράφοντα, — δικαίως δ' αὐτὸν ὑπ' 'Αλεξάνδρου τετευχέναι τιμωρίας διεφθαρκότα τὴν ἐκείνου Τύχην καθόσον οἷός τ' ἦν.* Maius legerat *κόλακα μὲν εἶναι αὐτὸν κάλλιϛον καὶ τοιαῦτα γράφοντα* perversissime. Geelius rem acu tetigit reponens: *κόλακα μὲν εἶναί φησι* ΤΟΝ *Καλλισ*ΘЄΝΗΝ *τοιαῦτα γράφοντα*, quam egregiam emendationem Bekkerus sine auctoris nomine recepit Sprevit idem alteram Geelii coniecturam non minus certam *διεφθαρκότα τὴν ἐκείνου Ψυχήν.*

Lib. XII. 25 *d.* pag. 751. Bekk. de medicis artis imperitis scribit: *οὗτοι μετὰ φαντασίας ἐπιπορευόμενοι τὰς πόλεις, ἐπειδὰν ἀθροίσωσι τοὺς* ΛΟΓ*ους ἐπ' ὀνόματος, τοὺς ἐπ' αὐτῶν τῶν ἔργων ἀληθινὴν πεῖραν δεδωκότας αὐτῶν εἰς τὴν ἐσχάτην ἄγουσιν ἀπορίαν.* Maius sibi visus est videre *ἀθροίσωσι τοὺς λόγους*, Fr. Dubnerus (namque eius esse suspicor emendationes in Didotiana)

verum vidit *ἀθροίσωσι τοὺς* "ΟΧΛ*ους*. Recepit Bekker. sed debebat *ἐπ' ὀνόματος* cum sqq. coniungere.

Sprevit Bekkerus XII. 25 *h.* pag. 753. perelegantem et certam Geelii coniecturam in verbis: *παραπλήσιός ἐςι ζωγράφοις τοῖς ἀπὸ τῶν ανα . . . . γμένων θυλάκων ποιουμένοις τὰς ἀπογραφάς.* Ex iis quae sequuntur perspicuum est haec dici de *ferarum* (*τῶν ἀλκίμων ζώων*) pellibus sic aliqua materia IMPLETIS ut vitam imitarentur. Hinc Geelius repperit Polybii manum *ἀπὸ τῶν ἀνα*CΕCΑ*γμένων θυλάκων.*

Lib. XII. 25 *h.* pag. 754. Bekk. *οὐκ ἐντίκτουσιν ἀληθινοὺς ζήλους τοῖς ἀκούουσιν οἱ μὴ δι' αὐτῶν πεπ*ΡΑΓ*μένοι τῶν πραγμάτων*, et post pauca: *ὃ παρὰ μόνοις εἰκὸς εὑρίσκεσθαι τῶν συγγραφέων τοῖς δι' αὐτῶν πεπ*ΡΑΓ*μένοις τῶν πραγμάτων.* Bis eundem errorem Maius erravit. Quia *πεπραγμένοι* nihil est Bekkerus *δι' αὐτῶν πεπειραμένοι* et *δι' αὐτῶν πεπειραμένοις* substituit, quasi quis *καὶ δι' ἑτέρων πεπειρᾶσθαί τινος* dici possit. Erat in Codice *πεπ*ΟΡΕΥ*μένοι* et *πεπ*ΟΡΕΥ*μένοις.*

Ibidem legitur: *κατ' ἀνάγκην ὁ γράφων πολιτεύεται καὶ πεῖραν ἔσχηκε τῶν ἐν τούτῳ τῷ μέρει συμβαινόντων.* Clamat sententia Polybium dixisse *πεπολίτευται*, quod a Luchtio repertum Bekkerus recipere debuerat. Reliqua omnia ex ipsa rei natura in *perfecto* posita sunt, *ἐςράτευκε καὶ κεκινδύνευκεν, τέτρ*Α*φε τέκνα καὶ μετὰ γυναικὸς ἔζηκεν*, sed *τέτρ*Ο*φε* rescribendum. Perpetuo fere errore Graeculi scribunt *τέτραφα*, *ἀνατέτραφα* et *κατέςραφα* contra certum veterum usum. *Ἀνατετραφέναι* etiamnunc saepe in Atheniensium libris legitur sed mendose ubique.

Lib. XII. 25 *i.* pag. 754. Bekk. *ἐξ ὧν πᾶς ἄν τις εἰκότως συγκατα*ΛΑΒ*οιτο τρίτον εἶναι μέρος τῆς ἱςορίας καὶ τρίτην ἔχειν* "Ε*ξιν τὴν ἐκ τῶν ὑπομνημάτων πολυπραγμοσύνην.* Sic Bekkerus ex Maio. Verum est *συγκατά*Θ*οιτο* et *τρίτην ἔχειν* ΤΑ*ξιν.* Nihil tritius est apud sequiores quam *συγκατατίθεσθαι* et *συγκατάθεσις* pro *ὁμολογεῖν* et *ὁμολογία.*

Lib. XII. 26 *a*. pag. 758. Bekk. *μόνον οὐκ ἤδη μελλόντων συνάγειν εἰς τὰς χεῖρας τοῖς ἐχθροῖς.* Graeci dicebant ΘΟΣΟΝ οὐκ ἤδη.

Post pauca Timoleon demonstrans militibus *τὴν ἀνανδρίαν τῶν τὴν Λιβύην κατοικούντων* utitur hoc gravissimo argumento: *τὸ δὲ μέγιστον οἱ* (leg. *ὅτι*) *καὶ ὑπὸ τοῖς χιτωνίσκοις περιζωμάτια* (leg. *περιζώματα*) *φοροῦσιν ἵνα μηδ' ὅταν ἀποθάνωσιν ἐν ταῖς μάχαις φανεροὶ γένωνται τοῖς ὑπεναντίοις.* Sensu cassa haec oratio est et nihil dicet Timoleon donec addideris *ἄνδρες ὄντες.*

Lib. XII. 26 *b*. pag. 759. Bekk. (Timaeus) *τοσαύτην ποιεῖται σπουδὴν περὶ* (leg. *ὑπὲρ*) *τοῦ τὴν μὲν Σικελίαν μεγαλομερεστέραν ποιῆσαι τῆς συμπάσης Ἑλλάδος, τὰς δ' ἐν αὐτῇ πράξεις ἐπιφανεστέρας καὶ καλλίους τῶν κατὰ τὴν ἄλλην οἰκουμένην, τῶν δ' ἀνδρῶν τῶν ἐπὶ σοφίᾳ διενηνοχότων σοφωτάτους τοὺς ἐν Σικελίᾳ, τῶν δὲ* ΠΡΑΓΜΑΤΩΝ *ἡγεμονικωτάτους καὶ θειοτάτους τοὺς ἐκ Συρακουσῶν ὥστε κτέ.* Manifestum in his vitium inest, sed nihil prodest Luchtii coniectura *τῶν δὲ πραγμάτων ἡγεμόνας ἱκανωτάτους.* Timaeus dicitur supra modum extulisse *τάς τε πράξεις καὶ τοὺς ἄνδρας τοὺς ἐν Σικελίᾳ.* Polybius continuo addit: *εἰς καταμώκησιν ἄγει* (optime Bekkerus pro *ἀεί*) *καὶ τοὺς ἄνδρας καὶ τὰς πράξεις ὧν βούλεται προΐστασθαι.* Virorum excellentium duo genera posuerat, primum philosophos (*τοὺς ἐπὶ σοφίᾳ διενηνοχότας*) deinde — quos putas? deinde *duces in bello*, quos artibus imperatoriis omnium excellentissimos et fortissimos Syracusas ait tulisse. Scripserat igitur Polybius: *τῶν δ' ἀνδρῶν τῶν* ΜΕΝ *ἐπὶ σοφίᾳ διενηνοχότων σοφωτάτους τοὺς ἐν Σικελίᾳ, τῶν δὲ* ΣΤΡΑΤΗΓΩΝ *ἡγεμονικωτάτους καὶ* ἈΝΔΡ*ειοτάτους τοὺς ἐκ Συρακουσῶν.*

Lib. XII. 26 *b*. pag. 759. Bekk. *ὥστε μὴ καταλιπεῖν ὑπερβολὴν τοῖς μειρακίοις τοῖς ἐν ταῖς διατριβαῖς καὶ τοῖς πότοις* (optime Dubnerus pro *τόποις*) *πρὸς τὰς παραδόξους ἐπιχειρήσεις ὅταν ἢ Θερσίτου λέγειν ἐγκώμιον ἢ Πηνελόπης προθῶνται ψόγον.* Imperfecta et manca oratio est. Emendandum esse arbitror: *τοῖς — πρὸς τὰς παραδόξους* (*ὑποθέσεις*) *ἐπιχειρ*ΟΥΣΙΝ. Usitatum est eo sensu *ἐπιχειρεῖν* (*argumentari*) *εἰς ὑπόθεσιν* et *πρὸς ὑπόθεσιν.* et esse has quas dicit *παραδόξους ὑποθέσεις* perspicuum est.

Ibidem scribit: (Timaeus) διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῆς παραδοξολογίας — εἰς τὸ παραπλήσιον ἐμπίπτει τοῖς περὶ τοὺς ἐν Ἀκαδημείᾳ λόγους τὸν προχειρίςατον (mendosum) λόγον ἠσκηκόσιν καὶ γὰρ ἐκείνων τινὲς βουλόμενοι — εἰς ἀπορίαν ἄγειν τοὺς προσMAXομένους τοιαύταις χρῶνται παραδοξολογίαις καὶ τοιαύτας εὐποροῦσι Πιθανότητας ὥςε διαπορεῖν εἰ δυνατόν ἐςι τοὺς ἐν Ἀθήναις ὄντας ὀσφραίνεσθαι τῶν ἑψομένων ᾠῶν ἐν Ἐφέσῳ. Maio quum προσμαχομένους sibi videretur videre ψευδὲς φάντασμα imposuit. Erat enim προσΔΙΑΛΕΓομένους.

In vicinia dabitur mihi non τοσαύτας εὐποροῦσι Πιθανότητας Polybium dedisse sed εὐποροῦσιν Ἀπιθανότητας. Saepius haec inter se confundi ostendi in *Miscell. Crit.* pag. 98 et 136.

Lib. XII. 28 *a*. pag. 763. Bekk. ἡδέως δή τις ἂν ἔροιτο ΤΩΝ συγγραφέΩΝ πότερον ὑπολαμβάνει κτέ. Scriptum erat, opinor, ΤΟΝ συγγραφέΑ (Timaeum).

Lib. XIII. 1. pag. 565. Ἀλέξανδρος ὁ Αἰτωλὸς νομοθετοῦντος Δοριμάχου καὶ Σκόπα ἀντέλεγε τοῖς γραφομένοις ἐκ πολλῶν ἐπιδεικνύμενος ὅτι παρ' οἷς ἔφυ τὸ φυτὸν τοῦτο οὐδέποτε κατέληξε πρότερον ἢ μεγάλοις κακοῖς περιβαλεῖν τοὺς ἅπαξ αὐτῷ χρησαμένους. Quid est τὸ φυτὸν τοῦτο? Necesse est enim id ante scire ut reliqua intelligantur. Ex sqq. facile colligitur *de tabulis novis* legem latam fuisse. Ergo excidit χρεῶν ἀποκοπάς vel ex usu sequiorum χρεωκοπίαν ante νομοθετοῦντος.

Comparandus est locus Diodori Siculi XXIX. 33. τῆς παρὰ τοῖς Αἰτωλοῖς χρεωκοπίας κατὰ τὴν Θεσσαλίαν ζηλωθείσης, unde certa emendatio parata est loco Diodori XXXIII. 16. 3. (οἱ τῶν Ἀχαιῶν ςρατηγοὶ) χρεῶν ἀποΔΟΣΕΙΣ εἰσηγοῦντο πολλοὺς τῶν ἀπόρων χρεωφειλετῶν ἔχοντες συνεργούς. Nihil illi minus cogitabant quam τὰ χρέα ἀποδιδόναι. Lege χρεῶν ἀποΚΟΠΑΣ.

Lib. XV. 25. pag. 808. Bekk. καὶ τοῦτο ἔπραξε τῶν ἀδίκων ἔργων, ὡς ἡ παροιμία φησὶ, δικαιότατΑ. Legendum δικαιότατΟΝ. cf. Polyb. IV. 18. οἱ δ' Αἰτωλοὶ — τῶν ἀδίκων ἔργων ἓν τοῦτ' ἔπραξαν δικαιότατον. Suidas v. Τοῦτο ποιήσας ἓν κατὰ τὴν παροιμίαν τῶν ἀδίκων ἔργων δικαιότατον. Sunt verba poëtae:

ἔπραξε
τῶν ἀδίκων ἔργων τοῦτο δικαιότατον.

Lib. XVI. 1 *a*. pag. 819. Bekk. μετὰ τὸ συντελεσθῆναι τὴν περὶ Λάδην ναυμαχίαν καὶ τοὺς μὲν Ῥοδίους ἐκποδὼν γενέσθαι τὸν δὲ Ἄτταλον μηδέπω συμμεμΥχέναι Pro mendoso συμμεμυχέναι Geelius reposuit συμμεμαχηκέναι. Multo simpliciore correctione συμμεμΙχέναι erat reponendum. Quid notius quam συμμιγνύναι eo sensu? *Discesserant Rhodii, Attalus nondum advenerat.* Perfectum legitur XXXVIII. 5. pag. 1158. τοῦ δὲ Στρατίου συμμεμιχέναι μὲν τοῖς ἀνθρώποις ὁμολογοῦντος καὶ μετὰ ταῦτα συμμίξειν φάσκοντος, et alibi.

Capite truncatus locus est in lib. XXI. 16. pag. 921. Bekk. **** ἀλλὰ καὶ πάσχων ὑπ' Ἀθηναίων νικήσας αὐτοὺς τὴν περὶ Χαιρώνειαν μάχην τοσοῦτον ἀπέσχε τοῦ χρήσασθαι τῷ καιρῷ πρὸς τὴν κατὰ τῶν ἐχθρῶν βλάβην ὥςε τοὺς μὲν τεθνηκότας τῶν Ἀθηναίων κελεύσας θάψαι, τοὺς δ' αἰχμαλωτοὺς χωρὶς λύτρων προσαμφιέσας ἀπέςειλε τοῖς ἀναγκαίοις, μιμοῦνται Δ' ἥκιςα. Ex oppositionis ratione apparet excidisse aliquid in hanc sententiam: (ἐγκωμιάζουσι ΜΕΝ πάντες Φίλιππον τὸν Ἀμύντου ὅτι οὐ μόνον ἀκούων κακῶς) ἀλλὰ καὶ πάσχων κτέ.

Quum a Scipione in curia nescio quis pecuniae publicae rationes exigeret (apud Polyb. XXIV. 9 *a*. pag. 978. Bekk.) libellum rationum afferri iussit: κομισθέντος δὲ τοῦ βιβλίου προτείνας αὐτὸ καὶ καταΠΡάξας πάντων ὁρώντων τὸν ἀπαιτοῦντα τὸν λόγον ἐκ τούτων ζητεῖν ἐκέλευσεν. Mendum apertum est in καταπράξας. Pervetus autem mendum est namque apud Diodorum XXIX. 21. Polybiana de more describentem similiter legitur: ἐκόμισεν ἐπὶ τὸ συνέδριον τὸ βιβλίον καὶ καταΠΡάξας αὐτὸ τῷ κατηγόρῳ προσέταξε ψῆφον ἐκ τούτων προτιθέναι. Verum vidit Bekkerus, qui non monito lectore καταСΠΑΡάξας reposuit.

Lib. XXV. 3 *a*. pag. 985. Bekk. ἀλλά μοι δοκοῦσι μεγαλΕΙως ἀγνοεῖν οἱ ταῦτα πράττοντες. Ridiculum est *magnifice nescire, splendide errare.* Ergo reponendum μεγάλΩC ἀγνοεῖν. Eadem et alibi apud Polybium confusa vidi. Bekkerus edidit III. 87.

ἐφ' οἷς ἀκούσαντες μεγαλείως ἐχάρησαν οἱ Καρχηδόνιοι, ubi in aliis libris est vera lectio μεγάλως.

Lib. XXIV. 9*a*. pag. 990. Bekk. ἔφη γὰρ (Aristaenus) οὐκ εἶναι δυνατὸν καὶ τὸ δόρυ καὶ τὸ κηρύκειον ἅμα προτεινομένους συνέχειν τὴν πρὸς Ῥωμαίους φιλίαν· „ἀλλ' εἰ μὲν οἷοί τε ἐσμὲν ἀντοφθαλμεῖν καὶ δυνάμεθα τοῦτο ποιεῖν, *** Φιλοποίμην εἰπεῖν τοῦτο τολμᾷ ** καιροῖς ἕνα Ῥωμαίοις, διὰ τί ἀδυνάτων ὀρεγόμενοι τὰ δυνατὰ παρίεμεν;" Quid faciendum sit verbis καιροῖς ἕνα Ῥωμαίοις non exputo Reliqua sic constituenda videntur: ἀλλ' εἰ ΜΕΝ οἷοί τε ἐσμὲν ἀντοφθαλμεῖν, ΠΕΙΡΩμεθα τοῦτο ποιεῖν, (ΕΙ ΔΕ ΜΗΔΕ) Φιλοποίμην εἰπεῖν τοῦτο τολμᾷ — τί ἀδυνάτων ὀρεγόμενοι κτέ. ut in Platonis *Critone* pag. 46 c. καὶ ἐὰν μὲν φαίνηται δίκαιον, πειρώμεθα, εἰ δὲ μή, ἐῶμεν Perspicuum est praecedenti εἰ μέν respondisse εἰ δὲ μή.

Egregius in Codice Vaticano locus Polybii servatus est de clandestinis consiliis inter Perseum et Eumenem agitatis, quem locum paene totum Livius XLIV. 24. 25 Latine convertit, ut ex utriusque scriptoris inter se comparatione certae utriusque loci emendationes et lacunarum supplementa reperiri potuerint. Eximiam in ea re operam praestitit Madvigius in *Emend. Liv.* pag. 572 sqq. Polybiana quoque nonnulla ἐν παρόδῳ emendans. Supersunt in excerptis quaedam impedita et vitiose scripta, quorum partem si potero restituam in integrum.

Ubi de occultis regum consiliis Polybius dicere coepit lib. XXIX. 1*a*. pag. 1031 Bekk. ita scribit: διηπόρηκα τί δεῖ ποιεῖν. τό τε γὰρ γράφειν κατὰ μέρος ὑπὲρ τοιούτων ἀκριβολογούμενον ἃ δι' ἀπορρήτων πρὸς αὑτοὺς οἱ βασιλεῖς ἔπραττον εὖ Γ' ἐπίληπτον ἐφαίνετο καὶ τελέως ἐπισφαλές. Maio debetur absurde interposita vocula et scriptum fuerat εὐεπίληπτον. Si quis eum Graece vellet dicere *facile in talibus labi* εὐεξαπάτητον credo diceret, non εὖ γ' ἐξαπάτητον.

Post pauca ita dicit: *decrevi autem scribere quid de his rebus sentirem* ὑπάρχων κατὰ τοὺς αὐτοὺς χρόνους καὶ μᾶλλον ἑτέρου ἐκπληττόμενος ἕκαστα τῶν γεγονότων. Manifesto mendosum est in

hac sententia *ἐκπληττόμενος* id est *ὑπερθαυμάζων*. Dixisse videtur *ἐκΛΟΓΙΖόμενος*.

Post paucos versus de Attalo comiter a Romanis excepto scribens: *καὶ τέλος* (inquit) *ἀποκρίσεις δόντες αὐτῷ φιλανθρώπΩC ἀπέςειλαν*. De more scripserat *ἀποκρίσεις αὐτῷ δόντες φιλανθρώπΟΥC* *responso* benigno *dato dimiserunt*.

De re ipsa pag. 1033 ita scribit: *δυοῖν δὲ συγκρινόντων τοῦ μὲν πανουργοτάτου δοκοῦντος εἶναι τοῦ δὲ φιλαργυρωτάτου γελοίαν συνέβαινε γίνεσθαι τὴν διαμάχην αὐτῶν*. Hinc Livius XLIV. 24. (Eumenes) *proditor ac prope hostis habitus dum inter se duo reges captantes fraude et avaritia certant*. *Συγκρινόντων* mendosum est, sed nihil quod aliquam veri speciem habeat a quoquam repertum. *Ζητητέον*. Pro *τὴν διαμάχην* Maius *τὴν δὲ μάχην* sibi visus est videre, veram scripturam perspexit Bekkerus.

Sequitur: *ὁ μὲν γὰρ Εὐμένης πᾶσαν ἐλπίδα προὔτεινε καὶ πᾶν γένος δελέατος ὑ π ε ρ ή τ ε ι πεπεισμένος θ ε ρ α π ε ῖ ν τὸν Περσέα ταῖς ἐπαγγελίαις*. Pro *ὑπερήτει* Geelius *ὑπηρέτει* substituit, quod Bekkerus recepit Aliud quid latet, nam *δέλεαρ ὑπηρετεῖν τινί* nihil est. Pro *θεραπεῖν*, quod perinde mendosum est, Geelius *θεραπεύειν* coniecit, parum feliciter. Neque enim sententiae aptum hoc verbum est et requiritur *futurum*. Videor mihi reperisse Polybii manum et Codicis scripturam quae haec est: *πεπεισμένος θ η ρ ά σ ε ι ν τὸν Περσέα*. *Duo reges inter se captantes fraude et avaritia certabant, et nequidquam inter se captati nihil praeter infamiam movere* (Livius l. l. cap. 25). Sperabat Eumenes se magna pollicitando Perseum *esse capturum*.

Sequitur: *ὁ δὲ Περσεὺς λάβρος μὲν ὥρμα* (Maius *μακρὸς ἐνώρμα*) *πρὸς τὰ προτεινόμενα καὶ συνετίθετο*, ΚΑΤΑΠΙΕΙΝ *δὲ τῶν λεγομένων οὐδὲν οἷος ἦν ἐπὶ τοσοῦτον ὥςε καὶ προέσθαι* (Maius *προθέσθαι*) *τι τῶν ἑαυτοῦ*. Vehementer mihi suspectum est *καταπιεῖν*. Tritum est apud Polybium *καταπίνειν τὸ δέλεαρ*, *hamum vorare*, de eo *qui astutia captus est*, sed neque *τὰ λεγόμενα καταπίνειν* rectum est et *καταπίνειν ἐπὶ τοσοῦτον* est plane absurdum. Omnem removebis difficultatem si lenissima mutatione reposueris *κατΑΙΝεῖν*, quod cum *συνετίθετο* optime quadrat cf. Suid v.

Καταινέσαντος: συγκαταθεμένου. — καὶ Πολύβιος· ὀλίγοι δέ τινες ἦσαν οἱ καταινέσαντες, οἱ δὲ πλείονες ἀντέπιπτον.

Quod addit Polybius: ὁ μὲν Εὐμένης ᾔτει τοῦ μὲν ἡσυχίαν ἔχειν — πεντακόσια τάλαντα, τοῦ δὲ διαλῦσαι τὸν πόλεμον χίλια πεντακόσια ostendit lacunam in loco Liviano XLIV. 25. (Eumenes) *modo ne iuvaret bello Romanos terra marique modo pacis patrandae cum Romanis paciscebatur mercedem: ne bello interesset* * * * *mille et quingenta talenta.*

Subest aliquid mendi sed incerta correctio est in verbis sqq. ὁ δὲ Περσεὺς 'ΕΛΕΓΕΤΟ περὶ τῶν ὁμήρων. Non satisfacit Madvigii suspicio ἠπείγετο, quod est *festinabat*, non *festinanter* (sine dilatione) *agebat.* Amplius quaerendum.

Polybius in ea re lepidissima usus est comparatione: ὁ δὲ Εὐμένης σπουδάζων καθάπερ οἱ μοχθηροὶ τῶν ἰατρῶν περὶ τὸ πρόδομα μᾶλλον ἢ περὶ τὸν μισθὸν τέλος ἀπέςη τῆς ἐπιβολῆς. Non poterat Livius apud Romanos eadem comparatione uti. Ergo hoc solum dedit: *Eumenes id agere ut partem aliquam praesentem ferret.* Periit sic omnis dicti lepos, in quo is aculeus inest: *ut illi medici satis sciebant se aegros sanare non posse, sic non fugiebat Eumenem se inanem operam Perseo venditare.*

Vitiose loquitur Polybius in sqq. ἀδυνατήσας (Eumenes) καταγωνίσασθαι τῇ ΣΦΕΤΕΡΑΙ πανουργίᾳ τὴν τοῦ Περσέως μικρολογίαν. Iam tum non sentiebant τῇ ἑαυτοῦ de uno, τῇ σφετέρᾳ de pluribus dici oportere. Passim Polybius talia peccat.

Pergit in eadem re iocari Polybius et novam comparationem instituit: καὶ δὴ τῷ τοιούτῳ τρόπῳ ποιήσαντες ἱερὸν τὸν ςέφανον διελύθησαν ἐπ' ἴσης καθάπερ ἀγαθοὶ παλαιςαί, quae quum Maius non intellexisset Geelius rem claram fecit indicata Schweighauseri annotatione ad Polyb. I. 58. ἱερὸν ἐποίησαν τὸν ςέφανον.

In fine huius loci Polybius narrat quo pacto ea resciverit quae inter duos reges *secreto* (δι' ἀπορρήτων) acta essent his verbis: τούτων δ' ἔνια μὲν ἐρρύη παρ' αὐτὸν τὸν καιρόν, ἔνια δὲ μετ' ὀλίγον εἰς τοὺς ΠΑΡΑΚΕΙμένους τῷ Περσεῖ φίλους, παρ' ὧν ἡμῖν ἐξεποίησε πυθέσθαι ὅτι πάσης κακίας ὡσανεὶ ἐργαλεῖόν ἐςιν ἡ φιλαργυρία. Duo sunt in hoc loco perabsurda. Quid? an Polybius ex Persei amicis Romae rescivit ὅτι πάσης κακίας ὡσανεὶ ἐργαλεῖόν ἐςιν ἡ φιλαργυρία? Verum viderat Geelius

„*mihi in* ὅτι πάσης κακίας *novum excerptum incipere videtur.*" Perspicua res est, quae festinantem Bekkerum fefellit.

Non minus absurdum est amicorum genus, qui appellantur οἱ π α ρ α κ ε ί μ ε ν ο ι τῷ Περσεῖ Φίλοι. Quid multis verbis opus est? Ineptum παρακειμένους Maio debetur qui veram Codicis scripturam non perspexerat. Polybii manus ab unoquoque elici potest ex iis quae leguntur in Vaticano Codice libr. VII. 14. pag. 562. Bekk. τηλικαύτην τοῖς νέοις βασιλεῦσι ῥοπὴν ἔχει καὶ πρὸς ἀτυχίαν καὶ πρὸς ἐπανόρθωσιν τῆς ἀρχῆς ἡ τῶν ΠΑΡΕΠΟΜΕΝΩΝ Φίλων ἐκλογὴ καὶ κρίσις. Proprie παρέπεσθαι dicitur de regum amicis quia sunt *in comitatu regio.*

Superest in eodem loco etiam tertium vitium. *Nonnulla ex his* (inquit) *statim quum ea res ageretur in vulgus emanarunt*, τούτων ἔνια μὲν ἐρρύη παρ' αὐτὸν τὸν καιρόν. Sed ἐρρύη non est *in vulgus emanarunt.* Quid igitur? 'Εξερρύη.

In sqq. Polybius utriusque regis stultitiam ex avaritia natam demonstrat. *Eumenes*, inquit, *si a Perseo tantam vim pecuniae accepisset*, *de regno*, *de fortunis omnibus*, *de capite erat dimicaturus*, *ubi primum id Romani rescivissent. Perseus contra non intellexit nihil esse rebus suis utilius quam* δοῦναι τὰ χρήματα καὶ καταπιεῖν ἐᾶσαι Εὐμένη τὸ δέλεαρ. εἰ μὲν γὰρ συνήργησέ τι τῶν κατὰ τὰς ἐπαγγελίας καὶ διέλυσε τὸν πόλεμον εἰς καλὸν ἡ δόσις· εἰ δὲ ταύτης διεψεύσθη τῆς ἐλπίδος εἴς γε τὴν πρὸς 'Ρωμαίους ἔχθραν ὁμολογουμένως 'ΑΝΑΦΑΝΔΟΝ ἐμβεβλήκει· τοῦ γὰρ εἰς τὸ μέσον ἄγειν (optime Dubnerus pro ἔχειν) ταῦτα κύριος ὑπῆρχεν αὐτός. Est operae pretium cum his componere verba Livii XLIV. 26. ex emendatione Gronovii Madvigii assensu comprobata: *Nec haec tantum Perseo per avaritiam est dimissa res quum pecunia tantula aut pacem habere per Eumenem — aut deceptus protrahere mercede onustum — posset.* In quibus verbis merito *tantula* Madvigio non placet: nam quis mille et quingenta talenta (τοσοῦτον πλῆθος χρημάτων semel et iterum Polybius dixit) pecuniam *tantulam* dixerit? Simplicius est rescribere: *quum pecuniam* DANDO *pacem habere posset*, ut apud Polybium: πῶς ἄλλο τι συμφορώτερον ἢ προυργιαίτερον ἐνόμισε τοῦ δ ο ῦ ν α ι τ ὰ χ ρ ή μ α τ α; Sed reliquum est vitium manifestum in ἀναφανδόν. Prorsus enim incongruum est ὁμολογουμένως ἀναφανδόν. Requiritur vocula ἂν et verbi ἐμβεβλήκει

obiectum. Ergo scribendum (quod a Madvigio occupatum video) εἰς τὴν πρὸς Ῥωμαίους ἔχθραν ὁμολογουμένως ἊΝ ΑΥΤΟΝ ἐμβεβλήκει, neque aliter quam sic in vetusto libro exaratum esse arbitror, ut et ἄγειν pro ἔχειν, sed Maium oculi non satis acuti fefellerunt quia quid sententia, quid Graecitatis ratio postularet parum animadverterat.

Pergit Polybius ita scribere: ὁ μὲν γὰρ χάριν τοῦ λαβεῖν τὰ μὴ καθήκοντα πάντα παρεώρα τἄλλα καὶ πάντα Ἐδέχετο ποιήσειν, ὁ δὲ τοῦ μὴ δοῦναι (egregie sic emendavit Spengel. pro δεινά) πάντα παθεῖν καὶ πᾶν ὑπεριδεῖν ὑπέμεινεν. Mendum est in ἐδέχετο ποιήσειν. Sensus est *recepit in sese*, promisit; ergo corrigendum: πάντα ὙΠεδέχετο ποιήσειν.

Lib. XXXI. 15. pag. 1077. Bekk. τοῦτ' οὐκ ἔπραξεν ἀλλ' ἐντιμότερον αὐτὸν ἢ πρότερον. Maius εἶχεν inseruit post ἐντιμότερον. Facilius et rectius emendabis ἐντιμότερον αὐτὸν ἮΓΕΝ Ἢ πρότερον.

Ibid. ὅτι παντὸς ἐπιστολίου τὸ κάλλος ἐστὶ συστατικώτερον. Dictum est Aristotelis apud Diog. Laërt. V. 18.

Lib. XXXI. 17 *a*. pag. 1078. Bekk. Ῥόδιοι τἄλλα συζῶντες τῇ τοῦ πολιτεύματος προστασίᾳ βραχὺ παρώλισθον ἐν τούτοις τοῖς καιροῖς. Nihil significat συζῆν τῇ τοῦ πολιτεύματος προστασίᾳ. Προστασία apud Polybium perfrequens significat *dignitatem*, *maiestatem*, *splendorem*, *magnificentiam* sim. veluti V. 90. pag. 475. Bekk. ἡ Ῥοδίων περὶ τὰ κοινὰ προστασία. Itaque Rhodios dixerat in caeteris rebus reip. suae dignitatem ac decus SERVASSE, Ῥόδιοι τἄλλα ϹΩΖΟΝΤΕϹ ΤΗΝ τοῦ πολιτεύματος προστασίΑΝ. praeterea inserto necessario pronomine scribendum βραχύ ΤΙ Παρώλισθον. Ἐπεδέξαντο γὰρ (ita pergit) μυριάδας σίτου ὀκτὼ καὶ εἴκοσι παρ' Εὐμένους χάριν τοῦ τὸ λογισθὲν ἐκ τούτων δανείζεσθαι. Sententia manifesto haec est: *ut pecunia ex hoc frumento* REDACTA *in foenore locaretur*, sed λογισθέν eam notionem non continet. Itaque Geelius συλλεχθέν coniecit, Bekkerus κομισθέν. Verum esse existimo τὸ ΠΟΡΙϹΘΕΝ ἐκ τούτων.

Sequitur: τοῦτο δὲ ξενοχωρίας μὲν ὑπαρχούσης καθάπΕΡ ἐπὶ τῶν κατ' ἰδίαν βίων ἴσως ἂν ἐπιδέξαιτό τις παρὰ τῶν Φίλων.

Geelius; „*καθάπερ plane ferri nequit. Verum non certus eram correctionis καθόλου. Sed nisi hoc, simile certe postulat sententia.*" Polybius scripsisse videtur *καθάπ*ΑΞ. In libris est V. 67. *ὁ δ' Ἀντίοχος μεγίϛην ἐποιεῖτο σπουδὴν εἰς τὸ καθάπ*ЄΡ — *καταπεριεῖναι τῶν ἐκ τῆς Ἀλεξανδρείας*; ubi Reiskius certa correctione *καθάπαξ* restituit. Ad eundem locum Schweighauserus hanc confusionem satis frequentem esse ostendit.

Concludit Polybius locum hac sententia: *ὅσῳ δὲ μεῖζον δεῖ πολί*ΤΗΝ *ἰδιώτου φρονεῖν τοσῷδε καὶ τὸ πρέπον ἐπὶ τῶν κοινῶν* (rectissime Luchtius pro *πολλῶν*) *μᾶλλον ἢ τῶν ἰδίων τηρητέον.* In his *ἰδιώτου φρονεῖν* Geelio debetur, nam Maius *ἰδίᾳ σωφρονεῖν* sibi visus erat videre. Secunda Maii *ἀβλεψία* et Geelio et caeteris imposuit. Nempe sensu cassum est *μεῖζον δεῖ πολίτην ἰδιώτου φρονεῖν.* Quae tandem haec oppositio est inter *πολίτην* et *ἰδιώτην*? Nonne *οἱ ἰδιῶται* sunt *privati* CIVES? Quid multa? Emenda: *ὅσῳ δὲ μεῖζον δεῖ πόλ*ΙΝ *ἰδιώτου φρονεῖν*, vel *πόλ*ΙΝ Ἢ *ἰδιώτ*ΗΝ *φρονεῖν*, unde magis perspicitur erroris origo. Quae autem tritior est apud veteres comparatio et oppositio quam inter *πόλιν* et *ἰδιώτην*? Exemplorum plena sunt omnia praesertim apud Oratores et Platonem, veluti in *Convivio* pag. 178 D. *οὐ γὰρ ἔϛιν ἄνευ τούτων οὔτε πόλιν οὔτ' ἰδιώτην μεγάλα καὶ καλὰ ἔργα ἐξεργάζεσθαι.*

Perridiculus error lib. XXXII. 20 *a*. pag. 1104. Bekk. aut a scriba aut a Maio commissus Geelium fugit, sed a Bekkero rectissime correctus est. Maius edidit: *Λυκίσκος κάκιϛος ὢν καλῶς κατέϛρεψε τὸν βίον, ὥϛε τοὺς πλείϛους εἰκότως ὀνειδίζειν τῇ τύχῃ διότι τὸ τῶν ἀγαθῶν ἀνδρῶν ἆθλον τὴν ἀθανασίαν τοῖς χειρίϛοις ἐνίοτε περιτίθησιν.* Bekkerus tacitus correxit *τὴν* ЄΥ*θανασίαν.* Quis non statim auditum probabit? *α* et *ευ* compendio scriptum oculis discerni non possunt.

Lib. XXXIII. 16 *a*. pag. 1120. Bekk. *πότερον ὁ τὸν τράγον ἀμέλγων ἢ ὁ τὸ κόσκινον ὑπέχων.* Excidit necessarius comparativus *πότερον* (*μωρότερος*) *ὁ τὸν τράγον ἀμέλγων κτέ.*

In fine loci: *εἰ μή τις καὶ γράφειν ἐνύπνια βούλεται καὶ θεωρεῖν ἐγρηγορότως ἐνύπνια*, Bekkerus tacite *ἐγρηγορότ*ΟC substituit sine sensu, nam quis alterius somnia videre potest aut dor-

mientis aut vigilantis? Emenda ἐγρηγορΩC ἐνύπνια. Tralaticius in libris hic error est.

Polybius lib. XLV. 2 *b*. pag. 1146. Bekk. scripturus de rebus, in quas ipse multum implicitus fuisset metuebat invidiam cavendumque putabat, ἵνα μήτε τοὔνομα συνεχῶς προφερόμενοι προσκόπτωμεν ΤΑΥτολογοῦντες μήτε πάλιν „ἐμοῦ" καὶ „δι' ἐμέ" παρ' ἕκαστον λέγοντες λάθωμεν εἰς φορτικὴν διάθεσιν ἐμπίπτοντες. Si quis hoc aget facile sentiet ταυτολογεῖν a loci sententia plane alienum esse. Res ipsa clamat verum esse ΠΕΡΙαυτολογοῦντες. Et res et verbum perinde odiosa et nota sunt.

Lib. XLVII. 2 *c*. pag. 1146. Bekk. haec sententia ponitur: καὶ λίαν τοῦτ' ἐστὶν ἴδιον ἐπιτηδΕC τῆς τύχης τὸ τοῖς αὐτῶν ἐπινοήμασι καὶ νομοθετήμασιν ἐξ ὑποστροφῆς αὐτοὺς ὑποβάλλειν τοὺς νομοθετήσαντας. Vitiat sententiam loci inepte additum adverbium ἐπιτηδές. Emenda: τοῦτ' ἐστὶν ἴδιον ἐπιτήδΕΥΜΑ τῆς τύχης. Legitur ἐπιτήδευμα τῆς τύχης I. 4. et aliis locis. *Hoc habet fortuna*, inquit, *ut homines* sua exempla pati *cogat*.

In iis quae praecedunt legendum: τῶν δὲ τοῦ Λυκόρτα κατὰ τὴν (αὐτὴν) ἡμέραν ἐκφερομένων εἰς τὸ φῶς.

Nicomedes Prusiae filius ab Attalo adiutus patri bellum intulit, quo facto teste Polybio XXXVII. 2 *d*. pag. 1146. Bekk. Ῥωμαῖοι ἔπεμψαν πρεσβευτὰς τοὺς ἐπιληψομένους τῆς ὁρμῆς τῆς τοῦ Νικομήδους καὶ κωλύσοντας τὸν Ἄτταλον πολεμεῖν τῷ Προυσίᾳ καὶ κατεστάθησαν Μάρκος Λικίνιος ἄνθρωπος ποδαγρικὸς καὶ τελέως ἀδύνατος τοῖς ποσὶ καὶ μετὰ τούτου Αὖλος Μαγκῖνος, ὃς κεραμίδος εἰς τὴν κεφαλὴν ἐμπεσούσης αὐτῷ τηλικαύτας καὶ τοσαύτας οὐλὰς εἶχε διὰ τῆς κεφαλῆς ὥστε θαυμαστὸν εἶναι πῶς ἐσώθη, καὶ Λεύκιος Μαλλιολεων (corruptum) [1]), ὃς πάντων ἐδόκει Ῥωμαίων ἀναισθητότατος ὑπάρχειν. τῆς δὲ πράξεως προσδεομένης τάχους καὶ τόλμης ἐδόκουν ἀφυέστατοι πρὸς τὴν χρείαν εἶναι ταύτην οἱ καθιστάμενοι (scrib. καθΕσταμένοι). διὸ καί φασι Μάρκον Πόρκιον τὸν Κάτωνα προσαγορευόμενον εἰπεῖν ἐν τῇ συγκλήτῳ διότι συμβή-

---

1) Excerptor Diodori XXXII. 20. Polybium describentis iam tum corruptum nomen omisit et dedit: καὶ Λεύκιον παντελῶς ἀναίσθητον.

*σεται μὴ μόνον ἀπο*ΛΕΙΠΟ*μενον φθάσαι τὸν Προυσίαν ἀλλὰ καὶ τὸν Νικομήδην γηράσαντα ἐν τῇ βασιλείᾳ· πῶς γὰρ οἷόν τε καταταχῆσαι, πῶς δὲ καταταχήσαντας ἀνύσασθαι* ΤΗΝ *πρεσβείαν μήτε πόδας μήτε κεφαλὴν μήτε καρδίαν ἔχ*ΟΝΤΑC. Priusquam huius loci menda patefaciam ostendam primum quo pacto haec fama a Polybio memoriae prodita per manus historicorum propagata fuerit. Livius hinc sua sumsit in Epitome libri L. *dixit Cato eam legationem nec caput nec pedes nec cor habere.* Diodorus (qui omnia sua a libro XXV—XXXII ex Polybio descripsit) XXXII. 20. scribit: *ὁ δὲ Κάτων — εἶπεν ἐν τῇ συγκλήτῳ διότι πρεσβείαν ἀποςέλλομεν οὔτε πόδας οὔτε κεφαλὴν οὔτε καρδίαν ἔχουσαν.* Plutarchus diligens Polybii lector in vita Catonis cap. IX. *καταγελῶν ὁ Κάτων ἔλεγε πρεσβείαν ὑπὸ Ῥωμαίων ἀποςέλλεσθαι μήτε πόδας μήτε κεφαλὴν μήτε καρδίαν ἔχουσαν.* Appianus denique in *Mithridat.* cap. VI. *ὥςε Κάτωνα εἰπεῖν τὴν πρεσβείαν ταύτην μήτε νοῦν ἔχειν μήτε πόδας μήτε κεφαλήν.* Haec omnia, ut vides, ex uno Polybii loco manarnnt, quem nunc paullo emendatiorem reddere conabimur. Primum mendosum est *ἀπολειπόμενον* in verbis *συμβήσεται — ἀπολειπόμενον φθάσαι τὸν Προυσίαν.* Geelius animadvertit vitium sed non sustulit. Dubnerus *ἀποκλειόμενον* coniecit, quod Bekkerus probavit et in textum recepit. Sed quid tandem significat: *ὁ Προυσίας φθήσεται ἀ π ο κ λ ε ι ό μ ε ν ο ς antequam legati in Asiam et Bithyniam pervenerint?* Nihil prorsus. Prusias, ut recte Cato iudicabat, de regno et capite dimicaturus erat nisi legati quam primum illuc pervenissent. Propterea addidit *φθήσεται ὁ Νικομήδης ἐγγηράσας τῇ βασιλείᾳ* ante legationis adventum, quae nec caput nec pedes nec cor haberet. Dixerat igitur: *συμβήσεται μὴ μόνον ἀπο*ΛΟ*μενον φθάσαι τὸν Προυσίαν ἀλλὰ καὶ τὸν Νικομήδην γηράσαντα ἐν τῇ βασιλείᾳ. Antequam tales legati in Bithyniam pervenerint* (inquit) *de Prusia* ACTUM ERIT. Praeterea in verbis *ἀνύσασθαι τὴν πρεσβείαν* duplex mendum inest. Abundat enim articulus et *ἀνύσασθαι* minus recte absolute ponitur. Itaque corrigendum est: *πῶς δὲ καταταχήσ*ACAN *ἀνύσασθαί* TI *πρεσβείαν μήτε πόδας μήτε κεφαλὴν μήτε καρδίαν ἔχ*ΟΥCAN;

Ipsa Catonis verba Livius servavit. *Cor habere* Latinum est, Graecum *νοῦν ἔχειν*, non *καρδίαν ἔχειν*, quod Graece alio sensu

dicitur. Sed Polybius, quem Diodorus et Plutarchus sequuntur, spreta Graecitatis ratione Romanum dicendi genus retinuit. Haec ipsa propter Catonis iocum tam multum derisa legatio multo prudentius et sapientius, addam etiam maiore humanitate et clementia, officio suo functa est quam caeterae omnes, quas in huiuscemodi negotio Roma missas esse et alii et Polybius memoriae prodiderunt. Monstrum et portentum hominis Prusiam fuisse, ne dicam de flagitiosa Romanorum adulatione, vel unus Polybii locus XXXVII 2. abunde ostendet. *Corpore deformis*, *animo stupidus*, *ignavus in bello*, *laborum impatiens et omnino animo et corpore effoeminatus. Idem foedis libidinibus deditus*, *doctrinae omnis expers* καὶ συλλήβδην τοῦ καλοῦ ὅ τι ποτ' ἐστὶν οὐδ' ἔννοιαν ἔχων Σαρδαναπάλλου [1]) βίον ἔζη καὶ μεθ' ἡμέραν καὶ νύκτωρ. Ad talem hominem in regno confirmandum legatio, quam Cato ridet, mittitur. Si Popillius fuisset, virtutis et constantiae Romanae exemplum, de miseris Bithynis erat actum. Quid nostri? Benignis auribus et animis accipiunt Bithynorum querelas, iustas esse agnoscunt, Prusiae scelerum Senatum certiorem facere decernunt, et re infecta Romam revertuntur [2]). Itaque Prusias Romanorum auxilio, quo solo nitebatur, destitutus mox vitia et flagitia et scelera capite luit. I nunc et deride mihi legationem nec caput nec pedes nec cor habentem.

Est operae pretium in talibus animadvertere quid historia Polybio τῷ Φιλαληθεῖ debeat. De Prusiae in urbem Romam adventu diligenter egerant Romani scriptores. Memoraverant quos ei Senatus honores habuerit; quaestorem datum qui circumduceret; domum, lautia data; datas maiores hostias seu Romae seu Praeneste immolare vellet, caeteraque multa id genus. Quae quum enarrasset Livius XLV. 44. addit: „*Haec de Prusia nostri scriptores. Polybius eum regem indignum maiestate nominis tanti tradit pileatum capite raso obviam ire legatis solitum libertumque se populi Romani ferre et ideo insignia ordinis eius gerere. Romae quoque cum veniret in curiam submisisse*

---

1) Inepte editur Σαρδαναπάλλου βάρβαρον βίον. Non barbarorum magis erat haec effrenata luxuria, quam Graecorum et (quum haec scriberentur) Romanorum.

2) Appianus in *Mithrid.* cap. VII. ex *Polybio.*

se et osculo limen curiae contigisse et Deos servatores suos *Senatum appellasse.* Nemo haec Romanorum memoriae prodidit. Solus Polybius XXX. 16. indignabundus haec posteris narravit: *πρεσβευτῶν παραγεγονότων Ῥωμαϊκῶν πρὸς αὐτὸν ἐξυρημένος τὴν κεφαλὴν καὶ πιλίον ἔχων καὶ τήβενναν καὶ καλικίους ἀπήντα τούτοις — καὶ δεξιωσάμενος τοὺς πρεσβευτὰς „ὁρᾶτε (ἔφη) τὸν ὑμέτερον λιβερτὸν ἐμέ." — ἧς ἀγεννεστέραν φωνὴν οὐ ῥᾴδιον εἰπεῖν.* et post pauca: *στὰς κατὰ τὸ θύρετρον ἀντίος* (leg. *ἐναντίος*) *τοῦ συνεδρίου καὶ καθεὶς τὰς χεῖρας ἀμφοτέρας* (*demissis manibus*) *προσεκύνησε τὸν οὐδὸν καὶ τοὺς καθημένους ἐπιφθεγξάμενος „χαίρετε, θεοὶ σωτῆρες." ὑπερβολὴν οὐ καταλιπὼν ἀνανδρίας, ἅμα δὲ καὶ γυναικισμοῦ καὶ κολακείας οὐδενὶ τῶν ἐπιγιγνομένων.* Post tot saecula incalescit animus summi viri *τό τε φιλελεύθερον καὶ μισοπόνηρον* admirantibus.

Reliquum est ut ostendam quo pacto Diodorus Siculus Polybiana deformaverit. In libris, quos supra diximus, omnia ex Polybio descripsit eadem verbis suis narrans, quo aliquanto etiam ieiunior facta est oratio, nonnihil addens, alia plane corrumpens. Locus, quo de agimus, descriptus a Diodoro est libr. XXXI. 15. 2. Pauca audi: *ὅτι Προυσίας ἀνάξιος γεγονὼς τοῦ τῆς βασιλείας προσχήματος — ἀπήντησεν ἐξυρημένος τὴν κεφαλὴν καὶ πιλίον ἔχων λευκόν, ἔτι δὲ φορῶν τήβενναν καὶ κάντιλον· ἀσπασάμενος δὲ τοὺς πρεσβευτὰς ἀπέφαινεν ἑαυτὸν ἀπελεύθερον εἶναι Ῥωμαίων, ἧς ἀγεννεστέραν φωνὴν οὐ ῥᾴδιον εὑρεῖν*, et reliqua ad eundem modum praeterquam quod in fine loci haec dedit: *ἐν τῇ συγκλήτῳ τοιαῦτα διῆλθεν ὥστε καὶ γράφειν ἡμῖν ἀπρεπὲς εἶναι* (Polybius: *ἀκόλουθα δὲ τούτοις καὶ κατὰ τὴν κοινολογίαν εἰσελθὼν ἐπετελέσατο, περὶ ὧν καὶ τὸ γράφειν ἀπρεπὲς ἦν.*) Pergit Diodorus: *ἡ δὲ σύγκλητος τοῖς πλείστοις τῶν λεγομένων προσκόπτουσα πρεπούσας τῇ κολακείᾳ τὰς ἀποκρίσεις ἐποιήσατο. Ῥωμαῖοι γὰρ καὶ πολεμίους ἐπ' ἀνδρείᾳ μεγαλοφρονοῦντας νικᾶν σπεύδουσιν.* Impudentissime, ne dicam dolo, homo mentitur. Habebat enim ob oculos haec Polybii verba: *φανεὶς δὲ τελέως εὐκαταφρόνητος ἀπόκρισιν ἔλαβε δι' αὐτὸ τοῦτο φιλάνθρωπον.* Caeterum nihil est in Diodori Excerptis unde textus Polybianus aut integrior aut emendatior fieri possit.

Libr. XLVII. 4. pag. 1148. Polybius ait: *ἐγὼ δὲ ἐπιτιμῶν*

τοῖς τὴν τύχην καὶ τὴν εἱμαρμένην 'ΕΓγράφουσιν ἐπί τε τὰς κοινὰς πράξεις καὶ τὰς κατ' ἰδίαν περιπετείας. Polybius scripserat 'ΕΠΙγράφουσιν. Reprehendit eos qui fortunae et fato omnia *tribuant*, et notum est ἐπιγράφειν, ἐπιγεγράφθαι, ἐπιγραφή, quae proprie *de operum titulis* dicuntur, transferri ad eos qui alicuius rei laudem ac gloriam et nomen aut sibi aut aliis tribuant.

Flebiliter deplorans Polybius XXXVIII. 1 *a.* pag. 1151. Bekk. Graeciae mala et calamitates ait Graecos esse multo miseriores quam Carthaginienses. In huius loci fine haec verba ponit: ὅτι δ' ἐστὶ τὸ νῦν εἰρημένον ὑφ' ἡμῶν ἀληθὲς εἴποι τις ἂν — παραθεὶς τὰς δοκούσας μεγίστας συμφορὰς γεγονέναι κατὰ τὴν Ἑλλάδα πρὸς τὰ νῦν ὑφ' ἡμῶν λεγόμενα. Mirum est tam absurdam sententiam neminem eruditorum offendisse. Non perdam multa verba in re evidenti. Lege πρὸς τὰ νῦν 'ΕΦ' ἡμῶν ΓΕΝόμενα. Deinde comparat veteres Graeciae calamitates cum aequalium suorum miseriis.

Post pauca scribit ἐκινδύνευσαν μὲν πάντες, ἔπταισαν δὲ τελέως ὀλίγΙCΤΟΙ. Legendum τελέως ὀλίγοι. Vulgata perinde inepta est ac si Latine dixeris *admodum paucissimi*. Deinde scribe εὔκλειαν — τὴν μεγίστην ἀπηνέγκανΤΟ pro ἀπήνεγκαν. *Reportare gloriam* necessario et constanter dicitur εὔκλειαν ἀποφέρεσθαι, non ἀποφέρειν.

Polybius in sqq. de Graeciae malis ita scribit: ἐπέσχεν ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς καιροῖς τὴν Ἑλλάδα πᾶσαν ἀπαιδία καὶ συλλήβδην ὀλιγανθρωπία, δι' ἣν αἵ τε πόλεις ἐξηρημώθησαν καὶ ἀφορίαν εἶναι συνέβαινε καίπερ οὔτε πολέμων συνεχῶν 'Εσχηκότων ἡμᾶς οὔτε λοιμικῶν περιστάσεων. Legendum συνεχῶν ΚΑΤεσχηκότων ἡμᾶς. Non ponitur enim in tali re simplex ἔχειν sed ἐπέχειν et usitatius κατέχειν.

Si quis igitur, inquit, *de ea re ad Deos referre et oracula consulere vellet*, ἆρ' οὐκ ἂν (ἀνόητος add.) ἐφαίνετο — τῆς διορθώσεως 'ΕΝ ἡμῖν κειμένης, imo vero ἐφ' ἡμῖν. *in nostra potestate sita est.*

Deinde continuo haec addit (exhibebo locum ut a Maio

editus est): τῶν γὰρ ἀνθρώπων εἰς ἀλεξανεμίαν καὶ Φιλατρημοσύνην ἔτι δὲ ῥᾳθυμίαν ἐκτετραμμένων καὶ μὴ βουλομένων μήτε ἀναγάμως τὰ γινόμενα τέκνα τρέφειν ἀλλὰ μόλις ἓν τῶν πλείςων ἢ δύο χάριν τοῦ πλουσίους τούτους καταλιπεῖν καὶ σπαταλῶντας θρέψαι ταχέως ἔλαθε τὸ κακὸν αὐξηθέν. Hoc nomine potissimum Maium reprehendo quod tam absurdas lectiones quales sunt ἀλεξανεμίαν et Φιλατρημοσύνην tamquam ex vetusto Codice descriptas nobis obtrudit. Melius Dubnerus mentis oculis Codicem legens dedit ἀλαζονείαν καὶ Φιλοχρημοσύνην, neque ulla est dubitatio quin sic in vetere libro sit exaratum. Sed Dubnerus Graece sciebat, Maius non item. In sqq. pro μήτε ἀναγάμως τὰ γιγνόμενα τέκνα τρέφειν, Bekkerus dedit μήτε γαμεῖν μήτε ἀγάμως τὰ γιγνόμενα κτὲ. et rectissime quidem habet μήτε γαμεῖν μήτε, sed quod ἀγάμως addidit perversissimum est. Videtur suspicari ἀγάμως esse *sine nuptiis* et de liberis *vulgo quaesitis* Polybium dicere. Sed nihil est a Polybii sententia alienius. Quasi vero quereretur Polybius Graecos neque uxores ducere neque liberos *spurios* et vulgo quaesitos alere velle. Natura rei monstrat viam. Legendum est enim μήτε γαμεῖν μήτε ΠΑΝΤΑ τὰ γιγνόμενα τέκνα τρέφειν ἀλλὰ μόλις ἓν ἢ τὸ πλεῖςον δύο (pro ἓν τῶν πλείςων ἢ δύο). Nunc omnia plana et perspicua sunt.

Praeclarus Polybii locus est lib. XXXVIII. 1 *c.* pag. 1153. Bekk. in eos a quibus reprehendebatur quod Graecorum aequalium peccata et delicta non occultasset. συγγραφέα δὲ κοινῶν πράξεων οὐδ' ὅλως ἀποδεκτέον (inquit) ἄλλο τι περὶ πλείονος ποιούμενον τῆς ἀληθείας· ὅσῳ γὰρ εἰς πλείους διατείνει — ἡ τῶν ὑπομνημάτων παράδοσις τοσούτῳ χρὴ μᾶλλον καὶ τὸν γράφοντα περὶ πλείονος ποιεῖσθαι τὴν ἀλήθειαν. *Nos* (inquit) *in tempore de Graecia bene meriti sumus*, τὴν δ' ὑπὲρ τῶν γεγονότων διὰ τῶν ὑπομνημάτων παράδοσιν ἀμιγῆ παντὸς ΜΙϹους ἀπολείπομεν. Ultima aperte mendosa sunt: non enim de *odio* sermo est sed de *veritatis amore*. Scripserat Polybius ἀμιγῆ παντὸς ΨϾΥΔους. Maius qui παντὸς * * * ους videbat et omissas literas non satis expediebat μίσους pro ψεύδους substituit. Sunt quaedam in Polybio quae aegre feras, sed tantus in eo elucet amor veritatis, ut illis non offendaris. Incalescit animus ad ea quae scribit

XIII. 5. pag. 767. Bekk. *καί μοι δοκεῖ μεγίστην θεὸν τοῖς ἀνθρώποις ἡ Φύσις ἀποδεῖξαι τὴν ἀλήθειαν καὶ μεγίστην αὐτῇ προσθεῖναι δύναμιν. πάντων γοῦν αὐτὴν καταγωνιζομένων ἐνίοτε καὶ πασῶν τῶν πιθανοτήτων μετὰ τοῦ ψεύδους ταττομένων οὐκ οἶδ' ὅπως αὐτὴ δι' αὑτῆς εἰς τὰς ψυχὰς εἰσδύεται τῶν ἀνθρώπων καί ποτε μὲν παραχρῆμα δείκνυσι τὴν αὑτῆς δύναμιν, ποτὲ δὲ πολὺν χρόνον ἐπισκοτισθεῖσα* (leg. *ἐπισκοτΗθεῖσα*) *τέλος αὐτὴ δι' ἑαυτῆς ἐπικρατεῖ καὶ καταγωνίζεται τὸ ψεῦδος.* Quam libero ore Polybius Graecorum temeritatem et consiliorum perversitatem notaverit uno loco ostendam ut grave ex eo mendum tollam. Legitur lib. XXXIX. 2. pag. 1163. Bekk. *διὸ καὶ λίαν δοκῶ καλῶς ἡμῖν εἰρῆσθαι διότι προστάτας πραγμάτων* 'ΟΜΟΙΟ*τέρους τῶν παρὰ τοῖς* Ἕλλησι *τότε καὶ παρὰ τοῖς* Καρχηδονίοις *ὑπαρξάντων οὐκ ἂν εὕροι τις ῥᾳδίως.* Nihil est *ὁμοιοτέρους*, sed Polybius non dubitaverat dicere *ἠλιθιωτέρους* ('ΗΛΙΘΙΩ*τέρους*).

Polybius ubi scribit XXXIX. 1. pag. 1159. Bekk. lassum lectoris animum varietate argumentorum refici et recreari oportere, addit: *διὸ καὶ τῶν ἀρχαίων συγγραφέων οἱ λογιώτατοι δοκοῦσί μοι προσαναπαῦσθαι τῷ τρόπῳ τούτῳ.* Geelius *προσανα*ΠΕ*παῦσθαι* coniecit, quod Bekkerus recepit. Nollem factum: non enim suum animum historici recreant sed lectorum, quorum satietati occurrunt. Quamobrem suspicor fuisse: *δοκοῦσί μοι (τοὺς ἐντυγχάνοντας) προσαναπαῦσαι τῷ τρόπῳ τούτῳ* Deinde de uno, quem non nominat, ita dicit: *τὰ κατὰ τὴν Θετταλίαν ἐξηγούμενοι καὶ τὰς* Ἀλεξάνδρου *τοῦ* Φεραίου *πράξεις μεταξὺ τὰς κατὰ* Πελοπόννησον Λακεδαιμονίων *ἐπιβολὰς διηγοῦνται καὶ πάλιν τὰς* Ἀθηναίων *ἔτι δὲ τὰς κατὰ* Μακεδονίαν *ἢ τὴν* Ἰλλυρίδα, *κἄπειτα διατρίψαντες λέγουσι τὴν* Ἰφικράτους *εἰς* Αἴγυπτον *στρατείαν καὶ τὰ* Κλεάρχῳ *πραχθέντα παρανομήματα κατὰ τὸν* Πόντον. et post pauca: *ἐκεῖνοι μνησθέντες πῶς* Βράδυλλις *ὁ τῶν* Ἰλλυρίων *βασιλεὺς καὶ* Κερσοβλέπτης *ὁ τῶν* Θρᾳκῶν *κατεκτήσαντο τὰς δυναστείας οὐκέτι προστιθέασι τὸ συνεχές.* De quo haec omnia dicuntur? Facile est id reperire namque unus ex omnibus historicus est, apud quem haec omnia luculenter exposita legebantur, nempe THEOPOMPUS. Res est tam perspicua ut verbis non egeat.

Utendum igitur Polybii auctoritate est primum ad constitu-

endum ordinem rerum a Theopompo narratarum, deinde ad colligenda et disponenda omnia Theopompi fragmenta, quae *sine auctoris nomine* passim apud Diodorum Siculum, Iustinum, Cornelium Nepotem et alios circumferuntur. Ἡ Ἰφικράτους εἰς Αἴγυπτον ϛρατεία, ut hoc utar, multis descripta apud Diodorum XV. 41—43. unde sumta est nisi ex ea parte operis Theopompei, quam Polybius indicat? Τὰ Κλεάρχῳ πραχθέντα παρανομήματα κατὰ τὸν Πόντον narrata Iustino XVI. 4 sq. nonne ex Theopompo descripta sunt? Similiter in permultis aliis imprudentes Theopompum legimus sub aliis atque aliis nominibus latentem.

Verbosa oratione Polybius docet XXXIX. 1 *a*. pag. 1159. Bekk. varietatem in omni re delectare idque primum paullo loquacius in sensibus demonstrat; in his legitur: καὶ τὴν γεῦσιν εὕροι τις ἂν προσηνεϛέρΩC ἀποδεχομένην πολλάκις [καὶ] τὰ λιτὰ τῶν ἐδεσμάτων ἢ τὰ πολυτελῆ. Scribendum προσηνέϛερΟΝ et molestum καί expungendum. Τὰ λιτά est bona Geelii correctio pro τὰ λεῖα. Λιτός in libris antiquis λειτός scribitur. Est apud Suidam v. Αἶψα versiculus Leonidae Tarentini:

Αἶψα τάδε κλειτοῦ δῶρα Λεωνίδεω.

dixerat poëta:

Λιτὰ τάδ' ἐκ λιτοῦ δῶρα Λεωνίδεω.

In sqq. legendum: μάλιϛα δὲ (pro καὶ) περὶ τὴν ψυχὴν τοῦτό τις ἂν ἴδοι συμβαῖνον.

καὶ ταῦτα μὲν κατὰ τὸν Πολύβιον μέχρι τοσούτου.

PLATONICA.

CRATYLUS.

> *Εἴ τις ἐάσει καὶ ἐντιθέναι καὶ ἐξαιρεῖν ἅττ' ἂν βούληταί τις εἰς τὰ ὀνόματα πολλὴ εὐπορία ἔσται καὶ πᾶν ἂν παντί τις ὄνομα πράγματι προσαρμόσειεν.*
>
> Plato in *Cratylo* pag. 415. d.

Saepe et multum olim Platonis *Cratylum* legens ac relegens haerebam ambiguus *πότερα σπουδάζει ταῦτα ὁ Πλάτων ἢ παίζει*; Nunc magis magisque inclino in hanc sententiam ut existimem Platonem *προσπαίζειν τε ἡμῖν ἐν τούτοις καὶ εἰρωνεύεσθαι* et insanientium Sophistarum ineptas et absurdas opiniones *περὶ ὀνομάτων ὀρθότητος*, dum admirari et sedulo imitari videtur, salse et acriter irridere. Sunt enim pleraque haec non tantum stolida, sed iocularıter stolida, ut simul fastidium tibi moveant et risum. Quis, quaeso, homo sanus et sobrius aut proferre aut ferre possit deliramenta, qualia sunt haec tria *ἔτυμα* nominis *τοῦ Ποσειδῶνος* pag. 402. e. *ὠνόμασε Ποσειδῶνα ὡς ποσίδεσμον ὄντα. τὸ δὲ εἶ* (Є) *ἔγκειται ἴσως εὐπρεπείας ἕνεκα.* altera est absurdior etiam: *ἀντὶ τοῦ σίγμα δύο λάβδα τὸ πρῶτον ἐλέγετο* (*Πολλειδᾶν*) *ὡς πολλὰ εἰδότος τοῦ θεοῦ.* absurdissima omnium tertia est: *ἴσως δὲ ἀπὸ τοῦ σείειν* Ὁ ϹЄΙΩΝ *ὠνόμασται· πρόσκειται δὲ τὸ πῖ καὶ τὸ δέλτα.* et pag. 399. c. *μόνον τῶν θηρίων ὀρθῶς ὁ ἄνθρωπος ἄνθρωπος ὠνομάσθη ἀναθρῶν ἃ ὄπωπεν.* et

pag. 406 c. *οἶνος ὅτι οἴεσθαι νοῦν ἔχειν ποιεῖ τῶν πινόντων τοὺς πολλοὺς οὐκ ἔχοντας οἰόνους δικαιότατ' ἂν καλοῖτο*, et pag. 409 b. (*Σελήνη*) *ὅτι σέλας νέον τε καὶ ἕνον ἔχει ἀεὶ σελαενονεάεια μὲν δικαιότατ' ἂν καλοῖτο.* et pag. 404. c. *ὁ νομοθέτης τὸν ἀέρα Ἥραν ὠνόμασεν θεὶς τὴν ἀρχὴν ἐπὶ τελευτήν.* (ΑΗΡ — ΗΡΑ) *γνοίης δ' ἂν εἰ πολλάκις λέγοις τὸ τῆς Ἥρας ὄνομα* (ΗΡΑ, ΗΡΑ, ΗΡΑ). Aristophanem pro Socrate audire te putes:

μόλωμεν, αὐτό, μόλωμεν, αὐτομολῶμεν.

Quis serio dici credet pag. 406. b. *Ἄρτεμις* appellata est *ἡ τὸν ἄροτον μισήσασα τὸν ἀνδρὸς ἐν γυναικί*? aut pag. 421. b. *ἡ ἀλήθεια ὡς θεία οὖσα ἄλη.* Nemo, opinor, mortalium sine risu haec legere poterit aut saltem relegere.

Reliqua omnia nihilo sunt hisce saniora. Aut desipientis haec sunt aut desipientium insaniam *εἰρωνικῶς* exagitantis; non est igitur ambigua optio. Euthyphron *ὁ Προσπάλτιος*, obscurus et nemini notus Sophista, unde haec mirifica sapientia (*ἡ δαιμονία αὕτη σοφία*) omnis manasse narratur, passim dictis aculeatis vellicatur. Audi Socratem pag. 396 d. ita dicentem: *αἰτιῶμαι μάλιστα* (*ταύτην τὴν σοφίαν*) *ἀπ' Εὐθύφρονος τοῦ Προσπαλτίου προσπεπτωκέναι μοι. ἕωθεν γὰρ πολλὰ αὐτῷ συνῆ καὶ παρεῖχον τὰ ὦτα. κινδυνεύει οὖν ἐνθουσιῶν οὐ μόνον τὰ ὦτά μου ἐμπλῆσαι τῆς δαιμονίας σοφίας ἀλλὰ καὶ τῆς ψυχῆς ἐπειλῆφθαι. δοκεῖ οὖν μοι χρῆναι — τὸ μὲν τήμερον εἶναι χρήσασθαι αὐτῇ — αὔριον δὲ ἀποδιοπομπησόμεθά τε αὐτὴν καὶ καθαρούμεθα.* et pag. 399. a. *τῇ τοῦ Εὐθύφρονος ἐπιπνοίᾳ πιστεύεις*, et lepidissime pag. 407 d. *περὶ δὲ ἄλλων ὧν τινων βούλει πρόβαλλέ μοι ὄφρα ἴδηαι οἷοι Εὐθύφρονος ἵπποι.* Qui Socratem bene novit passim in his *τῆς Σωκρατικῆς εἰρωνείας* vestigia certa impressa videbit, ut pag. 401. d. *καὶ ταῦτα μὲν δὴ ταύτῃ ὡς παρὰ μηδὲν εἰδότων εἰρήσθω.* Aperte cernitur in Socratis magniloquentia pag. 410. e. *πόρρω ἤδη, οἶμαι, φαίνομαι σοφίας ἐλαύνειν.* et pag. 428. d. *θαυμάζω καὶ αὐτὸς πάλαι τὴν ἐμαυτοῦ σοφίαν καὶ ἀπιστῶ.* Apertius etiam pag. 399. a. *καὶ κινδυνεύω ἐὰν μὴ εὐλαβῶμαι ἔτι τήμερον σοφώτερος τοῦ δέοντος γενέσθαι.* Potestne facetius illudi futilitas et rei et hominum quidquid in buccam venerit temere effutientium quam factum est pag. 499. e. *εἰ δὲ βούλει, ἔχε ἠρέμα· δοκῶ γάρ μοί τι καθορᾶν πιθανώτερον τούτου τοῖς ἀμφὶ Εὐθύφρονα*, et eodem aculeo pag. 407. c. *οὗτος μὲν παντὶ δῆλος Φαῖστος ὤν.* B.

κινδυνεύει, ἐὰν μή πῃ σοι ἔτι ἄλλῃ δόξῃ. ΣΩΚΡ. ἀλλ' ἵνα μὴ δόξῃ τὸν Ἄρην ἐρῶτα.

Videamus nunc an nonnullos ex *Cratylo* locos in Codicibus olim depravatos in integrum restituere possimus.

Pag. 383. b. ἐρωτῶ οὖν αὐτὸν ἐγὼ αὐτῷ πότερον Κρατύλος τῇ ἀληθείᾳ ὄνομά ἐςιν ἢ οὔ. Non est haec Graeca compositio neque πότερον suo loco positum est. Dicendum est vel εἰ αὐτῷ vel πότερον αὐτῷ Κρατύλος ὄνομά ἐςιν ἢ οὔ.

Pag. 384. a. ὦ παῖ Ἱππονίκου [Ἑρμόγενες], παλαιὰ παροιμία ὅτι χαλεπὰ τὰ καλά ἐςιν ὅπῃ ἔχει μαθεῖν. Si quando quis πατρόθεν ὀνομάζεται aut graviter aut blande aut iocose, scioli sibi non temperant et nomen omissum apponunt in margine aut inter versus, unde mox irrepit in textum. Recte et ordine scribitur pag. 406. b. μεγάλα, ὦ παῖ Ἱππονίκου, ἐρωτᾷς, et in *Protagora* pag. 335. d. ad Calliam Hermogenis fratrem: ὦ παῖ Ἱππονίκου, ἀεὶ μὲν ἔγωγέ σου τὴν φιλοσοφίαν ἄγαμαι. sed emblemata alibi pullulant, ut in *Lyside* pag. 204 b. σοὶ δὲ δὴ τίς, ὦ Ἱππόθαλες; τοῦτό μοι εἰπέ. καὶ ὃς ἐρωτηθεὶς ἠρυθρίασεν, κἀγὼ εἶπον· ὦ παῖ Ἱερωνύμου [Ἱππόθαλες] κτέ. Perinde est dicere ὦ Ἱππόθαλες et ὦ παῖ Ἱερωνύμου, ὦ Ἑρμόγενες, et ὦ παῖ Ἱππονίκου, ὦ Ἀλκιβιάδη, et ὦ παῖ Κλεινίου, ut in *Charmide* 158 b. ὦ φίλε παῖ Γλαύκωνος, et mox ad eundem ὦ φίλε Χαρμίδη. sed nemo utrumque hoc coniungit si nomen est omnibus notum. Ridiculum igitur est ὦ παῖ Φιλίππου Ἀλέξανδρε. Alia res est in nomine paucis noto, ut in *Cratylo* pag. 429. e. χαῖρε, ὦ ξένε Ἀθηναῖε, υἱὲ Σμικρίωνος Ἑρμόγενες. Salutatur enim Hermogenes ita peregre ab hospite sic significante: *novi te quis sis, novi et patrem tuum.* Contra Artabanus apud Herodotum VII. 10 Mardonium increpans dixerat: σὺ δέ, ὦ παῖ Γωβρύεω, παῦσαι λέγων λόγους ματαίους. Editur ὦ παῖ Γωβρύεω Μαρδόνιε.

Pag. 384. b. εἰ μὲν οὖν ἐγὼ ΗΔΗ ἀκηκόη παρὰ Προδίκου τὴν πεντηκοντάδραχμον ἐπίδειξιν —, νῦν δὲ οὐκ ἀκήκοα ἀλλὰ τὴν δραχμιαίαν. Mendosum est ἤδη, quod ita demum recte adderetur si Socrates dicere voluisset se eam ἐπίδειξιν fortasse *posthac*

esse auditurum. Etiam in ἀκηκόη mendum est, quia Athenienses in hac forma, ut in plerisque omnibus huiuscemodi, numquam augmentum omittunt. Constanter dicitur ἐπεπόνθη, ἐπεποιήκη, ἐδεδοίκη, ἐμεμαθήκη, ἐνεπεπτώκη, ἐκεχήνη, ἐλελήθη, ἑωράκη, ἀπωλώλη, ἐπεποίθη et similia his alia complura, sed quia hae formae veteres olim erant obsoletae, et omnes ἑωράκειν, ᾔδειν, ἐπεπόνθειν cett. dicebant, in magno semper periculo antiquae scripturae versabantur. Genuinum et probum est ἠκηκόη, Graeculorum est ἠκηκόειν, sed ἀκηκόη aut ἀκηκόειν nemo umquam dixit. Utrumque igitur loci vitium eadem opera sanabis rescribendo: εἰ μὲν οὖν ἐγὼ 'ΗΚΗΚΟΗ. Vides unde ΗΔΗ sit natum.

Quamquam olim constat inter omnes hanc solam formam in his apud Athenienses in usu fuisse ᾔδη, ᾔδησθα, ᾔδει et ante vocalem ᾔδειν, et sic in similibus omnibus, nihilominus video Editores pro certa et explorata analogia sublestam futilium scribarum fidem sequentes. Martinus Schanz, qui nihil nescit eorum, quae bonum Platonis editorem scire oportet, in *Apologia* pag. 22. d. edidit: ἐμαυτῷ γὰρ ξυνῄδΕΙΝ οὐδὲν ἐπιϛαμένῳ. et τούτους δέ γ' ᾔδΕΙΝ ὅτι εὑρήσοιμι κτἑ. Cur tandem? Quia sic est in Bodleiano scriptum: quasi non ubique locorum in libris omnibus scioli et correctores formas veteres temere ad suam συνήθειαν refinxissent. Nulla propemodum forma huiuscemodi apud Aristophanem in Ravennate Codice illaesa evasit. Comicus bis ἠκηκόη dixerat *Vesp.* 801. *Pac.* 616. utrobique Ravennas ἠκηκόειν exhibet. Scholion est ad *Pacem* perabsurdum: τὸ δὲ ἠκηκόειν οὕτω διὰ τοῦ Η Φρύνιχος ἀναγινώσκει, vel caecus videat ἠκηκόΗ esse verum. Ne in his quidem continent manum.

In *Avibus* 511. olim edebatur:

τουτὶ τοίνυν οὐκ ᾔδειν 'γώ.

ne metrum quidem homunciones coercet, ut οὐκ ᾔδη 'γώ intactum relinquant. Verissima est ad h. l. Brunckii admonitio „*Atticam formam* ᾔδη *infinitis in locis a librariis obliteratam fuisse, si quidem ei ne hic quidem pepercerunt, ubi solam eam metrum admittebat proindeque a viris doctis bene eam ubique reponi.*" Ex quo haec Brunckius scripsit paene saeculum totum effluxit et in luto haeremus eodem. Ad omnes enim Criticorum impetus quasi murus quidam fides veterum membranarum oppo-

nitur Agedum opponamus his testibus sexcenties in mendacio deprehensis alios longe longeque antiquores et fideliores. Heraclides (apud Eustathium ad Odysseam pag. 1946. 28) in medium prodeat. οἱ Ἀττικοὶ (inquit) τοὺς τοιούτους ὑπερσυντελικοὺς ἐν τῷ ἦτα μόνῳ περατοῦσιν ᾔδη λέγοντες καὶ ἐνενοήκη καὶ ἐπεποιήκη. καὶ οὕτω φησὶ Παναίτιος ἔχειν τὰς γραφὰς παρὰ Πλάτωνι. Sed Heraclides (merito dixerit aliquis) et incertae aetatis est et multa mirifica et incredibilia refert, ut in hoc ipso loco statim narrat multos esse qui ᾔδην dicerent et ἐνενοήκην et ἐπεποιήκην, quod falsum est. Neque quod de Panaetio scribit mihi fit credibile. Haec Panaetius curabat scilicet! Producam igitur alterum meliorem, nobilem ἀττικιστὴν Hadriano aequalem Aelium Dionysium, cuius Ἀττικὰ ὀνόματα in Lexico Photiano, et inde sumta apud Suidam sine auctoris nomine circumferuntur. Aelii Dionysii de ea re animadversio in partes dissecta et mutilata in his Photii locis latet: Ἑωράκη τὸ πρῶτον πρόσωπον ὡς ἐπεπόνθη καὶ ἐπεποιήκη καὶ ᾔδη τὸ ᾔδειν. Πλάτων τοῖς τοιούτοις χρῆται σχηματισμοῖς. et alibi: Καὶ τὸ ᾔδη ἀντὶ τοῦ ᾔδειν καὶ τὸ ἐπεπόνθη ἀντὶ τοῦ ἐπεπόνθειν, et tertio loco Ἤιδη ἀντὶ τοῦ ᾔδειν. Εὐθύδημος· καὶ τῶν δή. περὶ ψυχῆς· ἀλλὰ σχεδὸν μέν τι ἤδη ὁ Κρίτων. Satis erit ultima emendare. Scripserat: Εὐθύδημος· ΚΑΓΩ ΗΙΔΗ (γὰρ ὅτι ἐξ αὐτῶν καλόν τι ἀνακύψοιτο). περὶ ψυχῆς· ἀλλὰ σχεδὸν μέν τι ᾔδη, (ἔφη) ὁ Κρίτων. Descripserat locum ex *Euthyd.* p. 302. *a.* et ex *Phaedone* pag. 63. *e.* Cum hoc luculento testimonio componamus nunc nostras membranas. In *Euthydemo* est ᾔδη, in *Phaedone* Bodleianus et reliqui omnes exhibent σχεδὸν μέν τι ᾔδειν. Quid Editor? a Photio acceptum ᾔδη recepit. Quam constanter nunc non disputo. Idem enim paullo ante pag. 60. *d.* retinuit ᾔδειν γὰρ ὅτι οὐ ῥᾴδιον εἴη. Sed aut hoc testium satis est (ut ille dicebat) aut nescio quid sit satis. Compertum enim sic satis esse arbitror *Platonem semper et ubique formis in* – Η *exeuntibus esse usum*, quarum bona pars in Bodleiano et Parisino A tulit aetatem, reliqua a stultis correctoribus de industria depravata esse et in antiquis libris, unde nostri fluxerunt, et in iis ipsis quos habemus.

In Platonis *Rep.* Parisinus A a prima manu fol. 3. ἑωράκη et ἐπεπόνθη habuerat, et fol. 6. ἑωράκη et fol. 7. ᾔδησθα, et

fol. 58. ἐδεδοίκη, sed omnia haec vidi a correctore vitiata. Folio 7 (pag. 337. *a*) in veteri libro scriptum esse vidi: καὶ ταῦτ' ἐγὼ ἤδη τὲ καὶ τούτοισ προὔλεγον. Corrector ἤδη adverbium esse ratus non attigit. I nunc et spreta sana ratione veteribus membranis habe fidem.

Pag. 384. *d*. οὐ δύναμαι πεισθῆναι ὡς ἄλλη τις ὀρθότης ὀνόματος ἢ ξυνθήκη καὶ ὁμολογία. Nullo modo in hac compositione verbum substantivum abesse potest. Itaque legendum: ὡς ἄλλη τίς (ἐςιν) ὀρθότης ὀνόματος κτἑ.

Pag. 384. *d*. ἕτοιμος ἔγωγε καὶ μανθάνειν καὶ ἀκούειν οὐ μόνον παρὰ Κρατύλου ἀλλὰ καὶ παρ' ἄλλου ὁτουοῦν. Restituendus est naturae ordo καὶ ἀκούειν καὶ μανθάνειν. Accedit quod μανθάνειν παρὰ Κρατύλου constanter dicitur, non item π α ρ ὰ Κρατύλου ἀκούειν, sed Κρατύλου.

Pag. 385. *d*. οὕτω δὲ καὶ ταῖς πόλεσιν ὁρῶ ἰδίᾳ ἑκάςαις ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς κείμενα ὀνόματα. Perpetuo confunduntur in libris ΔΙΑ - ΙΔΙΑ - ΙΔΙΑΙ. Emenda: ὁρῶ ἴ δ ι α ἑκάςαις - κείμενα ὀνόματα. *video singulis civitatibus* propria *vocabula rebus iisdem esse imposita.*

Post pauca sequitur: Φέρε δὴ ἴδωμεν, ὦ Ἑρμόγενες, πότερον καὶ τὰ ὄντα οὕτως ἔχειν σοι Φαίνεται [ἰδίᾳ αὐτῶν ἡ οὐσία εἶναι ἑκάςῳ] ὥσπερ Πρωταγόρας ἔλεγε λέγων πάντων χρημάτων μέτρον εἶναι ἄνθρωπον [ὡς ἄρα οἷα μὲν ἂν ἐμοὶ Φαίνηται τὰ πράγματα εἶναι, τοιαῦτα μὲν ἔςιν ἐμοί, οἷα δ' ἂν σοί, τοιαῦτα δ' αὖ σοί] ἢ ἔχειν δοκεῖ σοι αὐτὰ αὐτῶν τινὰ βεβαιότητα τῆς οὐσίας; Ubi molesta duo additamenta expunxeris omnia habebunt optime. Ipsa verborum compositio respuit emblema ἰδίᾳ αὐτῶν ἡ οὐσία εἶναι ἑκάςῳ, quod ne significat quidem id quod Socratem dicere palam est. Coniuncta sunt οὕτως ἔχειν ὥσπερ Πρωταγόρας ἔλεγε. Reliqua interpolata sunt ex *Theaeteto* pag. 152. *a*. Putidum est Hermogenem ea doceri quae optime noverat, ut apparet ex sqq. ἤδη ποτ' ἔγωγε - ἐξηνέχθην εἰς ἅπερ Πρωταγόρας λέγει.

Pag. 390. *b*. τίς οὖν ὁ γνωσόμενος εἰ τὸ προσῆκον εἶδος κερκίδος

ἐν ὁποιῳοῦν ξύλῳ κεῖται ὁ ποιήσας [ὁ τέκτων] ἢ ὁ χρησόμενος [ὑφάντης]; Mirari saepe subit quam puerilia Platonis lectores olim in suis libris notaverint. Etiam hoc mirabile accidit quo pacto Platonis lectores post renatas literas ista aequis animis lectitare potuerint. Qui hanc *lacteam ubertatem* esse putant, cogitent sic ὁ τέκτων ὁ ποιήσας et ὁ ὑφάντης ὁ χρησόμενος dicendum fuisse. Nempe ὁ ποιήσας ὁ τέκτων ita dicitur quasi ὁ τέκτων solum non esset satis perspicuum ad intelligendum.

Pag. 391. *c.* Socrates ad Hermogenem: λιπαρεῖν χρὴ τὸν ἀδελφὸν [καὶ δεῖσθαι αὐτοῦ] διδάξαι σε τὴν ὀρθότητα περὶ τῶν τοιούτων, ἣν ἔμαθε παρὰ Πρωταγόρου. Cui Hermogenes: ἄτοπος μέντ' ἂν εἴη μου, ὦ Σώκρατες, ἡ δέησις, εἰ τὴν μὲν ἀλήθειαν τὴν Πρωταγόρου ὅλως οὐκ ἀποδέχομαι, τὰ δὲ τῇ τοιαύτῃ ἀληθείᾳ ῥηθέντα ἀγαπῴην ὥς του ἄξια. Mala manus inseruit καὶ δεῖσθαι αὐτοῦ. Multo melius et acrius est λιπαρεῖν quam δεῖσθαι, ut fatuum sit verbo λιπαρεῖν languidum et iners δεῖσθαι adiicere. Etiam ἡ δέησις in sqq. nata ex interpolatione est. Lege: ἄτοπος μέντἂν (sic scribendum) ἂν εἴΗΝ, ὦ Σώκρατες, εἰ τὴν μὲν ἀλήθειαν κτέ. Non erat ipsa *petitio* inepta, sed qui postulat ea doceri quae inania et falsa esse putet is merito ineptus esse dicitur. Opinor olim pro εἴην ЄΙΗ scriptum fuisse: deinde corrector aliquis et ἡ δέησις et μου de suo addidit.

Lacuna est pag. 395. *c.* δοκεῖ δέ μοι καὶ τῷ Πέλοπι τὸ ὄνομα ἐμμέτρως κεῖσθαι· σημαίνει γὰρ τοῦτο τοὔνομα τὸν τὰ ἐγγὺς ὁρῶντα ἄξιον εἶναι ταύτης τῆς ἐπωνυμίας. Manifesto excidit aliquid post ὁρῶντα in hanc sententiam: — ὁρῶντα (ὥστε τοῦτον μάλιστα πάντων τὸν ἄνδρα) ἄξιον εἶναι ταύτης τῆς ἐπωνυμίας. Nunc demum ab Hermogene recte quaeritur: πῶς δή;

Pag. 396. *d.* ἕωθεν γὰρ πολλὰ αὐτῷ συνῆν. Plato scripserat συνῇ, non συνῆν. Et antiquiores omnes et Plato constanter dicebant ᾖ ᾔσθα et ἦν, et in compositis παρῇ, συνῇ. Turbant indocti scribae, quos quis morabitur? In Bodleano συνῇ recte scriptum est litera ν ad latus superscripta. Ἦ *eram* in libris nonnumquam mansit illaesum, saepius vitiatur. Quod de forma ᾔδη diximus, idem de ᾖ dicendum. Plato *semper ita dixerat.*

In libris nostris modo forma Attica emersit, modo obscurata est. Nunc in *Phaedone* 61. *b.* et 98. *b.* ἦ legitur, sed 99. *a.* ἦν. In Codice Parisino *de Rep.* fol. 27. *v.* prima manus dederat ἦ sed corrector *emendavit* scilicet ἦν.

Pag. 398. *e.* quaerit ex Hermogene Socrates: διὰ τί ποτὲ ἄνθρωποι καλοῦνται; ἢ σὺ ἔχεις εἰπεῖν; respondet: πόθεν, ὦγαθέ [ἔχω]; Sine mora ineptum ἔχω expellendum. Quid notius, quid tritius quam πόθεν; in acri et vehementi negatione? Hesychius: Πόθεν; – μεθ' ὑποκρίσεως ἀντὶ τοῦ οὔ. Sic legendum. Codex ἀντὶ τοῦ οὕτω. Ubique confunduntur οὐ et οὕτω (οὔ). *Sympos.* 172. *c.* πόθεν, ὦ Γλαύκων; *Gorg.* 471. *d.* πόθεν, ὦγαθέ; *Hipp. mai.* 285. *e.* πόθεν, ὦ Σώκρατες; *Menex.* 235. *c.* πόθεν, ὦγαθέ; In his omnibus perpetua et necessaria est ellipsis, quam inepte sciolus explevit et h. l. et in *Lyside* pag. 208. 6. πόθεν; ἦ δ' ὅς [ἐῷεν], quae omissa vocula ἄν soloeca oratio est, et in *Euthydemo* pag. 291. *b.* πόθεν, ὦ μακάριε; [εὕρομεν]. Frequens admodum hic usus est praesertim apud Euripidem et Aristophanem, ubi nusquam ellipsin expletam videbis.

Pag. 403. *d.* διὰ ταῦτα ἄρα φῶμεν – οὐδένα δεῦρο ἐθελῆσαι ἀπελθεῖν τῶν ἐκεῖθεν. Perisse videtur elegans Attica dicendi forma: ταῦτ' ἄρα φῶμεν, cuius complura exempla dedimus in *Nov. Lectt.* pag. 622 sq. et ostendimus διά a sciolis additum, ut in *Protagora* pag. 341. *c.* ταῦτ' ἄρα καὶ μέμφεται τὸν Πιττακόν. Emendate legitur in *Cyrop.* I. 4. 27. ταῦτ' ἄρα – καὶ ἐνεώρας μοι. Frequens est apud Comicos, ut in lepido versiculo *Nubium:*

ταῦτ' ἄρα καὶ τὠνόματ' ἀλλήλοιν πορδὴ καὶ βροντὴ ὁμοίω.

et alibi passim. Communis grammaticorum opinio est quae legitur apud Gregorium Corinth. pag. 29: ταῦτ' ἄρα 'Αττικὸν ἀντὶ τοῦ διὰ ταῦτα, unde interpolatio nata est. Eadem opera mendum eximes ex *Protagora* pag. 354. *c.* τοῦτ' ἄρα ἡγεῖσθ' εἶναι κακὸν τὴν λύπην, imo vero ταῦτ' ἄρα, *ergo haec causa erat cur dolorem putaretis esse malum.*

Barbara forma decrepitae Graecitatis maculat locum pag. 404. *b.* ΔήμητρΑΝ τε καὶ Ἥραν pro ΔήμητρΑ. Saepe Critici admonuerunt, ut Porson. ad *Plutum.* vs. 64. sed nemo praebet aurem.

Pag. 409. *a.* οἱ Δωριεῖς. Plato dederat Δωρῆς et pag. 434. *c.* Ἐρετριῆς. Non funditus interiit Attica forma in Codd. nostris. Bodleianus γονῆς et βασιλῆς servavit in *Sympos.* pag. 178 *b.* et 196. *c.* In libris de *Rep.* Parisinus A. fol. 19. *v.* χαλκῆς, 58. *v.* βασιλῆς, 83. *r.* γονῆς, 110. *r.* δρομῆς dederat, quae omnia corrector depravavit. Intactum mansit fol. 61. *v.* ὥσπερ γραφῆς, sed prima manus fol. 41. *v.* οἱ βαφεῖς scripsit et 62. *v.* οἷον οἱ γραφεῖς, ne umquam librariis certa fides haberi possit.

Pag. 409. *a.* τὸ δὲ ποικίλλειν καὶ αἰολεῖν ταὐτόν. Scribendum αἰόλλειν ex certa analogia et usu poëtarum. Ut ποικίλος ποικίλλειν, δαίδαλος δαιδάλλειν, sic αἰόλος habet αἰόλλειν. Odyss. υ. 25.

ὡς δ' ὅτε γαςέρ' ἀνὴρ — ἔνθα καὶ ἔνθα
αἰόλλῃ.

Pag. 409. *a.* ἔοικε δηλοῦν τι παλαιότερον ὃ ἐκεῖνος (Anaxagoras) νεωςὶ ἔλεγεν. Rectissime Heusdius ἔοικε δηλοῦντι, ut saepissime Plato in *Cratylo* loquitur. pag. 408. *b.* ἔοικε κεκλημένῃ. 419. *c.* κεκλημένῃ ἔοικεν, et post pauca ἔοικε κεκλημένῃ. 420. *c.* δηλούσῃ προσέοικεν. 437. *a.* ἔοικε σημαίνοντι. Sed ubi δηλοῦντι receperis locus nondum est persanatus. De sententia constat, quae haec est: *nomen hoc declarare videtur antiquius esse id quod ille nuper dixit.* Verte Graece, exibit haec forma: ἔοικε δηλοῦντι παλαιότερον ὌΝ ὃ ἐκεῖνος νεωςὶ ἔλεγεν.

Pag. 415. *a.* ἀλλὰ μὴ λίαν, ὦ δαιμόνιε, ἀκριβολογοῦ μή μ' ἀπογυιώσῃς μένεος. Ostendimus Platonis in versu Homerico errorem in *Miscell. Crit.* pag. 352.

Removenda est forma non Homerica pag. 428. *c.*

πάντα τί μοι κατὰ θυμὸν ἐείσΩ μυθήσασθαι.

repone ἐείσΑΟ.

Pag. 429. *e.* εἴ τις ἀπαντήσας σοι ἐπὶ ξενΙΑΣ λαβόμενος τῆς χειρὸς εἴποι· χαῖρε, ὦ ξένε Ἀθηναῖε. Nihil significat ἐπὶ ξενίας. Emenda ἐπὶ ξένΗΣ *peregre.*

Pag. 437 *b.* *ἡ ἱςορία αὐτό που σημαίνει ὅτι ἵςησι τὸν ῥοῦν καὶ τὸ πιςὸν ἱςᾶν παντάπασι σημαίνει.* Haerent Editores in *ἱςᾶν* (*ἱςᾷν* Hermannus). Sine controversia *ἱςᾶν* et *ἱςάνειν* formae sunt labentis Graecitatis et Platoni incognitae. Ne literula quidem mutata ex his molestiis te expedies ubi de vetere scriptura cogitaveris

ΤΟΠΙCΤΟΝΙCΤΑΝCΗΜΑΙΝЄΙ.

id est *τὸ πιςὸν ἱστὰν σημαίνει,* non infinitivus est, est participium, quod *τὸ πιςόν* postulat.

Caeterum hae omnes etymologiae *ἱςορία ὅτι ἵςησι τὸν ῥοῦν* caeteraque id genus omnes sive serio sive ioco procusae sunt nauseam magis quam risum movent, ac venit mihi in mentem ad haec id quod dixit Galenus Tom. XVIII. 2. pag. 345. *τὰ ἐσχάτως ἠλίθια καταφρονεῖσθαι μᾶλλον ἢ ἐλέγχεσθαι προσήκει.*

PLATONICA.

CHARMIDES.

Pag. 153 *a*. scribendum videtur: οἷον δὲ διὰ χρόνου ἀφιγμένος ἄσμενΟC ᾖα ἐπὶ τὰς ξυνήθεις διατριβάς, pro ἀσμένΩC. Est enim ἄσμενος in tali re apud antiquiores longe usitatius et solent ἄσμενος, ἀσμένῳ, ἀσμένως inter se permutari vid. Wyttenb. *Epist. Crit.* pag. 27. Locus Iamblichi de v. P. § 19. quem affert: κἀκεῖ τοῖς Μάγοις ἀσμένοις συνδιατρίψας emendatior in Codice Florentino legitur: ἀσμένοις ἄσμενος συνδιατρίψας. Omnino frequens est in Codd. error ut adiectiva in adverbia convertantur. Ἄκριτος ἀποθανεῖν et ἀκρίτους ἀποκτεῖναι solet fere in ἀκρίτως ant ἀκριτί abire. In Aristophanis *Pace* 159.

ἴει σαυτὸν θαρρῶν ἀπὸ γῆς
κᾆτα δρομαίαν πτέρυγ' ἐκτείνων
ὀρθΩC χώρει Διὸς εἰς αὐλάς.

optime Meinekius ὀρθΟC reposuit. Eadem opera emendare poteris vs. 83.

μή μοι σοβαρΩC χώρει λίαν.

imo vero σοβαρΟC, ut in *Nub.* 406.

ῥήξας αὐτὰς ἔξω φέρεται σοβαρὸς διὰ τὴν πυκνότητα,

et in *Pluto* 872.

ὡς σοβαρὸς ὦ Δάματερ εἰσελήλυθεν
ὁ συκοφάντης.

Descrimen est perspicuum. In fragmento incerti Comici apud Hesychium legitur:

θολερῶς προβαίνει.

veram scripturam servavit Photius

θολερΟC προβαίνεις.

ut apud Horatium:

quum flueret lutulentus *erat quod tollere velles.*

Pag. 155. *a.* ἀλλὰ τί οὐκ ἐπέδειξάς μοι τὸν νεανίαν καλέσας δεῦρο; οὐδὲ γὰρ ἄν που εἰ ἐτύγχανε νεώτερος ὢν αἰσχρὸν ἂν ἦν αὐτῷ διαλέγεσθαι ἡμῖν ἐναντίον γε σοῦ ἐπιτρόπου — ὄντος. Alunt haec vitium. Nempe εἰ ἐτύγχανε νεώτερος ὢν οὐκ ἂν ἦν αἰσχρόν manifesto declarant ὅτι οὐκ ἦν νεώτερος. Removebis omnem molestiam emendando: εἰ ἐτύγχανεN ἜΤΙ νεώτερος ὢν quam nunc est.

Pag. 155. *b.* ἕκαϛος γὰρ ἡμῶν — τὸν πλησίον ὤθει. Non est Attica forma ὤθει sed ἐώθει. Summa constantia veteres ἐώθουν ἐωθούμην dicebant et ἔωσα διεωσάμην παρεῶσθαι ἐξεώσθην et sim. Graeculorum συνήθεια introduxit formas sine augmento, ut et ὠνησάμην dicebant pro ἐπριάμην. Haec igitur labes scripta veterum infecit. Multa lectu dignissima de his formis annotavit G. Dindorfius ad ST. THES. v. Ὠθέω, qui et Platoni suum ἐώθει reddere occupavit. Notavit idem recentioris linguae vitia ἐξεῶσαι et ἐξεώσω (ut ex κατέαξα et κατεάγην formarunt inepti κατεάσσω et κατεαγῆναι), et mirabilem Epiphanii errorem, qui ex aoristo ἐξέωσα procudit verbum ἐξεοῦν ineptissime. Multa de genere hoc alibi attulimus, ut χύνω ex κέχυκα κέχυμαι, πλάζω ex πέπλασμαι, ἀμφιέζω ex ἀμφιέσαι, ἠμφιεσμένος. Appianus pro ἑάλω et ἑαλωκέναι non dubitavit ἡλώθην et ἡλῶσθαι dicere. Graviora etiam peccant poëtastri, Nicander ante omnes, de quo alias diligenter agam.

Pag. 155. *c.* καί μου ἡ πρόσθεν θρασύτης ἐξεκέκοπτο. Comparandus est locus Aristoxeni apud Iamblichum de V. P. 234. ἀλαζόνας ἀποκαλοῦντες αὐτοὺς καὶ λέγοντες ὅτι ἐκκοπείη ἂν αὐτῶν ἡ σεμνότης αὕτη — εἴ τις περιϛήσειεν αὐτοὺς εἰς Φόβον (sic Cod. Florent. pro Φορὰν) ἀξιόχρεων, ubi ΚΑΤΑϛήσειεν εἰς Φόβον rescribendum.

Quod ex uno Codice ἐξεκόπτετο pro ἐξεκέκοπτο affertur vitium est ex tralaticiis. vid. *Var. Lectt.* pag. 253 sq.

Pag. 155. *d.* *ἐφλεγόμην καὶ οὐκέτ' ἐν ἐμαυτοῦ ἦν καὶ ἐνόμισα σοφώτατον εἶναι τὸν Κυδίαν τὰ ἐρωτικά, ὃς εἶπεν ἐπὶ καλοῦ λέγων παιδὸς ἄλλῳ ὑποτιθέμενος·*

εὐλαβεῖσθαι μὴ κατέναντα λέοντος
νεβρὸν ἐλθόντα ἀθανατώσηι θεια
μοιρα αἱρεῖσθαι κρεῶν.

Propter manifestum mendum Bodleiani Codicis *ἐπ' ἐμαυτοῦ* pro *ἐν ἐμαυτοῦ* unice vera et certa lectio vexatur. *Non sum apud me, non sum compos mei* apud omnes veteres et veterum imitatores passim dicitur *οὐκ εἰμι* 'ΕΝ *ἐμαυτοῦ*, neque quod certum est incertum reddere potest liber Ms. caeteris emendatior sed tamen turpissimis scatens erroribus.

Continuo apparet huius rei exemplum in verbis pessime depravatis:

νεβρὸν ἐλθόντα ἀθανατώσηι θεια
μοιρα αἱρεῖσθαι κρεῶν.

Deposita haec sunt et conclamata, nulla emendandi spes reliqua est. Ludunt nonnihil Critici, sed turpiter se dant et operam perdunt. Annotatur ad Aristophanis *Acharn.* 215. *ϛερρόν ἀντὶ τοῦ γεγηρακός, ὥσπερ — ἐπὶ τῶν ἀκμαζόντων χλωρόν. Θεόκριτος· ποιηταὶ δὲ λόγων χλωρῶν.*

Quis mortalium hinc exsculpere potuisset poëtae manum hanc:

ποιῆν τι δεῖ ἇς γόνυ χλωρόν,

nisi Theocriti locus superesset XIV. 69? Ergo a talibus abstinebis manum si sapis. In reliqua parte loci videor mihi aliquid dispicere et una literula mutata quid poëta dixerit intelligere, nempe

εὐλαβεῖσθαι μὴ κατέναντα λέοντος
νεβρὸν ἐλθόντα *****
*μοῖραν αἰ*Τ*εῖσθαι κρεῶν.*

cave hinnuleus a leone praedae partem petas, nempe *ipse statim nova praeda fies.* et sic optime Socrates addidit: *αὐτὸς γάρ μοι ἐδόκουν ὑπὸ τοῦ τοιούτου θρέμματος ἑαλωκέναι.* Cui non succurrit ad haec *τὸ Μενάνδρειον* quod sic Latine vertit Terentius Eunuch. III. 1. 36.

lepus tute es et pulpamentum quaeris.

Graece dixeris:

λαγωὸς ὢν λαγῷα σὺ ζητεῖς λαβεῖν.

Sentenia est: *ποιεῖν θέλεις ὅπερ πάσχειν πέφυκας.*

Novum Bodleiani mendum Hermannum transversum egit pag. 156. *a.* Charmides ad Socratem: μέμνημαι δ' ἔγωγε Κριτίᾳ τῷδε ξυνόντα σε. cui Socrates benigne et comiter: καλῶς ΓΕ σὺ ποιῶν. Sed Codices et in his Bodleianus δέ pro γε exhibent, idque invita sana ratione et omnium Graece loquentium consuetudine Platoni obtruditur propter fidem veterum membranarum, quas tamen nemo negat erroribus omne genus esse coopertas. Admovetur tamquam machina etiam alter locus ex *Lyside* 204. *a.* ubi Bodleianus et alii καλῶς ΔΕ, ἦν δ' ἐγώ, ποιοῦντες. Sed sive ratione pugnandum est sive testium numero bonam causam habemus, qui utrobique καλῶς ΓΕ a Platone scriptum esse contendimus. Triplex est Graecis probandi et laudandi formula: εὖ γε, καλῶς γε, ὀρθῶς γε, in qua γε non omittitur. Additur his pronomen (saepissime σύ) et participium significans cur quisque laudetur. Plurima exempla ex Platone protulit Wyttenbachius in *Epist. Crit.* pag. 26. et Heindorfius ad h. l. uterque καλῶς γε σὺ ποιῶν emendans, ut est in *Charmide* 162. *e.* παραδέχομαι. ΣΩΚΡ. καλῶς γε σὺ τοίνυν ποιῶν. Sic alibi passim Platonem dicentem audies: καλῶς γε σὺ ποιῶν, νομίζων, λέγων. et εὖ γε σὺ ποιῶν et ὀρθῶς γε λέγων σύ, ὀρθῶς γε σὺ συμβουλεύων. et similia his permulta.

Pag. 156. *d.* ἔμαθον δ' αὐτὴν ἐγὼ ἐκεῖ ἐπὶ ϛρατιᾶς παρά τινος τῶν Θρᾳκῶν. Codicum omnium scripturam ϛρατιᾶς Editores ex opinionis errore in ϛρατείας converterunt. Perperam. Ut Romani *ad legionem*, *apud exercitum*, sic Graeci ἐπὶ ϛρατιᾶς dicebant. Unde autem vera lectio dignoscetur? Ex poetis. Aristophanes Vesp. 345:

μέμνησαι δῆθ' ὅτ' ἐπὶ ϛρατιᾶς κλέψας ποτὲ τοὺς ὀβελίσκους
ἵεις σαυτὸν κατὰ τοῦ τείχους ταχέως ὅτε Νάξος ἑάλω;

et vs. 557:

ἀρχὴν ἄρξας ἢ 'πὶ ϛρατιᾶς τοῖς ξυσσίτοις ἀγοράζων.

Sic *domi militiaeque* dicitur οἴκοι τε καὶ ἐπὶ ϛρατιᾶς, quod reponendum in *Phaedro* 260. *b.* ut ἐκεῖ ποτὲ ἐπὶ ϛρατιᾶς in *Sympos.* 220. c. et quibusdam aliis locis.

Caeterum nulla est dubitatio quin Aristophanes et Eupolis ϛρατεία id est ἔξοδος, ϛράτευσις penultima brevi dixerint. Aelius Dionysius apud Phot. v. Στρατίαν συϛέλλοντες τὴν δευτέραν

συλλαβὴν οὐ μόνον τὸ ϛράτευμα λέγουσιν ἀλλὰ καὶ αὐτὴν τὴν ϛράτευσιν. οὕτως Ἀριϛοφάνης. veluti in *Lysistr.* 592.

μονοκοιτοῦμεν διὰ τὰς ϛρατίας.

et alibi, ubi vulgo in accentibus peccatur.

Post pauca pag. 156. *d.* in libris est: *ἔλεγε δ' ὁ Θρᾷξ οὗτος ὅτι ταῦτα μὲν [ἰατροὶ] οἱ Ἕλληνες ἃ νῦν δὴ ἐγὼ ἔλεγον καλῶς λέγοιεν.* Vitiosa et soloeca haec verborum compositio est *ἰατροὶ οἱ Ἕλληνες.* Dici oportet aut *οἱ ἐν τῇ Ἑλλάδι ἰατροί* aut *οἱ Ἑλλήνων ἰατροί* aut quod statim sequitur: *ἀλλὰ τοῦτο καὶ αἴτιον εἴη τοῦ διαφεύγειν τοὺς παρὰ τοῖς Ἕλλησιν ἰατροὺς τὰ πολλὰ νοσήματα.* Satis erat in illa loci conformatione dicere *ὅτι ταῦτα μὲν οἱ Ἕλληνες καλῶς λέγοιεν*, ut appareret de Graecorum medicis ea dici. Sciolus non satis esse ratus de suo *ἰατροί* addidit et locum soloecum fecit.

Pag. 157. *d.* *ὅπως τῷ φαρμάκῳ τούτῳ μηδείς σε πείσ*HI *τὴν αὑτοῦ κεφαλὴν θεραπεύειν.* Rectissime erat emendatum *πείσ*ЄI, sed Hermannus ex Bodleiano mendosum *πείσῃ* revocavit. *Ὅπως* iubentis, hortantis, invitantis semper cum futuro componitur, *ὅπως παρέσει μοι, ὅπως ἐπέξει τῷ μικρῷ, ὅπως μὴ ἐρεῖς* et sim. omnia. Scribae aequalium *συνήθειαν* secuti coniunctivi formas vel cum barbarismo substituebant ut *ὅπως μὴ ἐρῇς.*

Postquam dixerat Socrates ex Thracis medici persona simul animum et corpus aegrotantium curari oportere ita pergit 157. *b.* *καὶ γὰρ νῦν τοῦτ' ἔϛι τὸ ἁμάρτημα περὶ τοὺς ἀνθρώπους ὅτι χωρὶς ἑκατέρου [σωφροσύνης τε καὶ ὑγιείας] ἰατροί τινες ἐπιχειροῦσιν εἶναι.* Non credo manifestius esse alienae manus additamentum quam *σωφροσύνης τε καὶ ὑγιείας.* Luce enim clarius est *ἑκατέρου* esse *ψυχῆς καὶ σώματος.* In nescio quo Codice Florentino ea verba non comparent. Quis dubitare possit quin ea Platonis lector aliquis expunxerit quum sentiret quam essent absurde interposita. Tamen ineptum pannum Hermannus retinuit argutiis quibusdam usus ut vinceret *ὑγιείας ἰατροί* a Platone dici potuisse. Iocosum est videre quam subtiles nugas agant qui lectiones corruptas aut interpolatas pro sanis interpretari satagant.

Pag. 157. *c.* ὤμοσα γάρ αὐτῷ καί μοι ἀνάγκη πείθεσθαι. Feruntur duae lectiones ὤμοσα et ὀμώμοκα. Utra est potior et unice vera? Quae est in libris deterioribus et in Bodleiani margine ὀμώμοκα. Perfectum enim est necessarium de eo, qui iurisiurandi quod dederit religione adhuc tenetur, ut *iurati* iudices dicuntur ὀμωμοκότες καθῆσθαι. Substitue ὀμόσαντες et ridicule dictum erit. Saepe vidi in Parisino A scribam quum in textu errasset errorem suum in margine corrigere praefixo γρ. id est γράφε vel γραπτέον. Nonnumquam satis habuit veram scripturam apponere. Suspicor idem nunc in Bodleiano usu venisse. Scriba quum errans ὤμοσα dedisset unice verum ὀμώμοκα in ora libri adscripsit.

Post pauca 157. *d.* recipienda erat emendatio: λέγω μέντοι σοι ὅτι Χαρμίδης τῶν ἡλικιωτῶν οὐ μόνον τῇ ἰδέᾳ δοκΕΙ διαφέρειν pro ἐδόκει.

In sqq. πλεῖϛον δοκεῖ σωφρονέϛατος εἶναι τῶν νυνί ludificatur nos corrupta lectio, Πλεῖϛον σωφρονέϛατος per ipsam rei naturam componi non possunt. Multum metuo ne verae lectio. nis vestigia omnia, ut toties in *Charmide*, prorsus deleta sint- Poterat dixisse ΠΑΝτων σωφρονέϛατος τῶν νυνί, et est in Bodleiano πλείσΤΩΝ, sed in adolescentulo id aetatis nimium id est et propemodum ineptum.

Male mulcata sunt in libris pag. 157. *d.* haec verba: οὐ γὰρ οἶμαι ἄλλον οὐδένα τῶν ἐνθάδε ῥᾳδίως ἂν ἔχειν ἐπιδεῖξαι ποῖαι δυοῖν οἰκίαι καὶ νῦν ἐλθοῦσαι — καλλίων ἂν καὶ ἀμείνων γενήσεται ἢ ἐξ ὧν σὺ γέγονας. Sic Bodleianus. alii ποῖαι δυοῖν (aut δύο) οἰκίαιν συνελθούσαιν — καλλίω ἂν καὶ ἀμείνω γεννήσειαν. Suspicor nonnulla excidisse. Nempe οὐ γὰρ ἄλλον οὐδένα ita dicitur ut πλὴν σοῦ aut μᾶλλον σοῦ cogitando sit supplendum, quod cum sqq. minine quadrat. Deletis autem omnibus indiciis veri praestat nihil hariolari. Eodem modo mulcata et pessumdata sunt vicina pag. 158. *a.* et *b.* quibus me non esse emendandis ultro profiteor.

Imperfectum iterum perversissime pro praesenti tempore substitutum est pag. 158. *b.* εἰ μέν σοι ἤδη πάρεϛιν (ἡ σωφροσύνη)

— οὐδὲν ἔτι σοι ἔδει τῶν Ζαλμόξιδος ἐπῳδῶν. Certa lex cogitandi eadem et loquendi postulat δεῖ pro ἔδει, ubi praecedit πάρεστιν.

Pag. 158. *e.* ὅπῃ αὐτὸς οἴει βέλτιον σκέψασθαι ταύτῃ σκόπει. Stephanus σκέψεσθαι requirebat. Eodem sensu et longe usitatiore forma βέλτιον (ἂν) σκέψασθαι scribendum esse existimo. Non erant integri Codices antiqui, unde βελτίω in omnes nostros manavit errore manifesto.

Pag. 159. *c.* πότερον οὖν κάλλιστον ἐν γραμματιστοῦ τὰ ὅμοια γράμματα γράφειν ταχὺ ἢ ἡσυχῇ. Verissime correctum est κάλλιον pro κάλλιστον. Quae sint τὰ ὅμοια γράμματα non intelligo.

Pag. 159. *d.* Φαίνεται ἄρα ἡμῖν. Ex bono libro recepit Hermannus pessimam lectionem Φαίνεταί γ' ἄρα ἡμῖν. Quid si Plato scripserit Φαίνεται τἄρα ἡμῖν. Saepe ΤΑΡΑ (ex τοι ἄρα) sic apud Aristophanem vitiatum est.

Pag. 160. *a.* οὐκοῦν καὶ τὸ ξυνιέναι τὰ λεγόμενα — κάλλιστα; Imo vero κάλλιστΟΝ, quod a multis commendatum spernitur.

Pag. 160. *a.* οὐχ ὁ ἡσυχώτατος — ἐπαίνου δοκεῖ ἄξιος εἶναι. Scrib. ἡσυχΙώτατος, ut in toto hoc loco semper ἡσύχιος et τὸ ἡσύχιον et ἡσυχιότης appellatur, ut pag. 160. *b.* οὐκ ἄρα ἡσυχιότης τις ἡ σωφροσύνη ἂν εἴη οὐδ' ἡσύχιος ὁ σώφρων βίος. Ἥσυχος forma est antiquior poëtis usitata, quae remansit in ἕχ' ἥσυχος. In pedestri oratione ἡσυχαῖος ponitur et ἡσύχιος et adverbium ἡσυχῇ (non ἡσύχως quod est sequioris aetatis) ἡσυχαίτερον et ἡσυχαίτατα. Nonnumquam ἡσύχιος in oratione soluta in ἥσυχος corruptum est, ut apud Thucyd. I. 120. (Dindorf. ad ST. TH.) et apud Platonem in *Politico* 307. *e.* οἱ διαφερόντως ὄντες κόσμιοι τὸν ἥσυχον ἀεὶ βίον ἕτοιμοι ζῆν, ubi in aliis est vera lectio τὸν ἡσύχιον, ut in *Charmide* 160. *c.* οὐδὲ ὁ ἡσύχιος βίος τοῦ μὴ ἡσυχίου σωφρονέστερος ἂν εἴη.

Eximenda est molestissima copula δέ pag. 161. *a.* Ὁμήρῳ δ' οὐ πιστεύεις καλῶς λέγειν λέγοντι

αἰδὼς [δ'] οὐκ ἀγαθὴ κεχρημένῳ ἀνδρὶ παρεῖναι,
et eadem de causa pag. 163. *b.* ἔμαθον γὰρ παρ' Ἡσιόδου ὃς ἔφη ἔργον [δ'] οὐδὲν εἶναι ὄνειδος.

Similiter pag. 161. *b.* αἰδὼς δὲ οὐδὲν μᾶλλον ἀγαθὸν ἢ [καὶ] κακόν, expungendum est καί, quod cum οὐδὲν μᾶλλον non congruit.

Pag. 163. *a.* ἐγὼ γάρ που τοῦθ' ὡμολόγηκα ὡς οἱ τὰ τῶν ἄλλων πράττοντες σωφρονοῦσιν ἢ τοὺς ποιοῦντας ὡμολόγησα; Sic scriptus locus plane intelligi non potest. Partem veri Heindorf. vidit, partim Morgenstern. a Stallbaumio laudatus. Legendum enim ἐγὼ γὰρ ποῦ (pro που Morgenst.) τοῦθ' ὡμολόγηκα — εἰ (pro ἢ Heind.) τοὺς ποιοῦντας ὡμολόγησα; Est enim *ubi hoc ego* concessi? perinde ac si dixisset *ego hoc minime concessi.* Captiose enim ita disputat: τοὺς μὲν τὰ τῶν ἄλλων ποιοῦντας σωφρονεῖν ὁμολογῶ ἀλλ' οὐ διὰ τοῦτο συγχωρῶ σωφρονεῖν τοὺς τὰ τῶν ἄλλων πράττοντας. quam deinde verborum calumniam sollerter Socrates diluit.

Pag. 164. *d.* οὐκ ἂν αἰσχυνθείην ὅτι μὴ οὐχὶ ὀρθῶς φάναι εἰρηκέναι μᾶλλον ἤ ποτε συγχωρήσαιμ' ἂν ἀγνοοῦντα αὐτὸν ἑαυτὸν ἄνθρωπον σωφρονεῖν. Qui locos mendosos quocumque modo interpretari conantur tam duro sunt stomacho ut saxa etiam durissima concoquere possint. Negant mirari oportere „*infinitivum post* ὅτι *illatum*" namque „*plurima id genus exempla suppeditare*" Schaeferos, Lobeckios, alios complures. Nihil est tam absurdum quod non ex Codicibus nostris demonstrari possit, si unum et alterum locum aut corruptum aut perperam intellectum proferre est aliquid demonstrare. Reliquos rei incredibilis auctores minus moror, Heindorfium unum miror ad *Phaedonem* 63. *a.* in eundem errorem esse implicitum. Bona pars locorum, quibus omnes in eam rem abutuntur, hodie sanati sunt, ut in *Phaedone* l. l. ὅτι μέντοι παρὰ θεοὺς δεσπότας πάνυ ἀγαθοὺς [ἥξειν] rectissime Hirschig. ἥξειν expunxit, namque ex praecentibus ἐλπίζω ἀφίξεσθαι cogitando esse repetenda. In loco, quo de agimus, periit syllaba, qua in suam sedem revocata omnia cum naturae et rationis aeterna lege congruent. Scribe ὁτιοῦν pro ὅτι et monstrum erit procuratum. *Non me puderet*, inquit,

QUODLIBET *me minus recte dixisse fateri potius quam concederem* cet.

In eadem cogitandi vestigia video incidisse Bekkerum, qui ὅτιδή pro ὅτι reponebat; sed ὁτιοῦν in tali re Platoni consuetum est dicere.

Pag. 164. *d.* καὶ γὰρ τοῦτο οὕτω μοι δοκεῖ τὸ γράμμα (γνῶθι σεαυτόν) ἀνακεῖσθαι ὡς δὴ πρόσρησις οὖσα τοῦ θεοῦ τῶν εἰσιόντων ἀντὶ τοῦ χαῖρε, ὡς τούτου μὲν οὐκ ὀρθοῦ ὄντος τοῦ προσρήματος [τοῦ χαίρειν] οὐδὲ δεῖν τοῦτο παρακελεύεσθαι ἀλλήλοις ἀλλὰ σωφρονεῖν. Inficetum et puerile emblema sine mora expellendum. In plerisque libris est et in Bodl. a prima manu τὸ χαίρειν, quod olim suspicor in margine adscriptum fuisse ad δεῖν τοῦτο παρακελεύεσθαι.

Quod post pauca legitur: καὶ γὰρ οὗτοι ξυμβουλὴν ᾠήθησαν εἶναι τὸ γνῶθι σαυτόν, ἀλλ' οὐ τῶν εἰσιόντων [ἕνεκεν] ὑπὸ τοῦ θεοῦ πρόσρησιν Heindorf. „*illud* ἕνεκεν *an bene se haberet semper addubitavi.*" Clamat sententia ἕνεκεν una litura esse delendum. Dixerat Critias: *his verbis* (nosce te ipsum) *Apollo salutat eos qui in suum templum introeunt.* οὕτω μὲν δὴ ὁ θεὸς προσαγορεύει τοὺς εἰσιόντας εἰς τὸ ἱερόν. Itaque ut paullo ante dixit: πρόσρησις οὖσα τοῦ θεοῦ τῶν εἰσιόντων, sic nunc idem iisdem verbis enunciat: τῶν εἰσιόντων ὑπὸ τοῦ θεοῦ πρόσρησιν.

Pag. 165. *a.* εἶθ' ἵνα δὴ καὶ αὐτοὶ σφεῖς μηδὲν ἧττον συμβουλὰς χρησίμους ἀναθεῖεν ταῦτα γράψαντες ἀνέθεσαν. In Bodleiano est: ἵνα δή καὶ αὐτὸσ φῆισ absurdo sed non infrequenti errore. Antiquum σφεῖς olim usu cesserat et pro eo αὐτοί dicebatur. Itaque σφεῖς aut corrumpitur aut glossema habet additum aut utrumque. Plato dixerat ἵνα δὴ καὶ σφεῖς. Addidit αὐτοί aliquis. Deinde haec sic depravata sunt, ut vides. Hermannus edidit: ἵνα δὴ καὶ αὐτοὶ σφεῖς vitiose. Sententia respuit αὐτοί. In prima et secunda persona dixeris ἵνα δὴ καὶ ἡμεῖς ἀναθεῖμεν, et ἵνα δὴ καὶ ὑμεῖς ἀναθεῖτε, itaque in tertia dicendum: ἵνα δὴ καὶ σφεῖς ἀναθεῖεν.

Pag. 169. *c.* ὥσπερ οἱ τοὺς χασμωμένους καταντικρὺ ὁρῶντες ταὐτὸν τοῦτο ξυμπάσχουσι κἀκεῖνος ἔδοξέ μοι ὑπ' ἐμοῦ ἀπoροῦντος

[ἀναγκασθῆναι] καὶ αὐτὸς ἁλῶναι ὑπ' ἀπορίας. Ex animi sententia assentior Badhamo meo, qui me olim monuit ἀναγκασθῆναι non esse a Platone scriptum sed ab aliquo sciolo interpolatum. Nulla est in his ἀνάγκη sed naturalis quaedam συμπάθεια, et omnia sunt in ἁλῶναι ὑπ' ἀπορίας, id est ἀπορῆσαι.

Pag. 172. *e.* ἐνταῦθα καὶ ἄρτι ἀποβλέψας ἄτοπΑ Γ' ἔφην μοι προφαίνεσθαι. Particula γε hoc loco tam ridicule interponitur, ac si quis pro τί λέγεις; vellet τί λέγεις γε; dicere. Bekkerus ἄτοπά Τ' ἔφην substituit, quod cum caetera parte loci non quadrat. Reponendnm more Attico dictum ἄτοπ' ἄττ' ἔφην μοι προφαίνεσθαι.

Nulla de ea scriptura esse potest controversia quoniam Socrates iterat id quod modo dixerat 172. *c.* τεκμαίρομαι δέ, ὅτι μοι ἄτοπ' ἌΤΤΑ καταφαίνεται περὶ σωφροσύνης.

Pag. 175. *a.* ἐγὼ πάλαι εἰκότως ἐδεδοίκΕΙΝ. Bodleianus, qui saepe in plusquamperfectis veterem formam Atticam servavit (ut in *Apol.* 36. *a.* ἀποπεφεύγη *Symp.* 217. *c.* ἐγκεχειρήκη. *Euthyd.* 292. *e.* ἐνεπεπτώκη) nunc nos destituit. Plato enim de more ἐδεδοίκΗ scripserat, ut in libro *de Rep.* V. 472. *a.* εἰκότως ἄρα ἐδεδοίκΗ, ubi corrector eraso η de suo ειν substituit.

Pag. 176. *b.* ἢν ἐπᾴδειν παρέχῃς Σωκράτει καὶ μὴ ἀπολίπῃ τούτου μήτε μέγα μήτε μικρόν. Bekkerus ἀπολείπῃ coniecit, quod sine ulla controversia verum est et recipiendum. Primum quia praesens cum praesenti componitur παρέχῃς — ἀπολείπῃ. Deinde si aoristo locus esset non ἀπολίπῃ sed ἀπολειφθῇ scriptum oportuit.

Pag. 176. *b.* ὡς ἀκολουθήσοντος, ἔφη, καὶ μὴ ἀπολειψομένου, et post pauca ὡς βιασομένου ἔφη. Nusquam mihi praeter hunc unum locum haec ellipsis visa. Addi solet οὕτω διανοοῦ, οὕτως ἔχε τὴν γνώμην, οὕτω γίγνωσκε et sim. Exempla dedit Heindorf. ad h. l. et Wyttenb. ad Iulianum pag. 187, et leguntur similia 'passim, ut in *Anabasi* I. 3. 6. ὡς ἐμοῦ οὖν ἰόντος ὅπῃ ἂν καὶ ὑμεῖς οὕτω τὴν γνώμην ἔχετε. sed nusquam locorum reperitur quidquam quod sit loco huic Platonis simile.

PLATONICA.

MENO.

Menon. p. 70. a προτοῦ μὲν Θετταλοὶ εὐδόκιμοι ἦσαν — ἐφ' ἱππικῇ τε καὶ πλούτῳ, νῦν δὲ καὶ ἐπὶ σοφίᾳ. — ἐνθάδε δὲ τὸ ἐναντίον περιέστηκεν· ὥσπερ αὐχμός τις τῆς σοφίας γέγονε καὶ κινδυνεύει ἐκ τῶνδε τῶν τόπων παρ' ὑμᾶς οἴχεσθαι [ἡ σοφία]. Facile est emblema fatuum et auri molestum removere. Sed contra supplendum est aliquid in verbis τὸ ἐναντίον περιέστηκεν, quod sensu vacuum est. Quia frequens admodum locutio est facile ex aliis locis prorsus similibus suppleas: ἐνθάδε δὲ (τὸ πρᾶγμα εἰς) τοὐναντίον περιέστηκεν, *apud nos*, inquit, *res in contrarium vertit*, ut apud Demosthenem XXV. pag. 773, 9: φοβοῦμαι μὴ τὸ πρᾶγμα εἰς τοὐναντίον περιστῇ. Plato *de Rep.* pag. 343. A. ὁ τοῦ δικαίου λόγος εἰς τοὐναντίον περιειστήκει, et apud alios. Saepe dicitur εἰς τοῦτο, εἰς ἐκεῖνο, ἐνταῦθα περιεστάναι τὰ πράγματα *de conversione rerum*, sed τοὐναντίον περιέστη etiamsi hic illic legitur, apud Thucyd. VI. 24. Lysiam pag. 126, 4. perinde est ac si Latine dixeris *contrarium vertit* pro *in contrarium*, et ἐς addendum.

Pag 71. a. ἐγὼ δὲ τοσοῦτON δέω εἴτε διδακτὸν εἴτε μὴ διδακτὸν εἰδέναι. Certo et perpetuo omnium Atheniensium usu dicebatur τοσοῦτON ἀπέχω et τοσούτOΥ δέω, δεῖς, δεῖ, et πολλοῦ, πλείστου, μικροῦ, ὀλίγου δέω, ὀλίγου δεῖν et similia sine ulla exceptione, quam natura verbi δεῖν non admittit. At

citerioris aetatis Graeculi temere haec inter se miscere coeperunt et hac contagione scripta veterum impleta sunt. Sed audi nunc Stallbaumium: „*apte comparavit Ullricus Axioch.* p. 372 B. *τοσοῦτον ἀποδέω τοῦ δεδοικέναι* Chariton p. 152. *τοσοῦτον ἀποδέω τοῦ σε κωλύειν. — itaque non est quod τοσούτου invitis libris corrigamus.*"

Quod inepti Graeculi vitiose dicebant eo utitur ad mendum librorum Platonis occultandum. Quot verba tot errores sunt in *τοσοῦτον ἀποδέω τοῦ δεδοικέναι.* Saepe miratus sum quo pacto *Axiochus* in Platonis Dialogos irrepere potuerit, quum scriptus sit tam absurda oratione et stilo scateatque erroribus contra certam Platonis et Atticorum omnium consuetudinem commissis, ut alio loco de industria ostendam.

Emendate legitur apud Demosthenem pag. 107. 10. *τοσούτου δέω ζηλοῦν.* p. 744. *ὅσοι μῆνες μικροῦ δέουσι νομοθετεῖν.* p. 1479. *τοσούτου γὰρ δέω τοῦτο ποιεῖν.* p. 1015. *τοσούτου ἐδέησε περιγενέσθαι τι*, sed vitiose in S p. 115. 1. *ἐγὼ δὲ τοσούτωι δέω.* p. 263. 24 *τοσούτωι γὰρ δέω* et p. 849. 26. *τοσοῦτο τοῦ* (pro *τοσούτου*) *ποιῆσαι ἐδέησεν.*

Sine mendo apud Platonem legitur in *Menone* 91. a. *πολλοῦ γε δέουσι μαίνεσθαι*. et passim *πολλοῦ δέω*, *πολλοῦ γε δέω.* sed mendose in *Apologia* 35 d. *ἀλλὰ πολλοῦ* ΔΕΙ *οὕτως ἔχειν* pro *πολλοῦ* ΔΕΩ.

Gravius etiam peccatur in secunda persona *πολλοῦ* ΔΕΙϹ. Apud Demosthenem S exhibet p. 980. 25 *καίτοι τοσούτ' οὐδεὶς ἐλέου τινὸς ἄξιος εἶναι* pro *τοσούτου δεῖς.* Apud Platonem in *Menone* 79. b *πολλοῦ δεῖς εἰπεῖν*, Codd. *δεῖ σ' εἰπεῖν.* *Lysis* 204. e. *πολλοῦ δεῖς τὸ εἶδος ἀγνοεῖν τοῦ παιδός.* Codd. *δεῖς σε* aut *δεῖ σε.* *Io* 541. e. *ἐξαπατᾷς με καὶ πολλοῦ δεῖς ἐπιδεῖξαι.* Codd. *δεῖ σ' ἐπιδεῖξαι.* Eodem modo apud Isocratem errari vide in *Nov. Lectt.* pag. 528.

Pag. 71. d. *ἐκεῖνον μέντοι νῦν ἐῶμεν.* Quia *νῦν* incongruum est scribe: *ἐκεῖνον μὲν τοίνυν ἐῶμεν ἐπειδὴ καὶ ἄπεστιν.* Simillimus huic locus est in *Hippia minore* 365. c. *τὸν μὲν Ὅμηρον τοίνυν ἐάσωμεν ἐπειδὴ καὶ ἀδύνατον ἐπανερέσθαι τί ποτε νοῶν ταῦτα ἐποίησεν.*

Pag. 71. d. τί φὴς ἀρετὴν εἶναι; εἶπον καὶ μὴ φθονήσῃς. Numquam Plato aoristo εἶπα, εἶπαι, εἴπας usus est. Etiam nunc ut sexcenties alibi dixit εἰπέ.

Menon. pag. 72. a. μίαν ζητῶν ἀρετὴν σμῆνός τι ἀνεύρηκα ἀρετῶν παρὰ σοὶ κειμένΩΝ. Verum est ex ipsa rei natura κείμενΟΝ. De more κείμενον ad proximum ἀρετῶν praepostere est accommodatum, qui uberrimus et apud alios et apud Platonem mendorum fons est.

Menon. pag. 72. a. ἄλλη ἐςὶ παιδὸς ἀρετὴ — καὶ πρεσβυτέρου ἀνδρὸς, εἰ μὲν βούλει ἐλευθέρου, εἰ δὲ [βούλει] δούλου. Laesa auris admonet ut alterum βούλει expungas, idque perpetua Platonis consuetudo confirmat. *Sympos.* pag. 212. c. εἰ μὲν βούλει — εἰ δέ. *Alcib.* I. pag. 114. D. εἰ μὲν βούλει — εἰ δέ, et sic in *Cratylo* pag. 407. D. In *Euthydemo* pag. 285. c. εἰ μὲν βούλεται — εἰ δέ. *de Legg.* pag. 688. B. εἰ μὲν βούλεσθε παίζων, εἰ δὲ σπουδάζων. Tolle idem mendum ex libro *de Rep.* pag. 432. A. εἰ μὲν βούλει φρονήσει, εἰ δὲ [βούλει] ἰσχύϊ, εἰ δὲ καὶ πλήθει ἢ χρήμασιν.

Menon. pag. 76. a. ὑβριςὴς γ' εἶ, ὦ Μένων· ἀνδρὶ πρεσβύτῃ πράγματα προστάττεις ἀποκρίνεσθαι, αὐτὸς δὲ οὐκ ἐθέλεις — εἰπεῖν. Mendosum est πράγματα προστάττεις ἀποκρίνεσθαι. De sententia autem nulla est controversia quin haec sit: *respondendi molestiam imponis* vel *exhibes*. idque ἀττικιςί non aliter quam sic dicitur πράγματα ΠΑΡΕΧεις ἀποκρίνεσθαι. Huius locutionis paucissima tantum sed certa et indubitata exempla apud scriptores Atticos reperiuntur, quae omnia protuli in *Nov. Lectt.* pag. 393 et 620.

Pag. 76. d. ξύνες ὅ τοι λέγω. In aliis est: ὅ τι λέγω. Verum est ὅ ΤΙΝ λέγω, ὅ τιν λέγω. Doricum est τίν pro σοί, ut ἐμίν pro ἐμοί.

Menon. pag. 77. D. οὐκουν δῆλον ὅτι οὗτοι μὲν οὐ τῶν κακῶν ἐπιθυμοῦσιν [οἱ ἀγνοοῦντες αὐτά] ἀλλ' ἐκείνων ἃ ᾤοντο ἀγαθὰ εἶναι, ἔςι δὲ ταῦτα κακά. ὥςε οἱ ἀγνοοῦντες αὐτὰ καὶ οἰόμενοι

ἀγαθὰ εἶναι δῆλον ὅτι τῶν ἀγαθῶν ἐπιθυμοῦσιν. Perspicuum est Platonem non bis sed semel posuisse verba: οἱ ἀγνοοῦντες αὐτά, quae quia priore loco et frigide abundent et oppositionem inter τῶν κακῶν et ἀλλ' ἐκείνων debilitent una litura delenda sunt.

Pag. 78. d. πότερον προστίθης τι; Alii, ut in his formis solet, προστιθείς et προστιθεῖς dederunt. Satis demonstravimus et alibi et ad Demosthenem Atticos constanter dixisse προστιθεῖς, ξυνιεῖς, ἀφιεῖς et sim. omnia.

Pag. 80. a. καὶ γὰρ αὕτη (ἡ νάρκη) τὸν ἀεὶ πλησιάζοντα καὶ ἁπτόμενον ναρκᾶν ποιεῖ, καὶ σὺ δοκεῖς μοι νῦν ἐμὲ τοιοῦτόν τι πεποιηκέναι [ναρκᾶν]. Ipsa verborum compositio emblema arguit.

Pag. 89. e. in libris est: εἰς καλὸν ἡμῖν αὐτὸς ὅδε παρεκαθέζετο. Pro αὐτός Platonem scripsisse Ἄνυτος intellexit Struvius et diu ante corrector Codicis Florentini. Res est perspicua. Sequitur in Bodleiano: εἰκότως δ' ἂν μεταδοῖμεν ἌΝ ἌΝΥΤΟϹ γάρ κτέ. Resecandum est alterum ἄν, ex sq. syllaba natum. In tam paucis verbis ἄν iterari non potuit.

In iis quae de Anyto scribit pag. 90 b, ubique sunt aculei in hominem, quem Plato pessime oderat, nam nulla esse potest controversia quin haec post Socratis mortem scripta fuerint. Quod igitur Anyti patrem Anthemionem laudat (οὐχ ὑπερήφανος πολίτης οὐδὲ ὀγκώδης τε καὶ ἐπαχθής) his omnibus tecte filio superbia et arrogantia exprobratur. Leniter etiam deridetur pater, quem coriarium (βυρσοδέψην) constat fuisse vid. *Nov. Lectt.* pag. 671. Si talis homo a Platone, qui summo loco natus erat, laudatur ob modestiam et omni fastu et arrogantia vacare dicitur ἡ εἰρωνεία est manifesta. Graphice depingit Anyti asperitatem et saevitiam et acerbissimum in Sophistas odium, corruptores iuventutis, quo et Socratem insectabatur pag. 91. c. 92. a et b. ut futurum Socratis accusatorem facile agnoscas, cui oblique malum minatur pag. 94. c.

Paullo ante ubi Ἰσμηνίας ὁ Θηβαῖος narratur repente dives esse factus εἰληφὼς τὰ Πολυκράτους χρήματα pauci, credo, Stallbaumio credent Polycratem esse veterem Samiorum tyrannum.

Polycrates Thebanus nescio quis Ismeniam heredem scripserat.

Pag. 91. b. postquam dixerat: *παρὰ τοὺς ἰατροὺς πέμποντες τόνδε καλῶς ἂν ἐπέμπομεν βουλόμενοι ἰατρὸν γενέσθαι.* Nunc autem, inquit, *ἐπιθυμεῖ ταύτης τῆς σοφίας καὶ ἀρετῆς, ᾗ οἱ ἄνθρωποι τάς τε οἰκίας καὶ τὰς πόλεις καλῶς διοικοῦσιν. — ταύτην οὖν τὴν ἀρετὴν σκόπει παρὰ τίνας ἂν πέμποντες αὐτὸν ὀρθῶς πέμποιμεν.* Manifesto aliquid excidit unde accusativus *ταύτην τὴν ἀρετὴν* pendebat. Quis enim aequo animo feret quod Stallbaumius annotavit: „*accusativus aut absolute positus est aut ex structurae mutatione explicandus.*" Hae sunt enim illae argutiae malesanae, quas in Gothofredo Hermanno tam acriter Madvigius summo iure exagitat. Loci sententia, quae planissima est, affert lucem. Manifesto enim requiritur: *hanc igitur virtutem* UT DISCAT, *ad quos eum mittere debemus?* Ergo Plato dixisse potest: *ταύτην οὖν τὴν ἀρετὴν (μαθησόμενον) παρὰ τίνας κτἑ.* Usu tritum est *μαθησόμενον πέμπειν* et *μαθησόμενος ἰέναι*, si quis cui aut alium aut semet ipsum in disciplinam tradere dicitur, ut in *Symposio* 206. b. *ἐφοίτων παρὰ σὲ αὐτὰ ταῦτα μαθησόμενος.* Potest etiam alio modo verborum et sententiae labes sarciri, veluti: *ταύτην οὖν τὴν ἀρετὴν (βουλόμενοι αὐτὸν σοφὸν γενέσθαι) παρὰ τίνας κτἑ.* ut supra 90. c. *εἰ βουλοίμεθα Μένωνα τόνδε ἀγαθὸν ἰατρὸν γενέσθαι παρὰ τίνας ἂν αὐτὸν πέμποιμεν*; et post pauca: *παρὰ τοὺς ἰατροὺς πέμποντες τόνδε καλῶς ἂν ἐπέμπομεν βουλόμενοι ἰατρὸν γενέσθαι.* Sententia certa est, verba ipsa quis praestabit?

Menon. pag. 91. B. ʼΑΝΥΤΟC. *καὶ τίνας λέγεις τούτους, ὦ Σώκρατες;* ΣΩ. *οἶσθα δήπου καὶ σὺ ὅτι οὗτοί εἰσιν* ΟΙΟΥC *οἱ ἄνθρωποι καλοῦσι σοφιστάς.* Manifestum mendum vides, sed vera lectio ad manum est, nempe quod quisque in tali re dixisset: *οὗτοί εἰσιν* ΟΥC *οἱ ἄνθρωποι κτἑ.* Simplicissime poterat dicere: *οὗτοί εἰσιν οἱ καλούμενοι σοφισταί.*

Excandescit ad horum mentionem Anytus et in haec verba erumpit: *Ἡράκλεις, εὐφήμει, ὦ Σώκρατες. μηδένα τῶν συγγενῶν μήτε φίλων μήτε ἀστῶν μήτε ξένων* ΤΟΙ*αύτη μανία λάβοι ὥστε παρὰ τούτους ἐλθόντα λωβηθῆναι.* *Insania, vecordia, dementia* non *qualis* sit spectatur, sed *quanta.* Itaque verum est *μηδένα*

TOCαύτη μανία λάβοι, qua confusione nihil est in libris frequentius.

In *Menon.* pag. 92 c. haereo in verbis: πῶς οὖν ἄν, ὦ μακάριε, εἰδείης περὶ τούτου τοῦ πράγματος, εἴτε τι ἀγαθὸν ἔχει ἐν ἑαυτῷ εἴτε φλαῦρον, οὗ παντάπασιν ἄπειρος ЄIHC. Nempe si περὶ ΤΟΥΤΟΥ τοῦ πράγματος sanum est, requiritur οὗ ἄπειρος (ЄI) εἶ, non εἴης. Contra si εἴης vitio vacat, sententia est generalis et requiritur περὶ ὁ τ ο υ ο ῦ ν πράγματος, idque magis est ex Socratica consuetudine.

Respondet Anytus: ῥᾳδίως. τούτους γοῦν οἶδα ΟΙ εἰσιν, εἴτ' οὖν ἄπειρος αὐτῶν εἰμὶ εἴτε μή. Rectissime Wolfius οἷοί εἰσιν. Non assentitur Stallbaumius „*siquidem* ὅς *indicat naturam atque indolem eius de quo sermo est.*" Multum vereor ne confundat ὅς ἐστιν et ὅ ἐστιν, quum afferat περὶ ἀρετῆς ὃ ἔστιν ἐγὼ μὲν οὐκ οἶδα, et δικαιοσύνην ὃ τυγχάνει ὂν οὐ φαμὲν εὑρηκέναι, et similia. Est aliquid inter ἡ ἀρετὴ τί ἐστιν; et τίς ἐστιν ὑμῶν ὁ Σωκράτης; Est aliquid inter οἶδά σε ὃς εἶ, nempe ὁ Σωκράτης, et οἶδα σε ὃ εἶ, nempe φιλόσοφος. et οἶδά σε οἷος εἶ, nempe ὅσιος καὶ δίκαιος ἀνήρ. Iracunde igitur et aspere Anytus dixit: τούτους γοῦν οἶδα ο ἷ ο ί εἰσιν, id est ὅτι μοχθηροί τινές εἰσι καὶ παμπόνηροι.

Post pauca scribe: ἀλλὰ γὰρ οὐ τούτους Ζητοῦμεν, τίνες εἰσί, pro 'Єζητοῦμεν.

Postquam sic Anytus magna asperitate verborum Sophistas insectatus est ὁ εἴρων ad eum ita dicit: πῶς λέγεις, ὦ Ἄνυτε; οὗτοι ἄρα - οὐ μόνον οὐκ ὠφελοῦσιν ὥσπερ οἱ ἄλλοι ὅ, τι ἄν τις αὐτοῖς παρχδῷ, ἀλλὰ καὶ τοὐναντίον διαφθείρουσιν; deinde usus erat lepida comparatione, quae nunc fatuis additamentis vitiata magnam partem venustatis ac leporis amisit. Iuvat primum proponere locum qualem a Platone scriptum fuisse existimo, deinde emblemata redarguam. A Platonis manu haec profecta arbitror: καίτοι τέρας λέγεις, εἰ οἱ μὲν τὰ ὑποδήματα τὰ παλαιὰ καὶ τὰ ἱμάτια ἐξακούμενοι οὐκ ἂν δύναιντο λαθεῖν τριάκονθ' ἡμέρας μοχθηρότερα ἀποδιδόντες ἢ παρέλαβον, ἀλλὰ ταχὺ ἂν τῷ λιμῷ ἀποθάνοιεν, Πρωτάγόρας δ' ἄρα ὅλην τὴν Ἑλλάδα ἐλάνθανε διαφθείρων τοὺς συγγιγνομένους καὶ μοχθηροτέρους ἀποπέμπων ἢ

παρελάμβανε πλεῖν ἢ τετταράκοντ' ἔτη. Nunc in sententiae compositione perelegans est partium συμμετρία. Homines liberos suos Sophistis instituendos committunt quemadmodum calceos detritos et scissas vestes *sarciendas* dare solent. Quid futurum est si illi τὰ παλαιὰ ὑποδήματα μοχθηρότερα 'ΑΠεδίδοσαν ἢ παρέλαβον; οὐκ ἂν δύναιντο λαθεῖν τριάκονθ' ἡμέρας ἀλλὰ ταχὺ ἂν τῷ λιμῷ ἀποθάνοιεν. Itaque incredibile est et *portenti instar* (τέρας) Protagoram potuisse πλεῖν ἢ τετταράκοντ' ἔτη λανθάνειν εἰ τοὺς συγγιγνομένους μοχθηροτέρους ἀπέπεμπεν ἢ παρελάμβανεν. Comparat Sophistas cum iis qui calceos *veteres* sarciunt *redduntque* deteriores quam acceperint, non cum iis qui *novos* calceos faciunt aut vestes *novas*. Vide nunc quid sit in libris: οἱ μὲν τὰ ὑποδήματα [ἐργαζόμενοι] τὰ παλαιὰ καὶ τὰ ἱμάτια ἐξακούμενοι. At nemo potest ἐργάζεσθαι, opinor, ὑποδήματα παλαιά, multoque etiam minus ΤΑ ὑποδήματα ΤΑ παλαιά. Praeterea ἐργαζόμενοι moleste interpositum quae arcte coniuncta sunt disiungit. Pendet aperte τὰ ὑποδήματα, ut τὰ ἱμάτια, a participio ἐξακούμενοι. Sequitur in libris: οὐκ ἂν δύναιντο λαθεῖν τριάκονθ' ἡμέρας μοχθηρότερα ἀποδιδόντες ἢ παρέλαβον [τὰ ἱμάτιά τε καὶ τὰ ὑποδήματα]. Non arbitror fore multos qui admoniti praesertim non sentiant pannum hunc inepte esse assutum. Metuit forte sciolus ne obliviisceremur. Denique libri exhibent omnes: ἀλλὰ [εἰ τοιαῦτα ποιοῖεν] ταχὺ ἂν τῷ λιμῷ ἀποθάνοιεν, manifesto errore: ποιεῖν enim et ἐργάζεσθαι in tali re nihil discrepant ponunturque promiscue de calceis palliisque *novis* faciendis, quod pugnat cum verbis μοχθηρότερα 'ΑΠΟδιδόντες ἢ παρέλαβον, in quibus ipsis est lepor comparationis cum Sophistis, qui τοὺς συγγιγνομένους μοχθηροτέρους 'ΑΠέπεμπον ἢ παρελάμβανον. Si quis haec lecta et perpensa probaverit secum existimato quales sint nostri Platonis Codices Mss. quibus tamen nonnulli tantum non ubique credendum esse opinantur.

Menon. pag. 99. D. καὶ τοὺς πολιτικοὺς φαῖμεν ἂν — ἐνθουσιάζειν ἐπίπνους ὄντας καὶ κατεχομένους ἐκ τοῦ θεοῦ. Difficile erit dicere quis sit in tali quidem re ὁ θεός. Non sic Graeci in talibus loquebantur, sed ἔκ του θεῶν dicebant et θεῶν τις et similia.

Menon. pag. 99. D. οἱ Λάκωνες ὅταν τινὰ ἐγκωμιάζωσιν ἀγαθὸν ἄνδρα Θεῖος ἀνήρ, φασίν, οὗτος. Receptam olim oportuit Casauboni emendationem Aristotelis testimonio confirmatam Cεῖος ἀνήρ et Spartanos inducere sua lingua loquentes, in qua re quam scite et venuste naturae veritas cernatur perinde Plato sentiebat atque Aristophanes.

Recipitur ab omnibus propter fidem, credo, veterum mem branarum in *Menone* pag. 100. a. λέγων περὶ αὐτοῦ ὅτι

οἷος πέπνυται, AI δὲ σκιαὶ ἀΐσσουσιν.

sed quod cum bona membranarum venia dictum esto, αἱ et versum depravat et sententiam verborum perimit. Accipiamus igitur ab Homero: TOI δὲ σκιαὶ ἀΐσσουσιν. Cicero *de Divinat.* I. 40. *quorum de altero* (Tiresia) *etiam apud inferos Homerus ait*, solum sapere, CETEROS *umbrarum vagari modo.* Quum Scipio in Africa rem praeclare gereret πυνθανόμενον τὸν Κάτωνά φασιν εἰπεῖν·

οἷος πέπνυται, τοὶ δὲ σκιαὶ ἀΐσσουσιν,

apud Plutarchum in *Cat. Maiore* cap. 27.

AD DIONIS CHRYSOSTOMI ORATIONES.

DIONIS CHRYSOSTOMI Opera. e recensione Adolphi Emperii Brunsvigae 1844.
Δίωνος τοῦ Χρυσοςόμου λόγοι recognovit Ludovicus Dindorfius Lipsiae 1857.

Tom. I. pag. 69. Reiskii. *κύκλῳ πᾶς ὑπόνομος ὁ τόπος καὶ διατετΜημένος*, non erat *dissectus* locus (quod absurdum est), sed *perforatus διατετΡημένος*. Rarior forma in compositis quidem scribam fefellit. Τέτρηται passim legitur. Herodotus IV. 158. *ἐνθαῦτα ὁ οὐρανὸς τέτρηται foramina habet.* In Platonis *Gorgia* pag. 493 *b. οὗτοι ἀθλιώτατοι ἂν εἶεν — καὶ φοροῖεν εἰς τὸν τετρημένον πίθον ὕδωρ ἑτέρῳ τοιούτῳ* [*τετρημένῳ*] *κοσκίνῳ*, ineptum emblema vides Dicebant *ἕτερος τοιοῦτος* ne vocabulum idem invenuste repeteretur. Lepide Stallbaum.: „*cum vi repetitum τετρημένῳ.*"

Post pauca apud Dionem legitur: *διὰ δὲ τούτων οὐδεμιᾶς ἦγεν αὑτὸν ἀλλ' ἔξωθεν καθαρωτέραν ἅτε οἶμαι θεατὴν ἐσό*MENON. deest vocabulum necessarium *θεατὴν ἐσόμενον* MONON. Caeteri per cruorem et cadavera ad tyrannidem tendebant, Hercules spectatum *tantum* venerat.

Pag. 70. *τοῦτο μὲν ἁλουργίδων, τοῦτο δὲ Φοινικῶν, τοῦτο δὲ κροκωτῶν.* Leg. *Φοινικίδων.*

Pag. 78. ferociter ad patrem ita dicit Alexander: *ἐγὼ δὲ οὐκ*

ἄν ποτε ὑπ' ἀνθρώπων οὐδενὸς βασιλευθείην. Cui ille: ἀλλ' οὐχ ὑπ' ἐμοῦ ΓΕ σὺ βασιλεύει, ὦ 'Αλέξανδρε; In hac verborum compositione γε vitiose abundat. Corrige: ἀλλ' οὖν ὑπ' ἐμοῦ γε. Notum et frequens etiam apud Dionem est ἀλλ' οὖν — γε, ut pag. 101. ἀλλ' οὖν μνήμης γε ἀγαθῆς — ἠξίωσεν. Reponendum est II. pag. 86. ἀλλ' οὖν τῆς γε φωνῆς ξυνίεμεν ὑπὸ συνηθείας. ubi vulgatur: εἰ γὰρ μηδενὸς ''ΑΛΛΟΥ, τῆς γε φωνῆς. Sic et Platoni reddendum in *Protagora* pag. 327. c. ἀλλ' οὖν αὐληταί γε πάντες ἦσαν.

Ut λείπων — λιπών, βάλλων — βαλών, φεύγων — φυγών, πειθόμενος — πιθόμενος, sic perpetuo inter se confunduntur ἄγων — ἀγαγών. Itaque emenda pag. 82. οὐκ ὠνησάμενον οὐδ' οἴκοθεν ''ΑΓοντα — ἀλλὰ — ἐξελόμενον. Perspicuum est ἀγαγόντα requiri et praesens ridiculum est. Eodem modo passim ἁμαρτάνων — ἁμαρτών et μανθάνων — μαθών inter se locum mutare videbis.

Plurima apud Dionem vitia de genere hoc quicumque hoc agere vult emendabit. Fac periculum pag. 66. ''ΑΓων οὖν ἐκεῖσε ὁ 'Ερμῆς ἐπέδειξε τὴν φύσιν τοῦ τόπου. Tuum est videre et constituere utrum ἄγων an ἀγαγών sit scribendum. Non est difficilis optio. Saepissime sic in λιπών et βαλών peccatur cum compositis omnibus et in λειπόΠενος — λιπόμενος, sed ubique loci sententia quid verum sit liquido demonstrat.

Narrat Dio p. 87. ab Homero τὰς Λακωνικὰς ἑστιάσεις τῶν φιΛιτίων [δείπνων] μαθόντα Λυκοῦργον νομοθετῆσαι τοῖς Σπαρτιάταις. Ex margine irrepsit δείπνων, quod expunge: tum scribe φιΔιτίων, nam haec est antiqui vocabuli genuina forma, quod vel ex hoc uno Plutarchi loco colligas *Lycurg.* 12: τὰ συσσίτια Κρῆτες μὲν ἄνδρια (imo vero ἀνδρεῖα) Λακεδαιμόνιοι δὲ φιδίτια προσαγορεύουσιν, εἴτε ὡς φιλίας καὶ φιλοφροσύνης ὑπαρχόντων ἀντὶ τοῦ Λ τὸ Δ λαμβάνοντες, εἴτε ὡς πρὸς εὐτέλειαν καὶ φειδὼ ἐθιζόντων. Ex hac futili etymologia apud indoctos nata est forma nihili φιλίτια. Olim ἀνδρεῖα appellata fuisse (ut apud Cretenses) Strabo X. p. 482 ex Alcmanis versiculo demonstrat:

ἀνδρείων πὰρ δαιτυμόνεσσι πρέπει παιᾶνα κατάρχειν.

De victu heroum Homericorum disserens Alexander p. 87 ita dicit: *ἰχθύων δὲ οὐδέποτε γευομένους αὐτοὺς ἐποίησε καὶ ταῦτα ἐπὶ θαλάττης ϛρατοπεδεύοντας —. πάνυ γὰρ ὀρθῶς αὐτὸ τοῦτο ἀπεμνημόνευσεν ὁ* Πλάτων. Quum haec Dio adderet oblitus erat se Alexandrum haec induxisse dicentem. Platonis iocantis facetia *de Rep.* p. 404 B. *ἐν ταῖς τῶν ἡρώων ἑϛιάσεσιν οὔτε ἰχθύσιν ἑϛιᾷ, καὶ ταῦτα ἐπὶ θαλάττῃ ὄντας, οὔτε ἑφθοῖς κρέασιν*, plerisque visa est gravis et seria philosophi observatio, quam Eubulus Comicus in ludum iocumque convertit apud Athenaeum p. 25 C. Ex Platone autem redde Dioni *ἐπὶ θαλάττ*HI pro *θαλάττης*.

Pag. 98. *ζητεῖν εἰ δυνατὸν εἴη ἐπωφελείᾳ τῶν ὅπου ποτὲ ἀνθρώπων κρατεῖν.* Divisim scribendum *ἐπ' ὠφελείᾳ*. Ne Graecum quidem esse arbitror vocabulum *ἐπωφέλεια* pro *ὠφέλεια*.

Pag. 99. *μέχρι γήρως ὑϛάτου* non est Graecum, sed 'ЄCX*ά-του*, unde *ἐσχατόγηρως* natum est. Sed non uno nomine absurdum verbum est *ἐσχατογηρόω*, quod Hasius inconsulto in Stephani Thesaurum invexit ex Papyro Taurinensi: *προβεβηκότος ἤδη τοῖς ἔτεσιν καὶ ἐσχατογηράσοντος*, quod *ἐσχατόγηρω ὄντος* scribi debuerat.

Mirifica est etiam significatio, quam corruptae huic lectioni affingit: *in extremam senectutem* BREVI *delapsurus.*

Pag. 112. *ἐκεῖνο μέντοι οἶσθα δήπου, ὦ Σώκρατες, ὅτι τῆς ἁπάσης οἰκουμένης τοῦ πλείϛου καὶ ἀρίϛου βασιλεύει μέρους*, supplendum *βασιλεὺ*C "ΑΡΧЄΙ *μέρους*, ut statim recte dicitur: *τῆς μὲν καλουμένης* 'Ασίας *ὅλης* "ΑΡΧЄΙ — *τῆς δὲ Λιβύης τοῦ πλείονος μέρους.*

Pag. 115. *τρία γὰρ εἴδη πολιτειῶν νομίζεται. — μία μὲν ἡ πρώτη καὶ μάλιϛα συμ*BHνα*ι δυνατή, περὶ ἧς ὁ νῦν λόγος* (*ἡ μοναρχία*). Mendosum est *συμβῆναι*, cui loci sententia clamat *συμμεῖναι* substitui oportere. Quod firmum et stabile est *συμμένειν* dicitur, id est *durare*, *perdurare.* Sic *φιλία, ὁμόνοια, εἰρήνη, σπονδαί* et sim. *συμμένειν* dicuntur. Reponendum est idem verbum Tom. II. p. 133. *οὐκ ἀποϛήσομαι δὲ εἰπεῖν καὶ*

ὅπως ἂν μ ε ῖ ν α ι (ἡ ὁμόνοια) γενομένη δύναιτο, imo vero *συμμεῖναι*, *quo pacto restituta concordia* stabilis esse *possit*.

Pag. 123. *τὸ μὲν σῶμα — οὐδὲ* (leg. *οὐδὲν*) *αὐτῷ βοηθεῖν ἱκανόν ἐςιν· — ἡ ψυχὴ δὲ ὑπὲρ ἐκείνου πάσας μὲν Φροντίδας Φροντίζει, πάσας δὲ ἐπινοίας σ κ ύ λ λ ε ι*. Nullus hic locus est verbo *σκύλλειν* neque antiquo et poëtico *laniare*, *scindere*, *dilacerare*, neque novicio et plebeio, quod est *vexare*, *molestum esse*, *πράγματα παρέχειν*. Quid multa? corrigendum *πάσας δὲ ἐπινοία*C ΚΥΚΛΕΙ, *κυκλεῖ*, *volvit*, ut occupavit emendare Geelius. Vides unde sit natus error. Saepe C finale male repetitum turbas dedit.

Pag. 125. *προσήκει μὲν ςρατεύεσθαι, προσήκει δὲ ναυτιλ*ΙΑC, *ἀνάγκη δὲ ἐν ὑπαίθρῳ τὰ ἔργα διαπονεῖν*. Legendum est *προσήκει δὲ ναυτίλ*ΛΕCΘΑΙ.

Excidit aliquid pag. 134. *τοῦ παντὸς ἄξια οὐ μόνον πρὸς τὸ ἥδεσθαι ζῶντα ἀλλὰ δύνασθαι ζῆν*, supple: *ἀλλὰ* (*καὶ πρὸς τὸ*) *δύνασθαι ζῆν*.

Pag. 142. *τίς εὐπορώτερος χρημάτων ὥςε μηδένα ἔχειν τὸν ἀντ*ΙΠΟΙ*ησόμενον*; Sententia manifesto flagitat *τὸν ἀντ*ΩΝ*ησόμενον*.

Pag. 150. *ἢ σὺ οἴει τὸν ἀδύνατον ἡνιοχεῖν ἡνίοχον εἶναι* [*τοῦτον*] *ἢ τὸν ἄπειρον τοῦ κυβερνᾶν κυβερνήτην*; Nullus hic pronomini *τοῦτον* locus est.

Pag. 158. *οὐδὲ γὰρ ζῆν ἐβούλετο εἰ μὴ βασιλεὺ*C ΕΙΗ *τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀσίας*. Requirit sententia futurum *εἰ μὴ βασιλεύ*CΕΙ *τῆς Εὐρώπης*. et post pauca: *ἂν Δαρεῖον ἕλω καὶ ἔτι τὸν Ἰνδῶν βασιλέα οὐδέν με κωλύ*C*ει — μέγιςον εἶναι*, pro *κωλύει*.

Pag. 165. *παρ' οὐδὲν μὲν ἡγούμενος εἰ καί τι πείσεται πλὴν σαφῶς γε εἰδὼς ὅτι οὐδὲν* Ἔ*σοιτο*, elegans loci compositio requirit: *ὅτι οὐδὲν* ΠΕΙ*σοιτο*.

Post pauca p. 162. *ἐπειδὰν ἄρωσι τὸν ἄνθρωπον ἐκ τῶν δεσμῶν.* Nihil est ΑΡΩCΙ. Nil prodest *ἀνῶσι*, quod Emperius, neque *ἀφῶσι*, quod Dindorfius coniecit. Verum est usitatissimum illud ΛΥΩCΙ, *solvant* vinculis.

Multum delectatur Dio Platonico *ἔμβραχυ*, quod indocti scribae solent in *ἐν βραχεῖ* corrumpere, ut p. 166. *ἐπὶ πάντα ἐν βραχεῖ*, et Tom. II. p. 278. *περὶ δὲ τῶν βασιλέων ἐν βραχεῖ*, et aliis locis, de qua re diximus in VAR. LECTT. p. 208.

Pag. 167. *γένειον πολὺ καθεικότας*, pro *πολύ* omnibus usitatum est *βαθύ* dicere, unde *βαθυπώγων* et *βαθυγένειος* quis dicitur.

Pag. 167. *ἡμεῖς δὲ ἀπὸ τῶν ἠθῶν καὶ τῶν ἔργων χαρακτῆρα καὶ μορφὴν ἀξίαν ἐκείνων* CΠ*ἄσωμεν.* Quid sibi vult in tali re verbum *σπᾶν*? At tu repone ΠΛ*άσωμεν*, ut in vicinia: *οὐκ ἂν σκυθρωπός τε καὶ συννεφὴς ἰδεῖν* — ΠΛ*άττοιτο*; et p. 178. *ποῖόν τι πλάττωμεν τὸ σχῆμα*; Sed perspicua res est nec pluribus verbis opus.

Pag. 169. in descriptione avari *τὰς δὲ ἑορτὰς ζημίαν ἄλλως ἡγούμενος καὶ ματαίαν δαπάνην ἀ*ΝΙ*λαστος καὶ ἀμειδίατος.* Unusquisque statim *ἀ*ΓΕ*λαστος* reposuerit, quod est in plerisque libris et optime a Dindorfio revocatum.

Pag. 176. *περιέρχεται συκοφάντης καὶ φοβερὸς ἀντίον πᾶσι βλέπων.* Legendum *Ἄ*ΓΡ*ιον πᾶσι βλέπων.*

Saepe diximus *φιλόν*Ι*κος* Graecum esse, non *φιλόν*ΕΙ*κος.* Audi Dionem p. 178. *οὐ πάνυ προθύμως τὰ νῦν ἀγωνιούμενον. καίτοι φιλόν*ΕΙ*κον ὄντα τῇ φύσει περὶ πάντα καὶ πρωτεύειν ἀξιοῦντα.* Sentisne requiri *victoriae cupidum φιλόν*Ι*κον*?

Pag. 181. *ἄνδρα δὴ τοιοῦτον εἱλούμενον ἀεὶ καὶ περι*ΦΕ*ρόμενον — τίς οὐκ ἂν ἐλεήσειεν*; Tralaticio errore scriptum est pro *περι*ΦΘΕΙ*ρόμενον.*

Multa Dio in loquendi usu peccat vitiosam aequalium *συνή-*

θειαν secutus, turpissime p. 196. *δύο δέ τινας νεανίσκους — θάτερον τὸν ἕτερον φθάνοντα.*

Pag. 204. *προσκνᾶσθαι πρὸς τὸ τραχύ*, et post pauca *τὸν πόδα — κνᾶσθαι*, reponenda forma Attica *προσκνῆσθαι* et *κνῆσθαι*, quam Dio sumserat ex notissimo loco Xenophontis in *Memorabilibus* I. 2. 30. *ἐπιθυμῶν τῷ Εὐθυδήμῳ* ΠΡΟΣΚΝΗΣΘΑΙ *ὥσπερ τὰ ὑίδια τοῖς λίθοις.*

Scrib. p. 214. *χαρίζεσθαι δὲ πολλὰ* (non *πολλάκις*) *πολλοῖς*, et p. 215. *ξύμπαντα ταῦτα ἐπ' αὐτὸν* 'IЄναι *νομίζει* pro *εἶναι.*

In libris est p. 217. *ὑπὸ μὲν τῶν ἐλευθερίως προσ*ЄΡΧ*ομένων οἴεται ὑβρίζεσθαι, ὑπὸ δὲ τῶν ταπεινοτέρ*ΩΝ *ἐξαπατᾶσθαι*, sine sensu. Vitium est in *προσ*ЄΡΧ*ομένων*. Sententia recta ducit ad notissimum *προσ*ΦЄΡ*ομένων*, quo recepto statim apparet adverbium *ταπεινότερ*ΟΝ requiri. Estne exemplis opus ut ostendam quid sit *ἐλευθέρ*ΩC (nam sic scribendum) et contra *ταπεινῶς τινὶ προσφέρεσθαι*?
Apud Dionem haec vide. pag. 441. *ἀδίκως καὶ ἀγνωμόνως προσφερόμενοι ἀλλήλοις*. II. p. 58. *προσφέρεσθαι πρᾴως καὶ κηδεμονικῶς — καὶ μὴ ἀπεχθῶς*. Addam tertium quia memorabilis locus est II. pag. 223. *ἔτι γὰρ νῦν (οἱ 'Αθηναῖοι) ὀνειδίζονται περὶ Σωκράτους ὡς οὔτε δικαίως οὔτε ὁσίως τῷ ἀνδρὶ προσενεχθέντες καὶ πάντων αὐτοῖς τῶν ὕϛερον γενομένων κακῶν ταύτην φασὶ συμβῆναι τὴν αἰτίαν.*

Pag. 228. *ἐξενίσαμεν δὲ αὐτὸν ὡς ἐδυνάμεθα* ΜΑΛ*ιϛα*. Dixerat ut omnes solebant, *ὡς ἐδυνάμεθα* ''ΑΡ*ιϛα*, *quam potuimus* OPTIME, non MAXIME.

Multa sunt apud Dionem fatua et insulsa sciolorum emblemata. Duo sunt putidissima in rustici oratione p. 228. Rusticus, qui numquam urbem viderat, quum se *turres* vidisse et *portum* vellet dicere, nativa simplicitate ita dixit: *εἶδον — τεῖχος ἔξωθεν καρτερὸν καὶ οἰκήματά τινα ὑψηλὰ καὶ τετράγωνα ἐν τῷ τείχει [τοὺς πύργους] καὶ πλοῖα πολλὰ ὁρμοῦντα ὥσπερ ἐν λίμνῃ (τῷ λιμένι) κατὰ πολλὴν ἡσυχίαν.* Corrupit omnia magistellus

adscribens τοὺς πύργους et τῷ λιμένι, quae omnem loci venustatem et gratiam sustulerunt.

Idem factum est pag 231 in verbis: ὁ δὲ ἄνθρωπος [ὁ ῥήτωρ] ἐχαλέπαινεν. Nempe ὁ ἄνθρωπος cum contemtu dictum non admittit additamentum ὁ ῥήτωρ.

Solemni errore scribitur p. 234. ὥστε τοὺς πρώτΟΥC ἐπιδημήσαντας ξένους τοὺς μὲν καταγελᾶν τῆς πόλεως, τοὺς δὲ οἰκτείρειν αὐτήν. imo vero τοὺς πρῶτΟΝ ἐπιδημήσαντας, ut in *Corinthiaca* Tom. II. pag. 101. ὅτε τὸ π ρ ῶ τ ο ν ἐπεδήμησα τῇ πόλει τῇ ὑμετέρᾳ.

Pag. 241. καὶ τὸν μὲν ἡμῶν αὐτὸς 'ЄΝέτριβε, τὸν δὲ ἡ γυνὴ ϛἑατι. Etiamsi omnes libri ἐνέτριβε dedissent tamen sine ulla controversia 'ΑΝέτριβε esset rescribendum: nunc omnes veram lectionem servant et Reiskii infelix coniectura utrique Editori imposuit. 'ΑΝΑτρίβειν et 'ЄΝτρίβειν certo discrimine omnium perpetuo usu distincta sunt. 'ЄΝτρίβειν ponitur de fuco, cerussa et pigmentis, quibus quis faciem interpolat, quae omnia ἐντρίμματα appellantur, ut in:

ψιμυθίῳ πίθηκος ἐντετριμμένος.

et apud Antiphanem:

σμῆται, κτενίζετ', ἐκβέβηκ', ἐντρίβεται.

de quo dixi ad Clementem Alexandr. *Paedag.* p. 254. et passim apud omnes eo sensu ἐντετριμμένος et ἐντρίβεσθαι legitur, ut in *Cyropaed.* VIII. I. 41. ἐντρίβεσθαι ὡς εὐχροώτεροι ὁρῷντο ἢ πεφύκασιν Contra τρίβειν et ἀνατρίβειν est *manu molliter fricare*, ut apud Antiphanem Athenaei p. 553 c.

μαλακαῖς καλαῖς τε χερσὶ τριφθῆναι πόδας.

et in Aristophaneo:

ἀνατριβομένῳ γε τὸ δεῖνα.

Itaque qui frigore torpentem fricando refocillat ἀ ν α τ ρ ί β ε ι μὲν ἐ ν τ ρ ί β ε ι δ' οὔ.

Pag. 242. Emperius edidit: ἐμοὶ δοκεῖ καλέσαι τοῦτον εἰς τὸ πρυτανεῖον ἐπὶ ξενίᾳ. Dindorfius veram lectionem ἐπὶ ξένια reposuit. Sexcenties scribae ita peccant ut ξένια vel in ξενίᾳ corrumpant vel in ξενίαν. Nunc fraus omnibus patet. Sed

superest ipsius Dionis error. Saepissime apud Oratores legerat *καλέσαι εἰς τὸ πρυτανεῖον ἐπὶ ξένια*, sed fugit eum *hospites*, *τοὺς ξένους, ἐπὶ ξένια*, *cives* *ἐπὶ δεῖπνον* vocari. De legatis Atheniensium igitur constanter *καλέσαι εἰς τὸ πρυτανεῖον ἐπὶ δεῖπνον* dicitur. Sed Dio talia neque sciebat neque multum curabat: hi tamen auditoribus suis *ἀττικίζειν* videbantur. Similiter peccavit Tom. II. pag. 255. *οὐδεὶς πώποτε οὕτως ἐγένετο θρασὺς δημαγωγὸς οὐδὲ Ὑπέρβολος ἐκεῖνος ἢ Κλέων ὥςε τὸν Ἄρειον πάγον ἢ τὴν βουλὴν τοὺς ἑξακοσίους ἀτιμότερον τοῦ δήμου νομίζειν.* Quam saepe apud Oratores legerat *τὴν βουλὴν τοὺς πεντακοσίους*, sed seriora antiquis miscet. Nemo Atheniensium umquam dixit *ὁ Ἄρειος πάγος* pro *ἡ ἐν Ἀρείῳ πάγῳ βουλή*, sed sequiores ita loquebantur et sic a Romanis *Areopagus* appellari coeptus est.

Pag. 246. *ἑνὸς δ' ἐγὼ λίθῳ ἔτυχον καὶ ἁλόντι τὸ δέρμα ἐπέβαλον.* Ultima verba sensu carent. Res ipsa docet rescribendum esse: *καὶ εἷλον τὸ δέρμα ἐπιβαλών.*

Eodem modo scribae confundunt Ἐ*Ντείνειν* et Ἐ*ΠΙτείνειν*, ut p. 251. *τὸ τόξον — ἐπιτεῖναι*, et mox *ἐὰν τύχῃ ἐπιτείνας*, at statim recte *τὸ Εὐρύτου τόξον* Ἐ*Ντεῖναι*. Opponuntur inter se *ἐπιτείνειν* et *ἀνιέναι*, *ἐπίτασις* et *ἄνεσις*, *ἐπιτάδην* et *ἀνέδην*, *ἐπιτεταμένως* et *ἀνειμένως* proprie de lyrae chordis, quae *intenduntur* vel *relaxantur*, tum de morbo *ingravescente* vel *remittente*, denique de omnibus *quorum vehementia augetur* aut *quorum violentia aliquid remittit*. *Arcum tendere* autem est Ἐ*Ντείνειν τὸ τόξον*. Hinc dictum Apollonii in Neronem: *Νέρων κιθάραν μὲν ἴσως ᾔδει ἁρμόττεσθαι, τὴν δὲ ἀρχὴν ᾔσχυνεν ἀνέσει καὶ ἐπιτάσει.* apud Philostratum in vita pag. 211.

Incertum sitne scribae error an Dionis ex vitiosa *συνηθείᾳ* peccatum p. 264. *καὶ δὴ μέγιςον τὸ τῆς ἀναιδείας τὸ* ΜΑΛΛΟΝ *τοῦ δέοντος φρονεῖν τὸν ὄχλον, ὅπερ θρασύνεσθαι καλεῖν ὀρθότερον.* Recte et emendate loquentibus dicendum est ΜΕΙΖΟΝ *φρονεῖν*, non *μᾶλλον*, ut *μέγα φρονεῖν* non *μεγαλοφρονεῖν*, et *μέγιςον φρονεῖν* non *μέγιςα* neque *μάλιςα*. Perpetuo in his impingunt Graeculi, qui eadem labe antiquorum monumenta inficiebant. Et in iis quidem, qui *ἀττικιςί* scripserunt, nulla est dubitatio,

οἱ δὲ ἀττικίζοντες interdum recte scribunt, est ubi peccant, ut dubia et incerta sit in talibus correctio.

Pag. 269. ἐὰν δ' ἄρα παλαιὰ ἔθη καὶ νοσήματα 'Εσκιρρωμένα χρόνῳ παραλάβῃ — ἀμηγέπῃ Cτέλλειν καὶ κολάζειν, bis necessaria praepositio periit. Scrib. 'ΕΝΕσκιρρωμένα et CΥCτέλλειν.

Pag. 273. καὶ παρὰ Λακεδαιμονίοις ἔτυχόν τινες — ΠαρθένιΟΙ κληθέντες, non sic appellabantur sed ΠαρθενίΑΙ, de quibus Tarentum in coloniam deductis vide Ephorum apud Strabonem VI. p. 279. Casaub. et Dionysium Halic. A. R. XIX. 1.

Pag. 274. οἱ μὲν ἀπόλλυνται παραχρῆμα, ὅσοι δ' ἂν καὶ Φανῶσι κρύφα ἐν δούλου σχήματι μένουσιν ἄχρι γήρως. De liberis vulgo quaesitis loquitur, sed καὶ Φανῶσιν ineptum et sensu vacuum est. Videtur fuisse: ὅσοι δ' ἂν 'ΕΚΤΡΑΦῶσιν, ut apud Aristophanem in *Ranis*.

μάλιστα μὲν λέοντα μὴ 'ν πόλει τρέφειν,
ἢν δ' ἐκτραφῇ τις τοῖς τρόποις ὑπηρετεῖν.

Pag. 275. καὶ ἔφη αὐτὸν (Diogenes Antisthenem) εἶναι σάλπιγγα λοιδορῶν· αὑτοῦ γὰρ οὐκ ἀκούειν ΦθεγγομένΟΥ μέγιστον. Lepidissimum dictum vitio laborat. Scrib. ΦθεγγόμενΟΝ. Φθέγγεται μὲν μέγιστον, αὐτὸς δ' ἑαυτοῦ οὐκ ἀκούει.

Pag. 292. νικῶμεν, Διόγενες βέλτιστε, ἀνδρΩΝ τὸ στάδιον. Constans Graecorum consuetudo fert ut in ea locutione accusativus ponatur ἄνδρας non ἀνδρῶν, Diogenes Laërt. VI. 33. πρὸς τὸν εἰπόντα· Πύθια νικῶ ἄνδρας. 'Εγὼ μὲν οὖν, εἶπεν, ἄνδρας, σὺ δὲ ἀνδράποδα. Eodem modo rescribendum p. 379. ὅδε μὲν νικᾷ πάλην παῖδΑC, ὅδε δὲ ἄνδρΑC pro παίδων et ἀνδρῶν.

Pag. 297. σὺ δ' ἴσως οἴει μικρὸν ἀδίκημα εἶναι ὃς ἄνθρωπον ποιεῖ πονηρότερον. Quam contorta est haec verborum compositio. Pro ὅς in libris est ὅ. Legendum ΤΟ ἄνθρωπον ποιΕΙΝ πονηρότερον.

Perperam Dindorfius edidit p. 300. ἐάν τις ἱμάτιον ἀποδΩΙ

κίβδηλον — ἀνάγκη αὐτὸ ἀπολαμβάνειν, namque *redhibere* necesse est si quis rem vitiosam *vendiderit*, non si *reddiderit*. Optime igitur Emperius ἀπόδΩΤΑΙ reposuit. Simili errore apud Thucydidem VI. 62, ubi in libris est καὶ τἀνδράποδα ἀπέδοσαν pro ἀπέδοτο, Madvig. *Adv. Crit.* p. 327. ἀπεδόθησαν coniicit, quod non est *vaenierunt*, sed *reddita sunt*. *Vendendi* verbum in Attica habet has formas: πωλῶ, ἀποδώσομαι, ἀπεδόμην, πέπρακα, et *vaeneundi* πωλοῦμαι, πέπραμαι, ἐπράθην et πεπράσομαι. Itaque τἀνδράποδα ἐπράθη, non ἀπεδόθη. Nomina sunt πωλητήριον (sequiores πρατήριον), πρᾶσις (πρᾶσιν αἰτεῖν, εὑρεῖν), πράσιμος, ἄπρατος, ἀπρασία, δημιόπρατα.

Saepissime apud Dionem legas τὸν Ἀπόλλω, ut pag. 305. οὐδ' ἂν κατὰ τὴν ἡμέραν ἑκάστην τὸν Ἀπόλλω ἐνοχλῇς. Nemo tamen sic loquebatur, sed Ἀπόλλωνα omnes dicebant. Vitium sic natum est: in libris paullo vetustioribus scribi solet τοῦ ἀπόλλ̈, τῶι ἀπόλλ̈ et τὸν ἀπόλλ̈. In genitivo et dativo nemo peccat: in solo accusativo peccatur quia νὴ τὸν Ἀπόλλω, ut νὴ τὸν Ποσειδῶ, apud Atticos scriptores tam saepe leguntur.

Pag. 305. de Oedipo scribit: ἔπειτα ἠγανάκτει καὶ ἐβόα μεγάΛΑ ὅτι τῶν αὐτῶν πατήρ ἐστι καὶ ἀδελφός. Non est Graecum ἐβόα μεγάλα, sed μέγα. Habant hoc suapte natura certa quaedam verba ut non adverbia admittant sed adiectiva in neutro genere alia *singulari* numero, nonnulla *plurali*, sed omnia stabili perpetuoque usu. Sic constanter dicitur ὄζειν ἀγαθόν, κακόν, γλυκύ, ἡδύ, et κάκιστον, γλυκύτατον, ἥδιστον, sic φρονεῖν μέγα, σμικρόν, ταπεινόν et μέγιστον φρονεῖν, sic δύνασθαι μέγα et μέγιστον, sic in plurali numero ὠφελεῖν πολλά, μεγάλα, μέγιστα, σμικρά et sim. Quidquid significat *vocem edere*, *clamorem tollere*, *sonitum dare* habet apud Graecos μέγα, μέγιστον, λαμπρόν et sim. Βοᾶν, κεκραγέναι, φθέγγεσθαι, ψοφεῖν, βομβεῖν, γεγωνέναι, et voces animalium suum sibi habent adiectivum, ut asini apud Dionem Tom. II. pag. 63. ὀγκήσονται πάνυ μέγα. Turbant in his quoque sero nati Graeculi et scribae, sed errores pauculi facile ex certa analogia perpetuoque omnium usu redarguuntur.

Eadem est ratio verbi βλέπειν: ὀξὺ βλέπειν omnes dicebant

et ὀξύτερον et ὀξύτατον, ut est apud Dionem Tom. II. pag. 25. ὀξύτερον βλέπουσιν ἐνὶ τῶν ὀφθαλμῶν ὥσπερ οἱ γεωμέτραι Plato *de Rep.* pag. 595 C. πολλά τοι ὀξύτερον βλεπόντων ἀμβλύτερον ὁρῶντες πρότεροι εἶδον.

Pag. 314. ἔφη γὰρ (Ὀδυσσεὺς) ἀκοῦσαι τῆς Καλυψοῦς, ἐκείνην δὲ παρά του πυθέσθαι. Vitium est manifestum. Ulysses, inquit, ea narrat quae Dii secreto inter se egissent. Ea sese ex Calypsone audivisse dicebat et illam *a nescio quo* accepisse. Expediet nos ex ea difficultate Homerus Odyss. M. 389.

ταῦτα δ' ἐγὼν ἤκουσα Καλυψοῦς ἠϋκόμοιο,
ἡ δ' ἔφη Ἑρμείαο διακτόρου αὐτὴ ἀκοῦσαι.

Ergo vera lectio est: ἐκείνην δὲ παρὰ τοῦ (Ἑρμοῦ) πυθέσθαι.

Pag. 327. πολὺ δὴ κρεῖττον τοῖς βασιλεῦσι κηδεύειν τῆς Ἀσίας ἢ τοῖς ἐκεῖθεν μετανάσταIC. Transpone duas literulas et habebis veram lectionem τοῖς ἐκεῖθεν μεταναστᾶCI. Μετανάστης priscum et cascum vocabulum est natum ex μεταναίειν (idem quod μετοικεῖν) et significans μέτοικος. *Semel* apud Homerum legitur noto loco:

ὡσεί τιν' ἀτίμητον μετανάστην.

semel ex omnibus veteribus apud Herodotum VII. 161. μοῦνοι ἐόντες οὐ μετανάσται Ἑλλήνων. Sequiores Graeculi antiquae originis ignari μετανάστης et μεταναστῆναι cognata esse opinabantur et μεταναστεύω inde procuderunt aliaque perinde vitiosa. Quod autem Dindorfius in Stephani Thesaurum recepit Μετανάστατος nihili vocabulum est et sine mora expungendum. Apud Ocellum *de universo* scrib. ἡ Ἑλλὰς οὐχ ὑπ' ἀνθρώπων μόνον γενομένη Ἀνάστατος (non ΜЄΤΑνάστατος) ἀλλὰ καὶ ὑπ' αὐτῆς τῆς Φύσεως. Ἀναστῆναι, ἐξαναστῆναι, ἀνάστασις, ποιεῖν ἀνάστατον, ἀνάστατον γενέσθαι apud omnes veteres trita: sequiores novum verbum ἀναστατοῦν, ἀναστατοῦσθαι et ἀναστάτωσις de suo commenti sunt.

Notum est quam facile in libris antiquis T et Ψ confundantur. Suidas v. Αἶψα pro ΑΙΤά duplici errore ΑΙΨα legit, et passim sic errari videbis. Non est tamen ulla confusio frequentior quam inter Τύχη et Ψυχή, cuius vide novum exem-

plum p. 400. ὃς ἂν ᾖ παντελῶς ἐπίπονος τὴν ψυχὴν πολλὰς ἀπαντλήσας συμφορὰς καὶ λύπας ἐν τῷ βίῳ. Nonne τύχην reponendum? Quid miramur scribas omnium rerum imperitos sic errare et τοῦτον scribere pro τοῦψον, ubi Hesychium videmus inter Ἀτίσεις et Ἀτίταλλον medium ponere Ἀτισιλινοῖς pro Ἀψῖσι λίνου? Plurimis iam locis emendatis multi tamen alii emendandi supersunt, ut in Diogenis Epistola 31. (in Hercheri *Epistologr.* pag. 246): μάθε μὴ ὑπ' ἀνθρώπων τυπτόμενος καρτερεῖν ἀλλ' ὑπὸ τῆς Ψυχῆς — πενίᾳ, ἀδοξίᾳ, δυσγενείᾳ.

Pag. 422. ἕως ἂν ἐπὶ τὸ ΎCτατον ἀπέλθῃς τῆς γῆς. *ultimae* terrae Graece dicuntur ἔσχατα γαίης, τὰ ἔσχατα γῆς, non ὕςατα Erat crasis TOTCXATON τοὔσχατον, quae scribas in errorem induxit. Saepius sic crases veteres in mendosa scriptura tuto delitescunt donec ab aliquo reperiantur.

Mirum Dindorfium etiam admonitum non sensisse in verbis quae praecedunt: περὶ ἀπαιδίας [εἴ τῳ μὴ γένοιντο παῖδες] non unum hominem loqui, sed duos. Incredibilis est sciolorum futilitas omnibus nota putide interpretantium. Pag. 609. καθαρῶς ὄντας Ἕλληνας addunt τῷ ὄντι, pag. 611. τοῖς μηδὲν ἔχουσι κακόν adscribunt τοῖς ὑγιαίνουσι. Alexis Athenaei pag. 558 E.

οὐδὲ ἓν κακόν
ἔχουσι καὶ κάμνειν λέγουσ' ἑκάςοτε.

Commemorat Dio. p. 424. λόγον ἀρχαῖον λεγόμενον ὑπό τινος Σωκράτους, ὃν οὐδέποτε ἐκεῖνος ἐπαύσατο λέγων πανταχοῦ τε καὶ πρὸς ἅπαντας βοῶν καὶ διατεινόμενος καὶ ἐν ταῖς παλαίςραις καὶ ἐν τῷ Λυκείῳ καὶ ἐπὶ τῶν ΔΙΚαςηρίων καὶ κατ' ἀγορὰν ὥσπερ ἀπὸ μηχανῆς θεός, ὥς ἔφη τις. Multis indiciis ΔΙΚαςηρίων mendosum esse arguitur. Socrates semel in vita εἰς δικαςήριον εἰσῆλθεν. Audi ipsum dicentem in Platonis *Apologia* p. 17 D. νῦν ἐγὼ πρῶτον ἐπὶ δικαςήριον ἀναβέβηκα· ἀτεχνῶς οὖν ξένως ἔχω τῆς ἐνθάδε λέξεως, neque poterat, credo, apud iudices occupatos de virtute morali disserere. Quid est igitur legendum? Dabo locum eodem vitio laborantem, et ex optimo libro sanatum. Itaque in eodem morbo eadem medicina utendum. Apud Isocratem in *Areopagitico* p. 142. circumferebatur olim mendosa

scriptura haec: ἐπὶ μὲν τῶν ΔΙΚαστηρίων τῶν καθεστηκότων κατηγοροῦμεν καὶ λέγομεν ὡς οὐδέποτ' ἐν δημοκρατίᾳ κάκιον ἐπολιτεύθημεν. Etiam nunc salutem attulit Urbinas, in quo est: ἐπὶ μὲν τῶν 'ЄΡΓαστηρίων καθίζοντες κατηγοροῦμεν τῶν καθεστώτων. Hoc sanum, hoc verum est. Eodem igitur modo Dio dederat: καὶ ἐπὶ τῶν 'ЄΡΓαστηρίων. Haec erat Socratis et omnium Atheniensium consuetudo: ἐπὶ τῶν ἐργαστηρίων sedentes inter se confabulari. Leve vitium concepit locus Isocratis πρὸς Καλλίμαχον pag. 372. καθίζων 'ЄΠΙ τοῖς ἐργαστηρίοις λόγους ἐποιεῖτο ὡς δεινὰ πεπονθώς. Ex ipsa rei natura nemo sic loquebatur: dicebant enim aut ἐπ' ἐργαστήριου, ἐπὶ τῶν ἐργαστηρίων, aut ἐν ἐργαστηρίῳ, ἐν τοῖς ἐργαστηρίοις, et καθῆσθαι ἐπ' ἐργαστηρίου, ut ἐπὶ τέγους, ἐπ' οἰκήματος et τεθράφθαι ἐν ἐργαστηρίῳ et sim. Nihil est de Socrate usitatius quam ἐπὶ τῶν ἐργαστηρίων. Athenaeus p. 220 E. Σωκράτης ὁ μετὰ τῶν 'Ασπασίας αὐλητρίδων ἐπὶ τῶν ἐργαστηρίων συνδιατρίβων. Aristides I. p. 181. Dind. ὁ Σωκράτης πλεῖστα 'Αθηναίων ἐπὶ τῶν τραπεζῶν καὶ τῶν ἐργαστηρίων διελέγετο. Libanius in *Socratis Apologia* Tom. III. p. 3. ὥσπερ ἐπὶ τῶν ἐργαστηρίων οὕτω καὶ νῦν ἐν ὑμῖν διείλεκται, et p. 29. εἰ τούτων μνησθείη τις ἐπὶ τῶν ἐργαστηρίων, et saepius alibi et apud alios.

Neminem nunc arbitror dubitaturum quin apud Dionem quoque ἐπὶ τῶν 'ЄΡΓαστηρίων verum sit pro ΔΙΚαστηρίων, ut apud Isocratem res est extra omnem controversiam posita. Videamus nunc quo pacto tam evidens mendum nasci potuerit. In palaeographia nunc quidem nihil est auxilii. Nihil inter se commune habent ЄΡΓ et ΔΙΚ, in nullo scripturae genere. Nempe lacunis maioribus minoribus scatebant libri vetusti maculati aut perrosi aut madore corrupti ut passim antiqua scriptura fugiens et evanida oculorum aciem eluderet. Sarcitur igitur utcumque damnum et expletur quod erat amissum. Quod si Porsonus fecisset rem salvam haberemus. Nunc homunciones nihili sine ingenio, sine arte, rerum et verborum perinde ignari temere quidquid in buccam venit substituunt supponuntque. Supererat ***ΑΣΤΗΡΙΩΝ, at illi inconsulto δικαστηρίων dederunt.

Ergo duplex est emendationum genus: in aliis subest vera lectio in scripturae reliquiis potestque perita manu elici et in vitam lucemque redire; in aliis amissa est et plane periit, sed nonnumquam *ex ipso sententiae fundo*, ut Bentleius dixit, potest

renasci, et eam ἐνάργειαν habere, quae certas emendationes ab incertis coniecturis discernit.

In constituendis iis quae sequuntur comparanda sunt ea quae in Pseudo-Platonis *Clitophonte* leguntur pag. 407 A. ἐγὼ γὰρ, ὦ Σώκρατες, σοὶ συγγιγνόμενος πολλάκις ἐξεπληττόμην ἀκούων — ὁπότε ἐπιτιμῶν τοῖς ἀνθρώποις ὥσπερ ἐπὶ μηχανῆς τραγικῆς θεὸς ὕμνεις λέγων· Ποῖ Φέρεσθε, ὤνθρωποι, καὶ ἀγνοεῖτε οὐδὲν τῶν δεόντων πράττοντες κτὲ. quae omnia Dio ex Socratis persona refert. Decantatus olim is locus erat et saepe multos: Ποῖ Φέρεσθε, ὦ ἄνθρωποι audies dicentes.

Socrates p. 426. parentes increpans ita dicit: ἀλλὰ οἱ (del. οἱ) κιθαρίζειν καὶ παλαίειν καὶ γράμματα μΑΝΘΑΝοντες ὑπὸ τῶν γονέων καὶ τοὺς υἱοὺς διδάσκοντες οἴεσθε σωΦρονέςερον καὶ ἄμεινον οἰκήσειν τὴν πόλιν; qui suos filios curant docendos ipsi non amplius *discunt* sed olim *didicerunt*. Itaque corrige μαθΟΝτες pro μαΝΘΑΝοντες.

Qui Socratem induxit p. 430. ita quaerentem: ἔχοις ἂν εἰπεῖν εἰ Ἀθηναῖοι ἐπὶ Κόνωνος ὅτε ἐνίκησαν τῇ ναυμαχίᾳ τῇ περὶ Κνίδον ἄμεινον ἐπάλαιον καὶ ᾖδον; oblitus erat Socratem *quinque annis ante hanc Cononis victoriam* in carcere cicutam bibisse (ann. 399—394).

Vix credas quam sint recentiores Rhetores et Sophistae historiae ignari. Ut uno exemplo defungar, Dio pag. 365 serio scribit: οἱ μέν Φασιν ὑςέραν γενέσθαι τὴν περὶ Σαλαμῖνα ναυμαχίαν τῆς ἐν Πλαταιαῖς μάχης, οἱ δὲ τῶν ἔργων τελευταῖον τὸ ἐν Πλαταιαῖς.

Post pauca ita pergit: τῆς Φήμης ἀκούουσι μόνον καὶ ταῦτα οἱ γενόμενοι κατὰ τὸν χρόνον ἐκεῖνον· οἱ δὲ ΥΣτεροι καὶ τρίτοι τελέως ἄπειροι. Saepenumero videbis pro δεύτεροι in libris ὕςεροι apparere et ὕςερον pro δεύτερον. Nunc quidem ea fraus manifesta tenetur.

Intolerabilis soloecismus maculat locum pag. 430. εἰ δύο ἀνθρώπω παλαίειν οὐκ εἰδότε παλαίοιεν ὅ γε ἕτερος καταβάλλοι ἂν ἐνίοτε τὸν ἕτερον, — οὕτω καὶ Ἀθηναίοις Πέρσαι συμβαλόντες τοτὲ μὲν Ἀθηναῖοι περιῆσαν, τοτὲ δὲ Πέρσαι. Quis tam imma-

nem soloecismum in Dione ferendum putabit? Facile est corrigere: Ἀθηναίων Πέρσαις συμβαλόντων.

Multa leguntur in Dionis Codicibus ab aliquo lectore inficete inserta. Pleraque Editores eiecerunt, sed nescio quomodo pepercerunt perinsulso additamento huic pag. 430. [τοῦτο δὲ οὐ μόνον Ἀθηναίοις ἀλλὰ καὶ σχεδόν τι πᾶσιν ἀνθρώποις καὶ πρότερον καὶ νῦν συμβέβηκεν]. Turbant haec molestissime Socratis argumentationem, quae statim post hanc inficetam et ἀπροσδιόνυσον annotatiunculam resumitur, et omnino una litura delenda sunt.

Post pauca legitur: καὶ οὕτω δὴ παρεκάλει (Socrates cives suos) πρὸς τὸ ἐπιμελεῖσθαι καὶ προσέχειν αὑτΩΙ τὸν νοῦν. Nihil est magis a Socratica consuetudine alienum. Emenda προσέχειν αὑτΟΙC τὸν νοῦν.

Pag. 431. τὸ γὰρ ζητεῖν — ὅπως τις ἔϛαι καλὸς κἀγαθὸς οὐκ ἄλλο τι εἶναι ἢ ΤΟ φιλοσοφεῖν. Postulat Graecitatis ratio et usus ut expuncto altero articulo scribatur οὐκ ἄλλο τι εἶναι ἢ φιλοσοφεῖν, ut in illo:

τίς οἶδεν εἰ τὸ ζῆν οὐκ ἔϛι κατθανεῖν;

et in *Nubibus* 1412.

ἐπειδήπερ τόδ' ἐϛὶν εὐνοεῖν τὸ τύπτειν.

Demosthenes κατὰ Τιμοκράτους § 116. τὸ περὶ τῶν γεγονότων πραγμάτων νόμους γράφειν οὐ νομοθετεῖν ἐϛὶν ἀλλὰ τοὺς ἀδικοῦντας σώζειν, et § 218. τὸ πρᾴως ἔχειν τοῖς τοιούτοις — προδιδάσκειν ἐϛ' ἀδικεῖν ὑμᾶς ὡς πλείϛους. Hinc emenda Demosthenem LI. 12. πάντες ὑμεῖς φήσετε τὸ πρὸς τὰ τοιαῦτα πρᾴως ἔχειν προδιδάσκειν ἑτέρους ἀδίκΟΥC εἶναι, imo vero ἀδικΕΙΝ.

Scrib. p. 435. καὶ Σίβυλλαν — καὶ Βάκιν, Ὥπερ ἀγαθὼ χρησμολόγω καὶ μάντιε ἐγενέσθην, pro ΕΙπερ. Μάντιε Ionicum est.

Non debebat Emperius p. 438. in verbis: οἱ τοῦ νοσοῦντος οἰκέται αὐτοὶ κ α τ α δ ο ῦ σ ι τὸν δεσπότην, commemorare Reiskii coniecturam καταδέουσι nescientis verbum δεῖν in omnibus formis contrahi: δῶν, ἀναδῶν, ὑποδῶν, ἐπιδοῦντες, ὑποδοῦνται et sim.

Pag. 441. *ὑπὲρ ὅτου τις τιμὴν δέδωκεν [ἀργύριον]*. Inepte bis idem dicitur. Perinde est *ἀργύριον δεδωκέναι* et *τιμήν*, ut pag. 455. *ὑπὲρ ὅτου ἀργύριόν τις τοῦ σώματος κατέβαλεν*, sed componi utrumque non potest.

Pag. 444. scrib. *ὁ Περσῶν βασιλεὺς ὅπως ἕξει μόν*OC *ὀρθὴν τὴν τιάραν ἐφρόντιζε* pro *μόν*ON.

Pag. 445. *ἤρετο αὐτὸν ὁπόθεν τοῦτο ἐπίστατ*AI TO *περὶ αὐτοῦ*, corrigendum: *ἐπίσ*AITO *περὶ αὐτοῦ*.

Post pauca p. 446. lege *ἔχοις ἂν εἰπεῖν* ὍTI (non *εἰ*) *ἐξ οὗ φησὶν ἐκείνη ἐκ τούτου γέγονας*; et p. 447. pro *διαβεβαιοῖ*C ex lectione optimi Codicis *διαβεβαί*OI emenda *διαβεβαιοῖ*. Non enim *διαβεβαιοῦν*, sed *διαβεβαιοῦσθαι* in usu est, ut apud Dionem pag. 588. *διαβεβαιωσαίμην ἄν*.

Laborat verborum structura pag. 453. *πῶς γάρ; εἶπεν. ὅπως Ἀθηναίων ψηφισαμένων — τοὺς οἰκέτας ἐλευθέρους εἶναι κτέ.* Scribe: *ὅπως; Ἀθηναίων κτέ.* ut saepissime apud Aristophanem legitur *πῶς; — ὅπως;*

Duo vitia sunt sed ipsius Dionis p. 461. sq. *μήτε παρὰ τοῦ δράκοντος μηδὲν παθεῖν μήτε ὑπὸ τῶν ταύρων τῶν τὸ πῦρ* ἈΝΑ*πνεόντων*. est enim vitiosa sequiorum consuetudo *παρά* ponere pro *ὑπό*, *ἀδικεῖσθαι παρά τινος*, *πάσχειν παρά τινος* et sim Deinde officit praepositio in ἈΝΑ*πνεῖν*. Veteres loquebantur omnes ut Xenophon in *Hellen*. VII. 5. 12. *ἐνταῦθα δὴ οἱ πῦρ πνέοντες, οἱ νενικηκότες τοὺς Λακεδαιμονίους, — ἐγκλίνουσιν.*

Non Dionis vitio contra sed librarii peccatum est pag. 466. *τί χρὴ νομίζειν τἀνθρώπεια πάσχειν Ἀπὸ ταύτης τῆς νόσου*; ubi *Ὑπό* necessarium et verum est. In multis aliis manifesto Dio ipse vitiosam Graeculorum consuetudinem secutus est, ut pag. 679. *κακόν τι τοῖς συμπόταις δόντες ἢ παρ' ἐκείνων λαβόντες*, quasi de *dono* aut *munere* ageretur. Apud Veteres ut *πληγάς*, *τραῦμα λαβεῖν ὑπό τινος*, sic *κακὸν ὑπό τινος λαβεῖν* constanter dicitur. Simili errore dixit Tom. II. pag. 392. *παρ' αὐτῶν τῶν εὖ παθόντων αἰτίαν ἔχειν*, nam verbum accusandi *αἰτιᾶσθαι*

passivum habet αἰτίαν ἔχειν, itaque ὑπό τινος bene habet et παρά τινος ineptum est.

Solent ἴδω et εἰδῶ inter se permutari. Manifesta haec confusio est p. 463. in verbis ὅταν ἴδωσι μὲν οἱ πολλοὶ τὸ δέον μὴ μέντοι πράττωσιν, pro ΕΙδῶσι, ut apud Euripidem:

αἰαῖ, τόδ' ἤδη θεῖον ἀνθρώποις κακόν,
ὅταν τις εἰδῇ τἀγαθὸν δράσῃ δὲ μή.

Pag. 471. εἴ τις εἰδὼς ὅτι δύ' ἢ τριῶν ἡμερῶν ἔχει πλοῦν ἔπειτα ΔΕ ἐνιαυτοῦ σῖτα ἐμβάλλοιτο, eliminanda est vocula δέ, cui post participium nullus locus est, veluti pag. eadem: ἡμεῖς εἰδότες — ἔπειτα κατατεινόμεθα. Similiter peccatum est p. 537. μέρη τινὰ τοῦ σώματος εὐπρεπῆ ἔχοντες ἔπειτα [δὲ] ἔδοξαν καλοί. Alio modo in eadem re erratum p. 555. ὥσπερ εἴ τις ἐν δεσμωτηρίῳ ῥίνην ἀποκρύψειεν ὅπως μηδεὶς τῶν δεσμωτῶν λάβΟΙ ἔπειτα λύσειεν ἑαυτόν. Statim emendabis: λαβΩΝ ἔπειτα. Emendate legitur pag. 565. δυσχερανεῖτε ἴσως εἰ μήτε πολίτης ὢν μήτε κληθεὶς ὑφ' ὑμῶν ἔπειτα ἀξιῶ συμβουλεύειν, et Tom. II. p. 186. μήποτε ἀκούσαντες ἔπειτα οὐ δικαίως ἐμοῦ καταγνῶτε, et multis aliis locis.

Pag. 477. τοῦ τραγικοῦ ἀπαυθαδΗματος καὶ ἀξιώματος. Nihili vocabulum est ἀπαυθάδημα. Non alia forma Graecis in usu fuit quam αὐθαδίζομαι (Plato), αὐθάδισμα (Aeschylus), ἀπαυθαδίζομαι (Plato) et ἀπαυθάδισμα, quod Dioni reddendum. Diligenter id demonstravit Dindorf. ad St. Th. Faex Graeculorum videtur ἀπαυθαδιάζομαι dixisse, sed hanc sentinam non moveo.

Ut Latine dicitur *ultra modum*, non *contra modum* sic Graece non dicitur ut pag. 478. παρὰ μέτρον ἐπαρθήσεται, sed πέρα μέτρου.

Pag. 493. μήτε ὉΡΑμα μηδὲν ἄλλο ἔχοι μήτε ἀκούσματος ἀκούειν μηδενός. Ipsa sententiae concinnitas clamat supplendum esse: μήτε ὉΡΑΝ ὅραμα — μήτε ἀκούσματος ἀκούειν.

Est in Dione vitiosa quaedam orationis copia et ubertas multa

otiosa et supervacanea cumulans, ut solent in confabulando qui sunt paullo loquaciores. Exemplo esto locus pag. 497. ubi de Helena scribit: *ἣν ἐμνήςευσάν (τε καὶ ἔσπευσαν λαβεῖν) πολλὰ ἕδνα (καὶ δῶρα) διδόντες οἱ πρῶτοί (τε καὶ ἄκροι) τῶν Ἑλλήνων.* in talibus *πλέον ἥμισυ παντός.* Compone mihi Dionem cum quolibet scriptore Attico et senties *quid distent aera lupinis.* Pauca similis *περιττολογίας* exempla subiiciam. II. pag. 60. *ἀπολέσαι τὸν ἔπαινον καὶ τὴν εὐφημίαν,* et Tom. II. pag. 89. *κατὰ θεσμὸν καὶ νόμον,* et Tom. II. pag. 245. *κίνδυνος ἀπολέσθαι καὶ φθαρῆναι,* et Tom. II. pag. 383. *οὐ τολμῶσι πράγματα παρέχειν οὐδὲ ἐνοχλεῖν.* Haec omnia sunt *ἰσοδύναμα* et sine ulla causa cumulantur. Quid tandem interest inter *ἐνοχλεῖν* et *πράγματα παρέχειν*? Prorsus nihil. In talibus Veteres iocabantur interdum, ut Aristophanes:

χρῆσον σὺ μάκτραν, εἰ δὲ βούλει κάρδοπον.

et Epicharmi parasitus:

τόκα μὲν ἐν τήνοις ἐγὼν ἦν, τόκα δὲ πὰρ τήνοις ἐγών.

sed nemo haec serio praesertim in sedata oratione coniungebat.

Pag. 497. *καὶ δὴ καὶ ἀδελφῶν ἐλέγετο εἶναι* (Helena) *Πολυδεύκους καὶ Κάςορος.* Ridiculo errore *ἀδελφῶν* scriptum est pro *ἀδελφή.*

Notabilis locus est pag. 505. de bibliopolarum fraudibus, qui *τὰ φαυλότατα τῶν νῦν (βιβλία)* ΚΑΤΑ*θέντες εἰς σῖτον ὅπως τό γε χρῶμα ὅμοια γένηται τοῖς παλαιοῖς καὶ προσδιαφθείρ*Ο*ντες ἀποδίδονται ὡς παλαιά.* Tralaticio errore *καταθέντες* scriptum est pro ΚΑΘ*έντες*: praeterea res ipsa clamat *προσδιαφθείρ*Α*ντες* emendari oportere.

Sine sensu editur pag. 509. *ἰδιωτικὰς ἀμφιλογίας περὶ συμβολαίων* Ἤ *τινων.* literula addita leg. *περὶ συμβολαίων* ΔΗ *τινων.*

Excidit literula p. 510. ubi deliberant philosophi: *εἰ βασιλ*ΕΙ *χρηςέον ἢ δημοκρατίᾳ ἢ ἄλλῃ τινὶ καταςάσει πολιτείας.* Nonne *βασιλεί*ΑΙ *χρηςέον* reponendum? *Regibus uti* Graece dicitur *βασιλεῦσιν ὁμιλεῖν,* non *χρῆσθαι.*

Quod scribit Dio pag. 512. ὥσπερ ἐπὶ τρυτάνης, ἔφη τις οἶμαι τῶν ῥητόρων αὐτῶν, κατὰ τὸ λῆμμα ἀεὶ ῥέποντες, sumsit a Demosthene *de Corona* pag. 325, 13. οὐδὲ — ὁμοίως ὑμῖν ὥσπερ ἂν τρυτάνῃ ῥέπων ἐπὶ τὸ λῆμμα συμβεβούλευκα. Sic optimus S, alii ὥσπερ ἐν τρυτάνῃ. Dionis lectio potior videtur.

Hannibal, ut dicitur pag. 522, civibus suis αἴτιος ἐγένετο ἀναςάτους γενέσθαι καὶ τὴν πόλιν αὐτὴν ΜΕΤΑβαλεῖν ὑπὸ Ῥωμαίων. Non sunt coacti *mutare* urbem, sed urbs est deleta. Scribendum ἈΠΟβαλεῖν, *amittere* urbem diciturque Graeco more ἀποβαλεῖν τὴν πόλιν ὙΠΟ Ῥωμαίων, quemadmodum ἐκπίπτειν ὑπό τινος et ὑπό τινος κατιέναι, ἀποθανεῖν et similia complura.

Frustra Dindorf. pag. 523 recepit ex uno libro: Νόμας δὲ Ῥώμην παραλαβὼν — συΝΗλυδας καὶ πονηροὺς ἔχουσαν τοὺς ἐνοικοῦντας. *Convenae* appellantur σύγκλυδες, non συνήλυδες. Diserte Strabo IV. p. 190 *a*. Dindorfio ad Stephanum laudatus: τὴν τῶν κονουενῶν (*convenarum*) ὅπερ ἐςὶ συγκλύδων. Valckenaerii opinio συνήλυδες *ubique* pro σύγκλυδες reponi debere, merito ab omnibus reiecta est. In libris perantiquis σύΝκλυδες scribi solet, quo facilius in tanta similitudine litterarum η et κ errari potuit.

Non est Graecum quod legitur pag. 524. πολλαῖς ὥραις διετρίβετε παρά τινι τῶν πολιτικῶν, sed πολλΑϹ ὥρΑϹ, ut πολὺν χρόνον διατρίβειν.

Optima et certa Reiskii emendatio spernitur pag. 537. in his: οἱ δέ τινες φύσει μὲν εὐειδοῦς σώματος οὐκ ἔτυχον, ὥρα δὲ αὐτοῖς ἐπῆλθε. Verum vidit Reiske ἐπήνθει reponens, quod in ea re solemne ac frequens verbum est. Emperius: „*displicet imperfectum.*" Excidit festinanti. Opus est enim imperfecto in re non stabili et cito fugiente. Multi, inquit, fuerunt qui non essent formosi, sed *dum florebat aetas* hominibus formosi esse videbantur.

Dio dixerat pag. 556. τοὺς θεοὺς — πέμπειν ὥσπερ ἁρμοςὰς παρ' αὐτῶν τοὺς ἐπιμελησομένους, deinde adscripsit nescio quis

in margine *ἄρχοντας*, quod post *αὐτῶν* in textum irrepsit. Sine labe evasit Tom. II. pag. 142. *ἢ πέμψομεν αὐτοῖς ἁρμοςάς;*

Pag. 557. *ὁ κόσμος οἶκός ἐςι πάνυ καλός τε καὶ θεῖος ὑπὸ θεῶν κατεσκευασμένος ὥσπερ ὑπὸ τῶν εὐδαιμόνων, [τε καὶ πλουσίων] καλουμένων ἀνδρῶν* ΟΥCτινας *ὁρῶμεν κατεσκευασμένους.* Emenda *ἀνδρῶν*AC *τινας ὁρῶμεν* et expunge *τε καὶ πλουσίων*, ut pag. 553. *οὐδὲν ἔλαττον κακοπαθεῖν — τοὺς εὐδαίμονας καλουμένους τῶν πενήτων.*

Plebs homines divites et opulentos tamquam Deos *εὐδαίμονας* appellare solebat. Cf. Tom. II. pag. 384. *ἀρξαμένους ἀπὸ τῶν πλουσίων δὴ καὶ μακαρίων δοκούντων, οὓς αὐτοὶ ζηλοῦσι καὶ μικρὸν διαφέρειν οἴονται τῶν θεῶν ε ὐ δ α ι μ ο ν ί α ς ἕ ν ε κ ε ν.*

Ex convivio temulento, inquit pag. 563. *οἱ μὲν ἄσωτοι καὶ ἀκρατεῖς ὑπὸ τῶν ἀκολουθ*ΟΥΝΤΩΝ *ἕλκονται καὶ σύρονται*, imo vero a suis *pedissequis*, *ὑπὸ τῶν ἀκολούθ*ΩΝ. *Ἀκόλουθος* eo sensu frequens apud Veteres legitur apud Dionem Tom. II. pag. 77. *τὸν ἵππον τῷ ἀκολούθῳ παραδούς*, et Tom. II. pag. 159. *μηδὲ ἀκόλουθον ἕνα γοῦν ἐπαγόμενος.* Insimulatur Alcibiades apud Plutarchum in vita cap. III. *ὅτι τῶν ἀκολουθούντων τινὰ κτείνειε ξύλῳ πατάξας*, sed vera lectio est *τῶν ἀκολούθ*ΩΝ, ut in Platonis *Convivio* pag. 212. *d.* *ἄγειν οὖν αὐτὸν* (Alcibiadem) *παρὰ σφᾶς τήν τε αὐλητρίδα ὑπολαβοῦσαν καὶ ἄλλους τινὰς τῶν ἀκολούθων.*

In Dionis *Rhodiaca* pag. 565. *ἐὰν δὲ ὡς οἷόν τε [καὶ] περὶ μεγίςου πράγματος* (*φανῶ λέγων*). Sententia et usus dicendi respuunt *καί.*

Pag. 566. *οὐκοῦν [ἄτοπον] εἰ μὲν ἀργύριόν τις ὑμῖν ἐχαρίζετο ἀφ' ἑαυτοῦ ξένος ἢ μέτοικος τοῦτον μὲν οὐκ ἂν ἡγεῖσθε περίεργον —, συμβουλεύοντος δέ τι τῶν χρησίμων δυσχερέςερον ἀκούσεσθε ὃς ἂν μὴ τύχῃ κληθεὶς ἢ μὴ πολίτης ὑπάρχῃ;* Dele *ἄτοπον* quod nescio quis in margine adscripsit et male in textum receptum omnem loci compositionem pervertit.

Post pauca pag. 567. *νομίζω δ' ἔγωγε — προσήκειν — μηδένα*

ὀχληρὸν ΠΟΙεῖσθαι τῶν τοιούτων. Pro ποιεῖσθαι sententia requirit *existimare* ʽΗΓεῖσθαι.

Duabus literulis transpositis scribendum pag. 568. κακίαν τινὰ ἐμΦΑΙΝΕΙ τῆς πόλεως pro ἐμφανιεῖ.

Post pauca mendosum est: ταῦτα τοίνυν ἡγεῖσθε, ἄνδρες ʽΡόδιοι, πάνυ φαύλως παρ᾽ ὑμῖν ἔχοντα, namque ἡγεῖσθε ἔχοντα pro ἔχειν soloecum est. Emenda igitur εὖ ἴστε pro ἡγεῖσθε.

Pag. 568. ἐκ δὲ τοῦ πολλοὺς ἔχειν τοὺς εὐνοοῦντας καὶ συμπράττοντας, ὅταν ᾖ καιρός, καὶ πόλις πᾶσα καὶ ἰδιώτης ἀσφαλέστερον διάγει. Verba ὅταν ᾖ καιρός requirunt *futurum* συμπράξοντας. In fragmento Ararotis apud Suidam v. ᾽Αναθεῖναι:

ὅπως δὲ τὴν νύμφην ἐὰν καιρὸς ᾖ
μετέωρον ἐπὶ τὸ ζεῦγος ἀναθήσεις φέρων.

Meinekius corrigebat ἐὰν ὁ καιρὸς ᾖ; sed non est articulo locus: melius repones:

ἐπειδὰν καιρὸς ᾖ.

Loquebantur omnes natura duce ut Dio Tom. II. pag. 198. κοινῇ ὅταν ᾖ καιρὸς οὐκ ὀκνΗΣΩ παρακαλεῖν.

Pag. 570. ἐστεφανωσμένους καὶ τῷ βωμῷ προσελθόντας καὶ τῶν οὐΛῶν θιγγάνοντας καὶ τἄλλα ποιοῦντας ὡς ἐφ᾽ ἱερουργίας. Valesii est felix correctio οὐλῶν pro οὐδῶν. Vide autem quo pacto emendatio emendationem parere soleat. Legebam apud Libanium Tom. II. p. 320. de Iuliano: ὁ δὲ ἐν τοῖς βωμοῖς συνεχῶς, ὁ τῶν οὐΔῶν ἐξηρτημένος, ὁ καὶ τῇ γαστρὶ θεραπεύων τοὺς θεούς. eratne punctum temporis dubitandum quin οὐΛῶν esset vera lectio? Sine vitio scriptum est apud Libanium II. p. 175. βωμοῦ δὲ οὐδενὸς τὸ αἷμα δεχομένου οὐδὲ μέρους οὐδενὸς καομένου οὐδὲ οὐΛῶν ἡγουμένων οὐδὲ σπονδῆς ἀκολουθούσης.

Pag. 570. οὐχ ὅμοιον τὸ παραβαίνειν τὰ πρὸς τοὺς θεοὺς ῍Η τὰ πρὸς τοὺς ἀνθρώπους. Admonitus senties pro ἢ reponendum esse καί. cf. pag 620. οὐ γὰρ ὅμοιον ἑκατὸν νεῶν στόλον ἀποστεῖλαι — καὶ ὃ νῦν ἐφ᾽ ὑμῶν ἰδεῖν ἔστιν, et alibi passim.

Pag. 457. Ἡρακλέα καὶ Θησέα καὶ τοὺς ἄλλους ἡμιθέους ποτὲ ἥρωας. Dio τοὺς ἡμιθέους et τοὺς ἥρωας distinguere solet, ut pag. 615. τοὺς μὲν ἡμιθέων, τοὺς δὲ ἡρώων ἀνδριάντας. *Deorum filios* Herculem, Theseum tum ἡμιθέους vocabant, ἥρωας δὲ (teste Dione pag. 510.) πάντες νομίζουσι τοὺς σφόδρα παλαιοὺς ἄνδρας κἂν μηδὲν ἐξαίρετον ἔχωσι δι' αὐτὸν οἶμαι τὸν χρόνον. Itaque inserenda copula est ἡμιθέους ποτὲ καὶ ἥρωας, ut Tom. II. pag. 2. ἀρχηγοὺς ἔχετε ἥρωας καὶ ἡμιθέους.

Pag. 575. περὶ πλείονος τοῦ ζῆν ἡγούμενοι τὴν ὕςερον εὐφημίαν. Veteres non aliter dicebant quam περὶ πολλοῦ, περὶ πλείονος, περὶ πλείςου, παρ' οὐδὲν ΠΟΙεῖσθαι, cui Graeculi ἩΓεῖσθαι substituunt *pro nihilo ducere*, ut pag. 577. καὶ ταύτην παρ' οὐδὲν ἩΓησάμενοι. Sic igitur περὶ πλείονος τοῦ ζῆν ἡγεῖσθαι apud Dionem recte habet sed vitium est in τὴν ὕςεροΝ ΕΥφημίαν. *Fama post mortem* appellatur ἡ ὑςεροφημία, ut apud Plutarchum *de sent. profectu in virt.* pag. 85. ubi Alexander ad nuncium τί μοι μέλλεις, εἶπεν, ὦτᾶν, ἀπαγγελεῖν; ἢ ὅτι Ὅμηρος ἀναβεβίωκεν; οὐδενὸς αὐτῷ τὰ πράγματα πλὴν ὑςεροφημίας οἰόμενος ἐνδεῖν, ubi plura Wyttenbach protulit, et locum Longini Π. Υ. 44, 8. μηκέτι τοὺς ἀνθρώπους ἀναβλέπειν μηδ' ἕΤΕΡα ΦΗΜης εἶναί τινα λόγον, ubi certa emendatione Ruhnkenius ὑςεροφημίας reposuit.

Soloecum est pag. 576. ἆρ' ἀγνοεῖτε τοῦτο τὸ ἔργον ἐκείνους ἀτίμους ποιεῖΝ; Οἶδα et ἀγνοῶ infinitivum respuunt. Credo olim fuisse — ἀγνοεῖτε ὍΤΙ — ποιΕΙ. Est voculae ὅτι compendium quod facile scribae oculos fugiat.

Pag. 580. εἴ τινα καλοῖτε εἰς προεδρίαν ἢ πολίτην ἀναγράφοιτε μέλλοντες ὕςερον ἀναςήσειν ἢ τὴν πολιτείαν ἀφελΕσθαι, πολλὰ ἂν ἱκετεύσειεν ὑμᾶς ἐᾶν αὐτόν. Nemo umquam scriptor Graecus sic *futurum* et aoristum coniunxit. Scribarum hi sunt errores, quos diligenter servari vel apud Thucydidem video et Platonem et Demosthenem. Facile est locum restituere. Sero nati Graeci pro αἱρήσω dicebant ἑλῶ, ἀνελῶ, καθελῶ cett. et pro αἱρήσομαι ἑλοῦμαι, ἐξελοῦμαι, ἀφελοῦμαι cet. Hoc ipsum est reponendum ἀναςήσειν — ἀφελΕΙσθαι.

Legitur vitiosa forma apud Dionem pag. 238. *καθελοῦμεν* et pag. 594. *ἀνελεῖ*, et Tom. II. pag. 380. *ἢ σφάξει θᾶττον τῶν μαγείρων ἢ διελεῖ*. Cf. *Var. Lectt.* pag. 35.

Pag. 580. (*τῶν τυράννων*) *τὰς εἰκόνας ἀνεῖλον καὶ τὰ ὀνόματα ἠφάνισαν, ὅπερ οἶμαι καὶ ἐφ' Ὑμῶν συμβέβηκεν.* Recte haberet *ὑμῶν*, si de Rhodiorum tyranno haec dicerentur; nunc quia de *Domitiano* haec dici palam est *ἐφ' Ἡμῶν nostra memoria* est unice verum.

Est Graeculorum *συνήθεια* in forma et significatione *τοῦ ταχύς* nonnulla novare. Veteres constanter dicebant *θάττων* et *τάχιστος*, recentiores his addunt *ταχύτερος*, *ταχίων* et *ταχύτατος*. Praeterea adverbiis *θᾶττον* et *τάχιον* utuntur eo sensu ut sit *προτοῦ antehac*, omnia vitiose et contra vocabuli naturam et praeter antiquorum consuetudinem. Sic Dio dixit pag. 581. *τοὺς θᾶττον εὐεργέτας*, et pag. 582. *ὀλιγωρῶν τοῦ θᾶττον φίλου*, et pag. 581. *μικρὰ φροντίζειν τῶν τάχιον τετιμημένων*. Vides esse idem atque *τοὺς πρότερον εὐεργέτας*, *τοῦ πρότερον φίλου*, *τῶν προτοῦ τετιμημένων*. Multa his similia apud sequiores omnes reperias. Plane *κυνικῶς* Diogenes reprehensus ob id quod olim fecisset respondit: *καὶ γὰρ ἐνεούρουν θᾶττον, ἀλλὰ νῦν οὔ*, apud Diog. Laërt. VI. 56. ubi percommode Menagius locum ex Laërtii prooemio § 12. apponit hunc: *φιλοσοφία θᾶττον ἐκαλεῖτο σοφία*.

Pag. 584. *πολλάκις δὲ αὐτὸ τοῦτο σημεῖον ὑπάρχει τοῦ σφόδρα ἐπείγειν τὴν θεραπείαν τὸ σφόδρα ἀλγεῖν* ΤΟ *θεραπευόμενον*. Duplex scriptura est *τό* et *τόν*. Non est ambigua optio. Latine aegra pars corporis *dolere* dicitur: *dolent* dentes, oculi, caput *dolet*. Graecis naturam sequentibus multo melius *qui aegrotat ἀλγεῖν* dicitur: *ἀλγῶ τὴν κεφαλήν*, *τοὺς ὀδόντας*. Itaque *ὁ θεραπευόμενος ἀλγεῖ*, non *τὸ θεραπευόμενον*.

Pag. 585. *τὴν δὲ πόλιν, εἰ δόΞει — πανουργεῖν, οὐκ αἰσχύνΕσθε;* Recte dicitur *εἰ δοκεῖ — οὐκ αἰσχύνεσθε*; Sed ubi *δόξει* praecedit necesse ut *οὐκ αἰσχυνΕΙσθε* sequatur.

Pag. 590. *λαβεῖν τὰ τῶν πολιτῶν τινὸς ἢ τῶν* 'ΕΝ*οικούντων παρ' ὑμῖν.* *Incolae* urbis omnes dicuntur *ἐνοικεῖν*, sed *inquilini*, qui civibus opponuntur *μετοικεῖν.* Itaque corrigendum *τῶν* ΜΕΤ*οικούντων.*

Pag. 591. *οὕτω μὲν γὰρ ἐξέϛαι λέγειν καὶ τὰ ἐν μέσῳ τῆς ἀγορᾶς πιπρασκόμ*ΕΝΑ *τοῦ δήμου*, viden' quo pacto necessarium ΕΙΝΑΙ exciderit? „*Nam sic licebit etiam ea quae in medio foro veneunt populi* ESSE *dicere.*" Neque *εἶναι* neque *esse* in tali re omitti potest.

Pag. 612. *εἰ δή τις ἐλθὼν οὗ τὰ δημόσια ὑμῖν γράμματά ἐϛι κεραίαν νόμου τινὸς ἢ ψηφίσματος μίαν μόνην συλλαβὴν ἐξαλείψειεν οὕτως ἕξετε ὥσπερ ἂν εἴ τις ἀπὸ τοῦ ἅρματός τι καθέλοι.* Manifestum est *τὸ ἅρμα* esse *quadrigas* SOLIS, qui apud Rhodios prae caeteris omnibus Diis colebatur. Fieri potest ut *τὸ ἅρμα* in Solis insula dicere esset satis. Pronior tamen sum in eam sententiam ut *τοῦ* Ἡ*λίου* excidisse existimem. *εἴ τις ἀπὸ τοῦ ἅρματος* (*τοῦ* Ἡ*λίου*) *τι καθέλοι.* Audi Dionem Cassium 47, 33. (*ὁ* Κ*άσσιος*) *εἰς τὴν νῆσον περαιωθεὶς* (*τὴν* Ῥ*όδον*) *ἄλλο μὲν οὐδὲν κακὸν αὐτοὺς ἔδρασε* —, *τὰς δὲ ναῦς καὶ τὰ χρήματα καὶ τὰ ἱερὰ πλὴν* ΤΟΥ ἍΡΜΑΤΟϹ ΤΟΥ ἩΛΙΟΥ *παρεσπάσατο*, ubi notandum non de *signis* et *statuis* haec dici, (quibus quid tum Cassio opus erat?) sed de pecunia sacra et profana. Itaque in Solis quadrigis, quibus solis pepercit, non *ars* spectabatur sed *materies:* unde liquido colligas ex solido auro fuisse. Cassius Rhodo discedens *Solem a se relinqui* dixerat, quod inepti in omen traxerunt quoniam brevi post apud Philippos „*non effigiem Solis — sed ipsum solem re vera relinquere*" coactus est, iudice Valerio Maximo I. 5. 8.

Facile *τοῦ ἡλίου* intercidere potuit ob compendiolum, de quo multis dixi in Praef. ad *Var. Lectt.* pag. XX. edit. sec.

Pag. 617. *οὗτος ἐδόκει ῥώμῃ διενεγκεῖν* ΤΟΥϹ *καθ' αὑτόν*, turpis soloecismus pro ΤΩΝ.

Pag. 618. *τοὺς φυγάδας αὐτοῖς ἀνεῖπε κατάγειν ὁ θεός* —

πλέον οὐδὲν ἦν ἁπάντων *'Ελ*ηλυθότων. quia, ut Aeschylus docet apud Aristophanem in *Ranis* 1163.

"ΗΚΕΙΝ *μὲν ἐς γῆν ἔσθ' ὅτῳ μετῇ πάτρας,*
χωρὶς γὰρ ἄλλης συμφορᾶς ἐλήλυθεν,
φεύγων δ' ἀνὴρ ἥκει τε καὶ ΚΑΤ*έρχεται,*

Dio, ut omnes Graeci in ea re, ΚΑΤ*εληλυθότων* scripsit.

'Ανεῖπεν apud Dionem et sequiores omnes de Apolline aut Pythia ponitur: Veteres constanter *ἀνεῖπε de praecone* et de Apolline *ἀνεῖλε* dicebant.

Pag. 625. *μὴ γὰρ οἴεσθε 'Ρωμαίους οὕτως εἶναι σκαιοὺς καὶ ἀμαθεῖς ὥςε μηδένα αἱρεῖσθαι τῶν ὑφ' αὑτοῖς ἐλευθέριον εἶναι μηδὲ* ΚΑΛΟΝ *ἀλλὰ βούλεσθαι μᾶλλον ἀνδραπόδων κρατεῖν.* Dabis mihi, opinor, *καλόν* a loci sententia prorsus abhorrere. Quod amissum est ante pedes esse arbitror, nempe *μηδὲ καλὸν* ΚΑ-ΓΑΘΟΝ.

Post pauca editur: *ὑμεῖς δέ — ἂν ἕνα τινὰ μὴ ςήσητε χαλκοῦν τὴν ἐλευθερίαν οἴεσθε ἀποβά*ΛΛ*ειν. libertatem vos* AMITTERE *putatis.* Minime gentium sed AMISSUROS. Scribe ergo *ἀποβα*Λ*εῖν.* Editores non audiunt. Emperius in nota: „*ἀποβαλεῖν Selden.*" Neque ipse recepit neque Dindorf. Estne igitur sanum, *praesens* PRO *futuro*, ut olim nugabantur? An forte *ob fidem veterum membranarum?* Non sunt membranae tam veteres, in quibus non ΜΕΛΕΙ — ΜΕΛΛΕΙ et ΒΑΛΕΙΝ — ΒΑΛΛΕΙΝ stolide passim inter se permisceantur. Cur igitur vitiis manifestis inepti parcimus?

Pag. 626. *τὸ γὰρ ἀγνοούμενον καὶ [μὴ] δοκοῦντα μηδενὸς ἄξιον ποιεῖν ὁτιοῦν ἔλαττον αἰσχρόν.* Sententia clamat *μή* induci oportere. *Ποιεῖν ὁτιοῦν*, ut apud Demosthenem *ὁτιοῦν ποιεῖν καὶ πάσχειν* de rebus *turpissimis* dicitur. Itaque *minus* turpe esse dicit iis *quos nemo novit* et *qui apud omnes contemnuntur*, quibus opponit Rhodios *τοὺς οὕτως ὄντας ἐπισήμους καὶ θαυμαζομένους παρὰ πᾶσιν.*

"Ελαττον apud Graeculos ponitur ubi Veteres *ἧττον* usurpabant, ut *ἐλάττους* pro *ἥττους.* Miscent autem in talibus antiqua et novicia passim. Qui tam saepe dixerat *ἔλαττον αἰσχρόν*

statim pag. 627 addit: *ἧττον ὑμῖν δοκεῖ αἰσχρόν;* In antiqua Graecitate summa constantia inter se opponuntur *οἱ κρείττους — οἱ ἥττους* et *οἱ πλείους — οἱ ἐλάττους.*

Pag. 627. (*ἡ οἰκία*) *ἔσται τοῦ κληρονομήσ*ONτος *ἢ τοῦ πριαμένου.* Futurum, quod est in plerisque libris pro -CANTOC, nonne manifesto absurdum est? *Futuri* heredis nihil est; sed scribarum libidine -*σοντες* et -*σαντες* ubique miscentur etiam cum barbarismo: *δώσαντες* in libris non est rarum, et apud Demosthenem *συμπνευσόντων ἂν* usque ad Dobraeum offendit neminem.

Ibid. *τὴν εἰκόνα οὐκ ἔστιν οὐδενὶ δικαίῳ* MЄTA*θεῖναι καθάπερ τὴν οἰκίαν.* Imo contra est, statuam *transponere* (*μεταθεῖναι*) possis, domum non possis. Non hoc dicit Dio, inquies, sed *alienare.* Fateor, sed appellatur hoc Graece MЄΘ*εῖναι.*

Pag. 635. de lege Leptinea *περὶ τῶν ἀτελειῶν* ita scribit: *τί οὖν; ἔσθ' ὅπως παρεδέξαντο τὸν νόμον; οὐμενοῦν, ἀλλ' ἑάλω γραφῆς.* 'Αλῶναι cum genitivo apud Veteres nihil est; apud sequiores *ἁλῶναί τινος* sexcenties legitur pro *ἐρασθῆναι.* Quid igitur? una literula correcta scrib. *ἑάλω γραφ*ЄIC. *ὁ νόμος γὰρ ἐγράφη παρανόμων καὶ γραφεὶς ἑάλω.*

Post pauca *φέρε τοίνυν,* inquit, *συμβάλετε τοῦτο τὸ ἔθος ἐκείνῳ τῷ νόμῳ, κἂν μὲν ὑμῖν κατά τι φαίνηται, φυλάξατε αὐτό —, ἐὰν δὲ πανταχῆ σκοπούμενοι* XЄIPON *εὑρίσκητε — λύσατε.* Periit vocabulum ad sententiam necessarium, sed nullo negotio in tam perspicua oppositione ex fuga retrahi potest. Supplendum enim: *κἂν μὲν ὑμῖν* "AMЄINON *κατά τι φαίνηται.* Nunc demum *κατά τι* quid sit intelligitur. Cur interciderit *ἄμεινον* perspicere mihi videor. Scriptum erat *ὑμεῖν ἄμειν* cum accentu gravi *ον* significante, et duplex *μειν* scribam fefellit. 'Αμείνων autem et *βελτίων* apud Dionem promiscue poni solent, veluti pag. 640. *οὐ μόνον ἀμείνους ἀνθρώπους ἀδικεῖν — ἀλλὰ καὶ ὑπὸ βελτιόνων εὖ πάσχειν.*

Pag. 643. *πολλῶν ὄντων κατὰ τὴν πόλιν ἐφ' οἷς ἅπα*CIN *εὐλόγως σεμνύνεσθε,* quid sibi vult *ἅπασιν* sine sensu addi-

tum? At tu rescribe: *ἐφ' οἷς* *ἅπα*ΝΤЄϹ *εὐλόγως σεμνύνεσθε.*

Pag. 645. *οὐδεὶς αὐτῶν ἀφῃρ*ЄΙΤΟ *ὄνομα οὐδ' αὖ χεῖρον ἀπήλλαττον ἀντὶ* Μ*εγάρων — ἐν τοῖς* 'Ρ*ωμαίων ἱεροῖς ἀνακείμενοι.* Perspicue *αὐτῶν* est *eorum quibus positae sunt statuae*, itaque *ἀφῃρεῖ*ΤΟ ΤΟ *ὄνομα* scribendum. Continuo sequitur: *κἂν ταῦτ'* 'Α*φῇ τις βέλτιον τό γε καθ' ὑμᾶς οὕτως αὐτῶν ἠφανίσθαι τὰς τιμάς.* Nihil est *κἂν ταῦτ' ἀφῇ τις*, nam quid est *ἀφιέναι* in tali argumento? Ne litera quidem mutata legendum: *κἂν ταῦτ*Α Φ*ῇ τις*, nempe *ὅτι χεῖρον ἀπήλλαττον.*

Pag. 645. *καὶ* Ν*έρων μὲν — οὐδενὸς ἀφείλετο τὴν εἰκόνα — αὐτοὶ δὲ ὑμεῖς ἀφ*ΑΙΡ*εῖσθε;* In hac dehortandi forma natura ipsa *futurum* postulat *ἀφ*ЄΛ*εῖσθε*; Saepe huiusmodi errorem in libris notavi, ut *ἀφελοῦμαι* in *ἀφαιροῦμαι* corrumperetur.

Pag. 646. *οὐδ' αὐτοὶ — ἠδικεῖτε, ἀλλ' εἴπερ ἄρα συνηδίκησθε*, imo vera *συνηδικ*ЄΙ*σθε.* Saepissime libri variant in *-εῖτο* et *-ητο*, *-εῖσθε* et *-ησθε* et omnino in imperfecti et plusquam perfecti formis vocali aut diphthongo tantum inter se discrepantibus. Tamen nusquam est anceps et ambigua optio. Sententia et structura loci ubique utra scriptura sit potior plane demonstrant.

Pag. 647. *ὁμοίως δίδοτε τοὺς ἀνδριάντας ὥσπερ οἱ τὰς κόρας ταύτας ὠνούμενοι τοῖς παισίν. καὶ γὰρ ἐκεῖνοι διδόασιν οὕτως ὥςε λυπεῖσθαι μετ' ὀλίγον συντριβέντων.* Ea est huius comparationis mens et consilium ut plane contrarium quam quod dicitur requiratur. Num quid pigebat facti Rhodios statim peritura donantes? Minime gentium: nemo curabat. Nos quoque puerulis pupas emimus: num quem statim diffractis et comminutis piget aut poenitet? Novimus id ferre puerilem lasciviam, ridemus, nihil curamus; vile damnum est et festivorum puerorum hilaritate bene emtum. Quid igitur? Equidem *μή* inserebam, quod memineram male abundare nonnumquam, interdum vitiose abesse, quum vidi Reiskium in eadem cogitandi vestigia incidisse et *ὥςε* (*μηδὲν*) *λυπεῖσθαι* supplevisse. Quid Editores?

Emperius: „*ὥςε* ☞ *μηδέν Reiskius. frustra.*" Refutato igitur aliquis mea argumenta; sin minus veterem servabo sententiam.

Eadem est ratio loci pag. 649. ubi flebiliter Dio exclamat: *τὰ δὲ (τῶν Ἑλλήνων) οἴχεται καὶ πάντα τρόπον αἰσχρῶς καὶ ἐλεεινῶς διέφθαρται· καὶ οὐδὲ ἐπινοῆσαι λοιπὸν ἔςι τὴν ὑπεροχὴν καὶ τὴν λαμπρότητα τῶν* ΠΑΘΩΝ *εἴς γε τοὺς ἄνδρας ὁρῶντα. ἀλλ' οἱ λίθοι μᾶλλον ἐμφαίνουσι τὴν σεμνότητα καὶ τὸ μέγεθος τῆς Ἑλλάδος κτἑ.* Haereo in *παθῶν* cum multis aliis, qui alius aliud coniecerunt. Emperius: „*nihil mutandum.*" Ergone intelligi potest quid sit *ἡ τῶν παθῶν λαμπρότης καὶ ὑπεροχή*? Non opinor: in *homines* haec cadunt, non in *calamitates* et *infortunia.* Suspicor *τῶν* ΠΡΟΓΟΝΩΝ scripsisse Dionem, quemadmodum statim addidit: *ἐπεὶ αὐτούς γε τοὺς ἐνοικοῦντας οὐκ ἂν εἴποι τις οὐδὲ Μυσῶν* 'ΑΠΟΓΟΝΟΥϹ.

Pag. 656. *πότε εἴσεισι θαυματοποιὸς ἢ λῆρος [ἢ] τοιοῦτος ἕτερος.* intelliges locum postquam alterum *ἢ* deleveris.

Pag. 657. *τῶν δε Κυνικῶν λεγομένων ἔςι μὲν ἐν τῇ πόλει πλῆθος οὐκ ὀλίγον —, οὐδὲν μέντοι γε καὶ ἀγεννῶν ἀνθρώπων οὐδὲν ὡς εἰπεῖν ἐπιςαμένων.* Lacuna in his est sic ferme supplenda: *οὐδὲν μέντοι γε (ὄφελος μοχθηρῶν) καὶ ἀγεννῶν ἀνθρώπων.*

Expunge articulum pag. 658. *ἀγαθὸν μὲν οὐδὲν ἐργάζονται, κακὸν δ' ὡς οἷόν τε [τὸ] μέγιςον.*

Post pauca scrib. *οἱ δὲ εἰς ὑμᾶς* ΠΑΡ*ιόντες* (non *προϊόντες*) — *οἱ μὲν ἐπιδεικτικοὺς λόγους καὶ τούτους* (non *τοὺς*) *ἀμαθεῖς* (*διεξέρχονται*), *οἱ δέ κτἑ.*
Solemne verbum est de omnibus, qui prodeunt ad dicendum *παριέναι, παρελθεῖν, τὴν πάροδον ποιεῖσθαι*, quod saepius videbis apud Dionem in *προϊέναι* et *προσιέναι* depravatum.

Pag. 659. *μὴ οὖν οἴεσθε κοιμωμένων* ΜΟΝΟΝ *ἐπιμελεῖσθαι τὸν θεόν, — ἐγρηγορότων* ΔΕ *ἀμελεῖν.* Saepe apud Atticos et multo saepius etiam apud Atticistas reperies hoc structurae genus ut ex praecedente negatione bipartita oratio particulis ΜΕΝ et ΔΕ ligata

suspendatur, cuius prior pars affirmet altera neget, ut in celebrato loco Demosthenis *de Corona* pag. 288. OTK *εἶπον* MEN *ταῦτα οὐκ ἔγραψα* ΔΕ, *οὐδ' ἔγραψα μὲν οὐκ ἐπρέσβευσα δὲ οὐδ' ἐπρέσβευσα μὲν οὐκ ἔπεισα δὲ Θηβαίους.* Multum Dio hac compositionis forma delectatur ac saepe utitur. vid. pag. 242. *οὐ γὰρ εἰ μὲν — νυνὶ δέ.* pag. 335. *οὐ γὰρ ἐπὶ Θησέα μὲν — ἐπὶ δὲ 'Αλέξανδρον οὔ.* pag. 668. *οὐ γὰρ ὑμεῖς μὲν — αὐτοὶ δέ.* et 697. *οὐ γὰρ ἐὰν μὲν τὸ σῶμα — τῆς δὲ ψυχῆς.* et Tom. II. pag. 209. *οὐ γὰρ δὴ τῷ μὲν 'Οδυσσεῖ — ἐμὲ δὲ οὐκ ἦν εἰκός*, et Tom. II. pag. 265. *οὐχὶ τοῖς μὲν ἐφήβοις — τοῖς δὲ τελείοις μή.* et Tom. II. pag. 211. *οὐχ ὁ μὲν δῆμος ὑμεῖς ἐπεθυμήσατε τῶν ἔργων, τῶν δ' ἐν τέλει τις ἀντεῖπεν οὐδ' ἀντεῖπε μὲν οὐδεὶς οὐ μὴν προθυμούμενος εὑρέθη ἀλλὰ πάντες κτἑ.* Itaque Tom. II. pag. 44. *οὐ* MEN *γὰρ ἄν τις καταβάλῃ πεντακοσίας δραχμὰς δύναται φιλεῖν ὑμᾶς* —, *εἰ* ΔΕ *τις πένης οὐχ οἷός ἐϛιν ἀγαπᾶν τὴν πόλιν* manifestum est *μέν* sic transponi oportere *οὐ γὰρ ἄν* MEN *τις.* Similis huic forma est *μὴ γὰρ οἴεσθε* — MEN — ΔΕ, ut pag. 701. *μὴ γὰρ οἴεσθε ὑμᾶς μὲν — ἐκείνους δέ.* et Tom. II. pag. 8. *μὴ οὖν οἴεσθε ϛρατηγὸν μὲν — πόλιν δέ.* et Tom. II. pag. 26. *μὴ γὰρ οἴεσθε αὐλήματα μὲν — κτήσεις δέ.* et Tom. II. pag. 34. *μὴ γὰρ οἴεσθε ἀετοὺς μὲν — ἄνδρα δέ*, neque adeo est ulla dubitatio quin nostro loco *μέν* pro *μόνον* sit emendandum: *κοιμωμένων* MEN — *ἐγρηγορότων* ΔΕ. Idem error commissus erat Tom. II. pag. 332. *ὦ παῖ Μνησαρχίδου* (Euripides), *ποιητὴς* MONON *ἦσθα, σοφὸς δ' οὐδαμῶς*, sed Valckenarius optime MEN correxit. Iterum MEN loco motum est Tom. II. pag. 102. *Σόλων* MEN *ἐν Κορίνθῳ φεύγων τὴν Πεισιϛράτου τυραννίδα, οὐ φεύγων* ΔΕ *τὴν Περιάνδρου*, facile apparet *μέν* post *φεύγων* esse transponendum.

Pag. 661. *οἱ δὲ — μηδέποτε σωφρονοῦντι λόγῳ τὰς ἀκοὰς ὑπέχοντες ὁλοκλήρως ἄθλιοι.* Mendosum est *σωφρονοῦντι*, namque *ὁ λόγος οὐκ αὐτὸς σωφρονεῖ, τοὺς δὲ ἀνθρώπους σωφρονεῖν ποιεῖ.* Una tenuis literula addita sanabit malum. Scrib. *σωφρονΙοῦντι*, quemadmodum saepe *διοικεῖν — διοικιεῖν* confusa sunt et *δειπνεῖν — δειπνιεῖν, πλουτεῖν — πλουτιεῖν*, sic rarior futuri forma et usu exemta *σωφρονιεῖν* in vulgare *σωφρονεῖν* conversa est.

Pag. 664. (ὁ Ἑρμῆς) ἐν Ὀδυσσείᾳ πεποίηται Καλυψοῖ ἀπολογούμενος ὑπὲρ τῆς ἀγγελίας, ἣν ἀηδῆ οὖσαν ἐνόμιζε. Non est Graecum νομίζω οὖσαν pro εἶναι, et ingratum esse Calypsoni nuncium non *putabat*, sed certo sciebat. Una literula correcta dabit lucem. Leg. ἣν ἀηδῆ οὖσαν ἐΚόμιζεν *afferebat*.

Pag. 674. ἐπειδὰν δὲ πκύσηται τὸ δεινόν — ἔτι ἔν τε συνόδοις καὶ ςενωποῖς μένει καὶ δι' ὅλης τῆς πόλεως ἐπὶ συχνὰς ἡμέρας, mendum est in συνόδοις. Loci alicuius nomen requiritur in quo magna sit hominum celebritas praesertim tenuiorum de plebe et de plebecula. Commode fert opem Catullus in notissimis versiculis:

nunc in quadriviis et angiportis
glubit magnanimos Remi nepotes.

quae ille *quadrivia*, Graeci τριόδους *trivia* appellant: itaque illud ipsum

νυνὶ δ' ἐν τριόδοις τε καὶ ςενωποῖς

Dioni lucem afferet, cui reddendum: ἔτι ἔν τε ΤΡΙόδοις καὶ ςενωποῖς μένει. Si quis est paullo durior ad haec et pertinacior producam alterum testem ita dicentem de Cynicis, qui Alexandriae stipem emendicabant: οὗτοι δὲ ἔν τε ΤΡΙόδοις καὶ ςενωποῖς καὶ πυλῶσιν ἱερῶν ἀγείρουσιν. Quis haec dicit? Ipse Dio in hac ipsa oratione pag. 658.

Pag. 676. ἀριςεῖς — μνημονεύονται σωτηρίας ἕνεκεν τῶν πατρίδων ἐπιΔΙδόντες αὑτούς, inepte editur pro ἐπιδόντες.

Pag. 677. κἀκεῖνος μὲν (ὁ λῃςής) ἀδικηθεὶς ἴσως ἐπὶ τοῦτο ἦλθεν ὑπὲρ τοὺς νόμους ἀμύνασθαι προΘμενος καὶ τάχΑ τι καὶ γενναῖον ἐδύνατο πρᾶξαι μὴ τοιούτου τυχὼν δαίμονος, corruptum est προέμενος. Scrib. προεΛΟμενος et τάχ' ἌΝ τι.

Pag. 682. οὐδὲ γάλα καὶ μέλι δύνασθε εὐχερῶς οὕτως ἔχειν ἄκροις δακτύλοις διαμῶντες χθόνα. Euripides *Bacch.* 698.

ὅσαις δὲ λευκοῦ πώματος πόθος παρῆν,
ἄκροισι δακτύλοισι διαμῶσαι χθόνα
γάλακτος ἑσμοὺς εἶχον· ἐκ δὲ κισσίνων
θύρσων γλυκεῖαι μέλιτος ἔςαζον ῥοαί.

Credo ipsa poëtae verba dedisse Dionem

ἄκροισΙ δακτύλοισΙ διαμῶντες χθόνα.

Ex eodem fonte sumsit Dio et ea, quae praecedunt, sed quod dixit καὶ τὸ λέοντας φέρειν ἐν ταῖς ἀγκάλαις absurdum est. Satis est mirificum quod Euripides ipse commentus est vs. 689.

αἱ δ' ἀγκάλαισι δορκάδ' ἢ σκύμνους λύκων
ἀγρίους ἔχουσαι λευκὸν ἐδίδοσαν γάλα
ὅσαις νεοτόκοις μαζὸς ἦν σπαργῶν ἔτι
βρέφη λιπούσαις.

Pag. 683. Ἀρίων ὑφ' οὗ λέγουσιν ᾄδοντος ἐν τῷ πελάγει τοὺς δελφῖνας ἀφικέσθαι πρὸς τὴν ναῦν καὶ μετὰ ταῦτα ἐκπεσόντα αὐτὸν κατὰ τύχην τινὰ ἈΝΑλαβεῖν καὶ σῶσαι. Non convenit cum rei natura verbum ἀναλαβεῖν, neque eo quisquam in hoc argumento utitur, sed ὙΠολαβεῖν omnes dicebant et primus omnium Herodotus I. 24. τὸν δὲ δελφῖνα λέγουσι ὑπολαβόντα ἐξενεῖκαι ἐπὶ Ταίναρον.

Pag. 691. Φασὶν ἀρχαίαν βασιλίδα ἐν Κρήτῃ τῶν Ἡλιαδῶν ἐρασθῆναι ταύρου. Non debent confundi οἱ Ἡλιάδαι et αἱ Ἡλιάδες. Itaque correcto accentu Ἡλιάδων scribendum.

Pag. 693. μόνον δ' ἐπὶ τῷ τέλει φησὶν Αἴαντα τὸν Λοκρὸν ὁρᾶν ἀπρεπέςερον καὶ λοιδορεῖσθαι Ἰδομενεῖ. Vitium est manifestum in ὁρᾶν. Leg. δρᾶν τι ἀπρεπέςερον. Confundi inter se δρᾶν et ὁρᾶν multis exemplis ostendimus in *Var. Lectt.* pag. 448.

Pag. 695. τῶν Κωμικῶν ἔφη τις ἐπὶ τοῖς τοιούτοις·

ἀκόλαςος ὄχλος ναυτική τ' ἀταξία.

Notissimus versiculus est ex Euripidis *Hecuba* 607.

ἔν τοι μυρίῳ ςρατεύματι
ἀκόλαςος ὄχλος ναυτική τ' ἀναρχία
κρείσσων πυρός, κακὸς δ' ὁ μή τι δρῶν κακόν.

Potuitne igitur Dio τῶν Κωμικῶν τις dicere? Non opinor, sed latere arbitror παρῳδίαν Comici versiculum Euripideum sic in ludum iocumque convertentis:

ἀκόλαςος ὄχλος ἈCτική τ' ἀταξία.

Notum est apud sequiores Graeculos *ἁλῶναί τινος* dici pro *ἐρασθῆναι*, *ἐπιθυμῆσαι*, *ἥττω εἶναι*. Memorabilis de eo usu locus est apud Dionem pag. 696. *καὶ γὰρ ἀνθρώπους ἑαλωκέναι φαμὲν οὐχ ὑπὸ λῃστῶν μόνον, ἀλλὰ καὶ ἑταίρας καὶ γαστρὸς καὶ ἄλλης τινὸς φαύλης ἐπιθυμίας*. Ex his parata emendatio est loco Dionis de Nerone pag. 140. *ὁ μὲν γὰρ [ὑπὸ] ᾠδῆς ἁλοὺς μινυρίζων διετέλει*. Sine mora delenda est praepositio, nam *captus insano cantandi amore* illa aetate Graece dicitur *ᾠδῆς ἁλούς*.

Pag. 703. *αὐτὸν γοῦν ἐκεῖνον (τὸν Θερσίτην) εἴρηκεν Ὅμηρος ἐν τοῖς πᾶσιν Ἕλλησιν ἀφικέσθαι γελωτοποιόν·*

> *ἀλλ' ὅ τι οἱ εἴσαιτο γελοΐιον Ἀργείοισιν*
> *ἔμμεναι.*

Excidit aliquid. Suspicor supplendum: ἝΝΑ *ἐν τοῖς πᾶσιν Ἕλλησιν* „*unum* in omnibus Graecis venisse scurram." Homeri versiculus cum caetera oratione minime quadrans olim a nescio quo in margine scriptus temere in textum receptus est.

Pag. 704. *οὐ προσεῖχεν οὐδὲ ἐφρόντιζε τοῦ ὀνείρατος ὡς οὐδεν*ΟΣ *ὄντος*. Soloeca oratio est. Emenda *ὡς οὐδ*ΕΝ *ὄντος*. Notum est in *οὐδὲν ὤν*, *ὄντες τι* et similibus *οὐδέν* et *τι* casum non mutare.

Pag. 704. *ἐπεδείκνυτο οὖν πάσῃ προθυμίᾳ καὶ τἀκριβεστέρᾳ τῆς τέχνης*. Sic Emperius. Dindorf. recte *τἀκριβέστερα* restituit; sed non est satis, *καί* resectum oportuit: *ἐπεδείκνυτο πάσῃ προθυμίᾳ τἀκριβέστερα τῆς τέχνης*.

Pag. 7. Tom. II. *ὥσπερ ἀσθενεῖς ὁπλαὶ κτηνῶν τῶν ἐν μαλακοῖς τε καὶ λείοις τραφέντων χωρίοις, ὁμοίως ὦτα τρυφερὰ ἐν κολακείᾳ τραφέν*ΤΑ *καὶ λόγοις ψευδέσιν*. deest aliquid ad sententiae integritatem, nempe sic erat dicendum *ὦτα τρυφερὰ (ἀνθρώπων) ἐν κολακείᾳ τραφέν*ΤΩΝ. Scribebatur *τραφ̄εν* et sic natus error. cf. *Var. Lectt.* pag. 434 et 517.

Tom. II. p. 12. *Μακεδόνες νεωστὶ μὲν τὰ ῥάκη περι*ΗΜ*μένοι καὶ ποιμένες ἀκούοντες*. Neque de vestimentis neque de pannis *περιάπτειν* et *περιῆφθαι* dici potest. Corrigendum est *περι-*

ΚΕΙμενοι, de quo usu verbi περικεῖσθαι vid. *Nov. Lectt.* pag. 145 sq.

Tom. II. pag. 15. supplendum: δεδοίκασι μηδενὸς (δεινοῦ) ὄντος. Post pauca: τοῖς μεθύουσι συμβαίνει (τὸ ῥέγκειν) καὶ τοῖς ἐμπληθΕΣΙ καὶ τοῖς μὴ καλῶς κατακειμένοις, necessarium est participium ἐμπληСΘΕΙσι.

Tom. II. pag. 20. ποῖος ἦχος ὑμῖν ἂν 'ΑΝενεχθῆναι ἐδόκει; male repetita syllaba est et expuncta praepositione ἐνεχθῆναι legendum, ut in vicinia: Φέρε καὶ ὑμᾶς εἴ τις ἐκ τοῦ ΦΕρομένου ἤχου πόρρωθεν εἰκάζοι ΟΙους ἂν ἀνθρώπους ὑπολάβοι εἶναι; ubi Ποίους pro οἵους reponi oportere manifestum est.

Iterum vitio nata praepositio est Tom. II. p. 24. πρότερον μὲν ἐπ' εὐταξίᾳ — διαβόητος ἦν ὑμῶν ἡ πόλις καὶ τοιούτους 'ΑΝέφερεν ἄνδρας. In tali re Φέρειν et *ferre* constanter omnes dicebant ut de fructibus, ita etiam de hominibus. Exemplorum plena sunt omnia.

Narrat mulieres Tarsi Tom. II. pag. 24. τοῦτον τὸν τρόπον κατεστάλθαι καὶ βαδίζειν ὥστε μηδὲ ἓν αὐτῶν μέρος ἰδεῖν μήτε τοῦ προσώπου μήτε τοῦ λοιποῦ σώματος μηδὲ ΑΥΤΑΣ ὁρᾶν ἔξω τῆς ὁδοῦ οὐδέν. Et sententia et oppositio deesse aliquid indicant et quid sit supplendum demonstrant, nempe ὥστε ΜΗΔΕΝΑ μηδὲ ἓν αὐτῶν μέρος ἰδεῖν „ut NEMO ullam earum partem conspiciat neque faciei neque reliqui corporis, neque IPSAE quidquam videant praeter viam."

Tom. II. pag. 29. χάλκεον δέ ΟΙ γνάθων ἐκ πολιᾶν ΦθεγγομένΑΣ ὑπάκουε μὲν Ἴδα Τένεδός τε περιρρύτα, necesse opinor est dativum ΦθεγγομένΑΙ poëtae reddere.

Tom. II. pag. 43. εἰ γοῦν τις ἐπεξίοι πάντας δοκεῖ μοι μηδὲ ἂν δύο ἄνδρας "ΕΧειν ἐν τῇ πόλει τὸ αὐτὸ φρονοῦντας. Clamat loci sententia ἔχειν mendosum esse et ΕΥΡεῖν restitui oportere. ἐπεξιέναι πάντας est *quaerentis* aliquid et *investigantis*, in qua re non *habendi* verbum locum habet sed *reperiendi* aut *compe-*

riendi, et utraque notio apud Graecos in uno verbo εὑρίσκειν continetur.

Tom. II. pag. 51. τῶν πομπευόντων αὐτὸς ἕκαςος ὀφθῆναι ἐπιθυμῶν κατὰ τοῦτ' ἐσπούδακεν ἕως ἂν παρέλθῃ, μικρὸν δ' ἀποςὰς ἔλυσε τὸ σχῆμα καὶ τῶν Ἄλλων εἷς ἐςίν. Usitatum est Graecis in tali re dicere καὶ τῶν Πολλῶν εἷς ἐςίν.

Tom. II. pag. 53. τὸ μὲν γὰρ ἐφ' ἅπαν ἀποςῆναι τοῦ βοηθεῖν αὐτοῖς ἀνδραπόδων ἐςίν, non ἐφ' ἅπαν scribendum sed ἐφάπαξ in tali re dicere Graeci solent, ut εἰσάπαξ et καθάπαξ.

Tom. II. pag. 58. οὕτω γὰρ ἑκόντες ἀκολουθήσουσιν ὑμῖν ἅπαντες θαυμάζοντες καὶ ἀγαπῶντες· ὃ μεῖζόν ἐςι τΟΥ ЄΙΝαι παρ' ὑμῖν ἢ δικάζεσθαι Μαλλόν. Miror quo pacto neuter Editor in textum receperit palmariam Valckenarii emendationem ὃ μεῖζόν ἐςι τοῦ ΘΥЄΙΝ παρ' ὑμῖν ἢ δικάζεσθαι Μαλλόν, quam commendare nihil opus est, satis enim semet ipsa commendabit: vide tamen quae continuo sequuntur: οὐδ' ἥντινοῦν ἔχει ὠφέλειαν ἐπελθεῖν (leg. ἐλθεῖν) ἐπὶ θυσίαν δεῦρο ἢ τοὺς Ἀδανεῖς ἢ τοὺς Αἰγαίους.

Multi sunt eximii et praeclari loci in Dionis *Tarsica secunda*, unde optimum et sapientem virum et admiraberis et amabis. Admirabilis ante omnia est viri παρρησία acris et nil reformidans et nemini parcens, sed eadem tanta lenitate et suavitate temperata et condita ut non iram audientibus moveret sed pudorem iniiceret et ad poenitentiam flecteret magis. Praeclara sunt quae dixit Tom. II. pag. 59: ὡς τά γε νῦν γέλως ἐςί. καὶ εἴτε Αἰγαῖοι πρὸς ὑμᾶς εἴτε Ἀπαμεῖς πρὸς Ἀντιοχεῖς εἴτ' ἐπὶ τῶν πορρωτέρω Σμυρναῖοι πρὸς Ἐφεσίους ἐρίζουσι περὶ ὄνου σκιᾶς, φασί, διαφέρονται. τὸ γὰρ προεςάναι τε καὶ κρατεῖν ἑτέρων ἐςίν. deinde commemoratis Atheniensium et Lacedaemiorum de imperio contentionibus ita pergit: τὰ δὲ τῶν νῦν ἀμφισβητήματα καὶ τὰ αἴτια τῆς ἀπεχθείας κἂν αἰσχυνθῆναί μοι δοκεῖ τις ἂν ἰδών. ἔςι γὰρ ὁμοδούλων πρὸς ἀλλήλους ἐριζόντων περὶ δόξης καὶ πρωτείων. Quaerit deinde: τί οὖν; οὐδὲν ἀγαθόν ἐςιν ἐν τῷ χρόνῳ τούτῳ περὶ οὗ χρὴ σπουδάζειν; et gravissime respondet:

ἐστι τὰ μέγιστα καὶ μόνα σπουδῆς ἄξια καὶ τότε ὄντα καὶ νῦν καὶ ἀεὶ ἐσόμενα. ὧν οὐκ ἔχει δήπουθέν τις ἐξουσίαν οὔτ' ἄλλῳ παρασχεῖν οὔτ' ἀφελέσθαι [δύναται] τὸν κτησάμενον. Sed eximium hunc locum macula deturpat. Ipsa verborum compositio respuit additamentum δύναται, plane idem significans atque praecedens ἔχει ἐξουσίαν. Relege locum expuncto emblemate et senties quanto melius et acrius sic idem dicatur.

Quae leguntur Tom. II. pag. 61. ὥσπερ εἴ τις τὸν μουσικὸν κτέ. mendosiora sunt quam ut corrigere possim: hoc tantum video in ἀνιέντα τῶν φθόγγων τινὰς καὶ πάλιν ἑτέρους 'ΕΝτείνοντα ex certo Graecitatis usu 'ΕΠΙτείνοντα esse restituendum, et in iis quae continuo sequuntur: αἱ μὲν πονηραὶ σπουδαὶ μᾶλλόν εἰσι τοῦ προσήκοντος ἐντεταμέναι — αἱ δὲ ὑπὲρ τῶν καλλίστων ὅλως ἐκλΥΟΝται pro ἐκλύονται emendandum ἐκλΕΛΥΝται, quod vel additum ὅλως necessarium esse demonstrat.

In orationis exitu οἱ ἐν ταῖς γαλήναις μακρότερΟΝ νηχόμενοι alit vitium. Dicitur νεῖν, νήχεσθαι μακρΑΝ: ergo μακροτέρΑΝ vera lectio est. vid. *Var. Lectt.* pag. 600.

Inanis et falsa oppositionis species est Tom. II. pag. 62. ἐγὼ μὲν γὰρ ἁπλῶς πέφυκα καὶ φαύλως διαλέγεσθαι —, ὑμεῖς δὲ θαυμαστΩΣ καὶ περιττΩΣ ἐπιθυμεῖτε ἀκούειν, ridiculum est et absurdum θαυμαστῶς ἀκούειν, at tu emenda θαυμαστΩΝ καὶ περιττΩΝ ἀκούειν.

In vicinis inficetum scioli emblema nos legentes ludificatur: οὐδὲν ὄφελος τοῦ κομᾶν, inquit, [ὥσπερ οὐκ ἔστι] οὐδ' ἂν τὴν καρδίαν αὐτὴν γένωνται δασεῖς καθάπερ 'Αριστομένην τὸν Μεσσήνιόν φασιν. Emperius delevit ὥσπερ οὐκ ἔστι. Rectissime. Sed eadem opera expungere debebat putidum glossema quod sequitur: [ὃς πλεῖστα Λακεδαιμονίοις πράγματα παρέσχε καὶ πολλάκις ἁλοὺς ἀπέδρα παρ' αὐτῶν. τοῦτον ἐπειδήποτε ἀπέθανεν οὕτως ἔχοντα εὑρεθῆναι.] Sero natus Graeculus, qui haec olim annotavit, loquendi vitiis arguitur. Dio ut veteres omnes dicebat ἀποδρᾶναί τινα, ὁ παῖς με ἀπέδρα, at iste ἀπέδρα παρ' αὐτῶν dixit ut in Graecia decrepita solebant. Bellum est etiam ἐπειδήΠΟΤΕ ἀπέθανεν.

Tom. II. pag. 67. *ἡμεῖς δὲ τὴν κόμην ἀφαιροῦμεν ὥσπερ οἱ νομεῖς τῶν ἵππων ἃς ἂν ἐθέλωσι* ΠΑΡΑ*βαλεῖν τοῖς ὄνοις*. Ex ipsa rei natura id a Graecis appellatur non *παραβαλεῖν* sed ʽΥΠΟ*βαλεῖν*.

Ibidem. *ἡμεῖς δὲ — τὰς κεφαλὰς σκέπομεν — σισύρας καὶ πίλους καὶ τοιαῦθ᾽ ἕτερα συρράπτοντες*. Quodnam capitis integumentum latet in CΙCΥΡΑC? Notissimum omnium et frequentissimi usus, nempe ΚΥΝΑC *κυνᾶς καὶ πίλους*.

Tom. II. pag. 68. Celaenis ita dicit: *τῶν ποταμῶν οἱ μέγιστοι καὶ πολυωφελέστατοι τὴν ἀρχὴν ἐνθένδε ἔχουσιν ὅ τε Μαρσύας οὗτος — ὅ τε Ὄρβας ὅ τε Μαίανδρος*. Ut nobiles et notissimi fluvii sunt *ὅ τε Μαρσύας ὅ τε Μαίανδρος*, sic *ὁ* ὌΡΒΑC nemini notus est ac latet verum nomen, quod mihi reperisse videor apud Livium XXXVIII. 15. ex Polybio: „*progressus inde ad* OBRIMAE *fontes — posuit castra — profectus eo die in Metropolitanum campum postero die* DINIAS *Phrygiae processit*. Hinc Dioni reddiderim *ὅ τε* ʼΟΒΡΙΜΑC et ipsi Livio pro DINIAS, DYMAS, DIMAS nobilem urbem CELAENAS.

Ex compendio natus error in vicinia *ἄλλα τε ἔθνη περιοικεῖ πολυαν*ΔΡ*ότατα*. Fuerat *πολυ*Α͞ΝΟ*τατα*, id est *πολυανθρωπότατα*, ut omnes Graeci in ea re loqui solent.

Memorabile est quod narrat Dio Tom. II. pag. 69. Celaenis *tertio quoque anno* forum sive conventum agi solere atque eum tum fuisse in Asia morem: *πρὸς δὲ τούτοις αἱ δίκαι παρ᾽ ἔτος ἄγονται παρ᾽ ὑμῖν καὶ συνάγεται πλῆθος ἀνθρώπων ἄπειρον*, et post pauca: *μέγιστον νομίζεται τὸ τῶν δικῶν. — μέτεστι δὲ αὐτοῦ ταῖς πρώταις πόλεσιν ἐν μέρει παρ᾽ ἔτος. φασὶ δὲ νῦν ἔσεσθαι διὰ πλείονος χρόνου. τοὺς γὰρ ἀνθρώπους οὐχ ὑπομένειν συνεχῶς ἐλαύνεσθαι πανταχοῦ.*

De Brachmanibus scribit Dio Tom. II. pag. 72. *φασὶ δὲ ἐξαίρετον αὐτοῖς εἶναι μίαν πηγὴν τὴν τῆς ἀληθείας πολὺ πᾶσιν ἀρίστην καὶ θειοτάτην, ἧς οὐδέποτε γεύσασθαι τοὺς ἐμπιμπλαμένους*, in his ultima quia sunt manifesto absurda a Criticis sic

correcta sunt ut augerent morbum. Editur enim nunc: ἧς οὐδέποτε τοὺς γευσαμένους ἐμπίμπλασθαι, ut hydropicos ex eo potu factos putes. Corrupta est prima literula in Γεύσασθαι. Nihil propemodum in libris vetustis differunt Γ et T, deinde quis non meminit quoties T et Ψ ob formam simillimam inter se confusa mirificos errores pepererint, ut apud Suidam in v. Αἶψα pro ΛΙΤΑ. Itaque emendandum: ἧς οὐδέποτε Ψεύσασθαι τοὺς ἐμπιμπλαμένους: nec mirum, nam πηγὴν τῆς ἀληθείας esse modo dixerat.

Quod scribit Dio Tom. II. pag. 73. de auro in India a formicis custodito quod vicini raperent ἐφ' ἁρμάτων ὑποζεύξαντας ἵππους ταχίςους, fefellit eum memoria. vide Herodotum III. 102.

Tom. II. pag. 75. ἡ πόλις ἡ τῶν Βορυσθενιτῶν — ἅτε ἐν μέσοις οἰκοῦσα τοῖς βαρβάροις — ἀεὶ μὲν πολεμεῖται πολλάκις δὲ καὶ ἑάλωΚΕ. Fieri non potest ut Dio ἑάλωκε scripserit, quoniam urbs ἑαλωκυῖα *est in hostium potestate*, ut in Lysandri ad Ephoros epistola: ἑαλώκαντι ταὶ Ἀσᾶναι. Expuncta syllaba legendum: πολλάκις δὲ καὶ ἑάλΩ, *capta est* et deinde recepta.

Admirabile est apud Graecos Homeri studium et amor. Borysthenitae (auctore Dione Tom. II. pag. 78) τἆλλα οὐκέτι σαφῶς ἑλληνίζοντες διὰ τὸ ἐν μέσοις οἰκεῖν τοῖς βαρβάροις ὅμως τήν γε Ἰλιάδα ὀλίγου πάντες ἴσασιν ἀπὸ ςόματος. Vide etiam quid effecerit vetus fabula de Homero luminibus capto. De Borysthenitarum poëtis scribit Dio pag. 79. εἰσὶ δὲ πάντες οὗτοι τυφλοὶ καὶ οὐχ ἡγοῦνται δυνατὸν εἶναι ἄλλως τινὰ ποιητὴν γενέσθαι. De iis igitur paullo ante locus est vitio obscuratus et oneratus emblemate inepto hic: μόνου γὰρ Ὁμήρου μνημονεύουσιν [οἱ ποιηταὶ αὐτῶν] ἐν τοῖς ποιήμασιν ἃ καὶ ἄλλΩC μὲν εἰώθασι λέγειν, ἀεὶ δὲ ὁπόταν μέλλωσι μάχεσθαι. [παρακελεύονται τοῖς αὑτῶν ὥσπερ τὰ Τυρταίου ἐν Λακεδαίμονι ἐλέγετο]. Haec est librorum scriptura μέλλωσι — παρακελεύονται. Editores substituunt: ἀεὶ δὲ ὁπόταν μέλλουσι μάχεσθαι παρακελεύωνται τοῖς αὑτῶν, quae non est Graeca compositio, et ὥσπερ — ἐλέγετο expunxit Emperius *„ut aliena a persona loquentis."* Recte

istud quidem et perspicua res est, *ἀτὰρ οὐ τέλος ἵκετο μύθων.* Scribe primum *ἃ καὶ ἄλλΟΤΕ μὲν εἰώθασι λέγειν, ἈΕΙ δὲ ὁπόταν μέλλωσι μάχεσθαι*, haec demum sana et consueta oppositio est *καὶ ἄλλοτε μέν — ἀεὶ δέ.* Praeterea dele *οἱ ποιηταὶ αὐτῶν*, quod non semel sed bis est interpolatum. Editores semel induxerunt quum bis deberent. Callistratus Borysthenita dixerat: *μόνου γὰρ Ὁμήρου μνημονεύουσιν ἐν τοῖς ποιήμασι*, quod de poëtis dici satis est perspicuum, sed sciolis nihil est umquam satis: itaque in margine bis annotarunt *οἱ ποιηταὶ αὐτῶν.* Plane absoluta sententia est verbis: *ἀεὶ δὲ ὁπόταν μέλλωσι μάχεσθαι*, ad quae annotavit nescio quis in margine de Tyrtaeo et Lacedaemoniis, quod non ex parte sed totum erat resecandum.

Interpone *τοὔνομα* Tom. II. pag. 79. *ἢ οὐ δοκεῖ σοι εἰκότως (τοὔνομα) προσθεῖναι τῇ τοιαύτῃ γνώμῃ;* *addidisse* nihil est, sed *nomen suum addidisse* dicitur.

Post pauca scrib. (*ὁ Ἀχιλλεὺς*) *μόνον φθεγξάμενος ἐτρέπεΤΟ ΤΟΥΣ Τρῶας* pro *ἔτρεπε.*

Lepide Dio Tom. II. pag. 80. *παραιτοῦμαί σε καθ' Ὅμηρον συγγνώμην ἔχειν μοι εἴ τι κακὸν νῦν εἴρηται* utitur ipsis Homeri verbis Iliad. Δ. 362.

ἀλλ' ἴθι, ταῦτα δ' ὄπισθεν ἀρεσσόμεθ', εἴ τι κακὸν νῦν εἴρηται.

Post pauca insere articulum *χθὲς οἱ Σκύθαι προσελάσαντες (τῆς) μεσημβρίας κτέ.* et in verbis: *διὰ τὸ μακροτέρΑΝ αὐτοῖς γενέσθαι τὴν φυγήν* animadverte *μακροτέραν* esse adverbii *μακράν* comparativum *ἐπειδὴ μακροτέραν ἔφυγον*, ut *φεύγειν μακράν*: namque *φυγὴ μακρά* non dicitur.

Postquam Borysthenitae omnes ad Dionem audiendum consederunt *πάνυ ἄν τις*, inquit, (Tom. II. pag. 81) *ἥσθη τῇ ὄψει φιλόσοφος ἀνήρ, ὅτι ἅπαντες ἦσαν τὸν ἀρχαῖον τρόπον, ὥς φησιν Ὅμηρος τοὺς Ἕλληνας, κομῶντες καὶ τὰ γένεια ἈΦεικότες, εἷς δὲ ἐν αὐτοῖς μόνος ἐξυρημένος* adulator Romanorum, civitatis odium. In his mendosum est *ἀφεικότες*, nam quid est *τὸ γένειον, τὸν πώγωνα ἀφιέναι*? Qui est capillis barbaque promissa passim a Graecis dicitur *καθεικέναι τὴν κόμην, καθεικὼς τὸ*

γένειον, τὸν πώγωνα, aut τὸν πώγωνα καθειμένος. Lepidissime Ephippus Athen. p. 509 D. de barbatulo iuvene:

εὖ δ' ὑποκαθιεὶς ἄτομα πώγωνος βάθη.

Itaque Dioni quoque reddamus suum τὰ γένεια ΚΑΘεικότες. Eodem modo dixit pag. 61. πλοκάμους δέ τινας πολιοὺς καθεῖτο, et pag. 167. οἷον τοὺς ποταμοὺς κατακειμένους γυμνοὺς τὸ πλέον γένειον πολὺ καθεικότας μυρίκην ἢ κάλαμον ἐστεφανωμένους, ubi scrib. γένειον ΒΑΘΥ καθεικότας. Diogenis Laërtii locus de Antisthene VI. 13. in hunc modum constituendus est: πρῶτον δὲ καὶ Νεάνθης φησὶν διπλῶσαι θοιμάτιον (Σωσικράτης δ' ἐν τρίτῃ Διαδοχῶν Διόδωρον τὸν Ἀσπένδιον.) καὶ πώγωνα καθεῖναι καὶ βάκτρῳ καὶ πήρᾳ χρῆσθαι.

Quod Dio Tom. II. pag. 87. scite et ὁμηρικῶς dixerat sciolus emblemate maculavit. Dixerat enim: προθυμήσομαι εἰπεῖν τὸν λόγον κατ' ἐμαυτόν·

ἀνδράσι δὲ προτέροισιν ἐριζέμεν οὐκ ἐθελήσω.

ad verba κατ' ἐμαυτόν cui non veniat in mentem Nestoris ita dicentis:

καὶ μαχόμην κατ' ἐμαυτὸν ἐγώ· κείνοισι κτέ.

Satis est, credo, perspicuum quid sit κατ' ἐμαυτόν. Tamen explicuit nescio quis in margine hodieque apud Dionem legitur: εἰπεῖν τὸν λόγον [ὡς ἂν ἐγὼ δύνωμαι] κατ' ἐμαυτόν. Venustissime etiam Dio in se accommodavit verba Ulyssis

ἀνδράσι δὲ προτέροισιν ἐριζέμεν οὐκ ἐθελήσω.

ex Odyss. Θ. 223.

Tom. II. pag. 87. ταῦτα δὲ εἰπὼν πρὸς ἐκεῖνον οὐδὲν ἧττον ὑπεκινούμην καὶ ἀνεφερόμην τρόπον τινὰ ἀναμνησθεὶς Πλάτωνός τε καὶ Ὁμήρου. Vera et antiqua lectio propemodum intacta servata est in libris, sed ob leve scribendi vitium nondum reperta deteriori fecit locum. Est enim in Codd. ὑπ' ἐκείνου, et in optimo ὑπ' ἐκείνουν, et hoc quidem nihil est, sed scribe ͑ΥΠΕΚΕΙΝΟΥΝ et cogita quid sit: nempe ὑπεκίνουν vetusto more Ι longo in ΕΙ converso Apud veteres et probatos scriptores Herodotum, Aristophanem, Platonem, Xenophontem, ὑποκινεῖν intransitivum verbum est ut παρακινεῖν. Quod reponebat Casaubonus ἀνεπτερούμην id ipsum ὑπεκίνουν significat.

Hesychio reddendum ʽΥΠΕΚΙΝΟΥΝ: — *ἐπτοοῦντο* pro *ὑπεκινοῦντο.*

Scripserat Dio Tom. II. pag. 90. *ἀτεχνῶς δὲ ἔοικεν ὅμοιον εἶναι τοῖς περὶ θύρας ὑπηρέταις τῶν τελετῶν.* Ad *περὶ θύρας* adscripsit aliquis *ἔξω.* Itaque nunc aequo animo legunt: *τοῖς* [*ἔξω*] *περὶ θύρας.* Hinc natum verbum est apud Photium *Περιθυρεῖν: περὶ θύρας εἶναι*, et Hesychium *Περιθυρεῖν: τὸ ἐπὶ ταῖς θύραις ἵϛασθαι.* Quid sit *περιθυρεῖν* Dionis locus optime declarat.

Est in vicinia novum emblema: *ἃ ἔπασχον ἐκ Μουσῶν* [*καὶ κατείχοντο*] *Ὅμηρός τε καὶ Ἡσίοδος.*

Praeclare Dio Tom. II. pag. 147 sq. demonstrat civitatium Graecarum inter se discordias et odia Magistratibus Romanis impune grassandi licentiam praebere. *ἢ οὐκ ἐπαισθάνεσθε*, inquit, *τῆς τυραννίδος, ἣν ἡ ϛάσις ἡ ὑμετέρα δίδωσι τοῖς ἄρχουσιν ὑμῶν;* et post pauca: *κατεγνώκασι δὲ ὑμῶν ἄνοιαν δημοσίᾳ καὶ χρῶνται καθάπερ τοῖς παιδίοις ὑμῖν, οἷς πολλάκις ἀντὶ τῶν μεγίϛων προτείνεται τὰ μικρότατα. — καὶ εἰ εἶπον ὑμᾶς πρώτους ἢ ἔγραψαν εἶτ' εἰσὶν ἀκίνδυνοι τὸ λοιπὸν ὑμῖν ὡς ἐσχάτοις χρώμενοι.* Ultima pars loci vitium concepit, nam nihil est *χρῆσθαι ὡς ἐσχάτοις.* Sententia est perspicua, nempe haec: *vexant vos omnibus contumeliis.* Periit unum vocabulum, quo revocato renascetur proverbium eo sensu tritum. Reponendum *τὸ λοιπὸν ὑμῖν ὡς* ΜΥΣΩΝ *ἐσχάτοις χρώμενοι.* Cicero pro Flacco 27: *quid in Graeco sermone tam tritum et celebratum est quam si quis despicatui ducitur ut* Mysorum ultimus *esse dicatur?* Cf. Scholiastam Platonis ad *Theaetetum* pag. 209 B. et ad Euripidis *Rhesum* vs. 248, ubi est versiculus Menandri:

εἰ μὴ γαμεῖς γὰρ ἔσχατον νόμιζέ με
Μυσῶν.

est patris irati ad filium oratio et *γαμεῖς* futurum est: *nam nisi uxorem duxeris omnium hominum despicatissimum me habeas licet.* In Appendice Paroemiogr. II. 85. *Ἔσχατος Μυσῶν:* — *λέγεται ἐπὶ τῶν ὑπερηφάνως τισὶ κεχρημένων καὶ εἰώθασι λέγειν· ὡς ἐσχάτῳ Μυσῶν κέχρηταί μοι.* Hoc ipsum igitur Dio dixerat.

Tom. II. pag. 149. *ἢ τί δοκεῖτε παρὰ τοῦτο; τὴν θάλατταν*

ἀναχωρήσειν ἀφ' ὑμῶν ἢ τὴν γῆν ὑμῖν ἔσεσθαι μικροτέραν; Ex praecedenti H vitio natum est TI, quo expuncto scrib. ἢ δοκεῖτε παρὰ τοῦτο τὴν θάλατταν — μικροτέραν;

Et in aliis multis apud Dionem apparet ἡ παρεφθορυῖα λέξις sequioris aetatis et Tom. II. pag. 152. in his ὄφελον ἐξῆν et ὄφελον ἐγένετο. Quid esset ὄφελον prorsus erant obliti et inter εἴθ' ἐξῆν et ὄφελον ἐξῆν nihil interesse putabant. Sed non erat haec nova ac recens Graecitatis παραφθορά, siquidem iam Callimachus poëtarum longe *doctissimus* non dubitaverit scribere:

ὤφελε μηδ' ἐγένοντο θοαὶ νέες.

Tom. II. pag. 156. ποία δὲ (πόλις) ἧττον ἀποτυγχάνει τῆς ταὐτὰ βουλΕΥομένης; leg βουλΟμένης, ut in orationis exitu: μίαν γνώμην καὶ ταὐτὰ βούλεσθαι. *idem velle atque idem nolle ea demum firma amicitia est.*

Pag. 175. οἱ δὲ μύρμηκες οὕτω πυκνοὶ βαδίζοντες — π α ρ ί α σ ι καὶ βοηθοῦσιν ἀλλήλοις. Legendum παριᾶσιν id est πάροδον διδόασιν.

Tom. II. pag. 177. οὐχ ὁρᾶτε — αὐτὸν (add. τὸν) ἥλιον περὶ μέσην ἐνίοτε ἡμέραν ἐπισκοτούμενον σελήνης 'ΕΠΙδραμούσης, satin' perspicuum est et ex rei natura et ex loquendi consuetudine 'ΥΠΟδραμούσης verum esse?

Duae literulae exciderunt Tom. II. pag. 186. — οὐ δικαίως ἐμοῦ καταγνῶτε, ὅτι αὐτοὶ οὐκ ὀρθῶς ἐδόξΑΤΕ, imo vero ἐδοξΆCατε, et post pauca pro καὶ αὐτὸς ἑτέραν καὶ ἑτέραν λαμβάνω 'ΟΔΟΝ, suadente sententia λαμβάνω ΔΟΞΑΝ corrigendum.

Tom. II. pag. 195. οὐδὲ χρυσΟΥ CΦυρήλατος ἱστάμενος ἐν τοῖς ἐπιφανεστάτοις ἱεροῖς. emenda χρυσΟΥC, ut in nobili Cypselidarum epigrammate:

εἰ μὴ ἐγὼ χρυσοῦς σφυρήλατός εἰμι κολοσσός
ἐξώλης εἴη Κυψελιδῶν γενεά.

Quod de Domitiano scribit Dio Tom. II. pag. 201. ἐχθρὸν

ἀνεχόμενος τὸν — δεσπότην ὀνομαζόμενον καὶ θεὸν παρὰ πᾶσιν Ἕλλησι καὶ βαρβάροις — ἐρεθίζων ἄντικρυς καὶ τὰ προσόντα κακὰ οὐ μέλλων νῦν ἐρεῖν ἢ γράΦειν ἀλλ' εἰρηκὼς ἤδη καὶ γεγραφώς, prorsus nescimus quibus scriptis Domitianum irritaverit eique vitia ac scelera exprobaverit, et si quid fuerit, latuisse opinor monstrum et portentum hominis, qui sese *Dominum Deumque* ab omnibus appellari voluit et ipse se ita vocabat. Sueton. in *Domit.* 13. Martialis V. 8.

Edictum Domini Deique nostri.

Ut suspicer nonnihil se in ea re Dionem iactare facit locus pag. 217. ubi de miseriis tyrannorum tragoedias ciet praesertim eorum, ὅσοι πολλῶν πόλεων ἄρχουσι καὶ ἐθνῶν καὶ ἀπείρου γῆς ὥσπερ — quem dicturum putas? an Domitianum? minime gentium — ὥσπερ ὁ τῶν Περσῶν βασιλεύς, de quo, credo, nemo cogitabat; atque illa quidem sub Traiano scripta sunt. Est autem in verbis Dionis vitium μέλλων ἐρεῖν ἢ γράΦειν pro γράΨειν. Sexcenties Φ et ψ inter se confundi novimus: passim praesens et futurum inter se locum mutare scimus. Quis igitur serio credet Dionem ἐρεῖν et γράΦειν coniunxisse?

Eadem opera corrigamus locum ubi se Dion *nunc certe* vera dicere praedicat Tom. II. pag. 257. πιςεύσατε ὡς νῦν γοῦν ἀληθῶς ἐγὼ λέγω, non *revera* sed *vera* dico, inquit. Itaque ἀληθῆ non ἀληθῶς.

Tom. II. pag. 235. ἔΦη δ' οὖν τις ὅτι καὶ τὸ κακῶς ἀκούειν καλῶς ποιοῦντα καὶ τοῦτο βασιλικόν ἐςιν. Celebratum apud Veteres dictum apud multos legitur, quos indicavit Menagius ad Diog. Laërt. VI. 3. et Wyttenbach. ad Plut. p. 181 F. qui ex Antisthenis Dialogo Cyro sumtum esse rectissime collegit ex Epicteti Dissert. IV. 6. τί οὖν λέγει Ἀντισθένης; οὐδέποτ' ἤκουσας; Βασιλικόν, ὦ Κῦρε, πράττειν μὲν εὖ, κακῶς δ' ἀκούειν.

Gallorum Druidas commemorans ita scribit Dio Tom. II. p. 249. Κελτοὶ δὲ οὓς ὀνομάζουσι Δρυΐδας — ὧν ἄνευ τοῖς βασιλεῦσιν οὐδὲν ἐξῆν πράττειν οὐδὲ βουλεύεσθαι, ὥςε τὸ μὲν ἀληθὲς ἐκείνους ἄρχειν, τοὺς δὲ βασιλέας αὐτῶν ὑπηρέτας καὶ διακόνους γίγνεσθαι τῆς γνώμης ἐν θρόνοις χρυσοῖς καθημένους καὶ οἰκίας μεγάλας οἰκοῦντας καὶ πολυΤΙΜΩC εὐωχουμένους, non recte

dicitur πολυτίμως de lautis et opiparis Gallorum epulis. *Sumtuose* convivari Graece dicitur πολυτΕΛΩC εὐωχεῖσθαι, ut apud Dionem Tom. II. pag. 288. ἐδείπνει πολυτελῶς, et Tom. II. pag. 384. πολυτελῶς ἐσθίοντάς τε καὶ πίνοντας, et passim apud alios.

Tom. II. pag. 276. Plato Homerum κελεύει μάλα εἰρωνικῶς στέψαντας ἐρίῳ καὶ μύρΩΙ καταχέαντας ἀφιέναι πρὸς ἄλλους. Dicebant μύρΟΝ καταχεῖν, non μύρῳ. Plato *de Rep.* pag 398 A. ἀποπέμποιμεν ἂν εἰς ἄλλην πόλιν μύρον κατὰ τῆς κεφαλῆς καταχέαντες καὶ ἐρίῳ στέψαντες. Hos veluti honores Homero haberi declarat Dionis εἰρωνικῶς. Cf. Plinium *Epist.* IX. 33. §. 9.

Claudicat sententia vocabulo amisso Tom. II. pag. 292. οὐδὲν ὤνησε (τὸν Παυσανίαν) οὔτε ὅτι γένους ἦν τῶν Ἡρακλειδῶν οὔτε ὅτι παῖδα ἐπετρόπευε. Cur prodesse debebat quod tutor esset? Supplendum: ὅτι παῖδα (βασιλέως) ἐπετρόπευε. Nullum alium scriptorem Dio diligentius lectitavit quam Herodotum, cuius ubique apud eum sunt vestigia. Hoc quoque sumsit ab Herodoto IX. 10.

Tom. II. pag. 298. ὁρῶν αὐτοὺς διεφθαρμένους — ἐβούλετο ταπεινῶσαι καὶ τοῦ φρονήματος, εἰ δύναιτο, καθελεῖν. Dicitur τὸ φρόνημα καθελεῖν, sed τοῦ φρονήματος ἀφελεῖν. *Spiritus et ferociam animi frangere* dicitur ut Tom. II. pag. 391. Μιλτιάδης τὸ Περσῶν φρόνημα καθελών, sed ἀφελεῖν τινός est *partem demere*, *minuere*, *temperare*, ut h. l. καὶ τοῦ φρονήματος ἈΦελεῖν.

Nescio cuius Comici antiquae Comoediae versiculos laudans Dio Tom. II. pag. 334 non scripsit:

δέσποινΑ Δ' ἁπασῶν πότνι' Ἀθηναίων πόλι,

sed δέσποιν' ἁπασῶν κτἑ. Post pauca editur:

ἄλση δὲ τίς πω τοιάδ' εἶχ' ἄλλη γύη;

εἶχε μὲν δὴ δῃωθεῖσα δὲ ὡς ἐπὶ συμφορᾷ ἀπεκείρατο, in libris est εἶχε μὲν δὴ σωθεῖσα δέ κτἑ. Fuerat olim: ΜΕΝΔΗΙΩΘΕΙCΑΔΕ id est εἶχε μὲν δῃωθεῖσα δέ sine δή. Valckenarii est certa emendatio δῃωθεῖσα, sed quod idem pro γυνή reposuit γύη infelix admodum coniectura est: ne Graecum quidem est

γύη, sed *ὁ γύης* et *οἱ γύαι*, quod *iugera* et *arva* significat, neque est huius loci. Nihil aliud admittit loci sententia quam *ἄλλη* ΠΟΛΙϹ. Continuo sequitur:

καὶ τοὐρανοῦ γ', ὥς φασιν, ἔςιν ἐν καλῷ.

καὶ πῶς οἵ γε λΙμώττουσι καὶ νοσοῦσι καὶ τὸ πλέον αὐτῶν ἀπόλλυται ὑπὸ τῶν ἀέρων ἢ τῶν πολεμίων. Coeli salubritas nil prodest adversus inopiam et *famem*, sed pervulgato errore confusa sunt *λιμός* et *λοιμός*, et tu corrige: *καὶ πῶς οἵ γε λ*ΟΙ*μώττουσι.*

Pag. 341. (*ἡ τύχη*) Κροίσῳ *δίδωσι χρυσόν*, Κανδαύλῃ *γυναῖκα* — Λακεδαιμονίοις Τὴν Ἀθηναίων *θάλασσαν.* Felicissime Dindorf. Λακεδαιμονίοις Γῆν, Ἀθηναί*OIC θάλασσαν.*

Tom. II. pag. 343. *ἔςι δὲ ἄτοπον εἴ* ΤΙϹ *μὲν ἕκαςος οὐ δύναται φέρειν ἐνίους τῶν εὐτυχούντων, — τὴν δὲ τύχην θεὸν οὖσαν ἀξιοῖ τοῖς αὐτοῖς τούτοις συζῆν διὰ παντός.* Multa Editores novant, sed in una tantum litera vitium est. Corrig. *εἰ* ЄΙϹ (*εἷς*) *μὲν ἕκαςος κτἑ.*

Pag. 343. Ἀδικώτατά *μοι δοκοῦσιν ἐγκαλεῖν οἱ πολλοὶ τῇ τύχῃ*, est novae declamatiunculae initium, cuius pauci tantum loci excerpti supersunt.

Pag. 349. *κἂν μὲν ἕτερός τις μὴ κατεαγὼς τὴν κεφαλὴν δήσηται καταγελᾶται, τοῖς δὲ βασιλεῦσι πρέπειν δοκεῖ καὶ πολλαὶ μυριάδες τεθνήκασιν ὑπὲρ τούτου τοῦ ῥάκους.* Legendum: *τὴν κεφαλὴν* ΔΙΑ*δήσηται*, et sic demum apparet *τὸ ῥάκος* esse *τὸ διάδημα.*

Pag. 354. *εἴ τις ἐπῳδὰς ἠπίςατο παρὰ τῆς* Μηδείας *μαθὼν ἢ παρὰ τῶν Θετταλῶν.* Scrib. *παρὰ τῶν Θετταλίδων.* Plato in *Gorgia* pag. 513. *a. ὅπως μὴ πεισόμεθα ὅπερ φασὶ τὰς τὴν σελήνην καθαιρούσας τὰς Θετταλίδας*, et saepe sic appellantur veneficae ex Thessalia, quarum *carmina* (*ἐπῳδαί*) *de coelo possunt deducere lunam.*

Tom. II. pag. 420. *πεπλησμένον ὁρῶντες αὐτὸν ὑπὸ νόσου καὶ οἰδοῦντα καὶ ὕπουλον.* Nihil est *πεπλῆσθαι ὑπὸ νόσου.* Suspicor Dionem scripsisse *πεπ*Ρ*ησμένον inflatum.*

Pag. 424. *σύμπαντας οὐ φαινομένους ἐκείνου ἀξίους.* Periit oppositio quam sic restitues: *οὐ φαινομένους* (ἙΝΟϹ) *ἐκείνου ἀξίους.*

Pag 433. Tom. II. *εἰ δέ γε ὠφέλει τὸ κεκτῆσθαι χρυσίον οὐδὲν ἐκώλυεν Αἰθίοπας τοὺς ἄνω μακαριωτάτους εἶναι δοκεῖν. — καί φασιν αὐτόθι τοὺς κακούργους ἐν π α χ ε ί α ι ς δεδέσθαι πέδαις.* Et res ipsa declarat Dionem dedisse *ἐν* ΧΡΥϹ*αῖς δεδέσθαι πέδαις* et Herodoti locus, qui Dioni obversabatur III. 23. *ἀγαγεῖν σφεας ἐς δεσμωτήριον ἀνδρῶν ἔνθα τοὺς πάντας ἐν πέδῃσι χρυσέῃσι δεδέσθαι.*

Similiter pag 441. *ἐν χρυσαῖς ἔδησε πέδαις.*

Superest *Corinthiaca* habita a cive Romano, ordinis Equestris, philosopho, in Gallia nato, pag. 113 sq. cuius nomen, si Favorinus non est, non facile cognoscetur. Est homo vanus, sibi placens, loquax magis quam facundus, doctrinae non admodum reconditae ostentator magis quam cultor.

Tom. II. pag. 101. Reisk. *ὅτε τὸ πρῶτον ἐπεδήμησα τῇ πόλει τῇ ὑμετέρᾳ — ἔ τ ι δ ὲ ὑ μ ῖ ν οὕτω σφόδρα ὡς οὐδὲ Ἀρίων ὁ Μηθυμναῖος.* Pro *ἔτι δὲ ὑμῖν* Geelius *ἐτιμώμην* coniecit, quod Editor uterque recepit in textum. Paullo melius erit *ἐτιμήθην*, nam cogitat Orator de statua sibi publice posita, ut ex sqq. apparet.

Post pauca pag. 102. *ὁ μὲν ἔρριψεν εἰς τὸν πόντον*, supplendum: *ἔρριψεν* (*ἑαυτόν*).

Pag. 102. *ἐπικαταγομένων δὲ τῶν πορθμέων*, res postulat *aoristum* *ἐπικατ*ΑΓ*αγομένων.*

Pag. 102. *ἐγένετο δὲ ὑπὸ τὸν αὐτὸν τοῦτον χρόνον καὶ Σόλων* ΜЄΝ *ἐν Κορίνθῳ φεύγων τὴν Πεισιστράτου τυραννίδα, οὐ φεύγων* ΔЄ *τὴν Περιάνδρου.* Loco suo motum est *μέν* et post *φεύγων* transferendum.

Continuo sequitur: *οὐ γὰρ ἦν ὅμοιον ὁ μὲν καταλύσας τὴν*

δημοκρατίαν ἐτυράννευε [τῶν Ἀθηναίων], Περίανδρος δὲ παρὰ τοῦ πατρὸς διαδεξάμενος τὴν βασιλείαν. Supplendum est: *ὁ μὲν* ΓΑΡ *καταλύσας* et *τῶν Ἀθηναίων* expungendum, quod si scriptor addidisset in proximis *τῶν Κορινθίων* additum oportuit. Sed neque hoc opus est neque illo.

Pag. 103. (Solon) *οὐ δήπου καταφρονῶν ἀνδριάντος ἀλλὰ καὶ τὸ ἐν Σαλαμῖνι χαλκοῦς ἑστάναι μέγα ποιούμενος.* Non meminerat eorum quae de hac Solonis statua scripta sunt apud Demosthenem *de F. L.* pag. 420. 7. *τὸν μὲν ἀνδριάντα τοῦτον (τοῦ Σόλωνος) οὔπω πεντήκοντ' ἔτη φασὶν ἀνακεῖσθαι Σαλαμίνιοι, ἀπὸ Σόλωνος δὲ ὁμοῦ διακόσιά ἐστιν ἔτη καὶ τετταράκοντα εἰς τὸν νυνὶ παρόντα χρόνον.* Itaque ex Demosthenis opinione, qui anno 343 haec scribebat, Solon circa annum 583 Atheniensibus leges dedit.

Pag. 103. *διαμαρτὼν δὲ [καὶ] τούτου.* Inepte additur *καί*. Hoc *unum* enim, si quid Herodoti obtrectatoribus credimus, a Corinthiis Herodotus petierat.

Pag. 104. *ἡμᾶς δὲ* ΔΙC *ἐπιδημήσαντας οὕτως ἀσμένως ἐπείδετε ὥστε μάλιστα μὲν ἐπειρᾶσθε κατέχειν, ὁρῶντες δὲ ἀδύνατον ὂν ἀλλά γε τὴν εἰκὼ τοῦ σώματος ἐποιήσασθε.* Manifesto mendosum est *δίς*. *Primum* enim se Corinthum ait venisse ante annos decem eoque tempore statuam sibi positam narrat. Nunc reversus post decem annos queritur statuam suam nusquam apparere.

Itaque ΔΙC solemni errore ex ΔΗ videtur esse natum.

Sequitur: *καὶ ταύτην φέροντες ἀνεθήκατε εἰς τὰ βιβλία ὡς προεδρίαν*, imo vero *ὡς (εἰς) προεδρίαν.*

Pag. 109. *μισοβάρβαροι μὲν γὰρ οὕτως ἦσαν* (Corinthii) *ὥστε εἰς Θερμοπύλας τετρακοσίους σφῶν αὐτῶν ἀπέστειλαν ὅτεπερ καὶ Λακεδαιμόνιοι* Τ*Ετρακοσίους.* Scripserat *ὅτεπερ Λακεδαιμόνιοι* Τ*Ριακοσίους.* Sumtum est ab Herodoto VII. 202. (ubi enumerantur *οἱ ἐν ταῖς Θερμοπύλαις*): *Σπαρτιητέων τριηκόσιοι ὁπλῖται — ἀπὸ δὲ Κορίνθου τετρακόσιοι.* Nempe hoc agit Sophista ut ostendat *plures* apud Thermopylas fuisse Corinthios quam Spartanos.

Pag. 109. in Simonidis epigrammate:

νῦν δ' ἌΜΜ' Αἴαντος νᾶσος ἔχει Σαλαμίς.

Pro Homerico ἄμμε Simonides Doricum ἀμέ posuerat, et sic solent vulgo Dorica ἀμές et ἀμέ depravari.

Pag. 111. ἐψηφίσαντο (Syracusani) τοὺς τῶν τυράννων ἀνδριάντας — συγκόψαι κρίσιν γε ἐν αὐτοῖς ποιήσαντες. Vitium est in verbis ἐν αὐτοῖς, non poterat enim alibi iudicium hoc exerceri. Scribendum est κρίσιν γε αὐτοῖς (*tyrannis*) ποιήσαντες.

Pag. 112. Ἐκεῖνοι (Syracusani) — Λευκανόν τινα ἄνθρωπον ὅτι πρεσβείαν τινὰ εἰς τὸν δῆμον ἀπήγγειλε Δωριστὶ — ταλάντῳ ἐδωρήσαντο καὶ τὴν εἰκόνα τοῦ σώματος ἐστήσαντο *** παρὰ τῶν ἀστυγειτόνων — ὡς εὖ τὸν ἄνδρα καὶ φιλοκάλως ἀμειψάμενοι. Lacunam sic expleverim (καὶ διὰ τοῦτο πολὺν ἔπαινον ἐκτήσαντο) παρὰ τῶν ἀστυγειτόνων κτἑ. Repetitum in vicinia HCANTO scribam in errorem induxit.

Pag. 123. (τὸν Ποσειδῶνα τὸν Ἴσθμιον) Μόμμιος ἐκ βάθρων ἀνασπάσας ἀνέθηκε τῷ Διὶ ἄνθρωπος ἀπαίδευτος καὶ μηδενὸς τῶν καλῶν πεπειραμένος. Indignabundus ad haec in margine Graeculus aliquis adscripsit: φεῦ τῆς ἀμαθίας, τὸν ἀδελφὸν ὡς ἀνάθημα, quae verba post τῷ Διί in textum recepta ad hunc usque diem sine ulla cuiusquam offensione leguntur.

AD LIBANIUM.

Libanii Sophistae Orationes et Declamationes recensuit Jo. Jacobus Reiske. Altenburgi 1791.

Primam Libanii orationem *περὶ τῆς ἑαυτοῦ τύχης* in superiore Mnemosynes parte diligenter tractavimus, nunc reliquas Tomi I orationes ordine persequemur.

Libanius I. pag. 173. 16. *ποῦ τοίνυν ὁ βαρὺς ἐν τοῖς πρὸς τους ἄρχοντας; ἀλλ' ἴσασιν ἅπαντες κτέ.* Intelligentur haec sic divisa: *ποῦ τοίνυν ὁ βαρύς; ἐν τοῖς πρὸς τοὺς ἄρχοντας; ἀλλ' ἴσασιν ἅπαντες κτέ.* Deinde ubi hoc crimen satis diluit, transiit ad alterum pag. 175 8. *ἀλλὰ βαρύς εἰμι τοῦ γένους μεμνημένος;* Post pauca pag. 176. 6. scribendum: *ἐν τοίνυν τῇ νεότητι διέφυγΟΝ ΜЄΝ ἃ μὴ πάνυ ῥᾴδιον. — ἠνώχλησα οὖν ἐγὼ τῇ μνήμῃ τῆς σωφροσύνης;* Editur *διεφύγ*ΟΜЄΝ. Necessarium est *μέν*, quoniam hoc dicit: *ἐσωφρόνησα μὲν, οὐκ ἠνώχλησα δὲ τούτου μνημονεύων.* Praeterea plurali *διεφύγομεν* nullus hic locus est.

Pag. 183. 9. *οἱ δ' οὐκ οἶδ' ὁπόθεν εἰσπεσόντες — τρυφῶσιν ἐν τοῖς ἐκείνων.* Legendum videtur *εἰσπαίσαντες*, quod cum contemtu dicitur de hominibus importunis et impudentibus quo non decet sese intrudentibus, ut parasiti invocati in epulas. Athenaeus pag. 7. F. *περὶ Περικλέους φησὶν Ἀρχίλοχος ὁ Πάριος ὡς ἀκλήτου ἐπεισπαίοντος εἰς τὰ συμπόσια.* Frequentissime autem *εἰσπαῖσαι* et sim. in *εἰσπεσεῖν* corrumpi solent, ut et *ἐπεισπαίειν, ἐκπαίειν, διεκπαίειν.* Cf. *Miscell. Crit.* pag. 106.

Pag. 183. 16. *οἶδα καὶ ὑπὲρ τῶν ϛρατιωτῶν, ὥσπερ ὑπὲρ τῶν βουλευόντων, ϛενάξας, οὐδὲ τούτΩΝ ἴσως ἀδίκως, πεινώντων καὶ ῥιγούντων.* Sententia postulat *οὐδὲ τοῦτΟ ἴσως.* Scribae, ut solent, vicinis accommodarunt.

Pag. 185. 2. exime additamentum e verbis: *εἰ δὲ δεῖ καὶ περὶ τῶν τὰ ἔθνη διοικούντων [ἀρχόντων] εἰπεῖν, ἮΡΧΟΝ οἱ βέλτιϛοι κριθέντες.* Οἱ *τὰ ἔθνη διοικοῦντες* sunt *οἱ ἄρχοντες*, opinor, et sq. *ἦρχον* praecedens *ἀρχόντων* plane intolerabile facit.

Pag. 185. 8. *μεταϛρέφεται δὲ περισκοπῶν μὴ οὐ πολλοὺς ἀπέχΗΙ ϛαδίους ὁ διαδεξόμενος.* Vera lectio est *ἀπέχΕΙ*, quia eo sensu *μή* cum indicativo construitur. Saepe in talibus scribae peccant praesertim apud Platonem. Certa lux ex poëtis affulget, ut in *Phoenissis* vs. 92.

ἐπίσχες, ὡς ἂν προὐξερευνήσω ϛίβον
μή τις πολιτῶν ἐν τρίβῳ φαντάζεται.

Pag. 185. 12. *κἂν ἐξέλθῃ τῆς ἀρχῆς μικρόν τι τοῦ παντὸς ἐξεμέσας τὸ πλέον κατέπεψεν.* Lepidum hoc dicendi genus ab Aristophane sumsit in *Acharn.* initio:

τοῖς πέντε ταλάντοις οἷς Κλέων *ἐξήμεσεν.*

et in *Equitt.* 1147.

ἀναγκάζω πάλιν ἐξεμεῖν
ἅττ' ἂν κεκλόφωσί μου.

Hinc suspicor pag. 141. *κελεύοντες ἐμεῖν ἃ ἐδηδόκασι κακῶς* intercidisse necessariam praepositionem et *ἐξεμεῖν* restitui oportere.

Pag. 192. 40. *οἱ δὲ* ΠΕΡΙ *τὰς τραπέζας ὑμῖν ᾄδοντες νέοι.* Leg. ΠΑΡΑ *τὰς τραπέζας*, ut *παρὰ δεῖπνον*, *παρὰ πότον* et sim.

Pag. 198. 1. *νέος χρήματα παρὰ τοῦ πατρὸς λαμβάνων ὡς τῷ σοφιϛῇ κομιῶν* ἊΝ *τὰ μὲν εἰς πότους ἔτρεψε, τὰ δ' εἰς κύβους, τὰ δ' αἰδοίοις ἔδωκε θρασυτέροις ἐϛὶν οὗ τοῦ νόμου.* Expunge *ἂν* ex praecedente syllaba male repetita natum. Quod autem dicit *τὰ δ' αἰδοίοις ἔδωκε* ludit in Homeri verbis Odyss. O. 373.

ἔφαγόν τ' ἔπιόν τε καὶ αἰδοίοισιν ἔδωκα.

quem locum rectius accepit quam eruditi Alexandrini, qui adscrip-

serunt ad *αἰδοίοισιν*: *οὕτως τοὺς ἱκέτας ἔλεγον*, credo, ne reginae suae fastidiosas aures offenderent.

Lacunam Tom. I. 168. 17 in verbis: *τὸν διά ΤΕ γαςρὸς οὐσίαν ὡς πλείςην ἀνηλωκότα* sic explevimus: *διά τε γαςρὸς (καὶ τῶν ὑπὸ τὴν γαςέρα)*. Minus verecunde dixit II. 121. 4. *ἤκουσας ἂν — πάντα δι' αἰδοίων τε καὶ γαςρὸς οἰχόμενα*. et II. 390. 13. *σωφροσύνῃ καὶ γαςρὸς καὶ αἰδοίων*.

Pag. 211. 4. *οἳ πότ' ἂν ὑπήκουσαν ἀνθρώπῳ μεθύοντι*; Supple: *οἳ (πῶς) ποτ' ἂν ὑπήκουσαν*. *qui fieri potuit ut.*

Pag. 219. 18. *νομίζω δὲ κἀκεῖνο δεινὸν τὸ δυςυχεῖς τινὰς ἀρτοπόπους εἰσπράττειν ἐθέλειν χρυσίον ὥς τινος ἀλοῦντος αὐτοῖς τὸν σῖτον ὕδατος*. Iuvat apponere venustissimum in hanc rem epigramma Antipatri Thessalonicensis iam ab Reiskio indicatum:

Ἴσχετε χεῖρα μυλαῖον, ἀλετρίδες, εὕδετε μακρά,
κἢν ὄρθρον προλέγῃ γῆρυς ἀλεκτρυόνων.
Δηὼ γὰρ νύμφαισι χερῶν ἐπετείλατο μόχθους·
αἱ δὲ κατ' ἀκροτάτην ἁλλόμεναι τροχιὴν
ἄξονα δινεύουσιν, ὁ δ' ἀκτίνεσσιν ἑλικταῖς
ςρωφᾶται πισύρων κοῖλα βάρη μυλάκων.
γευόμεθ' ἀρχαίου βιότου πάλιν εἰ δίχα μόχθου
δαίνυσθαι Δηοῦς ἔργα διδασκόμεθα.

in *Anthologia Palatina* IX. 418.

Pag. 229. 20. *ὅλως δὲ ὅςις θηρᾶν ἀγαθὸς οὗτος καὶ πολεμεῖν [ἀγαθός]. ἀγαθὴ γὰρ πολέμου διδάσκαλος ἡ θήρα*. Expunge inutile et aurem vexans *ἀγαθός* repetitum.

Libanius I. 233. 1. *δυοῖν δὲ ὄντοιν σφίσι (τοῖς Ἀθηναίοις) πλείςου ἀξίοιν χωρίοιν Πειραιῶς τε καὶ τῆς ἀκροπόλεως ἡ μέν ἐςι τῆς Ἀθηνᾶς, Ἡ δὲ τῆς Ἀρτέμιδος*. Imo vero *Ὁ δὲ (ὁ Πειραιεύς)*.

Libanius I. 240. 9. *πόσας ἂν οἰόμεθα δεῦρ' ἐλθεῖν κλίνας ἀναιρησομένας [τότε] τὸ τῆς πόλεως ἄνθος*; Inepte interpositum *τότε* sine mora delendum. Parum abfuit quin *flos iuventutis* in ea clade periisset, et *ἀναιρεῖσθαι* est *cadavera mortuorum suscipere ad sepulturam.*

Pag. 251. 2. πολλοὶ μὲν οἱ συναχθεCΘΗCόμενοι. Vera forma est συναχθεσόμενοι, qua sola Attici et Atticorum imitatores utebantur. Graeculi ex sua dicendi consuetudine vitiosam passim substituunt. Indicium fraudis est in Cod. Bavar. lectio συναχθΗσόμενοι. vid. *Var. Lectt.* pag. 137.

Libanius I. 261. 7. οἷς ἐξῆν μὲν ἀντειπεῖν ἐπὶ τῷ συμφέροντι καὶ βουλΕΥόμενον ἐπισχεῖν. Tralaticium in libris vitium est ut βούλεσθαι et βουλεύεσθαι inter se mutent locum. Fit sententia absurda, sed nihil hoc scribae morantur, interdum ne Editores quidem.

Pag. 276. 6. οὐ γὰρ ΤΟΥ μὴ λέγειν ἐγνωκότος ἦν διὰ τέλους μὴ λέγειν. Duplex lectio est τὸ μὴ λέγειν et τοῦ μὴ λέγειν. Hanc Reiske protulit et recepit non assecutus loci sententiam, quod raro ei accidit. Manifesto enim Libanius hoc dicit: οὐ γὰρ τὸ σιγᾶν ἐγνωκότος ἦν διὰ τέλους σιγᾶν. Continuo enim addit: τιμῶντος οὖν ἦν καὶ κοσμεῖν ἐπιθυμοῦντος κάλλιον, ἀλλ' οὐχ ὅλως τὸ κοσμεῖν φεύγοντος ἡ μέχρι τοῦδε σιγή.

Libanius I. 278. 7. ὥστε φανῆναι συμφωνίαν τῶν ὄντων πρὸς τὰ ΠΑΛΑΙ καθεστῶτα. Oppositio periit, quam revoca scribendo τῶν ΝΥΝ ὄντων.

Pag. 284. 16. μόνοις δὲ ἡμῖν τό τε παρὸν τοῦ ἔτους ἡδύΤΕΡΟΝ καὶ τὸ προσδοκώμενον οὐκ ἀηδέστερον. Ἡδύτερον et forma vitiosum est et sententiae nocet. Graeci non ἡδύτερον dicebant sed ἥδιον. Scrib. ἡδύ. Imposuit scribae vicinum ἀηδέστερον, sed sententia est: τὸ παρὸν ἡδὺ καὶ τὸ μέλλον οὐχ ἧττον ἡδύ.

Libanius I. 286. 22. de intervallo quo Antiochia distabat a mari ita scribit: στάδιοι γὰρ τὸ μέσον εἴκοσι καὶ ἑκατὸν ὥστε ἀνὴρ εὔζωνος ἅμα ἡλίῳ κινηθεὶς ἐνθένδε κομιεῖ τι τῶν ἐκεῖθεν ἔτι μεσημβρίας ἑστώσης. Stadia CXX sunt millia passuum XV. *Expeditus viator* (ἀνὴρ εὔζωνος ex Herodoto) intra horae spatium XXX ferme stadia conficit. Itaque ibant et redibant horis circiter octonis. Profecti prima luce ἔτι μεσημβρίας ἑστώσης a littore maris in urbem revertebantur.

Libanius I. 288. 20. *πολλάκις ἀμείνων χῶρος ἐπισπασάμενος γνώμας ἀνθρώπων ἐξέβαλε τῆς ἐνεγκούσης* (id est *τῆς πατρίδος*) *τὴν* ΓΝΩ*μην*. Reiske bonam et certam correctionem a se repertam *ἐξέβαλε* — *τὴν* ΜΝΗ*μην* inconsiderate abiecit.

Pag. 300. 4. *τοῦ συμβάντος δὲ πάντα ὀφθαλμόν τε καὶ γνώμην ἐπιστρέφοντος καὶ δηλ*ΟΥΝΤΟC *ὡς οὐκ ἄνευ θεοῦ ἐδρᾶτο*. Periit una literula. Repone quod sententia postulat: *καὶ δήλ*ΟΥ *Ὄντος*.

Libanius I. 307. 4. *πείθουσι τὸν Ἀπόλλωνα λύσιν μίαν τῶν δυσχερῶν ἀνελεῖν τὴν τῶν ἐν Κύπρῳ θεῶν ὡς ἡμᾶς μετοίκ*Η*σιν*. Leg. *μετοίκ*Ι*σιν*. Frequentissimum in libris hoc mendum est, ut *οἴκισις* cum compositis contra sententiam in *οἴκησις* convertatur. Responderat Apollo: *μία λύσις τῶν κακῶν ἢν τοὺς ἐν Κύπρῳ θεοὺς ὡς ὑμᾶς μετοικίσητε*.

Rex Antiochus dicitur I. pag. 310. 15. *εἰρηνικός τε ὁμοῦ τὸν τρόπον καὶ πολεμικός· τῇ μὲν χαίρων εἰ μή τις θρασύνοιτο, πρὸς δὲ ἐκεῖνον εὔψυχος εἴ τις ἐπαναγκάζοι*ΤΟ reseca ultimam syllabam, *si quis* (eum arma sumere) *cogeret*, non *cogeretur*.

Antiochus pag. 311. 5. praedones quosdam in Tauro monte delevit, *ἀνθ' ὧν ὑπὸ τῶν εὖ παθόντων ἵστατο χαλκοῦ*Ν *ταῦρον κεχειρωμένος*. Corrige *ἵστατο χαλκοῦ*C, *statua ei ex aere est posita*, notissimo Atheniensium usu, qui dicebant: *ὁ δῆμος τὸν Σόλωνα χαλκοῦν ἔστησεν*, et *ὁ Σόλων χαλκοῦς ἕστηκεν ὑπὸ τοῦ δήμου*.

Reges Syriae dicuntur pag. 311. 14. Antiochiam alii aliis templis exornavisse: *ὁ μέν τις* ΜΙΝΩΟC *ἱερὸν ἐποίησεν*, *ὁ δὲ Δήμητρος*, *ἄλλος Ἡρακλέους*. Cui fit credibile Syriae regem Minoi templum posuisse? Nihil reperio unde proclivi errore ΜΙΝΩΟC nasci potuerit. Proximum est *Ἀπόλλωνος*, sed permirum accidit quo pacto id in Μ*ίνωος* potuerit depravari.

Libanius Tom. I. pag. 312. 8. *ἀλλὰ* ΓΑΡ *τοὺς χόας τῆς θαλάσσης μετρεῖν ἐστὶν* Ἢ *τῷ λόγῳ πειρᾶσθαι περιλαμβάνειν ὅσας ἕκαστος προσθήκαις ἐπὶ μεῖζον ἦρε τὴν πόλιν*. In absurdo *γάρ*

comparativus unde sequens *ἢ* pendebat. Sententia postulat *ἀλλὰ* ʽΡΑΙΟΝ (*ῥᾷον*) *τοὺς χόας τῆς θαλάσσης μετρεῖν ἐστὶν ἢ κτέ.* *Τοὺς χόας τῆς θαλάσσης* sumsit ex Platonis decantato loco in *Theaet.* pag. 173. D. *μᾶλλον αὐτὸν λέληθεν ἢ οἱ τῆς θαλάττης λεγόμενοι χόες*, ubi vide Stallbaumii notam.

Libanius I. pag. 312. 15. *ταῖς Ἀθήναις σεμνὸν τὸ τῶν πολιτευομένων παρ' αὐτοῖς τὸν μὲν δίκαιον κληθῆναι, τὸν δὲ ἕτερόν τι.* Non est satis in *uno* exemplo et excidisse quaedam suspicor sic supplenda: — *κληθῆναι*, ΤΟΝ *δὲ* (*χρηστόν*, ΤΟΝ *δὲ*) *ἕτερόν τι.* Cum Aristide optime Phocionem *τὸν χρηστὸν* coniunxerat. Repetitum in vicinia ΤΟΝ ΔЄ scribam fefellit.

Pag. 314. 1. *ὡς ἦγε τῶν ἀγαθῶν φορὰ δι' ἴσου περ ἦν.* Lege *ἐξ ἴσου παρῆν.* Utrumque mendum est ex tralaticiis, *δι* pro *ἐξ* et *περ* pro *παρ*–.

Libanius I. 316. 11. *οἱ μὲν ἀξίως· τῶν ὄντων σφίσιν, οἱ δὲ μειζόνως ἢ κατὰ τὰ ὄντα* [*σφίσιν*]. Supervacaneum et auri molestum *σφίσιν* sine mora delendum.

Pag. 322. 19. *πρὸς δὲ τοὺς ὑπερέχοντας ὕπειξις, πρὸς δὲ τοὺς πεπαιδευμένους φίλτρον,* ʼΑϹΤЄΙ*οσύνη δὲ ἡ διὰ πάντων.* Nihili vocabulum est *ἀστειοσύνη* pro *ἀστειότης*, neque est hic *dicacitati* locus. In tam bene morata civitate, qualem Libanius nobis male credentibus narrat Antiochiam fuisse, erat ΔΙΚΑΙ*οσύνη διὰ πάντων.*

Libanius I. 323. 6. *ἔπεσε μὲν ὁ δῆμος εἰς δάκρυα καὶ περιέρρεον τὸ βασίλειον σὺν ἱκετηρί*ΑΙ, *τὴν δὲ τοῦ τότε κρατοῦντος ζέουσαν ὁρ*Μ*ὴν αἱ τούτων δεήσεις ἐστόρεσαν.* Memor erat Libanius Herodotei illius: *ἔπεσε τὸ θέητρον ἐς δάκρυα.* Tum scripsit *σὺν ἱκετηρί*ΑΙϹ, *cum supplicibus ramis*, et in fine *ζέουσαν ὀρ*Γ*ήν* pro *ὁρμήν.* Proprie *ira*, *θυμός* vel *ὀργή*, dicitur *ζεῖν* et *ἐπιζεῖν.* cf. I. 37. *ζέων ἔτι.* I. 459. *τὸ τῆς ὀργῆς ζέον.* III. 335. 4. *τίνος οὐκ ἂν ζέοντα ἐκοίμιστε θυμόν;* Eadem opera corrige IV. 105. *κόσμησον τὴν ὀργήν.* leg. *κοίμισον.* Proprie in ea re *ἀνεγείρειν* et *κοιμίζειν* inter se opponuntur, ut III. 168. *οὐ κακὸν εὕδον*

ἀνεγείρειν ἀλλ' εἰ καί τις ἄλλος ἐπιφέρει κοιμίζειν. et III. 244. *χρόνος ἐκοίμισε τὴν ὀργήν.* Omnino scribarum stolidum genus *κομίσαι*, *κοιμίσαι* et *κοσμῆσαι* permiscere solet.

Est Euripidis fragmentum apud Scholiast. Pindari *Isthm.* IV. 39.

εὕδουσα δ' Ἰνοῦς συμφορὰ πολὺν χρόνον
νῦν ὄμμ' ἐγείρει.

In libris est *ἰδοῦσ' ἀδινοὺς συμφοράς.* Valckenarius in *Diatribe* pag. 174. correxit:

ἰδοῦσα δ' Ἰνοῦς συμφοράν.

perfecit emendationem Musgravius reponens:

ЄὕδουσΑ δ' Ἰνοῦς συμφορΑ πολὺν χρόνον.

quam recte demonstrabit Plutarchus in *Antonio* cap. 36. *Εὕδουσα δ' ἡ δεινὴ συμφορὰ πολὺν χρόνον, ὁ Κλεοπάτρας ἔρως, — αὖθις ἀνέλαμπεν.*

Libanius I. 323. 13. *οὐ μὴν ἔϛιν εἰπεῖν ὡς — τὴν ἐν τοῖς δεινοῖς ἀνδρείαν μετὰ τῆς τῶν* ΟΠΛΙΤ*ικῶν μελέτης ἀποβέβληκεν ἡ πόλις, ἀλλὰ τὴν μὲν ἔπαυσεν ὁ νόμος, τὴν δ' ἐτήρησεν ἡ φύσις.* Verum est *τῆς τῶν* ΠΟΛЄΜ*ικῶν μελέτης.* Usu armorum ex lege Antiochensibus erat interdictum, sed insitam natura fortitudinem (si quid Libanio credimus) retinuerant.

Libanius I. 330. 8. *ὡς γὰρ ἐπέβη τοῦ ὄρους ἐ*ΛΥЄ*το ἡ νόσος,* non *ἐλύετο*, sed continuo *ἐλέλυτο*, *ut primum montem conscendit statim morbo* erat liberatus, non *liberabatur.* Nota et perfrequens confusio haec est ut pro necessario plusquamperfecto vitiose imperfectum sit scriptum.

Pag. 339. 16. *ῥέων γὰρ εἰς ἄνωθεν καὶ προελθὼν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖϛον τεμὼν ἑαυτὸν περιβάλλει τὸ χωρίον.* Quid est *εἰς ἄνωθεν*? Repone: *εἷς ἄνωθεν*, ubi *εἷς* est *uno alveo.*

Pag. 343. 18. *πολλὰ μὲν ἐκλελοιπότες ὧν ὁ φιλίας νόμος* (rectissime Reiske pro *ὠφελείας νόμος*) *ἔταξε, μεμφόμενοι δ' ἐνθ' ἑαυτῶν κεκώλυνται.* Corrigo partim cum Reiskio: *μεμφόμενοι δ' Ἀνθ' ἑαυτῶν* ΤΑ ʻΥΦʼ ῞ΩΝ *κεκώλυνται.*

Libanius I. 351. 2. ἣν ἰδόντι μὴ βοᾶν οὐκ ἔϛι καὶ σκιρτᾶν καὶ ἀναΠΝεῖν καὶ κροτεῖν καὶ μακαρίζειν αὐτὸν τῆς θέας καὶ οἷον ὑπὸ τῆς ἡδονῆς πτεροῦσθαι. Pro ἀναπνεῖν, quod manifesto mendosum est, Reiske ἀναπηδᾶν coniecit. Multo leniore medicina utendum. Leg. ἀνΑΙΤΤΕΙΝ ἀνᾴττειν.

Saepe scribae peccant in ΑΙΤΤΕΙΝ et compositis. Apud Hesychium pro διᾴττειν scriptum est Διαιτεῖν et Διάπτειν, et similia passim reperias. Frequens quoque in his mendum est, cuius exemplum habes apud Libanium I. 607. 7. ἐπὶ τὰς πύλας αἴξαντες pro ᾄξαντες.

Libanius I. 351. 8. Διὸς ἱερὸν. ϛάδιον 'Ολυμπικὸν, θεάΖον ἁπάσης τέρψεως, κυπαρίττων πλῆθος. Scrib. θέαΤΡΟΝ pro θεάζον. Litterae τρ uno nexu scriptae aut ξ aut ζ esse videntur.

Pag. 352. 10. (ἡ Δάφνη amoenissimum Antiochiae suburbanum) καὶ 'Ρωμαίων ὅσους θεατὰς ἔλαβε νενίκηκε πείσασα μηκέτι τὴν ΓΑΛΙΛΑΙΑΝ ὑμνεῖν ὡς ἀήττητόν τὰ τοιαῦτα. Emendavimus alias: ἔλαβεΝ ῞ΗΙΡηκε (*cepit*) et τὴν 'ΙΤΑΛΙΑΝ ὑμνεῖν. Quis vulgatam sine risu relegere possit? Libanii Codices a monachis esse descripta arguunt maledicta et convicia in eum marginibus adscripta et errores huiuscemodi.

Pag. 356. 15. οἱ δ' ἐν τῇ νέᾳ (λέγουσι) τὸ τεῖχος, τὴν νῆσον, τὰ βασίλεια, τὴν τῆς ὅλης εὐθΥμοσύνην. Reiskius, qui sana mente et recto iudicio praestat caeteris, in grammatica ratione claudicat. Serio credidit εὐθυμοσύνη ab εὔθυμος esse formatum contra certam analogiam et usum, et contra loci sententiam. Εὐθυμία enim *hominum* est, non *locorum*. Rescribe sodes εὐθΗμοσύνην.

Libanius I. 361. 10. ἄξιον τῆς εὐφημίας ᾗ Πίνδαρος εἰς τὸν Καμαριναῖον ῞Ιππαριν κέχρηται ὅτι κοιλαῖαι δίων θαλάμων ταχέως ὑψίγυον ἄλσος. Emendata lectio apud ipsum Pindarum Olymp. V. 13. haec est: κολλᾷ τε ϛαδίων θαλάμων ταχέως ὑψίγυιον ἄλσος.

Pag. 364. 12. τοῦτον ἤδη τις τὸν ἀγῶνα (ludos Olympicos

apud Antiochenses) καὶ βασιλεὺς ἔθηκε καὶ τὴν αὑτοῦ ϛολὴν ἀφεὶς τὴν Ὀλυμπικὴν ἔλαβεν. ὁ δέ τις Ἑλλανοδίκης ὤφθη καὶ τὸν ἐκ δάφνης ἀμφέθετο* κοσμοῦντες ὁμοῦ καὶ κοσμούμενοι τοῖς δρωμένοις. Post ἀμφέθετο in nonnullis libris scribitur σχῆμα vel σχήματος, quae plane sunt aliena. Verbum ἀμφέθετο et praecedens τόν suggerunt ϛέφανον excidisse. Simonides dixit:

Ἑλλὰς ἐλευθερίας ἀμφέθετο ϛέφανον.

et Libanius: τὸν ἐκ δάφνης ἀμφέθετο ϛέφανον κοσμοῦντες ὁμοῦ καὶ κοσμούμενοι.

Pag. 365. 4. τὰς δὲ μεγέθει νικᾷ, τὰς δ' εὐγενείᾳ παρΙΗCΙ. Recte Reiske πάρΕΙCΙ. Παρέρχομαι et πάρειμι passim apud Libanium est *supero*, *vinco*, ut pag. 363. 14. τὴν Αἰγυπτίων λυχνοκαΐαν παριόντες, et passim.

Libanius I. 373. 8. οἷς δ' ἡγοῦμαι τῶν βασιλέων αὐτὸ πρέπειν καὶ προσέτι γε λυσιτελεῖν 'ΕΝταῦθΑ ὑπειπὼν ἐπὶ τὰ λοιπὰ βαδιοῦμαι. Scrib. λυσιτελεῖν ΤΑΥΘ' ὑπειπών. Adhaesit ex praecedente syllaba 'ΕΝταῦθ et sic Α additum est.

Pag. 382. 17. κελεύων ἐπὶ τὰ σφέτερα 'Εαυτῶν κατιέναι τοὺς αἰχμαλωτούς. Graecum est aut ἐπὶ τὰ ἑαυτῶν aut ἐπὶ τὰ σφέτερ' αὐτῶν κατιέναι, quorum hoc verum est.

Libanius I. 385. 1. venit ad Iulianum φιλόσοφος Ἀθήνηθεν — πλείϛΩΝ μὲν ἀνθρώπων ἔχων νοῦν, ἐν δὲ λόγοις ἄριϛος εἶναι μᾶλλον ἢ δόξαι βουληθείς. Leg. πλεῖϛΟΝ μὲν ἀνθρώπων ἔχων νοῦν, id est φρονιμώτατος ἀνθρώπων.

Pag. 394. 6. θεῶν ἑϛιάσεις καὶ δαιμόνων εὐωχίαι τοὺς πολέμΟΥC CΥΝέϛειλαν. Vera scriptura est τοὺς πολεμΙους 'ΑΝέϛειλαν, *hostes repulerunt*, non *bella contraxerunt*, quod non est huius loci.

Adulator Libanius pag. 397. 8. non erubuit coram Iuliano graviter commemorare Deos immortales praesentes in Iuliani conspectum venire οὐκ ἀσθενέσι καὶ σκολιαῖς ἐνυπνίων ὄψεσιν ἀλλ' ὥσπερ νῦν ἡμεῖς ἀλλήλους ὁρῶμεν. et pueriliter addidit:

οὐκ ἐῶντες ἀπιστεῖν Ὁμήρῳ θεοὺς ἀνθρώποις ἀναμίξαντι καθάπερ ἑταίρους καὶ φίλους.

Iulianus in consulatu collegam sibi adscivit Sallustium. Laudat hoc Libanius I. pag. 401. 14. *καὶ τοῦτο γενναῖον — τὸ πολὺ τῇ τύχῃ λειπόμενον* ΠΡΟ*ελέσθαι τὸν ὁμόζυγα.* Scrib. ΠΡΟΣ*ελέσθαι.*

Libanius Tom. I. pag. 407. anteponit Iulianum principibus, qui antea fuerunt, *οὑτωσὶ μὲν τῶν πρὶν ἢ λυσιτελεῖν βασιλευσάντων κρατεῖς ὅτ' ἄμεινον ἐπὶ τοῦθ' ἥκων, τοὺς δ' αὖ μετὰ* ΣΟΥ *τοῦτ' ἐσχηκότας νικᾷς ἑτέρωθεν.* Non sensit Reiske ΣΟΥ esse corruptum, et quaesivit quinam essent qui *cum Iuliano una* imperasse dicantur. At tu corrige: *τοὺς δ' αὖ μετὰ* Ν*οῦ τοῦτ' ἐσχηκότας.* Alii, inquit, *παῖδες ὄντες εὐθὺς ἐν ἁλουργίσιν ἐτράφησαν καὶ οὔπω φρονοῦντες ἐβασίλευσαν*, quibus opponuntur *οἱ μετὰ* Ν*οῦ βασιλεύσαντες.*

Libanius I. 418. 15. *οὐκ ἂν μειζόνως ἐχόρευσαν.* Praecedit *ἥσθησαν*, sequitur *τὴν χαρὰν* et scripserat *ἐχ*ΑΡΗ*σαν.* Colligas id vel ex adverbio *μειζόνως*, namque *μεγάλως χαίρειν* novimus, *μεγάλως χορεύειν* nihil est.

Libanius I. 421. 5. *πῦρ μὲν ἐπὶ βωμῶν αἴρεται, καπνῷ δ' ἀὴρ ἱερῷ καθαίρεται.* Natura rei ducit ad *πῦρ αἴ*Θ*εται* pro *αἴρεται.* cf. *Nov. Lectt.* pag. 194.

Pag. 430. 10. *μόνος δὲ οὗτος ἐκολάζετο περιγράπτοις ὅροις — καὶ* 'ΕΠΕΜΠΕΤ' *ἂν δεδεμένος.* Satin perspicuum est pro *ἔπεμπετ' ἂν* requiri plusquamperfectum *ἐπέπ*ΕΜΠΤ' *ἄν;*

Pag. 440. 2. *κἂν με λάβῃς ψευσάμενον μή μοι δῷς ἕτερον παρρησίας* ΛΟΓΟΝ. verba sensu vacua. Corrige *παρρησίας* ΤΟΠΟΝ.

Pag. 450. 12. *ἢν οὖν ἐρραψῳδηκέναι δόξω τὸ μὲν ἐμὸν οὐ πολλῆς φροντίδος, σκόπει δ' αὐτὸς εἰ μηδὲν σοὶ βλάβος τὸ δοκεῖν οὐκ εὖ φρονεῖν ὃν περὶ πολλοῦ ποιῇ.* Scite et lepide more Attico

ῥαψῳδεῖν dixit pro *ἄλλως φλυαρεῖν.* Sic et III. pag. 314. 11. *οὐ ῥαψῳδῶν εἰς μῆκος λόγων μάταιον.* Sumsit ab Hyperide in oratione *κατ' Ἀριστογείτονος* inter Demosthenicas pag. 770. 12. *ἔγωγε ὑπολαμβάνω — μάτην ἡμᾶς ἐρραψῳδηκότας ἔσεσθαι.* Hinc apud Hesychium est *Ῥαψῴδημα: — φλυαρία.*

Libanius Tom. I. pag. 458. 9. peccavimus, inquit, Antiochenses. *τί οὖν;* ΑΙΤΙΟΝ *δεῖ διὰ τοῦτο γενέσθαι τὴν πόλιν;* Verba sunt sensu vacua. Veram scripturam facile elicies ex pag. 487. 1. *μεῖζον κακὸν τῷ Ῥωμαίων βασιλεῖ δοκεῖν ἀξίαν ἀναστάσεως εἶναι τὴν πόλιν ἢ — παρὰ τῶν βαρβάρων ἔργῳ τοῦτο παθεῖν.* id est *ὑπὸ τῶν βαρβάρων ἔργῳ ἀνάστατον γενέσθαι.* Itaque emendandum: *τί οὖν;* ʼΑΝΑϹΤΑΤΟΝ *δεῖ διὰ τοῦτο γενέσθαι τὴν πόλιν;* *An propterea urbs delenda et solo aequanda est?*

Libanius I. 458. 22. *πρῶτον μὲν Ἕλλην* [ΤΙϹ] *εἶ καὶ κρατεῖς Ἑλλήνων.* Expunge *τις*, quod in huiusmodi compositione addi non potest.

Pag. 462. 1. *τῶν ἁμαρτΑΝόντων μὲν εἰς εὐχὰς δὲ καταφευγόντων φειδόμενοι.* Pugnat *ἁμαρτανόντων* cum rei natura, quae *ἁμαρτόντων* postulat.

Pag. 464. 5. Rex Persarum Themistocli dedisse dicitur *Λάμψακον, Μυοῦντα, Μαγνησίαν,* ΜΕΓΑΡΑ *τὰς πρεσβ *** ἐκείνας ναυμαχίας.* Lege ΜΕΤΑ *τὰς περιβΟΗΤΟΥϹ ἐκείνας ναυμαχίας.*

Pag. 487. 1. *τῷ Ῥωμαίων βασιλεῖ δοκεῖν ἀξίαν ἀναστάσεως εἶναι τὴν πόλιν.* et post pauca: *τῶν εἰωθότων τὸ* ΠΛῆθος. Recte in alio libro legitur *τὸ* ΠΑθος, id est *τὸ ἀνάστατον γενέσθαι πόλιν τινά.* Multis locis vidi *πάθος* et *πλῆθος*, item adiectiva in *-παθής* et *-πληθής* inter se confundi.

Libanius I. pag. 492. 16. *ἐγὼ δὲ ἠξίουν ὑμᾶς συνερασθῆναι μὲν τῶν βασιλεῖ τῆς καταστάσεως ταύτης, θαυμάσαι δὲ τὴν ὁρμὴν εἰ καὶ τὸ* ʽΡΑΙϹΤΟΝ *ἀπῆν.* Mendosum est *τὸ ῥᾷστον.* Sententia postulat: *εἰ καὶ ἀδύνατον τὸ πρᾶγμα ἦν.* Reponamus igitur *εἰ καὶ τὸ* ʼΑΝΥστὸν *ἀπῆν.*

Libanius I. 505. 5. Κύδνος εὐτυχέστερος 'Ορόντου [τοῦ ποταμοῦ] Dele putidum emblema. Noverant, credo, Antiochenses flumen suum.

Duplex inficetum emblema commaculat locum Libanii Tom. I. pag. 506, 3. οὐκ ἀποστέλλοῦμεν Φήμην ἐπ' αὐτὸν Χοάσπην· „'Αντιοχεῖς ἀπολελόγηνται." [λέγουσαν]; οὐ δεξόμεθα τὴν ἐκεῖθεν· „βασιλεὺς διήλλακται" [λέγουσαν]. Vel auris iudicio vocabulum supervacaneum condemnatum bis expungemus.

Libanius I. 509. 3. cum Diis expostulans quod Iuliano tam brevem vitam concessissent, quum impio et nefario homini (Constantio) quadraginta annorum tribuissent imperium, ita dicit: ἀμείνων ἄρα ἦν ΛΟΓΙΣΜΟΣ ὁ τέως καταγελώμενος, ὃς — ἱερὰ καὶ νεὼς τοὺς μὲν ἔκλεισε, τοὺς δὲ κατέσκαψε, τοὺς δὲ πόρνοις ἐνοικεῖν ἔδωκεν. — ἀλλ' ὅμως οὗτος — τετταράκοντα ἔτη κατέσχεν ἣν ἐλωβᾶτο γῆν. Ostendi alio loco pro λογισμός, emendandum esse ὁ ΛΟΙμός, quo maledicto CONSTANTIUM notari manifestum est. Ut Latine *pestis* sic Graece homo sceleratus et nefarius λοιμός appellatur et ὄλεθρος et Φθορός, et olim ἀλιτήριος et κάθαρμα. vid. I. 120. 12. τὸν λοιμὸν Γερόντιον. IV. 732. 15. ἐκάλουν ἂν ἐκείνους λοιμοὺς καὶ τῆς πόλεως ἐχθρούς. III. 437. 9. διδασκάλους ἐποιεῖτο (Constantius) — ὀλέθρους τινὰς εὐνούχους. II. 103. 4. τούτων γὰρ τῶν ὀλέθρων οὐ μεῖζον κακόν. II. 418. 8. ἐγὼ μὲν γὰρ καὶ σκυτοτόμον — μᾶλλον ἀρετῆς μετέχειν Φαίην ἂν — ἢ τοιοῦτον ὄλεθρον. III. 395. 11. τὸν οὕτω καλὸν καὶ γενναῖον πολίτην — Φθορὸν προσερεῖς;

Quomodo Constantius dicatur per annos *quadraginta* imperasse ex Ammiano Marcellino apparet libro XXI. pag. 199. ita scribente: „(Constantius) *abiit e vita* III. *Non. Octobrium imperii vitaeque anno* quadragesimo *et mensibus paucis*" Constantium puerum admodum a patre imperio admotum esse Libanius quoque memoriae prodidit III. 284. 22. et 285. 18.

Libanius I. pag. 511. 10. καθάπερ ναῦν ἀναχθεῖσαν μὲν ἐξ ἀλιμένων χωρίων, αὖθις δὲ ἐναντίῳ πνεύματι ΠΕΜΦθεῖσαν ἐπὶ τὰς πέτρας. Ridiculum est navim vi tempestatis ad saxa *illisam* dici πεμΦθεῖσαν. Imo vero 'ΡΙΦθεῖσαν.

Pag. 512. 14. ἀμαχεὶ δὲ τοῦ πολέμου ΤΕθέντος. Quid hoc est ὁ πόλεμος ἐτέθη? Nihil prorsus. Corrigendum τοῦ πολέμου ΚΡΙθέντος, id est κρίσιν λαβόντος, ut I. 561. 15. τὸν πόλεμον ὁρῶν οὕτω καλὴν — λαβόντα κρίσιν. I. 416. 18. εἰ σιδήρῳ κριθῆναι τὴν ἔριν ἐδέησεν.

Iulianum mortuum lugens Libanius Tom. I. pag. 519. 11. exclamat: ὦ νεῴ καὶ ἱερὰ καὶ ἀγάλματα βασιλείων ἐξελαυνόμενα! ὁ μὲν ὑμᾶς ἱδρύσατο μάρτυρας ἐγγύθεν ἐσομένους τῶν αὐτῷ πραττομένων, ὑπὸ δὲ τῶν *** ἀτίμως ἐκβέβλησθε. Verissime Reiske: „*probrum aliquod Libanius hic in Christianos coniecerat, quod librarii postmodum strangularunt.*" Dixerat de more: ὑπὸ δὲ τῶν ἈΘΕΩΝ ἀτίμως ἐκβέβλησθε. Vide ut fanatici homines eadem inter se maledicta retorqueant. Christianis Iulianus est ἄθεος, Iuliano et amicis Christiani omnes ἄθεοι esse videntur.

tantum relligio potuit suadere malorum.

Unus est illis temporibus vir καλός τε κἀγαθός AMMIANUS MARCELLINUS, qui quamquam gentilis religionis Christianae naturam melius perspexerat quam theologorum plerique. De Constantio scribit XXI. 16. *Christianam religionem absolutam et simplicem anili superstitione confudit: in qua scrutanda perplexius quam componenda gravius excitavit dissidia plurima, quae progressa fusius aluit concertatione verborum.*

Continuo sequitur: ὦ πολλὰ συγκινήσας ἐπὶ σαυτῷ δάκρυα οὐκ ἐπ' ἤματι κατὰ τὸ ἔπος ὀλοφυρμοῦ τυχὼν ἀλλ' ἐν τῷ πένθει κατέχων ἀνθρώπους καὶ κατασχήσων γε ὄφρ' ἂν ὕδωρ τε νάῃ καὶ δένδρεα μακρὰ τεθήλῃ. Homerus Il. T. 228.

ἀλλὰ χρὴ τὸν μὲν καταθάπτειν ὅς κε θάνησι
νηλέα θυμὸν ἔχοντας ἐπ' ἤματι δακρύσαντας.

ultima sumsit ex notissimo epigrammata apud Platonem in *Phaedro* pag. 264. D.

χαλκῆ παρθένος εἰμὶ Μίδα δ' ἐπὶ σήματι κεῖμαι,
ὄφρ' ἂν ὕδωρ τε νάῃ καὶ δένδρεα μακρὰ τεθήλῃ.

Libanius I. pag. 533. 12. δοθείσης δ' ἐκείνοις τῆς ἀδείας — ΕΙΣχυθέντες — Μυσῶν λείαν ἐργάζονται τὰς εὐδαίμονας πόλεις. Confusa sunt de more ΕΙΣ et ΕΚ, et scrib. ἘΚχυθέντες *effusi.*

Pag. 542. 23. *ἐν ταύτῃ τῇ θήρᾳ καὶ τὸν ἄρχοντα μετὰ τῶν ἀρχομένων εἶΧον*, imo vero *ceperunt*, *εἶΛον*.

Pag. 543. 9. post victoriam *συμπινόντων μὲν ἀλλήλοις τῶν ἠγωνισμένων, ἀριθμούντων δὲ πρὸς ἀλλήλους* ΟΥC *ἐν τῇ μάχῃ κατήνεγκον*. Rei natura docet pro *οὕς* scribendum esse *Ὅ*C*ους*. „*quot* quisque hostes in proelio occiderit."

Pag. 543. 24. postquam dixit Deorum aliquem Iuliano in rebus gerendis esse opitulatum, ita pergit: *καὶ τίνος οὐ σεμνότερον μετὰ* ΠΑΝ*των ἀγωνίζεσθαι συμμάχων*; nihil significat *πάντων*. Emenda *μετὰ* ΤΟΥ*των*, nempe *τῶν θεῶν*.

Spreta et reiecta est vera lectio apud Libanium I. 548. 1. *τοῖς μὲν δὴ μυρίοις ϛρατιώταις θάλαττα φανεῖσα — κραυγήν τε ἐκίνησε καὶ δάκρυα σὺν χαρᾷ. — οὗτοι δὲ οὐ θάλατταν ἀλλ' ὡς εἶδον ἀλλήλους ταὐτὸν ἔδρων*. Manus Libanii in uno libro servata haec est: *τοῖς μὲν δὴ* Κυρείοις *ϛρατιώταις*, ut Cyri milites saepius a Xenophonte appellantur. Dicuntur quidem Graeci ex media Perside in patriam reversi *οἱ μύριοι*, sed non *οἱ μύριοι ϛρατιῶται*, quod quam sit inepte dictum facile quisque sentiet.

Libanius I. 556. 4. *ἀντὶ γὰρ εὐεργεσίας οὐκ ἔδΕησαν κατὰ τὴν παροιμίαν, ἀλλ' ἐβουλήθησαν ἀποκτεῖναι*. Vera lectio est *οὐκ Ἔδησαν* ex noto proverbio:

ἀντ' εὐεργεσίης Ἀγαμέμνονα δῆσαν Ἀχαιοί.

Pag. 563. 6. *οὐ μέντοι βοῶν ἐπαύετο· ποῖ φέρεσθε, ὦ ἄνθρωποι; καὶ τοῦ φωτὸς τὸν σκότον ἡγούμενοι φανΕΡΩτερον οὐκ αἰσχύνεσθε*; Decantata verba *ποῖ φέρεσθε, ὦ ἄνθρωποι*; sunt ex (Platonis) *Clitophonte*. In fine scrib. *φανΟτερον*.

De dicto Socratis: *ποῖ φέρεσθε, ὦ ἄνθρωποι*, multorum imitatione celebrato vide Wyttenb. ad Iulianum pag. 3. D. et ad Plutarchi *Moral.* pag. 4. E.

Pag. 566. 18. *οὕτω δ' ὄντων ἐκείνων οὐ φορητῶν πολλοὶ ζηλωταὶ καθ' ἕκαϛον αἱ κύνες, φασὶ, τὰς δεσποίνας μιμούμεναι*. Ex vetere proverbio:

οἵαπερ ἁ δέσποινα τοία χἀ κύων.

Innotuit ex loco Platonis *de Rep.* pag. 563. *c.* *ἀτεχνῶς γὰρ αἱ κύνες κατὰ τὴν παροιμίαν οἷαίπερ αἱ δέσποιναι γίγνονται.*

Libanius I. 566. 19. *τῶν γὰρ οἰκετῶν οὐδεὶς ἦν ὃς οὐχ ὕβριζε* ΔΕΩΝ *σπαράττων.* Athenienses *δῶν* dicebant, *ἀναδῶν*, *ὑποδῶν*, *ἐπιδῶν*, *δοῦντες* et sim. Idem dicebant Atheniensium imitatores, sed scribae formas vulgares substituebant.

Pag. 567. 13. *τοὺς χειροτέχνας — ἦγον ὑπὸ τὰς ἐκείνων μάστιγας οὐχ ἵνα ξαίνοιντο ἀλλ' ἵνα τὸ μὴ τοῦτο παθεῖν πρίαιντο.* Legendum 'ΕΚ*πρίαιντο.* Ut enim Latine in tali re *redimere* dicitur, sic Graece *ἐξωνεῖσθαι*, et in aoristo *ἐκπρίασθαι.*

Ut Libanius scribit I. 582. 10. *Iulianus optimum quemque haruspicem secum habebat αὐτὸς ὢν οὐδαμῶν ἐν τῇ τέχνῃ δεύτερος.* In his *οὐδαμῶν* est infelix Reiskii coniectura, qui non meminerat *οὐδαμοί* esse formam Ionicam et Herodoteam pro Attica *οὐδένες.* Quod loci sententia requirit *nemini secundus* diserte in alio libro legitur *οὐδενὸς δεύτερος.*

Libanius I. 585. 11. laudans Iuliani comitatem et civilitatem ita scribit: *καὶ πολὺ πρὸς ἕκαστον· ὦ ἑταῖρε.* Inserto articulo scribendum *πρὸς ἕκαστον* ΤΟ „*ὦ ἑταῖρε.*" cf. I. 186. 2. *ἀναμένοντας* ΤΟ· „*ὦ οὗτος ἀναγίνωσκε.*" III. 140. 9. *οὐκ ἂν ἤρκεσε* ΤΟ· „*μὴ εἰσίτω τῆς βουλῆς εἰσιούσης.*" Latine dicendum: „crebro ad unumquemque *dicebat.*" et „nonne fuisset satis *dicere.*" In his omnibus additum ΤΟ necessarium est. Sine mendo legitur et III. 410. 18. *οὐκ ὀλιγάκις ὠφέλησε* — ΤΟ „*ἀνεγέρθητε.*"

Pag. 591. 18. *διαβὰς Εὐφράτην καὶ περὶ αὐτῷ τοσαύτην στρατιὰν καθισΤάς.* Quod Libanius dicit Graece sonat non *στρατιὰν καθιστάναι*, sed *καθίζειν.* Itaque corrigendum *καθί*CΑC. Apud Demosthenem pag. 31. 10. pro *νομοθέτας καθίσατε* omnes libri exhibent *καθίστατε* et optimus omnium S *καθιστᾶτε.*

Libanius I. 606. 12. *αἱ μὲν νῆες εἶχον ἤδη τοὺς μαχΟμένους, ὁ δ' εἱστήκει βλέπων εἰς οὐρανόν.* Nemodum pugnabat: signum

omnes exspectabant. Legendum igitur *τοὺς μαχΟΥμένους*. Perfrequens est hoc mendi genus.

Pag. 612. 15. *τί οὖν δὴ δοκεῖ; κλαίομεν ἢ λέγομεν;* Dicti sententia coniunctivum postulat: *κλαίΩμεν ἢ λέγΩμεν;*

Libanius I. 615. 21. *ἔγωγε πολλάκις ἐθαύμασα τοῦ Μήδου ὩΣ παρὸν πλείω λαβεῖν οὐκ ἠθέλησεν.* Dicebant Graeci *θαυμάζω Πῶς* aut *ὍΠως*, *miror quo pacto.*

Pag. 616. 12. *ἡ τελευτὴ τοῦ ταῦτα (ἂν) ἀνατρέψαντος εἰς τοὺς πολεμίους.* Reiske *ἂν* de suo addidit. Melius erat unam literulam delere et sic scribere: *τοῦ ταῦτ' ἊΝ Τρέψαντος*, Perpetuum est eo sensu simplex *τρέπειν* et *εἰς ἐμὲ τράποιτο*, et sim.

Pag. 619. 14. duo simul loquuntur in his verbis: *οἱ δὲ ἡμιτέλεστοι (νεῴ) γέλως ἑστᾶσι [Χριστιανοῖς] τοῖς μιαροῖς.* Libanius *τοῖς μιαροῖς* dixerat, deinde nescio quis *Χριστιανοῖς* adscripsit.

Pag. 621. 7. postquam Iulianus immatura nece raptus est, *ἡ γῆ — προσηκούσῃ κουρᾷ τὸν ἄνδρα ἐτίμησεν ἀποσεισαμένη καθάπερ ἵππος ἀναβάτην πόλεις τόσας καὶ τόσας. — κεῖνται μὲν αἱ μέγισται ΣΙΚΕλίας, — κεῖται δὲ ἡ καλὴ Νίκαια.* Nihil est hic Siciliae loci; vicinas clades et vastitatem Libanius commemoraverat, ut in eodem argumento I. 91. 6. *σεισμοὶ πόλεων τῶν ἐν τῇ Παλαιστίνῃ καὶ Συρίᾳ.* Itaque non infrequenti errore *Σικελίας* scriptum est pro *ΚΙΛΙΚίας.*

Pag. 621. 15. postquam de terrae motibus post Iuliani mortem dixerat, ita pergit: *ταῦτα αὐτῷ παρὰ τῆς γῆς —, παρὰ δὲ αὖ τῶν Ὡρῶν λιμοὶ καὶ λοιμοί.* Mendum est in *ὡρῶν*, namque *αἱ ὧραι* neque famem, neque pestilentiam parere possunt. Legendum *τῶν Ἀέρων*, ut saepe in ea re *οἱ ἀέρες* apud Libanium dicuntur *νοσεῖν* et sic agrorum sterilitatem (*αὐχμόν*) et famem et pestilentem morbum afferre. Tom. III. 436. 10. *τί γὰρ ἢ πλέουσιν ἀγαθὸν ἐναντιουμένων πνευμάτων ἢ σπείρουσι γῆν νοσούντων ἀέρων;*

Pag. 622. 10. *καί μοι δοκεῖ* (Iulianus) — *τοιούτοις ἂν πρὸς ἡμᾶς χρήσασθαι λόγοις·* ΟΤΙ *τὴν ἐμὴν ὑμεῖς ὀδυρόμενοι πληγὴν, εἰ μὲν τὸ συνεῖναι θεοῖς χεῖρον ἡγεῖσθ*ΑΙ *τοῦ τοῖς ἀνθρώποις οὐκ εὖ φρονεῖτε· εἰ δὲ οὐκ οἴεσθέ μοι ταύτης μεταδεδόσθαι τῆς χώρας πάντ' οὐ μόνον ἀγνοεῖτε.* Leg. ΟΙ pro ΟΤΙ: Ο *vos qui casum meum defletis.* Deinde, ut alibi ostendimus, pro *ἡγεῖσθαι* scribendum *ἡγεῖσθ*Ε et *πᾶν τοὐμὸν ἀγνοεῖτε* pro *πάντ' οὐ μόνον.*

Libanius I. 624. 9. laudibus extollens Iuliani scripta ita dicit: *ὁ δὲ* (Iulianus) *πολεμῶν τε ὁμοῦ καὶ πλάττων λόγους πάσας μορφὰς καταλέλοιπεν ἁπάσαις μὲν ἅπαντας νικῶν, τὰ δ' αὐτοῦ τῇ τῶν ἐπιστολῶν.* Non est mirum Libanio epistolas Iuliani potissimum placere, nam fama erat venustatem et leporem, qui in Epistolis Iuliani cerneretur, ex Libanii imitatione fluxisse. Audi ipsum I. 422. 14. ad Iulianum ita dicentem: *καὶ γὰρ πράττοντας οἷς πράττεις καὶ λέγοντας οἷς λέγεις ἐκάλυψας. ὅς γε καὶ τὴν δοκοῦσαν ὥραν τῶν ἐμῶν ἐπιστολῶν παρελήλυθας.* Quam mutantur longa die in hoc genere hominum iudicia! Quis nunc Libanii epistolas (ut leniter dicam) iucunde et libenter legit? Quis hodie ex Iuliani epistolis aliquam animo oblectationem capit? Omnis enim naturae veritas et simplicitas et *αὐτοφυὴς* non arte quaesita venustas (*ὥρα*) in iis desideratur. Sunt mihi haec scribenti Iuliani epistolae ad manum et *ὁδοῦ πάρεργον* unum ex his locum nunc sensu vacuum restituere iuvat. Legitur *Epist.* XXVII. pag. 400. C. *ἐκτὸς πάτου γὰρ εἶναι χρὴ καὶ δρᾶσθαι καθ' ἡσυχίαν ἐπ' αὐτὸ τοῦτο πορευομένων οὐκ ἐπ' ἄλλο τι βασταζόντων τὰ πρὸς τοὺς θεοὺς ἱερεῖά τε καὶ ὅσια.* Multum se torquet in hoc l. emendando Wyttenbach. in *Epist. Crit.* pag. 35. sed nihil profecit quia mendi sedem non perspexerat. Mendosum est *βασταζόντων* et sic legendum: — *οὐκ ἐπ' ἄλλο τι βα*ΔΙ*ζόντων τὰ πρὸς τοὺς θεοὺς ἱερ*Α *τε καὶ ὅσια.* Huiusmodi errores non nisi ex vetere lacuna nascuntur. Supererat ΒΑ**ΖΟΝΤΩΝ.

Saepe miror quantum sit in Libanio stolidae credulitatis et superstitionis ut quamvis absurda vetula ineptior esse reperiatur. Serio scribit I. 624. 16. *multae civitates Iulianum divinis honoribus colunt*, inquit, *καί τις ἤδη καὶ παρ' ἐκείνου δι' εὐχῆς ᾔτησέ τι τῶν ἀγαθῶν καὶ οὐκ ἠτύχησε.* deinde quasi id esset sic satis

evidens et manifestum addit: *οὕτως ἀτεχνῶς παρ' ἐκείνους τε ἀναβέβηκε καὶ τῆς τῶν κρειττόνων δυνάμεως παρ' αὐτῶν ἐκείνων μετείληφεν.* Hunccine hominem de acerbo funere et immatura nece Iuliani tam flebiliter conqueri et tam duriter Deos eo nomine increpare! Quam sit idem inepte credulus vide I. 638. 12. ubi de Antiochensi seditione ad Theodosium sic scribit: *λέγεται δὲ καὶ γέροντα μείζονα ἢ κατὰ γέροντα δυνηθέντα περὶ τὸν ἵππον* (in evertenda Principis statua equestri) *„εὖ γε, ὦ γέρον;" ἀκούσαντα ἀμεῖψαι π ο λ λ ῶ ν ὁρώντων* (mirum non vidisse id *omnes* qui aderant) *πρότερον μὲν εἰς νεανίσκον ἑαυτόν, ἔπειτα δὲ εἰς παῖδα, εἶτα ἀφανισθέντα καὶ φρίκην οὐ μικρὰν ἐπελθεῖν αὐτοὺς ταύτας ἰδόντας τὰς μεταβολάς.* Facile credo, sed etiamnunc videmus omnes alterum senem repuerascere et de Libanio quoque iure dici:

δὶς παῖδες οἱ γέροντες ὀρθῷ τῷ λόγῳ.

Libanius I. 633. 9. *ἀλλ' οὐ θυμοῦ μὲν ὡς ἐοικέναι δεῖ πατρὶ τὸν βασιλέα. πατέρων δ' ἐστὶ τὸ πρᾴως φέρειν προπετείας υἱέων.* Reiskio *„μὲν videtur delendum."* Cave facias, namque in ΘΥΜΟΥΜΕΝΩC male latet *οὐ θ υ μ ο υ μ έ ν ῳ ἐοικέναι δεῖ πατρί. Θυμοῦσθαι* pro *ὀργίζεσθαι* apud Libanium est perfrequens.

Laudans Theodosii clementiam I. 633. 13. *εἰ καὶ πάντες,* inquit, *ἦσαν ἀπηνεῖς καὶ χαλεποὶ, σὲ τοῦτο φυλάττειν ἐχρῆν. νῦν δ' ὁρᾶν ἔξεστι καὶ τὸν 'Ι ο υ λ ι α ν ὸ ν ἐντεῦθεν εὐδοκιμεῖν ἐσπουδακότα.* Omnia suadent ut credamus non Iulianum, sed Constantinum Magnum a Libanio nominatum fuisse, in quem reliqua omnia adprime conveniunt. Notum est Constantinum Romae anno 326. conviciis et maledictis a populo esse exagitatum eaque sprevisse. Est operae pretium Libanium ipsum de ea re narrantem audire pag. 634. 1. *τοῦ 'Ρωμαίων γάρ ποτε δήμου βοαῖς αὐτὸν ἀσελγεστέραις βεβληκότος τί χρὴ ποιεῖν ἐρόμενος τοὺς ἀδελφοὺς καὶ τοῦ μὲν εἰπόντος δεῖν πέμπειν ἐπ' αὐτοὺς δύναμιν καὶ κατακόπτειν· ἡγήσεσθαι δὲ αὐτός. τοῦ δὲ ὅτι βασιλικὸν εἴη τὸ μηδὲ εἰδέναι τά γε τοιαῦτα, τὸν μὲν ἃ δεῖ παραινεῖν, τὸν δὲ πικρὸν ἐκεῖνον ἥκιστα βασιλεῖ συμφέρειν εἶπε, τοὺς δὲ κρατοῦντας πρέπειν ἀνέχεσθαι τῶν τοιούτων σκιρτημάτων,* magno ille quidem et regio animo, et praeclarum id quoque quod lenissimo et indulgentiae pleno nomine *σκιρτήματα* appellavit *tenelli gregis*

lasciviam. De Constantino haec dici confirmat locus pag. 664. 9. λείπεται κἀκεῖνος τῶν σῶν δὴ τοῦτο ὁ τῇ Ῥώμῃ μὲν ὁμώνυμον ἐγείρας πόλιν — εὐδοκιμῶν δὲ τῷ τὸν Ῥωμαίων δῆμον ἐνεγκεῖν ἀγροικισάμενόν τι. Itaque pro τὸν Ἰουλιανόν aliud nescio quid Libanius scripserat Constantinum significans, nam continuo addit: τὸν ἀντιθέντα τῇ Ῥωμαίων βουλῇ τὴν νέαν ὍΜΩC, sine sensu, sed duce sententia restituitur, τὸν ἀντιθέντα τῇ Ῥώμῃ πόλιν νέαν ʽΟΜΩΝυμον. Versamur omnino in loco paludoso, ubi ob veteres lacunas perperam expletas certum vestigium ponere nequeas.

Memorabile id quoque est quod legitur pag. 634. 11. ἀλλ' ὅμως σοί γε οὐκ ἴσος ἐκεῖνος εἰς Φιλανθρωπίας λόγον. Sic enim cum Reiskio legendum collato Wyttenb ad Iulianum I. 14. c. pag. 170. Schaef.

Narrat deinde Constantinum infestissimum fuisse imperium affectantibus καὶ ὅσοι μάντεσιν ὑπὲρ τοῦ ποῖ χωρήσει τἀκείνων διελέγοντο καὶ οὐδεμία τέχνη τόν γε τοιοῦτον ἐξείλετ' ἂν τοῦ πυρός. Sic superstitio saevitiam parit et struit rogos.

Libanius I. 642. 22. πάντας οὖν ἀποθνήσκειν ΠΟΥ δίκαιον; Quis sic loquitur? Leg. ΠΩC δίκαιον; et post pauca: τοὺς εἰ μή τις αὐτοὺς ἀποκτείνῃ τοῖς θεοῖς εἰδότας χάριν, pro soloeco ἀποκτείνῃ rescribe ἀποκτENEI, ἀποκτενεῖ.

Similiter pag. 644. 11. pro οὓς εἴ τις ἀποκτείνῃ — πολιτείας ἀντ' ἀδικήματος εἰληφὼς ἔσχι τιμωρίαν. certa loquendi lex ἀποκτENEI requirit.

Libanius I. 647. 12. μάλιστα μὲν γὰρ μηδεμίαν (πόλιν) περιοπτέον οὐδὲ τὴν σμικροτάτην οὐδὲ τὴν ἐν σκοπέλῳ κειμένην. Phocylides apud Dionem Chrysost. Tom. II. pag. 79.

καὶ τόδε Φωκυλίδεω· πόλις ἐν σκοπέλῳ κατὰ κόσμον
οἰκεῦσα σμικρὴ κρέσσων Νίνου ἀφραινούσης.

Pag. 655. 8. αἱ δὲ ἐλπίδες αἱ μὲν ἥξειν λόχον ἐπὶ τῷ τῶν παραπιπτόντων φόνῳ, ἡ δὲ οὐ κτενεῖν μὲν δι' ἁρπαγῆς δὲ τὰ πάντων ἝΞειν. Cum Reiskio scribendum Ἡ μέν. Duae erant opiniones Antiochensium post seditionem, aut immissa cohorte obvium quemque passim contrucidatum iri, aut caedem non

futuram sed bona omnium iri 'direptum. Itaque scribendum δι' ἁρπαγῆς δὲ τὰ πάντων "Ηξειν. Exquisite enim δι' ἁρπαγῆς ἰέναι dicebant pro διαρπάζεσθαι.

Libanius I. 660. 8. Utinam, inquit, Diocletianus non tam proclivis ad civium caedem fuisset! οὕτω γὰρ οὑμὸς πατὴρ τὸ τοῦ πατρὸς ἑαυτοῦ ποτὲ σῶμα ὑπεδέξατο καὶ τῇ τετμημένῃ κεφαλῇ συγκατέCΚαψεν οὐκ ὀφειλούσῃ δίκην. Optime Reiske συγκατέΘαψεν emendavit. Praeterea leg. ΟΥ γὰρ "ΑΝ οὑμὸς πατήρ κτὲ. Quis non saepe vidit οὕτω et οὐ confusa, aut γάρ pro γὰρ ἂν scriptum?

Hinc emenda Hesychium v. Πόθεν: — μεθ' ὑποκρίσεως ἀντὶ τοῦ οὕτω. imo vero ἀντὶ τοῦ οὔ.

Libanius I. 669. 5. σὺ δὲ οὐΚ ἂν αἰτιαθῇς οὐδὲ ἐν φόβῳ ζῆν ἐᾷς. Qui αἰτιαθείης reposuerunt auxerunt malum. Una tantum literula vitium concepit. Legendum οὐC ἂν αἰτιαθῇς, Graeculorum errore αἰτιαθῆναι pro αἰτιάσασθαι posito.

Pag. 671. 12. χρηστὸς δὲ ὢν καὶ Φιλόδωρος (Theodosius qui Antiochensibus pepercit) χαρίζεται καὶ τῷ μεγάλῳ συνεδρίῳ καὶ τῷ μεγάλῳ δήμῳ τὸ καὶ ταῖς ἐκείνων ἱκετείαις πεπρᾶχθαί τι τῶν ἐπιεικεστέρων. Quaerit Reiske: „*quisnam est ὁ μέγας δῆμος et ὁ μικρός?*" Perspicuum est τὸ μέγα συνέδριον καὶ τὸν μέγαν δῆμον dici *Senatum populumque Constantinopolitanum*, quorum lacrymis et precibus Theodosius dixerat sese ad clementiam motum esse, id quod sequentia liquido demonstrant: ἐπεὶ ἔγωγε πέπεισμαι ταῦτα ἂν γενέσθαι τἀναντία βουλομένων οὐκ ἐκείνων μόνον ἀλλὰ καὶ πάντων ἀνθρώπων, ubi scribendum: ταὐτὰ ἂν γενέσθαι, *persuasum habeo* eadem *futura fuisse nolentibus non* illis *tantum* (Constantinopolitanis) *sed etiam quidquid est ubique hominum.*

Pag. 694. 7. τῶν λεγομένων κεφάλαιον ἃ τήνδε μέλλοντα τὴν πόλιν ἐπικλύσειν ἔστησας. Inserta vocula legendum — κεφάλαιον (ὅτι) ΤΑ τήνδε κτὲ.

Sequitur: ἡμεῖς μὲν οὖν χαλκῶν ἐμνημονεύομεν εἰκόνων, — ἀλλ' αἱ μὲν οἷός τις 'ΑΝΗΡ τὸ σῶμα δεικνύουσι, ψυχῆς δὲ εἶδος τοῖς ἔργοις μηνύεται. Quid sibi vult ἀνήρ in hac sententia? Nihil prorsus. At tu emenda: οἷός τις 'ΑΝΗΙ (ἂν ᾖ) τὸ σῶμα.

AD TOM. II.

Libanius II. 1. 14. *ὧν ἕνα τοῦτον εἰδὼς τὸν θαυμαςὸν Ἑλλέβιχον.* Scrib. *ἕνα τουτονὶ εἰδώς.* Erat ΤΟΥΤΟΝΕΙΕΙΔΩC. Tom. II. 239. 5. *ὧν εἷς οὗτος Τισαμενός*, verum est *οὑτοσί*, ut recte legitur pag. 240. 11. *οὑτοσὶ τοίνυν Τισαμενός.* et 244. 13. *μεγίςη ταῖς δίκαις ἄνθρωπος οὑτοσὶ βλάβη*, sed latet articulus plane necessarius in ΑΝΘΡΩΠΟC. Leg. *ἅνθρωπος οὑτοσί.*

Pag. 2. 2. *οἶμαι γὰρ αὐτὸν διὰ τὸ πεπεῖσθαί με τὰ παρόντα ἐπαινέσ*AI *σεσιγηκέναι.* Reiske: *fateor me locum hunc non intelligere.*" Scribe *ἐπαινέσ*ΕΙΝ et omnia erunt perspicua. Veteres *ἐπαινέσομαι* dicere solebant, sed in his passim peccant Graeculi *ἀκούσω* dicentes et *ᾄσω* et *γελάσω* pro *ἀκούσομαι*, *ᾄσομαι*, *γελάσομαι.*

Pag. 3. 1. *ἔδει μὲν ἡδεῖαν τότε ἀνθρώποις γενέσθαι τὴν ἀκοήν.* In ΤΟΤΕ latet ΤΟΙC, *ἡδεῖαν τοῖς ἀνθρώποις.*

Libanius II. pag. 5. 2. sic scribendum: *Ἀρκαδίῳ δὲ τί* ἌΝ *τις ἐγκαλέσειε; τῷ δὲ μετ' ἐκεῖνον τί; τῇ δὲ τούτων μητρί;* Vulgo *ἂν* abest et legitur *ἐκεῖνον τι ὁ τῇ δέ.* Nota interrogandi (;) interdum in *δέ* convertitur, nunc in *ὁ* mutata est.

Tom. IV. pag. 811. 5. *διὰ ταύτην οὖν, Φησὶ, νόμον εὖ ἔχοντα λύσομεν δὲ καὶ μάλα δικαίως.* Verum vidit Bastius: — *εὖ ἔχοντα λύσομεν; καὶ μάλα δικαίως.* In minutissima Codicum scriptura (;) et compendium voculae *δέ* accentu tantum dignoscuntur.

Pag. 6. 10. *περὶ τάφους τοῖς πολλοῖς ἡ Φροντίς.* Leg. *περὶ τάφ*ΟΥ. *Plerique* nulla salutis spe reliqua *de sepultura cogitabant.*

Pag. 8. 7. *ἀλγήσοντα δὲ* ἘΝ *ταῖς τῶν ἡμαρτηκότων ἀπωλείαις.* Ex perpetuo Graecitatis usu scribendum ἘΠΙ *ταῖς.* Constanter omnes dicebant *χαίρειν, ἀνιᾶσθαι, λυπεῖσθαι, μέγα Φρονεῖν ἐπί τινι*, non *ἔν τινι.* Aristophanes *Vesp.* 1317.

ἐπὶ τῷ κομᾷς καὶ σεμνὸς εἶναι προσποιεῖ;

Pag. 16. 5. leg. *οὐ γὰρ ᾔςην οὗτός τε καὶ ὁ κοινωνὸς ἀπο-*

κτεῖναι κυρίῳ, ψήφῳ ΔΕ *βασιλέως ἐφυλαξάτην*, ΤΟ ΜΕΝ *αὐτῶν ἐν τῇ κρίσει ϛήσαντες, τὰ δὲ ἐφεξῆς τῇ βασιλείᾳ τηρήσαντες.* Vulgo *δέ* omissum et editur *ἐφυλαξάτην τὴν τομὴν αὐτῶν.*

Pag. 17. 2. *καινὰς ἐπὶ ταῖς εἰωθυίαις δεήσ*ΕCΙΝ *εὑρίσκοντος.* Ratio et dicendi usus postulant *δεήσ*ΕΙC, quod scribae de more ad vicinum vocabulum accommodarunt.

Pag. 20. 1. *εἰπὼν οὖν αὐτὸς ἐπὶ τῶν αὐτῶν μένειν, εἰ παρὰ τῶν ταῦτα ὑπηρετούντων ἕτερόν τι γένοιτο ἔφη καὶ εἴδη σου κείσεσθαι.* Emenda: *εἰ* ΔΕ *παρὰ τῶν — ἔφη κἂ*Ν ΄ΙΔΗΙ ΟΥΚ ΕΙCΕCΘΑΙ. *ἔφη κἂν ἴδῃ οὐκ εἴσεσθαι.*

Pag. 30. I. *ἐν δὲ τοῖς ὀϛοῖς τούτοις ἐνεῖναί φασι καὶ* ΤΑ*ξιάρχων καὶ λοχαγῶν.* Supple *καὶ* ΤΑ *ταξιάρχων.*

Pag. 31. 14. ubi de Iuliani caede scribit: *ὁ δὲ προσπεσὼν ἦν καὶ τρώσας ***ός τις ἐντολὴν πληρῶν τῷ σφῶν αὐτῶν ἄρχοντι*, manifestum est *χριϛιανός τις* olim scriptum fuisse, quod cur sit obliteratum apparet.

Pag. 43. 5. *αὐτὸ δὲ (τοῦτο) — βεβαιοῖ μου τὸν λόγον τὸν ὑπὸ δαιμονίου τινὸς ἐλαύνεσθαι λέγοντα τὴν γῆν, τὰ δὲ τελευταῖα ταῦτα πῶς οὐ σαφῶς κακοδαιμον*ΟΥ*ντων*; Clamat sententia reponendum esse *κακοδαιμον*Ω*ντων*, id est *ὑπὸ κακοῦ δαίμονος ἐλαυνομένων.* In antiqua Graecitate ex *κακοδαίμων* formatur *κακοδαιμονᾶν* tantum, recentiores finxerunt verbum *κακοδαιμονεῖν* pro *ἀτυχεῖν*, quod verbo *εὐδαιμονεῖν* responderet. Vetus forma ex usu populi exemta in causa fuit ut scribae noviciam, quam solam noverant, substituerent sententiae securi.

Sic nulla est dubitatio, quin Demosthenes pag. 93. 24. ubi omnes libri servant: *νὴ Δία, κακοδαιμονοῦσι γὰρ ἄνθρωποι καὶ ὑπερβάλλουσιν ἀνοίᾳ*, dixerit *κακοδαιμονῶσι*, quo ipso ex loco Libanium, qui Demosthenem tenebat memoriter, suum *κακοδαιμονώντων* sumsisse suspicor.

Arctissima cognatio est et formae et significationis inter *κακοδαιμονᾶν* et simplex *δαιμονᾶν*, quemadmodum inter *χολᾶν* et *μελαγχολᾶν.*

Caeterum notandum est *κακοδαιμονεῖν* pro *κακοδαίμονα εἶναι* non esse verbum populi sed philosophorum *de vita beata* disserentium.

Libanius II. pag. 44. 12. *Φήσουσι τοίνυν με πλάττειν οὐκ ὄντα ΦόΒον τινές· τῶν γὰρ ἐναντίων ἕνα εἶναι τὸν ἀπεκτονότα.* Sententia clamat *Φό*N*ον* verum esse, quod in Codice repertum temere spreverunt. De eadem re pag. 47. 11. *τί λοιπὸν ἢ ἐν τοῖς ἡμετέροις εἶναι τὸν Φονέα;*

Pag. 48. 4. *ἀλλ' ὑμᾶς γε* ΧΡΗ *καὶ οὕτως ἀνιχνεῦσαι.* — *εἰ ταῦτα παρ' ὑμῶν ἐγίγνετο πολλοὺς ἂν εἴΔετε τοὺς βοῶντας, τοὺς λέγοντας, τοὺς διδάσκοντας τίς ὁ ἀρχιτέκτων τοῦ Φόνου.* Docet quid olim factum oportuisset. Itaque scrib. *ἀλλ' ὑμᾶς γ' ἐχρῆν* pro *χρή*. Tum leg. *πολλοὺς ἂν εἴχετε* pro *εἴδετε*. Neque enim *ἰδεῖν* habet in hac re locum, et si haberet sine articulo dictum oportuit *εἴδετε βοῶντας*, pro *τοὺς βοῶντας*.

Libanius II. 56. 3. *εἰ γὰρ θρήνου μὲν ἄξιος Ἕκτωρ τῷ Διὶ διὰ τὸ πλῆθος τῶν θυσιῶν, ἐγκαλεῖται δὲ ὁ Ζεὺς ὑπὸ τῆς Ἀθηνᾶς ἐν τοῖς Ὀδυσσέως πλάνοις ὡς ἀμελῶν ἀνθρώπου* ** *τεθυκότος, τίνα εἰκὸς εἰρῆσθαι περὶ τούτου* (Iuliani) *τοῦ τὰς ἁπάντων τῶν Ἑλλήνων ἐν τοῖς* ΔΕΚΑ *ἔτεσι παρελθόντος θυσίας;* Amissum est vocabulum sententiae prorsus necessarium *ἀνθρώπου* ΠΟΛΛΑ *τεθυκότος*. Praeterea mendosum est ΔΕΚΑ, in quo se mire torquet Reiskius. Verum est *ἐν τοῖς* ΔΥ' *ἔτεσι*, nempe *ἃ ἦρξεν*. Iulianus enim non *ante* Diis sacra facere coeperat quam esset imperio potitus. Deinde *per biennium* nullum intermisit diem quin uni aut pluribus Diis sacrificaret.

De brevi Iuliani imperio Libanius cum Iove sic expostulat Tom. I. 621. 22. *ἀλλὰ Λυδῶν μὲν βασιλεῖς, ὦ Ζεῦ, σπέρμα Γύγου* (ΤΟΥ add.) *τὴν χεῖρα μὴ καθαροῦ ὁ μὲν εἰς ἔτη προῆλθεν ἐννέα καὶ τριάκοντα, ὁ δὲ εἰς ἑπτὰ καὶ πεντήκοντα, καὶ αὐτὸς δὲ ἐκεῖνος ὁ δυσσεβὴς δορυΦόρος εἰς δυοῖν δέοντα τετταράκοντα, τούτῳ δὲ* (Iuliano) ΤΡΙΤΟΥ *προσάψασθαι μόνον ἐπὶ τοῦ μείζονος θρόνου δέδωκας.*

Libanius II. pag. 65. 23. *ἡνία τις αὐτῷ παρὰ τῆς σῆς γνώμης*

βέβληται. Natura rei et loquendi usus requirunt 'ΕΜβέβληται, ut apud Anacreontem nobili loco:

καλῶς μὲν ἄν τοι τὸν χαλινὸν ἐμβάλοιμι.

et passim, ut Latine *iniicere* frena.

Pag. 66. 5. ἐπαινοῦσι δὴ τὸν εἰπόντα·

τύχη τὰ θνητῶν πράγματα.

Notus versiculus est:

τύχη τὰ θνητῶν πράγματ', οὐκ εὐβουλία.

id est Cicerone interprete in *Tusc. Quaestt.* V. 9:

vitam regit fortuna, non sapientia.

Pag. 66. 24. χρὴ γὰρ οἴεσθαι καὶ τῇ τύχῃ κεῖσθαι ἐν οὐρανῷ θρόνον. Melius Iuvenalis:

Nos te,
nos facimus, Fortuna, deam coeloque locamus.

Pag. 68. 29. ὁ μέν γε (στιγματίας) ἐφέντος τοῦ δεσπότου ταῖς ὑπὲρ τοῦ μετώπου θριξὶν ἐπικαταβῆναι συγκαλύψας τοὔνειδος γελῴη ἂν ὡς δὴ οὐκ ἐστιγμένος. Est operae pretium cum his comparare locum Diphili apud Athenaeum pag. 225. A.

ἐνταῦθα γοῦν ἔστιν τις ὑπερηκοντικῶς,
κόμην τρέφων μὲν πρῶτον ἱερὰν τοῦ θεοῦ,
ὥς φησιν· οὐ διὰ τοῦτο γ' ἀλλ' ἐστιγμένος
πρὸ τοῦ μετώπου παραπέτασμ' αὐτὴν ἔχει.

Avari homines inquit, Tom. II. pag. 69. 20. φίλου ἀξιοῦντος ε ὐ π α θ ε ῖ ν ἀπὸ χρημάτων σκοτοδινιῶσιν. Est aliquid inter εὐπαθεῖν et εὖ παθεῖν, quod loci sententia postulat. Frequens haec confusio est, etiam inter εὐπαθοῦντες et εὖ παθόντες.

Libanius II. 70. 19. γίνεται δὴ κατὰ τὴν παροιμίαν ἀνὴρ ἐρῶν Μεσσηνίων δουλότερος. Proverbia huiusmodi ex Comoediis fere desumta sunt et metro ligata. Menander aut quis alius Comicus dixerat:

γίγνεται δ' ἐρῶν ἀνὴρ | Μεσσηνίων δουλότερος

aut:

ἀνὴρ ἐρῶν γὰρ δουλότερος Μεσσηνίων.

Pag. 71. 3. *τεθναίη θᾶττον ἢ προαπείποι.* Supple *θᾶττον* (ἌΝ) *ἢ προαπείποι moreretur* citius.

Quod est nonnullis locis obscurum quid sit *ὑποκορίζεσθαι*, perspicuum fit verbis Libanii II. 74. 2. *καλοῦμεν δὲ τῶν μὲν δούλων ἡμᾶς αὐτοὺς δεσπότας, τοὺς δὲ ἡμῶν αὐτῶν δεσπότας ἄρχοντας ὑποκοριζόμενοι τὴν ἀνάγκην εὐφήμῳ ῥήματι.*

Libanius II. pag. 75. 3. *οἱ μὲν δὴ χειρουργοὶ τέχναι αἵ τε ἄλλαι καὶ οἱ τὸν χαλκὸν ἐλαύνοντες ἄγρυπνοι.* Dittographia locum hunc vitiavit. Leg. *οἱ μὲν δὴ χειροτέχναι* ΟΙ *τε ἄλλ*ΟΙ *καὶ οἱ κτέ.* Erat in vetusto libro *χειροτέχναι* (superscr. *ουργοὶ*). Passim a Libanio *χειροτέχναι* appellantur, ut pag. 80. 18. *οὐ χειροτέχνης, οὐ ϛρατιώτης.* et pag. 102. 18. et alibi.

Memorabilis locus est apud Libanium II. 76. 21. de disciplina sacerdotali apud Veteres, ubi ait: *θεῶν ἱερεῖς δόξειαν ἂν τισιν ἐλεύθεροι. ἀλλ' εἰ νόμοι δεσπόται — μείζων ἐν ἱερεῦσιν ἡ δουλεία. πλείους γὰρ οἱ νόμοι, οἱ μὲν ὅσοιπερ καὶ τοῖς ἄλλοις, οἱ δ' ἐκείνοις διαλεγόμενοι μόνοις βρώσεώς τε πέρι καὶ ποτοῦ καὶ κουρᾶς καὶ ὑποδήσεως* (leg. *ὑποδέσεως*) *καὶ ἀμπεχόνης καὶ ϛρωμνῆς καὶ τῶν ἔτι βραχυτέρων ὡς περὶ τῶν μεγίϛων, καὶ δεῖ δὴ ζῆν ἐντὸς τῆς ἀκριβείας ταύτης ἢ οὐκ ἔϛαι συγγνώμη.* Praeterea, inquit, *in calamitatibus publicis populus sacerdotibus ob sacra neglecta irascitur et vim infert.*

Sunt in libris nonnumquam miri quidam ac portentosi errores, quia scribae ex Codice perroso aut lacero quod in buccam venit temere scribunt: quale est hoc apud Libanium II. pag. 84. 3. *οἷόν τι πάλαι γενέσθαι φασὶν ἐν τῇ πρὸς Μαντινείᾳ φιλανθρωπίᾳ τοὺς ϛρατηγοὺς ὑπὸ τῶν ϛρατιωτῶν ἀκοντισθῆναι.* Quid absurdius dici potest quam *ἡ πρὸς Μαντινείᾳ φιλανθρωπία*? Quia de acie ac proelio sermo est, emergit *ἐν τῇ πρὸς Μαντινείᾳ ἱππομαχίᾳ* (Xenoph. *Hellen.* VII. 5. 16. sqq.) in qua Xenophontis filius fortiter pugnans occubuit. Nemo tamen memoriae prodidit in ea pugna duces a militibus suis esse caesos.

Apud Libanium II. 86. 2. locus est ubi eaedem sententiae

bis verbis diversis enuntiatae leguntur. Secunda scriptura pag. 87. 17.—88. 4. genuina est et ab ipso Libanio profecta. Priorem vero pag. 86. 2.—87. 8. ad lacunam Codicis explendam nescio quis olim ex vetere interpretatione Latina neque perite neque eleganter concinnavit. Notum est idem in Simplicii libro *de Coelo* usu venisse.

Libanius II. pag. 88. 1. *καὶ ὁ Ζεὺς ἔστενεν „ὅθ' ἑὸν φίλον υἱὸν ὁρᾶτο" πονοῦντα ἐν τοῖς ἄθλοις, οὓς ὁ Σθενέλου προὔβαλλεν, ἐμοὶ δὲ δοκεῖ μηδ' αὐτὸς διαφεύγειν δουλείαν. τὸ γὰρ καταφυγὴν οἱ κατασκευάσασθαι τὸν* ΠΙΘΟΝ — *δοῦλον ἐποίει τὸν ἐν τῇ τάξει τοῦ κελεύοντος.* Reiske: „*quod* dolium *significetur*, *sub quo* Iupiter *se abscondiderit haud intelligo.*" Facile credo; sed non de Iove haec dici sed de Eurystheo, Stheneli filio, certum est. Emenda igitur: *ἐμοὶ δὲ δοκεῖ μηδ' αὐτὸς* ΟΥΤΟΣ *διαφεύγειν δουλείαν*, id est *ὁ Σθενέλου Εὐρυσθεύς, ὁ ὢν ἐν τῇ τάξει τοῦ κελεύοντος.* Eurysthei *dolium* commemorat Diodorus Siculus IV. 12. 2. *ἰδὼν ὁ βασιλεὺς (Εὐρυσθεὺς τὸν Ἡρακλέα τὸν κάπρον) ἐπὶ τῶν ὤμων φέροντα φοβηθεὶς ἔκρυψεν ἑαυτὸν εἰς χαλκοῦν πίθον.* Idem Apollodorus narrat *Biblioth.* II. 5. *φασὶ δὲ ὅτι δείσας (ὁ Εὐρυσθεὺς) πίθον αὐτῷ χαλκοῦν εἰσκρυβῆναι ὑπὸ γῆς κατεσκεύασεν.* Manifestum est hunc ipsum esse *πίθον*, de quo loquitur Libanius: itaque non ad Iovem, sed ad Eurystheum haec esse referenda.

Libanius II. pag. 88. 25. *καὶ ἀποθνήσκοντί γε (δούλῳ) φόβος οὐδεὶς ταφῆς. περιταφέα γὰρ αὐτὸν ἔχει τὸν δοκοῦντα μὲν δεσπότην ὄντα δὲ δοῦλον.* Optime Dindorf. ad St. Thes. emendavit *φόβος οὐδεὶς ταφῆς πέρι. ταφέα γὰρ ἔχει κτέ.*

Mirifico errore in libris confunduntur *μΑκρός* et *μΙκρός*, ut II. 90. 12. *γεγόναμεν οὐκ ὀλίγων ἤδη δεσποτῶν ἐν μικρῷ χρόνῳ.* Antiochia enim et tota Syria mutavit saepius dominos sed per longam annorum seriem *ἐν μΑκρῷ χρόνῳ.*

Pag. 99. 7. *ἀλλ' ὅπως μοι φυλάξ*ΗΙϹ *διὰ τέλους τὸν νόμον.* Omnes et veteres et recentiores constanter eo sensu dicebant *ὅπως — φυλάξ*ΕΙϹ, sed pari fere constantia librarii coniunctivum etiam cum barbarismo substituunt.

Pag. 103. 2. de saltatorum et mimorum nequitia et avaritia indignabundus scribit: *δεῖ γὰρ αὐτοὺς κατέχειν δόσεσι καὶ δεδιέναι δρασμόν. εἶτ' οὐκ εὐχόμεθα τοῦτο γενέσθαι τἀγαθὸν* (id est *ἀποδρᾶναι αὐτούς*) *καὶ τὴν νῦν οὐ καθαρὰν γενέσθαι πόλιν.* Suadente sententia iterandum est *καθαράν*, ut sit: *τὴν νῦν οὐ καθαρὰν* (*καθαρὰν*) *γενέσθαι.*

Pag. 103. 11. *ὡς κακῶς πράξοντος τοῦ θεάτρου μὴ τούτων προCΤεθέντων τῶν χρημάτων.* Alius liber *προΤεθέντων*: nondum est satis, namque expuncta literula scribendum *προΕθέντων τῶν χρημάτων.* Paullo ante dixerat: *μενοῦσιν εἰ καὶ μηδεὶς τοῦτο διδοίη τἀργύριον.* Notum est et frequens *προΐεσθαι χρήματα.* II. pag. 219. 15. *ἃ πρόοιτ' ἄν τις πολλῶν συνειδότων οὐκ ἔχων τοὺς εἰσομένους κρεῖττον ἡγήσατο μὴ δοῦναι.*

Plane gemellum mendum olim maculabat locum Isocratis pag. 146. B. *οὐ γὰρ ἐδέδισαν μὴ — πολλὰ πράγματα σχόντες μέρος τι κομίσαιντο τῶν προCθεν* "ΟΝτων pro *προΕΘΕΝτων.*

Pag. 107. 4. *ὥσπερ* 'Ἀπὸ *νόμου προστεταγμένον.* quis dubitat quin 'Υπὸ *νόμου* sit unice verum?

Pag. 116. 5. *ὁ μὲν γὰρ οὐκ εἶχε χάριν τοῦ εἰωθότος τυχ*ΕΙΝ, *οἱ δὲ ἠγανάκτουν ὀφειλομένων στερόμενοι.* Durissime Reiske *τοῦ* (ΤΟΥ) *εἰωθότος.* Leg. *οὐκ εἶχε χάριν τοῦ εἰωθότος τυχ*ΩΝ. Nunc demum apte et concinne verba composita sunt: *ὁ μὲν — τυχών, οἱ δὲ — στερόμενοι.*

Pag. 121. 19. *ἀποδόμενος τοὺς ἀγροὺς καὶ μικροῦ τὴν τιμὴν ἅπασαν αὐτοῦ φαγών.* Leg. *ἅπασαν* ΚΑΤΑ*φαγών*, quod est in tali re perpetuum et necessarium. Quid notius quam *τὰ πατρῷα κατεδηδοκώς*? et sic *καταπίνειν τὴν οὐσίαν, κατακυβεύειν, κατοψοφαγεῖν* et multa similia dicebantur.

Libanius II. pag. 127. 4. *οὐκοῦν χείρων μὲν ἐντεῦθεν ὁ ἀθλητής, χείρων δὲ ὁ στρατιώτης φευγόντων τὴν οὐδὲν πλέον αὐτοῖς φέρουσαν ταλαιπωρίαν.* Reiske temere *φευγόντων* tentavit nescius esse Atticam formam *imperativi*, quod si sciolis suboluisset de more *φευγέτωσαν* supposuissent, ut multas alias formas Atticas obliterarunt.

Pag. 129. 3. *θαυμαςός γε ἡμῖν ἥκεις τοῖς λόγοις ἐπίκουρος, ὃς καὶ τοὺς τὸν ἄλλον* ЄΙΔΟΤΑϹ *χρόνον ἐξέμηνας καὶ ζητεῖν ἔχειν ἃ τέως οὐκ ἠξίουν ἐποίησας.* Mendosum est *εἰδότας*. Sententia clamat pro *εἰδότας* rescribendum esse ϹΙΓΩΝΤΑϹ. Qui *tacebant* antehac nunc volebant oratores esse videri. Male supplevit aliquis Codicis lacunam ϹΙ***ΤΑϹ.

Libanius II. pag. 132. 10. *μέρος γε ἕν τι — ἀποδίδως.* Leg. *μέρος ἕν γέ τι.* Summa constantia Graeci omnes eo sensu dicebant *εἷς γέ τις, ἑνός γέ του, ἑνί γέ τῳ, ἕν γέ τι, ἁμωσγέπως* et sim. Recte Reiske I. pag. 114. 4. reposuit: *δι' ἑνός γέ του τῶν ὑπὸ τὴν βάσανον ἀγομένων.* pro *δι' ἑνός γε τούτων.*

Pag. 140. 5. *ὁ δ'* ЄΙΧ*ετο τῇ τέχνῃ τῇ περὶ τὸν ἄργυρον.* Non est sanum *εἴχετο* in tali re. Veram lectionem monstrat locus in vicinia 139. 26. *εἱλκύσθη τοῖς σκεύεσι τοῖς ἀργυροῖς*, nempe ЄΙΛΚ*ετο τῇ τέχνῃ.* *Trahuntur* homines cupiditate et illecebris.

Pag. 167. 5. recipienda est Reiskii coniectura: *ὅτου γὰρ ἂν ἱερὸν ἐκκόψωσιν ἀγροῦ οὗτος* (vulgo *τούτῳ*) *τετύφλωταί τε καὶ κεῖται καὶ τέθνηκε. ψυχὴ γὰρ τοῖς ἀγροῖς τὰ ἱερά.*

Pag. 172. 9. *πῶς δὲ οὐκ ἐν οἷς πράττου*ϹΙ ΚΑΙ *τῇ σῇ γνώμῃ πολεμοῦσι;* Molesta est copula quae nihil copulat: at tu supple: *πράττουσι* ϹΟΙ *καὶ τῇ σῇ γνώμῃ πολεμοῦσιν;*

Libanius II. 173. 2. *ταυτὶ δὲ [τὰ] παρὰ τούτων ἐλέγετο μὲν καὶ παρὰ Φλαβιανῷ πολλάκις, ἠλέγχθη δὲ οὐδεπώποτε.* Expunge *τά.* Graeculorum vitio dicitur ΠΑΡΑ *τούτων ἐλέγετο* pro *ὑπὸ τούτων.*

Pag. 177. 7. *ἐν ταῖς τραγῳδίαις ὁ τὸν τύραννον εἰσιὼν οὐκ ἐςὶ τύραννος.* Eodem modo dixit Tom. III. 376. 7. *ὁ τὴν Πλαγγόνα εἰσιών.* Sumsit hoc loquendi genus a Demosthene pag. 418. 14. *ἐν ἅπασι τοῖς δράμασι τοῖς τραγικοῖς ἐξαίρετόν ἐςιν ὥσπερ γέρας τοῖς τριταγωνιςαῖς τὸ τοὺς τυράννους καὶ τοὺς τὰ σκῆπτρα ἔχοντας εἰσιέναι.*

Pag. 182. 3. *τὸν Νεῖλον δὲ ἐςιᾷ ἀναβαίνειν ἐπὶ τὰς ἀρούρας*

πείθουσα (sic Reiske: Codd. πείθοντα), ὧν οὐ ποιουμένων ὅτε τε χρὴ καὶ παρ' ὧν οὐδ' ἂν αὐτὸς ἐθελήσειεν. Ostendi alio loco scribendum esse: τὸν Νεῖλον δὲ ἹΕΡΑ ἐςὶ ΤΑ — πείθοντα. Nunc demum intelligitur: ὧν οὐ ποιουμένων.

Libanius postquam dixit II. 196. 1. principem Theodosium ab improbis hominibus esse deceptum (τοιοῦτον ἐργαςήριον ἠπάτησΕΝ. leg. ἠπάτησέ CΕ.) blandissime addidit: πολλοὺς δὲ καὶ θεοὺς παρὰ τῶν ΘΕΩΝ μαθόντες ἴσμεν ἀπατηθέντας. *Multos deos quoque* (inquit) *scimus esse deceptos edocti a* — a quibus? An ab ipsis Diis? Credebantur stultissime Dii immortales coram praesentes cum Iuliano confabulari, sed non cum Libanio, opinor. Unde igitur Deos quoque esse deceptos sciebat? Nempe ab Homero et Hesiodo. Noti sunt Xenophanis versiculi:

πάντα θεοῖς ἀνέθηκαν Ὅμηρός θ' Ἡσίοδός τε.
κλέπτειν, μοιχεύειν τε καὶ ἀλλήλους ἀπατύλλειν.

Emenda igitur: παρὰ τῶν π ο ι η τ ῶ ν μαθόντες. Compara locum II. 87. 32. ἑπομένοις τῇ παρὰ τῶν ποιητῶν διδασκαλίᾳ δουλεῦσαι λεγούσῃ τὸν Ἡρακλέα.

Pag. 202. 2. ἦν σοι, ὦ βασιλεῦ, κηρῦξαι· „μηδεὶς (ΔΕ) τῶν ὑπ' ἐμοὶ νομιζέτω θεοὺς μηδὲ τιμάτω." Sententia loci respuit additum δέ.

Fanatici monachi templa paganorum vastabant opesque diripiebant. Tom. II. pag. 203. 10. „*quo iure?*" quaerit Libanius. πῶς δὲ τὰ μὲν κ α τ α φ έ ρ ο υ σ ι, τὰ δ' ἀράμενοι φέρουσιν; Non est hic verbo καταφέρειν locus. Sententia postulant *vastant*, *delent*, *solo aequant:* itaque τὰ μὲν καταφΘΕΙρουσιν emendandum. Notum est φθείρειν et φέρειν sexcenties inter se confusa esse. Ostendi saepe alias, ostendi nuper novo exemplo ad Strabonem.

Libanius II. 206. 6. ἀμφοτέρων εὐεργέτης εἰκότως ἂν δοκοίην οἷς τε συμβουλεύω καὶ ΠΕΡΙ ὧν παρελήλυθα. Leg. καὶ Ὑπὲρ ὧν.

Libanius II. pag. 207. 8. περὶ μὲν οὖν τῶν ἄλλων ἃ ΔΗ κεῖται τῶν ἐν τοῖς διδασκαλείοις κακῶς. Leg. ἃ ΔΙΑκειται ἐν

τ. δ. κακῶς, ut pag. 218. 7. τὰ δὲ τῶν ἄλλων ἴσως μὲν οὐδ' αὐτὰ καλῶς διάκειται, et sic omnes loquuntur.

Deplorans Libanius collegarum inopiam et miserias pag. 210. 10. ita dicit: συγκαθήμενοι πρὸς ἀλλήλους τὰ αὐτῶν ὀδύρονται, ὁ δὲ ὡς δεινοτάτων τῶν αὐτοῦ μνησθεὶς ἀκούει χαλεπωτέρΩΝ. Postulat Graecitatis usus χαλεπώτερΑ.

Pag. 215. 5. οἱ γὰρ ἐκ τοῦ παιδεύειν πεπλουτηκότες ἐν τοῖς ἔμπροσθεν χρόνοις δόξαν πεποιήκασιν ὡς τῆς τέχνης μάλιστα παρεχούσης 'ΕΝεργάσασθαι χρήματα. Vitiose abundat praepositio: ἐργάζεσθαι χρήματα omnes in ea re dicebant.

Libanius II. pag. 215. 19. πότερ' οὖν ὑμῖν δοκεῖ μέγα δύνασθαι ῥητορικὴ — καὶ τὰς ἀρχὰς ἁπάσας οἱ λέγειν ἐπιστάμενοι λαμβάνειν — ἢ τοὐναντίον ἀπερρῖφθαι καὶ ἀπεληλάσθαι καὶ περιυβρίσθαι καὶ τὸ τῶν Μεγαρέων πεπονθέναι [ῥητορική τε καὶ ῥήτορες] ἔξω καὶ λόγου καὶ ἀριθμοῦ κείμενοι; Redeant in marginem verba ῥητορική τε καὶ ῥήτορες. Ad τὸ τῶν Μεγαρέων annotat Reiske: „*ut ipsis urbe foroque interdicatur*, *ut olim Megarenses Athenis exclusi sunt edicto.*" Nihil minus Libanius cogitat, sed obversatur illi notissimum oraculum (Phot. v. ὑμεῖς δ', ὦ Μεγαρεῖς):

ὑμεῖς δ', ὦ Μεγαρεῖς, οὔτε τρίτοι οὔτε τέταρτοι,
οὔτε δυωδέκατοι, οὔτ' ἐν λόγῳ οὔτ' ἐν ἀριθμῷ.

unde multi sunt multorum ioci. Callimachus in noto epigrammate:

τῆς δὲ ταλαίνης
νύμφης ὡς Μεγαρέων οὐ λόγος οὐδ' ἀριθμός.

Theocritus XIV. 48.

ἀμὲς δ' οὔτε λόγω τινὸς ἄξιοι οὐδ' ἀριθμητοί
δύστανοι Μεγαρῆες.

hinc igitur Libanius sumsit suum ἔξω καὶ λόγου καὶ ἀριθμο κείμενοι.

Pag. 217. 3. εὑρήσει — κρίνει. aequanda haec sunt et κρινεῖ legendum.

Libanium II. 220. 9. καὶ ὁ θηρίων πλῆθος ὠνούμενος καὶ τοὺς

πρὸς ταῦτα μαχΟμένους ἰχνεύων. Numquam, credo, reperisset, sed τοὺς μαχΟΥμένους. Perfrequens in libris his error est. Sine mendo pag. 249. 8. θηρία δ' οὐκ ἐβούλοντο τρέφειν οὐδὲ τοὺς ταῦτα ὑπομενοῦντας ἀνθρώπους.

Pag. 220. 16. ἐνθένδε ΠΡΟC ἑτέραν ἀνιϛαμένους πόλιν. pessime pro ЄIC ἑτέραν. Praepositionum siglae huiusmodi menda pariunt.

Pag. 228. 3. παροξύνειν — περιϛήσειν. Leg. παροξυνεῖν.

Bis molestissimum τι ex sq. Π natum irrepsit pag. 229. 1. οὔτε ἔξω τούτων οὐδὲν ἐπράχθη [τι] Παρ' ἐμοῦ, et post pauca: ὄμνυμι πάντας θεοὺς μήτ' ἀκηκοέναι [τι] Παρὰ Μενεδήμου — μήτε συμβεβλῆσθαι μηδέν.

Pag. 232. 9. ἐν ξένοις, ἐν πολίταις, ἐν τοῖς ἐμΟΙ Φιλτάτοις. Sic Reiske; libri ἐμοῖς, quod unice verum est. τ ἀ μ ὰ Φίλτατα Graeci dicebant, non τὰ ἐμοί.

Pag. 235. 10. τίς οὐκ οἶδε τὰς — ἐκείνων ἐμβολὰς — ὧν καθ' ἑκάϛην Ἡρπάζοντο πόλεις. Urbs *rapi* non potest, sed *diripi*. Scrib. ἑκάϛηΝ ΔΙηρπάζοντο.

Libanius II. 241. 21. ὥϛε εἰ τούτῳ σεμνύνεσθαι δώσομεν κἀκείνοις, καὶ πολλῷ γε πλεῖον ἐκείνοις, ὅσῳ τῆς θεραπείας ἧς οὗτος ἀπέλαυεν οὐκ ἦν ἐκείνοις. Reiske: „*scil.* ἀπολαύειν. *frequens enim, sed saepe nimis durus est Libanius in ellipsibus.*" Est Libanius in iis nonnumquam paullo durior, sed vulgata lectio non est elliptica sed vitiosa. Correxerim: τῆς θεραπείας ἧς οὗτος ἀπΟλαύЄΙΝ οὐκ ἦν ἐκείνοις. Nullo modo enim ἀπολαύειν omitti potuit, in ἧς οὗτος de more ellipsis est. Idem vitium maculat locum Demosthenis pag. 43. 15. εἴ τι πάθοι (Philippus) καὶ τὰ τῆς τύχης ἡμῖν ὑπάρξαι, ἥπερ ἀεὶ βέλτιον ἢ ἡμεῖς ἡμῶν αὐτῶν ἐπιμελούμεθα [καὶ τοῦτ' ἐξεργάσαιτο] ἴσθ' ὅτι κτἑ. Rectissime Dindorfius scioli emblema delevit. Verum esse arbitror: ἥπερ ἀεὶ βέλτιον ἢ ἡμεῖς ἡμῶν ἐπιμελЄΙΤΑΙ, ἴσθ' ὅτι. Exortus est nescio quis qui non intellecta ellipsi in ἢ ἡμεῖς coniungeret ἢ ἡμεῖς ἐπιμελούμεθα deinde αὐτῶν additum est.

Libanius II. 245. 20. δῆμος δὲ πεισθεὶς ὡς ἄρχοι τοῦ ἄρχοντος καὶ ὑφ' ᾧ τέτακται τῷ νόμῳ τοῦτον ἐξ ὕβρεως ὑφ' ἑαυτῷ πεποίηται, πολλὰ κινῶν τῶν καθεστηκότων ἔρχεται. Reiske: „*aut κινήσων legendum est aut in ἔρχεται est vitium.*" Facillimum est emendare Ἄρχεται. Plurimis locis haec inter se perturbata videbis. cf. pag. 387. 8.

Pag. 247. 16. εἰ μέν τις ἐν ἀγορᾷ μαχόμενος ἢ ἄρχων χειρῶν ἢ καὶ ἀμυνόμενος. Ex certo et constanti Atticorum usu supplendum: ἄρχων χειρῶν (ἀδίκων).

Pag. 269. 23. εἰ οὖν ὑπὸ τῶν πολλοὺς ἀπεκτονότων ἔκεισΘΟΝ πληγέντε. Graecum est ἐκείσθην, et ἔκεισθον barbarum. Sed nesciebant hoc Libanius et Iulianus caeterique οἱ ἀττικῶς (non ἀττικιστὶ) γράφοντες.

Libanii discipuli in seditione Antiochina clam urbe cesserant, multum indignante magistro. ποίας δ' οὐκ ἀφῆκα φωνάς; (inquit Tom. II. pag. 270. 3.) τίνας δ' οὐκ ἐφθεγξάμην λόγους; θανατώντων εἶναι λέγων καὶ παραπαιόντων τὴν μετάστασιν καὶ τὰ μὲν ΔΕΔοικότων δεινὰ, τὰ δὲ δεινὰ θαρρούντων. Reiske δεδοικότων ΟΥ δεινὰ reponens auxit malum. Reperit enim loci sententiam, sed non habet ea verborum compositio Graecum colorem. Corrige τὰ μὲν ἈΔΕΑ ΔΕΔοικότων, τὰ δὲ δεινὰ θαρρούντων. Cur ἀδεᾶ perierit vides.

Libanium II. pag. 271. 5. de studiosa iuventute ita scribit: ἐπιθυμίᾳ μὲν ἀργίας ἧκον ἐκεῖσε, προσποιοῦνται δὲ τῶν ἡδέως ἐργαζομένων εἶναι. Sententia est: „simulant se lubenter studiis operam *daturos fuisse.*" itaque inserta vocula scribendum: τῶν ἡδέως ἌΝ ἐργαζομένων εἶναι. Querimur nonnumquam Professores de discipulis nostris aut impares aut imparatos studiis Academicis esse dictitantes, sed cum Libanii discipulis comparati tales esse videbuntur ut iis contenti esse possimus.

Pag. 275. 14. ἐγὼ δὲ Ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἀνάγκης ἐκλιπὼν τι τῶν εἰωθότων ἔχω τὸν γραφόμενον Graecum est Ὑπὸ τῆς αὐτῆς ἀνάγκης.

Libanius II. 277. 8. *καὶ οὐκ αἰσχύνεται πόλεμον αἰρόμενος πρὸς τοὺς οὐκέτι λυπεῖν* ΟΥ ΔΥΝ*αμένους*. Manifesto mendosa haec scriptura est. Periit una syllaba. Leg. *οὐκέτι λυπεῖν* ΟΥΔΕΝ *δυναμένους*.

Idem vitium eximendum pag. 287. 13. *πότερον ἄμεινον — ἰσχύειν ἢ* ΜΗ ΔΥΝ*ασθαι*; imo vero: *ἢ μη*ΔΕΝ *δύνασθαι*.

Manifestum tenemus emblema pag. 290. 5. *οἱ τὸν ἱππόδρομον γεωργοῦντες [οἷς ἐντεῦθεν ἀργύριον]*. Corrumpit lepidum dictum frigida interpretatio.

Pag. 291. 20. *ἂν μὴ φεύγητε τὰ βιβλία μηδὲ ἥδιω νομίζητε τούτων ἃ νῦν διῆλθον*. Corrige *νυν*ΔΗ (id est *ὀλίγον ἔμπροσθεν*). *διῆλθον*. Optime Graece dicendum est *ἥδιω* -ΤΩΝ *ἃ νυνδὴ διῆλθον*.

Libanius II. 295. 25. *τοῦτ' ἐμοὶ τὰς πολλὰς τὰς νῦν ἀθυμίας ἐκβάλ*ΗΙ *τῆς ψυχῆς*. Quis non videt *ἐκβαλ*ΕΙ esse verum? Solent librarii -ΕΙ in -ΗΙ convertere, de qua re infra plura dicam.

Pag. 298. 5. *παραδοθήσεσθαι — ὑπομένειν*. imo vero *ὑπομενεῖν*.

Pag. 301. 22. *τὸν πλοῦτον ἑτέρωσε* ΚΑ*ταθέμενοι* sensu vacuum est. Leg. ΜΕ*ταθέμενοι*. ut pag. 302. 9. *μεταθέντες ἄλλοσε τὰ συνειλεγμένα*.

Pag. 307. 5. ΣΥΝ*τυγχάνειν ἡμῖν τινὰς οὐκ ὀλίγους εἶναι δοκοῦντας φίλους*. Leg. 'ΕΝ*τυγχάνειν*, id est *visere*, *convenire* aliquem de industria domi suae; *συντυγχάνειν τινί* est *casu alicui obviam fieri*, *fortuito incidere in aliquem*.

Pag. 308. 2. *εἴ* ΓΕ *λέγειν βουλομένους ἐπεῖχον*. Leg. *εἰ* ΚΑΙ *λέγειν βουλομένους*.

Libanius de sua erga discipulos indulgentia et facilitate loquens ita dicit Tom. II. 313. 12. *νέους δὲ παρ' αὐτοῖς ἀκούων* ΓΕΝΕΙΑ *τρέφειν οὐκ ἐποίησα τὸ τῶν ἠδικημένων*. Quid igitur

deliquit iuvenum caterva? *Barbam alebant* γένεια ἔτρεφον, at erant omnes imberbes, ut opinor: idque *domi suae* παρ' αὑτοῖς, at non poterant id facere, credo, apud alios. Peccabant id, quod in patria nostra inauditum est et summo iure flagitiosum habetur, sed in Gallia Parisiis pervulgatum est. Quid igitur? Non γένεια, sed γ ύ ν α ι α ἔτρεφον παρ' ἑαυτοῖς. Proprium est in ea re verbum τρέφειν. Libanius IV. 675. 14. ὁ δὲ ἑταίραν τρέφει τοῦ πατρὸς καταφρονῶν.

Libanius II. 321. 12. ὁ τὸ στρατόπεδον ἐπ' αὐτὸν πολλοῖς καὶ μεγάλοις ἀδικήμασι κεκινηκὼς καὶ τοῖς 'Ιουλιανοῦ διασωθεὶς δάκρυσιν. Reiske: „[ἐπ' αὐτόν] *Iulianum puta.*" Noli putare, quia si Iulianum in se concitasset eique princeps veniam dedisset, dici non poterat Iuliani *lacrymis* esse servatus et ex capitis periculo ereptus. Una literula correcta restituet rem. Leg. 'ΕΦ' αὑτὸν κεκινηκώς. Multis et magnis iniuriis homo dicitur exercitus iram in se concitavisse, a quo quum ad necem exposceretur Iulianus multis lacrymis militum iram deprecatus ei salutem attulit.

Libanius II. 322. 4. Iulianus, inquit, Phoenices praesidem te fecit: σὲ μὲν γὰρ οὐκ ἠπίστατο, ὑπὸ Φίλου δὲ ἐξηπατΑτο. Non *decipiebatur*, sed *deceptus erat* princeps, ἐξηπάτΗτο.

Post pauca pag. 325. 7. εἰ τὴν ὥραν ἔφην ἐκεῖνον ἀποΔΕδόσθαι. Natura rei *aoristum* postulat, ἀποΔόσθαι. Perfectum est πεπρακέναι.

Libanius II. pag. 324. 13. σὺ δὲ ἀνέστης καὶ 'ΑΝεπήδησας. Si quis *celeriter se proripit* aut ἐκπηδᾶν dicitur aut ἀποπηδᾶν, itaque 'ΑΠεπήδησας scribendum. ut pag. 346. 26. προσῆλθε πρῴην τινὶ τῶν καλῶν καὶ ἐπειρᾶτο πείθειν. ὁ δὲ ἀπεπήδησεν.

Pag. 348. 7. ὁ δ' ἐκάθητο π ε ρ ὶ τὴν κλίμακα δακρύειν μὲν οὐ τολμῶν, — στένων δ' ἀδακρυτί. Non poterat *circa* scalam sedere: itaque emenda ΠΑΡΑ τὴν κλίμακα.

Libanius II. 356. 13. ὁ δὲ ὥσπερ εἶχε τάχει διὰ τῶν κλι-

μάκων ἀναβάς Graecum est *ὥσπερ εἶχε τάχους*, ut *ὡς ποδῶν εἶχεν* et sim. cf. IV. 458. 24. *Φεύξομαι ὡς ἔχω τάχους.* et IV. 517. 17. *ὡς ἔχουσι τάχους πορεύεσθαι.* Postquam *ὥσπερ* in *ὅσῳ περ* conversum est *corrector* *τάχ*ΕΙ pro *τάχ*ΟΥϹ substituit.

Pag. 358. 8. *δώροις ἐκείνους ἐΦ' ἑαυτῷ ποιούμενος.* Quod loci sententia requirit Graece dicitur 'ΥΦ' *ἑαυτῷ ποιούμενος.*

Apud Libanium II. 366. 12. Alexander nescio quis filium ad artem oratoriam discendam Romam misisse dicitur. Rediit iuvenis Antiochiam mutus et elinguis, *οὐδὲν εἰδὼς ὧν εἰδέναι χρῆν — οὐδὲν ὢν ἀνδραπόδου βελτίων.* Rhetores Antiochenses igitur gaudio exsultabant: *τοιούτου*, inquit, *ἥκοντος ἡμῖν ἀπὸ 'Ρώμης ἑρμέου — καὶ τῶν 'Αττικῶν λόγων ὠΦελουμένων.* Reiske putavit *ἑρμέου* esse nomen proprium et Alexandri filium *Hermeam* appellatum fuisse. Legendum est *ἑρμαίου.*

Ut apud Atticos sic passim apud Libanium si cui necopinato lucrum aliquod aut emolumentum insperatum evenisset id *ἑρμαῖον* vocatur. ut pag. 303. 19. *ἑρμαῖον αὐτῶν τὴν τῆς πόλεως ἀτυχίαν ἡγησάμενος.*

Iuvenes Antiochenses Decurionum filii studiorum causa aut Berytum proficiscebantur Iurisprudentiae daturi operam, aut Romam ad linguam et litteras Latinas cognoscendas. Reversi in patriam decurionatus vacationem impetrabant, *ἵν' ἀΦορμὴν εἰς τὸ τὴν βουλὴν ἐκδῦναι τοὺς νόμους μὲν ἔχοιεν οὗτοι, τὴν γλῶτταν δὲ ἐκεῖνοι*, teste Libanio II. pag. 538. 1.

Pag. 379. 3. *Φρόντιζε τοίνυν τοῦ μετὰ ταῦτα χρόνου καὶ βούλ*ΕΙ *τοὺς Φίλους ἐπαινέτας μᾶλλον ἢ μεμΦομένους ἔχειν.* Pro *βούλει* scripserat *βούλ*ΟΥ.

Pag. 392. 4. *γράμματα τῆς σῆς δεξιᾶς λαβὼν ταῦτα εἰς τὴν βουλὴν εἰσέπεμψε τῶν παρ' ἐκείνης τευξόμεν*Α, imo vero *τευξόμεν*ΟϹ.

Pag. 396. 14. *οὐδ' ἑτέρας πολιὰς αἰδούμενος*, sensu vacuum est *ἑτέρας*: scrib. *οὐδ*Ε ΤΑϹ *πολιάς.*

Pag. 397. 8. *καίτοι καὶ εἰ τοῖς ἄλλοις αὐτὴν βελτίω πεποιηκὼς* 'ΕΝ *τούτῳ μόνῳ λελύμαντο.* Vitiose abundat *ἐν*. Legendum: 'ΕΝΙ (*ἑνὶ*) *τούτῳ μόνῳ.*

Pervulgato Graeculorum errore scribitur pag. 399. 13. *ἀφῶμεν εἰ δοκεῖ τὸν Ἀθηναίων δῆμον καὶ τὴν* ΠΝΥΚΑ, pro *τὴν Πύκνα.* Memorabilis est *περὶ τῆς Πυκνός* locus apud Hesychium: *Πνύξ: τόπος Ἀθήνησιν, ἐν ᾧ αἱ ἐκκλησίαι ἤγοντο* ΠΑΛΑΙ *μὲν πᾶσαι,* ΝΥΝΙ *δὲ ἅπαξ ὅταν ϛρατηγὸν χειροτονῶσιν.* Descripsit haec nescio quis ad Platonis *Critiam* pag. 112. A. *Πνὺξ τόπος Ἀθήνησιν ἐν ᾧ* (*αἱ*) *ἐκκλησίαι* 'ΕΓΙΓΝΟΝΤΟ *πάλαι μὲν πᾶσαι,* ὝΣΤΕΡΟΝ *δὲ ἅπαξ ὅταν* ΤΟΝ *ϛρατηγὸν χειροτονῶσιν.* Huius annotationis auctor vixit quo tempore Athenis comitia praetori creando semel quotannis haberentur, sed qui haec ad Platonem adscripsit multis saeculis post id fecit quum esset olim de Athenis actum. Itaque pro *νυνὶ δέ* substituit *ὕϛερον δέ*, sed negligenter retinuit *ὅτ*ΑΝ *τὸν ϛρατηγὸν χειροτον*ΩΣΙΝ quum de re olim praeterita *ὅτε* – *ἐχειροτόνουν* dictum oportuisset. Recte autem servavit articulum ΤΟΝ *ϛρατηγόν*, idque veteri grammatico apud Hesychium necessario reddendum, quoniam *unus* tantum *ϛρατηγὸς* tum Athenis creabatur, qui *σεμνῶς πάνυ* appellabatur *ϛρατηγὸς ἐπὶ τῶν ὅπλων*, sed nihil aliud curabat quam annonam et rem frumentariam. Philostratus *de vit. Sophist.* pag. 225. *Λολλιανὸς ὁ Ἐφέσιος προὔϛη τοῦ Ἀθηναίων δήμου ϛρατηγήσας αὐτοῖς τὴν ἐπὶ τῶν ὅπλων. ἡ δὲ ἀρχὴ αὕτη* ΠΑΛΑΙ *μὲν κατέλεγέ τε καὶ ἐξῆγεν ἐς τὰ πολέμια,* ΝΥΝΙ *δὲ τροφῶν ἐπιμελεῖται καὶ σίτου ἀγορᾶς.* Cognovi ex Iuliani oratione *in laudem Constantii* pag. 8. C. Constantinum magnum honorem hunc Athenis gessisse eaque re valde delectatum esse. *καλὸν ἴσως* (inquit) *ἐνταῦθα καὶ τῶν ἀοιδίμων Ἀθηνῶν μνησθῆναι, ἃς ἐκεῖνος* (Constantinus) *ἔργοις καὶ λόγοις τιμῶν τὸν πάντα χρόνον διετέλει. Βασιλεὺς γὰρ ὢν καὶ κύριος πάντων* ΣΤΡΑΤΗΓΟΣ *ἐκείνων ἠξίου καλεῖσθαι καὶ τοιαύτης εἰκόνος τυγχάνων μετ' ἐπιγράμματος ἐγάνυτο πλέον ἢ τῶν μεγίϛων τιμῶν ἀξιωθείς.* Ergo ei statua *ϛρατηγοῦ* habitu posita est cum inscriptione ΚΑΛΩΣ ΣΤΡΑΤΗΓΗΣΑΝΤΙ idque summis honoribus anteposuit. Non est oblitus Constantinus esse boni *ϛρατηγοῦ ἐπὶ τῶν ὅπλων* annonam diligenter curare. Itaque, ut Iulianus pergit dicere:

ἀμειβόμενος ἐπ' αὐτῷ τὴν πόλιν πυρῶν μεδίμνους δίδωσι πολλάκις μυρίους καθ' ἕκαςον ἔτος δωρεὰν καρποῦσθαι. Sed haec obiter; ad Libanium revertor.

Libanius II. pag. 400. 9. demonstrans multos esse nunc in curia decuriones obscuro et humili loco natos ita dicit: *Τυχαμένης ὁ τῶν ἔργων ἐπιςάτης ὁ Κρὴς χαλκοτύπου παῖς ἦν. — τί δαὶ Φίλιππος; τί δαὶ Δατιανός; οὐ τοῦ μὲν ὁ πατὴρ ἐχόΡΔευεν, ὁ δὲ Δατιανοῦ λουμένοις ἀνθρώποις ἐσθῆτας ἐφύλαττεν;* Multa molitur Reiskius ut quid sit *ἐχόρδευε* doceat. Debebat unam literulam eximere: *ὁ πατὴρ ἐχόρευεν*, id est *χορευτὴς ἦν*, *in theatris saltabat*, ut Demosthenes ad Aeschinem *de Cor.* pag. 315. 8. *ἐχόρευες, ἐγὼ δ' ἐχορήγουν.*

Pag. 419. 6. *καταφρονούντων δ' ἦν, οἶμαι, τὸν Ἱπποκλείδην εἰπόντας μηδὲν εἰπεῖν ὧν νῦν ἀκήκοας.* Tricatur in his Reiske: *τὸν Ἱπποκλείδην εἰπόντας* est *εἰπόντας τὸ λεγόμενον „οὐ φροντὶς Ἱπποκλείδῃ."* notissimo proverbio ex Herodoto VI. 129.

Pag. 423. 1. *οὐ δεδηγμένος ἀπέρχεταί τις τὴν καρδίαν εἰ ὁ χθὲς μαθητὴς τήμερον ἑτέρου γένηται.* Soloecum est et contra loci sententiam *εἰ* ΓΕνηται. Duplicata syllaba scribendum ΓΕγένηται. In caeteris agnoscis Aristophaneum:

ὅσα δὴ δέδηγμαι τὴν ἐμαυτοῦ καρδίαν.

Libanius II. 429. 7. *γραφέσθω τὸν ἠμεληκότα, — κἂν μὲν* ʼΑΡ*κῇ ποιῆσαι κτέ.* Ut in iudicio Romano de reo damnato pronunciatur *fecisse* VIDERI, sic in Graeco iudicio *δοκεῖν* usitatum est in *ἔδοξεν ἀδικεῖν* et sim. Itaque emendandum: *κἂν μὲν* ΔΟ*κῇ ποιῆσαι.*

Libanius II. pag. 434. 16. *ἐπιεικείᾳ κεκόσμηκε τὴν ψυχήν. — φωνή τε αὐτῷ* ΠΑΤΡΙΑ *τό τε πρόσωπον ἐν μειδιάματος μέτρῳ.* Absurdum est *πατρία*, at tu repone *πραεῖα.* ut apud Xenophontem in *Symposio* VIII. 3. *οὐχ ὁρᾶτε ὡς σπουδαῖαι μὲν αὐτοῦ αἱ ὀφρύες — πραεῖα δὲ ἡ φωνή.*

Pag. 442. 4. *ἐπεὶ* ΚΑΙ ΔΕΟΝ *δῆσαι τὸν ἠναγκασμένον ὑπὸ*

τοῦ νόμου κἂν ἀδικῆται σιγᾶν. Reiske „*sententia postulat ἄδεια aut ῥᾴδιον aut δίκαιον.*" Ex his unice verum est 'ΡΑΙΔΙΟΝ. Supererat ЄΠЄΙ*ΑΙΔ*ΟΝ et sic nihili corrector καὶ δέον dedit sine sensu.

Libanius II. pag. 456. 19. βούλομαι δέ τί σοι διηγήσασθαι τῆς τούτων περὶ τὰ τοιαῦτα ἀργίας. Excidit nomen unde τῆς ἀργίας pendebat: nempe διηγήσασθαι (σημεῖον) τῆς — ἀργίας. Etiam aliis locis σημεῖον compendio scriptum intercidit.

Libanius II. pag. 460. 6. ἄρχεις δὲ οὔτ' εἰς φῶς ἄγειν ἀδικήματα (leg. Τἀδικήματα) δυνάμενος οὔθ' ὑπηρετοῦσαν τοῖς τοῦ νόμου ΠΡάγμασι τὴν φωνὴν παρέχειν. Notum est πράττειν et προστάττειν, πράγματα et πτοστάγματα inter se confundi solere. Habes novum exemplum.

Libanius II. pag. 479. 13. εἶτα τοσαύτῃ λῃστείᾳ καὶ κακοῖς ὑπηρεσίας ὄνομα ΜЄΤέθεντο. Prorsus a loci sententia alienum est μετέθεντο. Ut Tacitus dixit noto loco: *ubi solitudinem fecerunt pacem appellant*, sic Libanius: ὑπηρεσίας ὄνομ' ἔθεντο, ut pag. 503. 11. καὶ τοσούτοις κακοῖς τοὔνομα τοῦτ' ἔθεντο.

Pag. 519. 10. νῦν δὲ 'ЄΜβλέπουσι χρήματα. Reiske: „*malim βλέπουσι simplex.*" Melius est corrigere: νῦν δὲ "ЄΝ βλέπουσι, χρήματα. ut pag. 544. 24. ἓν τοῦτο ἑώρας, τὴν τέρψιν. et alibi saepius.

Pag. 518. 19. de avo suo scribit: τηθίδα δὲ ἐμὴν ἔγημεν ἐπὶ μεγίστῃ προικὶ, ἕδνα δὲ ἦν τὸ κλέος. Fallitur Reiske ἕδνα sic interpretans: „*ἕδνα sunt bona, quae maritus uxori de suis bonis assignat pro futuris alimenta, unde vidua facta alatur.*" Imo vero recoxit Libanius ἕδνα Homerica, τὰ παρὰ τῶν μνηστήρων διδόμενα illi, cuius nuptias ambiebant. Uxor marito grandem dotem attulisse dicitur, maritus uxori rerum a se gestarum gloriam.

Libanius II. pag. 528. 20. οἷα πολλὰ πεποιηκέναι πολλάκις Γαλάτας τούτους ἀκούομεν, οἳ ἐπειδὴ λέγοντες οὐκ εἶχον πείθειν

Κωνςάντιον πρηνεῖς καταπεσόντες [οὐκ εἶχον πείθειν] ἕλκειν, καὶ ἅμα τῶν τε ποδῶν εἵλκοντο καὶ ἐδέοντο ἕως αὐτοῖς ὑπῆρξεν ὑπὲρ οὗ ταῦτα ἐποίουν. Verba *οὐκ εἶχον πείθειν* oscitanter ex superioribus repetita veterem lectionem expulerunt. Sententia olim fuit huiuscemodi: *πρηνεῖς καταπεσόντες (οὐκ ἂν ἔφασαν ἀναςῆναι καὶ ἐκέλευον) ἕλκειν κτἑ.*

Libanius II. pag. 530. 13. *ἵνα γὰρ ἵππος ὑμῖν ἀνθ' ἵππου καὶ ἡνίοχος ἀνθ' ἡνιόχου γένηται — τί μὲν οὐ λέγετ*AI; *τί δ' οὐκ ἀκούετ*AI; Mirum non vidisse Reiskium corrigendum esse: *λέγετ*Є et *ἀκούετ*Є.

Libanius II. pag. 536. 9. *χρὴ νομίζειν τινὰς τῶν φυγ*ЄIN *βουλευόντων μεμενηκέναι.* Male Reiske *τῶν φυγεῖν βουλευσαμένων.* Leg. *τῶν φυγ*HN *βουλευόντων*, quod dictum est ut *δρασμὸν βουλεύειν.* Herod. VIII. 97. *Ξέρξης — δρησμὸν ἐβούλευε*, et cap. 100. *ὑποπτεύων αὐτὸν δρησμὸν βουλεύειν*, et saepius, quod et ipsum Libanius interdum usurpavit.

Manifestos tenemus scribas apud Libanium II. pag. 539. 6. *καὶ σὲ δεῖ σκοπεῖν ὅπως ἢ ἐμφράξ*HIC *τὰς ὁδοὺς ἢ πάλιν ἐξ*ЄIC *αὐτοὺς ἐν τῷ βουλευτηρίῳ.* Nemo negabit *ἐμφράξ*ЄIC verum esse. Sic ubique *-ει* et *-ῃ*, *-εις* et *-ῃς* temere confunduntur contra omnium Graece loquentium rationem et usum. *Δεῖ σ' ὅπως*, *σκοπεῖν ὅπως* et ellipticum *ὅπως*, *ὅπως μή* in iubendo vetandoque *constantissime* cum *futuro* componuntur. Vitiant haec librarii sexcenties *futuri* formam in *coniunctivum* vel cum foedo barbarismo pervertentes.

Ὅπως *quo pacto*, ut *ὅςις*, cui respondet, non potest in tali re futurum non habere. Pro *ὅπως* eodem sensu dicebant *ἐξ ὅτου τρόπου*, *ὅτῳ τρόπῳ*, *ὅντινα τρόπον* similiterque haec cum futuro constanter componuntur, ut in Aeschyli *Prometheo:*

αὐτὸν γάρ σε δεῖ Προμηθέως
ὅτῳ τρόπῳ τῆσδ' ἐκκυλισθήσει τύχης.

populus dixisset: *ὅπως τῆσδε τῆς συμφορᾶς ἀπαλλαγήσει.*

Libanius II. pag. 546. 15. *εἶτα ἡ κύων ἐμιμήσατο τὴν δεσπο*TЄI*αν.* Recte Reiske *τὴν δέσποιναν.* Erat vetus proverbium;

οἷάπερ ἁ δέσποινα τοία χἁ κύων.

Hinc Plato *de Rep.* pag. 563. c. ἀτεχνῶς γὰρ αἱ κύνες κατὰ τὴν παροιμίαν οἷαίπερ αἱ δέσποιναι γίγνονται. A Platone sumsit Libanius. Similiter dixit I. pag. 566. 18. ὄντων ἐκείνων οὐ φορητῶν πολλοὶ ζηλωταὶ καθ' ἕκαςον αἱ κύνες, φασὶ, τὰς δεσποίνας μιμούμεναι. Iterum II. 546. 15. εἶτα ἡ κύων ἐμιμήσατο τὴν δεσποτείαν, ubi Reiske τὴν δέσποιναν restituit.

Pag. 601. 12. δεῖ δή σοι μέλειν, ὦ βασιλεῦ, τοῦ πολλῶν δεξιῶν βασιλεύειν. τοῦτο δ' ἂν ποιοίης εἰ τοὺς διδασκάλους ΤΑ αὑτῶν ποιεῖν ἀναγκάζοις. Dixerat Libanius ΤΟ ἑαυτῶν ποιεῖν, id est *officio suo fungi*, et non rebus ab officio alienis se immiscere. Contra τὰ ἑαυτῶν ποιεῖν est *suas res agere*, non remp. *in otio vivere* et nullam reip. partem capessere.

AD CHORICII ORATIONEM

RECENS PRIMUM EDITAM

εἰς Ἀράτιον δοῦκα
καὶ
Στέφανον ἄρχοντα.

Renascuntur in Gallia studia veterum litterarum. Renascuntur autem? imo vero renata sunt et laeta florent. Post longam et tristem hyemem ver appetiit;

redeunt iam gramina campis
arboribusque comae.

Argumento et alia multa sunt et liber nuper edi coeptus quarto quoque mense continuandus, cui titulus: *Revue de Philologie de Littérature et d'Histoire ancienne*, quem omnes,

qui Musas colimus severiores,

cum laetitia et plausu excepimus. Inest in eo libro CHORICII oratio ex Codice Matritensi descripta et nunc primum edita et emendata et luculento commentario illustrata a viro cl. CHARLES GRAUX, cui pro magno hoc merito hanc tenuem gratiam referam ut pauculos ex ea oratione locos aut paullo emendatiores proponam aut ex quo antiquo scriptore sumti sint demonstrem.

Offendo in limine. Prima orationis verba haec sunt pag. 63. Ἔδει *μὲν ἑτέρους τῶν ἄρχειν ἤδη λαχόντων ὑπόθεσίν μου γενέσθαι*

τοῖς λόγοις ἵνα — ἐφάμιλλον οὕτως ὑμῖν ἀκονήσω τὴν γλῶτταν καὶ μή μοι συμβῇ παραπλήσιον κτέ. Aut Choricius Graecae compositionis prorsus ignarus fuit aut scripsit ἵνα — ἠκόνησα pro ἀκονήσω. Praecedente enim ἔδει, ἐχρῆν, ἐβουλόμην ἄν, εἴθε, εἴθ' ὤφελον et sim. ἵνα et ὅπως semper et ubique cum *indicativo* componuntur, ut ipsa cuiusque loci sententia requirit; namque manifesto hoc dicit Choricius: εἰ μὲν ἑτέρους τῶν ἀρχόντων πρότερον ἐπήνεσα, ἠκόνησα ἂν οὕτω τὴν γλῶτταν. Nemo mirari debet componi ἵνα ἠκόνησα et (ἵνα) μή μοι συμβῇ, ut illud ad tempus *praeteritum* referatur, hoc ad *futurum*. Euripides in *Phoenissis* 92:

πρoὐξερευνήσω στίβον
μή τις πολιτῶν ἐν τρίβῳ φαντάζεται,
κἀμοὶ μὲν ἔλθῃ φαῦλος ὡς δούλῳ ψόγος,
σοὶ δ' ὡς ἀνάσσῃ.

et Choricius ipse pag. 74. μή τις ἐξάπτῃ τὸν δῆμον εἰς ταραχήν, μή που λανθάνουσι κεκρυμμένοι σπινθῆρες.

Pag. 65. οἱ πανταχοῦ γῆς ἡγεμόνες ὅσοις ἐπιμελῶς νέμεται τὸ ὑπήκοον πάντες . . . . ἐστὶν ὁ βασιλεύς· ἐναργεστάτη δὲ τῆς ἐκείνου διανοίας εἰκὼν ἐν ὑμῖν θεωρεῖται. Lacunam indicavit Editor; suppleverim: πάντες (προθυμοῦνται γενέσθαι τοιοῦτοι οἷός) ἐστιν ὁ βασιλεύς· ἐναργεστάτη δέ κτέ.

Pag. 73. τὰς γὰρ — λεωφόρους, αἷς οὐδὲ στρατιώτης ἀνὴρ ἐχρῆτο θαρρῶν, νυνὶ καὶ παιδίον ἀκινδύνως πορεύεται. In codice est θαρρῶν, γυνὴ καὶ παιδίον. Rectissime vidit doctissimus Tournier νυνί esse necessarium, idque pro γυνή substituit. Recipiam νυνί vel νῦν, sed γυνὴ καὶ παιδίον sanum est. Alexis Athenaei pag. 226. *b*.

κἀνταῦθα καὶ γραῦς καὶ γέρων καὶ παιδίον
πεμφθεὶς ἅπαντες ἀγοράσουσι κατὰ τρόπον.

Choricius pag. 76. γύναια γοῦν καὶ πρεσβῦται καὶ παῖδες — σὺν κενοῖς ἐπανήρχοντο τοῖς ἀγγείοις. Itaque malim: ΝΥΝ γυνὴ καὶ παιδίον.

Sequitur: κἂν ἤδη λιπούσης τῆς ἀκτῖνος ἀνὴρ — που καθεύδῃ.

Pro *λιπούσης* in Codice est *λεγούσης*, in quo latet ΛΗ*γούσης τῆς ἀκτῖνος*.

Post pauca scribe: *τὸ τῶν ἐπιμιξιῶν ἡδύ* pro *ἐπιμίξεων*, ut in loco vicino: *τῶν πόλεων αἱ πρὸς ἀλλήλας ἐπιμιξίαι.*

Pag. 77. *ἔπαθες τὴν ψυχήν.* Usitatum est omnibus in tali re dicere *ἔπαθές* TI *τὴν ψυχήν*. Plutarchus in *Symposiac.* IX. 1. *Κορίνθιος παῖς ὅτε ἡ πόλις ἀπώλετο καὶ Μόμμιος — ἐκέλευσε γράψαι στίχον ἔγραψε·*

τρισμάκαρες Δαναοὶ καὶ τετράκις οἳ τότ' ὄλοντο.

παθεῖν τι τὸν Μόμμιόν φασι καὶ δακρῦσαι.

Pag. 77. *ἄλλην (ἐπιδεικνύουσαν) ταραχώδεις φατρίας πεπαυμένας.* Non est Graecum *φατρίας* et *φρατρίας* a loci sententia abhorret. Lege *ταραχώδεις ἑταιρείας*, ut pag. 67. *τὴν δὲ τῶν ἀνοσίων ἑταιρείαν εὐφραῖνον.* et pag. 74. *τὰ τῶν στάσεων χαλεπά, νόμων ὀλιγωρίαν, ἑταιρείας ἀτόπους*, et passim apud alios in turbis civilibus hominum improborum et seditiosorum *sodalicia* *ἑταιρεῖαι* appellantur.

Pag. 80. *τί ἂν ταῦτα μηκύνοιμι λέγων οὐχ ὡς ἅπαντα πρῴην εἰπών;* Transpone *ὡς οὐχ ἅπαντα.*

Pag. 80. *πάντας τοὺς ἐν τέλει συνήγαγες πολίτας θ' ἅμα καὶ ἀστυγείτονας ..... οἷς ἡ Καίσαρος ἐναβρύνεται, ἑστιῶν δ' αὐτοὺς καὶ φιλοτησίας προτείνων καλὴν ἐνεδείξω πρὸς ἅπαντας δεξιότητα.* Lacunam indicavit Editor haud scio an iure, namque equidem nihil desidero, sed rectissime emendavit *φιλοτησίας προπίνων* pro *προτείνων*, quod receptum oportuit.

Pag. 81. *σὺ δὲ τοῦ μὲν* (*Epaminondae*) *τὴν ἀκέραιον σεμνότητα καταγνούς, τοῦ δὲ* (*Alexandri*) *τὸ περιττῶς ἁβροδίαιτον ἀστειοσύνην τινὰ σεμνότητι συνεκέρασας.* Emendandum est *τὴν* ἌΚΑΙΡΟΝ *σεμνότητα.* Fuerat ἌΚΕΡΟΝ et *αι* superscriptum in alienam sedem aberravit.

Pag. 83. *ἀνδρῶν τόδε τὸ φρούριον μυσαρῶν ἐνδιαίτημα γέγονεν,*

οὓς πολλῶν ἐλθεῖν τολμησάντων εἷς ἀνὴρ ἠδυνήθη. Intelligerem locum sic scriptum: Ὃ πολλῶν ἙΛεῖν ΠΕΙΡΑσάντων εἷς ἀνὴρ ἠδυνήθη. ἐλθεῖν pro ἑλεῖν non infrequens in libris confusio est.

Pag. 83. φλόγα προσῆγον ταῖς πύλαις πνεῦμα τηρήσαντες ἐπιΦέρον εἰς αὐτάς. Legendum ἐπίΦΟρον. Thucydides II. 77. πνεῦμα εἰ ἐπεγένετο αὐτῇ ἐπίφορον — οὐκ ἂν διέφυγον. et III. 74. ἡ πόλις ἐκινδύνευσε πᾶσα διαφθαρῆναι εἰ ἄνεμος ἐπεγένετο τῇ φλογὶ ἐπίφορος ἐς αὐτήν. et sic passim ἄνεμος ἐπίφορος et πνεῦμα ἐπίφορον legitur.

Pag. 84. ὑμεῖς τοίνυν ἐκείνους ὅσον τοῖς ἔργοις ὑπερΕβάλλεσθε τοσοῦτον τῇ πρὸς ἀλλήλους εὐνοίᾳ. Sententia clamat *praesens* tempus reponi oportere ὑπερβάλλεσθε, ut paullo ante: μόνοι πρὸς τοῦτον ἁμιλλᾶσθε τὸν λόγον.

Choricius multis ex Thucydide, Isocrate, Platone, Demosthene, Homero, Euripide flosculis orationem suam exornare solet. Harum imitationum plerasque doctus et diligens Editor indicavit. Supersunt pauculae, quas paucis ostendam.

Thucydides II. 49. παρὰ τοσοῦτον μὲν ἡ Μυτιλήνη ἦλθε κινδύνου. Choricius pag. 74. παρὰ τοσοῦτον ἡ μητρόπολις ἦλθε κινδύνου.

Thucydides I. 18. ἐμπειρότεροι ἐγένοντο μετὰ κινδύνων τὰς μελέτας ποιούμενοι. Plutarchus Tom. II. pag. 79. *f* μὴ μόνον, ὡς Θουκυδίδης ἔλεγε, μετὰ κινδύνων τὰς μελέτας ποιούμενοι. Dionysius Halicarnassensis A. R. pag. 65. ἦσαν δὲ τὰ πολέμια ἐκ τοῦ μετὰ κινδύνων πεποιῆσθαι τὰς μελέτας πολλῶν ἀμείνους. Choricius pag. 63. μετὰ τοιούτων ἀγώνων ποιησάμενος τὰς μελέτας.

Choricius pag. 69. τοιοῦτοί σοι — σρέφουσι τὴν ψυχὴν λογισμοί. Plato *de Rep.* pag. 330. *d.* οἱ μῦθοι — σρέφουσιν αὐτοῦ τὴν ψυχήν.

Choricius pag. 72. ὁ θυμὸς — προπηδήσας τοῦ λογισμοῦ. Euripidis est versiculus:

πηδῶν ὁ θυμὸς τῶν φρενῶν ἀνωτέρω.

Choricius pag. 74. *οἷον φιλεῖ δῆμος ποιεῖν.* Thucydides II. 65. *ὅπερ φιλεῖ ὅμιλος ποιεῖν.*

Choricius pag. 74. *τῶν θορύβων αὐτοῖς λαμπρῶς λελυμένων.* Thucydides II. 7. *λελυμένων λαμπρῶς τῶν σπονδῶν.*

Pag. 77. *ἴσασιν οἱ πεπειραμένοι.* Demosthenes pag. 782. 16. *ἴσασι δ' οἱ πεπληγμένοι.*

Choricius pag. 78. *ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς — ἀνδρῶν οὐδαμῶς οἵων τε ψεύδεσθαι.* Demosthenes pag. 23. 3. *ἤκουον ἀνδρὸς οὐδαμῶς οἵου τε ψεύδεσθαι.* Iulianus *Epist.* XXII. *παρ' ἀνδρὸς οὐδαμῶς οἵου τε ψεύδεσθαι δεδιδαγμένος*, ubi Wyttenbach. in *Epist. Crit.* pag. 35. adscripsit locum Aristidis *Orat. Aegypt.* pag. 334. *ἔγωγ' οὖν ἤκουσα, τοῦτο δὴ τὸ τοῦ Δημοσθένους, ἀνδρὸς οὐδαμῶς οἵου τε ψεύδεσθαι.*

Quod Choricius pag. 81. de Alexandro et Epaminonda narrat, sumtum est ex duobus Plutarchi locis: in vita *Periclis* cap. I. *ὁ δὲ Φίλιππος πρὸς τὸν υἱὸν ἐπιτερπῶς ἔν τινι πότῳ ψήλαντα καὶ τεχνικῶς εἶπεν· „Οὐκ αἰσχύνῃ καλῶς οὕτω ψάλλων;"* et *ad principem ineruditum* pag. 781. *e. ὁ δ' Ἐπαμεινώνδας εἰς ἑορτήν τινα καὶ πότον ἀνειμένως τῶν Θηβαίων ῥυέντων μόνος ἐφώδευε τὰ ὅπλα καὶ τὰ τείχη νήφειν λέγων καὶ ἀγρυπνεῖν ὅπως ἐξῇ τοῖς ἄλλοις μεθύειν καὶ καθεύδειν.* Quanto melius et suavius Plutarchus rem narravit quam Choricius, qui Epaminondae dictum per vim ad rem suam accommodans omnia corrupit. Omnino Choricius in decrepita Graecia et in teterrimo flagitiosae adulationis foetore vitam agens ubique aetatis suae vitia resipit. Scribit pag. 64. *olim sibi sterilem et effoetam naturam visam esse*:

terra malos homines nunc educat atque pusillos.

quum ecce Aratius et Stephanus nati sunt et sic natura *διὰ μιᾶς ἀνδρῶν ξυνωρίδος ἀπολογεῖται τῷ παρόντι καιρῷ*, quos Rhetor ita immodicis laudibus effert in coelum ut legentibus in libertate natis fastidium pariat ac nauseam.

Ad Iustinianum laudandum, ut scribit pag. 65. *ἐχρῆν τινα Ἑρμοῦ λογίου τύπον εἰς ἀνθρώπους ἐλθεῖν*, Iustinianum, *ὦ Μοῦσαι φίλαι*!

Alterum turpis assentationis exemplum legitur pag. 64. sq. *Vobis* (inquit) *tanta meritorum copia superest,* ὥστ' εἴ τις ἑτέροις ἄρχουσιν ἔργων χρηστῶν δεομένοις ἄλλοις ἄλλα διανέμοι τῶν ὑμετέρων ἑκάστῳ διδοὺς τὰ πρὸς εὐφημίαν ἀρκέσοντα παντελῆ περιλειφθῆναι πράξεις ὑμῖν εἰς ὅλον λόγον ἀρκούσας, quibuscum aptissime Editor comparavit locum ex *laudatione Marciani:* ἔδει κοινῇ συνελθόντας ὅσοι τῇδε παιδεύειν ἐπιχειροῦμεν διανείμασθαι τὰ σὰ πρὸς ἀλλήλους καὶ λαβόντα τὸ μέρος ἕκαστον ὅλον αὐτὸν εἰς τοῦτο κενῶσαι καὶ μόλις ἂν οὕτως ἠρκέσαμεν μίαν σοι πάντες εὐφημίαν συνθεῖναι. Quis cum antiquis Graecis vivere solitus talia aequo animo legere potest?

Aratius cum militibus pauculis (οὐδ' εἴκοσιν ἀριθμόν pag. 71.) solo nominis sui terrore Saracenos quosdam expulit, qui vias in Palaestina infestabant. Hoc magnum et memorabile facinus vanus Rhetor bellis omnibus, quae umquam gesta sunt, anteponit, φερέτω τοίνυν εἰς μέσον, inquit, ὃν ἐθέλει τις πόλεμον — οἰχήσεται τὰ δεύτερα φέρων. Comparaverit aliquis bellum Troianum, sed Troia non vi sed dolo capta est. Itaque σεμνότερος ὁ παρὼν (πόλεμος Aratii) ἤπερ ὃν ἔδοξαν ᾄδειν αἱ Μοῦσαι.

Λῆροι καὶ φλήναφοι.

In scriptoribus huiuscemodi non est multum operae et studii collocandum, ut olim in Gallia complures ἡμὲν νέοι ἠδὲ γέροντες solebant περὶ οὐδενὸς ἀξίων (ξυγγραφέων) ἀναξίαν σπουδὴν ποιεῖσθαι, ut Platonis verbis utar in *Euthydemo* pag. 304. *e*.

Multo melius unus omnium populorum elegantissimus felix ingenium exercebit in praeclaris illis scriptoribus, quos Choricius non admodum feliciter imitabatur.

DE NONNULLIS LOCIS
APUD SUIDAM.

Suidae Lexicon ex recognitione Immanuelis Bekkeri Berolini. 1854.

Suid. v. Γαλῆ. — ἔστι δὲ ὄνομα ἰσόψηφον ΔΙΚΗ καὶ ΓΑΛΗ. ἀπὸ γὰρ τῶν αὐτῶν σύγκειται γραμμάτων. Qui addidit ἀπὸ γὰρ τῶν αὐτῶν σύγκειται γραμμάτων seu Suidas seu quis alius nesciebat quid diceret. ΔΙΚΗ et ΓΑΛΗ sic sunt ἰσόψηφα:

Δ . .	4	Γ . .	3
Ι . .	10	Α . .	1
Κ . .	20	Λ . .	30
Η . .	8	Η . .	8
	42.		42.

cf. Muret. *Var. Lectt.* XIV. 33.

Suidas. v. γόνυ κνήμης ἔγγιον. ἐπὶ τῶν ἑαυτοὺς μᾶλλον ἑτέρων ἀγαπώντων. Hinc lux affulget loco Senecae in ludo de morte Claudii cap. X. 3. *Non vacat deflere publicas clades intuenti domestica mala* — ЄΝΤΙΚΟΝΤΟΝΥΚΗΝΔΙΗС. Satis pellucet ἔγγιον (ЄΝΓΙΟΝ scribebant) γόνυ κνήμης.

Suid. v. Γραμματιστής ex Procopio: οὐ γὰρ ἄλλο οὐδὲν ἐς

γραμματιςοῦ Φοιτῶν ἔμαθεν ὅτι μὴ γράμματα καὶ ταῦτα κακῶς γράψαι. Procopius ostendit se Aristophanem legisse *Eqq.* vs. 188

ἀλλ' ὦγάθ' οὐδὲ μουσικὴν ἐπίςαμαι
πλὴν γραμμάτων καὶ ταῦτα μέντοι κακὰ κακῶς.

Itaque supplendum: *καὶ ταῦτα* (*κακὰ*) *κακῶς* et inutile *γράψαι* resecandum. Dicebant enim *γράμματα μανθάνειν*, *ἐπίςασθαι*, *nescire litteras*, et nemo *scribere* aut *γράφειν* adiicit.

Suid. v. Γραφή.

γραφή τε καὶ Λευκαῖος οὐ ταὐτόν.

supple:

γραφή τε καὶ Λευκαῖος οὐ ταὐτὸν (*λέγει*).

incerti Comici versiculus est.

Suid. v. *Δειραχθές τὸ τὴν δειρὴν ἀλγῦνον.*

δειραχθὲς εὔβροχον ἅμμα πετεινῶν.

Non sensit *δειρΑΓΧές* esse unice verum. cf. v. *Δεραγχέας πάγας τὰς τὴν δέρην ἀγχούσας.* et v. *Δεραιοπέδη τὸ ἰξευτικὸν λίνον· — λέγεται δὲ καὶ λαιμοπέδη.* Nugatur Suidas *τὸ ἰξευτικὸν λίνον* dici opinatus. *Laquei* sunt *δειραγχεῖς* et *δεραιοπέδαι*, et hinc *λαιμοπέδη* quoque appellatur, ut *λαιμοτόμος.*

Suid. v. *Δῆθεν* affert ex incerto scriptore locum hunc: *ὁ δὲ Κῦρος ὡς ἐπὶ Πισίδας δῆθεν ἐπορεύετο* [*ἐφ' οὓς ςρατεύειν προεφασίζετο*]. Reseca fatuum additamentum. Non potuit idem scriptor et *δῆθεν* ponere et illa apponere.

Suid. v. *Δημάρατος Προκλέους ἀπόγονος ὑπὸ Κλεομένους τοῦ Εὐρυσθέ*ΩC *ἀπογόνου – ἐκβέβληται.* Turpe mendum pro *Εὐρυσθέ*NOTC. Veteres dixissent *ὁ Ἀγιάδης Δημάρατος ὑπὸ τοῦ Εὐρυπωντίδου Κλεομένους.*

Suid. v. *Διάζωμα τὸ περὶ τὰ αἰδοῖα σκέπασμα.* etiam hinc redarguitur emblema in loco Thucydidis I. 6. *τὸ δὲ πάλαι καὶ ἐν τῷ Ὀλυμπικῷ ἀγῶνι διαζώματα ἔχοντες* [*περὶ τὰ αἰδοῖα*] *οἱ ἀθληταὶ ἠγωνίζοντο.*

Suid. v. *Διακεχείρικε γενικῇ*, ut doceat *διαχειρίζειν* genitivum

regere adscribit (ex Demosthene *de Corona* p. 263.) ὥσθ' ἅπαντα τὸν βίον ὑπεύθυνος εἶναι ὁμολογῶ ὧν ἢ διακεχείρικα ἢ πεπολίτευμαι παρ' ὑμῖν. Nihil hi homunciones intelligunt, nihil sentiunt. Nullum verbum est quod non sic cum genitivo componatur.

Suid. v. Διασμώμενος: ἐρευνῶν, vitiose pro Διαμώμενος, quod vide. Est haec Θουκυδίδειος λέξις IV. 26.

Suid. v. Διατορηθῆναι: — κατωτέρω τοῦ χάρακος διατορηθῆναι τὴν γῆν. Διατορηθῆναι nihil est; exemta literula διατρηθῆναι fuerat scribendum.

Ne videar iniuria Aelianum contemnere et fastidire et pro ineptissimo omnium Graece scribentium habere subiiciam oculis iuventutis κακοζηλίας insigne exemplum ex Suida v. Διονυσίων σκωμμάτων: — ὃς λοξὰ βλέπων καὶ δεδορκὼς ἄλλο μὲν ἔκευθε φρεσὶν ἄλλο δ' ἔφασκεν· οὗ ἀρᾶς καὶ πικρίας καὶ δόλου τὸ ϛόμα ἔγεμεν· ὃν ἐνδίκως ἡ δίκη δικάσασα κατεδίκασεν· ὃς κατὰ τὸν ποιητὴν ἐτώσιον ἄχθος ἀρούρης ἐτύγχανεν ὤν. ἀλλ' ἐς κόρακας βέβληται καὶ οἴχετ' ἄϊϛος ἄπυϛος γιγγλύμου πολυϛροφώτερος ἐν τοῖς πρακτέοις ἀποδεικνύμενος. ἐρρέτω, οἰχέσθω μηδ' ἐν περιδείπνῳ ἐπαινεθησόμενος ὁ τρισβδελυρὸς καὶ κυκῶν καὶ φύρδην καὶ μίγδην ποιῶν ἅπαντα, τὸ κυκλώπειον τέρας, ὁ εἰδεχθὴς καὶ ἐμβρόντητος καὶ πλουτίνδην ἠρημένος βιῶναι, θεοῦ ὄπιν οὐκ ἀλέγων οὐδὲ καπεπτηχὼς Ἀδράϛειαν ἄφυκτον, ὁ βωμολοχεύων ἀεὶ καὶ πέρπερα γλισχρευόμενος, ὁ κυνῶν κύντερος καὶ δαιμόνων (δαιμονίων?) ἀργαλεώτερος. Haec ille. ὦ βέλτιϛοι νεανίαι, οὕτω μὲν οὐ δεῖ γράφειν. Est enim revera γραῶν ὕθλος.

Suid. v. Δρύοπες. — ἐξήτει αὐτοὺς τροφήν, οἱ δ' οὐκ ἔδωκαν. Emenda: ἐζήτει, nam Graeculi pro αἰτεῖν solebant ζητεῖν dicere. Frequens admodum in libris haec confusio est.

Suid. v. Ἐκκείμεθα: — οὐ γάρ ἐϛιν ἡ ἀλήθεια πρᾶγμα ἐκκείμενον οὐδὲ καταβεβλημένον οὐδὲ θατέρᾳ ληπτέον. Clamat sententia ληπτόν emendari oportere, sed in hac proverbiali locutione tralaticium hoc mendum est.

Suid. v. Ἐκπλεύσειν et κατέγραφον ex Aeliano affert: πυθόμενοι δὲ ταῦτα οἱ Συβαρῖται κατέγραφον ἑαυτοῖς εὐδαιμονίαν δι' αἰῶνος. μὴ γὰρ ἂν ἐκπλεύσειν τῶν φρενῶν ἐς τοσοῦτον ὡς ἀνθρώπους προτιμῆσαί ποτε θεῶν. Quamquam ἐκπλεύσειν pro ἐκπλεύσεσθαι barbarum est et ἂν ἐκπλεύσειν soloecum, noli tamen scripturam movere. Sic enim Romani Graece scribebant. Imitabatur in his Aelianus Herodotum III. 155. κῶς οὐκ ἐξέπλωσας τῶν φρενῶν; et sic mirifice credebat se esse locutum. Itaque iterum ita dixit (apud Suid. v. ἐκπλεύσαντες): οἱ δὲ ἐκπλεύσαντες τῶν φρενῶν εἶτα ἐνεοὶ ἐγένοντο.

Suid. v. Ἐκτεθνεῶτα οἷον τὸν ἐν ἐσχάτοις ὄντα. Non memini me videre hominem in litteris impudentiorem quam Suidas est. De quibus rebus *nihil prorsus* sciebat eas insigni confidentia ut sibi notissimas interpretatur. Habes exemplum. Inter τεθνάναι et ἐκτεθνάναι quid intersit pauci nesciunt, et si quis forte ignorat colliget ex Platonis loco *de Legg.* pag. 959. *a.* τὰς προθέσεις (*defunctorum*) μὴ μακρότερον χρόνον γίγνεσθαι τοῦ δηλοῦντος τόν τε ἐκτεθνεῶτα καὶ τὸν ὄντως τεθνηκότα. I nunc et crede τὸν ἐκτεθνεῶτα esse τὸν ἐν ἐσχάτοις ὄντα.

Indicabo alias paucas Suidae interpretationes mirificas et de nihilo fictas. v. Ἐπιπολάς ex Polybio (ut videtur) affert: τοὺς δὲ Ῥωμαίους θαρρεῖν συνέβαινε κρατοῦντας τοῦ περὶ τὰς Ἐπιπολὰς τόπου. Putes τὰς Ἐπιπολάς prope Syracusas satis esse omnibus notas. Suidas docet esse ὤνια.

Quid sit ἐπίσταθμος, ἐπισταθμεύεσθαι, ἀνεπιστάθμευτος in vulgus notum esse videatur. Suidas confidenter narrat ἐπισταθμευόμενοι esse κρίνοντες, ὑπονοοῦντες.

In v. Καθιππάζεσθαι narrat significare συντρέχειν et dat exemplum ἀφορμὰς δεδωκὼς τοῖς βουλομένοις καθιππάζεσθαι φιλοσοφίας.

Post pauca affirmat καθίστατο esse ἐπεμελεῖτο, ἐφρόντιζεν idque demonstrat verbis: ὁ δὲ βασιλεὺς — εὐθὺς καθίστατο ἐς τὸν πόλεμον.

Suid. v. Ἕλκει μοιχὸν εἰς μοιχόν. παροιμία. Non arbitror umquam fuisse aut fore proverbium difficilius ad intelligendum. cf. v. Μοιχός. — καὶ παροιμία· ἕλκει μοιχὸν εἰς μυχόν. Vera lectio est ἕλκϵ μοιχὸν ’ϵΚ ΜΥΧΟΥ.

Erat versiculus Calliae Comici poëtae ἐν ’Αταλάντῃ·

κέρδος αἰσχύνης ἄμεινον· ἕλκε μοιχὸν ἐκ μυχοῦ.

apud Zenobium IV. 67. ubi perinde mendose ϵIC μυχόν legitur pro ’ϵΚ μυχοῦ. Protrahi moechum *ex latebris* iubet nescio quis ut dedecus pecunia redimat. Addidit Suidas nominis μοιχός admirabilem etymologiam hancce: μοιχός ἐκ τοῦ ΜΗ καὶ τοῦ ΟΙΧΟΜΑΙ ὁ ἐπιτηρῶν μὴ οἴχεται ὁ ἀνὴρ τῆς γυναικὸς, ἵνα εἰσέλθῃ. Hoc demum est sapere!

Suid. v. Ἐντέτηκεν: ἐγκεκόλληται, πέπηγε. „τούτοις ἀντ’ ἀληθοῦς ψευδὴς ἐντέτηκε δόξα.” Eadem glossa corrupta circumfertur v. Συντέτηκεν: ἀντὶ τοῦ συγκεκόλληται, συμπέπηγε. „ψευδὴς ἀντ’ ἀληθοῦς συντέτηκε δοξα.” Verba sunt Iuliani pag. 100. *a.* ubi recte in Vossiano Codice reliquorum archetypo legitur ’ϵΝτέτηκε cum eadem interpretatione in margine. Etiam sine libris liquido sciri poterat ἐντέτηκε verum esse, nam quidquid penitus inhaesit ἐντετηκέναι dicitur, ut μῖσος ἐντέτηκεν.

Lepidus Babrii locus a Suida servatus est v. Ἑταιρεία: — Βάβριος·

θέντο μετ’ ἀλλήλοισιν ἑταιρείην μύε δοιὼ
οὐ καθ’ ὁμὰ ζώοντες· ὁ μὲν κατὰ νειὸν ἐρήμην
ἐτρέφεθ’, ὃς δὲ δόμοισιν ἐν ἀφνειῶν τρέφετ’ ἀνδρῶν.

ubi legendum est μετ’ ἀλλήλοιιν et οὐ κάθομα ζώοντες.

Suid. v. Εὔοδος Ῥόδιος ἐποποιός. — τούτου τὰ βιβλία οὐ φαίνεται. Emenda: οὐ ΦϵΡεται. cf. v. Ἔφορος. — λέγεται καὶ ψόγον αὐτοῦ γεγραφέναι, ὃς οὐ φέρεται, et sic saepius alibi.

Apud Suid. v. Εὐτελής· — οὕτω Μένανδρος „ἐγὼ δ’ ἀνόητος, εὐτελὴς ὑπερβολῇ.” καὶ „ὁ ἄσωτός ἐςι πολυτελὴς, θρασὺς σφόδρα.” Coniungenda haec erant sic:

ἐγὼ δ’ ἀνόητος, εὐτελὴς ὑπερβολῇ.
ὁ Δ’ ἄσωτός ἐςι, πολυτελὴς, θρασὺς σφόδρα.

Ridiculum est *υἱόν* et *ὗν* inter se confundi. Saepius tamen id factum est quia in libris antiquis utrumque eodem modo scribitur, ΥC *υἱός* vel *ὗς* et ΥΝ *υἱόν* vel *ὗν*. Hinc natum mendum est apud Suidam v. *Ζωπυρήσεις*: — *λύσω τὸν ἐμαυτῆς υἱόν* pro *ὗν*.

Suid. v.

Θᾶσσον ὁ τόκος Ἡρακλείτω Περινέω τρέχει.

ostendimus alibi octonarium Dorici poetae sic esse constituendum:

θᾶσσον ὁ τόκος Ἡρακλείτω (τῶ) Τεριναίω τρέχει.

Suid. v. *θ η ε ῖ σ θ α ι θαυμάζεσθαι, θ η ῆ σ θ α ι δὲ θεᾶσθαι.* Absurda haec annotatio est. Leg. *θ η ε ῖ σ θ α ι θαυμάζειν, θ α υ μ ά-ζ ε ι ν δὲ θεᾶσθαι*, quae nota est Aristarchi observatio. Suidas in sqq. exempla dedit:

Θ η ε ῦ ν τ ο: ἐθαύμαζον.
Θ η ή σ α ν τ ο: ἐθαύμασαν.

Suid. v. *Θολερῶς προβαίνεις*: — legendum *θολερ*OC. ut Latine *quum flueret lutulentus.*

saepe vitium idem in verbis *eundi* et *incedendi* committi videbis ut pro adiectivo substituatur adverbium. Aristophanes in *Pace* vs. 161.

*ὀρθ*ΩC *χώρει Διὸς εἰς αὐλάς.*

tandem Meineke vidit *ὀρθός* esse verum.

Suid. v. *Θρέμματα* affert locum Aeliani: *οὐ γὰρ δεῦρο ἀφῖγμαι εἰς τράπεζαν κεκυφέναι — καὶ ἀρχῶν τε καὶ τιμῶν Κρέμασθαι.* Nihil est *ἀρχῶν κρέμασθαι*. Emenda *'Є*Κ*κρέμασθαι*.

Suid. v. *Ἰουςῖνος*: — *εὐθύνων Κ ρ ί σ κ η ν τὸν κυνικὸν τὸν κατὰ τῶν Χριςιανῶν βλασφημοῦντα.* Erat, ut opinor, homini nomen *Κρήσκης* *Crescens*, ut *Κλήμης*, *Πούδης*, *Clemens*, *Pudens.*

Suid. v. *Ἰσηλίκων* et v. *Καθεῖσαι* ex incerto scripto affert: — *καθεῖσαι τὰς π α λ α ι ὰ ς ἐκείνας κόμας ἐθεοκλύτουν.* Pro *παλαιάς* subridens repone *π*ΟΛΙ*άς*.

Suid. v. Ἰταλιώδης ὁ ἀλαζών· ἀπὸ τῶν Πυθαγορικῶν. Legendum ἸταλιώΤΗC. Sic et ἰταλιάζειν de fastu et arrogantia Pythagoreorum Graeci dicaces usurpabant.

Suid. v. Κάθαρμα: „οὐ φθείρῃ κάθαρμα, εἶπεν." Tralaticio errore scribitur pro οὐ φθΕρεῖ;

Post pauca editur: ΚαθαρCΙώτερα mendose pro καθαρΕΙότερα, sed forma καθάρειος raro aut numquam salva elabitur.

Suid. v. Καλλύνων et v. Ῥουφῖνος apponit hunc locum: χθὲς μὲν καὶ πρῴην Δεδρακότες τοῦ καπηλείου καὶ τοῦ τὰ βάθρα καλλύνειν καὶ τοὔδαφος κορεῖν. Simplex διδράσκω non est in usu: ἀποδρᾶναι et ἐκδρᾶναι et διαδρᾶναι dicebant. Corrigendum esse arbitror: ἘΚδεδρακότες τοῦ καπηλείου.

Suid. v. Καταδαρθάνειν: — κυρίως δὲ τὸ καταδαρθεῖν ἐστὶ τὸ ἐν δέρμασι κατακοιμηθῆναι. — βαρυτόνως δὲ οἱ Ἀττικοὶ καταδάρθειν. Non inutile est magistrorum, qui Constantinopoli in decrepita Graecia monumenta veterum litterarum tractabant, pravas opiniones et inscitiam animadvertere, quia ex illis sapiebant qui Codices nostros descripserunt. In καταδαρθεῖν videbantur sibi δεδάρθαι agnoscere, unde nata est inepta suspicio καταδαρθεῖν proprie esse τὸ ἐν δέρμασι κατακοιμηθῆναι. Perinde vitiosa est scriptura καταδάρθειν pro καταδαρθεῖν. Similiter peccabant in ὄφλειν, θένειν (et θένων), σχέθειν, παρεικάθειν, διωκάθειν, ἀμυνάθειν et sim. cuiusmodi erroribus scatent libri quos habemus omnes. Peius etiam pro καταδαρθόντος passim substituunt καταδαρθέντος et sim. linguae veteris plane ignari.

Eiusdemmodi error est apud Suid. v. Κατακωχή et Κατακώχιμος. Nesciebant unice verum esse κατΟκωχή et κατΟκώχιμος, et ἀνοκωχή, διοκωχή, παροκωχή, συνοκωχή, περιοκωχή, et plerisque locis scripta Veterum ad suam loquendi consuetudinem turpiter interpolarunt.

Eiusdem farinae est apud Suid. in v. verbum Κατασκεδάζειν. Ex κατεσκέδασεν et κατεσκέδασται finxerunt formam praesentis κατασκεδάζειν, ut ἀμφιέζειν ex ἀμφιέσας et ἠμφίεσμαι, πλάζειν

ex *πέπλασμαι*, *χύνειν* ex *κέχυμαι*. Nemo eorum sciebat *κατασκεδάννυμι*, *ἀμφιέννυμι*, *πλάττω* et *χέω* sola Veteribus in usu fuisse.

Suid. v. *Κελευθήτησι τουτέστιν ὁδοιπόροις*. et affert ex Anthologia:

προίκιος ἀνθρώποισι κελευθήτησιν ἀοιδός.

sed *κελευθήτης* est vocabulum nihili. Ut ex *ὁδός* nascitur *ὁδίτης* et *παροδίτης* sic ex *κέλευθος* poeta finxit *κελευθῖται*, *κελευθίτησιν ἀοιδός*. non admodum eleganter sed non contra analogiam, ut multi solent Epigrammatum poëtae, qui toti in procudendis vocabulis novis saepius mirifica pariunt quam venusta. Nonnulla ipsi inter se ridebant, qualis est Callimachi *asinus θὴρ οὐατόεις*.

Suid. v. *Κηδεστής* — *οὐ μόνον ὁ διδοὺς ἀλλὰ καὶ ὁ λαμβάνων* et apponit ex Aristophanis *Thesmoph.* vs. 80.

οὐ χρῆν σε κρύπτειν ὄντα κηδεστὴν ἐμΟΝ.

Utitur Codice nihilo meliore quam nobis est Ravennas. Poeta dixerat:

οὐ χρῆν σε κρύπτειν ὄντα κηδεστὴν ἐμΕ.

Suid. v. *Κοῖλα τὰ ὑποκάτω τῶν ὀφθαλμῶν*. In Suidae Codicibus, ut in nostris, sexcenties *υ* et *οι* permutantur haud secus atque *ε* et *αι*. Hinc dedit *μοιχόν*, *Μυροκλῆς*, *Μυρώ* et alia plurima id genus pro *μυχόν*, *Μοιροκλῆς*, *Μοιρώ*. Appellantur *τὰ ὑποκάτω τῶν ὀφθαλμῶν* apud omnes *τὰ κῦλα*, unde *κυλοιδιόωντες* natum est.

Suid. v. *Κτείς τὸ ἐφήβαιον*. — *Καλλίμαχος*·

οὐδ' οἶσιν ἐπὶ κτενὸς ἔσκον ἔθειραι.

quia satis notum est (etiam ex sacris quibusdam) *κτένα* dici *τὰ γυναικὸς αἰδοῖα* necesse erit *Ἧισιν* emendare.

Suid. v. *Μάναιχμος Ἀλωπεκοννήσιος* et *Μάναιχμος Σικυώνιος*. Quia nemo umquam in Graecia eo nomine fuit bis corrigendum *ΜΕναιχμος*.

Suid. v. *Μαρτύρονται ἀντὶ τοῦ μαρτυρ*IAN *ἐπάγονται ἢ παρέχονται.* *Πλάτων Πολιτείας* B (pag. 364. *c.*) „*τὸν Ὅμηρον μαρτύρονται.*" Corrigendum: *ἀντὶ τοῦ μάρτυρ*A *ἐπάγονται.* *testem* producunt, non *testimonium.*

Suid. v. *Μέλος τι δειπνητικόν* ex Aristophane apponit: *τάχα γὰρ ἔπεισι λεπαδοτεμαχοσελαχογαλεοκρά.* Ne quis miretur quid tandem sibi velit in ultima syllaba *κρα*, sciendum id natum esse ex *κτὲ* (*καὶ τὰ ἑξῆς*) *etc.*

Suid. v. *Μεταχρονία ἡ εἰς ὕψος φερομένη.*

τίς γὰρ ἐμοὶ σέο μισθὸς ἐπάξιος ἤν σε διδάξω
ὑψοῦ ὑπὲρ πόντοιο μεταχρονίην ποτέεσθαι;

. Aquilae haec est ad testudinem oratio in nota fabula. Sed vera lectio est *μεταχΘονίην*, namque hoc est *μετέωρον sublimem.*

Apud Suid. v. *Μοχθηρός* laudatur ex nescio quo Lexico Rhetorico: *Λυκοῦργος ἐν τῷ κατὰ Λυκόφρονος·* „*οὐ γὰρ ὅσιον τοὺς γεγραμμένους νόμους, δι' ὧν ἡ δημοκρατία σώζεται, παραβαίνοντα, ἑτέρων δὲ μοχθηρῶν Ἐξηγητὴν ἐθῶν καὶ νομοθέτην γενόμενον ἀτιμώρητον ἀφεῖναι.*" Corrigendum: — *ὅσιον* TON *τοὺς νόμους* — *παραβαίνοντα* et *μοχθηρῶν* ЄIC*ηγητὴν ἐθῶν.*

Suid. v. *Νῦν σωθείην ἵν' ᾖ μοι δίδαγμα τοῦτο τοῦ λοιποῦ χρόνου.* Scribendum:

νῦν δὲ σωθείην ἵνα
ᾖ μοι δίδαγμα τοῦτο τοῦ λοιποῦ χρόνου.

Suid. v. *Ξενοκοπεῖν ἐπὶ τοῦ πληγὰς λαβεῖν. οὕτω Μεταγένης*, Ecqua esse potest absurdior oratio? „*ξενοκοπεῖν* est *vapulare.*" Legerat in *λέξει* Photiana: *ξενοκοπεῖν ἐπὶ τοῦ πληγὰς* "Є*λαβ*ON. Emendavit scilicet *λαβεῖν*, quum esset vera lectio: *ξυνεκόπην ἀντὶ τοῦ πληγὰς ἔλαβον*, noto et frequenti usu, quod primus Meinekius vidit. Aristophanes *Nub.* 1425.

ὅσας δὲ πληγὰς ἐλάβομεν πρὶν τὸν νόμον τεθῆναι
ἀφίεμεν καὶ δίδομεν αὐτοῖς προῖκα συγκεκόφθαι.

nam sic legendum est pro *πληγὰς εἴχομεν.*

Suid. v. Ὄζων κἀκ τῶν μασχαλῶν. Miror quo pacto Bekkerus passim putidissima et apertissima librorum vitia intacta reliquerit. Apparet Suidam dedisse ὄζων κακόν non κἀκ. Notum syllabae ου compendium modo incogitanter negligitur, modo stulte additur.

Suid. v. Ὀργυιωμένοις ἐκτεταμένοις, ἐπιθυμοῦσιν. Quid putes hos eruditos grammaticos cogitasse quum haec describerent? Nihil sane. Quantillum erat corrigere: Ὀριγνωμένοις. Suidas ipse in vicinia scripsit v. Ὀριγνηθῆναι: — ὀριγνώμενος Χριϛιανὸς γενέσθαι. Lepidius est etiam multo ubi huiuscemodi scripturis interpretationem aliquam de suo comminiscuntur. Suidas v. Αἶψα laudavit perelegans Leonidae Tarentini epigramma:

Λάζεο, τιμήεσσα Κυθηριάς, ὑμνοπόλοιο
αἶψα τάδε κλειτοῦ δῶρα Λεωνίδεω.

feliciter restituit poetae manum Fredericus Iacobs:

λιτὰ τάδ' ἐκ λιτοῦ δῶρα Λεωνίδεω.

Imposuit Suidae scriptura:

ΑΙΨΑΤΑΔΕΚΛΕΙΤΟΥ,

nam ΛΙΤ et ΑΙΨ in libris vetustis non facile discerni possunt. Quid igitur? Dedit: Αἶψα: θᾶττον. quamquam αἶψα non significat θᾶττον et θᾶττον ipsum cum loci sententia pugnat.

Suid. v. Κομμός interpretatur esse περίεργος κόσμησις cogitans de κομμοῦν, κομμώτρια, κομμωτική, sed nihil est his cum κομμός negotii, quod ex κόπτεσθαι et κέκομμαι prognatum est et *planctum* significat, idem quod κοπετός. Addit exemplum: ἡγεῖτο γυναικῶν μυρία πληθὺς μετὰ κομμοῦ καὶ ὀλολυγῆς, et addit: τουτέϛι γόου καὶ ὀδυρμοῦ. Vidi nonnumquam κομμός in κῶμος depravatum. Locus est apud Iamblichum *de vita Pythagorae* ex optimo scriptore antiquo descriptus cap. 27. § 122. Φασὶ γὰρ ἐμπεσούσης μέν ποτε [παρὰ del.] τοῖς Κροτωνιάταις ὁρμῆς πολυτελεῖς ποιεῖσθαι τὰς ἐκφοράς — εἰπεῖν τινὰ (*Pythagoreum*) πρὸς τὸν δῆμον ὅτι Πυθαγόρου διεξιόντος ἀκούσειεν ὑπὲρ τῶν θείων (leg. θεῶν) ὡς οἱ μὲν Ὀλύμπιοι ταῖς τῶν θυόντων διαθέσεσιν, οὐ τῷ τῶν θυομένων πλήθει προσέχουσιν· οἱ δὲ χθόνιοι — τοῖς κώμοις καὶ θρήνοις — χαίρουσιν. Bonus interpres reddidit: *comes-*

sationibus gaudeant. In archetypo Codice Florentino scriptum est κόμοις, in quo latet κομμοῖς.

Suidae error κομμός: περίεργος κόσμησις imposuit Lexicorum conditoribus, qui haec sana et vera esse credebant.

Suid. v. Κονία ὁ κονιορτός. — καὶ κονιορτοῦται καὶ κονιωμένους κόνεως πεπληρωμένους. Legendum: καὶ ΚΕκονΙμένους. Quid notius est in ea re quam κεκονιμένος; a quo toto coelo distat κονιᾶσθαι et κονιαταί et κονιατός. Pro κεκονιμένος Hesychii Codex κεκονιαμένος noto errore exhibet. Primus omnium Homerus dixit Iliad. Φ. 541.

κεκονιμένοι ἐκ πεδίοιο φεῦγον.

Suid. v. Κορεῖν κοσμεῖν βίβλους ἢ σαίρειν. Haec nemo umquam intelliget. Emenda: κορεῖν βέλτιον ἢ σαίρειν. Sic οἱ ἀττικισταί loqui solent. Photius: σαίρειν: οὐ σαροῦν· μᾶλλον δὲ κορεῖν λέγουσιν. Σαίρειν Tragicorum est, κορεῖν populi.

Suid. v. Κραιπαλώδης — εἴτε κραιπαλώδης τις εἴη καὶ μέθυσος εἴτε φιλήδονος καὶ ἐν τοῖς αἰδοίοις ἔχων τὸν ἐγκέφαλον. Agnosco stilum Aeliani ineptissima quaeque pulcherrima esse opinantis. Imitando auxit etiam absurdum Hegesippi commentum, qui in oratione περὶ Ἁλοννήσου (inter Demosthenicas pag. 88.) frigidissime dixit: εἴπερ ὑμεῖς τὸν ἐγκέφαλον ἐν τοῖς κροτάφοις καὶ μὴ ἐν ταῖς πτέρναις καταπεπατημένον φορεῖτε.

Saepe crases in libris veterum grammaticis, quales sunt Hesychius et Suidas imposuerunt. Hesychius magna gravitate Πιχείρια et Πινίκια in ordinem recepit et Suidas Παιόλη et Παιόλημα securus admittit quia apud Aristophanem legerat καὶ παιόλημα pro κἀπαιόλημα. Dederat tamen suo loco Ἀπαιόλημα: ἀπάτημα, sed oblitus erat.

Sine ulla mali suspicione Suidas scripsit κατὰ στοιχεῖον suo loco bis Πεζαίτεροι. Non est igitur mirandum in plerisque libris etiam perbonis et perantiquis pro πεζέταιροι scribi solere πεζαίτεροι.

Repererat Suidas apud Diogenem Laërtium glossam: Πελαρ-

γᾶν τὸ νουθετεῖν ἐκάλει ὁ Πυθαγόρας. Nil suspicatur mali, ut vetus Latinus interpres qui reddidit *ciconiarum more pascere.* Apud Iamblichum in *vita Pythagorae* legitur § 197. ἐκάλουν δὲ τὸ νουθετεῖν ΠΑΙΔΑΡΤΑΝ. et § 231. τὰς νουθετήσεις ἃς δὴ ΠΑΙΔΑΡΤΑϹЄΙϹ ἐκάλουν ἐκεῖνοι. Ex utroque mendo pellucet vera scriptura πεδαρτᾶν et πεδαρτάσεις. Πεδαρτᾶν est μεταρτᾶν id est μεθαρμόζειν *corrigere.*

Non debebat retinere Bekkerus perabsurdam lectionem apud Suidam in v.

Πρὶν καὶ λύκος οἶν ποιμαινεύσει.

pro:

πρίν ΚЄΝ λύκος οἶν Ὑμεναιοῖ.

Glossa Homerica est apud Suidam v. Σάμου ὑληέσσης: οὐδέποτε κατὰ τὴν συνήθειαν λέγει Σαμοθρᾴκην ἀλλὰ διαλελυμένως. Erat antiqua scriptura κατὰ συν^θ, id est κατὰ σύνθεσιν, cui recte respondet διαλελυμένως.

Suid. v. Σκομβρίσαι παρ' Ἰσβᾳ ἐν Β. φθορᾶς λέξεως. Veram lectionem esse arbitror: ἐν Β παρεφθορυίας λέξεως. Perpetuum enim in hoc argumento est παραφθορά, παραφθείρω, παρεφθορώς de *dictione imperitorum erroribus vitiata.* Didymi quoque ferebatur liber περὶ παρεφθορυίας λέξεως. cf. Suid. v. Φαλλίωνες — πολλίωνας δὲ ὕστερον αὐτοὺς παραφθείραντες τὸ ὄνομα ὀνομάζουσιν. et v. Τήβεννος — ἐκάλουν τὴν ἐσθῆτα τημένειον. — ὕστερον δὲ παραφθαρὲν τὸ ὄνομα τήβεννος ἐκλήθη.

Lepida historiola de Pisistrato et rustico quodam et apud Paroemiographos et apud Suidam v. Σφακελισμός duplici librariorum errore et leporem omnem amisit et est ferme sensu vacua. Quaerit Pisistratus ex rustico, qui quis esset nesciret, τίνας ἐκ τῶν τόπων κομίζοιτο τοὺς καρπούς· ὁ δ' ἀπεκρίνατο „ὀδύνας καὶ σφακέλους καὶ τούτων δεκάτην Πεισίστρατος φέρει." Intelligisne quid dicat? Non opinor. Emenda: ὀδύνας καὶ σφακέλους. καὶ τούτων ΔЄ δεκάτην Πεισίστρατος φέρΟΙ. id est Βουλοίμην ἂν καὶ τούτων τὸν Πεισίστρατον ὥσπερ καὶ τῶν ἄλλων καρπῶν δεκάτην φέρειν. Arrisit tyrannus et homini immunitatem dedit.

Turpi negligentia apud Suidam iocosum Cratini versiculum corruperunt in v.

Ταῦτα πράσσω "Φασκ' ἀνὴρ οὐδὲν ποιῶν.

Κρατῖνος "Ωραις. Caput est amputatum. Fuerat:

ΤΙ ταῦτα πράσσω; "Φασκ' ἀνὴρ οὐδὲν ποιῶν.

Suid. v. Περιηγγέλθη: — Ἀττικώτερον δὲ τὸ περιηγγέλη. Quid miramur libros nostros tot formas barbaras servare ubi videmus magistros, qui pereruditi esse putarentur, sic errare? Ἠγγέλην cum compositis *barbarum* est. Nemo Veterum umquam aliter dixit quam ἠγγέλθη, παρηγγέλθη, περιηγγέλθη cet.

Suid. v. Σκίρον (ex Harpocratione) — τὸ σκίρον σκιάδειόν ἐστι μέγα, ὑφ' ᾧ (sic leg. pro μεθ' οὗ) — πορεύονται ἥ τε τῆς Ἀθηνᾶς ἱέρεια καὶ ὁ τοῦ Ποσειδῶνος ἱερεὺς καὶ ὁ τοῦ ἩΛΙΟΥ. Si dixero pro Ἡλίου reponendum esse Ἀπόλλωνος, subrideat fortasse aliquis, qui non meminerit esse in Codd. antiquis compendium, quo et Ἥλιος et Ἀπόλλων et in Etymologico Magno Ἀπολλώνιος et in libris περὶ χρυσοποιίας *aurum* χρυσός significatur, unde varia et multiplex confusio nascitur, de qua diximus in Praefat. ad *Varias Lectiones*.

Suid. v. Τεθυμμένος: ὑπὸ πυρὸς ἐκκεκαυμένος [ἢ κεκακωμένος]. Manifesta haec dittographia est.

Barbara sunt quae paullo ante leguntur:

Τέθνασο προστακτικον.

Τεθνήσῃ διὰ τοῦ C οἱ Ἀττικοί. pro Τέθναθι et τεθνήξεις. Fidem habuit Suidas testibus corruptis. Ravennas liber reliquorum omnium longe optimus scatet tamen huiuscemodi monstris et portentis lectionum. Eiusdemmodi est quod legitur apud Suidam v Τέτανος: — Ἀριστοφάνης·

κᾆτ' ἐνΤΕξῃ τέτανον (τερπνὸν) τοῖς ἀνδράσι καὶ ῥοπαλισμούς.

non aliter Ravennas, sed quid esse potest βαρβαρώτερον quam ἔτεξα? Felicissime Hirschig. emendavit ἐνCΤΑξῃ, ut apud Homerum ἐνέστακται μένος ἠΰ. Similiter v. Τετραστατήρου et Suidas et Ravennas servant lectionem absurdam hanc:

ἣν δ' ἀποκλίνῃ τῇ θύρᾳ.

in qua latebat vetus forma Attica ἀποκλῄῃ confusis HIHI et

INHI. Nisi sic esset olim peccatum nunc in libris *ἀποκλείῃ* legeretur.

Imbiberunt imperiti Graeculi opinionem inanem *Τέως* pro *Ἕως* apud Veteres usurpari solere. Perinde est credere *τότε* pro *ὅτε* commode dici et similia his omnia. Apud Suidam v. *Τέως* describitur locus ex vetere Lexico Rhetorico, unde apparet iam olim Oratorum Codices stultissimo hoc mendo inquinatos fuisse. Affertur v. c. Demosthenis *Philipp.* II. *ὥσπερ γὰρ ἐν τοῖς σώμασι* ΤΕΩΣ *μὲν ἂν ἐρρωμένα ᾖ οὐδὲν ἐπαισθάνεται τῶν καθ' ἕκαστα σαθρῶν.* Hinc Codices nostri omnes hac labe affecti sunt. Primus omnium Dindorf. id quod unice verum esse constat ubique reposuit.

Suid. v. *Τὴν Θύραν ἔχων τετρ*Η*μένην ὥσπερ αἱ ποῖμναι.* Quid tandem animi haec legentibus esse putemus? Locus duplici tralaticio errore sic liberandus est ut scribatur: *τὴν Οὐρὰν ἔχων τετρ*ΙΜ*μένην.*

Suid. v. *Τί δῆτα* ΘΕ*ῶν στρέφῃ; ἀντὶ τοῦ ἐνδιατρίβεις.* Felicissime Bekkerus ex Platonis *Phaedro* pag. 336. *e.* reponebat: *τί δῆτ'* Ἔ*Χων στρέφει;*

Suid. v. *Τιμησάμενος κατακρίνας*, „*οὗ κατηγορεῖ Ξάνθιππος θανάτου τιμησάμενος αὐτῷ. ὁ δὲ κλινήρης ἀπολογούμενος ἐζημιώθη ταλάντοις* Η (*ὀκτώ*). Aeliani haec sunt de iudicio Miltiadis descripta ex Herodoto VI. 136. ex quo loco *ὁδοῦ πάρεργον* perineptum emblema expellere iuvat. *Μιλτιάδης αὐτὸς μὲν παρεὼν οὐκ ἀπελογέετο — προκειμένου δὲ* [*αὐτοῦ*] *ἐν κλίνῃ ὑπεραπελογέοντο οἱ φίλοι τῆς μάχης τε τῆς* [*ἐν*] *Μαραθῶνι πολλὰ ἐπιμεμνημένοι καὶ* [*τὴν Λήμνου αἵρεσιν*] *ὡς ἑλὼν Λῆμνόν τε καὶ τισάμενος τοὺς Πελασγοὺς παρέδωκε Ἀθηναίοισι.*

Itaque apud Aelianum pro Η apparet Ν (*πεντήκοντα*) scribi oportere.

Quid autem Suida facias qui *τιμησάμενος θανάτου* serio interpretatur esse *κατακρίνας*?

Saepe se Suidas ridicule dare solet sed raro magis quam v. *Τιμώμενον ἀντὶ τοῦ ζημιούμενον.* „*ὄνομα μόνον ἐστὶν ἔργου*

τιμώμενον." *ἀντὶ τοῦ ζημιούμενον.* In quamcumque te partem dederis nihil umquam ex his verbis extundas quod sanum sit et cogitari possit. Reiecta igitur stolida interpretatione quaere potius quid lateat in *Τιμώμενον.* Nempe hoc: *ὄνομα μόνον ἐστὶν ἔργου* ΤΗΤ*ώμενον*, *nomen est sine re.* Priscum et cascum verbum *τητᾶσθαι* ab Epica poesi in Tragicam transiit et ex Sophoclis et Euripidis frequenti usu receptum est in grandiloquam orationem Platonis atque hinc, ut omnia Platonica, permanavit ad omnes. Notandum est autem et Platonem et Platonis imitatores non alia verbi antiqui forma uti quam participio *τητώμενος carens.* Habet enim *τητᾶσθαι perfecti* temporis notionem significatque non *στερίσκεσθαι* sed *ἐστερῆσθαι.*

Insigne Aeliani *κακοζηλίας* exemplum legitur apud Suidam v. Τ*ίτθη*: — *ὅσα δὲ ἀργίᾳ μεμάρανται καὶ ῥᾳθυμίᾳ διέφθαρται μειράκια ταῖς τίτθαις ἀπομύττειν καὶ ταῖς γυναιξὶ λούειν ἀποπέμψατε.* Ex his *ταῖς τίτθαις ἀπομύττειν* ex primo libro *de Rep.* et *ταῖς γυναιξὶ λούειν* ex *Phaedone* sumsit, sed tamen nemo Platoni dissimilior est quam Aelianus.

Apud Suidam v. Τ*όνον* in oraculo scribendum:

Αἰακίδη, ΠΕ*φύλαξο μολεῖν Ἀχερούσιον ὕδωρ.*

editur ΠΡΟ*φύλαξο*, quod barbarum est. Deinde supple *τὸν εὐκλεᾶ* (*μετα*)*πορεύεται θάνατον.*

Suid. v Τ*ῶν γὰρ ὑστάτων χ*Ω*ρίς. παροιμία.* Vide mihi quantum caliginis una vocalis mutata offundere possit. Legendum:

*τῶν γὰρ ὑστάτων χ*Α*ρις.*

Absurdum vocabulum est apud Suidam v. Ὑ*περμαργότερος ὁ ὑπερμαινόμενος.* Glossa est Herodotea III. 145. *ὑπ*Ο*μαργότερος ὁ ὑπ*Ο*μαινόμενος.* „*Μαιανδρίῳ δὲ ἦν ἀδελφεὸς ὑπομαργότερος.*"

Suid. v. Ὑ*ποκρίνεσθαι τὸ ἀποκρίνεσθαι οἱ παλαιοί.* — *Θουκυδίδης* Ζ. „*εἰ δ' οὐδὲν ὑποκρίνοιντο διεφθείροντο.*" Nemo umquam Atticorum dixit *ὑποκρίνεσθαι* pro *respondere.* Editur apud Thucydidem VII. 44. *εἰ δὲ αὐτοὶ μὴ ὑποκρίνοιντο διεφθείροντο*, sed est vetus librorum mendum pro *Ἀποκρίνοιντο.* Apud Herodotum contra *ὑποκρίνεσθαι* et *ὑπόκρισις* perpetua sunt, et sicubi

dissentiunt libri nulla est eorum ratio habenda; sunt enim scribae omnes *εὐεπίφοροι πρὸς τὴν συνήθειαν.*

Apud Suidam v. Ὑπὸ *μάλης* laudatur locus ex Lysiae epistola: *καὶ τὴν μὲν κόμην ψιλήν, τὰς δὲ μασχάλας δασείας.* Deridens vetulam dixerat: *τὴν μὲν κεφαλὴν ψιλὴν (ἔχεις).* Κεφαλήν scribitur compendio *κ* cum sigla *ην* significante.

Apud. Suid. v. Ὑπωπιασμέναι laudatur Ἀπολλοφάνης·

κύαθον λάβοιμι τοῖς ὑπωπίοις.

supplendum:

(πόθεν ἂν) κύαθον λάβοιμι τοῖς ὑπωπίοις;

Suid. v. *Χάρων Λαμψακηνός· — ἔγραψεν — Ὅρους Λαμψακηνῶν ἐν βιβλίοις Δ.* Tralaticio et turpi errore sic scribitur pro *Ὥρους Annales.* Scribae fere constanter *ὅρους* substituunt etiam in insulis *ὅρους Σαμίων.*

Suid. v. *Χαρώνειος θύρα: μία τοῦ ΝΟμοφυλακίου θύρα, δι' ἧς οἱ κατάδικοι τὴν ἐπὶ θάνατον ἐξάγονται.* Non e *tabulario*, ut opinor, sed ex *carcere* ad supplicium abducebantur. Lege *τοῦ ΔΕCμοφυλακίου* Etiam alibi vidi *τοὺς ΔΕCμοφύλακας* in *ΝΟμοφύλακας* conversos.

Mirificus locus est apud Suidam v. *Χοσρόης* de summo studio quo Rex Persarum Chosroes in litteras et philosophiam Graecorum ferebatur. *Graecorum scripta*, inquit, *illi in linguam Persicam ab aliquo conversa sunt*, *καὶ τοίνυν φασὶν ὅτι δὴ ὅλον τὸν Σταγειρίτην καταπιὼν εἴη μᾶλλον ἢ ὁ ῥήτωρ ὁ Παιανιεὺς τὸν Ὀλόρου, τῶν τε Πλάτωνος τοῦ Ἀρίστωνος ἀναπέπλησται δογμάτων καὶ οὔτε ὁ Τίμαιος αὐτὸν ἀποδράσειεν ἂν — οὔτε ὁ Φαίδων.* Qui hac turgida oratione utebatur dictione utitur vitiosissima. Turpissimum est *οὔτε ὁ Τίμαιος αὐτὸν ἀποδράσειεν ἄν.* Graeci *ἀπέδραν* dicebant, *ἀποδραίην, ἀποδρῶ, ἀποδρᾶναι, ἀποδράς,* sed Graeculi *ἀπέδρασα, ἀποδράσαιμι, ἀποδράσας,* qua labe passim contacti sunt scriptores veteres. Praeterea ridiculum est *ἀποδρᾶναι* in tali re, quod de servo fugitivo dicitur et de omnibus qui se clanculum fuga proripiunt. *Non me fugit* est *οὔ με λανθάνει*, neque verbo *φεύγω* nedum *ἀποδιδράσκω* ullus in tali re locus est.

Suidas. v. Ἀκρατῶς ἐπιτεταμένως, συντόνως „ἱππεῖς ἤλαυνον ἀκρατῶς καὶ ἅμα ἀνεβόων." Fieri non potest ut ἀκρατῶς eam habeat significationem. Decepit Suidam mendosa scriptura ἀκρατῶς pro ἀγκράτος, quod nescio quis dixit imitatus Xenophontem *Anab.* I. 8. 1. Anecd. Bekkeri pag. 329. 15. Ἀκρατῶς ἐλαύνοντα: Ξενοφῶν ἀντὶ τοῦ πάνυ ἐλαύνοντα. et pag. 337. 27. Ἀγκράτος ἐλαύνω εἶπε Ξενοφῶν κατὰ συγκοπὴν ἀντὶ τοῦ ἀνὰ κράτος. Hoc quoque Xenophon non in Attica, sed in Asia audiverat homines dicentes.

Suid. v. Ἀλαζών: — Πλάτων δὲ ἀλαζόσιν ἀντὶ τοῦ ψεύςαις. Legitur in Platonis *Lyside* pag. 218 *d*. Φοβοῦμαι μὴ ὥσπερ ἀνθρώποις ἀλαζόσι λόγοις τισὶ τοιούτοις [ψεύςαις] ἐντετυχήκαμεν περὶ τοῦ Φίλου. Estne emblema satis manifestum? Dixit τοιούτοις ne ἀλαζόσιν ineleganter repeteretur, ut apud Euripidem:

Ἔρως γὰρ ἀργὸς κἀπὶ τοιούτοις ἔφυ.

deinde ψεύςαις in margine ad ἀλαζόσι adscriptum in alienam sedem se insinuavit.

Suidas v. Ἁλεία ἡ ἄγρευσις. Graecum est ἁλιεύς, ἁλιεύω et ἁλΙεία, sed ubicumque Ι et ЄΙ concurrunt Graeculorum συνήθεια eximere solet Ι. Sic dicebant ὑγιής sed ὑγεία, ταμίας sed ταμεῖον, Ζεὺς Ὀλύμπιος sed Ὀλυμπεῖον, et sic in aliis huiuscemodi sexcentis.

Scatent igitur omnes libri nostri mendis et erroribus de genere hoc etiam apud poetas iugulato metro. In vicinia legitur apud Suidam Ἅλειον τὸ τοῦ Ἡλίου ἱερὸν κατὰ Ῥοδίους. Solis templum appellabatur Ἁλίειον et Solis feriae τὰ Ἁλίεια τὰ μεγάλα, sed ea de causa quam dixi perpetua ferme est scriptura librorum Ἅλειον et Ἅλεια.

Eadem de causa in libris scribitur διοικεῖν pro διοικιεῖν, πλουτεῖν pro πλουτιεῖν, δειπνεῖν pro δειπνιεῖν praeter cuiusque loci sententiam. cf. Demosth. pag. 59. 15, Diphilus Athenaei pag. 238 *f*.

ἢ δειπνεῖν μέλλοντα κωλῦσαί τινά.

cui Porson. suum δειπνιεῖν reddidit.

Suidas v. Ἀλέοιμι ἀντὶ τοῦ θερμαίνοιμι. Ἀριστοφάνης. Et glossa labem concepit et interpretatio. Verum est ἀλεαίνοιμι et θερμαινοίμην. Aristophanes *Eccles.* 540.

ἔπειθ' ἵν' ἀλεαίνοιμι τοῦτ' ἠμπεσχόμην.

Phrynichus in Bekkeri *Anecd.* p. 14. 24. Ἀλεαίνοιμι ἀντὶ τοῦ ἀλεαινοίμην. ἐνεργητικὸν ἀντὶ παθητικοῦ. Ridiculum est „*activum pro passivo.*" Multo melius Aelius Dionysius in Bekk. *Anecd.* pag. 381. 24. Ἀλεαίνειν θερμαίνεσθαι οὐχὶ ἀλεαίνεσθαι, et apponit eundem Aristophanis versiculum. Apud Athenienses veteres ἀλεαίνειν erat *concalefieri.* Menander Tom. IV. pag. 286. in Meinekii F. C.

ἡδὶ δ' ἀλεαίνει πρὸς τὸ πῦρ καθημένη.

Sequiores activum esse putabant et idem quod θερμαίνειν. Itaque ἀλεαίνεσθαι dicebant vitiose admodum.

Imitatus est Atticorum dicendi consuetudinem nescio quis apud Suidam v. Ἀλεαίνωσιν: — „πῦρ ἀνέκαυσαν ὅπως αὐτοί τε ἀλεαίνωσι καὶ τοῖς Ῥωμαίοις κατὰ χώραν μένειν δόξαν παράσχωσιν."

Suidas v. Ἁλιεύς: — καὶ παροιμία· ἁλιεὺς πληγεὶς νοῦν ΟΙΣΩ. mendosum οἴσω natum est ex ΦΥσω. Iocose dicitur νοῦν φῦσαι pro φρόνιμον γενέσθαι.

Suidas v. Ἀληλεσμένον. Θουκυδίδης. „σῖτόν τε ἀληλεσμένον τὸν βουλόμενον ἀργυρίου πολλοῦ ὠνήσασθαι." et Ἀληλεσμένος βίος ἐπὶ τῶν ἐν ἀφθονίᾳ τῶν ἐπιτηδείων ὄντων. Thucydides neque ὠνήσασθαι dicere potuit neque ἀληλεσμένον. Editur apud Thucydidem IV. 26. οἱ Λακεδαιμόνιοι προειπόντες ἐς τὴν νῆσον ἐσάγειν σῖτόν τε τὸν βουλόμενον ἀληλεμένον καὶ οἶνον — τάξαντες ἀργυρίου πολλοῦ καὶ τῶν Εἱλώτων τῷ ἐσαγαγόντι ἐλευθερίαν ὑπισχνούμενοι. Ratio et usus docent ἀλήλεκα et ἀλήλεμαι ἀληλεμένος dici oportere, ut ἐλήλακα, ἐλήλαμαι ἐληλαμένος, sed Graeculi suum ἀληλεσμένος fere ubique substituerunt. Apud Thucydidem pauci libri meliores verum servarunt, apud Herodotum VII 24. consentiunt omnes in mendosa forma: σῖτος δέ σφι πολλὸς ἐφοίτα — ἀληλεCμένος. In fragmento Amphidis apud Athenaeum pag. 642 *a.* in unico Codice Marciano scriptum est: ἤδη ποτ' ἤκουσασ βίον αληλεμενον αἱ τουτεκειν ἐστιν σαφῶς.

Erat in vetusto libro ΑΛΗΛЄΜЄΝŌΝΑΙ. Dobraeus verum vidit:

ἤδη ποτ' ἤκουσας βίον
ἀληλεμένον; Β. ναί. Α. τοῦτ' ἐκεῖν' ἐστὶν σαφῶς.

Suidas v. Ἁλιμούσιος: — „λέγεται ὁ Ἀγασικλῆς τοῖς Ἁλιμουσίοις συνδικάσαι καὶ διὰ τοῦτο ξένος ὢν ἐγγραφῆναι τῇ πολιτείᾳ." Vetus verbum Atticum δεκάζειν et συνδεκάζειν apud Graeculos sine vestigio interierat. Itaque sicubi apud Veteres legeretur Suidas et Suidae similes scribae perinepte δΙκάζειν et συνδΙκάζειν supponere solent. Vera lectio est igitur Ἁλιμουσίους συνδЄκάσαι et ΠΑΡεγγραφῆναι pro ἐγγραφῆναι.

Suidas v. Ἄλφιτα: — „πολλὰ μὲν ἄλφιτα ἀπέκειτο πεφυρμένα, πολλαὶ δὲ κριθαὶ ἀλεῖν· μύλη γάρ τις ἦν αὐτόθι." Perpetua confusio est in libris inter φύρειν et φυρᾶν. Legendum: ἄλφιτα ἀπέκειτο πεφυρΑμένα.

Suidas v. Ἀμηγέπη: ὁπωσδήποτε, καθ' ὁτιοῦν. λέγεται δὲ καὶ ἀμωσγέπως καὶ ἀμόθεν καὶ ἀμουγέπου καὶ ἀμοιγέποι καὶ ἀμωσγέποι. Multi grammatici de his adverbiis dixerunt, sed omnia testimonia mutila et corrupta sunt. Legendum: λέγεται δὲ καὶ ἁμωσγέπως καὶ ἁμόθεν (γέ ποθεν) καὶ ἁμουγέπου καὶ ἁμοσεγέποι. Haec omnia respondent verbis εἷς γέ τις et habent significationem ex forma certam ac stabilem. Ἁμωσγέπως est ἐξ ἑνός γέ του τρόπου, ἁμουγέπου significat ἐν ἑνί γέ τῳ τόπῳ et similiter in caeteris.

Suidas v. Ἀπευήκασιν: ἀπεξηραμμέναι εἰσίν. Pro portento lectionis repone ἈπεСΚΛήκασιν. Vide Piersonum ad Moeridem pag. 49. Ἀποσκλῆναι Ἀττικῶς. ἀποξηρανθῆναι Ἑλληνικῶς. Ἀπεσκληκέναι et ἀπεσκληκώς apud Veteres mihi nusquam lectum frequens est apud Lucianum et sequiores, ut et κατεσκληκώς. Futuri exemplum Dindorf. ad St. Th. affert ex epigrammate Antipatri (Anthol. Pal. IX. 37.)

ἀποσκλήσει δ' ἀστέρα μεμφόμενος.

ut ex ἀπέσβην nascitur ἀποσβήσομαι in Platonis *Legg.* pag. 805 *c.* τὸ δ' ἡμέτερον διακέλευμα οὐκ ἀποσβήσεται.

Ἐξεσκληκότες affertur ex Epicharmo Athenaei pag. 60*f.* ubi

in Cod. est ἐπεσκληκότες, sed locus tam misere corruptus est ut omnem emendationem respuat. Ἀποσκλαίη apud Hesychium superest. Ἀποσβείς Hippocrates dixit, quo pertinet Galeni glossa: Ἀποσκείς (ἀποσβείς): ἀποσβεσθείς. Athenienses ἀποσβῆναι dicebant sed in participio constanter ἀποσβεσθείς, ut in *Lysistrata* 293.

μή μ' ἀποσβεσθὲν λάθῃ.

Suidas v. Ἀρχὴ Σκυρία: — ὀστρακισθῆναι δὲ πρῶτον Ἀθήνησι Θησέα ἱστορεῖ Θεόφραστος ἐν τοῖς πρώτοις καιροῖς. Legendum: ἐν τοῖς πρὸς τοὺς καιρούς, qui notus Theophrasti liber est. Diogenes Laërt. V. 45. enumerans libros Theophrasti: Πολιτικῶν πρὸς τοὺς καιρούς α' β' γ' δ'. Harpocration v. Ἐπίσκοπος: — Θεόφραστος ἐν α' τῶν πολιτικῶν τῶν πρὸς (τοὺς) καιρούς.

Suidas v. Ἄττα ex incerti scriptoris Lexico Rhetorico affert: Ἀντιφῶν — ἐν τῇ ἀπολογίᾳ τοῦ Μύρρου· οὐ γὰρ ἐγὼ ἐπεπόνθειν ταῦτα ἅττα νῦν πέπονθα ὑπὸ τούτου. Videtur dixisse οὐ γάρ ΠΩ ἐπεπόνθΗ.

Suidas v. Αὐτίκα: — καὶ παροιμία· αὐτίκα καὶ φυτὰ δῆλα ἃ μέλλει κάρπιμ' ἔσεσθαι. Scribe:

αὐτίκα καὶ φυτὰ δῆλα ΤΑ μέλλει κάρπιμ' ἔσεσθαι.

Suidas v. Αὐτὸν σὺ τρέφων κύνας τρέφεις. Comicus nescio quis dixerat:

(αὐτὸς σε)αυτὸν σὺ τρέφων κύνας τρέφεις.

ut in noto ioco in Athenienses:

ὃς αὐτὸς αὑτὸν οὐκ ἔχει Σάμον θέλει.

Suidas v. Θανατᾶν καὶ θανατιᾶν: οὕτως ἄγαν αὐτοῖς συμβεβήκει τὸν μὲν φονᾶν, τὸν δὲ θανατιᾶν. Sive ipsius Suidae error est sive librariorum θανατιᾶν barbarum est. Dicebant omnes constanter θανατᾶν ut φονᾶν, τομᾶν et sim. Duplex forma est in verbis quibusdam *morbum* significantibus ut λιθᾶν (λιθιᾶν), ψωρᾶν (ψωριᾶν), sed forma brevior Graecorum est, altera Graeculorum. Aelius Dionysius apud Photium: Λιθῶντας: τρισυλλάβως οὐ λιθιῶντας. Πλάτων ια' Νόμων. καὶ

βραγχᾶν λέγουσιν οὐ *βραγχιᾶν* καὶ ἕτερα τοιαῦτα. et in v. *Ψωρᾶν* καὶ *βραγχᾶν* δισυλλάβως λέγουσιν. Platonis locus est *de Legg.* XI. pag. 916 *a.* ἐάν τις ἀνδράποδον ἀποδῶται κάμνον φθόῃ ἢ *λιθῶν* ἢ ϛραγγουριῶν, ubi optimus testis A servavit λίθων (*sic*), deteriores λιθιῶν.

Suidas v. Θωρακείοις ex Iosepho: ὑποπεπτηχότες τοῖς θωρακείοις ἠρέμουν. Barbarum est πέπτηχα. Legendum ὑπΕΠΤηχότες. Repetitur idem vitium v. Ὑποπεπτηχότες.

Vidimus supra librarios pro καταδαρθόντος stolide καταδαρθΕντος substituere. Idem peccant in participio πταρών ex πτάρνυμαι *sternuto.* Legitur apud Suidam v. Χρεμετίζει locus Iuliani: εἴ τις ἐπιχειρήσειε τὸν πρῶτον πταρΕΝτα ἢ χρεμψάμενον ἀναζητεῖν, plane barbara pro πταρΟΝτα.

Suid. v. Χρήματα, χρήματ' ἀνήρ: — λεχθῆναι δὲ αὐτὴν Ἀλκαῖος μὲν ὑπ' Ἀριϛοδάμου τοῦ Σπαρτιάτου φησί, Πίνδαρος δὲ ὑπό τινος Ἀργείου τὸ ὄνομα ΟΥΤΩ λέγων. Emenda: τὸ ὄνομα ΟΥ λέγων. Perpetuo οὕτω compendio scriptum (οὖ) et οὐ inter se confunduntur. Saepius οὐ pro οὕτω ponitur, non raro et contra.

Aelianus apud Suidam v. Χρηματίζεσθαι (coll. v. Θρέμματα): οὐδὲ χρηματίζομαι. πάλαι γάρ μοι ταῦτα ἐδόκει καὶ ἐκ μειρακίΩΝ λῆρος καὶ φλήναφος. Quamquam Aelianus in magna verborum pompa admodum vitiose loquitur, tamen videtur ἐκ μειρακίΟΥ scripsisse, quod ratio et usus postulant.

Suidas v. Χριϛόδωρος: — ἔγραψε — θαύματα τῶν ἁγίων ἈΝΑΡΓύρων Κοσμᾶ καὶ Δαμιανοῦ. Non memini me videre absurdiorem errorem quam ἈΝΑΡΓύρων pro ΜΑΡΤύρων.

Suidas v. *Ψυχορροφεῖν*: τὴν ψυχὴν ἐκπίνειν, nonne melius est ἐκπνεῖν, ut sit ferme idem quod ψυχορραγεῖν?

Suidas v. Ὥρα: — ψιλῶς δὲ φροντίς, ἔνθεν *ὀλίγωρον* λέγομεν τὸν ὀλίγην φροντίδα ἔχοντα. Πλάτων ΟΔΩΝ ΚΑΙ?

περὶ τῶν δὲ πλευρῶν οὐδέμιαν ὥραν ἔχεις.

Quid latet in ΟΔΩΝ ΚΑΙ? Nihil aliud, ut opinor, quam Πλάτων ὁ Κωμικός.

Suid. v.

Γεργέριμον πίτυρίν τε καὶ ἣν ἀπεθήκατο λευκήν
εἰν ἁλὶ νήχεσθαι φθινοπωρίδα.

aliunde constat ἐκ τῆς Καλλιμάχου Ἑκάλης haec esse sumta. Notum est Suidam hoc Callimachi carmen in manibus habuisse, unde complura sine poëtae mentione passim expromit veluti v. Κυμαίνει.

αἶψα δὲ κυμαίνουσαν ἀπαίνυτο χυτρίδα κοίλην.

agnoscimus bonam et sedulam Ἑκαλίνην ποιπνύουσαν. De eadem v. Αἰθύξασα dicit:

αὐτόθεν ἐξ εὐνῆς ὀλίγον ῥάκος αἰθύξασα.

In eodem carmine de tempestate serena dixit v. Ἔνδιος.

ὄφρα μὲν οὖν ἔνδιος ἔην ἔτι, θέρμετο δὲ χθών,
τόφρα δ' ἔην ὑάλοιο φαάντερος οὐρανὸς ἦνοψ.

et v. Κνηκίς.

οὐδέ ποθι κνηκὶς ὑπεφαίνετο, πέπτατο δ' αἰθήρ

de Theseo dicitur v. Λαίφη.

διερὴν ἀπεσείσατο λαίφην.

eodem spectat glossa Διερήν: δίυγρον. Theseus ipse loquitur v. Λιμός.

γαστέρι μοῦνον ἔχοιμι κακῆς ἀλκτήρια λιμοῦ.

cf. v. Ἀλκτήρια λιμοῦ. Huic Hecale narravit de suo marito:

ἔκ με Κολωνάων τις ὁμέστιον ἤγαγε δήμου
τῶν ἑτέρων.

Suid. v. Κολωνάων: — παραλόγως ἐχρήσατο Καλλίμαχος. et v. Ὁμέστιον: ὁμόοικον, ὁμωρόφιον, γαμετήν.

Videtur Hecale nescio cui vehementer irata fuisse in v. Ὑποδράξ.

ἡ δὲ πελιδνωθεῖσα καὶ ὄμμασι λοξὸν ὑποδρὰξ
ὀσσομένη.

et v. Σκῶλος·

τοῦ μὲν ἐγὼ ζώοντος ἀναιδέστιν ἐμπήξαιμι
σκώλους ὀφθαλμοῖσι καὶ εἰ θέμις ὠμὰ πασαίμην.

Praeter haec multi alii ex Hecale versiculi et glossulae apud Suidam leguntur, veluti Παναρκέος: — ἡλίου δὲ παναρκέος τοῦ πανταχῇ λάμποντος ex fragm. 48.

οἵ νυ καὶ Ἀπόλλωνα πανάρκέος ἠελίοιο
χωρὶ διατμήγουσι.

qui locus obversabatur incerto scriptori apud Suidam v. Ἀρίσαρχος Τεγεάτης: — οἱ θεοὶ παρέχουσι προῖκα ἥλιόν τε ὁρᾶν καὶ τοῦ θεοῦ τοῦ τοσούτου τῆς π α ν α ρ κ ο ῦ ς ἀμισθὶ μεταλαμβάνειν ἀκτῖνος.

In fragm. 53.

ἡ δ' ἐκόησεν
τοὔνεκεν οἱ γένος ἦεν.

alii οὕνεκα γένος ἔσκε. Vera lectio est

ἐκόησε τοὔνεκεν ΑΙΓΕΟΣ (Αἰγέος) ἔσκεν.

intellexit Hecale, inquit, *esse eum Aegei filium.*

De Callimachi fragmentis apud Suidam latentibus nemo diligentius et doctius egit quam Alphonsus Hecker in *Commentationibus Callimacheis* pag. 79 sqq. a quo in paucissimis tantum dissentio. Quod Hecale dicit

ἔκ με Κολωνάων τις ὁμέσιον ἤγαγε.

negat de marito esse accipiendum. „*Hecalen enim semper innuptam fuisse satis patet ex Ovid. Rem. Am.* 747.

Cur nemo est Hecalen, nemo quae ceperit Iron?
nempe quod alter egens, altera pauper erat."

quasi haec poëta pro testimonio dixerit neque in talibus ludere liceret. Pergit dicere: „*sed Hecale pauper, non egena, habuit quoque suam aream et boves.*" opinabatur enim de semet ipsa dicere bonam vetulam quod apud Suidam est v. δεινομένην·

δινομένην ὑπὸ βουσὶν ἐμὴν ἐφύλασσον ἅλωα.

Rectissime contra ad Theseum retulit fragm. 124.

ἀμφὶ δέ οἱ κεφαλῇ νέον Αἱμονίηθεν
μεμβλωκὸς πίλημα περίτροχον ἄλκαρ ἔκειτο
ἴδεος ἐνδίοιο.

in quo Suidas v. μέμβλωκε inepte interpretatur παραγενόμενον καὶ (fort. ἢ) μετ' ἐπιμελείας κατασκευασθέν. Callimachus enim ψυχρῶς ut solet Thesei pileum *nuper ex Thessalia venisse* serio narraverat.

DE LOCIS QUIBUSDAM

APUD HARPOCRATIONEM.

HARPOCRATIONIS Lexicon in decem Oratores Atticos ex recensione GULIELMI DINDORFII. Oxonii 1853.

Harpocration v. Ἀεί: ἀντὶ τοῦ ἕως. Δεῦρ' ἀεί Athenienses dicebant pro *μέχρι δεῦρο*, *ἕως δεῦρο*, *usque adhuc.* Omnia quae huc pertinent cum pulvisculo collegit Valckenarius ad *Phoenissas* vs. 1215.

δεῦρ' ἀεὶ γὰρ εὐτυχεῖς.

Affert Harpocration et vetus Scholiasta Aeschyli (*Eumenid.* 596.) incerti poëtae senarium:

οὗτος μὲν οὖν μοι δεῦρ' ἀεὶ τείνει λόγος.

nam sic utrobique scribendum. In Platonis *Legibus* editur VII. pag. 811 *c.* ἀποβλέψας πρὸς τοὺς λόγους, οὓς ἐξ ἕω μέχρι δεῦρο ΔΗ διεληλύθαμεν ἡμεῖς, sed manus Platonis servata est a Photio ex annotatione Boëthi (cuius locus nunc apud solum Suidam superest): Δεῦρ' ἀεί: ἀντὶ τοῦ ἕως τούτου. Πλάτων Νόμων Ζ. „πρὸς τοὺς λόγους, οὓς ἐξ ἕω μέχρι δεῦρ' ἀεὶ διεληλύθαμεν." Plato scripserat: ἐξ ἕω δεῦρ' ἈΕΙ διεληλύθαμεν. Adscripsit olim nescio quis μέχρι, quod et in Platonis libros irrepsit et hinc in Platonicas λέξεις, ut in Νυνδή apud Photium interpolatum est [ὀλίγον ἔμπροσθεν].

Stallbaum commode attulit ex *Politic.* pag. 292 *c.* καὶ κατὰ δὴ τοῦτον τὸν τρόπον μερίζοντες δεῦρ' ἀεὶ προεληλύθαμεν. Sprevit tamen in *Legibus* unice veram lectionem quia nesciebat quantae auctoritatis testem haberet.

Harpocrat. v. Ἀειεςώ: — τὸ ἐπὶ τῶν αὐτῶν ἀεὶ ἑςάναι, ὥσπερ καὶ εὐεςὼ ἡ εὐδαιμονία καλεῖται. Harpocration neque doctus est admodum neque acutus. Sicubi locum corruptum emendare conatur ridicule se dare solet et saepe in Graecitatis ratione enucleanda caecutit et hallucinatur. Vides eum in ἀειεςώ de ἑςάναι cogitare. Meliora docent formae ἐςώ, εὐεςώ, κακεςώ, συνεςώ, ἀπεςώ. cf. Valckenarium ad Herod. I. 85. Apud Herodotum VI. 128. vera lectio est: καὶ τό γε μέγιςον ἐν τῇ συνεςοῖ διεπειρᾶτο, in Codice R servata. Si recte habet, de quo nemo dubitat, IX. 85. ἐπαισχυνομένους τῇ ἀπεςοῖ τῆς μάχης pro τῇ ἀπουσίᾳ, quid reprehendas ἐν τῇ συνεςοῖ pro ἐν τῇ συνουσίᾳ positum?

Etiam gravius in hoc genere erravit Harpocration v. Ληξιαρχικὸν γραμματεῖον: — γεγονέναι διὰ τὸ τῶν λήξεων ἄρχειν. Nihil est enim τὸ τῶν λήξεων ἄρχειν, et vel sola analogia exemplis innumeris docet esse διὰ τὸ τὰς ἀρχὰς λαγχάνειν, ut in σωσίπολις, δωσίδικος, προδωσέταιρος in nobili scolio:

αἰαῖ Λιψύδριον προδωσέταιρον.

et ῥίψασπις et reliquis sine exceptione omnibus.

Non multum cogitare Harpocrationem vel unus hic locus satis arguit, λήξεις esse narrat τοὺς κλήρους καὶ τὰς οὐσίας. Itaque (inquit) εἰς τὸ ληξιαρχικὸν γραμματεῖον ἐνεγράφοντο οἱ τελεωθέντες τῶν ΠΑΙΔΩΝ, οἷς ἐξῆν ἤδη τὰ πατρῷα οἰκονομεῖν. Non credo eam rem eorum patribus multum placituram fuisse. Sed tota res ex inepta etymologia nata est.

Non minus gravi errore scribit v. Καθάρσιον: — περιςίαρχοι, οἵπερ ὠνομάσθησαν οὕτως ἤτοι ἀπὸ τοῦ περιςείχειν ἢ ἀπὸ τῆς ἑςίας.

Levius etiam suspicatur v. Σείρινα: — Σειρὴν (lege Σείρινον, Σίρινον) ὁ λεπτὸς καὶ διαφανὴς χιτὼν εὔθετος τότε ὅτε ἐςὶν ὁ Σείριος, nomen tenuis et pellucidae vestis cum nomine Σείριος quidquam commune habere.

Harpocr. v. Ἀλογίαν: τὸ μηδένα ἔχειν λόγον ἀλλ' ἀλογιςὶ πράττειν. Vocabulum ἀλογιςί obiter eximendum Lexicis. Verum est ἀλλ' ἀλόγΩC τι πράττειν.

In sqq. repone ἐξειλΟχότες τὸ ἐπιβάλλον pro barbara forma ἐξειλΕχότες. Sic passim in libris fertur ἀνατετρΑφώς pro ἀνατετρΟφώς.

Harpocr. v. Ἀμφιδρόμια: — τὸ βρέφος περὶ τὴν ἑστίαν ἔφερον τρέχοντες καὶ ὙΠΟ τῶν οἰκείων καὶ φίλων πουλύποδας καὶ σηπίας ἐλάμβανον. Poterant ὙΠΟ τῶν οἰκείων πληγὰς λαμβάνειν, sed πουλύποδας καὶ σηπίας ἐλάμβανον ΠΑΡΑ τῶν οἰκείων. Saepe Athenis πουλύποδες καὶ σηπίαι tenuiorum cibus coniunguntur. Aristophanes apud Athen. pag. 323 c.

καὶ ταῦτ' ἔχοντα πουλύπους καὶ σηπίας.

Harpocr. v. Ἀνακαλυπτήρια: — ταῦτα δ' εἰσὶ τὰ παρ' ἡμῖν θεώρετρα. Barbarum hoc quidem est. Fuerat θεωρή^τρ^ id est θεωρητήρια. Apud Veteres ὀπτήρια vocabantur. Hesychius: Ὀπτήρια: τὰ ἐν τοῖς ἀνακαλυπτηρίοις διδόμενα δῶρα τῇ νύμφῃ. Quidquid exit in -τήριον vel -τήρια in Codd. ita scribi solet ut τρ praecedenti vocali supra scribatur.

Harpocrat. v. Ἀναξαγόρας: — νοῦς δ' ἐπεκαλεῖτο ἐπεὶ ὕλην τε καὶ νοῦν πάντων φρουρὸν εἶπεν. Legendum πάντων ἜΦΟρον εἶπεν.

Harpocrat. v. Ἀνθεμόκριτος: — legendum: τό τε βαλανεῖον τὸ παρ' Ἀνθεμοκρίτου ἀνδριάντα πρὸς ταῖς Θριασίαις πύλαις. Vulgo post ἀνδριάντα legitur τουτέστι quasi essent sequentia Harpocrationis. Sed multis ante Harpocrationem saeculis αἱ Θριάσιαι πύλαι mutato nomine τὸ Δίπυλον appellabantur.

Praeterea scribe τὴν ἱερὰν τοῖν θεοῖν ὀργάδα pro ταῖν θεαῖν. Similiter in v. Κιττοφόρος scribendum ἱερὰς — τοῖν θεοῖν pro ταῖν θεαῖν. Idem error et alibi saepe commissus est et in Aristophanis Codice Ravennate.

Harpocrat. v. Ἄξονι: οἱ Σόλωνος νόμοι ἐν ξυλίνοις ἦσαν ἄξοσι γεγραμμένοι· Δημοσθένης ἐν τῷ κατ' Ἀριστοκράτους· „ὡς ἐν τῷ ἄξονι εἴρηται." Excidit una literula ad sententiam prorsus necessaria: ἐν τῷ ($\bar{\alpha}$) ἄξονι, id est ἐν τῷ πρώτῳ ἄξονι. Cf. v. Σῖτος: — ὡς μαθεῖν ἔστι καὶ ἐκ τοῦ Σόλωνος $\bar{\alpha}$ ἄξονος. Plutarchus in Solone cap. 24. καὶ πρῶτος ἄξων ἐστὶν ὁ τοῦτον περιέχων τὸν νόμον, ubi legendum arbitror (ὁ) πρῶτος ἄξων.

Praeterea in sqq. permolestum vitium haeret. Editur: ἨCAN δὲ (οἱ Σόλωνος ἄξονες), ὥς φησι Πολέμων ἐν τοῖς πρὸς Ἐρατοσθέ-

νην, τετράγωνοι τὸ σχῆμα, διασώζονται δὲ ἐν τῷ πρυτανείῳ γεγραμμένοι κατὰ πάντα τὰ μέρη. ποιοῦσι δ' ἐνίοτε Φαντασίαν τρίγωνον ὅταν ἐπὶ τὸ ϛενὸν κλιθῶσι τῆς γωνίας. Polemon enim oculatus testis non ἦσαν scripserat, sed εἰσίν, ut διασώζονται et ποιοῦσιν. Refutat Polemon Eratosthenis errorem qui τριγώνους esse dixerat.

Harpocrat. v. Ἀποπεφασμένον: — Δημοσθένης κατὰ Νεαίρας „ἀποπεφασμένως πΩλοῦνται" ἀντὶ τοῦ Φανερῶς. Editur apud Demosthenem pag. 1367. 25. (ὁ νόμος) οὐκ ἐᾷ ἐπὶ ταύταις μοιχὸν λαβεῖν ὁπόσαι ἂν ἐπ' ἐργαϛηρίου καθῶνται ἢ ἐν τῇ ἀγορᾷ πωλῶσί τι ἀποπεφασμένως. Lysias pag. 117. 42. recitata lege Solonis

Ὅσαι δὲ πεφασμένως πολοῦνται.

interpretatur: τὸ μὲν πεφασμένως ἐϛὶ Φανερῶς, πολεῖσθαι δὲ βαδίζειν. Redde igitur Demostheni suum ἢ [ἐν τῇ ἀγορᾷ] πΟΛῶΝΤΑΙ ἀποπεφασμένως, et Harpocrationi ἀποπεφασμένως πΟλοῦνται, et Lysiae ἈΠΟπεφασμένως πολοῦνται.

Pervetus est apud Demosthenem haec lectionis labes. Consentiunt fideliter in absurda scriptura: ἢ ἐν τῇ ἀγορᾷ πωλῶσί τι et omnes libri nostri et Harpocration ipse in v. Πωλῶσι: — ἢ ἐν τῇ ἀγορᾷ πωλῶσί τι ἀποπεφασμένως, ubi vide Didymi et Harpocrationis interpretationes ineptas. Didymus πωλῶσί τι affirmat esse πορνεύωσιν, namque πωλεῖν esse τὸ παρέχειν ἑαυτὴν τοῖς βουλομένοις, quasi πωλεῖν τι idque ἐν τῇ ἀγορᾷ et πωλεῖν ἑαυτήν esset plane idem. Bonus Harpocration opinatur contra πωλεῖν *proprio sensu* (κυρίως) esse ab Oratore positum, et *infames esse mulieres omnes quae quid in foro venderent* perinde atque eas quae palam in lupanari sedentes quaestum corpore facerent.

Quam sint haec omnia inania et falsa optime declarat locus in oratione πρὸς Εὐβουλίδην pag. 1308. 3. (οἱ νόμοι) κελεύουσιν ἔνοχον εἶναι τῇ κακηγορίᾳ τὸν τὴν ἐργασίαν τὴν ἐν τῇ ἀγορᾷ ἢ τῶν πολιτῶν ἢ τῶν πολιτίδων ὀνειδίζοντά τινι. Quod Harpocration appellat πωλεῖν τι Demosthenes ἀττικιϛί dicit ἐργάζεσθαι ut in vicinia: οὐκ ἔξεϛι ξένῳ ἐν τῇ ἀγορᾷ ἐργάζεσθαι, et passim in sqq.

Bene factum quod ipsa verba prisca Solonis Lysias nobis

servavit et ipse Harpocration ex nescio qua λέξει antiqua fideliter descripsit.

Ubi semel priscum vocabulum ΠΟΛΩΝΤΑΙ in πωλῶσί τι depravatum est, non defuit qui ἐν τῇ ἀγορᾷ adderet de suo.

Accedit his denique eximium testimonium Plutarchi, quem constat ex vita Solonis diligenter leges Solonis lectitasse et probe cognitas habere. Scribit in *Solone* cap. 23. (ζημίαν ἔταξεν ὁ Σόλων) ἄν τις προαγωγεύῃ δραχμὰς εἴκοσι πλὴν ὅσαι πεφασμένως ΠΟλοῦνται (Codices πωλοῦνται) λέγων δὴ τὰς ἑταίρας, αὗται γὰρ ἐμφανῶς φοιτῶσι πρὸς τοὺς διδόντας.

Harpocr. v. Ἀποστολεῖς. Leg. ἀποστολῆς. Forma Attica plerisque locis apud Harpocrationem ut et in Codicibus Atticorum omnium a scribis interpolata est. Reponendae sunt apud Harpocr. formae ἐκλογῆς. Εὐωνυμῆς, Κεραμῆς, Λαμπτρῆς, Μεταλλῆς, συγγραφῆς. Emendate scripta sunt Βησαιῆς, συλλογῆς, Φηγαιῆς. In v. Αἰξωνῆσιν rescribendum est Αἰξωνῆς. Similiter peccatur in accusativis in -ЄAC. Cf. v. Ἁλέας et annotationem Dindorfii.

Apud Harpocr. v. Ἀπρότων apparet quam sit Harpocration infelix coniector. Legebatur apud Dinarchum: ἐμπεπηδηκότων τῶν ῥητόρων ὥσπερ ἀπρότων εἰς τὸ ἐμπόριον. Absurdum mendum est ἀπρότων. Quid Harpocration? μήποτε (inquit) γραφικὸν ἁμάρτημα καὶ δεῖ γράφειν „ὥσπερ λῃστῶν." Habebat tamen veram lectionem ante oculos, namque addit: ἐν τισι δὲ γράφεται ΠΑΡΝΟΠΩΝ. Neque verum esse παρνόπων statim agnovit et perabsurda coniectura ΛΗΙСΤΩΝ restituit.

Multo etiam turpius erravit Harpocration v. Κλιμάζῃ: — „ὅταν οὖν ἀπολογούμενος ΚΛΙΜΑΖΗΙ καὶ παράγῃ τοὺς νόμους. Non intellexit κλιμαΚΙζῃ verum esse et κλιμακίζειν esse *torquere*, *distorquere*, idque verbum proprium esse in quaestionibus servorum; itaque ad coniecturam aliam confugit scribitque: μήποτε δὲ δεῖ γράφειν ΒΛΙΜΑΖΗΙ, ἵν' ᾖ οἷον θλίβῃ καὶ βιάζηται Quid esset βλιμάζειν manifesto nesciebat, quamquam ipse suo loco interpretatus est Βλιμάζειν: τὸ ταῖς χερσὶ διαθλίβειν. Notum tamen est amatoriae nequitiae genus, quod Latini Co-

mici *subagitare* appellant: sed *leges subagitare* qui dixerit praeter Harpocrationem non facile reperias.

Vera lectio aetatem tulit apud Photium qui ex antiqua *λέξει ῥητορικῇ* descripsit: Κλιμακίζειν: *μέμνηται Δείναρχος ἐν τῇ ὑπὲρ Αἰσχίνου συνηγορίᾳ λέγων· „οὗτος κλιμακίζει τοὺς νόμους."* Sed ne Photio quidem suboluit illum locum ex hoc emendari oportere.

Apud Harpocr. v. Ἀρχαίως legitur fragmentum ex Ephori historiarum praefatione: *περὶ μὲν γὰρ τῶν καθ' ἡμᾶς γεγενημένων τοὺς ἀκριβέστατα λέγοντας πιστοτάτους ἡγούμεθα, περὶ δὲ τῶν παλαιῶν τοὺς οὕτω διεξιόντας ἀπιθανωτάτους εἶναι νομίζομεν ὑπολαμβάνοντες οὔτε τὰς πράξεις ἁπάσας οὔτε τῶν λόγων τοὺς πλείστους εἰκὸς εἶναι μνημονεύεσθαι διὰ τοσ*ΟΥΤΩΝ. Periit vocabulum sine quo sententia non constat. Supplendum *διὰ τοσούτων* ʼЄΤΩΝ. Orsus est enim Ephorus historiam *ἀπὸ τῆς τῶν Ἡρακλειδῶν καθόδου*, et quae res illa remotissima antiquitate gestae, quae verba facta essent diligenter exposuerat. Cavit igitur in exordio operis ne videretur ea narrare quorum memoria *tot per annos* servari non potuerit.

Harpocrat. v. Ἄτιμος laudat locum Demosthenis pag. 122. 12. *τί γὰρ τῷ Ζελείτῃ τῶν Ἀθηναίων κοινῶν εἰ μὴ μεθέξειν ἔμελλεν;* Eadem scriptura in Codd. nostris circumfertur, sed vera esse haec videtur: *εἰ μὴ μεθέξ*ЄΙ *ἔμεΛεν;* Necessarium esse *ἔμελεν* antiqui correctores senserunt, sed in *ἔμελλεν* id ipsum inesse non perspexerunt.

Puerilis est Harpocrationis annotatiuncula v. Ἄττα: *ἀντὶ μὲν τοῦ* ὍСΑ *ἢ* ἍΤΙΝΑ Ἀντιφῶν. — *ἀντὶ δὲ τοῦ* ΤΙΝΑ *ἢ* ΠΟΙΑ ΤΙΝΑ Δημοσθένης. Habet pronomen *τις* in Attica has formas *του*, *τῳ* et *ἄττα*. Ὅστις habet *ὅτου*, *ὅτῳ* et *ἅττα*. Ποῖός τις *qualis* (nam *ποῖος* idem est quod *τίς*;) habet apud Homerum Odyss. *τ*. 218.

εἰπέ μοι ὁπποῖ' ἄσσα περὶ χροῒ εἵματα ἕστο.

et in Attica *ὁποῖ' ἄττα*, ut *ὀλίγ' ἄττα*, *ποικίλ' ἄττα* et sexcenta his similia elisa semper vocali. Ὅστις habet in Ionia *ἄσσα*,

in Attica ἄττα sine ulla exceptione. Vides igitur quam negligenter Grammaticus de re tam simplici scripserit. Omnino nisi quis Harpocrationis λέξεις diu et multum versaverit incredibile ei videatur quam multa leviora et futilia et usum nullum habentia eruditus Oratorum Atticorum lector et interpres in suam λέξιν undique congesserit. Qui ad δεκάζων adscripsit ὅ, τι ποτὲ τοῦτ' ἐςὶ δῆλον ἅπασιν, idem multo etiam notiora sedulo interpretatur veluti ἀμωσγέπως et iterum ἀπειπεῖν (nescius ἀπειπεῖν esse verbi ἀπαγορεύειν aoristum) et alia non minus protrita ac nemini ignota. Quid prodest tot nomina urbium verbo commemorare et τὰ τῶν Ἀθήνησι Φυλῶν ὀνόματα et τὰ τῶν δήμων? Magis etiam inutile est quod apponit hominum quorumdam nomina nil addens praeter ὄνομα κύριον. Cui tandem prodest legere:

Ἄρθμιος: ὄνομα κύριον.

Ἀριςεύς: ὄνομα καὶ τοῦτο κύριον.

aut:

Σίμων: ὄνομα κύριον.

aut similia passim. Etiam in his nonnumquam hallucinatur, veluti in

Δερκυλίδας: Λακεδαιμονίων βασιλεύς.

nam quis nescit Dercylidam τὸν Σίσυφον non fuisse Spartanorum regem? Saepius et gravius peccat in ipsa τῶν λέξεων interpretatione, veluti in Ἀποδιδόμενοι — ἀντὶ τοῦ ἀποδιδόντες, et in Θέμενος τὰ ὅπλα et in Λόγου τυχεῖν et in Ἐξένιζε et Ξενίζειν, et quibusdam aliis.

Condonabimus ei haec omnia et si quid habet boni grati utemur, modo ne quis ubi nonnulla sine teste commemorat in illius auctoritate aliquid ponderis inesse arbitretur.

Si quid Harpocrationi credimus: ἐνιαχοῦ παρέλκει τὸ ἄττα. Afferuntur ab aliis haec exempla; ex Aristophanis *Av.* 1514.

ἀπόλωλεν ὁ Ζεύς. — πηνίκ' ἄττ' ἀπώλετο;

et:

πυθοῦ χελιδὼν πηνίκ' ἄττα φαίνεται.

sed neque ἄττα neque quidquam huiuscemodi revera *supervacuum* est et παρέλκει. Quemadmodum dicitur πῶς τι, et saepissime οὐδοπωστιοῦν, sic et adverbiis temporis pronomen idem in plurali numero additur πηνίκ' ἄττα et ὁπηνίκ' ἄττα, id est

πηνίκα πως; πηνίκα μάλιςα; aut simile quid temperandi aut minuendi vim habens, *quo tempore circiter?*

Harpocrat. v. *Γαμηλία*: — *Δίδυμος ἐν μὲν τοῖς Ἰσαίου ὑπομνήμασιν* — *ἐν δὲ τοῖς* ЄIC *Δημοσθένην* Leg. *ἐν μὲν τοῖς* ЄIC *Ἰσαῖον.* Non multum proficias ex Didymi interpretatione: ad Demosthenem annotavit *γαμηλίαν* esse *τὴν τοῖς Φράτορσιν* (*Φράτερσιν*) *ἐπὶ γάμοις διδομένην παρατιθέμενος λέξιν Φανοδήμου, ἐν ᾗ οὐδὲν τοιοῦτον γέγραπται,* ad Isaeum *ὁ αὐτὸς πάλιν γαμηλίαν Φησὶν εἶναι τὴν εἰς τοὺς Φράτορας* (*Φράτερας*) *εἰσαγωγὴν τῶν γυναικῶν οὐδεμίαν ἀπόδειξιν τῆς ἐξηγήσεως παραθέμενος.*

Non est tamen res obscura. *Γαμηλία* est *ἡ ἐπὶ τῷ γάμῳ θυσία ἐν τοῖς Φράτερσι καὶ τὸ ἔργον γαμηλίαν εἰσενεγκεῖν*, teste Polluce III. 42. et quia rem divinam de more epulae sequuntur verissime scribit Hesychius *γαμηλίαν* esse *δεῖπνον, ὃ τοῖς Φράτερσιν ἐποίει ὁ γαμῶν.*

Didymum saepius in talibus negligentius et festinantius versari infra pluribus ostendam.

Leguntur in Demosthenis Codicibus, quos habemus superstites et in uno omnium praestantissimo Parisino S perabsurda vitia quaedam Harpocratione antiquiora. Absurdum est quod legitur apud Demosthenem pag. 284. 24. *τοὺς ἐκ τῶν σκηνῶν τῶν κατὰ τὴν ἀγορὰν ἐξεῖργον καὶ τὰ γέρρα* ʼЄNЄΠIMΠPACAN. Eadem scriptura erat in libris Harpocrationis v. *Γέρρα.* Itaque et in Didymi in Demosthenem commentariis, quibus utebatur, ferebatur eadem lectio, quae omnem sanam interpretationem respuit. Ridicula est enim Harpocrationis opinio, qui serio credebat *tabernarum in foro τὰ σκεπάσματα καὶ τὰ παρακαλύμματα ἐμπίμπρασθαι ὑπὲρ τοῦ μὴ συνεςάναι περὶ τὰ ὤνια ἐπὶ τῆς ἀγορᾶς.* Periculum fuisset, opinor, ne quidquid esset in fori tabernis mercium flammam traheret et conflagraret. Sine controversia corruptum est *ἐνεπίμπρασαν.* Quid sit emendandum optime colligas ex loco orationis *κατὰ Νεαίρας* pag. 1375. 19 quem Harpocration ipse comparavit: *τοὺς δὲ πρυτάνεις κελεύει — ὁ νόμος τὴν ψῆΦον διδόναι προσιόντι τῷ δήμῳ πρὶν τοὺς ξένους εἰσιέναι καὶ τὰ γέρρα ἀναιρεῖν.* Recte interpretatur idem: *πρὶν εἰσιέναι τοὺς ξένους καὶ πρὶν ἀναιρεθῆναι τὰ περιΦράγματα,*

τουτέςι πρὶν ἀναπετασθῆναι τὴν ἐκκλησίαν παντὶ τῷ [εἰπεῖν] βουλομένῳ, modo expungatur stultum emblema *εἰπεῖν*. Posteaquam populus in suffragium iit confecto negotio *omnibus aditus patet ἀναιρεῖται τὰ γέρρα καὶ προσέρχεται πᾶς ὁ βουλόμενος.*

Ergo *τὰ γέρρα* sunt *περιφράγματα crates ex vimine plexae* (unde nomen) quibus *omnibus qui cives non essent aditus ad Comitia intercludebatur.* Itaque in priore loco legendum: *καὶ τὰ γέρρα* ΠΕΡΙ*επ*ΕΤΑΝΝΥ*σαν*, ut statim exclusis peregrinis omnibus populus de summa rep. deliberare posset. *Περιπεταννύναι circumsepire* proprium in tali re verbum est. In venatione *τὰ δίκτυα τοῖς θηρίοις περιπετάννυται*, in Comitiis *περιπετάννυται τὰ περιφράγματα*, intra quae nemo qui civis non sit admittitur. Eodem modo dicitur *περισχοινίζειν* et *περισχοινίζεσθαι* quum funibus distentis aditu arceantur omnes alieni, ut Hyperides scribit in oratione *κατ' Ἀριςογείτονος* (apud Demosth. pag. 776. 20.) *τὴν ἐξ Ἀρείου πάγου βουλὴν ὅταν ἐν τῇ βασιλείῳ ςοᾷ καθεζομένη περισχοινίζηται κατὰ πολλὴν ἡσυχίαν ἐφ' ἑαυτῆς εἶναι.*

Harpocr. v. *Δήμαρχος*: — *καὶ συνῆγον τοὺς δήμ*ΟΥΣ *ὁπότε δεήσειεν.* Legendum *τοὺς δημ*ΟΤΑΣ. Non enim *οἱ δῆμοι* convocabantur sed *οἱ ἐξ ἑκάςου τοῦ δήμου.*

Harpocr. v. *Ἔθνος*: — *ἐν δὲ τῷ θ Φιλιππικῷ* (pag. 117) *φησίν· „ἀλλὰ Θετταλία πῶς ἔχει; οὐχὶ [τὰς πόλεις καὶ] τὰς πολιτείας αὐτῶν ἀφῄρηται;"* Vides manifestam interpolationem iam in Harpocrationis Codicibus circumferri.

Harpocrat. v. *Ἐκ περιουσίας*: — Non intelligebant docti magistri quid esset apud Demosthenem pag 226. 19. *οὗτος δ' ἐκ περιουσίας μου κατηγορεῖ. Non significat* (inquit) *περὶ χρημάτων, ὡς οἴονταί τινες.* Facile credimus, namque absurdum hoc quidem est. Pergit: *βέλτιον οὕτως ἀκούειν* — *„ἐκ πολλοῦ τοῦ περιόντος μου κατηγορεῖ."* Sed hoc quoque alienum est ab Oratoris loco. Nihil aliud est *ἐκ περιουσίας* quam *ἐν προσθήκης μέρει appendicis loco, corollarii instar.*

Harpocrat v. *Ἐνδεκάζοντας*: *ἀντὶ τοῦ Ἐ*Ν*εορτάζοντας, ἐν τῷ αὐτῷ τὴν δεκάτην ἄγοντας. Δημοσθένης ἐν τῷ κατὰ Θεοκρίνου.*

Demosthenes pag. 1335. 7. *καὶ τότε μὲν λοιδορουμένους — μικρὸν δὲ διαλιπόντας τοῖς αὐτοῖς τούτοις* 'ЄΝ*δεκάζοντας*. Scripserat Demosthenes CΥΝ*δεκάζοντας*, et frequens inter *ἐν* et *σύν* confusio quum sit perantiqua etiam Harpocrationi imposuit.

In libris Demosthenis (etiam in S) vitiosius multo legitur *ἐνδΙκάζοντας*.

Quam sit Harpocration indiligens et socors cognosces ex v. 'Ε ξ έ ν ι ζ ε: *Δημοσθένης ἐν τῇ πρὸς Εὐβουλίδην ἐφέσει· „διαβεβλήκασι γάρ μου τὸν πατέρα ὡς ἐξένιζε." μήποτε ἀντὶ τοῦ ξ έ ν ο ς ἦ ν, καὶ οὐχ ὡς Δ ί δ υ μ ό ς φησιν ἀντὶ τοῦ ο ὐ κ 'Α τ τ ι κ ῶ ς δ ι ε λ έ γ ε τ ο ἀ λ λ ὰ ξ ε ν ι κ ῶ ς.* Num tu eum, quum Didymo stulte obloqueretur, locum Demosthenis inspexisse putas? Verum esse fatetur p. 1304. 7. *ὅτι ὁ πατὴρ ἐξένιζεν*, sed narrat eum bello captum post longum temporis intervallum rediisse in patriam, additque *οὔτ' ἐν τοῖς δημόταις οὔτ' ἐν τοῖς φράτερσιν οὔτ' ἄλλοθι οὐδαμοῦ τὸν ξενίζοντα οὐδεὶς πώποτ' ᾐτιάσατο ὡς εἴη ξένος.* Repetit v. *Ξενίζειν* errorem eundem, qui est eo gravior quod numquam Graecorum quisquam *ξενίζειν* dixit pro *ξένον εἶναι.* Imo vero in v. *ξενίζειν* etiam magis ioculariter erravit: mutata enim opinione putat *ξενίζειν* eodem Demosthenis loco esse *ἐν ξένῃ διατρίβειν.* Qui Athenas ex longa captivitate redierat arguitur *peregre esse.* Haud vidi magis.

Harpocrat. v. *'Επιδιατίθεσθαι*: — *(Λυσίας) ἐν τῷ ὑπὲρ Νησοκλέους.* Non est Graecum nomen *Νησοκλῆς.* Erat in vetusto libro ΝΙΚΟ*κλέους* id est *Νικοκλέους*, sed litera Κ in ΙC dissecta scriba ex ΝΙΙCΟ*κλέους* suum ΝΗC*οκλέους* effinxit.

Harpocrat. v. *'Επιτρέπειν* recte docet apud Demosthenem *τοῖς οἰκείοις ἐπιτρέπειν* significare *διαιτητὰς αὐτοὺς αἱρεῖσθαι*, et *ἐπιτρέπειν* idem esse quod *δίαιταν ἐπιτρέπειν.* Itaque ex animi sententia assentior viro doct. Carolo Fuhr, qui in *Animadversionibus in Oratores Atticos* Bonnae 1877. pag. 57. apud Isaeum II. 29. *ἔδοξεν ἡμῖν χρῆναι — ἐπιτρέψαι τῷ τε κηδεστῇ καὶ τοῖς φίλοις [διαιτῆσαι]*, vidit *διαιτῆσαι* deleri oportere.

Harpocrat. v. *Εὐρύβατον*: — *στρατιὰν συναγαγεῖν εἰς τὸν πόλεμον τὸν* ЄΙC *τοὺς Πέρσας.* Leg. *τὸν π ρ ὸ ς τοὺς Πέρσας.*

Harpocration v. *Θέσθαι*: — postquam docuit *ὅτι ἐπὶ τῶν νόμων λέγεται ὡς ἔθηκε μὲν ὁ νομοθέτης, ἔθετο δὲ ὁ δῆμος* miratur quod est scriptum apud Demosthenem pag. 1136. 10. *αὐτὸν αὑτῷ νόμους ἰδίους θέμενον* et suspicatur *θέντα* esse verum. Non cogitavit si quis *sibi ipsi proprias leges ferre* dicatur, *θέσθαι* esse prorsus necessarium.

Harpocrat. v. *Θεωρικά* ex Philochoro: *τὸ δὲ θεωρικὸν ἦν τὸ πρῶτον* ΝΟΜ*ισθὲν δραχμὴ τῆς θέας*. Scribendum 'ΟΡ*ισθέν*, ut post pauca: *ἄλλοτε μέντοι ἄλλως ὡρίσθη τὸ διδόμενον εἰς τὰς θέας*.

Harpocrat. v. *Ἰόνιος*: — *τὸν Ἀδρίαν καλούμενον οὕτως ὠνόμαζον ἐνίοτε οἱ παλαιοί*. Mirifica observatio „*interdum* appellabant." Imo vero sic constanter veteres omnes Hadriaticum mare vocabant. Prometheus ad Ionem (Aesch. *Prom.* 840):

χρόνον δὲ τὸν μέλλοντα πόντιος μυχός,
σαφῶς ἐπίστασ', Ἰόνιος κεκλήσεται
τῆς σῆς πορείας μνῆμα τοῖς πᾶσιν βροτοῖς.

Sero nati *τὸν Ἀδρίαν* dicere coeperunt. Suspicor *ἐνίοτε* vitio natum esse et Harpocrationem scripsisse *ὠνόμαζ*ΟΝ ΟΙ *παλαιοί*.

Harpocrat. v. *Καρκίνος*: — *Φερεκράτης Αὐτομόλοις*·

ὁπόταν σχολάζῃς νίψον, ἵνα τὰ λήϊα
συγκαρκινωθῇ.

Libri *νίψον*, *νῆψον*, *νεῖψον*. Quid verum est? Nihil horum. Scribendum *νῖφον* ex *νίφειν*. Iovem precatur nescio quis ut *nivem mittat*.

In eodem loco laudatur *Καρκίνος ὁ ποιητὴς εἰπών*·

οὐ κεῖνος ἐξέστησε. τὰς γὰρ ἐμφύτους
*ὀρθῶς παγείσας * * * * * φρένας*
οὐδεὶς ἐπαίρει καιρὸς ἐξαμαρτάνειν.

Recepta est infelix Luzacii coniectura:

*οὐ*Κ ΟΙΝΟC *ἐξέστησε.*

quae verba cum sqq. minime congruunt. Suspicor poetam dixisse:

Ν*οῦ 'κεῖνος ἐξέστη*ΚΕ.

id est *μέμηνε demens factus est*. Scriptum erat ЄΙΠΩΝΟΥΚЄΙΝΟC et lineola in ЄΙΠΩ neglecta est.

Harpocrat. v. Κυρσίλον: — τὸν μὲν ταῦτα συμβουλεύσαντα Θεμιςοκλέα ςρατηγὸν ἑλόμενοι, τὸν δ' ὑπακούειν ἀποφηνάμενον Κυρσίλον καταλιθώσαντες. Totidem verbis leguntur haec apud Demosthenem pag. 296. 9. sed καταλιθοῦν eo sensu non est verbum aetatis Demostheneae. Omnes probati scriptores in ea re καταλεύειν usurpabant. Λεύω veterum poëtarum est et λευσμός, λευςήρ, λεύσιμος, λιθόλευςος, δημόλευςος et sim. et Demostheni reddendum Κυρσίλον καταλΕΥσαντες, ut in hac ipsa historia (mutato Senatoris nomine) Herodotus IX 5. Ἀθηναῖοι δὲ — ὡς ἐπύθοντο περιςάντες Λυκίδην κατέλευσαν, et post pauca: αἱ γυναῖκες — κατὰ μὲν ἔλευσαν αὐτοῦ τὴν γυναῖκα κατὰ δὲ τὰ τέκνα. Videtur καταλεύειν aetatem non tulisse, quamobrem Harpocration annotavit: Κατέλευσαν: ἀντὶ τοῦ λίθοις κατέβαλον.

Harpocrat. v. Λαμπάς adscribit ex Istro: — λαβόντες ἡμμένας λαμπάδας ἀπὸ τῆς ἑςίας ὑμνοῦσι τὸν Ἥφαιςον θέοντες ὑπόμνημα τοῦ κατανοήσαντα τὴν χρείαν τοῦ πυρὸς διδάξαι τοὺς ΑΛΛΟΥΣ. Fuerat olim τοὺς ΑΝ̃ΟΥΣ id est τοὺς ἀνθρώπους, quod res ipsa postulat. Aeschylus in *Prometheo* vs. 612.

πυρὸς βροτοῖς δοτῆρ' ὁρᾷς Προμηθέα.

et vs. 253.

καὶ νῦν φλογωπὸν πῦρ ἔχουσ' ἐφήμεροι;

Harpocrat. v. Λευκονοιεύς: — Λευκόνοιον δῆμος τῆς Λεοντίδος. Dindorf.: „Λευκώνιον B. *Recta nominis forma esse videtur* Λευκονόη." Mihi quidem nomen τοῦ δήμου fuisse videtur Λευκὸν Οἶον. Duo erant in Attica δῆμοι appellati Οἶον a solitudine nomen habentes quasi μόνον, ἔρημον, ἐρημία. Tertius habebat a colore nomen Λευκὸν Οἶον, cuius δημότης vocatur Λευκονοεύς more Attico non Λευκονοιεύς. Phrynichus apud Schol. Aristoph. ad *Av.* 997.

τίς δ' ἐςιν ὁ μετὰ ταῦτα φροντίζων; B. Μέτων
ὁ Λευκονοεύς. A. ἐγῷδ', ὁ τὰς κρήνας ἄγων.

Harpocrat. v. Μεῖον καὶ Μειαγωγός: — Εὔπολις ἐν Δήμοις·

τοιγαροῦν ςρατηγὸς ἐξ ἐκείνου τοῦ χρόνου
οὐδεὶς δύναται ὥσπερ μειαγωγὸς ἑςιῶν
τῆς τοῦδε νίκης πλεῖον' ἑλκύσαι ςαθμόν.

haec est scriptura librorum, unde nihil sani extuderunt Critici a Dindorfio laudati. Mihi Eupolis dixisse videtur de Miltiadis victoria Marathonia aut de Themistoclis Salaminia:

τοιγὰρ ϛρατηγὸς ἐξ ἐκείνου τοῦ χρόνου
οὐδείς ΠΟΘ' ὥσπερ μειαγωγὸς ἐϛιῶν
τῆς τοῦδε νίκης πλεῖον' ЄΙλκυσЄ ϛαθμόν.

Harpocrat. v. Μεσεγγύημα — καὶ μεσεγγυήσασθαι. Verbum μεσεγγυᾶσθαι obiter ex Lexicis eximendum. Pugnat enim cum certa et perpetua Graecae linguae analogia, ex qua ex μεσέγγυος nascitur μεσεγγυΟΥσθαι et μεσεγγύΩμα, quae scriptura in plerisque omnibus Codd. manuscriptis Graeculorum vitio funditus deleta in paucis quibusdam optimis et antiquissimis fideliter servata est et ubique reponenda. In Platonis *Legibus* pag. 914 *d.* ἐὰν δὲ τὸ μεσεγγυηθὲν θρέμμα ᾖ. Codex Parisinus A μεσεγγυΩθέν servavit. Apud Isocratem pag. 235 *c.* λοιδορουμένους περὶ μεσεγγυημάτων Urbinas optime μεσεγγυΩματος dedit, ut μεσεγγυοῦνται pag. 292 *a.* pro τὰ παρὰ τῶν μαθητῶν μεσεγγυῶνται. Similiter ubique apud Lysiam et Demosthenem et veteres omnes rescribendum, ubi aut μεΤέγγυος aut μετεγγυᾶσθαι aut μεσεγγυᾶσθαι, μεσεγγυήσασθαι aut μεσεγγύημα nunc editur.

Harpocrat. v. Μίκων: Λυκοῦργος ἐν τῷ περὶ τῆς ἱερείας „καὶ Μίκωνα τὸν γράψαντα ἕως τοὺς λ' μῆνας ἐζημίωσαν." Locus Lycurgi depositus est et conclamatus. Dindorf. Sauppii perquam infelicem coniecturam τὸν γράψαντα καταδεῶς τοὺς Ἕλληνας ἐζημίωσαν recepit in textum, quasi ea verba aliquam sententiam continerent. Quod idem ex Sopatro attulit: Μίκων ὁ ζωγράφος τοὺς βαρβάρους γράψας μείζους τῶν Ἑλλήνων κρίνεται, nihil nos iuvat, quia est ea inepta narratiuncula in Rhetorum cerebris nata.

Harpocrat. v. ΝεήλΑτα: — κατ' ἔλλειψιν ἀντὶ τοῦ νεήλΑτα ἄλφιτα τὰ νεωϛὶ ἀληλεσμένα (ἀληλεμένα). Ergo manifestum est νεήλЄτα scribi oportere. Ut enim cognata sunt ἐλήλαται χρυσήλατος, et ὀμώμοται ἀνώμοτος, et ἐδήδεϛαι ἐδεϛός, sic et ἀλήλεται νεήλετα. Haesit vetus error in vocabulo, quod semel

apud Demosthenem legitur et caeteris omnibus inauditum est.

Harpocrat. v. Ὀλιγωρήσετε: ἀντὶ τοῦ ἀμελήσετε Δημοσθένης. Miror quibus tandem lectoribus haec scripta sint. Quis, quaeso, Oratores Atticos lubenter legens nescire poterat quid esset ὀλιγωρεῖν et tot alia perinde tralaticia et pervulgata? Ὁμόσε ἰέναι quid sit operose declarat et ὀρικὰ ζεύγη et ὀριγνηθῆναι, quasi haec quisquam paullo eruditior ignorare potuisset. Praeterea in ὀλιγωρήσετε affert versiculi Homerici:

ἦ ὀλίγον οἱ παῖδα ἐοικότα γείνατο Τυδεύς.

vitiosam interpretationem, quae apud alios multos circumfertur: ἔστι δὲ τὸ ὀλίγην ἀντὶ τοῦ ΟΥΔΕ ὀλίγην, quasi esset res simplicissima necessariam sententiae negationem in dicendo omittere.

Harpocrat. v. Ὁμοῦ: — ἀντὶ τοῦ ἐγγύς. ἔστι δὲ πολὺ παρ' Ἀττικοῖς. καὶ Μένανδρός που

ἤδη γάρ ἐστι τοῦ τίκτειν ὁμοῦ.

Menander dixisse videtur:

ἤδη γάρ ἐστιν (ἥδε) ΤΩΙ τίκτειν ὁμοῦ;

Hinc sumsit Dionysius Halic. pag. 198. καὶ γὰρ ὁμοῦ [τι] τῷ τίκτειν εἶναι τὴν κόρην, ubi τι expunxerim.

Harpocrat. v. Ὅτι ἑξακισχίλια: — ὅτι γὰρ ἑξακισχίλια τάλαντα ἦν τὸ τίμημα τῆς Ἀττικῆς καὶ λυθέντος ἐν τοῖς ἑξῆς τοῦ λόγου φησίν. Pro absurdo λυθέντος Harpocration dederat καὶ ΑΥΤΟC.

Harpocrat. v. Ὀσχοφόροι: — Ἴστρος ἐν τῇ ιγ' περὶ Θησέως λέγων γράφει. Non puto in libro XIII. de Theseo fuisse scriptum, sed in prioribus. Legendum arbitror ἐν τῇ γ' (τρίτῃ). Error frequentissimus, quem saepe exemi ex Diogene Laërtio et Athenaeo, natus est ex antiqua scriptura ЄΝΤΗΙΓ. Simili errore V. Λογοποιός: — in libris est Ἡρόδοτος ἐν τῷ ΙΒ. pro ἐν τῶι Β.

Harpocrat. v. Παιανιεῖς (scrib. Παιανιῆς) καὶ Παιονίδαι: — „ἐγράψατο εἰς Ἄρειον πάγον Δημομέλη τὸν Παιανιέα." — Δίδυμος γραπτέον εἶναί φησι Παιανέα χωρὶς τοῦ Ι. Stolidus scriba Dindorfio imposuit. Legendum Παιανιᾶ χωρὶς τοῦ Є. et satis

constat Athenienses sic scribere solitos: Παιανιᾶς et Παιανιᾶ, ut Στειριῶς, Μηλιῶς, Λευκονοῶς, Στειριᾶ, Μηλιᾶ, Λευκονοᾶ similiaque omnia cf. Harpocrat. v. Ἀγυιᾶς.

Harpocrat. v. Πέλανος: — Σαννυρίων δ' ἐν Γέλωτι φησίν·

πέλανον
ἃ καλεῖτε σεμνῶς ἄλφιθ' ὑμεῖς οἱ βροτοί.

Casauboni et Meinekii coniecturis adiutus locum sic constituerim:

(σεμνῶς καλοῦμεν) πέλανον (ἡμεῖς οἱ θεοί),
ἃ καλεῖτ' ἀσέμνως ἄλφιθ' ὑμεῖς οἱ βροτοί.

Harpocrat. v. Περίπολος: — ex Aristotele adscribit: ἐκκλησίας ἐν τῷ θεάτρῳ γενομένης (οἱ ἔφηβοι) ἀποδεξάμενοι τῷ δήμῳ περὶ τὰς τάξεις — περιπολοῦσι τὴν χώραν. Scribendum: ἘΠΙΔΕΙξάμενοι τῷ δήμῳ ΤΑ περὶ τὰς τάξεις, et in fine loci pro διὸ καὶ μαρτυρῶν ἐδήλωσεν αὐτό, corrige διὸ καὶ μαρτύρων ἐδέησεν αὐτῷ.

Harpocrat. v. Περιστοιχίζεται: — ὀρθὰ ξύλα ἱστᾶσιν, ἃ καλοῦσι στοίχους [ἢ στόχους] καταπεταννύντες αὐτῶν δίκτυα. Dittographia est eaque mendosa. Solent in libris στοῖχοι et στίχοι, στοιχηδόν et στιχηδόν inter se permutari. cf. *Observatt.* nostras in Dionysium Halic. pag. 89. Nostro loco male repetitum στίχους in στόχους vocabulum nihili depravatum est.

Harpocrat. v. Π ρ υ τ ά ν ε ι ς: — πεντήκοντα ἄνδρες ἀπὸ μιᾶς φυλῆς οἱ διοικοῦντες ἅπαντα τὰ ὑπὸ τῆς βουλῆς ΠΡΑττόμενα. Notissimo errore πραττόμενα scriptum est pro προσταττόμενα. In aliis libris est ταττόμενα, et sic ubique προστάττω, τάττω et πράττω stolide confusa videmus.

Harpocrat. v. Σκαφηφόροι: — Δείναρχος ἐν τῷ κατ' Ἀγασικλέους φησίν· „οἱ ἀντὶ σκαφηφόρων ἔφηβοι εἰς τὴν ἀκρόπολιν ἀναβήσονται οὐχ ὑμῖν ἔχοντες χάριν τῆς πολιτείας ἀλλὰ τῷ τούτου ἀργυρίῳ." Agasicles Halimusiis largitione corruptis in civitatem irrepserat teste Harpocratione v. Ἀγασικλῆς. Haerebam olim in ἔφηβοι, sed ex verbis τῷ ΤΟΥΤΟΥ ἀργυρίῳ, quum τούτου sit τοῦ Ἀγασικλέους, intelligitur de Agasiclis *filiis* haec dici,

qui fraude paterna cives facti et *δοκιμασθέντες* dicuntur in pompa *ἀντὶ σκαφηφόρων ἔφηβοι εἰς τὴν ἀκρόπολιν ἀναβήσεσθαι.*

Harpocration sedulo usus est Didymi in X Oratores Commentariis. Putaverit aliquis quantivis pretii et optimarum rerum plena haec doctissimi grammatici *ὑπομνήματα* fuisse. Ex diligenti Harpocrationis lectione collegi non ita sese rem habere. Nihil propemodum in iis inesse video quod doctum aut acutum sit aut elegans. Dubium et incertum te relinquit in iis quae in tanta librorum copia certo sciri facile poterant, ut in *δερμηστής, θέτην, οἰκίσκῳ, περίστοιχοι, στρωτήρ.* Aut levia et futilia et in vulgus nota profert, ut in *Ἐλευθέριος Ζεύς, ἔνθρυπτα, ἐξένιζε, Θύσιον, Κραυαλλίδαι, κυμβίον, ματρυλεῖον, ὀξυθύμια, ὅσιον, Παιανιεῖς, παρασκήνια, περὶ τῆς ἐν Δελφοῖς σκιᾶς, Πολύστρατος, προκώνια, τοὺς ἑτέρους τραγῳδοὺς ἀγωνιεῖται.* Aut fallitur et in errores se implicat, quorum haud pauci satis graves sunt, nonnulli etiam in tam erudito viro vix credibiles, ut in *ἀπὸ μισθωμάτων, γαμηλία, ἐσπαθᾶτο, ἑωλοκρασία, Λυκιουργεῖς, ὁ κάτωθεν νόμος, πανδαισία, πέλανος, πρόπεμπτα, προστασία, Πυθαέα, πωλῶσι, Φαρμακός.*

Atque hi quidem sunt loci *ad unum omnes* ubi Didymus apud Harpocrationem nominatur, ut nulla sit acuta observatio aut annotatio luculenta neque de rebus neque de verbis apud Oratores commemoratis qualem a viro tantae et tam diffusae lectionis et eruditionis iure exspectaveris. *Ἐσπαθᾶτο* ait esse *ἀπώλλυτο παρὰ τὴν σπάθην, σπάθη δέ ἐστι ξίφος.* Notissimam *ἑωλοκρασίαν* apud Demosthenem pag. 242. 13. interpretatur: *οὗτος χθὲς καὶ πρῴην ἃ ἐκέρασε πράγματα τήμερόν μου καταχεῖ.* *Λυκιουργεῖς Δίδυμός φησι τὰς ὑπὸ Λυκίου κατεσκευασμένας φιάλας τοῦ Μύρωνος υἱοῦ.* Redarguit errorem Harpocration non suo Marte sed Athenaeum (pag. 486.) compilans. Satis nota erant tamen *Ἀττικουργής, Κορινθιουργής, Ναξιουργής, Χιουργής, Μιλησιουργής, Ῥηνιουργής,* et apud Anacreontem *Καρικοεργέος ὀχάνου,* et hoc ipsum *Λυκιουργής* apud Herodotum VII. 76. *προβόλους δύο Λυκιοεργέας.*

Quis serio credat *τὸν κάτωθεν νόμον* apud Demosthenem pag. 629. 16. appellatum esse iis de causis, quas Didymus tamquam *αὐτοσχεδιάζων* tres comminiscitur, quae omnes pariter falsae

sunt et inanes? Quis inducere in animum potest dici τὸν κάτωθεν νόμον, quia Solonis leges βουςροφηδόν scriptae fuerunt? Quis concoquat τὸν κάτωθεν νόμον ita vocari solitum quia Ephialtes Solonis τοὺς ἄξονας καὶ τὰς κύρβεις ἐκ τῆς ἀκροπόλεως εἰς τὸ βουλευτήριον καὶ τὴν ἀγορὰν μετέςησεν? Neque id umquam factum est ut Solonis leges in *Curiam* transferrentur. Audi Pausaniam I. 18. 3. πλησίον δὲ πρυτανεῖόν ἐςιν, ἐν ᾧ νόμοι οἱ Σόλωνος γεγραμμένοι εἰσίν. et Pollucem VIII. 128. ἀπέκειντο δὲ — οἱ ἄξονες ἐν ἀκροπόλει πάλαι, αὖθις δὲ εἰς τὸ πρυτανεῖον καὶ τὴν ἀγορὰν μετεκομίσθησαν. et utroque antiquiorem Plutarchum in *Solone* cap. 25. (leges Solonis) κατεγράφησαν εἰς ξυλίνους ἄξονας ἐν πλαισίοις περιέχουσι ςρεφομένους, ὧν ἔτι καθ' ἡμᾶς ἐν πρυτανείῳ λείψανα ΜΙΚΡΑ διεσώζετο. Quam facile Didymus, qui scripserat περὶ τῶν ἀξόνων τῶν Σόλωνος πρὸς Ἀσκληπιάδην (Plutarch. in *Solone* cap. 1) haec omnia scire poterat si hoc egisset. Ex reliquis unum tantum addam. Πέλανος quid sit Didymus his verbis docet: κυρίως τὸ ἐκ τῆς παιπάλης πέμμα, [ἐξ ἧς ποιοῦνται πέμματα putide repetita expungas censeo] ἢ ΚΑΙ ἀπὸ τοῦ πεπλατύνθαι ἢ ὅτι λευκά ἐςιν. Ὅμηρος

ὅτε πέρ τε χιὼν ἐπάλυνεν ἀρούρας.

ἢ διὰ τὸ φανὸν εἶναι ὅ ἐςι λευκόν. Quis homo paullo sanior inducere in animum poterit nomini πέλανος quidquam esse negotii cum Homerico παλύνειν aut cum Attico φανός penultima longa, quod non λευκόν significat sed λαμπρόν. Addidit denique notum ex Euripidis *Oreste* locum vs. 219.

ἐκ δ' ὄμορξον ἄθλιον
ςόματος ἀφρώδη πέλανον.

quasi ad intelligendum πέλανον quidquam faceret. Ex his intelligitur in Didymo quoque ut in reliquis plerisque grammaticis tenendum esse illud:

νᾶφε καὶ μέμνασ' ἀπιςεῖν.

DE NONNULLIS FRAGMENTIS

TRAGICORUM.

Tragicorum Graecorum fragmenta recensuit AUGUSTUS NAUCK. Lipsiae 1856.

Pag. 4. Nauckii. Aeschylus:

τί δῆτ' ἐπ' αὐτοῖς ὄνομα θήσονται βροτοί;

Graece dicitur *ὄνομα τίθεσθαί τινι nomen imponere* (*indere*) *alicui*, non *ἐπί τινι*. Quamobrem poëta dixisse videtur:

τί δή ΠΟΤ' *αὐτοῖς ὄνομα θήσονται βροτοί;*

Perinde bene in tali re dicitur *τί δή*, *τί δῆτα* et *τί δή ποτε*. Sophocles fragm. 103. pag. 121.

τίς δήποτ' ὄλβον ἢ μέγαν θείη βροτῶν
ἢ σμικρὸν ἢ τὸν μηδαμοῦ τιμώμενον;
οὐ γάρ ποτ' αὐτῶν οὐδὲν ἐν ταὐτῷ μένει.

sed in his manifestum est *ἄν* necessarium periisse. Itaque sic corrigendum est:

τίς δήποτ' ὄλβον ἢ ΜЄΓ' ἊΝ *θείη βροτῶν*
ἢ σμικρὸν ἢ ΤΩΝ *μηδαμοῦ τιμωμέν*ΩΝ;

id est *ἢ μέγα ἢ σμικρὸν ἢ οὐδενὸς ἄξιον.*

Aeschylus fragm. 20.

ποῦ δ' ἐστὶν Ἀργοῦς ἱερόν, α ὔ δ α σ ο ν, ξύλον;

Mendosum est *αὔδασον* et forma vitiosum et inepte interpositum. Poëta dixerat:

Ἀργοῦς ἱρὸν αὐδΑΕΝ ξύλον;

Apollodorus in *Biblioth.* I. 9. 16. 6. κατὰ δὲ τὴν πρῷραν (τῆς Ἀργοῦς) ἐνήρμοσεν Ἀθηνᾶ Φωνῆεν Φηγοῦ τῆς Δωδωνίδος ξύλον. et I. 9. 19. τῆς Ἀργοῦς Φθεγξαμένης μὴ δύνασθαι Φέρειν τὸ τούτου βάρος. et I. 9. 24 ἡ ναῦς (ἡ Ἀργώ) Φθέγγεται μὴ λήξειν τὴν ὀργὴν τοῦ Διός. Primus locus sumtus est ex Apollonii *Argonauticis* I. 524.

σμερδαλέον δὲ λιμὴν Παγασήιος ἠδὲ καὶ αὐτή
Πηλιὰς ἴαχεν Ἀργὼ ἐπισπέρχουσα νέεσθαι.
ἐν γάρ οἱ δόρυ θεῖον ἐλήλατο, τό ῥ' ἀνὰ μέσσην
ςεῖραν Ἀθηναίη Δωδωνίδος ἥρμοσε Φηγοῦ.

ubi Scholiasta: πιθανῶς ἐκ τῆς Δωδωνίδος Φησὶ δρυὸς τὸ ξύλον εἶναι ἐν τῇ Ἀργοῖ τὸ Φωνῆεν ἐπεὶ καὶ αὐτὴ ἐΦθέγγετο. Quod appellat grammaticus τὸ ξύλον τὸ Φωνῆεν id Aeschylus σεμνῶς πάνυ vocavit αὐδᾶεν ξύλον.

Aeschylus fragm. 193. pag. 51.

ἰδὼν δ' ἀμηχανοῦντά σε Ζεὺς οἰκτερεῖ.

nihil prodest quod Meineke pro σ' ὁ Ζεύς reposuit σε Ζεύς, metrum enim in utraque scriptura perinde violatur. Suspicor scripsisse poëtam, ut ad Strabonem annotavi:

ἰδὼν δ' ἀμηχανοῦντά σ' οἰκτερεῖ ΠΑΤΗΡ.

adscripsit ad πατήρ nescio quis ὁ Ζεύς et sic vulgata lectio nata est.

Aeschyli fragm. 289.

Πᾶσα γὰρ Τροία δέδορκεν Ἕκτορος τύχης διαί.

nulla his verbis subiecta est sententia. Nondum poenitet veteris coniecturae pro δέδορκεν et τύχης emendari oportere δέδΟΙκεν et Ψυχῆς, id est Ἕκτορος Φοβουμένου πᾶσα ἡ Τροία εἰς Φόβον καθίςαται.

Aeschylus fragm. 374.

ἐναγώνιε Μαίας καὶ Διὸς Ἑρμᾶ.

in his vocabulum unum periit et supervacuum est alterum. Restitue sic numeros anapaesticos.

ἐναγώνιε (ΠΑΙ) Μαίας καὶ Διός.

et expunge Ἑρμᾶ.

Sophocles fragm. 14.

τί σοι ὁ 'Απόλλων τεθρίακεν;

perinfelix est Meinekii coniectura τεθρίακεν pro scriptura librorum κεκιθάρικεν. Interpretatur Suidas: ἀντὶ τοῦ „τί σοι ἐμαντεύσατο;" Nihil horum est Sophocle dignum οὐδ' ἐγγύς. A poëta profectum suspicor:

τί δῆθ' ὁ Φοῖβος "ΕΛΑΚΕΝ;

quod Aristophanes in *Pluti* initio παρῳδεῖ.

Sophocles fragm. 83.

δοκῶ μὲν οὐδείς· ἀλλ' ὅρα μὴ κρεῖσσον ᾖ
καὶ δυσσεβοῦντα τῶν ἐναντίων κρατεῖν
ἢ δοῦλον αὐτὸν ὄντα τῶν πέλας κλύειν.

ultima verba sensu plane carent: τῶν πέλας κλύειν est δουλεύειν, quod sententiam loci prorsus absurdam facit. Oppositio affert lucem et ostendit verum esse:

ἢ (τοὺς θεοὺς σέβ)οντα τῶν πέλας κλύειν.

quemadmodum enim contraria sunt τῶν ἐναντίων κρατεῖν et τῶν πέλας κλύειν, sic et participio δυσσεβοῦντας contrarium respondere debet εὐσεβοῦντα, εὐσεβῆ ὄντα, τοὺς θεοὺς σέβοντα. *Vide* (inquit) *an non praestet impium esse et imperare quam deos pie colere et servire.* Affine est illud Euripideum:

εἴπερ γὰρ ἀδικεῖν χρὴ τυραννίδος πέρι
κράτιςον ἀδικεῖν· τἆλλα δ' εὐσεβεῖν χρεών.
nam si violandum est ius regnandi gratia
violandum est; reliquis rebus pietatem colas.

Lacuna, quales in Stobaei *Florilegio* permultae sunt, a sciolo temere expleta est.

Simillima sententia legitur in Euripidis fragmento 288.

πόλεις τε μικρὰς οἶδα τιμώσας θεούς,
αἳ μειζόνων κλύουσι δυσσεβεςέρων.

cf. et fragm. Eurip. 1092.

ἄρχεσθαι χρεὼν
κακοὺς ὑπ' ἐσθλῶν καὶ κλύειν τῶν κρεισσόνων.

Sophocles fragm. 85. si verba inter duos interlocutores diviseris scripturam Codicum sanissimam esse intelliges:

ὁ δὴ νόθος τοῖς γνησίοις ἴσον σθένει;

respondet alter:

ἅπαν τὸ χρηϛὸν γνησίαν ἔχει φύσιν.

Sophocles fragm. 86.

τὰ χρήματ' ἀνθρώποισιν εὑρίσκει φίλους,
αὖθις δὲ τιμάς, εἶτα τῆς ὑπερτάτης
τυραννίδος θακοῦσιν ΑΙCχίϛην ἕδραν.

pro αἰσχίϛην in aliis libris est ἀγχίϛην et ἡδίϛην. Alienum est αἰσχίϛην a loci sententia, namque manifesto is qui loquitur demonstrat quantum sit in pecunia boni. „*Pecunia*, inquit, *parit amicos, parit honores*." itaque addere non potuit „et *turpissimam* dominationem." Pugnant haec inter sese. Equidem ἀγχίϛην ἕδραν verum esse arbitror dictum eodem sensu quo apud Euripidem in fragm. 623:

κλύετ' ὦ Μοῖραι, Διὸς αἵ τε παρὰ
θρόνον ἀγχοτάτω θεῶν ἑζόμεναι.

sic dicuntur locupletes, *qui plurimum apud Regem gratia pollebant*, τῆς ὑπερτάτης τυραννίδος (quod et ipsum cum admiratione dicitur) θακεῖν ἀγχίϛην ἕδραν sive ἀγχοτάτω καθῆσθαι.

Sophocles fragm. 105. pag. 122.

εἴθ' εὖ φρονήσαντ' εἰσίδοιμί πως φρενῶν
ἐπήβολον καλῶν σε.

in his εὖ φρονήσαντα est nescio cuius interpretatio verborum φρενῶν ἐπήβολον καλῶν et Sophocles dixerat:

εἴθ' εἰσίδοιμί πως φρενῶν ἐπήβολον
καλῶν σε.

Sophocles fragm. 122. pag. 125.

νόμος γάρ ἐϛι βαρβάροις θυηπολεῖν
βρότειον ἀρχῆθεν γένος τῷ Κρόνῳ.

Codex Hesychii τοῖς βαρβάροις. Transpositis verbis scribendum:

νόμος γάρ ἐϛι τοῖσι βαρβάροις Κρόνῳ
θυηπολεῖν βρότειον ἀρχῆθεν γένος.

Non est aliud vitiorum genus in poëtarum locis frequentius quam ut verba suo loco mota et disiecta sint neque ulla emendandi ratio est certior et evidentior quam transpositio. Insigne huius rei exemplum praebet locus incerti Tragici apud Nauc-

kium pag. 666. fragm. 83. Clemens Alexandrinus haec servavit: *μέλλων ἑαυτὸν ἀποσφάττειν (ὁ Αἴας) κέκραγεν· „οὐδὲν οὖν ἦν πρᾶγμα ἐλευθέρου ψυχὴν δάκνον οὕτως ὡς ἀνδρὸς ἀτιμία.“* Poëtae manus superest in Chrysippi libello *περὶ ἀποφατικῶν*:

οὐκ ἦν ἄρ' οὐδὲν πῆμ' ἐλευθέρου δάκνον
ψυχὴν ὁμοίως ἀνδρὸς ὡς ἀτιμία.

Sophocles fragm. 216.

ἕως
ἀπώλεσέν τε καὐτὸς ἐξαπώλετο.

ex his verbis possumus foedam maculam eluere ex Sophoclis *Philocteta* vs. 1369.

μὴ δῆτα, τέκνον· ἀλλά μ' ὃ ξυνήνεσας
πέμψον πρὸς οἴκους· καὐτὸς ἐν Σκύρῳ μένων
ἔα κακῶς αὐτοὺς ἀπόλλυσθαι κακούς.

Quis, qui non hebetem et obtusam habet aurem, ferre potest tam elumbem et immodulatum versum,

ἔα κακῶς αὐτοὺς ἀπόλλυσθαι κακούς.

Sophocle dignos numeros revocabis scribendo:

ἔα κακῶς τούσδ' ἐξαπόλλυσθαι κακούς.

ut apud Homerum:

τούσδε δ' ἔα φθινύθειν.

Dictio Tragica ut a populari sermone discrepet etiam hoc habet ut verbis populi usu tritis addat praepositiones, imprimis *ἐξ* et *κατά*, nonnumquam et *εἰς*. *Οἶδα* est uniuscuiusque, Dii et heroes *ἔξοιδα* et *κάτοιδα* dicebant et *ἐξεπίσταμαι* et *ἐξειπεῖν* et *εἰσορᾶν* pro *ὁρᾶν* et sic *ἐξαπολέσθαι* pro vulgari *ἀπολέσθαι*.

Nemo autem frequentius quam Sophocles nova verba cum *ἐκ* composita finxit. Solus omnium dixit *ἐκθεᾶσθαι*, *ἐκλήγειν*, *ἐκπροτιμᾶν*, *ἐκσημαίνειν*, *ἐκστέλλεσθαι* de cultu et vestitu, *ἐκχρῆν* de Apolline oracula edente, *ἐξανάγεσθαι* *altum petere*, *ἐξατιμάζειν*, *ἐξεφίεσθαι* pro *ἐφίεσθαι*, *προστάττειν*, quae omnia *nihil prorsus* a simplicibus discrepant. Similiter *nihil* apud eum interest inter *ἐκθύειν*, *ἐκλαγχάνειν*, *ἐκμανθάνειν*, *ἐκπείθειν*, *ἐκπυνθάνεσθαι*, *ἐκσώζειν*, *ἐκτιμᾶν*, *ἐκφοβεῖσθαι*, *ἐξαιτεῖν*, *ἐξακούειν*, *ἐξαναγκάζειν*, *ἐξανέχεσθαι*, *ἐξαπαλλάσσεσθαι*, *ἐξαπολλύναι*, *ἐξαποφθείρειν*, *ἐξειπεῖν*, *ἐξελευθεροστομεῖν*, *ἐξεπίστασθαι*, *ἐξικετεύω* et formas simplices, nisi quod simplices formae toti populo sunt in

ore, compositae Diis et heroibus sunt propriae. Sic colore et splendore differunt *οὐδένα φοβουμένη* et *οὔτιν' ἐκφοβουμένη* (*El.* 276), et *λόγῳ μὲν ἤκουσα, ἑόρακα δ' οὔ* et *λόγῳ μὲν ἐξήκουσ', ὄπωπα δ' οὐ μάλα* (*Phil.* 676), et *ἀνασχοίμην ἀκούων* et *ἐξανασχοίμην κλύων* (*Oed.* C. 1174), et *τίς κακῶν ἀπαλλαγήσεται*; et *τίς ἄτης ἐξαπαλλαχθήσεται*; (*El.* 1002). Prorsus idem est *τἀληθὲς ἐρῶ* et *καί σοι τἀληθὲς ἐξερῶ* (*Oed.* R. 800), sed *σεμνῶς πάνυ* sic dicitur et pariter in reliquis.

Sophocles fragm. 222. *πολλαχοῦ τὸ Ἄργος κοῖλόν φασι καθάπερ* —

τὸ κοῖλον Ἄργος οὐ κατοικήσοντ' ἔτι.

ex hoc loco revocari in lucem potest facetia apud Machonem Athenaei pag 582. *a.*

ἡ δ' εἶπε· μῆτερ, πῶς, ἔφη, μέλλω φιλεῖν
τὸν μηδὲν ὠφέλημα, τὸν ὑπὸ τὰς στέγας
τὸ κοινὸν Ἄργος δωρεὰν θέλοντ' ἔχειν;

imo vero *τὸ κοῖλον Ἄργος* dixerat meretricula eo sensu, qui perfacile intelligitur.

Sophocles fragm. 329. pag. 165.

ἄπελθ' ἄπελθε, παῖ· τάδ' οὐκ ἀκούσιμα.

ex *Anecdotis* Bekkeri pag. 373. 6. ubi in Codice est: *τὰ δ' οὐκ ἀκουστά.* unde rescribendum:

ἄπελθ' ἄπελθε, παῖ· τάδ' οὐκ ἀκουστά ΣΟΙ.

Sophocles fragm. 364.

οὔτοι ποθ' ἥξει τῶν ἄκρων ἄνευ πόνου.

Nauck. recepit O. Schneideri coniecturam *ἅψει* pro *ἥξει*, sed *ad summa pervenire* non dicitur *τῶν ἄκρων ἅπτεσθαι* (aut *ψαύειν*) sed *ἐφικέσθαι*. Quamobrem scribendum arbitror:

οὐδέποτ' ἐφίξει τῶν ἄκρων ἄνευ πόνου.

Sophocles fragm. 372.

ὡς τοῖς κακῶς πράσσουσιν ἡδὺ ΚΑΙ *βραχὺν*
χρόνον λαθέσθαι τῶν παρεστώτων κακῶν.

reponendum est quod eo sensu constanter dici solet:

ΚΑΝ (*κἂν*) *βραχὺν χρόνον.*

Sophocles fragm. 393. pag. 178.

καὶ πεσσὰ πεντάγραμμα καὶ κύβων βολάς.

Athenienses non aliter dicebant quam *πεντΕγραμμα*, et sic apud Pollucem recte scribitur. Pellucet eadem forma in Hesychiana glossa corrupta:

πεσσὰ πέντΕ γράμματα καὶ κύβων βολάς.

Non intellexit scriba ΠΕΝΤΕΓΡΑΜΜΑ esse unum vocabulum: itaque in duo verba dispescuit et dedit *πεσσὰ πέντε γράμμα*ΤΑ.

Apud Suidam v. *πεντετάλαντος δίκη* editur *τὸ* Ε *ἄτρεπτον τηρεῖται παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς*, sed pro *τὸ* Ε emendandum est *τὸ π έ ν τ ε.*

Neque tantum *τὸ πέντε* sed etiam *τὸ ἕξ, τὸ ὀκτώ, τὸ ἑκατόν* apud Atticos *ἄτρεπτα τηρεῖται.* cf. Photius v. Πεντέπηχυ cum annotatione Naberi.

Sophocles fragm. 395.

κάτω κρέμανται σπίζα τέως ἐν ἕρκεσιν.

optime Dindorf. *σπίζ'* ὍΠως. ut Euripides fragm. 961.

διοπετὴς ὅπως ἀςὴρ ἀπέσβη.

et passim apud Sophoclem et alios.

Sophocles fragm. 427. pag. 185. apud Apollonium *de Pronom.* pag. 70. *b.* scribitur: *ει μεν ωσει θασσονα ειδωσ ειτεκοι παιδα.* in Scholio ad Iliad. X. 410. *ἡ μὲν ὡσεὶ θάσσο. ἡ δὲ ὡσιτέξου παῖδα. ἔςιν οὖν δΦί.* Sophocles dederat:

ἡ μὲν ὡς ἶ θάσσονα
ἡ δ' ὡς ἶ ΤΕΤΟΚΕ *παῖδα.*

Duae matres inter se contendebant *utra velociorem filium peperisset.* Manifesto requiritur perfectum *τέτοκε.* Quod Nauck pro *δΦί* reponebat *διΦορούμενον* fallitur. Noto compendio sic scribitur pro *δίΦθογγον.* Ambigebant utrum ΩCΕΙ an ΩCΙ esset apud Homerum scribendum. Reperta vera lectio demonstrat *ἶ* esse breve.

ἡ δ' ὡς ἶ τέτοκε παῖδα.

Compendium, quo *δίΦθογγος* et *δίΦθογγον* scribitur, fraudi fuit Piersono ad Moeridem pag. 182. „*εἴκασα* Ἑλληνικῶς *δΦον. quod quid sit nescio.*"

Sophocles fragm. 429.

Σκυθιστὶ χειρόμακτρον ἐκκεκαρμένος.

Felicissima est Herwerdeni emendatio et certissima ἐκΔεΔαρμένος, quam peracute elicuit ex verbis Hesychii in v. Σκυθιστὶ χειρόμακτρον.

Sophocles fragm. 515.

βιοτῆς μὲν γὰρ χρόνος ἐστὶ βραχύς,
κρυφθεὶς δ' ὑπὸ γῆς κεῖται θνητὸς
τὸν ἅπαντα χρόνον.

Suspicantur θνητός significare *mortuus;* quod quum fieri non possit repone

κεῖται ΤΕθνεὼς τὸν ἅπαντα χρόνον.

Praecedens ΤΑΙ absorbsit ΤΕ sequens et ΘΝΕΩC in θνητός est corruptum.

Sophocles fragm. 519. Apud Hesychium legitur:

Ἀειφόρος: ἀειθαλής. Σοφοκλῆς Τηλέφῳ.
Ἀείφρουρος: ἀεὶ διαμένων, ἀειθαλής.

Rectissime vidit Porson haec ita esse coniungenda et corrigenda:

Ἀείφρουρος: ἀεὶ διαμένων, ἀειθαλής. Σοφοκλῆς Τηλέφῳ.

Ἀείφρουρος significat ἀΐδιος, αἰώνιος *aeternus*, ut in *Antigone* 892.

ὦ κατασκαφὴς οἴκησις ἀείφρουρος.

aut de arboribus vel floribus ἀειθαλής *semper florens*, *semper virens*, ut apud Cratinum Athenaei pag. 685. *c*.

τῷ τ' ἀειφρούρῳ μελιλώτῳ κάρα πυκάζομαι.

Eadem glossa mendose scripta apud Hesychium legitur post Αἰφνιδίως sic:

Αἴφρουρος; αἰθάλη.

Saepe enim in Hesychiana farragine glossa eadem diversis modis corrupta duobus aut tribus locis scripta est, veluti:

Σταβαλοκόμαν: οὐλοκόμην.
Στραβαλοκομᾶν: οὐλοκομᾶν.
Στροβαλοκομᾶς: οὐχ ὁμᾶς.

nihil horum verum est: sed

Στραβαλοκόμαν: οὐλόκομον.

Sophocles fragm. 251. pag. 205.

νῦν δ' οὐδέν εἰμι χωρίς. ἀλλὰ πολλάκις
ἔβλεψα ταύτῃ τὴν γυναικείαν φύσιν
ὡς οὐδέν ἐσμεν.

verba sensu vacua. Suspicor olim fuisse:

νῦν δ' οὐ ΔΙΕΙΜΙ χωρὶς ἀλλὰ πολλάκις
ἐΜΕΜψάΜΗΝ δὴ τὴν γυναικείαν φύσιν
ὡς οὐδέν ἐσμεν.

praeterea a Valckenario accipiendum: αἱ νέαι μὲν 'ΕΝ πατρός Ἥδιστον — ζῶμεν βίον, pro αἱ νέαι μὲν γὰρ πατρός. cf. fragm. Euripidis 84.

ἐμεμψάμην δὲ καὶ τὸν Ἑλλήνων νόμον
οἳ τῶνδ' ἕκατι σύλλογον ποιούμενοι
τιμῶσ' ἀχρείους ἡδονὰς δαιτὸς χάριν.

Sophocles fragm. 525.

φιλάργυρον μὲν πᾶν τὸ βάρβαρον γένος.

Revocant mihi haec verba in memoriam simillimum locum ex *Antigone* 1055. unde vetus mendum expellere iuvat. Editur:

ΚΡ. τὸ μαντικὸν γὰρ πᾶν φιλάργυρον γένος.
ΤΕΙΡ. τὸ δ' ἐκ τυράννων αἰσχροκέρδιαν φιλεῖ.

mendosum est 'ΕΚ τυράννων, et poëta dixerat: τὸ ΔΕ ΓΕ ΤΥΡΑΝΝΟΝ, ut constanter loquuntur Veteres, ubi quis *maledicto maledictum reponit:* φιλάργυρος εἶ. Β. σὺ δέ γ' αἰσχροκερδής. Sed (dixerit aliquis) actum agis, o bone; τὸ δέ γε olim coniecit vir doctus a Dindorfio laudatus „τὸ δέ γε *Bisschoppius.*" Hinc novissimus Sophoclis editor Tournier (Paris 1877) sumsit: „*Bischop, cité par Dindorf, a proposé* τὸ δέ γε τυράννων." Si ex eo quaeras *quis ille criticus et unde est?* fateretur se nescire. Idem ex Dindorfio quaesiveris, nihilo magis id dicere posset. Paucis rem expediam. Dindorfius quum ante multos annos Leidam viseret a studiosa iuventute accepit magnum numerum *Thesium* (quas vocant) me praeside ab iis defensarum. Inerant et alia multa et locorum corruptorum emendationes, quas propemodum omnes ipse posueram et singulis per vices defendendas dederam. Dindorfius si quid ex iis probasset ad Xenophontem aut ad Poëtas Scenicos nonnumquam eas protulit et nomen adolescentuli qui defendisset adscripsit. Suaviter ridebunt et

Bisschoppius et v. Deventer [1]) et van Delden et alii quum audient se in Criticorum numero qui Sophoclem emendassent censeri. Non minus suaviter et ipse risi si quis me ea de causa plagii reum ageret. Quod igitur olim conieci τὸ δέ ΓΕ etiamnunc probo ac tueor, sed non est satis. Emendandum est praeterea:

τὸ δέ γε τύραννON αἰσχροκερδίαν φιλεῖ.

Satis notum et frequens apud Tragicos est τύραννον pro τυραννικόν, ut apud Aeschylum:

πρὸς τοῦ τύραννα σκῆπτρα συληθήσεται;

et apud Euripidem:

ἦ μὲν τύραννος κεὶς τύραννʼ ἐγημάμην.

et apud ipsum Sophoclem:

καὶ ζῇ τύραννον σχῆμʼ ἔχων.

et:

τύραννος εἶναι μᾶλλον ἢ τύραννα δρᾶν.

Sophocles fragm. 527.

ὅςις γὰρ ἐν κακοῖσι θυμωθεὶς βροτῶν
μεῖζον προσάπτει τῆς νόσου τὸ φάρμακον,
ἰατρός ἐςιν οὐκ ἐπιςήμων κακῶν.

Non est facile perspicere quae sit tandem horum verborum sententia. Quid est φάρμακον μεῖζον τῆς νόσου? Intelligi possit XΕΙΡΟΝ τῆς νόσου, plane ut est in Gallico proverbio:

le remède est pire que le mal.

Deinde qui ita facit non est ἰατρὸς οὐκ ἐπιςήμων κακῶν *ignarus malorum*, sed *artis imperitus*, οὐκ ἐπιςήμων τέχνης. In textu Stobaei passim pessime interpolato non ex apicibus litterarum sed ex sententiae fundo sana lectio est eruenda.

---

1) ad *Oedip. Regem.* 845.

οὐ γὰρ γένοιτʼ ἂν εἷς γε τοῖς πολλοῖς ἴσος.

Tournier annotat: „*Deventer retranche ce vers.*" Levis haec est iuvenis suspicio et memoratu indigna. Multo melius et ipse et Dindorf. recepissent Brunckii correctionem εἷς γέ TIC pro τοῖς, namque εἷς γε Graecum non est et τοῖς πολλοῖς ineptum, quia eo sensu articulo locus non est, ut in

ἐλθὼν σὺν πλεόνεσσιν.

et in *Phoenissis:*

κᾆτα σὺν πολλοῖσιν ἦλθες πρὸς τὸν οὐδὲν ἐς μάχην;

et sic passim.

Sophocles fragm. 528.

θνητὰ φρονεῖν χρὴ θνητὴν φύσιν
τοῦτο κατειδότας κτέ.

Meineke coniecit θνητοὺς φύντας. Erat lacuna:

θνητὰ φρονεῖν χρὴ ΘΝΗΤ*****

Quid est supplendum? Colliges ex fragm. 523.

ἀλγεινά, Πρόκνη, δῆλον· ἀλλ' ὅμως χρεὼν
τὰ θεῖα θνητοὺς ὄντας εὐπετῶς φέρειν.

et sic passim alibi θνητὸς ὤν, θνητοὶ ὄντες legitur. Φύς significat γενόμενος *natus*, *gnatus*; πέφυκα est idem quod εἰμί et πεφυκώς quod ὤν.

ἐγὼ πέφυκα γραμμάτων μὲν οὐκ ἴδρις.

significat ἐγὼ ἀγράμματος μέν εἰμι, et sic εἰ σοφὸς πέφυκας est εἰ σοφὸς εἶ, et δυςυχεῖς πεφυκέναι idem quod δυςυχεῖς εἶναι, δυςυχεῖν. Sed quia φῦναι non ita usurpatur sed pro γενέσθαι (μὴ φῦναι ἐπιχθονίοισιν ἄριςον, et τὸν φύντα θρηνεῖν εἰς ὅσ' ἔρχεται κακά, et similia passim), apparet θνητοὺς φύντας vitiose esse dictum.

In Sophoclis fragm. 543. memorabilis est correctio et diligenter notanda. In unico Codice circumfertur:

καὶ χαρναβῶντος ὅτι τῶν ὅς γε ἄρχει τὰ νῦν.

Acutissime perspexerunt Odfr. Müller et Lobeck ὅς γε esse correctionem voculae ὅτι in margine olim scriptam

καὶ χαρναβῶντοσ ΟΤΙ ΤΩΝ ΟϹΓЄ
ἄρχει τὰ νῦν.

et Sophoclem dedisse:

καὶ Χαρναβῶντος ὃς Γετῶν ἄρχει τὰ νῦν.

Elegantissimi vir ingenii et limati iudicii Theophrastus iure vituperavit Sophoclis fragm. 550. apud Demetrium περὶ ἑρμηνείας 114. definiens quid sit in oratione τὸ ψυχρὸν *frigidum* (ineptum, inficetum). ψυχρόν ἐςιν (inquit) τὸ ὑπερβάλλον τὴν οἰκείαν ἀπαγγελίαν, οἷον

ἀπυνδάκωτος οὐ τραπεζοῦται κύλιξ.

ἀντὶ τοῦ „ἀπύθμενος ἐπὶ τραπέζης κύλιξ οὐ τίθεται." rectissime iudicat *rem tam tenuem tantam verborum pompam non admittere.* τὸ γὰρ πρᾶγμα μικρὸν ὂν οὐ δέχεται ὄγκον τοσοῦτον λέξεως.

Sophoclis ferax et luxurians ingenium in tanta orationis copia et splendore et grandiloquentia nonnumquam in rebus exilibus modum excedit et sic dictio fit turgidior *καὶ ψυχρά*. Habent hoc Tragici, quod poëta nescio quis apud Epinicum Comicum (Athen. pag. 432. *b.*) de se praedicat:

παρέδειξα τοῖς πολλοῖς ὅτι
κἂν τὸ τυχὸν ᾖ πραγμάτιον ἢ σφόδρ' εὐτελές,
σεμνὸν δύναται τοῦθ' ἡ δύναμις ἡμὴ ποιεῖν.

etiam foeda et spurca verbis splendidis vestire et ornare sciebant, ut in Sophoclis fragmento 141.

τὴν κάκοσμον οὐράνην
ἔρριψεν οὐδ' ἥμαρτε· περὶ δ' ἐμῷ κάρᾳ
κατάγνυται τὸ τεῦχος οὐ μύρου πνέον.

et in fragmento Aeschyli 174.

τὴν κάκοσμον οὐράνην
ἔρριψεν οὐδ' ἥμαρτε· περὶ δ' ἐμῷ κάρᾳ
πληγεῖσ' ἐναυάγησεν ὀστρακουμένη
χωρὶς μυρηρῶν τευχέων πνέουσ' ἐμοί.

est aliquid inter *ἡ κάκοσμος οὐράνη* et *ἡ δυσώδης ἀμίς* vel *σκωραμίς*, et est tamen idem. Vituperanda est eadem pompa verborum in re tenuissima in fragm. 285.

ὀξηρὸν ἄγγος οὐ μελισσοῦσθαι πρέπει.

id est *μέλιτος πληροῦσθαι*. et fragm. 567. *ἐλαιοῦται θρίξ* id est *ἐλαίῳ χρίεται*. Nonnumquam in verbis novis fingendis risum spectatorum movit ut in fragm. 690.

ναῦται δ' ἐμηρύσαντο νηὸς ἰσχάδα.

magnifice se putabat *τὴν ἄγκυραν* ita appellasse *τὴν τὰς ναῦς ἴσχουσαν* sed non cogitavit aliam *ἰσχάδα* esse toti populo in ore. cf. Athenaeum pag. 99. *d.*

Fallitur Nauck. in fragm. 640. ex Polluce VII. 193. *τὸ κωμῳδούμενον ἐν Σοφοκλέους Φινεῖ*

βλέφαρα κέκληταί γ' ὡς καπηλείου θύραι.

Suspicatur enim verba *ὡς καπηλείου θύραι* comici poëtae esse et Sophoclea periisse. In dramate Satyrico et re ludicra poëta suo iure sic iocatus est. Res Comico nescio cui ridicula visa est et lusit aut:

τὸ τοῦ Σοφοκλέους ὡς καπηλείου θύρα.

aut aliquo simili modo. Non raro ad Tragicorum locos Critici

veteres adscripserunt *κωμῳδεῖται* vel *κεκωμῴδηται ὁ ςίχος.* Leve est ex eodem fragmento vitium eximendum. Scribendum enim *ὡς καπηλείου θύρΑ*, pro *θύραι.*

Animadvertere est operae pretium quanta libertate Tragici in procudendis novis vocabulis uterentur. Neque *τραπεζοῦσθαι*, neque *μελισσοῦσθαι*, neque *ἐλαιοῦσθαι* mortalium quisquam umquam dixerat vel audiverat et vix per analogiam latissime patentem licebat his eam notionem addere, quam poëta indidit. Sed acuti auditores *δεινοὶ πᾶν τὸ λεγόμενον συναρπάσαι* et facile cuiusque vocabuli sensum assequebantur et *τὰ καινοπρεπῶς εἰρημένα καὶ τὰ παρακεκινδυνευμένα* impense admirabantur.

Theophrasto in tali observationum genere praeiverat Aristoteles qui ad fragmentum Euripidis 700:

κώπης ἀνάσσει κἀποβὰς εἰς Μυσίαν
ἐτραυματίσθη.

annotavit in *Rhetor.* III. 2. *τὸ δὲ — κώπης ἀνάσσει — ἀπρεπές, ὅτι μεῖζον τὸ ἀνάσσειν ἢ κατ' ἀξίαν.* Nempe nihil aliud est *κώπης ἀνάσσει* quam *κώπην ἐλαύνει* sive *κωπηλατεῖ.*

Sophocles fragm. 574.

Φεῦ Φεῦ, τί τούτου χάρμα μεῖζον ἂν λάβοις
τοῦ γῆς ἐπιψαύσαντα κᾆθ' ὑπὸ ςέγῃ
πυκνῆς ἀκοῦσαι ψακάδος εὑδούσῃ Φρενί;

Stobaeus omisso *Φεῦ Φεῦ* exhibet *λάβοις ποτέ.* Verum esse videtur:

τί τοῦΔΕ χάρμα μεῖζον ἂν λάβοις ποτέ;

Refertur enim *τοῦδε* ad id quod sequitur. Plutarchus eximio loco, quem Nauckius indicavit (in vita Aemilii Pauli cap. I.) ad superiora referens dedit: *τί τούτου χάρμα μεῖζον ἂν λάβοις;*

Fieri non potest ut Sophocles scripserit quod in fragm. 583. ex Stobaeo affertur;

ἐν γὰρ βραχεῖ καθεῖλε κὠλίγῳ χρόνῳ.

Quis sanus credit *ἐν βραχεῖ καὶ ὀλίγῳ χρόνῳ* componi posse? Sed non sunt haec Sophoclis verba sed correctoris supplementa, in quibus emendandis inanis opera luditur. Perinde mendosa sunt reliqua: *βίος* et *βίον* repetita et *δαίμονος κακοῦ δόσις ὄλβον καθαιρεῖ*, quae neque ferri possunt neque in integrum restitui.

Sophocles fragm. 592. ex Aristotele *Rhetor.* II. 23. *ἄλλος (τόπος) ἀπὸ τοῦ ὀνόματος οἷον ὡς ὁ Σοφοκλῆς·*

σαφῶς σιδήρῳ καὶ φοροῦσα τοὔνομα.

Scholiasta ad h. l. addit praecedentem senarium:

αὕτη δὲ μάχιμός ἐϛιν ὡς κεχρημένη
σαφῶς σιδήρῳ καὶ φοροῦσα τοὔνομα.

non congruunt haec cum Aristotelis sententia. Emendandum arbitror: *ὡς κεΚΛημένη σαφῶς Σιδηρὼ καὶ ΦΡΟΝοῦσα τοὔνομα.* Scite dicitur *φρονοῦσα τοὔνομα ἡ Σιδηρώ* eo sensu quo Homericum:

σιδήρειόν νύ τοι ἦτορ.

ὄνομα αὐτῇ (inquit) *Σιδηρὼ καὶ φρονεῖ ὅμοια τῷ ὀνόματι*, id est *σκληρὰ καὶ ὠμά.*

Perpetuo scribae incogitanter confundunt *φορεῖν (φέρειν), φρονεῖν, φθονεῖν, φρουρεῖν*, et *φόρημα, φρόνημα*, et *φορά, φθορά, φρουρά* et (ut modo vidimus) *ἀείφρουρος* et *ἀειφόρος*, sed quid sit ubique verum sententia cuiusque loci liquido demonstrat.

Sophocles fragm. 614.

σύγγνωτε κἀνάσχεσθε σιγῶσαι· τὸ γὰρ
γυναιξὶν αἰσχρὸν εὖ γυναῖκα δεῖ ϛέγειν.

in Stobaei libris est *σὺν γυναικί*, Nauck. *εὖ γυναῖκα* substituit, quod probari non potest, quia et *εὖ* plane supervacaneum est (omnia sunt in *ϛέγειν occultare, silentio premere*) et *εὖ γυναῖκα δεῖ ϛέγειν* non est Graeca verborum compositio. Simplicissimum est: *τὸ γὰρ γυναιξὶν αἰσχρὸν* THN *γυναῖκ*A *δεῖ ϛέγειν.*

Sophocles fragm. 616.

τὸ δ' εὐτυχοῦν ἅπαν ἀριθμήσας βροτῶν
οὐκ ἔϛιν ὄντως ὅντιν' εὑρήσεις ἕνα.

manifesto mendosa et male sana haec sententia est: *neminem unum esse mortalium qui prospera fortuna utatur.* Non haec est hominum querela, sed *fluxam et instabilem esse hominum fortunam.* Itaque poëtam dixisse suspicor: ΔΙ*ευτυχοῦντα — οὐκ ἔϛιν ὅντιν' εὑρήσεις ἕνα. Διευτυχεῖν* est *διὰ τέλους εὐτυχεῖν perpetua felicitate uti*, quod in humanum genus non cadit.

Frequens est apud Tragicos sententia quam revocavimus. Euripides fragm. 46.

οὔτις ἀνδρῶν εἰς ἅπαντ' εὐδαιμονεῖ.

et fragm. 275.

οὐδεὶς διὰ τέλους εὐδαιμονεῖ.

et fragm. 662.

οὐκ ἔςιν ὅςις πάντ' ἀνὴρ εὐδαιμονεῖ.

Reliqua non expedio.

Sophocles fragm. 629. pag. 225.

ἡ πατροκτόνος δίκη
κέκλητ' ἂν αὐτῷ.

Repone optativum ΚЄΚΛΗΙΤ' κεκλῇτ' ἂν αὐτῷ. Notum est κέκλημαι (ut μέμνημαι, βέβλημαι) habere optativum κεκλήμην, κεκλῇο, κεκλῇτο. cf. *Philoct.* 119.

σοφός τ' ἂν αὐτὸς κἀγαθὸς κεκλῇ' ἅμα.

ubi Scholiastes: κεκλῇο ἀντὶ τοῦ κεκλημένος εἴης.

Sophocles fragm. 632. pag. 226. ex Hesychio: ῥακτηρίοις κέντροισιν — διὰ τὸ ἀράττεσθαι. Imo vero διὰ τὸ Ῥάττεσθαι. Confundi solere ῥάττειν et ἀράττειν ostendimus ad Dionysium Halicarn. pag. 109.

Fragm. Sophoclis 639.

Aristoph. *Plut.* 635.

ἐξωμμάτωται καὶ λελάμπρυνται κόρας
Ἀσκληπιοῦ παιῶνος εὐμενοῦς τυχών.

ubi Scholiasta: — ταῦτα δὲ ἐκ τοῦ Φινέως Σοφοκλέους ἔλαβεν. Nauckius hanc annotationem ad vs. 636. adscriptam esse putat et hunc solum esse Sophoclis, non praecedentem quoque. Sed, ne dicam Scholia in Codd. non ad certum versum adscribi, manifestum est duos hos versiculos coniunctos fuisse, praesertim quia constat fuisse famam veterem, quae τοὺς Φινείδας Aesculapii ope et beneficio visum recuperasse ferebat. Sextus Empiricus *adv. Mathem.* I. 12. Φύλαρχος ἐν τῇ ἐνάτῃ (κεκεραυνῶσθαι τὸν Ἀσκληπιὸν λέγει) διὰ τὸ τοὺς Φινέως υἱοὺς τυφλωθέντας ἀποκαταςῆσαι χαριζόμενον αὐτῶν τῇ μητρὶ Κλεοπάτρᾳ τῇ Ἐρεχθέως. Sophocles igitur quum diceret:

ἐξωμμάτωται καὶ λελάμπρυνται κόρας
Ἀσκληπιοῦ παιῶνος εὐμενοῦς τυχών.

manifesto hanc famam secutus est. cf. quae de ea re scripsit van de Sande Bakhuyzen in libro *de Parodia in Comoediis Aristophanis* pag. 185 sqq.

Sophocles fragm. 660. pag. 231.

ἐμοὶ δὲ λῷστον αἷμα ταύρειον πιεῖν
καὶ μή ΓΕ πλείω τῶνδ' ἔχειν δυσφημίας.

ineptissime γε interponitur. Legerim:

καὶ μὴ ΤΙ πλείω τῶνδ' ἔχειν δυσφημίας.

praeterea Helena, cuius haec oratio est, dixisse videtur:

ἔτι πλείΟΥΣ τῶνδ' ἔχειν δυσφημίας.

mihi, inquit, *optimum est emori et non plura etiam quam haec opprobria audire.* Δυσφημίας ἔχειν dicitur sensu passivo, ut αἰτίαν ἔχειν, ὄνομα, ἔπαινον, ψόγον ἔχειν, et similia his alia complura.

Sophocles fragm. 665. pag. 233. τὸ πρὸς βίαν πίνειν ἴσον κακὸν πέφυκε τῷ διψῆν βίᾳ. Nauckius haec ita constituit:

τὸ πρὸς βίαν
πίνειν ἴσον πέφυκε τῷ διψῆν βίᾳ.

expuncto κακόν. quod quum sit prorsus necessarium et διψῆν βίᾳ inepte dicatur emendaverim:

τὸ πρὸς βίαν
πίνειν ἴσον πέφυκε τῷ διψῆν κακόν.

Sophocles fragm. 669.

πῶς ἂν οὐκ ἂν ἐν δίκῃ
θάνοιμ' ἄν;

Sine causa Dindorf. πῶς ἄρ' οὐκ ἂν reponebat. Ter repetitum ἂν non est infrequens. Euripides *Troad.* 1233.

ἀφανεῖς ἂν ὄντες οὐκ ἂν ὑμνηθεῖμεν ἄν.

Nempe et πῶς et οὐκ et θάνοιμι voculam potentialem attrahunt ad sese suntque, ut ita dicam, τοῦ ἂν ἐφελκυστικά: itaque ubi haec concurrunt singulis vocula ἂν apponitur.

Sophocles fragm. 674. pag. 234. ex *Anecdotis* Bekkeri: ἀκόλαστος ὄχλος Εὐριπίδης εἶπεν, ἀκόλαστον δὲ ΣΩΜΑ Σοφοκλῆς. Legendum ἀκόλαστον δὲ ΣΤΟΜΑ. Euripides noto loco:

ἀκόλαστον ἔσχε γλῶσσαν αἰσχίστην νόσον.

Notum est quam saepe *στόμα* et *σῶμα* misceantur et ineptum est *corpus ἀκολασίας* arguere.

Sophocles fragm. 687.

τὸ μεθύειν πημονῆς λυτήριον.

ut sententia sit integra et cum vitae usu congruens supplendum est:

(κακὸν) τὸ μεθύειν πημονῆς λυτήριον.

Praeclarus in hanc sententiam locus est Euripidis (fragm. 1064):

οὐκ ἔστι λύπης ἄλλο φάρμακον βροτοῖς
ὡς ἀνδρὸς ἐσθλοῦ καὶ φίλου παραίνεσις·
ὅστις δὲ ταύτῃ τῇ νόσῳ ξυνὼν ἀνὴρ . . . .
μέθῃ ταράσσει καὶ γαληνίζει φρένα.
παρ' αὐτὰ δ' ἡσθεὶς ὕστερον στένει διπλᾶ.

Nauckius post *ἀνήρ* quaedam excidisse suspicatur, sed nihil deest ubi emendaveris: *ὅστις δὲ* — *μέθῃ ταράσσει* — *φρένα*

παραυτIX' ἡσθεὶς ὕστερον στένει διπλᾶ.

παρ' αὐτά eo sensu non est Euripideae aetatis sed Graeculorum. *Praesens* laetitia a Veteribus appellatur *ἡ παραυτίκα ἡδονή*. Critias apud Nauckium pag. 600. fragm. 3.

τὴν παραυτίχ' ἡδονὴν
ἐχθρὰν καθίστησ' εἰς τὸν ὕστερον χρόνον.

et in fragmento Theodectis pag. 626.

ῥαθυμία δὲ τὴν παραυτίχ' ἡδονὴν
λαβοῦσα λύπας τῷ χρόνῳ τίκτειν φιλεῖ.

Sed excidisse nonnulla videntur post versum primum, quia *οὐκ ἔστιν ἄλλο ὡς* pro *ἄλλο ἤ* dici non potest.

Sophocles fragm. 692. pag. 237.

διψῶντι γάρ τοι πάντα προσφέρων σοφὰ
οὐκ ἂν πλέον τέρψειας ἢ 'ΕΜπιεῖν διδούς.

in his *ἐμπιεῖν* est Porsoni iuvenis *παραδιόρθωσις*. Qui sitiunt neque *ἐμπιεῖν* cupiunt neque *ὑποπιεῖν*, quae sunt genio indulgentis, sed *πιεῖν*. Recte Casaubonus *ἢ πιεῖν* pro scriptura unici odicis (Athenaei pag. 433 *e.*) *μὴ πιεῖν*.

Sophocles fragm. 693. pag. 237.

** κακῶς σὺ πρὸς θεῶν ὀλουμένη.

supplendum:

(κακὴ) κακῶς σὺ πρὸς θεῶν ὀλουμένη.

Κακὸς κακῶς cum verbis *pereundi* coniuncta non minus in Tragoediis trita sunt quam in Comoediis et populari sermone. Euripides *Medea* 787.

ἐπεὶ κακὴν κακῶς
θανεῖν σφ' ἀνάγκη τοῖς ἐμοῖσι φαρμάκοις.

ubi multa exempla annotavit Elmsleius, et in his *Medeae* vs. 1353.

σὺ δ' ὥσπερ εἰκὸς κατθανεῖ κακὸς κακῶς.

Sophoclea sunt et alia et in *Oedip. Tyr.* vs. 248.

κακὸν κακῶς νιν ἄμορον ἐκτρῖψαι βίον.

et in *Aiace* vs. 1391.

τοιγάρ σφ' Ὀλύμπου τοῦδ' ὁ πρεσβεύων πατὴρ
μνήμων τ' Ἐρινὺς καὶ τελεσφόρος Δίκη
κακοὺς κακῶς φθείρειαν.

Sophocles fragm. 726. pag. 242.

ἐγὼ δ' ἐρῶ σοι δεινὸν οὐδέν, οὔθ' ὅπως
φυγὰς πατρῴας ἐξελήλασαι χθονός,
οὔθ' ὡς ὁ Τυδεὺς ἀνδρὸς αἷμα συγγενὲς
κτείνας ἐν Ἄργει ξεῖνος ὢν οἰκίζεται,
οὔθ' ὡς πρὸ Θηβῶν ὠμοβρῶΤ' ἐδαίσατο
τὸν Ἀςάκειον παῖδα διὰ κάρα τεμών.

his asperrimis maledictis Ulysses Diomedem insectabatur in dramate Satyrico, cui nomen Ἀχαιῶν σύλλογος ἢ Σύνδειπνοι, in quo heroes Homerici temulenti omni genere conviciorum et contumeliae inter sese certabant.

Pro ὠμοβρῶτ' emendatio Brunckii ὠμοβρὼC id est ὠμηςής fuerat recipienda.

Praeterea corrigendum:

ἐγὼ δ' ἐρῶ CЄ δεινὸν οὐδέν.

pro ἐρῶ σοι. Populus dicebat οὐδὲν φλαῦρον ἐρῶ σε, πολλὰ κακὰ λέγειν τινά, Tragici πολλὰ καὶ δεινὰ λέγειν τινά, et ἀκούειν πρός τινος. Euripides fragm. 347.

οὐκ ἀνασχετὸν
σιγᾶν κλύοντα δεινὰ πρὸς κακιόνων.

Sophocles fragm. 733. pag. 244.

** σεμνὰ τῆς σῆς παρθένου μυςήρια.

excidit articulus:

(τὰ) σεμνὰ τῆς σῆς παρθένου μυςήρια.

Sophocles fragm. 739. pag. 245.

συὸς μέγιςον χρῆμ' ἐπ' Οἰνέως γύAIC
ἀνῆκε Λητοῦς παῖς ἑκηβόλος θεά.

legendum ἐπ' Οἰνέως γύAC *in Oenei arva immisit*. Nulla potest esse dubitatio quin haec ad Sophoclis Μελέαγρον sint referenda.

Sophocles fragm. 742. pag. 245.

ἄμεινόν ἐςι ζημίαν
λαβεῖν [τιν'] ἢ κέρδος κακόν.

In libris est: ἄμεινόν ἐςι ζημίαν λαβεῖν ἢ κέρδος κακόν, in quo latet optimus troichaicus:

ζημίαν λαβεῖν ἄμεινόν ἐςιν ἢ κέρδος κακόν.

Sophocles fragm. 752. pag. 247.

οὐδὲν κακίων πτωχὸς εἰ καλῶς Φρονοῖ.

vitiosum est Φρονοῖ. Legendum: εἰ καλῶς Φρονεῖ. In re certa εἰ indicativum habet.

εἰ θεοί τι δρῶσιν αἰσχρὸν οὐκ εἰσὶν θεοί.

In fragmento Euripidis 255.

ἁπλοῦς ὁ μῦθος, μὴ λέγ' εὖ· τὸ γὰρ λέγειν
εὖ δεινόν ἐςιν εἰ ΦέρOI τινὰ βλάβην.

eadem de causa repone εἰ ΦέρЄI τινὰ βλάβην.

Sophocles fragm. 763. pag. 249.

σὺ δὲ σΦαδᾴζεις πῶλος ὣς εὐΦορβίᾳ·
γαςὴρ τε γάρ σου καὶ γνάθος πλήρης.

supplendum:

γαςὴρ τε γάρ σου καὶ γνάθος πλήρης 'AЄI.

Sophocles fragm. 795. pag. 254. Priscianus: „*Sophocles teste Seleuco profert quaedam contra legem metrorum, sicut in hoc:*

'ΑλΦεσίβοιαν ἣν ὁ γεννήσας πατήρ.

hic quoque iambus a trochaeo incipit." Quis hoc homini credet?

Nemo hercle. Itaque Nauckius edidit: Ἀλφεσσίβοιαν. multo malim (τὴν) Ἀλφεσίβοιαν ἣν ὁ γεννήσας πατήρ.

Sophocles fragm. 796.

ἐδοξάτην μοι τὼ δύ' ἠπείρω μολεῖν.

Comici poëtae hunc versum esse suspicatur Nauck. sed meliora docet forma μολεῖν.

Eodem indicio arguitur error Nauckii, qui in Praefatione pag. XI. senarium:

ἐγὼ δέ, μισεῖ γάρ μ', ἄπειμ' ἐξ ὀμμάτων.

comici poëta esse putat, sed ἐξ ὀμμάτων praeter Tragicos nemo dicebat.

Sophocles fragm. 818. Nauck. edidit:

Ἐνετοῖσιν ἵπποις τοῖσιν ἐκλελεγμένοις
ἥδιον εἰ χωροῖμεν ἢ παντὶ σθένει.

In Codice Veneto B. ad Iliad. Σ. 274. est ἐν τοῖσιν ἵπποις et ἴδιον. Ἐνετοῖσιν est Heckeri coniectura doctior quam verior. Idem recte ἥδιον correxit. Nihil aliud in ЄΝΤΟΙCΙΝ arbitror latere quam ΟΛΙΓΟΙCΙΝ, quamobrem ita legerim:

ὀλίγοισιν ἵπποις τοῖσιν ἐκλελεγμένοις
ἥδιον ἌΝ χωροῖμεν ἢ παντὶ σθένει.

Sophocles fragm. 821.

ἤδη γὰρ ἕδρα Ζεὺς ἐν ἐσχάτῳ θεῶν.

cum Dindorfio probo coniecturam Brunckii ἔχει γὰρ ἕδρAN Ζεύς. Quid facias inepto grammatico, qui ex his verbis collegit ἔσχατος esse idem quod πρῶτος?

Sophocles fragm. 827. pag. 259.

** πάνσοφον κρότημα Λαέρτου γόνος.

male abest articulus:

ΤΟ πάνσοφον κρότημα Λαέρτου γόνος.

Sophocles fragm. 831.

τί μέλλετ' Ἀρτακεῖς τε καὶ Περκώσιοι;

sed Sophocles, ut omnes Athenienses, dicebat Ἀρτακῆς, ut Φωκῆς et similia omnia, quae librarii sedulo ad suam consuetudinem refingebant.

Sophocles fragm. 833.

χρόνος αὖ χρόνος ἅμα κραταιᾷ
τερμοσύνᾳ βίου
πόλλ᾽ ἀνευρίσκει σοφὰ μαιομένοις.

Optime ad sententiam restituit Ellendtius ΧΡΗ*μοσύνᾳ βίου*. Theocritus:

ἁ πενία, Διόφαντε, μόνα τὰς τέχνας ἐγείρει.

et Eratosthenes *ἐν Ἑρμῇ·*

χρειὼ πάντ᾽ ἐδίδαξε, τί οὐ χρειώ κεν ἀνεύροι;

In versu tertio reposuerim verbum Sophoclem:

πόλλ᾽ ᾽ΕΞανευρίσκει σοφὰ μαιομένοις.

Sophocles fragm. 845. pag. 262.

κλέπτων δ᾽ ὅταν τις ἐμφανῶς ἐφευρεθῇ
σιγᾶν ἀνάγκη κἂν καλὸν φέρῃ στόμα.

Necesse est pro *φέρῃ* reponere ΦΟ*ρῇ*. Non est facile ubique discernere utrum *φέρειν* an *φορεῖν* sit scribendum. In libris nihil est auxilii. Miscentur passim *φορεῖν* et *φέρειν* etiam ubi non est ambigua optio. Nonnulla tamen sunt certa et stabili omnium usu confirmata. In perpetuo usu aut ex ipsa natura ut *in partibus corporis*, aut ex consuetudine et more ut *in cultu ornatuque* *φορεῖν* solum habet locum. Herodotus III. 12. *ἰσχυρὰς φορέειν τὰς κεφαλάς*, et apud Comicos *κομψὸν φορεῖν τὸ στόμα, οὖλα τὰ σκέλη φορεῖν, καλάμινα σκέλη φορεῖν, πτέρυγας φορεῖν, λάγνην τὸν ὀφθαλμὸν φορεῖν*. Sophocles dicit *γένειον διηλιφὲς φορεῖν* fragm. 140. De vestitu et cultu corporis trita sunt *στολήν, στολὰς φορεῖν, ἱμάτιον, τριβώνιον, σκῆπτρον, κρηπῖδας φορεῖν* et multa his similia. Apud Sophoclem in *Oed. Col.* 1357. ubi in Laurentiano est: *καὶ στολὰς ταύτας φέρειν*, optime emendatum est *φορεῖν*. Itaque *κἂν καλὸν φορῇ στόμα* verum est, non *φέρῃ*, et *γλῶτταν φορεῖν* saepius legitur apud Comicos. Sed duplex machina admovetur ex Aeschylo in *Choëph.* 574.

ὑμῖν δ᾽ ἐπαινῶ γλῶσσαν εὔφημον φέρειν.

et in *Supplic.* 972.

πᾶς δ᾽ ἐν μετοίκῳ γλῶσσαν εὔτυκον φέρει
κακήν.

sed si utrumque locum expenderis intelliges nihil his cum

γλῶσσαν φορεῖν commune esse: *γλῶσσαν εὔφημον φέρειν* est *εὐφημεῖν*, et *ἐν μετοίκῳ γλῶσσαν εὔτυκον φέρειν κακήν* significat *μέτοικον ἑτοίμως (εὐχερῶς) κακῶς λέγειν*. Utrobique *φορεῖν* absurdum fuisset. *Καλὸν φορεῖν ςόμα* est *eloquentem esse, dicendo valere*, ut apud incertum Comicum in Bekkeri *Anecd.* pag. 347. 7.

γλῶττάν τέ σοι δίδωσιν ἐν δήμῳ φορεῖν
καλῶν λόγων ἀείνων
ᾗ πάντα κινήσεις λέγων.

quos versus suspicor a Cratino de Pericle esse scriptos.

Sophocles fragm. 846.

ἦ δεινὸν ἄρ' ἦν ἡνίκ' ἄν τις ἐσθλὸς ὢν
αὑτῷ συνειδῇ.

sententia absurda haec est quia imperfecta. Quae pars perierit colligas ex nobili loco Euripidis *Hippol.* vs. 424.

δουλοῖ γὰρ ἄνδρα κἂν θρασύσπλαγχνός τις ᾖ
ὅταν ξυνειδῇ μητρὸς ἢ πατρὸς κακά.

Idem Sophoclem suspicor dixisse:

ἦ δεινὸν ἦν ἄρ' ἡνίκ' ἄν τις ἐσθλὸς ὢν

αὑτῷ συνειδῇ (μητρὸς ἢ πατρὸς κακά). pro *ἄρ' ἦν ἡνίκ' ἄν* transposui *ἦν ἄρ' ἡνίκ' ἄν*, quod multo est usitatius.

Sophocles fragm. 850. pag. 262.

μή μοι κρυφαῖον μηδὲν ἐξείπῃς ἔπος·
κλῇθρον γὰρ οὐδέν· ὡς δ' ἂν εὐπετὲς λάβοις,
γλώσσης κρυφαῖον οὐδὲν οὐ διέρχεται.

verba sensu vacua. Suspicor olim fuisse:

κλῇθρον γὰρ οὐδὲν ῞ΩΔ' *ἂν εὐπετὲς λάβοις,*
γλώσσης ΔΙ' ῞ΟΥ *κρυφαῖον οὐ διέρχεται.*

sed superest mendum in *εὐπετές*, id est *ῥᾴδιον*, quia *κλῇθρον ῥᾴδιον* nihil est. Coniicere possis *ὧδ' ἂν εὐ*ΕΡΚ*ὲς λάβοις*, aut *εὐ*ΠΑΓ*ὲς λάβοις*, aut aliud quid in eandem sententiam.

Sophocles fragm. 860. pag. 264.

ὦ θνητὸν ἀνδρῶν καὶ ταλαίπωρον γένος,
ὡς οὐδέν ἐσμεν πλὴν σκιαῖς 'ΕΟΙ*κότες*
βάρος περισσὸν γῆς ἀναςρωφώμενοι.

Athenienses veteres *εἰκέναι* dicebant et *προσεικέναι* et *εἰκώς* (unde *εἰκός* remansit apud omnes et *εἰκότως*) non *ἐοικώς*. Itaque corrigendum:

*καὶ σκιαῖσ*IN ЄI*κότες*.

Summa enim constantia Athenienses omnes semper et ubique *εἰκώς* et *προσεικώς*, *εἰκέναι* et *προσεικέναι* dicebant, et *εἰκότως* et *ἀπεικότως*, sed sequiores scriptores ex Homerico usu *ἐοικώς*, *ἐοικέναι*, *προσεοικέναι*, *ἀπεοικότως* et sim. dicere coeperunt, unde factum est ut in libros Thucydidis, Platonis, Xenophontis et in fabulas Tragicorum et Comicorum irreperent formae, quibus nemo Veterum usus esset umquam. In *Vesp.* 1142. in libris est *ἐοικέναι* pro *προσεικέναι*, et 1413. *ἐοικώς* pro *ἔοικας*. In Sophoclis *Electra* 618. ferebatur *προσεοικότα*, nunc recte *προσεικότα* (Laurentianus *προσηκότα*). In Aristophanis fragmento 72. apud Meineke F. C. II. 1193. iterum legitur *ἐοικέναι* pro *προσεικέναι*, quod aetatem tulit in *Ecclesiaz.* 1161.

μηδὲ ταῖς κακαῖς ἑταίραις τὸν τρόπον προσεικέναι.

Thucydidi reddendum VII. 71. *εἰκώς* et VI. 55. *ἀπεικότως*. Multis apud Platonem locis et nonnumquam apud Xenophontem formae veteres sunt ab exilio revocandae, veluti in *Phaedone* pag. 74 *e*. *ᾧ φησὶν αὐτὸ προσ*ЄI*κέναι*, et in *Politico* pag. 261 D. *βουφόρβῳ μᾶλλον προσ*ЄI*κότα*.

Ex *εἰκέναι*, *εἰκώς* natum est futurum *εἴξω* (ut *τεθνηκέναι τεθνήξω*, *ἑστηκέναι ἑστήξω*), quod *unico* tantum loco notissimo legitur:

τοῖς Ἱπποκράτους υἱέσιν ЄI*ξεις καί σε καλοῦσιν βλιτομάμμαν.*

Plusquamperfecti *ᾔκη* (ut *ᾔδη*) item *unum* exemplum superest in *Avibus* 1298.

ὄρτυξ ἐκαλεῖτο, καὶ γὰρ HIKЄIN *ὄρτυγι.*

ubi Ravennas *ᾖκεν* exhibet sed veram scripturam servarunt antiquae *λέξεις* cf. *Nov. Lectt.* pag. 451.

Similiter formae Atticae veteres *ᾖσμεν*, *ᾖστε* et *ᾖσαν* sine vestigio intercidissent nisi earum memoriam docti *Ἀττικισταί* servassent.

In Euripidis fragm. 167.

ἡ γὰρ δόκησις πατράσι παῖδας ЄI*κέναι.*

in omnibus libris praeter unum scriptum est *ἐοικέναι* iugulato metro.

Sophocles fragm. 862. pag. 265.

στέργειν δὲ τἀκπεσόντα καὶ θέσθαι πρέπει
σοφὸν κυβευτὴν ἀλλὰ μὴ στένειν τύχην.

hoc quidem est τοῦ τυχόντος quod iactum est θέσθαι. Emendandum est κεὖ θέσθαι πρέπει. Hesychius v. κυβευτήν hunc ipsum locum interpretans scribit: ἐπιστήμην γάρ τινα ἐδόκουν τὸ δεξιῶς χρῆσθαι. Euripides fragm. 354.

οὑντυγχάνων,
τὰ πράγματ' ὀρθῶς ἣν τιθῇ πράσσει καλῶς.

Sophocles. fragm. 323.

τοῦτ' ἐστὶν ἄλγιστ' ἢν παρὸν θέσθαι καλῶς
αὐτός τις αὑτῷ τὴν βλάβην προσθῇ φέρων.

Cratinus apud Photium v. Τὸ παρὸν εὖ ποιεῖν.

ἄνδρας σοφοὺς χρὴ τὸ παρὸν πρᾶγμα καλῶς εἰς δύναμιν τιθέσθαι.

Sophocles fragm. 866.

ὅταν δ' ὁ καιρὸς τοῦ θανεῖν ἐλθὼν τύχῃ,
οὐδ' ἂν πρὸς αὐλὰς Ζηνὸς ἐκφύγΟΙ μολών.

addita literula legendum ἐκφύγΟΙC.

Sophocles fragm. 879. pag. 268.

Ἄβρωτος ὁ νῆστις παρὰ Σοφοκλεῖ.

multa sunt apud Sophoclem παρακεκινδυνευμένα, quorum nonnulla ridebantur, ut supra vidimus, sed ἄβρωτος usitatum apud omnes noto sensu pro νῆστις ponere ne Dionysius maior quidem unus omnium ineptissimus poëtarum sustinuisset. Fuisse videtur ἀβρὼC ὁ νῆστις, ut σαρκοβρώς, ὠμοβρώς, ἀνδροβρώς, τριχοβρώς, σιδηροβρώς, χειροβρῶτι δεσμῷ et similia.

Sophocles fragm. 912. pag. 271. ex Hesychio: Ἀπαιόλημα ἀποκάθαρμα [ἢ ἀποπάτημα] ἢ ἀποπλάνημα. Σοφοκλῆς. Non memini me magis ridiculam dittographiam vidisse umquam.

EURIPIDES.

Euripides fragm. 11. pag. 291.

ἔςι καὶ πταίσαντ' ἀρετὰν
ἀποδείξασθαι θανάτῳ.

et metrum et Graecitatis ratio postulant ut rescribatur:

'ΕΝαποδείξασθαι *θανάτῳ.*

Euripides fragm. 21.

ἃ δ' οἱ πλουτοῦντες οὐ κεκτήμεθα
τοῖσιν πένησι χρώμενοι ΠΕΙΘώμεθα.

πειθώμεθα ineptum est et perinfelix Nauckii coniectura ΠΕΠώ-*μεθα*. Putabat enim vestigiis literarum esse insistendum, sed erat lacuna *χρώμενοι* * * * *ώμεθα*. Verum olim vidit Berglerus reponens ΘΗΡ*ώμεθα*.

Euripides fragm. 26. pag. 295.

τῇ δ' Ἀφροδίτῃ πόλλ' ἔνεςι ποικίλα·
τέρπει τε γὰρ μάλιςα καὶ λυπεῖ βροτούς.
τύχοιμι δ' αὐτῆς ἡνίκ' ἐστὶν εὐμενής.

tertii versus prava est sententia: nondum poenitet correxisse:

τύχοιμι δ' αὐτῆς ἡνίκ' ΕΙΣΙΝ *εὐμεν*ΟΥΣ.

ἡνίκ' εἶσιν *quando veniet.*

Similem versum supra vidimus:

Ἀσκληπιοῦ παιῶνος εὐμενοῦς τυχών.

Sententia est prope eadem in fragmento Euripidis 889.

τὸ δ' ἐρᾶν προλέγω τοῖσι νέοισιν
μήποτε φεύγειν
χρῆσθαι δ' ὀρθῶς ὅταν ἔλθῃ.

prorsus idem est *ὅταν ἔλθῃ* et *ἡνίκ' εἶσιν.*

Euripides fragm. 28.

σοφοῦ πρὸς ἀνδρὸς ὅςις ἐν βραχεῖ
πολλοὺς λόγους οἷός τε συντέμνειν καλῶς.

melior est verborum dispositio apud Aristophanem *Thesmoph.* 117.

πολλοὺς καλῶς οἷός τε συντέμνειν λόγους.

Euripides fragm. 29. pag. 296.

σιγᾶν φρονοῦντα κρεῖσσον εἰς ὁμιλίαν
πεσόντα· τούτῳ δ' ἀνδρὶ μήτ' εἴην φίλος
μήτε ξυνείην ὅςις αὐτάρκη φρονεῖν
πέποιθε δούλους τοὺς φίλους ἡγούμενος.

prima verba sensu plane carent. Lacunae veteres temere expletae sunt et quid dixerit poëta non est ex apicibus literarum expiscandum sed ex vitae usu et ingeniis hominum indagandum. Etiam nostra memoria vixerunt magni et praeclari viri, sed paullo arrogantiores, qui quaesitam meritis superbiam, sed nimiam, sumentes se solos in omni re sapere neque ulla amicorum ope aut consilio indigere opinabantur. Ex horum ingeniis colligitur poëtae sententia haec:

σιγᾶν φρονοῦντα κρεῖσσον ἢ εἰς ΑΥΘΑΔ*ίαν*
πεσεῖν. ΤΟΙ*ούτῳ δ' ἀνδρὶ μήτ' εἴην φίλος*
μήτε ξυνείην.

in plerisque libris est *κρεῖσσον ἢ εἰς*, et *ἢ* post *κρεῖσσον* abesse omnino non potuit.

Euripides fragm. 36.

γυναῖκα δ' ὅςις παύσεται λέγων κακῶς,
δύςηνος ἆρα κοὐ σοφὸς κεκλήσεται.

Prava sententia est et poëtae vitio et scribarum. Nugatur qui *sapientem* vult *sine intermissione mulieribus maledicere*, sed sic Euripides solet. Scribae peccarunt in *ἆρα* (libri *ἄρα*), cui nihil hic loci est, neque *δύςηνος* et *σοφός* bene inter se opponuntur.

Eurip. fragm. 62. pag. 301.

μισῶ σοφὸν ἐν λόγοισιν εἰς δ' ὄνησιν οὐ σοφόν.

Meineke numeros sic composuit:

μισῶ σοφὸν
(ὄντ') ἐν λόγοισιν εἰς δ' ὄνησιν οὐ σοφόν.

nemo nisi metro coactus ὄντα his adderet. Equidem non unum vocabulum inseruerim sed duo supervacua expunxerim ut fiat:

μισῶ σοφὸν λόγοισιν, εἰς δ' ὄνησιν οὔ.

Euripides fragm. 68.

ὅμως δ' ἀγῶνα τόνδε δεῖ μ' ὑπεκδραμεῖν,
ψυχὴν γὰρ ἆθλΑ ΤΙΘΕμένην ἐμὴν ὁρῶ.

Verissime correxit Dobraeus κειμένην pro τιθεμένην. Certamen non indicitur, sed agitur: praemium non ponitur, sed positum est in medio. Praeterea ἆθλΟΝ requiro pro ἆθλα. Utrumque mendum ex lacuna natum: ΑΘΛ*****ΜΕΝΗΝ.

Eurip. fragm. 80. pag. 307.

θεῶν δὲ θνητοὺς κόσμον οὐ πρέπει φέρειν.

inepte turbatus est in his naturalis verborum ordo et φέρειν est a loci sententia alienum. Utrique malo medeberis scribendo:

θεῶν δὲ κόσμον οὐ πρέπει θνητοὺς ΦΟρεῖν.

vel:

θεῶν δὲ κόσμον θνητὸν οὐ πρέπει φορεῖν.

Euripides fragm. 88. pag. 308.

γυναῖκες, ὁρμήθητε μηδ' ἀθυμίαν
σχέθῃ τις ὑμῶν.

Graeci dicebant ἀθυμία ἔχει με non ἀθυμίαν ἔχω. Itaque a poëta profectum est: μηδ' ἀθυμία σχέθῃ τις ὑμᾶς. In utraque lectione autem manifestum est σχεθεῖν *aoristum* esse, ut ἀμυναθεῖν, διωκαθεῖν, παρεικαθεῖν et sim. namque ni aoristus esset μὴ σχέθῃ soloeca oratio foret.

Euripides fragm. 132. pag. 319.

σὺ δ' ὦ τύραννε θεῶν τε κἀνθρώπων Ἔρως,
ἢ μὴ δίδασκε τὰ καλὰ φαίνεσθαι καλά,
ἢ τοῖς ἐρῶσιν εὐτυχῶς συνεκπόνει
μοχθοῦσι μόχθους ὧν σὺ δημιουργὸς εἶ.

In versu primo multo melioribus et suavioribus numeris legitur apud Lucianum πῶς δεῖ τὴν ἱστορίαν συγγράφειν cap. 1.

σὺ δ' ὦ θεῶν τύραννε κἀνθρώπων Ἔρως.

Reliqua duos testes habent, Athenaeum pag. 561 *b*. et Stobaeum *Floril.* 64. 6.

Apud Athenaeum legitur:

ἢ τοῖς ἐρῶσιν ὧν σὺ δημιουργὸς εἶ
μοχθοῦσι μόχθους εὐτυχῶς συνεκπόνει.

apud Stobaeum:

ἢ τοῖς ἐρῶσιν εὐμενὴς παρίστασο
μοχθοῦσι μόχθους ὧν σὺ δημιουργὸς εἶ.

hunc secutus Nauckius et *exitus versuum sedem mutare iussit*, et pro εὐτυχῶς suspicatur εὐμενῶς *fortasse corrigendum.* Non enim animadverterat Stobaei textum quem vocant impudentissime passim esse interpolatum a nescio quo Graeculo, qui multas vetusti libri lacunas ita explevit ut quidquid in buccam venisset de suo substitueret. Plurimis et certis exemplis id luculenter mihi demonstrasse videor, quum de Stobaei *Florilegio* in *Mnemosyne* agerem. Nunc uno et altero exemplo ex Euripidis fragmentis sumto verum id esse ostendam. Est Euripidis locus apud Plutarchum Tom. II. pag. 778 *b*.

οἱ γὰρ Κύπριν φεύγοντες ἀνθρώπων ἄγαν
νοσοῦσ' ὁμοίως τοῖς ἄγαν θηρωμένοις.

eadem Stobaeus affert *Floril.* 63. 3. sic scripta:

οἱ γὰρ Κύπριν φεύγοντες ἀνθρώπων ἄγαν
νοσοῦσ' ὁμοίως τοῖς διώκουσιν ἄγαν.

Manifestum est quum nihil aliud superesset quam ΝΟϹΟΥϹΟΜΟΙΩϹ**** de suo adiecisse Graeculum τοῖς διώκουσιν ἄγαν neque τὸ κακόφωνον neque τὸ κακόμετρον horum verborum animadvertisse.

Addam alterum exemplum ut mendum eximam. Est Euripidis fragmentum (1046. Nauckii pag. 540.) in Stobaei *Floril.* 74. 10.

μοχθοῦμεν ἄλλως θῆλυ φρουροῦντες γένος·
ἥτις γὰρ αὐτὴ μὴ πέφυκεν ἔνδικος
τί δεῖ φυλάσσειν κἀξαμαρτάνειν πλέον;

δίκαιος (ἔνδικος) et δικαιοσύνη non habent in pudicitia et castimonia locum, et manifestum hoc quidem est dixisse poëtam „*nequidquam custodiri eam quae non sit suopte ingenio pudica.*” Ex ἔνδικος (nam reliqua sana sunt et integra) nihil extundas quod laboranti poëtae prosit. Sed lacuna erat,

ΗΤΙϹΓΑΡΑΥΤΗΜΗΠЄΦΥΚЄ***

a sciolo indocte expleta. At tu eam sic expleas:

ἥτις γὰρ αὐτὴ μὴ πέφυκε CΩΦΡΟΝЄΙΝ.

et omnia perspicua et clara sunt.

Itaque in Stobaei scripturis quae a caeterorum testimoniis discedunt

νᾶφε καὶ μέμνασ' ἀπιϛεῖν.

Sciolorum enim sunt additamenta et πληρώματα sine ulla auctoritate aut fide, quale est id de quo agimus:

ἢ τοῖς ἐρῶσιν [εὐμενῶς παρίϛασο].

aut illud:

νοσοῦσ' ὁμοίως [τοῖς διώκουσιν ἄγαν].

Mutilum est fragm. 136. pag. 319. de Aethiopibus:

οἱ κατ' οἶκον ἀμφὶ δαῖτα καὶ τράπεζαν.

hoc unum mihi perspexisse videor poëtam ex notissimo loco Herodoti III. 30. sumsisse:

ἀμφὶ δαῖτα καὶ τράπεζαν ἩΛΙΟΥ.

Euripides fragm. 138. pag. 319.

νεότης μ' ἐπῆρε καὶ CΘЄΝΟC τοῦ νοῦ πλέον.

Ecce iterum Crispinus. Quid sibi vult σθένος in huiusmodi negotio? Nihil prorsus. Vera lectio est apud Lucianum:

καὶ ΘΡΑCΟC τοῦ νοῦ πλέον.

et apud Stobaeum lacunam ***ΟC inepte expletam esse intelligimus.

Euripidis fragm. 139.

ὡς ἄπιϛόν ἐϛ' ἔρως

κἂν τῷ κακίϛῳ τῶν φρενῶν ἌΡΧειν φιλεῖ.

Comparatis aliis Tragicorum locis pro ἄρχειν suspicor poëtam dedisse ΝΑΙЄΙΝ. Sophocles fragm. 824.

χῶρος γὰρ αὐτός ἐϛιν ἀνθρώπου φρενῶν,
ὅπου τὸ τερπνὸν καὶ τὸ πημαῖνον φύει.
δακρυρροεῖ γὰρ καὶ τὰ καὶ τὰ τυγχάνων.

Recepi αὐτός de certa Bambergeri coniectura pro οὗτος. Praeterea fortasse praestat pro τέρπον ut τὸ πημαῖνον. Quemadmodum igitur dicitur in mente hominis eadem esse *sedes* laetitiae

et moeroris, sic et amor *ἐν τῷ κακίςῳ τῶν Φρενῶν habitare* dicetur. Solebant veteres certis animi cupiditatibus et affectibus certam in corpore sedem assignare *τὴν ῥῖνα, τὸ ἧπαρ, τὰ σπλάγχνα*, unde Euripides dixit in fragm. 407. de *invidia:*

ποῦ καί ποτ' οἰκεῖ σώματος λαχὼν μέρος;
ἐν χερσὶν ἢ σπλάγχνοισιν ἢ παρ' ὄμματα
ἔσθ' ἡμῖν;

in versu primo scribendum puto:

τί ποτε κατοικεῖ σώματος λαχὼν μέρος;

Tam serio haec vera esse credebat Euripides, ut medicos iuberet urendo et secando hanc pestem ex hominibus eximere.

ὡς ἦν μόχθος ἰατροῖς μέγας
τομαῖς ἀΦαιρεῖν ἢ ποτοῖσι Φαρμάκοις
πασῶν μεγίςην τῶν ἐν ἀνθρώποις νόσων.

Euripides fragm. 167.

ἡ γὰρ δόκησις πατράσι παῖδας εἰκέναι,
τὰ πολλὰ ταύτῃ γίγνεται τέκνα πέρι.

Arena sine calce, verba sine sensu. In loco conclamato et deposito etiam paullo audacior coniectura non reprehendetur. Sententia dicti, quantum in caligine dispicere possum, ducit ad:

τὰ πόλλ' (ὅμοια μητρὶ) γίγνεται τέκνα.

quod verum esse vitae usus et ingeniorum observatio unumquemque docet.

Eurip. fragm. 186. pag. 330.

πῶς γὰρ σοφὸν τοῦτ' ἔςιν εἴ τις εὐΦυῆ
λαβοῦσα τέχνη Φῶτ' ἔθηκε χείρονα;

Habebat *ἡ παλαιὰ 'Ατθίς* formas *εὐΦυᾶ, ὑγιᾶ, εὐκλεᾶ* et similes omnes. Emendate legitur in fragm. 244, pag. 343.

ἀνὴρ ςρατηγῶν εὐκλεᾶ τ' ἔχων Φάτιν.

sed vitiose in fragm. 596. pag. 432.

σὲ τὸν αὐτοΦυῆ τὸν ἐν αἰθερίῳ.

Eurip. fragm. 196. pag. 332.

τοιόσδε θνητῶν τῶν ταλαιπώρων βίος·
οὔτ' εὐτυχεῖ τὸ πάμπαν οὔτε δυςυχεῖ.
εὐδαιμονεῖ δὲ καὖθις οὐκ εὐδαιμονεῖ.

et Graecitatis usus et sententia loci postulant ut infinitivi repo-

nantur *εὐτυχεῖν*, *δυςυχεῖν* et bis *εὐδαιμονεῖν*. Non enim *ὁ βίος εὐτυχεῖ* aut *δυςυχεῖ* sed miseri mortales.

Eurip. fragm. 198. pag. 333.

εἰ δ' εὐτυχῶν τις καὶ βίον κεκτημένος
μηδὲν δόμοισι τῶν καλῶν πειράσεται,
ἐγὼ μὲν οὔποτ' αὐτὸν ὄλβιον καλῶ,
Φύλακα δὲ μᾶλλον χρημάτων εὐδαίμονα.

Euripides *Φιλόκαλος ὢν*, ut cives sui omnes, *τὰ καλά* appellat summorum artificum praeclara opera tabulas, signa, statuas et quae sunt alia *ἀγάλματα πλουσίου οἴκου*. Itaque *πειράσεται* vitiosum est. Teneo veterem sententiam *πεΠάσεται* id est *κεκτήσεται* emendari oportere.

Eurip. fragm. 200. pag. 333.

καὶ μὴν ὅσοι μὲν σαρκὸς εἰς εὐεξίαν
ἀσκοῦσι βίοτον, ἢν σΦαλῶσι χρημάτων
κακοὶ πολῖται· δεῖ γὰρ ἄνδρ' εἰθισμένον
ἀκόλαςον ἦθος γαςρὸς ἐν ταὐτῷ μένειν.

ad haec Nauckius: „*extrema verba graviter affecta sunt.*" Equidem nihil difficultatis in iis video. Optime dicitur *εἴθισμαι ἀκόλαςον ἦθος γαςρός* de eo *qui se solet multo et delicato cibo ingurgitare*. Quorum si quis opes amisit (*σΦαλεὶς χρημάτων*) nihilo minus helluo et gulosus est quam fuerat antea, id est *ἐν ταὐτῷ μένει*. Videtur Euripides his versibus athletarum, quos non amabat, *τὴν γαςριμαργίαν* insectari. Eadem est parasitorum ratio, qui quum per luxuriam patrimonium dilapidassent, epularum causa omnia faciebant et patiebantur.

Eurip. fragm. 230. pag. 340.

ἡνίκ' ἂν τακῇ χιὼν
τέθριππ' ἔχοντος ἡλίου κατὰ χθόνα.

in libris est *τεθριππεύοντος*, quod quum sit manifesto mendosum substitutum est id quod vides. Frustra, ut opinor, quia *ἔχειν τέθριππα* nihil facit ad rem, sed *ἐλαύνειν τέθριππα* solum sententiae convenit. Itaque quia Tragici prisca forma *ἐλᾶν* pro *ἐλαύνειν* uti solent corrigendum esse videtur:

τέθριππ' ἐΛΩντος ἡλίου κατὰ χθόνα.

Eurip. fragm. 234. pag. 341.

ἐν τοῖς τέκνοις γὰρ ἀρετὴ τῶν εὐγενῶν
ἔλαμψε.

pro *ἔλαμψε* in libris est *ἐν ἔλαβε* vel *ἔλαβε*, unde Valckenarius *ἐνέλαμψε* correxit. Nauck. „*praetuli ἔλαμψε.*" Non assentior: sua enim cuiusque virtus in vita *splendet λάμπει*, sed parentum virtus in liberis *pellucet διαλάμπει.* Quamobrem *διέλαμψε* verum esse arbitror. Eodem sensu *διαςίλβειν* dicebant. Aristophanes apud Pollucem

καὶ διαςίλβονθ' ὁρῶμεν,
ὥσπερ ἐν καινῷ λυχνούχῳ,
πάντα τῆς ἐξωμίδος.

Eurip. fragm. 240. pag. 342.

οὐκ ἔςιν ὅςις ἡδέως ζητῶν βιοῦν
εὔκλειαν εἰσεκτήσατ' ἀλλὰ χρὴ πονεῖν.

turpissima macula duplici Euripidis locus inquinatus est. Ridiculum et absurdum est *εἰσκτᾶσθαι* pro *κτᾶσθαι*, et *βιοῦν* pro *ζῆν* faex Graeculorum coepit dicere. Est vetus lacuna in verbis OCTIC**** ***ЄKTHCAT. Pars lacunae nullo negotio sic sarcitur:

(εὐδοξίαν) ἐκτήσατ' ἀλλὰ χρὴ πονεῖν.

Reliqua pars loci idoneam sententiam continebit sic scripta:

οὐκ ἔςιν ὅςις ἥ(συχον ζηλῶν βίον)
εὐδοξίαν ἐκτήσατ'.

Εὐδοξίαν a libris oblatum recipiendum est in fragm. 239. ubi Nauck. edidit:

οὐδεὶς γὰρ ὢν ῥᾴθυμος εὐκλεὴς ἀνήρ,
ἀλλ' οἱ πόνοι τίκτουσι τὴν εὐανδρίαν.

sed quamquam eadem lectio circumfertur in fragm. 1039. sententia clamat *decus* et *gloriam*, *τὴν εὐδοξίαν*, unice verum esse.

Eurip. Fragm. 284. pag. 350. vs. 22.

οὐδεὶς σιδήρου ταῦτα μωραίνει πέλας
ςάς. ἄνδρας οὖν ἐχρῆν σοφούς τε κἀγαθοὺς
φύλλοις ςέφεσθαι.

Plutarchus duobus locis et Galenus omittunt *ςάς*, quo expuncto et recepta Dobraei emendatione:

ἄνδρας μὲν οὖν χρῆν τοὺς σοφούς τε κἀγαθοὺς
φύλλοις ϛέφεσθαι.

omnia optime procedunt.

Eurip. fragm. 287. pag. 353. vs. 19.

ἐκεῖνο γὰρ μεμνήμεθ' οἷος ῏HN *ποτέ*
κἀγὼ μετ' ἀνδρῶν ἡνίκ' εὐτύχουν βίῳ.

Euripides cum aequalibus forma *ἦ* pro *eram* utebatur, sed librarii plerisque locis suum *ἦν* substituunt.

In Euripidis fragmento 288. nescio quis negat esse deos quoniam impiis bene sit et pietatem colentibus male. Deinde ita pergit:

οἶμαι δ' ἂν ὑμᾶς εἴ τις ἀργὸς ὢν θεοῖς
εὔχοιτο καὶ μὴ χειρὶ συλλέγοι βίον,
τὰ θεῖα πυργοῦσιν αἱ κακαί τε συμφοραί.

annotavit Nauck. „*vs.* 15 *non expedio.*" Quid mirum? Magna lacuna et praecedentis sententiae exitum absorbsit et sequentis initium. Prioris loci sententia haec fuerat: *opinor fore si quis nil nisi Deos precaretur nec manu victum quaereret*, (*ut vos eum hominem insanire putetis*).

Euripides fragm. 327.

κρείσσων γὰρ οὔτις χρημάτων πέφυκ' ἀνήρ,
πλὴν ЄΙ*τις· ὅϛις δ' οὗτός ἐϛιν οὐχ ὁρῶ.*

optime Badham *οὐκ ἐρῶ*, sed non satis est. Scribendum praeterea *πλὴν* ЄIC (*εἷς*) *τις*, nam sic demum *οὗτος* intelligitur, id est *ὁ μόνος ἄδωρος* sive *χρημάτων κρείσσων.* Quicumque haec ur manifesto se ipsum eum esse dicit.

Euripides fragm. 328.

οἱ μὲν εὐγενεῖς βροτῶν
πένητες ὄντες οὐδὲν 'ΑΛΦΑ*νουσ' ἔτι,*
οἳ δ' οὐδὲν ἦσαν πρόσθεν, ὄλβιοι δὲ νῦν,
δόξαν φέρονται τοῦ νομίσματος χάριν.

Duplex in libris scriptura circumfertur *ἀλφάνουσ'* et *ἐμφαίνουσ'*. Nauck. *ἀλφάνουσ' ἔτι* probavit, quod miror; namque *ἀλφάνειν* (ut *εὑρίσκειν*) dicitur *de pretio, quo quid venditur, quod ex alicuius rei venditione redactum est*, *τιμὴν ἀλφάνειν*,

τιμαλφής, ἀλφεσίβοια. cf. *Miscell. Crit.* pag. 246. Itaque οὐδὲν ἀλφάνουσιν est *emtorem non inveniunt*, quod a loci sententia prorsus abhorret. Est tamen sententia poëtae ex oppositione certa et evidens: „*nobiles nunc pauperes* iacent, *humili loco nati nunc divites* in honore sunt." Ergo verum est οὐδὲν ἐμφαίνουσ' ἔτι, id est οὐδαμοῦ φαίνονται et apud omnes contemnuntur.

Euripides fragm. 356.

οὔτε γὰρ πλοῦτός ποτε
βέβαιος ἄδικος.

transponenda haec sunt: οὔτε γὰρ πλοῦτός ποτε ἄδικος βέβαιος.

Eurip. fragm. 362. pag. 372. vs. 41.

οὐκ οὖν ἅπαντα τοὖν γ' ἐμοὶ σωθήσεται.

in libris est γοῦν τ' ἐμοί. Quod Nauck. reposuit τοὖν γ' ἐμοί nemo Graecorum umquam dixit. Solebant omnes in tali re dicere τοὐπ' ἐμοί, quod Euripidi reddendum.

Eurip. fragm. 364. pag. 374. vs. 24.

ἐξουσίᾳ δὲ μήποτ' ἐντυχὼν, τέκνον,
αἰσχροὺς ἔρωτας δημοτῶν διωκαθεῖν.
ὃ καὶ σίδηρον ἀγχόνας τ' ἐφέλκεται,
χρηστῶν πενήτων ἥν τις αἰσχύνῃ τέκνα.

Corruptum est ἐντυχών (alii εὐτυχῶν), namque ἐξουσίας τυχών quid sit intelligi potest (*potestatem nactus*), sed ἐντυχεῖν ἐξουσίᾳ nihil est. Etiam infinitivus διωκαθεῖν suspicionem movet post tot imperativos. Poëtam dedisse suspicor:

ἐξουσίᾳ δὲ μήποτ' ἐνΤΡΥΦῶν, τέκνον,
αἰσχροὺς ἔρωτας δημοτῶν διωκάθΗΙΣ.

Post pauca vs. 32.

ἀλλ' ὦ τέκνον μοι δὸς χέρ', ὡς θίγῃ πατήρ.

verbis transpositis legendum:

ἀλλ', ὦ τέκνον, δός μοι χέρ', ὡς θίγῃ πατήρ.

Eurip. fragm. 377. pag. 377.

οὐκ οἶδ' ὅτῳ χρὴ κανόνι τὰς βροτῶν τύχας
ὀρθῶς 'ΑΘΡήσαντ' εἰδέναι τὸ δραστέον.

Incongrua sunt κανόνι ἀθρεῖν. Emendandum videtur:

ὀρθῶς ΜΕΤρήσαντ' εἰδέναι τὸ δραστέον.

Notandum est in Euripidis fragmento 385. ubi describit pastor litterarum imperitus (*γραμμάτων οὐκ ἴδρις*) notas et figuras elementorum in nomine ΘΗϹΕΥϹ, quod de litera Η dicit:

τὸ δεύτερον δὲ πρῶτα μὲν γραμμαὶ δύο,
ταύτας διείργει δ' ἐν μέσοις ἄλλη μία.

unde liquido colligimus Euripidis aequales non *τοῖς Ἀττικοῖς γράμμασι χρῆσθαι* (Є pro Η et Ο pro ΟΥ et Ω) sed longas vocales fuisse in usu. De prima litera ita refert:

κύκλος τις ὡς τόρνοισιν ἐκμετρούμενος,
οὗτος δ' ἔχει σημεῖον ἐν μέσῳ σαφές.

ergo ΘΗ erat non ΤΗЄ. Quartae literae formam fuisse non Є sed Ε liquido haec demonstrant:

τὸ δ' αὖ τέταρτον ἡ μὲν εἰς ὀρθὸν μία,
λοξαὶ δ' ἐπ' αὐτῆς τρεῖς κατεστηριγμέναι.

Idem ludus in eodem nomine et Agathoni placuit et Theodecti Phaselitae, quorum locos descripsit Athenaeus pag. 454 *d.* Literam Η Agathon sic describit:

ὀρθοί τε κανόνες ἐζυγωμένοι δύο.

et Theodectes:

ἔπειτα δισσοὶ κανόνες ἰσόμετροι πάνυ,
τούτους δὲ πλάγιος διὰ μέσου συνδεῖ κανών.

Ergo *τὰ Ἰωνικὰ γράμματα* diu ante Euclidem privatis in usu fuisse videmus.

Antiquae scripturae (*τῆς παλαιᾶς γραμματικῆς*) exemplum est in fragmento Achaei apud Athenaeum pag. 466 F. (apud Nauckium pag. 585.) in poculo inscripto ΔΙΟΝΥϹΟ (*Διονύσου*).

ὁ δὲ σκύφος με τοῦ θεοῦ καλεῖ πάλαι
τὸ γράμμα φαῖνον, δέλτ' ἰῶτα καὶ τρίτον
Ω ΝΥ *τότ'* Υ *πάρεστι, κοὐκ ἀπουσίαν*
ἐκ τοὐπίκεινα σὰν τό τ' Ο *κηρύσσετον.*

sic Nauckius edidit, sed restituendum: *καὶ τρίτον* ΟΥ ΝΥ *τό τ'* Υ *πάρεστι*, tum ΣΑΝ *τό τ'* ΟΥ *κηρύσσετον.* Appellatur enim apud Veteres *τὸ* Ο *οὖ* et *τὸ* Є *εἶ*, et Athenaeus in sqq. sic scripserat: *πάντες οἱ ἀρχαῖοι τῷ* ΟΥ (non *τῷ* Ο) *ἀπεχρῶντο οὐ μόνον ἐφ' ἧς νῦν τάττεται δυνάμεως, ἀλλὰ καὶ ὅτε τὴν δίφθογγον διασημαίνει διὰ τοῦ* ΟΥ (non Ο) *μόνου γράφουσιν.*

Eurip. fragm. 388. pag. 380.

κάρα τε γάρ σου συγχεῶ κόμαις ὁμοῦ
ῥανῶ πέδοι δ' ἐγκέφαλον· ὀμμάτων δ' ἄπο
αἱμοσταγῆ πρηστῆρε ῥεύσονται κάτω.

In libris est συγχέω et αἱμοσταγεῖν πρηστῆρες. Futurum esse χέω, χεῖς, χέομεν multis alibi ostendimus. χεῶ, χεοῦμεν, χεεῖτε sunt sordes Graeculorum. Revocato igitur συγχέω in vs. 4. scripserim:

αἱμοσταγεῖC πρηστῆρες ΎΣονται κάτω.

ῥεύσομαι pro ῥυήσομαι non minus est vitiosum quam συγχεῶ pro συγχέω.

Eurip. fragm. 389. pag. 380.

Aristophanes *Vesp.* 312.

ΠΑΙC. τί με δῆτ', ὦ μελέα μῆτερ, ἔτικτες,
ἵν' ἐμοὶ πράγματα βόσκειν παρέχῃς.
ΧΟΡΟC. ἀνόνητον ἄρ' ὦ θυλάκιόν σ' εἶχον ἄγαλμα.

Scholion ad vs. 313. πράγματα βόσκειν: ὁ λόγος ἐκ Θησέως Εὐριπίδου. ἐκεῖ γὰρ ταῦτα λέγουσιν οἱ ταττόμενοι παῖδες εἰς βορὰν τῷ Μινωταύρῳ. Mirificum in h. l. errorem in *Var. Lectt.* pag. 67. aperui. Flebiliter queruntur pueri:

τί με δῆτ', ὦ μελέα μῆτερ, ἔτικτες;

quae sunt Euripidis verba. Tum pater subsannans respondet:

ἵν' ΈΜΟΙ πράγματα βόσκειν παρέχῃς.

quae sunt verba Aristophanis. πράγματα παρέχειν cum infinitivo componi ibidem ostendimus. Itaque scholion ad vs. 312. referendum.

Eurip. fragm. 395. pag. 382.

σπουδάζομεν δὲ πόλλ' ὑπ' ἐλπίδων μάτην
πόνους ἔχοντες οὐδὲν εἰδότες σαφές.

Sunt qui σαφές omittant, quod prorsus supervacuum est; et οὐδὲν εἰδότες in tali re dicere solent. Res ipsa docet μάτην in secundo senario locatum fuisse:

μάτην πόνους ἔχοντες οὐδὲν εἰδότες.

Itaque prior senarius sic est redintegrandus:

σπουδάζομεν δὲ πόλλ' ὑπ' ἐλπίδων (κενῶν).

Est operae pretium certae emendationis originem et progressum observare in Euripidis fragm. 402. In libris est:

ἰδοῦσ' ἀδινοῦς συμφορὰν πολὺν χρόνον
νῦν ὄμμ' ἐγείρει.

Acute sensit Valckenarius in his Ἰνοῦς nomen latere deditque:

ἰδοῦσα δ' ἸΝοῦς συμφοράν.

perfecit emendationem Musgravius qui reposuit:

ΕΥδουσα δ' Ἰνοῦς συμφορΑ πολὺν χρόνον
νῦν ὄμμ' ἐγείρει.

quamquam certa est et evidens correctio tamen iuvat locupletem fideiussorem producere, Plutarchum in vita Antonii cap. 36. Εὕδουσα δ' ἡ δεινὴ συμφορὰ χρόνον πολὺν, ὁ Κλεοπάτρας ἔρως, — αὖθις ἀνέλαμπε καὶ ἀνεθάρρει Συρίᾳ πλησιάζοντος αὐτοῦ.

Eurip. fragm. 440. p. 392.

ὁρῶ δὲ τοῖς πολλοῖσιν ἀνθρώποις ἐγὼ
τίκτουσαν ὕβριν τὴν πάροιθ' εὐπραξίαν.

ineptum et sensu vacuum est πάροιθ' a sciolo ad lacunam Codicis explendam insertum. Supplendum arbitror ex vitae usu:

τὴν λίαν εὐπραξίαν.

Saepe λίαν apud Tragicos penultimam correptam habet, ut in Euripidis fragm. 465. pag. 399.

ἐπίςαμαι δὲ καὶ πεπείραμαι λίαν
ὡς τῶν ἐχόντων πάντες ἄνθρωποι φίλοι.

Quemadmodum Euripides dixit τὴν λίαν εὐπραξίαν, sic apud Menandrum est:

ἀρχὴ μεγίςη τῶν ἐν ἀνθρώποις κακῶν
τἀγαθὰ τὰ λίαν ἀγαθά.

Similiter apud Aeschylum est in *Prometheo* vs. 100.

διὰ τὴν λίαν φιλότητα βροτῶν.

Euripides fragm. 459.

εἰ γάρ σ' ἔμελλεν, ὡς σὺ φής, κτείνειν πόσις,
χρῆν καὶ σὲ μέλλειν, ὡς χρόνος παρήλυθεν.

In libris Gellii N. A. VI. 3. est παρὴ δῆθεν vel παρῆ δῆθεν. Ex Vaticano Codice Hertzius παρήλυθεν recepit, quod Nauckius probavit. Nollem factum, primum quia ὡς χρόνος παρήλυθεν nihil

significat, deinde quia Tragici forma ἤλυθον pro ἦλθον in senariis non utebantur.

Eandem formam Nauckius posuit in Sophoclis *Philoct.* 1231.

ὥς μ' ὑπήλυθεν φόβος.

ubi in libris est:

ὥς μ' ὑπῆλθέ τις φόβος.

quod satius erat non tangere. Legitur quidem ἤλυθον in Neophronis fragmento apud Nauckium pag. 565.

καὶ γάρ τιν' αὐτὸς ἤλυθον λύσιν μαθεῖν
σοῦ· Πυθίαν γὰρ ὄσσαν, ἥν ἔχρησέ μοι
Φοίβου πρόμαντις συμβαλεῖν ἀμηχανῶ.

sed turpis soloecismus ἤλυθον μαθεῖν ostendit aliud quid latere. Neque id longe quaerendum: scribe

ἤθελον λύσιν μαθεῖν σοῦ.

Euripid. fragm. 494. pag. 409.

ἴςω δ' ἄφρων ὢν ὅςις ἄτεκνος ὢν τὸ πρὶν
παῖδας θυραίους εἰς δόμους ἐκτήσατο
τὴν μοῖραν εἰς τὸ μὴ χρεὼν παραςρέφων·
ᾧ γὰρ θεοὶ διδῶσι μὴ φῦναι τέκνα,
οὐ χρὴ γοᾶσθαι πρὸς τὸ θεῖον ἀλλ' ἐᾶν.

in his χρὴ γοᾶσθαι est infelix Nauckii suspicio pro scriptura librorum χρὴ τλεῖσθαι vel χρὴ γλεῖσθαι, quae nauci non est. Quid dixerit poëta ex imo sententiae fundo est colligendum, non ex apicibus litterarum investigandum. Negat Euripides, ut solet παραδοξολογεῖν et populi opiniones etiam sanas impugnare, *filios adoptari oportere, namque cui Di non dederint ut filii nascerentur eum non oportere* πρὸς τὸ θεῖον *** ἀλλ' ἐᾶν. Sententia manifesto haec est: *eum oportet Deorum voluntati acquiescere neque repugnare.* Itaque supplendum:

οὐ χρὴ μάχεσθαι πρὸς τὸ θεῖον ἀλλ' ἐᾶν.

Deorum voluntati resistere, repugnare Diis, appellatur θεομαχεῖν sive πρὸς τὸ θεῖον μάχεσθαι. Multa exempla attulit et indicavit Wyttenbach. ad Plutarchi *Moral.* pag. 168 *c.* et in his locum Ciceronis Tusc. Quaestt. III. 25. *necessitas ferendae conditionis humanae quasi cum deo pugnare prohibet admonetque esse hominem.* et Menandri:

μὴ θεομάχει μηδὲ προσάγου τῷ πράγματι

χειμῶνας ἑτέρους, τοὺς δ' ἀναγκαίους φέρε.

quod est illud ipsum quod Euripides dixerat. Iterum sic dixit Euripides in fragm. 724. pag. 462:

σὺ δ' εἶκ' ἀνάγκῃ καὶ θεοῖσι μὴ μάχου.

Eurip. fragm. 507. pag. 412. Tragicus dixerat:

τὰ προσπεσόντα δ' ὅστις εὖ φέρει βροτῶν
ἄριστος εἶναι σωφρονεῖν τ' ἐμοὶ δοκεῖ.

ut Plutarchus Tom. II. pag. 116 *f*. testatur. In Stobaei Codice erant lacunae: ΤΑ * * * * ΟΝΤΑ — ΒΡΟΤΩΝ * * * * ϹΩΦΡΟΝЄΙΝ. Itaque Graeculus de suo dedit: τὰ (τυγχάν)οντα — βροτῶν (σοφὸν νομίζω) σωφρονεῖν κτέ. quae Nauckius recepit quamquam τὰ τυγχάνοντα nemo in tali re umquam dixit et incondita est compositio verborum σοφὸν νομίζω σωφρονεῖν τ' ἐμοὶ δοκεῖ.

Eurip. fragm. 530. pag. 417.

τό τοι κράτιστον κἂν γυνὴ κράτιστον ᾖ
τοῦτ' ἐστὶν ἀρετή· τὸ δ' ὄνομ' οὐχὶ διαφέρει.

Rectissime Nauck. „*dubito num verba poetae restituta sint.*" Vel numeri elumbes arguunt verborum labem. Legendum suspicor:

τὸ δ' ὄνομ' οὐ διαφθερεῖ.

ut in fragmento 515.

δοῦλον γὰρ ἐσθλὸν τοὔνομ' οὐ διαφθερεῖ.

Quis nescit φθείρει, φθερεῖ et φέρει in simplici verbo et in compositis sexcenties inter se confundi solere?

Iterum Euripides in fragmento 378.

ὃς γὰρ ἂν χρηστὸς φανῇ
οὐ τοὔνομ' αὐτοῦ τὴν φύσιν διαφθερεῖ.

Euripides fragm. 539.

ὁρᾷς σὺ νῦν δή μ' ὡς ἐπράϋνας τύχῃ.

Photius v. Νῦν δή descripsit locum ex Boëtho, qui collegerat testimonia Veterum, ubi νυνδὴ (*modo*) μέν et νῦν δέ componebantur, ut apud Euripidem in *Hippolyto* vs. 233.

νυνδὴ μὲν ὄρος βᾶσ' ἐπὶ θήρας
πόθον ἐστέλλου, νῦν δὲ ψαμάθοις
ἐν ἀκυμάντοις.

et apud Magnetem Comicum:

εἰπέ μοι νυνδὴ μὲν ὤμνυς μὴ γεγονέναι, νῦν δὲ φής.
his interponit *καὶ ἐν* Μελεάγρῳ·

ὁρᾷς σὺ νυνδή μ' ὡς ἐπραΰνας τύχῃ.

vides complura verba excidisse et ulcus esse insanabile.

Eurip. fragm. 549. pag. 421.

πᾶσα γὰρ δούλη πέφυκεν ἀνδρὸς ἡ σώφρων γυνή.

abest plane necessarius articulus et rescribendum:

δούλη πέφυκε Τἀνδρός.

servit suo marito.

Eurip. fragm. 550. pag. 421.

πᾶσα γὰρ ἀνδρὸς κακίων ἄλοχος
κἂν ὁ κάκιστος
γήμῃ τὴν εὐδοκιμοῦσαν.

fieri non potest ut apud Euripidem *κακίων* paenultimam corripiat. Itaque Nauck. *μείων* coniecit contra dicendi usum, namque *μείων* est *ἐλάττων*, non *κακίων*, quamobrem nondum me poenitet veteris coniecturae:

πᾶσα γὰρ ἀνδρὸς χείρων ἄλοχος.

Eurip. fragm. 552. pag. 421.

νοῦν χρὴ θεᾶσθαι· ποῦ τι τῆς εὐμορφίας
ὄφελος, ὅταν μὴ τὰς φρένας καλὰς ἔχῃ;

non recte haec emendata sunt. In libris est *θεᾶσθαι οὐδέν τι* et *ὅταν τις μὴ τάς*. Quod Nauckius reposuit *ποῦ τι ὄφελος* pugnat cum dicendi usu. Perpetuum est enim aut *οὐδὲν ὄφελος* aut *τί ὄφελος*; Aliquid vidit Elmsleius qui sic corrigebat:

νοῦν χρὴ θεᾶσθαι, νοῦν· τί τῆς εὐμορφίας
ὄφελος;

sed inutile *νοῦν* interposuit *πρὸς τὸ κεχηνὸς τοῦ ῥυθμοῦ*. Si verum est, ut videtur, *τί τῆς εὐμορφίας ὄφελος*; circumspiciendum est melius metri supplementum. *Patris* est, credo, ad filium oratio:

νοῦν χρὴ θεᾶσθαι, ΠΑΙ. *τί τῆς εὐμορφίας*
ὄφελος, ὅταν τις μὴ φρένας καλὰς ἔχῃ;

omitti non potest *τις* et articulus in *τὰς φρένας* male additur:

nam sententia est: *τί ὄφελος σῶμα μὲν καλὸν ἔχειν, φρένας δὲ μὴ καλάς;*

Comparandum est fragmentum Sophoclis 105.

εἴθ' εἰσίδοιμί πως φρενῶν ἐπήβολον
καλῶν σε.

Eurip. fragm. 554. pag. 422.

ἐκ τῶν ἀέλπτων ἡ χάρις μείζων βροτοῖς
φανεῖσα μᾶλλον ἢ τὸ προσδοκώμενον.

Non hercle iniuria Nauckio „*locus mutilus aut corruptus*" videtur. Non potuit enim Euripides haec *ἀδιανόητα* dicere. Locus est ex Stobaei Codice pessime interpolato sumtus, ut non sit opus anxie ductus literarum rimari sed sententia quo ducat cogitare. Itaque emendaverim:

ΤΕΡΠΟΥ*σα μᾶλλον ἢ τὸ προσδοκώμενον.*

quod verum esse unumquemque nostrum vitae usus docuit.

Eurip. fragm. 600. pag. 433.

τρόπος ἐστὶ χρηστὸς ἀσφαλέστερος νόμου·
τὸν μὲν γὰρ οὐδεὶς ἂν διαστρέψαι ποτέ
ῥήτωρ δύναιτο, τὸν δ' ἄνω τε καὶ κάτω
λόγος ταράσσων πολλάκις λυμαίνεται.

maneo in vetere sententia *ῥήτωρ* et *λόγος* locum inter se permutare debere: non enim *λόγος* sed Orator legem distorquere et omnia susque deque habere et conturbare omnia poterat et solebat, et nota querela est Oratores callidos et vafros *τοὺς νόμους κλιμακίζειν* aut *παράγειν* aut *διαστρέφειν.*

Eurip. fragm. 640. pag. 442.

μάτην γὰρ οἴκῳ σὸν τόδ' ἐκβαίη τέλος.

affertur a grammaticis ut appareat *τέλος* esse *δαπάνημα, ἀνάλωμα.* Itaque scribendum est:

μάτην ἂν οἴκων σῶν τόδ' ἐκβαίη τέλος.

id est *μάτην ἂν τόδε ἀναλώσειας.*

Euripid. fragm. 643. pag. 443.

οὐ γὰρ παρὰ κρατῆρα καὶ θοίνην μόνον
τὰ χρήματ' ἀνθρώποισιν ἡδονὰς ἔχει,
ἀλλ' ἐν κακοῖσι δύναμιν οὐ μικρὰν φέρει.

Nauck. *οὐκ ἆρα* coniecit. Simplicius est et melius *οὔτἆρα* restituere, id est *οὔτοι ἄρα*, quae forma loquendi aut raro aut numquam ex librariorum manibus illaesa evasit. Cf. fragm. Euripidis 709. pag. 459.

οὔτἆρ' Ὀδυσσεύς ἐστιν αἱμύλος μόνος.

ubi *οὐ γάρ* et *οὐκ ἄρα* in libris est a Porsono emendatum. et fragm. 1030. pag. 537.

ἤτἆρα θνητῶν εἰσὶν ἀσυνετώτεροι.

ubi vulgata lectio *ἦ τἆρα* optime a Nauckio in *ἤτἆρα* conversa est.

Praeterea acute vidit Nauck. *ἔχει* et *φέρει* esse transponenda.

Eurip. fragm. 644. pag. 443.

βαρὺ τὸ φρόνημ' οἴησις ἀνθρώπου κακοῦ.

pessime mulcatus hic locus est et desipientis haec est oratio. *Φρόνημα* enim magni viri est et *οἴησις* stultorum. Sensit verborum vitium Salmasius, qui *φόρημ'* emendabat. Sed mendosus est articulus in *τὸ φόρημα.*

Vera lectio colligitur ex versiculo, qui Aeschylo tribuitur in fragmento 383.

ἦ βαρὺ φόρημ' ἄνθρωπος εὐτυχῶν ἄφρων.

unde apparet Euripidem aut quem alium (nam vix Tragoedia dignus versus est) ita dixisse:

ἦ βαρὺ φόρημ' οἴησις ἀνθρώπου κακοῦ.

Euripides fragm. 645.

ὅταν κακός τις ἐν πόλει πράσσῃ καλῶς,
νοσεῖν τίθησι τῶν ἀμεινόνων φρένας
παράδειγμ' ἔχοντας τῶν κακῶν ἐξουσίαν.

mirificam hanc verborum compositionem peperit duplex in articuli forma commissus error. Legendum existimo:

νοσεῖν τίθησι ΤΑΣ *ἀμεινόνων φρένας*
*παράδειγμ' ἐχόν*ΤΩΝ ΤΗΝ *κακῶν ἐξουσίαν.*

Eurip. fragm. 691. pag. 455. Syleus ad Herculem ita dicit:

σοῦ κατηγορῶ
σιγῶντος ὡς ἂν εἴης οὐχ ὑπήκοος,
τάσσειν δὲ μᾶλλον ἢ 'πιτάσσεσθαι θέλοις.

Nauck. transposuit *εἴης ἄν*, quo nihil proficimus. Locus et mutilus et corruptus est. Supplendum et legendum est:

(τὸ βλέμμα) σου κατηγόρει
σιγῶντος ὡς εἴης (τις) οὐχ ὑπήκοος.

In sq. fragmento scribe:

κλίνηθι καὶ πίωμεν.

pro *κλίθητι*. Constanter enim Attici *κλινῆναι* et *κατακλινῆναι* dicebant.

Eurip. fragm. 704. pag. 458. nulla est dubitatio quin Euripidis versiculi coniuncti fuerint hi:

ἄνασσα πράγους τοῦδε καὶ βουλεύματος
τί μοι σκυθρωπὸς ἐξελήλυθας δόμων;

quorum Nauck. priorem tantum Euripidis esse putabat.

Eurip. fragm. 708. pag. 459.

. . τί γάρ με πλοῦτος ὠφελεῖ νόσον;
σμίκρ' ἂν θέλοιμι καὶ καθ' ἡμέραν ἔχων
ἄλυπος οἰκεῖν μᾶλλον ἢ πλουτῶν νοσεῖν.

in editionibus circumferebatur interpolata lectio:

τί γάρ με πλοῦτος ὠφελεῖ νοσοῦντά γε;

quam Nauckius recte abiecit; sed quia versus aperte mendosus est, alia est correctio quaerenda. Suspicor fuisse:

τί γάρ με πλοῦτος ὠφελεῖ (πρὸς τὴν) νόσον;

quemadmodum ad Socratem dixit Strepsiades:

τί δέ μ' ὠφελήσουσ' οἱ ῥυθμοὶ πρὸς τἄλφιτα;

Reliqua pars loci sanissima est *σμίκρ' ἂν θέλοιμι – ἔχων*

ἄλυπος οἰκεῖν μᾶλλον ἢ πλουτῶν νοσεῖν.

sed vide mihi quid designaverit temerarius Stobaei corrector, qui quum in suo libro invenisset:

**** ΟΙΚΕΙΝ *μᾶλλον ἢ πλουτῶν νοσεῖν.*

de suo supplevit:

(τροφὴν ἐν)οικεῖν μᾶλλον ἢ πλουτῶν νοσεῖν.

praecedebat enim *σμικρὰν θέλοιμι* vitiose scriptum pro *σμίκρ' ἄν*. Itaque homo *σμικρὰν τροφήν* commentus est et, ut metrum constaret, ineptissime *ἐνοικεῖν* dedit pro *οἰκεῖν*, et in scripturis sic natis homines docti desudant.

Euripid. fragm. 775. pag. 473.

αἰτοῦ τί χρήζεις ἕν· πέρα γὰρ οὐ θέμις
λαβεῖν σε. κἂν μὲν τυγχάνῃς ε****
θεοῦ πέφυκας· εἰ δὲ μὴ ψευδὴς ἐγώ.

supplendum esse arbitror:

κἂν μὲν τυγχάνῃς ΣΑΦ' ἼΣΘ' ὍΤΙ
θεοῦ πέφυκας.

In eodem fragmento vs. 69. editur:

ἀλλὰ ΤΗΛ' ἔξω λεώς.

in celebrandis Phaëthontis nuptiis populus submoveri aut procul amandari non poterat; neque τῆλ' ἔξω usitatum est dicendi genus. In Codice palimpsesto prima manus scripserat ΤΗΔΕCΤΩ, manus secunda correctoris pro ΤΗ reposuit CΙΓ. Fuerat enim CΙΓΑ et dederat poëta:

ἀλλὰ σῖγ' ἔξω λεώς.

Eurip. fragm. 781. vs. 39. pag. 478. servus ad herum ita dicit:

ὦ πᾶτορ, ἔστρεψ' ἐκ δόμων ταχὺν πόδα.

Ridiculum est ὦ πᾶτορ in tali re, ut ὦ κτῆτορ. In palimpsesto libro est a prima manu: ΩΠΑΤΕΡ, suprascripsit corrector ΔΕCΠΟΤΑ, quod verissimum est:

ὦ δέσποτ', ἔστρεψ' ἐκ δόμων ταχὺν πόδα.

Euripides fragm. 787.

ὀκνῶ δὲ μόχθων τῶν πρὶν ἐκχέαι χάριν
καὶ τοὺς παρόντας οὐκ ἀπωθοῦμαι πόνους.

emendandum est ὀκνΩΝ pro ὀκνῶ. „Etiam *hasce aerumnas*, inquit, *ferre non recuso* εὐλαβούμενος διαφθεῖραι τὴν ἐπὶ τοῖς πρόσθε γεγονόσιν εὔκλειαν.

Eurip. fragm. 813. pag. 492.

καίτοι ποτ' εἴ τιν' εἰσίδοιμ' ἀνὰ πτόλιν
τυφλὸν προηγητῆρος ἐξηρτημένον
ἀδημονοῦντα συμφοραῖς ἐλοιδόρουν.

Misere haec corrupta sunt sine illa spe emendationis. Soloecum est εἴ τιν' εἰσίδοιμι ἐλοιδόρουν. Pro ἀδημονοῦντα συμφοραῖς

in libris est ἃ δαιμόνων ταῖς συμφοραῖς, sed et hoc nihil est et illud. Quis enim mortalium intelligere potest quid sit

ἀδημονοῦντα συμφοραῖς ἐλοιδόρουν,

quod de Wyttenbachii coniectura in textum recepit Naukius? Nemo hercle. Ludunt nonnumquam in talibus Critici et umbras literarum volitantes nequidquam captant, longeque melius

quod vides perisse perditum ducas.

Eurip. fragm. 816. pag. 493.

ἦσαν τρεῖς Ἀγήνορος κόροι·
Κίλιξ, ἀφ' οὗ καὶ Κιλικία κικλήσκεται.

absurda est copula καί in καὶ Κιλικία: in aliis est ἀφ' οὗ ἡ Κιλικία. Verum videtur:

ἀφ' οὗ ΔΗ Κιλικία κικλήσκεται.

compara fragmentum Euripidis 907.

γαστὴρ ἀφ' ἧς ΔΗ πάντα γίγνεται κακά.

et quod est prorsus simile fragmentum Aeschyli 393.

ἀφ' οὗ ΔΗ Ῥήγιον κικλήσκεται.

Euripides fragm. 824. pag. 495. in Etymologo Vossiano diserte scriptum esse vidi v. Σιρός: — ἡ μὲν τριβὴ τῆς ἀναγνώσεως ἐκτείνει αὐτό. εὑρίσκεται δὲ καὶ βραχὺ ὡς εὐριπίδης ἐν Φρίξῳ·

καὶ μὴν ἀνοῖξαι μὲν σιροὺς οὐκ ἠξίου.

non καὶ μῶν, ut putabat Valckenarius, qui propterea καὶ νῷν coniecit frustra.

Eurip. fragm. 854. pag. 502. est praeclara Euripidis etymologia: ἐ ν ι α υ τ ὸ ς — ἐπεὶ ἔχει τὰς πάσας ὥρας ʼΕΝ ʽΕΑΥΤΩΙ.

ὁθούνεκα
(αὐτὸς) ἐν ἑαυτῷ πάντα συλλαβὼν ἔχει.

Meineke αὐτός addidit et ἐν ἑαυτῷ scripsit pro ἐν αὐτῷ. Multo simplicius et lenius correxeris:

ἐν αὐτὸς αὑτῷ πάντα συλλαβὼν ἔχει.

plurima huius compositionis exempla apposuimus in *Observ.* ad Dionysium Halic pag. 153.

Euripides fragm. 868.

τρομὸν δρόμημα γηραιοῦ ποδός.

δρΟμημα vitiosa et barbara forma est pro δρΑμημα. Perfecto δέδρομα respondent formae δρόμος et δρομεύς, sed perfecto δεδράμηκα agnatum est δράμημα et δραμητέον. Cf. *Var. Lectt.* pag. 604.

Eurip. fragm. 882. pag. 507.

λόγων δίκαιον μισθὸν ἂν λόγους φέροις,
ἔργΟΝ δ' ἐκεῖνος ἔργον ὃς παρέσχετο.

clamat sententia et compositio verborum scribendum esse ἔργΟΥ δ' ἐκεῖνος.

Eurip. fragm. 889. pag. 508.

παίδευμα δ' Ἔρως σοφίας ἀρετῆς
πλεῖϛον ὑπάρχει.

legendum esse πλεῖϛον ΜΕτέχει multis exemplis ostendi in *Nov. Lectt.* pag. 109.

Eurip. fragm. 895. pag. 511.

ἄφρων ἂν εἴην εἰ τρέφοιν τὰ τῶν πέλας.

bonus Choeroboscus opinatur τρέφοιν κατὰ συγκοπὴν τοῦ Η natum esse ex τρεφοίην. Cras credam et omnino mihi formae optativi in -ΟΙΝ omnes ex locis corruptis in grammaticorum cerebris natae esse videntur. Scriptum fuisse olim arbitror:

ἄφρων ἂν εἴην 'ΕΚτρέφΩΝ τὰ τῶν πέλας.

Ne hoc quidem Choeroboscus sciebat τρεφοίην esse barbarum pro τρέφοιμι. Cogitabat ineptus de νοσοίην, φιλοίην et sim.

Perelegans est Euripidis fragmentum 903. pag. 513. sed hic illic vitiatum. Nauckius edidit:

χρύσεαι δή μοι πτέρυγες περὶ νώτῳ
καὶ τὰ Σειρήνων πτερόεντα πέδιλ' ἁρμόζεται,
βάσομαί τ' εἰς αἰθέρα πολὺν ἀερθεὶς
Ζηνὶ προσμίξων.

Sensit Nauck. ἁρμόζεται „*Clementi deberi*." quam suspicionem vel metrum satis confirmat:

καὶ τὰ Σειρήνων πτερόεντα πέδιλα.

eodem metri indicio patet πολύν esse mendosum. Ergo coniiciunt πολιόν vel πουλύν. Equidem sic emendandum esse arbitror:

βάσομαί τ' εἰς αἰθέρ' ΆΠΕΙΡΟΝ ἀερθείς.

ut in illo:

ὁρᾷς τὸν ὑψοῦ τόνδ᾽ ἄπειρον αἰθέρα.

Splendidum et magnificum Euripidis fragmentum 905. pag. 514. turpi macula inquinatum est. Nauck. edidit:

ὃς τάδε λεύσσων θεὸν οὐχὶ νοεῖ,
μετεωρολόγων δ᾽ ἑκὰς ἔρριψε
σκολιὰς ἀπάτας, ὧν ἀτηρὰ
γλῶσσ᾽ εἰκοβολεῖ περὶ τῶν ἀφανῶν
οὐδὲν γνώμης μετέχουσα.

Pronomen ὅς Clementi debetur locum Euripidis ad suam orationem accommodanti, poeta dixerat:

ΤΙC τάδε λεύσσων θεὸν οὐχὶ νοεῖ
μετεωρολόγων Θ᾽ ἑκὰς ἔρριψε
σκολιὰς ἀπάτας;

Euripides fragm. 926.

παῖς ὢν φυλάσσου πραγμάτων αἰσχρῶν ἄπο.

Nauck.: „ἄπο *mihi suspectum.*" Legerim: φυλάσσου πραγμάτων αἰσχρῶν (ἐρᾶν). Φυλάσσομαι cum infinitivo componitur ut in Sophoclis fragmento 428.

δισσὰ γὰρ φυλάσσεται
φίλων τε μέμψιν κεἰς θεοὺς ἁμαρτάνειν.

Euripides fragm. 958. Εὐριπίδης πρὸς τὴν Ἀφροδίτην·

εἴης μοι, μέτριΟΝ δέ πως
εἴης μηδ᾽ ἀπολείποις.

μέτριΟC, ut opinor, dixerat.

Euripides fragm. 966.

ἀκόλαστα πάντῃ γίγνεται δούλων τέκνα.

veram lectionem servavit Diogenes Laërtius:

ἀκόλασθ᾽ ὁμιλεῖν γίγνεται δούλων τέκνα.

Euripides fragm. 969.

οὔτοι προσελθοῦσ᾽ ἡ δίκη σε, μὴ τρέσῃς,
παίσει πρὸς ἧπαρ οὐδὲ τῶν ἄλλων βροτῶν

τὸν ἄδικον, ἀλλὰ σῖγα καὶ βραδεῖ ποδὶ
ϛείχουσα μάρψει τοὺς κακοὺς ὅταν τύχῃ.

sic recte apud Plutarchum scribitur: apud Stobaeum pro *μὴ τρέσῃς* legitur *πώποτε* absurde cum futuro *παίσει* coniunctum, et pro *ὅταν τύχῃ* substituitur *ἀεὶ βροτῶν* intolerabile propter *τῶν ἄλλων βροτῶν* quod praecedit. Satin' certum est duas lacunas a Graeculo suo more esse expletas?

Euripides fragm. 993.

ἐγὼ δ' ἐμός εἰμι.

suspicor legendum: *ἐγὼ δ' ἐμὸς νῦν εἰμι* idque ab eo dici qui servitute modo sit liberatus. In versiculo Apollodori, quem Nauckius comparavit ex Donato ad Terentii *Phormionem* IV. 1. 21.

nam ego meorum solus sum meus.
ἐγὼ γάρ εἰμι μόνος τῶν ἐμῶν ἐμός.

rescripserim:

ἐγὼ μόνος γάρ εἰμι τῶν ἐμῶν ἐμός.

Euripides fragm. 1002. Scholiastes ad Euripid. *Troad.* 634. *ἔθος ἐϛὶ τῷ Εὐριπίδῃ τῷ βλέπειν χρῆσθαι ἀντὶ τοῦ ζῆν.*

τὸ μὲν τέθνηκε σῶμα, τοῦτο δ' ἀναβλέπει.

Meineke: *τοῦτο δ' ἀμβλέπει*, quod Nauck. recepit. perperam, nam simplici verbo utebantur, *τοῦτο δὲ βλέπει.* Corrupit aliquis, qui sibi metro consulere videbatur. *Βλέπειν* pro *ζῆν* etiam apud Sophoclem et alios legitur. Sophocles in *Aiace* vs. 1067.

εἰ γὰρ βλέποντος μὴ 'δυνήθημεν κρατεῖν
πάντως θανόντος γ' ἄρξομεν.

Euripides fragm. 1014.

θεοῦ γὰρ οὐδεὶς χωρὶς εὐτυχεῖ βροτῶν
οὐδ' εἰς τὸ μεῖΖον ἦλθεν.

Si in omnibus libris *μεῖζον* legeretur *μεῖον* fuisset emendandum: nunc omnes servant *μεῖον* et Nauckius infelicem coniecturam suam substituit. Sententia manifesto haec erat: *θεοῦ χωρὶς οὐδεὶς οὔτε εὐτυχεῖ οὔτε δυϛυχεῖ.*

Ad Euripidis fragm. 1027. Nauck. affert versiculum:

ἐπαίρεται γὰρ μεῖζον ἵνα [καὶ] μεῖζον πέσῃ.

et an Euripideus sit dubitare se dicit. Expuncta copula non est Tragico indignus senarius, ex quo manasse videtur illud Claudiani:

tolluntur in altum Ut lapsu graviore ruant.

Euripides fragm. 1104.

„Lutat. Stat. Theb. 5. 163. p. 171. ed. Lindenbr.: *circumvovolat umbra*] *et hoc poëtice, ut Euripides* SYRSEEN OPERSU. *Virgilius* (Aen. 4. 386.) „*omnibus umbra locis adero, dabis improbe poenas*" ad haec Nauckius: „*locum corruptum non expedio.*" Solvit aenigma Badhamus meus, qui in meo libro adscripsit: „*Eurip.* (*Orest.* 668.) ψυχὴν ὑπὲρ σοῦ." Orestes ibi ad Menelaum ita dicit:

ὦ πατρὸς ὅμαιμε θεῖε, τὸν κατὰ χθονὸς
θανόντ' ἀκούειν τάδε δόκει, ποτωμένην
ψυχὴν ὑπὲρ σοῦ καὶ λέγειν ἁγὼ λέγω.

Rem acu tetigit, ut vides. Lutatius scripserat: „*ut Euripides:* (ἀκούειν τάδε δόκει ποτωμένην) ψυχὴν ὑπὲρ σοῦ."

Euripides fragm. 1109.

ἔρρΙΟΝ· εἰς φθοράν. Εὐριπίδης.

absurdum ἔρριον natum est ex

ἜΡΡ': ἼΘΙ εἰς φθοράν.

ut apud Homerum:

ἔρρ' ἐκ νήσου θᾶσσον, ἐλέγχιστε ζωόντων.

TRAGICI MINORES.

Ex Tragicis minoribus paucos locos addam.

Ion. pag. 567.

κακῶν ἀπέστω θάνατος ὡς ἴδῃ κακά.

imo vero: ὡς ΕΙδῇ κακά, *ut sua mala sentiat.* Cf. Suetonium in vita Tiberii cap. 61. 15. *mori volentibus vis adhibita vivendi.*

Iophon pag. 590.

καὶ γὰρ εἰσελήλυθεν
πολλῶν σοφιστῶν ὄχλος ἐξηρτυμένος.

sic Meineke. In codice est ἐξηρτημένος. Frequens et nota haec confusio est, sed nunc quidem ἐξηρτημένος non est movendum, sed scribi oportet:

πολλῶν σοφιστῶν ὄχλΟΝ ἐξηρτημένος.

Introiisse dicitur nescio quis magna pompa Sophistarum agmine *stipatus*. ἐξηρτημένος ὄχλον dicitur de more pro ὄχλον ἐξηρτημένον ἔχων, ut apud Aristophanem Eccles. 494.

πώγωνας ἐξηρτημέναι.

et apud alios πήραν ἐξηρτημένος, χρυσία ἐξηρτημένος, κολάκων ἀναριθμήτων ἐξηρτημένοι συστήματα et sim., quae collegit Dindorf. ad St. Th.

Theodectes pag. 626.

ὅταν γὰρ ἄλοχον εἰς δόμους ἄγῃ πόσις.

Nauck.: „*Comico poëtae dubitans locum tribuit Meinekius.*" Miror quo pacto id Meinekio potuerit in mentem venire, quum in primo versu *quatuor* sint certa indicia tragici sermonis: ἄλοχον pro γυναῖκα, εἰς δόμους pro οἴκαδε, ἄγῃ pro ἄγηται et πόσις pro ἀνήρ. In tertio versu bene correxit Iacobsius:

ὁμοῦ δὲ τῇδ' 'ΕΠεισκομίζεται λαβών.

pro τῇδε Τ' εἰσκομίζεται.

Incerti Tragici fragm. 11. pag. 655.

σωτῆρες "ΕΝΘΑ κἀγαθοὶ παραστάται.

Castor et Pollux dicebantur, ut opinor, σωτῆρες 'ΕΣΘΛΟΙ.

Tragici ignoti fragm. 83. pag. 666.

οὐκ ἦν ἄρ' οὐδὲν πῆμ' ἐλευθέρου δάκνον
ψυχὴν ὁμοίως ἀνδρὸς ὡς ἀτιμία.
οὕτω πέπονθα καί με συμφοροῦσα
βαθεῖα κηλὶς ἐκ βυθῶν ἀναστρέφει
λύσσης πικροῖς κέντροισιν ἠρεθισμένον.

In tertio versu legendum: καί με συμΦΡΟΥροῦσ' 'ΑΕΙ βαθεῖα κηλίς κτἑ. συμφρουροῦσα est συμπαραμένουσα, ἐντετηκυῖα. Vidi-

mus supra quam saepe *Φορά* et *Φρουρά*, *Φορεῖν* et *Φρουρεῖν* inter sese misceantur.

Incerti poëta fragm. 363. pag. 707.

δεῦρ' ἐλθΕ CΥΝ σοι τἄλλα βούλομαι φράσαι.

comparavit Nauckius Eurip. *Ion.* 1521.

δεῦρ' ἔλθ' ἐς οὖς σοι τοὺς λόγους εἰπεῖν θέλω.

unde primum emendandum:

δεῦρ' ἔλθ' ΕC ΟΥC σοὶ τἄλλα βούλομαι φράσαι.

deinde videndum an non sit versus unus et idem: cuius scriptura in Codd. nostris corrupta apud veterem Aristophanis interpretem (ad *Aves* 1647.) integra servata sit.

Incerti poëtae fragm. 367. pag. 708.

μήποτέ τις ἄνδρα πανόλβιον αὐδήσειε
πρὶν ἴδῃ πῶς κεῖνος ἔχοι ποτὲ πότμον ἀπήμων.

non Tragici, sed Epici poëtae locus videtur esse sic scribendus:

μήποτέ τις (βροτὸν) ἄνδρα πανόλβιον αὐδήσειε
πρίν (κεν) ἴδῃ πῶς κεῖνος ἔχοι ποτὲ πότμον ἀπήμων.

In sqq. mirari soleo quo pacto Nauckius ingeniosus homo et *φιλόκαλος*, si quis alius, potuerit verba et sententias de trivio sumtas ex futilissimis scriptoribus Theophylacto Simocatta, Tzetze, vita Aesopi (pag. 726 sqq.) pro Tragicorum fragmentis habere. Simocatta scripserat: *ὅρκοις μὴ πείθου Γαλάτεια· ὅρκων τοῖς ἐρῶσιν οὐδέν ἐϛιν εὐχερέϛερον.* Quis credat acutum virum hinc expiscari potuisse Tragici fragmentum hoc: *ὅρκων ἐρῶσιν οὐδὲν εὐχερέϛερον*? centenos huiuscemodi versiculos et multo elegantiores et verbis splendidiores ipse stans pede in uno pangere posset.

Aliquanto fructuosius est genuina Tragicorum veterum fragmenta sine poëtarum nominibus hic illic latentia in lucem proferre, idque et ipse lubens faciam, ubi quid dabitur otii; nunc aliarum rerum satagens in aliud tempus id differo.

Unum tantum quia ad manum est statim proferam. Apud incertum Sophistam in Orellii *Opuscul. Graec. Sentent.* Tom. II. pag. 216. sine poëtae nomine haec afferuntur:

καὶ γὰρ τὸν ἄλλον ἆδε θνητοῖσιν νόμον
ὄψει διαθρῶν οὐδὲν ἌΝ πάντῃ καλὸν

οὐδ' αἰσχρὸν, ἀλλὰ ταῦτ' ἐποίησεν λαβὼν
ὁ καιρὸς αἰσχρὰ καὶ διαλλάξας κακά.

in quibus facile est agnoscere Euripidem, cui redde ὄψει οὐδὲν ῎ΟΝ πάντη καλόν et ταὔτ' ἐποίησεν.

AD DEMETRIUM.

περὶ ἑρμηνείας.

Demetr. § 23. ὁ τὴν Ἑλένην παραβαλὼν τῷ Ἡρακλεῖ φησίν· „τῷ μὲν ἐπίπονον καὶ πολυκίνδυνον τὸν βίον ἐποίησεν, τῆς δὲ περίβλεπτον καὶ περιμάχητον τὴν φύσιν κατέστησεν." Scholiastes ad Platonis *Phaedrum* pag. 267 *c*. μουσεῖα λόγων] τὰ πάριστα, ὡς τό· „καὶ φιλοκίνδυνον τὸν βίον κατέστησεν, τῆς δὲ περίβλεπτον καὶ περιμάχητον τὴν φύσιν ἐποίησεν." quae ex illis supplenda. Locus est Isocratis in *laudat. Hel.* pag. 211 *c*. ubi est τὸν βίον ἐποίησεν — τὴν φύσιν κατέστησεν.

Demetr. § 24. τὸ παρ' Ἐπιχάρμῳ πεπαιγμένον·
τόκα μὲν ἐν τήνοις ἐγὼν ἦν, τόκα δὲ ΠΑΡ τήνοις ἐγών.
editur παρὰ τήνοις. Saepe sic peccatur contra dialectum Doricam. Aristophanes *Lysistr.* vs. 147.
καὶ τἀργύριον τὤβυσσον ᾗ παρὰ τᾷ σιῷ.
sic in Ravennate scriptum est pro:
καὶ τὦργύριον τὤβυσσον ᾗ ΠΑΡ τᾷ σιῷ.

Demetr. § 51. τὸ παρὰ Πλάτωνι „ἐπὰν μέν τις μουσικῇ παρέχῃ καταυλεῖν καὶ καταχεῖν τῆς ψυχῆς διὰ τῶν ὤτων." Vetus est error et dittographia in Platonis Codd. et Demetrio antiquior pro παρέχῃ κατΑΝΤλεῖν τῆς ψυχῆς διὰ τῶν ὤτων ὥσπερ διὰ χώνης ἃς νυνδὴ ἐλέγομεν — ἁρμονίας. *de Rep.* pag. 411 *a*.

Demetr. § 70. πολλὰ ἐν συναλοιφῇ μὲν λεγόμενα δύσφωνα ἦν, διαιρεθέντα δὲ καὶ συγκρουσθέντα εὐφωνότερα ὡς τό „πάντα μὲν τὰ νέα καὶ καλΑ ἐστιν." εἰ δὲ συναλείψας εἴποις „καλΑ ἐστιν" δυσφωνότερον ἔσται. Vel caecus videat scribendum esse: εἰ δὲ συναλείψας εἴποις κάλ' ἐστίν.

Demetrius *περὶ ἑρμηνείας* § 128. *ὅσας ἄξιος ἦν λαβεῖν πληγὰς τοσαύτας εἴληΧε δραχμάς.* Leg. *εἴληΦε*, nam iocus et lepor est in *πληγὰς λαβεῖν* et *λαβεῖν δραχμάς.*

Demetrius § 156. *ὁ Σώφρων — „τορύναν ἔξεσεν . . . κύμινον ἔσπειρεν." καὶ γὰρ δυσὶ παροιμίαις καὶ τρισὶν ἐπαλλήλοις χρῆται.* Leg. *κύμινον ἔΠΡΙεν*, unde *κομινοπριστής* nomen natum est. Scribebatur propter ι longum "ЄΠΡЄΙЄΝ, et sic peccatum est.

Demetr. § 207. *ἢ ἄΛΛως γέ πως διὰ βραχέος.* Leg. *ἢ ἁΜῶς γέ πως.*

Demetr. § 217. *πρόσωθεν ἤκουCτο αὐτοῦ τῶν ποδῶν ὁ κτύπος προσιόντος.* Leg. *ἠκούЄτο.*

Demetr. § 261. *προσπαλαίων καλῷ παιδὶ Διογένης διεκινήθη πως τὸ αἰδοῖον. τοῦ δὲ παιδὸς Φοβηθέντος καὶ ἀποπηδήσαντος „θάρρει, ὦ παίδιον" εἶπεν „οὐκ εἰμὶ ταύτῃ* "ΟΜΟΙΟC." Pro absurdo *ὅμοιος* lege ΦΟΒЄΡΟC.

Demetr. § 269. *Δημήτριος ὁ Φαληρεὺς πρὸς Κράτερον τὸν Μακεδόνα ἐπὶ χρυσῆς κλίνης καθεζόμενον μετέωρον καὶ ἐν τρυφερᾷ χλα*ΜΥΔΙ *καὶ ὑπερηφάνως ἀποδεχόμενον τὰς πρεσβείας τῶν Ἑλλήνων σχηματίσας εἶπεν ὀνειδιστικῶς ὅτι „ὑπεδεξάμεθά ποτε πρεσβεύοντας ἡμεῖς τούσδε καὶ Κράτερον τουτ*ΟΝ." *ἐν γὰρ τῷ δεικτικῷ τῷ „τουτ*ΟΝ" *ἐμφαίνεται ὑπερηφανία τοῦ Κρατέρου πᾶσα ὠνειδισμένη ἐν σχήματι.* Lege *ἐν τρυφερᾷ χλ*ΑΝΙΔΙ et *Κράτερον τουτ*ΟΝΙ — *τῷ τουτ*ΟΝΙ.

Demetr. § 291. *εἰ καὶ* "ΑΡΑ *ψόγους εἶναι θέλοι τις.* Leg. *εἰ καὶ* ΠΑΡΑ*ψόγους εἶναι θέλοι τις* ex Platonis *Phaedro* pag. 267 *a*.

AD DIODORUM SICULUM.

DIODORUM SICULUM Bibliothecae Historicae quae supersunt ex nova recensione LUDOVICI DINDORFII. Parisiis 1842.

Lib. VIII. 18. 1. *οἱ Συβαρῖται γαστρίδουλοί εἰσιν.* Non est Graecum *γαστρίδουλος*, at tu divisim scribe *γαστρὶ δοῦλοι.*

Lib. VIII. 20. — *καὶ δὴ φάσκειν κατὰ τὴν ἀποδημίαν * πόλιν ἐλευθέραν ἑορακέναι τὴν τῶν Μιλησίων.* Lacunae signum apposuit Dindorf. Supple *ἀποδημίαν* ΜΙΑΝ *πόλιν ἐλευθέραν ἑορακέναι.*

Lib. VIII. 25. 1.

*ἐλθόντες Σικελὴν * * χθόνα ναίετον ἄμφω.*

lacuna sic explenda est:

ἐλθόντες Σικελὴν ΚΑΛΗΝ *χθόνα.*

Lib. IX. 21. 2. in fragmento Solonis

λείης δ' ἐξέραντα ῥᾴδιόν ἐστι κατασχεῖν.

verum esse arbitror:

*εὐκλείην δ' ἔρξαντα*Σ 'ΑΪ*διον ἔστι κατασχεῖν.*

sempiternam gloriam, *εὐκλείην ἀΐδιον*, inquit, *reportare potestis.*

Lib. X. 3. 4. *Πυθαγόρας πυθόμενος τὸν Φερεκύδην νοσεῖν καὶ [τελέως] ἐσχάτως ἔχειν.* Expunge *τελέως.* absurde enim *τελέως ἐσχάτως ἔχειν* coniunguntur, et *ἐσχάτως ἔχειν* in ea re usitatum est.

Lib. X. 6. 2. Pythagoras Argivis narravit se in bello Troiano Euphorbum fuisse et clypeum suum in eorum templo suspensum agnoscere. *ἀπίστως δὲ διακειμένων — σημεῖον* ΕΥ*ρεῖν ἔφησεν ἀληθὲς τοῦ ταῦθ' οὕτως ἔχειν.* Cum rei natura pugnat *εὑρεῖν.*

Verum est 'Ερεῖν. Deinde *dixit* intrinsecus ἐπιγεγράφθαι τὴν ἀσπίδα γράμμασιν ἀρχαίοις ΕΥΦΟΡΒΟΥ, idque verum esse compertum.

Sumsit fabellam Diodorus ex Timaeo, cui non sine causa cognomen est inditum non tantum 'Επιτίμαιος sed etiam γραοσυλλέκτρια.

Lib. X. 87. 6. οὐ μὴν ἀθρόως γε διέφυγεν. Scripserat 'ΑΘΩΙΟΣ ἀθῷός γε διέφυγεν. Sic solent omnes ἀθῷος pro ἀζήμιος usurpare.

Lib. XI. 12. 5. μόνος δὲ Θεμιστοκλῆς τὴν ἐναντίαν ἀπεΚΡΙνατο γνώμην. Leg. ἀπεΦΗνατο, ut omnes Graeci loquuntur.

Lib. XI. 50. 4. καὶ τὸν χρησμὸν ἔφασαν εἰς οὐδὲν ἕτερον ἢ τὸ παρὸν ΛΕΓειν. Leg 'ΡΕΠειν, ut in *Pluto:*

οὐκ ἔσθ' ὅπως ὁ χρησμὸς εἰς τοῦτο ῥέπει
ἀλλ' εἰς ἕτερόν τι μεῖζον.

Lib. XII. 1. 3. τοῦ δὲ πολέμου παρὰ τὴν προσδοκίαν τὸ τέλος λαβόντος [παράδοξον]. Inepte bis idem dicitur.

Lib. XII. 6. 2. ἠναγκάσθησαν ἀφεῖναι τὰς πόλεις — αὐτονόμους ΕΙΝΑΙ ΕΑΝ τοὺς αἰχμαλώτους ἀπολάβωσιν. Dixerat αὐτονόμους ἽΝΑ τοὺς αἰχμαλώτους ἀπολάβωσιν. Ex ΕΙΝΑΥ εἶναι natum est, deinde ἐὰν insertum.

Lib. XII. 10. 4. ἐν τούτῳ τῷ τόπῳ ὅπου μέλλουσιν οἰκεῖν μέτριΟΝ ὕδωρ πίνοντες ἀμετρὶ δὲ μᾶζαν ἔδοντες. Apollo dixerat:

μέτρΩΙ ὕδωρ πίνοντες ἀμετρὶ δὲ μᾶζαν ἔδοντες.

Lib. XII. 17. 4. ἑτερόφθαλμός τις ἐκκοπεὶς τὸν ὀφθαλμὸν τὸν μΕΝ 'Αντεκκόψαι - ἔλαττον ὑπέλαβε πρόστιμον. Supplendum in hunc modum: τὸν μὲν ἝΝΑ ἀντεκκόψαι.

Lib. XII. 34. 5. ἔκτισαν οἱ 'Αθηναῖοι πόλιν ἐν τῇ Προποντίδι τὴν ὀνομαζομένην ΛΕΤανον. Imo vero ΔΡΕΠανον.

Lib. XII. 40. 2. τά τε πομπεῖα [σκεύη] καὶ τὰ Μηδικὰ σκῦλα. Tolle scioli additamentum.

Lib. XII. 41. 3. ἐπαγγελλόμενοι τὴν πόλιν ὑπὸ τὴν τῶν Θηβαίων Τάξειν συντέλειαν. Scribendum ῎Αξειν.

Lib. XII. 58. 6. κατά τινα χρησμὸν ἐκάθηραν τὴν [νῆσον] Δῆλον. Aufer absurdum emblema.

Similiter XII. 72. 7. κατὰ δὲ τοῦτον τὸν χρόνον καὶ Μένδη [πόλις] πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους ἀπέςη.

Lib. XII. 80. 2. τῶν ᾿Αργείων οἱ — χίλιοι συνεφώνησαν καὶ τὴν μὲν δημοκρατίαν ἔγνωσαν καταλύειν. Emenda συνεΦΡΟνησαν. ut cap. 83. 20. κοινολογησάμενοι οἷς συνεφρόνησαν, et alibi passim.

Lib. XIII. 2. 3. ἐξ ἑτοίμου κατακληρΟΥΝ ἤλπιζον τὴν Σικελίαν. Non hoc sperabant sed κατακληρουΧΕΙΝ.

Lib. XIII. 3. 3. ἀναχθέντες οὖν — κατηνέχθησαν εἰς Κέρκυραν, id est *tempestate delati sunt.* Sed non hoc Diodorus dixit sed *appulerunt* de industria. Ergo κατήχθησαν verum est.

Lib. XIII. 14. 2. καὶ πέρας ἐν ἡμέραις τρισὶ τοῖς ἔργοις ἐπέθηκαν [συντέλειαν]. Expunge glossam et in vicinia supple καταπλήξειν (ἐλπίζοντες) τοὺς Συρακοσίους.

Lib. XIII. 15. 2. ἠξίου μὴ καταρρῖψαι τῆς πατρίδος τὴν περιβόητον δόξαν. Corrigendum est μὴ κατερεῖψαι.

Lib. XIII. 19. 4. Δημοκλῆς δέ τις — ἀπεφήνατο γνώμην τοὺς μὲν ςρατηγοὺς — ἀνελεῖν, τοὺς δ' ἄλλους — ΤΕΘΗΝΑΙ πάντας εἰς τὰς λατομίας. Scribe καταθεῖναι pro τεθῆναι, et in fine capitis: ὁ πρεσβύτης ἤρξατο τῶν λόγων pro ὁ πρεσβύτερος. Scribitur πρεσβῦ͂.

Lib. XIII. 22. 5. καλὸν γὰρ καὶ τὸ τῆς τύχης ἀντιπραττούσης ἔχειν τοὺς συναλγήσοντας καὶ πάλιν ἐν τοῖς κατορθώμασι τοὺC ῾Ηδομένους. Legendum τοὺς CΥΝηδομένους.

Lib. XIII. 24. 6. *καθόλου δ' εἰ μὲν αἰώνιον* ῞IC*τασθαι τὴν διαφορὰν βούλεσθε, — εἰ δ' ὥσπερ εἰκός ἐςι παύσεσθε πολεμοῦντες.* Nihil est *τὴν διαφορὰν αἰώνιον ἵστασθαι*, sed K (ut saepius) in IC dissectum est et Diodorus dixerat *αἰώνιον* K*τᾶσθαι τὴν διαφοράν*. cf. Var. *Lectt.* pag. 124.

Lib. XIII. 36. 1. *οὐ μὴν ἔληγόν γε διὰ τοῦτο τῆς Λακεδαιμονίων φιλοτιμίας περὶ τῆς ἡγεμονίας.* Emendandum: *τῆς* ΠΡΟC *Λακεδαιμονί*OΥC *φιλοτιμίας.*

Lib. XIII. 51. 1. *αὐτὸς μὲν πρὸς Ἀλκιβιάδην ὑπὲρ τῶν ἀφελκομένων* ** *διηγωνίζετο.* Supplendum: *τῶν ἀφελκομένων* ΝΕΩΝ *διηγωνίζετο.*

Lib. XIII. 52. 4. *Λάκωσι μὲν ὁ πόλεμος πολλοὺς* CΥΝ*έθηκε συμμάχους, Ἀθηναίων δὲ — ἀφείλετο.* Repone ΠΡΟC*έθηκεν.*

Lib. XIII. 52. 6. *ὑμεῖς δὲ τῆς θαλάττης* ** *οὐχ ὑπὲρ ἡγεμονίας ἀλλ' ὑπὲρ ἀναςάσεως ἀγωνιᾶτε.* Supplendum: *τῆς θαλάττης (ἐκπεσόντες) οὐχ ὑπέρ κτἑ.* id est *amisso maris imperio.*

Lib. XIII. 65. 4. *τῶν Χίων τῶν ἀντιπολιτευομένων αὐτοῖς καὶ τῆς ἐκπτώσεως εἰς ἑξακοσίους ἐφυγάδευσαν.* Restitue *καὶ τῆς ἐκπτώσεως (αἰτίων) εἰς ἑξακοσίους.*

Lib. XIII. 75. 8. *τοὺς δὲ ἀπὸ τῆς μάχης διασωθέντας* ΜΕ*θιςάντες εἰς κρίσιν φυγῇ κατεδίκαζον*, turpe mendum pro ΚΑ*θιςάντες.*

In fine capitis supple *ὧν (εἷς ἦν) καὶ Διονύσιος ὁ μετὰ ταῦτα τῶν Συρακοσίων τυραννήσας.*

Lib. XIII. 79. 2. *πολὺς ἐγένετο* ΠΟΛΕΜΟC *ἁπάντων ἀφειδῶς τὰ σώματα τοῖς κινδύνοις παραρριπτόντων.* Sententia clamat ΦΟΝΟC restitui oportere.

Lib. XIII. 83. 1. *Γελλίας — πρὸς ταῖς πύλαις ἔταττεν οἰκέτας οἷς παρηγγελμένον ἦν ἅπαντας τοὺς ξένους καλεῖν ἐπὶ ξενί*ΑΙ. Graeci omnes constanter dicebant ut *καλεῖν ἐπὶ δεῖπνον*, sic et

καλεῖν ἐπὶ ξένια, sed scribae sexcenties aut *ξενίᾳ* aut *ξενίαν* substituunt, quae perinde sunt vitiosa. Solum *ἐπὶ ξένια* probum esse demonstrant loci ubi *τὰ ξένια*, *τοῖς ξενίοις* cum articulo dicuntur et Inscriptiones, in quibus ΚΑΛΕΙΝΕΠΙΞΕΝΙΑ saepissime legitur.

Lib. XIII. 99. 3. *τῶν δ' ἄλλων* (*νεῶν*) *τὰς μὲν τοῖς ἐμβόλοις τύπτων ἄπλους ἐποίει, τῶν δὲ τοὺς ταρσοὺς*** *ἀχρήστους ἀπετέλει πρὸς τὴν μάχην*. Supplendum: *τοὺς ταρσοὺς* (*παρασύρων*) *ἀχρήστους ἀπετέλει*, namque *detergere remos* Graece dicitur *παρασύρειν τοὺς ταρσούς*. Simillimus locus est XI. 18. 6. *τὰς μὲν τοῖς ἐμβόλοις ἔτυπτον, ὧν δὲ τοὺς ταρσοὺς παρέσυρον*. ubi in sqq. legendum: *πολλαὶ τῶν Περσῶν τριήρεις πλάγιαι γενόμεναι* ΤΟΙΣ *ἐμβόλ*ΟΙΣ (*rostris*) *κατετιτρώσκοντο*, pro *ταῖς ἐμβολαῖς*.

Lib. XIII. 106. 9. de Gylippi furto: *ὄντος δὲ τοῦ χρήματος ἐν σακίοις καὶ τούτων ἔχοντος ἑκάστου σκυτάλην* [*ἔχουσαν τὴν ἐπιγραφὴν*] *τὸ πλῆθος τοῦ χρήματος δηλοῦσαν*. Stultum emblema vides; namque *ἡ σκυτάλη* ipsa est *ἡ ἐπιγραφή*.

Lib. XIII. 108. 2. *τῶν δ' ἱερῶν ὅσα μὴ καλῶς ὑπὸ τοῦ πυρὸς ἐδόκει διεφθάρθαι*, pro absurdo *καλῶς* restituendum est *τελέως*. ut XIV. 28. 5. *καὶ τελέως ἂν ἅπαντες διεφθάρησαν*, et passim in re simili.

Lib. XIV. 30. 3. *Διὶ σωτηρίῳ θυσίαν ἐποίησαν*. Leg. *σωτῆρ*Ι, et in vicinia: *ἔλεγ*Ε *γὰρ εἶναι Φίλος Ἀναξιβίῳ*, pro *ἐλέγ*ΕΤΟ.

Lib. XIV. 36. 2. *ὁ δὲ Θίβρων — ἔκ τε τῶν* ἸΔΙΩΝ *πόλεων καὶ τῶν ἄλλων ὡς δισχιλίους καταγράψας*. Risum movet *ἰδίων*, rescribe *Ἰάδων*.

Lib. XIV. 40. 1. *τοῖς δὲ Ῥηγίνοις τοῦ αὐτοῦ μετέχουσι τοῖς ἠτυχηκόσιν*, supple: *τοῦ αὐτοῦ* ΓΕΝΟΥΣ *μετέχουσι*.

Lib. XIV. 42. 5. *ᾠκοδόμει δὲ καὶ* (*Dionysius Syracusis*) *νεωσοίκους πολυτελεῖς κύκλῳ τοῦ νῦν καλουμένου*** *λιμένος*. Supplendum: *καλουμένου* ΜΕΓΑΛΟΥ *λιμένος*.

Lib. XIV. 44. 6. *ἐμνήςευεν ὁ Διονύσιος Δωρίδα τὴν Ξενέτου θυγατέρα*, verum nomen est *'Εξαινέτου*.
In vicinia § 8. *ἐμνηςεύσατο δὲ καὶ τῶν πολιτι*Κ*ῶν τὴν ἐπισημοτάτην 'Αριςομάχην*. Repone manum Diodori *τῶν πολιτί*Δ*ων*.

Lib. XIV. 46. 1. *πολλοὶ δὲ καὶ τῶν ἐμπόρων εἶχον ἐν τῷ λιμένι τὰς ναῦς γεμούσας Φορτί*ΩΝ ῝ΩΝ *ἅπαντα διεΦόρησαν οἱ Συρακόσιοι*. Vitio repetitum est ΩΝ. Leg. *Φορτίων, ἃ πάντα διεΦόρησαν*.

Lib. XIV. 49. 3. *καὶ τὰς μηχανὰς ἐκ τοῦ κα*ΤΑ ΛΟ*γον — προσήγαγε τοῖς τείχεσιν*. Vera lectio est *ἐκ τοῦ κα*Τ' 'ΟΛ*ιγον*. Frequens apud Diodorum hic error est.

Lib. XIV. 55. 2. *αἱ δὲ τριήρεις ἔπλευσαν εἰς* ΤΗΝ ΛΙΒΥΗΝ *παρελέγοντό τε τὴν γῆν*. Non uno nomine absurdum est *τὴν Λιβύην*: neque enim Africam petebant neque poterant *littus legentes* Panhormo in Africam pervenire. Emendandum: *ἔπλευσαν εἰς* ΤΟ ΛΙΛΥΒΑΙΟΝ.

Lib. XIV. 70. 3. *ὁ δὲ Διονύσιος — Φιλανθρώποις λόγοις χρησάμενος καθωμίλει τῷ πλήθει*. Legendum *καθωμίλει* ΤΑ ΠΛΗΘΗ, ut semper eo sensu *καθομιλεῖν* cum accusativo componitur, ubi significat *blanditiis* aut *morum suavitate* aut *lepore* aut *venustate capere* aliquem, ut Alcibiades *καθομιλῶν Φαρνάβαζον τὴν Περσικὴν ἐνεδύετο ςολὴν καὶ τὴν Περσικὴν ἔμαθε Φωνήν*, apud Athenaeum pag. 535. *e*. et sic apud ipsum Diodorum XVI. 87. 3. Philippus Athenienses omnes apud Chaeroneam captos sine pretio reddidit *ὑπὸ τοῦ Δημάδου καθομιληθεὶς ταῖς 'Αττικαῖς χάρισιν*.

Lib. XIV. 108. 1. (Dionysius) *ᾔτει τοὺς 'Ρηγίνους ἀγορὰς — ὅπως μὴ διδόντων μὲν δικαίως δόξ*ΗΙ *τὴν πόλιν ἑλεῖν, δόντων δὲ* [*ἐνόμιζεν*] *ἐξαναλώσ*ΕΙΝ *αὐτῶν τὸν σῖτον*. Lege *δόξ*ΕΙ et expuncto *ἐνόμιζεν* rescribe *ἐξαναλώσ*ΕΙ. Compositio loci arguit *ἐνόμιζεν* esse interpolatum.

Lib. XIV. 110. de pace Antalcidae *ὁ βασιλεὺς ἔΦησεν — τοῖς ἀπειθοῦσι καὶ μὴ προσδεχομένοις τὰς συνθήκας* ΔΙΑ *τῶν εὐδοκούν-*

των πολεμήσειν. Non hoc potuit dicere rex Persarum, sed ΜΕΤΑ *τῶν εὐδοκούντων.* id est se *cum iis* qui pacem probassent et accepissent *arma* adversus eos *consociaturum.*

Lib. XIV. 112. 3. — *τῆς τιμωρίας, ἣν αὐτῷ τὸ δαιμόνιον ἐκείνῳ συντόμως ἐπιCΤήσει.* Nihil est *τὴν δίκην* aut *τὴν τιμωρίαν ἐφιςάναι*, omnes in ea re *ἐπιτιθέναι* dicebant. Itaque *ἐπιΘήσει* restituendum.

Lib. XV. 2. 3. *ἐκυρίευε δὲ* (Euagoras) *κατὰ μὲν τὴν Κύπρον τῶν πόλεων σχεδόν τι τὸ* ΠΛΕΟΝ, *κατὰ δὲ τὴν Φοινίκην Τύρου.* Articulum in *τὸ πλέον* optimus liber omittit, unde emergit vera lectio *σχεδόν τι* ΠΑΣΩΝ.

Lib. XV. 3. 4. Euagoras qui ducentas naves bellicas habebat *συνεχεῖς* ΔΙΑ*πείρας καὶ γυμνασίας ποιούμενος ἡτοιμάζετο πρὸς ναυμαχίαν.* Constanter omnes in ea re dicebant 'ΑΝΑ*πειρᾶσθαι* et *ἀναπείρας ποιούμενος*, quod Diodoro reddendum. cf. XIII. 8. *ἐν τῷ μικρῷ λιμένι τὰς ἀναπείρας ἐποιοῦντο*, ubi vide H. Stephani et Wesselingii notam. *'Αναπειρᾶσθαι* eo sensu probum et antiquum. Et Thucydides et Demosthenes ita loquuntur.

Lib. XV. 6. 5. de Philoxeno *μετ' ὀλίγον δὲ τῶν γνωρίμων [ἅμα καὶ τοῦ Διονυσίου] παραιτουμένων τὴν ἄκαιρον παρρησίαν.* Dele putidum emblema cum rei natura et Dionysii ingenio pugnans. Absurdum est Philoxenum ipsi tyranno polliceri ita se dicturum ut et vera loqueretur neque Dionysii animum offenderet. Dixit autem sibi ea carmina *οἰκτρά* esse videri. Notum est Catuli dictum apud Ciceronem *de Oratore* II. 69. *neminem puto esse tam durum, cui non oratio tua miseranda visa sit.* Qui si omisisset *tam durum* salsius etiam dixisset.

Lib. XV. 10. 1. *δικαςαὶ δόξαντες κακῶς κρίνειν ζῶντες ἐξεδάρησαν καὶ ὑπὲρ τῶν δικαςικῶν δίφρων περιτΕθέντων τῶν δερμάτων ἐπὶ τούτων ἐδίκαζον οἱ δικαςαί.* Proprium in ea re verbum est *περιτείνειν τὰ δέρματα*, quamobrem *περιτΑθέντων* verum est.

Lib. XV. 16. 3. *οἱ δὲ διὰ τὴν ἧττΑΝ πεπτωκότες ταῖς ἐλπί-*

σιν. Emenda ἧτταν ᾿ΑΝΑπεπτωκότες, ut Graecis omnibus consuetum est dicere. Satis esto laudare notum locum Dionysii Halic. A. R. V. 53. ὁρῶντες ὅτι ταῖς σπΟΥδαῖς (libri σπονδαῖς. cf. *Var. Lectt.* pag. 200.) ἀναπεπτώκασιν οἱ πολλοί.

Lib. XV. 18. Γλῶς — ἀποςατήσων τοῦ βασιλέως, quia dudum a Rege desciverat divisim scribendum ἀποςάτης ὤν.

Lib, XV. 30. 1. πρὸς δὲ τοὺς Σπαρτιάτας βεβαιοτάΤΗΝ πίςιν διεφύλαττεν. Scribendum βεβαιόταΤΑ τὴν πίςιν διεφύλαττεν. Articulus enim necessarius est et fert consuetudo ut dicatur βεβαίως τὴν πίςιν τηρεῖν sive διαφυλάττειν, non βέβαιον.

Memorabilis est scripturae discrepantia in vicinis χωρὶς Ἑςιαίας. In libris est ἀκτιαίασ. Nempe Єστιαιασ in AICTιαιασ conversum est, deinde IC in K contractum.

Dib. XV. 30. 4. τὸ μὲν πρῶτον ἐπεχείρει λόγοις * τὸν τύραννον ἐκχωρεῖν ἐκ τῆς ἀκροπόλεως. Supplendum: ἐπεχείρει ΠЄΙΘЄΙΝ λόγοις τὸν τύραννον.

Lib. XV. 57. 1. Ἐπαμεινώνδου δὲ συμβουλεύσαντος ὅτι τὰ διὰ τῆς ἀνδρείας κατεργασθέντα τῇ φιλανθρωπίᾳ * διαφυλάττειν. Supple: τῇ φιλανθρωπίᾳ ΔЄΙ διαφυλάττειν.

Lib. XV. 66. 4. ᾤκισαν τὴν ᾿Ιθώμην μετὰ τῶν συναποςατῶν εἱλώτων. Requiritur participium μετὰ τῶν συναποστΑΝτων.

Lib. XV. 87. 3. οἱ δὲ Βοιωτοὶ τοὺς Λακεδαιμονίους ᾿ΑΠΟ κράτΟΥC ἡττηκότες. Graecum est ΚΑΤΑ κράτΟC, quod restituendum.

In § 5. lege εὐψυχότατα ΤΗΝ τοῦ βίου καταςροφὴν ἐποιήσατο pro εὐψυχοτάτην τοῦ βίου.

Lib. XV. 87. 6. moribundo Epiminondae quum dixisset aliquis τελευτᾷς ἄτεκνος, Ἐπαμεινώνδα, ΜΑΔΙΑΜЄΝ, φησὶν, ἀλλὰ καταλείπω δύο θυγατέρας. Ut Graeca sit oratio emenda: ΟΥ ΜΑ ΔΙΑ, φησίν. Diodorus, qui raro falsa a veris discernere potest, serio credidit moribundi Epaminondae hoc esse

dictum. Saniora et veriora Cornelius Nepos in *Epaminonda* cap. 10. ex Theopompo servavit, qui quum de eius morte scripsisset de ingenio et moribus agere coepit atque eo loco et Pelopidae reprehensionem memoravit et Epaminondae responsum: *„stirps mihi deesse non potest, namque ex me natam relinquo pugnam Leuctricam, quae non modo mihi superstes sed etiam immortalis sit necesse est.*" Quam frigent prae his Diodori verba: τελευτᾷς ἄτεκνος, Ἐπαμεινώνδα. — Οὐ μὰ Δία, ἀλλὰ καταλείπω δύο θυγατέρας τήν τε ἐν Λεύκτροις νίκην καὶ τὴν ἐν Μαντινείᾳ.

Lib. XV. 94. 1. ἐνιαυτὸν μόνον ἐμμείναντες τοῖς ὅρκοις πάλιν κατεστήσαντο πόλεμον. Inusitata haec est et vitiosa dictio. Codices servant κατέστησαν τὸν πόλεμον, unde intelligitur verum esse κατέστησαν ЄIC πόλεμον, ut omnes Graeci loquuntur.

Lib. XVI. 8. 2. προσαγαγὼν δὲ τοῖς τείχεσι μηχανὰς καὶ πολιορκίας ἐνεργοὺς καὶ συνεχεῖς ποιησάμενος — ἐκυρίευσε τῆς πόλεως. Ridicula lectio est πολιορκίας. Corrigendum esse censeo καὶ ΠΡΟCΒΟΛΑC — συνεχεῖς ποιησάμενος. ut XVI. 53. 2. προσβολὰς δὲ συνεχεῖς ποιούμενος — τὴν Ὄλυνθον εἷλεν, et sic alibi saepe apud ipsum et apud alios.

Lib. XVI. 14. 5. Διυλλος δὲ ὁ Ἀθηναῖος ἦρκται τῆς ἱστορίας ἀπὸ τῆς ἱεροσυλήσεως. Barbarum hoc quidem est at tu lege: ἀπὸ τῆς τοῦ ἱεροῦ συλήσεως.

Lib. XVI. 24. 4. ὁ δὲ Φιλόμηλος τὰς τῶν Ἀμφικτυόνων ἀποφάσεις ἐκ τῶν στηλῶν ἐξέκοΨЄΝ. Emendandum ἐξεκόΛΑψεν, sed sic solet ferme in libris obsoletum (ut videtur) ἐκκολάπτειν converti in ἐκκόπτειν, quod aetatem tulerat.

Sine mendo est in libris Thucydidis I. 132. τὸ ἐλεγεῖον οἱ Λακεδαιμόνιοι ἐξεκόλαψαν εὐθύς, sed apud Demosthenem pag. 1318. 28. τὸ ψήφισμα ἐκκολάψαντες. et pag. 1378. 12. ἠνάγκασαν αὐτοὺς ἐκκολάψαντας τὸ ἐλεγεῖον ἐπιγράψαι τὰς πόλεις (ex Thucydidis l. supra l.) videbis in priore loco nonnullos, in altero plurimos et optimos testes ἐκκόψαντες et ἐκκόψαντας exhibere.

Lib. XVI. 29. 2. Θηβαῖοι — δίκην ἐπήνεγκαν εἰς Ἀμφικτύονας κατὰ τῶν Σπαρτιατῶν ὅτι Φοιβίδας κατελάβετο τὴν Καδμείαν ΚΑΙ ΔΙετιμήσαντο τὸ ἀδίκημα ταλάντων πεντακοσίων. Dele molestam praepositionem et scribe ΚΑΙ ἐτιμήσαντο.

Lib. XVI. 31. 2. τοὺς ἐναντίους ἐποίησαν ΜΕΤΑθέσθαι τῆς ὑπερηφάνου καὶ δεινῆς τιμωρίας. Vera lectio est μεΘέσθαι, sed tralaticius hic est scribarum error, perpetuus fere in καΘεῖναι — καΤΑΘεῖναι, et μεΘεῖναι — μεΤΑΘεῖναι. Miror Dindorfium ad St. Th. locum integrum esse putare. Ubi docuit dici μεταθέσθαι τὴν γνώμην addit: „*cum genitivo Diodorus* 16. 31. μεταθέσθαι — τιμωρίας." Est enim aliquid inter μετατίθεσθαι τὴν γνώμην *sententiam mutare* et μεθίεσθαί τινος *ab aliqua re desistere*. Sed admonitus, sat scio, μεταθήσεται τὴν γνώμην,

Lib. XVI. 88. 1. (*Lycurgus*) τῶν τότε ῥητόρων μέγιστον ἔχων ἀξίωμα καὶ δώδεκα ἔτη τὰς προσόδους τῆς πόλεως διοικήσας. In gravem errorem se induit Wesseling. reponens πεντεκαίδεκα ἔτη pro δώδεκα, quia in Psephismate apud Plutarchum pag. 852. *a.* legerat: (*Lycurgus*) γενόμενος τῆς κοινῆς προσόδου ταμίας τῇ πόλει ἐπὶ τρεῖς ΠΕΝΤΕτηρίδας, neque commode recordatus est πεντετηρίδα esse spatium annorum QUATUOR, ita dictum quia *quinto quoque anno* renovabatur, ut ludi Olympici δι' ἔτους πέμπτου celebrabantur. In eundem errorem implicatus est is qui has X *Oratorum vitas* consarcinavit, apud quem legitur pag. 841. c. legem fuisse μὴ πλείω ΠΕΝΤΕ ἐτῶν διέπειν τὸν χειροτονηθέντα ἐπὶ τὰ δημόσια χρήματα, sed et numerus annorum vitiosus et lex ipsa commenticia est.

Lib. XVI. 90. 1. legendum: ὁ δῆμος ὁ Συρακοσίων Τιμολέοντα ΤΙΜΑΙΝΕΤΟΥ ΚΟΡΙΝΘΙΟΝ τόνδε θάπτει μὲν ἀπὸ διακοσίων μνῶν, ἐτίμησε δὲ εἰς τὸν ἅπαντα χρόνον ἀγῶσι μουσικοῖς καὶ ἱππικοῖς καὶ γυμνικοῖς. Vulgata lectio est ὁ δῆμος τῶν Συρακοσίων Τιμολέοντα τιμᾶν ἐτήσιον· τοῦτον δὲ θάπτειν. cf. Plutarchum in vita *Timoleontis* cap. 39. Ex eodem Plutarchi loco et alia apud Diodorum emendari debent et sarciri. In praecedentibus sic: κατὰ τὴν ἐκφορὰν ἀθροισθέντος τοῦ πλήθους τόδε τὸ ψήφισμα ἀνηγόρευσε (Δημήτριος ὁ μεγαλοφωνότατος τῶν τότε

κηρύκων·) 'Ο ΔΗΜΟC *κτἑ.* et in sqq. *ὅτι* (*τοὺς τυράννους καταλύσας καὶ*) *τοὺς βαρβάρους καταπολεμήσας καὶ τὰς μεγίςας τῶν* 'ΑΝΑCΤΑΤΩΝ (pro *'Ελληνίδων*) *πόλεων ἀνοικίσας* (Plutarchus male *οἰκίσας*) *αἴτιος ἐγενήθη τῆς ἐλευθερίας τοῖς Σικελιώταις.* Verba ultima ipsa servavit Plutarchus: *ἀπέδωκε τοὺς νόμους τοῖς Σικελιώταις.*

Ex his optime intelligi potest quam misere corruptis et lacunosis Diodori Codicibus utamur.

Eadem opera hinc intelligimus in huiuscemodi erroribus indagandis et corrigendis nihil proficere eos qui anxii circa apices et formas literarum haereant utpote in quibus nihil est in talibus auxilii. Non possunt oculorum errore *ἀναςάτων* et *ἑλληνικῶν* confundi, sed vetus lacuna potuit a futili correctore perperam sic expleri. Contra qui sentit *ἑλληνικῶν* nihil esse et meliore vocabulo hiatum sarciri oportere, ei spes est ut in *ἀναςάτων* incidat, quia hoc solum sententia loci et admittit et postulat. Nemo enim urbem 'AN*οικίζει* nisi *τὴν ἀνάςατον γενομένην.*

Lib XVI. 93. *τοῦ Φιλίππου πρὸς Πλευρί*AN TON *τῶν 'Ιλλυριῶν βασιλέα διαγωνιζομένου.* Scribendum *πρὸς Πλεύρ*ATON TON *'Ιλλυριῶν βασιλέα.* Frequens id nomen in Illyriorum regibus apud Polybium et Livium, sed *Πλευρίας* nomen nemo umquam audivit.

Lib. XVII. 17. 6. Codices *ὁ μὲν θύτης 'Αλέξανδρος*, editur *ὁ μὲν θύτης* 'ΑΡΙCΤ*ανδρος*, sed quia *μέν* vitiose abundat legendum: *ὁ* MANTIC *'Αρίςανδρος.* et statim sequitur: *ὁ 'Αλέξανδρος ἀποδεξάμενος τὴν τοῦ* ΜΑΝΤΕΩC *πρόρρησιν*, et passim Aristander *ὁ μάντις* appellatur.

Lib. XVII. 20. 4. *ὁ βασιλεὺς τὸ βέλος τῷ βραχίονι* ΠΕΡΙ*ελκόμενον ἀπέρριψε.* Quid sibi vult in tali re ΠΕΡΙ*έλκειν*? Corrigendum ΠΑΡ*ελκόμενον*, ut Camillus apud Plutarchum in vita cap. 2, dicitur femur iaculo infixo vulneratum habens *ἐγκείμενον τῷ τραύματι παρέλκων τὸ ἀκόντισμα — τῶν πολεμίων τροπὴν ποιῆσαι.*

Lib. XVII. 34. 8. *ἀπὸ κράτους ἐλαύνοντες τοὺς ἵππους.* et cap.

37. 2. *ἀπὸ κράτους ἤλαυνεν.* Nemo sic loquebatur, sed *ἀνὰ κράτος* dicebant vid. *Observatt. ad Dionys. Halic.* pag. 17.

Lib. XVII. 46. 6. *τῆς μὲν Τυρίων πόλεως κατέστησε βασιλέα τὸν ὀνομαζόμενον* ΒΑΛΛΩ*νυμον.* Latet in hac scriptura verum nomen 'ΑΒΔΑΛ*ώνυμον.*

Lib. XVII. 74. 3. *τοὺς ὀφειλομένους μισθοὺς ἀπέ*ΛΥΣ*εν.* Legendum *ἀπέ*ΔΩΚ*εν*, non est enim in ea re aliud verbum in usu, et *ἀπολύειν τὸν μισθὸν* nihil est.

Lib. XVII. 77. 6. Alexander rerum potitus *τὰς παλλακίδας ὁμοίως τῷ Δαρείῳ περιῆγ*Ε ΤΟΝ *ἀριθμὸν οὔσας οὐκ ἐλάττους πλήθει τῶν κατὰ τὸν ἐνιαυτὸν ἡμερῶν.* Necessarium est *περιήγ*ΕΤΟ, si quis suos in usus aliquos aut aliquas ducit secum.

Lib. XVII. 78. 2. *καταφυγεῖν εἰς ὄρος ἔχον πολλὰς δυσχωρίας καὶ φυγὰς εὐθέτους τοῖς μὴ τολμῶσι κατὰ στόμα διακινδυνεύειν.* Lege *καὶ* ΚΑΤΑ*φυγὰς εὐθέτους.*

Lib. XVIII. 6. 2. *ὁρίζει δὲ τὴν χώραν ταύτην καὶ τὴν ἑξῆς Ἰνδικὴν ποταμὸς ὁ μέγιστος ὢν τῶν περὶ τοὺς τόπους.* Excidit maximi fluminis nomen et inserendum *ποταμὸς* ΓΑΓΓΗΣ *ὁ μέγιστος ὤν.*

Lib. XVIII. 9. 1. *ἀφορμὰς δ' ἔσχον εἰς τὸν πόλεμον — τοὺς κατὰ τὴν Ἀσίαν Ἀμίσθους γενομένους ὑπὸ τῶν σατραπῶν μισθοφόρους.* Graeci hos homines non *ἀμίσθους* sed 'ΑΠΟ*μίσθους* appellare solent. Eodem remedio utendum cap. 21. 1. ubi editur *τῶν ἀμισθώτων γενομένων πολλοὶ διεπλανῶντο*, imo vero *τῶν* 'ΑΠΟ*μίσθων γενομένων.* Quid intersit inter *ἄμισθος* et *ἀπόμισθος* video grammaticos quaerere sed *οὐδὲν ὑγιὲς* proferunt. *Ἄμισθος* est qui *stipendium sibi debitum non accipit*, sed *ἀπόμισθος* appellatur qui *μισθοφόρος* fuerat sed *ὑπὸ τοῦ μισθοδοτοῦντος militia solutus et dimissus est.* Hi igitur non amplius habentes unde viverent vagabantur passim *ζητοῦντες τὸν μισθοδοτήσοντα.* Audi Diodorum XVII. 111. 1. *τοῦ βασιλέως προστάξαντος τοῖς σατράπαις ἅπασιν ἀπομίσθους ποιῆσαι τοὺς μισθοφόρους — πολλοὶ τῆς*

στρατείας ἀπολελυμένοι ξένοι διέτρεχον — πλανώμενοι καὶ τὰς ἀναγκαίας τροφὰς ἐκ τῶν προνομῶν (*praedando*) πορίζόμενοι. Alexander satrapis negotium dederat ut *mercenarios* omnes *ab exercitu dimitterent.* Quemadmodum igitur cives impetrata honesta missione *sacramento solvebantur* (τῆς ϛρατείας ἀπελύοντο), sic peregrini mercenarii quum dimittuntur dici solent ἀπόμισθοι γίγνεσθαι, desinebant stipendium accipere et inopes vagabantur. Hinc intelligitur quid dicat Demosthenes pag. 53. 16. ὅταν γὰρ ἡγῆται μὲν ὁ ϛρατηγὸς ἀθλίων ἀπομίσθων ξένων — τί χρὴ προσδοκᾶν; Grammatici veteres accipiunt ut Harpocration: Ἀπόμισθοι: οἱ μισθὸν μὴ λαμβάνοντες· Δημοσθένης Φιλιππικοῖς (pag. 53. 16) καὶ ἐν τῷ κατ' Ἀριϛοκράτους (pag. 671. 2.). Meliora docet locus in *Aristocratea* ab ipso indicatus: ἐκεῖνος (*Charidemus*) ὡς ἀπόμισθος γίγνεται παρὰ τοῦ Τιμοθέου — διαβὰς εἰς τὴν Ἀσίαν — μισθοῖ τὸ ϛράτευμα καὶ αὐτὸν τοῖς Ἀρταβάζου κηδεϛαῖς. Eodem igitur sensu Demosthenes acerbissime *misellos mercenarios*, quibus Athenienses in bello utebantur, ἀπομίσθους appellat *dimissos ab aliis*, qui quoniam eorum opera nemo amplius indigebat ad Athenienses se applicuerant. Non poterat odiosius et fastidiosius quam sic de contemtissimo hominum genere loqui. Confirmantur haec loco Xenophontis *Hellen.* VI. 2. 16. Mnasippus Corcyram arcta obsidione premens ἐνόμιζεν ὅσον οὐκ ἤδη ἔχειν τὴν πόλιν καὶ περὶ τοὺς μισθοφόρους ἐκαινούργει καὶ τοὺς μέν τινας αὐτῶν ἀπομίσθους ἐπεποιήκει, τοῖς δ' οὖσι καὶ δυοῖν ἤδη μηνοῖν ὤφειλε τὸν μισθόν. Partem mercenariorum *dimiserat a signis*, reliquis stipendium non dabat. Opponit τοὺς ἀπομίσθους γενομένους τοῖς οὖσιν, ut in noto versiculo

οἱ μὲν γὰρ οὐκέτ' εἰσὶν, οἱ δ' ὄντες κακοί.

Simul apparet ex his quid inter τοὺς ἀπομίσθους et τοὺς ἀμίσθους τῶν ξένων intersit, quos grammatici eosdem esse narrant. Nunc omnia plana sunt et perspicua. Diodorus XVII. 111. narrat mercenarios iussu Alexandri *ab exercitu dimissos* omnium rerum inopes ad Taenarum devenisse, quos Leosthenes πεντήκοντα τάλαντα λαβὼν πρὸς τὴν μισθοδοσίαν conduxit. Leosthenes igitur ἡγεῖτο ἀθλίων ἀπομίσθων ξένων, ut Alexandro quidem et Antipatro videbantur, haud secus atque οἱ ϛρατηγοί, de quibus dixit Demosthenes.

Lepidissime in eodem nomine iocatur Menander (ut suspicor)

apud Plutarchum pag. 789. c. *τί οὖν; οὐκ ἀκούομεν ἐν κωμῳδίᾳ ϛρατιώτου λέγοντος·*

λευκή με θρὶξ ἀπόμισθον ἐντεῦθεν ποιεῖ.

narrat vetus miles, qui olim in Asiam ad regem militatum abierat, canitiem sibi attulisse finem stipendiorum.

Quum caeteri omnes Grammatici in his caecutierint laudandus est unus qui recte et ordine docuit in Bekkeri *Anecd.* pag. 431. 21. *Ἀπόμισθος: — ὁ μισθοῦ πράξας ἔργον τι καὶ ἀφειμένος. ἡ λέξις παρὰ Λυσίᾳ*, sed corrupit omnia qui uno vocabulo addito scripsit ibid. pag. 215. 1. *Ἀπόμισθος: ὁ μισθοῦ πράξας ἔργον τι καὶ* ἌΜΙCΘΟC *ἀφειμένος ἀπόμισθος καλεῖται.* Si pro *ἄμισθος* dixisset *τὸν μισθὸν λαβών* optime haberent omnia. Ex aliquo poëta sumtum est quod habet Hesychius: *Ἔκμισθοι: οἱ μισθὸν μὴ λαμβάνοντες.* Is quoque fallitur namque *ἀπόμισθος* et *ἔκμισθος* idem significant. Contrarium est *ἔμμισθος.*

Lib. XIX. 23. 1. *ἑαυτὸν εἰς ὕψος ἤγαγεν.* Legendum de more *εἰς ὕψος* ἮΡΕΝ, quia *ὑψηλὸν αἴρειν* et *εἰς ὕψος αἴρειν* Graecis in tali re consuetum est dicere.

Lib. XXII. 9. 5. *ὄντων ἐν τῷ τεμένει* (*Apollinis Delphici*) *δυοῖν νεῶν παντελῶς ἀρχαίων Ἀθηνᾶς προνά*ΟΥ *καὶ Ἀρτέμιδος.* Leg. *Ἀθηνᾶς προνα*ΙΑC. Herodotus VIII. 37. *κατὰ τὸ ἱρὸν τῆς προναίης Ἀθηναίης*, et alii passim.

Lib. XXXI. 9. *παρήνεσε τῇ συγκλήτῳ εἰ μὴ τὸν ἀνθρώπινον* ΦΟΒΟΝ *εὐλαβοῦνται, τήν γε — νέμεσιν αἰδεῖσθαι.* Pro absurdo *φόβον* Diodorus scripserat ΦΘΟΝΟΝ.

Lib. XXXIII. 26. 3. *οἱ μὲν γὰρ αὐτῶν ὄντες κατάχρεῳ — χρεῶν ἀπο*ΔΟCΕΙC *εἰσηγοῦντο.* De nulla re minus cogitabant et clamat rei natura *χρεῶν ἀπο*ΚΟΠΑC emendari oportere. *Novas tabulas* Graeci omnes constanter sic appellare solent. Plato de Rep. pag. 566. *a.* *ὃς ἂν δήμου προεςὼς — ὑποσημαίνῃ χρεῶν τε ἀποκοπὰς καὶ γῆς ἀναδασμόν*, et sic saepe reliqui omnes et Diodorus XIX. 9. 5. *ἐπηγγέλλετο* (leg. *ἐπήγγελτο*) *γὰρ Ἀγαθοκλῆς — χρεῶν ἀποκοπὰς ποιήσεσθαι καὶ τοῖς πένησι χώραν δωρήσεσθαι.*

Lib. XXXV. 36. *ἀνάγωγος γὰρ καὶ ἀπαιδευτότροπος — τὸ μὲν πρῶτον κόρον ἐγέννησεν, εἶθ' ὕβριν, τὸ δὲ τελευταῖον ὄλεθρον.* Obiter eximendum est Lexicis absurdum adiectivum *ἀπαιδευτότροπος.* Fuerat *ἀπαίδευτ̊ τρόπος* id est *ἀπαίδευτ*OC *τρόπος* idque reponendum.

Lib. XXXVII. 1. 6. de bello Marsico *τῶν ἐξ αἰῶνος ἀρίστων κεκριμένων ἐλθόντων εἰς* AIPЄCIN *καὶ φιλοτιμίαν.* Emenda: *ἐλθόντων εἰς* "ЄPIN, quod in AIPIN corruptum peperit correctionem ineptam *αἵρεσιν.* Aristophanes *Ran.* 877.

ὅταν εἰς ἔριν — ἔλθωσιν.

Lib. XXXVII. 9. inducitur C. Gracchus ita dicens: *οὐ διαλείψω τὸ ξίφος ἀπὸ τῆς πλευρᾶς τῶν συγκλητικῶν δι*HIPH*μένος.* Verum est *διηρμένος.* Qui alicui *intentat* baculum, cultrum, gladium dici solet *τὴν βακτηρίαν, τὴν κοπίδα, τὸ ξίφος διηρμένος.* Quod Xenophon dixit *Cyrop.* IV. 1. 3. *ἀνατεταμένος τὴν μάχαιραν ὡς παίσων πολέμιον* laudans Plutarchus in *Quaestt. Rom.* pag. 273. *f.* dixit: *μέλλων ἀναιρεῖν πολέμιον καὶ τὴν κοπίδα διηρμένος.*

Addam locos pauculos ex primis libris. I. 3. 4. *διὸ* KAI *ἐρριμμένων τῶν τε χρόνων καὶ τῶν πράξεων — δυσπερίληπτος ἡ τούτων ἀνάληψις γίγνεται.* Scribendum *καὶ* Δ*Ιερριμμένων.* Quae variis locis *sparsa* sunt dicuntur *διερρῖφθαι* pro *διεσπάρθαι* XIX. 39. 1. *μετεπέμπετο τοὺς διερριμμένους τῶν στρατιωτῶν.*

Lib. I. 5. 1. *ἀπὸ τῶν Τρωϊκῶν — τίθεμεν ὀγδοήκοντ' ἔτη πρὸς τὴν κάθοδον τῶν Ἡρακλειδῶν, ἀπὸ δὲ ταύτης ἐπὶ τὴν πρώτην Ὀλυμπιάδα* ΔΥCI *λείποντα τῶν τριακοσίων καὶ τριάκοντα.* Scripserat: TPICI *λείποντα.*

ἡ ἅλωσις	anno	1183
ἡ κάθοδος	„	1103
ἡ πρώτη Ὀλυμπιάς	„	776
		327

non 328. Deinde ita pergit: *ἀπὸ δὲ τῆς πρώτης Ὀλυμπιάδος εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ Κελτικοῦ πολέμου ἑπτακόσια καὶ τριάκοντα.* Non accuratissime id quidem, nam sunt anni (776 — 58) numero

718, non 730. Similiter quod addit libros suos *περιέχειν ἔτη δυσὶ λείποντα τῶν χιλίων ἑκατὸν τετταράκοντα*, non id quidem plane verum est, namque inter *τὴν ἅλωσιν* (1183) et initium belli Gallici (58) anni sunt 1125, non 1138.

Lib. I. 30. 7. de paludibus in Aegypto scribit: *ἡ ἄμμος ἐκ τοῦ κατ' ὀλίγον πατουμένη τὴν ἔνδοσιν λαμβάνει καὶ τοὺς ἐπιβάΛΛοντας — παρακρούεται.* Legendum esse apparet *τοὺς ἐπιβ*ΑΙΝ*οντας*.

Lib. IV. 65. 6. *'Αμφιαράου πρὸς "Αδραςον ςασιάζοντος περὶ τῆς* ΒΑCΙΛ*είας*. non de regno contendebant, sed Adrastus bellum cum Thebanis gerere volebat, Amphiaraus nolebat. Lege igitur *περὶ τῆς* CΤΡΑΤ*είας*, ut statim additur: *τῆς δὲ 'Εριφύλης* (quam arbitram ceperant) — *ἀποφηναμένης δεῖν στρατεύειν.*

Lib. IV. 66. 7. *τὸ γὰρ ἐνθεάζειν κατὰ γλῶτταν εἶναι σ ι β υ λ λ α ί ν ε ι ν.* Nihili forma est *σιβυλλαίνειν* et cum analogia pugnans. Corrigendum est *σιβυλλ*ΙΑΝ, ut apud Aristophanem *Equitt.* 61.

ᾄδει δὲ χρησμοὺς, ὁ δὲ γέρων σιβυλλιᾷ.

Lib. V. 2. 3. *ἔνιοι δὲ τῶν ποιητῶν μυθολογοῦσι κατὰ τὸν τοῦ Πλούτωνος καὶ Περσεφόνης γάμον ὑπὸ Διὸς ἀνακάλυπτρα τῇ νύμφῃ δεδόσθαι τὴν νῆσον ταύτην* (*Siciliam*). Pro *ἀνακάλυπτρα* emendandum est *ἀνακαλυπ*ΤΗΡΙΑ. Scribi solebat *ἀνακαλυπ^{τρ}*, ut *δεσμω^{τρ}, θεωρη^{τρ}*, et sim. in quibus indocti scribae errant. Vide quae notavimus ad Harpocrat. v. *'Ανακαλυπτήρια.* Quia scriptura *ἀνακαλυπ^{τρ}* etiam de singulari numero usurpatur fortasse *ἀνακαλυπτήριον* verius est, ut de eadem re scribit Plutarchus in Timoleone cap. 8. *καὶ τὴν νῆσον ἐν τοῖς γάμοις ἀνακαλυπτήριον αὐτῇ δοθῆναι.*

In sqq. scribe *οἱ* ΔΟΚ*ιμώτατοι τῶν συγγραφέων*, nam perinepte editur ΝΟΜ*ιμώτατοι*.

Quod scribit Diodorus V. 3. 4. *ἐν τοῖς περὶ τὴν 'Ιμέραν μέρεσιν τὰς νύμφας θερμῶν ὑδάτων ἀνεῖναι πηγὰς κατὰ τὴν 'Ηρα-*

κλέους παρουσίαν, lucem affert fragmento Aeschyli 31 apud Nauckium:

καλοῖσι λουτροῖς ἐκλελουμένος δέμας
εἰς ὑψίκρημνον Ἱμέραν ἀφικόμην.

sunt enim haec verba Herculis sua itinera per Siciliam narrantis. cf. Diodorum IV. 23. 1. (*Hercules*) *ἐποιεῖτο τὴν πορείαν ἀπὸ Πελωριάδος ἐπὶ τὸν Ἔρυκα. διεξιόντος δ' αὐτοῦ τὴν παράλιον τῆς νήσου μυθολογοῦσι τὰς νύμφας ἀνεῖναι θερμὰ λουτρὰ πρὸς τὴν ἀνάπαυσιν τῆς κατὰ τὴν ὁδοιπορίαν γενομένης αὐτῷ κακοπαθείας.*

Hinc suspicor Aeschylum dixisse ΘΕΡΜ*οῖσι λουτροῖς* pro ΚΑΛ*οῖσι*.

Est in vicinia V. 5. 1. locus Carcini:

λέγουσι Δήμητρός ποτ' ἄρρητον κόρην
Πλούτωνα κρυφίοις ἁρπάσαι βουλεύμασι
δῦναί τε γαίας εἰς μελαμφαεῖς μυχούς.

Mirabile adiectivum est *μελαμφαής* et perinde ineptum ac si quis *lucem atram* vellet dicere. In promtu est reponere *μελαμ*ΒΑΘ*εῖς*, vocabulum Aeschyleum.

Lib. V. 79. 4. *καὶ τὸν τάφον αὐτῶν* (Idomenei et Merionis) *ἐν τῇ Κνωσῷ δεικνύουσιν ἐπιγραφὴν ἔχοντα τοιάνδε·*

*Κνωσίου Ἰδομενῆος ὅρ*Α *τάφον· αὐτὰρ ἐγώ τοι*
πλησίον ἵδρυμαι Μηριόνης ὁ Μόλου.

ὅρα non est *specta*, quod ratio postulat, sed emendandum:

*Κνωσίου Ἰδομενῆος ὁρ*ΑΙΣ (*ὁρᾷς*) *τάφον.*

AD LIBANIUM.

AD TOM. III.

De *Socratis Apologia* in *Mnemosyne* diligenter exposuimus. Restat unus locus, de quo nunc breviter dicemus. Pag. 3. 17. narrat accusatores iudicum in Socratem odio maxime confidere: ἃ γὰρ αὐτὸς ἂν εἴπερ ἐδίκαζεν Ἄνυτος ἐποίει — ταῦτα παρ' ὑμῶν προσδοκᾷ κακῶς ἐλπίζων. διὰ τί; ὅτι πρῶτον μὲν ἐν ὑμῖν οὐκ ὀλίγους ἑώρων πολλάκις ἡσθέντας ὁπότε Σωκράτης τοὺς ἀλαζόνας ἐλέγχοι. Male haeç sunt composita: namque pro ἑώρων exspectaveris ὁρῶ et ὑμῶν οὐκ ὀλίγους pro ἐν ὑμῖν. Non tamen mendosus locus est sed excidit aliquid sic fere supplendum: ἐν ὑμῖν οὐκ ὀλίγ(ΟΙ ΚΑΘΗΝΤΑΙ), οὓς ἑώρων πολλάκις ἡσθέντας κτἑ. *Non pauci in consilio sedent, quos saepe videbam Socratis argumentationibus delectari.*

Libanius III. 94. 7. τί λέξει πρὸς ἰατροὺς ὁ νόμος; — ἐρεῖ τοίνυν ὁ νόμος· ἔρχου μὲν ὁ σώζειν τέχνην ἔχων καὶ λέγε τι καθεζόμενος καὶ λέγοντος ἄκουε. Vitium est in καθεζόμενος, nam quid refert sedensne an stans medicus cum aegroto loquatur? Excidit praepositio et corrigendum ΠΑΡΑκαθεζόμενος, quod proprium in hac re verbum est *aegrotanti in lecto decumbenti* ASSIDERE, ut pag. 98. 3. ἀλλὰ νῦν οὐ τὰ πάθη τοὺς ἰατροὺς τοῖς ἄρχουσιν εἰσάγει, ἀλλ' οἱ μὲν ἔρρωνται, οἱ δὲ παρακάθηνται.

Similiter IV. 164. 20. νοσοῦντι παρεκαθήμην· τῶν αὐτῶν ἀρρωςῶν ἀπήλαυον, ubi ἀπΕλαυον scribendum. Perpetuus ferme hic scribarum error est ut ἀπήλαυον et ἀπήλαυσα substituant formis probis, ut παρηνόμουν pro παρΕνόμουν.

Libanius III. 109. 3. *ἔϛι δὲ κέρδος — τὸ περὶ τοιούτων διειλέχθαι κἂν μὴ τὸ ΠΕπεισόμενον ᾖ.* Scrib. *πεισόμενον.* Barbarum est *πεπείσομαι,* et requirit dicendi usus futurum simplex ut in *ὁ δ' ἐπιτρέψων ἐϛὶ τίς;* et similibus. Sic pag. 402. 6. *ὁ γὰρ οὐκ ἐάσων οὐδ' ἐπιτρέψων ἀλλ' ἀντικρούσων καὶ διακωλύσων — πλησίον.* Compara Demosthenem pag. 198. 25. *εἰ δ' ἄρα καὶ λέγει τις — ἀλλ' οἵ γε πεισόμενοι τούτοις οὐκ εἰσίν.*

Libanius III. 116. 4. *ἀλλ' εἰς τοῦτο, φησὶν, ἥκει.* Supple *εἰς* ἜΘΟΣ *τοῦτο ἥκει, usu receptum est,* ut post pauca: *πολλὰ μὲν εἰς ἔθος ἥκει κακῶς, πολλὰ δὲ πέπαυται.*

Libanius III. 118. 12. *ἦν μέν ποτε δώρων τὰ τοιαῦτα δεῖπνα καθαρὰ, ἔπειτα εἰσέπΕσε δῶρα καὶ ὁ δαιτυμὼν ἀπῄει τι φέρων οἴκαδε.* Non est huius loci verbum *εἰσπεσεῖν,* at tu scribe *εἰσέπ*ΑΙ*σε.* Proprie *εἰσπαίειν* et *ἐπεισπαίειν* dicuntur aut homines importuni et molesti aut res vitiosae et improbae. vide quae Koenius et alii collegerunt ad Gregor. Corinth. pag. 403. Recte Hesychius Ε*ἰσπεπαικότες: εἰσπεπηδηκότες,* in quo verbo *lasciviae,* aut *protervitatis* aut *impudentiae* notio inest. Sic pro *ἐκπηδᾶν ἐκπαίειν* dicebant et *διεκπαίειν.* Passim *ἔπαισεν* in *ἔπεσεν* corrumpi docebit Koenius l.l.

Questus Libanius pag. 123. 13. de conviviorum flagitiis, quibus iuventutis mores depravarentur, *οἰήσεται μέν τις* (inquit) *περὶ δείπνων εἶναι τὸν λόγον, ἔϛι δὲ ὑπὲρ τῆς πόλεως. — σωτηρία μὲν γὰρ αὐτοῖς* (l. *αὐτῇ*) *ἐκ τῆς τῶν τὰ κοινὰ διοικούντων ἀρετῆς, ὁ ἔρως δὲ* (optime Reiske *ὄλεθρος δὲ*) *εἴ τις αὐτοῖς ἀπὸ τῆς πρώτης ἡλικίας παρακολουθοίη ψόγος. ὅταν γὰρ ᾖ τι τὸ κωλῦον ὑπὲρ τῶν πραγμάτων δια*ΓΙΓΝ*εσθαι καὶ κυροῖ τὰ τοῖς ἄρχουσι δοκοῦντα κἂν ὦσι δωροδόκοι, πῶς οὐ μεγίϛη ταῦτα τῇ πόλει βλάβη;* Ultima sensu vacua sunt, sed sententia loci facile veram lectionem aperit, quae haec est: *τὸ κωλῦον ὑπὲρ τῶν πραγμάτων δια*ΛΕ*γεσθαι καὶ κυρ*ΟΥΝ *τὰ τοῖς ἄρχουσι δοκοῦντα.* Iuvenilium flagitiorum conscientia prohibet quo minus libere de rep. loquantur, et magistratuum largitione corruptorum iniuriis eant obviam. *δεῖ δὴ* (ita pergit) *μεγίϛην πεποιῆσθαι τῶν παίδων τὴν πρόνοιαν ὅπως — ἐλευθέρᾳ πολιτεύωνται τῇ γλώττῃ.*

Libanius III. 124. 6. νῦν δέ εἰσιν οἱ τοῖς παισὶ πορευομένοις λέγουσιν· ἄγε ὀπίσω ὡς πλεῖστα φαγήσεται, ὅπως προσθήσει ταῖς σαρξὶν εἰς κόρον, ἄγε ὅπως μηδὲν ἐπιλείψῃ τῶν ἐπὶ μεγέθει γαστρὸς φιλοτιμουμένων. Emenda: ἄγε ὅπΩC (sic Reiske) ὡς πλεῖστα φάγῃ, ἄγε ὅπως προσθήσειC ταῖς σαρξὶν εἰς ὌΓΚον.

Post pauca pag. 125. 4. supple βουλοίμην (ἊΝ) ἀνάγκῃ φρονῆσαι βέλτιον.

Lacuna est apud Libanium III. 127. 12. non magno labore sarcienda in his: προσδοκίας οὔσης ἐμὲ κεκλήσεσθαι παρ' αὐτοῦ διὰ τῶν ἡμεροδρόμων ἀλλήλοις ἀπάντων ΔΕ ἀναστρεφόντων. sententia duce emergunt haec verba: τῶν ἡμεροδρόμων ἀλλήλοις ἀπαντών(ΤΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΜΕΝ ἸΟΝΤΩΝ) ΤΩΝ δὲ ἀναστρεφόντων. *Cursores ultro citroque commeabant: ibant alii, alii redibant.* Vocula ΔΕ et lacunam indicavit et lacunae supplementum.

Libanius III. 128. 12. ἡγούμεθ' οὖν — τὸν κορυφαῖον τῆς στρατιᾶς κελεύσειν τοῦτον (filium meum) ἈΝέχεσθαι. Leg. Δέχεσθαι.

Pag. 138. 8. καὶ κατέστησεν ἐν θρόνῳ τὸν πατέρα συνέχει. Legendum esse κατέστησεν ἐν ΦΟΒΩΙ τὸν πατέρα συνεχεῖ, et confundi φόβος — φόνος — φθόνος — θρόνος ostendimus in *Mnemos.* 1875. pag. 246.

Libanius III. pag 139. 1. τοῦτον δὴ τὸν Ἰουλιανὸν ἐπειδή τις εἶπεν ὡς Λουκιανὸν κομίζειν Ἀδοξίᾳ τῷ δικάζοντι δεσμωτηρίῳ παρέδωκεν. Corrig. κομίζειν ἋΑ ἜΔΟΞΕ τῷ δικάζοντι. Cf. pag. 141. 10 εἰ γὰρ δὴ τὰ μάλιστα τῶν ἐν τῷ δικαστηρίῳ ῥηθέντων ἢ πραχθέντων μηνυτὴς οὗτος ἐγένετο πρὸς Λουκιανὸν οὐκ ἀπόρρητα ἐξέφερεν.

Libanius III. 161. 8. τοῦτ' αὐτὸ καὶ τὸ κατασκευαζόμενον ἦν γενέσθαι καταγελάστους ἡμᾶς. τοῦτ' οὖν τιμὴν Ποιήσεταί τις; Expuncta literula legendum ΟΙήσεταί τις; *Ecquis hoc honorem esse* PUTABIT?

Libanius III. 168. 10. ἀλλ' ἐκεῖνο φιλοῦντος, εἰπέ μοι, τὸ φυγεῖν δικάσαι τηνΔΙ ἐν ᾗ διὰ τὴν τῶν Ἀδίκων ἰσχὺν ᾔδει μοι

θησόμενος. Erat scriptum *μυθησόμενος*, Codex optimus dedit ΜΟΙ *θησόμενος*. Reiske: „*in lectionem quidem μοι θησόμενος olim quoque ipse incideram, sed ut gallina caeca granum invenit; nesciens veram rei rationem, quam ne nunc quidem teneo.*" Omnia erunt perspicua sic scripta: *τὸ Φυγεῖν δικάσαι τὴν δί*ΚΗΝ, *ἐν ᾗ διὰ τὴν τῶν δικ*ΑΙ*ων ἰσχὺν ᾔδει μοι θησόμενος*. Appellantur *τὰ δίκαια* noto usu argumenta, quibus causa probatur, et *ᾔδει μοι θησόμενος* (*τὴν ψῆφον*) est *sciebat se secundum me esse iudicaturum.* Omnem dubitationem eximet locus Tom. I 530, 4. *τῷ δὲ νομίζειν ἐκεῖνον αὐτῷ θήσεσθαι*, id est *secundum se sententiam esse laturum.*

De eadem causa dicit Libanius III. 183. 10. *τὴν δίκην, ἀφ' ἧς ἣν ἂν ἡμῖν κριθείσης διαφυγεῖν ζημίαν ἄδικον, οὔτ' εἰσήγαγεν οὔτ' ἔκρινεν ὁρῶν τῶν 'Αδίκων τό τε πλῆθος τό τε σχῆμα. δίκαιον μὲν γὰρ εἶχον οὐδέν*, ΠΟΛΛΟΙ *δὲ ἦσαν*. Quinam hi sunt qui dicuntur *πολλοὶ εἶναι*? Nempe Libanii *adversarii*. Itaque apparet veram lectionem esse hanc: *ὁρῶν τῶν* 'ΑΝΤΙ*δίκων τὸ πλῆθος*.

Libanius III. 186. 21. *καὶ νῦν εἰ ἐπανήκων — λεῖον αὖθις καὶ ἀπράγμονα τῷ πατρὶ καταςήσεις τὸν βίον, σπεῦδε, μὴ μέλλε.* Non satis apte componuntur *λεῖον καὶ ἀπράγμονα βίον*. Non solent enim imaginem venuste inchoatam deserere. Itaque suspicor dedisse Libanium *λεῖον καὶ ἀ*ΚΥ*μονα*. *Βίος ἀκύμων* quam sit frequens ostendit Wyttenb. ad Plut. *Moral.* pag. 8. A.

Pag. 190. 6. *πολλοῖς γε ἥδιόν ἐςιν ἂν ἢ τισιν αἰτιᾶσθαι.* Leg. *ἥδιον ἑςιᾶν ἢ τισιν ἑςιᾶσθαι*. *Mnemos.* 1874. pag. 407.

Libanius III. pag. 191. 4. *τὸν πατέρα* ΤΕ ΛΕΓΩΝ *καὶ οἷα ἠδικημένος οἷα ποιοῦντα τὸν παῖδα ὁρᾷ τὸν ἑαυτοῦ*. Corrig. *τὸν πατέρα* 'ΕΛΕ*ῶν οἷα ἠδικημένος κτέ*.

Pag. 196. 5. *ἀλλ' οὐδὲ Δημοσθένης ὁ Παιανιεὺς ἐν τῇ τῶν ἐπιτρόπων ἀδικίᾳ — ἐθρήνει, ἀλλ' — ἔμελλεν εἰς ἄνδρας ἥκων δείξειν ἀΦόβ*ΩC *καὶ τοῖς ἄλλοις ὡς οὐκ ἀκίνδυνα ἐτρύφων.* Imo vero 'Α*Φόβ*ΩΙ *tutori suo.*

Libanius III. 196. postquam dixerat Peleum senem vicinorum iniuriis vexatum tamen Achillem a bello non retraxisse addit: *οἶδ' ἐν οἷς Πηλεὺς καὶ πολλοὺς ἑτέρους εἶναι συγγενεῖς τῶν τῇ Τροίᾳ προσεδρευσάντων.* Mendosum est *οἶδ'*. Excidit syllaba et sic legendum: ΟΙου (*οἵου*) *δὲ ἐν οἷς κτἑ.* PUTA *in iisdem malis in quibus Peleus esset multos etiam alios fuisse.*

Post pauca scribe *ᾧ τοσαύτη πρόφασις ἀποπλεῖν ὑπῆν τὰ* (pro *ὑπῆντα*) *περὶ τὸ γέρας καὶ τὴν ὕβριν.* Tum *"Ετι τοίνυν* pro *εἶτι.*

Libanius III. 197. 13. *ἐδείκνυον — τῶν ἀμηχάνων ὃν τῷ σοφιστῇ πρὸς ὑμᾶς ἐπὶ τοῖς πεπραγμένοις γενέσθαι ποτ' ἂν φιλίαν. 'Εῶμεν δὲ πολλὴν καὶ μεγάλην.* Luce clarius est pro *'Εῶμεν* emendandum esse *Θῶμεν*, *ponamus.*

Libanius III. 197. 18. *θησαυροῦ μὲν κωλυόμενοι τυχεῖν οὐ πρᾴως τοῦτ' ἂν ἡγεῖσθε, λόγων δὲ [κωλυόμενοι τυχεῖν] πρᾴως ἀξιώσετε φέρειν.* *Aequo animo ferre* est *πρᾴως φέρειν*, non *ἡγεῖσθαι*, quamobrem corrige *οὐ πρᾴως τοῦτ' ἂν* 'ΗΝΕΓΚΑΤΕ. Deinde expunge male repetita *κωλυόμενοι τυχεῖν.* Libanius cui multum placent ellipses etiam paullo duriores, non potuit ea verba tam inficete iterare et auditoribus vexare aures.

Pag. 198. 8. *φέρεις οὗτός τις δεῦρο βαδίζοντος λαβόμενος ἤρετο. σὺ δὲ δὴ τί μαθὼν ταύτην ποιῇ τὴν ὁδόν;* Leg. *φέρ' εἴ σού τις δεῦρο βαδίζοντος λαβόμενος ἤρετο· σὺ δὲ δὴ τί* Π*αθὼν ταύτην ποι*ΕΙ *τὴν ὁδόν.* *Mnemos.* 1874. pag. 407.

Pag. 199. 24. *πάντα τὰ ὄντα — κἂν εἴ τι ποθὲν ἕτερον γένοιτο.* Leg. ΠΡΟΣ*γένοιτο*, et pag. 203. 2. *ἀλλ' ἣν μένῃς ὁπόσον ἄξιον καὶ τῆς τέχνης ἀεί τι λαμβάνῃς.* imo vero *ἀεί τι* ΠΡΟΣ-*λαμβάνῃς.*

Libanius III. 200. 13. *λόγος δὲ καὶ τοὺς θεοὺς ταύτην τῶν ἀγαθῶν ζητεῖν παρὰ τῶν ἀνθρώπων τιμὴν ἀντ' ἀργυρίου καὶ χρυσίου τοὺς πόνους.* Expressit versiculum Epicharmi apud Xenophontem in *Memorabilibus:*

τῶν πόνων πωλοῦσιν ἡμῖν πάντα τἀγάθ' οἱ θεοί.

Libanius III. 202. 3. *μηδ' ὧν κατηγορήσεις ὕστερον ταῦθ' ὡς καλὰ ποίει νῦν μηδ' ἀπελθόντα πόθει χρόνον* TON *ἀντὶ τοῦ παρόντ*OC *χρήσασθαι.* Sententia requirit: *μηδὲ* TON *ἀπελθόντα πόθει χρόνον ἀντὶ τοῦ* TΩI *παρόντ*I *χρήσασθαι.* Necessarius est in his articulus: *ὁ ἀπελθὼν χρόνος*, *ὁ παρών*, *ὁ μέλλων* Euripides in suavissimo fragmento apud Stobaeum:

ὅστις νέος ὢν Μουσῶν ἀμελεῖ
τόν τε παρελθόντ' ἀπόλωλε χρόνον
καὶ τὸν μέλλοντα τέθνηκεν.

Videndum autem sitne *ἀπελθόντα* sanum an ΠΑΡ*ελθόντα* ex communi usu reponendum.

Libanius III. 203. 9. *ἀντίθες τοῖς νῦν ἀνιαροῖς καὶ τοῖς τοῦ πατρὸς δάκρυσιν. οὐ γὰρ ἀπιστῶ τήν τε ἐξάξουσάν σε παρ' ἡμῶν μετ' εὐφημιῶν ἡμέραν τήν τε εἰς τὴν τῆς Ἰσῦς πόλιν εἰσάξουσαν* [*ἡμέραν*]. Scribe: *ἀντίθες* TOINΥN *τοῖς νῦν ἀνιαροῖς — δάκρυσιν* (*οὐ γὰρ ἀπιστῶ*) *τήν τε ἐξάξουσαν κτέ.* Praeterea expunge repetitum *ἡμέραν*, quod cuius tandem aures ferre possunt?

Post pauca insere *ὅτι* in his: *δῆλον γὰρ* (*ὅτι*) *ἐντεῦθεν ἄρξῃ τῶν ἄθλων.*

Libanius III. 204. 5. *τίς ἔσῃ — κοινῇ πρὸς Ὅρον* (correximus alibi *Θρόνον*) *ἀγόμενος; τίς πλατεῖ διδασκάλ*ΩI *τὸ μεταχωροῦν δεχόμενος*; Inepto errore *διδασκάλῳ* scriptum est pro *διδασκαλ*ЄI*ῳ*. Deinde pro *ὁ δὴ πτήξας — ἢ Φιλονεικῶν* legendum: *ὁ δ'* Ἢ *πτήξας — ἢ Φιλον*I*κῶν.*

In fine orationis sine sensu editur *τῶν ταῦτα* ΛΑ*λούντων οὐκ ἀπορήσει.* Reposuimus olim *τῶν ταῦτα* 'ΑΓΓЄ*Λούντων.* Certum est *futurum* requiri; certa est sententia: *non deerunt qui haec patri defuncto nuncient.* Certa est igitur correctio 'ΑΓΓЄ*λούντων* pro ΛΑ*λούντων.* In vetusto libro supererat *τῶν ταῦτα* *** ΛΟΥΝΤΩΝ.

Ipsa rei natura in hac locutione futurum postulat. Pauca quaedam exempla vide I. 247. 12. *οὐκ ἀποροῦσι τοῦ δώσοντος.* I. 265. 8. *τῶν ὑμνησόντων οὐκ ἠπόρει.* I. 472. 10. *τῶν βοηθησόντων ἀπορεῖν.* II. 141. 20. *τῶν συλληψομένων οὐκ ἀπορήσει.* II. 404. 11. *ἠπόρητε — τῶν συνοργιουμένων.* III. 27. *τῶν κωλυσόντων οὐκ ἀπορήσει.* Hinc parata est correctio IV. 392. 7. *ἠπόρουν*

τῶν ὑποδεΧομένων, imo vero *τῶν ὑποδεξομένων*, ut IV. 686. 4. *οὐδὲ Φόβος μὴ — τῶν ὑποδεξομένων ἀπορία γένηται.*

Acuta et felix est Reiskii emendatio pag. 212. 12. *καὶ τίς σοι ταῦτα Βάκις, τίς 'ΑμΦίλυτος ὅτι καὶ γηράσεις καὶ ἄρξεις καὶ ὧν* ΗΙΔΕ (*ᾖδε*); In libris est *καὶ ὧν* "ΗΔΗ.

Libanius III. pag. 220. 7. *κιόνων τῶν ἴσων ἀξιουμένων.* Corruptum est *κιόνων*. Hic aqua haeret Reiskio: „*quibus de columnis loquatur, inquit, non perspicio; vel* de statuis; *facile enim fieri possit ut Libanius κίονας appellet eos, quos alii ἀνδριάντας.*" Hoc quidem nullo modo fieri potuisse palam est, sed factum est ut scriba ΚΙ*όνων* daret quum ЄΙΚ*όνων* deberet. Non raro sic *εἰκών* et *κιών* inter se confusa vidi. Cf. pag. 213. 10. *ὑπὲρ βασιλείων εἰκόνων, ὥσπερ ἔχουσιν αὐτοῖς χειμαζομένοις λιμένας.* et II. 250. 4. *εἰκόνος σῆς ἀντειλημμένους ἀπέσπα.*

Libanius III. 222. 15. *οὐδὲ γὰρ τὰ νῦν ἐπέπρακτο ἂν ἕνεκά γε θανάτων.* adscripsit aliquis: *εἴπερ ἦν τι τοσοῦτον ἐν τοῖς θανάτοις.* Recte interpretatur quisquis est quid sit *ἕνεκά γε θανάτων*, sed erant haec in margine ponenda, ne Libanius bis idem diceret primum exquisite et *ἀττικῶς*, deinde *τοῖς ἐπιτυχοῦσιν ὀνόμασιν*, ut omnes loquebantur.

Libanius III. 224. 4. *πολὺ τὸ τοῦ Δημοσθένους ἐν στόμασι· νὴ τὸν Δία· ἔδει γὰρ τὸ καὶ τὸ ποιῆσαι καὶ τὸ* (add. ΚΑΙ ΤΟ) *μὴ ποιῆσαι.* Saepius sic dixit Demosthenes: notissimum omnium est in oratione *de Corona: εἰ τὸ καὶ τὸ ἐποίησεν ἄνθρωπος οὗτος οὐκ ἂν ἀπέθανεν.*

Libanius III. 224. 9. *ὃ δὴ καὶ καθεῖλε τὴν βουλὴν καὶ μικρ*ΟΝ *ἐκ μεγάλ*ΩΝ *ἐποίησε, τὸ μὴ ταῦτα Φρονεῖν, τὸ μὴ συμπ*Ο*νεῖν, τὸ μὴ τῶν αὐτῶν ὀρέγεσθαι, τὸ μὴ συνεστάναι, τὸ διῃρῆσθαι, τὸ διακεκόΦθαι, τὸ πολλὰς εἶναι τὴν μίαν, τὸ τὰ τοῦ λέγοντος ἐν τοῖς δικαστηρίοις ὑπὸ τῶν οὐ λεγόντων διὰ τῶν προσώπων ψέγεσθαι μετὰ σιγῆς, τὸ τὸν ὑβριστὴν ἄρχοντα τῶν ἐπαινούντων εὖ πο*Ι*εῖν.* corrige: *μικρ*ΑΝ *ἐκ μεγάλ*ΗC *ἐποίησε*, tum *τὸ μὴ ταὐτὰ Φρο-*

νεῖν, τὸ μὴ συμΠΝεῖν, et in fine τῶν ἐπαινούντων εὐποΡεῖν, id est πολλοὺς ἔχειν τοὺς ἐπαινοῦντας.

Non ita (sic pergit) *faciebant antehac*, ἀλλ' — ὁ παροινῶν ἄρχων εἰς ὁντινοῦν εἰς ὅλην ἐδόκει τοῦτο ποιεῖν καὶ τὸ κοινὸν σχῆμα πλέον ἜΧΕΤΟ πρὸς ἀλλήλους ἐγκλημάτων. Emenda: πλέον ἼCΧΥΕ ΤΩΝ πρὸς ἀλλήλους ἐγκλημάτων.

Sequitur: ΟΙ δὲ νῦν, χθὲς — μετὰ μεσημβρίαν συγκαθήμενοι τὴν ἐν ὑπαίθρῳ κατειληφότες ὉΔΟΝ λόγοις ἐχρώμεθα κατὰ τῶν ἠσελγημένων. Scribendum: Τί δὲ νῦν; χθὲς κτέ. Deinde pro absurdo ὁδόν substitue τὴν ἐν ὑπαίθρῳ κατειληφότες ἝΔΡΑΝ.

Pag. 225. 17. σημεῖον δέ· ἐκφανέντες γοῦν ἑσπέρας οὔτ' αὐτοὶ πρόφασιν ἔλεγον, ἐκείνους τ' ᾐτιῶντο. Quis nescit ubi praecedit σημεῖον δέ sequi oportere ἐκφανέντες ΓΑΡ ἑσπέρας?

Pag. 230. 14. πολλὰ μὲν τοιαῦτα ἀπὸ Θρᾴκης ἐφοίτα, ἦλθε δέ τινα καὶ ἀπὸ [Ταρσῶν] πόλεως, ἧς διὰ μέσης ἔρχεται Κύδνος ὁ ποταμός. Quod eleganter Libanius omisso urbis nomine dixerat vitiavit sciolus qui Ταρσῶν de suo addidit.

Libanius III. 233. 13. describens crudelissimum supplicium ῥάβδων, inquit, ἐπὶ γῆς ἑωρῶντο φάκελλοι· τῶν δὲ ἀεὶ ταῖς πληγαῖς τριβομένων ἀπορριπτουμένων ἑτέρων ἀκραιφνῶν ἔδει. ταὐτὸ δ' ἦν καὶ περὶ τοὺς τύπτοντας τὸν ἀπειπόντα ἀΔμῆτος ἐκδεχομένου καὶ δέκατος ὁ τελευταῖος ἦν. Pro ἀδμῆτος, quod nihil est, alii ἄτμητος exhibent, quod est multo peius. Corrige ἀΚμῆτος. Inde ab Homero *integri*, qui fessis subeunt, appellantur ἀκμῆτες.

Pag. 238. 17. ὁ Ἱϵρὸς εἶτα Μίδας. Leg. ὁ Ἶρος. *Mnemos.* 1874. pag. 408.

Libanius III. 239. 1. τίς γὰρ οὕτως ἢ παῖς ἢ ἀνὴρ ἀνόητος ὃς οὐκ ἂν ῥᾳδίως τοῦτον καταΛΑΒοι τὸν λόγον; Revocandum est verbum de palaestra καταΒΑΛοι.

Libanius III. 239. 9. ἢ καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐκκόψας ἠξίωσας ἄν μοι κεχαρίσθαι δοκεῖν τῷ μὴ καὶ τὴν γλῶτταν προσαφαιρῆται. Pro foedo barbarismo προσαφαιρῆσαι repone πρὸς ἀφῃρῆσθαι. Aut hoc enim dici debebat aut πρὸς ἀφελέσθαι.

Libanius III. 241. 15. *ἀλλ', οἶμαι, προφάσΕΙς μὲν οἱ μῆνες, τὸ βούλημα δ' 'ΕτυπτΕΝ ἐν Μάλχῳ τοὺς Μάλχου κηδομένους.* Scrib. *πρόφασΙC μὲν — βούλημα* ΔΕ *τύπτΕΙΝ.*

Libanius III. 245. 18. *ὅλως δὲ εἰ τούτΩΙ ὑπακουσόμεθα Φόβῳ, τί τῶν ἁπάντων οὐ χαριούμεθα* [*Φόβῳ*]; Infeliciter Reiske: *τούτῳ* — ΤΩΙ *Φόβῳ* coniecit. At tu scribe: *εἰ τοῦ*ΤΟ *ὑπακουσόμεθα*, et sequens *Φόβῳ* et auri et sententiae molestum (inepte enim coniunguntur *χαρίζεσθαι* et *Φόβῳ*) una litura dele.

Pag. 246. 4. *τὸ δ' ἀφανὲς ἐκ τοῦ φανεροῦ λαμβάνει κατ' Ἰσοκράτην κρίσιν.* Repetita syllaba lege *κατ' Ἰσοκράτην* ΤΗΝ *κρίσιν.* Isocrates pag. 9. c. *τὸ γὰρ ἀφανὲς ἐκ τοῦ φανεροῦ ταχίστην ἔχει τὴν διάγνωσιν.*

Libanius III. 251. 15. *ποιήσει δὲ μέχρι ἂν εἴη γένος ἀνθρώπων.* Soloecum est *εἴη*. Leg. *μέχρι ἂν* ἯΙ, ut in noto loco Thucydidis.

Pag. 260. 20. *οὐχ ὁρώμενος — μόνον ἀλλὰ κἂν εἰς οὓς ἀφίκηται.* Leg. *κἂν εἰς ο ὖ ς ἀφίκηται* ostendimus in Praefat. ad *Var. Lectt.*

Libanius III. 266. 14. *ὁ γάρ τοι διδάσκαλος ἅμα τ' ἐξήτησεν ἃ μὴ χρὴ καὶ τὸ εἶναι τοῦ νέου κύριος ἀπολώλεκεν.* Graeculi pro *αἰτεῖν* dicebant *ζητεῖν*, ut pag. 263. 3. *διὰ τί γὰρ ἐζήτει* (*petebat*) *παρ' ὑμῶν ἃ μὴ παρ' αὐτοῦ;* Praeterea *ἐζήτησα* et *ἐξήτησα* (*ἐξῄτησα*) sexcenties confunduntur. Itaque scrib. *ἅμα τ' ἐ*Ζ*ήτησεν ἃ μὴ χρή.*

Libanius III. 267. 5. *ὅπως ἐπ' ἐξουσί*ΑΙ *τρυγῶσιν.* Graeci eo sensu constanter dicebant *ἐπ' ἐξουσί*ΑC. et sic saepissime et apud alios et apud Libanium legitur.

Increpans Libanius III. 269. 2. studiosae iuventutis gregem, *ἡ δ' ὕβρις αὕτη*, inquit, *ἔλαττον ἐκ μείζονος δύναται ποιεῖν τὸ ποίμνιον.* Paedagogus enim parentibus suadebit ut filios suos alio mittant *ἀξιόπιστος δ' ἂν εἰκότως ὁ παιδαγωγὸς εἴη πλαττό-*

μενος μὲν τῶν ἐνταῦθα ἐρᾶν, τὸ δὲ τοῦ νέου σύμφορον πρότερον ἄγΩΝ. Mirifice haec confusa sunt ut exeat absurda sententia. Repone πλαττόμενος 'ΕΡΑΝ μὲν τῶν ἐνταῦθα, τὸ δὲ — ἄγΕΙΝ. Simulat enim et hoc et illud.

Libanius III. 269. 10. ἀλλ' ἔα ΤΟΥμὸν εἰ δοκεῖ· σκεψώμεθα δὲ πάλιν τὸν ἀναρριφέντα. Eleganter et ἀττικιστὶ Libanius dixerat: ἀλλ' ἐᾶΤΕ τοὐμόν. ut Aristophanes in Lysistr. 592.

καὶ θἠμέτερον μὲν ἐᾶτε.

Tum scribe ἀναρριΦΘέντα. Τοὐμόν sic positum apud Libanium non est infrequens. Inducit, ut vidimus, Iulianum moribundum ita dicentem πᾶν τοὐμὸν ἀγνοεῖτε. Sic et III. pag. 173. εἰκότως τοὐμὸν ἐν οὐδενί. IV. 652. 12. τὸ δὲ ἡμέτερον ἄφες. et aliis locis.

Libanius III. 272. 1. μηδενὸς 'ΑΝΔΡΩΝ παροξύνοντος. Scriptum erat 'ΑΝ͞ΩΝ id est ἀνθρώπων. Homericum est ἀνδρῶν pro ἀνθρώπων dicere, θεῶν ἠδὲ καὶ ἀνδρῶν. Dicebant οὐδεὶς ἀνήρ, non ἀνδρῶν, et in his ubi mulieribus nihil erat loci. Itaque verum est μηδενὸς ἀ ν θ ρ ώ π ω ν παροξύνοντος.

De patre Constantini Magni scribit pag. 278. 14. ὄντων γὰρ αὐτῷ παίδων πλειόνων ΕΙΔΕ ΤΟΝ ἀκριβέστερον τῆς βασιλείας φύλακα. Luce clarius est rescribi oportere: ΕΙΛΕΤΟ (*delegit*) τὸν ἀκριβέστερον κτέ.

Libanius III. 279. 1. εἰ μὴ καὶ τῶν πόνων φ α ν ῇ τ α ι κληρονόμος ἀδικήσειν ἐνόμιζεν. Barbarum est φανῇται. Itaque correctores veteres φανείη coniecerunt, sed vera lectio est φανεῖται. Perinde bene dicitur φανοῦμαι et φανήσομαι.

Pag. 297. 1. πολλοῖς μὲν τροπαίοις ἐκεῖνος 'ΕΓγέγραπται. Scrib. 'ΕΠΙγέγραπται.

Libanius III. 301. 3. οὐ γὰρ ἀπέκτεινε λαβὼν ὥσπερ οἱ Κερκυραῖοι τοὺς ἐξ 'ΕπιδΑΥΡου Κορινθίων οἰκήτορας. Corrige ἐξ 'ΕπιδΑΜΝου. Notissima res est ex Thucydide.

Libanius III. 303. 23. *πάλαι ἐξῆλθε ϛρατόπεδον Σκυθικὸν τῇ μὲν Ῥωμαίων χειρὶ συμβαλούμενον, τῇ δὲ δυνάμει Περσῶν ἀντιταξόμενον.* Vitium est in *συμβαλούμενον.* Qui *arma* cum Romanis *consociant* non dicuntur *συμβάλλεσθαι τοῖς Ῥωμαίοις*, sed *συμμάχεσθαι.* Itaque emendandum *συμμαχούμενον.* Confusis de more *μ* et *β* error errorem peperit.

Libanius III. 309. 8. *μόνος δὲ βοήσας μένειν ἢ διώκειν μηδὲ εἰς πρόδηλον ὠθεῖσθαι κίνδυνον.* Absurdum est imperatorem militibus suis imperare *μένετε ἢ διώκετε.* Simulabant hostes se fugere *ὑπάγοντες τοὺς διώκοντας εἴσω βελῶν ὡς ἂν ἐκ μετεώρου τοξεύοιντο* pag. 308. 26. Sensit cautus imperator ac retinuit suos *βοήσας* ΜΗ *διώκειν.*

Libanius III. 309. 10. *νῦν δὴ καὶ πλέον ἄγαμαι τῆς γνώμης τὸν ποιητὴν ἣ* ΠΟΛΛΩΝ *χειρῶν ἰσχυρότερον εἶναί φησι βούλευμα σοφίας μετέχον.* Propter *πολλῶν* praecedens scribendum *φησιν* ἝΝ *βούλευμα.* Quis nescit Euripideum:

σοφὸν γὰρ ἓν βούλευμα τὰς πολλὰς χέρας νικᾷ.

Libanius III. 310. 13. *οὐκ ἔφθησαν τῷ τείχει τὰς χεῖρας προσενεγκόντες καὶ καθῄρητο [τὸ] πᾶν ἐξ ἐπάλξεων εἰς πρώτην κρηπῖδα.* Expunge importunum *τό* ex praecedente syllaba natum.

Pag. 314. 11. *οὐ ῥαψῳδῶν εἰς μῆκος λόγ*ΟΝ *μάταιον, ἀλλ' εἰς βραχύτ*ΗΤΑ *ῥημάτ*ΩΝ *ὄγκον κατακλείων πραγμάτων.* Scribe *εἰς μῆκος λόγ*ΩΝ et *εἰς βραχύτ*ΑΤΑ *ῥήματ*Α.

Libanius III. 314. 27. *μεγίϛοις μὲν ἀεὶ κατορθώμασιν* ἘΓ*γεγραμμένος, μέγα δὲ οὐδὲν οὐδεπώποτε φθεγξάμενος.* Noto usu requiritur ἘΠΙ*γεγραμμένος.* cf. pag. 297. 1.

Proprie *ἐπιγράφεσθαι* et *ἐπίγραμμα, ἐπιγραφή, τὴν ἐπιγραφὴν τῶν ἔργων λαμβάνειν* dicuntur de eo, cuius nomen aut in arcu triumphali aut in templi fastigio aut quolibet alio monumento rerum ab eo gestarum ad perpetuam memoriam inscribitur. Saepius id Constantio obtigit teste Ammiano Marcellino XXI. pag. 202. *„triumphales arcus ex clade provinciarum sumtibus*

magnis erexit (Constantius) *in Galliis et Pannoniis titulis gestorum affixis.* Hinc Libanius dixit III. 297. 1. πολλοῖς τροπαίοις ἐκεῖνος 'ЄΠΙγέγραπται, et pag. 314. 27. μεγίστοις ἀεὶ κατορθώμασιν 'ЄΠΙγεγραμμένος.

Simili modo dixit IV. 731. 10. εἰδὼς οἵων ἐφ' οἵοις ἔργοις ἐπιγραμμάτων τεύξεται. Saepe et figurate dicitur de eo, ad quem auctorem aliquid refertur. vid. Wyttenb. *Epist. Crit.* pag. 31. et *Mnemos.* 1860. pag. 262. Sic Iulianus dixit pag. 267. B. οὐκ ἀλλοτρίοις ἐμαυτὸν ἐπιγράφων, *non rebus alienis meum nomen inscribens*, id est non mihi tribuens quae alii gesserunt.

'Εγγράφεσθαι contra semper est *in tabulas referri.* Miscentur haec saepe inter sese ut apud Demosthenem orat. 58. 48. 'Εγγράφειν recte legitur apud Libanium III. 314. 13. εἰς μὲν τὸν τῶν ἐπιτηδείων κατάλογον οὐδένα προπετῶς ἐγγράφων, οὓς δ' ἐγγράψειεν ἅπαξ οὐκ εἰδὼς ἐξαλείφειν.

Si quis scire vult unde sit natum nomen Francorum audiat Libanium III. 317. 4. ἐστι γένος Κελτικὸν οὕτως εὖ πεφραγμένον — ὥστ' — ὀνομάζονται ΦΡΑΚΤΟΙ. οἱ δ' ὑπὸ τῶν πολλῶν κέκληνται ΦΡΑΓΚΟΙ. At tu νᾶφε καὶ μέμνασ' ἀπιστεῖν.

Hi igitur Φρακτοί (pag. 318. 7.) πυκνὰς ἐποιοῦντο τὰς προσβολὰς καὶ πρὶν τὴν πρώτην ἱκανῶς ἀποκρουσθῆναι φάλαγγα δεύτερος στρατΗΓὸς ἐπέπιπτεν. Imo vero duabus literulis minus δεύτερος στραΤΟC.

Manifestum imprimis vitium est III. 318. 27. τοὺς ἐν τοῖς ἄνω χρόνοις ἄρχοντας ἡ Φρακτῶν αἰφνίδιος φορὰ πρὸς αὐτοὺς βλέπειν ἀναγκάζουσα οὐδὲ ЄΙΔЄΝΑΙ τὴν ἀρχὴν ἐπέτρεπεν ἀλλ' 'ΑΚΟΗΙ μόνῃ τὸ ὑπήκοον τοῖς κρατοῦσιν ἐγινώσκετο. Vel caecus videat verum esse οὐδЄ 'ΙΔЄΙΝ τὴν ἀρχήν.

Libanius III. 319. 18, καὶ καθ' αὑτοὺς καὶ μετ' ἀλΛΗλων. Estne perspicuum μετ' ἄλλων esse scribendum? Vitium est in tralaticiis.

Pag. 320. 7. de Britannia dicit: πολλοῖς ἡ νῆσος ἠγνόηται. ἀλλ' ὅσῳ π ο λ λ ο ῖ ς ἠγνόηται τοσούτῳ πλέον εἰρήσεται. Corrige

ὅσῳ ΠΛΕΟΝ ἠγνόηται τοσούτῳ πλέον. Sic enim Libanius solet. pag. 278. 22. ὅσῳ γὰρ πλέον ἐνίκα τοσούτῳ πλέον ἐκεῖνον ἐσέμνυνεν. et pag. 321. 10. τοσούτῳ πλέον πρὸς τὴν ἀναγωγὴν ἔσπευσεν ὅσῳ πλέον ᾔδει τὸν κίνδυνον τραγῳδούμενον.

Pag. 323. 16. θέατρα μὲν — καὶ πᾶν θαυματοποιΟΥΝ ἔθνος — ἀπέρριπται. Leg. θαυματοποιῶν. Θαυματοποιοὶ enim sunt semper etiam quum nihil agunt, sed in ipso opere tantum θαυματοποιοῦντες.

Pag. 327. 27. γυναικὸς δὲ ὥρᾳ ἐνευτυχεῖν ἀκίνδυνον. Sic Reiske de suo dedit. Repone ex Codd. ὥραΝ εὐτυχεῖν. namque ita Graeculi solent.

Libanius III. 327. 19. ὥσπερ τοὺς φόρους ἐκλέγειν 'ΕΠΙ τοῖς νενομισμένοις ἐτέτακτο, οὕτω καὶ τὰ τῆς ἁρπαγῆς τῶν γυναικῶν εἰς ἔθος ἀφῖκτο. Leg. ὥσπερ ΤΟ τοὺς φόρους ἐκλέγειν 'ΕΝ τοῖς νενομισμένοις ἐτέτακτο.

Sine sensu editur pag. 328. 26. ἵνα τοὺς μὲν (ἀδικουμένους) ἀντανιάσωσι τῇ βοηθείᾳ, τῶν δὲ (ἀδικούντων) τὴν ἀπάτην φυλάξωνται Absurdum est τοὺς ἀδικουμένους ἀνιᾶν, absurdius etiam ἀντανιᾶν, idque τῇ βοηθείᾳ. Emenda ἀντανιСΩσωσιν. 'Αντανισοῦν τῇ βοηθείᾳ quid sit perspicuum est.

Est haec longissima Libanii εἰς Κώνσταντα καὶ Κωνστάντιον oratio singulari cura et artificio elaborata stilo Isocrateo plurimisque verborum et sententiarum luminibus distincta. Eadem est in libris emendatissime scripta. Pauca quaedam menda facili negotio corrigenda indicavimus. Reliqua omnia integerrima sunt et sine ulla offensione leguntur. Itaque quae in fine de Constante et Constantio dixit, de ipsa oratione dici potest: ὥστε καὶ τοῦτ' ἂν εἴη τοῦ λόγου ἐξαίρετον ὅτι μηδὲν ἡμῖν κατέλιπεν ὃ ζητήσομεν.

Pag. 348. 14. τοὺς ὑποτελεῖς φόρον (leg. φόρου) κελεύεις ἐν οἷς ἡνίκα ἐκράτουν 'ΕΞΟΝ ταῦτα μελετᾶν ἐν ᾧ τὴν τοῦ κρατεῖσθαι μετειλήφασι τάξιν. Repone "ΕΖΩΝ pro ἐξόν, ἐν οἷς ἡνίκα

ἐκράτουν ἔζων, et omnia erunt luce clariora. Hoc enim dicit: *κελεύεις ἃ ἐπετήδευον τότε προςάται ὄντες τῆς Ἑλλάδος ταῦτα νῦν μελετᾶν δουλεύοντας.*

Libanius III. 351. 8. *ὡς μὲν οὖν συνεισῆλθε* ΤΟΔΕ *τῷ παντὶ καὶ ὡς ἐξ ὅσουπερ οὐρανὸς ἐκ τόσου καὶ τοῦτο.* Leg. *τῷδε τῷ παντί.* *Τόδε τὸ πᾶν* est *hoc universum. Saltatio*, inquit, *simul cum* hoc *universo nata est.*

Libanius III. 352. 16. *ἆρ' οὖν — ὁ Διόνυσος — τὴν ὄρχησιν* ΚΑΤ*εδέχετο, εἰ πονηρὸν ἑώρα*; Sententia requirit 'ΑΠ*εδέχετο* et *ἆρ'* ἌΝ *οὖν*, *an probaret?*

Libanius III. 354. 6. *θάλαττα δὲ τὰ πρῶτα μὲν οὐ* ΔΙ*επλεῖτο,* ΠΛ*εομένη δὲ οὐκ εὐθὺς τριήρεις ἐδέξατο.* *Διαπλεῖν* non est huius loci. Requirit sententia simplex, quod et participium sequens confirmat. Leg. *οὐ*Δ' 'Ε*πλεῖτο.* *Πλεῖν τὴν θάλατταν* omnes dicebant et *ἡ θάλαττα πλεῖται* et *τὸ πεπλευσμένον.*

Post pauca legitur: *μακρῶν ναυτιλιῶν εἶχεν ἀπείρους τοὺς πλέοντας ὥσθ' ὑπερ*ΕΝΕ*χθῆναι Δήλου φοβερὸν εἶναι τοῖς Ἕλλησιν.* Nauticum in ea re verbum est *ἀνάγεσθαι* et *ὑπεραναγεσθαι*, quamobrem *ὑπερ*ΑΝΑ*χθῆναι* corrigendum est. Athenienses eo sensu *ἀναγαγέσθαι* dicebant, at sequiores *ἀναχθῆναι* et *καταχθῆναι.*

Libanius III. 356. 6. Athenienses ad Naupactum duce Phormione pugnam navalem commissuri *τὸ ἔργον ἀνεβάλλοντο τὴν τοῦ πνεύματος περιμένοντες συμμαχίαν. τοιγαροῦν τὸ μὲν κατήει, οἱ δὲ ἐταράττοντο, τοῖς δὲ ὡρ*ΑΙΟΝ *ἦν προσπεσεῖν.* Plane alienum est ab hoc loco *ὡραῖον formosum, lepidum.* Emenda *τοῖς δὲ* ὭΡΑ *ἦν* (*tempus erat*) *προσπεσεῖν.*

Pag. 358. 8. *ἢ ταῖς μὲν ἄλλαις τέχναις δώσομεν προβαίνειν* ΚΑΤΑ *τὴν εὕρεσιν, ταύτην δὲ εἴ τι σοφώτερον εὗρε μισήσομεν*; Leg. ΜΕΤΑ *τὴν εὕρεσιν.* Pervulgatum in Codd. hoc genus mendi est.

Libanius III. 359. 7. *βέβλαπται δὲ καὶ ὁ λόγος τῷ θυμῷ· τῆς γὰρ ὑπερβολῆς γενόμενος — ἐξώσθη* (leg. *ἐξεώσθη*) *τοῦ πιθανοῦ.* Nihil significat *τῆς ὑπερβολῆς γενόμενος*, sed excidit vocabulum in ea re usitatum *τῆς ὑπερβολῆς* ὍΛΟC *γενόμενος.* Sic dicebant *ὅλος εἰμὶ τοῦ πάθους* et sim. vid. Fr. Iacobsium ad Philostrati *Imagines* pag. 119. 13.

Pag. 367. 5. *οὐδὲ τούτους μᾶλλον ἢ σφᾶς ὑβρίσθαι νομιοῦσι μένεα πνείοντες Ἄβαντες.* Veteres dixissent *ἢ* CΦΕΙC, sed recentiores Graeculi in his erant hebetiores et Romanorum consuetudinem sequebantur.

Libanius III. 363. 9. *φασὶ δέ τινα ἐν Παλαιστίνῃ τοσαύτην ἄσκησιν ποιεῖσθαι κοσμιότητος ὥσθ' ὑπὸ τῶν ἄκρων ἐν ταῖς πόλεσιν ἐπὶ παι*ΔΙΑ *καὶ γυναῖκας εἰσάγεσθαι.* Ipsa natura rei demonstrat *παιδία* esse ab hoc loco alienum: nempe *ἐπὶ παιδία* quilibet admitti potest. Scribendum igitur *ἐπὶ παῖ*ΔΑC *καὶ γυναῖκας*, ut omnibus consuetum est dicere. Error inde natus quod scribitur *παῖ*, idque aut *παῖδες* (*παῖδας*) aut *παιδία* aut *παιδεία* significat.

Pag. 376. 1. *ὅσ*ΟΝ *ἂν μὴ συνενέγκῃ τὰ σχήματα τοῖς λόγοις ἀπώλεσε τὴν εὐφωνίαν.* Reiske *ὅσ*ΩΝ conicit et *ἀπώλεσ*ΑΝ, at tu scribe *ὃσ ἂν μὴ συνενέγκῃ.* Accentus gravis librario visus ut saepe alibi syllabae *-ον* esse compendium.

Pag. 376. 20. *ἀλλ' οὐχ ἡμεῖς γε τῶν σῶν λόγων ἐСόμεθα.* sine sensu. Corrige *ἐΞόμεθα.*

Libanius III. 380. 11. *ὥσπερ ἀνεὶ καὶ τὸν πυρετὸν καὶ τἄλλα ἀρρωστήματα τῶν ὀρχηστῶν ἔφασκεν εἶναι.* Excidit vocula ad sententiam necessaria. Repone notissimam dicendi formam: *ὥσπερ ἂν εἴ* TIC — *ἔφασκεν εἶναι.*

Libanius III. 384. 15. *οἱ θαυμάζειν δὲ εἰ*Δ*ότες ἀγνοοῦσι διότι θαυμάζουσιν.* Mendosum est *εἰδότες*: nemo est enim qui admirari aliquid *nequeat.* Corrige *εἰ*ΩΘ*ότες.* Numquam defecit genus eorum qui *soleant* admirari quod nesciant, nec facile, credo, deficiet.

Libanius III. 384. 17. *μνησθεὶς γὰρ τῶν ἀπὸ τοῦ* ΔΙΟC *συντελούντων τοῖς δρωμένοις τούτοις* (*φησὶν*) *ὅσον τῆς βλαύτης περίεστι τοσοῦτον ἐχρῆν ἀφαιρεῖν τῶν ποδῶν.* Nihil hic negotii est neque Iovi neque *Iovialibus*, de quibus Reiske cogitabat. Lux affulget ex loco vicino pag. 385. 13. *κτύπου δεῖ τοῖς ὀρχησταῖς — μείζονος — οὗτος δ' ἀπὸ ψιλοῦ τοῦ* ΠΟΔΟC *οὐκ ἂν ἀποχρῶν εἴη. δεῖ δή τινα κανόνα σιδηροῦν ἀπὸ τῆς βλαύτης ὁρμώμενον ἀρκοῦσαν ἠχὴν ἐργάσασθαι.* Hinc enim facile colligas veram lectionem hanc esse: *τῶν ἀπὸ τοῦ* ΠΟΔΟC *συντελούντων τοῖς δρωμένοις.*

Libanius III. 387. 16. nihil negotii est, inquit, iuventuti in studiis literarum occupatae cum saltatoribus. *τῶν λόγων ὁ νέος ἔσω νῦν ὥσπερ ὁ πλέων τὴν θάλατταν· ἐπειδὰν δὲ λιμένος ἀμφότεροι λάβωνται τότε — ὑπάρξει τοῖς ἀπὸ τῆς σκηνῆς χαρίσασθαι.* Qui mare navigat (*ὁ πλέων τὴν θάλατταν*) studia literarum non curat, ut sit absurda in vulgata lectione comparatio. Legendum *ὥσπερ ὁ πλέων* THC *θαλάττ*HC. Uterque enim in suo officio *totus* esse debet et nihil praeterea agere. Facile est ad intelligendum quo pacto mendum in libris natum sit. Solent sic vicina vicinis accommodare sententiae securi.

De saltatore ad artem informando scribit Libanius III. 388. 16. *παραλαβὼν δὲ αὐτὸν ὁ παιδοτρίβης εἰς πλείους καὶ θαυμασιωτέρας καμπὰς ἢ τὸν παλαιστὴν περιάξει τὴν κεφαλὴν ἀνάγων ὑπὲρ τῶ*N *Νώτων τὼ πόδε.* Literula male abundans sententiae nocet. Scrib. *ἀνάγων ὑπὲρ τῶν Ὤτων τὼ πόδε*, quod omnes saepe *ἐν τοῖς θαύμασι* vidimus.

Post pauca pag. 389. 8. *δεῖ γὰρ — φυλάττειν ἐν τῇ ψυχῇ τὰ πεπ*OI*ημένα ὥστε καὶ οὗτοι σαφῶς ἴσασιν ὅτι ἡμῖν τῶν* ΠΟΝΩΝ *πωλοῦσιν Ἅπαντα τἀγάθ' οἱ θεοί.* Leg. *τὰ πεπο*N*ημένα* et Π*άντα*. Sumsit enim haec ab Epicharmo in Xenophontis *Memorabilibus:*

τῶν πόνων πωλοῦσιν ἡμῖν πάντα τἀγάθ' οἱ θεοί.

Libanius III. 391. 10. *φιλοτίμων πράξεις ἀκούοντες ἢ προπετῶν ἁμαρτίας — τὰ μὲν μιμεῖσθαι, τῶν δὲ ἀπ*AΓ*εσθαι παιδευόμεθα.* Leg. *ἀπ*ЄX*εσθαι.*

Pag. 392. 12. *δεῖξον αὐτῷ — παλαιὰς βασιλείας καθῃρημένας —, ἀπένεγκΑΙ τὴν διάνοιαν — εἰς κώμους*, imo vero *ἀπένεγκΕ*.

Pag. 394 12. *ὄρχησις δὲ κακὸν οὐδὲν οὔτ' ἔτεκεν οὔτε μὴ τέκΟΙ*. Soloeca oratio est, at tu scribe *τέκΗΙ*. *Οὐ μή* aut cum futuro componitur aut cum aoristi *secundi* coniunctivo.

Pag. 396. 9. *οὐ τοῦτό ἐςι χαλεπὸν — ἀλλ' ὑμᾶς πεῖσαι μισῆσαι τοὺς τὰ καθ' ὑμῶν τοῖς ἐχθροῖς ὑπηρετοῦντας*. Reiske *τούς* addidit, sed eadem opera *τά* expunctum oportuit. Locutio est Demosthenica.

Pag. 397. 22. *τοῖς παρὰ τῶν πολεμίων λαμβάνουσιν εἰς τὴν ἐσχάτην συμφορὰν ἡ πεῖρα ἀπαντᾷ*. Leg. *ἡ πεῖρα* ΤΕΛΕΥΤΑΙ.

Pag. 398. 20. *οἵτινες ὥσπερ ἐν νυκτὶ καὶ σκότῳ τὴν διάγνωσιν τοῦ ὁπόση πόλις ἑκάςη ἐςὶν τῶν πολιτῶν ἀφῄρησθε*. Foede corrupta verba duce sententia sic in integrum restituas: *τὴν διάγνωσιν τοῦ* *ὁ π ο ῖ ό ς τ ι ς ἕ κ α ς ό ς* *ἐςι τῶν πολιτῶν ἀφῄρησθε*, ut in vetere scolio:

Εἴθ' ἐξῆν ὁποῖός τίς ἐσθ' ἕκαςος
τὸ ςῆθος διελόντ' ἔπειτα τὸν νοῦν
ἐσιδόντα κλείσαντα πάλιν
ἄνδρα φίλον νομίζειν ἀδόλῳ φρενί.

Libanius III. 400. 12 *Θετταλοὺς μὲν οὖν καί τινας ἑτέρους τῶν πάλαι μεμαθηκότων* 'ΑΚΑΙ*ρως κερδαίνειν*. Absurdum est in hoc argumento *ἀκαίρως κερδαίνειν*. Scribe *αἰσχρῶς κερδαίνειν*, unde *αἰσχροκερδεῖς* appellantur omnes qui *turpi lucro inhiant.*

Libanius III. 400. 13. *ᾤετο αὐτὸν — δέξΑσθαι — κρίνειν — ςενάΖειν — ἀπαντήσΕσθαι καὶ βοήσΕσθαι — ἀπώσΕσθαι*. Vitium vides in omnibus omnium scriptorum Codicibus pervulgatum. Futuri temporis formae ubique sic depravantur, ut *-εσθαι* etiam cum barbarismo in *-ασθαι* convertatur ut Ζ et Ξ, Φ et Ψ inter se permutentur, ut in verbis liquidatis accentus sint vitiosi *μένειν*, *κρίνειν*, *ἀμύνειν* sim. pro *μενεῖν*, *κρινεῖν*, *ἀμυνεῖν*. Saepissime etiam futuro praesens pessime substituitur, veluti *φαι-*

νειν, κερδαίνειν pro *Φανεῖν, κερδανεῖν*. Conspersi sunt huiusmodi maculis scriptores Graeci omnes, optimi, pessimi. In Libanio vile damnum, in Thucydide, Platone, Demosthene molestissima haec menda sunt, quae ab Editoribus quum radicitus extirpari debuissent, retinentur aut excusantur aut *λεπτολογίαις* quibusdam integerrima esse probantur scilicet. Fortasse in Libanio eos expugnabo qui in Thucydide et optimo quoque pertinaciter repugnant.

Pag. 402. 7. *ὁ γὰρ οὐκ ἐάσων — πλέονας ἀνὴρ Ἀθηναῖος*. Optime Reiske pro *πλέονας* coniecit *πλησίον prope adest*. Scribitur *πλ*, unde multi errores nati, ut alio loco ostendi.

Libanius III. 404. 6. *μηδὲν τῶν αἰσχρῶν* AICXΥ*νεσθαι*. Sententia *contrarium* postulat. Itaque Reiske *προσίεσθαι* coniecit: mihi 'ANЄX*εσθαι* verum videtur. Dicuntur Amphictyones „nihil quod turpe sit *aequo animo pati posse*", non „nihil turpe *in se admittere*".

Pag. 412. 6. *σὺ δὲ ἔασ*ON 'IC*χῦσαι τῷ συνεδρίῳ τὸ νόσημα*. Scrib. *σὺ δε ἐᾷς* 'ЄN*ισχῦσαι*.

Pag. 412. 17. *ἔπεισεν ὡς ἀμείν*ΩN *εἰρήνης ὁ πόλεμος*. ut sana sit loci sententia corrige *ἄμειν*ON.

Libanius III. 412. 19. *ναῦς ᾤετο δεῖν ποιησάμενος Κροῖσος ἐπιθέσθαι ταῖς νήσοις ἀλλὰ Βίαντος* OΥ *συμφέρον διδάξαντος ἀπέσχη τοῦ πλεῖν*. Dixisset saltem *οὐ συμφέρ*ЄIN, sed verum est *Βίαντος* TO *συμφέρον διδάξαντος*.

Pag. 415. 17. *μετὰ τὴν μεθ' ὑμῶν μετὰ ἀπαρχὰς δουλείας τὴν πυλαίαν προπεπώκασιν*. Foedum mendum ex Demosthene ita eximas ut legatur: *μετὰ τὴν Μεθώνην, μετὰ τὰς Παγασὰς τὴν πυλαίαν προπεπώκασιν*.

Pag. 416. 3. *τὸ γὰρ ἐξ ἀγαθῶν πεφυκέναι πολλὴν εἰς τὸ δεῖν ἀρετὴν ἐπιτηδεύειν ἀφορμὴν ἔχοι ἄν*. Duobus verbis nunc idem dicimus NOBLESSE OBLIGE.

Pag. 419. 21. *καὶ τὸ μὲν ἥμερον ἡγείσθω, τὸ δ' ἀναγκαῖον καὶ ταυτὶ μὲν ὡς πολεμησάντων* (leg. *-σΑντων*) *ἂν τῶν Ἑλλήνων εἰρήσθω.* Excidit manifesto imperativus post *ἀναγκαῖον.* Reiske *ἐπέσθω* addidit contra loci sententiam. Supplendum: *τὸ δ' ἀναγκαῖον* (ΝΙΚΑΤΩ). Excidit ob similes literas vicinas ΝΚΑΙΤ*αυτί.*

Pag. 424. 16. *πλεῖν γὰρ ὑπὲρ θαλάττης, ποῖον δ' ἠπείρου πλοῦν;* Leg. *ὑπὲρ θαλάττης* ΠΟΡΕΙΑΝ, *ποῖον* ΔΙ' *ἠπείρου πλοῦν;*

Libanius III. 426. 3. *Αἰσχίνης τοίνυν αὐτὸ πράξας ἀφῖκται;* sensu caret, nec prodest Reiskianum *ἐφῖκται.* Emenda *ἀφεῖται; estne absolutus?*

Pag. 427. 17. *τῷ μιαρῷ ὃν οὐδὲ τοῖς τῶν Μακεδόνων αὐτῶν ἱεροῖς προσιέναι τοσούτου γέμοντα μύσους.* Manca sententia sic est redintegranda ut scribatur: *ἱεροῖς προσιέναι* (ΘΕΜΙС), ut pag. 429. 8. *ᾧ μὴ διδόναι* (leg. *μη*Δ' ἸΔΕΙΝ) *τὴν Πυλαίαν θέμις*, et alibi passim. *Μηδ' ἰδεῖν* confirmatur loco vicino pag. 430. 15. *ἐμοὶ μὲν μὴ γένοιτο τὴν Πυλαίαν, μὴ Δελφοὺς ἰδεῖν.*

Pag. 428. 14. *τίνα γνώμην ἕξειν εἰκὸς τοὺς Ἀτρείδας διδομένους, τοὺς ὀψὲ δουλεύειν μανθάνοντας;* Leg. *τοὺς Ἀτρεςίδᾳ* δЄ*δομένους.* cf. *Mnemos.* 1874. pag. 409.

Libanius III. pag. 429. 7. *τοιοῦτον ὑμῖν Ἀμφικτύονα πεποίηκεν Αἰσχίνης, ᾧ μὴ* ΔΙΔ*όναι τὴν πυλαίαν θέμις.* Leg. *ᾧ μη*Δ' ἸΔ*εῖν τὴν Πυλαίαν θέμις. ἰδεῖν τὴν Πυλαίαν* noto usu dicitur pro *εἰς τὴν Πυλαίαν ἐλθεῖν* sive *ἀφικέσθαι.* ut pag. 430. 16. *ἐμοὶ μὲν μὴ γένοιτο τὴν Πυλαίαν, μὴ Δελφοὺς ἰδεῖν.*

Pag. 429. 21. *οὐδ' ἀνέξεται ψῆφον ἑτέραν ὁρ*Α*ν ἰσχύουσαν καὶ νῦν μὲν αὐτῷ συμπ*Λ*έουσαν* [*ναῦν*] *νῦν δ' ἀνθιςαμένην.* Leg. *ἀνέξεται ὁρ*Ω*ν* et *συμπ*Ν*έουσαν* deleto *νχῦν*, quod ex dittographia (*ναῦν* — *νῦν*) natum est. Opponi solent inter se *συμπνεῖν* et *ἀνθίςασθαι, ἐναντιοῦσθαι*, ut pag. 84. *ἐν οἷς τέ τισι συμπνέουσιν, ἐν οἷς τε ἐναντιοῦνται.*

Pag. 431. 17. *τὸν Ἀτρομήτου καὶ Γλαυκοθέας, τὸν τὰ νεήλατα*

καὶ CYKA τεθαυμακότα, τὸν ἀν.. ..ριταγωνιςὴν, τὸν παμπόνηρον γραμματέα. Haec omnia ex ....sthene sumta *de Corona* pag. 314. unde scribendum τὸν τὰ νε.. ..α καὶ ςρεπτοὺς τεθαυμακότα, nisi quod νεήλΑτα apud De...thenem ipsum olim corruptum est pro νεήλΕτα, id est (ut vulgo interpretantur) τὰ νεωςὶ ἀληλεμένα.

Pag. 432. 1. de Aeschinis cognatis et affinibus dicit: οὐκοῦν ὍΤΙ μὲν κρυπτόμενοι μᾶλλον ἢ δεικνύντες αὐτοὺς τοῦτον ἂν ὠφελοῖεν, περὶ δὲ τῶν πολιτευομένων ἐκεῖνο λέγω κτέ. Pro absurdo ὅτι corrigendum: οὐκοῦν ΟΥΤΟΙ μέν et sic τοῖς πολιτευομένοις opponuntur.

Post pauca de iisdem dicit: καὶ μὴν κἀκείνους αὐτοὺς ἑωράκατε· ὑμεῖς δὲ πυλαγοροῦντες ἐσιγήσατε ἢ οὔ; Candide Reiske: „*locum hunc non intelligo.*" Emergit ver.. lectio ex ipsa loci sententia haec: καὶ μὴν κἀκεῖνΟ ΓΕ αὐτ... ἐΡΩΤᾶτε· — ἐσιγήσατ' ἊΝ ἢ οὔ; Est omnino haec declar..tio in Codd. mendosissime scripta. Manavit ex vetusto libro pessime habito, perroso, maculato, et lacunis hiante, unde mu..i loci insunt plane depositi et conclamati, et alii non nisi paul.. audaciore correctione emendari possunt, sed passim res ipsa clamat violentiore coniectura manum ipsam scriptoris esse res..utam. Multa, ut solet, Reiske acutissime reperit, nonnulla mihi quoque non infeliciter cesserunt, veluti hoc ipso loco nonne est satis evidens in ἐκείνΟΥC latere ἐκεῖνό γε et absurdum ἑωράκατε imperativum ἐρωτᾶτε in se continere? Nonne perspicuum est pag. 398. 20. τὴν διάγνωσιν τοῦ ὁπόση πόλις ἑκάςη ἐςὶ τῶν πολιτῶν a dormitante scriba profectum esse pro ὁποῖΟC ΤΙC ἕκαςΟC ἐςι τῶν πολιτῶν? Addam ἐπιτεύγματα quaedam Reiskiana pag. 397. 14. ἀπήντα pro ἅπαντα. 398. 24. ταχέως pro τάξεως. 400. 10. ἀπολομένων pro ἀπολογουμένων. 401. 19. συνετίθετο pro συνέπειθε τό. 402. 8. πλησίον pro πλέονας. 402. 14. πολλὰ μέν — πολλὰ δέ pro πολλῶν. 406. 22. τῇ πόλει pro τῇ ποτέ. 408. 3. πρᾴως pro πράττειν. 414. 1. γένεσί τισι pro γένους ἔν τισι. 415. 5. δεινή pro δεῖν. 417. 3. ἃ μηδεὶς ᾔδει γενησόμενα pro ἃ μηδὲ δείσῃ γενησόμενα. 421. 8. οὐχ ὅπως pro οὐχ οὕτω. 430. 7. ἀπολεῖται pro ἀπολείπεται.

Pag. 423. 13. οὐ παύσ[illegible]ε —; οὐ τοὺς μὲν — ἀποπέμψετε; — ἐπισήσετε δέ κτἑ. [illegible]aticius error pro οὐ παύCεσθε. In ea compositione *futurum* necessarium est: οὐκ ἄπει; οὐκ ἐρεῖς; οὐ σιωπήσει;

Pag. 433. 9. μέγας ἦν καὶ Ἰάσων ἐκεῖνος ὁ Θετταλὸς — καὶ τῆς τῶν Πυθίων διαθέσεως ὠρέγετο. ἀλλ' ὅμως τὰ μὲν ἦν πλειόνων, ὁ δὲ ἔκειτο. Mendosum esi πλειόνων. Sententia est *instabant ludi:* itaque corrig. τὰ μὲν ἦν πλHCION. Est in libris adverbii πλησίον compendiosa quaedam scriptura, de qua supra verbo dixi alias plura daturus.

Libanius III. 434. 13. τοὺς τὰ μὲν αὑτῶν ἀγνοοῦντας κακά, τὰ δὲ τῶν ἄλλων Ψυχὰς ἐξετάζοντας ῥᾳδίως. Imo vero Τύχας *miserias*, ut apud Euripidem:

ὥς μ' ἵμερος ὑπῆλθε γῇ τε κοὐρανῷ
λέξαι μολοῦσαν δεῦρο Μηδείας τύχας.

id est Ennio interprete:

ut me lubido cepit miseram proloqui
coelo atque terrae Medeai miserias.

Τύχη et ψυχή confunduntur ubique locorum.

Pag. 435. 16. θῶμεν δὲ νῦν εἶναι ἀληθὲς τὸ τούτων, οὐδείς. τί οὖν; εὐθὺς ἐμὴν εἶναι δεῖ κατηγορίαν τὴν ἑτέρων ἀπΟρίαν; Supple τὸ τούτων "ΟΤΙ οὐδείς. et corrige ἀπЄΙρίαν pro ἀπορίαν. Quid enim iniquius est quam discipulorum *imperitiam* Professoribus vitio vertere? sed plane est absurdum dicere: *doctoribus imputare discipulorum* INOPIAM.

Libanius III. 437. 3. φιλοσόφοις μὲν καὶ σοφισταῖς καὶ ὅσοι τῆς πρὸς τὸν Ἑρμῆν τε καὶ Μούσας τελετῆC ΚΑΙ ЄΙC τὸ βασίλειον. Emenda: τελετῆς "ЄΚΛЄΙCЄ τὸ βασίλειον. Constantius doctis hominibus regiam *clausit.* Vulgata nata est ex ЄΚΛΙCЄ.

Pag. 438. 1. εἴ τις ἄρα καὶ ῥητΟρων ἀρχῆς μετέλαβε — μισθὸν κολακείας ἔλαβε. Scripserat Libanius: καὶ ῥήτΩΡ "ΩΝ ἀρχῆς μετέλαβεν.

Libanius III. 438 4. *οἱ δὲ κατάπτυστοι καὶ μεθύοντες εὐνοῦχοι πρὸς τοσοῦτον ἧκον ἀσελγείας — ὥστε τοὺς ὑπογραφέας ἄγοντες εἰς τὸν τῶν ὑπάρχων ἐγκαθίζουσι θρόνον, καὶ ὁ καλὸς* Κωνστάντιος *ἔχαιρεν ὡς δὴ καλῶς εὑρὼν* TON *μόνον σώσοντα* TA *πράγματα.* Non facile dixeris quis sit *ὁ μόνος σώσων τὰ πράγματα*: quin tu igitur potius emendas: *εὑρὼν* TO *μόνον σῶσON τὰ πράγματα.* Gaudebat stolidus princeps quasi id reperisset quod solum rebus suis salutem allaturum foret. Vetus scriptura ΣΩΣΟΝΤΑ *πράγματα* in *σώσοντα* (*σώσαντα*), τὰ *πράγματα* abiit, quo facto *corrector τόν* pro *τό* substituit.

Pag. 439. 6. *Ποῦ γὰρ ἴσον ἀκούειν — καὶ παρόντας ὁρᾶν.* expuncta prima litera legendum: *Οὐ γὰρ ἴσον κτλ.*

Pag. 439. 15. *τὸ λέγειν, ποῦ Πλάτων, ᾔδειμεν δ' ἂν ὅ φησι καὶ μὴ λέγοντος. ἀσκεῖται δὲ τὸ ἀεὶ τιμώμενον, ἀμελεῖται δὲ τὸ ἀτιμαζόμενον.* Queritur Reiske de loci obscuritate. Clara luce fulgebit sic scriptus: *λέγει που Πλάτων (ᾔδειμεν δ' ἂν ὅ φησι καὶ μὴ λέγοντος.) „ἀσκεῖται — ἀτιμαζόμενον."* *Dicit alicubi* Plato, nempe in libro *de Rep.* pag. 551. A. *ἀσκεῖται δὴ τὸ ἀεὶ τιμώμενον, ἀμελεῖται δὲ τὸ ἀτιμαζόμενον*, quod dictum est apud multos decantatum. Optime expressit Cicero noto loco *Tuscul. Quaestt.* I. 2. *honos alit artes — iacentque ea semper quae apud omnes improbantur.*

Idem locus Libanio obversabatur quum scriberet I. 574. 18. *πᾶν γὰρ ὑπὸ τῶν ἀρχόντων ἀτιμαζόμενον μὲν ὑφ' ἁπάντων ἀμελεῖται, τιμώμενον δὲ ἀσκεῖται.*

Non illepide igitur dicit de ea re quam omnes vitae usus satis docet: *dicit alicubi Plato — et sciremus id quod dicit etiam si non dixisset —.*

Libanius III. 442. 7. postquam narravit iuventutis partem Beryti iurisprudentiae studere, partem Antiochiae literis, et esse nonnullos qui utramque rem coniungant, frustra id ab iis fieri dicit: *οὐ γὰρ τὸ μὲν σώζεται τοῖς ἔχουσι, τὸ δὲ ἐπεισέρχεται, ἀλλὰ τὸ ἴσως εἰσέρχεται.* Manifestam lacunam sic expleverim: *ἀλλὰ τὸ (μὲν) ἴσως εἰσέρχεται (τὸ δὲ πάντως ἐξέρχεται).* Post pauca scribe: *πρός τε τὴν τούτων κτῆσιν πρός τε τὴν ἐκείνων* (pro *τούτων*) *φυλακήν.*

Libanius III. 442. 15. *οὐ γὰρ διαδικασίαν τήμερον ἔςι τοῖς νόμοις πρὸς τοὺς λόγους λαΒεῖν.* Libanius *ἀττικιςὶ* dixerat: *διαδικασίαν — λαΧεῖν.* Saepe apud Libanium ut apud Atticos *δίκην λαγχάνειν* legitur vid. I. 190. 8. II. 271. IV. 528. 10. et 561.

Imitatus est in his Libanius notum locum Aeschinis *κατὰ Κτησιφῶντος* pag. 74. 19. *διαδικασίαν ἔφη γράψειν τῷ βήματι πρὸς τὸ ςρατηγεῖον.* Hinc emenda Plutarchum de gloria Atheniensium pag. 350. c. *Αἰσχίνης σκώπτων τὸν Δημοσθένην λέγειν φησὶν ὅτι γράφεται τῷ βήματι διαδικασίαν πρὸς τὴν ςρατηγίαν.* Scripserat: *ὅτι γράΨεται* (melius Aeschines *γράψει*) *τῷ βήματι διαδικασίαν πρὸς τὸ ςρατηγεῖον.*

Libanius III. pag. 443. 9. *οἱ δὲ ἄθλιοι πατέρες τὸ τῆς Ἀνδρομάχης καὶ συνερῶσι τοῖς υἱέσιν.* Toto coelo ab huius loci sententia aberravit Reiske, qui doctrinam non habebat paratam ac fere numquam in tempore recordabatur quae apud alios legisset. „*Ait Andromache* (inquit) *se liberorum amores sequi.*" Meliora docebit ipsa Andromache apud Euripidem in cognomine fabula vs. 222.

ὦ φίλταθ' Ἕκτορ, ἀλλ' ἐγὼ τὴν σὴν χάριν
σοὶ καὶ ξυνήρων, εἴ τί σε σφάλλοι Κύπρις.
καὶ μαςὸν ἤδη πολλάκις νόθοισι σοῖς
ἐπέσχον, ἵνα σοι μηδὲν ἐνδοίην πικρόν.

Non sensit Euripides quam esset ineptum Andromachen inducere Hectoris furta amatoria adiuvantem et spuriis Hectoris mammam *saepe* praebentem. Caeterum vides quid sit et unde sit *οἱ πατέρες σ υ ν ε ρ ῶ σ ι τοῖς υἱέσιν.*

Libanius III. 450. 5. *οὓς ἐποιούμεθα γέλωταC παρὰ τοῖς διδασκάλοις οὗτοι δοκοῦσιν εἶναι δικῶν τεχνῖται.* Graecum est *ἐποιούμεθα γέλωτΑ*, non *γέλωτας.*

Pag. 450. 8. *ἀλλ' οὗτοι μὲν εἰ καὶ τῆς τῶν λόγων ἀπελείφθησαν ἰσχύος ἀλλ' ἐξεζήτησάν τε κτήσασθαι καὶ μισθὸν πρὶν λαβεῖν ἔδωκαν.* Duce sententia corrigendum: *ἀλλ' ο ὖ ν ἐζήτησάν* ΓΕ *κτήσασθαι.*

Libanius III. 451. 2. *καὶ χρόνος βραχὺς καὶ ῥήτωρ ἐξαίφνης*

Ἡλιόδωρος] καὶ δύναμις ἐξ ἀναιδείας τὸ μὲν πρῶτον ΟΥ πάνυ μικρὰ, μετὰ ταῦτα δὲ μεγάλη, χρόνου δὲ προϊόντος μεγίστη. Clamat ipsa rei natura expuncto οὐ scribendum esse: τὸ μὲν πρῶτον πάνυ μικρά.

Pag. 454. 5. Φύλαξ ἐγένετο τῶν [ἐν] ἑκάστοις ὄντων [καὶ] ἀκριβέστερος δεσποτῶν. Expunge ἐν et καί et supple ἀκριβέστερος (τῶν) δεσποτῶν.

Post pauca pro Φόνῳ τοίνυν μόνος ἀρχόντων ὀλίγον (alius liber ὀλίγων) ἐδεήθη κατὰ τῶν ἀρχομένων. Scrib. ΦόνΩΝ — ὀλίγΩΝ ἐδεήθη.

Libanius III. 455. 8. πᾶσαν ταύτην τὴν τυραννίδα κατέλυσεν οὐχ ὕβρεσιν οὐδὲ κραυγαῖς ὥστε ἐκείνους ἔχειν ἐγκΑΛΕΙΝ ὡς οὐδένα ἄνδρα πλέον αἰδεσθήσεται τῶν δικαίων. Duo verba exciderunt. Supple — ἐγκαλεῖν ('ΑΛΛ' ΕΙΠΩΝ) ὡς οὐδένα κτέ.

Pag. 457. 15. inducit nescio quem inimicum suum ita iactantem: μόνος πλουτῶ, μόνος δύναμαι λέγειν, ἄρχειν ἐπίσταμαι μόνος, ἀδικοῦμαι τὴν γῆν οἰκῶν. Ultima verba Reiske non intellexit. Opponuntur inter se τὴν γῆν οἰκεῖν et εἰς τὸν οὐρανὸν ἀναβαίνειν. Cicero *Tusc. Quaestt.* I. 14. *morere*, *Diagora*, *non enim in coelum adscensurus es.* Plutarchus in *Pelopida* cap. 34. κάτθανε, Διαγόρα, οὐκ εἰς τὸν Ὄλυμπον ἀναβήσει. *Iniuria mihi fit* (inquit) *quod terram incolo* et nondum in coelum receptus et deus factus sum. cf. pag. 461. 5. de eodem: εἰς τοσοῦτον ἥκει σκαιότητος — ὡς (ὥστ') οὐδέν φησι χείρων εἶναι τοῦ Διὸς καὶ προσήκειν αὐτῷ τὸν θεὸν ἀποστῆναι τῆς ἀρχῆς.

Pag. 459. 5. ὁ μὲν συνετίθει (λόγους), σὺ δὲ ὠνοῦ, in alio libro est: σὺ δὲ ἐῶν οὐ. Vera scriptura est σὺ δ' Ἐωνοῦ, ut constanter solent Attici. Sic et ἑώθουν et διεωσάμην et ἐούρουν, ἐνεούρουν Libanius scripsit, sed librarii titubant proclives ad vitiosam aequalium συνήθειαν.

AD TOM. IV.

Libanius IV. 11. 20. *οὐ γὰρ ἔνεϛι τηνικαῦτα τοὺς ἀναιτίους* [*καὶ*] *τοὺς Φαυλοτέρους κρίνειν.* in alio est: *τοὺς Φαυλοτέρους ἐξετάζειν Φιλοκρινεῖν.* Vera lectio est: *τοὺς ἀναιτίους ΦΙλοκρινεῖν*, id est *insontes a reliquis secernere.* Adhaesit glossema *ἐξετάζειν.* Corrector nescio quis haerens in ignoto ΦΙΛΟΚΡΙΝЄΙΝ temere de suo substituit ΦΑΥΛΟ*τέρους κρίνειν*, quod sensu vacuum est. Eodem sensu legitur I. 504. 8. *Φυλοκρινήσει — ἀπὸ τῶν Φαύλων ὄντων πολὺ πλειόνων τοὺς χρηϛούς.* Vera verbi forma apud Hesychium servata est ΦΙ*λοκρινεῖν*: *διαιρεῖν.* quae reddenda est Thucydidi VI. 18. *εἰ — ΦΙλοκρινοῖεν οἷς χρὴ βοηθεῖν.*

Pag. 16. 21. *καλῶς ἂν τις ἐδυσχέραινε τὴν ἀκρόασιν ὡς ἂν ὑπ' αὐτῆς ἀφαιρούμενος ἃ ἂν π ρ ο ε ί ρ η τ α ι κυρῶσαι.* Leg. *ἃ ἂν προ*ЄΛ*ηται.*

Pag. 25. 1. *καὶ ὡς ἀβίωτον ἡγεῖτο τὸν βίον εἰ μὴ ἐκεῖνον ὄψεται, καὶ ὅσα τῶν* Π*ρ ώ τ ω ν ἐϛὶ, παραλείψω.* Reiske: „*non intelligo haec.*" Leg. *ὅσα τῶν* 'ЄΡΩΝ*των ἐϛι.*

Pag. 74. 1. *ἐτίμα τὸν* 'Α*πόλλωνα καὶ τὴν ἀδελφὴν τοῖς τ' ἐν Αὐλίδι καὶ π ρ ώ τ η ν ἐνθάδε.* In ΠΡΩΤΗΝ pellucet antiqua scriptura ΠΡΩΙΗΝ *πρῴην*, non *πρώην*, ut vulgo scribitur.

Pag. 92. 20. *ὁ ἔρως εὐθέως ἀπέσ*Τ*η.* Suadente rei natura corrigendum *ἀπέσ*Β*η.* Confusio haec frequens est et apud alios et apud Libanium vid. Tom. IV. 307. 19. *ἀπέσ*Τ*η μου τὸ δαιμόνιον.* et III. 391. 12. *ἕως μὲν οὖν ἤνθει τὸ τῶν τραγῳδιοποιῶν ἔθνος —, ἐπειδὴ δὲ οἱ μὲν ἀπέ*Β*ησαν κτἑ.* Satis perspicuum est *ἀπέσβη* et *ἀπέ*C*βησαν* emendari oportere. Eodem modo in Euripidis *Medea* 1218. Valckenarius in *Diatr.* pag. 57. reposuit:

χρόνῳ δ' ἀπέσβη.

pro *ἀπέϛη.* et Ruhnken. ad Timaeum pag. 40. pro *ἀπέπτη* et *ἀπέβη* optime *ἀπέσβη* coniecit.

Pag. 94. 21. *ὁ δὲ πόλεμος οὐδὲ νοσεῖν ἐπέτρεπεν ἀλλὰ μήπω*

Δράσαντας ἐξῆγεν. Rem acu tetigit Reiske *μήπω ῥαΐσαντας* emendans. Erat ΡΑΙCΑΝΤΑC, scriba *τὸ ἰῶτα* de more omisit et sic *δράσαντας* nescio quis infelix corrector supposuit. Hesychius: *Ῥαΐσαι τρισυλλάβως Ἀττικοὶ τὸ ἐκ νόσου ἀναλαβεῖν.* Vides cur *τρισυλλάβως* addiderit.

Pag. 105. 10. *ἀποθοῦ τὸ μῖσος καὶ τῇ πρᾳότητι κό*CΜΗ*σον τὴν ὀργήν*, ineptissime pro *κ*ΟΙΜΙ*σον*. Miscentur passim inter se *κομίσαι*, *κοιμίσαι* et *κοσμῆσαι*.

Pag. 119. 23. *τοὺς θεοὺς ἐκάλεις δοῦναί σοι χρονί*ΩC *τὰς Μυκήνας ἰδεῖν.* Scrib. *χρονί*ΩΙ. Saepe sic *-ωσ* et *-ωι* confunduntur, *ἀσμένωι — ἀσμένως*, *ἀφόβωι — ἀφόβως* et sim. et pag. 140. 15. *καταρώμενος τῷ πρώτ*ΩC *μνησθέντι πρός με γυναικός.* pro *πρώτ*ΩΙ.

Pag. 135. 19. *παίζοντες ἀεὶ καὶ σπουδάζοντες οὐδέποτε καὶ καγχάζοντες καὶ φλυαροῦντες ἀπερισκέπτως ὅ, τι τύχ*ΟΙ. Graecum est *ὅ, τι τύχοι*ЄΝ. Frequens in libris error, ut supra ostendimus.

Apud Libanium IV. 140. 20. vir ad uxorem garrulam *σιώπα*, inquit. Cui illa: *διὰ τί σοι σιωπῶ; μὴ γὰρ ἐξ ἀτίμων γέγονα; καὶ λέγει τίτθας καὶ τιτθίδας, πάππους καὶ ἐπιπάππους.* Graeculi perinepte *nutrices τίτθας* et *avias τήθας* confundunt. Exempla huius perridiculae confusionis leguntur ubique locorum. In Platonis *Rep.* pag. 343. A. *εἰπέ μοι, ὦ Σώκρατες, τίτθη σοι ἔστιν;* In optimo Parisino A. prima manus dedit *τηθή* cum antiquo scholio: *μάμμη πρὸς πατρὸς ἢ μητρὸς μήτηρ.* Quid Plato diceret non animadvertebant.

Uxor garrula IV. 141. 3. de tragoediae inventoribus narrat *τοὺς πρώτους εὑρόντας τραγῳδίας λέγουσα καὶ τοὺς Ἐ*ΝΔЄΙ*ξαμένους*, imo vero *τοὺς ἐκδεξαμένους*, *qui eos exceperunt*, id est *qui iis successerunt*.

Pag. 143. 23. *τρυγόνος λαλιστέρα, κίττης, ἀηδόνος, κερκώπης.*

τὸ Δωδωναῖον ὑπερβαίνει χαλκίον. Comparavit haec Meineke cum loco Alexidis apud Athenaeum pag. 133. B.

σοῦ δ' ἐγὼ λαλιςέραν
οὐπώποτ' εἶδον οὔτε κερκώπην, γύναι,
*οὐ κίτταν, οὐκ ἀηδόν', ***
οὐ τρυγόν', οὐ τέττιγα.

facile est lacunam explere, nam deest *ἡ πασῶν λαλιςάτη.* Leg.

οὐ κίτταν, οὐκ ἀηδόν', (οὐ χελιδόνα,)
οὐ τρύγον', οὐ τέττιγα.

et nondum omnes enumeravit. In Anacreonteis est:

λαλιςέρην μ' ἔθηκας,
ἄνθρωπε, καὶ κορώνης.

Si cui, inquit IV. 145. 9. *neque domi*, *neque extra domum vita vitalis est*, *τίς λοιπὴ δίαιτα; οὐχ ἡ τοῦ Πλάτωνος;* Quid hic Platoni negotii est? Emenda: *ἡ τοῦ Πλούτωνος*, id est *ἡ ἐν Ἅιδου.*

Pag. 146. 4. *καὶ περιίςατό μοι (πρὸς) τοὐναντίον ὁ ποιητής· ἀντὶ γὰρ τοῦ* CTH*σαι τὴν λαλιὰν ἀνῆπτεν.* Male inter se congruunt *ἱςάναι* et *ἀνάπτειν.* Emenda *ἀντὶ γὰρ τοῦ* CBЄ*σαι.*

Pag. 148. 1. *πῶς γὰρ ἂν ἤνεγκα τοὺς οἰκείους τῆς γυναικὸς — ἀπρόσοδον καλοῦντας, ἀγέλαςον ὀνομάζοντας, ἰδιογνώμονά μου τὸν βίον προσαγορεύοντας.* Non metuo ne videar veteres quosdam philologos Batavos imitari, qui ubique imitationes se videre somniabant, si dixero Libanio haec scribenti obversari locum Phrynichi in Bekkeri Anecd. pag. 344.

ζῶ δὲ Τίμωνος βίον
ἄγαμον, ἄδουλον, ὀξύθυμον, ἀπρόσοδον,
ἀγέλαςον, ἀδιάλεκτον, ἰδιογνώμονα.

Pag. 153. 23. *ἐτύγχανε μὲν πρὸ τῆς τοῦ κεκληκότος ἑςίας βωμός. βωμὸς λόγῳ· τάφος οὖν ἐμοί.* Leg. *βωμὸς λέγω; τάφος* MЄN *οὖν. λέγω* est in nonnullis libris. cf. II. 318. 17. *ἀπέκτεινεν. ἀπέκτεινε λέγω; τίνα μὲν οὖν πατρίδος ἐςέρηκεν;* et IV. 153. 6. *τί λέγω λελουμένον; παρέδραμον μὲν οὖν καὶ τὸ λουτρόν.* et I. 182. *οὐδὲ ἑξήκοντα νῦν. ἑξήκοντα εἶπον. οὐδὲ μὲν οὖν ἓξ παρ' ἐνίοις.*

Pag. 154. 4. *ὡς περὶ νύσσαν τινὰ [περὶ] τὸν βωμὸν ἐνεχθείς.* Resecanda est secunda praepositio. Noto usu sic ara *tamquam meta quaedam* esse dicitur circa quam cursum flexerit. Saepius ostendimus in hac locutione alteram praepositionem ab indoctis vitiose esse additam.

Libanius IV. pag. 154. 25. *τοσοῦτον ἁρπάσας ᾤχετό με τὸν δείλαιον (ὁ ἵππος) ὥϛε νύκτα με ἐπιλαβεῖν καὶ σκότΟΥC 'ΑΩΡίαν.* Corr. *καὶ σκοτοΔΙΝίαν.* Libanius verbo *σκοτοδινιᾶν*, quod apud Aristophanem legerat, multum delectabatur. Tom. I. 122. 15. *πλασάμενος σκοτοδινίαν.* leg. — *ιᾶν.* IV. 142. *ἰλιγγιῶ, σκοτοδινιῶ.* IV. 849. 4. *ἂν οὖν — ἐγὼ ἐκπεπληγμένος ἐϛήκω καὶ σκοτοδινιῶ.* II. 69. 20. *φίλου δὲ ἀξιοῦντος εὐπαθεῖν* (leg. *εὖ παθεῖν*) *ἀπὸ χρημάτων σκοτοδινιᾷ.*

Pag. 155. 18. *ἐλπίδες αὗται ΚΑΛαὶ καὶ ψυχαγωγίαι λόγων.* Moestus dixerat *ἐλπίδες αὗται ΚΕΝαί.*

Libanius IV. 158. 4. *ὦ θειότατε ποιητῶν Ὅμηρε, πάντα ΜΕΝ σοι σὺν ἀληθείᾳ πεποίηται, τὸ ΓΑΡ·*

λιμῷ δ' οἴκτιϛον θανέειν καὶ πότμον ἐπισπεῖν.

ὅλην ἔχει τῆς ἀληθείας τὴν ἐπίνοιαν. καί μοι δοκεῖς ἀντ' Ὀδυσσέως λιμώττων ταυτὶ πεποιηκέναι. ΕΥδαιμόνως γὰρ εἴρηται καὶ σὺν ἀληθείᾳ. Primum corrige: *τὸ ΔΕ λιμῷ δ' οἴκτιϛον θανέειν*, tum pro absurdo *εὐδαιμόνως* repone *δαιμονίως*. Sexcenties sic *δαιμονίως* legitur in antiquis Scholiis ad Iliadem et Odysseam, si quid Criticis praeclare dictum esse videtur Addam locum Galeni Tom XV. pag. 171. de Hippocratis laudatoribus: *πάντα ἐπαινοῦντες ἀεὶ θαυμασίως εἰρῆσθαι τόδε τι τἀνδρὶ, καὶ δαιμονίως τόδε τι, καὶ θείως τόδε τι.* nam sic locus interpungendus est.

Pag. 167. 25. *βραχὺ δέ τι δΕξάμενος ὕπνου*, non sic Graeci loquuntur; dicebant ΔΡΑ*ξάμενος ὕπνου.*

Pag. 168. 2. *δότω τις ξίφος. ἐμαυτὸν ἀποκτείνω· μᾶλλον δὲ — φάρμακον αἰτήσω.* Scripserat *ἀποκτενῶ.*

Pag. 173. 9. *οἱ μὲν τοῦ δρᾶσαί τι ΓΙΓΝονται, τοῖς δὲ τοῦ μὴ*

παθεῖν τι μέλει. Leg. *τοῦ δρᾶσαι τι* ΓΛΙΧ*ονται*, id est *ἐπιθυμοῦσιν, ὀρέγονται, ἐφίενται.*

Pag. 178. 4. *κλοπῆς, αἰκίας, ὕβρεως, βίας, ἀϛρατείας,* 'ΑΝΥ*ποταξίου*, novum hoc crimen est et ante hunc diem inauditum. L. ΛΙΠ*οταξίου.*

Pag. 179. 5. *'Απὸ τῶν τοιούτων ψηφισμάτων ἡ πόλις ἀπορεῖ.* Quoniam sententia est *τὰ τοιαῦτα ψηφίσματα τὴν πόλιν ἀπορεῖν ποιεῖ,* manifesto consequitur *'Υπὸ τῶν τοιούτων ψηφισμάτων* a Libanio esse scriptum.

Libanius IV. pag. 182. 28. *διαφέρει δ' οὐδὲν ἢ λίθον τινὰ γεγονέναι ἢ παρὰ τοῦ δημίου δέξασθαι τὸ κ*ΑΚ*όν.* Corrig. *τὸ* ΚΩΝЄΙ*ον*, *cicutam.*

Queritur Timon *ὁ μισάνθρωπος* pag. 183. 31. *εὐπρεπής ἐϛι τις; πορνεύει, μοιχεύει. — ὡραῖος τυγχάνων ἑταιρεῖ, πορνεύεται. — δεινὸς εἰπεῖν; συκοφαντεῖν,* Δ*Ικάζειν, δωροδοκεῖν. Δικάζειν* non est flagitium, sed *iudices corrumpere, δ*Є*κάζειν*, turpe est facinus. Confunduntur haec ubique locorum. Scrib. *δεινὸς εἰπεῖν; συκοφαντεῖ, δ*Є*κάζει, δωροδοκεῖ.*

Timon ad cives suos ita dicit pag. 191. 25. *καὶ πλούτου κρείττων ἐγενόμην, ὦ* ΘЄΟΙ, *καὶ δόξης ὑπερεῖδον. κατεφρόνησα δὲ καὶ τῶν παρ' ὑμῖν ἐπαίνων καὶ τιμῶν.* Saepissime in Libanii libris confusa videbis *ὦ θεοί* et *ὦ ἀθηναῖοι.* Scribebatur $\overset{\theta}{\omega}$ vel $\overset{\theta\theta}{\omega}$.

Pag. 186. 5. *κινδυνεύω δὲ ἀνθίν*ΑC *ἤδη φορεῖν*, repone *ἄνθινα*, quae sunt liberius viventium. Vide *Misc. Crit.* pag. 107.

Libanius IV. pag. 192. 35. *τὴν* Δ*Ιαρίϛην ἐκπλήττεσθαι, τὴν Δεινομάχην μακαρίζειν.* Emenda: *τὴν* 'ΑΓ*αρίϛην.* Quis nescit nobilissimam matronam, matrem Periclis? vid. Herod. VI. 131.

Pag. 193. 21. *καὶ ταὐτὸν πέπονθεν ἡ ψυχὴ — τῶν ἁρμάτων ἐκείνοις, ἃ τὸν ἡνίοχον οὐκ ἔχοντα ἀτάκτως φέρεται.* Flosculum

decerpsit ex Isocrate pag. 9. A. ταὐτὰ πάσχει τοῖς ἅρμασι τοῖς τοὺς ἡνιόχους ἀποβαλοῦσιν· ἐκεῖνά τε γὰρ ἀτάκτως φέρεται κτέ.

Pag. 201. 17. οὐδενὸς ὕπνῳ ΔεΔΟμένου. corrige sodes ΔεΔΕμένου, ut *somno devinctus* Latine dicitur.

Pag. 203. 20. τί γὰρ δεῖ πράγματα ἔχειν μαχόμενον πολλάκις ἑτερογνάθῳ καὶ κυφαγωγοῦντι (ἵππῳ); sumta haec sunt e Xenophontis libello περὶ ἱππικῆς.

Pag. 208. 37. εἰ δὲ ἔχετε τὰ ἐμά — τί θαυμαστὸν εἰ γλυκὺν νομίζω τὸν θάνατον; Scribendum: εἰ δὲ οἴχεται τἀμά.

Pag. 213. 5. εἰ δὲ ''ΕΝΙ τοῦτο τῶν ἀμηχάνων. Emenda: εἰ δὲ ἕν τι τοῦτο.

Pag. 213. 15. πῶς οὐκ ἐσχάτης ἀνοίας κακῷ τὸ κακὸν ἐπιχειρεῖν ἰάσασθαι. Hinc emendari poterit Herodotus II. 53. μὴ [τῷ] κακῷ τὸ κακὸν ἰῶ. Natura rei respuit priorem articulum.

Libanius Tom. IV. pag. 217. οἴκοθεν οὐκ ἔχων ἢ πατέρων οὐκ ἔχων θησαυρῷ τις περιπέπτωκεν. Lege ἢ πατρῷα οὐκ ἔχων, ut apud Menandrum:

πατρῷ' ἔχειν δεῖ τὸν καλῶς εὐδαίμονα.

Scribebatur πρῶια et hinc error.

Paullo ante scribe ἃ ''Εως μὲν ἂν ἔχῃ τις κέρδος τὸ ζῆν pro Τέως. Confunduntur haec inter se ubique locorum etiam in optimis Codd. ut in Demosthenis Parisino S. Confunduntur etiam a veteribus grammaticis, ut alio loco ostendimus.

Libanius IV. pag. 219. εἶδον τὸν νεανίσκον — φιλόγελων τε καὶ φιλόπονον καὶ πολυτελῆ τὴν δίαιταν. Non solent esse adolescentuli de genere hoc φιλόπονοι. at tu scribe φιλήδονον.

Corrige pag. 220. εἴ τι πάνυ χάριεν ἦν τῶν ἐδωδίμων. pro πολὺ χάριεν, et pag. 221. ἐπὶ τὴν μακαρίαν ἐπανήειν τράπεζαν. pro ἐπανίην. et pag. 222. πάντ' ὧν ἐμοί pro πάντων, ut Demosthenes de Philippo: πάντ' ἐκεῖνος ἦν αὐτοῖς.

Libanius IV. pag. 223. *τοὺς ὠχριῶντάς γε τοὺς ἀνυποδέτους.* dele *γε* cum Reiskio et lege *ἀνυποδήτους.* Aristophanis haec sunt in *Nubibus* vs. 103.

τοὺς ὠχριῶντας, τοὺς ἀνυποδήτους λέγεις,
ὧν ὁ κακοδαίμων Σωκράτης καὶ Χαιρεφῶν.

Pag. 225. *ὁ δ' οὐκ οἰμώζει φήσας καὶ τί τῶν ἐκείνου μέλει καὶ μόνον οὐ πληγὰς ἐντείνας ἀπῆλθεν.* Vera lectio est: *ὁ δ' „οὐκ οἰμώξει;" φήσας καὶ „τί* COI *τῶν ἐκείνου μέλει;"* Ostendunt huiusmodi vetusta menda Libanium quoque, ut caeteros Atticistas, in secunda persona passivorum non *- ῃ* sed *- ει* scribere. Caeteras formas scribae sedulo obliterant: in solis mendis huiusmodi - ЄΙ tuto delitescit, donec vera scriptura eliciatur foras.

Post pauca scribe: *ὀλίγον ῥαΐσας ἦν* 'ЄN *ἑαυτοῦ*, pro *ἐφ' ἑαυτοῦ.*

Libanius IV. pag. 226. 7. *ὁ μὲν ἐγέλασεν ἰδών, ὁ δὲ ἐπΑνέβη πράττοντι κακῶς.* Dicitur hoc *ἐπεμβαίνειν* frequenti omnium usu. Itaque *ἐπЄνέβη* legendum.

Ibid. *πάντες μὲν στυγηροὶ θάνατοι, οἴκτιστον δὲ τὸ λιμώττοντα ἀποθανεῖν.* Leg. *στυγεροί* ex Homero:

πάντες μὲν στυγεροὶ θάνατοι δειλοῖσι βροτοῖσι,
λιμῷ δ' οἴκτιστον θανέειν.

Libanius IV. pag. 227. *ἐγὼ δὲ οὐκ ἀνέστην — ἀλλ' ἀνέμενον καθήμενος τὰ δόξΑντα τῷ δήμῳ.* Imo vero *τὰ δόξΟντα.* In omnibus libris temere inter se confunduntur *- Ασθαι* et *- Єσθαι*, similiterque *- σΑντες* et *- σΟντες.* et tamen sunt qui vitiosa subtilitate mendosas scripturas defendere ac tueri quam certa emendatione tollere malunt.

Libanius IV. pag. 230. 19. *συνειλεγμένων γὰρ ὑμῶν εἰς ἐκκλησίαν — φθάσας οὐδέν πω τοὺς ῥήτορας ἡμᾶς προειμένους.* Corrig. *οὐδέν πω τοὺς ῥήτορας* 'PHMA *προειμένους*, ut pag. 236. *ἀφεῖναί τι ῥῆμα τῶν αὑτοῦ τρόπων ἀνάξιον*, et passim.

Pag. 234. 13. *οὐκ ἂν ἀδήλως τοιούτους ποιήσαιντο περὶ τῶν*

διαφόρων αὐτοῖς ἐν ἐκκλησίᾳ λόγους. Nihil h. l. significat *οὐκ ἀδήλως.* Sententia postulat *non illubenter οὐκ ἀηδῶς.*

Libanius IV. pag. 242. 27. *ἡ τοῦ βαρβάρου ϛρατιὰ π ε ζ ε ύ σ α σ α μὲν διὰ γῆς, πεζεύσασα δὲ διὰ θαλάττης.* Imo vero *ΠΛεύσασα μέν.*

Ibid. *ἐκβαλοῦσα δὲ καὶ πόλεως καὶ χώρας τοὺς Ἀθηναίους [καὶ] τοῦ μηδὲν ἀνάξιον ὑπομεῖναι τῆς δόξης.* Expunge *καὶ.* Thucydideo more positum est *τοῦ ὑπομεῖναι* sine *ἕνεκα.* Tum scribe *καὶ ταῦτα ᾔδΕΙ καλῶς* pro *ἤδη.* Similiter *τοῦ μή* legitur. II. 72. III. 2. III. 242. *τοῦ μηδὲν μέρος εἶναι πληγῶν καθαρόν* et I. 561. 13. *τοῦ μή τινα τολμῆσαι τὴν βασιλείαν ἁρπάσαι.*

Pag. 244. 13. *ὁ ΚυνΑΙγειρος ἐκεῖνος* perpetuus fere in libris error ut *ἀναίδην* pro *ἀνέδην, ἐπικαίρως* pro *ἐπὶ κέρως* et sim. Reponendum ubique est *ΚυνΕγειρος παρὰ τὸ τοὺς κύνας Ἐγείρειν.*

Libanius IV. pag. 244. 29. *οὐ κέκομμαι τὼ ὀφθαλμώ.* Leg. *οὐΚ ἘΚκέκομμαι τὠφθαλμώ.* Obversatur ei nobilis Demosthenis locus de Philippo. Hinc addidit: *ὁρᾶτε καὶ τὸν Φίλιππον — τοῖς μέρεσι τοῦ σώματος τὴν δόξαν ὠνούμενον.*

Pag. 245. 10. *πολλοὺς μὲν παραβήσεσθε νόμους, — ἕτερον δὲ διαβέβλησθε πρὸς ἅπαντας ἀνθρώπους.* Sentententia postulat futurum *διαβεβλήΣΕΣθε.*

Pag. 246. *ὁ δῆμος Ἀθηναίων ὁ πάντων ὀξύτατος εὑρεῖν τὸ δέον πέντε ἡμέρας ἐν τοῖς τοιούτοις προδήλοις ἀνήλωσεν.* Emenda: *ἐν τοῖς ΟΥΤΩ προδήλοις.* et sic pag. 247. pro *οὔπω πεπτώκαμεν* supple *οὔπω ΟΥΤΩ πεπτώκαμεν.*

Libanius IV. pag. 247. *λύει δὲ ὁ ταῦτα ποιῶν ἀφ' ὧν ἕξει τοὺς ἀμυνΟμένους.* Dicendi lex postulat *τοὺς ἀμυνΟΥμένους.*

Libanius IV. 248. 19. *τίνος ἀναμνησθεὶς τῶν ὑπὲρ Ὀλυνθίων λόγων; ποίων τῶν πρώτων ἢ τῶν δευτέρων ἢ τῶν τρίτων;* Corrige *ΠΟΤΕΡΟΝ τῶν πρώτων.*

Pag. 250. *μὴ γὰρ δέξαιτο τοιαῦτα τὸ Μητρῷον γράμματα, μηδὲ ἀναμιχθείη τοῖς Ὑπερίδει καὶ δήμῳ μέλει περὶ ἐμοῦ ἕτερα ἐκείνοις ἐναντία.* Emenda: *τοῖς Ὑπερείδῃ καὶ Δημομέλει περὶ ἐμοῦ (γεγραμμένοις) ἕτερα.* Sumta haec sunt ex Demosthenis oratione *περὶ τοῦ ϛεφάνου* pag. 302. 25.

Libanius IV. pag. 250. *αἰσχρὸν ἐν* ΤΟΙ*αύτῃ πόλει τὸν ἄνθρωπον νῦν μὲν ἀρετῆς ἕνεκα ἐϛεφανῶσθαι, μικρὸν δὲ ὕϛερον τοῖς ἐχθροῖς ἐκδίδοσθαι.* Leg. *ἐν τ*ΗΙ *αὐτῇ πόλει τὸν* ΑΥΤ*ὸν νῦν μὲν κτἑ.*

Pag. 251. *ἀλγῶ δὲ ὅτι τοὺς τῶν ἀϛῶν ἐν Χαιρωνείᾳ πεσόντων οὐκ ἔσχον ὡς ἐβουλόμην παραμυθήσασθαι.* In *τοὺς* ΤΩΝΑCΤΩΝ latet *τοὺς γονέας τῶν.*

Turpi errore editur IV. 251. 16. *τὸν ἄνθρωπον ὃν ἐμίσεις,* ΟΥ *σπουδαῖον ἐν τοῖς ἡμετέροις ἡμεῖς εὑρήκαμεν,* pro *ὃν ἐμίσεις* CΥ, *σπουδαῖον κτἑ.*

Libanius IV. pag. 252. 32. *ὦ διάκονοι τυράννου, — ὑμεῖς μὲν οἴεσθέ με δεδεμένον ἄξειν — ἄπιτε δὲ κὲν χερσίν.* Emenda: *ὑμεῖς μὲν* Ὤ*Ι*ε*σθε — ἄπιτε δὲ κεν*ΑΙC *χερσίν.* Patet erroris origo: *κεναῖς* scribitur *κεν''* et compendiolum omittitur. Peccatur et contra ut in Aristophanis fragmento apud Erotianum v. *ἐκλαπῆναι·*

Φήμαισ οὖν ἐγώ.

pro *Φήμ' οὖν ἐγώ.* Putabat se scriba videre *Φήμ'' οὖν.* *Κεναῖς χερσίν* saepe legitur. Herod. I. 73. *νοϛήσαντας δὲ αὐτοὺς κεινῇσι χερσὶ ὁ Κυαξάρης τρηχέως κάρτα περιέσπε.* et apud Libanium I. 334. 12. *ἀπίασι κεναῖς χερσίν.* et IV. 492. 21. *ἀπῆλθεν οἴκαδε κεναῖς χερσίν.* et IV. 830. 30. *μὴ κεναῖς χερσὶν ἀπελθεῖν.* et IV. 835. 25. *κεναῖς ἐπανήξεις χερσίν.*

Libanius IV. pag. 263. 25. *γέλωτα παρὰ τοῖς ἀνθρώποις ὀφείλειν.* Athenienses dicebant *γέλωτα τοῖς ἀνθρώποις ὀφλισκάνειν,* aut in aoristo *ὀφλεῖν.* Libanius et omnes Graeculi *ὀφλισκάνειν* et *ὀφείλειν* confundebant et addebant *παρά* praeter usum veterum ac verbi naturam. Sophocles *Antigone* vs. 470.

σχεδόν τι μωρῷ μωρίαν ὀφλισκάνω.

et sic constanter Attici omnes. Praeterea Libanius pro ὀφλεῖν saepe utitur vitiosa forma ὀφλῆσαι.

Pag. 268. 12. γενομένου τοίνυν τοῦ τάφου καὶ τοῦ περιδείπνου παρ' ἐμοί· καὶ γὰρ τούτῳ τετίμηNTAI παρὰ τῶν τοῖς πεσοῦσιν οἰκείων. Legendum τετίμηMAI: *sibi* hunc honorem habitum esse dicit. Nota res ex oratione *de Corona.*

Pag. 274. 18. πρέσβεις ἑλέσθαι τὸν δῆμον τοὺς διαλεξομένους Φιλίππῳ περὶ τῆς ἀνίσης τύχης. Fuerat τῆς 'ΑÑΙΝΗC τύχης, id est ἀνθρωπίνης.

Libanius IV. pag. 277. 4. τούτοις τε οὖν αὐτοὺς θαρρύνετε καὶ ἅμα ὑποσχεθήσεσθε πρὸς τὰ δεύτερα ἔσεσθε βελτίους. Leg. ὑπόσχεCΘΕ — ἔσεσθAI βελτίους.

Pag. 278. 15. ἕως ἂν μένῃ τουτὶ τὸ βουλευτήριον καὶ ἡ Πνὺξ αὐτηΐ καὶ τὰ δικαστήρια καὶ τὸ Μητρῷον — ἀεὶ δὲ μ έ ν ε ι. ταῦτα γὰρ οἱ θεοὶ λέγουσιν. — ἔσται τις μνήμη τῶν ἐμοὶ πεπονημένων. Reiske: „μένει. *praesens h. l. vice futuri fungitur.*" Noli credere, sed scribe μενεῖ. Ridemus nunc ista „*praesens pro futuro*," aut „*futurum pro praesenti*," sed ingens numerus locorum adhuc emendationem exspectat.

Libanius IV. 283. 18. πολλὰ — ὑπὸ τῆς τόλμης καὶ προπετείας εἶπον — ἄλλου καὶ ῥήτορος καὶ ἀνθρώπου πεπονθὼς πάθος. Levissimus error tenebras his verbis offudit. In ''ΑΛλου latet ΛΑλου. cf. pag. 292. 18. οὐδὲν χρήσιμον ὑμῖν περὶ (leg. παρὰ) τῶν ῥητόρων ἀπαντᾷ. — ἀργὸν ἔθνος καὶ περίεργον καὶ ΛΑΛΟΝ.

Libanius IV. pag. 284. τὸ βῆμα — ἐφ' οὗ τὸν λέγοντα χρυσόκερων καὶ κατεστεμμένον δεῖ τὸν ΟΙσοντα περιμένειν ὁπότε πρόσεισι. Notum est oraculum Philippo editum:

ἔστεπται μὲν ὁ ταῦρος. ἔχει τέλος. ἔστι δ' ὁ ΘΥσων.

rectissime Reiske: τὸν θ ύ σ ο ν τ α περιμένειν. Obversatur Libanio locus Aeschinis pag. 77. 13. χρυσόκερων ἀποκαλῶν καὶ κατεστέφθαι φάσκων, εἴ τι πταῖσμα συμβήσεται 'Αλεξάνδρῳ.

Libanius IV. pag. 286. 11. *πῶς γὰρ ὅςις μοι τηλικαῦτα μαρτυρεῖ δικαιοσύνη δὴ τἆλλα κατηγορεῖν;* Leg. *δίκαιος ἂν εἴη τἆλλα κ.*

Pag. 287. 14. *πάντες ὅσοι πώποτε ἐκρίθησαν — ὅτι παράνομά τις εἶπεν ἢ τὸν δῆμον ἐξηπάτησεν. — ὅτι προσόδους τινὰς ἡ πόλΙς ἀπώλεσεν ἢ τοὺς συμμάχους ἐκ πλειόνων ἐλάττους ἐποίησεν ἡγούμεν*ΟΥC. Haeret Reiske. Leg. *προσόδους τινὰς* ᾿Η *πόλ*ЄIC *ἀπώλεσεν* et *ἡγούμεν*ΟC, id est *in imperio suo.* Athenienses dixissent *ςρατηγῶν.*

Libanius IV. pag. 291. 6. *ἐγὼ δὲ — ἀναχωρῶν τῆς πολιτείας ἀδικεῖν* ΤΟΥΤΟΜЄ. Latet *ἀδικεῖν* ΝΟΜΙΖΟΜΑΙ. Atticum est *ἀδικεῖν δοκῶ.*

Pag. 291. 16. *ἐκεῖνος γὰρ* (Solon) — *αὐτὸς αὐτὴν καταςήσας καὶ τοὺς νόμους [αὐτὸς αὐτὴν καταςήσας καὶ τοὺς νόμους] αὐτὸς θεὶς τῇ πόλει κτέ.* Scriba dormitans eundem versum bis descripsit.

Pag. 291. 19. *ἐμάνη καὶ ὁ Σόλων ὡς ἐγὼ ὅτ' ἔδοξεν αὐτῷ παυσάμενος τούτου τοῦ βίου ἀπελθὼν ἐπλανᾶτο.* Leg. *ὅτ*Є *δόξ*ΑΝ *αὐτῷ — ἀπελθὼν ἐπλανᾶτο.*

Pag. 292. 18. *οὐδὲν χρήσιμον ὑμῖν* ΠЄΡΙ *τῶν ῥητόρων ἀπαντᾷ.* Scribe ΠΑΡΑ, et pag. 290. ΠΡΟC*ίασι δὲ ἀεὶ πρὸς τὰ κοινὰ σφόδρα ὀλίγοι* pro ΠΡΟ*ΐασι. ad remp. accedunt.*

Pag. 293. 26. *τοὺς εἰσφέροντας — οὐκ ἀεὶ διαπονεῖτε. ἀλλ' εἰσενεγκών τις εἶτ*Α ᾿ЄΠ*ανεπαύσατο.* Leg. *εἶτ' ἀνεπαύσατο.* Dittographia erat ЄΙΤΑ — ЄΠΑ —.

Libanius IV. pag. 293. *τοῦτ'* ΑΥΤΟ *φαίνεται καὶ πείθει λέγων.* Scrib. *τοῦτ'* ᾿ΑΠΟ*φαίνεται.*

Pag. 294. 5. *ὤφελον μὲν γὰρ — τὸν Ἰσοκράτους — ἑλέσθαι βίον ἵν' ἐν ἡσυχίᾳ καὶ γαλήνῃ καὶ τὸν ἔμπροσθεν ἐβίουν χρόνον ἐπ' ἐμαυτοῦ φιλοσοφῶν καὶ τὸν* ΒΙΟΝ *φυσιογνωμονῶν ὡς πρᾶγμά ἐςιν*

ἀςαθμητότατον ἁπάντων, ἐοικὸς θαλάττῃ, φύσει ἄςατον. Graeculorum errore *ἐβίουν* ponitur pro *ἔζων*. Βιοῦν pro ζῆν Ionicum est. Deinde optime Reiske emendavit *τὸν* ΔΗΜΟΝ *φυσιογνωμονῶν* pro *τὸν* BION. Non dubitabis inspecto loco Demosthenis pag. 283. 5.

Libanius IV. 295. 1. *εἰκότως ἂν οὖν ὁμοίως τοῖς κωμικοῖς καὶ τραγικοῖς ποιηταῖς*, ῾ΩC *παραιτησαμένοις καὶ μὴ βουλομένοις* Δ€*ξασθαι χρόνον ἀφίετε, καὶ ἐμοὶ συγχωρήσ*Α*τε τὴν ἡσυχίαν ἄγειν· καὶ ταῦτα ἐπὶ ὑπογ*€Ι*ῳ* ΤΟΠΩΙ *τῷ μακρῷ καὶ μεγάλῳ δράματι.* Emendandum ΟΙC *παραιτησαμένοις* — *βουλομένοις* '€ΠΙΔ€Ι*ξασθαι* — *συγχωρήσ*ΑΙ*τε* — *καὶ ταῦτα ἐπὶ ὑπογ*Τ*ῳ* ΠΟΝΩΙ *post recentes labores*, longa et magna fabula peracta.

Pag. 299. *ἀνῄρηκε Φωκέας· Ὀνομάρχῳ δεῖ μέλειν, Φατάλῳ μέλειν.* Erat ΦΑΥΛΛΩΙ *Φαΰλλῳ*, notum nomen in bello Phocensi, at stipes Φ*α*ΤΑ*λῳ* sibi videre visus est.

Libanius IV. 306. 5. *καὶ ἀκούσεσθε ταῦτα ἐπειδὰν ἐν τούτῳ τῷ λόγῳ γένωμαι.* Graecum est *ἐν τούτῳ* ΤΟΥ *λόγ*ΟΥ, postquam *ad hanc orationis partem* pervenero.

Pag. 306. 18. *ὁποῖ' ἄττα γὰρ* ἯΝ *τὰ τῶν ἀνθρώπων πράγματα τοιοῦτον ἀνάγκη καὶ τὸ φρόνημα ἔχειν.* Demosthenes pag. 173. 26. *ὁποῖ' ἄττα γὰρ* ἊΝ *τὰ ἐπιτηδεύματα τῶν ἀνθρώπων* ἯΙ *τοιοῦτον ἀνάγκη καὶ τὸ φρόνημ' ἔχειν.*

Libanius IV. pag. 307. 14. *ὁρᾷς οὖν, ἄνθρωπε, τὰ μαντεῖα ὡς νῦν μὲν* ΚΙ*χρᾷ καὶ φθέγγεται, νῦν δὲ ἀνέχει καὶ σιωπᾷ.* Leg. *νῦν μὲν* Χ*ρᾷ καὶ φθέγγεται.*

Κιχράναι, id est *δανείζειν*, nullum hic locum habet.

Libanius IV. pag. 310. 7. *τί μὴ λέγεις ἢ γράφεις; ἀλλ' ἐν ἐμοὶ καθάπερ ἐν καιρῶν τινὶ τὴν πεῖραν ποιῇ;* Corrig. *καθάπερ ἐν* Κ*α ρ ῶ ν τινὶ τὴν πεῖραν ποιεῖ;* Notum proverbium est *ἐν Καρὶ τὸν κίνδυνον.* Zenob. III. 59. ibique Schneidew. Sumsit ex Platonis *Euthyd.* pag. 284. B. *ὥσπερ ἐν Καρὶ ἐν ἐμοὶ ἔςω ὁ κίνδυνος.* cf. *Lachet.* pag. 187. B. ubi in Scholio laudatur Κρατῖνος Βουκόλοις·

ἐν Καρὶ τὸν κίνδυνον· ἐν ἐμοὶ δὴ δοκεῖ
πρώτῳ πειρᾶσθαι.

ubi metrum restituas scribendo:

πρώτῳ ποιεῖσθαι πεῖραν.

Libanius IV. 312. 24. *καὶ πρὸς ἐμαυτὸν τὸ Αἰσχύλου λέγω πολλάκις·*

μέν', ὦ ταλαίπωρ', ἀτρέμα σοῖς ἐν δεμνίοις.

Non est Libanius in Tragicorum fabulis multum versatus: quis enim nescit in Euripidis *Oreste* Electram ad fratrem ita dicere?

Libanius IV. 314. 9. *εἰς Μακεδονίαν σύρομαι τὼ χεῖρε δεδεμένος , ἵνα μηδ' ἀπὸ χειρός τινα πορίσωμαι πρὸς ἐλευθερίαν συμβΟΥλήν.* Haud vidi magis: *συμβουλὴ ἀπὸ χειρός*! At tu lege *συμβΟλήν* ac memento *-βολή* saepissime sic in *-βουλή* depravari.

Pag. 318. 22. *οὐδὲ 'Αδραςίδᾳ σε χαριοῦμαι.* Leg. *'Ατρεςίδᾳ*, vide ad I. pag. 100.

Libanius IV. 321. 1. *τί με χείριςον, τί με θρασύν, τί* (*δὲ* del.) *με ἀναιδῆ ποιεῖς*; Vera lectio est: *τί με 'Αχάριςον — ποιεῖς;*

Pag. 321. 19. *ἀλλά μοι σιωπᾶται μᾶλλον ἢ ταῖς ᾀδούσαις ἀηδόσιν*, Reiske: *„si constaret luscinias captas conticescere, suaderem ἁλούσαις legi. Sed constat captas quoque canere."* Sed in tali re non quaeritur quae sit naturae lex, sed quae sit hominum opinio, ut de cantu cygnorum. Reiske rem acu tetigit, ut apparet ex loco Philostrati *de vitis Sophistarum* pag. 220. *παρῃτήσατο τὴν ἀηδόνα Φήσας ἐν οἰκίσκῳ μὴ ᾄδειν.*

Libanius IV. 324. 7. *τῷ μὲν γὰρ δοκεῖν δοῦλον ἀποδώσεσθε, ἔργῳ δὲ τὴν κοινὴν μετὰ Δημοσθένους Φιλίππῳ προήσεσθε.* Periit propter compendium non intellectum vocabulum sententiae necessarium. Erat *τὴν κοινὴν σ̄ρίαν* (*σωτηρίαν*).

Libanius IV. pag. 324. *τὴν πόλιν ἔςερξε τὴν ἡμετέραν ὡς τῶν*

αὐτοχθόνων εἷς. adscripsit aliquis in margine: *ὡς Ἀθηναῖος γνήσιος*, quae nunc stulte in textum recepta sunt.

Pag. 325. *παρενόμει* ΠΑΡΑ*λύων τὰ δικαστήρια.* Leg. ΚΑΤΑ*λύων.*

Pag. 344. 16. *ἡ κρίνασα θεὸς μὴ εὖ τελευτῆσαι τὸν μέγαν Μιλτιάδην.* ex Herodoto VI. 135. ubi Pythia dicit *δεῖν Μιλτιάδεα τελευτᾶν μὴ εὖ.*

Pag. 350. 24. *οὐ πολλάκις ἡμῶν ἠκούετε βοώντων [καὶ λεγόντων] ὡς ἐπιβουλεύεσθε.* Expunge futile emblema et, credo, satis manifestum.

Libanius IV. 351. 12. *καὶ οὐ τοῦτό* ΠΩC *δεινόν, καίπερ ὂν δεινόν.* Imo vero *οὐ τοῦτό* ΠΩ *δεινόν*, ex notissimo loco Demosthenis.

Pag. 355. *ὁ τὴν πόλιν Ὑπερέχων ἀήρ.* Aër appellari solet ex ipsa rei natura *ὁ* ΠЄΡΙ*έχων.*

Libanius IV. 362. 3. *τὰ ὑπομνήματα — παντάπασιν ἐξηφάνισται.* In Codd. B. est *ἐξήλειπται.* Repone formam Atticam *ἐξαλήλιπται*, cuius interpretatio erat *ἐξηφάνισται.*

Libanius IV. 363. 24. *τοὺς Καρίωνας καὶ τοὺς Ξανθί*ΩΝ*ας.* Corr. *καὶ τοὺς Ξανθίας.* Quae sunt notiora servorum nomina quam *Καρίων* et *Ξανθίας*, ut *Πυρρίας*? Aeschines pag. 49. 16. *ὁ τοὺς Καρίωνας καὶ Ξανθίας ὑποκρινόμενος.*

Libanius IV. 372. 9. *ἅπαντα ἤδη κατεδήδ*ΟΤΟ, pro forma barbara repone Graecam *κατεδήδ*ЄC*το.* Graeculi neque *ἐδήδοκα* noverant neque *ἐδήδεσμαι, ἔδεσμα, ἐδεστής, ἐδεστός*, sed *βέβρωκα* dicebant et *βέβρωμαι, βρῶμα.*

Libanius IV. 374. 11. *ἐνόμιζον — αὐτόν μοι προσελθόντα Θεμιστοκλέα καὶ τὴν δεξιὰν* CΥΜ*βαλόντα μεμν*ΗCΘ*αί τε τῆς οἰκίας καὶ ταῦτα ἀξιώσειν ἔχειν ἐφ' ἃ καλεῖται νῦν παρ' ὑμῶν.* Vera lectio est 'ЄΜ*βαλόντα* et *μεμνή*CЄC*θαι.* *Manum* aut *dextram iniicere*

apud omnes dicitur *τὴν χεῖρα, τὴν δεξιὰν ἐμβάλλειν.* Praeterea in libris vetustioribus *ἐν* et *σύν* scribuntur nexu tam simili ut discrimen fere aciem fugiat. Hinc perpetua inter haec confusio, et utra sit scriptura verior ex Graecitatis notitia est constituendum. Apud Libanium pauca de multis haec vide II. 307. ϹΥΝ*τυγχάνειν.* II. 510. 10. *οἷς* ϹΥΝ*τυγχάνοιεν.* IV. 520. 20. 'ЄΓ*γυμνάζοι.* IV. 759. 27. ϹΥΓ*κατέδησεν*, pro *ἐντυγχάνειν, ἐντυγχάνοιεν, συγγυμνάζοι, ἐγκατέδησεν.*

Libanius IV. 379. 17. *εἰ μὲν γὰρ οὐκ ἠνίων τότε τί χαλεπαίνεις; εἰ δ' ἐλυποῦμ*ЄΝ *ἐνταῦθα ϛήτω τὸ πρᾶγμα.* Requiritur *ἐλύπου*Ν. Male repetita est syllaba sequens. Respondent sibi *οὐκ ἠνίων — ἐλύπουν.*

Pag. 377. *πότους καὶ σύνδειπνα καὶ τὰ τρέΦειν ἔχοντα πάντα ἁπλῶς ἀποδιδράσκων.* Scrib. *τὰ τέρψιν ἔχοντα πάντα.*

Libanius IV. 377. 34. *ὥσπερ γὰρ πρότερον ἐκείνων ἔδει τῶν τοῦτον σωΦρονούντων*, imo vero *σωΦρον*Ι*ούντων.* Solent talia inter se confundi, *δειπνιεῖν — δειπνεῖν, πλουτιεῖν — πλουτεῖν, διοικιεῖν — διοικεῖν.* cf. *Nov. Lectt.* pag. 286. Iterum *σωΦρονιῶν* et *σωΦρονῶν* confusa ostendimus ad Dionem Chrysostomum. *ΣωΦρονίζειν τινά* est *aliquem castigando ad meliorem frugem reducere.* ut pag. 394. 17. *τί δὲ ἀδίκημα σωΦρονίζειν υἱόν;*

Pag. 378. 20. *ἀλλὰ τὴν μεγάλην ταύτην — ναυμαχίαν πῶς συνήγαγες; ἆρ' ἐκ τῶν Ἑλλήνων καὶ βουλομένων συμπλέκεσθαι;* Vitium est in *ἐκ τῶν.* Neglecta est lineola *-ον* significans. Leg. *ἆρ' ἑκόντων (τῶν) Ἑλλήνων;*

Pag. 380. *ὃν ἐγέννησα, ὃν ἐνέτρεψα, ὃν ἐν ταῖς ἐμαυτοῦ χερσὶν οὐκ ὀλιγάκις ἤνεγκα.* Corr *ὃν* '*ΑνέΘρεψα.*

Libanius IV. pag. 380. 30. *εἰ δὲ μισοῦντ*Α *τὰ τοιαῦτα εἶναι Φήσεις* sententia postulat *μισοῦντ*ΟϹ. Error natus ex compendio *μισοῦν* (cum τ supra scripto).

Pag. 384. 26. *τούτων ἴσθι μὲν καὶ τῇ σαυτοῦ σοφίᾳ καὶ τοῖς*

ἐμοῖς χάριν, ἴσθι δὲ καὶ τῇ τοῦ πατρὸς ὀργῇ. Pro absurdo ἐμοῖς repone ἔΡΓοις *rebus gestis*.

Pag. 387. 26. παρ' ἐμοὶ — καὶ γραμμάτων ἥψω καὶ τὴν πρώτην ἡλικίαν ἐγένου. Pro ἐγένου Reiske διῆγες requirebat. Emenda: ἡλικίαΝ ΔΙεγένου. Praecedens Ν syllabam ΔΙ absorpsit.

Libanius IV. pag. 388. 16. εἰκότως ἂν διωθοίμην ἐφ' ἅπερ οὗτος κινοῖ. Reiske κινεῖ, sed tu corrige καλεῖ.

Pag. 424. 10. καὶ τοὺς γεγηρακότας προσεδεχόμην ἄξιόν τι τοῦ γένους καὶ τῆς ἡλικίας ΦΡΟΝεῖν· οἱ δὲ παρελθόντες εἰς μέσον λόγους διεξήρχοντο πρὸς ὑμᾶς οὓς παρὰ Θηβαίοις ἀλλὰ μὴ παρ' ἡμῖν ἔδει ῥηθῆναι. Sententia clamat scribi oportere: ἄξιόν τι - 'ЄΡεῖν.

In libris ερ scribitur uno nexu literae φ figuram referente. Scriba φεῖν videre se opinatus φρονεῖν *correxit* scilicet.

Libanius IV. pag. 425. 21. ὑπέμνησα Λεωνίδου καὶ τῶν τριακοσίων ἐκείνων καὶ πολεμεῖν ἐπήνουν. Reiske ἐπῇρον. sed ἐπαίρειν et ἐπαίρεσθαι *temeritatis* notionem continent, *impellere* et *impelli* ad id faciendum *cuius posthac poeniteat*. Itaque leg. καὶ πολεμεῖν ΠΑΡήνουν.

Pag. 427. 5. τί γὰρ δήποτε παρὰ τὴν ἐκκλησίαν τῶν ΔΟχθέντων ἀκούων οὐκ ἀναστὰς διεκώλυες; Appellantur τὰ δόξαντα, non τὰ δοχθέντα, et ubi semel ἔδοξέ τι contradicere sero est. Repone τῶν ΛЄχθέντων ἀκούων.

Post pauca scrib. σκόπει δὴ μὴ συκοφαντῶν ἐμὲ διαβάλλων ἀλΩΙϹ τὴν νίκην. pro ἀλώσῃ.

Libanius IV. pag. 442. 10. ἑταῖραι δὲ τῶν ἀδόξων τινὲς ζηλοτυποῦσαι ΔΙΑπείθουσι τοὺς οἰκείους πορνοβοσκοὺς τὸ κατ' ἐκείνης ψήφισμα γράψαι. Nihili verbum est διαπείθω, quod et ratio respuit et usus. Leg. ζηλοτυποῦσαι 'ΙΔΙΑΙ πείθουσι.

Pag. 445. 17. tralaticio errore legitur δίκην τῇ εὐσεβείᾳ πρέπουσαν pro ἀσεβείᾳ. Correxit Reiske.

Pag. 450. 7. *λαβὼν ἐγχειρίδιον ὑπὸ μάλης εἰσῆλθον εἰς τὸ δωμάτιον, οὗ τὰς πονηρὰς βουλὰς ἐβούλευε.* Nesciebant sequiores Graeculi quid esset *τὸ δωμάτιον.* Quasi vero Critias in *cubiculo* et in lecto nefaria consilia agitaret.

Libanius IV. 460. 13. *δεῖ δὲ ὑμᾶς — τοῖς ὥσπερ ἐγὼ [κακῶς] διακειμένοις βοηθεῖν.* Manifesta est in his interpolatio. Flebiliter dictum *ὥσπερ ἐγώ* non fert languidum et iners *κακῶς* additum. Similes fraudes in eiusdemmodi compositione deprehendas et alibi.

Libanius IV. 460. 20. *μήτε νύκτα μήτε μεθ' ἡμέραν ἀπαλλάττεσθαι τοῦ τὸν φίλτατόν μοι παῖδα δεδεγμένου χωρίου.* Scribendum: *μήτε νύκτα μήθ' ἡμέραν* de tempore numquam interrupto: dicebant alio sensu *μήτε νύκτωρ μήτε μεθ' ἡμέραν nec diu nec noctu*, sed pater amissum filium sine ulla intermissione *dies noctesque* lugebat.

Libanius IV. 469. 19. *ὅλη πόλις κακοπαθεῖ καὶ ΤΡίβεται καὶ ἀπόλλυται.* nihil est *civitas teritur*, sed revoca elapsam praepositionem *καὶ 'ΕΠΙτρίβεται.* Nihil interest inter *ἐπιτρίβω* et *ἀπόλλυμι, ἐπιτριβείης* et *ἀπόλοιο, ἐπίτριπτος* et *ἐξώλης* et sic Libanius *ἰσοδύναμα* componere solitus dixit *ἐπιτρίβεται καὶ ἀπόλλυται.*

Pag. 496. 15. *ἀφεὶς ἐμὲ καὶ τοὺς πρυτάνεις καὶ τὰς ἄλλας* ΤΥ*χας* imo vero 'ΑΡ*χάς.*

Pag. 497. 7. *εἰ δὲ ἦν ὑμῖν βουλομένοις σώζειν τι*ΝΑ *ἐμποδών; οὐκ ἤρκει ῥήματα δύο φῆσαι;* Legendum: *τί* ῏ΗΝ *ἐμποδών;* Demosthenes pag. 260. 3. *εἰ γὰρ ἐβούλεσθε τί ἦν ἐμποδών; οὐκ ἐξῆν; οὐχ ὑπῆρχον οἱ ταῦτ' ἐροῦντες οὗτοι;* Confusa sunt ΤΙΗ̅ et ΤΙΝ̅.

Pag. 511. 4. *φθόνε καὶ δαῖμον καὶ βασκανία — σὺν ἐμοὶ τὴν πόλιν ἐκλείπετε.* Corrig. *φθόνε κα*ΚΟ*δαιμον καὶ βασκανία.*

Libanius IV. 524 17. *κοινὴν ἅπασι πορίζεται ῥᾶσιν.* Nihil est

ῥῶσιν et Reiskianum ῥῦσιν. Scriptum erat σρίαν, id est σωτηρίαν.

Libanius IV. 528. 17. Φέρε δὴ καὶ ἄλλην ἐκ τοῦΔΕ τοῦ γυμνασίου θηράσωμεν ἀφορμήν. Verum est ἐκ τοῦ ΑΥτοῦ γυμνασίου sumtum ex Platonis *Gorgia* pag. 493. D. Φέρε δὴ ἄλλην σοι εἰκόνα λέγω ἐκ τοῦ αὐτοῦ γυμνασίου.

Libanius IV. 531. 20. τῆς σωτηρίας ἡμῖν ἐν ἀπορίᾳ πολλῇ κεκλεισμένης. alii κεκλειμένης. Neutrum probum est, sed κειμένης.

Libanius IV. pag. 535. 18. ἂν μὲν εὖ παρασχὼν διανύσω τὸ τόλμημα. Corrige ex Thucydide I. 120. ἀνδρῶν δὲ ἀγαθῶν ἐςὶν ἀδικουμένους ἐκ μὲν εἰρήνης πολεμεῖν, εὖ δὲ π α ρ α σ χ ὸ ν ἐκ πολέμου πάλιν ξυμβῆναι. Cf. Photius in v. Εὖ παρασχόν.

Pag. 540. 4. οὐ γὰρ κακίας τὴν αἴτησιν ἔλεγχον ἀλλ' ἀρετῆς ἐπίδΟCΙΝ ἔκρινεν. Non convenit sententiae ἐπίδοσις, id est προκοπή *profectus in virtute.* Corrigendum ἀρετῆς ἐπίδΕΙΞΙΝ, ut II. 195. 5. ὧν τῆς ἀρετῆς ἀπόδειξις τὸ ζῆν ἐν ἱματίοις πενθούντων, et alibi saepius.

Pag. 343. 10. ἐπειδή μοι προσδοκώμενος αὖθις ἔμελΛε πόλεμος. Reiske coniecit αὖθις (ἥξειν) ἔμελλε. Satis erat literulam expungere: ἐπειδή μοι — ἔμεΛε πόλεμος.

Pag. 554. 21. οἷα δὴ τὰ τῶν ἐν πενίᾳ γυναικῶν αἱ τὰ τῶν θεραπαινῶν ἐπιεικῶς αὐταῖς διακονοῦσι. Leg. αὐτΑΙ διακονοῦσι.

Pag. 556. 2. ἐκβαλὼν γράφου καὶ τοῖς θεοῖς εὔχου δικαςηρίου τυχεῖν. Nihil erat opus ad id Deorum opem implorare, sed periit vocabulum sententiae necessarium: θεοῖς εὔχου (δικαίου) δικαςηρίου τυχεῖν.

Pag. 585. 13. ἀνακαλύπτειν ὡς ἐπὶ θάτερον τὰς ἐμαυτοῦ συμφοράς. Optime Reiske ὡς ἐπὶ θ ε ά τ ρ ο υ, quod θεατρίζειν et ἐκθεατρίζειν appellatur. Scriptum erat θεα with τρ above, confusum cum θα with τρ above.

Libanius IV. 593. 1. *ἀνόητά γε — ἐκαλλιέρουν*. Leg. *ἀνό*N*ητά γε*. Mirabile dictu est quam saepe librarii *ἀνόνητον* in *ἀνόητον* stolide converterint. Exit ubique male sana sententia; sed de sententia illi quidem non magno opere laborabant. Videtur *ἀνόνητος* in desuetudinem abiisse, sed *ἀνόητος* probe noverant.

Pag. 601. 10. *οὔτε γὰρ ξίφους ἔργον γένοιτ' ἄν* TI, leg. TIC. Frequentissimo sequiorum usu *ἔργον τινὸς γενέσθαι* est *perire*, *interimi* ab aliquo, ut *ἔργον γενέσθαι πολεμίας χειρός* est *cadere hostili manu.*

Pag. 609. 5. *ἐπεὶ δ' ἐκεῖνοί με τῶν ἐλπίδων ἐψεύσαν*TO. et pag. 630. 15. *ἐψεύσ*Ω *με τῶν ἐλπίδων*. Certus dicendi usus postulat *ἔψευσαν* et *ἔψευσας*.

Pag. 613. 22. *ὁ κακῶς ἀ π ο λ λ ύ μ ε ν ο ς χαλκοτύπος — ἐμὲ κατελθεῖν ἐβιάσατο*. Leg. *ἀπολούμενος*.

Pag. 618. 10. *ὅτε τὴν πολὺ σοῦ μιαρωτέραν ἡ γ ο ύ μ η ν μητέρα*. imo vero *ἡγόμην*.

Libanius IV. pag. 623. *τοῖς Φράτορσι τὴν γαμηλίαν εἰσάγοντα*. Sumsit a Demosthene pag. 1320. 13. *ὁ πατὴρ ἔγημε καὶ γαμηλίαν τοῖς Φράτερσιν εἰσήνεγκεν*, et aliis locis. *Εἰσφέρειν γαμηλίαν* dicebant Athenienses, non *εἰσάγειν*. cf. Harpocration in v. *Γαμηλία*, ubi scribendum: *Δίδυμος ἐν μὲν τοῖς* ЄIC *'Ισαῖο*N *ὑπομνήμασιν*.

Pag. 624. 26. *μόλις ταῖς νουμηνίαις λουομένη* (L. *λουμένη*) — *ἐπικαττύουσα τὰ σα*Π*ρὰ τῶν χιτωνίων*. Corr. *τὰ 'σα*Θ*ρά*. non enim *putrescunt* vestimenta, sed *scissa* ac *lacera* sarciuntur.

Pag. 625. 6. *ἐπειδὴ γὰρ ἤδη παῖς ἦν — συνεβουλευόμην τοῖς ἐπιτηδείοις ἥντινα αὐτῷ τέχνην* ΔO*τέον*. Nihil est in tali re *διδόναι τινὶ τέχνην*. Pro *αὐτῷ* in alio Codice est *αὐτόν*. Emenda: *ἥντινα αὐτ*ON *τέχνην* ΔΙΔΑK*τέον*.

Libanius IV. pag. 627. 13. *λαμπροὺς ὁ πόλεμος τοὺς καρποὺς*

δίδωσιν, οὐ κατὰ τὰς ὀλύρας καὶ κριθὰς ἃς μικρὰς ἐν μακρῷ χρόνῳ κΟπτεις συλλέγων. Emenda: *κάπτεις.* cf. *Var. Lectt.* pag. 58 et 247.

Pag. 628. 20. pater filio pugnas ac caedes narranti *μὴ σύ γε*, inquit, *ταῦτα, ὦ παῖ, τὰ ἐκ τοῦ πολέμου δείΓματα*, alius liber *διδάγματα*, quod etiam peius est. Leg. *δείματα*. Occupavit Wyttenbach. in *Epist. Crit.* pag. 60. qui plura eiusdem erroris exempla indicavit.

Libanius IV. pag. 630. 7. *ἐκκεκύλισμαι πολλῶν χρημάτων ὑπὸ τοῦ παιδός.* Idem est *ἐξαλίνδειν* et *ἐκκυλίνδειν* *evolvere bonis*. Aristophanes *Nub.* 33.

ἀλλ', ὦ μέλ', ἐξήλικας ἐμέ γ' ἐκ τῶν ἐμῶν.

Pag. 632. 17. *ἔνδον ᾤμην ἔχειν τὰ χρήματα· μόνον οὐχ ἑώρων· μόνον οὐκ ἠριθμοῦ*MHN. Imo vero *ἠρίθμ*OYN.

Pag. 633. 10. *αἱ θεράπαιναι — παρανοίξασαι τὰς θύρ*AC *βάλλουσι καὶ αὐταὶ σκώμμασιν.* Legendum *τὰς θυρίδας* *fenestras*.

Pag. 640. 8. *οὐκ οἶδα εἴ τινι καταλίποι μείζω ϛενάξαι.* Supple *οὐκ οἶδ'* ἊN *εἴ τινι*, quae notissima Atticorum compositio est.

Pag. 649. 13. *διῆλθον ἂν τὰς μοιχείας, διῆλθον ἂν παίδων Ἀποβολὰς, μέθην γυναικῶν, ἀκρασίαν.* Matronarum flagitia enumerans dixerat *παίδων Ὑποβολάς*, ut *ὑποβάλλεσθαι* et *ὑποβολιμαῖος* de pueris *suppositis* trita sunt.

Pag. 656. 20. *οὕτω γὰρ ἂν καὶ τὸ μέγιϛον ἀδικήματος γνώσεσθε.* Leg. *οὕτω γὰρ* ΔΗ *καὶ τὸ μέγ*ΕΘΟC ΤΟΥ *ἀδικήματος γνώσεσθε.* Turpis est soloecismus *ἂν* cum futuro coniunctum. Etiam paulo ante 656. 14. scribe: *μόλις γὰρ* ΔΗ *ἐμαυτῷ πρὸς τὸ παρὸν ἀρκέσω*, pro *γὰρ ἄν.*

Libanius IV. pag. 658. 28. *συνῆσαν μὲν πανταχόθεν οἱ τῷ γένει προσήκοντες.* Etiam illi qui *ἀττικῶς* scriptitabant uteban-

tur formis Atticis ἦμεν, ἦτε et ἦσαν. Apparet in vetustis mendis, ut h. l. in συνΗσαν latet συνῆσαν.

Pag. 662. 22. ὑπὸ ἀΠΟνοίας σφαλείς. imo vero ὑπ' Ἀνοίας.

Pag. 666. 18. οἱ τὴν θάλατταν τολμῶντες editur sine sensu. Reponendum τὴν θάλατταν ΠΛΕΟντες.

Pag. 674. 22. ᾤμην εἶναι τὰ τοιαῦτα λόγον. μὴ γὰρ ἄν ποτε ΓΡΑΜμα οὕτω καλὸν ἄξιον νομίσαι δίκης. Leg. ΠΡΑΓμα, πρᾶγμα οὕτω καλόν.

Libanius IV. pag. 691. 17. ἕως μὲν ἤλπιζον Λύσεσθαι τὸν ἀδελφὸν τῶν κακῶν. Leg. Ῥύσεσθαι.

Verbo Ionico ῥύεσθαι pro ἐλευθεροῦν, σώζειν saepius Libanius utitur IV. 677. 14. τὸν ἀδελφὸν ῥυόμενος πέσοιμ' ἂν ἡδέως. IV. 887. 8. ῥυομένη κινδύνων. IV. 455. 11. τούτων με ῥύσασθε τῶν λόγων. IV. 477. 19. μετὰ τῶν τὰς αὑτῶν πατρίδας ῥυσαμένων. et saepius alibi.

Pag. 693. 21. ὑμῖν τε ἠνώχληκα καὶ τὸν πατέρα λελύπηκα καὶ λόγους ἀφῆκα σιγῆς ἀξίους. Repone tertium perfectum ἀφεῖκα pro ἀφῆκα.

Pag. 709. 20. οἴομαι δείξειν αὐτὸν οὐχ ὅπως [οὐκ] εὐεργέτην ἀλλὰ καὶ πονηρὸν εἰς ὑμᾶς. Nescio quis Graece imperitus οὐκ inseruit de suo.

Dedimus supra exempla, quibus adde locum Theopompi apud Athenaeum pag. 230. F. ὁ πρότερον οὐχ ὅπως ἐξ ἀργυρωμάτων [οὐκ] ἔχων πίνειν ἀλλ' οὐδὲ χαλκῶν, ἀλλ' ἐκ κεραμέων. Expunge οὐκ et scribe ἀλλ' οὐδ' ἘΚ χαλκῶν.

Pag. 712. 21. εἶς ἐλαύνει στρατόπεδον ὅλον ἡττημένος νενικηΜΕΝος, κατακεκλεισμένος πολιορκοῦν. Luce clarius est νενικηΚΟΣ a Libanio scriptum esse.

Libanius IV. pag. 724. 23. πολλοὶ τῶν πολιτῶν [ἐν] τοῖς τούτου κεκλημένοι λόγοις — ἀποθνήσκουσιν. dele ἐν et corrige κεκΗλημένοι. Frequens admodum in libris hoc vitium est.

Pag. 727. 6. *ἐδεδοίκειν μὴ τῷ τοῦτον ἐξεληλακέναι τῆς πόλεως ἀτυχήσωμεν τοῦ μαντείου.* Nihil huic loco deest praeter negandi particulam: *τῷ τοῦτον* ΟΥΚ *ἐξεληλακέναι.*

Pag. 728. 8. *τί δεῖ τὸν παῖδα θύειν; — οὐχ ὁ παῖς διὰ τοῦτο ζῆν ἄξιος ἀλλ' οὗτος προστΕθῆναι τῷ παιδί.* Leg. *προστΥθῆναι.*

Libanius IV. pag. 760. 10. *καθ' ἑκάτερον γὰρ αὐτὴν συκοφαντοῦσθαι ἐπιδείξομεν*, monstrum hoc scripturae non scribarum vitio natum est sed eorum, qui Codicum legendorum erant imperiti. Erat *συκοφαντοῦσ* cum compendiolo syllabae *αν* superscripto, et sic vera lectio *συκοφαντοῦσ α ν* pessime depravata est.

Pag. 775. 19. *καὶ πόθῳ* ΦΘΕΓ*γόμενος* irrepsit pro ΦΛΕ*γόμενος*, tralaticio errore.

Libanius IV. 777. 18. *τῇ πόλει βεβαίαν ἐλευθερίαν ἀνύσει.* Mendum est in *ἀνύσει.* Lege *ἐλευθερί*ΑΝ *οἴσει.* Male repetitum ΑΝ alterum mendum peperit Υ pro ΟΙ, ut passim. *Φέρειν ἐλευθερίαν* Graece dicitur ut *afferre libertatem* Latine.

Libanius IV. 778. 27. *τοιαύτην ἐγκολάψας εἰκόνα τῷ μνήματι· γυνὴ μέν ἐστι καθημένη — λελυμένη τοὺς πλοκάμους καὶ κατηφὴς καὶ λέγουσα τάδε· ἡ πάντων κρατέειν ἐθέλουσα τυραννὶς, ἦδ' ἐγὼ ἡ τλήμων ὀλοφύρῳ οὕνεκα κούρης, τῇ ἔπι πόλλ' ἔπαθον ποθέουσά τε μαρναμένη τε.* Feramus laboranti poëtae opem. Dixerat:

ἦδ' ἐγὼ ἡ πάντων κρατέειν ἐθέλουσα τυραννίς,
ἦδ' ἐγὼ ἡ τλήμων ὀλοφύρομαι οὕνεκα κούρης,
τῇ ἔπι πόλλ' ἔπαθον ποθέουσά τε μαρναμένη τε.

λέγουσα τάδε pertinet ad epigramma in basi statuae inscriptum.

Pag. 779. 19. *καὶ γῆρας ὀψὲ τὴν ἐλευθερίαν* 'ΑΠΟ*μανθάνον.* Repone ΜΕΤΑ*μανθάνον* ex decantato loco Aeschinis pag. 76. 4. *πρεσβύτας ἀνθρώπους, πρεσβύτιδας γυναῖκας ὀψὲ μεταμανθάνοντας τὴν ἐλευθερίαν.*

Libanius IV. pag. 780. 15. *ὁ δὲ καὶ τῇ πατρίδι (γεγενῆσθαι*

νομίζων) ὑπὲρ τοῦ μὴ ταύτην δουλωθεῖσαν ἰδεῖν οὐ ΦΑΙΝεται κινδύνου καλοῦντος τῶν παίδων, imo vero *liberis suis non parcit*, *οὐ ΦΕΙΔεται.*

Pag. 781. 8. *ἀλλὰ κινδυνεύει Cου τὸ αἴτιον αἰτιᾶσθαι.* Leg. *κινδυνεύειC οὐ τὸ αἴτιον αἰτιᾶσθαι.*

Pag. 782. 5. *ἄμφω πρὸς ἀλλήλους εἰπὼν ΚΑΚωτικόν τι παθεῖν*, ineptissime pro *'ΕΡωτικόν τι.*

Pag. 788. 17. *ἂν ἀποσφάξηταί μοι τὴν κόρην καταβάλλω τὴν πόλιν.* Leg. *ἀποσφάξητΕ* et *καταβαλῶ.*

Libanius IV. pag. 789. 17. *κατὰ ζῆλον ἡμέτερον 'ΑΝέξεταί τις τὴν παῖδα μᾶλλον ἀποβαλεῖν ἢ δυνάστῃ πρὸς γάμον ἐκδοῦναι.* Corrig. *Δέξεταί τις — μᾶλλον. 'Ανέχεσθαι* neque est huius loci et habet participium.

Pag. 789. 18. *εἰ τοίνυν ὃ βούλεται ἕκαστος τοῦτο καὶ οἴεται*, decantata verba Demosthenis fere in proverbium abierunt. Tom. IV. 649. 27. *ἡ δὲ ἠπίστησεν· ὃ γὰρ οὐκ ἐβούλετο τοῦτο οὐκ ᾤετο.*

Pag. 790. 5. *τοὺς τῆς ἐρωμένης [δεσποίνης] γονέας ἐργάσασθαί τι δεινόν.* Apud sequiores *ἡ ἐρωμένη alio nomine δέσποινα* appellatur ut *domina* Latine. Sed non possunt haec duo nomina copulari.

Pag. 792. 10. *Φημὶ καὶ αὐτὴν τοῦ δυνάστου τὴν αἴτησιν — οὐκ ἀπεικότως ἡμῖν χαλεπήν τινα δεῖξαι.* Saepissime confunduntur *δεῖξαι* et *δόξαι*, quod reponendum.

Libanius IV. pag. 793. 9. *ἡγεῖτο γὰρ ὕβριν αὐτῷ καὶ κίνδυνον φέρειν πόλιν αὐτόνομον ἐφορμΩσαν τοῖς βασιλείοις*, mendose pro *ἐφορμΟΥσαν.*

Sequitur: *βραχεῖα δὲ πρόφασις καὶ μικρὸν ἐναντίωμα διαλύει τὰς ἄγαν εὐδαιμονίας ὅταν ἐκ βιαCΤΩΝ πραγμάτων καὶ πλεονεξίας συστῇ.* Sumta haec sunt e Demosthene pag. 20. 22. et

pag. 154. 10. unde vera scriptura haec elicitur: *ὅταν ἐκ βίας* ΤΑ *πράγματ*Α *καὶ πλεονεξίας συςῇ.*

Libanius IV. pag. 797. 2. *ἐκεῖνον μὲν οὕτως ψυχαγωγή*CЄΤЄ, *τῇ μητρὶ δὲ τῆς κόρης ἕτερα προσθήσ*ЄΤЄ *δάκρυα, μᾶλλον δὲ καὶ τὴν τοῦ πένθους ἀφαιρ*ЄΙCΘЄ *παραψυχὴν* ΤΩΙ *δοκεῖν ὑπὲρ τῆς πόλεως ἀνῃρῆσθαι.* Requirit sententia tertium *futurum ἀφελεῖσθε* pro *ἀφαιρεῖσθε.* Sequiores dicere *ἑλῶ* et *ἑλοῦμαι* pro *αἱρήσω* et *αἱρήσομαι*, et confundi inter se *ἑλεῖσθαι* et *αἱρεῖσθαι* ostendimus in *Var Lectt.* pag. 35. Praeterea scribe ΤΟ *δοκεῖν* pro *τῷ.*

Libanius IV. pag. 801. 12. *τὴν μὲν ἀπεκτονυῖαν οὐ μικρὰ τοῦ γενναίου τοῦτ*Ο *λῆμ*ΜΑ *ἄγαμαι.* Leg. *τοῦ γενναίου τούτ*ΟΥ *λήμ*ΑΤΟC *ἄγαμαι.*

Pag. 808. 32. *τίθενται ξύμβολον καὶ τοῦ μηδὲν ἂν ἐθέλ*ΗΙ *ἔξω νόμων πεπολιτεῦσθαι.* Lege *ἐθέλ*ЄΙΝ. Litera *η* et compendium syllabae -*ειν* vix in libris dignoscuntur. Hinc passim haec inter se permisceri notabis.

Pag. 810. 17. *ὁρᾶτε γὰρ ὅπως μὲν νήπιός ἐςι καὶ νόμων ἁπάντων φιλανθρωπότατος.* imo vero *ὅπως μὲ*Ν *Ἤπιός ἐςιν.*

Pag. 816. 27. *καὶ ξίφη φοροῦσαν ὡς ἡμετέραν γράψομεν Δήμητρα*Ν. Scribe uno verbo *ξιφηφοροῦσαν* et *Δήμητρ*Α.

Pag. 824. 21. *οὐ γὰρ ἔςιν ὅπως ἐμπνέων ἔτι Δημοσθένης ταύτης τῆς τάξεως ἀποςΕΡήσεται* duabus literulis expunctis lege *ἀποςήσεται*, et post pauca *ἀχθέσεται* pro *ἀχθεσΘΗCεται.*

Libanius IV. pag. 826. 8. *εἰς ἐκεῖνον ἀφίξεται Δημοσθένης τὸν τόπον ὅπου τὸν Ἀριςο*ΤЄΛΗΝ *εἶναι λέγουσιν, ὅπου τὸν Ἀριςείδην, ὅπου Μιλτιάδην.* Aristoteles scribarum vitio in insulas beatorum irrepsit, unde eum abducemus ut in veterem sedem reducamus *τὸν Ἀριςο*ΓЄΙΤΟΝΑ, memores veteris scolii:

Φίλταθ' Ἁρμόδι', οὔτι που τέθνηκας,
νήσοις δ' ἐν μακάρων σέ φασιν εἶναι.

In fine supplendum: *μέχρι Ἑλλησπόντου καὶ τῶν (ἐπὶ Θρᾴκης) τόπων.*

Libanius IV. pag. 831. 2. *καὶ κατὰ σχολὴν τἀργύριον καταριθμηΘΕΙC — ἀπῄειν οἴκαδε.* Erat in vetere libro *καταριθμήσ*, id est *καταριθμήσας*. Compendium syllabae *ας* simile literae *θ* peperit *-ηθείς*. cf. *Var. Lectt.* pag. 166 sqq.

Pag. 832. 35. *εἷς τοῦ τῶν γεωργῶν [ἑνὸς] εἰσοικίζομαι.* Scrib. *εἵς του τῶν γεωργῶν*, et apparet *ἑνός* esse insiticium.

Pag. 835. 32. *ἴλιγγος ἐν τῇ κεφαλῇ, σκότος παρὰ* (L. *περὶ*) *τὰ ὄμματα. οἱ πόδες οἷ μὲν ἐβουλόμην οὐ προCHCAN.* Leg. *οὐ προΟῇσαν.*

Pag. 835. 32. *ἡ μὲν θοιμάτιον ἔσκωπτε καὶ τὸ χιτώνιόν* TI *τοῦ Κρόνου πρεσβύτερΑ.* Leg. *τὸ χιτώνιον* ὌNTA *τοῦ Κρόνου πρεσβύτερα.*

Libanius IV. pag. 836. 1. *μία δὲ προελθοῦσα „πόσον οὐκ ἐλούσω" φησὶ „χρόνον, ὦ βέλτιστε; ἐμοὶ μὲν γὰρ νὴ τὴν Ἀφροδίτην δοκεῖς ἐξότου ΠΑΡεγένου."* Leg. *ἐξότουπΕρ ἐγένου.* Sumtum ex Aristophanis *Pluto:*

ὃς οὐκ ἐλούσατ' ἐξότουπερ ἐγένετο.

Post pauca scrib. *οὐ γὰρ ἂν ὡς ἡμᾶς εἰσιὼν ὀδώδεις οὕτω κακΟΝ* pro *κακοῦ.* Constanter enim dicitur *ὄζειν ἀγαθόν, κακόν, γλυκύ, ἡδύ, κάκιστον, γλυκύτατον,* et sim. omnia. ὈΔΩΔΑ autem poëtarum est Homerum imitantium, neque Atticorum quisquam ea forma utitur.

Pag. 838. 22. *ἐπιρράξας οὖν τὸ Cῶμα τῷ κιβωτίῳ καὶ κλείσας ἀσφαλῶς ἀποτρέχω.* Leg. *τὸ Πῶμα.*

Pag. 841. 22. *τοῦτ' ἂν βουλοίμην ὑπομεῖναι σιωπΕΙΝ.* Scrib. *σιωπῇ.* Propter compendii similitudinem passim *η* et *ειν* in libris confunduntur.

Libanius IV. pag. 844. 22. *διάγειν ἐν κώμοις, προσκεῖσθαι κύβοις, ἑταίρΑΙC λελύσθαι.* Scrib. *ἑταίρΑC λελύσθαι.*

Pag. 850. 15. *οἴεσθε, ὦ πολῖται, παῖδα πατρὸς ἐν δικαστηρίῳ ἡττημένον δΕΙξειν ποτὲ δικαίως ἡττῆσθαι;* Leg. *δόξειν.*

Pag. 854. 5. *τὰ ὄρνεα — τῶν πτερῶν ἐξεκαλεῖτο ὁπόσα ἑαυτοῖς ὥραν οὐκ ἔφερεν.* Pro absurdo *ἐξεκαλεῖτο* repone *ἐξετίλλετο.*

Pag. 872. 7. *οὐ γὰρ ἐπ' ἀμΦόΔΟΙC καθεύδουσιν οὔτε οἴκοι καθημένοις ἄνευ πραγμάτων ὁ πλοῦτος παραγίγνεται.* Repone proverbium de securis: *ἐπ' ἀμφότερον οὖς καθεύδουσιν.*

Pag. 873. 4. emenda *ὅτι τὰς* "ΑΛ*ως ἐπλήρωσεν* pro *ἄλλως*, et post pauca vs. 24. *ἐκ τοῦ προστε*ΤΗ*κέναι βιβλίοις* pro *προστετυχηκέναι.*

Pag. 887. 11. *Ὁ νοῦς δὲ ἅ τε ἐπεχείρησεν ὧν τε ἥμαρτεν ἀποθανεῖν ἠξίου.* Haeret Reiske. Scrib. *Γνοὺς δέ.*

Pag. 902. 30. *πολλὰς γὰρ ὀφείλουσιν ἄνθρωποι χάριτας ταῖς πατρίσι — τροφῆς, παίδΩΝ, γάμων, παιδοποιίας.* Reiske molestum *παίδων* delebat. Leg. *τροφῆς, παιδείας, γάμων.* Scribebatur *παιδ.*

Libanius IV. pag. 905. 2. *ἀλλ' ὅσ*ΟΝ *ἀπέσχετο πλείονα ἢ* ΘΕΟΙC *προσῆλθεν.* Emenda: *ὅσ*ΩΝ *ἀπέσχετο πλείονα ἢ* "ΟCΟΙC *προσῆλθεν.*

Pag. 990. 16. *ἡ ἄμπελος δεῖται τῶν ὀρθωσόντων·* ΚΑΙ*μακας ὑποκεῖσθαι δεῖ καὶ χάρακας μήπου κατενεχθῇ.* Hemsterhusius in annot. Ms. emendavit ΚΑ*μακας* et adscripsit „*Schol. Aristoph. ad Vesp. vs.* 1282. *ubi pro καλάμων* L. *καμάκων.*" ubi legitur: *ἔστιν οὖν ἡ παροιμία ἀπὸ τῶν καλάμων τῶν προσδεσμουμένων ταῖς ἀμπέλοις, οἳ ἐνίοτε ῥιζοβολήσαντες ὑπεραύξονται τῶν ἀμπέλων.* Sine vitio legitur in Philostrati *Icon.* pag. 409. *κάμακες — τοῦ μὴ χαμαὶ κλιθῆναι τὰ φυτά.*

Libanius IV. pag. 1002. 2. *τίς ἦν ὁ γράφων σπεύδειν ἐπὶ Θρᾴκην καὶ μὴ διδόναι Φιλίππῳ πρὸ τῶν* 'ΩΡΩΝ *καρπίζειν τὰ χωρία;* alii *ὅρων.* Scrib. *πρὸ τῶν ὅρκων.* Nota res ex Demosthene.

Pag. 1002. 8. *τίς οὐκ ἂν στενάξειεν Ἑλλήνων ἀκούων τοὺς τρόπους;* transpone: *στενάξειεν ἀκούων Ἕλλην ὢν τοὺς τρόπους.*

OBSERVATIONES
CRITICAE ET PALAEOGRAPHICAE
AD
IAMBLICHI
VITAM PYTHAGORAE.

IAMBLICHI CHALCIDENSIS ex Coele-Syria *de vita Pythagorica* liber — illustratus a LUDOLPHO KUSTERO.
Amstelodami 1707.

IAMBLICHI CHALCIDENSIS ex Coele-Syria *de vita Pythagorica* — recognovit M. THEOPHILUS KIESSLING.
Lipsiae 1815.

Multis locis et in Annotationibus ad Orationem *de arte interpretandi*, et in *Variis Lectionibus* et alibi commemoravi praestantissimum Codicem Bibliothecae Mediceae, in quo Iamblichi scripta continentur, cuius primum librum *περὶ τοῦ Πυθαγορείου βίου* quum Florentiae essem qua potui summa cura et diligentia cum pulvisculo excussi. Facile intellexi reliquos omnes Codices huius unius Archetypi apographa esse.

„*Adhibiti adhuc sunt* (ut scripsi in Annott. ad Orationem *de* A. I. pag. 110.) *tres Codices a tribus Editoribus*, *Franequeranus ab Arcerio*, *qui primam fecit Iamblichi* (*de* v. P.) *editionem*, *Parisinus a Kustero*, *qui secundam*, *Cizensis a Kiesslingio*, *qui tertiam. Est autem Codex Arcerii futilissimus et pessimus liber lacunis mendisque scatens*, *aliquanto melior Parisinus*, *quem longe*

superat bonitate Cizensis, qui ipse adeo multo deterior est Florentino, unde cum reliquis omnibus est propagatus.

Nulla igitur supererit in illo scriptore lectionis varietas, postquam de lectionibus Laurentiani libri constabit."

Itaque quum cepissem consilium observationes quasdam Criticas ad hunc Iamblichi librum conscribendi, necessarium esse visum est Laurentiani Codicis scripturas ordine omnes in lucem proferre, unde omnis huius libri emendatio proficisci deberet abiectis quisquiliis quibus tres Editores textum Iamblichi onerassent. Indicavi igitur omnem scripturae discrepantiam ubi in Florentino Codice aliter (et fere semper melius) scriptum est quam in Kusteriana Editione, in qua re ita versatus sum ut minuta lectionis menda et tralaticia raro attingerem, minutissima et pervulgata praeterirem et silentio damnarem [1]. Observationes palaeographicas ubi res ferebat et quantum per typos licebat addidi, sed sunt quaedam de genere hoc, quae verbis describi non possunt. Editur e. g. Ἡρακλέα pro ἡρακλέους, ῎Αμειρος et ῎Αδικος pro Εὔμειρος et Εὔδικος, quae scribuntur forma tam simili ut nisi diligenter hoc agas fugiat te discrimen, quemadmodum omnes apographorum descriptores fugit. In hisce igitur mihi credi velim donec quis alius aut arte photographica aut alia qua ratione Codicis scripturas fidelibus oculis subiicere potuerit.

Expromam igitur ordine lectiones omnes novas et memorabiles, quas in Codice Florentino repperi, addam eas quoque, quibus Criticorum coniecturae Codicis Archetypi auctoritate confirmantur et omnino eas omnes, de qua aliqua dubitatio aut controversia Criticis subnasci possit, in qua re malui paucula fortasse non omnino necessaria adiicere quam omittere quippiam quod Editori novo esset usui. Enotavi autem ex Codice plurima quia tanta erat illo tempore Florentiae librorum Graecorum penuria, ut Arceriana editione pessima et vitiosissima contentus esse deberem.

---

1) Quid prodest scire in § 9. εὐμορφώτατος esse in F. scriptum et § 58. κενοῦ pro καινοῦ et § 65. περικαλεστάτην et § 67. λεύσεσκε. In antiquissimis libris saepe legitur οὐδέν μοι μέλλει et τί σοι μέλλει, et contra μέλω λέγειν et μέλω ποιήσειν. Stultum est haec ubique sedulo annotare.

Iamblichus V. P. I. 1. Kusteri: *ἐπὶ πάσης μὲν Φιλοσοφίας ὁρμΗϹ θεὸν ΔΗπου παρακαλεῖν ἔθος ἅπασι τοῖς γε σώφροσιν, ἐπὶ δὲ τῇ τοῦ θείου Πυθαγόρου δικαίως ἐπωνύμῳ — πολὺ δήπου μᾶλλεν ἁρμόττει τοῦτο ποιεῖν.* Florentinus recte *ὁρμῇ*. Praeterea scribendum *θεὸν* ʼAϾI *που παρακαλεῖν* ex Platonis loco (quem Kiessling. indicavit) in *Timaeo* pag. 27. *a. πάντες ὅσοι καὶ κατὰ βραχὺ σωφροσύνης μετέχουσιν ἐπὶ παντὸς ὁρμῇ καὶ σμικροῦ καὶ μεγάλου πράγματος θεὸν ἀεί που καλοῦσιν.* Notanda confusio AϾI — ΔH. Non potuit *δήπου* illo loco poni propter *δήπου* quod sequitur.

In 9. 1. *πρὸς γὰρ τοῦτ*O *καὶ τὸ κάλλος αὐτῆς καὶ τὸ μέγεθος ὑπεραίρει τὴν ἀνθρωπίνην δύναμιν ὥϛε ἐξαίφνης αὐτὴν* [*μὴ*] *κατιδεῖν.* Kuster. *πρὸς γὰρ τούτ*ΩI, quod Flor. confirmat, sed perperam idem *μή* inseruit: namque sententia est: *ἀδύνατόν ἐϛιν ἀνθρώπῳ ἐξαίφνης αὐτὴν κατιδεῖν.* Pro *ἀδύνατόν ἐϛιν ἀνθρώπῳ* exquisitius dixit *ὑπεραίρει τὴν ἀνθρωπίνην δύναμιν*, sed significat prorsus idem.

In sq. veram lectionem solus Flor. servavit hanc: *ἀλλὰ μόνον ἄν τίς του τῶν θεῶν εὐμενοῦς ἐξηγουμένου.* Vulgo *του* omisso scribitur *εὐμενῶς ἐξηγουμένων.*

In Codice de more scriptum est: *ἄν τῒς τοῦ τῶν θεῶν* pro *ἄν τίς του*, et *εὐμενοῦς* („ *ους* compendio) et *κατὰ βραχύ.*

In § 2. *παρακαλέσαντες τοὺς θεοὺς ἡγεμόνας — ἑπώμεθα ᾗ ἂν Τά*ΤΤ*ωσιν.* Flor. paullo melius *ἄ*ΤΤ*ωσιν.* Vera lectio est: *ἑπώμεθα ᾗ ἂν ἄ*Γ*ωσιν*, ut in Platonis *Phaedro* pag. 237. *d. δύο τινέ ἐϛον ἰδέα* —, *οἷν ἑπόμεθα ᾗ ἂν ἄ γ ω σ ι ν.*

In sqq. *ἄλλαις τε πολλαῖς τοιαύταις δυσκολίαις* ΠΑΡΑ*ποδίζεσθαι.* Melior forma et usitatior est ΠΑΡϾΜ*ποδίζεσθαι*, et saepe *παραπεσεῖν — παρεμπεσεῖν* et sim. inter se confunduntur.

In § 3. pro *κατοικήσαντα τὴν Σάμον* recte Fl. *κατοικήσαντα σάμην*, ut post pauca *ἀντὶ τῆς σάμης* pro *Σαμίης.* In oraculo § 4. scribe

'Αγκαῖ' εἰναλΙΗΝ νῆσον Σάμον ἀντὶ Σάμης σε
οἰκίζειν κέλομαι.

pro *εἰναλίαν.*

In § 4. *αἱ τῶν θεῶν τιμαὶ καὶ θυσίαι — μετ*ΗΓ*μέναι τυγχάνουσιν ἐκ τῶν τόπων ὅθεν τὰ πλήθη τῶν ἀνδρῶν συνῆλθεν.* Quia in tali re *μεταφέρειν* usu tritum est, non *μετάγειν*, verum esse arbitror *μετ*ΕΝΗΝΕΓ*μέναι.* Notum est saepissime 'ΗΝΕΧΘΗΝ et "ΗΧΘΗΝ permisceri in simplici verbo et in compositis.

In § 4. *ἀλλὰ καὶ τῶν συγγενειῶν καὶ τῶν μετ' ἀλλήλων συνόδων.* Excidit aliquid ad sententiae integritatem necessarium, veluti *ἀλλὰ καὶ* (*δῆλόν ἐστιν ἐκ*) *τῶν συγγενειῶν κτἑ.*

In fine § Flor. *τοῦ τὴν ἀποικίαν στείλαντος.* Vulgo *τήν* omittitur.

In § 5. melioribus numeris scribendum: Πυθαγόρην ὃν "Ετικτε pro Πυθαγόραν τ' ὃν τίκτε.

In § 7. (*Mnesarchus*) *τὸν γενόμενον υἱὸν Πυθαγόραν προσηγόρευσεν ὅτι ἄρα ὑπὸ τοῦ Πυθίου προηγορεύθη αὐτῷ.* Aristippus contra apud Diogenem Laërt. VIII. 21. auctor est *Πυθαγόραν αὐτὸν ὀνομασθῆναι ὅτι τὴν ἀλήθειαν ἠγόρευεν οὐχ ἧττον τοῦ Πυθίου.* Utra opinio est potior? Ambae sunt perinde absurdae nec fundum ullum habent. Ludere hoc est non serio aliquid veri docere. Quid facias enim nominibus *Διαγόρας*, *'Ερμαγόρας*, *Εὐαγόρας*, *'Αρισταγόρας*, *'Αναξαγόρας* caeterisque? Non sunt autem hae, ut appellantur, *ἐτυμολογίαι*, sed merae *ψευδολογίαι* tam futiles quam inutiles.

In § 7. *μιγῆναι τὸν 'Απόλλω.* Soli Athenienses in iureiurando dicebant *νὴ τὸν 'Απόλλω* et *νὴ τὸν Ποσειδῶ*, in caeteris constanter omnes *τὸν 'Απόλλωνα* appellant. Causa erroris ex Flor. intelligitur, in quo *τοῦ ἀπόλλ͂*, *τῷ ἀπόλλ͂*, *τὸν ἀπόλλ͂* scriptum est pro *'Απόλλωνος*, *'Απόλλωνι*, *'Απόλλωνα.* Passim eadem de causa apud alios mendose scribitur *τὸν 'Απόλλω* pro *τὸν 'Απόλλωνα.*

Legitur in Codice *τὸν ἀπόλλ͂* § 7. 52. 53. 91. 135. 140.

152. 177. τοῦ ἀπόλλ̃ scriptum est in § 136. in quo errari non poterat.

Praeterea ex Fl. lege καὶ κύουσαν αὐτὴν ἐκ μὴ οὕτως ἐχούσης καταςῆσαι, pro κυούσης. Agnoscimus in his Iamblichi verbositatem, qui prorsus supervacaneum ἐκ μὴ οὕτως ἐχούσης adiecit.

In § 8. (*Pythagoras*) ὑποφυομένης τῆς Πολυκράτους τυραννίδος — νύκτωρ λαθὼν πάντας μετὰ τοῦ Ἑρμοδάμαντος μὲν τὸ ὄνομα, Κρεωφύλου δὲ ἐπικαλουμένου (ὃς ἐλέγετο Κρεωφύλου ἀπόγονος εἶναι Ὁμήρου ξένου τοῦ ποιητοῦ γενέσθαι φίλος καὶ διδάσκαλος τῶν ἁπάντων), μετὰ τούτου πρὸς τὸν Φερεκύδην διεπόρθμευσεν. Perspicuum est quaedam excidisse. Frustra igitur nonnulla leviter tentantur, quum lacunae sit quaerendum supplementum. Huiuscemodi quid Iamblichus dixerat: ὃς ἐλέγετο Κρεωφύλου ἀπόγονος εἶναι Ὁμήρου ξένου τοῦ ποιητοῦ (καὶ δοκεῖ τότε τῷ Πυθαγόρᾳ) γενέσθαι φίλος καὶ διδάσκαλος τῶν ἁπάντων. Deinde post longiorem παρένθεσιν orationis filum resumens de more dixerat: μετὰ τούτΟΥ ΟΥΝ πρὸς τὸν Φερεκύδην διεπόρθμευσεν.

Pythagoram iuvenem senis Hermodamantis auditorem fuisse memoriae prodidit Diogenes Laërt. VIII. 2. οὗτος (*Pythagoras*) ἤκουσε μὲν Φερεκύδου τοῦ Συρίου, μετὰ δὲ τὴν ἐκείνου τελευτὴν ἧκεν εἰς Σάμον καὶ ἤκουσεν Ἑρμοδάμαντος τοῦ ἀπογόνου Κρεωφύλου ἤδη πρεσβυτέρου. Sed adversis frontibus inter se pugnant Iamblichus et Diogenes, quorum alter Pythagoram cum Hermodamante ad Pherecydem profectum memorat, alter post Pherecydis mortem rediisse Samum et Hermodamantem iam seniorem audivisse. Numquam te ex his molestiis expedies quoniam multi scriptores leves et futiles ἐκ τῶν τυχόντων παρακουσμάτων sua componere solebant temporum, rerum, hominum perinde ignari. Negligentiores etiam et ab iudicio infirmiores quam caeteri sunt Diogenes et Iamblichus.

In § 9. ἱερὸν ἐδείματο τῷ Ἀπόλλωνι ΠυθίΩΙ ἐπιγράψας. Recte Fl. πυθίΟΥ, ut in tali re semper dici solet.

In § 11. ἔτι ἐφήβου ὄντος πολλὴ δόξα εἴς τε Μίλητον πρὸς Θαλῆν καὶ εἰς Πριήνην πρὸ Βίαντα διεκομίσθη τοὺς σοφοὺς καὶ

τὰς ἀςυγείτονας πόλεις ἐξεφοίτησεν. Desideratur praepositio καὶ ЄIC τὰς ἀςυγείτονας πόλεις.

In § 13. ἐξέπλευσεν εἰς τὴν Σιδόνα φύσει τε αὐτοῦ πατρίδα πεπЄIσμένος εἶναι καὶ ΚΑλῶς οἰόμενος ἐκεῖθεν αὐτῷ ῥᾷονα τὴν εἰς Αἴγυπτον ἔσεσθαι διάβασιν. Pro πεπεισμένος mirum neminem vidisse scribendum esse πεπυσμένος, quod solus F. servavit.

Ineptum est etiam καὶ καλῶς οἰόμενος, sed tu repone καὶ ἍΛλως οἰόμενος.

In sqq. scribitur: ἐνταῦθα ΔЄ συμβαλὼν τοῖς τε Μώχου τοῦ φυσιολόγου προφήταIC ἀπογόνοις καὶ τοῖς ἄλλοις καὶ Φοινικοῖς ἱεροφάνταις. Legitur in F. ἐνταῦθα ΔH et φυσιολόγου προφῆ id est προφήτΟΥ (et in margine: μῶχος ὁ φυσιολόγος προφῆ). deinde καὶ τοῖς ἄλλοις φοινικοῖς, leg. ΦοινιΚΙκοῖς.

In § 14. καὶ εὐλαβείᾳ τοῦ μή τι αὐτὸν τῶν ἀξιομαθήτων διαλάθΗΙ — φυλαττόμενΑ. Necessarium φυλαττόμενΟΝ F. obtulit. Praeterea lege τοῦ μή τι αὐτὸν — διαλαθЄΙΝ. Compendium syllabae ειν et η vix oculis discernuntur et passim haec inter sese confundi videbis.

Diserte in F. scriptum est εὐλαβείᾳ τοῦ μή τι. Kuster de suo substituit ἵνα μή τι.

Sequitur: προμαθὼν ὅτι — ἀπόγονα τῶν ἐν Αἰγύπτῳ ἱερῶν τὰ αὐτόθι ὑπάρχЄΙ. Alii ὑπάρχοντας. Nempe in F. scriptum est ὑπάρ^{χ}.

In § 14. nautae ex Aegypto Pythagoram ἄσμενοι ἐδέξαντο τήν τε ὥραν αὐτοῦ κερδῆσαι καὶ εἰ ἀποδοῖντο τὴν πολυτιμίαν προЄΙΔόμενοι. ἐπεὶ μέντοι κτἑ. Emenda: ἀπόδοιντο et προЄΛόμενοι, et ἔπειΤΑ μέντοι.

In § 15. κατὰ τὸν πλοῦν ἐγκρατῶς αὐτοῦ καὶ σεμνῶς — διαΤάΤΤοντος ἄμεινον περὶ αὐτΟΥ διατεθέντες. Verum vidit Kuster. διάγοντος reponens. Deinde lege περὶ αὐτΟΝ διατεθέντες, ut fert omnium dicendi consuetudo.

In § 15. excidit copula et verba male divisa sententiam loci

perverterunt. Editur: — *ἐνέβη καὶ σιωπῇ ἐκάθισεν, ἔνθα μάλιστα οὐκ ἔμελλεν αὐτοῖς ἐμπόδιος ἔσεσθαι ναυτιλλομένοις παρ' ὅλον τὸν πλοῦν, ἐφ' ἑνός τε καὶ τοῦ αὐτοῦ σχήματος διέμεινεν*, quae sic constituenda sunt: — *ἐκάθισεν ἔνθα μάλιστα* — *ναυτιλλομένοις* (ΚΑΙ) *παρ' ὅλον τὸν πλοῦν ἐφ' ἑνὸς* — *σχήματος διέμεινεν.*

In § 16. *τὸν πρόσλοιπον εὐφημότατ*ΟΝ *πλοῦν διεξήνυσαν.* Optime F. *εὐφημότατ*Α. Non erat enim *ὁ πλοῦς εὔφημος*, sed *οἱ πλέοντες.*

Saepissime in talibus Codices ultimas literas omittunt, ut in § 22 *φιλοτιμότατα καὶ σπουδαίως* in F. legitur *φιλοτιμό*[ττ], et sic passim. Itaque nostrum est ubique constituere sitne adiectivum an adverbium an nomen, quoniam *βεβαιότατος* et *βεβαιότατα* et *βεβαιότητα* *eodem* modo scribuntur.

In § 17. *μέχρι τῆς εὐτυχεστάτης συμβάσης αὐτοῖς καὶ ἀκυμάντου* ΠΑΡΟΔΟΝ *εἰς τὴν Αἰγυπτίαν ἠόνα τοῦ σκάφους προσοχῆς.* Pro *παρόδου* Florentinus *πάροδον* habet. Utraque lectio mendosa est. Reponendum esse arbitror: *καὶ ἀκυμάντου παρ' ὅ*Λ*ον* (*τὸν πλοῦν*) *εἰς τὴν Αἰγυπτίαν ἠόνα*, ut supra § 13. *παρ' ὅλον τὸν πλοῦν ἐφ' ἑνὸς σχήματος διέμεινεν.*

In § 17. Pythagoras expositus in littore Aegypti refectis cibo viribus *εἰς τὰς ἐγγὺς διέσωσε συνοικίας.* Manifesto mendosum est *διέσωσε.* Coniiciunt *διεσώ*ΘΗ, sed *διασωθῆναι* frequenti omnium usu de iis dicitur qui ex praesenti periculo elapsi in patriam, aut ad suos, aut in tutum denique *salvi et incolumes pervenerunt*, quod non cadit in Pythagoram, qui sine ullo discrimine ex ora maris in proxima habitacula se recepit; sed nihil quod probabile esset ex *διέσωσεν* extundere potui.

In § 17. *ἐπι*ΚΙ*νήσαντές τε ὅσον εἶχον ἀκροδρύων.* Kusteri emendationem *ἐπινήσαντες* F. confirmavit. Deinde scrib. *ὅπ*ΟΙ*περ καὶ προέκειτο αὐτοῖς ὁ πλοῦς* pro *ὅπ*ΟΥ*περ.*

In § 18. *οὐ παραλείπων οὔτε ἀκούσ*ΑΣΘΑΙ — *οὔτε ἄνδρα* — *οὔτε τελετήν.* Foedissimum mendum est *ἀκούσασθαι.* Etiam nunc Fl. lucem et salutem attulit, in quo est *οὔτε ἄκουσ*ΜΑ. Idem

in sqq. *οὔτε τελετὴν τῶν ὁπΩCδήποτε τιμωμένων* solus servavit Iamblichi manum *ὁπΟΤδήποτε*.

In § 19. *ὑπὸ τῶν τοῦ Καμβύσου αἰχμαλωτισθείς*. Optime F. et usitato more *ὑπὸ τῶν σὺν καμβύσῃ*.

Post pauca legitur: *θεῶν θρησκείαν ἐντελεςάτην ἐκμαθών*, nullam opem fert F. sed etiam sine libris satis constat *ἐντελέςατΑ* verum esse.

Ibid. *τοῖς μάγοις ἀσμένοις συνδιατρίψας*, quod Kuster. coniecit *ἀσμένοις ἄσμενος* diserte in F. scriptum est.

In sqq. *ἄλλα τε δώδεκα CΥΝδιατρίψας ἔτη*. Vera lectio est in F. *δώδεκα ΠΡΟCδιατρίψας*.

Nulla fide dignum est quod Iamblichus narrat Pythagoram per XXII annos in Aegypto et XII annos Babylone cum Magis una fuisse, sed de Pythagorae aetate et Iamblichi in notandis temporibus negligentia alio loco commodius dicetur.

In § 21. *μηδενὸς οὖν αὐτῷ προσΤΡέχοντος μηδὲ γνησίως ὀρεγομένου τῶν μαθημάτων*. Paene risum movet *προστρέχοντος*, quod diserte in F. scriptum est. Reperta est olim vera lectio ab Heraldo et Reinesio et a Kustero probata *μηδενὸς οὖν αὐτῷ προσΕχοντος*.

In § 21. Pythagoras *γεῦσαι πάντως ἐβούλετο τῆς τῶν μαθημάτων καλλονῆς τοὺς πατριώτας*. Nesciebat Iamblichus quam inepte loqueretur. Nempe *πατριῶται οἱ δοῦλοί εἰσιν ἀλλήλων*, ut Photius scribit, et *πατριῶται* de hominibus dictum (non de equis) et *ὦ πατριῶτα* constanter de servis et a servis inter se confabulantibus usurpantur, qui communem *patriam* habebant, sed *civitatem* non habebant. Comicus apud Athen. pag. 487. *c*.

καὶ πάνυ τις εὐκαίρως προπίνω, φησὶ, σοὶ,
πατριῶτα.

Pherecrates apud Schol. Aristoph. *Av.* 1294.

οἶμαι δ' αὐτὸν κινδυνεύσειν εἰς τὴν Αἴγυπτον (add. *ἰόντα*)
**** *ἵνα μὴ ξυνέχῃ τοῖσι Λυκούργου πατριώταις.*

demonstrat hoc vocabulo Lycurgum esse *ξένον καὶ βάρβαρον*.

In vicinia: *γεῦσαι μὲν πάντως — εἰ καὶ μὴ ἑκόντας ἀλλ' οὖν ἐπινοίᾳ καὶ μεθόδῳ.* Periit necessaria vocula *ἀλλ' οὖν ἐπινοίᾳ* ΓΕ *καὶ μεθόδῳ.*

In § 21. *παρατηρήσας εὐφυῶς τινὰ — σφαιρίζοντα τῶν φιλογυμναςούντων μὲν καὶ σωμαςκούντων, πενήτ*ΩΝ *δ' ἄλλως καὶ ἀπορωτέρ*Ων. Corrigendum: *πένητ*A *δ' ἄλλως καὶ ἀπορώτερ*ON. Vitii origo manifesta. Compara Dionysium Halic. A. R. pag. 1763. *τῶν ἐπαινουμένων τις δι' ἀρετὴν καὶ τὰ πολέμια ἄλκιμος.* et pag. 1052. *ἄνδρα τῶν ἠμελημένων μὲν διὰ πενίαν, τὰ δὲ πολέμια γενναῖον.*

In § 21. *λογισάμενος ὅτι εὐπειθῆ ἕξει εἰ τὰ ἐπιτήδεια ἔκπλεα [τις] αὐτῷ ἀμεριμνοῦντι παρέχοι.* Scribe *τἀπιτήδεια* et expunge absurde additum *τις*, quasi de ullo alio quam de Pythagora ipso haec dici possent.

In § 22. *ὑποσχομένου δὲ τοῦ νεανίου — τὴν δι' ἀριθμῶν μάθησιν καὶ γεωμετρίας ἐνάγειν αὐτὸν ἐπειρᾶτο ἐπ' ἄβακος τὰς ἑκάςου ἀποδείξεις ποιούμενος.* Recte adscripsit Kuster. „*haec utique sana esse non possunt. Quis enim sic Graece loquatur.*" Sed quod ipse coniecit et Kiessling. probavit nullam habet veri speciem. Diu me hic locus torsit: tandem aliqua lux affulgere coepit. Legendum esse existimo: *Ἄγειν αὐτόν* pro *ἐνάγειν*, et *μάθησιν* delendum. Dixerat Iamblichus: THN *δι' ἀριθμῶν καὶ γεωμετρίας ἄγειν αὐτὸν ἐπειρᾶτο*, ubi tralaticio more *ὁδόν* cogitatione supplendum.

Fugiebat hoc sciolum, qui nomen deesse opinatus de suo inseruit *τὴν δι' ἀριθμῶν* [*μάθησιν*] et sic corrupit omnia. Quam recte dicatur *ἄγειν τινὰ ὁδόν τινα*, et *ἄγειν τινὰ τὴν δι' ἀριθμῶν καὶ γεωμετρίας* non opus est multis exemplis ostendere. Satis est duos locos adscribere ex Xenophontis *Memorabilibus* II. 1. 29. *ἐγὼ δὲ ῥᾳδίαν καὶ βραχεῖαν* (*ὁδὸν* del.) *ἐπὶ τὴν εὐδαιμονίαν ἄξω σε.* et IV. 6. 15. *διὰ τῶν μάλιςα ὁμολογουμένων ἐπορεύετο*, et post pauca: *ὡς ἱκανὸν αὐτὸν ὄντα διὰ τῶν δοκούντων τοῖς ἀνθρώποις ἄγειν τοὺς λόγους.*

In § 22. *παντὸς σχήματος* [*ὅ ἐςι διαγράμματος* sic F.] *μισθὸν*

παρεῖχε τῷ νεανίᾳ τριώβολον. Kiessling sensit *ὅ ἐςι διαγράμματος* alienae manus esse additamentum. *Σχῆμα* est nomen antiquum et obsoletum, *διάγραμμα* vulgare.

In § 23. *συνιδὼν τὸ γΕνόμενον ὁ σοφὸς — πενίαν ὑπετιμήσατο.* Recte F. *τὸ γΙνόμενον*, quod loci sententia requirit. *Ὑποτιμᾶσθαι* pro *προφασίζεσθαι* frequens est sed apud seriores et deteriores, et locus in quo versamur ab ipso Iamblicho scriptus est ut vitiosa et loquax oratio arguit, veluti *οὐκ ἂν ἑκὼν ἀποςαίη οὐδὲ ἀπόσχοιτο, πενίαν καὶ ἀπορίαν τῶν τριωβόλων, εἰς πορισμὸν τῶν καθ' ἡμέραν ἀναγκαίων καὶ τῆς ἐφημέρου τροφῆς, ἀνονήτοις ματαιοπονήμασιν* et sim.

In § 24. *ἀλλὰ καὶ χωρὶς τούτων οἷός* T' *εἰμὶ μανθάνειν.* Lege *οἷός εἰμι*, id est *προθυμοῦμαι.*

In § 24. *κατὰ γὰρ ἕκαςον σχῆμα τριώβολον καὐτός σοι ἀντιπαρέξω.* dele molestam copulam et lege *τριώβολον αὐτός.*

In § 25. *λέγεται — θαυμασθῆναι αὐτὸν περὶ τὴν Δῆλον προσελθόντα* [*αὐτὸν* del.] *πρὸς τὸν ἀναίμακτον λεγόμενον καὶ τοῦ Γενέτορος Ἀπόλλωνος βωμὸν καὶ τοῦτον θεραπεύσαντα.* Et res et oratio laborat. Emendandum esse arbitror: *πρὸς τὸν ἀναίμακτον λεγόμενον* [*καὶ* del.] *τοῦ Γενέτορος Ἀπόλλωνος βωμὸν καὶ τοῦτον* ΜΟΝΟΝ *θεραπεύσαντα.* cf. § 35. *ὅτε εἰς Δῆλον κατέπλευσεν. ἐκεῖ τε γὰρ πρὸς μόνον τὸν βωμὸν τὸν τοῦ Γενέτορος Ἀπόλλωνος προσευξάμενος, ὃς μόνος ἀναίμακτός ἐςιν, ἐθαυμάσθη παρὰ τοῖς ἐν τῇ νήσῳ.*

Diogenes Laërt. VIII. 13. narrat Pythagoram *βωμὸν προσκυνῆσαι μόνον ἐν Δήλῳ τὸν Ἀπόλλωνος τοῦ Γενέτορος — διὰ τὸ πυροὺς καὶ κριθὰς καὶ* (*τὰ* del.) *πόπανα μόνα τίθεσθαι ἐπ' αὐτοῦ ἄνευ πυρός, ἱερεῖον δὲ μηδέν.*

Haec omnia ex uno et eodem fonte manarunt. Ex iis autem quae Diogenes continuo addidit: *ὥς φησιν Ἀριςοτέλης ἐν Δηλίων πολιτείᾳ* facile colligas illius rei notitiam Aristoteli deberi. Quod autem dixit: *τὸν βωμὸν τοῦ Ἀπόλλωνος τοῦ Γενέτορος, ὅς ἐςιν ὄπισθεν τοῦ κερατίνου*, oculatum testem arguit.

Est etiam alius eiusdem rei testis et auctor Timaeus apud

Censorinum *de* D. N. cap. 2. *Deli ad Apollinis Genitoris aram, ut Timaeus auctor est, nemo hostiam caedit.* Timaeus in libro IX *Historiarum* plurima de Pythagora et Pythagoreis scripserat, quorum pars aliqua sine auctoris nomine et alibi et potissimum in Diodori Siculi Excerptis ex libro X superest.

In § 26. *νομίζοντες περὶ τῶν καλῶν — ἐν τούτῳ τῷ τόπῳ ποιεῖσθαι τὴν ζήτησιν, ἐν ᾧ κατεσκεύασεν ὁ πάντων τούτων ποιησάμενος τὴν ἐπιμέλειαν.* Optime F. *νομίζοντες δεῖν περὶ τῶν καλῶν.* In fine pro *ἐν ᾧ κατεσκεύασεν* corrige ὋΝ *κατεσκεύασεν.*

In § 27. *τοσοῦτον διήνεγκεν ὕστερον τῶν τοῖς ἐκείνου μαθήμασι χρησαμένων.* Transpone *διήνεγκε τῶν ὕστερον.* Praeterea offendo in *τοῖς ἐκείνου μαθήμασι.* Optime intelligerem *τοῖς ἐκείνου* ΕΥΡ*ήμασι.* cf perelegantem Dicaearchi locum in § 43. *τὴν παιδείαν ἐπιδεικνύων κοινὴν οὖσαν εὐφυΐαν τῶν ἐν ἑκάστῳ τῷ γένει πεπρωτευκότων· τὰ γὰρ ἐκείνων εὑρήματα ταῦτα τοῖς ἄλλοις γεγονέναι παιδείαν.*

In § 27. *Πυθαγόρας δὲ συνετέλεσε τὴν περὶ τῶν οὐρανίων ἐπιστήμην καὶ ταῖς ἀποδείξεσιν αὐτῆς ὅλαις ἀριθμητικαῖς καὶ ταῖς γεωμετρικαῖς διέλα*ΣΕΝ. Corrupta sunt ultima sed in uno verbo Florentinus verum servavit. Scriptum in eo est *διέλ̃*, id est *διέλα*ΒΕΝ, ut alibi *κατέλ̃* et *παρέλ̃*, et est hoc compendii genus in *λαβεῖν*, *λαβών* et sim. frequentissimum. *Διέλασεν* pro *διήλασεν* aperte absurdum est. *Διαλαβεῖν* noto usu est *exponere*, *explicare*, *explanare*, et pro *αὐτῆς* reponendum *αὐτήν.* Restat scrupulus in *ὅλαις* et in articulorum usu, de quo alii viderint. Legitur § 33. *κατέλ̃* pro *κατέλαβεν*, et § 147. *παρέλ̃* pro *παρέλαβεν.*

In § 28. — *βουλομένων κοινωνεῖν τῆς παρ' ἐκείν*ΟΥ *παιδείας.* Corrigendum *παρ' ἐκείν*ΩΙ. Etiam alibi sic peccatum. Cf. § 92. Recte dicitur *παιδευθῆναι παρά τινι*, non *παρά τινος*, neque comparanda sunt *ὁ παρ' ἐμοῦ λόγος, ἡ παρ' ἐμοῦ εὔνοια, τὸ παρ' ἐμοῦ δῶρον* et sim. quorum diversa est ratio.

In § 28. *συνιδὼν ὅτι τοῖς τῆς πατρίδος νόμοις πειθομέν*ΗΝ

χαλεπὸν αὐτοῦ μένοντΟC Φιλοσοφεῖν. Rem acu tetigit Kusterus πειθόμενον et μένοντα reponens et hinc dicit „*patere, quam male liber hic Iamblichi a librariis acceptus sit.*"

In F. diserte scriptum est πειθόμενον et μένοντα, sed sic ut palaeographiae imperitus aliquis facile in terminatione errare possit, ut apographorum scriptores erraverunt.

In § 28. Φεύγων — τὴν περὶ παιδεíAC ὀλιγωρίαν. quod solum Graecum est περὶ παιδεíAN F. obtulit. Quemadmodum enim dicitur σπουδάζειν περί τι, sic contrario sensu ὀλιγωρεῖν περί τι dicebant.

Est in vicinia § 28. locus qui Crotone sanior in omnibus Codicibus fertur sed Criticorum erroribus multifariam vexatus et ultro vitiatus est. In F. et in apographis sic legitur: ἀπῆρεν εἰς τὴν 'Ιταλίαν πατρίδα ἡγησάμενος τὴν πλειόΝΩΝ εὖ ἐχόντων πρὸς τὸ μανθάνειν οἰϛικῶς ἔχουσαν χώραν. Reliquas infelices correctiunculas silentio praetereo; pro πλειόνων in textum receptum est πλείονας et sic omnis sana interpretatio periit. Sequiorum consuetudo fert ut οἰϛικῶς ἔχειν sit φέρειν δύνασθαι. et sic quae regio *virorum ingeniosorum ferax* est dicitur ἀνδρῶν εὐφυῶν οἰϛικῶς ἔχειν. Pro εὐφυῶν Iamblichus dixit εὖ ἐχόντων πρὸς τὸ μανθάνειν et Pythagoras Italiam, *quae complurium acutorum virorum ferax esset*, pro patria habuisse narratur, id est τὴν πλειόνΩΝ εὖ ἐχόντΩΝ πρὸς τὸ μανθάνειν οἰϛικῶς ἔχουσαν, plane ut in Codicibus scriptum est. Οἰϛικῶς ἔχειν idem est quod οἰϛικὸν εἶναι ex perpetua Graecorum consuetudine, ut dicitur ἀναγκαίως ἔχειν, ὀλιγώρως ἔχειν, εὖ, καλῶς, ὀρθῶς ἔχειν et alia innumerabilia.

In § 29. (*Pythagoras*) πολλοὺς ἔσχε ζηλωτὰς ὥϛε ἱϛορεῖται ‛ΕΞακοσίους αὐτὸν ἀνθρώπους ἐσχηκέναι οὐ μόνον ὑπ' αὐτοῦ κεκινημένους εἰς τὴν φιλοσοφίαν ἧς μετεδίδου, ἀλλὰ καὶ τὸ λεγόμενον κοινοβίους — γενομένους. Consentiens vox testium omnium est non *sexcentos* sed *trecentos* fuisse in Pythagorae sodalitio τοὺς κοινοβίους. Itaque ΤΡΙακοσίους verum est. Facile haec confundebantur, quia τρ uno ductu sic scribitur ut ξ esse videatur. Diogenes Laërt. VIII. 3. (*Pythagoras*) ἐδοξάσθη σὺν τοῖς μαθηταῖς,

οἱ περὶ τοὺς τριακοσίους ὄντες ᾠκονόμουν ἄριστα τὰ πολιτικὰ ὥστε σχεδὸν ἀριστοκρατίαν εἶναι τὴν πολιτείαν, ubi plura Menagius attulit. Multo plures habuit Pythagoras *auditores*, qui ἀκουσματικοί appellabantur neque fortunas suas omnes in commune contulerant, de quibus dixit Diogenes Laërt. VIII. 15. τῶν ἑξακοσίων οὐκ ἐλάττους ἐπὶ τὴν νυκτερινὴν ἀκρόασιν ἀπήντων αὐτοῦ. Iamblichus § 30. καὶ οὗτοι μὲν (οἱ τριακόσιοι) ἦσαν οἱ φιλοσοφοῦντες, οἱ δὲ πολλοὶ ἀκροαταὶ, οὓς ἀκουσματικοὺς καλοῦσιν. Sunt haec cum superioribus arcte coniungenda. In sqq. lacuna est sic explenda: (οὕτω δὲ πάντας εἰς ἑαυτὸν ἐπέστρεψεν ὥστε) ἐν μιᾷ μόνον ἀκροάσει κτέ. ex Porphyrii *vita Pythag.* § 20.

De numero *trecentorum* luculentum testimonium est apud ipsum Iamblichum § 260. ubi Pythagorae accusator *turpe esse* ait τοὺς τριάκοντα μυριάδων περὶ τὸν Τράεντα ποταμὸν περιγενομένους ὑπὸ τοῦ ΧΙΛΙΟΣΤΟΥ μέρους ἐκείνων ἐν αὐτῇ τῇ πόλει φανῆναι κατεστασιασμένους.

In § 30. πλείονες ἢ δισχίλιοι τοῖς λόγοις ἐνεσχέθΗΣΑΝ ἀλλ' ὁμοῦ σὺν παισὶ καὶ γυναιξί κτέ. Huic quoque loco salutem attulit solus F. in quo ita scriptum est: — ἐνεσχέθΗΣΑΝ, αἱρεθέντες αὐτοὶ κατὰ κράτος οὕτως ὥστε οὐκέτι οἴκαδε ἀπέστΗΣΑΝ ἀλλὰ ὁμοῦ. Repetitum in vicinia ΗΣΑΝ lacunam peperit. Restat vitium in οἴκαδε ἀπέστησαν, sed quia sententia manifesto haec est: *non amplius domum* REDIERUNT, in promtu est ἀπεΝΟστησαν.

Idem mendum est in Porphyrii *vita Pythagorae* § 20. μιᾷ μόνον ἀκροάσει, ὥς φησι Νικόμαχος, ἣν ἐπιβὰς τῆς Ἰταλίας πεποίηται πλέον ἢ δισχιλίους ἑλεῖν τοῖς λόγοις, ὡς μηκέτι οἴκαδε ἀποστῆναι ἀλλ' ὁμοῦ σὺν παισὶ καὶ γυναιξίν κτέ. Vides unde Iamblichus sua sumserit, sed pro ἀποστῆναι necessario ἀποΝΟΣΤΗΣΑΙ est restituendum.

Simul ex utriusque loci comparatione hoc discimus Iamblichum ubi eadem narrat quae Porphyrius non ea ex Porphyrio describere sed ex communi fonte sumere, ut h. l. ex Nicomacho. Conficimus hoc ex eo quod de re eadem non ambo iisdem verbis neque eadem sententiae conformatione utuntur, ut h. l. factum videmus. Iamblichus enim Nicomachum pressius sequitur quam Porphyrius.

Ibid. *ὁμακόειον παμμέγεθες ἱδρυσάμενοι.* F. *ὁμακόειόν ΤΙ παμμέγεθες*, ut est etiam apud Porphyrium. Saepius legitur vitiosa forma *ὁμακόϊον*, sed certa analogia postulat *ὁμακοεῖον* ut *διδασκαλεῖον*, *στρατηγεῖον*, *ἰατρεῖον*, alia sexcenta. *Ὁμάκοος* et *ὁμακοεῖον* vocabula sunt in Graecia maiore nata.

In § 30. Pythagorae auditores et admiratores eum dicebant *ἐν ἀνθρωπίνῃ μορφῇ φανῆναι τοῖς τότε ἵνα τὸ τῆς εὐδαιμονίας τε καὶ φιλοσοφίας σωτήριον ἔναυσμα χαρίσηται τῇ θνητῇ φύσει, οὗ μεῖζον ἀγαθὸν οὔτε ἦλθεν οὔτε ἥξει ποτὲ δωρηθὲν ἐκ θεῶν [διὰ τούτου τοῦ Πυθαγόρου]*. Absurdum et puerile emblema expungi oportere facile intelligitur. Quae praecedunt decantata sunt verba Platonis in *Timaeo* pag. 47 *b*. *ἐξ ὧν ἐποριστάμεθα φιλοσοφίας γένος, οὗ μεῖζον ἀγαθὸν οὔτ' ἦλθεν οὔθ' ἥξει ποτὲ τῷ θνητῷ γένει δωρηθὲν ἐκ θεῶν.*

In § 30. in fine: *ἔτι καὶ νῦν ἡ παροιμία τὸν ἐκ Σάμου κομήτην ἐπὶ ΤΩΙ σεμνοτάΤΩΙ διακηρύττει.* Legendum *ἐπὶ τῶν σεμνοτάτων*, ut postulat dicendi usus. Nihil hac forma in proverbiorum explicatione tritius, ut apud Zenob. V. 27. *Ξαίνεις εἰς πῦρ: λέγεται ἡ παροιμία αὕτη ἐπὶ τῶν μάτην κακοπαθούντων*, et sic *μυριάκις* in caeteris.

Quid sit apud Iamblichum *ἔτι καὶ νῦν* ambiguum est, quia bona pars eorum quae scribit ex antiquioribus et nonnullis pervetustis auctoribus descripta sunt. Veluti in § 26. (*Pythagoras*) *διατριβὴν ἐν τῇ πόλει κατεσκευάσατο Πυθαγόρου καλούμενον ἔτι καὶ νῦν* (sic F.) *ἡμικύκλιον, ἐν ᾧ ΝΥΝ Σάμιοι περὶ τῶν κοινῶν βουλεύονται*, ubi *νῦν* non est ad Iamblichi aetatem referendum, sed ad Aristotelis aut Aristoxeni.

In § 31. *περὶ θεῶν μὲν καὶ ἡρώων καὶ δαιμόνων*, perturbatus est in his ordo, quem Pythagoreorum opinio postulat, qui *τοὺς θεοὺς* primo loco, secundo *τοὺς δαίμονας*, tertio *τοὺς ἥρωας* sive *τοὺς ἡμιθέους* ponebant. vid. § 37. *καὶ καθόλου (μᾶλλον τιμωμένους) τοὺς μὲν θεοὺς τῶν δαιμόνων, ἐκείνους δὲ τῶν ἡμιθέων, τοὺς ἥρωας δὲ τῶν ἀνθρώπων*, ubi vides promiscue eosdem et *ἡμιθέους* et *ἥρωας* nominari.

Ex eodem fonte unde haec Iamblichus sumsit manavit id

quod Diogenes Laërt. scribit VIII. 22. καὶ θεοὺς μὲν δαιμόνων προτιμᾶν, ἥρωας δὲ ἀνθρώπων, ἀνθρώπων δὲ μάλιϛα γονέας. Itaque transposuerim καὶ δαιμόνων καὶ ἡρώων. Similiter (Pseudo)-Zaleucus in *Legum prooemio* apud Stob. *Anthol.* XLIV. 20. μετὰ θεοὺς καὶ δαίμονας καὶ ἥρωας γονεῖς — σύνεγγύς εἰσι ταῖς τιμαῖς παρ' ἀνθρώποις νοῦν ἔχουσιν.

In § 31. ὅσα περιομματοποιὰ τῆς ψυχῆς. F. ὅσα περὶ ὀμματοποιά. Dudum recte correxit Reinesius ὅσαΠΕΡ ὀμματοποιά. Saepissime Atticum περ in ὅσπερ, ὅ, τι περ, οἷόσπερ, ὅσοσπερ et sim. aut in περί aut in παρ depravatur.

In § 32. ταῦτα πάντα τοῖς ΦΙΛΟμαθοῦσιν ἀξιέραϛα καὶ ΦΙΛΟσπούδαϛα δι' αὐτὸν ἐφάνη. Formam φιλοσπούδαϛος et analogia respuit et usus. Reponendum est quod omnes in ea re dicebant ΠΕΡΙσπούδαϛα. Cernis in vicinia id quod peperit errorem.

In fine § 32. ὃ δὴ νῦν ἔλεγον. F. ὃ νῦν δή. Scribendum ὃ νυνδὴ ἔλεγον, id est ἀρτίως, *modo*, ut sexcenties apud Platonem.

In § 33. ἃς κατέλαβε πόλεις δεδουλωμένας ὑπ' ἀλΛΗλων τὰς μὲν πολλῶν ἐτῶν τὰς δὲ νεωϛὶ — ἐλευθέρας ἐποίησεν. Verbotenus eadem leguntur apud Porphyrium § 21. tamen duo vitia insunt, primum in ὑπ' ἀλλήλων, quod aperte pugnat cum rei natura et emendandum est ὑπ' ἄλλων. Praeterea in πολλῶν ἐτῶν desideratur praepositio 'ΕΚ πολλῶν ἐτῶν.

Ἄλλων, ἄλλοις, ἄλλους et ἀλλήλων, ἀλλήλοις, ἀλλήλους inter se confunduntur ubique locorum, sed utra sit ubique lectio potior et vera ἐκ τῶν συμφραζομένων facile colligitur.

Manifestum imprimis emblema deprensum est in § 34. πυκνὸν γὰρ ἦν αὐτῷ πρὸς ἅπαντας πανταχῇ πολλοὺς καὶ ὀλίγους ἀπόφθεγμα — τὸ τοιοῦτον [ἀπόφθεγμα]. Rectissime ultimum vocabulum a Kiesslingio deletum est. Scribebantur talia in margine: ἀπόφθεγμα, γνώμη vel γνωμικόν, δημηγορία et sim. sexcenta, quae facile irrepunt in textum, quoniam saepissime omissa in textu supplentur in margine. Nonnumquam additur κείμενον vel ϛίχος aut ϛίχοι, sed saepius ea omittuntur.

In § 34. ἐπιτομή τις ὡσπερεὶ καὶ ἀνακεφαλαίωσις [τις] τῶν αὐτῷ δοκούντων. Alterum τις vitiose repetitum delendum est.

In § 35. κατὰ τὴν Ὀλυμπιάδα τὴν δευτέραν ἐπὶ ταῖς ἑξήκοντα καθ' ἣν Ἐρυξίδας ὁ Χαλκιδεὺς στάδιον ἐνίκησεν. Verum nomen servat ἡ Ὀλυμπιάδων ἀναγραφή ad Olympiadem LXII. apud Rutgersium pag. 23. Ἐρυξίας Χαλκιδεὺς στάδιον. In Italiam igitur venisse dicitur anno 532. quod minime congruit cum narratione eorum qui Pythagoram in Aegypto a Cambyse captum (anno 525) per duodecim deinceps annos in Asia vixisse auctores sunt in § 19. Sed in exquirendis temporibus nemo est Iamblicho indiligentior, qui modo hunc modo alium auctorem secutus temere miscet omnia. Quod autem diserte ponit Olympiadem LXII videtur bonum auctorem habere, ut colligo ex Ciceronis loco *de Rep.* II. 15. „*quartum iam annum regnante Lucio Tarquinio Superbo Sybarin et Crotonem et in eas Italiae partes Pythagoras venisse reperitur. Olympias enim secunda et sexagesima eadem Superbi regni initium et Pythagorae declarat adventum. Ex quo intelligi potest anno fere centesimo et quadragesimo post mortem Numae primum Italiam Pythagoram attigisse neque hoc inter eos qui diligentissime persecuti sunt temporum annales ulla est umquam in dubitatione versatum.*" Congruunt inter sese haec omnia. Tarquinius regnare coepisse narratur Olymp. LXII. 1 (anno 532), Pythagoras eiusdem Olympiadis anno quarto (*quartum iam annum regnante Tarquinio*) in Italiam venit, Numa circa annum 673 e vita excessisse credebatur. In his quae de Numae et Tarquinii aetate narrantur fidem nullam habent, sed faciunt ad Pythagorae aetatem definiendam nonnihil, si sic ab Aristoxeno ipso est memoriae proditum, de qua re alio loco videbimus.

Non est dubium quin Cicero tam confidenter haec affirmans constare *inter eos qui diligentissime persecuti sunt temporum annales* Pomponii Attici *Annales* sit secutus, de quo libro et Cornelius Nepos in vita Attici cap. 18 diligenter retulit et Cicero passim, ut in *Oratore* § 120. *Cognoscat Orator rerum gestarum et memoriae veteris ordinem, maxime scilicet nostrae civitatis, sed et imperiosorum populorum et regum illustrium, quem laborem nobis* Attici *nostri levavit labor, qui observatis notatisque temporibus,*

nihil quum illustre praetermitteret, annorum septingentorum memoriam unico libro colligavit. Intelligimus igitur Atticum in *Annali* in notandis temporibus *Olympiadum ordinem* esse secutum, et ad Olympiadis LXII annum *primum* retulisse regni Tarquinii initium; ad *quartum* Pythagorae in Italiam adventum, in cuius testimonio quod de Pythagorae aetate traditur certam et exploratam fidem habere existimo, idque ex Aristoxeno Atticum in suos annales retulisse.

In § 36. *ἔτι τῆς σαγήνης κατὰ βυθοῦ ἐςρωμένης.* in F. scriptum est *ἐπιCTPωμένης*, in quo latet *ἐπιCΥPOμένης*, quod apud Porphyrium servatum est. *Σύρειν* cum compositis proprie ponitur *de piscatorum retibus et everriculis*, ut *trahi* apud Romanos.

In sqq. *οὐδεὶς ἐν τοσούτῳ τῆς ἀριθμήσεως τοῦ χρόνου ἐκ τοῦ ὕδατος μεινάντων ἀπέπνευσεν ἐςῶτός γε αὐτοῦ.* Recte F. *ἐκτὸς ὕδατος* et *ἐφεςῶτός γε αὐτοῦ.* Praeterea ex Porphyrio recipe *ἐν τοσούτῳ — χρόνῳ* pro *τοῦ χρόνου.*

Memoriae proditum est (in § 37) *Pythagoram adolescentibus in palaestra* *λόγους τινὰς διαλεχθῆναι, ἐξ ὧν εἰς τὴν σπουδὴν παρεκάλει τὴν περὶ τοὺς πρεσβυτέρους ἀποφαίνων ἔν τε τῷ κόσμῳ καὶ τῷ βίῳ καὶ ταῖς πόλεσι καὶ τῇ φύσει μᾶλλον τιμώμενον τὸ προηγούμενον ἢ τὸ τῷ χρόνῳ ἑπόμενον, οἷον τὴν ἀνατολὴν τῆς δύσεως, τὴν ἕω τῆς ἑσπέρας, τὴν ἀρχὴν τῆς τελευτῆς, τὴν γένεσιν τῆς φθορᾶς. — καὶ καθόλου τοὺς μὲν θεοὺς τῶν δαιμόνων, ἐκείνους δὲ τῶν ἡμιθέων, τοὺς ἥρωας δὲ τῶν ἀνθρώπων, ἐκ τούτων δὲ τοὺς αἰτίους τῆς γενέσεως τοῖς νεωτέροις.* Compara mihi cum his Diogenem Laërtium VIII. 22. *τοὺς πρεσβυτέρους τιμᾶν δεῖν τὸ προηγούμενον τῷ χρόνῳ τιμιώτερον ἡγουμένους, ὡς ἐν κόσμῳ μὲν ἀνατολὴν δύσεως, ἐν βίῳ δὲ ἀρχὴν τελευτῆς, ἐν ζωῇ δὲ γένεσιν φθορᾶς· καὶ θεοὺς μὲν δαιμόνων προτιμᾶν, ἥρωας δὲ ἀνθρώπων, ἀνθρώπων δὲ μάλιςα γονέας.* Perspicuum est utrumque locum ex eodem antiquo scriptore esse descriptum, quem equidem Timaeum esse arbitror, qui in libro IX et X *τῶν Ἰταλικῶν καὶ Σικελικῶν* multa de Pythagora et Pythagoreis scripserat, quae Diogenes in Pythagorae vita concinnanda in rem suam convertit saepius laudato Timaeo, nonnumquam sine nomine.

Multa ex hac parte *Historiarum* Timaei Diodorus Siculus recepit in librum X, cuius nunc nil nisi exilia quaedam excerpta supersunt

Ex Iamblicho supplendus est Diogenes sic: θεοὺς μὲν δαιμόνων προτιμᾶν, (δαίμονας δὲ ἡρώων), ἥρωας δὲ ἀνθρώπων.

In § 38. Pythagoras dicebat liberos parentibus suis τηλικαύτην ὀφείλειν χάριν ἡλίκην ἂν ὁ τετελευτηκὼς ἀποδοίη τῷ δυνηθέντι πάλιν αὐτὸν εἰς τὸ Φῶς ἀΓαγεῖν. Legendum εἰς τὸ Φῶς ἀΝάγειν. Quemadmodum enim constanter dicitur κατάγειν εἰς Ἅιδου, eodem modo ἐξ Ἅιδου sive εἰς τὸ Φῶς ἀνάγειν usitatum est dicere. Plato *de Rep.* pag. 521 c. πῶς τις ἀνάξει αὐτοὺς εἰς Φῶς, ὥσπερ ἐξ ᾅδου λέγονται δή τινες εἰς θεοὺς ἀνελθεῖν;

In § 38. Pythagoras dicebat πάντων κατορθούντων ὑπὸ τῶν ἐγγόνων αἰτίους εἶναι τοὺς προγόνους. Recte F. πάντων τῶν κατορθ. Deinde recipienda est Kiesslingii emendatio κατορθΩΘΕντων. cf. § 215. πολλὰ μὲν οὖν τούτων ἔχοι τις ἂν λέγειν τεκμήρια καὶ πολλάκις αὐτῶν κατορθωθέντων.

In sqq. ἐν οἷς οὐδενὸς ἔλαττον ἑαυτοὺς εὐεργετεῖν ἀποδεικνύντες εἰς οὓς οὐχ οἷόν τε ἐστὶν ἐξαμαρτάνειν. Perspicuum est lacunam multa verba absorpsisse, ut locus neque intelligi possit neque emendari.

In § 39. Pythagoras dicit πολλοὺς — παραδεδωκέναι τοὺς βασιλεύοντας τῶν θεῶν τὴν μεριζομένην Φιλοστοργίαν παρὰ τῶν τέκνων πρὸς τὴν ὑπάρχουσαν συζυγίαν τῶν γονέων καθ' ἑαυτοὺς ποιήσασθαι πεΦιλοΤΕτιμημένους. Barbarum hoc quidem est pro πεΦιλοτιμημένους. Pro ποιήσασθαι optime F. περιποιήσασθαι servavit. Οἱ βασιλεύοντες τῶν θεῶν sunt Iupiter et Iuno: nam sequitur τὸν μὲν τὴν Ἀθηνᾶν, τὴν δὲ τὸν Ἥφαιστον γεννῆσαι. Saepe *Rex et Regina* appellantur οἱ βασιλεῖς aut οἱ βασιλεύοντες.

In § 40. ἀποδείξειν τοῖς Κροτωνιάταις. Infinitivus suspensus est nec habet quo referatur. Legendum esse arbitror ἀπΕδειξΕΝ.

Post pauca: ἀπεΦαίνετο δὲ καὶ ταῖς πρὸς ἀλλήλους ὁμιλίαις

οὕτως ἂν χρωμένους ἐπιτυγχάνειν ὡς μέλλουσι τοῖς μὲν φίλοις μηδέποτε ἐχθροὶ καταςῆναι, τοῖς δ' ἐχθροῖς ὡς τάχιςα φίλοι γίγνεσθαι. Brevius sed ex eodem fonte Diogenes VIII. 23. *ἀλλήλοις τε ὁμιλεῖν ὡς τοὺς μὲν φίλους ἐχθροὺς μὴ ποιῆσαι, τοὺς δ' ἐχθροὺς φίλους ἐργάσασθαι.*

In § 40. *μελετᾶν ἐν μὲν τῇ πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους εὐκοσμίᾳ τὴν πρὸς τοὺς πατέρας εὔνοιαν, ἐν δὲ τῇ πρὸς ἄΛΛους φιλανθρωπίᾳ τὴν πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς κοινωνίαν.* Quis praesertim admonitus dubitabit pro *ἄλλους* restituere *ἀλλΗΛους*? Cum adolescentibus in palaestra sic Pythagoras agebat: *maiores natu ut parentes revereri oportere, aequales ut fratres amare.*

In § 41. *εἶτα προετρέπετο θεωρεῖν [ἄξιον] ὅτι μόνης τῶν ἀρετῶν ταύτης (τῆς σωφροσύνης) καὶ παιδὶ καὶ παρθένῳ καὶ γυναικὶ — ἀντιποιεῖσθαι προσήκει.* Miror quo pacto Kiessling. *ἄξιον* a Kustero damnatum retinere potuerit. Solebant lectores in libri margine adscribere *ὡραῖον*, *χρήσιμον*, *ἄξιον τὸ διανόημα*, aut simpliciter *ἄξιον*, ut ostendimus in *Miscell. Crit.* pag. 162. Addam novum exemplum ex Musonio apud Stobaeum (*Anthol.* I. 84.): *οὐδαμῶς καλὸν οὔτε ἐσθῆσι — κατασκέπειν τὸ σῶμα — οὔθ' ὅλως εἶναι ἀγεύςους [καλὸν] ψύχους τε καὶ θάλπους.*

In § 41. *ἔτι δὲ μόνην ταύτην (τὴν σωφροσύνην) ἀποφαίνων περιειληφΕΝΑΙ καὶ τὰ τοῦ σώματος ἀγαθὰ καὶ τὰ τῆς ψυχῆς.* Soloeca haec oratio est, namque *ἀποφαίνειν* ex ipsa rei natura participium postulat, ut § 37. *ἀποφαίνων μᾶλλον τιμώμενον.* et § 51. *θεοφιλεςάτους αὐτοὺς ὄντας ἀποφῆναι*, et passim apud veteres; quamobrem *περιειληφ*ΤΙΑΝ veram lectionem esse existimo. Graeculi in his quoque turbant, ut futilis scriptor in § 63. *καὶ ἑαυτὸν δὲ ἀναμφιλέκτοις τεκμηρίοις ἀπέφαινεν Εὔφορβον γεγον*ΕΝΑΙ.

In § 42. *φανερὸν δὲ εἶναι καὶ διὰ τῆς ἀντικειμένης* 'ΑΝΤΙ*θέσεως.* Sensu vacua haec oratio est. Rescribe *τῆς ἀντικειμένης* ΔΙΑ*θέσεως.* Dixerat *περὶ τῆς σωφροσύνης* et (ut apparet ex sqq.) *ἡ ἀντικειμένη διάθεσις* est *ἡ ἀκρασία.* Archytas Pythagoreus apud Stobaeum *Anthol.* I. 69. *ὁ δ' αὐτὸς λόγος καὶ ἐπὶ τᾶν*

ἀλλᾶν ΔΙΑ*θέσεων τᾶν ἀντικειμένων*, et sic saepius *ἡ ἀντικειμένη διάθεσις* in Pythagoreorum fragmentis legitur.

In § 42. dicit Pythagoras Troianos et Graecos *δι' ἑνὸς ἀκρασίαν ταῖς δεινοτάταις περιπεσεῖν συμφοραῖς τοὺς μὲν ἐν τῷ πολέμῳ, τοὺς δὲ κατὰ τὸν Ἀνάπλουν.* Quia certum est de navium *reditu in patriam* haec dici legendum est *κατὰ τὸν Ἀπόπλουν. Ἀνάπλους* et *ἀναπλεῖν* dicebantur de iis qui ex Graecia Troiam versus vela dabant. Aristarchus ad Iliad. Λ. 22. (*ἡ διπλῆ*) *ὅτι ἀνάπλουν τὸν ἐκ Πελοποννήσου εἰς Τροίαν πλοῦν λέγει.*

In § 42. Pythagoras *παρεκάλει τοὺς νεανίσκους καὶ πρὸς τὴν παιδείαν ἐνθυμεῖσθαι κελεύων ὡς ἄτοπον* [*ἂν*] *εἴη πάντων μὲν σπουδαιότατον κρίνειν τὴν διάνοιαν* —, *εἰς δὲ τὴν ἄσκησιν τὴν ταύτης μηδένα χρόνον μηδὲ πόνον ἀνηλωκέναι.* Vitiose abundat *ἄν*. Pythagoras in recta oratione dixerat: *ἄτοπόν ἐστιν*, itaque in obliqua dicendum *ὡς ἄτοπον εἴη.*

Continuo sequitur: *καὶ ταῦτα τῆς μὲν τῶν σωμάτων ἐπιμελείας τοῖς φαύλοις τῶν φίλων ὁμοιουμένης καὶ ταχέως ἀπολειπούσης, τῆς δὲ παιδείας καθάπερ οἱ καλοὶ κἀγαθοὶ τῶν ἀνδρῶν μέχρι θανάτου παραμενούσης.* Neminem vidisse inepte haec et stulte dici! Cur quaeso *diligentia in curando corpore* dicitur malis amicis esse similis et cito aliquem deserere? Curare corpus est, credo, in nostra potestate et cuivis aetati proprium.

Manifestum est ea dici de re quae cito nolentes et invitos destituat et retineri non possit, ut flos et robur florentis aetatis. Quid multa? pro *ἐπιμελείας* restituendum est *εὐεξίας.* Sic omnia clara et perspicua sunt, namque *ἡ εὐεξία* temporaria et brevis est, sive eam intemperantia absumserit (ut recte Pythagoras admonet in § 210. *ἀκρασίαν ἅμα καὶ εὐεξίαν οὐ πάνυ γίγνεσθαι περὶ τὸν αὐτόν*) sive eam ingravescens aetas abstulerit. Propterea malis amicis similis esse dicitur et cito aliquem deserere.

In § 43. *τὴν δὲ* (*παιδείαν*) *δυνατὸν εἶναι καὶ παρ' ἑτέρου* ΠΑΡΑ*λαβεῖν καὶ τὸν δόντα μηδὲν ἧττον αὐτὸν ἔχειν.* Vera scriptura in F. servata est: *παρ' ἑτέρου* ΜΕΤΑ*λαβεῖν*, namque doctrinam qui habet *μεταδίδωσι*, qui accipit *μεταλαμβάνει.*

Quae leguntur § 37—58. merito admiratur Meinersius apud Kiesslingium vir acutus et perspicax, si quis alius, et (quod in philosophis perrarum est) optime Graece sciens, qui Dicaearchi haec esse collegit ex Porphyrio § 18. „*oratio enim* (inquit) *tam elegans est et quae hic tamquam a Pythagora et dicta et cogitata traduntur tam sunt praeclara, tam vel huius philosophi vel illius aetatis ingenio convenientia ut vel mediocriter doctus sentiat se hic antiquum et magnum auctorem audire, neque aliquem eorum, qui post Christum Pythagorae vitam exposuerunt, illa dicere aut cogitare potuisse.*" Verissima haec omnia sunt, et est incredibile dictu quantopere et haec et quae ex Aristoxeno sumta sint differant a futili loquacitate et anili superstitione Iamblichi et caeterorum, qui Pythagoram *τὸν θαυματουργόν* Christo opponebant.

Videamus igitur an praeclarum Dicaearchi locum maculis quibusdam liberare possimus.

Docet Pythagoras iuvenes in § 37. *ἔν τε τῷ κόσμῳ καὶ τῷ βίῳ καὶ ταῖς πόλεσι καὶ τῇ φύσει μᾶλλον τιμώμενον τὸ προηγούμενον ἢ* ΤΩΙ *χρόνῳ ἑπόμενον*. Recte in F. *ἢ* ΤΟ *τῷ χρόνῳ ἑπόμενον*. articulus abesse non potest.

Post pauca scribe: *ὁμοίως δ' αὖ τῶν ἐν ταῖς ἀποικίαις* pro *δ' αὐτῶν τῶν ἐν κτέ*. et ex F. recipe *εὐηργετηκότας* pro *εὐεργετηκότας*.

Complura video in § 38 sqq. misere corrupta et mutilata, quibus nullam opem ferre possum, veluti *ἐν οἷς — ἐξαμαρτάνειν* et § 4. *ἁπάντων δὲ τῶν ὄντων — οἰκεῖον ὑπάρχειν*, in quibus sanae sententiae ne umbra quidem cernitur. Tenebo autem vetus institutum atque omnes locos huiuscemodi silentio transmittam obtemperans Comico poëtae qui dicit:

ἢ λέγων φαίνου τί μοι
σαφὲς παρὰ τοὺς ἔμπροσθεν ἢ μὴ κόπτε με.

nisi quod pro *σαφές* Hegesippus (apud Athen. pag. 290 *b*.) dixit *καινόν*, quod mihi quidem non est satis.

In § 44. *σχεδὸν γὰρ ταῖς ἀγωγαῖς διαφέρειν τοὺς μὲν ἀνθρώπους τῶν θηρίων, — τοὺς δὲ φιλοσόφους τῶν τυχόντων*. Ex iis quae continuo adduntur coniicias *σοφούς* pro *φιλοσόφους* Py-

thagoram dixisse. Lepidissime enim ita disserit: *τοὺς μὲν θᾶττον τρέχοντας τῶν ἄλλων ἐκ μιᾶς πόλεως τῆς ἐκείνων ἑπτὰ κατὰ τὴν Ὀλυμπίαν εὑρεθῆναι, τοὺς δὲ τῇ* ΣΟΦΙΑΙ *προέχοντας ἐξ ἁπάσης τῆς οἰκουμένης ἑπτὰ συναριθμηθῆναι.* et nunc demum se ipsum commemorat *φιλόσοφον* ita: *ἐν δὲ τοῖς ἑξῆς χρόνοις — ἕνα* ΦΙΛΟ*σοφίᾳ προέχειν τῶν πάντων. unum esse ex omnibus philosophum.*

Pythagoras enim veteres commemorans *σοφοὺς* appellat, ut omnes *τοὺς ἑπτὰ σοφοὺς* habebant in ore, de sua aetate loquens *σοφὸν εἶναι* dicit neminem, sed unum esse ex omnibus *φιλόσοφον.*

Pythagoras in § 44. narrat adolescentibus Crotoniatarum in palaestra *τοὺς θᾶττον τρέχοντας τῶν ἄλλων ἐκ μιᾶς πόλεως τῆς ἐκείνων ἑπτὰ κατὰ τὴν Ὀλυμπίαν εὑρεθῆναι.* Eiusdem rei memoria servata est apud Strabonem, cuius locum indicavit Heraldus, pag. 262. Casaub. *δοκεῖ δ' ἡ πόλις* (*Croton*) *τά τε πολέμια ἀσκῆσαι καὶ τὰ περὶ τὴν ἄθλησιν· ἐν μιᾷ γοῦν Ὀλυμπιάδι οἱ τῶν ἄλλων προτερήσαντες τῷ ϛαδίῳ ἑπτὰ ἄνδρες ἅπαντες ὑπῆρξαν Κροτωνιᾶται.* Potest ex ea re confirmari id quod memoriae proditum est de tempore quo Pythagoras in Italiam venerit. In fastis *τῶν Ὀλυμπιονικῶν* ad Olympiadem LIV. (a. Chr. 564.) legitur:

Ἱππόϛρατος Κροτωνιάτης ϛάδιον.

ad Olymp. LV. (a. Chr. 560.):

Ἱππόϛρατος ὁ αὐτὸς τὸ δεύτερον.

ad Olymp. LVIII. (a. Chr. 548.):

Διόγνητος Κροτωνιάτης ϛάδιον.

et post annos quadraginta ad Olymp. LXVIII. (a. Chr. 508.).

Ἰσχόμαχος Κροτωνιάτης ϛάδιον.

Quoniam omnia suadent ut Aristoxeno credamus Pythagoram circa Olympiadem LXII. (a. Chr. 532.) in Italiam venisse, necesse est hanc laudem Olympiae reportasse Crotoniatas aut anno 564 aut 560 aut 548. annis circiter 34 aut 30 aut 18 ante Pythagorae adventum, ita ut illius rei memoria aut recens aut non admodum vetus in Crotoniatarum animis haereret, quo scitius et lepidius id philosophus ad rem praesentem accommodavit.

In § 45. Pythagoras in Curiam (εἰς τὸ τῶν Χιλίων συνέδριον) vocatus prudenti consilio Principes monuisse narratur, qui summae reip. praeessent. *ὑπολαμβάνειν αὐτοὺς ἔφη δεῖν κοινὴν παρακαταθήκην ἔχειν τὴν πατρίδα παρὰ τοῦ πλήθους τῶν πολιτῶν· δεῖν οὖν ταύτην διοικεῖν οὕτως ὡς μέλλουCI τὴν πίςιν παραδόσιμον τοῖς ἐξ αὐτῶν ποιεῖν.* Praeclari consilii sententiam scribarum stupor obscuravit. In Codice Fl. est *ὡς μέλλ^{ου} τὴν πίςιν*, quod quid sit intelligitur ex verbis quae praecedunt *τὴν ὑπάρχ^{ου} ὁμόνοιαν* id est *ὑπάρχουσαν.* Itaque verum est: *δεῖν οὖν ταύτην διοικεῖν οὕτως ὡς μέλλουCAN τὴν πίςιν παραδόσιμον τοῖς ἐξ αὐτῶν ποιεῖν.* Nihil aliud est *τοῖς ἐξ αὐτῶν* quam *filiis eorum*, ut in § 47. *πρὸς τοὺς ἐξ αὐτῶν γενομένους διακεῖσθαι γνησίως.* Itaque *ἡ πόλις μέλλει τὴν πίςιν παραδόσιμον τοῖς ἐξ αὐτῶν ποιεῖν* est: *quam civitas ipsis fidem habuit eandem ad eorum filios transmittet. Multitudo civium*, inquit, *remp. tamquam depositum vestrae fidei commisit. Hanc igitur ita gerite ut vestra potestas ad filios vestros transeat.*

Deinde ita pergit dicere: *ἔσεσθαι δὲ τοῦτο βεβαίως ἐὰν ἅπασιν ἴσοι τοῖς πολίταις ὦσι καὶ μηδενὶ μᾶλλον ἢ τῷ δικαίῳ* ΠΡΟ*έχωσιν.* Addenda est una literula ut fiat ΠΡΟC*έχωσιν.* nullius rei magis quam iustitiae *rationem habere* eos ait oportere, nihil magis quam iustitiam ab iis *spectari* debere. Quod interpres dedit: *iustitia eminere* Graece dicitur *τῇ δικαιοσύνῃ προέχειν*, non *τῷ δικαίῳ.*

Post pauca revoca ex F. *πάντα τὸν κόσμον ἀδικῶν* pro *συναδικῶν.* et statim post in § 47. emenda *προσήκειν δὲ τοῖς συνέ*ΔΡΟΙC pro *συνεδρίοις.*

In § 47. *προσήκειν δὲ τοῖς συνέδροις μηδενὶ καταχρήσασθαι τῶν θεῶν εἰς ὅρκον ἀλλὰ τοιούτους προχειρίζεσθαι λόγους ὥςε καὶ χωρὶς ὅρκων εἶναι πιςούς.* Praeclaram sententiam ex eodem fonte sumtam brevius rettulit Diogenes VIII. 22. *μηδὲ ὀμνύναι θεούς· ἀσκεῖν γὰρ αὐτὸν δεῖν ἀξιόπιςον παρέχειν.*

In § 47. *ὡς [καὶ] τῶν ἄλλων ζῴων μόνους ταύτης τῆς ἐννοίας αἴσθησιν εἰληφότας.* Molestum et absurdum *καί* delendum.

Quod sequitur: *καὶ πρὸς τὴν γυναῖκα τὴν τοῦ βίου μετέχουσαν ὁμιλοῦντας, ὡς τῶν μὲν πρὸς τοὺς ἄλλους συνθηκῶν τιθεμένων ἐν γραμματιδίοις καὶ ςήλαις, τῶν δὲ πρὸς τὰς γυναῖκας ἐν τοῖς*

τέκνοις. Manca et mutila sententia est. Exciderunt verba quaedam post *τοῦ βίου μετέχουσαν*.

In § 48. *σπουδάζειν δὲ καὶ τοῦτο ὅπως αὐτοί τε μόνας ἐκείνας εἰδήσΩσιν αἵ τε γυναῖκες μὴ νοθεύσΩσι τὸ γένος ὀλιγωρίᾳ καὶ κακίᾳ τῶν συνοικούντων*. Potestne esse foedior barbarismus quam *εἰδήσωσιν*? In Codicibus omnibus optimis pessimis perfrequens est hoc barbarismi genus, ubi *ὅπως* praecedit, quod veteres cum indicativi futuro componebant, Graeculi cum aoristo coniunctivi. Itaque sedulo ЄIC et ЄI in *ῃς* et *ῃ* mutabant *ἐρῇς* et *ἐρῇ* scribentes et O vel *ου* in *ω* et Є in *η*, ut coniunctivi essent. Exempla quia sunt ubique obvia et quia de eo errore saepius copiose et diligenter egimus satis erit nunc indicare locos Iamblichi ea labe affectos. Editur in § 108. *ὅπως μηδὲ ἄλλοι ἀναιρήσΩσι τὰ ὁμοφυῆ πρὸς ἡμᾶς ζῷα*. et in § 206. *ὅπως ἐπιθυμήσΩσι μὲν ὧν δεῖ, φεύξΩνται δὲ τῶν ματαίων τε καὶ περιέργων ἐπιθυμιῶν*. Nihil mali Editores in his suspicantur. Sine mora reponendum *εἰδήσΟΥσιν, νοθεύσΟΥσι, ἀναιρήσΟΥσι, ἐπιθυμήσΟΥσι*. Pro *φεύξωνται* Kontos vir cl. *φεύξονται* reponebat, sed dabit mihi 'ΑΦЄξΟνται unice huic loco convenire, *ἀφέξονται τῶν ματαίων ἐπιθυμιῶν*.

In § 48. *ἔτι δὲ τὴν γυναῖκα νομίζειν ἀπὸ τῆς ἑστίας εἰληφότΑC μετὰ σπονδῶν καθάπερ ἱκέτιν ἐναντίον τῶν θεῶν εἰσῆχθαι πρὸς αὐτΗΝ*. Male sit stultis apographorum descriptoribus, qui duplici turpi mendo haec difformarunt. In archetypo est *εἰληφότΑ* et *εἰσῆχθαι πρὸς αὐτΟΝ*, et sic optime habent omnia. *ὁ ἀνὴρ τὴν γυναῖκα ἀπὸ τῆς ἑστίας εἰληφὼς μετὰ σπονδῶν νομιζέτω αὐτὴν καθάπερ ἱκέτιν ἐναντίον τῶν θεῶν πρὸς αὐτὸν εἰσῆχθαι*. Maritus dicitur *τὴν γυναῖκα εἰσάγεσθαι πρὸς αὐτόν*, ut vulgo dicebatur *τὴν γυναῖκα οἴκαδ' ἄγεσθαι*.

In § 49. *εἶναι γὰρ οὐχ ἕτερόν τι ἀγαθὸν ἢ τὸν ἐν ἑκάστῃ πράξει καιρόν*. Non est haec sententia sana neque integra. Intelligerem si scriptum esset: *οὐχ ἕτερόν τι (μεῖζον) ἀγαθόν. non esse aliud maius bonum* id est *optimum esse.*

Post pauca sequitur: *νομίζειν δὲ — χείριστον (εἶναι) τὸν ἀναμένοντα διὰ τοῦ κακῶς παθεῖν αἰσθέσθαι τὸ βέλτι*CTON. Rectis-

sime F. τὸ βέλτιΟΝ, nam sic boni scriptores in ea re loqui solent. Plato in *Gorgia* pag. 468 *b*. τἀγαθὸν ἄρα διώκοντες καὶ βαδίζομεν ὅταν βαδίζωμεν οἰόμενοι βέλτιον εἶναι καὶ τοὐναντίον ἕσταμεν ὅταν ἑστῶμεν, et saepius alibi, ut τὸ βέλτιον sit plane idem atque τὸ συμφέρον.

In § 50. ἐπὶ πᾶσιν εἶπεν ὅτι τὴν πόλιν αὐτῶν οἰκεῖσθαι συμβέβηκεν Ἡρακλέα ὅτε τὰς βοῦς διὰ τῆς Ἰταλίας ἤλαυνεν ὑπὸ Λακινίου μὲν ἀδικηθΕΝΤΟϹ, Κρότωνα δὲ βοηθοῦντα τῆς νυκτὸς παρὰ τὴν ἄγνοιαν ὡς ὄντα τῶν πολεμίων διαφθείρΑΝΤΟϹ καὶ μετὰ ταῦτα ἐπαγγειλαμένΟΥ περὶ τὸ μνῆμα συνώνυμον ἐκείνῳ κατοιΚΙσεσθαι πόλιν ἄνπερ αὐτὸς μετάσχῃ τῆς ἀθανασίας. Palaeographiae ignoratio hunc locum pessime corrupit. Scriptum est in F. οἰκεῖσθαι συμβέβηκεν ὡς λέγουσιν ἡρακλέΟΥϹ non ἡρακλέα, sed compendiolum syllabae ους nisi hoc agas literae α persimile est et legentem in fraudem inducit. Nunc omnia recte decurrunt: ᾠκίσθαι (nam sic optime emendavit Kuster. pro οἰκεῖσθαι) συμβέβηκεν ὡς λέγουσιν Ἡρακλέους — ἀδικηθέντος — διαφθείραντος — ἐπαγγειλαμένου. Deinde pro κατοικίσεσθαι, quod barbarum est, vera scriptura in F. servata est κατοικιϹΘΗσεσθαι.

Praeterea emendaverim: ὡς ἝΝΑ τῶν πολεμίων, pro ὡς ὌΝΤΑ, et verum videtur quod Holstenius ad Stephanum v. Λακίνιον coniecit Λακίνου pro Λακινίου. Ex Λακῖνος enim appellatur Λακίνιον ὄρος et Λακίνιον ἀκρωτήριον et Ἥρα Λακινία.

Ex eodem fonte manarunt quae scribit Diodorus Siculus IV. 24. 7. ὁ δ' Ἡρακλῆς μετὰ τῶν βοῶν περαιωθεὶς εἰς τὴν Ἰταλίαν προῆγε διὰ τῆς παραλίας καὶ Λακίνιον (L. Λακῖνον) μὲν κλέπτοντα τῶν βοῶν ἀνεῖλε, Κρότωνα δὲ ἀκουσίως ἀποκτείνας ἔθαψε μεγαλοπρεπῶς καὶ τάφον αὐτοῦ κατεσκεύασε. προεῖπε δὲ τοῖς ἐγχωρίοις ὅτι καὶ κατὰ τοὺς ὕστερον χρόνους ἔσται πόλις ἐπίσημος ὁμώνυμος τῷ τετελευτηκότι.

Iterum in iis quae continuo sequuntur palaeographiae imperitia gravissimum errorem peperit. Editur: ὥστε τὴν χάριν τῆς ἀποδόϹΕΩϹ εὐεργεσίας προσήκειν αὐτοὺς ἔφη δικαίως οἰκονομεῖν. Arena sine calce. In F. est χάριν τῆς ἀποδὸ εὐεργεσίας. Quid est ἀποδὸ? Nihil aliud quam ἀποδοθΕΙϹΗϹ, neque est haec

compendii forma mira aut infrequens. Si quis hoc agit nulla est compendiosa scriptura ambigua: *ἀποδ^θ^* esse participium constat. Ergo medium inter *τῆς* et *εὐεργεσίας* positum necessario est *ἀποδοθείσης*. et nulla superest in loco difficultas.

Eadem est omnium compendiorum, quibus *οἱ εἰς τάχος γράφοντες* utebantur, ratio et usus, ut ipsum per se ambiguum esse videatur, sed *ἐκ τῶν συμφραζομένων* nulla dubitatio aut ambiguitas superesse possit, ut in h. l. *τὴν χάριν τῆς ἀποδ^θ^ εὐεργεσίας*.

In § 51. *τὸν δὲ πεισθέντα λέγουσιν 'Ηγήσασθαι τοῖς παισὶ τοιάδε· ὥςε μήτε ἄρχειν λοιδορίας μηδὲ ἀμύνεσθαι τοὺς λοιδορουμένους*. Optime F. *λέγουσιν* ΕΙΣ*ηγήσασθαι*. hoc enim est *praecipere*, *praecepta dare*, non *ἡγεῖσθαι*. Deinde lacuna est post *τοιάδε*. Verborum amissorum sententia pellucet, veluti: — *τοιάδε· (πρῶτον μὲν διὰ παντὸς εὐφημεῖν) ὥςε μήτε ἄρχειν λοιδορίας μή*ΤΕ *ἀμύνεσθαι τοὺς λοιδορουμένους*.

Similiter in § 55. Pythagoras narratur Crotoniatarum matronis *παραγγεῖλαι κατὰ πάντα τὸν βίον εὐφημεῖν*.

In § 51. Pythagoras pueros admonens ait eos esse *θεοφιλεςάτους καὶ διὰ τοῦτο κατὰ τοὺς αὐχμοὺς ὑπὸ τῶν πόλεων ἀποςέλλεσθαι παρὰ τῶν θεῶν ὕδωρ αἰτησομένους ὡς μάλιστ*Α *ἐκείνοις ὑπακούσαντος τοῦ δαιμονίου*. Notae sunt in hac re puerorum preces apud Marcum Antoninum V. 7. *ὗσον, ὗσον, ὦ φίλε Ζεῦ, κατὰ τῆς ἀρούρας τῆς 'Αθηναίων καὶ τῶν πεδίων*. Leve vitium est in ultimis, ubi legendum; *ὡς μάλις'* ἌΝ *ἐκείνοις ὑπακούσαντος τοῦ δαιμονίου*. Non potest enim *ἂν* abesse et natus est error ex vetere scriptura ΜΑΛΙΣΤᾹ.

Est ea candida Graecorum opinio *τοῖς καλοῖς κἀγαθοῖς τοὺς θεοὺς μᾶλλον ὑπακούειν*. Menander in *Adelphis* apud Terent. IV. 5. 70.

abi, pater,
Tu potius Deos comprecare: nam tibi eos certo scio
quo vir melior multo es quam ego obtemperaturos magis.

Graece dixeris: *εὖ γὰρ οἶδα τοὺς θεοὺς σοὶ μᾶλλον ἂν ὑπακούσαντας*. Pythagoras in § 54. matronas admonet: *καθάπερ ἑτέρου μέλλοντος ὑπὲρ αὐτῶν ποιεῖσθαι τὰς εὐχὰς βούλοιντ' ἂν ἐκεῖνον*

εἶναι καλὸν κἀγαθὸν ὡς τῶν θεῶν τούτοις προσεχόντων, οὕτως αὐτὰς περὶ πλείςου ποιεῖσθαι τὴν ἐπιείκειαν ἵν' ἑτοίμως ἔχωσιν αὐτοὺς ταῖς εὐχαῖς ὑπακουσομένους. Itaque nostro loco scribendum *ὡς μάλις'* "AN *ἐκείνοις ὑπακούσαντος τοῦ δαιμονίου*, quod plane idem est atque *ὡς μάλις' ἐκείνοις ὑπακουσομένου τοῦ δαιμονίου*, sed nisi *ἂν* addideris neque sententiae neque Graecitatis ratio constabit.

Quam multo distent Romanorum sensus in eadem re a candore et mansuetudine et humanitate amabilium Atheniensium ostendit Donati ad locum Terentii annotatio: *„Tibi obtemperaturos magis:* MIRA *sententia Deos obsequi bonis*, QUASI BONIS HOMINIBUS MULTUM DEBEANT."

ὡς χαρίεν ἔσθ' ἄνθρωπος ὅταν ἄνθρωπος ᾖ.

ut ipse Menander dixit.

In § 52. *χωρὶς δὲ τῶν εἰρημένων ἐν τῷ κατοικισθῆναι τὴν πόλιν τῶν Κροτωνιατῶν ἐπαγγείλασθαι τὸν Ἀπόλλωνα τῷ ἡγεμόνι τοῦ οἰκισμοῦ* ΔΩϹЄΙΝ ΓЄΝЄΑΝ. Qui haec scripsit Dicaearchus antiqua oracula et alia et quae ad conditores urbium pertinebant probe habebat cognita. Oraculum hoc ipsum servavit Diodorus Siculus VIII. 17.

Μύσκελλε βραχύνωτε, φιλεῖ σ' ἑκάεργος Ἀπόλλων
καὶ γενεὰν δώσει· τόδε δὲ πρότερόν σε κελεύει
οἰκῆσαί σε Κρότωνα μέγαν καλαῖς ἐν ἀρούραις.

ubi *σε* inepte repetitum est et *οἰκῆσαι* vitiosum. Scribendum esse existimo: *τόδε δὲ προ*ΠΑΡΟΙΘЄ *κελεύει οἰκ*IC*σαί σε Κρότωνα.* Perspicuum est ea omnia in Graecia maiore aut nata esse aut saltem memoriae prodita. Antiquissimus omnium testis *Ἵππυς ὁ Ῥηγῖνος*, qui *Κτίσιν Ἰταλίας* scripserat (teste Suida in v.), et primus vetusta oracula collegerat, ut apparet ex Zenobio III. 42. *Δῶρον δ' ὅ, τι δῷ τις ἐπαίνει: αὕτη κόμμα ἐςὶ χρησμοῦ τοῦ δοθέντος Μυσκέλλῳ τῷ Ῥυπὶ καθ' ὃν δὴ χρόνον Κρότωνα οὐκ ἐβούλετο οἰκίζειν. — ὥς φησιν Ἵππυς ἐν τῷ περὶ χρόνων. Φησὶ δὲ οὕτως ἔχειν τὸν χρησμόν·*

Μύσκελλε βραχύνωτε, παρὲκ θεὸν ἄλλα ματεύων
κλαύματα θηρεύεις, δῶρον δ' ὅ, τι δῷ τις ἐπαίνει.

Hinc veterum oraculorum notitia ad Antiochum Syracusanum, ad Ephorum, ad Timaeum et reliquos historicos et antiquarios

pervenit, unde sumserunt Diodorus, Strabo, alii. Nihil horum doctos Peripateticos fugiebat.

In § 53 pueris praecipit Pythagoras *ἣν μέλλουσιν εἰς τὸ γῆρας βαδίζειν ταύτην εὐθὺς ἐξορμῶντας τοῖς Ἐληλυθόσιν ἐπακολουθεῖν.* Sensu caret simplex *ἐληλυθόσιν* et addita praepositione scribendum *τοῖς* ΠΡΟ*εληλυθόσιν ἐπακολουθεῖν.* Socrates ad Cephalum in Platonis *Rep.* pag. 328. *d.* ita dicit: *χαίρω διαλεγόμενος τοῖς σφόδρα πρεσβύταις. δοκεῖ γάρ μοι χρῆναι παρ' αὐτῶν πυνθάνεσθαι ὥσπερ τινὰ ὁδὸν* ΠΡΟ*εληλυθότων, ἣν καὶ ἡμᾶς ἴσως δεήσει πορεύεσθαι, ποία τις ἐστίν.* Ipsa natura verbi *ἐπακολουθεῖν* manu ducit ad *προεληλυθέναι.*

Continuo pergit sic: *καὶ τοῖς πρεσβυτέροις μηδὲν ἀντιλέγειν. οὕτω γὰρ εἰκότως ὕστερον ἀξιώσειν μηδὲ αὐτοὺς τοὺς νεωτέρους ἀν*τΑ*δικεῖν.* Sic Kiessling. Kusterus *μηδὲ αὐτοὺς τοὺς νεωτέρους ἀδικεῖν.* quorum illud absurdum est, hoc a sententia loci abhorret. Non enim possumus *ἀνταδικεῖν* nisi eum qui nobis *iniuriam fecit prior*; et qui numquam senioribus oblocutus est iure postulat ut sibi seni iuniores *non contradicant*, non ut sibi *iniuriam non faciant.* Legitur in F. (et in apographis) *μηδὲ αὐτοῖς τοῖς νεωτέροις* 'ΑΝΤΙ*δικεῖν*, et dixerat Dicaearchus: *μηδὲ αὐτ*ΟΙC ΤΟΥC *νεωτέρ*ΟΥC 'ΑΝΤΙ*δικεῖν.* Nihil interest inter *ἀντιλέγειν* et *ἀντιδικεῖν*, et quia *ἀντιλέγειν* praecessit necesse erat alio verbo eiusdem potestatis uti. Hoc demum iustum et aequum est: *qui iuvenis senibus numquam oblocutus erat εἰκότως ἀξιοῖ μηδὲ ἑαυτῷ τοὺς νεωτέρους ἀντιλέγειν.* Scriba alias res agens pro *αὐτοῖς τοὺς νεωτέρους* substituit *αὐτοῖς τοῖς νεωτέροις* vicina vicinis de more accommodans sententiae securus.

'Αντιδικεῖν solere *ἀττικιστὶ* figurate dici pro *ἀντιλέγειν* ostendit Lysiae locus *κατ' 'Ανδοκίδου* pag. 104. 15. (*'Ανδοκίδης ἔφασκε*) *τὸν 'Αρίστιππον ἀσεβεῖν περὶ τὸν Ἑρμῆν τὸν αὐτοῦ πατρῷον, ὁ δὲ — ἠντεδίκει ἢ μὴν τὸν Ἑρμῆν ὑγιᾶ τε καὶ ὅλον εἶναι. — ὅμως μέντοι ἵνα μὴ ὑπὸ τούτου πράγματ' ἔχοι δοὺς ἀργύριον ἀπηλλάγη.*

In § 54. Pythagoras matronas admonet: *ἔπειτ*Α *τοῖς θεοῖς προσφέρειν ἃ μέλλουσι ταῖς χερσὶν αὐτὰς ποιεῖν.* Confusus est in

his naturae ordo. Rescribendum: *ἔπειθ' ἍΑ τοῖς θεοῖς προσφέρειν μέλλουσιν.* Vides unde verborum perturbatio nata sit.

Post pauca recte Kiessling. *ἢ μηδΕΝ ἐναντιοῦσθαι πρὸς τοὺς ἄνδρας* pro *μηδέ.*

In § 55. *παραγγεῖλαι δὲ καὶ* (Pythagoram matronis) *κατὰ πάντα τὸν βίον αὐτάς τε εὐφημεῖν καὶ τοὺς ἄλλους ὁ ρ ᾶ ν ὁπόσα ὑπὲρ αὐτῶν εὐφημήσουσι καὶ τὴν δόξαν τὴν παραδεδομένην μὴ καταλύσωσι μηδὲ τοὺς μυθογράφους ἐξελέγξωσιν κτἑ.* Certa emendatione Kuster. pro *ὁρᾶν* restituit *δρᾶν*, quae saepius inter sese commutari et Kusterus ad Suidam v. *Ὀργεῶνας* ostendit et nos in *Miscell. Crit.* pag. 430. Praeterea requiro: — *εὐφημήσουσ*IN ἽΝΑ *καὶ τὴν δόξαν μὴ καταλύσωσιν κτἑ.*

Statim sequitur: — *μηδὲ τοὺς μυθογράφους ἐξελέγξωσιν οἳ θεωροῦντες τὴν τῶν γυναικῶν δικαιοσύνην ἐκ τοῦ* ΠΡΟΣ*ίεσθαι μὲν ἀμάρτυρον τὸν ἱματισμὸν καὶ τὸν κόσμον ὅταν τινὶ ἄλλῳ δέῃ χρῆσαι, μὴ γίνεσθαι δὲ ἐκ τῆς πίστεως δίκας μηδὲ ἀντιλογίας ἐμυθοποίησαν τρεῖς γυναῖκας ἑνὶ κοινῷ πάσας ὀφθαλμῷ χρωμένας διὰ τὴν εὐχερῆ κοινωνίαν.* Certam Kusteri emendationem ΠΡΟ*ΐεσθαι* olim receptam oportuit nec negligendum quod *τινὶ ἄλλ*ΗΙ pro *ἄλλῳ* Kieslingius restituit.

Dicaearchus lepidissimi vir ingenii et in poëtis Comicis multum versatus huius observationis partem non sumsit ex veteribus mythographis sed ex Aristophanis *Ecclesiazusis* vs. 446. ubi de mulieribus dicitur:

ἔπειτα συμβάλλειν πρὸς ἀλλήλας ἔφη
ἱμάτια, χρυσί', ἀργύριον, ἐκπώματα,
μόνας μόναις οὐ μαρτύρων ἐναντίον,
καὶ ταῦτ' ἀποφέρειν πάντα κοὐκ ἀποστερεῖν,
ἡμῶν δὲ τοὺς πολλοὺς ἔφασκε τοῦτο δρᾶν.
B. *νὴ τὸν Ποσειδῶ μαρτύρων γ' ἐναντίον.*

Eodem spectat quod continuo sequitur: *ὅπερ ἐπὶ τοὺς ἄρρενας μετατεθὲν ὡς ὁ προλαβὼν ἀπέδωκεν εὐκόλως καὶ ἑτοίμως τῶν ἑαυτοῦ μεταδιδοὺς οὐδένα ἂν προσδέξασθαι λεγόμενον ὡς μὴ οἰκεῖον αὐτὸν τῇ φύσει.* Sic in F. legitur, sed emendandum *ὡς μὴ οἰκεῖον* ὋΝ *αὐτ*ΩΝ (*τῶν ἀνδρῶν*) *τῇ φύσει.* Significat autem

οὐδένα ἂν παραδέξασθαι idem quod *οὐδένα ἂν πιστεῦσαι. Si de viris idem diceretur* (inquit) *nemo crederet*, *quoniam id cum illorum ingenio non congruit.*

Est ea ironica observatio Aristophane quam Pythagora dignior.

In § 56. *ἔτι δὲ τὸν σοφώτατον τῶν ἁπάντων* ΛΕΓ*όμενον καὶ συντάξαντα τὴν φωνὴν τῶν ἀνθρώπων καὶ τὸ σύνολον εὑρετὴν καταστάντα τῶν ὀνομάτων κτέ.* Legendum *τὸν σοφώτατον τῶν ἁπάντων* ΓΕΝ*όμενον*, nam Pythagoras quoque impense admirabatur eum

primus qui nomina rebus Imposuit.

et omnino Pythagoras dicendi usum et vocabulorum rationem et proprietatem diligenter animadvertere solet et ex eo fonte peracutas quasdam observationes et probationes haurire. Pueros iubet § 51. *περὶ τὴν παιδείαν τὴν ἐπώνυμον τῆς ἐκείνων ἡλικίας σπουδάζειν*, et h. l. demonstrat mulierum erga Deos pietatem ex eo quod qui primus imposuit nomina rebus *ἑκάστην τὴν ἡλικίαν αὐτῶν συνώνυμον ἐποιήσατο θεῷ*, nempe *κόρην*, *νύμφην*, *μητέρα*, *μαῖαν*. *Μαῖαν* pro *avia* Doricum esse monet: *τὴν δὲ παῖδα ἐκ παίδων* (melius *παῖδ*ΑC *ἐκ παίδων*) *ἐπιδοῦσαν κατὰ τὴν Δωρικὴν διάλεκτον μαῖαν*, quod indicio est in Graecia maiore haec olim esse cogitata et dicta et omnes veritatis numeros habere, ut et reliqua a Dicaearcho de his rebus scripta.

Crotoniatarum matronas (§ 56) ita movit Pythagorae admonitio, ut ultro pretiosas vestes deponerent: *ὥστε τὰ πολυτελῆ τῶν ἱματίων μηδεμίαν ἐνδύεσθαι τολμᾶν ἀλλὰ Θεῖναι πάσας εἰς τὸ τῆς Ἥρας ἱερὸν πολλὰς μυριάδας ἱματίων.* Dicaearchum scripsisse suspicor: *ἀλλ'* Ἀ*ΝΑθεῖναι πάσας.* Venerant matronae ad Iunonis Laciniae templum, de quo Livius XXIV. 3. *sex millia aberat ab urbe nobili* (Crotone) *templum ipsa urbe nobilius Laciniae Iunonis sanctum omnibus circa populis.* Errore legitur apud Strabonem pag. 262 Casaub. *πρώτη δ' ἐστὶ Κρότων ἐν ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα σταδίοις ἀπὸ τοῦ Λακινίου*, ubi fortasse *ἑκατὸν καί* expungendum. Venerant igitur matronae ad Iunonis Laciniae templum non tantum ut Pythagoram audirent sed simul ut festum Iunonis diem celebrarent. Itaque auratas vestes et reliqua ornamenta ad pompam secum attulerant, sed postquam

Pythagorae verba audiverunt οὐδεμία τὰ πολυτελῆ τῶν ἱματίων ἐνδύεσθαι ἐτόλμησεν, neque ea domum retulerunt, sed εἰς τὸ τῆς Ἥρας ἱερὸν non ἔθηκαν, sed ἈΝέθηκαν, ut solebant pretiosa vestimenta et alibi et in Iunonis Laciniae templo dedicari.

Haec quoque, ut vides, omnes veritatis numeros habent, unde et suspicari licet factum id esse ἐν τῇ ἐπὶ Λακινίῳ πανηγύρει τῆς Ἥρας, εἰς ἣν συμπορεύονται πάντες Ἰταλιῶται, ut scribit Aristoteles ἐν τοῖς θαυμασίοις cap. 96. Westerm. quem locum descripsit Athenaeus pag. 541. *a.*

Omnino cum toto hoc loco comparandum est id quod ex Theopompo descripsit Iustinus XX. 4. (Pythagoras matronas Crotoniatarum) *docebat pudicitiam et obsequia in viros. — consecutusque disputationum assiduitate erat ut matronae auratas vestes caeteraque dignitatis suae ornamenta veluti instrumenta luxuriae deponerent eaque omnia delata in Iunonis aedem ipsi deae* CONSECRARENT.

Sequitur: λέγεται δὲ καὶ τοιοῦτόν τι διελθεῖν, ὅτι περὶ τὴν χώραν τῶν Κροτωνιατῶν ἀνδρὸς μὲν ἀρετὴ πρὸς γυναῖκα διαβεβόηται Ὀδυσσέως οὐ δεξαμένου παρὰ τῆς Καλυψοῦς ἀθανασίαν ἐπὶ τῷ τὴν Πηνελόπην καταλιπεῖν, ὑπολείποιτο δὲ ταῖς γυναιξὶν εἰς τοὺς ἄνδρας ἀποδείξασθαι τὴν καλοκἀγαθίαν ὅπως εἰς ἴσον καταστήσωσι τὴν εὐλογίαν. Haec quoque in Graecia maiore cogitata et dicta esse apparet. In Italia enim nata fama est insulam Calypsus haud ita procul a Crotone et promontorio Lacinio sitam fuisse. Scylax in *Periplo* cap. 13. ἀπὸ Ῥηγίου — Κρότων, Λακίνιον ἱερὸν Ἥρας καὶ νῆσος Καλυψοῦς, ἐν ᾗ Ὀδυσσεὺς ᾤκει παρὰ Καλυψοῖ. Plin. H. N. III. 15. *promontorium Lacinium, cuius ante oram insula* X *millibus passuum a terra Dioscoron, altera Calypsus, quam Ogygiam appellasse Homerus existimatur.* Qua fama late per Italiam sparsa Pythagoras dicere poterat: περὶ τὴν χώραν τῶν Κροτωνιατῶν ἀνδρὸς ἀρετὴ πρὸς γυναῖκα διαβεβόηται et scitissime fabulam veterem in rem suam convertit.

Insulam Calypsus exadversus Lacinium sitam nemo umquam mortalium viderat, namque omnino nullae sunt in illo mari insulae nec maiores nec minores. Hoc curant scilicet οἱ μυθολογοῦντες. Per multa saecula eadem fama in Italia inferiore volitabat per ora virorum. Memorabilem locum Procopii *de*

bello Gotthico IV. 22. pag. 575. Dindorf. commode attulit Car. Müllerus ad Scylacis locum l. Procopius, qui hos tractus optime noverat, ita scribit: *νῆσον οὐδεμίαν ἐν τῷδε τῷ διάπλῳ* (*a freto Siculo usque Corcyram*) *οἰκουμένην ξυμβαίνει εἶναι ἐκ τοῦ κατὰ τὴν Χάρυβδιν πορθμοῦ μέχρι ἐς τὴν Κέρκυραν ὥϛε πολλάκις ἐγὼ ἐνταῦθα γενόμενος διηπορούμην ὅπῃ ποτὲ ἄρα τῆς Καλυψοῦς ἡ νῆσος εἴη. ταύτης γὰρ τῆς θαλάσσης οὐδαμῇ νῆσον τεθέαμαι.* Sed ut est natura hominum ficti pravique tenax suspicari se dicit Calypsus insulam circa Corcyram sitam fuisse: *καὶ φαίη ἄν τις τὴν Καλυψὼ ἐνταῦθα γενέσθαι καὶ ἀπ' αὐτῆς τὸν Ὀδυσσέα γῆς τῆς Φαιακίδος* (*Corcyrae*) *ὄντα οὐ πολλῷ ἄποθεν ἢ σχεδίᾳ, ὥς φησιν Ὅμηρος, ἢ ἄλλῳ τῳ τρόπῳ νηός τινος χωρὶς ἐνθένδε διαπορθμεύσασθαι.*

Non magna igitur spes est fore ut insula Calypsus reperiatur, nisi forte ab eo, qui Ulyssis regiam et villam Laërtae nuper reperisse narratur.

Reliquum est mendum in verbis: *ὑπολείποιτο δὲ ταῖς γυναιξὶν εἰς τοὺς ἄνδρας ἀποδείξασθαι* ΤΗΝ *καλοκἀγαθίαν, ὅπως εἰς ἶσον καταϛήσωσι τὴν εὐλογίαν.* Sententia est manca et imperfecta, quia intercidit vocabulum necessarium. Supplendum existimo: *ἀποδείξασθαι τὴν* ἼCΗΝ *καλοκἀγαθίαν.* Praeterea scribe *εἰς ἴσον* (*ἶσον* Ionicum est) et *καταϛήσ*ΟΥ*σιν.*

In fine loci legitur § 57. *ἁπλῶς δὲ μνημονεύεται διὰ τὰς εἰρημένας ἐντεύξεις περὶ Πυθαγόραν οὐ μετρίαν τιμὴν καὶ σπουδὴν καὶ κατὰ τὴν πόλιν τῶν Κροτωνιατῶν γενέσθαι καὶ διὰ τὴν πόλιν περὶ τὴν Ἰταλίαν.* Huc usque pertinet locus ex praeclaro scriptore antiquo excerptus, quem DICAEARCHUM esse Meinersio prorsus assentior. Optime id collegit vir acutus et perspicax ex Porphyrii *vita Pythagorae* § 18. 19. *ἐπεὶ δὲ τῆς Ἰταλίας ἐπιβὰς ἐν Κρότωνι ἐγένετο, φησὶν ὁ* ΔΙΚΑΙΑΡΧΟC, *ὡς ἀνδρὸς ἀφικομένου πολυπλάνου τε καὶ περιττοῦ καὶ κατὰ τὴν ἰδίαν φύσιν ὑπὸ τῆς τύχης εὖ κεχορηγημένου* (*τήν τε γὰρ ἰδέαν εἶναι ἐλευθέριον καὶ μέγαν χάριν τε πλείϛην καὶ κόσμον ἐπί τε τῆς φωνῆς καὶ τοῦ ἤθους καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων ἔχειν*) *οὕτως διατεθῆναι τὴν Κροτωνιατῶν πόλιν ὥϛε ἐπεὶ τὸ τῶν γερόντων ἀρχεῖον ἐψυχαγώγησε πολλὰ καὶ καλὰ διαλεχθείς, τοῖς νέοις πάλιν ἡβητικὰς*

ἐποιήσατο παραινέσεις ὑπὸ τῶν ἀρχόντων κελευσθείς. μετὰ δὲ ταῦτα τοῖς παισὶν ἐκ τῶν διδασκαλείων ἀθρόως συνελθοῦσιν· εἶτα ταῖς γυναιξὶ καὶ γυναικῶν σύλλογος αὐτῷ κατεσκευάσθη. Γενομένων δὲ τούτων μεγάλη περὶ αὐτὸν ηὐξήθη δόξα. Vides haec omnia examussim respondere iis, quae in eximio fragmento apud Iamblichum § 36—57 leguntur, nisi quod verba nonnumquam in brevius contracta sunt et aliter conformata oratio est manente eadem sententia. In una tantum re tenui et exigua dissentiunt. Apud Porphyrium narratur Pythagoras primum τὸ τῶν γερόντων ἀρχεῖον (vitiose editur ἀρχαῖον) ψυχαγωγῆσαι, deinde magistratuum iussu ἡβητικὰς ποιήσασθαι παραινέσεις. Apud Iamblichum primum omnium εἰσῆλθεν εἰς τὸ γυμνάσιον et facunda oratione adolescentes admonuit § 37—44, deinde § 45. ἀπαγγελθέντων ὑπὸ τῶν νεανίσκων πρὸς τοὺς πατέρας τῶν εἰρημένων ἐκάλεσαν οἱ Χίλιοι τὸν Πυθαγόραν εἰς τὸ συνέδριον καὶ προεπαινέσαντες (sic F. pro ἐπαινέσαντες) ἐπὶ τοῖς πρὸς τοὺς υἱοὺς ῥηθεῖσιν ἐκέλευσαν εἴ τι συμφέρον ἔχει λέγειν τοῖς Κροτωνιάταις ἀποφήνασθαι πρὸς τοὺς τῆς πολιτείας προκαθημένους. Sed hoc leve et minutum est et sic saepe fit ubi complura memoriter referuntur. Notavimus iam antea nonnulla Dicaearchi a Timaeo esse in suas historias recepta. Addam unum luculentum exemplum. Dicaearchus induxerat § 56. Pythagoram dicentem: τὸν συντάξαντα τὴν φωνὴν τῶν ἀνθρώπων — συνιδόντα ὅτι τῆς εὐσεβείας οἰκειότατόν ἐςι τὸ γένος τῶν γυναικῶν ἑκάςην τὴν ἡλικίαν αὐτῶν συνώνυμον ποιήσασθαι θεῷ καὶ καλέσαι τὴν μὲν ἄγαμον ΚΟΡΗΝ, τὴν δὲ πρὸς ἄνδρα δεδομένην ΝΥΜΦΗΝ, τὴν δὲ τέκνα γεννησαμένην ΜΗΤΕΡΑ, τὴν δὲ παῖδας ἐκ παίδων ἐπιδοῦσαν κατὰ τὴν Δωρικὴν διάλεκτον ΜΑΙΑΝ. Audi nunc Timaeum apud Diog. Laërt. VIII. 11. Τίμαιός φησιν ἐν δεκάτῃ ἱςοριῶν λέγειν αὐτὸν τὰς συνοικούσας ἀνδράσι θεῶν ἔχειν ὀνόματα ΚΟΡΑΣ, ΝΥΜΦΑΣ, εἶτα ΜΗΤΕΡΑΣ καλουμένας. Nonne manifesto haec ex illis?

Dicaearchus Messenae in Sicilia natus vicinam Graeciam maiorem et res Italicas optime noverat. Eximius eius locus est de Pythagora apud Porphyrium § 56 ex quo ὁδοῦ πάρεργον nonnulla vitia corrigere iuvat. *Dicaearchus auctor est* (inquit) τοὺς πολλοὺς (τῶν Πυθαγορείων) σποράδην κατὰ τὴν πόλιν ὡς ἔτυχον ΕΙΣ ΑΣΤΥ διαφθαρῆναι. Egregie emendavit C. Müller (*Fragm. Histor.* II. pag. 245.) ἝΚΑΣΤΟΣ et sic ὡς ἔτυχεν

ἕκαστος legendum. Πυθαγόραν δὲ τὸ μὲν πρῶτον εἰς Καυλωνίαν τὸν ὅρμον σωθῆναι. ἐκεῖθεν δὲ πάλιν εἰς Λοκρούς· πυθομένους δὲ τοὺς Λοκροὺς τῶν γερόντων (*Senatorum* sive τῶν Χιλίων) τινὰς ἐπὶ τὰ τῆς χώρας ὅρια ἀποστεῖλαι. τούτους δὲ πρὸς αὐτὸν ἀπαντήσαντας εἰπεῖν „Ἡμεῖς, ὦ Πυθαγόρα, σοφὸν μὲν ἄνδρα σε καὶ δεινὸν ἀκούομεν· ἀλλ' ἐπὶ τοῖς ἰδίοις νόμοις οὐδὲν ἔχομεν ἐγκαλεῖν. Αὐτοὶ μὲν ἐπὶ τῶν ὑπαρχόντων πειρασόμεθα μένειν· σὺ δὲ ἑτέρωθί που βάδιζε λαβὼν παρ' ἡμῶν εἴ του κεχρημένος τυγχάνεις". quae sic scribenda et constituenda sunt: ἀλλ' ἐπΕΙ τοῖς ἰδίοις νόμοις οὐδὲν ἔχομεν ἐγκαλεῖν, αὐτοὶ μὲν — σὺ δ' ἑτέρωΣΕ ΠΟΙ βάδιζε. ex quibus colligas nondum illo tempore Zaleucum Pythagoreum Locrensibus scripsisse leges [1]). In fine loci Dicaearchus scribit: πανταχοῦ γὰρ ἐγένοντο μεγάλαι στάσεις, ἃς ἜΤΙ ΚΑΙ ΝΥΝ οἱ περὶ τοὺς τόπους μνημονεύουσί τε καὶ διηγοῦνται τὰς ἐπὶ τῶν Πυθαγορείων καλοῦντες. Novo exemplo apparet quid sit ἔτι καὶ νῦν, id est *vivo Dicaearcho* duobus fere post Pythagoram saeculis.

In § 58. *Pythagoras dicitur primus sapientiae studiosum* (φιλόσοφον) *sese appellasse* οὐ καινοῦ μόνον ὀνόματος ὑπάρξας ἀλλὰ καὶ πρᾶγμα οἰκεῖον ΠΡΟεκδιδάσκων χρησίμως. Sententia manifesto postulat ΠΡΟΣεκδιδάσκων. Cicero *Tusc. Quaestt.* V. 4. *nec vero Pythagoras nominis solum* (philosophi) *inventor sed rerum etiam ipsarum amplificator fuit.*

In § 58. ὡς γὰρ ἐκεῖσε (*ad ludos*) παντοδαποὶ φοιτῶντες ἄνθρωποι ἄλλος κατ' ἄλλου χρείαν ἀφικνεῖται, ὁ μὲν χρηματισμοῦ τε καὶ κέρδους χάριν ἀπεμπολῆσαι τὸν φόρτον ἐπειγόμενος, ὁ δὲ δόξης ἕνεκα ἐπιδειξόμενος [ἥκει] τὴν ῥώμην τοῦ σώματος. Expungendum est ἥκει, quod et eleganter compositae sententiae concinnitatem vitiat et arcte coniungenda dirimit. Expuncto ἥκει apparet vitium in praecedentibus ubi legendum: παντοδαποὶ φοιτῶντες ἄνθρωποι ἄλλος κατ' ἄλλου χρείαν ἀφικνΟΥΝται, non ἀφικνεῖται, ut ratio et usus dicendi postulant.

---

1) Cicero de Legg. II. 6. *quid? quod Zaleucum istum negat ullum fuisse Timaeus.* ad Atticum VI. 1. *Quis Zaleucum leges Locris scripsisse non dixit? num igitur iacet Theophrastus, si id a Timaeo tuo familiari reprehensum est?*

Quae leguntur § 58 sqq. ab Heraclide Pontico, Platonis auditore, sumta esse a Meinersio putantur. Est sane scriptor perelegans, veluti § 58 *τοὺς μὲν γὰρ χρημάτων καὶ τρυφῆς αἱρεῖ πόθος, τοὺς δὲ ἀρχῆς καὶ ἡγεμονίας ἵμερος, φιλονικίαι τε δοξομανεῖς κατέχουσιν.*

In sqq. editur: *καλὴν μὲν οὖν εἶναι τὴν τοῦ σύμπαντος οὐρανοῦ θέαν, — κατὰ μετουσίαν μέντοι τοῦ πρώτου καὶ τοῦ νοητοῦ εἶναι αὐτὸ τοιοῦτον.* Addita vocula quae in huiuscemodi comparatione necessaria est legendum: *καλὴν μὲν οὖν εἶναι* ΚΑΙ *τὴν τοῦ σύμπαντος οὐρανοῦ θέαν*, et sic demum intelligitur *μέντοι* in sqq. *κατὰ μετουσίαν* ΜΕΝΤΟΙ *τοῦ πρώτου.*

In § 59. *σοφία* est secundum Pythagoram *ἡ τῷ ὄντι ἐπιστήμη [τις] ἡ περὶ τὰ καλὰ πρῶτα καὶ θεῖα καὶ ἀκήρατα καὶ ἀεὶ κατὰ τὰ αὐτὰ καὶ ὡσαύτως ἔχοντα ἀσχολουμένη, ὧν μετοχῇ καὶ τὰ ἄλλα ἂν εἴποι τις καλά.* Dele *τις* quod cum Ἡ *ἐπιστήμη* pugnat. In sqq. optime F. *περὶ τὰ καλὰ* ΤΑ *πρῶτα*, quod etiam sine libris restitui debuisset.

Caeterum haec omnia magis sunt Platonica quam Pythagorea.

In § 60. ad fabulas pueriles delabimur: *μέχρι τῶν ἀλόγων ζῴων ἀναλυτικόν τι καὶ νουθετικὸν ἐκέκτητο* Πυθαγόρας. Pro *νουθετικόν* rectissime F. *νουθετητικόν* dedit. Sed *ἀναλυτικόν* quoque corruptum est. Quid in eo lateret saepe quaesivi sed numquam repperi.

In sqq. *διδασκαλίᾳ πάντα περιγίγνεται τοῖς νοῦν ἔχουσιν ὅπου καὶ τοῖς — ἀμοιρεῖν λόγου νομιζομένοις.* Nihil est in his difficultatis, ut Kusterus opinabatur. Idem recte emendavit: *ὅπου* ΓΕ *καί*, quod dudum receptum oportuerat.

Vanus est et puerilis admodum scriptor qui ea litteris mandavit quae leguntur in § 60—63 et apud Porphyrium in § 23 sq. Serio narrat Pythagoram egregie cordatum hominem, si quis alius „*ursam iureiurando adegisse*", *ὁρκῶσαι τὴν ἄρκτον μηκέτι ἐμψύχου καθάπτεσθαι.* Quae verba praeierit et quo pacto in eius verba ursa iuraverit narrare neglexit.

Iterum diu et multum cum bove egit καὶ εἰς τὸ οὖς πολλὴν ὥραν προσψιθυρίσας τῷ ταύρῳ (qui ingenio paullo tardior fuisse videtur) tandem ei persuasit ut a fabarum esu abstineret. Atque hae ineptiae insertae sunt praeclaris Dicaearchi et Aristoxeni testimoniis. Quidquid de Pythagorae et Pythagoreorum abstinentia a fabarum esu (ut nonnulli adeo mortem obire quam fabis vesci maluerint) nugantur scriptores recentiores, de nihilo esse ficta declarat eximium Aristoxeni testimonium apud Gellium N. A. de quo infra dicemus.

Pergit narrare nugator bovem semel a Pythagora admonitum posthac semper fabis abstinuisse. Mirari desines ubi audiveris τὸν βοῦν ἐκεῖνον — κατὰ τὸ τῆς Ἥρας ἱερὸν (*Tarenti*) γηρῶντα διαμεμενηκέναι — ὑπὸ πάντων ἀνθρωπίναις τροφαῖς σιτΟΥμενον, ἃς οἱ ἀπαντῶντες αὐτῷ προσώρεγον. Sic igitur abstinebat fabis, quas nemo dabat. Mendosum est ὑπὸ πάντων σιτούμενον. Emenda σιτιΖΟμενον.

Sequioris aetatis hunc scriptorem esse arguit forma plebeia in § 62. ἀετὸν ὑπεριπτάμενον pro ὑπερπετόμενον. Graeculi ἵπταμαι pro πέτομαι dicebant.

In § 62. ἀετὸν ὑπεριπτάμενον — καταγαγεῖν λέγεται καὶ καταψήσαντα πάλιν ἀφεῖναι. Diserte in F. καταγαγεῖν legitur ut apud Porphyrium pro vulgata μεταγαγεῖν. Aegerrime distinguuntur in Codicum scriptura μ̄ et κ̄.

Ex hisce omnibus Pythagoras δέδεικται (§ 62. in fine) τὴν Ὀρφέως ἔχων ἐν τοῖς θηρίοις ἡγεμονίαν καὶ κηλῶν αὐτὰ [καὶ κατέχων] τῇ ἀπὸ τοῦ στόματος [τῆς φωνῆς] προϊούσῃ δυνάμει. Nemo, ut opinor, τῆς φωνῆς retinere volet. Pro κηλῶν in libris est κυκλῶν. Feliciter repertum κηλῶν docet languidum et iners καὶ κατέχων insiticium esse.

In § 63. καὶ ἑαυτὸν δὲ ἀναμφιλέκτοις τεκμηρίοις ἀπέφαινεν Εὔφορβον γεγονέναι Πάνθου υἱόν. Vera lectio apud Porphyrium est ἀπέφΗνεν. O stolidos homines, qui haec ἀναμφιλέκτοις τεκμηρίοις probata esse inepti credebant!

Reliqua sunt perinde stolida quamquam confidenter admodum

pro certis et indubitatis proferuntur: *ἐναργέστατα καὶ σαφῶς ἀνεμίμνησκε τῶν ἐντυγχανόντων πολλοὺς τοῦ προτέρου βίου, ὃν αὐτῶν ἡ ψυχὴ πρὸ τοῦ τῷδε τῷ σώματι ἐνδεθῆναι πάλαι ποτὲ ἐβίωσεν.* Unde haec scire Pythagoram opinabantur? et quo pacto memoriam hanc funditus deletam *renovare* poterat? Quanto melius Cicero *Tusc. Quaestt.* I. 6 *Ego autem non commemini antequam sum natus me miserum. Tu si meliore memoria es velim scire ecquid de te recordere.*

Post pauca *τὰ ἱστορούμενα* (inquit) *περὶ τῆς ἐν* Μυκήναις *ἀνακειμένης — ἀσπίδος παρίεμεν ὡς πάνυ δημώδη, πλὴν ὅγε διὰ πάντων τούτων βουλόμενον δεικνύναι ἐκεῖνό ἐστιν.* Pro *βουλόμενον* Scaliger *ἐβουλόμην* coniecit, quod cum *παρίεμεν* non congruit. Recte F. *βουλόμεθα* paullo perplexius scriptum.

In fine § F. servavit *ἐντεῦθεν ἤρχετο* pro 'ΕΝ*ήρχετο.*

In § 64. *τοῖς μὲν γνωρίμοις τὰς λεγομένας ἐξαρτύσεις τε καὶ ἐπαφὰς συνέταττε καὶ συνηρμόζετο.* Supplendum esse *ἐξαρτύσεις τε (καὶ συναρμογὰς) καὶ ἐπαφάς* primum colligas ex § 114. *σύμπαν τὸ* Πυθαγορικὸν *διδασκαλεῖον τὴν λεγομένην ἐξάρτυσιν καὶ συναρμογὰν καὶ ἐπαφὰν ἐποιεῖτο μέλεσί τισιν ἐπιτηδείοις εἰς τὰ ἐναντία πάθη περιάγον χρησίμως τὰς τῆς ψυχῆς διαθέσεις.* Si quis enim utrumque locum § 64 et 114. inter se comparare volet, videbit illa ex his sumta esse et repetita verbis partim iisdem partim diversis eandem notionem continentibus. Multo est melior et purior oratio et stilus in § 114. deterior aliquanto et negligentior Iamblichi dictio est, sed dicitur ab utroque idem. Satis erit paucos hos locos inter se conferre:

§ 64.	§ 114.
μηχανώμενος κεράσματα τινῶν μελῶν — δι' ὧν ῥᾳδίως εἰς τὰ ἐναντία περιέτρεπον καὶ περιῆγον τὰ τῆς ψυχῆς πάθη.	*μέλεσί τισιν ἐπιτηδείοις εἰς τὰ ἐναντία πάθη περιάγον χρησίμως τὰς τῆς ψυχῆς διαθέσεις.*
§ 65.	§ 114.
ἐπί τε ὕπνον ἑσπέρας τρεπομένων τῶν ὁμιλητῶν ἀπήλλαττε μὲν αὐτοὺς τῶν ἡμερινῶν ταρα-	*ἐπί τε γὰρ εὐνὰς τρεπόμενοι τῶν μεθ' ἡμέραν ταραχῶν καὶ* ΠΕΡΙ*ηχημάτων ἐξεκάθαιρον τὰς*

χῶν καὶ ἐνηχημάτων διεκάθαιρέ τε συγκεκλυδασμένον τὸ νοητικὸν ἡσύχους τε καὶ εὐονείρους ἔτι δὲ μαντικοὺς τοὺς ὕπνους αὐτοῖς ἀπειργάζετο.

τὰς διανοίας — καὶ ἡσύχους παρεσκεύαζον ἑαυτοῖς ἐκ τούτου καὶ ὀλιγονείρους καὶ εὐονείρους τοὺς ὕπνους.

In priore loco pro 'ΕΝηχημάτων ex altero ΠΕΡΙηχημάτων est reponendum.

Ex eadem utriusque loci comparatione grave mendum ex § 114. eximi poterit. Editur:

in § 114.

ἔστι δὲ καὶ ὅτε ἄνευ λέξεως μελισμάτων "ΟΠΟΥ τε καὶ πάθη καὶ νοσήματά τινα ἀφυγίαζον.

in § 64.

τὴν διὰ μουσικῆς παίδευσιν — κατεστήσατο διά τε μελῶν τινῶν καὶ ῥυθμῶν ἀφ' ὧν ΤΡΟΠΩΝ τε καὶ παθῶν ἀνθρωπίνων ἰάσεις ἐγίγνοντο.

ex quo intelligitur male mulcatum locum sic redintegrari oportere: ἄνευ λέξεως (διὰ) μελισμάτων (τινῶν καὶ ῥυθμῶν) ΤΡΟΠΟΥΣ τε καὶ πάθη καὶ νοσήματά τινα ἀφυγίαζον. Paene oculis cernimus veterem lacunam **μελισμάτων**** **ΟΠΟΥ* τε καὶ πάθη. Evidens est in ΟΠΟΥ nomen aliquod latere, quod fuisse ΤΡόπουΣ ex altero loco apparet.

§ 65.

ἀπὸ δὲ τῆς εὐνῆς πάλιν ἀνισταμένων τοῦ νυκτερινοῦ κάρου καὶ τῆς ἐκλύσεως καὶ τῆς νωχελείας αὐτοὺς ἀπήλλασσε διά τινων ἰδιοτρόπων ᾀσμάτων.

§ 114.

ἐξανιστάμενοί τε τὰς ἐκ κοίτης νωχελείας πάλιν καὶ κάρους δι' ἀλλοτρόπων ἀπήλλασσον ᾀσμάτων.

Manifestum est eadem haec esse verbis paullo aliter enunciata in eandem sententiam.

Praeterea sciendum comparationem hanc a lyra sumtam, cuius proprie sunt ἐξάρτυσις καὶ συναρμογὰ καὶ ἐπαφά, Pythagoreis in deliciis fuisse et passim legi. Euryphamus Pythagoreus in Stobaei *Floril.* CIII. 27. λύρα πᾶσα χρηΐζει τριῶν τούτων τυχέν· ἐξαρτύσιος, συναρμογᾶς, ἐπαφᾶς τινὸς μωσικᾶς. Hippodamus Pythagoreus in Stobaei *Floril.* XLIII. 93. πᾶσα πολιτικὰ κοινωνία λύρᾳ παντελεῖ ποτέοικε τῷ ἐξαρτύσιός τε δέεσθαι καὶ συναρμογᾶς καὶ τὸ τελευταῖον ἐπαφᾶς τινὸς καὶ προσχράσιος μωσικᾶς. Callicratidas Pythagoreus in Stobaei *Floril.* LXXV. 16.

πᾶς ὁ οἶκος καθάπερ ψαλτήριον τριῶν τούτων χρηΐζει τυχέν· ἐξαρτύσιος, συναρμογᾶς, ἐπαφᾶς τινὸς μωσικᾶς.

Ἐξαρτύεσθαι proprie in ea re poni solet: apud Anaxilam Athenaei pag. 183 *b.* *ἐν Λυροποιῷ* inducitur *ὁ λυροποιός* ita dicens:

ἐγὼ δὲ βαρβίτους τριχόρδους πηκτίδας
κιθάρας λύρας σκινδαψὸν ἐξηρτυόμαν.

in Archetypo Marciano est *σκινδαψοὺς ἐξηρτυόμαν*, ut metro consulerent *σκινδαψὸν* reposuerunt, sed sententia pluralem postulat. Legendum Δωριςί·

ἐγὼ δὲ βαρβίτΟC τριχόρδΟC πΑκτίδας
κιθάρας λύρας σκινδαψΟC ἐξΑρτυόμαν.

Figurate Iamblichus § 94. qui ex optimo scriptore haec descripsit: *εἰ δὲ πάντα ἀκριβῶς αὐτῷ ἐπιβλέποντι ἐξηρτυμένοι ἐφαίνοντο τοῖς ἀγαθοῖς ἤθεσιν*, ubi edebatur *ἐπιβλέποντ*ЄC *ἐξηρτ*H*μένοι*, emendavit utrumque Kusterus. Id ipsum quod reposuit in F. diserte scriptum est *ἐπιβλέπον̈* cum duobus punctis (··) *ι* significantibus, ut (:) pro *α* ponitur, et *ἐξηρτ*Υ*μένοι.*

In § 65. *τῆς νωχελείας αὐτοὺς ἀπήλλασσε διά τινων ἰδιοτρόπων ᾀσμάτων καὶ μελισμάτων ψιλῇ τῇ* Κράσει *διὰ λύρας ἢ καὶ φωνῆς συντελουμένων.* Mendum est in *κράσει.* Legendum *ψιλῇ τῇ* Φράσει, ut § 227. *ἅπερ ψιλῇ μὲν τῇ φράσει γραώδεσιν ὑποθήκαις ἔοικεν.*

In § 65. Pythagoras *τὸν νοῦν ἐνήρειδε ταῖς μεταρσίαις τοῦ κόσμου συμφωνίαις* ᾿ЄN*ακούων, ὡς ἐνέφαινε, μόνος αὐτὸς — τῆς καθολικῆς τῶν σφαιρῶν — ἁρμονίας.* Male sit nugatoribus, qui multis post Pythagoram saeculis haec *miracula stultis* prudentissimo viro imputarunt, ut etiamnunc *ἡ τῶν σφαιρῶν ἁρμονία* ab uno tantum homine audita risum moveat et iocum.

Mendosum est *ἐνακούων.* Legendum ᾿ЄΠ*ακούων*, ut in § 66. de re eadem: *ἑαυτῷ γὰρ μόνῳ — ἐπήκοα τὰ κοσμικὰ φθέγματα ἐνόμιζεν.*

In § 67. versus sunt Empedoclis:

ὁππότε γὰρ πάσαισιν ὀρέξαιτο πραπίδεσσι
ῥεῖά γε τῶν ὄντων πάντων λεύσσεσκεν ἕκαςα.

Lege *πάσῃσιν* ex F. et in sq. versu: *ῥεῖ᾿* ῞Ο ΓЄ *τῶν ὄντων*

— λεύσCεσκεν. Nihil est γε in ῥεῖά γε et ὁμηρικῶς dixerat Empedocles ῥεῖ' ὅ γε — λεύσσεσκεν ἕκαςα.

Idem locus bis et ter ab Iamblicho descriptus est

§ 68.

πρὸς δὲ τούτοις ἐμψύχων ἀποχὴν πάντων καὶ ἔτι βρωμάτων ἀκολάςων ταῖς ἐπεγρίαις τοῦ λογισμοῦ καὶ εἰλικρινείαις ἐμποδιζόντων κατέδειξε τοῖς ἑταίροις, ἐχεμυθίαν τε καὶ παντελῆ σιωπὴν πρὸς τὸ γλώσσης κρατεῖν συνασκοῦσαν ἐπὶ ἔτη πολλά, σύντονόν τε καὶ ἀδιάπνευςον περὶ τὰ δυσληπτότατα τῶν θεωρημάτων ἐξέτασίν τε καὶ ἀνάληψιν· διὰ ταῦτα δὲ καὶ ἀοινίαν καὶ ὀλιγοσιτίαν καὶ ὀλιγοϋπνίαν, δόξης τε καὶ πλούτου καὶ τῶν ὁμοίων ἀνεπιτήδευτον καταφρόνησιν (F. Φρόνησιν) τε καὶ κατεξανάςασιν καὶ αἰδῶ μὲν ἀνυπόκριτον πρὸς τοὺς προσήκοντας, πρὸς δὲ τοὺς ὁμήλικας ἄπλαςον ὁμοιότητα καὶ Φιλοφροσύνην, συνεπίτασίν τε καὶ παρόρμησιν πρὸς τοὺς νεωτέρους Φθόνου χωρίς.

§ 187.

τοῦ δὲ αὐτοῦ εἴδους ἐςὶν ἀποχὴ ἐμψύχων ἁπάντων καὶ προσέτι βρωμάτων τινῶν ἀκολάςων — καὶ αἱ ἐπήρειαι τῶν ἐμποδιζόντων τοῦ αὐτοῦ ἐςὶν εἴδους. ἔτι δὲ ἐχεμυθία τε καὶ παντελὴς σιωπὴ πρὸς τὸ γλώσσης κρατεῖν συνασκοῦσα, ἥ τε σύντονος καὶ ἀδιάπνευςος περὶ τὰ δυσληπτότατα τῶν θεωρημάτων ἀνάληψίς τε καὶ ἐξέτασις· διὰ δὲ τάδε καὶ ἀοινία καὶ ὀλιγοσιτία καὶ ὀλιγοϋπνία, δόξης τε καὶ πλούτου καὶ τῶν ὁμοίων ἀνεπιτήδευτος κατεξανάςασις καὶ αἰδὼς μὲν ἀνυπόκριτος πρὸς τοὺς προσήκοντας, περὶ δὲ τοὺς ὁμήλικας ἄπλαςος ὁμοιότης καὶ Φιλοφροσύνη, συνεπίστασις δὲ καὶ παρόρμησις πρὸς τοὺς νεωτέρους Φθόνου χωρίς.

In priore loco scribendum: βρωμάτων (τινῶν) ἀκολάςων ΤΑC ЄΥΑΥΓЄΙΑC τοῦ λογισμοῦ καὶ ΤΑC εἰλικρινεἰΑC ἐμποδιζόντων, et idem in secundo loco nunc pessime mulcato olim fuit scriptum, ubi nonnulla interposita sunt aliunde sumta et cum reliquis minime congruentia.

Recurrit idem locus § 225. sic scriptus: (εἰς del.) τοῦτο μὲν γὰρ ἀποχὴ ἐμψύχων ἁπάντων καὶ προσέτι βρωμάτων τινῶν ἠσκεῖτο γενναίως, τοῦτο δὲ ἐχεμυθία τε καὶ παντελὴς σιωπὴ πρὸς τὸ γλώσσης κρατεῖν συνασκοῦσα ἐπὶ ἔτη πολλὰ [τὴν ἀνδρείαν αὐτῶν ἐγύμναζε, dele alienae manus additamentum loci compositionem

vitians], ἥ τε σύντονος καὶ ἀδιάπνευστος περὶ τὰ δυσληπτότατα τῶν θεωρημάτων ἐξέτασίς τε καὶ ἀνάληψις· διὰ ταῦτα δὲ ἀοινία καὶ ὀλιγοσιτία καὶ ὀλιγοϋπνία δόξης τε καὶ πλούτου καὶ τῶν ὁμοίων ἀνεπιτήδευτος καταφρόνησις. [καὶ ταῦτα πάντα εἰς ἀνδρείαν αὐτοῖς συνέτεινεν, hoc quoque est παρέμβλημα fortasse ipsius Iamblichi pugnans cum loci sententia et conformatione verborum, neque enim ἡ τῶν ἐμψύχων ἀποχή, ἡ ἐχεμυθία, ἡ σύντονος ἐξέτασις, ἡ ἀοινία, ἡ δόξης τε καὶ πλούτου καταφρόνησις *fortitudinem* (ἀνδρείαν) animis indebant, sed *gravitatem* et *constantiam*, et verborum ea est compositio ut omnia haec pendeant ex ἠσκεῖτο γενναίως. Eadem de causa dixerat τοῦτο μέν — τοῦτο δέ, non ЄΙC τοῦτο μέν.].

In § 68. ἀποχὴν βρωμάτων τινῶν ταῖς ἐπεγρίαις (sic F.) τοῦ λογισμοῦ καὶ εἰλικρινείαις ἐμποδιζόντων κατέδειξε τοῖς ἑταίροις. Ut vera lectio indagetur, namque 'ЄΠЄΓΡΙΑΙC nihil est, compara locum in § 13. κἀκ τούτου ὀλιγοϋπνίαν καὶ ἐπαγρίαν καὶ ψυχῆς καθαρότητα κτησάμενος. et in § 187. καὶ αἱ ἐπήρειαι. Unum et idem vocabulum latet in triplici mendo ЄΠЄΓΡΙΑΙC et ЄΠΑΓΡΙΑΝ et 'ЄΠΗΡЄΙΑΙ, quod videamus an expiscari possimus ex § 74. μετὰ τοὺς καθαρμοὺς — δι' οὓς ἀγχίνοιά τε καὶ ψυχῆς εὐάγειαι — ἐνεφύοντο. et ex § 105. ἐπειδὰν — φανερὰ καὶ εὐαγῆ ἀντὶ σκοτεινῶν γένηται. et ex § 106. ὅσα δὲ εἰς μαντικὴν ἐνεπόδιζεν ἢ πρὸς καθαρότητα τῆς ψυχῆς καὶ ἁγνείαν (sic F.) — παρῄνει φυλάττεσθαι. et ex § 107. καὶ τὰ πρὸς εὐάγειαν (F. εὐᾶ) δὲ ἐναντίως ἔχοντα καὶ ἐπιθολοῦντα τῆς ψυχῆς τὰς καθαρότητας. Nempe duo erant adiectiva formata alterum ex τὸ ἄγος εὐαγής, εὐαγῶς, εὐάγεια, alterum ex ἡ αὐγή εὐαυγής, εὐαύγεια, quae quamquam toto coelo distant perpetuo inter se confunduntur. Εὐαγής est εὐσεβής, θεοσεβής, ὅσιος, sed εὐαυγής est λαμπρός, φαεινός *lucidus*, *clarus*, et opponuntur inter se εὐαυγής et σκοτεινός. Hinc facile est hos locos omnes ordine emendare. Legendum § 68. ταῖς ЄΥΑΥΓЄΙΑΙC τοῦ λογισμοῦ. et § 13. ЄΥΑΥΓЄΙΑΝ καὶ ψυχῆς καθαρότητα. et § 187. αἱ ЄΥΑΥΓЄΙΑΙ δὲ αἱ τοῦ λογισμοῦ. et § 74. ψυχῆς ЄΥΑΥΓЄΙΑ. et § 105. ἐπειδὰν — ЄΥΑΥΓΗ ἀντὶ σκοτεινῶν γένηται. et § 106. πρὸς καθαρότητα τῆς ψυχῆς καὶ ЄΥΑΥΓЄΙΑΝ. et § 107. τὰ πρὸς ЄΥΑΥΓЄΙΑΝ δὲ ἐναντίως

ἔχοντα. Magnam horum locorum partem occupavit sic emendare Hemsterhusius apud Dindorf. ad St. Th. v. Εὐαγής. Hemsterhusius et alia complura de genere hoc aliunde attulit et locum ex Iamblichi *Protreptico* (pag. 360. Kiessl.) ἀφ' ὧν λαμπροτάτη τις εὐαγία καὶ ἀδιάπτωτος περὶ τὸ τῆς ψυχῆς ὄμμα συνίσταται, ubi haud dubie ΕΥΑΥΓΕΙΑ reponendum, quod unice ad τὸ τῆς ψυχῆς ὌΜΜΑ accommodatum est. Eadem fere notio inest in verbis εὐαυγής, λαμπρός, εἰλικρινής, φαεινός (φανὸς), καθαρός, quibus opponuntur σκοτεινός, θολερός, ἐπιθολοῦσθαι et sim.

Idem Hemsterhusius Aeschylo reddidit in *Persis* vs. 466.

ἕδραν γὰρ εἶχε παντὸς ΕΥΑΥΓΗ στρατοῦ.

pro εὐαγῆ, quod Dindorfium retinuisse miror, et Euripidi in *Supplic.* vs. 652.

ἀμφὶ δ' Ἠλέκτρας πύλας
ἔστην θεατὴς πύργον ΕΥΑΥΓΗ λαβών.

pro εὐαγῆ, quod plane ineptum est. Platoni idem reddidit *de Legg.* pag. 952 *a.* μαθοῦσι μὲν εὐΑΥγέστερα — μὴ μαθοῦσι δὲ σκοτεινότερα. et in *Timaeo* pag. 58 *d.* ἀέρος τὸ μὲν εὐΑΥγέστατον — ὁ δὲ θολερώτερος, unde Iamblichus sumsit (*de Myster.* 80. 21.) τὸ εὐΑΥγέστατον — τοῦ ἀέρος, non εὐΑγέστατον, et apud Aristotelem *de mundo* cap. 5. κόσμος λαμπρότητι εὐΑΥγέστατος.

Addidit Hemsterhusius verissimam observationem hanc: „*Pythagoreis imprimis* αὐγή *et voces inde natae placuerunt.*" et unum affert ex Stobaeo locum: ἔχων περιαυγέα καὶ διαυγέα τὴν ἔποψιν.

Mallem tamen pro Pythagoreis Dorienses nominasset, qui crebro αὐγά, αὐγάσδομαι, ποταυγάσδομαι, ποταύγασις et multa hinc derivata usurpabant, διαυγής, τηλαυγής, παναυγής, περιαυγής, συναυγής, μελαναυγής, ἀνταυγής similiterque εὐαυγής.

Nota est Spartanorum cantilena:

ἀμὲς δέ γ' εἰμές, αἰ δὲ λῇς αὐγάσδεο.

et palmaris Koenii emendatio in Stobaei *Floril.* XLVIII. 62. ὥστε τὼς ποταυγασμένως αὐτὸν κατακοσμαθῆμεν, ubi in vicinia est ἁ ποταύγασις. Una opera emendari poterit locus Stobaei *Floril.* I. 81. in Archytae fragmento: τὸ λαμπρὸν φάος μαρΑΥγίαν περιτίθησι τοῖς ὀφθαλμοῖς, quod nihil habet cum αὐγή commune sed corrigendum est ex loco Ecphanti Pythagorei in Stob. *Floril.* XLVIII. 64. μαρμαρυγαί τε γὰρ πολλαὶ καὶ σκο-

τοδινιάσεις ὡς ἐφ' ὕψος ὀθνῆον ἀναβάντας τὼς νόθως ἀπήλεγξαν, unde reponendum: *μαρ*ΜΑΡΥΓ*ὰν περιτίθη*Τ*ι τοῖς ὀφθαλμοῖς*, ut apud Iamblichum § 228. *ὑπὸ τῆς λαμπροτάτης αὐτῶν μαρμαρυγῆς ἀποςρέφεσθαι τὰ ὄμματα.*

In § 68. in F. legitur: *αὕτη μὲν οὖν ἤδη μουσικῆς ἐπετηδεύετο αὐτῷ κατάρτ*Υ*σις τῶν ψυχῶν*, in quo latet: *αὕτη μὲν οὖν* Ἡ ΔΙΑ *μουσικῆς.*

Rectissime idem *κατάρτυσις* pro *κατάρτησις* dedit. Sunt enim in ea re Pythagoreis usitata verba *καταρτύειν* et *κατάρτυσις*. Iamblichus § 95. *ἐπεσκόπει γὰρ πῶς ἔχουσι φύσεως πρὸς ἡμέρωσιν· ἐκάλει δὲ τοῦτο κ α τ ά ρ τ υ σ ι ν.* Hippodamus Pythagoreus in Stobaei *Florilegio* XLIII. 93. in fine: *τοὶ νέοι δέονται σωφρονισμῶ καὶ καταρτύσιος.* Hinc certa parata est correctio verbis Archytae apud Stobaeum *Floril.* I. 80. *δεινὰ γὰρ ἀτυχία συναγαγὲν καὶ καταρτίσαι τὰν ψυχάν, ἁ δὲ εὐπραγία τοὐναντίον ἐπᾶραι καὶ κενῶσαι.* Legendum: *δεινὰ γὰρ* Ἁ *ἀτυχία — καταρ*ΤΥCΑΙ (*καταρτῦσαι*) *τὰν ψυχάν.* Deinde pro ridicula lectione *κενῶσαι* emendandum esse arbitror ΧΑΥ*νῶσαι*, id est *inflare, tumidum reddere.*

In § 68. *τὸ γε*Ν*ικὸν τῶν περὶ τὰ μαθήματα καὶ ἐπιτηδεύματα πόνων ᾤετο δεῖν ὑπάρχειν καὶ τὰς τῆς ἐμφύτου* (F. *καὶ τοῦ ἐμφῦ*) *πᾶσιν ἀκρασίας τε καὶ πλεονεξίας βασάνους τε ποικιλωτάτας καὶ κολάσεις καὶ ἀνακοπὰς πυρὶ καὶ σιδήρῳ συντελουμένας διαθεσμοθετῆσαι τοῖς χρωμένοις.* Cf. § 225. *ἦν δὲ γε*Ν*ικὸν αὐτῶν τὸ περὶ τὰ μαθήματα καὶ ἐπιτηδεύματα ἐ π ί π ο ν ο ν καὶ αἱ τῆς ἐμφύτου πᾶσιν ἀκρασίας τε καὶ πλεονεξίας βάσανοι, ποικιλώταταί τε κολάσεις καὶ ἀνακοπαὶ πυρὶ καὶ σιδήρῳ συντελούμεναι ἀπαραιτήτως.*

Sunt haec illis multo meliora et a Iamblicho paullo negligentius descripta. In utroque loco scribendum *γε*ΝΝΙ*κόν* pro *γενικόν*. In priore legendum — *βασάνους ποικιλωτάτας* ΤΕ *κολάσεις* (et sic F.). Deinde in F. legitur — *σιδήρῳ κ α τ' α ὐ τ ὴ ν συντελουμένας.* Absurdum est *κατ' αὐτήν* additum, sed ex altero loco emergit vera lectio: — *σιδήρῳ ἀ π α ρ α ι τ ή τ ω ς συντελουμένας.* Supererat *Α*ΑΙΤ**, idque inepte expletum.

Bis legitur idem locus § 69. et § 229, quae inter se comparare operae pretium est. Haec sunt perboni scriptoris, quae Iamblichus hic illic suo stilo corrumpit. Corrigendum est ex § 229. δι' εὐσεβείας καὶ ἐπιστημονικῆς θεΡΑΠείας pro θεωρίας, et λογιστικοῦ pro λογικοῦ et πρὸς τὰ τοῦ ἀλόγου εἴδη, ubi εἴδη perierat, et διὰ νομιμότητος ὑγιοῦς, et σώματος — καὶ τῶν ἐγκεκρΙμένων αὐτῷ ἐναντίων δυνάμεων εἰρήνευσιν. pro ἐγκεκριμένων editur ἐγκεκρυμμένων, sed non sunt hae facultates in corpore *absconditae.* Codex F. utroque loco ἐγκεκριμμένων exhibet.

Praeterea scrib. καὶ τῆς εἰς ταύτην διαίτης, ut est in F. et in § 229.

Paullo ante in verbis: ἀνδρὸς δὲ πρὸς γυναῖκα ἢ ἀδελφοὺς ἢ οἰκείους omissa sunt carissima capita ex § 229 revocanda, ubi legitur: ἀνδρὸς δὲ πρὸς γυναῖκα ῞Η ΤΕΚΝΑ ἢ ἀδελφούς.

Sequitur

§ 70.	§ 230.
πάντων τούτων ἓν ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ κατὰ σύλληψιν καὶ συγκεφαλαίωσιν ὀνόματος τοῦ τῆς φιλίας εὑρετὴς καὶ νομοθέτης ὁμολογουμένως Πυθαγόρας ἐγένετο.	ἐν πᾶσι δὴ τούτοις ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ κατὰ σύλληψιν τοῦ τῆς φιλίας ὀνόματος ὄντος εὑρετὴς καὶ νομοθέτης ὁμολογουμένως Πυθαγόρας ἐγένετο.

In priore loco dele ἓν ante ἑνός. Vides καὶ συγκεφαλαίωσιν a Iamblicho additum esse de suo ad κατὰ σύλληψιν.

In secundo loco expunge ὄντος ut sit sana sententia. Coniungenda sunt enim εὑρετὴς καὶ νομοθέτης ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ — ὀνόματος, ut § 70. rectissime legitur.

In § 70. περιῆγεν ἐπὶ τὸ νοητὸν τὸ θεῖον ὄμμα κρεῖττον ὂν σωθῆναι κατὰ τὸν Πλάτωνα μυρίων σαρκίνων ὀμμάτων. Decantatus Platonis locus legitur *de Rep.* pag 527 *d* quem operae pretium est comparare cum testimonio Theonis Smyrnaei περὶ ἀριθμητικῆς cap. 4. pag. 6. edit. de Gelder. Ponam utramque scripturam sub uno conspectu:

PLATO.	THEO.
ἡδὺς εἶ ὅτι ἔοικας δεδιότι τοὺς πολλοὺς μὴ δοκῇς ἄχρηστα μα-	ἡδὺς εἶ ὅτι ἔοικας δεδιέναι μὴ ἄχρηστα τὰ μαθήματα προστάτ-

θήματα προστάττειν. τὸ δ' ἔςιν οὐ πάνυ φαῦλον ἀλλὰ χαλεπὸν πιςεῦσαι ὅτι ἐν τούτοις τοῖς μαθήμασιν ἑκάςου ὄργανόν τι ψυχῆς ἐκκαθαίρεταί τε καὶ ἀναζωπυρεῖται ἀπολλύμενον καὶ τυφλούμενον ὑπὸ τῶν ἄλλων ἐπιτηδευμάτων κρεῖττον ὂν σωθῆναι μυρίων ὀμμάτων· μόνῳ γὰρ αὐτῷ ἀλήθεια ὁρᾶται.	τοιμι. τὸ δ' ἔςιν οὐ πάνυ φαύλοις ἀλλὰ πᾶσι χαλεπὸν πιςευθῆναι ὅτι ἐν τούτοις τοῖς μαθήμασιν ἑκάςου οἷον ὀργάνοις τὸ ψυχῆς ἐκκαθαίρεται καὶ ἀναζωπυρεῖται ὄμμα τυφλούμενον καὶ ἀποσβεννύμενον ὑπὸ τῶν ἄλλων ἐπιτηδευμάτων κρεῖττον ὂν σωθῆναι μυρίων ὀμμάτων· μόνῳ γὰρ αὐτῷ ἀλήθεια ὁρᾶται.

Complura sunt apud Theonem meliora quam in Platonis Codicibus, praesertim: *οἷον ὀργάνοις τὸ ψυχῆς ἐκκαθαίρεται — ὄμμα*, et *πΑΓχάλεπον* et *ἀποσβεννύμενον*. Similiter Plato dixit pag. 533. *d.* *ἐν βορβόρῳ — τὸ τῆς ψυχῆς ὄμμα κατορωρυγμένον — ἀνάγει ἄνω*. De suo Iamblichus pro captu suae aetatis *σαρκίνων* addidit.

In § 71. *πρῶτον μὲν πυνθανόμενος πῶς τοῖς γονεῦσι καὶ τοῖς οἰκείοις τοῖς λοιποῖς* ЄICIN *ὡμιληκότες*. Dicendi usus optativum postulat ЄIЄN (*εἶεν*) *ὡμιληκότες*.

Post pauca editur: *ἀποπειρώμενος πῶς ἐγκρατῶς ἔχουσιν ὡς χαλεπώτερ*ON *τῶν ἄλλων ἐγκρατευμάτων τοῦτο τὸ γλώσσης κρατεῖν*. Primum repetita syllaba scribendum: *ὡς χαλεπώτερον* ὄΝ. Deinde cogita quid sit emendandum pro *ἐγκρατῶς*. Nempe *πῶς ἔχουσι* constanter cum genitivo nominis componitur, ut in § 72. *δοκιμάζων πῶς ἔχει βεβαιότητος καὶ ἀληθινῆς φιλομαθείας*. et § 95. *πῶς ἔχουσι φύσεως πρὸς ἡμέρωσιν*. et § 93. *ὡς ἔχοι ἕκαςος φύσεως καὶ δυνάμεως*. Sic etiam nunc dixerat *πῶς ἐγκρατ*ЄIAC *ἔχουσιν*. Scin' quid in archetypo F. legatur? *πῶς ἐγκρα*, id est *ἐγκρατείας*, quod descriptores nesciebant.

Passim in F. similia leguntur veluti *φιλομᾶ* pro *φιλομαθείας*.

Sequitur: *ἐν δὴ τῷ χρόνῳ τούτῳ τὰ μὲν ἑκάςου ὑπάρχοντα* [*τουτέςιν αἱ οὐσίαι*] *ἐκοινοῦ*N*το διδόμενα τοῖς ἀποδεδειγμένοις εἰς τοῦτο γνωρίμοις, οἵπερ ἐκαλοῦντο πολιτικοὶ* [*καὶ*] *οἰκονομικοί τινες καὶ νομοθετικοὶ ὄντες*. Expunge puerile emblema *τουτέςιν αἱ*

οὐσίαι et repone *ἀνεκοινοῦτο.* Pro *ἑκάστου ὑπάρχοντα* in F. est *ἑκα̃* id est *ἑκάσΩΙ.*

Expungendum esse *καί* argumento est *οἰκονομικοί* ΤΙΝΕϹ, namque *οἰκονομικοί τινες ὄντες πολιτικοὶ ἐκαλοῦντο* rectissime dicitur, sed *ἐκαλοῦντο οἰκονομικοί τινες* absurdum est.

In sqq. adde articulum *ἔκ τε* (*τοῦ*) *βίου καὶ τῆς ἄλλης ἐπιεικείας κριθέντες.*

In § 73. *εἰ δ' ἀποδοκιμασθείησαν τὴν μὲν οὐσίαν ἐλάμβανον διπλῆν.* Leg. *οὐσί*AN *'AN*ελάμβανον. Deinde pro: *συντυγχάνοντες δὲ αὐτοῖς οὕτω* ϹΥΝ*ετύγχανον ὡς ἄλλοις τισίν· ἐκείνους δὲ ἔφασαν τεθνάναι οὓς αὐτοὶ ἀνεπλάσαντο*, legendum *οὕτω*Ϲ 'ΕΝ*ετύγχανον.* Namque *συντυγχάνειν* dicitur *de fortuito occursu*, *ἐντυγχάνειν τινί* est *προσφέρεσθαι πρός τινα agere cum aliquo.* Pro *ἀνεπλάσαντο* F. servavit verum *ἀνεπλά*ϹϹΟ*ντο*, utpote de re inchoata, sed non perfecta.

In § 74. F. recte articulum obtulit *μετὰ* (*τὴν*) *πενταετῆ σιωπήν.*

In § 74. *μετὰ — καθαρμοὺς τοσούτους τε καὶ τηλικούτους καὶ ἐκ ποικίλων οὕτω θεωρημάτων προσοδεύσαντες.* Verum vidisse arbitror Kiesslingium qui ΠΡΟ*σδεύσαντ*ΑϹ corrigebat.

Graeculorum est *προσδεύειν* pro *antecedere*, et apertum est hunc locum ex futilissimo scriptore ab Iamblicho esse descriptum.

Circa finem § 74. editur: *κοινὰ γὰρ αὐτοῖς καὶ ταῦτα ἀπέκειτο ὑπό τινων εἰς τοῦτο ἐπιτηδείων νὴ Δί' οἰκονομούμενα.* Risum movet *νὴ Δία* in tali re sic interpositum. Suspicor olim fuisse, — *ἐπιτηδείω*Ν ΔΙ*οικούμενα.*

In § 80. Pythagoras narratur discipulos suos in duo genera divisisse *τοὺς μὲν Πυθαγορείους καλέσας τοὺς δὲ Πυθαγοριστάς· ὥσπερ 'Αττικούς τινας ὀνομάζομεν, ἑτέρους δὲ 'Αττικιστάς.* Mirifice perturbat omnia homo indoctus et levis Pythagorei *recocti* post Diodorum Aspendium dicuntur *πυθαγορίζειν*, unde *πυθαγορισταί* appellabantur, sed hanc divisionem ipsi Pythagorae tribuere quale sit tu ipse existimato.

In § 82. — *ἀκούσματα ἀναπόδεικτα καὶ ἄνευ λόγων*. F. *ἄνευ λ͞ο* id est *ἄνευ λόγου*, quod verum est.

Post pauca: *ὅσα παρ' ἐκείνου ἐρρέθη*. Sic faex Graeculorum dicebat pro *ἐρρήθη*, ut *εὑρέθη*, *ἡρέθη*. Sexcenties vitiosa forma irrepsit in scripta veterum. Peccabant in solo indicativo: *ῥεθῆναι* enim et *ῥεθείς* nemo dicebat.

In § 82. quaerebant Pythagorei: *τί τὸ σοφώτατον; ἀριθμός. δεύτερον δὲ τὸ τοῖς πράγμασι τὰ ὀνόματα* ΤΙ*θέμενον. τί σοφώτατον τῶν παρ' ἡμῖν; ἰατρική*. Legendum esse existimo: *τίς ὁ σοφώτατος; ἀριθμός· δεύτερ*ΟC *δὲ* 'Ο *τοῖς πράγμασι τὰ ὀνόματα* Θ*έμεν*ΟC. Aelianus V. H. IV. 17. (*Pythagoras*) *ἔλεγεν ὅτι πάντων σοφώτατον ὁ ἀριθμός· δεύτερος δὲ ὁ τοῖς πράγμασι τὰ ὀνόματα θέμενος*. Cicero *Tusc. Quaestt.* I. § 62. „*qui primus, quod summae sapientiae Pythagorae visum est, omnibus rebus imposuit nomina.*" Plato eam rem hominum captum superare arbitrabatur, itaque in *Cratylo* dixit pag. 438 *b*. *οἶμαι μὲν ἐγὼ μείζω τινὰ δύναμιν εἶναι ἢ ἀνθρωπείαν τὴν θεμένην τὰ πρῶτα ὀνόματα τοῖς πράγμασιν.*

In § 83. *τί τὸ ῥᾷστον; τῷ ἔθει χρῆσθαι*. Recte Kiessling. ΤΟ *ἔθει*.

Tum pro *πρότερ*ΟΝ *γὰρ οὗτοι Πυθαγόρου ἐγένοντο* recipiendum ex F. *πρότερ*ΟΙ.

Paucis interpositis editur: *δεῖ τεκνοποιεῖσθαι· δεῖ γὰρ ἀντικαταλιπεῖν τοὺς θεραπεύ*ΟΝ*τας τὸν θεόν*. Natura rei clamat *futurum* esse reponendum *τοὺς θεραπεύ*C*οντας*. *Misit qui de pace agerent* Graece sonat *ἔπεμψεν οἵτινες περὶ εἰρήνης διαλέξονται*, vel *τοὺς διαλεξομένους*, ubi praesens esset plane ineptum.

In § 83. *οὐ δεῖ τὰς λεωφόρους βαδίζειν* [*ὁδοὺς*] *οὐδὲ εἰς περιρραντήριον ἐμβάπτειν οὐδὲ ἐν βαλανείῳ λούεσθαι*. Scribe *λοῦσθαι*. Praeterea dele *ὁδούς*. Habebat lingua vetus hoc (et sunt haec verba ipsius Pythagorae) ut *ὁδούς* omitteret et simpliciter *τὰς λεωφόρους μὴ βαδίζειν* diceret. Additum est a sciolo idque perincommoda sede. Mendose scribitur apud Diogenem Laërt. VIII. 17. 'ЄΝ*τὸς λεωφόρου μὴ βαδίζειν* pro ΤΑC *λεωφόρου*C.

In § 85. ἐπὶ κολάσεως γὰρ ἐλθόντας δεῖ κολασθῆναι. Rectissime Kiessling. ἐπὶ κολάσΕΙ ex *Protreptico* pag. 134. οἱ ἀρχαιότεροι λέγουσι — ζῆν ἡμᾶς ἐπὶ κολάσει.

Diserte in F. scriptum est ἐπὶ κολάσει. et statim post idem dedit ἀνυπόδητον pro ἀνυπόδετον.

In § 85. ὑπομένοντα καὶ ἔχοντα τραύματα ἐν τῷ ἔμπροσθεν τελευτῆσαι ἀγαθόν, ἐναντίως δὲ ἐναντίον. Egregium sane praeceptum sed Tyrtaeo quam Pythagora dignius et ab h. l. et symbolorum Pythagorae explanatione prorsus alienum et eiusmodi ut nemo de populo id nesciat. Lepide dixit Comicus nescio quis:

τραύματ' ἐξόπισθ' ἔχων
τῆς δειλίας σημεῖα κοὐχὶ τοῦ θράσους.

In sqq. F. εἰς μόνΑ τῶν ζώων pro εἰς μόνοΝ.

In § 85. περὶ μετοικήσεως τῆς ἐντεῦθεν, emendandum est μετοικίσεως. *Migrare* enim est μετοικίζεσθαι, non μετοικεῖν. Saepissime in Codicibus nomina in — οἴκισις ita vitiantur, ut — οἴκησις scribatur contra scriptoris sententiam. Plane eodem mendo liberandus est Plato in *Apologia* pag. 40 *c*. μεταβολή τις τυγχάνει οὖσα καὶ μετοίκΗσις τῆς ψυχῆς ἐνθένδε εἰς ἄλλον τόπον, imo vero μετοίκΙσις, et in *Phaed.* pag. 117 *c*. et *de Legg.* pag. 850 *c*. ἤ τινα ἀναβολὴν τῆς ἐξοικΗσεως ἀξιῶν ἑαυτῷ γίγνεσθαι, scrib. ἐξοικίσεως.

Rectissime legitur § 250. *Lysis in Achaia habitans* ἔπειτα εἰς Θήβας μετῳκίσατο, ubi Menag. ad Diog. Laërt. VIII. 7. infeliciter admodum μετῴκησε reponebat.

Bis eadem Iamblichus descripsit

§ 86.	§ 137.
ἅπαντα μέντοι ὅσα περὶ τοῦ πράττειν ἢ μὴ πράττειν διορίζουσιν ἐστόχασται τῆς πρὸς τὸ θεῖον ὁμιλίας καὶ ἀρχὴ αὕτη ἐστὶν καὶ ὁ βίος ἅπας συντέτακται πρὸς τὸ ἀκολουθεῖν τῷ θεῷ καὶ ὁ λόγος αὐτὸς ταύτης ἐστὶ	ἅπαντα ὅσα περὶ τοῦ πράττειν ἢ μὴ πράττειν διορίζουσιν ἐστόχασται τῆς πρὸς τὸ θεῖον ὁμιλίας καὶ ἀρχὴ αὕτη ἐστὶν καὶ βίος ἅπας συντέτακται πρὸς τὸ ἀκολουθεῖν τῷ θεῷ καὶ ὁ λόγος οὗτος ταύτης ἐστὶ τῆς Φιλοσοφίας· ὅτι

τῆς φιλοσοφίας. γελοῖον γὰρ ποιοῦσιν ἄνθρωποι ἄλλοθέν ποθεν ζητοῦντες τὸ εὖ ἢ παρὰ τῶν θεῶν καὶ ὅμοιον ὥσπερ ἂν εἴτις ἐν βασιλευομένῃ χώρᾳ τῶν πολιτῶν τινὰ ὕπαρχον θεραπεύοι ἀμελήσας αὐτοῦ τοῦ πάντων ἄρχοντος. τοιοῦτον γὰρ οἴονται ποιεῖν καὶ τοὺς ἀνθρώπους· ἐπεὶ γὰρ ἔϛι τε θεὸς καὶ οὗτος πάντων κύριος δεῖν ὁμολογεῖται παρὰ τοῦ κυρίου τὸ ἀγαθὸν αἰτεῖν. πάντες γὰρ οὓς μὲν ἂν φιλῶσιν καὶ οἷς ἂν χαίρωσι τούτοις διδόασι τἀγαθά· πρὸς οὓς δὲ ἐναντίως ἔχουσι τὰ ἐναντία.

γελοῖον ποιοῦσιν οἱ ἄνθρωποι ἄλλοθέν ποθεν ζητοῦντες τὸ εὖ ἢ παρὰ τῶν θεῶν καὶ ὅμοιον ὥσπερ ἂν εἴτις ἐν βασιλευομένῃ χώρᾳ τῶν πολιτῶν τινὰ ὕπαρχον θεραπεύσῃ ἀμελήσας αὐτοῦ τοῦ πάντων ἄρχοντος (καὶ βασιλεύοντος addit F.). τοιοῦτον γὰρ οἴονται ποιεῖν καὶ τοὺς ἀνθρώπους· ἐπεὶ γὰρ ἔϛι τε θεὸς καὶ οὗτος πάντων κύριος. δεῖν δὲ ὁμολογιῶν παρὰ τοῦ κυρίου τἀγαθόν ἐϛι· πάντες τε οὓς μὲν ἂν φιλῶσι καὶ οἷς ἂν χαίρωσι τούτοις διδόασι τἀγαθά· πρὸς δὲ οὓς ἐναντίως ἔχουσι τἀναντία.

In his manifestum est mendosum esse δεῖν ΔЄ ὁμολογΙΩΝ παρὰ τοῦ κυρίου τἀγαθόν ЄCTIN pro δεῖν ὁμολογЄΙΤΑΙ — τἀγαθὸν ΑΙΤЄΙΝ, unde de Codicum vetustiorum conditione coniectura fieri potest. ΑΙΤЄΙΝ in ЄΤΙΝ abierat et sic absurdum ἐϛιν natum est.

In § 86. ἐπὶ ἕνα ἄρτον συνίεσαν οἱ φίλοι, scribe συνῄεσαν.

In fine §. καὶ ὁ λόγος αὐτὸς ταῦτ' ἔϛι τῆς φιλοσοφίας. F. recte ταῦ ἐϛὶ, id est ταύτης ἐϛί.

In § 87. πάντες γὰρ οὓς μὲν ἂν φιλῶσι καὶ οἷς ἂν χαίρωσι ΤΟΙούτοις διδόασι τἀγαθά. Inepta lectio. Recte F. τούτοις διδόασι.

Post pauca apud Kusterum editur: ὃς ἔλεγεν ὅτι πάντων τούτων ἐκείνΟΥC λόγους καὶ ἀποδείξεις εἶπεν. Recte F. ἐκεῖνΟC λόγους.

Sequitur: ὅτι πάντων τούτων ἐκεῖνος λόγους καὶ ἀποδείξεις εἶπεν, ἀλλὰ διὰ τὸ παραδΙδοσθαι διὰ πολλῶν καὶ ἀεὶ ἀργοτέρων τὸν μὲν λόγον περιῃρῆσθαι, λελεῖφθαι δὲ αὐτὰ τὰ προβλήματα. F. servavit παραδЄδόσθαι, quod unice verum esse declarant περιῃρῆσθαι et λελεῖφθαι.

Statim post legimus: *οἱ δὲ περὶ τὰ μαθήματα τῶν Πυθαγορείων τούτους τε ὁμολογοῦσιν εἶναι Πυθαγόρου καὶ αὐτοί φασιν ἔτι μᾶλλον* ΚΑΙ *ἃ λέγουσιν αὐτοὶ ἀληθῆ εἶναι.* Nemo ex his idoneam et sanam interpretationem expiscabitur. Leg=ndum: *ἔτι μᾶλλον* Ἢ *ἃ λέγουσιν αὐτοὶ ἀληθῆ εἶναι.*

In § 88. narrat Pythagoram quum primum in Italiam venisset civitatium principes amicos et familiares habuisse: *τούτων δὲ τοῖς πρεσβυτέροις καὶ ἀσχόλοις διὰ τὸ ἐν πολιτικοῖς πράγμασι κατέχεσθαι — ψιλῶς διαλεχθῆναι ἡγούμενον οὐδὲν ἧττον ὠφελεῖσθαι καὶ ἄνευ τῆς αἰτίας εἰδότας τί δεῖ πράττειν.* Quia de rei futurae exitu sermo est supplendum: *οὐδὲν* ἌΝ *ἧττον ὠφελεῖσθαι.* Non enim existimabat eos fructum ex illis sermonibus capere, sed *fore* ut caperent.

Alterum mendum latet in his: *διὰ τὸ ἐν πολιτικοῖς πράγμασι κατέχεσθαι* ὩΣ *χαλεπὸν ὂν διὰ τῶν μαθημάτων καὶ ἀποδείξεων ἐντυγχάνειν.* Sine mora *ὡς* expellendum: *χαλεπὸν ὂν* est *quum esset difficile*, *ὡς χαλεπὸν ὂν* de *opinione* dicitur, *ratus*, *opinatus difficile esse.* Sed non est haec Pythagorae opinio, sed res aperta et evidens: *homines in gerenda rep. occupatos non per longas disciplinarum et demonstrationum ambages circumduci posse*, quibus satis sit scire *καὶ ἄνευ τῆς αἰτίας τί δεῖ πράττειν.*

Addidit statim comparationem ex vitae usu petitam hanc: *ὥσπερ οἱ ἰατρευόμενοι οὐ* ΠΡΟΣ*ακούοντες διὰ τί αὐτοῖς ἕκαστον* (F. *ἕκαστα*) *πρακτέον οὐδὲν ἧττον τυγχάνουσι τῆς ὑγιείας.* Vitae usus docet ΠΡΟ*ακούοντες* esse emendandum. Etiam nunc bonum medicum multi enecant volentes *προακούειν διὰ τί αὐτοῖς ἕκαστα πρακτέον.*

In § 88. *αὐτοὺς μὲν οὖν εἶναι ἀπὸ τούτων, ἐκείνους δὲ ἀπὸ τῶν ἑτέρων.* Pendent haec ex verbo *φασί*, quod praecedit. Itaque postulat Graecitatis ratio et usus ut dicatur *αὐτ*ΟΙ *μὲν* — *ἐκεῖν*ΟΥΣ *δέ*, sed saepenumero vidi, et hic illic multis exemplis demonstravi, in talibus indoctos scribas solere nominativos in accusativos convertere. In F. diserte scriptum est *αὐτοὶ μέν*: idem in suo libro Kiessling. repperit sed unice verum id esse non sensit.

Thucydides et Plato σφεῖς μέν in tali compositione ponere solent, caeteri αὐτοὶ μέν.

In § 88. (*Hippasus*) διὰ τὸ ἐξενεγκεῖν καὶ γράψασθαι πρῶτΟΝ σφαῖραν τὴν ἐκ τῶν δώδεκα πενταγώνων ἀπώλετο κατὰ θάλατταν ὡς ἀσεβήσας. F. habet πρώτΩC σφαῖραν, in quo latet πρῶτΟC, quod necessarium est ex Graecae compositionis ratione, ἀπώλετο διὰ τὸ πρῶτος γράψασθαι, nisi quod verbi γράφομαι usus pro γράφω insolitus est.

Sequitur: δόξαν δ' ἔλαβεν ὡς εὑρών· εἶναι δὲ πάντα ἐκείνου τοῦ ἀνδρός. Kiessl. „*verba* τοῦ ἀνδρὸς *non sine ratione Scaliger delet.*" Nollem factum. cf. § 255. ubi narrat οὐδένα τῶν Πυθαγορείων ὀνομάζειν Πυθαγόραν, ἀλλὰ ζῶντα μὲν ὁπότε βούλοιντο δηλῶσαι καλεῖν αὐτὸν θεῖον, ἐπεὶ δ' ἐτελεύτησεν ἐκεῖνον τὸν ἄνδρα.

In § 89. λέγουσιν — ἀποβαλεῖν τινὰ τὴν οὐσίαν τῶν Πυθαγορείων· ὡς δὲ τοῦτο ἠτύχησε δοθῆναι ἀνθρώπῳ χρηματίσασθαι ἀπὸ γεωμετρίας. Vera lectio est in F. δοθῆναι αὐτῷ χρηματίσασθαι, ut unusquisque in tali re dicere solet.

In § 89. ἐκαλεῖτο δὲ ἡ γεωμετρία πρὸς Πυθαγόρου ʽΙCΤΟΡΙΑ. Si hoc tenebis intelliges verba Heracliti apud Diogenem Laërt. VIII. 6. Ἡράκλειτος ὁ φυσικὸς κέκραγε· „Πυθαγόρης Μνησάρχου ʽΙCΤΟΡΙΗΝ ἤσκησε ἀνθρώπων μάλιϛα πάντων." quod non significat quod Is. Casaubono (admodum adolescenti) videbatur: „*omnium hominum maxime fuit polyhistor*," quo nihil est a Pythagorae ingenio et natura alienius, sed „*unus omnium plurimum operae* geometriae *dedit.*" quod omnium consensu confirmatur. Iamblichus § 158. λέγουσι δὲ γεωμετρίας αὐτὸν ἐπὶ πλεῖον ἐπιμεληθῆναι.

Post pauca legimus: καὶ τοὺς νομοθετικοὺς ῎ΟΝΤΑC αὐτοῖς ὑποτίθεσθαι χρή. Optime F. νομοθετικοὺς ’ЄΝ ΤΟΙC αὐτοῖς ὑποτίθεσθαι χρή.

In § 90. ἀλλ' ἀντὶ τῆς σιωπῆς. F. ἀντὶ τῆς πενταετοῦς σιωπῆς, et mox ἐπιτήδειον ἀπειργάσατο pro absurdo ἀκροάσατο.

In § 91. ἦλθε μὲν γὰρ Ἄβαρις — ἱερεὺς τοῦ ἐκεῖ Ἀπόλλωνος πρεσβύτου καθήκων καὶ τὰ ἱερατικὰ σοφώτατα. Opem fert F. in quo legitur: ἀπόλλωνος πρεσβῦ καθήκων καὶ — σοφῶτ, id est πρεσβύτης καὶ σοφώτατος. Reliquum est mendum in καθήκων, in quo suspicor nihil aliud inesse quam καθ' ἡλικίαν *aetate senex*.

In § 91. ἔκ τε ὧν ἑώρα περὶ αὐτὸν σεμνΟΤάτων καὶ ἐξ ὧν προεγίγνωσκεν ὁ ἱερεὺς γνωριςΜάτων. Praeclara est in F. lectio σεμνΩΜάτων. De industria σεμνωμάτων et γνωρισμάτων coniunxit quicumque haec scripsit.

Deinde insere articulum Πυθαγόρᾳ ἀπέδωκε (τὸν) ὀϊςὸν, ὃν ἔχων ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ ἐξῆλθεν.

In § 92. καὶ ἄλλα τοιαῦτα ΤΕΧΝΗ ἱςορεῖται τῆς τοῦ Ἀβάριδος δυνάμεως. Optima est et recipienda Reinesii emendatio τεκμήρια ἱςορεῖται.

Post pauca in F. est τὰ καθέκαςΑ pro τὰ καθ' ἕκαςον. et in fine τὴν παρ' αὐτΩΙ μάθησιν pro παρ' αὐτοῦ.

In § 93. recte F. ὃ νῦν δὴ ἐλέγομεν pro νῦν διελέγομεν. Sumtum est a Platone, qui saepissime νυνδή pro *modo*, *paulo ante* solet dicere. Etiam apud Platonem nonnumquam ΔΗ in ΔΙ conversum est aut sequente ΔΙ — omissum.

In § 93. ἀντὶ τῆς διὰ θυσιῶν ἱεροσκοπίας rectissime F. τῆς διὰ τῶν θυσίμων, cui statim opponit τὴν διὰ τῶν ἀριθμῶν πρόγνωσιν.

In fine §. ἄλλους ἄλλως ὡς ἔχΕΙ ἕκαςος φύσεως καὶ δυνάμεως ἐπανορθοῦν ἐπειρᾶτο. Necessarium est ἔχΟΙ. Si indicativo uti voluisset εἶχε, non ἔχει, dixisset.

Sequitur § 94—103. locus eximius ex Aristoxeno descriptus, ut acute perspexit Meinersius apud Kiesslingium. „*Inest* (inquit) *in oratione ingenua simplicitas, absunt vocabula monstrosa, quibus recentiores Platonici et Pythagorei facile se indicant; res ipsae, quas scriptores, qui post* Christum *vixerunt ad unum omnes longe ultra verum augent et exornant, ad fidem hic nullisque fabulis admixtis traduntur.*" Addit „*quae momenta neminem — dubitare sinunt quin memorabile hoc fragmentum auctorem habeat qui ea*

aetate vixerit qua Graeca lingua nondum esset corrupta et maxima pars eorum, quae postera aetas de Pythagora eiusque discipulis commenta est, nondum ficta aut divulgata." Iucundissima res est et ad perspicacitatem mentis alendam utilissima in Iamblichi collectaneis vera a falsis, bonos testes a corruptis discernere. In aliis enim conspicitur verus Pythagoras vir tam sapiens quam doctus, in aliis γόης τις καὶ ἀλαζὼν καὶ θαυματουργός, qui quae fieri non possunt fecisse ab impostoribus dicatur et a stultis credatur. Iamblichus ineptissimus mortalium omnia haec susque deque habet miscetque in unum, hoc uno optime de Pythagora meritus quod non tantum vanos et futiles auctores sequitur, sed etiam sanos et sobrios et veteres et rerum quas narrent probe gnaros, quorum omnium optimi sunt Peripatetici veteres ipse ARISTOTELES cum ARISTOXENO et DICAEARCHO.

Audiamus iam Aristoxenum ipsum dicentem et si quid eius verba vitii conceperunt feramus praeclaro viro opem.

In § 94. πρῶτον μὲν ἐσκόπει εἰ δύνανται ἐ χ ε μ υ θ ε ῖ ν· τούτῳ γὰρ δὴ καὶ ἐχρῆτο τῷ ὀνόματι. Aristoxenus, qui Pythagoreorum ultimos viderat cumque illorum uno Xenophilo familiariter vixerat (Gell. N. A. IV. 11.) et reliqua ex illis cognovit et multa vocabula prisca Dorica potissimum, quae ab ipso Pythagora usitata apud eius successores remanserant. Multa de genere hoc etiam apud Iamblichum supersunt, quorum nonnulla colligere et sub unum conspectum ponere iuvat: nota sunt et pervulgata φιλοσοφία, κόσμος, ἐστώ, ἀειεστώ in § 162. quibus Pythagoram primum omnium usum esse satis constat. Satis notum est ἐχεμυθία et ἐχεμυθεῖν, ut in § 94. πρῶτον μὲν — ἐσκόπει εἰ δύνανται ἐχεμυθεῖν (τούτῳ γὰρ δὴ καὶ ἐχρῆτο τῷ ὀνόματι). Splendidiore etiam nomine eandem ἐχερημοσύνην appellat in § 246.

ΚΑΘΑΡCIC. § 110. εἰώθει γὰρ οὐ παρέργως τῇ τοιαύτῃ χρῆσθαι καθάρσει· τοῦτο γὰρ δὴ καὶ προσηγόρευε τὴν διὰ τῆς μουσικῆς ἰατρείαν.

ΚΑΤΑΡΤΥCIC. § 95. ἐπεσκόπει γὰρ πῶς ἔχουσι φύσεως πρὸς ἡμέρωσιν· ἐκάλει δὲ τοῦτο κ α τ ά ρ τ υ σ ι ν.

᾿ΕΞΑΡΤΥCIC, CΥΝΑΡΜΟΓΑ, ᾿ΕΠΑΦΑ. vide quae notavimus ad § 64.

ΠΕΔΑΡΤΑΝ, ΠΕΔΑΡΤΑCIC. § 197. ἐκάλουν δὲ τὸ νουθετεῖν *πεδαρτᾶν*, et § 101. τὰς ἐπανορθώσεις τε καὶ νουθετήσεις, ἃς δὴ *πεδαρτάσεις* ἐκάλουν ἐκεῖνοι, μετὰ πολλῆς εὐφημίας — ᾤοντο δεῖν γίγνεσθαι. quae repetita leguntur in § 231.

'ΕΝΔΕΔΑCΘΑΙ in § 201. ἐν τῷ ἀνθρωπίνῳ βίῳ τῷ σύμπαντι εἶναί τινας ἡλικίας *ἐνδεδασμένας* (οὕτω γὰρ καὶ λέγειν αὐτούς φασιν). Antiqua forma ἐνδαίομαι (pro qua poetae ἐνδατεῖσθαι solent dicere) propemodum funditus interiit. Legitur semel apud Archytam laudatum a Dindorfio ad St. Th. ἐν ᾧ τὰ εἴδεα πάντα τοῦ ἐόντος ἐνδέδασται.

Praeterea apud Hesychium repperi: *Ἔνδασαι*: μέριστον.

'ΙCΤΟΡΙΑ. in § 89. ἐκαλεῖτο δὲ ἡ γεωμετρία πρὸς Πυθαγόρου *ἱστορία*, ubi vide quae annotavimus.

'ΟΜΑΚΟΟC, 'ΟΜΑΚΟΕΙΟΝ. in § 73. ὑπὸ τῶν ὁμακόων. οὕτω γὰρ ἐκαλοῦντο πάντες οἱ περὶ τὸν ἄνδρα. cf. § 30. et 74.

Horum pleraque Aristoxeno debentur ut res ipsa docet et dicendi genus confirmat, τούτῳ γὰρ δὴ καὶ ἐχρῆτο τῷ ὀνόματι, et τοῦτο γὰρ δὴ καὶ προσηγόρευεν et οὕτω γὰρ καὶ λέγειν αὐτούς φασιν. Itaque hoc quoque indicio utemur ad investigandos Aristoxeni locos sine nomine apud Iamblichum latentes.

In § 94. ἐποιεῖτό τε πλείονα σπουδὴν τοῦ σιωπᾶν ἤπερ τοῦ ΛΑΛεῖν. Facile credimus; nam quia haec non Iudaei aut Christiani scripserunt λαλεῖν *stultae garrulitatis* notionem continet. Aristoxenus scripserat: ἤπερ τοῦ ΛΕΓειν, ut est apud Eupolidem:

λαλεῖν ἄριστος, ἀδυνατώτατος λέγειν.

Non raro librarii suum λαλεῖν antiquis scriptoribus obtrudunt, ut in § 61. οὐ φήσαντος εἰδέναι βοΐστὶ εἰπεῖν. Kuster. „*Porphyrius rectius* λαλεῖν." plane contra est. Ipsi Iamblicho relinqui potest § 10. ὧν τε *ἐλάλει* καὶ ἔπραττεν.

In § 94. ἐσκόπει δὲ καὶ — μὴ ἄρα περὶ πάθος ἢ ἐπιθυμίαν ἀκρατήσεως ἐπτόηνται. Quod Kiessling. coniecit ἀκρατήτως diserte in F. scriptum est ἀκρατῆ cum compendio syllabae ως.

'Επτοῆσθαι (nam boni scriptores *perfecto* tantum utuntur) de eo dicitur qui *insano studio et effrenata cupiditate ad aliquid rapitur.*

In § 94. *ἐπιβλέπων — εἰ Φιλόνεικοί εἰσιν ἢ Φιλότιμοι, ἢ πῶς πρὸς Φιλονεικίαν ἔχυσιν ἢ πρὸς Φιλίαν.* Perinepte bis idem dicitur, namque nihil prorsus interest inter *εἰ Φιλόνικοί εἰσιν* et *πῶς πρὸς Φιλονικίαν ἔχυσιν.* Videtur in ultimis esse dittographia *πρὸς Φιλονεικίαν ἢ πρὸς Φιλίαν* et sic emendari oportere: — *ἢ Φιλότιμοι ἢ πῶς πρὸς Φιλίαν ἔχουσιν.* Caeterum hic quoque ut passim *Φιλόν*I*κοι* scribendum, nam *Φιλόνεικοι* nihil est nisi antiqua scribendi forma in I producto neque nunc *τειμή* aut *νείκη* aut similia scribimus.

In § 95. *ἀκολουθεῖν γὰρ ἀγριότητι ἀναίδειαν — ἀκ*Υ*ρίαν.* Nil iuvat F. Recte Kiessling. *ἀκ*AI*ρίαν* emendavit.

In fine § 95. *εἰ δὲ ἀνάρμοϛον κατίδοι τινὰ ὥσπερ ἀλλόΦυλον* [*τινα*] *καὶ ὀθνεῖον ἀπήλαυνεν.* Ne mediocris quidem scriptor, nedum Aristoxenus, tam inepte *τινα* iterasset.

In § 96. *ᾤοντο γὰρ δεῖν μὴ πρότερόν τινι συγτυγχάνειν πρὶν ἢ τὴν ἰδίαν ψυχὴν καταϛήσουσιν.* et post pauca: *μετὰ δὲ τὸν ἑαθινὸν περίπατον τότε πρὸς ἀλλήλους ἐτύγχανον.* Duo in his menda sunt, quorum unum F. sustulit in quo legitur *πρὸς ἀλλήλους '*ЄN*ετύγχανον*, nec minus certum est in superiore loco etiam sine libris *πρότερόν τινι '*ЄN*τυγχάνειν* corrigi oportere. *Συντυγχάνειν* enim, ut ante vidimus, de *fortuito occursu* usurpatur. *'Εντυγχάνειν* est *adire, convenire aliquem, cum aliquo agere, colloqui, confabulari*, ut *βιβλίῳ ἐντυγχάνειν* est *legere librum.*

de occursu fortuito in § 185. *προσκυνήσαντα ἐν Ἥρας ἱερῷ καὶ ἐξιόντα* CΥN*τυχεῖν Εὐρυφάμῳ.* Contra in § 88. *ὅσοις δὲ νεωτέροις '*ЄN*ετύγχανε — δι' ἐπιδείξεως — ἐνετύγχανε.* et § 204. *τοὺς Πυθαγορείους ἔφασαν παρακελεύεσθαι τοῖς '*ЄN*τυγχάνουσί τε καὶ ἀφικνουμένοις εἰς συνήθειαν εὐλαβεῖσθαι τὴν ἡδονήν.* et aliis locis.

In § 97. ex Aristoxeno: *ἀρίϛῳ δὲ ἐχρῶντο ἄρτῳ καὶ μέλιτι ἢ κηρίῳ· οἴνου δὲ μεθ' ἡμέραν οὐ μετεῖχον.* Compara Diogenem Laërt. VIII. 19. *Pythagoram ἀρκεῖσθαι μέλιτι μόνῳ Φασί τινες ἢ κηρίῳ ἢ ἄρτῳ, οἴνου δὲ μεθ' ἡμέραν μὴ γεύεσθαι.* Athenaeus pag. 46 *f. τῶν Πυθαγορικῶν τροΦὴ ἦν ἄρτος μετὰ μέλιτος, ὥς*

φησιν Ἀριστόξενος, quem Timaeus, ut suspicor, auctorem secutus est.

In § 97. πάντα γὰρ ἐν ταῖς μετ' ἄριστον ὥραις ἐβούλοντο διοικεῖν. Mendum est in πάντα et aut τὰ τοιαῦτα addendum aut ταῦτα pro πάντα substituendum.

In § 98. λουσαμένους τε ἐπὶ τὰ συσσίτια ἀπαντᾶν· ταῦτα δὲ εἶναι μὴ πλεῖον ἢ δέκα ἀνθρώπους συνευωχεῖσθαι. Quae, malum, haec compositio est: τὰ συσσίτιά ἐστιν συνευωχεῖσθαι? Lacunam subesse suspicor in hunc ferme modum supplendam: — μὴ πλεῖον ἢ δέκα (ἀνθρώπων· ἀπεδοκίμαζε γὰρ τὸ πλείους) ἀνθρώπους συνευωχεῖσθαι. Repetitum ἀνθρώπων — ἀνθρώπους scribam in errorem induxit.

In § 98. ἀθροισθέντων δὲ τῶν συσσιτούντων γίγνεσθαι σπονδάς τε καὶ θυσίας ΘΥΗμάτων τε καὶ λιβανωτοῦ. Vocabulum θύημα vitio natum est et e Lexicis removendum. Neque θυέω umquam fuit in rerum natura neque θύημα. Emendandum est θυΛημάτων. Taedet pigetque videre summum virum D. Ruhnkenium ad *Tim.* pag. 143. absurdam formam θύημα nugis etymologicis tueri, quas nemo hodie sine fastidio legat, sed redemit hunc errorem palmari emendatione versiculi Pherecratis:

εἶτ' ἀλλήλους αἰσχυνόμενοι Θυλήμασι κρύπτετε πολλοῖς.

pro ΟΥλήμασι.

In § 98. de Pythagoreorum coenis haec scribuntur: χρῆσθαι δὲ καὶ οἴνῳ καὶ μάζῃ καὶ ἄρτῳ καὶ ὄψῳ καὶ λαχάνοις ἑφθοῖς τε καὶ ὠμοῖς. παρατίθεσθαι δὲ κρέα ζῴων θυσίμων [ἱερείων]. τῶν δὲ θαλασσίων ὄψων σπανίως χρῆσθαι. Legendum: παρατίθεσθαι δὲ ΚΑΙ κρέα ζῴων θυσίμων et ἱερείων manifestum glossema expungendum. Deinde scribe τῷ δὲ θαλασσίῳ ὄψῳ σπανίως χρῆσθαι. Eximium hoc est Aristoxeni testimonium, quo redarguuntur et confutantur ineptae multorum de victu Pythagoreo fabulae et commenta. Satis est audire unum ex his levem et futilem auctorem nescio quem, cuius locus a Iamblicho descriptus est in § 107. τοῖς θεωρητικωτάτοις τῶν φιλοσόφων καὶ ὅτι μάλιστα ἀκροτάτοις ΚΑΘΑΠΑΞ περιῄρει τὰ περιττὰ καὶ ἄδικα τῶν ἐδεσμά-

των μήτε ἔμψυχον ΜΗΔΕΝ ΜΗΔΕΠΟΤΕ ἐσθίειν εἰσηγούμενος μήτε οἶνον ΟΛΩΣ πίνειν μήτε θύειν ζῷα θεοῖς. quae omnia quicumque est impudentissime mentitur. Imprimis autem nugatorum levitas cernitur in iis quae de fabarum esu, quo suis discipulis Pythagoras interdixerit, permulti memoriae prodiderunt. Perutilis in hanc rem locus est Gellii N. A. IV. 11. ubi de industria redarguit *veterem opinionem falsam*, quasi Pythagoras et animalium esu et fabarum prorsus abstinuisset.

Apponit primum versiculos Callimachi:

καὶ κυάμων ἀπὸ χεῖρας ἔχειν ἀνιῶντος ἐδεστοῦς
κἀγώ Πυθαγόρης ὡς ἐκέλευε λέγω.

ubi legendum: ἀνιῶντος ἐδεστοῦ id est ἐδέσματος. Deinde Ciceronis apponit locum ex libro *de Divinatione* I. 30. „*ex quo etiam Pythagoricis interdictum putatur ne faba vescerentur, quod habet inflationem magnam is cibus tranquillitati mentis quaerentis vera contrariam.*" Sic enim apud Gellium vitiosa librorum scriptura corrigenda est. Apud Ciceronem Quintus Cicero Stoicus et antiquarius, et hinc credulus et superstitiosus, illa dicens inducitur. Ipsi Ciceroni quid videretur legitur II. 58. „*Faba quidem Pythagorei utique abstinuere, quasi vero eo cibo mens non venter infletur. Sed nescio quomodo nihil tam absurde dici potest quod non dicatur ab aliquo philosophorum.*" Non negat esse verum sed pro absurdo deridet. Sed non cadebat illa insania in sapientem virum, ut Gellius continuo sic demonstrat: „*Sed Aristoxenus musicus, vir literarum veterum diligentissimus Aristoteli auditor*, *in libro, quem de Pythagora reliquit*, NULLO SAEPIUS *legumento Pythagoram dicit usum* QUAM FABIS: *quoniam is cibus et subduceret sensim alvum et laevigaret. Verba ipsa Aristoxeni subscripsi:* Πυθαγόρας δὲ τῶν ὀσπρίων μάλιστα τὸν κύαμον ἐδοκίμασεν λίαν ΚΙΝΗτικόν τε γὰρ εἶναι καὶ διαχωρητικόν. διὸ καὶ μάλιστα κέχρηται αὐτῷ. Ostendimus alio loco pro λίαν κινητικόν Aristoxenum scripsisse λειαντικόν ex λειαίνειν *laevigare*, ut ex Gellii interpretatione liquido apparet. Praeterea corrigendum: μάλιστα ἐχρῆτο αὐτῷ pro absurdo perfecto κέχρηται.

Deinde Gellius ne ab animalium quidem esu Pythagoram abstinuisse docet. „*Porculis quoque minusculis* (inquit) *et hoedis tenerioribus victitasse idem Aristoxenus refert.*" χοιρίδια καὶ ἐρίφια ἁπαλά haec Graeci dicebant. Demonstrat denique quantae auc-

toritatis testis esset Aristoxenus. „*quam rem* (inquit) *videtur cognovisse e Xenophilo Pythagorico familiari suo et ex quibusdam aliis natu maioribus, qui ab aetate Pythagorae****" Lacuna vetus optime sic expleta est (*non multum aberant*). Aristoxenus in Graecia maiore natus (Tarenti), qui Pythagoreos omnes sua aetate superstites viderat, qui Pythagorae vitam, mores, placita perpetua successione a maioribus per manus tradita optime cognita habebat, locuples ante omnes et fidus testis est, ut vel ex fragmentis apud Iamblichum servatis liquido cognosci poterat. Facessant igitur nugatores cum suo

ἶσόν τοι κυάμους τρώγειν κεφαλάς τε τοκήων.

et quidquid Graecia mendax audet in historia philosophorum.

Est operae pretium cum Aristoxeni testimonio comparare Diogenem Laërtium VIII 19 *ὄψῳ τε (ἐχρῆτο) τὰ πολλὰ λαχάνοις ἑφθοῖς τε καὶ ὠμοῖς, τοῖς δὲ θαλαττίοις σπανίως.* et de sacrificiis Pythagorae § 20. *θυσίαις ἐχρῆτο ἀψύχοις· οἱ δέ φασιν ὅτι ἀλέκτορσι* [1] *μόνον καὶ ἐρίφοις γαλαθηνοῖς τοῖς λεγομένοις ἁπαλίοις, ἥκιστα δὲ ἄρνασιν.* Audi et Porphyrium § 36. *θύων θεοῖς ἀνεπαχθὴς ἦν ἀλφίτοις τε καὶ ποπάνῳ καὶ λιβανωτῷ καὶ μύρρᾳ τοὺς θεοὺς ἐξιλασκόμενος ἐμψύχοις δ' ἥκιστα, πλὴν εἰ μή ποτε ἀλεκτορίσιν καὶ τῶν χοιρῶν τοῖς ἁπαλωτάτοις.* et Gellium l. l. „*porculis quoque minusculis et hoedis tenerioribus victitasse* (Pythagoram) *idem Aristoxenus refert.*" Viden' ut haec quasi per manus tradita et propagata sint et ex uno omnia fonte manaverint. Quod autem erat disertissimum Aristoxeni testimonium Iamblichus paucis in transcursu attigit non iniuria metuens ne parum sibi constare videretur. Dixit igitur: *παρατίθεσθαι δὲ καὶ κρέα ζῴων θυσίμων.* Planius Aristoxenus apud Diog. Laërt. VIII. 20. *ὁ Ἀριστόξενος πάντα μὲν τὰ ἄλλα συγχωρεῖν αὐτὸν ἐσθίειν ἔμψυχα, μόνων δὲ αὐτὸν ἀπέχεσθαι ἀροτῆρος βοὸς καὶ κριοῦ.* Confirmantur haec ab Athenaeo pag. 480 *f*. *Πυθαγόρας ὁ Σάμιος μετρίᾳ τροφῇ ἐχρῆτο — οὐκ ἀπείχετο δὲ ἐμψύχων, ὡς Ἀριστόξενος εἴρηκεν*, sed absque Gellio fuisset nemo umquam suspicari potuisset „*nullo saepius legumento Pythagoram usum quam fabis.*"

1) Leg. *ἀλεκτορίσι.*

Commenta et fabellae sequiorum profectae sunt, ut suspicor, a Diodoro Aspendio, vano ac stolido homine, quem aequales omnes ludibrio habere solebant et a Pythagoreis recoctis, quales Graecia amissa libertate multos vidit ac risit.

Neque tamen deerant fabulosa commenta apud antiquiores. „*Ex Platonis schola Ponticus Heraclides puerilibus fabulis refersit libros*" teste Cicerone *de N. D.* I. 13. Timaeus in *Historiis* refutato Heraclidae errore ita ait: (apud Diog. Laërt. VIII. 72.) ἀλλὰ διὰ παντός ἐϛιν Ἡρακλείδης τοιοῦτος παραδοξολόγος καὶ ἐκ τῆς σελήνης πεπτωκέναι ἄνθρωπον λέγων. Sed is quidem ἐπιτίμαιος dicitur. Plutarchus autem minime maledicus in vita Camilli cap. 22. de Roma a Gallis capta scribit: Ἡρακλείδης ὁ Ποντικὸς — φησὶν — ὡς ϛρατὸς ἐξ Ὑπερβορέων ἐλθὼν ἔξωθεν ᾑρήκοι πόλιν Ἑλληνίδα Ῥώμην ἐκεῖ που κατῳκημένην περὶ τὴν μεγάλην θάλασσαν. Οὐκ ἂν οὖν θαυμάσαιμι μυθώδη καὶ πλασματίαν ὄντα τὸν Ἡρακλείδην ἀληθεῖ λόγῳ τῷ περὶ τῆς ἁλώσεως ἐπικομπάσαι τοὺς Ὑπερβορέους καὶ τὴν μεγάλην θάλατταν. Fortasse ex hoc commento colligi possit quid sit cur Abaris ἐκ τῶν Ὑπερβορέων ad Pythagoram venisse dicatur.

Redeamus iam unde huc digressi sumus ad Aristoxeni ipsius lectionem.

Dixerat in § 98. παρατίθεσθαι δὲ καὶ κρέα ζῴων θυσίμων. Θύσιμα enim ζῷα appellat ἃ θέμις ἐϛὶ τυθῆναι et quibus solis vesci fas erat. Legitur in § 85. εἰς μόνα τῶν ζῴων οὐκ εἰσέρχεται ἀνθρώπου ψυχὴ ἃ θέμις ἐϛὶ τυθῆναι. διὰ τοῦτο τῶν θυσίμων χρὴ ἐσθίειν μόνον (οἷς ἂν τὸ ἐσθίειν καθήκῃ) ἄλλου δὲ μηδενὸς ζῴου. in quo loco Iamblichi fallaciam quamdam subesse suspicor. Nempe οἷς ἂν τὸ ἐσθίειν καθήκῃ non est, ut interpreti videtur, „*quae pro victimis caedere licet*", sed „*iis quibus victimarum carnibus vesci licet.*" Iamblichus ne sibi ipsi palam obloqueretur, ea verba de suo interposuisse videtur, quoniam non semel Pythagoram *prorsus* ab animalium esu abstinuisse diserte scripserat.

Quod autem post ζῴων θυσίμων expunximus additamentum ἱερείων nemo mirabitur, si quidem τὰ ἱερεῖα omnia solent esse θύσιμα.

In § 99. μετὰ δὲ τόδε τὸ δεῖπνον ἐγίγνοντο σπονδαὶ ἔπειτα

ἀναγνώσεις. Legendum *μετὰ δὲ τὸ δεῖπνον* expuncto *τόδε*, quod ex ΤΟΔΕῖπνον male repetitum est. Praeterea ex F. recipiendum *ἀνάγνωσΙC* pro *ἀναγνώσεις.*

Post pauca legitur: *ὁ πρεσβύτατος παρήγγελλε — περὶ τοῦ θείου καὶ περὶ τοῦ δαιμονίου καὶ περὶ ἡρωϊκοῦ γένους εὔφημΟΝ τε καὶ ἀγαθὴν ἔχειν διάνοιαν.* Scribe *εὐφημεῖν τε*, ne *εὔφημον διάνοιαν* coniungatur. *Ἀγαθὴν ἔχειν διάνοιαν* non significat *θαρρεῖν bonum animum habere* ut apud Dionysium (*Obs. Crit.* pag. 9.) sed *recte sentire.* Porphyrius de eadem re ex eodem auctore § 38. *παρῄνει — εὔφημον εἶναι καὶ ἀγαθὴν ἔχειν διάνοιαν.*

In § 100. revoca: *ὡσαύτως δὲ καὶ* ΠΕΡΙ *γονέων τε καὶ εὐεργετῶν διανοεῖσθαι*, pro *ἐπί.*

In fine §. *εἶναι δὲ τὰ στρώματα [ἱμάτια] λινᾶ. κῳδίοις γὰρ οὐ χρῆσθαι.* Expunge ineptum *ἱμάτια.* In F. est *ἱμα̃ λινά.* Repetuntur eadem in § 149. ubi *ἱμάτια* omissum est.

Operae pretium est componere Iamblichum § 100. *ἐσθῆτι δὲ χρῆσθαι λευκῇ καὶ καθαρᾷ· ὡσαύτως δὲ καὶ στρώμασι λευκοῖς τε καὶ καθαροῖς· εἶναι δὲ τὰ στρώματα [ἱμάτια] λινᾶ. κῳδίοις γὰρ οὐ χρῆσθαι.* et § 149. *ἐσθῆτι δὲ ἐχρῆτο λευκῇ καὶ καθαρᾷ. ὡσαύτως δὲ καὶ στρώμασι λευκοῖς καὶ καθαροῖς· εἶναι δὲ* (*καὶ* om. F.) *τὰ τοιαῦτα λινᾶ· κῳδίοις γὰρ οὐκ ἐχρῆτο*, cum Diogene Laërt. VIII. 19. *στολὴ δὲ αὐτῷ λευκὴ καὶ καθαρὰ καὶ στρώματα λευκὰ ἐξ ἐρίων· τὰ γὰρ λινᾶ ο ὔ π ω εἰς ἐκείνους ἀφῖκτο τοὺς τόπους.* Illa sunt Aristoxeni, haec Timaei errorem Aristoxeni redarguentis.

Post pauca: *τὰ μὲν οὖν — παραδιδόμενα εἴς τε τροφὴν καὶ τὴν τοῦ βίου* ἈΝΑ*γωγὴν τοιαῦτα ἦν.* Ridicula lectio haec est pro ΔΙΑ*γωγήν.*

In § 101. *παρήγγελλον γὰρ ἐκ φιλίας ἀληθινῆς ἐξαιρεῖν ἀγῶνά τε καὶ φιλονεικίαν μάλιστα μὲν ἐκ πάσης [εἰ δυνατὸν], εἰ δὲ μὴ ἔκ γε τῆς πατρικῆς.* Scribe *φιλονΙκίαν* et in sqq. *διαφιλονΙκεῖν*, ut res ipsa clamat. Ne Graecum quidem esse *φιλόνΕΙκος* alibi

diligenter ostendi. Deinde dele *εἰ δυνατόν*, quia hoc ipsum inest in *μάλιϛα μέν — εἰ δὲ μή*.

Idem vitium inest in loco repetito § 230, et saepe vidi etiam in aliorum scriptis ad *μάλιϛα μέν* additum a sciolis aut *εἰ δυνατόν*, aut *εἰ οἷόν τε*.

In § 101. *ἂν ἐπίϛωνται — κρατεῖν ὀργῆς ἀμφότεροι μὲν μᾶλλον δὲ ὁ νεώτερος*. In F. scriptum est *μᾶλλον μὲν ὁ νεώτερος*. Vera lectio servata est in § 231. *μᾶλλον μέντοι ὁ νεώτερος*.

Post pauca dicit: *τὰς ἐπανορθώσεις τε καὶ νουθετήσεις, ἃς δὴ* ΠΑΙ*δαρτάσεις ἐκάλουν ἐκεῖνοι*. Aristoxenus et hic et in § 231. scripserat ΠΕΔ*αρτάσεις* et alibi ΠΕΔ*αρτᾶν* (pro ΠΑΙ*δαρτᾶν*) id est *μεθαρμόζειν, μεταρρυθμίζειν* Dorice pro *μεταρτᾶν, μεταρτήσεις*.

In § 101. lacuna suppletur ex F. et ex Codice Cizensi apud Kiesslingium, sed nil erat Codice opus. Idem locus integer legitur in § 231.

In § 102. *ὅταν ἅπαξ* ΠΑΡ*εμπέσῃ τὸ ψεῦδος*. Haec vera lectio est: minus recte in § 231. scribitur *ὅταν ἐμπέσῃ*.

In § 104. *Ἀλκμαίων*. vera nominis forma est *Ἀλκμάων*, apud Dorienses et Spartanos *Ἀλκμάν*, apud Athenienses *Ἀλκμέων* et *Ἀλκμεωνίδαι*. In fragmento epistolae apud Diog. Laërt. VIII. 83. scribe: *Ἀλκμάων Πειρίθου υἱὸς Κροτωνιάτης τάδε ἔλεξε Βροντίνῳ καὶ Λέοντι καὶ Βαθύλλῳ· Περὶ τῶν ἀφανέων [περὶ τῶν θνητῶν* del.] *σαφήνειαν μὲν θεοὶ ἔχοντι*. quae vulgo mirifice perturbata sunt.

In § 104. *διὰ συμβόλων ἐπεσκ*ΟΠΟΥΝ *τὰς πρὸς ἀλλήλους διαλέξεις ἢ [καὶ] συγγραφάς*. Optime reponunt ex *Protreptico* *ἐπέσκ*ΕΠΟΝ *occultabant*. Deinde recte F. *καί* omittit.

In § 104. *εἰ μή τις τὰ σύμβολα — ἀμώκῳ ἐξηγήσει περιλάβοι γελοῖα ἂν καὶ γραώδη δόξειε τοῖς ἐντυγχάνουσιν*. Nescio quomodo *ἄμωκος* viris doctis videtur esse mendosum et *ἀμώμῳ* reponunt. Nota tamen sunt *μῶκος, μωκᾶσθαι, διαμωκᾶσθαι*,

quid igitur simplicius quam μῶκος ἄμωκος, ut μῶμος ἄμωμος? Legitur μῶκος in lepida παρῳδίᾳ apud Athenaeum pag. 187 *a*.
τοῖς δ' ὁ κόλαξ πάμπρωτος ὑφαίνειν ἤρχετο μῶκον.
Διαμωκᾶσθαι est in Aristoxeni fragmento apud Iamblichum § 234. διασύροντες καὶ διαμωκώμενοι καὶ ἀλαζόνας ἀποκαλοῦντες. Est igitur ἄμωκος ἐξήγησις *non scurrilis* interpretatio, sed seria et gravis, non eius qui rem in ludum iocumque vertit, sed eius qui sententiam verbis obscuris absconditam diligenter indagat.

In § 105. *Pythagorae symbola* (inquit) χρησμοῖς τισι τοῦ Πυθίου ἀ ν α λ ύ ε ι. Recipere debebat Kiessling. certam emendationem Kusteri ἀναλΟΓεῖ.

In § 105. Τὰς λεωφόρους [ὁδοὺς] ἐκκλίνων διὰ τῶν ἀτραπῶν βάδιζε. Περὶ Πυθαγορείων ἄνευ φωτὸς μὴ λάλει. Etiamnunc ὁδούς est eliminandum. Pro λάλει Aristoxenus λέγε dixerat. Iudaei et Christiani, qui ἐλάλησεν ὁ θεός et ἐλάλησεν ὁ κύριος cum magna reverentia dicebant et scribae his assueti suum λαλεῖν vetusto λέγειν substituebant.

In § 106 sqq. relabimur ad nugatores, quibus admirationem non movet Pythagoras (§ 108.) τὰ ἄγρια ζῷα σωφρονίζων καὶ παιδεύων διὰ λόγων. Quis sine risu scribere aut legere potest: *feras oratione et verbis ad meliorem frugem revocare?* Feras! ὦ Ζεῦ καὶ θεοί.

Recoquit idem fabellam de abstinentia fabarum § 109. ἐκέλευε — καὶ κυάμων ἀπέχεσθαι διὰ πολλὰς ἱεράς τε καὶ φυσικὰς καὶ εἰς τὴν ψυχὴν ἀνηκούσας αἰτίας. Vides causas esse tam graves quam perspicuas.

Huiuscemodi scriptores omnes spreverunt Pythagorae praeceptum: περὶ Πυθαγορείων ἄνευ φωτὸς μὴ λέγε.

In § 109. Pythagoras nonnullis permisit vesci carnibus, sed addit: καὶ τούτοις χρόνον τινὰ ὥριζε τῆς ἀποχῆς ὡρισμένον. Inserta particula legendum: καὶ τούτοις ΔΕ χρόνον τινά, quia καί significat *quoque*, idem quod ὥριζε δὲ καὶ τούτοις. Suspiciosum est admodum ὥριζε — ὡρισμένον. Quis mortalium, etiam Graeculorum, ita loquitur? Dici in ea re solet χρόνον τεταγμένον.

In sqq. *καὶ τούτων* (*cordis*, *cerebri*) *εἴργεσθαι πάντΩC τοὺς Πυθαγορικούς*. Scaliger *πάντας* coniecit, quod verissimum est.

In § 109. sub finem: *σημάντρια συμπαθειῶν οὐρανίων πρὸς ἐπίγεια*. Rectissime F. *συμπαθείας*. *Una* est enim *συμπάθεια οὐρανίων πρὸς ἐπίγεια*, cuius index est... quem putas?... *malva* (*ἡ μαλάχη*). O utinam superesset Aristoxeni liber *περὶ Πυθαγόρου καὶ τῶν γνωρίμων*.

In § 110 sqq. redit Aristoxenus, quem agnoscimus statim in verbis: (*Pythagoras*) *εἰώθει οὐ παρέργως τῇ τοιαύτῃ χρῆσθαι καθάρσει· τοῦτο γὰρ δὴ καὶ προσηγόρευε τὴν διὰ τῆς μουσικῆς ἰατρείαν* [1]). et in § 114. *τὴν λεγομένην ἐξάρτυσιν καὶ συναρμογὰν καὶ ἐπαφὰν ἐποιεῖτο*, quae ipsius Pythagorae vocabula sunt sumta methaphora a lyra quam quis *ἐξαρτύεται καὶ συναρμόττει καὶ ἐφάπτεται*, id est *κρούει*. ut in § 110. *ἐκάθιζε γὰρ ἐν μέσῳ τινὰ λύρας ἐφαπτόμενον καὶ κύκλῳ ἐκαθίζοντο* (F. *ἐκαθέζοντο* recte) *οἱ μελῳδεῖν δυνατοὶ καὶ οὕτως ἐκείνου κρούοντος συνῇδον παιῶνάς τινας*.

In § 112. *μειρακίου μεθύοντος — νύκτωρ ἐπικωμάζοντος τῇ ἐρωμένῃ παρὰ τοῦ ἀντεραςοῦ καὶ τὸν πυλῶνα ἐμπιμπράναι μέλλοντος*. In F. est *παρὰ ἀντεραςοῦ*, quod neque intelligo neque emendare possum.

Post pauca in F. scriptum est *πρὸ βραχέος μὴ δ' ἐφ' ὅσον οὖν ἀνασχόμενον μὴ δ' ἁπλῶς*. Editur *πρὸ βραχέΩC*, qui perfrequens in libris error est.

In § 113. *Ἐμπεδοκλῆς δὲ σπασαμένου τὸ ξίφος ἤδη νεανίου τινὸς ἐπὶ τὸν αὐτοῦ ξενοδόχον* (scrib. *ξενοδόΚον*) *Ἄγχιτον — μεθαρμοσάμενος εὐθὺς ἀνεκρούσατο τό·*

νηπενθές τ' ἄχολόν τε κακῶν ἐπίληθον ἁπάντων.

κατὰ τὸν ποιητὴν καὶ τόν τε ἑαυτοῦ ξενοδόχον (*-δόΚον*) *Ἄγχιτον*

---

1) Müllerus in *Fragm. Histor.* Tom. II. pag. 280. ex Crameri *Anecd. Paris.* I. pag. 172. affert: *ὅτι οἱ Πυθαγόρειοι, ὡς ἔφη Ἀριςόξενος, καθάρσει ἐχρῶντο τοῦ μὲν σώματος διὰ τῆς ἰατρικῆς, τῆς δὲ ψυχῆς διὰ τῆς μουσικῆς.*

θανάτου ἐρρύσατο καὶ τὸν νεανίαν ἀνδροφονίας. In F. lacuna sic suppletur — *μεθαρμο*CAMENOC *ὡς εἶχε τὴν λύραν καὶ πεπαντικόν τι μέλος καὶ κατασταλτικὸν μεταχειρι*CAMENOC *εὐθὺς ἀνεκρούσατο.* Vides repetitum in vicinia — CAMENOC lacunam peperisse. Repperit idem in suo Codice Kiesslingius, sed indoctus scriba pro *πεπαντικόν τι* (id est *πεπαντικόν*) sibi visus est videre *περιπαυτικόν*, quod perperam Reinesius in margine tentavit *καταπαυστικόν* reponens. Sanissimum est *πεπαντικόν*, id est *μαλακτικόν*, ut *πεπαίνειν* est *μαλάττειν* imprimis *iram*, ut apud Aristophanem *Vesp.* 645.

τὴν γὰρ ἐμὴν ὀργὴν πεπᾶναι χαλεπόν.

unde Hesychius Πεπᾶναι: *πραῦναι.*

In § 114. *ἐξανιστάμενοί τε τῆς κοῖ νωχελίας πάλιν καὶ κάρους δι' ἀλλοτρόπων ἀπήλλασσον ᾀσμάτων.* Sic F. *κοῖ νωχελίας*: inepte editur *κοινωφελείας* et *κοιτνωχελίας.* Deinde *κάρους* in *κάρου* mutarunt et *ἀπήλλασσον* in *ἀπηλλάσσοντο.* Emenda: ΤΑC ΕΚ *κοίτ*ΗC *νωχελ*ΕΙΑC *πάλιν καὶ κάρ*ΟΥC — *ἀπήλλασ*ΣΟΝ. Eundem locum supra § 65. Iamblichus (ex Aristoxeno) ita conformavit: *ἀπὸ δὲ τῆς εὐνῆς πάλιν ἀνισταμένων τοῦ νυκτερινοῦ κάρου καὶ τῆς ἐκλύσεως καὶ τῆς νωχελίας αὐτοὺς ἀπήλλασσε διά τινων ἰδιοτρόπων ᾀσμάτων.*

Aristoxenus ipse dixerat *τὰς νωχελείας καὶ κάρους ἀπήλλασσον* ut solent boni scriptores *pluralem* ponere in re quae quotidie aut saepissime fiebat.

Continuo sequitur: *ἔστι δὲ καὶ ὅτε ἄνευ λέξεως μελισμάτων ὅπου τε καὶ πάθη καὶ νοσήματά τινα ἀφυγίαζον, ὥς φασιν, ἐπᾴδοντες ὡς ἀληθῶς.* Pessime mulcatus locus est. Aliqua lux affulget ex § 64. *τὴν διὰ μουσικῆς παίδευσιν πρώτην κατεστήσατο διά τε μελῶν τινῶν καὶ ῥυθμῶν, ἀφ' ὧν* ΤΡΟΠΩΝ *τε καὶ παθῶν ἀνθρωπίνων ἰάσεις ἐγίγνοντο — σωματικῶν τε καὶ ψυχικῶν νοσημάτων — ἀφυγιασμοὶ ὑπ' αὐτοῦ ἐπενοοῦντο.* Vides eundem esse locum aliter a Iamblicho conformatum, unde haec nascitur emendatio: *ἔστι δὲ καὶ ὅτε ἄνευ λέξεως* (*διὰ*) *μελῶν τινῶν* (*καὶ ῥυθμῶν*) ΤΡΟΠΟΥC *τε καὶ πάθη καὶ νοσήματά τινα ἀφυγίαζον.*

In § 115. *οὐ χεῖρον καὶ τὸ τούτ*ΟΥ *παρακείμενον ἐφεξῆς εἰπεῖν.*

F. *τὸ τούτΩν*, unde reponendum *τὸ τούτΩΙ παρακείμενον.* Paullo post lege *ἀρξΟμεθα δὲ μικρὸν ἄνωθεν* pro *ἀρξώμεθα.*

In § 115. dicitur Pythagoras diu et multum meditatus esse *εἰ ἄρα δύναιτο τῇ ἀκοῇ βοήθειάν τινα ὀργανικὴν ἐπινοῆσαι — οἵαν ἡ μὲν ὄψις διὰ τοῦ διαβήτου καὶ διὰ τοῦ κανόνος* Ἢ *νὴ Δία* ΔΙΑ *διόπτρας ἔχει, ἡ δ' ἀφὴ διὰ τοῦ ζυγοῦ ἢ διὰ τῆς τῶν μέτρων ἐπινοίας.* Nunc quidem, ut Aristophanes dixit:

ὁ Ζεὺς γέλοιος ὀμνύμενος τοῖς εἰδόσιν.

non potuit enim ineptius *νὴ Δία* quam h. l. interponi; sed natum est ex literis vicinis ΗΔΙΑ.

In § 118. *τὴν γλῶσσαν δὲ καὶ τὴν χεῖρα καὶ τὴν ἀκοήν.* In F. pro *τὴν γλῶσσαν* est optima et verissima lectio *τυλώσας δὲ καὶ τὴν χεῖρα* id est *γυμνάσας.*

In sqq. F. exhibet: *τὴν μὲν τῶν χορδῶν κοινὴν ἀπόδ͂*, id est *ἀπόδοσιν*, sed recte *ἀπόδΕσιν* viri docti emendarunt.

In § 122. *ἐμπεσούσης μέν ποτε* [*παρὰ*] *τοῖς Κροτωνιάταις ὁρμῆς πολυτελεῖς ποιεῖσθαι τὰς ἐκφορὰς καὶ ταφάς*, delenda est importuna praepositio.

In sqq. nescio quis a Pythagora audivisse se dicit *περὶ τῶν θείων ὡς οἱ μὲν Ὀλύμπιοι ταῖς τῶν θυόντων διαθέσεσι — προσέχουσιν, οἱ δὲ χθόνιοι τοὐναντίον*, perspicuum est *περὶ τῶν* ΘΕΩΝ esse emendandum, quorum alii *Ὀλύμπιοι*, alii *χθόνιοι* sint et dicantur.

In eadem §. legitur: *οἱ μὲν Ὀλύμπιοι (θεοὶ) ταῖς τῶν θυόντων διαθέσεσι — προσέχουσιν, οἱ δὲ χθόνιοι — τοῖς* ΚΩ*μοις καὶ θρήνοις, ἔτι δὲ ταῖς συνεχέσι χοαῖς — χαίρουσιν.* Dici non potest quam sit ineptum *κώμοις.* Bonus interpres narrat: „*inferos — comessationibus — gaudere.*" quasi Dii inferi ut adolescentuli liberius viventes temulenti ex epulis *comessatum ire* solerent. In F. est *τοῖς κΟμοις*, in quo latet *τοῖς κομΜοῖς*, quae cum *τοῖς θρήνοις* aliquanto melius congruunt.

In § 123. dicitur *ὁ Ἅιδης τοὺς μὲν ἀφελῶς αὐτὸν τιμῶντας*

ἐᾶν κατὰ τὸν ἄνω κόσμον χρόνιΟΝ· ἀπὸ δὲ τῶν ἐκκεχυμένως πρὸς τὰ πένθη διακειμένων ἀεί τινα κατάγειν ἕνεκα τοῦ τυγχάνειν τιμῶν τῶν ἐπὶ ΤΗϹ μνήμΗϹ γινομένων. Certum est pro χρόνιον de Kiesslingii coniectura χρονίους reponi oportere. Scribae κόσμον χρόνιον coniungebant inepti.

In sqq. F. fert opem qui servat: τυγχάνειν ΤΩΝ τιμῶν τῶν ἐπὶ ΤΟΙϹ μνήμΑϹΙ γινομένων.

Mox in § 124. F. consentit in κxταμνηματίσαντα, ubi optime Kusterus κατὰ μνῆμά τι ϛάντα emendavit.

In § 124. τοῦ δὲ εἰπόντος „μή τι οὖν αὐτῷ πλεῖόν ἐϛι;" καταδοξάσαι. Nil prodest quod in F. est κᾶτα δοξάσαι (id est κα̊τα δοξάσαι). Res ipsa ducit ad καταδΙΚάσαι. Iudex enim aut arbiter datus non δοξάζει, sed δικάζει. Pythagoreus arbiter *damnavit* eum qui sese honestatem pro nihilo ducere ostendisset. Statim addit alium arbitrum ἑκάτερον πείσαντα τῶν ἐπιτρεψάντων τὸν μὲν ἀποτῖσαι τέσσαρα τάλαντα, τὸν δὲ λαβεῖν δύο καταγνῶναι τρία καὶ δόξαι δεδωκέναι τάλαντον ἑκατέρῳ. Nunc quidem F. recte: κᾶτα (κα̊τα) γνῶναι, quia neuter *damnatus* est.

In § 124. μετὰ δὲ ταῦτα παραλογισαμένΩΝ καὶ σύνεγγυς τὸ κοινὸν λαβόντΟϹ θατέρου. F. obtulit: σύνεγγυς τοι κοινοῦ θεμένου λαβόντος. Scribe παραλογισαμένΟΥ, quod librarius praecedentibus θεμένων et διειπομένων accommodavit, deinde καὶ σύνεγγυς τοῦ κοινῇ θεμένου λαβόντος (deleto θατέρου) καὶ φήσαντος συγκεχωρηκέναι τὸν ἕτερον. Non enim duo erant veteratores, sed alter et socium suum et mulierculam pallio emunxerat seque clam proripuerat. Unde acutissime philosophus dixit mulierculam pallium reddituram ex pacto ἂν ἀμφότεροι παρῶσιν.

In § 125. ἄλλων δέ τινων ἐν ἰσχυρᾷ μὲν φιλίᾳ πρὸς ἀλλήλους εἶναι δοκούντων, εἰς σιωπωμένην δὲ ὑποψίαν διά τινα τῶν κολακευόντων τὸν ἕτερον ἐμπεπτωκότων [ὃς εἴρηκε πρὸς αὐτὸν] ὡς τῆς γυναικὸς ὑπὸ θατέρου διεφθαρμένης. Sine mora delenda verba ὃς εἴρηκε πρὸς αὐτόν. Non intellexit interpolator coniuncta esse εἰς ὑποψίαν ὡς τῆς γυναικὸς ὑπὸ θατέρου διεφθαρμένης. Fraus perpluit, namque et *perfectum* εἴρηκε pro εἶπεν absurdum est et εἴρηκεν ὡς διεφθαρμένης pro ὅτι διέφθαρται.

Superest alterum mendum etiam gravius. Num tu putas DUOS amicos εἰς ὑποψίαν ἐμπεπτωκέναι ὡς τῆς γυναικὸς ὑπὸ θατέρου διεφθαρμένης? Perspicuum est alterum et vacasse culpa et nil mali esse suspicatum. Ergo legendum: εἰς σιωπωμένην δὲ ὑποψίαν διά τινα τῶν κολακευόντων ΘΑΤΕΡΟΥ ἐμπεπτωκότΟΣ. Nunc demum omnia recte et ordine procedunt.

In § 126. ἐν Κρότωνι θέας οὔσης καὶ γεράνων ὑπὲρ τοῦ θεάτρου Φερομένων (leg. πετομένων) εἰπόντος τινὸς τῶν καταπεπλευκότων πρὸς τὸν πλησίον καθήμενον „ὁρᾷς τοὺς μάρτυρας;" ἐπακούσας τις τῶν Πυθαγορείων ἤγαγεν αὐτοὺς ἐπὶ τὸ τῶν Χιλίων ἀρχεῖον ὑπολαβὼν "ΩΙπερ ἐλέγχοντες τοὺς παῖδας ἐξεῦρον καταπεποντικέναι τινὰς τὰς ὑπὲρ τῆς νεὼς πετομένας γεράνους μαρτυρΟΥμένους. Primum recipienda est Kiesslingii emendatio "Οπερ pro ᾧπερ, deinde pro μαρτυρουμένους reponendum μαρτυρΟμένους. Quam saepe confundantur μαρτύρομαι et μαρτυροῦμαι ostendimus in *Observatt. ad Dionys. Halic.* pag. 54. 146.

In § 126. τινὲς — νεωςὶ πρὸς Πυθαγόραν παραβάλλοντες, imo vero παραβαλόντες, ut res ipsa clamat.

In § 127. lacuna magnam verborum partem absorbsit ante: ****** καὶ ταῦτα πρὸς ἐκεῖνον εἰπεῖν καὶ τὰ περὶ Φιντίαν καὶ Δάμωνα περί τε Πλάτωνος καὶ 'Αρχύτου καὶ τὰ περὶ Κλεινίαν καὶ Πρῶρον. Quis autem haec dixit et ad quem? Nempe Dionysius Corinthi ad Aristoxenum, ut apparet ex § 234. ubi Aristoxenus scribit: Διονύσιος ἐκπεσὼν τῆς τυραννίδος ἀφικόμενος εἰς Κόρινθον ΠΟΛΛΑΚΙΣ ἡμῖν διηγεῖτο τὰ περὶ τῶν κατὰ Φιντίαν καὶ Δάμωνα. Aristoxenus diu et multum cum Dionysio Corinthi confabulatus — nam SAEPE haec sibi Dionysium narrare solitum scribit, et alia ex eo audivit et τὰ περὶ Φιντίαν καὶ Δάμωνα et τὰ περὶ Πλάτωνος καὶ 'Αρχύτου et τὰ περὶ Κλεινίαν καὶ Πρῶρον. Quis melius quam Dionysius ipse scire poterat τὰ περὶ Πλάτωνος καὶ 'Αρχύτου?

Novo argumento hanc suspicionem stabiliemus infra ex Plutarchi vita *Timoleontis* cap. XV.

In § 128. Καρχηδονίων τε πλείους ἢ πεντακισχιλίους ἄνδρας

τοὺς παρ' αὐτοῖς ϛρατευομένους εἰς νῆσον ἐρήμην ἀποϛέλλειν μελλόντων ἰδὼν ἐν τούτοις Μιλτιάδης ὁ Καρχηδόνιος Ποσσίδην Ἀργεῖον (ἀμφότεροι τῶν Πυθαγορείων ὄντες) προσελθὼν αὐτῷ — ἠξίου αὐτὸν εἰς τὴν ἰδίαν ἀποτρέχειν τὴν ταχίϛην. Arenam sine calce vides, sed duo verba exciderunt sic supplenda: (ἘΤΥΓΧΑΝΟΝ ΔΕ ἀμφότεροι τῶν Πυθαγορείων ὄντες). Habere haec certam et exploratam fidem ostendit Diodorus Siculus V. 11. qui scribit: *„quo tempore Carthaginienses cum Syracusanis bella gerebant Graeci milites conducticii, quorum opera in bello Carthaginienses utebantur,* ἑξακισχίλιοι — τὰς χεῖρας προσέφερον τοῖς ἡγεμόσιν. *Placuit ut omnes in insulam desertam deportarentur,* οἱ δὲ λιμῷ διεφθάρησαν. *Insula ab ossium acervis* Ὀϛεώδης *nomen invenit."*

In § 132. Δεινωνὼ, ἧς ἐϛὶ καὶ τὸ καλὸν καὶ περίβΛΕΠτον ῥῆμα τὸ τὴν γυναῖκα δεῖν θύειν αὐθημερὸν ἀνιϛαμένην ἀπὸ τοῦ ἑαυτῆς ἀνδρός. Potest dictum aliquod esse *praeclarum* (καλόν) sed περίβλεπτον esse non potest, quoniam περιβλέπεσθαι dicuntur ea, quae omnium oculos in se convertunt, ut in illo:

περιβλέπεσθαι τίμιον; κενὸν μὲν οὖν.

Corrigendum igitur existimo esse περιβΟΗτον, id est *crebris hominum sermonibus celebratum.* Plutarchus in *Comparat. Lysandri et Syllae* cap. III. ἐκπεφευγὼς τουτὶ τὸ περιβόητον·

οἴκοι λέοντες, ἐν Ἐφέσῳ δ' ἀλώπεκες.

vid. *Nov. Lectt.* pag. 183.

Eodem vocabulo in re eadem utitur de ipso Pythagora § 55. ἔτι δὲ τὸ περιβόητον γενόμενον ἀποφθέγξασθαι κατὰ τὴν σύνοδον ὡς ἀπὸ μὲν τοῦ συνοικοῦντος ἀνδρὸς ὅσιόν ἐϛιν αὐθημερὸν προσιέναι τοῖς ἱεροῖς, ἀπὸ δὲ τοῦ μὴ προσήκοντος οὐδέποτε, quae adscripsi ut appareret idem dictum in § 132. mendosum esse et parte mutilatum. Vitiosum est ΔΕΙΝ θύειν, quia non *necesse* sed *fas erat.* Itaque scribe ὅσιον εἶναι θύειν, et supple quod deest, (ἀπὸ δὲ τοῦ ἀλλοτρίου οὐδέποτε).

Est hercle illud dictum περιβόητον. Stobaeus (*Anthol.* 74. 53.) Θεανὼ ἐρωτηθεῖσα ποϛαία γυνὴ ἀπ' ἀνδρὸς καθαρεύει „ἀπὸ μὲν τοῦ ἰδίου, εἶπε, παραχρῆμα, ἀπὸ δὲ τοῦ ἀλλοτρίου οὐδέποτε", quae totidem verbis leguntur apud Diogenem Laërtium VIII. 43.

In § 133. ἀφικομένων εἰς τὴν πόλιν τὴν Κροτωνιατῶν ἐκ τῆς

Συβάριδος πρεσβευτῶν ἐπὶ τὴν ἐξαίτησιν τῶν Φυγάδων. Articulus excidisse videtur: -- Κροτωνιατῶν ΤΩΝ ἐκ τῆς Συβάριδος πρεσβευτῶν.

De eadem re multis scribit in § 177. sed misere corruptus et lacunosus locus est: ἔτι μὲν τῶν ἐν τῇ πόλει διαπορούντων ὅπως χρήσωνται (recte F. χρήσονται) τοῖς πράγμασιν εἰπεῖν (*Pythagoram*) πρὸς τοὺς ἑταίρους ὡς οὐκ ἂν· βούλοιτο μεγάλα πρὸς αὐτὸν διαφωνῆσαι τοὺς Κροτωνιάτας καὶ δοκιμάζοντος αὐτοῦ μηδ' ἱερεῖα τοῖς βωμοῖς προσάγειν ἐκείνους καὶ τοὺς ἱκέτας ἀπὸ τῶν βωμῶν ἀποσπᾶν. Inde a verbis μεγάλα πρὸς αὐτὸν διαφωνῆσαι omnia haec sunt ἀδιανόητα citra spem emendationis.

Comparandus est locus Diodori Siculi XII. 9. ὁ Τῆλυς (*Sybaritarum tyrannus*) ἐξέπεμψε πρεσβευτὰς πρὸς τοὺς Κροτωνιάτας οἷς ἦν προστεταγμένον (κελεύειν αὐτούς add.) ἢ τοὺς Φυγάδας ἐκδοῦναι ἢ πόλεμον προσδέχεσθαι. et post pauca: τὸ μὲν πρῶτον ἔρρεπε ταῖς γνώμαις τὸ πλῆθος πρὸς τὴν ἀπόδοσιν τῶν ἱκετῶν —, μετὰ δὲ ταῦτα Πυθαγόρου τοῦ Φιλοσόφου συμβουλεύσαντος σώζειν τοὺς ἱκέτας μετέπεσον ταῖς γνώμαις. Cum his igitur rebus coniuncta sunt quae § 133 et 177 de Pythagora narrantur.

In § 133 quum Sybaritarum legatus, quem Pythagorae sodales quosdam Sybari interfecisse constabat, ipsius consuetudine uti vellet, Pythagoras dixisse fertur ὡς οὐ θεμιστεύοι τοῖς 'ΑΝΘΡΩΠΟΙΣ. Manifesto corruptum est ἀνθρώποις. Itaque Kusterus ἀνθρωποκτόνοις vel ἀνδροκτόνοις coniiciebat, sed nemo *homicidas* sic appellat, sed ἀνδροφόνους. Videtur in 'ΑΝΟΙΣ aliud quid latere; nempe τοῖς 'ΑΝΟΣΙΟΙΣ. Quia θεμιστεύειν proprie et constanter de Apolline dicitur vaticinia edente, ex eo Pythagoram dicit § 133. παρά τισιν 'Απόλλωνα νομισθῆναι. Non serio haec nonnulli existimabant, sed invidioso nomine Apollinem eum inimici vocabant, ut est in § 177. οὐ θεμιστεύειν ἔφησεν· ὅθεν ᾐτιῶντο αὐτὸν 'Απόλλωνα φάσκειν εἶναι. Unde intelligitur veram lectionem hanc esse: ὅθεν δὴ παρά τισιν 'Απόλλωνα 'ΟΝΟΜΑσθῆναι αὐτόν. Passim ὀνομάζειν et νομίζειν inter se confundi res est notissima.

Θεμιστεύειν de oraculis Apollinis legitur in Aeliani V. H. III. 43.

οὔ σε θεμιστεύω, Μουσῶν θεράποντα κατέκτας.

et cap. 44.

οὔ σε θεμιστεύω· περικαλλέος ἔξιθι νηοῦ.

In § 134. ἀλλὰ κατ' ἰδίαν ἀπτόμενοι. In F. legitur: ἀλλὰ καὶ κατ' ἰδίαν ἀπΟΤΕμόμενοι, in quibus καί vitiose abundat sed ἀποτεμόμενοι verum esse videtur. Sequitur narratio stolidi et superstitiosi scriptoris, qui absurdissima quaeque nobis serio pro verissimis narrat, veluti ὅτι ποταμὸς γεγωνόν τι καὶ τρανὸν ἀπεφθέγξατο πάντων ἀκουόντων „Χαῖρε, Πυθαγόρα." et uno eodemque die ἔν τε Μεταποντίῳ τῆς Ἰταλίας καὶ ἐν Ταυρομενίῳ τῆς Σικελίας — διειλέχθαι κοινῇ τοῖς ἑκατέρωθεν (recte F. ἑκατέρωθι) ἑταίροις. Nihil horum futilissimo homini incredibile videtur et serio narrat, ut Abaris ὁ αἰθροβάτης Apollinis sagitta vectus incedebat per aërem (ἀεροβατῶν τρόπον τινά) sic Pythagoram quoque suspicari nonnullos per aërem vectum uno et eodem die Metaponti et Tauromenii esse visum, quo quid stultius esse potest?

In § 135. ἐπέδειξεν Ἀβάρει — εἰκάσαντι αὐτὸν Ἀπόλλω εἶναι. F. ἀβάριδι et ἀπόλλ̃ id est Ἀπόλλωνα.

Post pauca: καὶ ἀνέμων βιαίων — κατευνήσεις. F. κατεύνησις, sed κατευνήσεις unice verum est, ut in eadem sententia: προρρήσεις σεισμῶν, λοιμῶν ἀποτροπαί, κυμάτων ἀπευδιασμοί, quia haec omnia *saepius* facta esse perhibentur.

In § 136. Ἀλεξάνεμος τὸ ἐπώνυμον Ἐμπεδοκλέους. F. ἀλεξανέμΑC quod unice verum esse Schaeferus docet afferens Valckenar. ad *Phoenissas* 120.

Post pauca τοῖς ἑκατέρωθεν ἑταίροις ὡμίλησε. Recte F. ἑκατέρωθι. et καὶ ἐν Ταυρομενίῳ.

In § 137. hae sunt Codicis F. lectiones: περὶ ΤΟ πράττειν ἢ μὴ πράττειν — ἐςόχασθαι (sic) — ταῦ ἐςὶ τῆς φιλοσοφίας (id est ταύτης) — ποιοῦσιν ἄνθρωποι — τοῦ πάντων ἄρχοντος καὶ βασιλεύοντος — ποιεῖν καὶ τοὺς ἀνθρώπους — δεῖν δὲ ὁμολογιῶν παρὰ τοῦ κυρίου τἀγαθόν ἐςι.

In § 138. legitur in F. ἑρμηνεία τῆς περὶ τῶν θεῶν διανοίας ἐςί. et post pauca: διὰ τὸ οἴεσθαί ΤΙ εἶναι αὐτοὺς τὰ τοιαῦτα

καὶ μὴ νομίζειν ἀλαζονείαν. Paullo ante in F. scriptum est: *τὴν αὐτῶν πραγματείαν ἀξίάν τω δόξειεν εἶναι.* misere corrupta haec sunt.

Non minus male mulcata sunt sqq. *καὶ τοῦτό γε πάντες οἱ Πυθαγόρειοι ὅμως ἔχουσι πιϛευτικῶς,* ubi Kusterus Homericum *ὁμῶς* male substituit, sed merae sunt tenebrae. Etiam in vicinia complura sunt quae et interpretationem et emendationem omnem respuunt, in quibus nolo verba perdere et dicam de iis tantum ubi aliquid veri dispicere potui.

In § 139. in F. legitur: *Φιλολάου καὶ τὸν οὐθὲν ἀπιϛῆσαι ἀλλ' ἔρεσθαι* (*sic*) *τίνα ἁρμονίαν. ἦσαν δὲ οὗτοι ἀμφότεροι πυθαγόρειοι καὶ μαθῇ εὔρυτος Φιλολάου. Φασὶ δὲ καὶ τῷ πυθαγόρᾳ κτέ.*

Sequitur: — *καὶ ἐπέρεσθαι* (leg. *ἐπερέσθαι*) *τίνος τοῦτο* [*τὸ*] *σημεῖον*; apparet *τὸ* mendose esse repetitum. Eodem sensu in proximis: *ὥσπερ οὐδὲ τὸ ἐμοὶ νῦν σε διαλέγεσθαι σημαίνει οὐδέν* (*nihil portendit*), *οὕτως οὐδὲ ἐκεῖνο*, imo vero *οὕτως οὐδὲ* ΤΟ *ἐκεί*νΩΙ.

Comparandus locus in § 148. *Πυθαγόρας ἐρωτηθεὶς ὑπό τινος τί σημαίνει τὸ ἰδεῖν* (*τὸν* add.) *ἑαυτοῦ πατέρα πάλαι τεθνηκότα καθ' ὕπνους αὐτῷ προσδιαλεγόμενον; οὐδέν, ἔφη. οὐδὲ γὰρ ὅτι μοι ἄρτι λαλεῖς σημαίνει τι,* ubi pro absurdo *ἄρτι λαλεῖς* emendandum arbitror: *ὅτι μοι* ΔΙΑΛЄΓЄΙ.

In § 140. F. *ἦν ὁ πρῶτος εἰπὼν — τίς ἡ πυθαγόρας — εἶναι ἀπόλλ.*

Annotavit ad h. l. Meinersius: „*a paragrapho* 140—148. *incipit novum fragmentum.*" cuius „*auctorem et aetate et credulitate Diogeni esse parem*" rectissime iudicat. Omnia quae scribit perinde inepta et puerilia sunt.

In § 140. *ὅτι ἐν τῷ αἰῶνι ἐξανιϛάμενος τὸν μηρὸν παρέφηνε χρυσοῦν.* Aelianus V. H. II. 26. *τῷ ἀγῶνι ἐξανιϛάμενος ἔνθα καὶ τῶν μηρῶν παρέφηνε τὸν ἕτερον χρυσοῦν.* et IV. 17. *καὶ ἐν Ὀλυμπίᾳ δὲ παρέφηνε χρυσοῦν τὸν ἕτερον τῶν μηρῶν.* Manifestum est haec ex eodem fonte manasse. Quod autem Aelianus priore loco

harum ineptiarum auctorem Aristotelem esse affirmat ipso dignum est.

Quod addit Aelianus IV. 17. καὶ Μυλλίαν δὲ τὸν Κροτωνιάτην ὑπέμνησεν ὅτι Μίδας ὁ Γορδίου ἐστὶν ὁ Φρύξ, ex eodem teste descripsit Iamblichus § 143. καὶ Μυλλίαν τὸν Κροτωνιάτην ἀνέμνησεν ὅτι ἦν (lepidius multo Aelianus ἐστίν) Μίδας ὁ Γορδίου. Audi autem quae sequuntur: καὶ ᾤχετο ὁ Μυλλίας εἰς τὴν ἤπειρον (id est *in Asiam*) ποιήσων ὅσα ἐπὶ τῷ τάφῳ ἐκέλευσεν.

Paucissimis contigit ut suas ipsorum manes ad sepulcrum suum suis inferiis placare possent. Suspicor istiusmodi testes, si non et ipsi olim Midae fuerint, saltem Midae auriculas habuisse.

Ex Aeliano igitur Kusterus ἀΓῶνι pro αἰῶνι restituit.

Deinde F. καὶ τὴν οἰστὸν ἀφείλετο ἢ ἐκυβερνᾶτο, manifesto errore.

In § 141. λέγεται δὲ καὶ (Abaris) [ἐν] Λακεδαιμονίοις θῦσαι τὰ κωλυτήρια καὶ διὰ τοῦτο οὐδένα πώποτε ὕστερον ἐν Λακεδαίμονι λοιμὸν γενέσθαι. F. διὰ τοῦτο οὐδεπώποτε ὕστερον. Lege οὐδέποτε ὕστερον. Pugnant inter se οὐδεπώποτε et ὕστερον. Praeterea ἐν delendum. Dici poterat ἐν Λακεδαίμονι, sed legitur idem in vicinia, itaque Λακεδαιμονίοις θῦσαι dixit.

Post pauca F. ὃν εἶχεν οἰστὸν χρυσοῦν οὐ ἄνευ.

In § 142. νεκρὸς τοίνυν ἂν ἡμῖν ἔφη. Legendum: νεκρὸς τοίνυν ἂν ΕΙΗ ὑμῖν, ἔφη.

Est in vicinia § 142. error Criticorum tam iocularis ut sine risu de eo scribere non possim: — ἐγένετο ἐν ΚαυΛωνίᾳ (sic F.) ἡ λευκὴ ἄρκτος. καὶ πρὸς τὸν μέλλοντα ἐξαγγέλλειν αὐτῷ τὸν ΤΟΥΤΟΥ θάνατον προεῖπεν αὐτός. Mendosum hoc est, nemo negat. Quid Kusterus? „ταύτης *scribendum est si ad praecedens* ἄρκτος *refertur.*" Lepide Interpres: „*fuit — ursa alba: cuius quum mortem quidam illi annunciaturus esset ipse eam praedixit.*" Tanta habetur ursae albae ratio ac si et ipsa de sodalitio fuisset: sed scrupulus in eo est quo pacto Pythagoras bestiae iam mortuae mortem *praedicere* potuerit Scaliger verum et vidit et non vidit. Kiessling: „*Pro* τούτου *Scaliger* κούρου." Dicam quid rei sit Pater ad Pythagoram venit *filii sui* mortem ei nun-

ciaturus, sed Pythagoras, ut qui omnia divinitus sciebat, ipse *dixit prior*. Scaliger sensit hanc esse sententiam verborum, sed quod de *κούρου* cogitabat graviter erravit. Quis mortalium filium suum *κοῦρον* appellat? Poëtis dicere licet:

Τήλαυγες, κλυτὲ κοῦρε Θεανοῦς Πυθαγόρεω τε,

sed ineptus sit necesse est qui sic in vita loquatur. Scin' quid Iamblichus scripserit? nempe ΤΟΥΥ̅Ο̅Υ, id est *τοῦ υἱοῦ*, namque omnes qui Codices Graecos triverunt probe sciunt Υ̅C̅, Υ̅Ο̅Υ̅ pro *υἱός* et *υἱοῦ* scribi et Υ̅Ν̅ pro *υἱόν*, ut Θ̅C̅, Θ̅Ο̅Υ̅, Θ̅Ν̅ pro *θεός*, *θεοῦ*, *θεόν*. Iam quis mirabitur ΤΟΥΥ̅Ο̅Υ in *τούτου* mutatum?

In § 143 *λέγεται δὲ καὶ*. F. λ' (id est *λέγουσι*) *δὲ καί*. Post pauca: *ἀδυνάτου ὄντος περὶ ἄνθρωπον ἕνα ταῦτα συμβῆναι*. Non quaeritur utrum haec in *unum* hominem cadant an in plures. Legerim *περὶ ἄνθρωπόν τινα*.

In § 144. tanta fuisse dicitur apud Pythagoreos iurisiurandi sanctitas ut unus eorum lege coactus iurare *καίτοι εὐορκεῖν μέλλων ὅμως ὑπὲρ τοῦ διαφυλάξ*ΑΣΘΑΙ *τὸ δόγμα ὑπέμεινεν ἀντὶ τοῦ ὀμόσαι τρία μᾶλλον τάλαντα καταθέσθαι, ὅσουπερ ἐτετίμητο τὸ τοιοῦτον τῷ δι*ΔΑCΚΟ*μένῳ*. Bis F. verum servavit *διαφυλάξ*ΑΙ *τὸ δόγμα* et *τῷ* ΔΙΚΑCΑ*μένῳ*.

In § 145. *καί τις ἤδη ἐπιβάντι τοῦ πλοίου εἶπεν ὅσα βούλει παρὰ τῶν θεῶν ὦ θυμαρίδα καὶ ὃς εὐφημεῖν — ὅσα μοι παρὰ τῶν θεῶν γένηται*. Sic in F. diserte scriptum est. Περί et *παρά* scribuntur compendio fere eodem et oculis discerni non possunt, sed scriba Codicis F. addit (:) ubi *παρά*, et (··) ubi *περί* legendum. Addidit Editor aliquis *γένοιτό σοι*, quod Codex omittit. Deinde cum Casaubono legendum: *καὶ ὃς „εὐφήμ*ΕΙ" *ἔφη*. In fine scribe *ὅσ'* ΑΝ *μοι παρὰ τῶν θεῶν γένηται*. Unde intelligitur optime nescio quem *γένοιτό σοι* addidisse.

In § 145. in fine: *παράδειγμα ἐναργὲς ἔκειτο περὶ ὀρφεῖ*. Sic F. lege *ἔκειτο παρ' Ὀρφεῖ*. Editores aequis auribus legunt *παρὰ Ὀρφέως* et *παρὰ Ὀρφεῖ*, et similia passim.

In § 146. ἐκ τῶν ὑπομνημάτων τῶν Δαμοῖ τῇ θυγατρὶ ἀπολειφθέντων ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Πυθαγόρου ἀδελφὴ (F. ἀδελφῇ) δὲ Τηλαύγους, ἅπερ μετὰ θάνατον ἱσοροῦσι δοθῆναι Βιτάλῃ (τε addit F.) τῇ Δαμοῦς θυγατρὶ καὶ Τηλαύγει. Perspicuum est ἀδελφῇ δὲ Τηλαύγους post τῇ θυγατρί esse transponenda.

In § 146. Codicis F. lectiones hae sunt: πυθαγόρα τῶ μνησᾶρ id est μνησάρχω) τὸν ἐξέμαθον ὀργιασθεὶς — ἀγλαοφάμω τελεύτ̄ μεταδόντος — ὑπὸ τᾶς ματρὸς πινυσθεὶς — διαμονᾶς ῥίζαν. et in § 147. ὅτι τὴν ἀριθμῷ ὡρισμένην οὐσίαν.

Pro τελεύτα legendum 'Αγλαοφάμω ΤΕΛΕϹΤΑ (τελεςᾶ) μεταδόντος.

In § 147. τὸ λεγόμενον π ᾶ ν ἀ λ η θ ὲ ς ἀπετέλεσεν αὐτῷ δι' ἀριθμητικῆς ἐπιςήμης συντεταγμένῳ. In πᾶν ἀληθές apparet latere nomen, quo appellabatur divinandi instrumentum a Pythagora ex numerorum scientia constructum. Suspicor olim fuisse: τὸ λεγόμενον ΠΑΝΑΛΗΘΕϹ — συντεταγμένΟΝ. Non poterat nomen magnificentius invenire.

In § 147. δεῖ γὰρ καὶ ἔργον τι παρασχέσθαι εἰς πίςιν τοῦ ΔΕ ΤΟΥ ΛΕγομένου. Legendum εἰς πίςιν τοῦ λεγομένου. Vulgata ex dittographia nata est.

In § 148. F. καὶ ἡ περὶ θεῶν πίςις. et in § 149. εἶναι δὲ τὰ τοιαῦτα λινά.

In § 149. καὶ περὶ τὸ δεῖπνον σπονδὰς ἐποιεῖτο τοῖς θεοῖς. Legendum de more ΠΑΡΑ τὸ δεῖπνον.

In § 150. editur πόπανα κηρία καὶ τἄλλα θυμιάματα. In F. scriptum est πόπανα κηρία σμύρναν τὰ ἄλλα θυμιάματα.

In sqq. F. habet προςέτακτΟ σπανίως ἔμψυχα θύειν ἢΠΟΥ ἀλεκτρυόνα. Scribendum videtur προσΕτέτακτο.

In § 151. παρὰ Χαλκιδέων. F. παρὰ χαλδαίων. et mox καὶ ἀεί τι παρὰ τοῖς κοινοῖς καὶ παρὰ τοὺς κελτοὺς δέ.

In § 152. *ὑπὸ τῶν μετεχόντων ἑτοίμως πρὸς τὴν τῶν ἀγαθῶν διδασκαλίαν.* Mendosum est *μετεχόντων*, sed nihilo melius est quod reponunt MEN *ἐχόντων*. Aliud latet.

In § 152. *λέγειν δὲ αὐτὸν* ΠΕΡΙ*σπένδειν τοὺς ἀνθρώπους.* Feliciter emendant ΤΡΙC *σπένδειν*, nam de *numero ternario* agitur et statim addit: *καὶ μαντεύεσθαι τὸν Ἀπόλλωνα ἐκ τοῦ τρίποδος διὰ τὸ* [*καὶ*] *τὴν τριάδα πρῶτον φῦναι τὸν ἀριθμόν*, ubi deleto *καί* scribe *τῶν ἀριθμῶν.*

In § 155. *κυπαρισσίνην δὲ μὴ δεῖν κατασκευάζεσθαι σ*Ω*ρόν* tralaticio errore pro *σ*Ο*ρόν.*

In sqq. F. *διοσκόρων* et *διοσκόρους* et *ὑμνοῦντ*AC *τὸν ἀρχηγόν.*

In § 156. pro *δεῖν ἔφη* F. *δεῖν φησί.*

Post pauca: *τὸ μὲν δεξιὸν ἀρχὴν τοῦ περιττοῦ — τιθέμενος, τὸ δὲ ἀριστερὸν τοῦ ἀρτίου — σύμβολον τιθέμενος.* Non potest *τιθέμενος* tam inconcinne iterari. Pro secundo legerim *ποιούμενος.*

In fine §. F. recte *παύομαι λέγων* pro *πέπαυμαι.*

In § 157. *περὶ πάντων ἔχοντα τῆς ἀληθείας.* Bene F. *τὴν ἀλῆ* (*ἀλήθειαν*). et *στρογγύλα παρὰ τὰ ἄλλα πάντα* pro *περὶ τὰ ἄλλα*, et *προσπνέοντ*A et *μετ' ἐπιστήμης* ΔE *δαιμονίας.* vulgo *προσπνέοντος* et *δέ* omissum est.

In § 157. laudatur Commentariorum (*τῶν ὑπομνημάτων*), quibus Pythagorei utebantur, stilus et oratio. Dicuntur esse *περισσὰ ἐξαιρέτως ἅμα καὶ ἀνελλιπῆ τῇ φράσει.* Periit una tantum literula, sed magni momenti, nam scripserat *Ἀπέρισσα*, ut *ἀνελλιπῆ*. Nihil *redundabat* et nihil erat omissum.

Quicumque haec scripsit in celebranda horum commentariorum praestantia ita modum excessit ut risum moveat, veluti § 158. *ὅλως οὐδέν ἐστιν εἰς γνῶσιν ἐληλυθὸς περὶ ὁτουοῦν παρ' ἀνθρώποις, ὃ μὴ ἐν τοῖς συγγράμμασι τούτοις διηκρίβωται.* Agnoscimus fanaticum.

In § 158. F. *ὅτι πυθαγόρας πάσης σοφίας ἔμπειρος ἦν.* Vulgo *πυθαγόρας* omittitur. et *ἀνάγκην ἔχουσι* pro *ἀνέχουσι.*

In § 159. *συναυξήσαντα τὰς ἐπιςήμας προσάγειν.* Recte Kiessling. ΠΡΟ*άγειν.*

In § 159. *οὐδὲ ὅρῳ ὑποπεσεῖν εὐπεριγράΦ*ΩC *δυνάμενα.* Emenda *εὐπεριγράΦ*ΩΙ, non enim *τὸ ὑποπεσεῖν* dicitur fieri *εὐπεριγράΦως*, quod absurdum est, sed *definitio* ipsa *εὐπερίγραΦος* appellatur.

In § 160. *καὶ τῇ ὄντ*ΩC *προσηγορίᾳ ἀεὶ συνυπάρχοντα.* Optime F. *τῇ ὄντ*Α *προσηγορίᾳ.*

Post pauca de iisdem: *τά τε νοητὰ καὶ ἀσώματα, ὧν* ΤΑ ”ΟΝΤΑ *ἡ κλῆσις.*

In fragmento Archytae, quod sequitur, pro *τοιγάρ* lege Dorice: *τ ο ὶ γ ὰ ρ περὶ τῶν καθόλω καλῶς διαγνόντες.*

In fine § F. *ἤδη καὶ τ ὰ πολυειδῆ θεωρεῖται.* et in § 161. *ὁ πύθιός τε καὶ αὐτὴ ἡ Φύσις.* et in § 162. ’ЄΝ*αποθησαυρίζων.*

Solebat Pythagoras (inquit. § 161.) *διὰ κομιδῇ βραχυτάτων Φωνῶν μυρίαν καὶ πολυσχιδῆ ἔμΦασιν συμβολικῷ τρόπῳ τοῖς γνωρίμοις ἀποΦοιβάζειν.* Addit exempla § 162.

ἀρχὴ δέ τοι ἥμισυ παντός.

et:

ἀριθμῷ δέ τε πάντ’ ἐπέοικεν.

deinde in Codice Fl. sic scriptum est: *ὃ δὴ πυκνότατα πρὸς ἅπαντας ἐπεΦθέγγετο ἢ πάλιν ἐπϊ Φιλότης ἰσότης Φιλότης ἢ ἐν τῷ κόσμῳ ὀνόματι ηνηνιδία* (sic) *ἐν τῷ ΦιλοσοΦία ἢ καὶ ἐν τῷ εςωηκαιετον ἢ τὸ διαβοώμενον ἐν τῷ τετρακτύς.* unde locus sic concinnandus esse videtur: *ἢ πάλιν ἐπὶ Φιλότη*ΤΟC *ἰσότης Φιλότης ἢ ἐν τῷ* ΚΟCΜΟC (Kuster.) *ὀνόματι ἢ* ΝΗ Δ*ία* (Kuster.) *ἐν τῷ* ΦΙΛΟCΟΦΙΑ *ἢ καὶ ἐν τῷ* ’ЄCΤΩ *καὶ* ’ΑЄΙЄCΤΩ. Obrechtus apud Kusterum *εὐεςὼ καὶ ἀειεςώ* reponebat, sed *ἐςώ* Pythagoreum vocabulum est, *εὐεςώ* Democriteum. Archytas in Stobaei *Eclog.* I. 35. pag. 279. Gaisf. *ὥςε τρεῖς ἀρχὰς ἦμεν ἤδη τόν τε θεὸν καὶ τὰν ἐ ς ὼ τῶν πραγμάτων καὶ τὰν μορΦώ.* Nihil interest apud reliquos Pythagoreos et Archytan inter *ἐςώ* et *οὐσία* (*ὡσία*), quemadmodum *μορΦώ* et *μορΦά* promiscue usurpantur.

Pythagorae *ἀπόφθεγμα* de amicitia *ἰσότης φιλότης* Timaeus in Historiis commemoraverat: *εἶπε πρῶτος, ὥς φησι Τίμαιος, κοινὰ τὰ φίλων εἶναι καὶ φιλίαν ἰσότητα.* (Diog. Laërt. VIII. 10.) cf. Zenobium IV. 79. in Κοινὰ *τὰ φίλων.* Cicero *de Legibus* I. 12. *unde illa Pythagorea vox τὰ τῶν φίλων κοινὰ* et *φιλίαν ἰσότητα.* Sumsit haec a Timaeo, quem lubenter lectitabat.

In § 162. *ἁμετέρῃ γενεῇ.* Ridicula forma est *ἁμετέρῃ*, cuius prima syllaba Dorica est, ultima Ionica. Scrib. *ἁμετέρ*AI *γενε*AI et in sq. versu *ἀϵνάου* pro *ἀεννάου.*

In § 163. F. *οὐχ ἥκιστα φασὶ τοὺς πυθαγορείους* pro *φασιν αὐτοὺς τοὺς Πυθαγορείους.*

In sqq. ubi scribit Pythagoreos multum operae in arte medica posuisse scribit: *πειρᾶσθαι πρῶτον μὲν καταμανθάνειν σημεῖ*A *Συμμετρίας πόνων τε καὶ σιτίων καὶ ἀναπαύσεως.* Res ipsa clamat duplicata vocali corrigi oportere *σημεῖ*A *'Ασυμμετρίας.* Hinc enim morbi nascebantur, si quis non servasset modum.

Idem locus repetitus legitur in § 144. *τῆς δὲ ἰατρικῆς μάλιστά φασιν αὐτοὺς ἀποδέχεσθαι τὸ διαιτητικὸν εἶδος* usque ad *χρῆσθαι δὲ καὶ ταῖς ἐπῳδαῖς πρὸς ἔνια τῶν ἀρρωστημάτων.* Legitur ibi etiam mendosius *καταμανθάνειν σημεῖα* ΚΑΙ *Συμμετρίας* ΠΟΤΩΝ *τε καὶ σιτίων καὶ ἀναπαύσεως.* In hoc genere praeceptorum *πόνοι* et *πότοι* confundi solent. Diogenes Laërt. VIII. 9. *πλησμονὴν πᾶσαν ἀποδοκιμάζει* (*Pythagoras*) *λέγων μὴ παραβαίνειν μήτε τῶν πό*N*ων μήτε τῶν σιτίων μηδένα τὴν συμμετρίαν.* Sed in *Aureo carmine* vs. 32.

οὐδ' ὑγιείας τῆς περὶ σῶμ' ἀμέλειαν ἔχειν χρή,
*ἀλλὰ πο*Τ*οῦ τε μέτρον καὶ σίτου γυμνασίων τε*
ποιεῖσθαι.

ubi *πόνοι* appellantur *γυμνάσια.* Notus est Hippocrates aphorismus: *πόνοι, σιτία, ποτά, ὕπνοι, ἀφροδίσια, πάντα μέτρια.* Si quis excessit modum, adest medicus *τὰ τῆς 'Ασυμμετρίας σημεῖα καταμανθάνων.*

Praeterea dicit Pythagoreos medicos *περὶ αὐτῆς κατασκευῆς τῶν προσφερομένων σχεδὸν πρώτους ἐπιχειρῆσαί* Τϵ [*καὶ*] *πραγματεύεσθαι καὶ διορίζειν.* Emenda deleto *καί*: *ἐπιχειρῆσαι* TI.

Deinde *χρή* expungendum in verbis *ἅψασθαι δὲ [χρὴ] καὶ καταπλασμάτων* cf. § 243. Annotatum erat in margine *χρ̊* id est *χρήσιμον*.

In § 164. *ἐχρῶντο δὲ καὶ Ὁμήρου καὶ Ἡσιόδου λέξεσι διειλεγμέναις* (sic F.) *πρὸς ἐπανόρθωσιν ψυχῶν*. Legendum *ἐξειλεγμέναις* ut recte legitur § 111. Notum est *δι* et *ἐξ* confundi solere, et loci *selecti ἐκλέγονται*, non *διαλέγονται*.

In sqq. dicuntur *μέχρι τούτου συσκευάζεσθαι τάς τε μαθήσεις καὶ τὰς ἀκροάσεις μέχρις ὅτου δύναται παραδέχεσθαι τὸ μανθάνον καὶ διαμνημονεῦον*. F. *μέχρΙ ὅτου*. Ultima Interpres non cepit: *τὸ μανθάνον καὶ διαμνημονεῦον* significat *οἱ μανθάνοντες καὶ οἱ διαμνημονεύοντες*. similiterque quod sequitur: *ὅτι ἐκεῖνό ἐστιν ὃ δεῖ γιγνώσκειν καὶ ἐν τῷ γνώμην Φυλάσσειν*. Corrige *καὶ ἐν τῇ μνήμῃ Φυλάσσειν*. *Ἐκεῖνο* enim est *οἱ μαθηταὶ καὶ οἱ ἀκροαταί* (*τὸ μανθάνον*).

In § 165. Pythagoreus memoriam sedulo exercens *ἐπειρᾶτο ἀναλαμβάνειν τῇ διανοίᾳ τί πρῶτον εἶπεν — ἢ τί δεύτερον ἢ τί τρίτον*. Natura rei postulat ΚΑΙ *τί δεύτερον* ΚΑΙ *τί τρίτον*. Similiter et in proximis semel et iterum peccatum est.

In § 165. *τὰ κατὰ τρίτην ἡμέραν συμβάντα*. Rectissime F. *καὶ τὰ τρίτην ἡμέραν*. *Nudius tertius* Graeci dicebant noto usu *τρίτην ἡμέραν*.

In § 166. recte F. *τὴν μνήμην γυμνάζειν* pro *τῇ μνήμῃ*.
In fine § F. *ἐΦ' ὅσον ἕκαστΟC οἷός τε* ῏ΗΝ *μετέχειν αὖ*. Recte.

In § 168. *τοῦτο τοίνυν ἄριστα ἀνδρῶν κατεσκεύασεν*. Graeci in tali re dicebant *ἄριστ' ἀνθρώπων*, non *ἀνδρῶν*. Frequens est haec loquendi forma apud Platonem et alios. *Ἀνδρῶν* cum adiectivis componitur *ἀνδρῶν βέλτιστος*, *ἀνδρῶν λῷστος*, *ἀνδρῶν ἄριστος* et sim. Demosthenes in *Midiana* pag. 520. 9 *εἰ μὴ Τηλεφάνης ὁ αὐλητὴς ἀνδρῶν βέλτιστος περὶ ἐμὲ τότε ἐγένετο — ἀδίδακτος ἂν εἰσῆλθεν ὁ χορός*. Comice Antiphanes apud Athen. pag. 388 *e*.

ἀνδρῶν δ' ἄριςον κωβιὸν πηδῶντ' ἔτι
πρὸς Πυθιονίκην τὴν καλὴν πέμψαι με δεῖ.

Μάλις' ἀνθρώπων, ἥκις' ἀνθρώπων, ἄρις' ἀνθρώπων et sim. passim reperias. Plato *de Legg.* pag. 629 *b.* ὃς δὴ μάλις' ἀνθρώπων περὶ ταῦτα ἐσπούδακεν. ubi plura congessit Stallbaum qui fallitur addens *„similiter superlativus* cum ἀνδρῶν *componitur."* *Adverbia* cum ἀνθρώπων componuntur, *adiectiva* cum ἀνδρῶν, veluti ὦ φίλτατ' ἀνδρῶν, ταλάντατ' ἀνδρῶν, ὦ μιαρώτατε ἀνδρῶν ἁπάντων, neque haec inter sese confundi solent.

In § 168 εἰ μὲν ἠρέσκετο τῇ κοινωνίᾳ ἐχρῆτο τοῖς κοινοῖς. Supplendum: εἰ μὲν ἠρέσκετό TIC.

Post pauca: ταύτην τοίνυν πόρρωθεν [τὴν οἰκείωσιν] ἐνθεῖναι βουλόμενος τοῖς ἀνθρώποις. Delendum esse τὴν οἰκείωσιν vel absurda sedes satis arguit. Ad ταύτην τοίνυν ex praecedentibus cogitatione addendum τὴν δικαιοσύνην, qua de agitur.

Pythagoras filiam ita instituisse narratur § 170. ὥςε παρθένον μὲν οὖσαν ἡγεῖσθαι τῶν χορῶν, γυναῖκα δὲ γενομένην πρώτην προσιέναι τοῖς βωμοῖς· τοὺς δὲ Μεταποντίνους — τὴν μὲν οἰκίαν αὐτοῦ Δήμητρος ἱερὸν τελέσαι, τὸν δὲ ςενωπὸν Μουσεῖον. Timaeus apud Porphyrium pag. 8. Τίμαιος ἱςορεῖ τὴν Πυθαγόρου θυγατέρα καὶ παρθένον οὖσαν ἡγεῖσθαι τῶν παρθένων ἐν Κρότωνι καὶ γυναῖκα τῶν γυναικῶν· τὴν δὲ οἰκίαν Δήμητρος ἱερὸν ποιῆσαι τοὺς Κροτωνιάτας, τὸν δὲ ςενωπὸν Μουσεῖον, qui tribuit Crotoniatis quod Metapontinorum fuisse satis constat.

In § 171. τὴν τοιαύτην διαίρεσιν ἐποιεῖτο ὅτι [τὸ] πρῶτον τῶν κακῶν παραρρεῖν εἴωθεν εἴς τε τὰς οἰκίας καὶ τὰς πόλεις ἡ καλουμένη τρυφή, Δεύτερον ὕβρις, Τρίτον ὄλεθρος. Perspicuum est τό deleri oportere. Praeterea si ἡ τρυφὴ παρέρρει τὰς πόλεις *introire* in eas non potuisset. Legendum παρεισρεῖν.

In § 172. F. τὸ μὲν γὰρ τῷ ἰατρικῷ προσέοικε. Deinde recte ἐᾷ addidit Kiessling: τὸ δὲ τὴν ἀρχὴν οὐδὲ νοσεῖν (ἐᾷ).

In sqq. F. πρὸς ΔЄ τούτοις Θεαίτητος. et in § 173. μετὰ

πολλῆς 'ΕΝνοίας, bene emendavit Kiessling. ΕΥνοίας. Post pauca F. τροφῆς ἐλευθέρας μετασχόντας pro μετέχοντας. Paulo ante scribendum: καίΤΟΙ τί δεῖ pro καὶ τί δεῖ.

In § 173. Γαλάται πάντες καὶ οἱ Τράλλεις καὶ οἱ πολλοὶ τῶν βαρβάρων τοὺς αὑτῶν υἱοὺς πείθουσιν ὡς οὐκ ἔςι φθαρῆναι τὴν ψυχὴν ἀλλὰ διαμένειν [ΤΩΝ] ἀποθάνοντων. In F. legitur καὶ οἱ τραλϊσκαὶ οἱ πολλοί. In fine expunge τῶν. De more ἀποθανόντων dixit sine pronomine pro ὅταν ἀποθάνωσιν.

Denique quid sit Gallis (Γαλάταις) cum Pythagora aut Zamolxide negotii difficile dictu est. Reponerem ΓΕταις, nisi scriptoris errorem magis quam librarii mendum esse suspicarer. Galli (auctore Caesare IV. 14.) *in primis hoc volunt persuadere non interire animas.* Hinc Diodorus Sic. V. 28. ἐνισχύει γὰρ παρ' αὐτοῖς (τοῖς Γαλάταις) ὁ Πυθαγόρου λόγος ὅτι τὰς ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων ἀθανάτους εἶναι συμβέβηκεν. Hinc error ex fama natus.

In § 174. F. δικαιοσύνην τε καὶ τὰ δίκαια. et in sqq. ὁρμὰς καὶ κατὰ τὰς ἐπιθυμίας.

In § 175. ἀεὶ τίθεσθαι πρὸ τῆς διανοίας ὡς ἐπιβλέποντάς τε καὶ παραφυλάττοντας τὴν ἀνθρωπίνην ἀγωγήν. F. ἐπιβλέποντΟC καὶ παραφυλάττοντΟC verissime.

In § 176. οὐδαμῶς εἶναι σύμφορον καὶ σωτήριον. Recte F. σύμφορον οὐδὲ σωτήριον.

In § 178. εἶπέ τις τῶν συμβουλευόντων τοῖς Κροτωνιάταις — ὅτι καὶ Πυθαγόρᾳ προσκόπτειν 'Επενοήθησαν. In F. est egregia lectio et sola sententiae congruens 'Απενοήθησαν.

'Απόνοια et ἀπονενοημένος quid sit optime docuit Casaubonus ad Theophrasti cap. VI. περὶ ἀπονοίας. *Eo dementiae et vecordiae progressi sunt, ut Pythagoram ipsum violarent.*

Paullo ante F. ΠΡΟάγοντος dedit pro προσάγοντος. Recte, nam προάγειν est *progredi*, ut § 206. τῶν περὶ ἄνθρωπον παθῶν σχεδὸν τοῦτο (τὴν ἐπιθυμίαν) μάλιςα τοιοῦτον εἶναι οἷον μηδαμοῦ ἵςασθαι ἀλλὰ π ρ ο ά γ ε ι ν εἰς ἄπειρον.

Sequitur: *ὑπὲρ οὗ πάλιν ἐξ ἀρχῆς ὥσπερ οἱ μῦθοι παραδεδώκασιν ἁπάντων ἐμψύχων τὴν* (*μὲν* om. F.) *αὐτὴν φωνὴν τοῖς ἀνθρώποις ἀφιέντων μηδὲ τῶν ἄλΛΩΝ ζῴων μηδὲν ἂν . . . τολμήσειε βλασφημεῖν.* Supple *ἁπάντων* ΤΩΝ *ἐμψύχων* et corrige *μηδὲ τῶν* ᾽ΑΛΟΓΩΝ *ζῴων.*

In § 179. *εἰδὼς χρήσιμον οὖσαν εἰς τὸν φόβον τῆς ἀδικίας.* F. *χρησίμην*, quod perinde usitatum est. Notus est ridiculus Dionysii senarius:

οἴμοι, γυναῖκα χρησίμην ἀπώλεσα.

In § 182. *εἶναι δὲ τὸν καιρὸν μέχρι μέν τινος διδακτὸν καὶ ἀπαράλογ*ΟΝ *καὶ τεχνολογίαν ἐπιδεχόμενον.* Sententia loci requirit *ἀπαραλόγ*ICTON, ut recte legitur § 115: *εἰ ἄρα δύναιτο τῇ ἀκοῇ βοήθειάν τινα ὀργανικὴν ἐπινοῆσαι παγίαν καὶ ἀπαραλόγιστον.* Quod certum ac stabile est et *numquam fallit* sic appellatur. Eodem sensu in simili re dixit § 119. *ἐπιβάθρᾳ ταύτῃ χρώμενος καὶ οἷον ἀνεξαπατήτῳ γνώμονι.*

᾽*Απαράλογος* igitur obiter ex Lexicis expellendum.

In § 182. *καὶ εἴτι ἄλλο τυγχάνει τούτοις ὁμ*Ο*γενὲς ὄν.* Recte F. *ὁμοιογενές.*

In sq. *δυσθεώρητον δ᾽ εἶναι καὶ δυσίνοπτον.* F. *δυσύνοπτον.* Lege *δυσσύνοπτον*, et mox F. *ἔν* ΤΕ *γὰρ ταῖς ἐπισήμαις.*

In § 183. *οὔτε γὰρ οἰκίαν εὖ ποτὲ ἂν οἰκ*ΙΣ*θῆναι μὴ ὑπάρξαντος ἀληθινοῦ ἄρχοντος τῆς ἀρχῆς τε ἑκουσίως.* Recte F. *οὔτε γὰρ οἰκίαν* ΟΥΤΕ ΠΟΛΙΝ *εὖ ποτὲ ἂν οἰκ*Η*θῆναι.* namque *οἰκίαν οἰκεῖν* in ea re omnes dicebant. Susarion in notissimis versiculis:

ἀκούετε λεῴ· Σουσαρίων λέγει τάδε·
κακὸν γυναῖκες, ἀλλ᾽ ὅμως, ὦ δημόται,
οὐκ ἔστιν οἰκεῖν οἰκίαν ἄνευ κακοῦ.

Deinde F. lacunam sic supplet: *ἀληθινοῦ ἄρχοντος* (*καὶ κυριεύοντος*) *τῆς ἀρχῆς* (*καὶ ἐπιστασίας*) *ἑκουσίως.*

Post pauca pro *δεῖν εἴασαν γίνεσθαι* recte F. *δεῖν ἔφασαν*, ut Wyttenbach coniecerat.

In § 184. *νοσοκομήσων τε αὐτὸν — καὶ κηδεύων αὐτόν.* Lege *κηδεύσων* et alterum *αὐτόν* expunge.

In § 185. *πρός γε μЄΝ.* recte F. *μήν.*
Deinde scribe *ἐπί τινι λιθίνῳ θΑκῳ* pro Homerico *θώκῳ.*
Factum hoc esse narratur *ἐν Ἥρας ἱερῷ* *Laciniae* puta procul ab urbe dissito. In urbis celebritate non potuisset id tam diu latere.

In § 185. F. *εἶχεν* (pro *εἷλεν*) *ἀτρέμας [προσέμενεν] ὁ λύσις.* deinde *τάχα ἂν ἐπὶ πλείονα χρόνον.* Expunge *προσέμενεν.*

In § 186. *Φόνων δὲ χορηγέτης καὶ νομοθέτης ὁ πόλεμος.* Dubito rectene *χορηγέτης* dicatur.
Paullo ante scripserim: *μᾶλλον ἀθεμιτάτερον* TO *ἄνθρωπον ἡγούμενοι κτείνειν*, pro TON *ἄνθρωπον.*

In § 187. *τοῦ δὲ αὐτοῦ εἴδους ἐστὶ — καὶ τὸ παρατίθεσθαι μὲν ἐν ταῖς ἑστιάσεσι τὰ ἡδέα καὶ πολυτελῆ ἐδέσματα, ἀποπέμπεσθαι δὲ αὐτὰ τοῖς οἰκέταις ἕνεκα τοῦ κολάσαι μόνον τὰς ἐπιθυμίας παρατιθέμενα.* Diodorus Siculus in libro X de Pythagora et Pythagoreis plurima scripserat, quorum nunc exilia quaedam fragmenta et excerpta supersunt. Multa suadent ut credam Diodorum haec omnia ex Timaei *Historiis* descripsisse, in quibus et hic locus est X. 5. 2. *ὅτι ἐποιοῦντο* (*Pythagorei*) *καὶ τῆς ἐγκρατείας γυμνασίαν τόνδε τὸν τρόπον· παρασκευασάμενοι πάντα τὰ κατὰ τὰς λαμπροτάτας ἑστιάσεις παρατιθέμενα πολὺν αὐτοῖς ἐνέβλεπον χρόνον· εἶτα διὰ τῆς θέας τὰς τῆς φύσεως ἐπιθυμίας πρὸς τὴν ἀπόλαυσιν ἐκκαλεσάμενοι τὰς τραπέζας ἐκέλευον αἴρειν τοὺς παῖδας καὶ παραχρῆμα ἄγευστοι τῶν παρατεθέντων ἐχωρίζοντο.* Diodorus inepto et puerili stilo multum venustatis antiquae narrationi detraxit. Eiusdem rei memoriam servavit Plutarchus *de genio Socratis* pag. 585 *a.* *ἔτι νῦν ἐφείλκυσθε πάντες ὑμεῖς* (*Pythagorei*) *ὅταν γυμναζόμενοι καὶ κινήσαντες ὥσπερ ζῷα τὰς ὀρέξεις ἐπιστῆτε λαμπραῖς τραπέζαις καὶ ποικίλοις ἐδέσμασι πολὺν χρόνον, εἶτα ταῦτα τοῖς οἰκέταις ὑμῶν εὐωχεῖσθαι παραδόντες αὐτοὶ τὰ λιτὰ καὶ ἁπλᾶ προσφέρησθε κεκολασμένοις ἤδη ταῖς ἐπιθυμίαις.*

In § 187. *χρυσὸν ἐλευθέραν μηδεμίαν φορεῖν, μόνON δὲ τὰς ἑταίρας.* Recte F. *μόνAC.*

In § 188. *αἰδὼς — πρὸς τοὺς προCήκοντας.* Optime Kiessling. *προήκοντας aetate provectos.*

In § 190. *ἐν δὴ Φάλαις.* F. *Φάναις.* et *ὁδοιπορίαν γενήσεσθαι*, sed mendose pro *γενέσθαι.* Deinde scribe *οὐδὲν προϊδόμενοι* pro barbaro *προΕΙδόμενοι*, quod est in Codd. perfrequens mendum.

In § 190. *διαγωνιCόμενοι* barbarum est. Repone *διαγωνιZόμενοι.* Deinde F. *ᾔδεισαν φευκτέων* (lege *ᾔδεσαν*) et *ὡς ἂν* ʽO *ὀρθὸς ὑπαγορεύει* (L. *ὑπαγορεύῃ*) *λόγος*, et *μέχρι τινὰς μΕN αὐτῶν ἀνῃρηκέναι.* cf. § 223. *τὰ ὑπὸ τοῦ ὀρθοῦ λόγου ὑπαγορευόμενα.*

In § 192. *ἐν συγχύσει δὲ [πολλῇ] τόν τε Εὐρυμένην καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ [καὶ] οὐ τῇ τυχούσῃ γενέσθαι.* Vitiose abundat *πολλῇ* et *καί.* Quidquid est in suo genere *insigne* aut magnitudine aut gravitate appellatur *οὐ τὸ τυχὸν*, ut § 204. *δεῖσθαι δὲ ταῦτα κρίσεως οὐ τῆς τυχούσης.* et § 205. *δεῖσθαι φυλακῆς — οὐ τῆς τυχούσης.* et passim alibi. Nemo his addit *πολύς* aut *μέγας* aut simile quidquam.

In § 193. *ὁ δὲ περὶ τῶν γεγονότων διαπυθόμενος καὶ σφόδρα ἀθυμήσας ἜΦΑΙΝΕΝ· ἀλλ' ὑμεῖς γε, εἶπεν, ὑπὲρ πάντων τῆς ἀξίας τεύξεσθε παρ' ἐμοῦ τιμῆς εἴ μοι συμβασιλεῦσαι θελήσετε.* Perineptum *ἔφαινεν* frustra tentatum est. Suspicor fuisse: *καὶ σφόδρα ἀθυμήσας ἜΦΑCΚΕΝ· ἀλλ' ὑμεῖς γε, εἶπεν κτἑ.* Minime rarum est in his inutile *εἶπεν* aut *ἔφη* interponi.

Hippobotus et Neanthes, unde haec sumta sunt, satis futiles sunt et historici et narratores. Quis credibile esse putat tyrannum ut decem philosophos inermes opprimeret Dionis fratrem cum armata manu in Italiam misisse? Praeterea *εἴ μοι συμβασιλεῦσαι θελήσετε* simile est fabellis, quas pueris narrare solent nutrices.

In § 194. *ἐνόμιζε γὰρ ἅτε γυναῖκά τε οὖσαν καὶ ἔπογκον* (recte Schaefer *ἔτι ἔγκυον*) *ἐρήμην* TΕ (sic F.) *τοῦ ἀνδρός.*

In § 194. *οὕτως δυσκατάθετοι πρὸς τὰς ἐξωτερικὰς Φιλίας ἦσαν.* F. *δυσυγκατάθετοι*, in quo latet unice vera lectio *δυσσυγκάΘετοι.* Perpetuo inter se permiscentur *καθεῖναι* et *καταθεῖναι*, *ἐγκαθεῖναι* et *ἐγκαταθεῖναι*, *συγκαθεῖναι* et *συγκαταθεῖναι*, et sic *δυσσυγκάθετοι* in *δυσυγκατάθετοι* est depravatum.

Συγκαθιέναι (et *συγκαταβαίνειν*) dicitur *qui se facilis accommodat ad alterius voluntatem aut cupiditatem*, unde *συγκάθεσις* et et *δυσσυγκάθετος* nascuntur. *Δυσσυγκάθετος πρὸς τὰς ἐξωτερικὰς Φιλίας* is est *qui difficulter admodum impellitur ad amicitiam cum extraneis coniungendam.*

Nusquam locorum legitur *δυσσυγκάθετος*, sed unusquisque Graecorum pro re nata huiusmodi adiectiva verbalia cum *εὐ* — *δυσ* — *ἀ* — suo arbitratu componit. Ut ab *ἐξαπατᾶν* formantur *εὐεξαπάτητος*, *δυσεξαπάτητος*, *ἀνεξαπάτητος*, sic ab unoquoque verbo unusquisque similia fingit. Praesertim sequiores Graeculi id lubens ac saepe faciunt, parcius Veteres. Quis ante Theramenem dixit umquam *εὐεξάλειπτος*? Ubi erat opus dixit in *Hellen.* II. 3. 53. *οὐδὲν τὸ ἐμὸν ὄνομα εὐεξαλειπτότερον ἢ τὸ ὑμῶν ἑκάϛου*, et sic *ὁ μὴ ῥᾳδίως πρός τι συγκαθιείς* appellatur *δυσσυγκάθετος.*

In simili re legitur in § 236. *μηδενὶ τρόπῳ συγκαθεῖναι εἰς τὸ τοιοῦτον*, ubi solus F. verum servavit, in caeteris est notum vitium *συγκαΤΑθεῖναι.* Sed in eodem loco mendose *συγκαταθεῖναι* scribitur apud Porphyrium § 61.

In § 196. F. *προσεῖχον γὰρ οὗτοι τὰ σώματα ὡς ἂν ἐπὶ τῶν αὐτῶν διακέηται καὶ μὴ ποτὲ μὲν ῥικνὰ ὁτὲ δὲ πολύσαρκα.*

Transponendum esse arbitror *προσεῖχον γὰρ οὗτοι ὡς ἂν τὰ σώματα ἐπὶ τῶν αὐτῶν διακέηται.*

In § 196. *καταπέΠΤειν — τὸ πάθος.* Recte F. *καταπέΤΤειν.*

In § 197. *οὔτε οἰκέτην ἐκόλασεν οὐδεὶς αὐτῶν ὑπ' ὀργῆς ἐχόμενος οὔτε τῶν ἐλευθέρων ἐνουθέτησέ τινα, ἀλλ' ἀνέμενεν ἕκαϛος τὴν τῆς διανοίας ἀποκατάϛασιν.* Ex his certa correctione mendum eximi potest ex Diogene Laërtio VIII. 20. *ὀργιζόμενός τε οὔτε οἰκέτην ἐκόλαζεν οὔτε ἐλεύθερον οὐδένα.* Nemo in libera civitate hominem liberum *κολάζει*, quae servilis poena est (*flagris*

admonere) sed *verbis castigat* (νουθετεῖ). Emenda igitur: οὔτε ἐλεύθερΟΝ ᾿ΕΝΟΥΘΕΤΕΙ. cf. § 198. καὶ γὰρ ἐκεῖνον (*Cliniam*) ἀναβάλλεσθαι πάσας νουθετήσεις τε καὶ κολάσεις εἰς τὴν τῆς διανοίας ἀποκατάστασιν. Eadem opera hinc vicinum locum in § 197. restituas. Editur: ἐποιοῦντο γὰρ τὴν ἀναΜΟΝὴν σιωπῇ χρώμενοι καὶ ἡσυχίᾳ. sed ἀναμονήν vitiosum est. Lege τὴν ἀναΒΟΛὴν, ut illo loco: ἀναβάλλεσθαι πάσας νουθετήσεις τε καὶ κολάσεις.

In § 197. ἐκάλουν δὲ τὸ νουθετεῖν παιδαρτᾶν. Verum vidit Schaefer. ΠΕΔαρτᾶν reponens. De ΠΕδαρτάσεις similiter in ΠΑΙδαρτάσεις corrupto vide ad p. 358.

In § 197. Σπίνθαρος γοῦν διηγεῖτο πολλάκις περὶ ᾿Αρχύτου (τοῦ add.) Ταραντίνου, ὅτι διὰ χρόνου [τινὸς] εἰς ἀγρὸν ἀφικόμενος κτέ. Aristoxeni haec sunt audita ex patre Spintharo referentis. ᾿Αττικιστί dixerat Aristoxenus διὰ χρόνου sine τινός, namque διὰ χρόνου ponitur *de longiore temporis intervallo et mora* et fere idem est atque μετὰ πολὺν χρόνον. *Diu* erat ex quo Archytas agros suos non inviserat. Aristophanes *Pluto* 1055.

βούλει διὰ χρόνου πρός με παῖσαι;

nempe *diu est ex quo non inter nos lusimus.* Et sic Attici constanter.

In § 197. (*Archytas*) ἐκ στρατείας νεωστὶ παραγεγονὼς ἣν ἐστρατεύσατο ἡ πόλις εἰς Μεσσηνίους. Fieri non potest ut Tarentini cum Messeniis bellum gesserint. Nunc quoque lux affulget ex F. in quo legitur εἰς μεσΑνίους, in quo latet ΜεσΣΑΠίους, qui erant perpetui Tarentinorum hostes.

Post pauca: ὡς εἶδε τόν τε ἐπίτροπον (*villicum*) καὶ τοὺς ἄλλους οἰκέτας οὐκ εὖ τῶν περὶ τὴν γεωργίαν ἐπιμελείΑΣ πεποιημένους. Emenda ἐπιμέλειΑΝ. Pro ἐπιμέλεσθαι rectissime dicitur ἐπιμέλειαν ποιεῖσθαι, non ἐπιμελείας.

In § 197. F. ὀργισθείς τε καὶ ἀγανακτήσας οὕτως, ὡς ἂν ἐκεῖνος, εἶπεν ὡς ἔοικε πρὸς τοὺς οἰκέτας. Rectissime interpretatur Kiessling. „*tanta ira et indignatione concepta quantam talis vir concipiat.*" Sed qui ὡς ἔοικε vertit „*ut par erat*" nihil intellexit. Significat noto usu *ut aiunt*, *ut perhibent* aut simile quid,

In § 199. F. εἰς πενίαν τινὰ μεγάλην — ἀφικομένου et ἀπὸ τῆς συγγενείας et ἀνόητον μὲν εἶναι et διατείνοι. et paullo ante περὶ τοὺς εἰδότας τοῦτο γίγνεσθαι.

In § 200. περὶ δὲ δόξης τάδε φασὶ λέγειν αὐτούς. ἀνόητον μὲν εἶναι [καὶ] τὸ πάσῃ καὶ παντὸς δόξῃ προσέχειν. — ἀνόητον δ' εἶναι ΚΑΙ πάσης ὑπολήψεως τε καὶ δόξης καταφρονεῖν. Qui hoc aget facile sentiet prius καί expungi oportere.

In § 202. F. ὡσαύτως δὲ καὶ τὸ τῶν φιλοτιμιῶν γένος.

In § 204. τόν τε σκύλακα καὶ τὸν π α ῖ δ α ταῦτα συνεθίζεσθαι. Pro παῖδα in F. legitur παῖδΟΝ, unde plane confirmatur eximia Schaeferi correctio καὶ τὸν π ῶ λ ο ν.

Post pauca editur: εὐλαβεῖσθαι τὴν ἡδονὴν ὭΣπερ τι καὶ ἄλλο τῶν εὐλαβείας δεομένων. Imo vero ΕΙπερ τι καὶ ἄλλο.

In fine F. τὸν καλόν τε καὶ εὐσχήμονα et δεῖσθαί ΤΕ ταῦτα κρίσεως.

In § 205. ἢ κενώσεως τε καὶ ἀπουσίας. pro ἢ in F. legitur οἷον. et mox ἐπικτήτους τε καί et διὸ δὴ καὶ πλείστης et φυσικὸν καὶ τοῦτ' εἶναι.

In § 205. τὸ μὲν γὰρ κενωθέντος τοῦ σώματος [τῆς] τροφῆς ἐπιθυμεῖν φυσικὸν εἶναι. Reseca articulum vitiose additum.

In § 206. εὐθὺς ἐκ νεότητος ἐπιμελητέον εἶναι τῶν ἀναφυομένων ὅπως ἐπιθυμήσΩσι μὲν ὧν δεῖ, φεύξΩνται δὲ τῶν ματαίων τε καὶ περιέργων ἐπιθυμιῶν. F. φύξονται. Emenda: ἐπιθυμήσΟΥσι μὲν — 'ΑΦΕξονται δέ, ut supra indicavimus.

In § 207. lacuna ex F. sic expletur: καθόλου δὲ ποικιλώτατΟΝ ΕΙΝΑΙ τὸ ἀνθρώπινον γένος κατὰ τὸ τῶν ἐπιθυμιῶν πλῆθος. σημεῖον δὲ ἐναργὲς ΕΙΝΑΙ τὴν τῶν προσφερομένων ποικιλίαν. Librarii oculus a priore εἶναι ad posterius aberravit, quo factum est ut in medio posita interirent.

In fine F. μαντικόν mendose pro μανικόν.

In § 208. F. *χρῆσθαι πρὸς τὴν τροφήν* et *τῶν περὶ ἀσκληπιόν.*

In § 209—213. legitur locus eximius *de generatione liberorum* descriptus *ἐκ τῶν Ἀριςοξένου Πυθαγορικῶν ἀποφάσεων* in Stobaei *Floril.* CI. 4. quae inter se comparare pretium est

IAMBLICHUS.	ARISTOXENUS.
Περὶ δὲ γεννήσεως τάδε λέγειν αὐτοὺς ἔφασαν· καθόλου μὲν ᾤοντο δεῖν φυλάττεσθαι τὸ καλούμενον προφερές· οὔτε γὰρ τῶν φυτῶν τὰ προφερῆ οὔτε τῶν ζῴων εὔκαρπα γίγνεσθαι, τινὰ χρόνον πρὸ τῆς καρποφορίας ὅπως ἐξ ἰσχυόντων τε καὶ τετελειωμένων τῶν σωμάτων τὰ σπέρματα καὶ οἱ καρποὶ γίγνωνται.	*Περὶ δὲ γενέσεως παίδων τάδε ἔλεγε· καθόλου μὲν φυλάττεσθαι τὸ καλούμενον προφερές· οὔτε γὰρ τῶν φυτῶν οὔτε τῶν ζῴων εὔκαρπα τὰ προφερῆ γίγνεσθαι, ἀλλὰ χρόνον τινὰ προπαρασκευάζεσθαι τῆς καρποφορίας, ἐν ᾧ ἐξισχύσαντα καὶ τετελειωμένα τὰ σώματα παρέχειν τά τε σπέρματα καὶ τοὺς καρποὺς δεδύνηται.*

Habemus etiam tertium testem, personatum Ocellum Lucanum in Galei *Opusculis* pag. 534. Sine controversia libellus ille *Περὶ τοῦ παντός* spurius et suppositus est, sed consarcinatus ex Aristoxeni et aliorum commentariis. Pag. 534. ita scribit: *Περὶ γενέσεως οὖν σκοπουμένους τάδε χρὴ πράττειν· καθόλου μὲν δὴ φυλάττεσθαι χρὴ πᾶν τὸ ἀνόμοιον καὶ ἀτελές· οὔτε γὰρ τῶν φυτῶν τὰ ἀτελῆ οὔτε τῶν ζῴων εὔκαρπα γίγνεται, ἀλλὰ δεῖ γενέσθαι τινὰ χρόνον πρὸ τῆς καρποφορίας, ὅπως ἐξ ἰσχυόντων τε καὶ τελειουμένων τῶν σωμάτων τὰ σπέρματα καὶ καρποὶ γίγνωνται.* Ex his commode suppletur apud Iamblichum lacuna: *οὔτε γὰρ τῶν φυτῶν τὰ προφερῆ — εὔκαρπα γίγνεσθαι, (ἀλλὰ δεῖ γενέσθαι) τινὰ χρόνον πρὸ τῆς καρποφορίας.* Videmus hos omnes servata sententia Aristoxeni verba non fideliter describere sed paullo aliter suo arbitrio conformare.

IAMBLICHUS.	OCELLUS LUCANUS.
Δεῖ (leg. *δεῖν*) *οὖν τούς τε παῖδας καὶ τὰς παρθένους ἐν πόνοις τε καὶ* (*ἐν* om. F.) *γυμνασίοις καὶ καρτερίαις ταῖς προσηκούσαις τρέφειν τροφὴν προσφέροντας τὴν ἁρμόττουσαν φιλοπόνῳ τε καὶ σώφρονι καὶ καρτερικῷ βίῳ.*	*Ὅθεν δεῖ τοὺς παῖδας καὶ τὰς παρθένους ἐν γυμνασίοις τε καὶ καρτερίαις ταῖς προσηκούσαις τρέφειν καὶ τροφὴν προσφέρεσθαι* (leg. *προσφέρειν τὴν*) *ἁρμόζουσαν φιλοπόνῳ τε καὶ σώφρονι καὶ καρτερικῷ βίῳ.*

Hic locus apud Aristoxenum omissus est. Stobaeus enim non ipsum Aristoxeni librum legerat, sed locos ab nescio quo selectos in suam farraginem recepit. Sequitur:

IAMBLICHUS.

Πολλὰ δὲ τῶν κατὰ τὸν ἀνθρώπινον βίον τοιαῦτα εἶναι, ἐν οἷς βέλτιόν ἐςιν ἡ ὀψιμάθεια, ὧν εἶναι καὶ τὴν τῶν ἀφροδισίων χρείαν. δεῖν οὖν τὸν παῖδα οὕτως ἄγεσθαι ὥςε μὴ ζητεῖν ἐντὸς τῶν εἴκοσιν ἐτῶν τὴν τοιαύτην συνουσίαν. ὅταν δὲ εἰς τοῦτο ἀφίκηται σπανίοις εἶναι χρηςέον τοῖς ἀφροδισίοις. ἔσεσθαι δὲ τοῦτο ἐὰν τίμιόν τε καὶ καλὸν εἶναι νομίζηται ἡ εὐεξία.

ARISTOXENUS.

Πολλὰ δὲ εἶναι ἐν τῷ βίῳ ἐν οἷς ἡ ὀψιμάθειά ἐςι βελτίων (L. βέλτιον), οἷον καὶ τὸ τοῦ ἀφροδισιάζειν πρᾶγμα. δεῖν οὖν ἔτι παῖδας οὕτως ἄγεσθαι διὰ τῶν ἀσκημάτων ἀσχόλους ὥςε μὴ μόνον μὴ ζητεῖν ἀλλ' εἰ δυνατὸν μηδὲ εἰδέναι τὴν τοιαύτην συνουσίαν ἐντὸς τῶν εἴκοσιν ἐτῶν. ὅταν δὲ εἰς τοῦτο ἀφίκηται σπανίοις εἶναι χρηςέον τοῖς ἀφροδισίοις· τοῦτο γὰρ πρός τε τὴν τῶν γεννώντων καὶ γεννησομένων εὐεξίαν πολὺ συμβάλλεσθαι.

Ocellus Lucanus haec affert: πολλὰ δὴ τῶν κατὰ τὸν ἀνθρώπινον βίον τοιαῦτά ἐςιν ἐν οἷς βέλτιον ἡ ὀψιμάθεια. διὸ καὶ πρὸς τὴν τῶν ἀφροδισίων χρῆσιν οὕτως ἄγεσθαι χρὴ τὸν παῖδα ὡς μηδὲ ἐπιζητεῖν πρὸ τῶν εἴκοσιν ἐτῶν τὴν τοιαύτην χρῆσιν ἀλλὰ καὶ χρησάμενον σπανίως χρῆσθαι. ἔςαι δὲ τοῦτο ἐὰν καλὸν καὶ τίμιον εἶναι νομίζῃ τὴν εὐεξίαν καὶ τὴν ἐγκράτειαν.

Pergit Iamblichus in hunc modum:

IAMBLICHUS.

Ἐπαινεῖσθαι δ' αὐτοῖς ἔφασαν καὶ τὰ τοιάδε τῶν προϋπαρχόντων νομίμων ἐν ταῖς Ἑλληνικαῖς πόλεσι τὸ μήτε μητράσι συγγίνεσθαι μήτε θυγατρὶ μήτε ἀδελφῇ μήτ' ἐν ἱερῷ μήτε ἐν τῷ φανερῷ. καλόν τε γὰρ εἶναι καὶ σύμφορον τὸ ὡς πλεῖςα γίγνεσθαι κωλύματα τῆς ἐνεργείας ταύτης.

Ὑπελάμβανον δ' ὡς ἔοικεν ἐκεῖνοι οἱ ἄνδρες περιαιρεῖν μὲν

OCELLUS LUCANUS.

Δεῖ δὲ καὶ παιδεύειν τὰ τοιαῦτα τῶν νομίμων ἐν ταῖς Ἑλληνικαῖς πόλεσι τὸ μήτε μητρὶ συγγίγνεσθαι μήτε θυγατρὶ μήτε ἀδελφῇ μήτε ἐν ἱεροῖς μήτε ἐν φανερῷ τόπῳ. καλὸν γάρ ἐςι καὶ πρόσφορον τὸ ὡς πλεῖςα κωλύματα γίγνεσθαι τῆς ἐνεργείας ταύτης.

Καθόλου δὲ δεῖ περιαναιρεῖν (dittographia περιαιρεῖν — ἀναι-

δεῖν τάς τε παρὰ φύσιν γεννήσεις καὶ τὰς μεθ' ὕβρεως γιγνομένας, καταλιμπάνειν δὲ τῶν κατὰ φύσιν τε καὶ μετὰ σωφροσύνης γιγνομένων τὰς ἐπὶ τεκνοποιίᾳ σώφρονί τε καὶ νομίμῳ γιγνομένας.

ρεῖν) τάς τε παρὰ φύσιν γενέσεις καὶ τὰς μεθ' ὕβρεως γιγνομένας, καταλιμπάνειν δὲ τὰς κατὰ φύσιν καὶ μετὰ σωφροσύνης ἐπὶ τεκνοποιίᾳ σώφρονί τε καὶ νομίμῳ γιγνομένας.

Nihil horum in Stobaei Aristoxeno legitur.

Pergit Iamblichus:

IAMBLICHUS.

Ὑπελάμβανον δὲ δεῖν πολλὴν πρόνοιαν ποιεῖσθαι τοὺς τεκνοποιουμένους τῶν ἐσομένων ἐκγόνων. πρώτην μὲν οὖν εἶναι καὶ μεγίστην πρόνοιαν τὸ προσάγειν αὑτὸν πρὸς τὴν τεκνοποιΐαν σωφρόνως τε καὶ ὑγιεινῶς βεβιωκότα τε (τε add. F.) καὶ ζῶντα καὶ μήτε πληρώσει χρώμενον τροφῆς ἀκαίρως μήτε προσφερόμενον τοιαῦτα ἀφ' ὧν χείρους αἱ τῶν σωμάτων ἕξεις γίγνονται·

μήτε (L. μήτι) δὴ μεθύοντά τε (L. γε) ἀλλ' ἥκιστα πάντων. ᾤοντο γὰρ ἐκ φαύλης τε καὶ ἀσυμφώνου καὶ ταραχώδους κράσεως μοχθηρὰ γίγνεσθαι τὰ σπέρματα.

Καθόλου δὲ παντελῶς ᾤοντο ῥαθύμου τινὸς εἶναι καὶ ἀπροσκέπτου τὸν μέλλοντα ζῳοποιεῖν καὶ ἄγειν τινὰ εἰς γένεσίν τε καὶ οὐσίαν μήτε (F. μὴ) μετὰ πάσης σπουδῆς προορᾶν ὅπως ἔσται ὡς χαριέστατα (F. χαριεστάτη) τῶν γιγνομένων ἡ εἰς τὸ εἶναί (τε add. F.) καὶ ζῆν ἄφιξις· ἀλλὰ τοὺς μὲν φιλόκυνας μετὰ

OCELLUS LUCANUS.

Δεῖ δὲ πάλιν (L. πολλὴν) πρόνοιαν ποιεῖσθαι τοὺς τεκνοποιουμένους τῶν ἐσομένων τέκνων. πρώτη μὲν οὖν (καὶ add.) μεγίστη φυλακὴ πρὸς γένεσιν τῷ τεκνοποιεῖν βουλομένῳ δίαιτα σωφρονικὴ καὶ ὑγιεινή, ὡς μήτε πληρώσει χρῆσθαι τροφῆς ἀκαίρου μήτε μέθῃ μήτε ἄλλῃ τῇ (L. τῳ) ταραχῇ, ἐξ ὧν χείρους αἱ τῶν σωμάτων ἕξεις γίγνονται·

μάλιστα δὲ πάντων προσήκει φυλάττεσθαι τὸ (τῆς del.) καθεστηκυίας τῆς διανοίας τὰς μίξεις γίγνεσθαι. ἐκ φαύλων γὰρ καὶ ἀσυμφώνων καὶ ταραχωδῶν ἕξεων μοχθηρὰ γίγνεται τὰ σπέρματα.

Μετὰ πάσης οὖν σπουδῆς καὶ προσοχῆς δεῖ καταβάλλεσθαι ὅπως τὰ γεννώμενα γίγνητ ι χαριέστατα καὶ γεννώμενα καλῶς ἀνατραφῇ. οὔτε γὰρ δίκαιον τοὺς μὲν φιλίππους καὶ φιλόρνιθας καὶ φιλόκυνας μετὰ πάσης ἐπιμελείας φροντίδα ποιεῖσθαι τῶν γιγνομένων ὡς δεῖ καὶ ἐξ ὧν δεῖ καὶ ὅτε δεῖ καὶ πῶς διακειμένων

πάσης σπουδῆς ἐπιμελεῖσθαι τῆς σκυλακείας ὅπως ἐξ ὧν δεῖ καὶ ὅτε δεῖ καὶ ὡς δεῖ διακειμένων προσηνῆ γίγνηται τὰ σκυλάκια. ὡσαύτως δὲ καὶ τοὺς φιλόρνιθας. δῆλον δ' ὅτι καὶ τοὺς λοιποὺς τῶν ἐσπουδακότων περὶ τὰ γενναῖα τῶν ζῴων πᾶσαν ποιεῖσθαι σπουδὴν περὶ τοῦ μὴ εἰκῇ γίγνεσθαι τὰς γεννήσεις αὐτῶν. τοὺς δ' ἀνθρώπους μηδένα λόγον ποιεῖσθαι τῶν ἰδίων ἐκγόνων ἀλλ' ἅμα γεννᾶν εἰκῇ τε καὶ ὡς ἔτυχε σχεδιάζοντας πάντα τρόπον καὶ μετὰ ταῦτα τρέφειν τε καὶ παιδεύειν μετὰ πάσης ὀλιγωρίας.

γίγνεσθαι τὰς μίξεις καὶ τὰς κοινωνίας τοῦ μὴ ὡς ἔτυχε γίγνεσθαι τὰ γεννώμενα,

τοὺς δ' ἀνθρώπους μηδένα ποιεῖσθαι λόγον τῶν ἰδίων ἐκγόνων ἀλλὰ καὶ γεννᾶν ὡς ἔτυχε καὶ γεννωμένων ὀλιγωρεῖν καὶ τῆς τροφῆς καὶ τῆς παιδείας.

Concluditur locus sic:

IAMBLICHUS.

Ταύτην γὰρ εἶναι τὴν ἰσχυροτάτην τε καὶ σαφεστάτην αἰτίαν τῆς τῶν πολλῶν ἀνθρώπων κακίας τε καὶ φαυλότητος· βοσκηματώδη γὰρ καὶ εἰκαίαν τινὰ γίγνεσθαι τὴν τεκνοποιΐαν παρὰ τοῖς πολλοῖς.

OCELLUS LUCANUS.

Ταῦτα γὰρ ἀμελούμενα πάσης κακίας καὶ φαυλότητος παραίτια γίγνεται βοσκηματώδη καὶ ἀγεννῆ ἀποτελοῦντα τὰ γεννώμενα.

Qui ita dixit hanc esse *αἰτίαν τῆς τῶν πολλῶν ἀνθρώπων κακίας τε καὶ φαυλότητος τὸ βοσκηματώδη γίγνεσθαι τὴν τεκνοποιίαν*, eum pertaesum esse hominum improbitatis intelligimus, quod in Pythagora sene nemo mirabitur. Ab eodem animo profectum est quod dicitur in § 82. *τί ἀληθέστατον λέγεται; ὅτι πονηροὶ οἱ ἄνθρωποι.*

Horum nihil in Aristoxeni excerptis apud Stobaeum servatum est praeter haec: *ἔλεγε δὲ καὶ μήτε τρυφῆς μήτε μέθης πλήρη ταῖς γυναιξὶν εἰς τὸ γεννᾶν ὁμιλεῖν· οὐ γὰρ οἴεσθαι ἐκ φαύλης καὶ ἀσυμφώνου καὶ ταραχώδους κράσεως εὔρυθμα καὶ καλὰ ἀλλ' οὐδὲ ἀγαθὰ τὴν ἀρχὴν γίγνεσθαι.*

Luculenter ex hoc exemplo apparet quo pacto Iamblichus caeterique sequiores Graeculi ex scriptis antiquorum suos libellos

consarcinaverint. Simul apparet sub Iamblichi oratione latere eximia veterum scriptorum testimonia.

In § 211. F. *βεβιωκότα τὲ καὶ ζῶντα.*
Sequitur *μήτε δὴ μεθύοντά τε ἀλλ' ἥκιϛα πάντων*, ubi legendum: *μήτ*Ι *δὴ μεθύοντά* ΓЄ.

In § 212. in F. legitur: — *οὐσίαν μὴ μετὰ πάσης σπουδῆς* et *ὡς χαριεϛάτη* et *εἶναί τε καὶ ζῆν.* et in § 313. *ἰσχυροτάτην* ΤЄ *καὶ σαφεϛάτην.* et in § 214. *ἄλλα* ΤΑ *τῶν τοιούτων ἐπιτηδευμάτων.* et in § 215. *περὶ τὴν γῆν* 'ЄΠΙ*ϛρεφομένων.*

In § 216. F. *βλασφημίας δεινὰς* ΠΡΟ*φέρειν.* et *παιδεύοντα ὅσας γε αὐτὸν καὶ ἐθαύμαζε ὡς ἂν θεόν.* Mox *ἀνήρει μὲν μαντεί*AC pro *μαντείαν.* Recte.

In § 217. F. *πολέμοις ἀτλήτοις.* et *ὁ δὲ Φάλαρις καὶ πρὸς ταῦτα ἠναισχύντει τε καὶ ἀπεθρασύνετο.* et in § 218. *ἱκανῶς καθ' οὕτω μετὰ παρρησίας.* et *τόν τε Φάλαριν μετ' ἐλέγχων ἐνουθέτει* pro *μετελέγχων.* et in § 219. *συνήρμοσεν* et *διελέχθη* et *καὶ μάλα τοῖς περὶ ἀνδρείας.*

In § 220. *εἰ γὰρ* — *ϛαθερᾷ τῇ γνώμῃ φιλοσοφῶν ἐφαίνετο καὶ παντάπασι παρατεταγμένως καὶ καρτεροῦντος ἠμύνατο τὴν τύχην.* F. *καρτερούντ*ΩC, quod unice verum esse declarat locus Platonis *de Rep.* pag. 399 *b.* *ἐν πᾶσι τούτοις παρατεταγμένως καὶ καρτερούντως ἀμυνομένου τὴν τύχην.* Sic solent sequiores et Neoplatonici sua scripta magni magistri flosculis exornare et tamquam gemmulis distinguere.

In § 222. *ἐποίησε τοὺς ἐπιβουλεύοντας πάντας ἄρδην παρὰ ἑαυτοῖς ἀποσφαγῆναι.* Legendum ΠЄΡΙ *ἑαυτοῖς.* ut apud Thucydidem VI. 33. *κἂν περὶ σφίσιν αὐτοῖς πταίσωσιν.* et I. 69. *ἐπιϛάμενοι τὸν βάρβαρον αὐτὸν περὶ αὐτῷ τὰ πλείω σφαλέντα,* et aliis locis. Dicuntur haec de iis qui *inter semet ipsos saeviunt* et cladem non ab hostibus accipiunt sed a suis.

In § 223. *ἐν παντοδαπαῖς τύχαις ἐξεταζόμενοι τὸ αὐτὸ ἦθος*

ἀδιάφορον διεφύλαττον. Rectissime F. *ἀδιάΦΘορον.* Notum est ubique *Φ* et *Φθ* corrumpi et *Φορά* et *Φθορά* inter se passim mutare locum.

Deinde F. *παράκλησις τὸ νόμῳ βοηθεῖν.* et in § 224. *πρὸς τὰ ψυχῆς πάθη.* et in § 225. *καταπέΤτειν.*

In § 225. *εἰς τοῦτο μὲν γὰρ ἀποχὴ ἐμψύχων ἁπάντων καὶ προσέτι βρωμάτων τινῶν ἠσκεῖτο γενναίως*, (ΤΟΥΤΟ *δὲ ἐπαγρίαι τοῦ λογισμοῦ καὶ εἰλικρίνειαι τῶν ἐμποδιζόντων ἐπετηδεύοντο*) ΤΟΥΤΟ *δὲ ἐχεμυθία.* Sic lacunam explet F. Fefellit scribam repetitum *τοῦτο δέ.* Simul apparet *εἰς* in *εἰς τοῦτο μέν* expungi oportere. Haec enim est sententiae conformatio: *ἠσκεῖτο τοῦτο μὲν ἀποχὴ ἐμψύχων, τοῦτο δὲ εὐαύγειαι τοῦ λογισμοῦ, τοῦτο δὲ ἐχεμυθία.*

In § 226. *δόξης τε καὶ πλούτου καὶ τῶν ὁμοίων ἀνεπιτήδευτος καταφρόνησις.* In F. est eximia lectio *ἀνεπιτήδευτος* ΠΕΡΙ*Φρόνησις.* Sapiens gloriam et opes non contemnit (*καταΦρονεῖ*) quod cum fastidio et odio coniunctum est, sed *infra se posita existimat* et ea expetere indignum sese arbitratur (*περιΦρονεῖ*).

Hinc in § 69. emendandum est: *δόξης τε καὶ πλούτου καὶ τῶν ὁμοίων ἀνεπιτήδευτον* ΠΕΡΙ*Φρόνησιν*, ubi in F. *Φρόνησιν* legitur et *καταΦρόνησιν* est ab Editoribus repositum.

Verbum *περιΦρονεῖν* eo sensu ponitur in § 21. *μὴ περιΦρονῶν μηδὲ ὀλιγωρῶν τῆς Σάμου.*

In § 227. *οὐδὲν ἐξεΦοίτησε τῶν* ΤΕ *λόγου ἀξίων.* Recte F. *τῶν* ΓΕ. *Nihil in vulgus emanavit quod* quidem *esset memoratu dignum.*

In § 228. *νοῦς γὰρ κατ' αὐτοὺς πάνθ' ὁρῇ καὶ πάντ' ἀκούει τἄλλα δὲ [καὶ] κωφὰ καὶ τυφλά.* Memoriter laudat celebratum Epicharmi versiculum:

νοῦς ὁρῇ καὶ νοῦς ἀκούει, τἄλλα κωφὰ καὶ τυφλά.

sed importunum *καί* ante *κωφά* delendum.

In § 228. *μήτε προσηλούντων τῷ σώματι τὴν ψυχὴν παθημάτων καὶ προσπερονώντων ἐπιστρέφεσθαι.* Recte F. *μήτε* ΤΩΝ *προσηλούντων.* Sumta haec sunt, ut Kusterus animadvertit, ex

Platonis *Phaedone* pag. 83 *d*. ἑκάστη ἡδονὴ καὶ λύπη ὥσπερ ἧλον ἔχουσα προσηλοῖ αὐτὴν (τὴν ψυχὴν) πρὸς τὸ σῶμα καὶ προσπερονᾷ.

In § 230. recurrit vitium idem quod supra cap. XXII. ἐκ φιλίας ἀληθινῆς ἐξαιρεῖν ἀγῶνά τε καὶ φιλονΕΙκίαν μάλιστα μὲν ἐκ πάσης [εἰ δυνατὸν], εἰ δὲ μὴ ἔκ γε τῆς πατρικῆς. Μάλιστα μέν significat εἰ μὲν δυνατόν: itaque ridicule εἰ δυνατόν additur. In sqq. quum *casu* in Kusteri Codice διαφιλονΙκεῖν legeretur, quae vera scriptura est, Kiessling. sedulo ex libro suo mendosam substituit διαφιλονΕΙκεῖν.

Nonnumquam scribae imprudentes veram lectionem exhibent. Videbimus statim ΠΕΔαρτάσεις in Codice F. scriptum esse, sed scriba errans verum dedit.

ἡ γλῶσσ' ὀλισθάνουσα τἀληθὲς λέγει.

In § 231. ἃς δὴ παιδαρτάσεις ἐκάλουν ἐκεῖνοι. F. ΠΕΔαρτάσεις, sed casu, ut modo diximus, et felici scribae errore.

In § 232. ὅταν ἅπαξ ἐμπέσῃ τὸ ψεῦδος. Recte F. ΠΑΡεμπέσῃ.

In § 232. ἔχθραν ἑκόντα μὲν μηδέποτε αἱρΕΙσθαι πρὸς τοὺς μὴ τελείως (leg. τελέως) κακούς, ἈΡΑμενον δὲ μένειν εὐγενῶς ἐν τῷ διαπολεμεῖν. Si non liquido aliunde constaret *suscipere* inimicitias, bellum et sim. dici αἴρεσθαι ἔχθραν, πόλεμον cet. hic ipse locus id demonstrare potuisset: quia perspicuum est αἴρεσθαι et ἀράμενον composita et coniuncta fuisse. Si αἱρεῖσθαι esset verum ἑλόμενον δέ fuisset necessarium.

Sine vitio legitur in § 249. πόλεμον ἰσχυρὸν ἤ ρ α τ ο πρὸς τὸν Πυθαγόραν.

In sqq. νόμιμον δὲ εἶναι καὶ ὅσιον τὸν πόλεμον (male F. πολέμιον) καὶ ὡς ἄνθρωπος ἀνθρώπῳ πολεμήσειεν. Supple: καὶ ὡς ἌΝ ἄνθρωπος.

In § 233. F. καλῶς δὲ ταῦτ' εἶναι κεκριμένα et κατακεχωρισμένON et ὁ αὐτὸς ΔΕ λόγος.

In § 233. καὶ περὶ τοῦδε — τὸ φιλικὸν πρὸς ἀλλήλους ἀνένδο-

τον διατετηρηκέναι. Sensu vacuum est *περὶ τοῦδε.* Verum esse suspicor *παρὰ τόδε* id est *διὰ τοῦτο.*

In § 234. F. *λιτανείας — διονύσιος οὖν ὁ ἐκπεσὼν τῆς τυραννίδος καὶ ἀφικόμενος.*

In § 234. *ὁ δὲ τρόπος τῆς ἐγγυήσεως τοιόσδε τις ἦν. τινὰς ἔφη τῶν περὶ αὐτόν κτὲ.* In F. legitur *τινὰ ἔφη.* Emendandum esse arbitror in hunc modum: *— τοιόσδε τις ἦν·* ΕΙΝΑΙ *τινὰς ἔφη τῶν περὶ αὐτόν.*

In § 234. *λέγοντες ὅτι ἐκκοπείη ἂν αὐτῶν ἡ σεμνότης αὕτη — εἴ τις περιςήσειεν αὐτοὺς εἰς Φορὰν* (Kiessling. *συμφορὰν*) *ἀξιόχρεων.* Optime F. dedit: *εἰς Φο*[β] *ἀξιόχρεων* id est *εἰς Φό*BON, sed quia pro *β* scriptum est (u) vera lectio apographorum descriptores fugit. Superest scrupulus in ΠΕΡΙ*ςήσειεν.* Non aliter enim quam *εἰς Φόβον* ΚΑΘ*ιςάναι* Graeci omnes dicebant, ut *εἰς κίνδυνον, εἰς ἀγῶνα, εἰς πόλεμον καθιςάναι* vel *καταςῆναι.* Reliquum est igitur *καταςήσειεν αὐτοὺς εἰς Φόβον* reponere.

In § 235. egregium servavit solus F. lacunae supplementum hoc: — *συνταχθῆναι ἐπὶ τοὺς περὶ* ΦΙΝΤΙΑΝ *δρᾶμα τοιόνδε. μεταπεμψάμενος ὁ Διονύσιος ἔφη τὸν* ΦΙΝΤΙΑΝ *ἐναντίον τέ τινα τῶν κατηγόρων αὐτοῦ εἰπεῖν ὅτι φανερὸς γέγονε μετά τινων ἐπιβουλεύων αὐτῷ.* Scriba a priore *Φιντίαν* ad posterius transsiliit et sic media perierunt. Superest aliquid difficultatis in *ἐναντίον τέ τινα τῶν κατηγόρων*, sed res ipsa perspicua est.

Deinde scribe *ὅπως οἰκονομήσΕται τά τε καθ' αὑτὸν* (sic F. pro *ἑαυτόν*). Tum F. *ἐγγυήσασθαί τε καὶ μένειν αὐτοῦ.*

In § 236. *τοὺς δὲ μηδενὶ τρόπῳ — συγκαταθεῖναι εἰς τὸ τοιοῦτον.* Veram lectionem habet solus F. *συγκ*ΑΘ*εῖναι.*

In § 237. *καταχθῆναι — εἴς τι πανδοΧεῖον.* Recte F. *πανδο*-Κ*εῖον*, sed mox idem duplici errore *παντοχέα*, pro *πανδοκέα.*

In § 238. F. *ἀντιπάθοι κριμνὰς τὴν δέλτον* pro *ἄν τι πάθῃ* 'Ε*κκρημνάς.* et post pauca: *μὴ μέντοι γε ἐλπίδας ἔχ*ΕΙΝ. et *πρὸς εὖ παθεῖν.*

In § 239. F., dedit *κλεινίαν γε μ*HN, pro *μέν.* et *τῶν Πυθαγόρ*OY *λόγων.* et in fine: *καλὰ μὲν οὖν καὶ ταῦτα πρέποντα τῆς Φιλίας.*

In § 241. *προσῆλθον δὲ καὶ ξένοι τῇ Πυθαγορείῳ αἱρέσει καὶ Μεσσα*Π*ίων* (F. *μεσσανίων*) *καὶ Λευκανῶν καὶ Πευκετίων καὶ Ῥωμαίων.* Quis est huius rei auctor? Respondet Porphyrius § 22. *προσῆλθον δ' αὐτῷ, ὥς φησιν Ἀριςόξενος, καὶ Λευκανοὶ καὶ Μεσσάπιοι καὶ Πευκέτιοι καὶ Ῥωμαῖοι.* Vides nunc unde profecerit Diogenes Laërt. VIII. 14. *προσεκαρτέρουν αὐτῷ καὶ τῶν λόγων ἕνεκα προσῄεσαν καὶ Λευκανοὶ καὶ Πευκέτιοι Μεσσάπιοί τε καὶ Ῥωμαῖοι.*

Fuisse hos barbarorum reges et regulos testis est Dicaearchus apud Porphyrium § 19. *πολλοὺς μὲν ἔλαβεν ἐξ αὐτῆς τῆς πόλεως ὁμιλητάς —, πολλοὺς δ' ἀπὸ τῆς σύνεγγυς βαρβάρου χώρας βασιλεῖς τε καὶ δυνάςας.* Habemus igitur duos locupletes testes, Peripateticorum doctissimos, alterum in Graecia maiore natum, alterum in proxima vicinia, qui memoriae prodiderunt *Romanos* fuisse inter Pythagorae auditores eosque reges fuisse et regulos. Nonne videntur Numam Pompilium tamquam digito monstrare? Sed quo minus hoc verum esse credamus temporum rationes prohibent. Scilicet Romanorum Chronologia ex incertis antiquariorum suspicionibus et coniecturis nata habet aliquid certi. Nihil prorsus: figmenta haec sunt paucorum, quos magna doctorum multitudo secura sequitur; et ubi semel fabula de anno natali urbis Romae consensu omnium satis stabilita erat, tum demum Atticus, Varro, Cicero, Dionysius ac caeteri pro comperto habere coeperunt multis post Numam aetatibus Pythagoram in Italiam advenisse. Equidem aliquanto plus tribuo Aristoxeno et Dicaearcho quam omnibus quotquot fuerunt apud Romanos Annalium scriptores. Quam facile sit in tali re in utramque partem disserere Livius et Cicero ostendunt. Livius ubi dixerat I. 18. Pythagoram centum amplius post Numam annis circa Metapontum Heracleamque et Crotonem invenum coetus habuisse, ita pergit: *Ex quibus locis, etsi eiusdem aetatis fuisset, quae fama in Sabinos aut quo linguae commercio quemquam ad cupiditatem discendi excivisset? quove praesidio unus per tot gentes dissonas sermone moribusque pervenisset?* Cicero contra

Tuscul. Quaestt. IV. 1. *Pythagorae doctrina cum longe lateque flueret permanavisse mihi videtur in hanc civitatem idque cum coniectura probabile est tum quibusdam etiam vestigiis indicatur. Quis enim est qui putet cum floreret in Italia Graecia potentissimis et maximis urbibus in hisque primum ipsius Pythagorae deinde postea Pythagoreorum tantum nomen esset, nostrorum hominum ad eorum doctissimas voces aures clausas fuisse?*

Constat etiam Carthaginienses quosdam Pythagoreos fuisse (Iamblich. § 267.) et ex Etruria Nausithoum (Iamblich. § 127. Ναυσίθοος ὁ Τυρρηνὸς Πυθαγόρειος ὤν) ut si aetatem, de qua nihil constat, excipias, nihil impediat quo minus Numam Pythagorae auditorem fuisse existimemus, quae constans et consentiens totius antiquitatis opinio erat donec de aetate Urbis et Regum Graeca eruditione quaeri coeptum est et Romana Chronologia quamquam fabulis et figmentis contexta tamen apud doctos fidem invenit.

Barbarorum regem in Pythagorae auditoribus fuisse memoriae prodidit Porphyrius § 21. Σύμιχος ὁ τῶν Κεντοριπίνων τύραννος ἀκούσας αὐτοῦ τήν τ' ἀρχὴν ἀπέθετο καὶ τῶν χρημάτων τὰ μὲν τῇ ἀδελφῇ τὰ δὲ τοῖς πολίταις ἔδωκεν. Fuisse τὰ Κεντόριπα Σικελῶν (*barbarorum*) πόλισμα vel ex Thucydide VI. 94. notum.

In § 241. καὶ Μητρόδωρός τε F. omittit καί. et in § 242. F. τὴν δὲ δώριον διαλεκτικόν. — ἐκ τῶν Φωνηέντων.

In § 242. narrat Pythagoras ἐν τοῖς Βαβυλωνίων ἀκούειν ἱεροῖς Ἕλληνα γεγονέναι Διὸς, τοῦ δὲ Δῶρον καὶ Ξοῦθον καὶ Αἴολον· αἷς ὑφηγήσεσιν ἀκολουθῆσαι καὶ αὐτὸν εἰς ῥόδον. Probatur Koenii coniectura (ad *Greg. Corinth.* pag 11) καὶ αὐτὸν τὸν Ἡρόδοτον, et affertur locus Herodoti I. 56 in quo nihil huiuscemodi legitur. Aliquanto antiquior testis latet in verbis καὶ αὐτὸν ΕΙϹΡΟΔΟΝ, nempe καὶ ΤΟΝ ῾ΗϹΙΟΔΟΝ. Ne umbra dubitationis supersit scito hunc ipsum Hesiodi locum superesse, et alibi et apud Plutarchum *Sympos.* IX. 15. 8.

Ἕλληνος δ' ἐγένοντο θεμιστοπόλοι βασιλῆες
Δῶρός τε Ξοῦθός τε καὶ Αἴολος ἱππιοχάρμης.

Primus verum vidit corrector in Codice F., qui in ora libri minio adscripsit ἡσίοδον. Paene oculis cernimus quo pacto ex

HCΙΟΔΟΝ vulgata nata sit. Scriba sibi ΡΟΔΟΝ pro ΙΟΔΟΝ visus est videre et sic HC in εἰς stulte convertit.

In § 242. in fine F. δέχεσθαι τἀκριβὲς τοῖς νεωτέροις Ἢ καταμαθεῖν. Caeteri ἢ omittunt.

In § 243. τὴν Αἰολίδα λαΧοῦσαν ἀπὸ τοῦ Αἰόλου τοὔνομα. Emenda λαΒοῦσαν. Ut ἔλαβον scribitur $\overset{α}{ἔλ}$, sic $\overset{εῖν}{λα}$ et $\overset{ὦν}{λα}$ pro λαβεῖν et λαβών, et hinc facilis confusio est inter λαβών et λαχών.

Deinde F. ἀτθίδα et ὠρειθυίας. et οἱ πλείους τῶν ἱστορικῶν.

In fine pro τὸν Ὀρφέα πρεσβύτΕΡΟΝ ὄντα τῶν ποιητῶν legendum πρεσβύτατον.

In § 245. F. μηδὲν ἀπολαύοντας. et περὶ τοῦ ΜΗ μισθοῦ διδάσκειν.

In § 246. F. ἀκροάσωνται et in fine τοῦ ποτὲ ἑ τ α ί ρ ο υ γενομένου pro ἑτέρου, quod miror quo pacto docti homines concoquere potuerint.

In § 247. τὸν περὶ τῆς ἀλόγΟΥ καὶ τῆς ἀσυμμετρίας ἐξειπόντα. Legitur in F. περὶ τῆς $\overset{γ}{ἀλό}$ id est ἀλογΙΑC.

In § 248. F. τοιάδε γενομένη pro λεγομένη. et in § 249. omittit τε τοῦ Κύλωνος post καὶ οἱ Φίλοι αὐτοῦ.

In § 249. οἱ δὲ Κυλώνειοι διετέλουν πρὸς τοὺς Πυθαγορείους — πᾶσαν ἐνδεικνύμενοι δυσμένειαν. ἀλλ' ὅμως ἐπεκράτει μέχρι τινὸς ἡ τῶν Πυθαγορείων καλοκἀγαθία καὶ ἡ τῶν πόλεων αὐτῶν βούλησις ὥστε ὑπ' ἐκείνων οἰκονομεῖσθαι βούλεσθαι περὶ τὰς πολιτείας. Eadem verba leguntur in § 129. πολλῶν δὲ γιγνομένων κατ' αὐτῶν διαβολῶν ὅμως ἐπεκράτει μέχρι τινὸς ἡ τῶν Πυθαγορείων καλοκἀγαθία καὶ ἡ τῶν πόλεων αὐτῶν βούλησις ὥστε ὑπ' ἐκείνων οἰκονομεῖσθαι βούλεσθαι τὰ περὶ τῆς πολιτείας. Utrobique scribendum: ΤΑ περὶ ΤΑC πολιτείΑC.

In § 249. F. συνεδρευόντων ΤΩΝ πυθαγορείων.
Sequitur καὶ βουλευομένων περὶ πολΕΜικῶν πραγμάτων. Multo veri similius est eos περὶ πολΙΤΙκῶν πραγμάτων inter se deliberasse.

In § 249. F. πλὴν δυεῖν et οὗτοι γὰρ δὲ νεώτατοι ὄντες. Fuisse olim videtur: οὗτοι γὰρ ΔΗ νεώτατοι ὄντες.

In § 250. λόγον οὐδένα ποιησαμένων τῶν πoΛΛῶν περὶ τοῦ συμβάντος πάθους. Optime F. τῶν πο͂, id est τῶν πόλεων, ut mox ὀλιγωρίαν τῶν π ό λ ε ω ν.

In § 250. εἰς Θήβας μετῳκίσατο — οὗπερ ἐγένετο Ἐπαμινώνδας ἀκροατής. Male tentant μετῳκίσατο et μετῴκησεν reponunt. *Migrare* semper est μετοικίζεσθαι, et μετοικεῖν significat μέτοικον εἶναι, dicebantque Θήβησι μετοικεῖν, sed εἰς Θήβας μετοικίζεσθαι.
Deinde in F. legitur ἐπαμεἰνώνδου perinepte natum ex ἐπαμεινῶν.

In § 251. F. σπουδαιότατοι Φάντων τε καὶ ἐχεκράτης. Manifesta lacuna in praecedentibus fortasse sic explenda: προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου — (ἄλλος ἀλλαχόσε διεσπάρησαν). Ἦσαν δέ κτἑ.
Compara similem locum § 253. διεσπάρησαν μὲν ἄλλος ἀλλαχῇ.
Quod autem scribit Aristoxenus § 250. 251. οἱ λοιποὶ τῶν Πυθαγορείων ἀπέστησαν τῆς Ἰταλίας. — ἀθροισθέντες δὲ εἰς τὸ Ῥήγιον ἐκεῖ διέτριβον μετ' ἀλλήλων. mire dictum est quasi Rhegium non esset in Italia situm. Fortasse dixerat τῆς (ἄλλης) Ἰταλίας, ut sit sententia: *ex reliquis Italiae urbibus digressi Rhegium se omnes contulerunt.*

In § 252. F. νοσοκομήσων ΤΕ αὐτὸν — καὶ κηδεύσων.
Post pauca quod Nicomachus scribit de iis qui Pythagoreos combusserant αὐτοί τε ὑπὸ τῶν Ἰταλιωτῶν κατελεύσθησαν ἐπὶ τούτῳ καὶ ἐξερρίφησαν ἄταφοι, aperte pugnat cum Aristoxeni testimonio in § 250. τοῦ τοιούτου γὰρ καὶ τηλικούτου γενομένου πάθους οὐδεμίαν ἐπιστροφὴν (αἱ πόλεις) ἐποιήσαντο, et manifesto falsum et commenticium est.
Sed ut summa est in Aristoxeno fides et auctoritas, ita levis et futilis testis est Nicomachus.

Nicomachi verba eadem leguntur apud Porphyrium § 55. *ὡς γὰρ Φερεκύδην τὸν Σύριον αὐτοῦ διδάσκαλον γενόμενον εἰς Δῆλον ἐπεπόρευτο νοσοκομήσων αὐτὸν περιπετῆ γενόμενον τῷ ἰςορουμένῳ τῆς φθειριάσεως πάθει καὶ κηδεύCων.* Sed quam nihil tribuendum sit Iamblichi vel disertissimis testimoniis hic locus declarat. Dixit Iamblichus § 248. *ὅτι μὲν οὖν ἀπόντος Πυθαγόρου ἐγένετο ἡ ἐπιβουλὴ* ΠΑΝΤϹϹ *ὁμολογοῦσιν, διαφέρονται δὲ περὶ τῆς τότε ἀποδημίας οἱ μὲν πρὸς Φερεκύδην τὸν Σύριον, οἱ δὲ εἰς Μεταπόντιον λέγοντες ἀποδεδημηκέναι τὸν Πυθαγόραν.* Disertum testimonium est, sed cave ei quidquam credas. Nam contra exsurgit Dicaearchus apud Porphyrium § 56. *Δικαίαρχος δὲ καὶ οἱ ἀκριβέςεροι καὶ τὸν Πυθαγόραν φασὶ παρεῖναι τῇ ἐπιβουλῇ. Φερεκύδην γὰρ πρὸ τῆς ἐκ Σάμου ἀπάρσεως τελευτῆσαι.* Etiam reliqua ex Dicaearcho sumta sunt, quae Porphyrius non ab ipso Dicaearcho sed a Nicomacho accepit, qui verba Dicaearchi eodem modo attulit atque Aristoxeni verba in iis quae continuo sequuntur.

In § 252. F. *τὰ δὲ δυσσύνετα μόνα καὶ ἀδιάπτυκτα.*
Post pauca editur: *πλὴν ὀλίγων πάνυ ὅσα τινὲς ἐν ἀ*ΛΛ*οδημίαις τότε τυχόντες διέσωσαν ζώπυρα ἄττα.* Scribendum *ἐν ἀ*Π*οδημίαις* et *ζώπυρ' ἄττα.*

In § 253. F. *ἕκαςος οὔ*ΠϹΡ *ἐτύγχαν*ΟΝ *τελευτῶν* et *μηδενὶ δόμεναι τῶν ἐκτὸς τᾶς οἰκίας.*
Noli mirari formas Doricas: sunt enim haec sumta ex epistola Lysidis ad Hipparchum apud Diogenem Laërtium VIII. 42. *Πυθαγόρας — τᾷ Δαμοῖ τᾷ ἑαυτῶ θυγατρὶ παρακαταθέμενος τὰ ὑπομνάματα ἐπέσκαψε μηδενὶ τῶν ἐκτὸς τᾶς οἰκίας παραδιδόμεν.*

In § 254. *πολλὰ — τῶν μὴ εἰρημένων περὶ τούτων.* Recte F. *παρὰ τούτοις.*

In § 254. *οἱ γὰρ ἄνθρωποι μέχρι μὲν διελέγετο πᾶσι τοῖς προσιοῦσι, Πυθαγόραν ἡδέως εἶχον.* male curavit hunc locum Kiessling. *Πυθαγόρ*AC reponens, namque sic *ἡδέως εἶχον* sensu caret. Excidit vetus sigla praepositionis et legendum: ΠΡΟϹ

Πυθαγόραν ἡδέως εἶχον. Notum est ἡδέως et ἀηδῶς ἔχειν πρός τινα pro *amicum alicui esse* et *inimicum*.

In § 254. F. συνέβαινε — μὴ μόνον αὐτοὺς ἐν τοῖς ἰδίοις βίοις (pro οἴκοις) πρωτεύειν ἀλλὰ ΤΟ κοινῇ.

Caeterum locus impeditus et perturbatus ita constituendus esse videtur ut scribatur: συνέβαινεν αὐτοῖς προαγούσης τῆς ἡλικίας μὴ μόνον τὸ ἐν τοῖς ἰδίοις βίοις πρωτεύειν ἀλλὰ τὸ κοινῇ τὴν πόλιν οἰκονομεῖν μεγάλην μὲν ἑταιρείαν συναγηοχόσιν (ἦσαν γὰρ ὑπὲρ τριακοσίους) μικρὸν δὲ μέρος τῆς πόλεως οὖσι τῆς οὐκ ἐν τοῖς αὐτοῖς ἔθεσιν οὐδ' ἐπιτηδεύμασιν ἐκείνοις πολιτευομένης.

Vulgata lectio haec est: συνέβαινε προαγούσης τῆς ἡλικίας μὴ μόνον αὐτΟΥC ἐν τοῖς ἰδίοις οἴκοις (F. βίοις) πρωτεύειν ἀλλὰ (F. ἀλλὰ τὸ) κοινῇ τὴν πόλιν οἰκονομεῖν. Sed necessarium est αὐτΟΙC quo referuntur sqq. μεγάλην μὲν ἑταιρείαν συναγηοχΟCΙ, μικρὸν δὲ μέρος τῆς πόλεως ΟΥCΙ.

Sequitur in F. τοῖς οὐκ ἐν τοῖς αὐτοῖς "Єθεσιν (sic F. pro ἤθεσιν) οὐδ' ἐπιτηδεύμασιν ἐκείνης (F. pro ἐκείνοις) πολιτευομένοις. Sed quia perspicuum est de *civitate* haec dici, non de trecentis Pythagoreis, intelligimus librarios pro τῆς — ἐκείνοις πολιτευομένης substituisse ΤΟΙC pro ΤΗC ob praecedens οὖσιν et eum errorem reliquam loci labem peperisse.

Sequitur: οὐ μὴν ἀλλὰ μέχρι μὲν οὖν τὴν ὑπάρχουσαν χώραν ἐκέκτητο καὶ Πυθαγόρας ἐπεδήμει διέμενεν ἡ — κατάστασις.

Legendum μέχρι μὲν ΟΥ (οὗ) τὴν ὑπάρχουσαν χώραν ἐκεκτΗΝτο (Scaliger pro ἐκέκτητο), *quamdiu veterem agrum* solum *possidebant*, quibus opponuntur: ἐπεὶ δὲ Σύβαριν ἐχειρώσαντο καὶ τὴν δορύκτητον διῳκήσαντο μὴ κατακληρουχηθῆναι, unde suspicor vocabulum excidisse sic supplendum: μέχρι μὲν οὗ τὴν ὑπάρχουσαν χώραν ἐκέκτηντο ΜΟΝΗΝ καὶ Πυθαγόρας ἐπεδήμει. Sed haereo in sqq. διέμενεν ἡ κεχρονισμένη κατάστασις δυσαρεστουμένη καὶ ζητοῦσα καιρὸν εὕρασθαι (leg. εὑρέσθαι) μεταβολῆς. Ineleganter admodum dicitur ζητοῦσα εὑρέσθαι καιρόν, sed Nicomachus negligenter et vitiose loqui solet. Absurdum est autem ἡ κατάστασις ipsa ζητοῦσα καιρὸν μεταβολῆς. Possis καὶ ἐζήτουν sed mihi non satisfacit et excidisse aliquid suspicor.

Tum recte F. ἐξερράγη τὸ σιωπΩμενον μῖσος pro σιωπούμενον.

deinde ἐφ' ὅσον ἰδίασ μὲν εἶχε pro ἰδιασμὸν εἶχε, et in versu Homerico καὶ 'Εκήδετο λίην pro κήδετο.

In § 256. τὸν μὲν (ἥλιον) παρατηρεῖν ὅπως ἀνιόντα προσεύξΩνται. Scrib. προσεύξονται.

Adorare orientem solem nota est Veterum consuetudo. Plato in *Sympos.* pag. 220 *d.* ὁ δὲ (*Socrates*) εἱστήκει μέχρι ἕως ἐγένετο καὶ ἥλιος ἀνέσχεν, ἔπειτα ᾤχετ' ἀπιὼν προσευξάμενος τῷ ἡλίῳ. Hinc planissime intelligitur dictum Pompei ad Syllam apud Plutarchum in *Pompeio* cap. 14. ὁ δὲ Πομπήϊος — ἐννοεῖν ἐκέλευε τὸν Σύλλαν ὅτι τὸν ἥλιον ἀνατέλλοντα πλείονες ἢ δυόμενον προσκυνοῦσιν. Sic Plutus dicit in Aristophanis fabula vs. 771.

καὶ προσκυνῶ γε πρῶτα μὲν τὸν ἥλιον.

quippe quem nunc primus adspiciebat.

In § 257. καὶ κατὰ τὸν ὕστατον καιρὸν παρήγγελλε μὴ βλασφημεῖν, ἀλλ' ὥσπερ ἐν ταῖς ἀναγωγαῖς οἰωνίζεσθαι μετὰ τῆς εὐφημίας ἥνπερ ἐποιοῦντο διωθουμένους τὴν ἀνδρείαν. Sic diserte in F. scriptum est. Felicissime correxit Obrechtus apud Kusterum ΤΟΝ 'ΑΔΡΙΑΝ, sed quod διωθούμενοι scripsit idque putavit esse *qui mare Adriaticum* TRAIECTURI *sunt*, gravissime fallitur. *Traiicere* est περαιοῦσθαι, ut apud Thucydidem VI. 34. οὐ περὶ τῇ Σικελίᾳ (leg. τῆς Σικελίας) πρότερον ἔσται ὁ ἀγὼν ἢ τοῦ ἐκείνους περαιωθῆναι τὸν 'Ιόνιον (id est τὸν 'Αδρίαν) quod quum non sine violenta mutatione reponi possit subnascitur suspicio aliquid excidisse ex Codice maculato aut perroso et ΔΙΩΘουμένους labem concepisse. Omnino haec pars Codicis pessime mulcata est, namque et quod sequitur ἐφ' ὅσον ἔωσαν ἰδιάζοντας ulcus est insanabile.

Deinde F. τοὺς πεπαιδευμένους servat pro τοὺς CΥΜπεπαιδευμένους. et χαλεπώτερον καὶ βαρύτερον ἔφερον οἱ συγγενεῖς.

Novae difficultates sunt in proximis: καὶ λεγόντων ἐξ αὐτῶν τῶν χρόνων 'Ιππάσου καὶ Διοδώρου καὶ Θεάγους ὑπὲρ τοῦ παντὸς (optime Kiessling. πάντΑC) κοινωνεῖν τῆς ἀρχῆς καὶ τῆς ἐκκλησίας καὶ διδόναι τὰς εὐθύνας τοὺς ἄρχοντας τοῖς ἐκ παντΟC λαχοῦσιν· ἐναντιουμένων δὲ τῶν Πυθαγορείων 'Αλκιμάχου καὶ Δειμάχου καὶ Μέτωνος καὶ Δημοκλήδους καὶ διαλυόντων τὴν πάτριον πολιτείαν μὴ καταλύειν ἐκράτησαν οἱ τῷ πλήθει συνηγοροῦντες.

In F. sunt lectiones meliores: κοινωνεῖν τῶν ἀρχῶν pro τῆς ἀρχῆς verissime, et δεινάρχου et δημοκήδους. Praeterea emenda τοῖς ἐκ πάντΩΝ λαχοῦσιν pro ἐκ παντός. Ortus error est ex πᾶν. Deinde recipe Kusteri bonam correctionem καὶ διαΚΩλυόντων — μὴ καταλύειν. quod dictum est eodem modo quo et alii saepe dixerunt et Herodotus VIII. 144. πολλὰ καὶ μεγάλα ἐςὶ τὰ διακωλύοντα ταῦτα ΜΗ ποιέειν. Perperam igitur Kusterus μή delevit.

Emendandum superest gravissimum mendum in verbis ἐξ αὐτῶν τῶν ΧΡΟΝΩΝ. Diligenter considerata loci sententia vera et sana lectio poterit reperiri: λεγόντων ἐξ ΑΥΤΩΝ τῶν χρόνων Ἱππάσου καὶ Διοδώρου καὶ Θεάγους ὑπὲρ τοῦ πάντας κοινωνεῖν τῶν ἀρχῶν καὶ τῆς ἐκκλησίας — ἐναντιουμένων δὲ τῶν Πυθαγορείων — καὶ διακωλυόντων τὴν πάτριον πολιτείαν μὴ καταλύειν. Pronomen αὐτῶν in verbis ἐξ αὐ τῶν τῶν χρόνων declarat auctores rerum novarum fuisse illos, *quos minime id facturos exspectasset aliquis.* Nempe καταλύεται ἡ πάτριος πολιτεία, (id est ἡ ἀριςοκρατία) *ab* IPSIS *optimatibus*, qui quum adhuc remp. in potestate habuissent, nunc ipsi ultro auctores sunt ut ius honorum et comitiorum cum omnibus civibus communicaretur.

Quo igitur pacto ex verbis ex αὐτῶν τῶν ΧΡΟΝΩΝ *Optimatium* nomen foras eliciemus? Dicam. Regebatur civitas Crotoniatarum et complures aliae in Graecia maiore et in Sicilia ab consilio publico, in quo *mille Senatores* sedebant, ditissimus et nobilissimus quisque. Appellantur οἱ χίλιοι, τὸ τῶν χιλίων ἄθροισμα, τὸ τῶν χιλίων ἀρχεῖον. De Locrensibus in Italia dicit Polybius XII. 16. 10. καθισάντων τῶν χιλίων, et post pauca: ἐπιβλεπόντων τῶν χιλίων. De Agrigentinis scribit Diogenes Laërtius VIII. 66. Ἐμπεδοκλῆς τὸ τῶν χιλίων ἄθροισμα κατέλυσεν συνεςὼς (συνεςὸς) ἐπὶ ἔτη τρία, ὥςε οὐ μόνον ἦν τῶν πλουσίων ἀλλὰ καὶ τῶν τὰ δημοτικὰ φρονούντων. Duae erant factiones οἱ πλούσιοι et οἱ τὰ δημοτικὰ φρονοῦντες. Videmus igitur idem esse οἱ χίλιοι et οἱ πλούσιοι *optimates nobiles ac divites.* De Crotoniatis scribit Iamblichus § 45. ἐκάλεσαν οἱ Χίλιοι τὸν Πυθαγόραν εἰς τὸ συνέδριον καὶ ἐκέλευσαν εἴτι συμφέρον ἔχει λέγειν ἀποφήνασθαι τοῦτο πρὸς τοὺς τῆς πολιτείας προκαθημένους et § 126. ἤγαγεν αὐτοὺς ἐπὶ τὸ τῶν Χιλίων ἀρχεῖον. et § 260. εἰ τοὺς

χιλίους ἔπεισαν ἐκεῖνοι κυρῶσαι τὴν συμβουλήν. Luculentum imprimis est testimonium Heraclidae Pontici *de Rebusp.* cap. XXV. πολιτείαν δὲ κατεςήσαντο (οἱ Ῥηγῖνοι) ἀριςοκρατικήν· χίλιοι γὰρ πάντα διοικοῦσιν αἱρετοὶ ἀπὸ τιμημάτων, id est *ex amplissimo censu.* Nunc vera lectio emergit: λεγόντων ἐξ αὐτῶν τῶν ΧΙΛΙΩΝ Ἱππάσου καὶ Διοδώρου. Supererat Χ*ΛΙΩΝ (Χ*ΝΩΝ confusis de more ΛΙ et Ν) et sic de hominis nihili coniectura χρόνων natum est.

In § 258. neque συνέντων τῶν πολλῶν quod in F. legitur, neque συνόντων sanum est. Sensus est ἐκκλησίας γενομένης, sed ne συνιόντων quidem satisfacit, quia συνελθόντων dictum oportuit.

Deinde rectissime F. ἐπῆγεν ἄτερος (*alter*) pro ἕτερος.

In iis quae praecedunt: τοιούτων δὲ λόγων μακροτέρων παρὰ τοῦ Κύλωνος ῥηθέντων, apparet ante τοιούτων nonnulla excidisse, quo τοιούτων referebatur.

Sequitur προσποιούμενος μὲν ἐξητακέναι τὰ τῶν Πυθαγορείων ἀπόρρητα, περιπλακεὶς δὲ καὶ γεγραφὼς ἐξ ὧν μάλιςα αὐτοὺς ἤμελλε διαβάλλειν. In F. legitur ἐζητηκέναι, sed unice verum est in tali re ἐξητακέναι, ut bonus Arcerius semel verum vidisse videatur. cf. § 235. (*Dionysius*) διαρρήδην εἶπεν ὅτι ἐξήταςαι ταῦτα ἀκριβῶς.

Deinde pro absurdo περιπλακείς in F. est vera lectio π̊πλακώς, id est πεπλακώς. Quia ωσ compendio scriptum est scriba π̊ putans esse περι addidit πλακείς, quoniam vocabulum Graecum id est. *Complexus* dici ubi *commentus* requiritur non curant, ne sentiunt quidem.

In § 259. τὴν αὐτὴν ταύτην γνώμην ὑπὲρ Πυθαγόρου μεμνημένΟΥΣ ἐν μέτρῳ τοὺς μαθητὰς λέγειν. Negligentiore compositione dixerat μεμνημένΟΣ. Ninon ipse dicitur meminisse Pythagoreos ita cantare solitos.

In ipsis versiculis sero a nescio quo conflatis:

τοὺς μὲν ἑταίρους ἦγεν ἴσον μακάρεσσι θεοῖσι·
τοὺς δ' ἄλλους ἡγεῖτ' οὔτ' ἐν λόγῳ οὔτ' ἐν ἀριθμῷ.

in priore legendum ἦγεν ἴσΟΥΣ, ut τίμιον ἄγειν τινά dicitur. In secundo obversabatur poëtastro oraculum Megarensibus editum:

ὑμεῖς δ', ὦ Μεγαρῆες — οὔτ' ἐν λόγῳ οὔτ' ἐν ἀριθμῷ.

In § 260. τὸν Ὅμηρον μάλιστ' ἐπαινεῖν ἐν οἷς εἴρηκε ποιμένα λαῶν· ἐμφανίCKEIN γὰρ βοσκήματα τοὺς ἄλλους ὄντας ὀλιγαρχικὸν ὄντα. Formam ἐμφανίσκειν damnat analogia et respuit usus. Restituendum ἐμφανίΖειν, quo omnes in ea re utuntur. Significat *declarare*, ut rusticus apud Phaedrum dicit ad spectatores:

En, hic declarat quales sitis iudices.

In § 260. τοῖς 'ΑΓάμοις πολεμεῖν ὡς ἀρχηγοῖς γεγονόσι τοῦ κλήρου καὶ τοῦ καθιστάναι τοὺς λαχόντας ἐπὶ τὰς ἐπιμελείας. Certa emendatione restituit Kusterus: τοῖς ΚΥάμοις πολεμεῖν et sensum eorum verborum acute et docte explicuit. Eximium in hanc rem testimonium protulit ex incerto scriptore Pythagoreo in Galei *Opuscul* pag. 729. ἐντὶ γὰρ ἐν ταῖς πόλεσι μισόδαμοι ἄνθρωποι, ὧν αἴκα τύχῃ 'Ο ΚΥΑΜΟC ἀπολοῦντι τὸν δᾶμον. In hac ipsa historia apud Iamblichum luculentum est huius rei indicium in § 257. ubi δημαγωγοί τινες auctores sunt populo διδόναι τὰς εὐθύνας τοὺς ἄρχοντας τοῖς ἐκ πάντων ΛΑΧΟΥCIN, quibus summa vi Pythagoreorum principes obstiterunt διακωλύοντες τὴν πάτριον πολιτείαν μὴ καταλύειν. Miror cur Kiessling. palmarem emendationem non receperit. 'Αγάμοις natum est ex lacuna. Supererat ΤΟΙC**ΑΜΟΙCΠΟΛΕΜΕΙΝ et stipes supplevit quod in buccam venit.

In eiusdem rei commemoratione versatur locus Diogenis Laërtii VIII. 24. φησὶν 'Αριστοτέλης ἐν τῷ περὶ κυάμων παραγγέλλειν αὐτὸν (*Pythagoram*) ἀπέχεσθαι τῶν κυάμων — ὅτι ὀλιγαρχικόν. κληροῦνται γοῦν αὐτοῖς. Quod dixit Gallorum Menander: „*Aristote, dans son chapitre des chapeaux*," non est magis ridiculum quam 'Αριστοτέλης ἐν τῷ περὶ κυάμων. Deinde vivo Aristotele nondum natae erant insulsae fabellae de abstinentia ab esu fabarum. Praeterea absurdum est ὅτι ὀλιγαρχικόν. Nihil enim est δημοτικώτερον quam τὸ ἄρχοντας καθιστάναι τοὺς κυάμῳ λαχόντας.

In sqq. F. τοῖς ὑφ' αὐτῶν ἐγγυασμένοις pro ὑπ' αὐτῶν. Sequitur: καθάπαξ τὴν φιλοσοφίαν αὐτῶν συνωμοσίαν ἀπέφαινε κατὰ τῶν πολλῶν. Supple συνωμοσίαν (οὖσαν) ἀπέφαινε.

In § 260. *οὐ προσήκει ἐᾶν.* Recte Kiessling. *προσήκ*ЄIN. Deinde F. mendoso *νομίζοντες* pro *νομίζοντ*AC.

Tum recte Bentleius *περὶ τὸν Τράεντα ποταμόν* pro *Τετράεντα.*

In § 261. lege *οἷοι ἦσαν τὴν ἐπίθεσιν ἐπ' αὐτοὺς ποιήσασθαι* pro *οἷοί* T' *ἦσαν.*

Deinde F. *εἰς πλατέας ἀνεχώρησε*, quod non magis expedio quam sqq. *κρατήσαντος αὐτοῦ τὸν κίνδυνον ὑπὸ Θεάγους. Κίνδυνος* ponitur pro *proelio*, ut § 263. *ἐν ἑτέρῳ κινδύνῳ τελευτησάντων.*

In § 262. *συνεφυγάδευσαν τὴν γενεὰν οὐ φάσκοντες δεῖν ἀσεβεῖν οὐδὲ τοὺς παῖδας ἀπὸ τῶν γονέων διασπᾶν.* Acerbissime et *σαρκαστικῶς* nequissimi homines sic deridebant Pythagoram, quem meminerant dicere solere: *μέγιστον εἶναι τῶν ἀδικημάτων παῖδας καὶ γονεῖς ἀπ' ἀλλήλων διασπᾶν.* in § 49.

In § 263. recte F. *ἐπιγενομένων δὲ πολλῶν ἐτῶν* pro *ἐπιγιγνομένων* et mendose *καὶ λιτάτους, ὥσπερ ἦν.*

In § 264. *ἦσαν δὲ τῶν Πυθαγορείων* KAI *περὶ ἑξήκοντα τὸν ἀριθμὸν οἱ κατελθόντες.* Emenda: 'ΩC *περὶ ἑξήκοντα.* Error ex confusione compendiorum ortus est.

In § 264. *διαίτῃ τοὺς ἀρρώστους ὄντας θεραπεύοντες.* Lege *τοὺς ἀρρωστοῦντας.*

Perierunt nonnulla in sqq. *εὐδοκιμοῦντας κατὰ τὸν καιρὸν ἐν ᾧ λεγομένου πρὸς τοὺς παρανομοῦντας.*

Deinde in F. scriptum est: *γενέσθαι φασὶ ταύτην τὴν π̄ κατὰ τοῦτον*, ubi π̄ est *παροιμίαν.* Tum diserte *ἐμβαλόντων τῶν θουρίων* pro *θηρίων.* et in fine *κατὰ* ΤΩΝ *πυθαγορείων.*

In § 265. F. *διὰ τὸ ἐξαιρέτως κεκρατηκέναι τῶν δογμάτων.* et *μεθ' ὃν γαρτύδαν τὸν κροτωνιάτην.*

In § 265. *διὰ μέντοι τὴν συμφορὰν τῆς πατρίδος ἐναδήμονα γενέσθαι τοῦτον ὡς ὑπὸ λύπης προύλιπε τὸν βίον.* Felicissime restituit Bentleius: *ἕνα δὴ μόνον γενέσθαι τοῦτον, ὃς ὑπὸ λύπης προὔλιπε τὸν βίον.* Sequitur: *τοῖς δ' ἄλλοις ἔθος εἶναι κτέ.*

In § 266. τοῖς δ' ἄλλοις ἔθος εἶναι γηραιοῖς σφόδρα γενομένοις ὥσπερ ἐκ δεσμῶν τοῦ σώματος ἀπαλλάττεσθαι. Qui haec scripsit flosculum decerpsit ex Platonis *Phaedone* pag. 67 *d*. ἐθίσαι τὴν ψυχὴν οἰκεῖν καθ' αὑτὴν ἐκλυομένην ὥσπερ ἐκ δεσμῶν [ἐκ] τοῦ σώματος. Cur secunda praepositio removeri debeat ostendi in *Var. Lectt.* pag. 164 sq. neque aliter in suis libris scriptum reperisse Iamblichum haec ipsa imitatio declarat.

In § 266. eximium lacunae supplementum solus F. obtulit: — διὰ τὴν σπάνιν τῶν ἐν τῷ συστήματι ἈΝΔΡΩΝ. οὗτος δὲ εἰς τὴν ἑλλάδα ἐπανελθὼν διέδωκε τὰς πυθαγορείας φωνάς. ζηλωτὰς δὲ γράφειν (sic) γενέσθαι τῶν ἈΝΔΡΩΝ περὶ μὲν ἡράκλειαν κλεινίαν καὶ φιλόλαον. Quidquid inter ἀνδρῶν — ἀνδρῶν medium est in apographis desideratur. In his corrigendum: ζηλωτὰς δὲ γράφΕΙ γενέσθαι τῶν ἀνδρῶν. De Diodoro Aspendio nihil omnino sciremus (praeterquam ex h. l. in quo apparet hominem nullius pretii fuisse receptum a Pythagoreis *quia non erant alii meliores*) nisi Athenaeus ea quae ex varia et diffusa lectione de eo collegisset scripto mandasset pag. 163 *b*. Attulit scitos versiculos Archestrati hosce:

ὥστε πρέπει καθαρῶς ὁπόσοι τάδε μωρολογοῦσιν
τοῖς λαχάνοις προσάγειν καὶ πρὸς Διόδωρον ἰόντας
τὸν σοφὸν ἐγκρατέως μετ' ἐκείνου πυθαγορίζειν.

et haec annotavit: ἦν δ' ὁ Διόδωρος οὗτος τὸ μὲν γένος Ἀσπένδιος, Πυθαγορικὸς δὲ δόξας εἶναι ὑμῶν τῶν κυνικῶν τρόπον ἔζη κομῶν καὶ ῥυπῶν καὶ ἀνυποδητῶν, ὅθεν καὶ Πυθαγορικὸν τὸ τῆς κόμης ἔδοξαν εἶναί τινες ἀπὸ τοῦ Διοδώρου προαχθέν, ὥς φησιν Ἕρμιππος. Praeterea affert locum Sosicratis a Diogene Laërtio quoque prolatum. Athenaei verba haec sunt: Σωσικράτης δ' ἐν τρίτῳ Φιλοσόφων διαδοχῆς βαθεῖ πώγωνι χρήσασθαι τὸν Διόδωρον ἱστορεῖ καὶ τρίβωνα ἀναλαβεῖν κόμην τε φορῆσαι κατά τινα τῦφον τὴν ἐπιτήδευσιν ταύτην προσαγαγόντα τῶν πρὸ αὐτοῦ Πυθαγορικῶν λαμπρᾷ τε ἐσθῆτι ἀμφιεννυμένων καὶ λουτροῖς καὶ ἀλείμμασι κουρᾷ τε τῇ συνήθει χρωμένων. Diogenes VI. 13. πρῶτος (*Antisthenes*) ἐδίπλωσε τὸν τρίβωνα — Σωσικράτης δ' ἐν τρίτῃ Διαδοχῶν Διόδωρον τὸν Ἀσπένδιον, καὶ πώγωνα καθεῖναι καὶ βάκτρῳ καὶ πήρᾳ χρῆσθαι. Sed imprimis memorabilis locus est Timaei apud Athenaeum pag. 163 *e*. Τίμαιος δ' ὁ

Ταυρομενίτης ἐν τῇ ἐνάτῃ τῶν ἱςοριῶν περὶ αὐτοῦ γράφει οὕτως· „Διοδώρου τοῦ τὸ γένος Ἀσπενδίου τὴν ἐξηλλαγμένην εἰσαγαγόντος κατασκευὴν καὶ τοῖς Πυθαγορείοις πεπλησιακέναι προσποιηθέντος, ὃν ἐπιςέλλων ὁ Στρατόνικος ἐκέλευσε τὸν ἀπαίροντα τὸ ῥηθὲν ἀπαγγεῖλαι τῷ περὶ θηροπέπλου μανίας ὕβρεώς τε περιςάσιμον ςοὰν ἔχοντι Πυθαγόρου πελάτᾳ." in quo loco id primum animadvertendum est ea in libro IX apud Timaeum scripta fuisse, in quo plurima de Pythagora et Pythagoreis narraverat, ut saepius observavimus. Scribens igitur de Pythagoreorum successione eodem modo, quo Iamblichus, ad Diodorum Aspendium pervenit, quem Iamblichus *receptum esse in coetum* auctor est, Timaeus melius, quia nulla iam supererat Pythagoreorum successio [1]), dicit τοῖς Πυθαγορείοις πεπλησιακέναι π ρ ο σ π ο ι η θ ῆ ν α ι, et sic ab Athenaeo dicitur Πυθαγορικὸς ΔΟΞΑΣ εἶναι.

Praeterea hinc Diodori aetas cognoscitur ex mentione Stratonici, quem Ptolemaeo Lagi aequalem fuisse constat.

Ostendit hoc Bentleius in *Resp. ad* C. *Boyleum* pag. 48. ex hoc Athenaei loco et ex pag. 305 *c*. Πτολεμαίου τοῦ βασιλέως περὶ κιθαριςικῆς πρὸς αὐτὸν (*Stratonicum*) διαλεγομένου φιλονικότερον Ἕτερόν ἐςιν, εἶπεν, ὦ βασιλεῦ, σκῆπτρον, ἕτερον δὲ πλῆκτρον. Eodem referam testimonium Machonis apud Athen. pag. 349 *d*.

Στρατόνικος ὁ κιθαρῳδὸς ὡς Βηρισάδην
ἔπλευσεν εἰς τὸν Πόντον ὄντα βασιλέα.

namque Βηρισάδης (Παιρισάδης *Straboni*, Παρυσάδης *Diodoro*) Bospori rex usque ad annum 310. regnavit. Clinton F. H. pag. 282.

Ex festiva Stratonici epistola nova quaedam vani et ridiculi homuncionis stultitia cognoscitur. Quid est enim θηρόπεπλος μανία? Quid aliud quam *insania hominis pelle ferina amicti*. Diodorus nempe *barba capillisque promissis*, *squalens et discalceatus* λεοντῆν ἐνδεδυκώς incedebat imitatus Cynicorum deum Herculem, ut Bacchus in Aristophanis *Ranis*, compluresque alii, qui se ad Herculis effigiem componebant, ut Milo Crotoniata apud Diodorum Siculum XII. 9. διεσκευασμένος εἰς Ἡρακλέους σκευὴν λεοντῇ

---

1) Nempe Aristoxenus vidit Pythagoreorum ultimos, quos dicit εὐγενῶς ἀφανισθῆναι. apud Iamblichum § 251.

καὶ ῥοπάλῳ. Non poterat haec insania lepidiore nomine appellari quam θηρόπεπλος μανία.

Ridet ineptum hominem etiam Anaxippus Athenaei pag. 403 *f.*

τὸν ὄρθρον ἐν ταῖς χερσὶν ὄψει βιβλία
ἔχοντα καὶ ζητοῦντα τὰ κατὰ τὴν τέχνην.
οὐδὲν Διοδώρου διαφέρω τἀσπενδίου.

nam nulla est controversia quin recte sic emendaverit Meinekius scripturam unici Codicis: οὐδὲν χονδρεύουσι διαφέρω.

Fuisse in Graecia iam ante Diodorum Aspendium, qui sese falso Pythagoreos esse iactarent apparet ex loco Isocratis in *Busiride* pag. 227 b. ἔτι καὶ νῦν τοὺς προσποιουμένους ἐκείνου (*Pythagorae*) μαθητὰς εἶναι μᾶλλον σιγῶντας θαυμάζουσιν (Urbinas pro θαυμάζομεν) ἢ τοὺς ἐπὶ τῷ λέγειν μεγίστην δόξαν ἔχοντας, sed posteaquam Diodorus εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐπανελθὼν διέδωκε τὰς Πυθαγορείους φωνάς propullulavit novum Pythagoreorum agmen sordibus et illuvie squalentium perinde atque immundi Cynici, quos suaviter rident Antiphanes, Alexis, Aristophon, Cratinus minor, Mnesimachus. Dicuntur hi πυθαγορίζειν et πυθαγορισταί appellantur, de quibus satis est unum locum proferre Aristophontis apud Diogenem Laërtium VIII. 38.

ἐσθίουσι δέ
λάχανά τε καὶ πίνουσιν ἐπὶ τούτοις ὕδωρ.
φθεῖρας δὲ καὶ τρίβωνα τήν τ' ἀλουσίαν
οὐδεὶς ἂν ὑπομείνειε τῶν νεωτέρων.

Eo tandem recidit praeclara sapientissimi viri disciplina!

Iamblichi *vita Pythagorae* maximam partem conflata et consarcinata est ex locis aliorum scriptorum, partim veterum et magnae auctoritatis ac fidei, partim recentiorum levium et futilium et, ne dicam dolo, impudentium nugatorum. Haec omnia in partes aut minutiores particulas dissecta tanta socordia in unum conflavit, ut saepenumero bis aut ter eadem sine ulla utilitate iteraverit lectoremque fastidiosa repetitione enecet.

Dedimus iam complura huius rei exempla, quibus primum alia compluscula addemus, quo facilius postea singulos auctores, quos ubique descripserit, indagare et cognoscere possimus. Tenendum autem hoc est, quidquid apud Iamblichum repetitum legatur (ut plurimum iisdem verbis, nonnumquam leviter mu-

tatis), ea omnia non ipsius Iamblichi esse, sed *ex aliquo antiquiore scriptore non nominato descripta.* Proponam primum exempla.

Repetitus est idem locus

§ 110.

ὑπελάμβανε δὲ καὶ τὴν μουσικὴν μεγάλα συμβάλλεσθαι πρὸς ὑγίειαν ἄν τις αὐτῇ χρῆται κατὰ τοὺς προσήκοντας τρόπους.

et § 111.

χρῆσθαι δὲ καὶ Ὁμήρου καὶ Ἡσιόδου λέξεσιν ἐξειλεγμέναις πρὸς ἐπανόρθωσιν ψυχῆς.

§ 164.

ὑπελάμβανον δὲ καὶ τὴν μουσικὴν μεγάλα συμβάλλεσθαι πρὸς ὑγίειαν ἄν τις αὐτῇ χρῆται κατὰ τοὺς προσήκοντας τρόπους.

et eodem tenore

ἐχρῶντο δὲ καὶ Ὁμήρου καὶ Ἡσιόδου λέξεσι διειλεγμέναις πρὸς ἐπανόρθωσιν ψυχῶν.

Manifestum est mendose scribi *διειλεγμέναις* pro *ἐξειλεγμέναις*. Multis exemplis alibi ostendimus *δι* et *εξ* inter se confundi et in tachygraphorum scriptura non facile discerni. Loci *selecti* non aliter quam *ἐξειλεγμέναι λέξεις* appellari poterant. *Διαλέγειν* a tali re alienissimum est.

Repetitus est locus idem

§ 163.

Τῆς δὲ ἰατρικῆς μάλιϛα μὲν ἀποδέχεσθαι τὸ διαιτητικὸν εἶδος καὶ εἶναι ἀκριβεϛάτους ἐν τούτῳ καὶ πειρᾶσθαι πρῶτον μὲν καταμανθάνειν σημεῖα συμμετρίας πόνων τε καὶ σιτίων καὶ ἀναπαύσεως. ἔπειτα περὶ αὐτῆς τῆς κατασκευῆς τῶν προσφερομένων σχεδὸν πρώτους ἐπιχειρῆσαί τε καὶ πραγματεύεσθαι καὶ διορίζειν. ἅψασθαι δὲ χρὴ καὶ καταπλασμάτων ἐπὶ πλεῖον τοὺς Πυθαγορείους τῶν ἔμπροσθεν. τὰ δὲ περὶ τὰς φαρμακείας ἧττον δοκιμάζειν· αὐτῶν δὲ τούτων τοῖς πρὸς τὰς ἑλκώσεις μάλιϛα χρῆσθαι. τὰ δὲ περὶ τὰς τομάς τε

§ 244.

Τῆς δὲ ἰατρικῆς μάλιϛά φασιν αὐτοὺς ἀποδέχεσθαι τὸ διαιτητικὸν εἶδος καὶ εἶναι ἀκριβεϛάτους ἐν τούτῳ καὶ πειρᾶσθαι πρῶτον μὲν καταμανθάνειν σημεῖα καὶ συμμετρίας ποτῶν τε καὶ σιτίων καὶ ἀναπαύσεως. ἔπειτα περὶ αὐτῆς τῆς κατασκευῆς τῶν προσφερομένων σχεδὸν πρώτους ἐπιχειρῆσαί τε πραγματεύεσθαι καὶ διορίζειν. ἅψασθαι δὲ καὶ καταπλασμάτων ἐπιπλεῖον τοὺς Πυθαγορείους τῶν ἔμπροσθεν. τὰ δὲ περὶ τὰς φαρμακείας ἧττον δοκιμάζειν· αὐτῶν δὲ τούτων πρὸς τὰς ἑλκώσεις μάλιϛα χρῆσθαι. τὰ δὲ περὶ τὰς τομὰς καὶ καύσεις

καὶ καύσεις ἥκιςα πάντων ἀποδέχεσθαι. χρῆσθαι δὲ καὶ ταῖς ἐπῳδαῖς πρὸς ἔνια τῶν ἀρρωςημάτων.

ἥκιςα πάντων ἀποδέχεσθαι. χρῆσθαι δὲ καὶ ταῖς ἐπῳδαῖς πρὸς ἔνια τῶν ἀρρωςημάτων.

Legitur locus idem apud Iamblichum
§ 33.

λέγεται τοίνυν ὡς ἐπιδημήσας Ἰταλίᾳ καὶ Σικελίᾳ, ἃς κατέλαβε πόλεις δεδουλωμένας ὑπ' ἀλλήλων (L. ἄλλων) τὰς μὲν (ἐκ add.) πολλῶν ἐτῶν, τὰς δὲ νεωςὶ ταύτας Φρονήματος ἐλευθερίου ὑποπλήσας διὰ τῶν ἐφ' ἑκάςης ἀκουςῶν αὐτοῦ ἀνερρύσατο καὶ ἐλευθέρας ἐποίησε Κρότωνα καὶ Σύβαριν καὶ Κατάνην καὶ Ῥήγιον καὶ Ἱμέραν καὶ Ἀκράγαντα καὶ Ταυρομενὰς (L. Ταυρομένιον) καὶ ἄλλας τινάς, αἷς καὶ νόμους ἔθετο διὰ Χαρώνδα τοῦ Καταναίου καὶ Ζαλεύκου τοῦ Λοκροῦ, δι' ὧν εὐνομώταται καὶ ἀξιοζήλωτοι τοῖς περιοίκοις μέχρι πολλοῦ διετέλεσαν.

continuo sequitur:

ἀνεῖλε δὲ ἄρδην ςάσιν καὶ διχοΦωνίαν καὶ ἁπλῶς ἑτεροΦροσύνην οὐ μόνον ἀπὸ τῶν γνωρίμων καὶ τῶν ἀπογόνων αὐτῶν μέχρι πολλῶν ὡς ἱςορεῖται γενεῶν, ἀλλὰ καὶ καθόλου ἀπὸ τῶν ἐν Ἰταλίᾳ καὶ Σικελίᾳ πόλεων πασῶν κατά τε ἑαυτὰς καὶ πρὸς ἀλλήλας. Πυκνὸν γὰρ ἦν αὐτῷ πρὸς ἅπαντας πανταχῇ πολλοὺς καὶ ὀλί-

et apud Porphyrium.
de vita Pythagorae.
§ 21.

ἃς δ' ἐπιδημήσας Ἰταλίᾳ τε καὶ Σικελίᾳ κατέλαβε πόλεις δεδουλωμένας ὑπ' ἀλλήλων (L. ἄλλων) τὰς μὲν (ἐκ add.) πολλῶν ἐτῶν, τὰς δὲ νεωςὶ Φρονήματος ἐξελευθερίου πλήσας διὰ τῶν ἐφ' ἑκάςης ἀκουςῶν αὐτοῦ ἠλευθέρωσε Κρότωνα καὶ Σύβαριν καὶ Κατάνην καὶ Ῥήγιον καὶ Ἱμέραν καὶ Ἀκράγαντα καὶ Ταυρομένην (L. Ταυρομένιον) καὶ ἄλλας τινάς, αἷς καὶ νόμους ἔθετο διὰ Χαρώνδα τε τοῦ Καταναίου καὶ Ζαλεύκου τοῦ Λοκροῦ, δι' ὧν ἀξιοζήλωτοι τοῖς περιοίκοις ἄχρι πολλοῦ γεγόνασιν.

nonnullis interpositis:

ἀνεῖλε δ' ἄρδην ςάσιν οὐ μόνον ἀπὸ τῶν γνωρίμων ἀλλὰ καὶ τῶν ἀπογόνων αὐτῶν ἄχρι πολλῶν γενεῶν καὶ καθόλου ἀπὸ τῶν ἐν Ἰταλίᾳ τε καὶ Σικελίᾳ πόλεων πασῶν πρός τε ἑαυτὰς καὶ πρὸς ἀλλήλας. Πυκνὸν γὰρ ἦν πρὸς ἅπαντας αὐτῷ πολλοὺς καὶ ὀλίγους τόδε τὸ ἀπόφθεγμα·

γους ἀπόφθεγμα χρησμῷ θεοῦ συμβουλευτικῷ ὅμοιον. ἐπιτομή τις ὡσπερεὶ καὶ ἀνακεφαλαίωσις (τις del.) τῶν αὐτῷ δοκούντων τὸ τοιοῦτον· [ἀπόφθεγμα irrepsit ex margine].

Φυγαδευτέον πάσῃ μηχανῇ καὶ περικοπτέον πυρὶ καὶ σιδήρῳ καὶ μηχαναῖς παντοίαις ἀπὸ μὲν σώματος νόσον, ἀπὸ δὲ ψυχῆς ἀμαθίαν, κοιλίας δὲ πολυτέλειαν, πόλεως δὲ στάσιν, οἴκου δὲ διχοφροσύνην, ὁμοῦ δὲ πάντων ἀμετρίαν.

Φυγαδευτέον πάσῃ μηχανῇ καὶ περικοπτέον πυρὶ καὶ σιδήρῳ καὶ μηχαναῖς παντοίαις ἀπὸ μὲν σώματος νόσον, ἀπὸ δὲ ψυχῆς ἀμαθίαν, κοιλίας δὲ πολυτέλειαν, πόλεως δὲ στάσιν, οἴκου δὲ διχοφροσύνην, ὁμοῦ δὲ πάντων ἀμετρίαν.

Et haec et quae alia apud Iamblichum et Porphyrium eadem leguntur non sunt ab Iamblicho ex Porphyrii *vita Pythagorae* descripta, sed eundem uterque auctorem ac testem secutus est, quem non esse alium quam Nicomachum multa suadent ut credam.

Repetitus est locus idem

§ 101.

Παρήγγελλον γὰρ ἐκ φιλίας ἀληθινῆς ἐξαιρεῖν ἀγῶνά τε καὶ φιλονεικίαν (leg. φιλονικίαν) μάλιστα μὲν ἐκ πάσης [εἰ δυνατὸν del.]· εἰ δὲ μὴ ἔκ γε τῆς πατρικῆς καὶ καθόλου ἐκ τῆς πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους· ὡσαύτως δὲ καὶ ἐκ τῆς πρὸς τοὺς εὐεργέτας. τὸ γὰρ διαγωνίζεσθαι ἢ διαφιλονεικεῖν (— νικεῖν) πρὸς τοὺς τοιούτους ἐμπεσούσης ὀργῆς ἢ ἄλλου τινὸς τοιούτου πάθους οὐ σωτήριον τῆς ὑπαρχούσης φιλίας. ἔφασαν δὲ δεῖν ὡς ἐλαχίστας ἀμυχάς τε καὶ ἑλκώσεις ἐν ταῖς φιλίαις ἐγγίγνεσθαι· τοῦτο δὲ γίγνεσθαι

§ 230.

Παρεκελεύοντο οὖν οἱ ἄνδρες οὗτοι ἐκ φιλίας ἀληθινῆς ἐξαιρεῖν ἀγῶνά τε καὶ φιλονεικίαν (leg. φιλονικίαν) μάλιστα μὲν ἐκ πάσης [εἰ δυνατὸν del.]· εἰ δὲ μὴ ἔκ γε τῆς πατρικῆς καὶ καθόλου ἐκ τῆς πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους· ὡσαύτως δὲ καὶ ἐκ τῆς πρὸς τοὺς εὐεργέτας. τὸ γὰρ διαγωνίζεσθαι ἢ διαφιλονικεῖν πρὸς τοὺς τοιούτους ἐμπεσούσης ὀργῆς ἢ ἄλλου τινὸς τοιούτου πάθους οὐ σωτήριον τῆς ὑπαρχούσης φιλίας. ἔφασαν δὲ δεῖν ὡς ἐλαχίστας ἀμυχάς τε καὶ ἑλκώσεις ἐν ταῖς φιλίαις ἐγγίγνεσθαι· τοῦτο δὲ γίγνεσθαι

ἂν ἐπίςωνται εἴκειν καὶ κρατεῖν ὀργῆς ἀμφότεροι μὲν, μᾶλλον μέντοι ὁ νεώτερός τε καὶ τῶν εἰρημένων τάξεων ἔχων ἡνδήποτε· τὰς ἐπανορθώσεις τε καὶ νουθετήσεις, ἃς δὴ ΠΕΔΑΡΤΑϹΕΙϹ ἐκάλουν ἐκεῖνοι, μετὰ πολλῆς εὐφημίας τε καὶ εὐλαβείας ᾤοντο δεῖν γίγνεσθαι παρὰ τῶν πρεσβυτέρων τοῖς νεωτέροις καὶ πολὺ ἐμφαίνεσθαι ἐν τοῖς νουθετοῦσι τὸ κηδεμονικόν τε καὶ οἰκεῖον, οὕτω γὰρ εὐσχήμονά τε γίγνεσθαι καὶ ὠφέλιμον τὴν νουθέτησιν.

§ 102.

ἐκ φιλίας μηδέποτε ἐξαιρεῖν πίςιν μήτε παίζοντας μήτε σπουδάζοντας· οὐ γὰρ ἔτι ῥᾴδιον εἶναι διυγιᾶναι τὴν ὑπάρχουσαν φιλίαν ὅταν ἅπαξ παρεμπέσῃ τὸ ψεῦδος εἰς τὰ τῶν φασκόντων φίλων εἶναι ἤθη φιλίαν μὴ ἀπογιγνώσκειν ἀτυχίας ἕνεκα ἢ ἄλλης τινὸς ἀδυναμίας τῶν εἰς τὸν βίον ἐμπιπτουσῶν, ἀλλὰ μόνην εἶναι δόκιμον ἀπόγνωσιν φίλου τε καὶ φιλίας τὴν γιγνομένην διὰ κακίαν μεγάλην τε καὶ ἀνεπανόρθωτον.

ἂν ἐπίςωνται εἴκειν καὶ κρατεῖν ὀργῆς ἀμφότεροι μὲν, μᾶλλον μέντοι ὁ νεώτερος τε καὶ τῶν εἰρημένων τάξεων ἔχων ἡνδήποτε· τὰς ἐπανορθώσεις τε καὶ νουθετήσεις, ἃς δὴ ΠΕΔΑΡΤΑϹΕΙϹ ἐκάλουν ἐκεῖνοι, μετὰ πολλῆς εὐφημίας τε καὶ εὐλαβείας ᾤοντο δεῖν γίγνεσθαι παρὰ τῶν πρεσβυτέρων τοῖς νεωτέροις καὶ πολὺ ἐμφαίνεσθαι ἐν τοῖς νουθετοῦσι τὸ κηδεμονικόν τε καὶ οἰκεῖον, οὕτω γὰρ εὐσχήμονά τε γίγνεσθαι καὶ ὠφέλιμον τὴν νουθέτησιν.

§ 232.

ἐκ φιλίας μηδέποτε ἐξαιρεῖν πίςιν μήτε παίζοντας μήτε σπουδάζοντας· οὐ γὰρ ἔτι ῥᾴδιον εἶναι διυγιᾶναι τὴν ὑπάρχουσαν φιλίαν ὅταν ἅπαξ παρεμπέσῃ τὸ ψεῦδος εἰς τὰ τῶν φασκόντων φίλων εἶναι ἤθη. φιλίαν μὴ ἀπογιγνώσκειν ἀτυχίας ἕνεκα ἢ ἄλλης τινὸς ἀδυναμίας τῶν εἰς τὸν βίον ἐμπιπτουσῶν, ἀλλὰ μόνην εἶναι δόκιμον ἀπόγνωσιν φίλου τε καὶ φιλίας τὴν γιγνομένην διὰ κακίαν μεγάλην τε καὶ ἀνεπανόρθωτον.

Manifestum est hos locos ne verbulo quidem mutato repetitos ab Iamblicho ex aliquo antiquo scriptore descriptos esse, quem ipsum Aristoxenum esse et alia indicia et orationis sanitas suadent ut credam.

Ter repetitus est idem locus ex Aristoxeno descriptus in § 198 et 226 et 234.

In § 234. sic legitur: *φησὶ γὰρ οὕτως ὁ Ἀριςόξενος· Οἴκτων δὲ καὶ δακρύων καὶ πάντων τῶν τοιούτων εἴργεσθαι τοὺς ἄνδρας*

ἐκείνους ὡς ἐνδέχεται μάλιστα· ὁ αὐτὸς δὲ λόγος καὶ περὶ θωπείας καὶ δεήσεως καὶ λιτανείας καὶ πάντων τῶν τοιούτων. et § 226. *Οἴκτων δὲ καὶ δακρύων καὶ πάντων τῶν τοιούτων εἴργεσθαι τοὺς ἄνδρας ἐκείνους φασίν. ἀπείχοντο δὲ καὶ δεήσεων καὶ ἱκετειῶν καὶ πάσης τῆς τοιαύτης ἀνελευθέρου θωπείας ὡς ἀνάνδρου καὶ ταπεινῆς οὔσης.* et § 198. *Οἴκτων δὲ καὶ δακρύων καὶ πάντων τῶν τοιούτων εἴργεσθαι τοὺς ἄνδρας*, quae arctissime cohaerent cum praecedentibus § 197. *λέγεται δὲ καὶ τάδε περὶ τῶν Πυθαγορείων ὡς οὔτε οἰκέτην ἐκόλασεν οὐδεὶς αὐτῶν ὑπ' ὀργῆς ἐχόμενος, οὔτε τῶν ἐλευθέρων ἐνουθέτησέ τινα —. ἐκάλουν δὲ τὸ νουθετεῖν πεδαρτᾶν, — Σπίνθαρος γοῦν διηγεῖτο πολλάκις περὶ Ἀρχύτου κτέ.* Quae Aristoxeni esse declarat primum antiqui vocabuli *πεδαρτᾶν* mentio, deinde patris Spinthari commemoratio, ex quo se complura didicisse non semel in tam paucis fragmentis narravit.

Accedit quartum testimonium ex Porphyrio § 59. *Ἀριστόξενος — φησὶν οὕτως· Οἴκτων καὶ δακρύων καὶ πάντων τῶν τοιούτων εἴργεσθαι τοὺς ἄνδρας ἐκείνους ὡς ἐνδέχεται μάλιστα. ὁ αὐτὸς δὲ λόγος καὶ περὶ θωπείας καὶ δεήσεως καὶ πάντων τῶν τοιούτων.*

Praeterea comparandi sunt hi loci:

Iamblich. §	36.	—	Porphyr.	25.
„	60.	—	„	23. 24.
„	63.	—	„	26. 27.
„	67.	—	„	30. 31.
„	98.	—	„	39.
„	100.	—	Iambl.	149.
„	105.	—	„	227.
„	134.	—	Porphyr.	27. 28. 29.
„	139.	—	Iambl.	148.
„	144.	—	„	150.
„	179.	—	„	155.
„	184.	—	„	251. Porphyr. 55.
„	196.	—	„	224.
„	224.	—	„	111.
„	239.	—	„	127.
„	252.	—	Porphyr.	57. 58.

Nemo mirabitur Kusterum ad § 86. stomachabundum annotare: „*totus hic locus repetitur infra*, *Num.* 137. *quod et de*

aliis locis miror. Quid enim crebra illa ταὐτολογία opus est? Iamblichus quamquam totus alienis pennis exornatus incedit tamen numquam quemquam eorum quos compilavit nominatim laudat praeterquam in uno loco § 251 *ταῦτα μὲν οὖν Ἀριστόξενος διηγεῖται. Νικόμαχος δέ* — § 254. *ἐπεὶ δὲ καὶ Ἀπολλώνιος περὶ τῶν αὐτῶν ἔστιν ὅπου διαφωνεῖ — φέρε δὴ καὶ τὴν τούτου παραθώμεθα διήγησιν.* Et hos quidem maxime in toto libro testes sequitur addens subinde alia aliunde sumta, de quibus operae pretium est acutissimi Meinersii sententiam audire. Quae leguntur § 1—30. iudice Meinersio scripsit Apollonius.

30—37. Nicomachus.
37—57. Dicaearchus.
58—59. Heraclides Ponticus.
60—63. Nicomachus.
64—87. Diogenes.
88—89. auctor incertus futilis ac recens.
90—93. levis testis sequioris aetatis.
94—103. Aristoxenus.
103—140. Diogenes ex Nicomacho.
115—121. Nicomachus in Enchiridio Harmonices.
140—148. nugator recens.
149—167. incertus auctor levis ac recens.
167—248. scriptor antiquus, fortasse Clearchus, qui complura sumsit ab Aristoxeno et Dicaearcho.
229—240. Aristoxenus.
248—251. Aristoxenus.
251—253. Nicomachus.
254—267. Apollonius.
265. auctor futilis ac recens.

Haec Meinersius, cui in plerisque assentior, nisi quod excerpta Iamblichi in minutiores partes dissecta fuisse intelligo et longiora fragmenta, ut dispescuit Meinersius, non semper uni, sed saepius pluribus tribuenda censeo.

Primum omnium animadvertendum est quam dispares testes homo consociaverit. Sunt antiqui et summae auctoritatis ac fidei imprimis Aristoxenus et Dicaearchus, apud quos sana ac sobria ac vera sunt omnia. Alii contra sequioris aetatis leves et futiles, nugatores meri. Non multa tuto Apollonio credas,

non multa Nicomacho, sed longe omnium ineptissimus est Diogenes, quem non erubuit testem producere Porphyrius § 10. *Διογένους ἐν τοῖς ὑπὲρ Θούλην ἀπίςοις τὰ κατὰ τὸν Φιλόσοφον* ’ΑΚΡΙΒΩC *διελθόντος ἔκρινα μηδαμῶς τὰ τούτου παρελθεῖν.* Quam puerilia commenta in hoc nugatorio libro scripta fuerint ex Photii *Bibliotheca* novimus, qui in Codd. 166. (*Ἀνεγνώσθησαν Ἀντωνίου Διογένους τῶν ὑπὲρ Θούλην ἀπίςων λόγοι* ΚΔ.) multa ex eo excerpsit, in quibus et haec sunt pag. 109 *b*. 13. Bekk. *καὶ ὅσα πάλιν ἐξ* Ἀς*ραίου λέγοντος ἤκουσε περί τε* Πυθαγόρου *Φημὶ καὶ* Μνησάρχου. Vides fabulosum Astraeum a Diogene fictum Porphyrio imposuisse. Ex istiusmodi testibus nihil est tam absurdum quod Pythagorae prudentissimo et gravissimo viro non imputetur. Subridemus ubi narrat Livius ex Pontificum libris „*bovem foeminam locutam esse*," sed quid Pythagora facias, qui diu et multum cum bove confabulatus tandem bestiam iureiurando adegit (*ὥρκωσεν*) numquam eum posthac fabas esse gustaturum [1]); qui femur habebat aureum; qui uno et eodem die Tauromenii et Metaponti cum discipulis disseruit, quod boni illi testes verum esse putabant, et bonum senem per aërem volitasse (*ἀεροβατῆσαι*) suspicabantur. Mitto reliquas nugas praeter unam, quia tam ridicula est. Memoriae prodiderunt homines futilissimi optimum Pythagoram fuisse *Deum immortalem hominis forma indutum*, neque id satis erat: inducunt Pythagoram ipsum Abaridi ita dicentem § 92: *ὅτι ἐπὶ θεραπείᾳ καὶ εὐεργεσίᾳ τῶν ἀνθρώπων ἥκοι καὶ διὰ τοῦτο ἀνθρωπόμορφος, ἵνα μὴ ξενιζόμενοι πρὸς τὸ ὑπερέχον ταράσσωνται καὶ τὴν παρ᾽ αὐτῷ μάθησιν ἀποφεύγωσιν.* Haec omnia Iamblicho vera et certa esse videbantur. Habebat tamen testes veritatis fidos et certos et incorruptos, sed quid prodest homini fanatico verum reperiri ac sciri posse? occaecatus enim superstitione animus nihil cernit. Quod in quibusdam *vitis Sanctorum* factum esse perhibent, ut testimonia aequalium aut alia pervetera nihil contineant quod cum sana ratione et aeternis naturae legibus pu-

1) Habet hoc superstitio ut numquam intra certos terminos consistat sed in infinitum ad alia et alia semper absurdiora progrediatur. Auctor est Suidas in v. Ἀμμωνιανός: — *οὗτος ἦν* Ἀμμωνιανὸς *ᾧ κεκτῆσθαι συμβέβηκεν* "ΟΝΟΝ *σοφίας ἀκροατήν.* Videmus nonnumquam in auditoriis asinos germanos, sed non tales.

gnet, sed paullatim crescente plebeculae credulitate et sacrificulorum audacia alia ex aliis serantur *miracula*, θαύματα μωροῖς, idem in Pythagorae vita factum videmus. Apud veteres Pythagoras sanus est, doctus, prudens, sapiens si quis alius; apud illos nebulones γόης, ἀλαζών, θαυματουργός, ineptus et ridiculus sine exemplo. Atque haec omnia impudenter mentiebantur quum veri testes non tantum superessent, sed in ipsorum manibus versarentur. Quantum nugarum nobis venditant de abstinentia ab esu fabarum; quam multos praedicant mortem oppetere maluisse quam fabas *attingere*, nedum *comesse* (§ 191. μὴ βουλόμενοι δόγμα παραβαίνειν τὸ κελεῦον κυάμων μὴ θιγγάνειν). Ne verbum quidem in his verum est: Aristoxeno auctore et teste locupletissimo Πυθαγόρας τῶν ὀσπρίων μάλιστα τὸν κύαμον ἐδοκίμασεν· λειαντικόν τε γὰρ εἶναι καὶ διαχωρητικόν· διὸ καὶ μάλιστα ἐχρῆτο αὐτῷ. Eant nunc Hippobotus et Neanthes et Apollonius et Nicomachus, et quidquid est testium eiusdemmodi, ac sua commenta sibi habeant serventque sepulchro.

His igitur omnibus spretis et omissis unus est praeclarus auctor, cuius testimonia auro contra cara passim neglecto nomine in Iamblichi farragine latent, Aristoxenum dico. Aristoxeni fragmenta eius nomine insignita diligenter collegit et ordine disposuit Mahne in *Diatribe* et ex eo C. Müller in *Fragm. Hist.*, sed esse *sine nomine flores* ex Aristoxeno decerptos et alicubi absconditos nemo cogitasse videtur.

Faciam igitur ipse periculum et Aristoxeni gemmas e stercore Iamblichi eruere conabor.

Luculentum tenemus Aristoxeni fragmentum § 195—213. ubi rerum et sententiarum et verborum ratio docet antiqui et boni scriptoris haec esse, eumque non alium esse quam Aristoxenum ex indiciis quibusdam et testimoniis colligimus. Potest Iamblichus de suo alieni quid admiscuisse, potest facundam Aristoxeni orationem sua infantia nonnihil vitiasse, sed eximius totus locus est et memorabilis.

Quae praecedunt § 189—194. non esse Aristoxeni res est certissima. ἐξ ὧν Ἱππόβοτος καὶ Νεάνθης περὶ Μυλλίου καὶ Τιμύχας τῶν Πυθαγορείων ἱστοροῦσιν. Non poterat Aristoxenus testes diu post se natos producere, et res ipsa quae eorum testi-

monio nititur multis nominibus absurda est et cum rerum hominumque natura pugnat. Dionysius (ut aiunt) πάντα ποιῶν οὐδενὸς αὐτῶν ἐπετύγχανε τῆς φιλίας. Quid igitur? Misit in Italiam Dionis fratrem Eurymenem (de quo nemo mortalium umquam quidquam inaudivit) cum armata manu ut decem philosophos inermes ex insidiis opprimeret adduceretque ad sese. Volebat igitur sic illorum amicitiam sibi conciliare: quam recte, id Hippobotus et Neanthes viderint. Philosophi in convalle prope Tarentum in insidias praecipitant dantque se in pedes (τὴν γὰρ ἀνδρείαν ᾔδεσαν, ut scite admonemur, φευκτέων τε καὶ ὑπομενετέων ἐπιστήμην, igitur ἐπιστημονικῶς capessunt fugam). Facile effugissent expediti graviter armatos nisi in campum fabis consitum incidissent, quas vel *tangere* nefas. Itaque omnes contrucidati sunt. Stomachari Eurymenes, quod sine philosophis esset ad tyrannum redeundum. Casu autem cepit unum, qui cum uxore gravida (ἔγκυος οὖσα τὸν δέκατον ἤδη μῆνα εἶχεν) et sic tardiore gradu procedente a tergo relictus erat. Hos ad se adductos onerat promissis Dionysius et *dimidiam regni partem pollicetur* (agnoscisne Dionysium?). Spretus exardescit ira et remoto marito Timycham foeminam decem menses gravidam torquere parat. Frustra. Timycha sibi linguam mordicus abscidit et in tyranni os exspuit (ἀποκόψασα προσέπτυσε τῷ τυράννῳ). Itaque nunc quoque infelix tyrannus πάντα δρῶν οὐδενὸς ἐπετύγχανε τῆς φιλίας. „*Hoc fabulas pueris est narrare, non historiam scribere.*"

Eadem ex iisdem narraverat Porphyrius § 61. Ἱππόβοτος δὲ καὶ Νεάνθης περὶ Μυλλίου καὶ Τιμύχας ἱστοροῦσιν ***** sed perierunt reliqua.

Diligenter utrumque locum consideranti apparebit neque Porphyrium neque Iamblichum libros Hippoboti et Neanthis lectitasse, sed utrumque Nicomachum describere, qui illorum testimoniis usus fuerat. Idem in aliis quoque testibus usu venisse veri simillimum est.

Quae sequuntur contra et naturae congruunt omnia et cum Pythagorae ingenio conveniunt et viri sapientiam declarant, quale est quod legitur § 196. ἦν αὐτοῖς παράγγελμα ὡς οὐδὲν δεῖ τῶν ἀνθρωπίνων συμπτωμάτων ἀπροσδόκητον εἶναι παρὰ τοῖς

νοῦν ἔχουσιν ἀλλὰ πάντα προσδοκᾶν, ὧν μὴ τυγχάνουσιν αὐτοὶ κύριοι ὄντες. Profecit ex his Euripides, cuius versiculos Latine vertit Cicero in *Tusc. Quaestt.* III. § 29. Repetita leguntur eadem § 224. cum sqq. usque ad *καταπέττειν τε καὶ ἰατρεύειν τὸ πάθος*, unde apparet illa coniuncta olim fuisse.

Agnoscimus Aristoxenum in § 197. primum ex eo quod vetus vocabulum ipsius Pythagorae commemorat: *ἐκάλουν δὲ τὸ νουθετεῖν πεδαρτᾶν*, quemadmodum idem infra docet *τὰς νουθετήσεις* a Pythagoreis *πεδαρτάσεις* appellatas fuisse, deinde ex mentione Spinthari: *Σπίνθαρος γοῦν διηγεῖτο πολλάκις περὶ Ἀρχύτου*, ut solet Aristoxenus saepius ex patre Spintharo audita referre, ut in fragmento apud Cyrillum (Müll. *Fragm. Hist.* II. pag. 280.) *λέγει δὲ ὁ Ἀριστόξενος ἀφηγούμενος τὸν βίον τοῦ Σωκράτους ἀκηκοέναι Σπινθάρου — ὅτι οὐ πολλοῖς αὐτός γε πιθανωτέροις ἐντετυχηκὼς εἴη.* et apud Plutarchum *de genio Socratis* pag. 592 f. *Σπίνθαρος ὁ Ταραντῖνος οὐκ ὀλίγον αὐτῷ* (*Epaminondae*) *συνδιατρίψας χρόνον — λέγει μηδενί πη τῶν καθ' ἑαυτὸν ἀνθρώπων ἐντετυχηκέναι μήτε πλείονα γιγνώσκοντι μήτ' ἐλάττονα φθεγγομένῳ*, quae ex Aristoxeni libro sumta sunt. Sic etiam nunc ea narrat quae ex crebris cum patre sermonibus acceperat: *Σπίνθαρος διηγεῖτο πολλάκις*, ut idem Aristoxenus apud Iamblich. § 233. *Διονύσιος — πολλάκις ἡμῖν διηγεῖτο τὰ περὶ τῶν κατὰ Φιντίαν τε καὶ Δάμωνα.*

Ab eodem accepta narrat Aristoxenus in 198. *Ἔφη δὲ* (*Spintharus*) *λέγεσθαι καὶ περὶ Κλεινίου τοιαῦτά τινα κτέ.* Deinde apparent verba Aristoxeni aliunde nota: *οἴκτων δὲ καὶ δακρύων καὶ πάντων τῶν τοιούτων εἴργεσθαι τοὺς ἄνδρας ἐκείνους.*

Quae continuo sequuntur de fideli Pythagoreorum inter se amicitia Aristoxeno dignissima sunt: *οὔτε κέρδος οὔτ' ἐπιθυμίαν οὔτ' ὀργὴν οὔτε φιλοτιμίαν οὔτ' ἄλλο οὐδὲν τῶν τοιούτων αἴτιον γίγνεσθαι διαφορᾶς, ἀλλὰ πάντας τοὺς Πυθαγορείους οὕτως ἔχειν πρὸς ἀλλήλους ὡς ἂν πατὴρ σπουδαῖος πρὸς τέκνα σχοίη.*

Quae scripta sunt in § 200. omnino referunt orationis Aristoxeneae formam et colorem: *περὶ δὲ δόξης τάδε φασὶ λέγειν αὐτόν*, (in quibus facile agnoscimus Pythagorae ingenium in omni re modum servantis) *ἀνόητον μὲν εἶναι τὸ πάσῃ καὶ παντὸς δόξῃ προσέχειν. — ἀνόητον δ' εἶναι καὶ πάσης ὑπολήψεώς τε καὶ δόξης καταφρονεῖν.*

Egregia etiam sunt omnia quae sequuntur 201—203, indidem sumta. Scripserat Aristoxenus librum, cui titulus Πυθαγορικαὶ ἀποφάσεις, id est Pythagorae et Pythagoreorum *sententiae* (ἐκ τοῦ ἀποφαίνεσθαι τὴν γνώμην), de rebus ad vitam bene constituendam necessariis, veluti *de cupiditate*, *de procreandis liberis*, *de fortuna*, *de pulchri amore* (φιλοκαλίᾳ) et sim. Huius libri *excerpta* quaedam in Stobaei manus pervenerunt, nam quis credat Stobaeum ipsas Πυθαγορικὰς ἀποφάσεις in manibus habuisse? Ex eodem complura Iamblichus sine nomine auctoris (ut solet) in suam farraginem recepit, quorum verus auctor ex Stobaeo cognoscitur. Ut apud Iamblichum est: περὶ δὲ δόξης τάδε φασὶ λέγειν αὐτούς, sic apud Stobaeum legitur (*Anthol.* 101. 4): περὶ δὲ γενέσεως παίδων τάδε ἔλεγεν et (*Ecl. Phys.* I. 6. 18. pag. 78. Gaisf.): περὶ δὲ τύχης τάδε ἔφασκον et (*Anthol.* 10. 67): περὶ δὲ ἐπιθυμίας τάδε ἔλεγεν, et sim. quae afferuntur omnia ἐκ τῶν Ἀριστοξένου Πυθαγορικῶν ἀποφάσεων.

In § 201. καθόλου δὲ εἰπεῖν ἀναγκαῖον εἶναι τοὺς σωθησομένους τῶν νέων προσέχειν ταῖς τῶν πρεσβυτέρων τε καὶ καλῶς βεβιωκότων ὑπολήψεσί τε καὶ δόξαις, Aristoxenea locutio est in tali re καθόλου δὲ εἰπεῖν, ut in § 203. καθόλου δὲ εἰπεῖν οὐδέποτε τὸν ἄνθρωπον ἐατέον εἶναι ποιεῖν ὅ, τι ἂν βούληται. et ἐν ταῖς Πυθαγορικαῖς ἀποφάσεσι (Stob. 43. 49): καθόλου δ' ᾤοντο δεῖν ὑπολαμβάνειν μηδὲν εἶναι μεῖζον κακὸν ἀναρχίας. et (*Anthol.* 101. 4) καθόλου μὲν φυλάττεσθαι τὸ καλούμενον προφερές, et alibi saepius.

In sqq. § 201. ἐν δὲ τῷ ἀνθρωπίνῳ βίῳ τῷ σύμπαντι εἶναί τινας ἡλικίας ʼΕΝΔΕΔΑCΜΕΝΑC· οὕτω γὰρ καὶ λέγειν αὐτούς φασιν, certa esse Aristoxeni vestigia supra ostendimus. Huc pertinet quod apud Diogenem Laërt. servatum est VIII. 10. διαιρεῖται δὲ καὶ τὸν τοῦ ἀνθρώπου βίον οὕτως· „παῖς εἴκοσι ἔτεα, νεηνίσκος εἴκοσι, νεηνίης εἴκοσι, γέρων εἴκοσι. αἱ δὲ ἡλικίαι πρὸς τὰς ὥρας ὧδε σύμμετροι· παῖς ἔαρ, νεηνίσκος θέρος, νεηνίης φθινόπωρον, γέρων χειμών." Cf. § 44. ὁ Πυθαγόρας — ὀγδοηκοντούτης ἐτελεύτα κατὰ τὴν ἰδίαν ὑπογραφὴν τῶν ἡλικιῶν.

Quae apud Iamblichum sequuntur omnia 201—203 praeclara sunt et prudentissime animadversa et iudicata. Quicumque ingenuae iuventutis mores diu et multum observaverit impense Pythagorae sententiam admirabitur. Quid verius quam quod

scribit § 202. *συρρεῖν δὲ σχεδὸν εἰς ταύτην τὴν ἡλικίαν* (*adolescentiam*) *ἀμφότερα τὰ γένη τῶν ἁμαρτημάτων· τὸ μὲν γὰρ φεύγειν ἅπαν τὸ τῆς σπουδῆς τε καὶ τάξεως γένος ὡς ἁπλῶς εἰπεῖν, διώκειν δὲ τὸ τῆς παιγνίας τε καὶ ἀκολασίας καὶ ὕβρεως τῆς παιδικῆς εἶδος τῆς τοῦ παιδὸς ἡλικίας οἰκειότατον εἶναι. ἐκ ταύτης οὖν εἰς τὴν ἐχομένην ἡλικίαν ἀφικνεῖσθαι τὴν τοιαύτην διάθεσιν. τὸ δὲ τῶν ἐπιθυμιῶν τῶν ἰσχυρῶν, ὡσαύτως δὲ καὶ τὸ τῶν φιλοτιμιῶν γένος, ὁμοίως δὲ καὶ τὰς λοιπὰς ὁρμάς τε καὶ διαθέσεις, ὅσαι τυγχάνουσιν οὖσαι τοῦ χαλεποῦ τε καὶ θορυβώδους γένους, ἐκ τῆς τοῦ ἀνδρὸς ἡλικίας εἰς τὴν τῶν νεανίσκων ἀφικνεῖσθαι.*

Componamus iam *τὰς Ἀριστοξένου Πυθαγορικὰς ἀποφάσεις* apud Stobaeum cum locis Iamblichi.

STOBAEUS.	IAMBLICHUS.
(*Anthol.* 43. 49.)	§ 175.
Καθόλου δὲ ᾤοντο δεῖν ὑπολαμβάνειν μηδὲν εἶναι μεῖζον κακὸν ἀναρχίας· οὐ γὰρ πεφυκέναι τὸν ἄνθρωπον διασώζεσθαι μηδενὸς ἐπιστατοῦντος.	*Καθόλου δὲ ᾤοντο δεῖν ὑπολαμβάνειν μηδὲν εἶναι μεῖζον κακὸν ἀναρχίας· οὐ γὰρ πεφυκέναι τὸν ἄνθρωπον διασώζεσθαι μηδενὸς ἐπιστατοῦντος.*
ibid.	IAMBLICHUS § 203.
Δεῖν δὲ ἔφασκον εὐθὺς ἐκ παίδων καὶ τὴν τροφὴν τεταγμένως προσφέρεσθαι διδάσκοντες ὡς ἡ μὲν τάξις καὶ συμμετρία καλὴ καὶ σύμφορος, ἡ δὲ ἀταξία καὶ ἀσυμμετρία αἰσχρά τε καὶ ἀσύμφορος.	*Διαπορεῖν πολλάκις αὐτοὺς ἔφασαν τίνος ἕνεκα τοὺς παῖδας συνεθίζομεν προσφέρεσθαι τὴν τροφὴν τεταγμένως τε καὶ συμμέτρως καὶ τὴν μὲν τάξιν καὶ τὴν συμμετρίαν ἀποφαίνομεν αὐτοῖς καλά, τὰ δὲ τούτων ἐναντία τήν τε ἀταξίαν καὶ τὴν ἀσυμμετρίαν αἰσχρά.*
ARISTOXENUS.	IAMBLICHUS.
(*Anthol.* 79. 45).	§ 175.
Μετὰ τὸ θεῖον καὶ δαιμόνιον πλεῖστον ποιεῖσθαι λόγον γονέων τε καὶ νόμων μὴ πλαστῶς ἀλλὰ πεπιστευμένως ἑαυτὸν πρὸς ταῦτα παρασκευάζοντα.	*Μετὰ δὲ τὸ θεῖόν τε καὶ τὸ δαιμόνιον πλεῖστον ποιεῖσθαι λόγον γονέων τε καὶ νόμου καὶ τούτων ὑπήκοον αὑτὸν κατασκευάζειν μὴ πλαστῶς ἀλλὰ πεπεισμένως.*

Vides haec quoque Iamblichum ex Aristoxeno descripsisse. Eiusdem sunt quae apud Iamblichum arctissime cum his coniuncta leguntur. Simul Stobaeus ex Iamblicho emendari potest revocando *ὑπήκοον* post *ἑαυτόν*, et scribendo *πεπεισμένως* pro *πεπιςευμένως*.

ARISTOXENUS.

ibid.

Τὸ μένειν τοῖς πατρίοις ἔθεσί τε καὶ νόμοις ἐδοκίμαζον, εἰ καὶ μικρῷ χείρω τῶν ἑτέρων εἴη.

IAMBLICHUS.

§ 176.

Τὸ μένειν ἐν τοῖς πατρίοις ἔθεσί τε καὶ νόμοις ἐδοκίμαζον οἱ ἄνδρες ἐκεῖνοι κἂν ᾖ μικρῷ χείρω ἑτέρων.

Itaque ea quoque quae apud Iamblichum sequuntur: *τὸ* ΓΑΡ *ῥᾳδίως ἀποπηδᾶν ἀπὸ τῶν ὑπαρχόντων νόμων καὶ οἰκείους εἶναι καινοτομίας οὐδαμῶς εἶναι σύμφορον οὐδὲ σωτήριον.* ARISTOXENI sunt.

Quae leguntur in § 205. Aristoxeni esse *ἐκ τῶν Πυθαγορικῶν ἀποφάσεων* utriusque testimonii comparatio docebit:

IAMBLICHUS.

§ 205.

Περὶ δὲ τῆς ὀνομαζομένης ἐπιθυμίας τοιαῦτα λέγειν ἔφασαν τοὺς ἄνδρας ἐκείνους· αὐτὴν μὲν τὴν ἐπιθυμίαν ἐπιφοράν τινα εἶναι τῆς ψυχῆς καὶ ὁρμὴν καὶ ὄρεξιν ἤτοι πληρώσεως τινὸς ἢ παρουσίας τινῶν αἰσθήσεως ἢ διαθέσεως αἰσθητικῆς. γίγνεσθαι δὲ καὶ τῶν ἐναντίων ἐπιθυμίαν ἢ κενώσεώς τε καὶ ἀπουσίας καὶ τοῦ μὴ αἰσθάνεσθαι ἐνίων.

ARISTOXENUS.

(*Anthol.* 10. 67.)

Περὶ δὲ ἐπιθυμίας τάδε ἔλεγεν·

αὐτὴν τὴν ἐπιθυμίαν (εἶναι) ἐπιφοράν τινα τῆς ψυχῆς καὶ ὁρμὴν καὶ ὄρεξιν πληρώσεως ἢ παρουσίας αἰσθήσεως ἢ κενώσεως καὶ ἀπουσίας καὶ τοῦ μὴ αἰσθάνεσθαι.

Sequitur apud

IAMBLICHUM.

Ποικίλον δὲ εἶναι τὸ πάθος τοῦτο καὶ σχεδὸν τῶν περὶ ἄνθρωπον πολυειδέστατον. εἶναι δὲ τὰς πολλὰς τῶν ἀνθρωπίνων ἐπιθυμιῶν ἐπικτήτους καὶ κατεσκευασμένας ὑπ' αὐτῶν τῶν ἀνθρώπων.

apud

ARISTOXENUM.

εἶναι τὸ πάθος τοῦτο ποικίλον καὶ πολύπονον καὶ πολυειδέστατον. εἶναι δὲ τῶν ἐπιθυμιῶν τὰς μὲν ἐπικτήτους τε καὶ παρασκευαςάς, τὰς δὲ συμφύτους.

Videmus *καὶ πολύπονον*, quod cum caeteris pugnat, non esse genuinum. Optime Iamblichus: *ποικίλον — καὶ σχεδὸν τῶν περὶ ἄνθρωπον πολυειδέςατον.* Praeterea pro CΥΜΦύτους verum esse arbitror ᾽ΕΜΦύτους *ingenitas, natura insitas.* Plato in *Phaedr.* pag. 237 *d. ἡ ἔμφυτος οὖσα ἐπιθυμία ἡδονῶν.*

Itaque et reliqua omnia de eodem argumento apud Iamblichum scripta, quae ab illo loco avelli non possunt 205—208, eundem Aristoxenum auctorem habent.

Sequitur locus *de procreandis liberis* § 209—213. quem supra diligenter demonstravimus et a personato Ocello Lucano et ab Iamblicho *ἐκ τῶν ᾽Αριςοξένου Πυθαγορικῶν ἀποφάσεων* in suos hortulos esse derivatum.

Eximius Aristoxeni locus in § 180—183. agnoscitur primum argumenti praestantia, deinde purae et tersae orationis laude, stabilitur denique probabilis suspicio Aristoxeni auctoritate.

Apud Ioh. Damascenum in *Append.* Stobaei II. 13. 118. pag. 206. Meinek. legitur: *ἐκ τῶν ᾽Αριςοξένου Πυθαγορικῶν ἀποφάσεων. ῎Εφασκον δὲ καὶ τὰς μαθήσεις πάσας τῶν τε ἐπιςημῶν καὶ τῶν τεχνῶν τὰς μὲν ἑκουσίους ὀρθάς τε εἶναι καὶ εἰς τέλος ἀφικνεῖσθαι, τὰς δὲ ἀκουσίους φαύλους τε καὶ ἀτελεῖς γίγνεσθαι.* Vides indidem sumta esse quae scribit Iamblichus in § 183. *καὶ τὰς μαθήσεις τὰς ὀρθῶς γιγνομένας ἑκουσίους δεῖν ἔφασαν γίγνεσθαι ἀμφοτέρων βουλομένων τοῦ τε διδάσκοντος καὶ τοῦ μανθάνοντος, ἀντιτείναντος γὰρ ὁποτέρου δήποτε τῶν εἰρημένων οὐκ ἂν ἐπιτελεσθῆναι κατὰ τρόπον τὸ προκείμενον ἔργον.*

Eadem opera ex hoc egregio fragmento eximamus mendum, quod in superiore commentario silentio praetermisimus. Editur in § 181. *πρὸς γὰρ ἄνδρα ἐπὶ καλοκἀγαθίας ἥκοντα ἀληθινὸν ἀξίωμα οὔτ᾽ εὔσχημον οὔτ᾽ εὔκαιρον εἶναι προσφέρειν οὔτε παρρησίαν* ΠΑΛΙΝ *οὔτε τὰ λοιπὰ τῶν ἀρτίως εἰρημένων.* Ineptum est *πάλιν* neque *omnis παρρησία* erga summos viros reprehendenda est, sed ea tantum quae modum excedit. Itaque corrigendum: *οὔτε παρρησίαν* ΠΟΛΛΗΝ *οὔτε κτέ.* namque in hac quoque re

sunt certi denique fines,
quos ultra citraque nequit consistere rectum.

Reliquum est ut unum eximium Aristoxeni locum *de fortuna*

ex sententia Pythagoreorum in Stobaei *Ecl. Phys.* I. 6. 18. vitiis quibusdam liberem. Proponam locum ut mihi scribendus esse videtur: Περὶ δὲ τύχης τάδε ἔφασκον· εἶναι μέν ΤΙ καὶ δαιμόνιον μέρος αὐτῆς· γενέσθαι γὰρ ἐπίπνοιάν τινα παρὰ τοῦ δαιμονίου τῶν ἀνθρώπων ἐνίοις ἐπὶ τὸ βέλτιον ἢ ἐπὶ τὸ χεῖρον καὶ εἶναι φανερῶς κατ' αὐτὸ τοῦτο τοὺς μὲν εὐτυχεῖς, τοὺς δὲ ἀτυχεῖς. Καταφανέςατον δ' εἶναι τοῦτο (ἐκ τοῦ) τοὺς μὲν ἀπροβουλεύτως καὶ εἰκῇ τι πράττοντας πολλάκις κατατυγχάνειν, τοὺς δὲ προβουλευομένους καὶ προνοουμένους ὀρθῶς τι πράττειν ἀποτυγχάνειν. Εἶναι δὲ καὶ ἕτερον τύχης εἶδος καθ' ὃ οἱ μὲν εὐφυεῖς καὶ εὔςοχοι, οἱ δὲ ἀφυεῖς τε καὶ (τὴν) ἐναντίαν ἔχοντες φύσιν βλάστοιεν, ὧν οἱ μὲν εὐθυβολοῖεν ἐφ' ὅ, τι ἂν ἐπιβάλλωνται, οἱ δ' ἀποπίπτοιεν τοῦ σκοποῦ μηδέποτε τῆς διανοίας αὐτῶν εὐςόχως φερομένης ἀλλ' ἈΕΙ ταρασσομένης. Ταύτην δὲ τὴν (εὐτυχίαν καὶ τὴν) ἀτυχίαν ἜΜφυτον εἶναι καὶ οὐκ ἐπείσακτον.

In Codicibus est: εἶναι μένΤΟΙ. correxit Wyttenbach. — omissum est ἐκ τοῦ — et articulus in (τὴν) ἐναντίαν — βλάπτοιεν et εὐθύβουλοι εἶεν. emendavit L. Dindorf. — ἀλλὰ ΚΑΙ ταρασσομένης. Deinde pro ἀτυχίαν in optimis legitur εὐτυχίαν, sed perspicuum est *utrumque* a Pythagora fortunae tribui. Praeterea omnes habent ΣΥΜφυτον pro ἔμφυτον solemni errore.

Excipit longum et eximium Aristoxeni locum § 215—222. locus ex uno omnium futilissimo scriptore descriptus de Pythagorae ad Phalaridem adventu, de tyranni importunitate et impietate, de invicta Pythagorae constantia et contemtu mortis. Deinde narrat ipsius Pythagorae opera Phalaridem et regno et vita esse spoliatum et Siciliam crudelissima tyrannide liberatam: τούτων ἔτι γενναιότερον διεπράξατο (inquit § 220.) τὴν κατάλυσιν τῆς τυραννίδος ἀπεργασάμενος καὶ κατασχὼν μὲν τὸν τύραννον μέλλοντα ἀνηκέςους συμφορὰς ἐπάγειν τοῖς ἀνθρώποις, ἐλευθερώσας δὲ τῆς ὠμοτάτης τυραννίδος Σικελίαν. Mera somnia nobis homo narrat: ea quae numquam facta sunt neque fieri potuerunt [1]) sine ullo auctore ac teste pro certis commemorans, nihil per-

---

1) De Phalaride dudum ex insidiis interfecto antequam in Italiam Pythagoras venerit vide Bentleium in *Resp. ad C. Boylum* pag. 12—24. Non dubitavit tamen nebulo scribere in § 221. ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἡμέρας Πυθαγόρᾳ τε καὶ Ἀβάριδι Φάλαρις ἐπῆγε κίνδυνον θανάτου καὶ αὐτὸς ὑπὸ τῶν ἐπιβουλευόντων ἀπεσφάγη.

spicue definiens sed per obscuras ambages et inani sonitu verborum lectores enecans. Praeterea utitur molestissima oratione et stilo, qualis esse solet τῶν ἀπειροκάλων Neoplatonicorum. Audi pauca: § 217. ἐξουσιαστικῶς ἐπεχείρει λέγειν — διεξῆλθε γνωριμώτατα — περὶ τῆς ἐν τῇ ψυχῇ αὐτεξουσίου δυνάμεως ἀναμφισβητήτως ἀπέδειξεν — ἐπεξῆλθεν ἱκανῶς — στερεῶς ἀνεδίδαξεν — σαφέστατα ἀπεκάλυψεν — παρέδειξε περιφανῶς — ἐπιστημονικῶς διεξῆλθε — ἀπέδειξε τελέως — ὠφελιμώτατα ἐπαίδευσεν. haec omnia uno tenore ac ferme uno spiritu taediosissime detexuntur. Haec sunt illa *monstra verborum*, quae acutus et ingeniosus Meinersius ferre non poterat. Est etiam aliud in his indicium, quo recentium Graeculorum oratio ab antiquiorum consuetudine discernitur, in § 220. σταθερᾷ τῇ γνώμῃ φιλοσοφῶν ἐφαίνετο καὶ παντάπασι παρατεταγμένως καὶ καρτερούντως ἠμύνετο τὴν τύχην, quae verba ostendimus ex Platonis *Rep.* sumta esse pag. 399 B. ἐν πᾶσι τούτοις παρατεταγμένως καὶ καρτερούντως ἀμυνομένου τὴν τύχην. Non cadit autem illa servilis Platonis imitatio nisi in angustos Graeculorum animos, quibus haec splendida orationis suae ornamenta et lumina esse videbantur. Itaque sicubi istiusmodi quid legitur certum est nos aut Iamblichum ipsum tenere aut ex Neoplatonicis aliquem aut denique unum de futilium Graeculorum grege, nam nemo Veterum id fecit umquam nisi in locis poëtarum, quos unusquisque tenebat memoriter. Ad hanc lucem inspice mihi hos apud Iamblichum locos in § 1. 30. 70. 220. 228. 266. ubi imitationis Platonicae certa sunt impressa vestigia et facile animadvertes aut Iamblichi haec esse aut Iamblicho non multo melioris.

Est etiam aliud in his sequioris aetatis argumentum in § 217. ὁ Πυθαγόρας ὑποπτεύων μὲν ὅτι Φάλαρις αὐτῷ ῥάπτοι θάνατον, ὅμως δὲ εἰδὼς ὅτι οὐκ εἴη Φαλάριδι ΜΟΡCΙΜΟC ἐξουσιαστικῶς ἐπεχείρει λέγειν. Quis enim, qui Philostrati vitam Apollonii Tyanensis legerit, non statim ad haec recordatur loci, ubi mentitur homo levissimus Apollonium in capitis periculo ferocissime Domitiano dixisse:

οὐ μέν με κτενέεις ἐπεὶ οὔ τοι μόρσιμός εἰμι.

et sic tenues dilapsum esse in auras [1]). Quis non intelligit

1) Philostratus *v. A.* VIII. 5. πέμπε τὸν ληψόμενόν μου τὸ σῶμα, τὴν γὰρ ψυχὴν ἀδύνατον· μᾶλλον δὲ οὐδ' ἂν τὸ σῶμα τοὐμὸν λάβοις,

illa ex his esse nata? Non multum igitur a vero aberrabit qui incerto nebuloni tantum fidei habendum esse existimabit quantum Phalaridis Epistolis.

Praeterea non cogitavit is qui haec consarcinavit, si Pythagoras certo sciret *ὅτι οὐκ εἴη τῷ Φαλάριδι μόρσιμος*, minime ex ea constantia colligi posse *ὡς εἰλικρινῶς ἀδεὴς ἦν πρὸς θάνατον* § 220.

Revertitur ad nos § 229—240. Aristoxenus et facile agnoscimus *τὰς Πυθαγορικὰς ἀποφάσεις* ab illo scriptas. Primum *de amicitia* § 230. *οὕτω θαυμαστὴν φιλίαν* (*Pythagoras*) *παρέδωκε τοῖς χρωμένοις ὥστε ἔτι καὶ νῦν τοὺς πολλοὺς λέγειν ἐπὶ τῶν σφοδρότερον εὐνοούντων ἑαυτοῖς ὅτι τῶν Πυθαγορείων εἰσίν.* Vides *ἔτι καὶ νῦν* de qua aetate dicatur. Sequuntur *de tuenda amicitia* egregia quaedam praecepta, in quibus et Pythagorae sapientia cernitur et Aristoxeni venustum et elegans dicendi genus. Bis eadem repetita dedit Iamblichus § 101—102. *παρήγγελλον γὰρ ἐκ φιλίας ἀληθινῆς ἐξαιρεῖν ἀγῶνά τε καὶ φιλονικίαν — διὰ κακίαν μεγάλην τε καὶ ἀνεπανόρθωτον.* et § 230—232. *παρεκελεύοντο οὖν οἱ ἄνδρες οὗτοι ἐκ φιλίας ἀληθινῆς ἐξαιρεῖν ἀγῶνά τε καὶ φιλονικίαν — διὰ κακίαν μεγάλην τε καὶ ἀνεπανόρθωτον.* Accedit novum indicium ex prisco verbo Pythagoreo *τὰς νουθετήσεις, ἃς δὴ* ΠΕΔΑΡΤΑΣΕΙΣ *ἐκάλουν ἐκεῖνοι.* § 101 et 231. quod satis est argumenti auctorem huius rei in Graecia maiore fuisse.

Eiusdem praestantiae sunt et cum praecedentibus arctissimo vinculo copulata quae leguntur in § 232. *ἔχθραν ἑκόντα μὲν μηδέποτε αἴρεσθαι πρὸς τοὺς μὴ τελέως κακούς, ἀράμενον δὲ μένειν εὐγενῶς ἐν τῷ διαπολεμεῖν ἂν μὴ μεταπέσῃ τὸ ἦθος τοῦ διαφερομένου καὶ προσγένηται εὐγνωμοσύνη*, quae, ut omnia veri Pythagorae, non tantum in illa tempora et in illos homines scripta sunt, sed in omne aevum saniorum hominum animis inscripta. Haec omnia igitur in Aristoxeni fragmenta tuto transferri possunt.

Additur his locus § 233. nominatim ex Aristoxeno prolatus: *Ἀριστόξενος ἐν τῷ περὶ Πυθαγορικοῦ βίου αὐτὸς διακηκοέναι φησίν.* Primum inter se comparandi sunt duo testes

---

οὐ γάρ με κτενέεις ἐπεὶ οὔ τοι μόρσιμός εἰμι.

καὶ εἰπὼν ταῦτα ἠφανίσθη τοῦ δικαστηρίου.

IAMBLICHUS.

§ 233.

Ἀλλὰ μὴν τεκμήραιτο ἄν τις καὶ περὶ τοῦ μὴ παρέργως αὐτὸν τὰς ἀλλοτρίας ἐκκλίνειν φιλίας ἀλλὰ καὶ πάνυ σπουδαίως περικάμπτειν αὐτὰς καὶ φυλάττεσθαι καὶ περὶ τοῦδε (L. παρὰ τόδε). μέχρι πολλῶν γενεῶν τὸ φιλικὸν πρὸς ἀλλήλους ἀνένδοτον διατετηρηκέναι ἔκ τε ὧν Ἀριϛόξενος ἐν τῷ περὶ Πυθαγορικοῦ βίου αὐτὸς διακηκοέναι φησὶ Διονυσίου τοῦ Σικελίας τυράννου ὅτε ἐκπεσὼν τῆς μοναρχίας γράμματα ἐν Κορίνθῳ ἐδίδασκεν. Φησὶ γὰρ οὕτως ὁ Ἀριϛόξενος· Οἴκτων δὲ καὶ δακρύων καὶ πάντων τῶν τοιούτων εἴργεσθαι τοὺς ἄνδρας ἐκείνους, ὡς ἐνδέχεται μάλιϛα. ὁ αὐτὸς δὲ λόγος καὶ περὶ θωπείας καὶ δεήσεως καὶ λιτανείας καὶ πάντων τῶν τοιούτων.

PORPHYRIUS.

§ 59.

Τεκμηραίμεθα δέ, φησὶ ΝΙΚΟΜΑΧΟϹ, περὶ τοῦ μὴ παρέργως αὐτοὺς τὰς ἀλλοτρίας ἐκκλίνειν φιλίας ἀλλὰ πάνυ σπουδαίως περικάμπτειν αὐτὰς καὶ φυλάττεσθαι· καὶ μὴν περὶ τοῦ μέχρι πολλῶν γενεῶν τὸ φιλικὸν πρὸς ἀλλήλους ἀνένδοτον αὐτοὺς διατετηρηκέναι καὶ ἐξ ὧν Ἀριϛόξενος ἐν τῷ περὶ τοῦ Πυθαγόρου βίου αὐτὸς διακηκοέναι φησὶ Διονυσίου τοῦ Σικελίας τυράννου ὅτ' ἐκπεσὼν τῆς μοναρχίας γράμματα ἐν Κορίνθῳ ἐδίδασκεν. Φησὶ δ' οὕτως· Οἴκτων καὶ δακρύων καὶ πάντων τῶν τοιούτων εἴργεσθαι τοὺς ἄνδρας ἐκείνους, ὡς ἐνδέχεται μάλιϛα. ὁ αὐτὸς δὲ λόγος καὶ περὶ θωπείας καὶ δεήσεως καὶ λιτανείας καὶ πάντων τῶν τοιούτων.

Manifestum est in his Iamblichum et Porphyrium eadem de iisdem ex eodem fonte haurire. Nicomachi haec omnia sunt, quem Porphyrius diserte laudat, Iamblichus de more omisso nomine describit. Ne quis tamen existimet ea ab Iamblicho ex Porphyrio sumta esse. Non est mihi enim dubium quin *nihil omnino* ex Porphyrii libro in suum Iamblichus transfuderit. Fallit opinio eos qui saepius Iamblichum ex Porphyrio pendere opinantur. Eadem sunt apud utrumque quia uterque eosdem testes et auctores sequebatur. Iamblichus semel diserte nominat Aristoxenum, Nicomachum et Apollonium, quos in scribendo haberet auctores. Complura ex iisdem Porphyrius attulit addito fideliter auctoris nomine. Iamblichus eadem narrat pro suis, sed multo plura et copiosiora ex eodem libro expromit. Exemplo sunto quae scripsit Iamblichus § 2 sqq. de Pythagorae maioribus et parentibus, quae ex Apollonio descripta esse osten-

dit brevis locus ex Porphyrio § 2. Ἀπολλώνιος δ' ἐν τοῖς περὶ Πυθαγόρου καὶ μητέρα ἀναγράφει Πυθαΐδα ἀπόγονον Ἀγκαίου τοῦ οἰκιστοῦ τῆς Σάμου. Iamblichus, ut qui omnia negligenter et levi brachio agebat, in hoc loco satis habuit Apollonium describere et Aristoxeni testimonium optimi et certissimi testis ne commemoravit quidem. Satis aliunde constat Aristoxenum de Pythagorae patria aliter sensisse. Diog. Laërt. VIII. 1. Πυθαγόρας —, ὥς Ἀριστόξενος, Τυρρηνὸς ἀπὸ μιᾶς τῶν νήσων, ἃς κατέσχον Ἀθηναῖοι Τυρρηνοὺς ἐκβαλόντες. Clemens Alex. I. *Strom.* pag. 129. Sylb. Πυθαγόρας — ὡς Ἀριστόξενος ἐν τῷ Πυθαγόρου βίῳ — Τυρρηνός. quibusdum consentit Cleanthes apud Porphyrium § 1. λέγων ἄλλους εἶναι οἳ τὸν πατέρα αὐτοῦ Τυρρηνὸν ἀποφαίνονται τῶν τὴν Λῆμνον ἀποικισάντων. Consentit etiam fabulator Diogenes apud Porphyrium § 10. Διογένης ἐν τοῖς ὑπὲρ τὴν Θούλην ἀπίστοις — φησὶ Μνήσαρχον Τυρρηνὸν κατὰ γένος τῶν Λῆμνον καὶ Ἴμβρον καὶ Σκῦρον κατῳκησάντων Τυρρηνῶν.

Quis autem huiuscemodi omnia melius scire poterat quam Aristoxenus in Graecia maiore natus, nobilis et pereruditus, qui cum Pythagoreorum ultimis familiariter vixerat?

Floruit duobus post saeculis sed in urbe literata per philosophorum et doctorum manus tuto memoria vetus ad posteros traditur. Non multum haec curabat Iamblichus uno Apollonio contentus, qui quis sit aut unde sit et quando vixerit nemo novit.

Similiter igitur in loco, quo de agimus, Iamblichus Nicomachi testimonium non a Porphyrio accepit, sed ex ipso Nicomacho expromsit ad verbum. Sed alia res est in iis, quae apud utrumque sequuntur, quae quamquam in eandem sententiam ex eodem teste descripta tamen toto coelo inter se diversa sunt, ut utrumque locum inspicientibus apparebit. Apud Aristoxenum Iamblichi omnia ad naturae veritatem et simplicitatem accommodata sunt. Mimus agebatur in regia: convenerat inter tyrannum et aulicos fabula ad tentandam hominum arrogantium constantiam. Omnia sunt pervenuste narrata et perlepida, qualis est iocus aulicorum in Damonem, quos narrat τὸν Δάμωνα χλευάζειν καὶ σκώπτοντας ἔλαφον ἀντιδίδοσθαι λέγειν, et omnino omnia ad vividam oculati testis imaginem depicta sunt ut tamquam praesentes ipsum Dionysium haec referentem audiamus. Apud Nicomachum contra contracto in

brevius Dionysii testimonio nec vera rei ratio apparet et omnia sunt languida et frigida. Audi mihi pauca verba utriusque. Nicomachus § 60. *Βουλόμενος οὖν ποτὲ Διονύσιος πεῖραν αὐτῶν λαβεῖν λεγομένων τινῶν ὡς συλληφθέντες οὐκ ἐμμένουσι τῇ πρὸς ἀλλήλους πίςει τάδ' ἐποίησεν.* ubi scribe *λεγόντων* pro *λεγομένων* et *ἐμμενοῦσι.* Aristoxenus autem § 234. *Διονύσιος οὖν ἐκπεσὼν τῆς τυραννίδος ἀφικόμενος εἰς Κόρινθον* ΠΟΛΛΑΚΙϹ *ἡμῖν διηγεῖτο τὰ περὶ τῶν κατὰ Φιντίαν τε καὶ Δάμωνα τοὺς Πυθαγορείους. ἦν δὲ ταῦτα τὰ περὶ τὴν τοῦ θανάτου γενομένην ἐγγύην. ὁ δὲ τρόπος τῆς ἐγγυήσεως τοιόσδε τις ἦν. Εἶναί τινας ἔφη τῶν περὶ αὐτὸν διατριβόντων, οἳ πολλάκις ἐποιοῦντο μνείαν τῶν Πυθαγορείων διασύροντες καὶ διαμωκώμενοι καὶ ἀλαζόνας ἀποκαλοῦντες αὐτοὺς καὶ λέγοντες ὅτι ἐκκοπείη ἂν αὐτῶν ἥ τε σεμνότης αὕτη καὶ ἡ προσποίητος πίςις καὶ ἡ ἀπάθεια εἴ τις καταςήσειεν αὐτοὺς εἰς φόβον ἀξιόχρεων. Ἀντιλεγόντων δέ τινων καὶ γιγνομένης φιλονικίας συνταχθῆναι ἐπὶ τοὺς περὶ Φιντίαν (δρᾶμα τοιόνδε. μεταπεμψάμενος ὁ Διονύσιος ἔφη τὸν Φιντίαν* supplementum ex F.) *ἐναντίον τε τινὰ τῶν κατηγόρων αὐτοῦ εἰπεῖν, ὅτι φανερὸς γέγονε μετά τινων ἐπιβουλεύων αὐτῷ καὶ τοῦτο μαρτυρεῖσθαί τε ὑπὸ τῶν παρόντων ἐκείνων καὶ τὴν ἀγανάκτησιν πιθανῶς πάνυ γενέσθαι.* Egregie haec omnia narrata sunt ut agnoscas oculatum testem. Est in his unus locus impeditus, in quo sanando mihi non satisfacio. Sententia postulat: *μεταπεμψάμενος ὁ Διονύσιος ἔφη τὸν Φιντίαν* 'ЄΝΑΝΤΙΟΝ *τῶν κατηγόρων αὐτοῦ εἰπεῖν,* sed non dispicio unde vulgata *ἐναντίον τε τινά* nasci potuerit. Reliqua omnia perinde sunt eximia usque ad § 236. *τοὺς δὲ μηδενὶ τρόπῳ καίτοι λιπαροῦντος αὐτοῦ συγκαθεῖναι εἰς τὸ τοιοῦτον.*

Non est admodum difficile ad intelligendum unde hoc tantum discrimen natum sit. Habebat Iamblichus ad manum, ut vidimus, scripta Aristoxeni et Nicomachi et Apollonii. Coeperat describere verba Nicomachi eadem quae apud Porphyrium leguntur. Ubi ad Aristoxeni testimonium pervenit maluit locum elegantissimum ex ipso Aristoxeno transscribere quam Nicomachi excerpta sequi, ad quem in fine loci rediit his verbis: *καὶ ταῦτα μὲν ὁ Ἀριςόξενος ὡς παρ' αὐτοῦ τοῦ Διονυσίου πυθόμενός φησιν.* § 237. Porphyr. § 61.

Nunc ubi de rei ratione liquido constat, non abs re est videre quo pacto apud reliquos testes veritas obscurata fuerit. Habe-

mus apud Diodorum Siculum X. 4. testimonium Timaei (non nominati) hoc: *Διονυσίου τυραννοῦντος Φιντίας τις Πυθαγόρειος ἐπιβεβουλευκὼς τῷ τυράννῳ* (viden' mendacium?) *μέλλων τῆς τιμωρίας τυγχάνειν — δώσειν ἔφησεν ἐγγυητὴν τοῦ θανάτου τῶν φίλων ἕνα*, et in fine: *θαυμαστῆς δὲ τῆς φιλίας φανείσης ἅπασιν ἀπέλυσεν* (quasi nocentem) *ὁ Διονύσιος τῆς τιμωρίας τὸν ἐγκαλούμενον καὶ παρεκάλεσε τοὺς ἄνδρας τρίτον ἑαυτὸν εἰς τὴν φιλίαν προσλαβέσθαι*. Si constabat Phintiam Dionysio *parasse necem*, absurdum est eius amicitiae tyrannum cupidum fuisse. Satis erat illi poenam et supplicium remittere.

Hunc ipsum Timaei (non nominati) locum Latine vertit Cicero *de Off.* III. 10. § 45. *Damonem et Phintiam Pythagoreos ferunt hoc animo inter se fuisse ut quum eorum alteri Dionysius tyrannus diem necis destinavisset — vas factus est alter — ut si ille non revertisset moriendum esset ipsi. Qui quum ad diem se recepisset admiratus eorum fidem tyrannus petiit ut se ad amicitiam tertium adscriberent.* Vides quantopere haec a vero deflexerint. Quod simulate agebatur verum fuisse narratur. Phintias tyranno insidias struxisse dicitur et „*paucos sibi dies ordinandorum suorum causa postulavisse*" (Cicero). Constituta die *ἅπας ὁ δῆμος συνέδραμεν. ἤδη δὲ τῆς ὥρας συγκλειούσης πάντες μὲν ἀπεγίγνωσκον, ὁ δὲ Φιντίας ἀνελπίστως ἐπὶ τῆς ἐσχάτης τοῦ χρόνου ῥοπῆς δρομαῖος ἦλθεν τοῦ Δάμωνος ἀπαγομένου πρὸς τὴν ἀνάγκην.* (Timaeus). Nihil quidquam in his veri est. Phintias Dionysii simulatione deceptus et necem sibi instare opinatus *ἠξίωσεν αὐτῷ δοθῆναι τὸ λοιπὸν τῆς ἡμέρας — ἐγγυητὴν καταστήσας τὸν Δάμωνα.* Tota res acta in regia est populo insciente, et habitabant Phintias et Damon in urbe. *ὄντος δ' ἤδη τοῦ ἡλίου περὶ δυσμὰς ἧκεν ὁ Φιντίας ἀποθανούμενος* (Aristoxenus).

et c' est pourtant ainsi que l'on écrit l'histoire.

Nacti tam bonum testem simul quale fuerit Dionysii minoris ingenium liquido intelligimus. Quamquam pater primum de industria ipsius naturam depravavit [1]) et ipse regnum adeptus

---

1) Plutarchus in *Dione* cap. IX. *φύσει γὰρ οὐκ ἐγεγόνει τῶν φαυλοτάτων τυράννων ὁ Διονύσιος ἀλλ' ὁ πατὴρ δεδοικὼς μὴ φρονήματος μεταλαβὼν — ἐπιβουλεύσειεν αὐτῷ — ἐφρούρει κατάκλειστον οἴκοι δι' ἐρημίαν ὁμιλίας ἑτέρας καὶ ἀπειρίαν πραγμάτων, ὥς φασιν, ἁμάξια καὶ δίφρους ξυλίνους καὶ τραπέζας τεκταινόμενον.*

ab adulatorum grege ad temulentiam [1]) et libidines impulsus est, remansit tamen mite et mansuetum ingenium et naturalis quaedam bonitas, quam vitia numquam funditus deleverunt. Quam comis ac benignus fuerit ex Aristoxeni loco luculenter apparet. Fatetur se inanem mortis metum Phintiae incussisse, ut familiaribus suis gratum faceret Pythagoreorum fastum non ferentibus. Modesto nomine quos reliqui *Διονυσιοκόλακας* vocabant *τοὺς περὶ αὐτὸν διατρίβοντας* appellat. Ubi Damon conditionem accepit *αὐτὸς ἐπὶ τούτοις εὐθὺς ἐκπλαγῆναι ἔφη*, et ubi sub tenebras Phintias moriturus rediit *οἱ μὲν ἄλλοι* (inquit) *ἅπαντες ἐξεπλάγησαν καὶ ἐδουλώθησαν* [2]), *αὐτὸς δὲ περιβαλὼν καὶ φιλήσας τοὺς ἄνδρας ἠξίωσα τρίτον ἐμαυτὸν εἰς τὴν φιλίαν παραδέξασθαι.* Lenem ac mitem indolem natura insitam in his cernimus. Quis non commoveatur legens apud Plutarchum in *Timoleonte* cap. XV. *ἐν Κορίνθῳ ξένου τινὸς ἀγροικότερον εἰς τὰς μετὰ τῶν φιλοσόφων διατριβὰς αἷς τυραννῶν ἔχαιρε χλευάζοντος αὐτὸν καὶ τέλος ἐρωτῶντος τί δὴ τῆς Πλάτωνος ἀπολαύσειε σοφίας „οὐδέν, ἔφη, σοὶ δοκοῦμεν ὑπὸ Πλάτωνος ὠφελῆσθαι τύχης μεταβολὴν οὕτω φέροντες;"* Idem salse nonnullorum petulantiam et importunitatem retundebat: *ἐπεὶ δὲ τῶν βουλομένων τις εὐφυῶν εἶναι σκώπτων τὸν Διονύσιον ἐξέσειε τὸ ἱμάτιον εἰσιὼν πρὸς αὐτὸν ὡς δὴ πρὸς τύραννον ἀντισκώπτων ἐκεῖνος ἐκέλευε τοῦτο ποιεῖν ὅταν ἐξίῃ παρ' αὐτοῦ μή τι τῶν ἔνδον ἔχων ἀπέλθῃ.* (Plut. ibid.). Non erat igitur natura aut malus aut stultus, sed

φθείρουσιν ἤθη χρήσθ' ὁμιλίαι κακαί.

neque umquam perditiores et nequiores assentatores fuerunt quam *οἱ περὶ Διονύσιον διατρίβοντες.* Erat autem Dionysius in omni re plane dissimilis patri, de quo *„a bonis auctoribus sic scriptum accepimus* (Cicero *Tusc. Quaestt.* V. 20. ex Philisto): *summam fuisse eius in victu temperantiam, in rebusque gerundis acrem et industrium eundem tamen maleficum et iniustum."* In filio autem summa intemperantia, vinosus erat et libidinosus,

---

1) Plut. in *Dione* cap. VIII. *ἡμέρας ἐνενήκοντα συνεχῶς ἔπινεν.* Athenaeus pag. 435 *d.* *Ἀριστοτέλης ἐν τῇ Συρακοσίων πολιτείᾳ συνεχῶς φησὶν αὐτὸν* (*Dionysium iuniorem*) *ἔσθ' ὅτε ἐπὶ ἡμέρας ἐνενήκοντα μεθύειν.*

2) *δουλωθῆναι* dicitur de eo, quem turpis facinoris a se commissi ita piget ac poenitet, ut sibi *non homo, sed mancipium* videatur esse.

in rebus gerendis segnis et iners, idem tamen natura bonus et bonarum artium admirator. Plutarchus in Dione cap. VII. ὁ μὲν οὖν Διονύσιος ὑπερφυῶς τὴν μεγαλοψυχίαν (Dionis) ἐθαύμασε καὶ τὴν προθυμίαν ἠγάπησεν. Plutarchus *de adulatore et amico* pag. 67 *d.* ταῦτα οὕτως ἐκίνησε τὸν Διονύσιον ὥςε τὰς μὲν χεῖρας τῷ Πλάτωνι εὐθὺς περιβάλλειν καὶ κατασπάζεσθαι τὴν εὐμένειαν καὶ μεγαλοφροσύνην ἀγάμενον, atque hunc nobis narrant futili de causa foeminam innoxiam decimo mense gravidam torquere voluisse! Verus Dionysius ille est, qu Damoni et Phintiae ex animi sententia dixit: „*Utinam ego tertius vobis amicus adscriberer!* non pater, ut Ciceroni memoriter haec narranti videtur in *Tusc. Quaestt.* V. 22.

Mirum est patrem ac filium tam dispares ab eruditis tam negligenter inter se confundi solere. Athenaeus ea narrat de Damocle et Dionysio iuniore (pag. 250 *b.*) quasi is paeanas in honorem deorum pangeret, qui numquam in vita poëticam attigit et *plostella e ligno* pangebat, non carmina.

Dionysium Corinthi exsulantem Aristoxenus SAEPE se convenisse refert et multa ex eo audivisse in § 234. Διονύσιος ἐκπεσὼν τῆς τυραννίδος ἀφικόμενος εἰς Κόρινθον ΠΟΛΛΑΚΙϹ ἡμῖν διηγεῖτο κτέ. Imprimis huc facit locus Plutarchi in *Timoleonte* cap. XV. (*Dionysius Corinthi*) πρὸς τὸν μουσικὸν Ἀριςόξενον καί τινας ἄλλους πυνθανομένους ὁπόθεν αὐτῷ καὶ τίς ἡ πρὸς Πλάτωνα γένοιτο μέμψις, πολλῶν ἔφη κακῶν τὴν τυραννίδα μεςὴν οὖσαν οὐδὲν ἔχειν τηλικοῦτον ἡλίκον τὸ μηδένα τῶν λεγομένων φίλων μετὰ παρρησίας διαλέγεσθαι· καὶ γὰρ αὐτὸς ὑπ' ἐκείνων ἀποςερηθῆναι τῆς Πλάτωνος εὐνοίας, quo loco luculenter confirmatur quod supra suspicati sumus, ea quae leguntur § 127. καὶ ταῦτα πρὸς ἐκεῖνον εἰπεῖν καὶ τὰ περὶ Φιντίαν καὶ Δάμωνα περί τε Πλάτωνος καὶ Ἀρχύτου καὶ τὰ περὶ Κλεινίαν καὶ Πρῶρον, de Dionysii cum Aristoxeno sermonibus intelligi oportere.

Perspicuum est Plutarchum non aliunde huius rei notitiam sumsisse, nisi ex ipsius Aristoxeni scriptis sua cum Dionysio colloquia non illubenter narrantis.

Quod autem Aristoxenus narrat § 233. Ἀριςόξενος αὐτὸς διακηκοέναι φησὶ Διονυσίου ὅτε — γράμματα ἐν Κορίνθῳ ἐδίδασκεν confirmat testimonia eorum, qui Dionysium Corinthi *ludum ape-*

vuisse memoriae prodiderunt. Iocose Cicero *Tusc. Quaestt.* III. 12. 27. *Dionysius tyrannus Syracusis expulsus Corinthi* pueros docebat: *usque eo imperio carere non poterat.* Iustinus XXI. 5. (Dionysius) *novissime ludimagistrum professus pueros in trivio docebat, ut aut a timentibus semper in publico videretur aut a non timentibus facilius contemneretur.* Ludimagistros enim in via publica pueros docere et aliunde et ex Dione Chrysostomo satis notum est [1]). Inter eos, qui Dionysium Corinthi convenerunt est Philippus Macedo, de qua re Plutarchus in *Timoleonte* cap. XV. *Φιλίππου δὲ τοῦ Μακεδόνος παρὰ πότον τινὰ λόγον μετ' εἰρωνείας ἐμβαλόντος περὶ τῶν μελῶν καὶ τῶν τραγῳδιῶν, ἃς ὁ πρεσβύτερος Διονύσιος κατέλιπε, καὶ προσποιουμένου διαπορεῖν ἐν τίνι χρόνῳ ταῦτα ποιεῖν ἐκεῖνος ἐσχόλαζεν, οὐ φαύλως ἀπήντησεν ὁ Διονύσιος εἰπών· ἐν ᾧ σὺ κἀγὼ καὶ πάντες οἱ μακάριοι δοκοῦντες εἶναι περὶ κώθωνα διετρίβομεν.* Philippus Corinthum venit ad commune Graeciae concilium uno anno post Chaeroneam anno 337, ut docet Diodorus Siculus XVI. 89. *ἐν Κορίνθῳ τοῦ κοινοῦ συνεδρίου συναχθέντος (ὁ Φίλιππος) διαλεχθεὶς περὶ τοῦ πρὸς Πέρσας πολέμου — προετρέψατο τοὺς συνέδρους εἰς πόλεμον, sexto* anno ex quo Dionysius Corinthi exulabat (343—337).

Aristoxenus visit Corinthum et Dionysium antequam Aristotelem Athenis audire coepit, id est ante annum 334, cui quum se successurum crediderit, ex eo colligas cum Aristotele eum fuisse donec is post annos XII an XIII cesserit Athenis, ac praeterito Aristoxeno scholae praefecerit Theophrastum.

Simul hinc convellitur C. Mülleri coniectura (in F. H. II. pag. 270) suspicantis „*Aristoxenum* XXV *annos natum in Aristotelis disciplinam venisse*" namque sic *adolescens admodum* Dionysii familiaritate usus videbitur, quod minime cum rei natura congruit. Audiverat primum patrem Spintharum, deinde Lamprum *τὸν Ἐρυθραῖον*, tum Xenophilum Pythagoreum, musicos omnes, *καὶ* ΤΕΛΟΣ *Ἀριστοτέλη*. (Suidas v. *Ἀριστόξενος*). Itaque aetate maturus iam et doctrina clarus Dionysium convenit.

---

1) Locus Dionis legitur in Orat. XX. pag. 492. Reisk. *οἱ τῶν γραμμάτων διδάσκαλοι μετὰ τῶν παίδων ἐν ταῖς ὁδοῖς κάθηνται καὶ οὐδὲν αὐτοῖς ἐμποδών ἐστιν ἐν τοσούτῳ πλήθει τοῦ διδάσκειν τε καὶ μανθάνειν.*

Confirmantur haec ex comparatione aetatis Theophrasti.

Theophrastus natus est anno 372.

Excessit e vita annorum 85 anno 287.

Successit Aristoteli anno 322.

Praefuit scholae per annos XXXV. (calami errore Clinton in F. H. ad annum 287. *quinque et quadraginta* annos scripsit).

Itaque *quinquaginta* annos natus Aristoteli successit eique aemulus Aristoxenus aetate fere par fuisse videtur. Haec autem aetas optime σχολαρχοῦντι convenit.

Itaque non multum a vero aberrabimus si Aristoxenum circa Olympiadem CII natum esse ponemus.

Quae sequitur apud Iamblichum historia suavissima § 238. Aristoxeni et ipsa videtur esse quum ob orationis tersae et elegantis praestantiam tum quia quod sequitur § 239. de Clinia et Proro supra vidimus Aristoxeno ex Dionysii sermonibus innotuisse.

Eiusdem esse videtur ibidem historia de Thestore et Thymarida.

Quae leguntur in § 248—251. diserte ad Aristoxenum auctorem referuntur, ταῦτα μὲν οὖν Ἀριςόξενος διηγεῖται. Sed ut solet Iamblichus testimonia veterum aliis aliunde admixtis interpolare, videtur idem fecisse ubi narrat in § 249. ex communi Pythagoreorum strage duos tantum evasisse Archippum et Lysidem, quorum ὁ μὲν Ἄρχιππος ἀνεχώρησεν εἰς Τάραντα, ὁ δὲ Λῦσις μισήσας τὴν ὀλιγωρίαν — εἰς Θήβας μετῳκίσατο, — οὗπερ ἐγένετο Ἐπαμεινώνδας ἀκροατὴς καὶ πατέρα τὸν Λῦσιν ἐκάλεσεν. Quis credat Aristoxenum in tam gravem errorem implicari potuisse et haec ἀσύγκλωςα συγκλώθειν? Quis melius quam Aristoxenus sciebat fieri non potuisse ut qui iuvenis Pythagoram audivisset idem senex instituerit Epaminondam? vid. Bentl. in *Respons. ad C. Boyleum* pag. 43—45.

Reliquum est ut existimemus Iamblichum haec interposuisse ex Nicomacho, cuius locum protulit Porphyrius in § 55. πάντας πανταχῇ ἐνέπρησαν αὐτοῦ τε καὶ κατέλευσαν δύο ἐκφυγόντων ἐκ τῆς πυρᾶς Ἀρχίππου τε καὶ Λύσιδος, ὥς φησι Νεάνθης, ὧν ὁ Λῦσις ἐν Ἑλλάδι ᾤκησεν Ἐπαμεινώνδᾳ τε συγγέγονεν, οὗ καὶ

διδάσκαλος γέγονεν. Vidimus ea quae ex Neanthe (et Hippoboto) afferuntur ex Nicomachi libris fluxisse, cui magna pars debetur eorum, quae Iamblichus et Porphyrius habent communia.

Pronior sum etiam in eam sententiam ut existimem quidquid apud Iamblichum et Porphyrium iisdem verbis narretur sine exceptione omnia esse Nicomachi, quem uterque se sequi auctorem diserte profitetur. Eadem haec omnia demonstrant quam nihil sit Nicomacho credendum.

De Lyside Pythagoreo Epaminondae praeceptore nulla est dubitatio et vidit Plutarchus Thebis *τὸ τοῦ Λύσιδος μνημεῖον de genio Socratis* pag. 578 *e*. Confusi sunt duo philosophi cognomines: ut erant duo Archytae, duo Philolai, duo Euryti aetate diversi, sic duo olim Lysides fuerunt, quorum alter iuvenis senem Pythagoram audire potuit, alter diu post in Graeciam ac Thebas migraverit; quos quidem Nicomachus et Iamblichus, et si qui sunt his similes, confundere potuerunt, sed Aristoxenus non potuit.

Saniora sunt et Aristoxeno digna, quae leguntur in § 249. de morte Pythagorae: *ὁ μὲν οὖν Πυθαγόρας διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν* (*propter Cylonis vim et impotentiam*) *ἀπῆλθεν εἰς τὸ Μεταπόντιον κἀκεῖ λέγεται καταστρέψαι τὸν βίον.* et est ea constans fere omnium fama. Iustinus XX. 4. *Pythagoras cum annos* XX *Crotone egisset Metapontum migravit ibique decessit.* Cicero *de Fin.* V. 2. *scis enim me quodam tempore Metapontum venisse tecum nec ad hospitem ante divertisse quam Pythagorae ipsum illum locum ubi vitam ediderat sedemque viderim.* Sed audi quid afferat Porphyrius ex Dicaearcho in § 57. *ἐν δὲ τῇ περὶ Μεταπόντιον καὶ Πυθαγόραν αὐτὸν λέγουσι τελευτῆσαι καταφυγόντα ἐπὶ τὸ Μουσῶν ἱερὸν σπάνει τῶν ἀναγκαίων τεσσαράκοντα ἡμέρας διαμείναντα*, quae confirmantur testimonio Diogenis Laërtii VIII. 40. *Φησὶ δὲ Δικαίαρχος τὸν Πυθαγόραν ἀποθανεῖν καταφυγόντα εἰς τὸ ἐν Μεταποντίῳ ἱερὸν τῶν Μουσῶν τετταράκοντα ἡμέρας ἀσιτήσαντα.* Haeccine sanum ac sobrium hominem, nedum Dicaearchum, serio scribere posuisse putemus? Hominem aetate provectum per QUADRAGINTA dies inediam toleravisse! Menagius ad Diog. Laërt. II. 143. postquam ex Hippocrate docuit *die* ferme *septimo τοὺς ἀποκαρτεροῦντας* emori, ut est omnium hominum *εὐηθέστατος*,

animadvertit Ulyssem *tamen* per decem dies inediam pertulisse „*atque in vita remansisse*" additque plebeculae fabellas. Memini in patria nostra me puero astutam mulierculam per annos complures simulasse se omni alimento abstinere, cui hians plebecula dona et munuscula ferebat, unde in molli otio satura vitam agebat. Non decepisset Dicaearchum, ut opinor. Quid igitur dicamus? Tam sublesta fides est testium toties in manifesto errore deprehensorum, ut spreta eorum quantulacumque auctoritate hoc solum tenendum sit *id quod fieri non possit numquam esse factum.*

Quales tandem sint illi testes, quos solos habemus superstites, et quam absurda παρακούσματα dormitantes propagaverint in Aristoxeni fragmento ostendam. Magna gravitate scribit Diogenes Laërtius, quo pauci sunt ab iudicio infirmiores, VIII. 14 (*Pythagoram*) ΠΡΩΤΟΝ εἰς τοὺς Ἕλληνας μέτρα καὶ ϛαθμὰ εἰσηγήσασθαι. Si quis serio credere potest ante Pythagoram ponderibus et mensuris Graecos non esse usos, non multum a Menagio diversus erit, quo ἀκριτώτερον hominem non credo in terris umquam fuisse. Multis nominibus id esse plane absurdum quod narret ne cogitat quidem. Quadrat in eum quod lepidus Gallorum poëta iecit in hominem pereruditum sed sana mente iudicioque carentem:

au peu d'esprit que le bonhomme avait
l'esprit d'autrui par complément servait,
il compilait, compilait, compilait.

Audi modo quid serio annotaverit: „*Id Phidoni Argivo tribuit Plinius* VII. 56. *Palamedi Athanasius in oratione adversus gentes:* τῶν δὲ γραμμάτων τὴν σύνταξιν καὶ ἀριθμοὺς καὶ μέτρα καὶ ϛαθμὰ Παλαμήδης ἐφεῦρεν." Nihil amplius addit et sitne hoc Phidonis an Palamedis an Pythagorae in incerto relinquit.

Undenam has nugas Diogenem arripuisse putas? Ipse dixit: καὶ πρῶτον εἰς τοὺς Ἕλληνας μέτρα καὶ ϛαθμὰ εἰσηγήσασθαι, καθά φησιν ἈΡΙϹΤΟΞЄΝΟϹ ὁ μουσικός. Eodem die credemus et haec memoriae prodidisse Aristoxenum et illa Dicaearchum. Diserta tamen testimonia sunt, sed nihilo minus omnino falsa et supposita.

In vicinia § 251. auditur vera et incorrupta vox Aristoxeni

in hisce: ἦσαν δὲ οἱ σπουδαιότατοι Φάντων καὶ Ἐχεκράτης καὶ Πολύμναστος καὶ Διοκλῆς Φλιάσιοι, Ξενόφιλος δὲ Χαλκιδεὺς τῶν ἀπὸ Θρᾴκης Χαλκιδέων. ἐφύλαξαν μὲν οὖν τὰ ἐξ ἀρχῆς ἤθη καὶ τὰ μαθήματα καίτοι ἐκλειπούσης τῆς αἱρέσεως ἕως εὐγενῶς ἠφανίσθησαν. ταῦτα μὲν οὖν Ἀριστόξενος διηγεῖται. Ex eodem fonte manarunt quae scribit Diogenes Laërt. VIII. 46. τὸ σύστημα (*Pythagoreorum*) διέμεινε μέχρι γενεῶν ἐννέα ἢ (καὶ del.) δέκα· τελευταῖοι γὰρ ἐγένοντο τῶν Πυθαγορείων, οὓς καὶ Ἀριστόξενος εἶδε, Ξενόφιλός τε ὁ Χαλκιδεὺς ἀπὸ Θρᾴκης καὶ Φάντων ὁ Φλιάσιος καὶ Ἐχεκράτης καὶ Διοκλῆς καὶ Πολύμνηστος Φλιάσιοι καὶ αὐτοί· ἦσαν δὲ ἀκροαταὶ Φιλολάου καὶ Εὐρύτου τῶν Ταραντίνων. Ex quibus verbis intelligimus hos Pythagoreorum ultimos Tarenti vitam egisse, ubi eos Aristoxenus omnes vidit et de Pythagoreis multa ex iis audivit, praesertim ex Xenophilo, quo eum magistro usum esse satis constat. Gellius N. A. IV. 11. *quam rem videtur* (Aristoxenus) *cognovisse e Xenophilo Pythagorico familiari suo et ex quibusdam aliis natu maioribus*, *qui ab aetate Pythagorae haud multum aberant*, siquidem *haud multum* de septem aetatum intervallo dici potest.

Xenophilus CV annos vixisse traditur apud Lucianum *de longaevis* cap. 18. ubi notandum est eum dici *Athenis* vixisse (Ἀθήνησιν ἐβίωσεν). Commemorat Aristoxenus veterem magistrum apud Diogenem Laërt. VIII, 15. ἔλεγόν τε καὶ οἱ ἄλλοι Πυθαγόρειοι μὴ εἶναι πρὸς πάντας πάντα ῥητά, ὥς φησιν Ἀριστόξενος ἐν τῇ δεκάτῃ Παιδευτικῶν νόμων, ἔνθα καὶ Ξενόφιλον ἐρωτηθέντα πῶς ἂν μάλιστα τὸν υἱὸν παιδεύσειεν εἰπεῖν· εἰ πόλεως εὐνομουμένης γεννηθείη. Xenophili dictum in rem suam convertit Hippodamus Pythagoreus in Stobaei Florilegio 103. 26. οὐ γὰρ μόνον τὰν κτᾶσιν ἔχειν δεῖ τῶν καλῶν ἀλλὰ καὶ τὰν ἔνασιν· ταῦτα δὲ πάντα ἐσσεῖται αἴκα πόλιος εὐνομουμένας τύχῃ ὁ ἄνθρωπος. καὶ ταῦτα (ταύταν) μὲν ἐγώ φαμι ἦμεν τὸ ὀνομαζόμενον Ἀμαλθείας κέρας.

Multa leguntur in APOLLONII fragmento § 254—264 praeclara et scitu dignissima et quae non alibi legas. Primum ex Apollonio intelligas non in una urbe (Crotone) impetum in Pythagoreos esse factum, sed in plerisque Graeciae maioris urbibus inter nobilitatem et plebem factionibus acerrime esse pugnatum.

Pythagorei cum nobilitate faciebant et in victoria plebis in exsilium expulsi sunt. Deinde victoria intemperanter abusa plebs et *novas tabulas* fecit et *agros nova lege viritim divisit* in § 262. τά τε χρέα ἀπέκοψαν καὶ τὴν γῆν ἀνάδαστον ἐποίησαν. Solitae hae sunt plebis illecebrae et esca malorum αἱ τῶν χρεῶν ἀποκοπαὶ καὶ ὁ τῆς γῆς ἀναδασμός. Cf. Plato *de Rep.* p. 566 *a*.

Interea infestabant agros exules: itaque convenit ut iis iudicium constitueretur, quae res tribus civitatibus mandata est Tarentinis, Metapontinis, Cauloniatis. Missi iudices largitione corrupti (ἀργύριον λαβόντες) exsules damnaverunt. Imprimis notandum illius rei memoriam dici *in publicis Crotoniatarum tabulis scriptam extare* (ὡς ἐν τοῖς τῶν Κροτωνιατῶν ὑπομνήμασιν ἀναγέγραπται § 262). Memorabile est etiam quod addit: προσεξέβαλον δὲ — ἅπαντας τοὺς τοῖς καθεστῶσι δυσχεραίνοντας. *Post multos deinde annos* ἔλεός τις καὶ μετάνοια ἐνέπεσε καὶ τοὺς παρόντας ... αὐτῶν ἠβουλήθησαν κατάγειν. § 263. Est operae pretium animadvertere per quos sit reconciliata gratia: μεταπεμπόμενοι πρεσβευτὰς (inquit) ἐξ Ἀχαΐας δι' ἐκείνων πρὸς τοὺς ἐκπεπτωκότας διελύθησαν καὶ τοὺς ὅρκους εἰς Δελφοὺς ἀνέθηκαν. Nempe opem παρὰ τῶν μητροπόλεων petierunt, ut coloniae solebant. Redeunt igitur exsules, et in his praeter senes ferme sexaginta Pythagorei qui in bello fortiter pugnantes simul omnes occubuerunt: μετ' ἀλλήλων συγκινδυνεύσαντας (πάντας add.) ἀποθανεῖν § 264.

Ex his demum quae sit ἡ κατὰ τῶν Πυθαγορείων ἐπίθεσις vel ἐπιβουλή perspicue intelligitur: certabant de imperio duae quae ubique erant factiones; Pythagorei nobilitatis fautores gerunt cum plebe bellum: victi exsulant: aliquot annis post revocantur et pro recuperata patria fortiter pugnantes in proelio cadunt. Conveniunt haec omnia et cum natura rerum et cum paucis bonorum scriptorum testimoniis indiciisque. Dicaearchus apud Porphyrium § 56. ΠΑΝΤΑΧΟΥ γὰρ ἐγένοντο μεγάλαι στάσεις, ἃς ἔτι καὶ νῦν οἱ περὶ τοὺς τόπους μνημονεύουσί τε καὶ διηγοῦνται ΤΑΣ ἐπὶ τῶν Πυθαγορείων καλοῦντες. Plutarchus *de genio Socratis* pag. 583 *a*. ἐπεὶ γὰρ ἐξέπεσον αἱ κατὰ πόλεις ἑταιρεῖαι τῶν Πυθαγορικῶν στάσει κρατηθέντων. In his turbis narrant Pythagoram διὰ τὴν ἐρημίαν τῶν συνήθων ἀθυμήσαντα ἑαυτὸν τοῦ βίου ἐξαγαγεῖν. Porphyr. § 57.

Ex eodem Apollonii testimonio nacti sumus filum, quo tamquam ex labyrintho ex ingenti confusione temporum nos expedire possimus et quando vixerit Pythagoras et quot annos vixerit definire. *Ἐπεὶ δὲ Σύβαριν ἐχειρώσαντο* (inquit) *καὶ τὴν δορίκτητον διῳκήσαντο μὴ κατακληρουχηθῆναι κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν τῶν πολλῶν ἐξερράγη τὸ σιωπώμενον μῖσος καὶ διέςη πρὸς αὐτοὺς τὸ πλῆθος.* Sybaris deleta est circa annum 510. et odium ob agros de hoste captos non viritim divisos statim sequenti anno 509. erumpere debuit, nempe incensa plebis cupiditas per longiores moras duci non poterat. Itaque qui statuet Pythagoram circa hunc ferme annum moerentem ob interitum suorum sponte e vita cessisse non multum a vero abibit. Quot annos natus in Italiam venerit locuples testis est Aristoxenus apud Porphyrium § 9. *γεγονότα δ' ἔτη τεσσαράκοντα, Φησὶν ὁ Ἀριςόξενος, καὶ ὁρῶντα τὴν τοῦ Πολυκράτους τυραννίδα συντονωτέραν οὖσαν ὥςε καλῶς ἔχειν ἐλευθέρῳ ἀνδρὶ τὴν ἐπιςασίαν τε καὶ δεσποτείαν μὴ ὑπομένειν οὕτω δὴ τὴν εἰς Ἰταλίαν ἄπαρσιν ποιήσασθαι.* (ubi scribe) *οὖσαν Ἢ ὥςε καλῶς ἔχειν* — (deleto *μή*) *ὑπομένειν.*

Restat igitur ut investigemus quo anno Crotonem primum advenerit, quo reperto omnia habebimus.

Hoc quoque ab Aristoxeno cognoscemus, cuius testimonium sine nomine latet apud Iamblichum in § 35. Quae praecedunt § 34. *ἀνεῖλε δὲ ἄρδην ςάσιν καὶ διχοφωνίαν — ἀνεμίμνησκεν ἕκαςον τῶν ἀρίςων δογμάτων*, Aristoxeni esse aliunde constat. Deinde reliqua uno tenore sic continuantur § 35. *ὁ μὲν οὖν κοινὸς τύπος αὐτοῦ τῆς ζωῆς ἔν τε τοῖς λόγοις καὶ ταῖς πράξεσι τοιοῦτος ἦν ἐν τῷ τότε χρόνῳ. Εἰ δὲ δεῖ καὶ τὰ καθ' ἕκαςον ἀπομνημονεῦσαι ὧν ἔπραξε καὶ εἶπε ῥητέον ὡς παρεγένετο μὲν εἰς Ἰταλίαν κατὰ τὴν Ὀλυμπιάδα τὴν δευτέραν ἐπὶ ταῖς ἑξήκοντα, καθ' ἣν Ἐρυξίας ὁ Χαλκιδεὺς ςάδιον ἐνίκησεν. εὐθὺς δὲ περίβλεπτος καὶ περίςατος ἐγένετο.* Olympias LXII est ab anno 532—529. Supra audivimus Ciceronem (ex Pomponii Attici Annali) narrantem *quartum iam annum regnante Tarquinio Superbo* Pythagoram in Italiam venisse. *Olympias enim secunda et sexagesima eadem Superbi* initium et Pythagorae declarat adventum. Ergo

Olymp. LXII. 1 = anno 532 regnare coepit Tarquinius.
2 = anno 531.

3 = anno 530.

4 = anno 529. Pythagoras in Italiam venit.

Nunc omnia clara et aperta sunt: Pythagoras natus est anno 569.

venit in Italiam natus annos XL 529.

excessit e vita natus annos LX 509.

Confirmabimus haec primum bonorum testium auctoritate, deinde reliquorum τὰ ψευδομαρτύρια redarguemus.

Gellius XVII. 21. (ex Cornelii Nepotis Chronico.) *Pythagoras Samius in Italiam venit Tarquinii filio regnum obtinente, cui cognomentum Superbus fuit.*

Clemens Alexandr. *Strom.* I. pag. 130. Sylb. (354 Pott.): Πυθαγόρας κατὰ Πολυκράτην τὸν τύραννον περὶ τὴν ἑξηκοστὴν δευτέραν Ὀλυμπιάδα εὑρίσκεται.

Eodem redeunt quae leguntur apud Iamblichum § 88. ἀφικέσθαι τὸν Πυθαγόραν ἐξ Ἰωνίας καὶ Σάμου κατὰ τὴν Πολυκράτους τυραννίδα. et Strabo XIV. pag. 638 *b.* Πολυκράτην — ἐπὶ τούτου δὲ καὶ Πυθαγόραν ἱστοροῦσι φυομένην ἰδόντα τὴν τυραννίδα ἐκλιπεῖν τὴν πόλιν καὶ ἀπελθεῖν εἰς Αἴγυπτον καὶ Βαβυλῶνα — ἐπανιόντα δ' ἐκεῖθεν ὁρῶντα ἔτι συμμένουσαν τὴν τυραννίδα πλεύσαντα εἰς Ἰταλίαν ἐκεῖ διατελέσαι τὸν βίον.

Diodorus Sic. X. 3. ἐπ' ἄρχοντος Ἀθήνησι Θηρικλέους κατὰ τὴν ἑξακοστὴν πρώτην Ὀλυμπιάδα Πυθαγόρας ὁ φιλόσοφος ἐγνωρίζετο προκεκοφὼς ἤδη ἐν παιδείᾳ. Dicuntur haec de Pythagora nondum in Italiam profecto et apud suos inclarescente.

Stabiliuntur haec denique Iustini testimonio XX. 4. *in quo tumultu sexaginta ferme* (Pythagorei) *periere: ceteri in exsilium profecti. Pythagoras autem cum annos* VIGINTI *Crotone egisset Metapontum migravit ibique decessit.* Annos viginti dicit ab anno 529—509.

Sequitur ut τοὺς ψευδομάρτυρας destruamus. Si quid Iamblicho credimus in § 11. Pythagoras ὑποφυομένης ἄρτι τῆς Πολυκράτους τυραννίδος natus annos ferme XVIII. (περὶ ὀκτωκαιδέκατον μάλιστα ἔτος γεγονώς) audivit primum quosdam in Graecia philosophos, deinde per XXII annos in Aegypto fuit et Babylone XII, unde Samum rediit quum esset annorum LVI. Iamblichus § 19. Δύο δὴ καὶ εἴκοσιν ἔτη κατὰ τὴν Αἴγυπτον ἐν τοῖς ἀδύτοις διετέλεσεν — ἕως ὑπὸ τῶν σὺν Καμβύσῃ αἰχμαλωτισθεὶς εἰς Βαβυλῶνα ἀνή-

χθη — ἄλλα τε δώδεκα προσδιατρίψας ἔτη εἰς Σάμον ὑπέστρεψε περὶ ἕκτον που καὶ πεντηκοστὸν ἔτος ἤδη γεγονώς. Si a Cambyse captus est (anno 525.), necessario sequitur venisse eum in Aegyptum anno 547 et rediisse Samum anno 513 et natum esse anno 569. Tum post non brevem moram *τῆς Ἑλλάδος ἁπάσης θαυμάζειν αὐτὸν προαιρουμένης καὶ τῶν ἀρίστων καὶ τῶν φιλοσοφωτάτων εἰς τὴν Σάμον δι' ἐκεῖνον παραγεγονότων καὶ βουλομένων κοινωνεῖν τῆς παρ' ἐκείνῳ παιδείας* § 28. tandem relicta patria in Italiam abiit.

Audi et reliqua. Iamblichus in § 265. auctor est scholae praefuisse *αὐτὸν τὸν Πυθαγόραν ἑνὸς δέοντος ἔτη τεσσαράκοντα τὰ πάντα βιώσαντα ἔτη ἐγγὺς τῶν ἑκατόν.* Satis haec cum illis congruunt; nam si LVI annorum in patriam reversus ibi per annos pauculos (ponamus triennium) principes quosdam docuit et scholam in Italia per annos XXXIX rexit, erat moriens annorum circiter XCVIII — XCIX. Sed vide mihi quantae difficultates et *ἀτοπίαι* ex hac ratione nascantur.

Constat inter omnes Pythagoram ex se natum puerum impuberem Telaugen reliquisse et uxorem Theano, quam Aristaeo successori nuptum dedit, cui etiam filiolum educandum commisit. Iamblichus § 265. *διάδοχος Πυθαγόρου γέγονεν Ἀρισταῖος Δαμοφῶντος Κροτωνιάτης κατ' αὐτὸν τὸν Πυθαγόραν τοῖς χρόνοις γενόμενος ἑπτὰ γενεαῖς μάλιστα πρὸ Πλάτωνος. καὶ οὐ μόνον τῆς σχολῆς ἀλλὰ καὶ τῆς* ΠΑΙΔΟΤΡΟΦΙΑΣ *καὶ τοῦ Θεανοῦς γάμου κατηξιώθη.* De Telauge Iamblichus § 146. *κομιδῇ νέος ὑπὸ τὸν Πυθαγόρου θάνατον ἀπολελειμμένος ἦν παρὰ Θεανοῖ τῇ μητρί.*

Congruunt cum hisce quae praecedunt: Telaugem sororis suae *Δαμοῦς* filiam *Βιτάλην* in matrimonio habuisse: *ἐκ τῶν ὑπομνημάτων τῶν Δαμοῖ τῇ θυγατρὶ, ἀδελφῇ δὲ Τηλαύγους, ἀπολειφθέντων ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Πυθαγόρου, ἅπερ μετὰ θάνατον ἱστοροῦσι δοθῆναι Βιτάλῃ τε* (sic F.) *τῇ Δαμοῦς θυγατρὶ καὶ Τηλαύγει ἐν ἡλικίᾳ γενομένῳ υἱῷ μὲν Πυθαγόρου ἀνδρὶ δὲ τῆς Βιτάλης.* Iamblich. § 146.

Ergo Pythagoras C propemodum annos natus et filium *impuberem* reliquit et uxorem nuptum dedit Aristaeo *aequali* suo, quo quid absurdius? Quis in animum inducere potest aut Pythagoram *nonagenarium* secundam uxorem duxisse (habebat enim liberos complures: Mnesarchum avo cognominem, itaque *primo-*

genitum, qui tertius a Pythagora scholae praefuit. Iambl. § 265. μεθ' ὃν ('Αριςαῖον) ἡγήσασθαι Μνήσαρχον τὸν Πυθαγόρου. et Arimnestum, et filias Μυῖαν, 'Αριγνώτην, Αἴσαραν) aut Aristaeum *senem decrepitum* sub exitum vitae uxorem duxisse et τὴν τοῦ Τηλαύγους παιδοτροφίαν in sese recepisse? Nihil est magis ab horum hominum ingenio et moribus alienum. Sed si Aristoxeni auctoritatem secutus Pythagoram putes *sexagenarium* prae moerore excessisse e vita, mirum non est eum annos circiter quinquaginta natum lectissimam matronam magni nominis Theano habuisse uxorem, quam exiens e vita cum filio ferme decenni successori suo in matrimonium dederit. Itaque in aetatis robore Crotonem venit, scholam condidit, bellum cum Sybaritis fortiter suasit, agrum de hoste captum dividi vetuit et in turbis inde natis victa nobilitate et plebe impotenter dominante suisque familiaribus impune interemtis vitae pertaesus cibo abstinuit.

In Aristoxeni testimonio § 35. παρεγένετο εἰς 'Ιταλίαν κατὰ τὴν 'Ολυμπιάδα τὴν δευτέραν ἐπὶ ταῖς ἑξήκοντα. καθ' ἣν 'Ερυξίας ὁ Χαλκιδεὺς ςάδιον ἐνίκησεν, id quoque memorabile est doctissimum Peripateticum in definiendo anno usum esse inter primos iis quae ad confirmandam Chronologiam Aristoteles ἐκ τῆς τῶν 'Ολυμπιονικῶν ἀναγραφῆς docte et diligenter investigaverat. Quod igitur videmus Dionysium Halicarnassensem et Diodorum et alios facere ut Olympiadum numeris addant τοὺς 'Ολυμπιονίκας, idem iam antiquissimos Peripateticos fecisse apparet.

Quemadmodum autem ex Aristoxeni Chronologia omnia ordine inter se apta et nexa sunt et Pythagorae vita cum rebus in Italia gestis fideliter conspirat, sic contra ex Iamblichi constitutione temporum mirifica nascitur historiae et rerum gestarum confusio et perturbatio. Si enim Pythagoras *biennio* ferme ante Sybarin deletam Crotonem venit et annis circiter XXXIX post scholae quietus praefuit et annos propemodum centum natus vitam inedia finivit, in historia Graeciae maioris, ut in proverbio est, nec caput constabit nec pedes.

Locus *de Pythagoreorum successione* in § 265. multis nominibus impeditus et obscurus est sive testium vitio sive testimoniorum corruptela. Διάδοχος δὲ πρὸς πάντων ὁμολογεῖται Πυθαγόρου γεγονέναι 'Αριςαῖος Δαμοφῶντος Κροτωνιάτης κατ' αὐτὸν

τὸν Πυθαγόραν τοῖς χρόνοις γενόμενος ἑπτὰ γενεαῖς ἔγγιϛα πρὸ Πλάτωνος. et post pauca: παραδοῦναι δὲ (*Pythagoram*) Ἀριϛαίῳ τὴν σχολὴν πρεσβυτάτῳ ὄντι. Si Aristaeus Pythagorae aequalis erat et natus circa annum 569, inter eum et Platonem anno 429 natum intervallum est annorum 140, quo *septem aetates* nullo modo expleri possunt. Praeterea quo tandem pacto Aristaeus scholae praeesse potuit Pythagoreis omnibus aut necatis aut in exsilium expulsis et *post multos demum annos* misericordia civium ab exsilio revocatis (§ 263.)? Accedit quod nemo umquam de Aristaeo quidquam inaudivit, nisi quod in § 104. eius nomen legitur inter Pythagorae aequales. Contra in § 267. ubi nominantur οἱ Κροτωνιᾶται, qui Pythagorei fuerunt, eius nomen non comparet. Quidquid huius rei est Aristaeo successisse perhibent Pythagorae filium avo cognominem Mnesarchum. Iamblich. § 265. μεθ' ὃν (*Aristaeum*) ἡγήσασθαι Μνήσαρχον τὸν Πυθαγόρου. τοῦτον δὲ Βουλαγόρᾳ παραδοῦναι, ἐφ' οὗ διαρπασθῆναι συνέβη τὴν Κροτωνιατῶν πόλιν. Etiam in hac re dissentiunt. Scriptor incertus *de vita Pythagorae* apud Photium in Cod. 259. § 2. ὁ μὲν Μνήσαρχος εἷς τῶν υἱῶν αὐτοῦ (*Pythagorae*) λέγεται νεώτερος τελευτῆσαι, Τηλαύγης δὲ ὁ ἕτερος διεδέξατο. Consentit Diogenes Laërt. VIII, 43. ἦν καὶ Τηλαύγης υἱὸς αὐτοῦ (*Pythagorae*), ὃς καὶ διεδέξατο τὸν πατέρα καὶ κατά τινας Ἐμπεδοκλέους καθηγήσατο. Ἱππόβοτός γέ τοι φησὶ λέγειν Ἐμπεδοκλέα·

Τήλαυγες, κλυτὲ κοῦρε Θεανοῦς Πυθαγόρεω τε.

Omnia haec inter se pugnare vides et nihil esse in quo firmiter consistas. De Bulagora in catalogo Pythagoreorum § 267. οὐδὲ γρῦ, neque alius quisquam hominem novit. Ne hoc quidem sciri potest quo tempore et a quibus Crotoniatarum urbs capta et direpta fuerit.

Bulagorae successisse traditur Gartydas, sic enim recte in F. scriptum est: μεθ' ὃν γαρτύδαν (pro γὰρ τύδαν) τὸν κροτωνιάτην διάδοχον γενέσθαι ἐπανελθόντα ἐκ τῆς ἀποδημίας, ἣν ἐποιήσατο πρὸ τοῦ πολέμου. De Gartyda quoque altum apud Veteres silentium. Nomen ipsum inauditum est apud omnes. Sed is brevi prae moerore mortuus est. Iamblichus: διὰ μέντοι τὴν συμφορὰν τῆς πατρίδος ἕνα δὴ μόνον γενέσθαι τοῦτον, ὃς ὑπὸ λύπης προὔλιπε τὸν βίον.

Sequitur: χρόνῳ μέντοι γε ὕϛερον ἈΡЄCAN ἐκ τῶν Λευκανῶν

σωθέντα διὰ τινων ξένων ἀφηγήσασθαι τῆς σχολῆς· πρὸς ὃν ἀφικέσθαι Διόδωρον τὸν Ἀσπένδιον, ὃν παραδεχθῆναι διὰ τὴν σπάνιν τῶν ἐν τῷ συστήματι ἀνδρῶν. Iam aliqua lux oboritur, si haec cum Plutarcho *de genio Socratis* pag. 583 *b.* comparaveris: *ἐπεὶ γὰρ ἐξέπεσον αἱ κατὰ πόλεις ἑταιρεῖαι τῶν Πυθαγορείων — Φιλόλαος μὲν εἰς Λευκανοὺς φυγὼν ἐκεῖθεν ἀνεσώθη πρὸς τοὺς ἄλλους φίλους ἤδη πάλιν ἀθροιζομένους καὶ κρατοῦντας τῶν Κυλωνείων, Λῦσις δὲ ὅπου γέγονεν ἠγνοεῖτο πολὺν χρόνον πλήν γε δὴ* (leg. *πρίν γε δή*) *Γοργίας ὁ Λεοντῖνος ἀναπλέων εἰς Σικελίαν ἀπήγγειλε τοῖς περὶ* ΑΡΚΕϹΟΝ *βεβαίως Λύσιδι συγγεγονέναι διατρίβοντι περὶ Θήβας.* Hic mihi primum duo sumam: *Ἀρέσαν* et *Ἄρκεσον* unum atque idem eiusdem philosophi nomen esse, et *ἐξέπεσον αἱ τῶν Πυθαγορείων ἑταιρεῖαι αἱ κατὰ πόλεις* non de *ipso* Pythagora cum aequalibus accipi oportere, sed de simili calamitate, quam Pythagorae quidam successor cum auditoribus expertus fuerit. Constat enim Pythagoreorum infestos hostes per complures aetates odio incensos in philosophos saeviisse. Constat etiam hoc omnes Pythagoreorum inimicos *Κυλωνείους* appellari etiam extra Crotonem. Iamblichus § 249. *οὕτω σφοδρά τις ἐγένετο καὶ ἄκρατος ἡ φιλοτιμία αὐτοῦ τε τοῦ Κύλωνος καὶ τῶν μετ' ἐκείνου τεταγμένων ὥστε διατεῖναι μέχρι τῶν τελευταίων Πυθαγορείων*, quod nemo mirabitur memor Pythagoreos fuisse in factione Optimatium et cum plebe et demagogis perpetuo bella gerere solitos. Itaque non semel, sed saepius *κατεστασιασμένοι* eiecti sunt ac deinde revocati. Haec igitur *σώζοντες τὰ φαινόμενα* si ponamus, ex tenebris lux affulgebit. Nihil prorsus impedit quo minus Lysis Thebas migraverit et Epaminondam instituerit dummodo ne *aequalis Pythagorae* existimetur fuisse. Si reperiri poterit quo tempore ad Aresan (Arceson) perlatus fuerit nuntius Lysidem Thebis habitare negotium erit confectum. Non est ea res difficilis quia eius qui nunciaverit aetatem novimus: *Γοργίας ὁ Λεοντῖνος ἀναπλέων εἰς Σικελίαν ἀπήγγειλε τοῖς περὶ Ἄρκεσον Λύσιδι συγγεγονέναι.* *Rediit* Gorgias in Siciliam anno 427. redux ex nobili legatione, in qua Leontinis petierat ab Atheniensibus opem. Diodorus Sic. XII. 53. *ἦν δὲ τῶν ἀπεσταλμένων ἀρχιπρεσβευτὴς Γοργίας ὁ ῥήτωρ*, et post pauca: *πείσας τοὺς Ἀθηναίους — τὴν εἰς Λεοντίνους ἐπάνοδον ἐποιήσατο.* In hac legatione igitur Lysidem visit et in patriam rediens

Aresan de Lysidis salute fecit certiorem. Quis nunc Lysidem circa annum 427. Thebis vixisse mirabitur? Nemo hercle. Hoc ipsum igitur satis est argumenti Lysidem Pythagorae aequalem non fuisse.

Aresas ubi Lysidem vivere cognovit *ὥρμησε μὲν πόθῳ τοῦ ἀνδρὸς αὐτὸς ὡς εἶχε πλεῦσαι, κομιδῇ δὲ διὰ γῆρας καὶ ἀσθένειαν ἐλλείπων ἐπέσκηψε μάλιστα μὲν ζῶντα κομίσαι τὸν Λῦσιν εἰς Ἰταλίαν ἢ* (leg. *εἰ δὲ μὴ*) *τὰ λείψανα τεθνηκότος*, Plutarchus *de genio Socratis* pag. 583 *c.* qui addit eam rem propter bella et seditiones et tyrannides vivo Aresa effectu caruisse. Nempe belli Peloponnesiaci flamma Sicilia quoque et Italia ardebant et tranquilliora tempora exspectari oportebat, et multi sic anni frustra praeterierunt.

Apparet iam apud Iamblichum aut gravis ipsius error aut magna labes librorum. Editur: *πρὸς ὃν* (*Ἀρέσαν*) *ἀφικέσθαι Διόδωρον τὸν Ἀσπένδιον.* Est enim aliquid inter stultum Diodorum, qui *ἐπὶ τῶν Διαδόχων* vixit, ut supra vidimus, et Aresan, qui *biennio* post natum Platonem scholae praefuisse traditur; inter quos medii sunt Pythagorei, quos Plato in Italia vidit et princeps omnium Archytas.

Est in Florentino Codice in § 266 post verba: *ὃν παραδεχθῆναι διὰ τὴν σπάνιν τῶν ἐν τῷ συστήματι* ΑΝΔΡΩΝ, egregium lacunae supplementum hoc: (*οὗτος δὲ εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐπανελθὼν διέδωκε τὰς Πυθαγορείας φωνάς· ζηλωτὰς δὲ γράφειν* (*γράφει*) *γενέσθαι τῶν* ΑΝΔΡΩΝ) *περὶ μὲν Ἡράκλειαν Κλεινίαν καὶ Φιλόλαον, ἐν Μεταποντίῳ δὲ Θεαρίδην* (*Θεαρίδαν*) *καὶ Εὔρυτον, ἐν Τάραντι δὲ Ἀρχύταν.* Neminem horum Diodorus vidit, namque hi omnes Platonis aequales fuerunt. De Archyta Platonis amico omnia nota sunt. De Philolao vide Iamblichum in § 199. de Euryto Philolai auditore § 139. et 148. de Clinia § 127. et 239 et imprimis § 198. ubi apparet Cliniam Spintharo Aristoxeni patri innotuisse. Atque hi omnes Pythagorae scholam florentem et sectatorum numero frequentem viderunt, ut appareat ad sequiorem aetatem Diodorum esse referendum, qui *διὰ τὴν σπάνιν τῶν ἐν τῷ συστήματι ἀνδρῶν esse receptus* dicitur, unde tuto colligas hominem eo honore indignum fuisse videri.

Ergo haec pars loci *de Pythagoreorum successione* manca est et lacunosa, sed nihil superest unde amissa suppleri queant aut

certiora afferri. Omnino nihil in ea annotatione legitur quod habeat exploratam fidem et nihil quod bonorum testium auctoritate stabiliatur.

In conficiendo Pythagoreorum Catalogo in § 267. difficillimum dictu est quam tandem incertus auctor rationem secutus fuerit. Adeo omnia sunt confusa et disiecta et perturbata et in civitatium ordine et in philosophorum delectu. Omissi sunt multi ac nobiles, contra obscurorum hominum, quorum ne nomen quidem fando quisquam audivit, frequens mentio. Orditur a Crotoniatis et Metapontinis: recte hoc quidem, sed continuo addit Agrigentinum unum Empedoclem et unum Eleatem Parmenidem, quorum neutrum Pythagoreum constat fuisse, et sic ad Tarentinos et Sybaritas transiit, quibus addidit Carthaginienses. Deinde nullo ordine decurrunt Paros, Locri (in Italia), Posidonia, Lucani, Argos (nam pro Αἰγεῖοι perspicuum est Ἀργεῖοι esse legendum). Eadem confusio in reliquis. Post Lacones ὁ Ὑπερβόρεος Abaris. Nominato Rhegio sequuntur Selinus et Syracusae, tum Samos, Caulonia, Phlius, Sicyon, Cyrene, Cyzicus, tum in Sicilia Catane. Commemorat Corinthum et Athenas, sed medium ponit Nausithoon *Etruscum*. In nominibus philosophorum ordinandis eadem cernitur perturbatio et socordia. Modo incipit a novissimis, modo diversas aetates miscet. πάντα τὰ χρήματά ἐστιν ὁμοῦ, quae numquam ὁ νοῦς ἐπελθὼν διακοσμήσει.

Possunt nomina quaedam ex Codice Fl. emendatius scribi, ut in sqq. ostendam.

DIOGENIS LAËRTII

VITA PYTHAGORAE.

Deposito nunc paulisper Iamblicho de manibus consideremus *vitam Pythagorae* a Diogene Laërtio scriptam. Plurimarum et perutilium rerum notitiam Diogeni debemus, quas aut ipse aut

per alios ex monumentis litterarum veterum olim deperditis ad nos propagavit, sed, si vera dicere licet, non est alius scriptor Diogene stolidior et ineptior. Nullius iudicii homo rerum diversissimarum notitias aut utilium ex bonis testibus, aut futilium et stultarum ex pessimis, tamquam ex sacculo effundit nullo delectu, ordine nullo. Ut casus et fortuna ferebat brevissima excerpta aut ab ipso confecta aut (ut plurimum) ab aliis accepta conglutinat, et nihil est tam absurdum quod ipsi non credibile ac verum esse videatur. Nil miratur VIII. 14. Pythagoram ΠΡΩΤΟΝ *εἰς τοὺς Ἕλληνας μέτρα καὶ σταθμὰ εἰσηγήσασθαι.* Facile credit (§ 21.) Pythagoram *κατελθόντα εἰς Ἅιδου τὴν μὲν Ἡσιόδου ψυχὴν ἰδεῖν πρὸς κιόνι χαλκῷ δεδεμένην καὶ τρίζουσαν, τὴν δὲ Ὁμήρου κρεμαμένην ἀπὸ δένδρου καὶ ὄφεις περὶ αὐτήν, ἀνθ' ὧν εἶπον περὶ θεῶν.* Ibidem vidit etiam *κολαζομένους τοὺς μὴ ἐθέλοντας συνεῖναι (συνιέναι) ταῖς ἑαυτῶν γυναιξίν*, itaque serio et graviter admonuit Crotoniatas ne id facerent. Huius rei notitia Dicaearchum de eodem argumento narrantem apud Iamblichum § 48. fugisse videtur, quocum consentit Iamblichus in § 28. *ἀπαλλάξαι δὲ λέγεται τοὺς Κροτωνιάτας* (*Pythagoras*) *τῶν παλλακίδων καὶ καθόλου τῆς πρὸς τὰς ἀνεγγύους γυναῖκας ὁμιλίας.* Cf. § 132. Idem sine ulla dubitatione de Pythagora scribit § 19. *οὐδεπώποτε ἐγνώσθη οὔτε διαχωρῶν οὔτε ἀφροδισιάζων οὔτε μεθυσθείς.* Non significant haec Pythagoram *remotis arbitris* aut *ventrem exonerare* aut *liberis dare operam* solitum fuisse, quoniam omnes sic faciunt, sed dicuntur eodem sensu quo de Platone scribit Diogenes Laërt. III. 26. *οὕτως ἦν αἰδήμων τε καὶ κόσμιος ὥστε μηδέποτε ὀφθῆναι γελῶν ὑπεράγαν*, et de Pythagora Porphyrius § 35. *οὐδὲ γελάσαντα ἢ κλαύσαντά τίς ποτε ἐκεῖνον ἐθεάσατο.* Itaque si quid Diogeni credimus numquam in vita Pythagoras aut cacavit aut liberos sibi quaesivit, quod eo magis mirabile est quia habebat liberos complures et fabas comesse solebat *„quoniam is cibus subduceret sensim alvum"* id est *διαχωρητικόν ἦν.* (Gell. IV. 11).

Sed tales ineptiae ne ridendo quidem redargui debent, satis est talem testem reiicere. Nihil est illo sanior Iamblichus, quo teste § 141. Abaris *κατέλυεν ἐν τοῖς ἱεροῖς καὶ οὔτε πίνων οὔτε ἐσθίων ὤφθη ποτέ.* Quid eo homine facias?

Nunc vitam Pythagorae ordine relegam et de nonnullis locis pauca breviter annotabo.

Diogenes Laërt. VIII. 3. (*Pythagoras*) ἐπανῆλθεν εἰς Σάμον καὶ εὑρὼν τὴν πατρίδα τυραννουμένην ὑπὸ Πολυκράτους ἀπῆρεν εἰς Κρότωνα τῆς Ἰταλίας. Fert ipsa rei natura ut illa ingenia, quale Pythagorae erat, impotentem improbiorum hominum dominationem nullo pacto tolerare possint, et uno ore testantur omnes ea de causa Pythagoram patria cessisse. Unus autem est incertus sed perfutilis scriptor apud Iamblichum in § 28. qui Polycratis immemor in literas rettulit Pythagoram a civibus suis ad procurationem reip. et legationes obeundas et reliqua publica munera vocatum intellexisse sibi in patria manenti ad philosophandum otium non fore. Itaque Φεύγων τὰς πολιτικὰς ἀσχολίας — ἀπῆρεν εἰς τὴν Ἰταλίαν. Non possunt duo testimonia apertius inter se pugnare. Disertius etiam Aristoxenus ipse (apud Porphyrium § 9.) pro testimonio dicet: (*Pythagoram*) ὁρῶντα τὴν τοῦ Πολυκράτους τυραννίδα συντονωτέραν οὖσαν ἢ ὥϛε καλῶς ἔχειν ἐλευθέρῳ ἀνδρὶ τὴν — δεσποτείαν ὑπομένειν οὕτω δὴ τὴν εἰς Ἰταλίαν ἄπαρσιν ποιήσασθαι.

Praeterea satis constat, vivo Pythagora Samum numquam liberam fuisse. Necato Polycrate Samii Maeandrio servierunt, deinde Sylosonti, deinde Persis. Nota res ex Herodoto et Strabone pag. 637 sqq.

Diog. Laërt. VIII. 13. ὥϛε εὐπορίϛους αὐτοῖς εἶναι τὰς τροφὰς ἄπυρα προσφερομένοις καὶ ΛΙΤΟΝ ὕδωρ πίνουσιν. Credebam omnem aquam esse λιτὸν ὕδωρ et *aquae potores* semper simpliciter dici ὕδωρ πίνειν, ut in noto Cratini senario:

ὕδωρ δὲ πίνων οὐδὲν ἂν τέκοις σοφόν.

Legendum videtur ἄπυρα προσφερομένοις καὶ λιτὰ (id est εὐτελῆ) καὶ ὕδωρ πίνουσιν.

Diog. Laërt. VIII. 20. ὀργιζόμενός τε οὔτε οἰκέτην ἐκόλαζεν οὔτε ἐλεύθερΟΝ ΟΥΔΕΝΑ. ἐκάλει δὲ τὸ νουθετεῖν πελαργᾶν. Ostendimus supra veram lectionem esse: οὔτε ἐλεύθερον ʼΕΝΟΥΘΕΤΕΙ, et sic demum intelligitur cur addiderit: ἐκάλει δὲ τὸ

νουθετεῖν πεΔαρΤᾶν. Vide Iamblichum in § 197. et facile apparebit utrobique idem ex eodem auctore narrari.

Praecepta sunt Pythagorae apud Diog. Laërt. VIII. 23. *μνήμην ἀσκεῖν, ἐν ὀργῇ μήτε τι λέγειν μήτε πράσσειν, μαντικὴν ΟΥ πᾶσαν τιμᾶν.* Mirificum est hoc ultimum praeceptum, cui nemo parere potest, quia nemo quid tandem dicat Pythagoras intelligere umquam poterit. Casaubonus iuvenis de suo addidit ΟΥ, quia in § 20. Pythagoras dicitur *non omni divinationis genere* uti solere. Sed aliud est *τιμᾶν*, aliud *χρῆσθαι.* Omnia divinationum genera *habebat in honore*, sed *utebatur* illis, quae ipse probasset maxime.

Pythagoras apud Diog. Laërt. VIII. 24, suos fabis vesci vetuit et alia de causa *καὶ ἄλλως κοσμιωτέρας ἀπεργάζεσθαι τὰς γαϛέρας μὴ παραληΦθέντας.* Diogenes quum vellet de re spurca et foetida verecunde et *εὐσχημόνως* dicere, factum est ut a viris doctis non intelligeretur quid diceret.

Suspicantur igitur (lepidum dictu) ea verba „*insiticia esse*" et expungi oportere. Res est tamen simplicissima. *Fabae non adhibitae* (inquit) *ventres castigatiores reddunt*, nam si adhibueris *crebros venter flatus emittet*, quod philosopho non decorum.

Diog. Laërt. VIII. 33. *τὴν δὲ ἁγνείαν εἶναι — καθαρεύειν ἀπό τε κήδους καὶ λέχους καὶ μιάσματος παντὸς καὶ ἀπέχεσθαι βρωτῶν θνησειδίων.* Pro *λέχους* mutato accentu scribendum *λεχοῦς* (*puerpera*). Theophrastus *περὶ δεισιδαιμονίας* cap. XVI. narrat *τὸν δεισιδαίμονα οὔτε ἐπιβῆναι μνήματι οὔτε ἐπὶ νεκρὸν οὔτε ἐπὶ λεχὼ ἐλθεῖν ἐθελῆσαι ἀλλὰ τὸ μὴ μιαίνεσθαι συμΦέρον αὐτῷ Φῆσαι εἶναι.* Porphyrius *περὶ ἀποχῆς* IV. pag. 353. *καὶ ἐπίσης μεμίανται ὅ τε λεχοῦς ἀψάμενος καὶ ὁ θνησειδίων*, nam sic legendum pro *οὐ ϛελέχους ἅψασθαι ὡς τὸ θνησειδίων.*

Haud illepidum est animadvertere quas ineptias Diogenes non sine gravitate narret et concoquat. Pythagoras non vult suos fabis vesci. Cur? *Aristoteles*, inquit VIII. 34. *in libro* de Fabis(!) *causam hanc esse refert: ὅτι αἰδοίοις εἰσὶν ὅμοιοι ἢ ὅτι Ἅιδου πύλαις*, unde colligas *pudenda* et *Orci ianuam* nihil inter se forma differre, quod novum et notabile est.

Evidens et manifestum Diogeni quidem esse videtur ab iis, quae aut *pudendorum* aut *ianuae Orci* similitudinem referant sedulo abstineri oportere.

Diog. Laërt. VIII. 39. ἐτελεύτα δ' ὁ Πυθαγόρας τοῦτον τὸν τρόπον. συνεδρεύοντος μετὰ τῶν συνήθων ἐν τῇ Μίλωνος οἰκίᾳ ΤΟΥΤΟΥ — ὑποπρησθῆναι τὴν οἰκίαν συνέβη. Sine controversia τούτου vitium concepit, sed duplex est emendandi via; nam perinde bene suppleri potest τοῦ (Κροτωνιά)του et τοῦ (ἀθλη)τοῦ. Legitur in vicinia § 40. πανδαισίαν εὑρόντα Μίλωνος τοῦ Κροτωνιάτου, contra apud Porphyrium 55. τῶν ἑταίρων τοῦ Πυθαγόρου συνηγμένων ἐν τῇ Μίλωνος οἰκίᾳ τοῦ ἀθλητοῦ — πάντας πανταχῇ ἐνέπρησαν, et apud Diodorum Siculum XII. 9. Μίλωνος τοῦ ἀθλητοῦ ἡγουμένου. Utrum elegeris perinde est: paullo tamen melius fortasse est τοῦ Κροτωνιάτου, ut appareat in qua urbe res acta sit, ut apud Iamblichum § 249. ἐν τῇ Μίλωνος οἰκίᾳ ἐν Κρότωνι συνεδρευόντων τῶν Πυθαγορείων — ὑφάψαντες τὴν οἰκίαν κατέκαυσαν τοὺς ἄνδρας. Erant autem Pythagoras et Milo aequales et amici erantque ambo Crotonis decus et gloria. Strabo pag. 262. Cas. *auxit Crotonis gloriam* (inquit) καὶ τὸ τῶν Πυθαγορείων πλῆθος καὶ Μίλων ἐπιφανέστατος μὲν τῶν ἀθλητῶν γεγονώς, ʽΟΜΙΛΗΤΗϹ δὲ Πυθαγόρου διατρίψαντος ἐν τῇ πόλει πολὺν χρόνον. Φασὶ δ' ἐν τῷ συσσιτίῳ ποτὲ τῶν φιλοσόφων πονήσαντος στύλου τὸν Μίλωνα ὑποδύντα σῶσαι ἅπαντας.

Nominatus igitur erat Milo apud Iamblichum § 104. inter Pythagorae aequales: οἱ παλαιότατοι καὶ αὐτῷ συγχρονίσαντες καὶ μαθητεύσαντες τῷ Πυθαγόρᾳ πρεσβύτῃ νέοι — Ἐπιμενίδης καὶ ΜΙΛΩΝ Λεύκιππός τε καὶ Ἀλκμαίων. ubi vulgo legitur Μόλων, sed vera lectio in Codice Fl. servata est.

Neque tantum Milo erat Pythagorae ὁμιλητὴς καὶ σύσσιτος, sed erat etiam arctior inter eos necessitudo, ut colligo ex Iamblicho § 267. pag. 218 ubi commemorantur αἱ Πυθαγορίδες γυναῖκες αἱ ἐπιφανέσταται hae:

Κρατησίκλεια Λάκαινα γυνὴ Κλεάνορος τοῦ Λακεδαιμονίου.

Θεανὼ γυνὴ τοῦ Μεταποντίνου Βροντίνου.

Μυῖα γυνὴ Μίλωνος τοῦ Κροτωνιάτου.

Est autem ἡ Μυῖα nobilis Pythagorae filia, soror Telaugis. Porphyrius § 4. ἄλλοι δὲ ἐκ Θεανοῦς τῆς Πυθώνακτος τὸ γένος

Κρήσσης υἱὸν Τηλαύγη Πυθαγόρου ἀναγράφουσι καὶ θυγατέρα Μυῖαν, quam novimus philosophiae paternae operam dedisse ex Clemente Alex. (*Strom.* IV, pag. 224 Sylb. 619 Pott.) ἐφιλοσόφει Μυῖα ἡ Θεανοῦς θυγάτηρ τὰ Πυθαγόρεια. Suadent igitur haec omnia ut credamus Pythagoram amico Miloni filiam in matrimonium dedisse. Ex his nata filia est, quam Democedes medicorum princeps uxorem habuit, ut omnibus notum ex Herodoto III. 137. ubi Democedes Dario Hystaspis F. renuntiari iubet ὅτι ἅρμοσται τὴν Μίλωνος θυγατέρα γυναῖκα. Τοῦ γὰρ δὴ παλαιστέω Μίλωνος ἦν οὔνομα πολλὸν παρὰ βασιλέϊ. Ex aetate omnium nobilissimi athtletae firmiter stabiliuntur ea quae de Pythagorae aetate ex Aristoxeno supra collegimus, nempe Olympiadis LXII anno quarto (529 a. Chr.) Pythagoram Crotonem venisse. Milo ὁ ἑξάκις Ὀλύμπια νενικηκώς quando vicerit facile est ἐκ τῆς τῶν Ὀλυμπιάδων ἀναγραφῆς cognoscere. Milo semel ἐνίκησε πάλην παῖδας, et quinquies ἄνδρας Olympiadibus LXII —LXV (anno 532—516), ut recte ostendit Rutgersius pag. 23. Vides congruere omnia. Qua Olympiade socer venit in Italiam, eadem gener primam ἐν ἀνδράσιν Olympicam victoriam reportavit. Socer erat XL annorum, gener XVIII aut paullo amplius. Milonem τὸν ἐπιφανέστατον τῶν ἀθλητῶν per annos XX perpetuo victorem innotuisse Dario mirum hercle non est. Sex post ultimam victoriam annis (510 a. Chr.) Milo et Pythagoras inclaruerunt in bello cum Sybaritis, quod suasit Pythagoras, Milo gessit. Πυθαγόρου τοῦ φιλοσόφου συμβουλεύσαντος — Μίλωνος τοῦ ἀθλητοῦ ἡγουμένου. Diodoro Siculo teste XII. 9. qui addit: ὁ γὰρ ἀνὴρ οὗτος (*Milo*) ἑξάκις Ὀλύμπια νενικηκὼς — λέγεται πρὸς τὴν μάχην ἀπαντῆσαι κατεστεφανωμένος τοῖς Ὀλυμπικοῖς στεφάνοις. Milo decemplicem hostium numerum fudit fugavitque Sybarim cepit et delevit. Hinc turbae ob divisionem agrorum, ira plebis in Pythagoreos, qui considentes in Milonis aedibus ferro et flammis perierunt. Sic omnia recte et ordine procedunt et optime constat temporum ratio.

Darius regnavit ab anno 521. in mediis Milonis victoriis Olympicis et Democedes primis Darii annis missus est in Graeciam et in patriam Crotonem rediit.

Ex his omnibus agnoscitur ingens lacuna apud Diogenem.

Laërt. VIII. 40. *Heraclides auctor est Pythagoram ex insula Delo* ἐπανελθεῖν εἰς Ἰταλίαν καὶ πανδαισίαν εὑρόντα Μίλωνος τοῦ Κροτωνιάτου εἰς Μεταπόντιον ἐξελθεῖν κἀκεῖ τὸν βίον καταστρέψαι ἀσιτίᾳ μὴ βουλόμενον περαιτέρω ζῆν. Inter τοῦ Κροτωνιάτου et εἰς Μεταπόντιον plurima exciderunt, quorum quae sententia fuerit ex aliis eiusdem rei testibus colligi potest, nempe haec: *Pythagoram in Italiam reversum quum forte Milonem opiparas epulas celebrantem offendisset, (coenasse una cum discipulis. Tum Pythagorae inimicos in eos impetum fecisse, ignes aedibus iniecisse, Pythagoreorum multos flammis aut ferro interemtos), Pythagoram ipsum vix et aegre elapsum Metapontum se recepisse* et sic *vitae pertaesum cibo abstinuisse.*

Sequuntur apud Diogenem Laërt. VIII. 40 sq. duo loci de Pythagora ex Hermippi libro excerpti, unde apparet quam pueriles fabulas perdoctus sed ab iudicio infirmior Callimachi discipulus corraserit. Plerique scripserant Pythagoram Metaponti vitam inedia finivisse, audi nunc quid Hermippus afferat: Ἕρμιππος δέ φησι πολεμούντων Ἀκραγαντίνων καὶ Συρακοσίων ἐξελθεῖν μετὰ τῶν συνήθων τὸν Πυθαγόραν καὶ ΠΡΟΣΤΗΝΑΙ τῶν Ἀκραγαντίνων· τροπῆς δὲ γενομένης περικάμπτοντα αὐτὸν τὴν τῶν κυάμων χώραν ὑπὸ τῶν Συρακοσίων ἀναιρεθῆναι. Ergo Pythagoras admodum senex repente militare coepit, neque tantum *profectus ad bellum est* (ἐξῆλθε) cum sodalibus suis, mirificis sane bellatoribus, sed etiam imperator copiis Agrigentinorum praefuit. Quid enim aliud esse potest προστῆναι τῶν Ἀκραγαντίνων? Sunt haec tam absurda ut nihil opus sit ea serio confutare. Sed nondum satis est: clade accepta Pythagoras fuga salutem quaesivit sed dum agrum fabis consitum vitare vult (περικάμπτειν) ab hoste interfectus est. Vides eruditum hominem insulsa παρακούσματα spreta historiae veritate inconsulto secutum. Pythagoram lubenter fabas comesse solitum numquam fando audiverat neque Aristoxeni libros legerat. Sed nihilo fuisse discipulo suo ipsum Callimachum saniorem fragmenta demonstrant. Vidimus apud Gellium Callimachi versiculos:

καὶ κυάμων ἀπὸ χεῖρας ἔχειν ἀνιῶντος ἐδεστοῦ
κἀγὼ Πυθαγόρης ὡς ἐκέλευε λέγω.

et apud Diodorum Siculum X. 6. Καλλίμαχος εἶπε περὶ Πυθαγόρου·

ἐν οἷς ὁ Φρὺξ Εὔφορβος, ὅστις ἀνθρώποις
τρίγωνά τε σκαληνὰ καὶ κύκλων ἑπτὰ
ἐξεῦρε μήκη κἀδίδαξε νηστεύειν
τῶν ἐμπνεόντων· οἱ δ' ἄρ' οὐχ ὑπήκουσαν
ἅπαντες.

Quid sciebat de his rebus Callimachus? Nihil prorsus. Quid Hermippus *ὁ Καλλιμάχειος*? Tantundem. Audi nunc alterum eiusdem levitatis argumentum: *καὶ ἄλλο τι περὶ Πυθαγόρου φησὶν ὁ Ἕρμιππος. λέγει γὰρ ὡς γενόμενος ἐν Ἰταλίᾳ κατὰ γῆν οἰκίσκον ποιῆσαι καὶ τῇ μητρὶ ἐντείλαιτο τὰ γιγνόμενα εἰς δέλτον γράφειν σημειουμένην καὶ τὸν χρόνον ἔπειτα καθιέναι αὐτῷ ἔς' ἂν ἀνέλθῃ. mater* (inquit) *fecit sedulo. aliquanto post Pythagoras macie confectus et cadaverosus rediit in lucem et ex Orco se adesse ait et quidquid interea evenisset de scripto recitavit.* Quid Crotoniatas ad haec fecisse putas? Hominemne cum suis nugis facessere iusserunt? Imo vero *σαινόμενοι τοῖς λεγομένοις ἐδάκρυόν τε καὶ ᾤμωζον καὶ ἐπίστευον εἶναι τὸν Πυθαγόραν θεόν τινα.* Si quis haec serio argumentis redarguere vult per me licet, quamquam satis semet ipsa redarguunt. sed vide quid addat: Ὥστε *καὶ τὰς γυναῖκας αὐτῷ παραδοῦναι ὡς καὶ μαθησομένας τι τῶν αὐτοῦ.* Meliora et veriora, ut supra vidimus, Dicaearchus nos docuit, ut testem nihili tuto reiicere possimus.

Mirabile possit alicui videri CALLIMACHUM grammaticorum doctissimum nihil in his vidisse; sed Callimachus qui *γράμματα πόλλ' εἵλισσεν ἀπόκρυφα*, hinc de industria nova et mirifica et *παράδοξα* potissimum colligebat idemque suos discipulos facere docuit. Hermippi testimoniis quam caute sit utendum vel hi duo loci declarant. Sed (dixerit aliquis) quod Hermippus narrat, idem ad Sophoclis aures pervenisse novimus, qui in *Electra* dicit vs. 62.

ἤδη γὰρ εἶδον πολλάκις καὶ τοὺς σοφοὺς
λόγῳ μάτην θνήσκοντας· εἶθ' ὅταν δόμους
ἔλθωσιν αὖθις ἐκτετίμηνται πλέον.

grammatici Alexandrini, qui Hermippi fabulas legerant, annotarunt: *Πυθαγόρας καθείρξας ἑαυτὸν ἐν ὑπογείῳ λογοποιεῖν ἐκέλευσε τὴν μητέρα ὡς τεθνηκὼς εἴη κτέ.* Sed quia haec commenta diu post Sophoclem nata sunt, explodenda est inanis haec suspicio, in quam Casaubonus quoque admodum iuvenis incidit. Idque

eo facilius faciemus si constiterit unde hanc famam Tragicus arripuerit. Nempe ex eo scriptore, quo plurimum Sophoclem delectatum fuisse constat inter omnes, ex HERODOTO IV. 94. *ἐν ᾧ δὲ ἐποίεε ταῦτα (ὁ Ζάλμοξις) ἐν τούτῳ κατάγαιον οἴκημα ἐποιέετο. ὡς δέ οἱ παντελέως εἶχε τὸ οἴκημα ἐκ μὲν τῶν Θρηΐκων ἠφανίσθη, καταβὰς δὲ κάτω ἐς τὸ κατάγαιον οἴκημα διαιτᾶτο ἐπ' ἔτεα τρία· οἱ δέ μιν ἐπόθεόν τε καὶ ἐπένθεον ὡς τεθνεῶτα· τετάρτῳ δὲ ἔτεϊ ἐφάνη τοῖσι Θρήϊξι καὶ οὕτω πιθανά σφι ἐγένετο τὰ ἔλεγε ὁ Ζάλμοξις.*

Potuisse haec fidem invenire apud Thraces et barbaros non est prorsus incredibile, sed Crotoniatae Pythagorae aequales his ineptiis decipi non poterant *ἐόντες* (ut Herodotus de Graecis scribit I. 60.) *δεξιώτεροι καὶ εὐηθίης ἠλιθίου ἀπηλλαγμένοι μᾶλλον.*

Scribit Diogenes Laërt. VIII. 42. de Pythagorae uxore Theano, sed nihil certi, quia alius aliud narrabat. *ἦν δὲ τῷ Πυθαγόρᾳ καὶ γυνὴ Θεανὼ ὄνομα Βροντίνου τοῦ Κροτωνιάτου θυγάτηρ· οἱ δὲ γυναῖκα μὲν εἶναι Βροντίνου, μαθήτριαν δὲ Πυθαγόρου.* Facillime tamen quid rei esset Diogenes scire potuisset, si quidem ex iis quae ipse protulit nos hanc controversiam nullo negotio dirimemus. Scribit enim in § 43. *Ἱππόβοτός γέ τοι φησὶ λέγειν Ἐμπεδοκλέα·*

Τήλαυγες, κλυτὲ κοῦρε Θεανοῦς Πυθαγόρεω τε.

hoc enim versu ordiebatur Empedocles carmen, quod Telaugi *προσπεφώνηκεν.* cf. Diog. Laërt. VIII. 60. *ἦν δ' ὁ Παυσανίας — ἐρώμενος αὐτοῦ* (*Empedoclis*), *ᾧ δὴ καὶ τὰ περὶ φύσεως προσπεφώνηκεν οὕτως·*

Παυσανίη, σὺ δὲ κλῦθι δαΐφρονος Ἀγχίτου υἱέ.

Empedoclis igitur testimonio de uxore Pythagorae Theano contenti esse possumus, sed Diogenes, qui sua non ex limpidis fontibus hauriebat sed ex turbidis rivulis, et iudicii plane est expers, non lucem affert sed tenebras. Magnam prae se fert eruditionis speciem et videtur variae et diffusae lectionis copiis uti, sed videtur tantum. Repetiit plurima e Favorino *ἐν ἀπομνημονεύμασιν* et *ἐν παντοδαπῇ ἱϛορίᾳ*, et quos testes doctus Sophista attulerat iisdem utitur pro suis. Idem in Hermippo fecit et Pamphila et aliis compluseulis. Num tu, qui haec legis, existimas

Diogenem Aristoxeni libros aut Dicaearchi lectitasse? Putasne eum Empedoclis carmina cognovisse? Laudat in vita Pythagorae praeter Aristoxenum Heraclidem Ponticum, Heraclitum Ephesium τὸν σκοτεινόν, Ionem Chium, Timaeum, Aristotelem ἐν τῇ Δηλίων πολιτείᾳ, Comicos Cratinum iuniorem, Mnesimachum, Aristophontem, num quis credit horum scripta a Diogene lectitata fuisse? Nemo hercle. Utitur testibus, quos alii olim produxissent, idque sine delectu et sine iudicio. Itaque nemo in his satis cautus et circumspectus esse poterit, ne quis forte credat, ut hoc utar, Aristoxenum scripsisse Pythagoram *primum* pondera et mensuras in Graeciam introduxisse.

Unum restat in Diogenem fere dixerim *crimen*, quoniam mihi perinepti hominis vitia et errores redarguenti accusatoria quodammodo facta est oratio. Nempe Diogenes eodem morbo laborabat quo Dionysius maior: Musis invitis et iratis carmina pangebat tam inficeta et insulsa ut prae illo Dionysius egregius poëta videatur fuisse. Olim satis erat carmen esse Graecum ut praeclarum esse videretur et admiratione dignum, sed sensim et paullatim resipuimus philologi et quae inepta sunt inepta esse dicere audemus. Multos equidem in vita misellos poëtastros audivi, sed qui esset Diogene frigidior et verbis et sententiis ineptior videre me non memini. Si quis aut vera haec esse negat aut nimis dura existimat, proferam nonnulla et ipse iudicato:

Diogenes VIII. 44 sq. καὶ ἡμῶν ἐστὶν εἰς αὐτὸν πεπαιγμένα·

Τὰς φρένας ἣν ἐθέλῃς τὰς Πυθαγόραο νοῆσαι
ἀσπίδος Εὐφόρβου βλέψον ἐς ὀμφάλιον.
Φησὶ γὰρ οὗτος· ἐγὼν ἦν πρόβροτος, ὃς δ' ὁπότ' οὐκ ἦν
φάσκεν ὅτ' ἦν δήπου οὐκ ἄρ' ἔην ὅτ' ἔην.

Cui haec non admodum ludicra et iocosa esse videntur hunc ego suspicor salsiora legere solitum. Audi alterum:

Αἰαῖ Πυθαγόρης τί τόσον κυάμους ἐσεβάσθη
καὶ θάνε φοιτηταῖς ἄμμιγα τοῖς ἰδίοις;
χωρίον ἦν κυάμων, ἵνα μὴ τούτους δὲ πατήσῃ
ἐξ Ἀκραγαντίνων κάτθαν' ἐνὶ τριόδῳ.

dixerat modo Pythagoram Agrigentinorum exercitum duxisse

et a Syracusanis occisum esse, sed est haec fortasse licentia poëtica. Tertium est argumenti moralis:

Ἦν ἄρα Πυθαγόρης τοῖος σοφὸς ὥϛε μὲν αὐτὸς
μὴ ψαύειν κρειῶν καὶ λέγεν ὡς ἄδικον,
σιτίζειν δ' ἄλλους. ἄγαμαι σοφόν· αὐτὸς ἔφα μὲν
οὐκ ἀδικεῖν, ἄλλους δ' αὐτὸς ἄρ' ἦν ἀδικῶν.

in quarto denique est vis comica:

Οὐ μόνος ἐμψύχων ἄπεχες χέρας, ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς.
τίς γὰρ ὃς ἐμψύχων ἥψατο, Πυθαγόρα;
ἀλλ' ὅταν ἑψηθῇ τι καὶ ὀπτηθῇ καὶ ἁλισθῇ
δὴ τότε καὶ ψυχὴν οὐκ ἔχον ἐσθίομεν.

Aliquanto melius Alexis apud Athenaeum pag. 161 *b*.

οἱ πυθαγορίζοντες γάρ, ὡς ἀκούομεν,
οὔτ' ὄψον ἐσθίουσιν οὔτ' ἄλλ' οὐδὲ ἓν
ἔμψυχον, οἶνόν τ' οὐχὶ πίνουσιν μόνοι.
B. Ἐπιχαρίδης μέντοι κύνας κατεσθίει
τῶν Πυθαγορείων εἷς. A. ἀποκτείνας μὲν οὖν.
οὐκέτι γὰρ ἔϛ' ἔμψυχον.

Sed „*in hoc genere* (in re poëtica) *nescio quo pacto magis quam in aliis suum cuique pulchrum est* (ut loquitur Cicero Tusc. Quaestt. V. 22.). *Adhuc neminem cognovi poëtam* (*et mihi fuit cum Aquino amicitia*) *qui sibi non optimus videretur*". Ipsi Ciceroni sua carmina satis placebant, quid Diogenem fecisse putemus? Primum carmina panxerat et τὴν Πάμμετρον ediderat, deinde soluta oratione *vitas philosophorum* coeperat scribere. Non modestissime igitur in vita Xenophanis (IV. 15) ita dixit; *Fuit et alius Xenophanes* Φιλόσοφος ἐλεγείαν γεγραφὼς οὐκ ἐπιτυχῶς. ἴδιον δέ. ποιηταὶ μὲν γὰρ ἐπιβαλλόμενοι πεζογραφεῖν ἐπιτυγχάνουσι, πεζογράφοι δὲ ἐπιτιθέμενοι ποιητικῇ πταίουσιν. O stultum hominem et inficetum!

Omnis Diogenis Laërtii Musa perinde salsa et venusta est. Animi causa unum ex omnibus addam. Aristoteles (si quid Diogeni credimus) impietatis accusatus ab Eurymedonte Cereris ἱεροφάντῃ sumsit venenum. Diogenes pangit carmen (V. 8):

Εὐρυμέδων ποτ' ἔμελλεν Ἀριϛοτέλην ἀσεβείας
γράψεσθαι Δηοῦς μύϛιδος ὢν πρόπολος.
ἀλλὰ πιὼν ἀ κ ό ν ι τ ο ν ὑπέκφυγε· τοῦτ' ἀ κ ο ν ι τ ί

ἣν ἄρα νικῆσαι συκοφάσεις ἀδίκους.

Hoc autem est ingeniosum esse! Vide etiam quam belle pro συκοφαντίας dixerit συκοφάσεις, et quia putabat esse aliquas συκοφαντίας δικαίας, diligenter addidit ἀδίκους.

ΤΑ ΧΡΥΣΑ ἜΠΗ.

Sed non est Diogenes Laërtius solus poëta ἀφυής, in quo nihil sit eorum quibus veri poëtae censentur, *ingenium et mens divinior atque os magna sonaturum;* erant olim Pythagorei non multo Diogene meliores poëtae. Ferebantur olim Pythagorica multa versibus conscripta, sed sermoni propiora et humi repentia pleraque omnia. Ferebatur liber Pythagorae περὶ τοῦ ὅλου ἘΝ ἜΠΕΣΙΝ Diog. Laërt. VIII. 7. Ferebatur ut Pythagorae ὁ ἱερὸς λόγος, οὗ ἡ ἀρχή·

Ὦ νέοι, ἀλλὰ σέβεσθε μεθ' ἡσυχίας τάδε πάντα.

apud Diog. Laërt. VIII. 7. Apud Iamblichum § 139. legitur:

Ἔλπεσθαι χρὴ πάντ' ἐπεὶ οὐκ ἔς' οὐδὲν ἄελπτον.
ῥᾴδια πάντα θεῷ τελέσαι καὶ ἀνήνυτον οὐδέν.

et in § 144.

ἄνθρωπος δίπος ἐςὶ καὶ ὄρνις καὶ τρίτον ἄλλο.

et in § 259.

τοὺς μὲν ἑταίρους ἦγεν ἴσους μακάρεσσι θεοῖσιν,
τοὺς δ' ἄλλους ἡγεῖτ' οὔτ' ἐν λόγῳ οὔτ' ἐν ἀριθμῷ.

et saepe repetitum illud (Iambl. 150. 162. Porphyr. 20. Sextus Empir. pag. 209 et 722 Bekk.)

Ναὶ μὰ τὸν ἁμετέρᾳ ψυχᾷ παραδόντα τετρακτὺν
παγὰν ἀενάω φύσιος ῥίζωμά τ' ἔχοισαν.

ubi in aliis est Οὐ μὰ τόν et ἁμετέρας γενεᾶς εὑρόντα, ἁμετέρας σοφίας, ἁμετέρᾳ ψυχᾷ παραδόντα, ἁμετέρᾳ κεφαλᾷ παραδόντα et ῥιζώματ' ἔχουσαν.

Ex his igitur et similibus aliis conflata est *Sylloge quaedam praeceptorum*, quae aut ipsius Pythagorae aut Pythagoreorum nomine circumferebantur et a sero natis Neoplatonicis splendido sed falso nomine χρυσᾶ ἔπη appellabantur: de quibus olim docti

homines diversissima sentiebant. Erant enim qui LYSIDEM, qui PHILOLAUM, qui EPICHARMUM, qui EMPEDOCLEM huius carminis auctorem facerent (Fabric. in *Biblioth. Graeca* Tom. I pag. 469.) Nempe eruditi illi homines non distinguebant Graecae linguae aetates, et quod a Graeculis sordido et plebeio sermone esset conceptum a magno poëta antiquo scribi potuisse opinabantur, et esse aliquid inter misella χρυσᾶ ἔπη, qualia nunc feruntur et grandiloquentiam Empedocleam ne suspicabantur quidem. Ut natae sunt αἱ κύριαι δόξαι Epicuri a nescio quo ex Epicuri libris excerptae, ut Hippocratis Ἀφορισμοί, ut Theognidea farrago, ut τὰ Ἀνακρεόντεια in *Anthologia Palatina*, sic τὰ χρυσᾶ ἔπη nescio quis incertum quo tempore consarcinavit ex iis, quae Pythagorae aut Pythagoreorum aut erant aut esse putabantur. Farrago est incondita versuum diversae aetatis et coloris et stili in aliis brevior, auctior in aliis. Multa in antiqua *Sylloge* legebantur, quae nunc sine vestigio perierunt; multa contra accesserunt nova et Veteribus inaudita, non minus a sententia Veterum quam a sermone abhorrentia. Et sic tandem relicta est illa farrago, quam habemus, in qua sine lucido ordine, sine serie iusta decurrunt omnia: modo eadem repetuntur, modo necessaria desiderantur, ut permirum sit quo pacto haec et olim et nunc admiratores potuerint invenire.

Iuvat primum huius carminis vestigia apud antiquiores indagare neglectis Neoplatonicis et Christianis, qui nihil afferunt quod sit et novum et verum.

Prima memoria horum praeceptorum servata est in loco CHRYSIPPI περὶ προνοίας (qui vixit ab anno 280—207 a Chr.) apud Gellium VII. 2. διὸ καὶ ὑπὸ τῶν Πυθαγορείων εἴρηται·

γνώσῃ δ' ἀνθρώπους αὐθαίρετα πήματ' ἔχοντας.

qui versus legitur in *Aureo Carmine* 54. Post longum intervallum secundus est PLUTARCHUS *de Superstitione* pag. 168 *c.* νοσῶν ὁ ἄθεος — τὴν αἰτίαν ἐξ αὑτοῦ καὶ τῶν περὶ αὐτὸν ἀνασκοπεῖ.

πῆ παρέβην; τί δ' ἔρεξα; τί μοι δέον οὐκ ἐτελέσθη;

(in A. C. vs. 42.) et *de Curiositate* pag. 515 *f.* ἑκάστου πρὸς ἑαυτὸν λέγοντος·

πῆ παρέβην; τί δ' ἔρεξα; τί μοι δέον οὐκ ἐτελέσθη;

Compara DIOGENEM LAËRT. VIII. 22. λέγεται παρεγγυᾶν (*Pythagoras*) ἑκάστοτε τοῖς μαθηταῖς τάδε λέγειν εἰς τὸν οἶκον εἰσιοῦσιν·

πῆ παρέβην; τί δ' ἔρεξα; τί μοι δέον οὐκ ἐτελέσθη;

et PORPHYRIUM § 40. *Pythagoras discipulos suos iubebat* πρὸ μὲν τοῦ ὕπνου ταῦτα ἑαυτῷ τὰ ἔπη ἐπᾴδειν ἕκαστον·

μηδ' ὕπνον μαλακοῖσιν ἐπ' ὄμμασι προσδέξασθαι
πρὶν τῶν ἡμερινῶν ἔργων τρὶς ἕκαστον ἐπελθεῖν·
πῆ παρέβην; τί δ' ἔρεξα; τί μοι δέον οὐκ ἐτελέσθη;

πρὸ δὲ τῆς ἐξαναστάσεως ἐκεῖνα·

πρῶτα μὲν ἐξ ὕπνοιο μελίφρονος ἐξυπαναστὰς
εὖ μάλα ποιπνύειν ὅσ' ἐν ἤματι ἔργα τελέσσεις.

quorum illi tres versus leguntur in A. C. 40—43, sed hi duo nusquam comparent quamquam sunt omnino necessarii. Praeterea observandum Diogenem, qui scribit εἰς τὸν οἶκον εἰσιοῦσιν, ignorare versiculos vicinos. Non enim *domum redeuntes* sed *ante somnum* Pythagoras eos volebat acta diei omnia recordari. Non ineleganter vertit Ausonius Idyll. XVI. 14.

Ne prius in dulcem declinet lumina somnum
omnia quam longi reputaverit acta diei:
qua praetergressus? quid gestum in tempore? quid non?

Iterum Plutarchus versiculos ex Aureo Carmine profert in *Consolatione ad Apollonium* pag. 116 c. καλῶς δὲ οἱ Πυθαγόρειοι παρεκελεύσαντο λέγοντες·

Ὅσσα δὲ δαιμονίαισι τύχαις βροτοὶ ἄλγε' ἔχουσιν
ἣν ἂν μοῖραν ἔχῃς ταύτην φέρε μηδ' ἀγανάκτει.

et apud Pseudo-Plutarchum in *vita Homeri* cap. 153. cum Homeri loco comparatur τὸ Πυθαγορικόν·

ὅσσα δὲ δαιμονίαισι τύχαις βροτοὶ ἄλγε' ἔχουσιν
ἣν ἂν μοῖραν ἔχῃς ταύτην φέρε μηδ' ἀγανάκτει.

Idem in § 154. laudato Homeri loco

τέκνον ἐμόν, τέο μέχρις ὀδυρόμενος καὶ ἀχεύων
σὴν ἔδεαι κραδίην;

addit: ὁ δὲ Πυθαγόρας·

φείδεο τῆς ζωῆς, μή μιν καταθυμοβορήσῃς.

Priores versus leguntur in A. C. 17 sq. ultimus praeterquam h. l. nusquam invenitur.

Plutarchum GALENUS sequitur, qui in libro περὶ διαγνώσεως καὶ θεραπείας τῶν ἐν τῇ ἑκάςου ψυχῇ ἰδίων παθῶν scribit *se haec Pythagorica praecepta bis quotidie memoriter recitare*, sed audi ipsum (Tom. V. pag. 30 Kühn.): *oportet* (inquit) καθ' ἑκάςην ἡμέραν σαυτὸν ἀναμιμνήσκειν — κατὰ τὴν ἕω πρὶν ἄρχεσθαι τῶν πράξεων, εἰς ἑσπέραν δὲ πρὶν ἀναπαύσεσθαι μέλλειν. ἐγὼ δήποτε καὶ ταύτας δὴ τὰς Φερομένας ὡς Πυθαγόρου παραινέσεις εἴθισα δὶς τῆς ἡμέρας ἀναγιγνώσκειν μὲν τὰ πρῶτα, λέγειν δ' ἀπὸ ςόματος ὕςερον. Apparet ex hoc ipso libro pag. 26. σὺ δὲ σαυτὸν αἰδοῦ μάλιςα πειθόμενος τῷ Φαντί·

πάντων δὲ μάλις' αἰσχύνεο σαυτόν.

in A. C. vs. 12.

πρήξῃς δ' αἰσχρόν ποτε μήτε μετ' ἄλλου
μήτ' ἰδίῃ· πάντων δὲ μάλις' αἰσχύνεο σαυτόν.

et iterum pag. 7. ὀρθῶς γὰρ ἔοικεν εἰρῆσθαι τὸ ΜΕΤΡΟΝ ἌΡΙΣΤΟΝ in A. C. vs. 38.

Galeno proximus est CLEMENS ALEX. (pag. 57. Sylb. 154. Pott.): ὁ Σάμιος παραγγέλλει Πυθαγόρας·

δειλὰ μὲν ἐκπρήξας ἐπιπλήσσεο, χρηςὰ δὲ τέρπευ.

in A. C. vs. 44.

Sequitur PORPHYRIUS, cuius locum supra apposuimus, deinde Iamblichus et ubi diximus et in § 144. οἱ Πυθαγόρειοι μεμνημένοι τῆς Πυθαγόρου ὑποθήκης τῆς·

Ἀθανάτους μὲν πρῶτα θεοὺς νόμῳ ὡς διάκειται
τίμα καὶ σέβου ὅρκον, ἔπειθ' ἥρωας ἀγαυούς.

quod est Aurei Carminis initium.

Ultimus est STOBAEUS, qui in *Florilegio* multos ex eo carmine locos protulit usus Codice nihil discrepante a libris, quos habemus superstites.

Reliquum est ut ipsa χρυσᾶ Ἔτη diligentius inspiciamus et si quid sit in iis notatu dignum paucis animadvertamus.

Offendo in limine: Ἀθανάτους μὲν πρῶτα θεοὺς — τίμα — ἔπειθ' ἥρωας — τούς τε καταχθονίους δαίμονας. Non est haec Pythagorea divisio, ut ostendimus supra ad § 31. pag. 318. Δαίμονες *secundo* loco ponebantur, ἥρωες *tertio*. Praeterea non debebat τοὺς καταχθονίους δαίμονας poëta commemorare, quia

Pythagoras τοὺς δαίμονας dicebat esse Deorum Superorum hominumque interpretes. Vid. Platonem in *Symposio* pag. 202 *e*.

In primo versu docti homines litigant sitne scribendum νόμῳ ὡς διάκειΝται an διάκειται. Somniat Hierocles nescio quid de Deorum τάξει, ex qua colendi sint. Quod Socrates in *Memorabilibus* I. 3. 1. fecisse dicitur: ἡ γὰρ Πυθία νόμῳ πόλεως ἀναιρεῖ ποιοῦντας εὐσεβῶς ἂν ποιεῖν Σωκράτης τε οὕτως ἐποίει. Quod Pythia dicit νόμῳ πόλεως id noster poëta νόμῳ ὡς διάΚΕΙται appellavit.

vs. 4.

τούς τε γονεῖς τίμα τούς τ' ἄγχις' ἐκγεγαῶτας.

Vitiose dixit ἐκγεγαῶτας. In lingua Epica ἐκγεγαώς de *filio* dicitur, ut in sermone populari γεγονὼς ἔκ τινος et ἔκγονος. *Posteri* dicuntur γεγονέναι ἀπό τινος ut reges Spartanorum οἱ ἀφ' Ἡρακλέους γεγονότες. De *proximis cognatis* (περὶ τῶν ἀγχιςέων) nemo veterum sic loquitur.

vs. 6.

πραέσι δ' εἶκε λόγοις ἔργοισί τ' ἐπωφελίμοισι.

Ὠφέλιμος notum est, sed ἐπωφέλιμος inauditum. Est forma ἐπωφελής, sed haec quoque in decrepita Graecia nata est. Praeterea quid sit πραέσι λόγοις εἴκειν perspicuum est, sed ἔργοις ὠφελίμοις εἴκειν intelligi nequit.

Dixerat vs. 7. *noli ob leve peccatum amicum tuum odio habere.* Multo praeclariora Pythagoras de amicis non temere reiiciendis admonuerat, sed vide quid sequatur:

ὄφρα δύνῃ, δύναμις γὰρ ἀνάγκης ἐγγύθι ναίει.

non invenuste sic dixit pro: *„namque fieri potest quidquid fieri necesse est."* sed ὄφρα δύνῃ sensu caret et quid facilius est quam amico *leve peccatum remittere*?

vs. 9.

ταῦτα μὲν οὕτως ἴσθι, κρατεῖν δ' εἰθίζεο τῶνδε.

Vitiosa forma est εἰθίζομαι pro ἐθίζομαι. Recurrit vs. 35.

ΕΙθίζου δὲ δίαιταν ἔχειν καθάρειον ἄθρυπτον.

Sero nati poëtastri sic in linguae veteris usum peccabant.

vs. 14.

μηδ' ἀλογίςως σαυτὸν ἔχειν περὶ μηδὲν ἔθιζε,
ἀλλὰ γνῶθι μὲν ὡς θανέειν πέπρωται ἅπασιν,
χρήματα δ' ἄλλοτε μὲν κτᾶσθαι Φιλεῖ, ἄλλοτ' ὀλέσθαι.

in his μέν inepte traiectum vides, namque sententia manifesto haec est: γνῶθι ὡς θανέειν MEN ἅπασι πέπρωται, χρήματα ΔΕ κτἑ. Hac tam vitiosa compositione sequiores tantum poëtastri utuntur, verus poëta non utitur. Sic in Anacreonteis:

κέρας ἀβλαβὲς MEN ἐςι,
σὺ δὲ καρδίην πονήσεις.

pro κέρας μὲν — σὺ δέ.

vs. 25.

μηδεὶς μήτε λόγῳ σε παρείπῃ μήτε τι ἔργῳ
πρῆξαι μηδ' εἰπεῖν ὅ, τι τοι μὴ βέλτερόν ἐςι.
βουλεύου δὲ πρὸ ἔργου ὅπως μὴ μῶρα πέληται.

Primum fatuum praeceptum est: *cave quidquam aut facias aut dicas quod tibi non prosit;* nam hoc quidem nemo mortalium nescit, sed quid cuique prosit (βέλτερόν ἐςιν, id est συμΦέρει) magna quaestio est. Iure negabat verus Pythagoras plerosque homines scire quid esset e re sua. Diogenes Laërt. VIII. 9. οὐκ ἐᾷ (*Pythagoras*) εὔχεσθαι ὑπὲρ ἑαυτῶν διὰ τὸ μὴ εἰδέναι τὸ συμΦέρον. In eandem sententiam Socrates in *Memorabilibus* I. 3. 2. καὶ ηὔχετο δὲ πρὸς τοὺς θεοὺς ἁπλῶς τἀγαθὰ διδόναι ὡς τοὺς θεοὺς κάλλιςα εἰδότας ὁποῖα ἀγαθά ἐςιν. et incertus poëta in (Platonis) *Alcibiade* II. pag. 143 *a*.

Ζεῦ βασιλεῦ, τὰ μὲν ἐσθλὰ καὶ εὐχομένοις καὶ ἀνεύκτοις
ἄμμι δίδου, τὰ δὲ λυγρὰ καὶ εὐχομένοις ἀπαλέξειν.

Quam multo haec saniora sunt quam quae pro Pythagoreis circumferuntur!

Praeterea in tam brevi carmine idem frigidissime ter inculcatur vs. 27.

βουλεύου δὲ πρὸ ἔργου ὅπως μὴ μῶρα πέληται.

et vs. 39.

πρῆσσε δὲ ταῦθ' ἅ σε μὴ βλάψει, λόγισαι δὲ πρὸ ἔργου.

et vs. 14.

μηδ' ἀλογίστως σαυτὸν ἔχειν περὶ μηδὲν ἔθιζε.

et nondum satis est: addit enim vs. 29.

ἀλλὰ τάδ' ἐκτελέειν ἅ σε μὴ μετέπειτ' ἀνιήσει.

Quis est qui serio credat haec ex Pythagorae disciplina profecta esse?

Praeterea in vs. 25. vitiose dicitur μηδείς σε παρείπῃ. In lingua Epica παρειπεῖν est ὑποθέσθαι, παραινέσαι, non quod sententia postulat ἐπᾶραι, παραγαγεῖν.

Quam leve et puerile est quod legitur vs. 30.

πρῆσσε δὲ μηδὲν τῶν μὴ ἐπίστασαι ἀλλὰ διδάσκευ
ὅσσα χρεών, καὶ τερπνότατον βίον ὧδε διάξεις.

quod non est philosophi utilia ad vitam praecipientis, sed Satyrici vel Comici poëtae deridentis:

ἔρδοι τις ἣν ἕκαστος εἰδείη τέχνην.

Eiusdem generis est praeceptum vs. 37.

μὴ δαπανᾶν παρὰ καιρὸν ὁποῖα καλῶν ἀδαήμων
μηδ' ἀνελεύθερος ἴσθι· μέτρον δ' ἐπὶ πᾶσιν ἄριστον.

ubi scribendum videtur: μὴ δαπάνΑ μηδ' — ἴσθι. Quis haec serio viris praecipiat, quae ne adolescentibus quidem prosint? Nam quis talia nescit? Aristophanes in *Pluto* vs. 245.

μετρίου γὰρ ἀνδρὸς οὐκ ἐπέτυχες πώποτε.
ἐγὼ δὲ τούτου τοῦ τρόπου πώς εἰμ' ἀεί.
χαίρω τε γὰρ φειδόμενος ὡς οὐδεὶς ἀνὴρ
πάλιν τ' ἀναλῶν ἡνίκ' ἂν τούτου δέῃ.

Mirifica est huius versus scriptura in Stobaei *Florilegio* XV. 7.

μὴ δαπανᾶν παρὰ καιρὸν ἀπειροκάλως ἔνι ἡμῶν.

sed iterum in hoc loco, ut toties alibi, veteris libri lacuna stulte expleta est. Supererat

*Π***ΚΑΛΩ*****ΗΜΩΝ.

unde sciolus effecit: ἀπειροκάλως ἔνι ἡμῶν quum esset: ὁποῖα καλῶν ἀδαήμων.

Dicendi vitium est in vs. 36. καὶ πεφύλαξό γε ταῦτα ποιεῖν. Veteres non dicebant πεφύλαξο (ut μέμνησο, ἔρρωσο) sed φύλαξαι, sed versificatores πρὸς τὸ κεχηνὸς τοῦ ῥυθμοῦ talia peccabant.

Deinde posteaquam haec pervulgata tradidit, *valetudinem corporis esse curandam*, *simplici victu utendum*, *in sumtibus modum esse servandum*, *memoriam exercere oportere*, alta voce exclamat:

ταῦτα πόνει, ταῦτ' ἐκμελέτα, τούτων χρὴ ἐρᾶν σε,
ταῦτά σε τῆς θείης ἀρετῆς εἰς ἴχνια θήσει.

et magna pompa adiicit:

Ναὶ μὰ τὸν ἁμετέρᾳ ψυχᾷ παραδόντα τετρακτὺν
παγὰν ἀενάου Φύσεως. ἀλλ' ἔρχευ ἐπ' ἔργον
θεοῖσιν ἐπευξάμενος τελέσαι.

Tenemus falsarium manifestum, qui haec Pythagorae affinxit. Est enim περιβόητον illud Pythagoreorum iusiurandum, ut supra vidimus: Οὐ μὰ τόν vel

Ναὶ μὰ τὸν ἁμετέρᾳ ψυχᾷ παραδόντα τετρακτὺν
πάγαν ἀενάω Φύσιος ῥίζωμά τ' ἔχοισαν.

Interposuit enim homo quisquis est iusiurandum οὐδὲν πρὸς ἔπος, quod alibi aliquanto melius inseri potuisset, veluti in fine carminis:

ἔσσεαι ἀθάνατος θεὸς ἄμβροτος οὐκέτι θνητός,
ναὶ μὰ τὸν ἁμετέρᾳ ψυχᾷ κτέ.

Praeterea carminis auctor vel collector Ionicis inepte Dorica miscet. Pythagoras prudentissime instituerat *ut sua quisque patria dialecto loqueretur*. Iamblichus § 241. Φωνῇ χρῆσθαι τῇ πατρῴᾳ ἑκάστοις παρήγγελλον ὅσοι τῶν Ἑλλήνων προσῆλθον πρὸς τὴν κοινωνίαν ταύτην. τὸ γὰρ ξενίζειν (id est ξένῃ διαλέκτῳ χρῆσθαι) οὐκ ἐδοκίμαζον. Itaque Pythagoras ipse, ut ex multis indiciis colligitur, ἰάζειν solebat, οἱ δὲ Ἰταλιῶται omnes ἐδώριζον. Quam stulte haec permisceantur apertum est.

Deinde poëtaster clausulam loci ῥίζωμά τ' ἔχοισαν omisit et Dorica ἀενάω Φύσιος mutavit in Attica ἀενάου Φύσεως, ut metrum constaret.

In versiculis, qui in Aureo Carmine nunc desiderantur et a Porphyrio servati sunt § 40:

Πρῶτα μὲν ἐξ ὕπνοιο μελίφρονος ἐξυπαναστὰς
εὖ μάλα ποιπνύειν ὅσ' ἐν ἤματι ἔργα τελέσσεις,

peccatum est primum in ἐξυπαναστάς: Graecum est ἐξ ὕπνου ἀναστῆναι vel ἐξαναστῆναι, sed ΎΠΟ addere incongruum est. Peius etiam est ποιπνύειν positum pro μεριμνᾶν, φροντίζειν,

quum sit ὑπουργεῖν, διακονεῖν. Sic solent sequiores vocabulis obsoletis et obscuris addere notionem suo arbitratu. Saepe in libris suppositis Pythagoreorum legitur κράγυος, κραγύως, κραγυότας pro ἀληθής, ἀληθῶς, ἀλήθεια. Semel tantum in antiquis literarum monumentis legitur:

οὐπώποτέ μοι τὸ κρήγυον εἶπας.

Iliad. A. 106. ubi Aristarchus annotavit ὅτι ἅπαξ εἴρηται τὸ κρήγυον καὶ οὐκ ἔςιν ἀληθές (*ut vulgo existimabant*) ἀλλ' ἀγαθόν. Sed nemo curat, ut in illo:

ποιμένες, εἴπατέ μοι τὸ κράγυον. οὐ καλός ἐμμι;

Vs. 53.

ὥςε σε μήτε ἄελπτ' ἐλπίζειν μήτε τι λήθειν.

versus tam immodulatus et κακόμετρος nisi in effoeta Graecia pangi non potuit.

Vs. 61.

Ζεῦ πάτερ, ἦ πολλῶν γε κακῶν λύσειας ἅπαντας
εἰ πᾶσιν δείξαις οἵῳ τῷ δαίμονι χρῶνται.
ἀλλὰ σὺ θάρσει ἐπεὶ θεῖον γένος ἐςὶ βροτοῖσιν,
οἷς ἱερὰ προφέρουσα Φύσις δείκνυσιν ἕκαςα.
ὧν εἴ σοί τι μέτεςι κρατήσεις ὧν σε κελεύω
ἐξακέσας, ψυχὴν δὲ πόνων ἀπὸ τῶνδε σαώσεις.

Ad haec in mentem venit τὸ τοῦ Ἀριςοφάνους·

εὖ γ', ὦ Πόσειδον, ὅ, τι λέγεις δ' οὐ μανθάνω.

magnus est enim verborum strepitus, sed sententia sana et perspicua nulla ex his elici potest, quo non est aliud turpius poëtastrorum vitium, qui verba inania fundentes ubi quid dicant quaesiveris te relinquunt hiantem.

Praeterea foedissimum vitium est in ἐξακέσας. Ridetur Datis cum suo χαίρομαι, sed μέμφω dicere pro μέμφομαι, aut φείδω pro φείδομαι, an minus ridiculum est? Cur igitur non rident ac fastidiunt ἐξακεῖν pro ἐξακεῖσθαι dictum? Nauseam moverit qui Latine pro *utor*, *fruor*, *medeor* vellet uto, fruo, medeo dicere, an minus taediosum est ἐξακῶ pro ἐξακοῦμαι? Sero nati Graeculi sic labi solent quum omnia in Graecia veterno et senio confecta iacerent, et fuerunt qui haec Empedocli tribuerent, ὦ Μοῦσαι φίλαι!

Sequitur vs. 67.

ἀλλ' εἴργου βρωτῶν ὧν εἴπομεν.

sed verbum de cibis, quibus esset abstinendum, nullum fecerat atque haec pars Carminis olim intercidit.

Si de fabis non comedendis et sim. praeceperat, equidem hanc iacturam aequissimo animo feram.

Reliquum est omnium foedissimum vitium in ultimis vs. 70.

ἢν δ' ἀπολείψας σῶμ' εἰς αἰθέρ' ἐλεύθερον ἔλθῃς
ἔσσεαι ἀθάνατος θεὸς ἄμβροτος οὐκέτι θνητός.

Non est enim alia forma magis sordida et plebeia quam ἔλειψα pro ἔλιπον et omnino pro antiquo aoristo *secundo* forma plebeia aoristi *primi* ἔλειψα, ἦξα, ἔφευξα, ἔδηξα, ἡμάρτησα et sim.

Praeterea homuncio quisquis est coniunxit ἀθάνατος θεὸς ἄμβροτος quasi ἀθάνατος et ἄμβροτος non esset unum et idem.

Denique an haec, quaeso, est doctrina Pythagorica *animas defunctorum relictis corporibus in coelum ferri ac fieri deos immortales?* Ne refutanda quidem haec sunt.

Si quis tamen Carmen Aureum probare volet et admirari

non equidem invideo, miror magis.

ARISTOXENEA.

In fine huius opellae iterum diligenter relegam ARISTOXENI fragmenta (apud C. Müller. F. H. G.).

Praeclarissimum est Aristoxeni fragmentum apud Athen. pag. 545 *a*. Ἀριςόξενος δ' ὁ μουσικὸς ἐν τῷ Ἀρχύτα βίῳ ἈΦΙΗΣΙ παρὰ Διονυσίου τοῦ νεωτέρου πρεσβευτὰς πρὸς τὴν Ταραντίνων πόλιν. Miror quo pacto eruditi viri concoquere possint absurdum ἀφίησι spreta Casauboni emendatione ἀφι(κέσθαι φ)ησί. Scilicet reconditum esse hoc dicendi genus opinantur et ut philosophi dicuntur γεννᾶν τὸν οὐρανόν aut κινεῖν τὴν γῆν sic h. l. ἀφίησιν esse MISSOS *esse narrat legatos*.

Haec est Hemsterhusii sententia ad Thomam Magistr. pag. 187. sqq. sed plane evertit hanc opinionem verbum *ἀφιέναι*, quod non significat *mittere* legatos, sed *a sese dimittere.* Itaque ὁ Ἀριστόξενος *πέμπει πρέσβεις* (vel *ἀποστέλλει*) eo sensu puerile est dicere, sed *ἀφίησι πρεσβευτὰς* plane est absurdum.

Post pauca Πολύαρχος ὁ ἡδυπαθὴς (quocum iucunde comparabis L. Thorium Balbum apud Ciceronem *de Finibus* II. 20.) ita dicit: Ἐμοὶ *μέν, ὦ ἄνδρες, πολλάκις ἤδη πέφηνεν ἐπισκοποῦντι κομιδῇ τὸ τῶν ἀρετῶν τούτων κατασκεύασμα* [*καὶ πολὺ*] *τῆς φύσεως ἀφεστηκὸς εἶναι.* Perspicuum est *κομιδῇ* coniunctum esse cum *ἀφεστηκὸς εἶναι*: itaque *καὶ πολὺ* interpolatum est.

Idem paucis interpositis sic pergit dicere: *ὥστε — οὐκ ὀλιγωρητέον* [*οὖν*] *ἀλλὰ πολλὴν ἐπιμέλειαν αὐτῆς ποιητέον.* Compositio loci *οὖν* additum respuit.

Post pauca comparat Regis Persarum divitias cum Dionysii opibus: *ἐκείνῳ μὲν γὰρ ἥ* TE Ἀ*σία ὅλη χορηγεῖ* * * * * *, *τὸ δὲ Διονυσίου χορηγεῖον παντελῶς ἂν εὐτελές τι φανείη πρὸς ἐκεῖνο συγκρινόμενον.* Periisse nonnulla sensit Casaubonus. Dixerat: ET *Asia tota* (ET pars Libyae et Europae) illi *χορηγεῖ.*

Deinde scribe *ἀφείλ*O*ντο* et *ἀνακῦψαι* pro *ἀφείλαντο* et *ἀνακύψαι.*

In fine loci editur: *μετὰ ταύτην δὲ* (*τὴν Δίκην*) *καὶ σωφροσύ*ΝΗΝ *καὶ ἐγκράτει*ΑΝ *ἐπεισεκώμασαν καὶ πλεονεξίαν ἐκάλεσαν τὴν ἐν ἀπολαύσεσιν ὑπεροχήν.* Turpe mendum tam diu latere potuisse! Emenda: *σωφροσύν*Η *καὶ ἐγκράτει*Α *ἐπεισεκώμασαν.* namque *κωμάζειν, εἰσκωμάζειν, ἐπεισκωμάζειν* verba neutra sunt et *ἐπεισκωμάζειν* dicitur *qui impudenter se infert in eum locum, quo ei introire non licebat.* vide Platonem *de Rep.* pag. 500 *b.* qui indignabundus queritur *τοῦ χαλεπῶς πρὸς φιλοσοφίαν τοὺς πολλοὺς διακεῖσθαι ἐκείνους αἰτίους εἶναι τοὺς ἔξωθεν οὐ προσῆκον ἐπεισκεκωμακότας.* Ut *εἰσπαίειν, εἰσέρρειν, εἰσφθείρεσθαι, εἰσπηδᾶν,* sic et *ἐπεισκωμάζειν* habet fastidii et contemtus notionem. Iocose igitur ὁ *ἡδυπαθὴς* dixit: *ἐπεισεκώμασαν ἥ τε σωφροσύνη καὶ ἡ ἐγκράτεια.*

Ubi Polyarchus fecit dicendi finem Archytas respondit ad singula, quae Athenaeus ut a suo consilio aliena non descripsit. Quis non lubentissime audivisset virtutem perinde luculenter et suaviter defendi. Ex parte id facere licet, quia pars sequentis

loci alicubi sine Aristoxeni nomine latet. Ubi? dixeris. In propatulo, apud Ciceronem *de Senectute* XII. 41. ubi Cato sic loquens inducitur: *Accipite enim, optimi adolescentes, veterem orationem Archytae Tarentini, magni imprimis et praeclari viri, quae mihi tradita est quum essem adolescens Tarenti cum Q. Maximo. „nullam capitaliorem pestem quam corporis voluptatem hominibus dicebat a natura datam, cuius voluptatis avidae libidines temere et effrenate ad potiendum incitarentur. Hinc patriae proditiones, hinc rerum publicarum eversiones, hinc cum hostibus clandestina colloquia nasci; nullum denique scelus, nullum malum facinus esse, ad quod suscipiendum non libido voluptatis impelleret; stupra vero et adulteria et omne tale flagitium nullis excitari aliis illecebris nisi voluptatis. Quumque homini sive natura sive quis deus nihil mente praestabilius dedisset, huic divino muneri ac dono nihil esse tam inimicum quam voluptatem. Nec enim libidine dominante temperantiae locum esse, neque omnino in voluptatis regno virtutem posse consistere. Quod quo magis intelligi posset fingere animo iubebat tanta incitatum aliquem voluptate corporis quanta percipi possit maxima: nemini censebat fore dubium quin tamdiu dum ita gauderet nihil agitare mente, nihil ratione, nihil cogitatione consequi posset. Quocirca nihil esse tam detestabile tamque pestiferum quam voluptatem: si quidem ea quum maior esset atque longior omne animi lumen extingueret."* Haec Polyarcho τῷ ἡδυπαθεῖ Archytas respondit. Haec Cicero vertit ex Aristoxeno ἐν τῷ Ἀρχύτα βίῳ, quem sedulo ab eo esse lectitatum, quamquam auctorem non nominat, ex aliis quibusdam locis perspicue intelligitur, ut in *Tusculanis* IV. 36. *laudatur illud Archytae qui cum villico factus esset iratior: quo te modo, inquit, accepissem, nisi iratus essem!* Aristoxenum id primum ex patre Spintharo auditum (ἐν τῷ Ἀρχύτα βίῳ) memoriae prodidisse constat ex Iamblicho § 197.

Neque dubitari potest quin quod legatur in libello *de amicitia* 23. 88. *verum ergo illud est quod a Tarentino Archyta, ut opinor, dici solitum nostros senes commemorare audivi ab aliis senibus auditum: „Si quis in coelum adscendisset naturamque mundi et pulchritudinem siderum perspexisset insuavem illam admirationem ei fore, quae iucundissima fuisset si aliquem cui narraret habuisset"* non est, inquam, dubium quin haec quoque apud Aristoxenum ἐν τῷ Ἀρχύτα βίῳ a Cicerone lecta fuerint. Et habet ipsa

oratio Graecum colorem locutionesque Graecis usitatae pellucent, veluti: ἐκ ταύτης δὲ (τῆς ἡδονῆς) τῆς πατρίδος προδοσίας, καὶ τῶν πολιτειῶν ἀνατροπὰς καὶ ἀπορρήτους πρὸς τοὺς πολεμίους κοινολογίας γίγνεσθαι, similiterque in caeteris.

Sed subnascitur difficultas quaedam non levis ex iis quae Cicero continuo addidit (*de Senect.* 12. 41.) *Haec cum C. Pontio Samnite*, *patre eius a quo Caudino proelio Sp. Postumius*, *T. Veturius consules superati sunt*, *locutum Archytam Nearchus Tarentinus hospes noster*, *qui in amicitia populi Romani permanserat*, *se a maioribus natu accepisse dicebat*, *quum quidem ei sermoni interfuisset Plato Atheniensis*, *quem Tarentum venisse L. Camillo*, *Appio Claudio consulibus reperio.* Prima specie haec funditus sententiam nostram evertere videntur, sed re diligentius considerata apparebit Ciceronem in errore versari.

Ponamus primum temporum notas certas et extra omnem controversiam positas.

Plato natus anno 429 a. Chr. mortuus est anno 347.

Venit ad Dionysium maiorem annos 40 natus anno 389.

Venit ad Dionysium minorem annos 62 natus anno 367.

Rediit Tarentum et in Siciliam γέρων ὤν annos natus 68. et ab Archyta et Pythagoreis Tarentinis servatus est ex capitis periculo anno 361.

Dionysius ὁ νεώτερος patri successit anno 367.

Floruit in magnis opibus beatissimus tyrannorum per annos XI (367—356).

Expulsus Syracusis anno 356. et multos belli casus expertus tandem Timoleonti se dedidit et Corinthum ablegatus est anno 343.

Clades ad Furcas Caudinas a Romanis accepta est Sp. Postumio, T. Veturio coss. anno 321, quum Pontius Samnis exacta aetate senex filio victori praecepit quo pacto bellum cum Romanis componi oporteret apud Livium IX. 3.

Denique L. Camillus et Appius Claudius Consules fuerunt anno 349.

Habent haec omnia exploratam fidem neque in dubium vocari possunt.

Ex his igitur satis apparet Ciceronem ἀσύστατα narrare et versari in errore manifesto.

Certum est enim Platonem non *biennio* ante mortem, sed XIV ante annis iterum Tarentum venisse (anno 361.) et cum Archyta aliisque Pythagoreis una fuisse circa ea tempora quum Dionysius securus potentissimae tyrannidis opibus frueretur et Polyarcho secundum Persarum regem unus omnium hominum beatissimus esse videretur.

Nempe si Plato anno 349 in Italia fuit non repperit tyrannum otiose regno fruentem, sed ancipiti bello pressum nulla certa sede huc illuc vagantem.

Minime igitur est mirandum Ciceronem eleganter magis quam diligenter doctum in errorem se implicuisse in re tam vetusta. Inducit autem Catonem adolescentem XXV annorum haec Tarenti ex hospite Nearcho audientem anno 209., id est annis 140. post Platonis mortem et ea quae senes ex senibus audita narrant perfacile temporum confusionem admittunt. Una tantum est *custodia fidelis memoriae rerum gestarum* et temporum, monumenta literarum, quae nisi Aristoxenus condidisset audita ex patre harum rerum aequali conscribendo neque haec Cicero scire potuisset neque ad nos eius rei ulla memoria propagata fuisset.

Mirificus error irrepsit in locum Aristoxeni apud Diog. Laërt. III. 8. *καὶ αὐτὸν (τὸν Πλάτωνα) φησὶν Ἀριςόξενος τρὶς ἐςρατεῦσθαι· ἅπαξ μὲν εἰς Τανάγραν, δεύτερον δ' εἰς Κόρινθον, τρίτον δ' ἐπὶ Δηλίῳ.* Quum est pugnatum ad Tanagram (anno 426. Thucyd. III. 91.). Plato *tertium* aetatis annum agebat, clades apud Delium accepta (anno 424. Thucyd. IV. 89.) cadit in *quintum* Platonis annum. Si quid est in hoc testimonio veri Socratis expeditiones commemoravit Aristoxenus, non Platonis.

Idem et maior etiam in eadem re error commissus est ab Aeliano in V. H. VII. 14.

Nihil hi homines in talibus sciebant. Xenophontem quoque aiunt ad Delium pugnavisse. Sed Xenophon quoque eodem anno quo Plato natus (429), ut in *Nov. Lectt.* demonstravimus, erat tum *puer* quinque annorum.

Vivo Aristoxeno in Graecia exarsit bellum atrocissimum, de quo altum apud historicos silentium, sed Aristoxenus eius pars

magna fuit. Musicorum bellum erat inter duas factiones acerrime gestum, quarum altera nil nisi antiquos et *τὴν ἀρχαίαν μουσικὴν* et *τὸ ἐναρμόνιον γένος* admirabatur, altera erat *τῶν Φιλοκαίνων* Veteres contemnentium et sola nova mirantium, qui stupebant *ἔν τε τῷ διατονικῷ καὶ τῷ χρωματικῷ εἴδει.*

Ab altera parte erat *ἡ ἀρχαία μουσική, ὁ ἀρχαϊκὸς τρόπος ὁ αὐστηρὸς καὶ ἀρρενωπός, τὸ ἀρχαϊκῶς αὐλεῖν*, ab altera *τὸ θῆλυ, τὸ κατεαγός, τὰ κεκλασμένα μέλη, τὰ ἐκθηλύνοντα, ὁ καινὸς τρόπος*, quae omnia adversarii *παραφθορὰν καὶ διαφθορὰν τῆς μουσικῆς* appellitabant, et *παρανομεῖν εἰς τὴν ἀρχαίαν μουσικὴν* eos criminabantur. Huius factionis principes erant Timotheus et Philoxenus *οἱ Φιλόκαινοι*, quorum acerrimus erat adversarius et hostis Aristoxenus *ὁ Φιλάρχαιος.* Pherecrates apud Plutarchum *de Musica* pag. 1141 *f.* inducit Musicam ipsam cum Iustitia sic conquerentem:

M. *ὁ δὲ Τιμόθεός μ', ὦ Φιλτάτη, κατορώρυχεν*
καὶ διακέκναικ' αἴσχιστα. Δ. *ποῖος οὗτοσὶ*
ὁ Τιμόθεος; M. *Μιλήσιός τις πυρρίας.*

et Timotheus ipse apud Athenaeum pag. 122 *d.*

οὐκ ἀείδω τὰ παλαιά.
νέος ὁ Ζεὺς βασιλεύει,
τὸ πάλαι δ' ἦν Κρόνος ἄρχων.
ἀπίτω μοῦσα παλαιά.

De Philoxeno est ipsius Aristoxeni testimonium apud Plutarchum *de Musica* pag. 1143 *b.* ubi narrat Telesiam Thebanum ab ineunte aetate in vetere musica exsplenduisse, sed aetate provectiorem *οὕτω σφόδρα ἐξαπατηθῆναι ὑπὸ τῆς σκηνικῆς τε καὶ ποικίλης μουσικῆς ὥστε τὰ Φιλοξένου καὶ Τιμοθέου ἐκμανθάνειν καὶ τούτων τὰ πλείστην ἐν αὐτοῖς ἔχοντα καινοτομίαν.* Quantae sint in animis Musicorum in huiuscemodi dissensione irae quaevis aetas vidit. Plutarchus in *Symposiacis* pag. 711 *d.* *ταῦθ' οἱ μὲν αὐστηροὶ καὶ χαρίεντες ἠγάπησαν ὑπερφυῶς, οἱ δ' ἄνανδροι καὶ διατεθρυμμένοι τὰ ὦτα δι' ἀμουσίαν καὶ ἀπειροκαλίαν, οὓς φησιν ὁ Ἀριστόξενος χολὴν ἐμεῖν ὅταν ἐναρμονίου ἀκούσωσιν, ἐξέβαλλον καὶ οὐ θαυμάσαιμ' ἂν εἰ ἐκβάλλουσιν* (L. *ἐκβαλοῦσιν*)· *ἐπικρατεῖ γὰρ ἡ θηλύτης.* et *de Musica* pag. 1135 *d.* *Τιμόθεος καὶ Φιλόξενος φορτικώτεροι καὶ φιλόκαινοι γεγόνασιν.* Hinc propullulant maledicta, *μέλη κατεαγότα, διεφθορότα, κεκλασμένα, φορ-*

τικά, et *ἐκβεβαρβάρωται τὰ θέατρα*, et *ἡ τῆς μουσικῆς διαςροφή*, *διαφθορά*, *παραφθορά* et sim. Hinc emendandus est Plutarchi locus *de Musica* pag. 1140 *e*. *ἐπὶ τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων τοσοῦτον ἐπιδέδωκε τὸ τῆς διαΦορᾶς εἶδος ὥςε τοῦ μὲν παιδευτικοῦ τρόπου μηδεμίαν μνείαν μηδ' ἀντίληψιν εἶναι, πάντας δὲ τοὺς μουσικῆς ἁπτομένους πρὸς τὴν θεατρικὴν προσκεχωρηκέναι μοῦσαν*, ubi *δια-ΦΘορᾶς* verum est. Vix attinet dicere apud populum novam musicam in summo honore et gratia fuisse, quoniam semper

χαριεςάτη ἐςὶν ἀοιδὴ
ἥτις ἀκουόντεσσι νεωτάτη ἀμφιπέληται.

Itaque iacebant qui veterem et masculam musicam summa ope vindicabant et in his Aristoxenus. Testimonium dicat Themistius pag. 364. (apud Müller. F. H. II. 271.): *Aristoxenus, inquit, unice amabat virilem et masculam musicam καὶ τοῖς μαθηταῖς ἐπεκέλευε τοῦ μαλθακοῦ ἀφεμένους Φιλεργεῖν τὸ ἀρρενωπὸν ἐν τοῖς μέλεσιν. Quaerit ex eo discipulorum aliquis: τί δ' ἄν μοι γένοιτο πλέον ὑπεριδόντι μὲν τῆς νέας καὶ ἐπιτερποῦς ἀοιδῆς, τὴν δὲ παλαιὰν διαπονήσαντι; cui Aristoxenus; „ᾄσει σπανιώτερον ἐν τοῖς θεάτροις." ὡς οὐχ οἷόν τε πλήθει τε ἅμα ἀρεςὸν εἶναι καὶ ἀρχαῖον τὴν ἐπιςήμην.* Itaque factum est quod assolet, maior pars meliorem vicit et musica antiqua succubuit. Est operae pretium de ea re Aristoxenum ipsum audire apud Athenaeum pag. 632 *a*. *Ἀριςόξενος ἐν τοῖς συμμίκτοις συμποτικοῖς „ὅμοιον (φησὶ) ποιοῦμεν Ποσειδωνιάταις τοῖς ἐν τῷ Τυρρηνικῷ κόλπῳ κατοικοῦσιν, οἷς συνέβη τὰ μὲν ἐξ ἀρχῆς Ἕλλησιν οὖσιν ἐκβεβαρβαρῶσθαι Τυρρηνοῖς ἢ Ῥωμαίοις γεγονόσιν, καὶ τήν τε φωνὴν μεταβεβληκέναι τά τε λοιπὰ τῶν ἐπιτηδευμάτων, ἄγειν τε μίαν τινὰ αὐτοὺς τῶν ἑορτῶν τῶν Ἑλληνικῶν ἔτι καὶ νῦν, ἐν ᾗ συνιόντες ἀναμιμνήσκονται τῶν ἀρχαίων ἐκείνων ὀνομάτων τε καὶ νομίμων καὶ ἀπολοφυράμενοι πρὸς ἀλλήλους καὶ ἀποδακρύσαντες ἀπέρχονται. ΟΥΤΩ δὴ οὖν (φησὶ) καὶ ἡμεῖς ἐπειδὴ καὶ τὰ θέατρα ἐκβεβαρβάρωται καὶ εἰς μεγάλην διαφθορὰν προελήλυθεν ἡ πάνδημος αὕτη μουσικὴ καθ' αὑτοὺς γενόμενοι ὀλίγοι ἀναμιμνησκόμεθα οἵα ἦν ἡ μουσική.* Videt vir praeclarus perdidisse se operam et flebiliter *cum paucis* nobilissimae artis interitum deplorat.

Cadunt haec in extremam vitae Aristoxeni partem et notabile est quod de Etruscorum et Romanorum imperio gliscente iam tum in Italia inferiore memorat.

Quantum miseriarum et calamitatum Aristoxenus in longa aetate vidit! vidit Pythagoreorum ultimos *εὐγενῶς ἀφανισθῆναι*, vidit *Διονύσιον ἐν Κορίνθῳ*, vidit artem dilectissimam funditus interire, vidit amissam Graeciae libertatem et Macedones impotenter dominantes; et sunt qui mirentur eum dici numquam in vita risisse.

Superest unum fragmentum de quo dicam. Legitur apud Harpocrationem v. *Μουσαῖος*: *περὶ δὲ Μουσαίου Ἀριστόξενος ἐν τοῖς Πραξιδαμαντίοις φησίν. — εἰρήκασι δὲ περὶ αὐτοῦ ἄλλοι τε καὶ Γλαῦκος.* Ut hodie Scaliger*ana* et sim. dicimus, sic Graeci *Πραξιδαμάντ*ΕΙΑ, *Πολυμνήστεια* et alia sexcenta dicebant, sed turbant in his scribae, qui *Ἀριστάρχιος*, *Καλλιμάχιος*, *Ἐπικούριος* dare solent contra analogiam et usum. Musicum perantiquum et poëtam fuisse *τὸν Πραξιδάμαντα* et illius res una cum Musaei enarratas fuisse in libro Glauci *περὶ τῶν ἀρχαίων ποιητῶν τε καὶ μουσικῶν* satis perspicuum est.

SPICILEGIUM LECTIONUM

CODICIS FLORENTINI.

Quas lectiones optimi Codicis in Commentario non indicavimus eas nunc ordine omnes exponemus. Prorsus inutile erat menda Arcerianae editionis innumera commemorare; proferemus ea tantum ubi scriptura archetypi Codicis a Kusteriana recensione discrepat. Quidquid igitur ex Parisino Codice Kusterus correxit eadem omnia in Florentino legi sciendum est. Si qua etiam tenuis dubitatio existere possit scripturam Archetypi expromam.

§ 2. Florent. *νόθοις πολλοῖς συγγράμμασιν. — ἑαυτῶν προσηστόμεθα.*
3. *γεγενῆσθαι μὲν ἀπὸ διός — κεφαλήνων.*
7. *παραιτητέοι γὰρ ἐνταῦθα ἐπιμενίδης. — οὐδαμῶς δεῖ προσίεσθαι.*

§ 9. ἀπὸ τῆς συρίας ὁ μνήμαρχος. — ἱερὸν ἐδείματο — κρεοφύλῳ — τὰ θεῖα κατὰ δύναμιν αὐτάρκως.
10. ἑαυτὸν κατέτασσεν ἄξιον.
12. ἄσμενος αὐτὸν προσήκατο — πρὸς τοὺς ἄλλους νέους — μεταδούς τε ὅσον — ἐφωδιάσθαι. — ἐπιτετευχέναι.
14. ἐξαιρέτως ἱερουργούμενα — Φοινικικὸν ὄρος.
15. κατὰ τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν — ἀναμνησθέντες τε ὡς.
16. ἤπερ εἰώθεσαν.
17. διὰ τὴν τοσήνδε ἀσιτίαν.
19. ἀςρονομῶν τε καί.
21. εἰ διαδέξαιτο αὐτὸν κατὰ βραχύ.
22. ἐπ' ἄβακος.
23. ἡδονῆς καὶ ἀκολουθίας.
24. καλῶς ἔχει ἄβακι.
25. ὁμώνυμος μὲν ὢν αὐτῷ. — ἐπὶ τὴν τῶν παραλελειμμένων.
26. καλούμενον ἔτι καὶ νῦν — νομίζοντες δεῖν περὶ τῶν καλῶν — συμφερόντων — ὁ πάντων τούτων ποιησάμενος.
27. ἐπὶ σμικροῖς.
30. οἱ δὲ τὸν παιᾶνα.
31. μαθήματα δὲ καὶ θεωρία.
32. ὁσιότης πρὸς κατοιχομένους.
33. διατριβῆς αὖ τίνα ἦν.
34. χαρώνδα τε τοῦ καταναίου — οὓς ἱςορεῖται.
36. καθυπενόει εἶναι τοιοῦτον.
39. καθ' αὑτοὺς περιποιήσασθαι πεφιλοτετιμημένους.
42. ἄσκησιν τὴν ταῦ. — καλοὶ κἀγαθοί.
44. ἐκ μιᾶς πόλεως τῆς ἐκείνων.
45. ἀποφήνασθαι τοῦτο πρὸς τούς. — ἐπεδείκνυε δὲ αὐτῶν.
46. παρά τε τῷ διί.
48. τοῖς κατὰ τὴν οἰκίαν.
51. ἄρχειν λοιδορίαν — βίον τηρῆσαι (τηρ̃) — τῷ δὲ μὴ εὖ πεφυκότι. — εὖ δραμεῖν. — ἐκείνοις ὑπακούσαντος — καὶ μόνοις διὰ τέλους.
54. ἵν' ἑτοίμους ἔχωσιν. — ταῖς χερσὶν αὖται ποιεῖν. — τὸ δαιμόνιον μὴ τιμᾶν. — ἐπὶ τῆς θηλείας φύσεως. in margine ἐπὶ τῶν θυγατέρων.
55. ἄλλῳ δέῃ χρῆσαι.
56. συνώνυμον ποιήσεσθαι.

§ 58. *οὐκενοῦ μόνον. — εἰς ταυτὸ ἀθροίζεσθαι.*

59. *διὰ πάντων διαθέουσα. — καλὴ μὲν οὖν καὶ αὕτη.*

60. *οὐκέτ' ἔκτοτε ὤφθη.*

63. *μάλιϛα ἐκεῖνος ἐξύμνει. — ἀργύρῳ εὖ ἤσκηντο — ἐπὶ γαίης — εὐμελίην.*

64. *προσφερομένην ἐπιμέλειαν.*

65. *τῶν ὁμιλητῶν. — ἀπό τε τῆς εὐνῆς — μόνος αὐτός.*

66. *ἑαυτῷ μὲν γὰρ μόνῳ. — ὡς ἂν οὕτως ἐπιτυχῶς πρὸς τοῦ φύσαντος. — τῶν πρώτων καὶ εἰλικρινῶν ἀρχετύπων ὡς ἀληθῶς.*

67. *ἐνορᾶν τῷ ἡλίῳ. — καὶ διατετηκυίας πίσσης. — θεοδωρήτου περὶ αὐτὸν ὑπὲρ τοὺς ἄλλους.*

68. *ποικιλωτάτας τε κολάσεις. — σιδήρῳ κατ' αὐτὴν συντελουμένας. — ταῖς ἐπεγρίαις τοῦ λογισμοῦ.*

69. *ἀνοινίαν. — αἰδῶ — ὁμίληκας — ἐγκεκριμμένων. — καὶ τῆς εἰς ταύτην διαίτης.*

70. *ἀνεζωοπύρει.*

72. *εἰ μὲν ἄξιοι ἐφαίνοντο. — μετάσχεῖν δογμάτων.*

74. *μετὰ τὴν πενταετῆ σιωπήν. — ηὑρίσκετο.*

75. *μεταδιδόντι τῶν λόγων.*

79. *ὡς τὸ δεῖν* (pro *ᾤετο*).

82. *πάντα δὲ τὰ οὕτως ἀκούσματα. — ἥλιος καὶ σελήνη — ὦ θεοὶ πόθεν ἐϛέ. — ὧδ' ἐγένεσθε.*

83. *πρότεροι γὰρ οὗτοι.*

84. *οἰωνοῦ ἕνεκεν.*

86. *ἐπ' ἐνίων μὲν ἐπιλέγεται τί δεῖ — ταὖ ἐϛὶ τῆς φιλοσοφίας.*

87. *τούτοις διδόασι τἀγαθά.*

88. *αὐτοῖς ἕκαϛα πρακτέον. — αὐτοὶ μὲν οὖν εἶναι — ὡς ἦν μὲν τῶν.*

90. *τῆς πενταετοῦς σιωπῆς καὶ τῆς ἐν τῷ τοσούτῳ. — ἐπιτήδειον ἀπειργάσατο.*

91. *ἰδὼν καὶ μάλιϛα εἰκάσας — τὰ ἄβατα διέβαινεν. — καὶ προσλαλῶν* (sic) *ὡς λόγος.*

92. *γενόμενον αὐτῇ καθαρμόν. — ἀλλ' ὡς ἂν ὄντως — τὰ καθ' ἕκαϛα — βεβαιοῦν τὸ δόγμα τὸ λέγον.*

94. *ἀκρατήτως ἐπτόηνται. — ἢ πῶς πρὸς φιλίαν. εἰ δὲ πάντα.*

95. *ἐπεσκόπουν* (sic) *καὶ πρὸς ταῦτα.*

§ 96. κατὰ μόνας. — ὑπειλήΦησαν.
97. πρόσ̄τ (πρόσταξιν).
99. σπονδαὶ· ἔπειτα ἀνάγνωσις ἐγίνετο. ἔθος δ' ἦν.
101. ἀΦ' ὧν ὀλίγας — ἐξαιρεῖν ἀγῶνα.
104. μίλων (pro Μόλων). — θυμαρίδας.
106. τῶν δὴ βρωμάτων καθόλου. — ἐπιτηδείαν εἰς τροΦὴν — σωΦροσύνης καὶ ἀρετῆς.
108. προμυθούμενος. — ἔδει δὴ τοῦ μηδέν.
110. ἐμμελεῖς καὶ ἔνρυθμοι.
116. πασσάλου διὰ γωνίας — ἀπαρτίσας.
117. ἐν ἄλλῃ συζυγίᾳ τὴν μέν. — ἐν διπλασίῳ δὴ λόγῳ.
118. τὴν δὲ ποσὴν ἐπίτασιν.
120. αὖθις ποτὲ ἐκ τοῦ διετράνωσεν. — καὶ τόνος. ἄλλο διά. — ἄλλο ἐπίτριτον.
121. διάζευξιν δυεῖν.
125. καθυπονοήσαντα. — τοῦτ' εἴπαντα ποιῆσαι.
127. ναυσίθοος.
134. ὥσπερ καὶ νομίζεται.
137. ταῦ ἐςὶ τῆς ΦιλοσοΦίας — ποιοῦσιν ἄνθρωποι — ποιεῖν καὶ τοὺς ἀνθρώπους.
138. τῆς περὶ τῶν θεῶν διανοίας ἐςί — οἴεσθαί τι εἶναι αὐτοὺς τὰ τοιαῦτα.
139. Φιλολάου καὶ τὸν οὐθὲν ἀπιςῆσαι — Φασὶ δὲ καὶ τῷ πυθαγόρᾳ — οὐκέτι οὐδὲν ἄελπτον.
140. ἦν ὁ πρῶτος εἰπών. — τίς ἡ πυθαγόρας.
146. βιτάλῃ τε τῇ δαμοῦς.
147. ὅτι τὴν ἀριθμῷ ὡρισμένην.
148. ἡ περὶ θεῶν πίςις. — εὔρυτος ὁ κροτωνιάτης.
149. εἶναι δὲ τὰ τοιαῦτα λινά.
150. ἤπου ἀλεκτρυόνα ἢ ἄρνα. — οὐ μὰ τόν (pro ναί).
152. ἀπόλλ̄ ἐκ τρίποδος.
154. Φθεῖραν ἐν ἱερῷ.
156. προσΦέρεσθαι δεῖν Φησίν — παύομαι λέγων.
160. ἤδη καὶ τὰ πολυειδῆ.
161. ὁ πύθιός τε καὶ αὐτή.
162. ἡμιςίχῳ.
163. ἥκιςα Φασὶ τοὺς πυθαγορείους.
164. μέχρι ὅτου δύναται.

§ 165. ὥς ποτε συνέβη γενέσθαι.

172. τῷ ἰατρικῷ προσέοικε. — πρὸς δὲ τούτοις θεαίτητος.

173. ἐλευθέρας μετασχόντας.

174. δικαιοσύνην τε καὶ τὰ δίκαια. — καὶ κατὰ τὰς ἐπιθυμίας.

178. ἐπειδὰν εἰς ᾅδου μέλλῃ. — προάγοντος ἐπὶ τὴν θάλατταν.

180. ἔστι γάρ τι ὁμιλίας εἶδος.

181. ὁμιλίας ἐλέγετο. ὡσαύτως.

182. διδακτόν τε καὶ ἀπαράλογον.

185. προσκυνήσας ἐξέλθῃ.

186. καὶ τὸ ζυγὸν δὲ μή.

188. διὰ τὰ αὐτὰ δὲ καὶ ἀνοινία.

196. διακέηται καὶ μὴ ποτὲ μὲν ῥικνὰ ὁτὲ δέ.

197. ὀργισθείς τε καὶ ἀγανακτήσας οὕτως.

198. ὡς ἴδια γνωρίζεται.

199. ἀπὸ τῆς συγγενείας.

200. ἀνόητον μὲν εἶναι καὶ τό.

205. ἐπικτήτους τε καί. — διὸ δὴ καὶ πλείστης.

208. χρῆσθαι πρὸς τὴν τροφήν — τῶν περὶ ἀσκληπιόν.

212. μὴ μετὰ πάσης σπουδῆς — εἶναί τε καὶ ζῆν.

213. ἰσχυροτάτην τε καί.

214. ἄλλα τὰ τῶν τοιούτων ἐπιτηδευμάτων.

215. περὶ τὴν γῆν ἐπιστρεφομένων.

216. βλασφημίας δεινὰς προφέρειν. — ὅσας γε αὐτὸν καὶ ἐθαύμαζε ὡς ἄν.

222. ἄχρι τοσούτου μνήμης.

223. παράκλησις τὸ νόμῳ βοηθεῖν.

224. τὰ ψυχῆς πάθη.

225. γενναίως. τοῦτο δὲ ἐπαγρίαι τοῦ λογισμοῦ καὶ εἰλικρίνειαι τῶν ἐμποδιζόντων ἐπετηδεύοντο. τοῦτο δὲ ἐχεμυθία.

226. ἀνοινία — ἀνεπιτήδευτος περιφρόνησις.

233. καλῶς δὲ ταῦτ' εἶναι κεκριμένα. — ἕκαστον κατακεχωρισμένον. — ὁ αὐτὸς δὲ λόγος.

238. μήτε δαπάνης μὴ δὲ μιᾶς.

247. ἐξώφορα τὰ πυθαγόρου. — καὶ ἐν αἰνίγμασί τισι καὶ γρίφοις.

264. τῆς κατὰ τῶν πυθαγορείων γενομένης ἐπιθέσεως.

265. δαμοφῶντος ὁ κροτωνιάτης — διὰ τὸ ἐξαιρέτως κεκρατηκέναι.

§ 267. Βούθιος] Fl. βοῦθος.
Μιλλίας] μυλλίας.
Παρμίσκος, Ἀρεςάδας] παρμίσκος, ὀρεςάδας.
Ἀλκίας] δακίδας.
Θρασεὺς, Ἄρυτος] θράσεος, εὔρυτος.
Εἰρίσκος, Μεγιςείας] ἀρίσκος, μεγιςίας.
Πρόκλος] προκλῆς.
Σμιχείας] σμιχίας.
Πισύρρυδος] πισίρροδος.
Εὔανδρος] ἔλανδρος.
Σίκας] δίκας.
Συβαρεῖται] συβαρίται.
Μέτοπος] μέτωπος.
Ἄμοιρος] εὔμοιρος.
Εὐμαριδίας] εὐμαρίδας. Leg. Θυμαρίδας.
Γύπτιος] γύττιος.
Ἄδικος] εὔδικος.
Ὄκελος καὶ Ὄκυλος] ὄκκελος καὶ ὄκκιλος.
Μαλίας] μαλίων.
ΑΙΓЄΙΟΙ. Leg. ἈΡγεῖοι.
Ἕλωρις] ἔλωρις.
Σωςράτιος] ςράτιος.
γυνὴ Εὐμυλλία] γυνὴ ἡ μυλλία.
Φίλτις] Φίλτυς.
Βυνδαΐκου] βυνδάκου.
Ἐκκύλω] ἐκκέλω.
Βροντίνου] βροτίνου.
Μυία] μυῖα.
Ἀβροτέλου] ἀβροτέλους.
Τυρσηνὶς] τυρσηνίς.
Νεςεάδουσα] νισθεάδουσα.
Βρυὼ] βυώ.
Βαβέλυμα] βαβέλυκα.

Iis quae scripsimus de Diodori Aspendii aetate pag. 411. accedat luculentum testimonium Plutarchi de aetate Archestrati, qui in ludicro carmine, quod ioculari nomine Γαςρονομίαν in-

scripsit, Diodorum aequalem suum memorat. Vixisse iocosum poëtam sub Alexandri successoribus liquido colligimus ex Plutarcho *de Alexandri fortuna aut virtute* pag. 333 *b.* λέγεται γοῦν ὅτι χρόνοις ὕϛερον (*post Alexandri mortem*) Ἀρχεϛράτου γενομένου ποιητοῦ χαρίεντος, ἐν δὲ πενίᾳ καὶ ἀδοξίᾳ διάγοντος, εἶπέ τις πρὸς αὐτόν· Ἀλλ' εἰ κατ' Ἀλέξανδρον ἐγένου κατὰ ϛίχον ἄν σοι Κύπρον ἢ Φοινίκην ἔδωκεν.

DE LOCIS NONNULLIS

IN PLUTARCHI MORALIBUS.

Ex libro περὶ δεισιδαιμονίας unum locum gravi mendo liberare iuvat. Editur pag. 168 *e.* ἂν δὲ ἄριϛα πράττῃ (ὁ δεισιδαίμων) καὶ συνῇ πρᾴῳ δεισιδαιμονίᾳ περιΘΥΟμενος οἴκοι κάθηται, περιματτόμενος, αἱ δὲ γρᾶες καθάπερ παττάλῳ, Φησὶν ὁ Βίων, ὅ, τι ἂν τύχωσιν αὐτῷ περιάπτουσιν. Vitiosum est περιθυόμενος, quod inepte Interpres vertit: „*omnis generis sacrificiis circumdatus.*" Nemo hoc quale sit intelligere umquam poterit et περιθύω vitio natum obiter e Lexicis est eximendum. Quid Plutarchus scripserit solus ostendere potest Menander ἐν Δεισιδαίμονι apud Clementem Alex. *Strom.* VII. pag. 844. Pott.

περιμαξάτωσάν σ' αἱ γυναῖκες ἐν κύκλῳ
καὶ περιΘΕωσάτωσαν.

unde liquido colligas Plutarchum scripsisse: περιΘΕΙούμενος οἴκοι κάθηται ΚΑΙ περιματτόμενος.

Sequuntur Ἀποφθέγματα Βασιλέων καὶ Στρατηγῶν, quae non sunt ab ipso Plutarcho collecta et disposita sed ex Plutarchi scriptis a nescio quo Graeculo sequioris aetatis desumta, qui homo quum omni eleganter scribendi facultate careret et Plutarchi dictionem passim vitiavit et Plutarchi locos aut indiligenter descriptos aut in brevius contractos corrupit.

SOPATER Sophista saeculo post Chr. sexto Ἐκλογὰς διαφόρους et ex aliis et ex Plutarcho descriptas edidit teste Photio in *Bibliotheca* Cod. 161.

Liber nonus, ut Photius scribit (pag. 104. 39 *a*. Bekk.) ἐκ τῶν Πλουτάρχου συνετμήθη — ἐκ τοῦ λόγου ὃς ἐπιγέγραπται αὐτῷ Ἀνδρῶν ἐνδόξων ἀποφθέγματα ἔκ τε τοῦ Περὶ ποταμῶν — καὶ ἐκ τοῦ βιβλίου δὲ ὃ ἐπιγέγραπται αὐτῷ βασιλέων καὶ Στρατηγῶν ἀποφθέγματα, sed Sopatro imposuerunt librorum spuriorum ἐπιγραφαί, si quidem etiam perinepti libelli περὶ ποταμῶν Plutarchum auctorem esse serio credidit.

Pag. 174 *c*. καθάπερ οἱ τῶν ἀριθμητικῶν δάκτυλοι νῦν μὲν μυριάδας, νῦν δὲ μονάδας [τιθέναι] δύνανται, τὸ αὐτὸ καὶ τοὺς τῶν βασιλέων φίλους νῦν μὲν τὸ πᾶν δύνασθαι, νῦν δὲ τοὐλάχιστον. Expunge ineptum emblema τιθέναι. Uniuscuiusque digiti τιθέναι possunt, sed δύνανται est δύναμιν ἔχουσιν. In eadem re Polybius (V. 26.) ἰσχύειν dixit: οἱ ἐν τοῖς βασιλείοις εἰσὶ παραπλήσιοι ταῖς ἐπὶ τῶν ἀβακίων ψήφοις· ἐκεῖναι γὰρ κατὰ τὴν τοῦ ψηφίζοντος βούλησιν ἄρτι χαλκοῦν καὶ παραυτίκα τάλαντον ἰσχύουσιν. Eorum qui digitis computant eadem ratio est: idem digitus modo μονάδων *vim habet*, modo μυριάδων.

Pag. 174 *c*. ἐγώ σε τρέφω μαχούμενον ἀλλ' οὐ λοιδορούμενον Ἀλεξάνδρῳ. Leg. λοιδορΗΣΟμενον.

Pag. 176 *e*. *Agathocles figuli filius rerum potitus fictilia pocula aureis apponens dictitabat*: ὅτι τοιαῦτα ποιῶν πρότερον νῦν ταῦτα ΠΟΙΕΙ διὰ τὴν ἐπιμέλειαν καὶ τὴν ἀνδρείαν. Ineptum est ποιεῖ quasi ex figulo aurifex factus esset. Legendum: νῦν ταῦτα ἜΧΕΙ. Idem mendum tollendum videtur e loco Plutarchi unde illa fluxerunt pag. 544 *b*. ἡμεῖς πάλαι ταῦτα, νῦν δ' ἐκεῖνα ποιοῦμεν, imo vero: πάλαι ταῦτα ἐποιοῦμεν, νῦν δ' ἐκεῖνα ἔχομεν.

Pag. 178 *c*. *Philippus Alexandro* παρῄνει πρὸς χάριν ὁμιλεῖν τοῖς Μακεδόσι κτώμενον ἑαυτῷ τὴν παρὰ τῶν πολλῶν ΔΥΝΑΜΙΝ. verba sensu vacua. Leg. ΕΥΝΟΙΑΝ.

Pag. 179 *f*. *Anaxarchus philosophus ab Alexandro* ἑκατὸν αἰτεῖ-ΤΑΙ τάλαντα. Non habebat in animo reddere: itaque corrige αἰτεῖ. Proprie dicuntur αἰτεῖν assentatores et parasiti nummos a suo rege *flagitantes*. Plutarchus pag. 334 *b*. Ἀρχελάῳ δὲ δοκοῦντι γλισχροτέρῳ περὶ τὰς δωρεὰς εἶναι Τιμόθεος ᾄδων ἐνεσήμαινε πολλάκις τουτὶ τὸ κομμάτιον·

Σὺ δὴ τὸν γηγενέταν ἄργυρον αἰνεῖς.

ὁ δ' Ἀρχέλαος οὐκ ἀμούσως ἀντεφώνησε· Σὺ δέ γε ΑΙΤΕΙC.

Pag. 181 *e*. πῶς σοι χρήσομαι; βασιλικῶς, εἶπεν. Imo vero: πῶς σοι χρήσΩμαι; pag. 1069 *f*. πόθεν οὖν ἄρξΟμαι καὶ τίνα ΛΑΒΩ τοῦ καθήκοντος ἀρχήν; et passim sic peccatur.

Pag. 182. *e*. Ἀθηναίων δὲ δοῦλον αὐτοῦ (*Antigoni*) ΤΙΜΩμενον εἰς τὴν πολιτείαν ἐγγραψάντων Οὐκ ἄν, εἶπεν, ἐβουλόμην ἕνα Ἀθηναῖον ὑπ' ἐμοῦ μαστιγοῦσθαι. Emenda: αὐτοῦ ΓΕΝΟμενον et ΜΕμαστιγΩσθαι. Sententia aperta est: *Nollem* (inquit) *civem Atheniensem a me olim flagris esse caesum.*

Pag. 185 *c*. (*Themistocles*) κρύφα πρὸς τὸν βάρβαρον ἔπεμψε παραινῶν μὴ ΔΕΔΙΕΝΑΙ τοὺς Ἕλληνας ἀποδιδράσκοντας. Stulte Interpres: *ne metueret Graecos fugientes.* Imo vero: *ne pateretur Graecos clam evadere.* μὴ ΠΕΡΙΙΔΕΙΝ.

Pag. 186 *f*. emendandum: οὐ βέλτιον σκοπεῖν ἦν ὅπως οὐκ ἀποδώσει; pro ὅπως μὴ οὐκ.

In sqq. εἰπὼν εὐήθη εἶναι τὸν δίκην ἔχοντα ζητεῖν ἀποφυγΗΝ ἐξὸν φυγεῖν. Leg. εὔηθΕC εἶναι et ἀποφυγΕΙΝ.

In sqq. lege: ἐγὼ μὲν οὐδὲ τῇ μητρὶ (πιστεύω) μήπως ἀγνοήσασα τὴν μέλαιναν ΛΑΒΗΙ ψῆφον ἀντὶ τῆς λευκῆς. Editur βάλῃ. sed *sententiam ferre* dicitur φέρειν aut τίθεσθαι τὴν ψῆφον, non βάλλειν.

In sqq. ἀκούσας δὲ (*Alcibiades*) ὅτι θάνατος αὐτοῦ [καὶ τῶν σὺν αὐτῷ] κατέγνωσαι· Δείξωμεν οὖν, εἶπεν, αὐτοῖς ὅτι ζῶμεν. Emenda: Δείξω μὲν οὖν αὐτοῖς Ἔτι ΖΩΝ. Postquam ΔΕΙΞΩΜΕΝ

male lectum est, *ζῶμεν* dedit nescio quis et propter pluralem *καὶ τῶν σὺν αὐτῷ* addidit.

Pag. 188 *d.* in Phocionis dicto: *εἰ γὰρ τήμερον τέθνηκε καὶ αὔριον ἔϛαι καὶ εἰσΕΤΙ τεθνηκώς.* corrig. *καὶ εἰς* ΤΡΙΤΗΝ.

Pag. 189 *f.* *Νὴ τὼ σιώ, εἶπε, κατέκτανον τεῦ εἰ μὴ ὠργιζόμαν.* Leg. ΝΑΙ *τὼ σιὼ κατέκτανον ἄν τύ.* Dorienses omnes constanter in tali re *ναί* pro *νή* et *οὐ* pro *μά* dicebant: *ναὶ τὸν Δία, ναὶ τὰν Κόραν, ναὶ τὸν Διοκλέα*, et frequentissime Lacones *ναὶ τὼ σιώ* et *οὐ τὼ σιώ.*

Pag. 190 *a.* *Θεόπομπος ὁ βασιλεὺς πρὸς τὸν ἐπιδεικνύμενον τὸ τεῖχος αὐτῷ καὶ πυνθανόμενον εἰ δοκεῖ καλὸν καὶ ὑψηλὸν εἶναι; Οὐδ' εἰ γυναικῶν, εἶπεν.* Haec quidem verba nihil significant et sententia dicti ex similibus locis, quos Wyttenbachius adscripsit, est elicienda. Simplicissimum est rescribere: — *εἶναι;* ΚΑΛΗ *γυναικων*ΙΤΙC, *εἶπεν.* ex pag. 230 *c.* *Πανθοίδας πρεσβεύων εἰς τὴν Ἀσίαν ἐπιδεικνύντων αὐτῷ τεῖχος ἰσχυρόν, εἶπε· Νὴ τοὺς θεούς, ὦ ξένοι, καλὴ γυναικωνῖτις.*

Pag. 190 *c.* *Brasidae mater dixit:* *Βρασίδας μὲν* ἮΝ *ἀνὴρ ἀγαθός, ἁ δὲ Λακεδαίμων πολλὼς ἔχει τήνω κάρρονας.* Repone formam Doricam ἮC (*ἧς*) *ἀνὴρ ἀγαθός.*

Pag. 190 *d.* *τίς ἄριϛος Σπαρτιατῶν; ὁ* ΤΥΝΗ *ἀνομοιότατος.* Dixerat: *ὁ* ΤΙΝ *ἀνομοιότατος*, ut recte scribitur in vita *Lycurgi* cap. 20. Notissima est forma dativi Dorici *ἐμίν, τίν, ἵν*, sed facillime haec librariis inaudita vitium concipiunt, ut in Pindarico: *ξύνες ὃ* ΤΙΝ *λέγω* libri aut *τι* aut *τοι* exhibent. In Philoxeni *Δείπνῳ* apud Athenaeum pag. 147 *c.*

ὀμφαλὸς θοίνας καλεῖται πάρ γ' ἐμὶν καὶ τὶν σάφ' οἶδα.

ubi est in archetypo Marciano *παράγεμιν κάπιν*, et post pauca: *ἐμίν τε μέλοι καὶ τίν.* In Archytae epistola ad Platonem apud Diogenem Laërt. VII. 70. recte emendant *καὶ* ΤΙΝ *ἀπεϛάλκαμες* pro *καί τιν*Α. Non sequar enim Ahrensium de D. D. pag. 252.

Pag. 200 *c.* *Ἀπηγγέλλε*ΤΟ *καὶ αὐτὸς ἐν ἀγορᾷ περιιών.* Le-

gendum ΠΑΡήγγελλε καὶ αὐτός, *et ipse petere coepit.* Notum est et frequens παραγγέλλειν et ἀρχὴν παραγγέλλειν et παραγγέλλειν εἰς ἀρχήν de *candidatis.* Pag. 276 *c.* Διὰ τί τοὺς παραγγέλλοντας ἄρχειν ἔθος ἦν ἐν ἱματίῳ τοῦτο ποιεῖν ἀχίτωνας; ubi legendum παραγγέλλοντας ἀρχΗΝ.

Pag. 201 *d.* Scipio Aemilianus Memmium tribunum militum luxuriosum sic increpat: ἐμοὶ μὲν ἡμέρας τριάκοντα καὶ τῇ πατρίδι, σαυτῷ δὲ τὸν βίον ἅπαντα τοιοῦτος ὢν ἄχρηστον πεποίηκας σεαυτόν. Dixerat ἡμέρας ἑξήκοντα (vel δὶς τριάκοντα), quia tribuni militum *per duos menses* legioni praeerant.

Pag. 204 *c.* *Cn. Pompeius* μεγάλου χειμῶνος γενομένου — τὴν ἄγκυραν ἆραι κελεύσας ἀνεβόησε· Πλεῖν ἀναγκάζῃ, ζῆν οὐκ ἀναγκάζῃ. Verba sensu vacua. Legendum: Πλεῖν ἀνάγκη, ζῆν δ' οὐκ ἀνάγκη.

Pag. 204 *f.* (*Cicero*) τῶν ῥητόρων τοὺς μέγα βοῶντας ἔλεγε δι' ἀσθένειαν ἐπὶ τὴν κραυγὴν ὡς χωλοὺς ἀναβαίνειν ἐφ' ἵππον. Manifestum tenemus Graeculum, qui haec omnia e Plutarchi scriptis negligenter corrasit. Legerat in vita *Ciceronis* cap. 5. τοὺς τῷ βοᾶν μ ε γ ά λ α χ ρ ω μ έ ν ο υ ς ῥήτορας ἐπισκώπτων ἔλεγε δι' ἀσθένειαν ἐπὶ τὴν κραυγὴν ὥσπερ χωλοὺς ἐφ' ἵππον πηδᾶν. Non intellexit homo quid esset τῷ βοᾶν μεγάλα χρωμένους et de suo substituit τοὺς μέγα βοῶντας. Non erat tamen perdifficile quid in ΜΕΓΑΛΑΧΡΩΜΕΝΟΥΣ lateret excogitare: nempe τῷ βοᾶν μεγαλΑΥΧΟΥμένους. Μεγαλαυχεῖσθαι et μέγα φρονεῖν ita differunt ut μέγα φρονεῖν in re laudabili ponatur, μεγαλαυχεῖσθαι de stulta et arroganti iactatione. Plutarchus Tom. II. pag. 105 *a.* Παυσανίου μεγαλαυχουμένου συνεχῶς ἐπὶ ταῖς αὐτοῦ πράξεσιν, et alibi passim. Ergo simul Plutarchi manus restituitur et Graeculi fraus patet.

Pag. 205 *b.* Cicero Βατίνιον — ἀκούσας ὅτι τέθνηκεν εἶτα γνοὺς ὕστερον ὅτι ζῇ Κακῶς, εἶπεν, ἀπόλοιτο κακῶς ὁ ψευσάμενος. Graeca forma est: κακὸς κακῶς ἀπόλοιτο, vel κάκιστ' ἀπόλοιτο.

Pag. 206 *a.* *Caesar petiturus Pontificatum maximum* προπεμπό-

μενος ὑπὸ τῆς μητρὸς ἐπὶ τὰς θύρας Σήμερον, εἶπεν, ὦ μῆτερ, ἀρχιερέα τὸν υἱὸν ἢ Φυγάδα ὄψει. Sumtum e vita *Caesaris* cap. 7. *τῆς μητρὸς ἐπὶ τὰς θύρας αὐτὸν οὐκ ἀδακρυτὶ προπεμπούσης ἀσπασάμενος αὐτήν Ὦ μῆτερ, εἶπεν, τήμερον ἢ ἀρχιερέα τὸν υἱὸν ἢ Φυγάδα ὄψει.* Sed Plutarchus dictum Caesaris non intellexit. Verba Caesaris leguntur apud Suetonium cap. XIII. „*quum mane ad Comitia descenderet praedixisse matri osculanti fertur:* Domum se nisi Pontificem non reversurum."

Intelligebat Caesar se nisi Pontificem stare non posse nihilque referre ab hoste in acie an in foro sub creditoribus caderet (utor verbis Suetonii in *Othone* cap. V), itaque si repulsam tulisset *manus sibi consciscere* decreverat, idque *εὐφήμως* sed satis perspicue matri praedixit.

Pag. 206. *c. Iulius Caesar διέβη τὸν Ῥουβίκωνα ποταμὸν — εἰπών·* ΠΑC *ἀνερρίφθω κύβος.* Caesar dixerat: *Ἀνερρίφθω κύβος, alea iacta esto*, ut Menander apud Athen. pag. 559 *c.*

δεδογμένον τὸ πρᾶγμ', ἀνερρίφθω κύβος.

In Plutarchi vita *Pompeii* cap. 60. et *Caesaris* cap. 32. eximendus est articulus: *ἀνερρίφθω* [*ὁ*] *κύβος.*

Natum est ΠΑC ex dittographia *εἰπ*ΩΝ et *εἶπ*ΑC.

Pag. 206 *f. Iulius Caesar admonitus ut sibi ab Antonio et Dolabella caveret οὐ τούτους ἔφη δεδιέναι τοὺς* ΒΑΝΑΥCΟΥC *καὶ λιπῶντας, ἀλλὰ τοὺς ἰσχνοὺς καὶ ὠχροὺς ἐκείνους, δείξας Βροῦτον καὶ Κάσσιον.* Non potest absurdius adiectivum in ea re reperiri quam *βαναύσους.* Narratur idem tribus aliis Plutarchi locis a Wyttenbachio indicatis: in *Caesare* cap. 62. in *Antonio* cap. 11. in *Bruto* cap. 8. ubi legitur: *οὐ τούτους δέδοικα τοὺς παχεῖς καὶ κομήτας*, et *εἶπε μὴ δεδιέναι τοὺς παχεῖς τούτους καὶ κομήτας*, et *οὐκ ἔφη τοὺς παχεῖς καὶ κομήτας ἐνοχλεῖν*, in quibus nihil est unde *βαναύσους* emendari possit.

Pag. 207. *c. scurra Augusto libellum tradit in quo erat scriptum: Φαλακρὸς ἢ κλέπτης Θεόδωρος ὁ Ταρσεύς. τί σοι δοκεῖ; isque subscripsit δοκεῖ.* Mirifica haec et absurda disiunctio est: *aut calvus aut fur*". Erat, credo, utrumque et corrigendum *Φαλακρὸς* ΚΑΙ *κλέπτης.*

Sequuntur *Ἀποφθέγματα Λακωνικὰ* eodem modo e scriptis Plutarcheis consarcinata.

Pag. 208 *c. quum Agesilao diceret aliquis*: Ὡμολόγηκας καὶ πολλάκις τὸ αὐτὸ λέγοντος Ναὶ δῆτα εἴ γ' ἔστι δίκαιον (ἔφη), εἰ δὲ μὴ ἔλεξα μέν, ὡμολόγησα δ' οὔ. Emenda: Ὤμοσας et ΝΑΙ ΔΙΑ εἴ γ' ἔστι δίκαιον, et ὤμοσα δ' οὔ. Quam saepe ὤμοσα et ὡμολόγησα confusa fuerint ostendimus in *Miscell. Crit.* p. 166.

Pag. 208 *d.* ὁπότε δὲ ψεγόντων ἢ ἐπαινούντων τινῶν ἀκούοι (*Agesilaus*) οὐχ ἧττον ᾤετο [δεῖν] καταμανθάνειν τοὺς τῶν λεγόντων τρόπους ἢ περὶ ὧν λέγοιεν. Stulte additum δεῖν sententiam loci plane pervertit. Expuncto δεῖν sententiam esse verissimam fere quotidie usu cognoscimus.

Agesilaus pag. 211 *b.* μεταπεμφθεὶς δὲ ὑπὸ τῶν ἐφόρων ἕνεκα [τῆς] τοῦ περιεστηκότος τὴν Σπάρτην Ἑλληνικοῦ πολέμου [αἰτίας]. Apage insulsum additamentum.

Pag. 211 *e.* θαυμάσας οὖν τὴν τόλμαν καὶ δείσας ἐκέλευσεν ὡς φίλον προαίρειν. Mendosum est προαίρειν. Corrige προάΓειν. Quid notius quam προάγειν *progredi*, *pergere ulterius?*

Pag. 212 *b. Agesilaus* ἔπεισε τὴν ἀδελφὴν Κυνίσκαν [εἰς] ἅρμα καθΙCΑσαν Ὀλυμπίασιν ἀγωνίσασθαι. Vera lectio est Κυνίσκαν ἅρμα καθΘΙσαν Ὀλυμπίασιν. Postquam καθεῖσαν in καθίσασαν corruptum est nescio quis εἰς addidit, unde Interpres ridicule: *sorori persuasit ut* conscenso curru *ludis Olympicis decertaret.*

Vera lectio ex bono Codice reposita est in vita *Agesilai* cap. 20. ἅρμα καθεῖσαν. Proprium in ea re verbum est καθιέναι, *demittere* in certamen. Alcibiades apud Thucydidem VI. 16. de ludis Olympicis: ἅρματα μὲν ἑπτὰ καθῆκα, ὅσα οὐδείς πω ἰδιώτης πρότερον, ἐνίκησα δὲ καὶ δεύτερος καὶ τέταρτος ἐγενόμην.

Pag. 212 *d.* τοὺς δὲ ὑπεναντιουμένους αὐτῷ φανερῶς μὲν οὐκ ἐ τ ά ρ α τ τ ε, διαπραττόμενος δὲ ἕ π ε σ θ α ι τινὰς ἀεὶ στρατηγούς κτέ. Veras scripturas servat vita *Agesilai* ἔβλαπτε pro ἐτάραττε, et πέμπεσθαι pro ἕπεσθαι.

Pag. 212 *e.* *ἐδεήθη τις αὐτοῦ* (*Agesilai*) *γράψαι πρὸς τοὺς ἐπ' Ἀσίας Φίλους ὅπως τύχοι* ΤΟΥ *δικαί*ΟΥ. *Ius suum consequi* non aliter Graece dicitur quam *τυγχάνειν* ΤΩΝ *δικαί*ΩΝ, quod reponendum.

Post pauca: *Μεγαρέως δέ τινος — μεγαλαυχουμένου Μειράκιον, ἔφη, οἱ λόγοι σου πολλῆς* [*δυνάμεως*] *δέονται.* Pro *πολλῆς* repone *πόλεως* et *δυνάμεως* expunge, ut aliis locis dictum idem emendate scriptum est.

Pag. 213 *c.* *οὐδὲν ὄφελος ἀνδρείας ἔφασκεν εἶναι* (*Agesilaus*) *μὴ παρούσης δικαιοσύνης· εἰ δὲ δίκαιοι πάντες γένοιντο μηδὲν ἀνδρείας δεηθήσεσθαι.* Corrige *μηδέν*Α *ἀνδρείας δε*ΗC*εσθαι.*

Pag. 214 *d.* *ἐπιςραφέντα αὐτὸν* (*Epaminondam*) — *τῶν Λακεδαιμονίων τις καιρί*ΩC *ἐπάταξε.* Graeci dicebant *καιρί*ΑΝ *τύπτειν, πατάξαι, πληγῆναι* et sim.

Pag. 217 *f.* *Ἀρηγεύς*, rex Spartanorum numquam fuit in orbe terrarum. Scribendum *Ἄρευς*, notum ac nobile nomen. Vulgata nata est ex *ἄρευς* (with *ης* written above).

Pag. 219 *a.* *συμβουλευόντων τινῶν ὅτι πόρρω τῆς οἰκείας τὴν μάχην συνάπτειν* [*δεῖ*]. Verbum *συμβουλεύω semper* cum infinitivo componitur, numquam cum *ὅτι* vel *ὡς*. Corrige *ὅτι πορρω*ΤΑΤΩ expuncto *δεῖ.*

Pag. 219 *b.* *ὁ πόλεμος οὐ τεταγμένα* ΖΗΤЄΙ sensu cassum est. Restituendum *οὐ τεταγμένα σιτεῖται*, quod de servorum *demenso* dici solet, et multis aliis locis in eodem dicto apud Plutarchum legitur.

Pag. 219 *f.* legendum: *Δερκυλίδας Πύρρου τὴν ςρατ*ΙΑΝ *ἐπὶ τῆς Σπαρτιάτιδος ἔχοντος — εἶπεν· εἰ μὲν θεὸς* 'ЄCCΙ *οὐ φοβεύμεθα* ΤΥ, *οὐδὲν γὰρ ἀδικεῦμες*, pro *τὴν ςρατείαν — θεός ἐςιν — φοβούμεθα τοῦτον* et *ἀδικοῦμεν.*

Pag. 221 *d.* *Θεμιςέας προεῖπε μὲν Λεωνίδῃ — τὴν γενησομένην*

ἀπώλειαν — μάντις ὤν, ἀποπεμπόμενος δὲ — ἵνα μὴ παραπόληται οὐκ ἠνέσχετο. Herodotus VII. 221. *Μεγιστίην τὸν Ἀκαρνᾶνα — τὸν εἴπαντα ἐκ τῶν ἱρῶν τὰ μέλλοντά σφι ἐκβαίνειν φανερός ἐστι Λεωνίδης ἀποπέμπων, ἵνα μὴ συναπόληταί σφι.* Exstat in eundem nobile Simonidis epigramma apud Herodotum VII. 228. *Μνῆμα τόδε κλειτοῖο Μεγιστία κτέ.* Nulla est igitur dubitatio quin *Θεμιστέας* sit vitiosa lectio pro *Μεγιστίας*. Erat in vetusto libro *ЄΓΙCΤΙΑC. Scriba indoctus et socors Θ addidit et sic ΘεΜιστЄας natum est. Vide autem quid acciderit: Graeculus qui haec *dicta collectanea* et aliunde et ex Plutarcho descripsit, ea omnia *κατὰ στοιχεῖον* disposuit, et mendosum *Θεμιστέας* inter *Θεαρίδας* et *Θεόπομπος* medium collocavit et sic suo se indicio sorex prodidit, nisi forte quis putat Plutarchum ipsum in nobilissimi haruspicis nomine ita errare potuisse.

Pag. 226 *a*. *ποιητικωτέρα τῆς φύσεως ἡ ἄσκησις πρὸς τὰ καλὰ τυγχάνει.* Nihil hic poëticae loci. Scribendum *π*ΡΑΚ*τικωτέρα*.

Pag. 229 *d*. scribe *ἑαλώκαντι ταὶ* 'ΑC*ᾶναι* pro *'Αθᾶναι*. et pag. 229 *f*. *ὡς χρὴ τῶν Εὐρυπ*ΩΝ*τιδᾶν καὶ 'Αγ*ΙΑ*δᾶν τὴν βασιλείαν ἀφελομένους εἰς μέσον θεῖναι*, pro *Εὐρυπρωτιδᾶν* et *'Αγίδων*. Perpetuo in his notissimis nominibus *Εὐρυπῶν — Εὐρυπωντίδαι* et *'Αγιάδαι* scribae titubant.

Pag. 230 *d*. *Παυσανίας — Δηλίων λεγόντων ὅτι οὔτε αἱ γυναῖκες ἐν τῇ νήσῳ τίκτουσιν οὔθ' οἱ τελευτήσαντες θάπτονται Πῶς οὖν (ἔφη) αὕτη πατρὶς ὑμῶν εἴη ἐν ᾗ οὔτε γέγονέ τις ὑμῶν οὔτ' ἔσται*; Leg. *πῶς* ἌΝ *οὖν — οὔτε* ΤЄΘΑΠ*ται*;

Pag. 231 *f*. *αἴκε τύχωμεν δημοσίᾳ, εἶπεν, εἰ δὲ μὴ ἰδίᾳ.* Repone formas Doricas: *αἴκ*Α *τύχωμ*ЄC *δ*Α*μοσίᾳ* — Α*ἰ δὲ μή*.

Pag. 232 *d*. *Σαμίων πρεσβευταῖς μακρολογοῦσιν ἔφασαν οἱ Σπαρτιᾶται· Τὰ μὲν πρῶτα ἐπιλελάθαμες, τὰ δὲ δεύτερα οὐ συνήκαμες διὰ τὸ τὰ πρῶτα ἐπιλελᾶσθαι.* Imo vero *τὰ μὲν πρ*Α*τα ἐπιλελάσ*ΜΕΘΑ — *οὐ συν*ЄΙ*καμες — τὰ πρ*Α*τα*.

Pag. 234 *c*. *puer Spartanus bello captus vaeniit: iussus matulam*

afferre ἀναβὰς ἐπὶ τὸν κέραμον καὶ εἰπών· „Εἴσῃ τῆς ὠνῆς" ἔβαλεν ἑαυτὸν κάτω καὶ ἐτελεύτα. Dixerat: ut opinor, „(οὐκ ὀν)ήσῃ τῆς ὠνῆς."

Pag. 235 *d*. τῶν δὲ Πανελλήνων ἐπισημΕΙΩΣαμένων κρότῳ τὸ ἔθος. Scribendum ἐπισημΗΝαμένων. *Plaudere* enim ἐπισημαίνεσθαι dicebant et *plausum* ἐπισημασίαν, ut in vicinia: ὁ ὄχλος ἐκρότησε μετὰ πολλῆς ἐπισημασίας.

Quae sequuntur Τὰ παλαιὰ τῶν Λακεδαιμονίων ἐπιτηδεύματα non magis sunt ipsius Plutarchi, sed nescio cuius ἐκ τῶν Πλουταρχείων ἐκλογαί.

Pag. 238 *b*. Chori triplicis cantilenae sic scribendae sunt:

Ἁμές ποκ' ἦμες ἄλκιμοι νεανίαι.
Ἁμὲς δέ γ' εἰμές, αἰ δὲ λῇς αὐγάσδεο.
Ἁμὲς δέ γ' ἐσσεύμεσθα πολλῷ κάρρονες.

Pag. 239 *a*. τοῖς παισὶν ἐπεδείκνυον τοὺς Εἵλωτας μεθύΣΑΝτας εἰς ἀποτροπὴν πολυοινίας. Repone μεθύΟΝτας. Μεθύσαι transitivum est a μεθύσκειν *inebriare*.

Ex eadem officina sunt Λακαινῶν ἀποφθέγματα.

Pag. 240 *d*. *Gorgo ad patrem Cleomenem*: ΚΑΤΑφθερεῖ σε, ὦ πάτερ, τὸ ξενύλλιον. Necessarium est ΔΙΑφθερεῖ σε.

Pag. 240 *f*. οὐκ ἔμελλεν, ἔφη, πρὸς τοὺς πολεμίους ἥκων ἢ αὐτὸς ἀποθανεῖσθαι ἢ κατακΑΙνειν ἐκείνους; Necessarium est futurum κατακΑνεῖν.

Pag. 241 *d*. mater ad filium: κακά ΤΟΙ φάμα κακκέχυται· ταύταν ἀπΟθευ ἢ μὴ ἔσο. Legendum ΤΕΥ et ἀπΩθεῦ ut apud Euripidem:

ἄλλοις ἐν ἐσθλοῖς τόνδ' ἀπωθοῦνται ψόγον.

Sequitur perelegans liber inscriptus Γυναικῶν ἀρεταί, quem

olim suspicabar non esse Plutarcheum, sed meliora me Doehnerus docuit.

Pag. 243 *b*. *ἐὰν ποιητικὴν πάλιν ἢ* MIMH*τικὴν ἀποφαίνοντες οὐχ ἑτέραν μὲν ἀνδρῶν ἑτέραν δὲ γυναικῶν οὖσαν τὰ Σαπφοῦς μέλη τοῖς Ἀνακρέοντος ἢ τὰ* ΣΙΒΤΛΛΗC *λόγια τοῖς* BAKIΔOC *ἀντιπαραβάλλοιμεν κτἑ.* Manifestum est ex Sibyllae et Bacidis commemoratione pro *μιμητικήν* Plutarchum scripsisse MAN*τικήν*.

Pag. 243 *d*. *ὅσων οἶμαί σε [βεβαίοις] βιβλίοις ἐντυχοῦσαν ἱστορίαν ἔχειν καὶ γνῶσιν.* Manifestam dittographiam vides BЄBAI-OIC — BIBΛIOIC.

Pag. 247 *f*. *μυθῶδες μέν ἐστιν, ἔχει δέ τινα φήμην ὁμ*OT *μαρτυροῦσαν.* Nihil est *ὁμοῦ*. Emenda *ὅμ*ΩC.

Pag. 248 *c*. *τὴν λεγομένην Χίμαιραν ὄρος ἀντήλιον γεγονέναι φασὶ καὶ ποιεῖν ἀνακλάσεις [καὶ ἀνακαύσεις] ἐν τῷ θέρει χαλεπὰς καὶ πυρώδεις.* Evidens est si qua alia dittographia 'ANAKΛA-CЄIC — 'ANAKATCЄIC. Compara locum vicinum: *τὸ λειότατον καὶ μάλιστα τὰς ἀνακλάσεις ἀνταποστέλλον.*

Pag. 249 *d*. *ταῖς Κίων παρθένοις ἔθος ἦν.* Scribendum KЄIΩN, *ἐκ Κέω τῆς νήσου.*

Pag. 251 *c*. *ἀποσφάττει τὴν παρθένον, ὡς ἔτυχεν, ἐν τοῖς κόλποις τοῦ πατρὸς ἔχουσ*AN *τὸ πρόσωπον.* Mutata interpunctione legendum: *ὡς ἔτυχεν — ἔχουσ*A.

Pag. 251 *d*. *ἄφνω δὲ πολλοὶ τῶν τοῦ τυράννου ἐπεφ*ЄP*οντο μένειν βοῶντες ἔτι πόρρωθεν.* Neque *πόρρωθεν* *impetum facere* poterant, et *manere iubere* non est aggredientis. Leg. *ἐπεφ*AIN*οντο.*

Pag. 252 *c*. *μήτε ἐκεῖνοι κακῶς οὕτω φρονήσειαν ὥστε φειδόμενοι παιδαρίων καὶ γυναι*K*ῶν ἐγκαταλιπεῖν τὴν τῆς πατρίδος ἐλευθερίαν.* Contemtim dixerat: *παιδαρίων καὶ γυν*AI*ων.*

Pag. 252 *f.* *τί πέπονθας, ὦ πάτερ, καθεύδων; αὔριον δέ σε δεῖ τῆς πόλεως ϛρατηγεῖν.* Non potest *τί πάσχεις;* aut *τί πέπονθας;* cum participio componi. Legendum: *τί πέπονθας, ὦ πάτερ; καθεύδЄIC;* deinde scribe *παρεκάλει τοὺς ἑτΑΙρους* pro *ἑτЄρους.* et *εἰς ἀγορὰν πρΟελθεῖν* pro *πρΟCελθεῖν.*

Pag. 253 *c.* *ἐβόα δεινὰ ποιεῖν αὐτοὺς εἰ δῆμος ἀξιοῦντες εἶναι* ΤΑΥΤΑ *τολμῶσι καὶ ἀσελγαίνουσι τοῖς τυράννοις [ὅμοια].* Scribendum erat *ταὐτὰ τοῖς τυράννοις*, sed scriba *ταῦτα* dedit, unde emblema *ὅμοια* natum est.

Pag. 253 *d.* *ἡ πρεσβυτέρα* ΜΥ*ρὼ — τὴν ἀδελφὴν παρεκάλει προσέχειν καὶ ποιεῖν ἅπερ ἂν αὐτὴν θεάσηται ποιοῦσαν· Ὅπως ἂν (ἔφη) μὴ ταπεινῶς μηδ' ἀναξίως ἑαυτῶν καταϛρέψωμεν.* Scribe ΜΟΙ*ρώ* pro *Μυρώ*, et *ὅπως* ΟΥΝ — *καταϛρέψΟμεν*, nam exhortatio est.

Θεάσασθαι pro *ἰδεῖν* ponere commune est sequioris aetatis vitium.

Pag. 253 *f.* *ἐπολέμουν γὰρ αὐτοῖς διὰ τὴν ἀποϛασίΑΝ.* Leg. *ἀπόϛασΙΝ.* et *οὐ μὴν ἀκήρυκτός Γ' ἦν.* et *ἑορτῆς — ἣν Νειλήϊα προσαγορεύουσιν* et *ἨΡЄΤΟ τί ἂν αὐτῇ μάλιϛα γЄνοιτο παρ' αὐτοῦ κεχαρισμένον.* Vulgo *γ'* omittitur et legitur *Νηληΐδα* et *ἐνενόει* pro *ἤρετο* et *γίνοιτο.*

Pag. 254 *c.* *Διόγνητος [ἔχων καὶ] πεπιϛευμένος ἔρυμα κατὰ τῆς Ναξίων πόλεως εὖ πεφυκός.* Miratus Graeculus quid esset *πεπιϛευμένος ἔρυμα* opem tulit, sed minime necessariam.

Pag. 254 *e.* *οὕτω μὲν οἱ Ναξίων συγγραφεῖς ἱϛοροῦσιν· ὁ δ' Ἀριϛοτέλης φησίν κτέ.* Sine dubio *ἐν τῇ τῶν Ναξίων πολιτείᾳ.*

Pag. 255 *d.* *οἱ δὲ θυσίαν τινὰ παρασκευασάμενοι καὶ θοίνην ἐξεκαλέσανΤΟ τοὺς Πιτυοεσσηνοὺς εἰς τὸ προάϛειον· αὐτοὺς δὲ διελόντες δίχα τοῖς μὲν τὰ τείχη κατελάβονΤΟ, τοῖς δὲ τοὺς ἄνδρας ἀνεῖλον.* Leg. *ἐξεκάλεσαν* ΤΟΥC. Melius esset etiam *κατέλαβον*, sed *καταλαβέσθαι* pro *καταλαβεῖν* vitiosa est recentioris aetatis *συνήθεια* ubique obvia.

In his *Χάρων ὁ Λαμψακηνός* auctor est pervetustus, quem Plutarchus sequitur. Hinc perantiquae apparent formae *εἰς τὴν Πιτυόεσσαν ἀφικέσθαι* et *Βεβρύκων τῶν Πιτυοεσσηνῶν προσαγορευομένων*, quas non facile alibi reperias neque his similes alias, quoniam minus veteres *Πιτυοῦσα* pro *Πιτυόεσσα* dicebant et *Πιτυούσιος* pro *Πιτυοεσσηνός*. cf. Steph. Byz. v. *Λάμψακος*. Similis forma antiqua superest pag. 772 *c*. *ἐπὶ τὴν Κισσόεσσαν καλουμένην κρήνην*.

Pag. 257 *e*. *ἡ δὲ — ὡς ἐπεῖδε τὴν πόλιν ἐλευθέραν εὐθὺς εἰς τὴν γυναικωνῖτιν ἐνεδύετο καὶ τοῦ πολυπραγμονεῖν ὁτιοῦν παραβαλλομένη τὸν λοιπὸν χρόνον — ἡσυχίαν ἄγουσα — διετέλεσεν*. Excidit aliquid ad sententiae integritatem necessarium, veluti *καὶ* ΆΠΟCΤΑCΑ *τοῦ πολυπραγμονεῖν ὁτιοῦν*.

Pag. 258 *b*. *οὐδὲν ἀπολαΒοῦσα τοῦ βίου χρηστόν*. Frequens in libris vitium pro *ἀπολΑΥουσα*. cf. pag. 259 *c*. *ταύτῃ χρηστὸν ἀπολαῦσαί τι τῆς ἀρετῆς ὑπῆρξεν*.

Pag. 258 *e*. *ἦν δ' ἄρα καὶ πρὸς ἡδονὴν καὶ ἀργύριον [ἀμαθὴς καὶ] ἀκρατὴς ἄνθρωπος*. Frustra se torquet Wyttenbachius in *ἀμαθής*. Dittographia est, ut in hoc ipso libro notavimus *βεβαίοις — βιβλίοις* et *ἀνακλάσεις — ἀνακαχύσεις*. Sumta haec sunt a Polybio, cuius locum Latine vertit Livius XXXVIII. 24. *Ortiagontis reguli uxor forma eximia custodiebatur inter plures captivos, cui custodiae centurio praeerat et libidinis et avaritiae militaris*. id est *καὶ πρὸς ἡδονὴν καὶ πρὸς ἀργύριον ἀκρατής*.

Pag. 259 *a*. *ἦν δὲ* ΤΟCΙΩΠΩΝ *τετράρχης*. In corrupta scriptura latet aut *Τολιστοβωγίων* aut *Τρόκμων* aut *Τεκτοσάγων*, namque horum trium populorum erant *τετράρχαι*. Proxime ad literarum vestigia accedit ΤΟ*λιστοβ*ΩΓΙΩΝ, quod Wyttenbachius quoque reponebat.

In sqq. pro *ἀποδύων* ΆΤΡΕΜΑ *τὸν νεανίσκον*, quod ridiculum est, emenda *Ἠρέμα*.

Haud scio an contrarium vitium irrepserit in duos Platonis locos in *Hippia maiore* pag. 296 *a*. *ἔχε δὴ ἠρέμα*. et in *Cratylo*

pag. 399 *e*. εἰ δὲ βούλει ἔχε ἠρέμα. namque ἔχειν ἀτρέμα pro ἡσυχάζειν omnibus Atticis usitatum est.

Pag. 260 *a*. sic scribendum: τὸ γοῦν σῶμα πάντων ἀπολομένων ἀπείρατον ἌΝ ὕβρεως διεφύλαξα. Vulgo ἀπολλυμένων scribitur et ἂν abest.

Post pauca: ἐμαυτὴν γάρ, ὅ, τι βουλΗCΗΙ ὁρῶ γεγενημένην. Leg. ὅ, τι βούλει CΗΝ ὁρῶ γεγενημένην.

Pag. 261 *a*. δεῖ (L. δεῖν) οὖν αὐτὸν εἰ βούλεται νύκτωρ ἀφικέσθαι πρὸς αὐτήν. — ἣν οὖν ταῦτα καθ' ἡδονὴν τῷ Λαάρχῳ καὶ παντάπασιν ἀναπτΟΗθεὶς πρὸς τὴν φιλοφροσύνην τῆς γυναικὸς ὡμολόγησεν ἥξειν. Pro ἀναπτοηθείς, in quo inest *pavoris* et *consternationis* (πτοίας) notio, corrigendum ἀναπτЄΡΩθείς, quod proprium est de eo, qui ob iucundam spem animo elato est.

Pag. 263 *a*. *Pythes a Xerxe* χάριν ἠτήσατο πλειόνων αὐτῷ παίδων ὄντων ἕνα παρεῖναι τῆς στρατείας καὶ καταλιπεῖν αὐτῷ γηροβοσκЄΙΝ. Corrigendum γηροβοσκΟΝ. Sexcenties ειν et ον ob compendiorum similitudinem inter se confundi videbis.

Infinitivus γηροβοσκεῖν ex καταλιπεῖν pendere non potest.

Sequuntur Αἴτια Ῥωμαϊκά, non admodum magni pretii libellus commentis et argutiis scatens et Etymologiis supra quam dici potest absurdis, de quo Plutarchi morbo alio loco dicemus, sed quae bona et utilia sint perpauca continens.

Verus libelli titulus est Αἴτια Ῥωμαϊκά, non Αἰτίαι, ut Wyttenbachio et aliis videtur. Bis Plutarchus eum librum laudavit: primum *in vita Romuli* cap. 15. 34. περὶ ὧν ἐπιπλέον ἐν τοῖς Αἰτίοις εἰρήκαμεν, ubi Coraës perperam ταῖς Αἰτίαις reponebat, et *in vita Camilli* cap. 19. 51. ταῦτα μὲν ἐν τῷ Περὶ αἰτιῶν Ῥωμαϊκῶν ἐπιμελέστερον διῄρηται, ubi mutato accentu Περὶ αἰτίων emendandum.

Uterque locus in libris nostris legitur.

Pag. 264 *f*. τὴν δὲ ΠυθίΑΝ εἰπεῖν·

Ὅσσαπερ ἐν λεχέεσσι γυνὴ τίκτουσα τελεῖται
ταῦτα πάλιν τελέσΑΝΤΑ θύειν μακάρεσσι θεοῖσι.

Legendum: *τὴν δὲ Πυθίαν* 'ΑΝ*ειπεῖν*, namque aut hoc aut *ἀνελεῖν* in ea re omnes constanter dicebant, et in oraculo:

*πάλιν τελέσ*ΑC *θύειν.*

Pag. 265 *e. πρότερον γὰρ οὐκ ἐγάμουν τὰς ἀφ' αἵματος ὥσπερ οὐδὲ νῦν τιτθίδας οὐδ' ἀδελφὰς γαμοῦσιν.* Si quem lubuisset *τιτθίδα* uxorem habere impedimenti nihil erat. Sed scribendum *τ*Η*θίδας*. Ridiculum in modum confunduntur primum in libris Mss., deinde apud Grammaticos veteres, tum in editionibus nostris ΤΗΘΗ et ΤΙΤΘΗ. Est tamen aliquid inter *aviam* et *nutricem*, neque haec aut significatione aut forma aut origine quidquam inter se commune habent, et tamen passim stolide inter se permiscentur. Non illepidus in hoc argumento locus est Hieroclis apud Stobaeum (*Anthol.* 84. 23.) laudatus a Wyttenbachio sed non emendatus: *ἕκαστος ἡμῶν* (inquit) *οἷον κύκλοις πολλοῖς περιγέγραπται. — πρῶτος μὲν γάρ ἐστι κύκλος, ὃν αὐτός τις καθάπερ περὶ κέντρον τὴν ἑαυτοῦ γέγραπται διάνοιαν. — δεύτερος δὲ — ἐν ᾧ τετάχαται γονεῖς, ἀδελφοί, γυνή, παῖδες. ὁ δ' ἀπὸ τούτων τρίτος, ἐν ᾧ θεῖοι καὶ* ΤΙΤΘΙΔΕC, *πάπποι τε καὶ* ΤΙΤΘΑΙ. Tandem Meinekius emendavit *τ*Η*θίδες* et *τ*Η*θαι* (*τῆθαι*). et sic ubique *amita* et *matertera* dicuntur *τηθίδες*, et *avia τήθη*. Contra *nutrix* constanter vocatur *τιτθή quae mammam praebet* (*ἡ διδοῦσα τὸν τιτθόν*), unde *τιτθεύω* et *τιτθεία* formantur, quae dicuntur de mulieribus pauperculis, quae mercede conductae ditiorum puerulos suo lacte alebant, ut apud Demosthenem pag. 1309. 19. *καὶ γὰρ νῦν ἀστὰς γυναῖκας πολλὰς εὑρήσετε τιτθευούσας.* et pag. 1311. 27. *αὕτη δ' οὖσα ἐν ἀπορίαις ἠναγκάσθη τὸν Κλεινίαν τὸν τοῦ Κλειδίκου τιτθεῦσαι*, et: *ἀπὸ γὰρ ταύτης τῆς τιτθείας ἅπασα ἡ περὶ ἡμᾶς γέγονε βλασφημία*, namque ingenua civis Attica propter inopiam *nutricis officio fungens* (*τιτθεύουσα*) servili loco nata esse putabatur.

Pag. 280 *f. Σοφοκλῆς πεποίηκε·*

Σὺ δὲ σφαδάζεις πῶλος ὡς εὐφορβίᾳ,
*γαστήρ τε γάρ σου καὶ γνάθος πλήρης***.

perierunt duae syllabae a sq. ΔΙΟ absorptae, nempe *καὶ γνάθος πλήρης* 'ΑΕΙ.

Pag. 283 *b*. Διὰ τί τοὺς θριαμβεύσαντας ἑστιῶντες ἐν δημοσίῳ παρῃτοῦντο τοὺς ὑπάτους καὶ πέμποντες παρεκάλουν μηδ' ἐλθεῖν ἐπὶ τὸ δεῖπνον; Nota res est e Valerio Maximo II. 8. 6. *Moris erat ab imperatore triumphum ducturo Consules invitari ad coenam, deinde rogari ut venire supersedeant; ne quis eo die quo ille triumpharet maioris in eodem convivio sit imperii.* Hanc igitur causam sic Plutarchus reddit: ἢ καὶ τόπον ἔδει τῷ θριαμβεύσαντι καὶ σίαστον ἐντιμότατον ἀποδίδοσθαι καὶ προπεμπΤΗΝ μετὰ τὸ δεῖπνον. Turpe scripturae mendum simplicissima et certa correctione tolli potest, τόπον ἔδει τῷ θριαμβεύσαντι ΚΑΙCΙΑCΤΟΝ ἐντιμότατον ἀποδίδοσθαι. una literula emendata emicat vera lectio ΚΛΙCΙΑC pro ΚΑΙCΙΑC, τόπον κλισίας τὸν ἐντιμότατον.

Eadem opera restitues locum in VII *sapientum convivio* pag. 149 *b*. ὁ τοποκλισίας δυσχεραίνων δυσχεραίνει τῷ συγκλιτῇ μᾶλλον ἢ τῷ κεκληκότι, ubi τοποκλισίας nihil est, sed iterum τόπΟΝ κλισίας restituendum.

Deinde scribe καὶ προπέμπΕΙΝ ΑΥΤΟΝ. Notum est προπέμπειν τινά honoris causa prosequi aliquem et *deducere*.

Sequuntur Αἴτια Ἑλληνικά, in quibus multo plura sunt recondita et abstrusa quam aut utilia aut lectu iucunda.

Pauculos ex hoc libro locos brevitur exponam.

Pag. 299 *b*. τὸν Διόνυσον αἱ τῶν Ἠλείων γυναῖκες — παρακαλοῦσι — παραγίγνεσθαι πρὸς αὐτάς· — „Ἐλθεῖν, ἥρω Διόνυσε, Ἅλιον ἐς ναὸν ἁγνόν". Vertunt: *„maritimum ad templum"*, at tu rescribe Ἀλεῖον.

Addit Plutarchus: εἶτα δὶς ἐπᾴδουσιΝ „Ἄξιε ταῦρε". Bonus interpres candide vertit: *„digne taure!"* Ἄξιε et *digne* idem significant, id est prorsus nihil, sed fortasse in ΕΠΑΙΔΟΥCΙΝΑΞΙΕ aliud quid latet nempe ἐπᾴδουσι Νάξιε ταῦρε! De Bacchi cultu in insula Naxo vide Athenaeum pag. 78 *c*. Plutarchus in *Symposiac.* pag. 741 *a*. commemorat τὸν Ποσειδῶνα ἡττώμενον ἐνθάδε μὲν (*Athenis*) ὑπ' Ἀθηνᾶς, ἐν Δελφοῖς ὑπὸ τοῦ Ἀπόλλωνος, ἐν Ἄργει δὲ ὑπὸ τῆς Ἥρας, ἐν Αἰγίνῃ δὲ ὑπὸ τοῦ Διός, ἐν ΝΑΞΩΙ δὲ ὑπὸ τοῦ Διονύσου, unde liquido colligimus ut Minervam Athenis, Apollinem Delphis, Argis Iunonem, in Aegina

Iovem, sic in insula Naxo Bacchum praecipue cultum fuisse.

Pag. 300 *e*. ἐπεὶ δὲ πειρῶσαν ὁ Εὔνοςος ἀπετρέψατο. Prorsus a rei natura alienum est ἀποτρέπεσθαι. Corrigendum ἀπετρίψατο *reppulit a sese, aspernatus est*. Nota est haec confusio ac frequens. Ἀποτρίβεσθαι in desuetudinem abierat et ubi libri veteres ἀποτρίψασθαι exhibebant, Graeculi notum sibi verbum ἀποτρέψασθαι substituebant. Notarunt de usu verbi Wyttenbach. ad Plutarchi *Moralia* pag. 82 *c*. et quos ille laudat Wesseling. ad Diod. Sic. Tom. II. pag. 6. et Valckenaer. ad Theocritum pag. 260. Confusionis quam diximus exempla quaedam collegit L. Dindorf. ad St. Th. qui optime correxit apud Plutarch. Tom. II. pag. 122 *b*. σὺ δή Γλαῦκον — τὸν ἰατρὸν ἀπετρίψω συμφιλοσοφεῖν ἡμῖν βουλόμενον. cui alter: οὐκ ἀπετριψάμην, pro ἀπετρέψω et ἀπετρεψάμην. Idem loco nostro πειρῶσαν ἀπετρίψατο emendavit. Plurima alia ex Plutarcho proferri possunt, ut in vita *Fabii* 46. 42. ἀπετρίψατο τὴν δέησιν, in *Coriolano* 17. 16. τοὺς μὲν δημάρχους ἀπετρίψατο. in *Paulo Aemilio* 9. 4. στόλους μεγάλους ἀποτριψάμενος, in quibus omnibus libri titubant.

Saepe ponitur ut h. l. in re amatoria veluti in vita *Thesei* 26. 20. τὴν πεῖραν ἰσχυρῶς ἀποτρίψασθαι. et in *Mario* 40. 40. τὸ πρῶτον ἀπετρίβετο τὴν ἄνθρωπον.

Cf. *Observatt. ad Dionys. Hal.* pag. 213.

Quoties hunc Plutarchi librum, qui Αἴτια Ῥωμαικά inscribitur, relego miror quo pacto vir sanus ac sobrius tot pueriles fabellas et male sana commenta et absurdas etymologias concoquere potuerit et serio scribere. Hausit hoc ex Antiquariorum consuetudine et lectione, Varrone potissimum et Iuba, in quibus cernitur quam verum sit illud Timonis τοῦ σιλλογράφου·

πουλυμαθημοσύνη, τῆς οὐ κενεώτερον οὐδέν.

Nihil est enim tam absurdum quod illis non sanum et verum et certum esse videatur. De Evandro et matre Carmenta et bello Troiano ita loquuntur, quasi haec omnia aut sua aut patrum memoria gesta essent. *Evandrum Hercules literas docuit*, γράμματα τοὺς περὶ Εὔανδρον ἐδίδαξεν Ἡρακλῆς pag. 278 *e*.

Carmenta mater unde nomen haberet Antiquarii perspexerunt.

Est enim ἐστερημένη νοῦ CAR(ens) MENTE. quo quid apertius? pag. 278 *c*. Troianae mulieres taedio longae navigationis naves incenderunt et *osculis* blanditiisque virorum iras placarunt. HINC Romanae matronae cognatis *osculum ferre* solebant; sed alii auctores sunt ita fieri ut, si qua forte temetum bibisset, odore deprehenderetur. Indignum homine hoc quidem est, sed et hoc et illud inane est Antiquariorum πλάσμα et risu refutandum.

In calceis Senatoriis erat *luna* (id est fibula semilunari forma C). Unde hoc? Respondent alii *„est nota numeri centenarii, namque ab initio Senatores* C *fuerunt"*. Quid Plutarchus? Dubitat auctore Castore πότερον σύμβολόν ἐστι τοῦτο τῆς σελήνης καὶ ὅτι μετὰ τὴν τελευτὴν αὖθις αἱ ψυχαὶ τὴν σελήνην ὑπὸ πόδας ἕξουσιν, an quia Arcades et Evander προσέληνοι fuerint. Suspicantur etiam homines eruditissimi has lunulas admonere Senatores *ne instabili fortuna confidant*, namque varia et mutabilis Lunae figura est. Aut modestiae praeceptum lunulae continent. Ut enim Luna Soli obtemperat, sic τὴν δευτέραν τάξιν ἀγαπᾶν oportere.

Quaerit pag. 285 *f*. cur corona civica sit *querna?* Serio respondet: παλαιὸν ἀπ' Ἀρκάδων τὸ ἔθος. — πρῶτοι γὰρ ἀνθρώπων γεγονέναι δοκοῦσιν ἐκ γῆς ὥσπερ ἡ δρῦς τῶν δένδρων. In vita *Corioluni* cap. 3 14. alia comminiscitur et in his *quercum in honore haberi* δι' Ἀρκάδας βαλανηφάγους ὑπὸ τοῦ θεοῦ χρησμῷ προσαγορευθέντας, apud Herod. I. 66.

πολλοὶ ἐν Ἀρκαδίῃ βαλανηφάγοι ἄνδρες ἔασιν.

quo quid esse potest evidentius?

Haeccine virum gravem, doctum, praeclarum serio narrare! Magis etiam miror quo pacto Plutarchus libris abundans et doctorum consuetudine Romae florens ea nesciverit, quae etiam nunc nemo ignorat. Quid est *Sardi venales?* ut apud Ciceronem *ad Famil.* VII. 24. *habes Sardos venales, alium alio nequiorem.* Res est aperta, *„T. Gracchus Consul collega P. Valerii Faltonis* (a Chr. 238) *Sardiniam Corsicamque subegit nec praedae quidquam aliud quam mancipia captum, quorum vilissima multitudo fuit"*. Festus in v. *Sardi venales, alius alio nequior.* Plutarcho aliter visum. Sardi Σαρδιανοί fiunt; ἐπεὶ δὲ Λυδοὶ μὲν ἦσαν οἱ Τυρρηνοὶ ἐξ ἀρχῆς, Λυδῶν δὲ μητρόπολις αἱ Σάρδεις, οὕτω τοὺς Οὐηΐους ἀπεκήρυττον. Quid simplicius? Σαρδιανοί sunt Λυδοί;

Λυδοί sunt Τυρρηνοί; Τυρρηνοί sunt *Veientes*; ERGO οἱ Σαρδιανοί significat Veientes. Simillima hisce narrat Plutarchus in *Romulo* cap. XXV. Dixeris *Sardos* non esse Σαρδιανούς, urbem Veios a Romulo captam non esse, nil morantur. Habet tamen Plutarchus magni nominis auctorem apud Festum l. l. „*ex hoc natum proverbium videtur quod ludis Capitolinis, qui fiunt a vicinis praetextatis, auctio Veientium fieri solet, in qua novissimus quisque deterrimus producitur a praecone senex cum toga praetexta bullaque aurea, quo cultu reges soliti sunt esse Etruscorum, qui* SARDI *appellantur, quia Etrusca gens orta est Sardibus ex Lydia*". Plane eadem sunt quae apud Plutarchum, qui Terentium Varronem sequi videtur. Sed Romanorum doctissimus in multiplici et diffusa eruditione nimis saepe transvolat in medio posita et mirifica atque παράδοξα captat. Donec erit aliquid inter *Sardos* et Σαρδιανούς, tutius erit de Consule Graccho quam de rege Romulo cogitare.

Erravit igitur Plutarchus, sed non sine bono et claro auctore ac teste. In aliis etiam hac excusatione carebit. Scribit pag. 268 *a*. ὅτι τῇ νουμηνίᾳ τοῦ μηνός, ἣν ἡμέραν Καλάνδας Ἰανουαρίας καλοῦσιν, οἱ πρῶτοι κατεστάθησαν ὕπατοι τῶν βασιλέων ἐκπεσόντων. Quis autem paullo doctior nescit sex demum saeculis post Urbem conditam Consules Calendis Ianuariis honorem inire coepisse? cf. Livii *Epitomen* 47. Romanorum quidem id ignorabat nemo. In Fastis Verrianis legitur ad Calendas Ianuarias: QUIA EO DIE MAG. INEUNT QUOD COEPIT (A. U.) C. A. DCI.

Non minus graviter errat Plutarchus pag. 278 *d*. Διὰ τί τῶν συγκλητικῶν τοὺς μὲν π α τ έ ρ α ς σ υ γ γ ε γ ρ α μ μ έ ν ο υ ς, τοὺς δὲ ἁπλῶς π α τ έ ρ α ς προσηγόρευον; Quaerit rationem rei, quae numquam facta sit. Quis enim nescit in curiam vocari solere QUI PATRES QUIQUE CONSCRIPTI ESSENT. Livius II. 1. „*traditum inde fertur ut in Senatum vocarentur qui patres quique conscripti essent*; conscriptos *videlicet in novum Senatum appellabant lectos*".

Risum movet igitur Graecorum: ὦ πατέρες συγγεγραμμένοι, et quod apud Plutarchum sequitur τοὺς δὲ ὕστερον ἐπεγγραφέντας ἐκ τῶν δημοτικῶν σ υ γ γ ε γ ρ α μ μ έ ν ο υ ς π α τ έ ρ α ς ὠνόμασαν. Prorsus fugit Plutarchum rei simplicissimae ratio. Opinabatur enim πατέρας dici *universos*, sed πατέρας συγγεγραμμένους

adlectos a primis Consulibus. Videmus quam caute sit huiuscemodi testibus aliquid credendum, qui manifesto falsa pro certissimis narrent. Pergit errare sic: *Senatores a Romulo lectos* πατέρας ἐκάλουν καὶ πατρικίους, οἷον εὐπάτριδας ὄντας, πατέρας αὑτῶν ἔχοντας ἀποδεῖξαι. Etymologia Romana est, id est supra quam credi possit absurda, PATRICIOS *vocatos esse quod* PATRES *suos* CIERE *possent* (πατέρας αὑτῶν ἔχοντας ἀποδεῖξαι). Hinc P. Decius apud Livium X. 8. *An numquam fando audistis patricios esse — qui* PATREM CIERE *possent, id est nihil ultra quam ingenuos?* Qui etymologiae morbo laborat in analogia caecutire solet καὶ βλέπων οὐδὲν βλέπειν. Quum sit ingens numerus vocabulorum in — ICIUS exeuntium et eadem analogia formatorum, in uno PATRICIUS verbum CIERE inesse affirmant magis quam sciunt. Praeterea interesse aliquid inter PATRES et PATRICIOS Plutarchus aut non cogitavit aut nesciebat.

In fine loci leve vitium eximendum superest. Editur enim εὐπάτριδας contra Plutarchi sententiam, qui εὐπατρίδας dixerat. Facile distinguuntur ὁ πατρίδα ἔχων ἀγαθήν et ὁ ἐξ ἀγαθοῦ πατρὸς γεγονώς, et tamen in libris crebro haec permiscentur.

De inepto Etymologiarum amore et studio, vel potius morbo et insania, qua Plutarchus laborat, nihil attinet multa dicere. Nihil est tam absonum, quod ei non credibile esse videatur, et de linguae Graecae ratione et usu ne cogitat quidem. In libro *de Iside et Osiride* pag. 352 *a.* serio graviter ita scribit: *ipsum nomen templi Isidis* ΣΑΦΩC ἐπαγγέλλεται καὶ γνῶσιν καὶ εἴδησιν τοῦ ὌΝΤΟC. Ὀνομάζεται γὰρ ἸCЄΙΟΝ ὡς ЄΙCΟΜЄΝΩΝ τὸ ὌΝ, ἂν μετὰ λόγου προσέλθωμεν. Hic ne Wyttenbachius quidem continere se potuit sed „*merito* (inquit) *dubites Plutarchum credidisse in hac vocabuli forma* (Ἰσεῖον) *partes esse* τοῦ ὄντος, *ac non argumento et mulieris, ad quam scribebat, ingenio se accommodasse*". Utrique fecit iniuriam et Plutarcho τῷ φιλαληθεῖ, qui errare in his et caecutire et hallucinari poterat, sed mentiri non poterat, et optimae Cleae, quae in harum quidem rerum intelligentia Plutarcho nihil concedebat.

Ioculare est quidem in Ἰσεῖον τὸ ὌΝ inesse putare, nam quid facias in κουρεῖον, ἀσωτεῖον, σκαριφεῖον, κασαυρεῖον, κυβεῖον, πορνεῖον aliisque innumerabilibus, quibus πρὸς τὸ ὌΝ nihil est

negotii? Sed nescio quomodo in talibus linguae analogiam minime curabant.

Peiores etiam et aliquanto stolidiores sunt Etymologiae, quas et alii apud nostrates et Wyttenbachius ad Plutarchum procudit. Plutarchus in hoc lusu saltem cogitationis et sententiae aliquam cognationem spectare solet, Wyttenbachius et reliqui nil nisi verbis formisque et notionibus *ψηφοπαιστοῦσιν*. Plutarcho teste pag. 165 *d*. ΔЄΙΜΑ *καὶ* ΤΑΡΒΟC *τὸ συνδέον τὴν ψυχὴν καὶ ταράττον ὠνόμασαι*. Wyttenbachius annotat: „*Vera notatio: δεῖμα dictum a δεῖν* ligare, *ut* vinculum animi *iam Plato docuit* (docuit!) *in* Cratylo pag. 270 *c*". Quid, quaeso, tandem *δέος*, *δεινός*, *ἔδεισα*, *δεῖμα*, *δειμαίνω*, *Ἀδείμαντος*, *δειμαντοῦν* cum *δεῖν ligare* habere potuerunt negotii? Sed deteriora etiam sunt quae Wyttenbachius fingit de suo, veluti ad pag. 386 *d*. „*Equidem θήν formatum dicam ex δήν* diu, *et item fuisse τήν a τέω τείνω* tendo." et ad pag. 83 *d*. „*πτοία — cum πτήσσειν* pavere, *πτύρεσθαι coniunctum: a primitivo πέω, quod producitur in πτέω, πέτω* cado, labor, *et cognato πάω* calco, condenso, percutio, *παίω, πταίω* paveo. — *Est vero a τέρω ortum* terreo, *inde τρέω, τρέμω, τρέπω*, trepidus." et ad pag. 548 *b*. „*Latinum* dicere *est Graecum δίκειν* iacere." et ut finem faciam ad pag. 149 *b*. „*Est prima et simplex origo in verbo κάω, per vocales variato* in *κέω κίω κόω κύω; quibus in omnibus notio* continendi *et* figendi *inest*. — *Eadem per adiectum τ pariunt κτάω, κτέω, κτίω, unde sunt κτᾶσθαι, κτίζειν, κτείνειν, in quo, ut in καίνειν*, occidendi *notio cognata est cum* figendi *et* continendi *notione*".

An non hoc est *ῥηματίοις ψηφοπαιστεῖν*? Sed in his quoque verum esse apparuit *τὸ τοῦ Δημοσθένους ὅτι σαθρὸν πᾶν τὸ μὴ ἐξ ἀληθείας συγκείμενον.*

Sequitur libellus in decrepita Graecia ab inepto ludimagistro scriptus *Συναγωγὴ ἱστοριῶν παραλλήλων Ἑλληνικῶν καὶ Ῥωμαϊκῶν* neque lectione neque emendatione dignus sive argumenti spectes futilitatem sive scribendi infantiam. Neque tantum homo historiolas inficetas de suo commentus est, sed testes etiam et auctores, quos nemo vidit et nemo videbit, de nihilo fictos produxit. Wyttenbachii exemplo admonitus ita scribentis: „*vereor ne oleum et operam perdidisse videar annotationibus in tam futilem*

libellum conscribendis" nugatorem cum suis mendaciis facessere iubeo.

Sequuntur declamatiunculae περὶ τῆς Ῥωμαίων τύχης, περὶ τῆς Ἀλεξάνδρου τύχης ἢ ἀρετῆς, πότερον Ἀθηναῖοι κατὰ πόλεμον ἢ κατὰ σοφίαν ἐνδοξότεροι, leves et iuveniles opellae, sed Plutarchi tamen iuvenis iam tum pectoris et ingenii dotibus praecellentis.

Pag. 316 *d*. κατηγορεῖται δ' ἀρετὴ μὲν ὡς καλὸν, ἀνωφελὲς δέ. τύχη δὲ ὡς ἀβέβαιον μὲν, ἀγαθὸν δέ. Κατηγοροῦμαι *accusor* apud Veteres inauditum et pugnans cum verbi κατηγορεῖν (*dicere in aliquem*) natura, apud sequiores et Plutarchum sexcenties legitur. Sed καλὸν μὲν, ἀνωφελὲς δέ, ἀβέβαιον μὲν, ἀγαθὸν δέ, non sunt *crimina*, sed (ut philosophi loquuntur) *praedicata* virtutis et fortunae. Ergo scribendum: κατηγορεῖται δ' ἀρετΗC μέν — τύχΗC δέ.

Pag. 316 *e*. ἀμφότεραι (*virtus et fortuna*) ἄνδρας εἰς δόξαν ἈΝάγουσιν, εἰς δύναμιν, εἰς ἡγεμονίαν. Expunge praepositionem, quae unde nata sit vides. Ἄγειν εἰς δόξαν et sim. dicebant omnes.

Pag. 317 *d*. ἀλλὰ τῆς μὲν ἀρετῆς πρᾶόν τε τὸ βάδισμα καὶ τὸ βλέμμα καθεστηκός· ΠΑΡЄΧЄΙ δέ τι καὶ τῷ προσώπῳ πρὸς τὴν ἅμιλλαν ἐρύθημα τῆς φιλοτιμίας. Manifesto mendosum est παρέχει. Reponendum quod est in ea re proprium et frequens ἘΠΑΝΘЄΙ ἐπανθεῖ δέ τι — ἐρύθημα. Nicostratus περὶ γάμου in Stobaei *Floril.* 70 12. ὅτῳ ἐπανθεῖ οὐκ ἐρύθημα ἀλλὰ σκότος τε καὶ νέφος, τούτου ἡ ψυχὴ οὐδαμῇ οὐδαμῶς εὐφραίνεται.

Pag. 317 *f*. de virtute: οὐ πτεροῖς ἐλαφρίζουσα κούφοις ἑαυτὴν οὐδ' ἀκρώνυχον ὑπὲρ σφαίρας τινὸς ἴχνος ΚΑΘεῖσα. Natura rei ducit ad ΤΙΘεῖσα, ut Latine *vestigium* PONERE. Ἀκρώνυχον ἴχνος τιθέναι eleganter dicitur ut in Euripides *Oreste* vs. 140.

λεπτὸν ἴχνος ἀρβύλης τίθετε.

Pag. 318 *d*. τὰ παρ' ἡμῖν ἐν Χαιρωνείᾳ τρόπαια — οὕτως ἐπι-

γέγραπται, [καὶ] εἰκότως· πλεῖστον γὰρ Ἀφροδίτης — ἡ τύχη μετέσχηκεν. Non est haec Graeca compositionis forma, sed expuncto καί . . . ἐπιγέγραπται. Εἰκότως· πλεῖστον γάρ κτέ.

Pag. 319 *a.* (*Furius Camillus*) Φήμης ἱδρύσατο καὶ Κληδόνος ἕδη παρὰ τὴν Καινὴν ὁδόν. Vertunt: „*Famae et Ominis templum locavit*". Meliora docebit Cicero *de Divinatione* II. 32. *audita vox est monentis ut providerent, ne a Gallis Roma caperetur: ex eo Aio Loquenti aram in Nova via consecratam.* Plutarchus vertit Graece ut potuit. Cf. Livius V. 50. *iussumque templum in Nova via Aio Locutio fieri.* Alius aliud narrat: Cicero *aram*, Livius *templum*, Plutarchus *signa* (ἕδη). Solus Cicero videre potuit. Livius et Plutarchus ἀκοὴν μαρτυροῦσιν.

Pag. 319 *e.* ὁ ἀναγορευθεὶς Σεβαστὸς ἄρξας τέσσαρα καὶ ΠΕΝ-ΤΗΚΟΝΤΑ ἔτη. Verum est τέσσαρα καὶ τεσσαράκοντα ἔτη, sed ipsius Plutarchi error esse videtur.

Pag. 319 *f.* καί τινα τῶν περὶ αὐτὸν ἐπὶ μαντείΑΣ σεμνυνόμενον. Constanter Graeci omnes dicebant σεμνύνεσθαι, μέγα φρονεῖν, κομᾶν et sim. ἐπί ΤΙΝΙ. Itaque rescribendum: ἐπὶ μαντείΑΙ. Chrysippus apud Plutarchum pag. 1038 *d.* ὥσπερ τῷ Διὶ προσήκει σεμνύνεσθαι ἐπ' αὐτῷ τε καὶ τῷ βίῳ καὶ μέγα φρονεῖν καὶ, εἰ δεῖ οὕτως εἰπεῖν, ὑψαυχεῖν καὶ κομᾶν καὶ μεγαληγορεῖν.

Pag. 326 *b.* Ἀλεξάνδρου — βάλλοντος ἤδη τὰς τῶν ὅπλων αὐγὰς εἰς τὴν Ἰταλίαν, ὩΣ πρόφασις μὲν ἦν αὐτῷ [τῆς στρατείας] ὁ Μολοττὸς Ἀλέξανδρος ὑπὸ Βρεττίων — κατακεκομμένος. Impedita et molesta compositio vitium arguit. Lege ἯΝ pro ὡς et expunge τῆς στρατείας et optime procedent omnia.

Pag. 327 *d.* ἐπὶ τοῖς Φιλιππικοῖς πολέμοις ἘΠέσπαιρεν ἡ Ἑλλάς. Non est Graecum ἐπισπαίρειν. Verum vidit Valckenarius (a Dindorfio laudatus) ad Herod. VIII. 5. ἜΤΙ ἔσπαιρεν reponens.

Pag. 330 *c.* *Aristippus* καὶ τρίβωνι λιτῷ καὶ Μιλησίᾳ χλαΜΥδι

χρώμενος δι' ἀμφοτέρων ἐτήρει τὸ εὔσχημον. Tralaticio errore sic scribitur pro *χλα*NI*δι.*

Μιλησία χλανίς est hominis luxuria et deliciis diffluentis. Plutarchus in *Alcibiade* 23. 20. narrat *Spartanos quum viderent Alcibiadem ἐν χρῷ κουριῶντα καὶ ψυχρολουτοῦντα καὶ μάζῃ συνόντα καὶ ζωμῷ μέλανι χρώμενον ἀπιςεῖν καὶ διαπορεῖν εἴ ποτε μάγειρον ἐπὶ τῆς οἰκίας οὗτος ἀνὴρ ἔσχεν ἢ προσέβλεψε μυρεψὸν ἢ Μιλησίας ἠνέσχετο θιγεῖν* ΧΛΑΝΙΔΟC.

Pag. 332 *e.* (*ὁ Πῶρος Ἀλεξάνδρου*) *πυθομένου πῶς αὐτῷ χρή-σ*Є*ται· Βασιλικῶς, εἶπεν.* Apertum est verum esse *χρήσ*Η*ται.* In talibus sexcenties sic peccatur. Post pauca pag. 333 *a.* *Φιλοξένου — πυνθανομένου εἰ ἀναπέμψ*ЄΙ, emendandum *ἀναπέμψ*ΗΙ, et similiter in similibus.

Pag. 338 *b.* *Δημήτριος δὲ — καταιβάτης καλούμενος* Ἐ*πήκουεν.* Nihil est certius quam *Ὑπήκουεν* olim a Plutarcho scriptum fuisse. Calamitosum verbum est *ὑπακούειν*, quod saepe male intelligitur, saepe in *ἐπακούειν* depravatur. Discrimen tamen est certum et perspicuum. *Vocatum* (vel *citatum*) *respondere*, *venire*, *adesse si quis iusserit*, et similia his omnia *ὑπακούειν* dicuntur. Frequentissime ponitur de ianitore, qui quum quis ostium pulsasset, *ὑπακούει.* Optime intelligitur *ὑπακούειν* ex loco Plutarchi *de genio Socratis* pag. 597 *d.* *ἔκοψαν οἱ περὶ Πελοπίδαν τοῦ Λεοντίδου τὴν αὔλειον. καὶ πρὸς τὸν ὑπακούσαντα τῶν οἰκετῶν ἔφασαν ἥκειν Ἀθήνηθεν γράμματα τῷ Λεοντίδῃ παρὰ Καλλιςράτου κομίζοντες. Ὁ δ' ἀπαγγείλας καὶ κελευσθεὶς ἀνοῖξαι τὸν μοχλὸν ἀφεῖλεν.* Vides *ὑπακούειν* non esse *ianuam aperire* sed *visere quis sit* qui fores pultaverit *quidve petat.* Plutarchus *de sollertia animalium* pag. 969 *f.* *ὁ δὲ Φρουρὸς κύων ἐπεὶ μηδεὶς ὑλακτοῦντι τῶν νεωκόρων ὑπήκουσεν αὐτῷ φεύγοντα τὸν ἱερόσυλον ἐπεδίωκεν.* Plutarchus pag. 419 *b.* *δὶς μὲν οὖν κληθέντα σιωπῆσαι, τὸ δὲ τρίτον ὑπακοῦσαι τῷ καλοῦντι.* Sic igitur Demetrius *καταιβάτης καλούμενος* ad vocem respondebat *Ὑπήκουεν.*

Pag. 339 *e.* *Φιλώτας ὁ Παρμενίωνος τρόπῳ τινὶ τῶν κακῶν ἔσχε τὴν ἀκρασίαν.* Deest aliquid, nempe *τρόπῳ τινὶ* (*αἰτίαν*) *τῶν κακῶν ἔσχε.*

Pag. 340 *e.* ἐκαλεῖτο δ' ἌΡΑ ἈΛΥΝΟΜΟϹ. Immo vero ἐκαλεῖτο δ' Ἀβδαλώνυμος.

Pag. 343 *b.* ὁ μὲν γὰρ (*Diomedes*) θεοῖς μάχεσθαι ἦν ἕτοιμος, ὁ δὲ (*Alexander*) πάντα τοὺς θεοὺς ἐνόμιζε κατορθοῦν. Excidit praepositio πάντα ΔΙΑ τοὺς θεοὺς ἐνόμιζε κατορθοῦν. Alexander victorias *suas* beneficio Deorum tribuebat.

Pag. 346 *c.* Ἐπαμεινώνδας — ἐπεμβῆναι τῇ Σπάρτῃ πεσούσῃ καὶ ΠΑτῆσαι τὸ φρόνημα καὶ τὸ ἀξίωμα τῆς πόλεως ἠθέλησεν. Non hoc volebat, sed ΚΑΤΑπατῆσαι τὸ φρόνημα, quod est multo acrius et vehementius *pedibus conculcare et obterere.*

Pag. 347 *c.* de nuntio victoriae Marathoniae: οἱ δὲ πλεῖστοι λέγουσιν Εὐκλέα δραμόντα σὺν τοῖς ὅπλοις θερμὸν ἀπὸ τῆς μάχης καὶ ταῖς θύραις ἐμπεσόντα τῶν ΠΡΩΤΩΝ τοσοῦτον μόνον εἰπεῖν· Χαίρετε καὶ χαίρομεν. Nondum poenitet correxisse ταῖς θύραις τῶν ΠΡΥΤΑΝΕΩΝ et χαίρετε, ΝΙΚΩΜΕΝ.

Pag. 348 *d.* ἡ Περικλέους ἐπιμέλεια τὴν ἌΚΡΑΝ ἐκόσμησεν. Pericles non *promontorium* exornavit sed *arcem.* Ergo scribendum: τὴν ἀκρόπολιν ἐκόσμησεν.

Pag. 350 *b.* ἆρ' οὖν ἄξιον προκρῖναι τὸν Ὑπερείδου Πλαταϊκὸν τῆς Ἀριστείδου ΠΑΡΑΓΓΕΛΙΑϹ νίκης; Scripsisse videtur: τῆς Ἀριστείδου ΠΛΑΤΑΙΑϹΙ (Πλαταιᾶσι) νίκης; cf. Plutarchum pag. 1098 *a.* ὅταν δὲ λάβω τὰ Θρασυβούλου καὶ Πελοπίδου πρὸ ὀφθαλμῶν κατορθώματα καὶ τὸν ἐν Πλαταιαῖς Ἀριστείδην ἢ τὸν ἐν Μαραθῶνι Μιλτιάδην.

Pag. 351 *c.* (τὸν λόγον τὸν) πρὸς ἈΜΑθούσιον περὶ ἀνδραπόδων. Exstat Oratio inscripta πρὸς ἈΡΕθούσιον.

Sequentem librum περὶ Ἴσιδος καὶ Ὀσίριδος legant et admirentur quibus Aegyptii et Aegyptiaca placent. Equidem Φιλαθήναιος ὢν μᾶλλον ἢ Φιλαιγύπτιος non libenter haec lego et amatoribus talium rerum non invitus intacta omnia relinquo.

De Aegyptiorum superstitionibus quid sentirent Athenienses

Athenaeus docuit pag. 229 *e.* sq. unde unum locum excerpo: Ἀναξανδρίδης δ' ἐν Πόλεσι πρὸς τοὺς Αἰγυπτίους ἀποτεινόμενος τὸν λόγον φησίν·

οὐκ ἂν δυναίμην συμμαχεῖν ὑμῖν ἐγώ,
οὔθ' οἱ τρόποι γὰρ ὁμονοοῦσ' οὔθ' οἱ νόμοι
ἡμῶν, ἀπ' ἀλλήλων δὲ διέχουσιν πολύ.
βοῦν προσκυνεῖς, ἐγὼ δὲ θύω τοῖς θεοῖς.
τὴν ἔγχελυν μέγιςον ἡγεῖ δαίμονα,
ἡμεῖς δὲ τῶν ὄψων μέγιςον παρὰ πολύ.
οὐκ ἐσθίεις ὕει', ἐγὼ δέ γ' ἥδομαι
μάλιςα τούτοις. κύνα σέβεις, τύπτω δ' ἐγώ,
τοὔψον κατεσθίουσαν ἡνίκ' ἂν λάβω.
τοὺς ἱερέας ἐνθάδε μὲν ὁλοκλήρους νόμος
εἶναι, παρ' ὑμῖν δ', ὡς ἔοικ', ἀπηργμένους.
τὸν αἰέλουρον κακὸν ἔχοντ' ἐὰν ἴδῃς
κλάεις, ἐγὼ δ' ἥδις' ἀποκτείνας δέρω.
δύναται παρ' ὑμῖν μυγαλῆ, παρ' ἐμοὶ δέ γ' οὔ.

Quanto igitur Atheniensium iudicio, credo et nostro, melius est anguillam *comesse* quam *adorare*, tanto meliora sunt et saniora Graeca omnia et Attica quam Aegyptiaca.

Pag. 364 *b.* διὸ καὶ πυρρόχρων (τὸν Τυφῶνα) γεγονέναι τῷ σώματι καὶ πάρωχρον νομίζοντες οὐ πάνυ προθύμως — ὁμιλοῦσι τοῖς τοιούτοις τὴν ὄψιν ἀνθρώποις. An potest homo idem simul πυρρόχρως esse et πάρωχρος? Simul *rubicundus* et *subpallidus?* Vetus esse διττογραφία videtur ΠΥΡΡΟΧΡΩΝ — ΠΑΡΩΧΡΟΝ. Itaque καὶ πάρωχρον expunxerim, quod etiam perincommoda sede collocatum est.

Pag. 364 *d.* ἥλιον δὲ καὶ σελήνην οὐχ ἅρμασιν ἀλλὰ πλοίοις ὀχήματι χρωμένους περιπλεῖν ΑΕΙ αἰνιττόμενοι τὴν ἀφ' ὑγροῦ τροφὴν αὐτῶν. Pro ΑΕΙ Badhamus in libri mei margine correxit ΦΑCΙ, rectissime.

Pag. 381 *b.* φωνῆς γὰρ ὁ θεῖος λόγος ἀπροσδεής ἐςι καὶ δι' ἀψόφου βαίνων κελεύθου ΚΑΙ ΔΙΚΗC τὰ θνητὰ ἄγει ΚΑΤΑ ΔΙΚΗΝ. Plutarchus in *Quaestt. Platonicis* pag. 1007 *c.*

πάντα γὰρ δι' ἀψόφου

βαίνων κελεύθου κατὰ δίκην τὰ θνήτ' ἄγει.

Euripides *Troad.* vs. 886.

Ζεύς, εἴτ' ἀνάγκη φύσεος εἴτε νοῦς βροτῶν,
προσηυξάμην σε· πάντα γὰρ δι' ἀψόφου
βαίνων κελεύθου κατὰ δίκην τὰ θνήτ' ἄγεις.

Perspicuum est quum mendose esset scriptum *καὶ δίκης* veram lectionem *κατὰ δίκην* in margine annotatam fuisse, deinde factum est quod assolet.

Est operae pretium ostendere quanto opere Plutarchus ipse, qui haec abstrusissima arcana admiratur et stupet, qui non miratur crocodilum esse *imaginem et effigiem Dei* (*μίμημα θεοῦ*), crocodilum, *ὦ Ζεῦ καὶ θεοί*! *Non deest* (inquit) *iusta causa cur crocodilus colatur.* Quam putas? Nempe *μόνος ἄγλωσσός ἐστιν* et *φωνῆς ὁ θεῖος λόγος ἀπροσδεής ἐστιν. Ergo colendus pro deo est*, QUOD ERAT DEMONSTRANDUM.

Addit alterum argumentum — libere dicam — etiam aliquanto absurdius, quod vide apud ipsum.

Est operae pretium, inquam, videre quanto opere idem Plutarchus, idque scribens ad sacerdotem Isiacam, palam profiteatur quam sibi in his Aegyptiorum multitudo ineptire et insanire videatur. Laudat pag. 379 *c.* philosophorum sententiam: *τοὺς μὴ μανθάνοντας ὀρθῶς ἀκούειν ὀνομάτων κακῶς χρῆσθαι καὶ τοῖς πράγμασιν. Deorum signa* (inquit) *ipsorum nominibus appellantur et sic dicitur: ὁ Ζεὺς ὁ Καπετώλιος περὶ τὸν ἐμφύλιον πόλεμον ἐνεπρήσθη καὶ διεφθάρη, et perniciosos errores ex hac dicendi consuetudine nasci. In ea re maxime* (sic pergit) *Aegyptii peccant: Graeci recte dicunt Veneri sacram columbam, Minervae anguem, corvum Apollini, canem Dianae,* Αἰγυπτίων δὲ οἱ πολλοὶ θεραπεύοντες αὐτὰ τὰ ζῷα καὶ περιέποντες ὡς θεοὺς οὐ ΓΕΛΩΤΟΣ μόνον οὐδὲ ΧΛΕΥΑΣΜΟΥ καταπεπλήκασι τὰς ἱερουργίας, *et hoc quidem* (inquit) *huius stoliditatis vilissimum damnum est, sed imbibitur hinc animis exitialis opinio, ex qua infirmiores ad anilem superstitionem delabuntur, acutiores negant esse deos et in effrenatam impietatem prorumpunt.*

Haec si Plutarchus ipse fatetur, qui erat *„paullo infirmior"* et in has superstitiones pronior, quid putemus in his animi fuisse cordatioribus et acutioribus?

Pag. 363 *f.* ἐν Σάϊ ἐν τῷ προπύλῳ τοῦ ἱεροῦ τῆς Ἀθηνᾶς ἦν γεγλυμμένον βρέφος, γέρων, καὶ μετὰ τοῦτο ἱέραξ, ἐφεξῆς δ' ἰχθύς, ἐπὶ πᾶσι δὲ ἵππος ποτάμιος. Ἐδήλου δὲ συμβολικῶς· Ὦ γινόμενοι καὶ ἀπογινόμενοι δεο * * * * * * γέρων· ἱέρακι δὲ τὸν θεὸν φράζουσιν, ἰχθύϊ δὲ μῖσος, — ἵππῳ ποταμίῳ δὲ ἀναίδειαν. Facile est lacunam supplere ex Clemente Alexandrino, cuius locum Wyttenbach iudicavit *Strom.* V. pag. 670 Pott. hunc: ἐν Διὸς πόλει τῆς Αἰγύπτου ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ καλουμένου πυλῶνος διατετύπωται παιδίον μὲν γενέσεως σύμβολον, φθορᾶς δὲ ὁ γέρων, θεοῦ τε αὖ ὁ ἱέραξ, ὡς ὁ ἰχθὺς μίσους καὶ κατ' ἄλλο πάλιν σημαινόμενον ὁ κροκόδειλος ἀναιδείας. Φαίνεται τοίνυν συντιθέμενον τὸ πᾶν σύμβολον δηλωτικὸν εἶναι τοῦδε· Ὦ γ ε ν ό μ ε ν ο ι κ α ὶ ἀ π ο γ ε ν ό μ ε ν ο ι, θ ε ὸ ς μ ι σ ε ῖ ἀ ν α ί δ ε ι α ν, unde in hunc modum redintegranda est Plutarchi oratio: Ὦ γενόμενοι καὶ ἀπογενόμενοι, θεὸ(C MICΕΙ ANAIΔΕΙAN), unde facili negotio sarciuntur reliqua: (τὸ βρέφος μὲν γὰρ γενέσεως σύμβολον, φθορᾶς δὲ ὁ) γέρων κτέ.

Animadverte autem mihi quanto molimine et quam tenebricosis ambagibus nihil dicatur. Quis est enim mortalium qui nesciat aut cuius intersit doceri, ὅτι ὁ Θεὸς τὴν ἀναίδειαν μισεῖ? Nemo hercle. At ille ad hanc sapientiam cognoscendam undique omnes convocat „*et vivos et mortuos*".

Sequitur libellus περὶ τοῦ ΕΙ (*de littera* Ε) τοῦ ἐν Δελφοῖς, in quo quaeritur quod iam reperiri nullo pacto possit. Itaque ingenio indulgentes coniecturis certant, quarum nulla est probabilis aut similis veri: sunt quaedam acutae et subtiles, nonnullae ne hoc quidem.

Pag. 384 *f.* Ἄρα δὴ ὅσον ἐλευθεριότητι καὶ κάλλει τὰ χρηματικὰ δῶρα λείπεται τῶν ἀπὸ λόγου καὶ σοφίας, καὶ διδόναι καλόν ἐστι καὶ διδόντας ἀνταιτεῖν ὅμοια. In his una literula emendata et una inserta locus ex impedito planus et perspicuus fiet. De more erat scriptum: * ΡΑΔΗ, ut litera initialis minio pingeretur. supplevit scriba (Ἄ)ρα, quum deberet (Ὅ)ρα dare. Ὅρα δὴ ὅσον — τὰ χρηματικὰ δῶρα λείπεται τῶν ἀπὸ λόγου καὶ σοφίας, (Ἃ add.) καὶ διδόναι καλόν κτέ.

Similiter pag. 385 *b*. periit articulus: τοὺς ἐν ἀρχῇ (ΤΑ) περὶ τὸν θεὸν φιλοσοφήσαντας.

Quantas turbas dederit in libris litera initialis (minio pingenda) aut omissa aut male expleta non uno loco ostendimus. Palmaris est emendatio Reiskii pag. 549 *c*. ubi in libris circumfertur: ἡ ποινὴ ἡ παραχρῆμα τὸ πταῖσμα — διώκουσα πληγὴ — μετάγει πρὸς τὸ δέον. Praeclare correxit: ῞ΙΠΠΟΝ ἡ παραχρῆμα. Erat in vetusto libro: * ΠΠΟΝΗΠΑΡΑΧΡΗΜΑ, unde stipes ἡ ποινὴ effinxit.

Pag. 385 *c*. ὡς δὲ καθίσας περὶ (L. παρὰ) τὸν νεὼν τὰ μὲν αὐτὸς ἠρξάμην ζητεῖν, τὰ δ' ἐκείνους ἐρωτᾶν ὑπὸ τοῦ τόπου καὶ τῶν λόγων αὐτῶν, ἃ πάλαι ποτὲ καθ' ὃν καιρὸν ἐπεδήμει Νέρων ἠκούσαμεν Ἀμμωνίου. Magna est in his lacuna post τῶν λόγων αὐτῶν. Sententia amissorum erat ferme huiuscemodi: „*ab ipso loco et sermonis argumento* (invitati coepimus omnes ea narrare) ἃ πάλαι ποτὲ ἠκούσαμεν.

Pag. 385 *c*. ἐπεὶ δὲ τοῦ φιλοσοφεῖν, ἔφη, τὸ ζητεῖν, τὸ θαυμάζειν καὶ ἀπορεῖν. Fieri non potest quin haec aliquam labem conceperint. Optime haberet τοῦ φιλοσοφεῖν ἡ ἀρχὴ (vel τὸ αἴτιον) τὸ θαυμάζειν καὶ ἀπορεῖν ἐστιν. Plato in *Theaeteto* pag. 155 *d*. μάλα γὰρ φιλοσόφου τοῦτο τὸ πάθος τὸ θαυμάζειν· οὐ γὰρ ἄλλη ἀρχὴ φιλοσοφίας ἢ αὕτη. sed quo pacto vulgata hinc nasci potuerit non perspicio.

In fine eiusdem loci scribendum: ὅρα δὲ καὶ ταυτὶ τὰ προγράμματα — ὅσΟΝ λόγων πλῆθος ἀφ' ἑκάστου — ἀναπέφυκεν, ὧν οὐδενὸς ἧττον οἶμαι γόνιμον λόγΩΝ εἶναι ΤΟ νῦν ζητούμενον, pro ὅσΩΝ, λόγΟΝ, ΤΟΝ.

Pag. 387 *c*. Plutarchus se vitiosa subtilitate usum fatetur, sed editur absurde: εἰ καὶ ΑΙCχρὸν εἰπεῖν pro ΓΛΙCχρον, qua confusione nihil est frequentius. Γλίσχρος in desuetudinem abierat et indocti scribae notum sibi Αἰσχρός substituebant sententiae securi. cf. *Observatt. ad Dion. Hal.* pag. 122. et Wyttenb. ad Plutarchum Tom. II. pag. 31 *e*. In Isocratis *Philippo* pag. 111 *b*. pro οὐκ αἰσχρῶς ἀλλ' ἀληθινῶς Urbinas verum servavit οὐ γλίσχρως. Sed quod Wyttenbach in vita *Caesaris* cap. 20.

πλείϛους ΑΙσχρῶς ἀγωνισαμένους τρεψάμενος διέφθειρεν reponit γλίσχρως non assentior. Ut Livius dicit VI. 1. *ad Alliam cum exitio Urbis* foede *pugnatum est*, sic Plutarchus in *Camillo* cap. 18. τῶν βαρβάρων ἐπιφανέντων αἰσχρῶς ἀγωνισάμενοι ἐτράποντο, et in *Othone* cap. 12. αἴσχιϛα δ' ἠγωνίσαντο πάντων οἱ ϛρατηγικοί.

Pag. 389 *b.* ex Aeschylo:

μιξοβόαν πρέπει
διθύραμβον ὁμαρτεῖν
σύγκΟΙΝον Διονύσῳ.

receptam oportuit Porsoni certam emendationem σύγκΩΜον Διονύσῳ, quam Wyttenbachius quoque impense probabat auctorem ignorans.

Pag. 391 *e.* τὸ Ὀρφικὸν ὑπειπών·

Ἕκτῃ δ' ἐν γενεῇ καταπαύσατε ΟΙμον ἀοιδῆς.

Plato in *Philebo* pag. 66 *c.* Ἕκτῃ δ' ἐν γενεῇ, φησὶν Ὀρφεύς, καταπαύσατε ΚΟCμον ἀοιδῆς. Triplex scriptura circumfertur: Οἶμον, Θυμὸν, Κόσμον. Quae vera est? nulla, sed quam Badham repperit ΘЄCμὸν ἀοιδῆς.

Pag. 392 *d.* οὐ γὰρ μόνον, ὡς Ἡράκλειτος ἔλεγε, πυρὸς θάνατος ὕδατι γένεσις ἀλλ' ἔτι σαφέϛερον ἐπ' ΑΥΤΩΝ ἴδοις ἄν. Imo vero ἐπ' ἈΝΩΝ, id est ἐπ' ἀνθρώπων.

Pag. 395 *e.* ἢ τοῦτο μὲν (ᾔδεις) „πρὶν Θέογνιν γεγονέναι" κατὰ τὸν Κωμικόν. Scribendum: ἢ

τουτὶ μὲν ᾔδεις πρὶν Θέογνιν γεγονέναι.

cf. pag. 777 *c.* ἕωλόν ἐϛι καὶ ὑποπιπτέτω τῷ (Leg. ὑποπίπτЄΙ τῷ)·

τουτὶ μὲν ᾔδειν πρὶν Θέογνιν γεγονέναι.

Gellius N. A. I. 3. *„contra patriam, inquit Cicero, arma pro amico sumenda non sunt. Hoc profecto nemo ignoravit, etiam* priusquam Theognis, ut Lucilius ait, nasceretur". Non salsissime nunc quidem Lucilius. In Graecia scitum est, nam qui pueritiae memoriam recordabantur ultimam iis veniebat in mentem Theognidis, cuius olim versiculos memoriter in ludo ediscebant:

Romanis non item. Ponitur proverbium de re vel pueris notissima aut manifesta.

Pag. 398 *a.* Ἀριςοτέλης — Ὅμηρον ἔλεγε κινούμενα ποιεῖν ὀνόματα διὰ τὴν ἐνΕργειαν. Imo vero διὰ τὴν ἐνΑργειαν.

Pag. 401 *a.* Quam statuam Praxiteles Delphis posuerat Phrynes amicae, eam Crates dicebat τῆς τῶν Ἑλλήνων ἀκρασίας ἀνακεῖσθαι τρόπαιον. Post pauca ita pergit: ἀλλὰ Πραξιτέλης μόνος ἠνίασε Κράτητα τῇ ἐρωμένῃ τυχὼν αὐτόθι δωρεᾶς. Sententia contrarium postulat: ergo legendum: τΕΥχων αὐτόθι δωρεΑΝ.

Pag. 401 *f.* Ὀπούντιοι συναγαγόντες ὅσον ἀργύριον ὑδρίαν ἈΝέπεμψαν ἐνθάδε τῷ θεῷ. Supple ὅσον (πλεῖςον) ἀργύριον et expuncta praepositione ὑδρίαν Ἔπεμψαν, ut in vicinia θέρη χρυσᾶ δεῦρο πέμψαντες, et sic constanter omnes.

Pag. 407 *b.* Ὀνομάκριτοι δ' ἐκεῖνοι καὶ Προδόται καὶ ΚΙΝΕΣΩΝΕΣ. in ultimo latere videtur Κιναίθωνες. Quid sit reponendum pro ΠΡΟΔΟΤΑΙ viderit alius.

Pag. 414 *a.* ἐν Τεγύραις — ἢ περὶ τὸ Πτῷον, ὅπου μέρος ἡμέρας ἐντυχεῖν ἔςιν ἀνθρώπῳ νέμοντι. Verba sensu vacua. Queritur Plutarchus nunc deserta aut desolata ea loca esse et dixerat ὅπου ΟΥΔΕΝ μέρος ἡμέρας.

Pag. 414 *b.* δυσὶν ἐχρῶντο προφήτισιν ἐν μέρει καθΙΕμέναις καὶ τρίτη δ' ἔφεδρος ἦν ἀποδεδειγμένη. Non *demittebantur* duae antistites, sed *sedebant.* Lege igitur ἐν μέρει καθΗμέναις.

Pag. 416 *a.* ὁρῶ τὴν Στωϊκὴν ἐκπύρωσιν — ἐπινεμομένην καὶ τὰ Ἡσιόδου καὶ συνεξαπατῶσαν. Mirifica est ἐκπύρωσις *callida et fallax.* Verum vidit Badham. in annotatione MS. reponens συνεξάπΤΟΥσαν.

Pag. 43? *c.* οὐδὲ περὶ προσῳδίας (*de accentu*) ἔχει τις εἰπεῖν ςάσιν ἐν πόλει γενομένην πότερον Τελχῖνας ἀναγνωςέον. Emenda: πότερον Τελχῖνας (ἢ Τέλχινας) ἀναγνωςέον.

Pag. 458 *e.* *τὸν Νεοπτόλεμον ὁ Σοφοκλῆς καὶ τὸν Εὐρύπυλον ὁπλίσας „ἐκόμπασ' ἀλοιδόρητα, φησὶν, ἐρρηξάτην ἐς κύκλα χαλκέων ὅπλων."* Badham in annotatione Ms.

ἄκομπ' ἀλοιδόρητά τε.

Pag. 465 *d.* *κακὸν μὲν ἀναισθησία σώματι φάρμακον ἀπον*ΟΙΑC. Si quid Interpreti credimus *„stupor adversus desperationem malum est corpori remedium."* Exime unam literulam et lux affulgebit *κακὸν φάρμακον ἀπον*ΙΑC, ac memento *φάρμακόν τινος* dici *τὸ ποιοῦν, τὸ ἐμποιοῦν, τὸ ἀπεργαζόμενον.* Antiphanes apud Stobaeum *Anthol.* 121. 4. quum vellet dicere: *homines famelicos diutissime vivere* iocose dixit: *fames homines facit immortales:*

ὁ λιμός ἐστιν ἀθανασίας φάρμακον.

et sic ut dicatur: *ἡ ἀναισθησία ἀπονίαν ἐμποιεῖ,* Graeca forma est: *ἡ ἀναισθησία ἐστὶν ἀπονίας φάρμακον.*

Pag. 467 *d.* *ἀρχήν τινα τελῶν διήμαρτες; ἐν ἀγρῷ διάξεις ἐπιμελόμενος τῶν ἰδίων.* Mendosum est *τελῶν.* Agitur de candidato *qui repulsam tulerat.* Ergo scribendum: *ἀρχήν τινα* ΜΕΤΙΩΝ. Ut enim Latine *petere* in hac re constanter dicitur, sic Graece *μετιέναι.*

Pag. 470 *d.* *Γαλάτης ἢ Βιθυνὸς οὐκ ἀγαπῶν εἰ — δόξαν καὶ δύναμιν ἐν τοῖς ἑαυτοῦ πολίταις εἴληχεν ἀλλὰ κλαίων ὅτι μὴ φορεῖ* ΠΑΤΡΙΚΙΟΥC· *ἐὰν δὲ καὶ φορῇ ὅτι μηδέπω στρατηγεῖ Ῥωμαίων.* Nihil est *πατρικίους* et nugatur Interpres qui vertit: *„plorat se non gestare vestem patriciam".* Legendum: *ὅτι μὴ φορεῖ* ΚΑΛΤΙΟΥC, id est *se non esse* CIVEM ROMANUM. Non minus *οἱ κάλτιοι* quam *toga* (*ἡ τήβεννος*) civem Romanum indicabant. In bello piratico si quis a praedonibus captus se civem Romanum esse clamasset *οἱ μὲν ὑπέδουν τοῖς καλτίοις αὐτόν, οἱ δὲ τήβεννον περιέβαλλον,* et sic civem Romanum dabant in mare praecipitem, teste Plutarcho in *Pompeio* cap. 24. Prusias apud Polybium 30. 6. legatis Romanorum ivit obviam *ἐξυρημένος τὴν κεφαλὴν καὶ πιλίον ἔχων καὶ τήβεννον καὶ καλτίους,* et ita dixit: *ὁρᾶτε τὸν ὑμέτερον λίβερτον ἐμέ.* Plutarchus in *Coniugal. Praeceptis* pag. 141 *a.* *ὁ Ῥωμαῖος — τὸν κάλτιον αὐτοῖς προτείνας· καὶ γὰρ οὗτος καλὸς ἰδεῖν καὶ καινός, ἀλλ' οὐδεὶς οἶδεν ὅπου με*

θλίβει. et in *Paulo Aemilio* cap. 5. *Ἀνὴρ Ῥωμαῖος — προτείνας τὸ ὑπόδημα (κάλτιον αὐτὸ Ῥωμαῖοι καλοῦσιν) κτἑ.* Hinc scite dixit Plutarchus pag. 465 *a. οὔτε ποδάγρας ἀπαλλάττει κάλτιος, οὔτε δακτύλιος πολυτελὴς παρωνυχίας.* Eximius Plutarchi locus est in *Praeceptis gerendae reip.* pag. 813 *f.* ubi admonet Graecos, si quis apud suos cives magistratus creatus sit, non magnos spiritus sumere oportere, namque omnia esse in potestate Romanorum: *εὐσταλεστέραν δεῖ* (inquit) *τὴν χλαμύδα ποιεῖν καὶ βλέπειν ἀπὸ τοῦ στρατηγείου πρὸς τὸ βῆμα* (*ad tribunal Proconsulis*) — *ὁρῶντα τοὺς καλτίους ἐπάνω τῆς κεφαλῆς*, „*quum supra caput tuum calceos* (Romanorum) *cernas*". Latine hoc appellatur *stare sub pedibus alicuius.* T. Gracchus apud Livium 38. 53. *Sub pedibus vestris stabit, tribuni, domitor ille Africae, Scipio?* Nomen *κάλτιος* scribis inauditum in *καλίκιος*, *καλτίκιος*, *πατρίκιος* depravari solet, sed de vera forma *κάλτιος*, *κάλτιοι* nulla est dubitatio.

Pag. 470 *d. ὁ νοῦν ἔχων — ὑμνῶν τὸν ἑαυτοῦ δαίμονα καὶ τὸν βίον [ἐν] ὁδῷ πρόεισιν.* Male addita praepositio vitiat locum. *Recte et ordine procedere* Graece dicitur *ὁδῷ βαδίζειν*, non *ἐν ὁδῷ*. Hyperides (Demosthenes) pag. 772. 18. *εἰ μὲν ὑμεῖς ταῦτα βούλεσθε — ὁδῷ βαδίζει καὶ ἐᾶν δεῖ.* Plutarchus Tom. II. p. 371 *c. ὡς τοῖς πράγμασιν ὁδῷ βαδίζουσιν*, et saepius alibi. *Ὁδῷ προϊέναι* dixit in vita *Camilli* cap. 5. *προϊούσης ὁδῷ τῆς ἐλπίδος.*

Pag. 483 *f. in nulla re avaritia est apertior et impudentior quam in divisione hereditatis*: *οἱ δὲ καὶ τίτθας ἀποσπῶντες ἀλλήλων καὶ συντρόφους καὶ συνήθεις παῖδας — ἀπίασιν ἀνδραπόδου τιμὴν πλέον ἔχοντες, τὸ δὲ μέγιστον καὶ τιμιώτατον τῶν πατρῴων φιλίαν ἀδελφοῦ καὶ πίστιν ἀποΔΕΔωκότες.* Manifestum est Plutarchum scripsisse *ἀποΛΩΛΕκότες.* Etiam aliis locis nil cogitantes scribae *ἀποδέδωκα* pro *ἀπολώλεκα* substituerunt.

Pag. 485 *d. ὁ Μέτελλος ᾤετο δεῖν Ῥωμαίους τοῖς θεοῖς χάριν ἔχειν ὅτι Σκιπίων ἐν ἑτέρᾳ πόλει τοιοῦτος ὢν οὐκ ἐγεννήθη.* Inepta haec est verborum compositio pro *οὐκ ἐγεννήθη ἐν ἑτέρᾳ πόλει τοιοῦτος ὤν*, vel *οὐκ ἐν ἑτέρᾳ πόλει τοιοῦτος ὢν ἐγεννήθη.* Fefellit autem Plutarchum memoria; non enim Metellus ita dixit

sed „*Q. Fabius Maximus in laudatione mortui Scipionis, in cuius extrema parte haec verba sunt: Quapropter neque tanta Diis immortalibus gratia haberi potest quanta habenda est, quod is cum illo animo atque ingenio in hac civitate potissimum natus est.*" Schol. Bobiens. ad Ciceronis orat. *pro Milone* 7. 2 cf. *pro Murena* cap. 36.

Pag. 493 *f.* πρῶτον (τὰ ζῷα) οὐκ ἀναμένει νόμους ἀγάμου καὶ ὀψιγάμου καθάπερ οἱ Λυκούργου πολῖται. Scribendum ἀγαμΙΟΥ et ὀψιγαμΙΟΥ. Plutarchus in *Lysandro* cap 30. ἦν γὰρ, ὡς ἔοικεν, ἐν Σπάρτῃ καὶ ἀ γ α μ ί ο υ δίκη καὶ ὀ ψ ι γ α μ ί ο υ καὶ κ α κ ο γ α μ ί ο υ, et omnino τὰ τῶν δικῶν ὀνόματα in -ΙΟΝ exire solent, λιποτάξιον, λιποςράτιον et reliqua id genus omnia.

Pag. 507 *f.* κἀκεῖνος γελάσας εὖ τοῦ τάχους, εἶπεν, ὦ γύναι, τὸ καὶ φθάσαι με τὸν λόγον εἰς ἀγορὰν προϊόντα. Una literula periit: erat * ЄΥΤΟΥΤΑΧΟΥϹ et litera initialis minio erat adscribenda, Lege Φεῦ τοῦ τάχους, ut Graeci omnes in tali re loqui solebant. Aristophanes *Lysistr.* 312.

θώμεσθα δὴ τὸ φορτίον· φεῦ τοῦ καπνοῦ· βαβαιάξ.

Pag. 508 *d.* ὥσπερ οἱ παῖδες τὸν κρύςαλλον οὔτε κατέχειν οὔτε ἀφεῖναι θέλουσιν. Facile senties absurdam hanc esse sententiam. Supple: οὔτε κατέχειν (δύνανται) οὔτε ἀφεῖναι θέλουσιν. Zenobius V: 58. ὁ π α ῖ ς τ ὸ ν κ ρ ύ ς α λ λ ο ν: ἐπὶ τῶν μήτε κατέχειν δυναμένων μήτε μεθεῖναι βουλομένων.

Pag. 551 *c.* πολὺ μᾶλλον εἰκὸς ἡμᾶς — θεῖον ἡγεῖσθαι μόριον ἀρετῆς τὴν πρᾳότητα καὶ τὴν ΜЄΓΑΛοπάθειαν. Neque μεγαλοπαθής neque μεγαλοπάθεια in rerum natura umquam fuerunt et nomen μεγαλοπάθεια obiter est eximendum e Lexicis. Quid igitur scripserat Plutarchus? Ostendent hi loci: pag. 102 *d.* διὸ καὶ τοῦτο μὲν (τὴν ἀπάθειαν) ἐατέον — τὴν δὲ μετριοπάθειαν οὐκ ἀποδοκιμαςέον. et pag. 458 *d.* οὕτως ἐςὶν εἰπεῖν πρὸς τὸν θυμόν — ἀνατρέψαι μὲν δύνασαι καὶ διαφθεῖραι — ἀναςῆσαι δὲ καὶ σῶσαι — πρᾳότητός ἐςι καὶ μετριοπαθείας. et pag. 1119 *c.* τὰ μὲν ἀληθινὰ δόγματα — οὔτε (L. οὐ) γέγραφεν οὐδὲ ὅσον ἦν (L. ἐνῆν) φρόνημα τῇ ψυχῇ μετὰ πρᾳότητος καὶ μετριοπαθείας.

Vides ter Plutarchum *πρᾳότητα* et *μετριοπάθειαν* ut natura inter se copulata coniunxisse. Dabis igitur mihi nostro quoque loco *τὴν πρᾳότητα καὶ τὴν με*ΤΡΙ*οπάθειαν* emendari oportere. sed undenam mendum hoc natum esse putemus? Nempe ex lacuna ΜΕ***ΟΠΑΘΕΙΑΝ expleta ut isti solent.

Pag. 552 *a.* dicuntur Gelo et Hiero et Pisistratus *σώφρονας τοὺς πολίτας καὶ φιλεργοὺς ἐκ πολυγέλων καὶ λάλων κατασκευάσαι.* Interpres *ἐκ πολυγέλων* putabat esse „*e captatoribus risuum.*" Sed *τῶν πολυγέλων* barbarum est et nihilo melius videtur quod Dindorf. coniecit *πολυγελώτων.* Lenissima correctione reponendum: *ἐκ πολυ*Τ*ελῶν*, *e sumtuosis frugi facti sunt.*

Pag. 556 *d.* legendum: *ὅπως* ΘΥΣΕΙ ΤΕ *τῷ θεῷ μεγαλοπρεπῶς καὶ Δελφῶν ἑκάστῳ διαν*ΕΜΕΙ *μνᾶς τέσσαρας.* Editur: *ὅπως τε θύσηται τῷ θεῷ* et *διανείμῃ.* Hoc sensu *θύειν* dicitur, non *θύεσθαι.*

Pag. 563 *d.* *ταὐτὸ τοῖς ἀκολάστοις ἔπασχε πάθος, οἳ τὰς γυναῖκας ἔχοντες μὲν οὐ φυλάττουσι, προέμενοι δὲ πειρῶσιν αὖθις ἀδίκως ἑτέροις συνούσας* [*διαφθείρειν*]. Non intellexit nescio quis quid esset *πειρῶσιν.* Putabat esse idem quod *πειρῶνται* et de suo perinepte *διαφθείρειν* addidit.

Pag. 563 *d.* *κατενεχθεὶς ἐξ ὕψους τινὸς — ἐξέθανε καὶ τριταῖος ἤδη ἀνήνεγκεν.* Interpres: „*mortuus est tertiaque post die revixit*" ridicule. *Ἐκθνήσκειν* est *λιποψυχεῖν* *animi deliquium pati.* Vide Wyttenbachii notam. Notum est Homericum *γέλῳ ἔκθανον.*

Pag. 566 *d.* *τὸ δ' Ἀπόλλωνος οὐ κάτοιδας, εἶπεν, οὐδὲ κατιδεῖν ἔσῃ δυνατός.* *Κάτοιδα* Tragicorum est. Lege *οὐ κατεῖδες — κατιδεῖν.*

Pag. 575 *a.* *Epaminondas dixit:* *Εὐμολπίδαν καὶ Σαμίδαν ἀνθρώπους διαπύρους πρὸς ὀργὴν — οὐκ ἀποθήσεσθαι τὰ ξίφη πρὶν ἐμπλῆσαι τὴν πόλιν ὅλην φόνων καὶ διαφθεῖραι πολλοὺς τῶν ἰδίᾳ διαφερ*ΟΝΤΩΝ. Mendosum est *διαφερόντων*, sed sententia perspicua recta ducit ad *δια*ΦΟΡΩΝ *ὄντων.* Metuebat ne suos

privatos inimicos contrucidarent. Διαφέρειν τινός est *differre* ac saepius in bonam partem *praestare, excellere;* διαφέρεσθαί τινι *inimicitias cum aliquo exercere*, et perinde bene dicitur διαφέρεσθαι et διάφορον εἶναι.

Pag. 575 *f.* οἱ δ' ἄλλοι τῆς ἑταιρείας τῆς ἡμετέρας πάντες ὥςε σοι θέατρον εὔνουν καὶ οἰκείΑΝ ἔχΟΝ τὴν διήγησιν. Ut haec intelligi possint emendandum: καὶ οἰκΕΙΟΝ ἔχΕΙΝ τὴν διήγησιν. Noto usu θέατρον dicitur pro *spectatoribus* et figurate pro *auditoribus.* Imprimis huc facit lepidum Stratonici dictum apud Athenaeum pag. 350 *d.* Στρατόνικος πρὸς τὸν Χρυσογόνου πατέρα λέγοντα ὅτι πάντα αὐτῷ ὑπάρχει οἰκεῖα. αὐτὸς μὲν γὰρ ἐργολάβος εἶναι, τῶν δὲ υἱῶν ὁ μὲν διδάξει, ὁ δὲ αὐλήσει. Προσδεῖ γε, ἔφη ὁ Στρατόνικος, ἔτι ἑνός. Τίνος; Θεάτρου, ἔφη, οἰκείου.

Pag. 583 *c.* ἐπεὶ δὲ ἡμῖν τὸ Λύσιδος δαιμόνιον ἤδη τεθνηκότος ἐναργῶς π ρ ο ῦ π έ φ α ι ν ε τὴν τελευτήν, expuncta syllaba legendum π ρ ο ὔ φ α ι ν ε τὴν τελευτήν, et post pauca: Λῦσις δὲ ΚΕΚΗΔΕΥΤΑΙ καλῶς ὑφ' ὑμῶν pro Λῦσις δὲ ΚΑΙ ΚΕΙΤΑΙ. ut pag. 585 *d.* ἐπὶ ξένης ὁ Λῦσις κ ε κ ή δ ε υ τ α ι, et ὁσίως γὰρ ὑπὸ τῶν φίλων κ ε κ η δ ε ῦ σ θ α ι τὸ Λύσιδος σῶμα.
Deinde scribendum: πῶς, ἔφη, ποιΩμεν et προϊΩμεθα τὴν πενίαν τοῖς χρήμασι καὶ σιωπῶμεν; pro ποιοῦμεν et προϊέμεθα.

Pag. 586 *c.* ἐκπέμψας ἱππέα πρὸς τοὺς ἄνδρας ἤδη καθ' ὁδὸν ὄντας ἀναςρέφειν κελεύσας καὶ μὴ κατΑΤΕΙΝΑΙ σήμερον ὅτε τῶν πρὸς τὴν ΚΑΘΟΔΟΝ αὐτοῖς τὰ πλεῖςα καὶ τὸ αὐτόματον συμπαρεσκεύασεν. Manifestum est κατΙΕΝΑΙ pro κατατεῖναι emendari oportere. Εἶναι et ἰέναι cum compositis inter se confunduntur ubique locorum sic, ut εἶναι pro ἰέναι passim legatur, raro contra. Eadem est ratio in *aoristis* συνεῖναι (συνῆκα), παρεῖναι (παρῆκα).

Pag. 596 *f.* ἤδη δὲ καὶ τῇ μέθῃ κατακεκλΑσμένος ὁ 'Αρχίας — ἐδέξατο μὲν τὴν ἐπιςολήν, τοῦ δὲ γραμματοφόρου φήσαντος ὑπὲρ [τῶν] σπουδαίων αὐτῷ γεγράφθαι· ΤΑ σ π ο υ δ α ῖ α τ ο ί ν υ ν ε ἰ ς α ὔ ρ ι ο ν ἔφη. Legendum κατακεκλΥσμένος nota metaphora *de temulentis* sumta ab iis qui undis et fluctibus obruuntur. Sic

et βεβρεγμένοι et ὑποβεβρεγμένοι *bene poti* et *suppoti* dicuntur, et βεβαπτισμένοι. Plato *Sympos.* p. 176 *b.* καὶ γὰρ αὐτός εἰμι τῶν χθὲς βεβαπτισμένων.

Praeterea dele ineptum articulum in ὑπὲρ [τῶν] σπουδαίων.

Pag. 597 *a.* Καβίριχος ὁ κυαμιστὸς ἄρχων. Recte Dindorf. κυαμΕΥτός, nam sic appellatur ὁ κυάμῳ λαχών. Intelligitur autem ὁ συμποσίαρχος. Romani in ea re talis utebantur:

nec regna vini sortiere talis.

Graeci τῷ κυάμῳ.

Deinde scribe ΚαβΕΙρίχος. Contrario errore passim in hoc libro ΚαφΕΙσίας legitur pro Καφισίας. Mendosum est etiam Σιμμίας pro (σιμός) Σιμίας.

Pag. 598 *c.* οἱ δὲ τὴν φωνὴν γνωρίζοντες ἀΠεπήδων ἐκ τῶν χαμευνῶν ἄσμενοι τὰς ἁλύσεις ἐφέλκοντες. Qui *se celeriter proripit* ἀποπηδᾷ, quod non cadit in eos, qui catenis vincti in carcere inclusi sunt. Lege ἀΝεπήδων *exsiliebant.*

Pag. 599 *f.* ἔξεστι δ' ἀκούειν — τοῦ Ἀλκμᾶνος, ὡς ὁ γράψας τὸ ἐπιγραμμάτιον πεποίηκεν·

Σάρδιες, ἀρχαῖος πατέρων νομός, εἰ μὲν ἐν ὑμῖν
ἐτρεφόμην * * ἦν τις ἂν ἢ * * *
χρυσοφόρος ῥήσσων καΛὰ τύμπανα.

non hoc poëta dixerat sed cum fastidio et contemtu ῥήσσων καΚὰ Τύμπανα. *misella rumpens tympana.*

Pag. 602 *b.* Στρατόνικος δὲ τὸν ἐν Σερίφῳ ξένον ἠρώτησεν ἐΦ' ὅτῳ τῶν ἀδικημάτων φυγὴ τέτακται παρ' αὐτοῖς ἐπιτίμιον· ἀκούσας δ' ὅτι τοὺς ῥᾳδιουργοὺς φυγαδεύουσιν Τί οὖν, εἶπεν, οὐκ ἐρρᾳδιούργησας ὅπως ἐκ τῆς στενοχωρίας ταύτης μεταστῇς. Nota dicendi lex postulat ut in huiusmodi sententia ἵνα et ὅπως cum indicativo componantur, ὅπως μετΕστης. Nempe hoc dicit scurra εἰ γὰρ ἐρραδιούργησας μετέστης ἄν.

Continuo sequitur: ὅπου (*in insula Seripho*) φησὶν ὁ κωμικὸς τὰ σῦκα ταῖς σφενδόναις τρυγᾶσθαι καὶ πάντα ἔχειν ὅσων δεῖ τὴν νῆσον. Duae literulae perierunt. Supple πάντα ἔχειν ὅσων ΟΥ δεῖ.

Pag. 602 *c.* *exuli* (inquit) *patria non imperat:* εἰσένεγκΑΙ, πρέσβευσον εἰς Ῥώμην, ὑπόδεξαι τὸν ἡγεμόνα. Quia *tributum conferre* appellatur εἰσφέρειν constanti et frequenti omnium usu scribe εἰσένεγκΕ.

Pag. 602 *e.* *Tiberius* (inquit) *per septem annos Capreis vixit:* ἀλλ' ἐκείνῳ μὲν αἱ τῆς ἡγεμονίας φροντίδες — οὐ καθαρὰν παρεῖχον οὐδ' ἀΜύμονα τὴν νησιῶτιν ἡσυχίαν. Nullus hic locus est vocabulo Homerico ἀμύμων. Scite et venuste Plutarchus dixerat ἀΚύμονα. Saepissime ἀκύμων *de tranquillitate vitae* usurpatur, nunc lepidissime de tranquillitate *et* maris *et* vitae.

Pag. 604 *d.* *exsuli licet* (inquit) μυστηρίοις ἐν Ἐλευσῖνι διατρίβειν, Διονυσίοις ἐν ***** Ἄργει πανηγυρίζειν, Πυθίων ἀγομένων εἰς Δελφοὺς παρελθεῖν. Ἰσθμίων εἰς Κόρινθον. Non est difficile amissa supplere: Διονυσίοις ἐν (ἌCΤΕΙ, Νέμεα ἐν) ἌΡΓΕΙ. Lacunam peperit similitudo litterarum ʼΕΝΑCΤΕΙ — ʼΕΝΑΡΓΕΙ. Si forte maior est lacuna, probabile est excidisse: (Ὀλύμπια ἐν Πίσῃ, Νέμεα ἐν) Ἄργει πανηγυρίζειν, ut quatuor nobilissimi ludi commemorati fuerint neque reliquis nobiliores ludi Olympici silentio praetermissi.

Pag. 604 *d.* οἱ δὲ πλεῖστοι μηδενὸς ἀναγκάζοντος αὐτοὶ τὸ ἀγκύριον ἀράμενοι μεθωρμίσαντο τοὺς βίους καὶ μετέστησαν οἱ μὲν εἰς Ἀθήνας, οἱ δ' ἐξ Ἀθηνῶν. In his duo offendunt, τὸ ἀγκύριον pro τὴν ἄγκυραν et ἀράμενοι pro ἄραντες. Ἀγκύριον recte dicitur in Charonis *cymba* apud Lucianum, in qua omnia sunt parva et exilia, sed naves maiores, quibus ex Italia Athenas proficiscebantur, ἀγκύρας habebant, non ἀγκύρια. Deinde τὴν ἄγκυραν αἴρειν dicitur et ἀνασπᾶν, ἀνιμᾶν, ἀναιρεῖσθαι, ἀνέλκεσθαι, sed αἴρεσθαι τὴν ἄγκυραν nusquam legitur.

Plutarchum scripsisse existimo: αὐτοὶ τὸ ἈΚΑΤιον ἀράμενοι μεθωρμίσαντο. Ludit enim in verbis decantatis Epicuri apud Diogenem Laërtium X. 6. παιδείαν δὲ πᾶσαν, ὦ μακάριε, φεῦγε τὸ ἀκάτιον ἀράμενος (de certa Gassendi emendatione pro τε κατι δι ἐραμ), de quo loco docta est annotatio Menagii, et aliquanto doctior etiam altera Wyttenbachii ad librum *de audiendis poëtis* pag. 15 *d.* πότερον οὖν — ἀναγκάζωμεν τοὺς νέους τὸ

Ἐπικούρειον ἀκάτιον ἀραμένους ποιητικὴν φεύγειν καὶ παρεξελαύνειν; quocum comparant in libro *non posse suaviter vivi secundum Epicurum* pag. 1094 *d.* (*Epicurei*) *τοὺς μὲν ἐπαραμένους τὰ ἀκάτια φεύγειν ἀπ᾽ αὐτῶν (τῶν μαθημάτων) κελεύουσιν*, quod quum Quinctilianus (a Gassendo indicatus) Latine vellet dicere XII. 2. ita se expedivit ut diceret: „*Epicurus — fugere omnem disciplinam navigatione quam velocissima iubet*". Sunt autem *τὰ ἀκάτια* in Graecorum navibus *τὰ μεγάλα ἱςία*, quae proprie quis *αἴρεσθαι* et *ἐπαίρεσθαι* dicitur. Ergo qui ex Italia plenis velis petebant Athenas *τὸ ἀκάτιον ἀράμενοι μεθωρμίζοντο*, idque ipsum Plutarcho reddendum censeo.

Pag. 605 *d.* enumerans eos qui in exsilio procul a patria monumenta literarum condiderunt ita dicit: „*scripsit* Τίμαιος ὁ Ταυρομενίτης ἐν Ἀθήναις, Ἀνδροτίων Ἀθηναῖος ἐν Μεγάροις, Βακχυλίδης ὁ ΠΟΙΗΤΗϹ ἐν Πελοποννήσῳ. Ineptum est Bacchylidae nomini addere *ὁ ποιητής* et requiritur indicatio *patriae.* Itaque emendandum Βακχυλίδης ὁ ἸΟΥΛΙΗΤΗϹ. Strabo pag. 486. Cas. *ἐκ τῆς Ἰουλίδος ὅ τε Σιμωνίδης ἦν ὁ μελοποιὸς καὶ Βακχυλίδης ἀδελφιδοῦς ἐκείνου.* cf. Steph. Byz. v. Ἰουλίς.

Pag. 606 *c.* *Διογένης εἰς τὸ τοῦ Φιλίππου ςρατόπεδον παρελθὼν ὁπηνίκα μαχούμενος ἐχώρει τοῖς Ἕλλησι καὶ πρὸς αὐτὸν ἀναχθεὶς ὡς κατάσκοπος, ἔφη τῆς ἀπληςίας ἀφῖχθαι αὐτοῦ καὶ τῆς ἀφροσύνης, Ἥ*Κ*οντος ἐν βραχεῖ καιρῷ διακυβεῦσαι περὶ τῆς ἡγεμονίας ἅμα καὶ τοῦ σώματος.* Primum duplicato nomine scribendum: *ὡς κατάσκοπος*, ΚΑΤΑϹΚΟΠΟϹ *ἔφη τῆς ἀπληςίας ἀφῖχθαι αὐτοῦ.*

Praeterea emenda ΜЄΛΛ*οντος διακυβεῦσαι* pro *Ἥ*Κ*οντος.*

Pag. 610 *c.* *καὶ μὴν ὅ γε μέγιςον ἐν τούτῳ καὶ φοβερώτατόν ἐςιν οὐκ ἂν φοβηθείην* ΚΑΚΩΝ *γυναικῶν εἰσόδους.* Madvig. *Adv. Crit.* pag. 648. reponit *φοβηθείην* ΚΑΚΟΝ, *γυναικῶν εἰσόδους.* Nil esse mutandum declarat locus pag. 143 *f.* *ἡ Ἑρμιόνη δοκεῖ τι λέγειν λέγουσα·*

Κακῶν γυναικῶν εἴσοδοί μ᾽ ἀπώλεσαν.

ubi vide Wyttenbachii annotationem.

Pag. 611 *f*. *** „*ὅπως ὤκιςα πύλας ἀΐδαο περῆσαι*" ΠΛΗΝ *ἔρωτα πολὺν ἐγγενέσθαι τῶν αὐτόθι πραγμάτων*. Ut toties alibi, sic h. l. *πλήν* irrepsit pro ΠΡΙΝ, unde intelligimus sententiam verborum quae perierunt hanc fuisse („*verum est illud Theognidis*

πάντων μὲν μὴ φῦναι ἐπιχθονίοισιν ἄριςον,
φύντα δ') *ὅπως ὤκιςα πύλας ἀΐδαο περῆσαι.*

Pag. 612 *a*. *τοῖς νηπίοις ἀποθανοῦσιν οὔτε χοὰς ἐπιφέρουσιν οὔτ' ἄλλα δρῶσι περὶ αὐτά, οἷα* ΕΙΚΟΣ *ὑπὲρ θανόντων ποιεῖν τοὺς ἄλλους*. In re certa et nota absurdum est *εἰκός*. Legendum *οἷα* ἜΘΟΣ — *ποιεῖν*, *quae assolent*.

Accedo ad libros *Συμποσιακῶν προβλημάτων*, quos non iniuria Madvigius in *Advers. Crit.* pag. 648. „*nugarum et taedii plenos*" dixit esse. Praeterea non alius Plutarchi liber tot tantisque mendis et lacunis scatet. Ex uno eoque deterrimo Codice ad nos propagatus incertis et audacibus coniecturis magnam copiam et facultatem praebet si quem ludere iuvat, sed vera ac manifesta quaerentem destituit.

Statim ab initio argutatur in iocoso loco poëtae incerti:

μισέω μνάμονα συμπόταν.

videri possit id dictum satis esse perspicuum ad intelligendum. Lucianus in *Convivio* cap. 3. *πράγματα ἐν τῷ συμποσίῳ καταλιπόντας ἀπαλλάττεσθαι. μισῶ γάρ, φησὶ καὶ ὁ ποιητικὸς λόγος, μνάμονα συμπόταν*. Martialis I. 27.

Hesterna tibi nocte dixeramus,
quincunces puto post decem peractos,
cenares hodie, Procille, mecum.
Tu factam tibi rem statim putasti
et non sobria verba subnotasti
exemplo nimium periculoso:
μισῶ μνάμονα συμπόταν, Procille.

sed Plutarchus reconditiora quaerens *ἔνιοι* (inquit) *πρὸς τοὺς ἐπιςάθμους εἰρῆσθαι λέγουσιν. — οἱ γὰρ ἐν Σικελίᾳ Δωριεῖς, ὡς ἔοικε, τὸν ἐπίςαθμον μνάμονα προσηγόρευον*. Interpreti *οἱ ἐπίςαθμοι* videntur esse *bibendi magistri* miro et vix excusabili errore, namque omnium usu *ἐπίςαθμοι* sunt *milites in urbem recepti*

et per oppidanorum hospitia divisi. Hospes σταθμοῦχος appellatur et hospitio excepti ἐπίσταθμοι, qui quam sint saepe importuni nota res est. Nemo, credo, hanc interpretationem facile probabit et hoc unum ex ea tuto colligimus *Siculi* poëtae esse dictum, fortasse Philoxeni.

Ut est contorta haec et longe quaesita et incredibilis interpretatio ut μνάμων esse dicatur ὁ ἐπίσταθμος, sic sunt complures aliae, quas Plutarchus tamen aequissimo animo ferebat. Mirifica imprimis est versiculi Hesiodei enarratio apud Plutarchum in fragmentis Tom. III. pag. 23 Dübneri:

οὐδ' ἂν βοῦς ἀπόλοιτ', εἰ μὴ γείτων κακὸς εἴη.

ἔνιοι ΒΟΥΝ ἐδέξαντο τὴν γυναῖκα ἀπὸ τοῦ Ἀλφεσίβοια, ὅτι οὐδ' ἂν γυνὴ μοιχευθείη εἰ μὴ γείτων κακὸς εἴη. Quis haec umquam excogitare potuisset?

In Isocratis dicto pag. 613 *a.* scribendum: οἷς μὲν ἐγὼ δεινὸς οὐχὶ νῦν καιρός, οἷς δὲ νῦν καιρὸς οὐκ ἐγὼ δεινός. Vulgatur: ἐν οἷς μέν — οὐχ ὁ νῦν καιρός· ἐν οἷς δ' ὁ νῦν καιρός. Soloecum est δεινὸς ἔν τινι pro δεινός τι.

Pag. 613 *f.* (ὁ Πεισίστρατος) ἔφη βούλεσθαι μὲν αὐτὸς πεῖσαι τοὺς παῖδας, ἐπεὶ δὲ δυσκόλως ἔχουσιν αὐτΟΝ ἐκείνοις πείσεσθαι. Periit oppositio et αὐτόν soloecum est. Correxerim: βούλεσθαι μὲν αὐτΩΙ πείΘΕCΘαι τοὺς παῖδας, — αὐτΟC ἐκείνοις πείσεσθαι.

Saepe in huiusmodi compositione pro αὐτός scribae αὐτόν substituunt. Diogen. Laërt. II. 34. Σωκράτης ἔλεγε τοὺς μὲν ἄλλους ἀνθρώπους ζῆν ἵν' ἐσθίοιεν, αὐτΟΝ δὲ ἐσθίειν ἵνα ζῴη. Plutarchus pag. 961 *b.* Κλεομένης ὁ βασιλεὺς παρὰ πότον εὐδοκιμοῦντος ἀκροάματος ἐρωτηθεὶς εἰ μὴ φαίνεται σπουδαῖον ἐκέλευσεν ἐκείνους σκοπεῖν, αὐτΟΝ γὰρ ἐν Πελοποννήσῳ τὸν νοῦν ἔχειν. Manifestum est utrobique αὐτΟC reponi oportere.

Pag. 619 *f.* supererat in libro vetusto ΟΥΓΑΡΜΟΝΟΝΩΔΙΝΑΤΙΚΤΕΙ ***ΚΥΒ ***ΣΟΦΩΙΚΑΤΑΤΟ***, quod nescio quis perinepte explevit. Suppleri debebant lacunae ex loco Plutarchi pag. 1090 *a.* ὥσπερ ἐν θαλάσσῃ κατ' Αἰσχύλον

Ὠδῖνα τίκτει νὺξ κυβερνήτῃ σοφῷ.

aut ex ipso Aeschylo *Suppl.* 769.

φιλεῖ
ὠδῖνα τίκτειν νὺξ κυβερνήτῃ σοφῷ.

Scripserat igitur Plutarchus: οὐ γὰρ μόνον
ὠδῖνα τίκτει (νὺξ) κυ(βερνήτῃ) σοφῷ.
κατὰ τὸ(ν Αἰσχύλον).

Pag. 622 *c*.

μουσικὴν δ' ἄρα
ἔρως διδάσκει κἂν ἄμουσος ᾖ τοπρίν.

reponendum ex aliis locis ΠΟΙΗΤΗΝ δ' ἄρα, ut ἄμουσος habeat quo referatur.

Bis apud Plutarchum emendate scribitur pag. 405 *f*. ὁ δ' Εὐριπίδης εἰπὼν ὡς Ἔρως ποιητὴν διδάσκει κἂν ἄμουσος ᾖ τὸ πρίν. et pag. 762 *b*. Plura dabit Nauck. F. T. pag. 448. Hinc sumsit Menander (apud Suid. v. Χρεία ex Photio et Aelio Dionysio) suum:

Χρεία διδάσκει κἂν ἄμουσος ᾖ σοφὸν
Καρχηδόνιον.

Post pauca: τὸ παιζόμενον — ὅτι πράσου φύλλῳ τὸ τῶν ἐρώντων δέδεται βαλλάντιον. Ex comoedia sumtum videtur:

φύλλῳ πράσου
τὸ τῶν ἐρώντων συνδέδεται βαλλάντιον.

Post pauca „*vinum et amor* (inquit) ποιεῖ θερμοὺς καὶ ἱλαροὺς καὶ διακεχυμένους· γενόμενοι δὲ τοιοῦτοι πρὸς τὰς ἐπῳδοὺς καὶ CΥΜμέτρους μάλιστα φωνὰς ἐκτρέπονται. Estne perspicuum 'ΕΜμέτρους Plutarchum scripsisse, siquidem

amor poëtam vel facit vel invenit.

Pag. 630 *d*. ὅθεν ἥκιστα περὶ τούτων οἱ φθονεροὶ καὶ κακοήθεις ἐρωτῶσι κἂν ἄλλο *** ται τὰ τοιαῦτα διακρούονται. Supple: κἂν ἄλλο(C ΤΙC ἜΡΗ)ται τὰ τοιαῦτα.

Pag. 631 *f*. προσαναπίμπλησι τοὺς παρόντας ὁ σκώπτων παρὰ μέλος κακοηθείας ὡς ἐφηδομένους καὶ συνυβριΖΟΜΕΝΟΥC. Sententia postulat συνυβρίΖΟΝΤΑC.

Post pauca: *Spartae* (inquit) εἴ τις ἀπείποι σκωπτόμενος εὐθὺς ὁ σκώπτων ἐ π έ π α υ τ ο. lege ἐπαύετο.

Pag. 640 *f*. ὥσπερ γυναιξὶ ***γαλακτούσαις ἕτερα βρέφη προσβάλλοντες. Supple γυναιξὶ ΠΟΛΥγαλακτούσαις.

Pag. 657 *e*. καὶ προσελθὼν ὁ παῖς ὑ π ή χ ε ι τὴν ἄκρατον. „*merum insonans*" Interpres. Imo vero ὑπέχει. Quid notius quam ὑποχεῖν οἶνον et ἐπιχεῖν ὕδωρ? Cf. *Nov. Lectt.* pag. 601 et 610.

Pag. 668 *a*. Ἡρακλῆς, ὃς τοῖς κρέασι χλωρὰ σῦκα ἔχων ἤσθιεν. Verum est χλωρὰ σῦκ' ἘΠήσθιεν. Euripidis locus est e dramate Satyrico (Nauck. F. Tr. pag. 511):

κρέασι βοείοις χλωρὰ σῦκ' ἐπήσθιεν
ἄμουσ' ὑλακτῶν ὥςε βαρβάρῳ μαθεῖν.

Pag. 668 *a*. ὀψοφάγους καὶ φιλόψους λέγομεν — τοὺς περὶ τὴν ἰχθυοπωλίαν ΑΝΑΔΙΔΟΝΤΑϹ ἑκάςοτε καὶ τοῦ κώδωνος ὀξέως ἀκούοντας. Res est perspicua sed ἀναδιδόντας manifesto mendosum. Fortasse scripsit ἈΛΥοντας id est ῥεμβομένους. Quid sit ὀξέως τοῦ κώδωνος ἀκούειν et ὁ κώδων ἐψόφηκεν, docebit Strabo pag. 658, quem locum descripsi in *Var. Lectt.* pag. 366.

Pag. 670 *f*. ubi comparatur lepus cum asino: καὶ γὰρ ἡ χρόα καὶ τὰ ὦτα καὶ τῶν ὀμμάτων ἡ λιπαρότης καὶ τὸ ἉΛμυρὸν ἔοικε θαυμασίως. Interpres τὸ ἁλμυρόν vertit „*et salsum*". Melius erit rescribere τὸ ΛΑμυρόν. Plutarchus in *Mario* cap. 38. ὄνος προσβλέψας τῷ Μαρίῳ λ α μ υ ρ ό ν τι καὶ γεγηθός.

Post pauca de eodem: ὁ γὰρ ὀφθαλμὸς ἄ τ ρ υ τ ό ς ἐςιν αὐτῶν ὥςε καὶ καθεύδειν ἀναπεπταμένοις τοῖς ὄμμασιν. Recte Ruhnkenius in annotatione Ms. ἄΓρυΠΝός ἐςιν.

Pag. 693 *f*. Θυσία τίς ἐςι πάτριος — καλεῖται δὲ β ο υ λ ί μ ο υ ἐ ξ έ λ α σ ι ς, καὶ τῶν οἰκετῶν ἕνα τύπτοντες ἀγνίναις ῥάβδοις διὰ θυρῶν ἐξελαύνουσιν ἐπιλέγοντες· Ἔξω βούλιμον, ἔσω δὲ πλοῦτον καὶ ὑγίειαν. Solent ferme talia metro ligari. Vide autem quam bonus hexameter exeat:

"Εξω μὲν βούλιμον, ἔσω δὲ πλουΘυγίειαν.

Petebant a Diis πλουθυγίειαν, quod ex Aristophane notissimum est.

Pag. 696 *f.* τὸ φυτὸν (*ficus*) ἁπάντων ὀπωδέςατον, ὥςε καὶ τὸ σῦκον αὐτὸ καὶ τὸ ξύλον καὶ τὸ "ЄΡΓΟΝ ἀναπεπλῆσθαι. In ЄΡΓΟΝ latet ΘΡΙΟΝ (θρῖον), quo nomine quid tritius? Verum vidit Gataker. ad M. Antoninum XII. 16.

Pag. 704 *f.* ἵπποις δὲ μιγνυμέναις 'Єπαυλεῖται νόμος, ὃν ἱππόθορον ὀνομάζουσιν. Ipsa rei natura requirit 'Υπαυλεῖται nempe παρὰ τὴν μῖξιν, et μετὰ τὴν μῖξιν 'Єπαυλεῖται.

Pag. 707 *f.* fragmentum incerti Tragici sic est scribendum:

ὮΩ γλῶσσα, μέτριον εἴ τι κομπάσαι θέλεις,
ἔξειπε.

vulgo ὦ omissum est et ἐξεῖπε scribitur.

Pag. 710 *e.* Φιλόσοφος δ' ἀνὴρ — ὑποδεῖσθαι βοῶν ταχὺ καὶ τὸν λ υ χ ν ο ῦ χ ο ν ἅπτειν οὐ καταγέλαςός ἐςιν; Nemo potest τὸν λυχνοῦχον ἅπτειν, sed τὸν λύχνον. Quid notius quam λύχνον ἅπτειν, ἅπτε, παῖ, λύχνον, et similia? Pherecrates Athenaei pag. 699 *f.*

ἄνυσόν ποτ' ἐξελθών, σκότος γὰρ γίγνεται,
καὶ τὸν λυχνοῦχον ἔκφερ' ἐνθεὶς τὸν λύχνον.

Pag. 712 *a.* περὶ δὲ τῆς νέας κωμῳδίας τί ἀνΤΙλέγοι τις; οὕτω γὰρ 'ЄΓκέκραται τοῖς συμποσίοις ὡς μᾶλλον ἂν οἴνου χωρὶς ἢ Μενάνδρου διακυβερνῆσαι τὸν πότον. Legendum: τί "ΑΝ λέγοι τις; et CΥΓκέκραται τοῖς συμποσίοις.

Pag. 717 *c.* τὸ περὶ τῆς Εὐριπίδου γενέσεως καὶ τελευτῆς γενομένου μὲν ἡμέρᾳ, καθ' ἣν οἱ Ἕλληνες ἐναυμάχουν ἐν Σαλαμῖνι πρὸς τὸν Μῆδον, ἀποθανόντος δὲ καθ' ἣν ἐγεννήθη Διονύσιος ὁ πρεσβύτερος [τῶν ἐν Σικελίᾳ τυράννων]. Bis Plutarchus fallitur. Euripidem natum esse eo *anno*, quo est pugnatum apud Salaminem, satis constat, sed postea nata est fabula non tantum *eodem anno*, sed etiam *eodem die*, quo sit reportata victoria,

Tragicum in vitae lucem prodiisse. Sed multo gravior alter error est, quo Dionysius maior *natus esse* dicatur eo ipse die, quo Euripides excesserit e vita. *Natus est* enim annis XXV ante, sed circa mortem Euripidis *rerum potitus est*. Induxit Plutarchum in fraudem locus Timaei ab ipso adscriptus: ἅμα τῆς τύχης, ὥς Τίμαιος ἔφη, τὸν μιμητὴν ἐξαγούσης τῶν τραγικῶν παθῶν καὶ τὸν ἀγωνιϛὴν ἐπεισαγούσης, quae de *imperio* Dionysii, non de *nativitate* dici manifestum est.

Deinde expunge τῶν ἐν Σικελίᾳ τυράννων, quasi *duo* omnino in Sicilia tyranni fuerint.

Pag. 745 *d*. τὰ μὲν Δελφῶν, εἶπεν, ἌΛΛΩC γέ πως μετέχει πιθανότητος. Confidenter nunc affirmari potest ubicumque in libris Mss. ἌΛΛΩC γέ πως legatur (legitur autem saepissime) ἉΜΩC γέ πως emendari oportere. Ἄλλως πως enim respuit voculam γε, sed ἁμῶς γέ πως eandem additam requirit, ut εἷς γέ τις, ἐξ ἑνός γέ του τρόπου, ἑνί γέ τῳ τρόπῳ constanter Veteres dicebant et ἁμῇ γέ πῃ, ἁμοῦ γέ που, ἁμόθεν γέ ποθεν. Ut nihil prorsus interest inter πῶς; et τίνα τρόπον; sic plane idem est ἐξ ἑνός γέ του τρόπου et ἁμῶσγέπως. Εἷς enim habet adverbium ἁμῶς ut τις πως.

Pag. 747 *f*. profert Plutarchus versiculos ἄγαν πεζοὺς καὶ κακομέτρους hosce:

Ἐγένοντο τοῦ μὲν Ἡρακλῆς, τοῦ δ' Ἴφιτος.
τῆς δὲ πατὴρ καὶ ἀνὴρ καὶ παῖς βασιλεῖς καὶ ἀδελφοί
καὶ πρόγονοι· κλῄζει δ' Ἑλλὰς Ὀλυμπιάδα.

dispescenda haec erant: primus enim versiculus est ex aliquo prologo Euripideo, duo reliqui ex epigrammate de Philippi uxore et matre Alexandri. Itaque scribendum:

Ἐγένοντο τοῦ μὲν Ἡρακλῆς, τοῦ δ' Ἴφιτος.

καί·

Τῆς δὲ πατὴρ καὶ ἀνήρ κτέ.

Pag. 754 *a*. ὅμοιός ἐϛι τοῖς ἀποκείρουσι τὰς ἵππους, εἶτα πρὸς ποταμὸν ἢ λίμνην ἄγουσιν· καθορῶσαν γὰρ ἑκάϛην τὴν εἰκόνα τῆς ὄψεως ἀκαλλῆ καὶ ἄμορφον ἀφιέναι τὰ φρ(ΙΜΑ)γματα λέγεται καὶ προσδέχεσθαι τὰς τῶν ὄνων ἐπιβάσεις. Infelix est lacunulae

supplementum *φριμάγματα*. Quid sit legendum declarat locus in vicinia pag. 754 *c*. *μόλις ἐν πολλῷ χρόνῳ τὸ* ΦΡΥΑΓΜΑ *καὶ τὴν ὕβριν ἀφίησιν*. Comparandi sunt pulcherrimi versus Sophoclis apud Aelian. N. A. XI. 18. (apud Nauck. F. T. pag. 219).

Pag. 788 *a*. Arcades per hyemem Thebanos in urbes suas recipere volebant. Dissuasit Epaminondas ne id facerent: *νῦν μέν, ἔφη, θαυμάζουσιν ὑμᾶς —, ἂν δὲ πρὸς τῷ πυρὶ καθημένους ὁρῶσι τὸν κύαμον* ΚΟ*πτοντας οὐδὲν αὐτῶν ἡγήσονται διαφέρειν*. Quid sit: „*si videant vos fabas* TUNDERE" quod Interpres dedit, intelligi non potest. Emenda: *τὸν κύαμον* ΚΑ*πτοντας*. Cf. *Var. Lectt.* pag. 247. *κάπτειν* in *κόπτειν* depravari ostendimus ibid. pag. 58. cf. Scholiastam ad Aristophanis *Ecclesiaz*. 45. *ὑποπίνοντες γὰρ* ἜΚΑΠΤΟΝ *φρυκτοὺς ἐρεβίνθους*.

In iocoso Comici versiculo pag. 789 *a*.

γαμῶ γέρων, εὖ οἶδα, καὶ τοῖς γείτοσιν.

neque hiatus ferri potest et necessarium participium male abest. Itaque corrigendum:

γαμῶ γέρων ὬΝ, *οἶδα, καὶ τοῖς γείτοσιν.*

Pag. 789 *b*. *ὦ ξένε Ἀθηναῖε, — τὰς περὶ τὸ βῆμα καὶ τὸ στρατηγεῖον ἀφεὶς διατριβὰς καὶ τὰς φροντίδας εἰς ἀγρὸν ἐπείγου σὺν ἀμφιπόλῳ τῇ γεωργίᾳ συνεσόμενος*. Periit vocabulum inter *ἐπείγου* et *σὺν ἀμφιπόλῳ*. Revocari facile poterit ex pag. 465 *e*. *ὁ δὲ Λαέρτης εἴκοσιν ἔτη καθ' αὑτὸν ἐν ἀγρῷ διαιτώμενος*

ΓΡΗΙ *σὺν ἀμφιπόλῳ, ἥ οἱ βρῶσίν τε πόσιν τε παρτίθει.*

sic enim legendum pro *παρετίθει*. In eodem Homeri loco nunc ludens dixerat: *εἰς ἀγρὸν ἐπείγου* ΓΡΗΙ *σὺν ἀμφιπόλῳ τῇ γεωργίᾳ συνεσόμενος*.

Pag. 800 *c*. *οὐ γὰρ εὐμεταχείριστον οὐδὲ ῥᾴδιον ἁλῶναι τὴν σωτηρίαν ἅλωσιν ὑπὸ τοῦ τυχόντος* ὌΧΛΟΝ. Leg. Ὁ ὌΧΛΟΣ.

Περὶ τῆς Ἡροδότου κακοηθείας.

Pag. 854 *f*. ἀλλὰ

δεινὸν τὸ τᾶς Πειθοῦς πρόσωπον,

ὥς φησιν ὁ Σοφοκλῆς, — τάς τ' ἄλλας ἀτοπίας καὶ τὸ ἦθος ἀποκρύπτειν τοῦ συγγραφέως. Scribendum: ἀλλὰ δεινὸν

τὸ τᾶς Πειθοῦς πρόσωπον

— τὸ ἦθος ἀποκρύπτειν. Manifestum enim est δεινὸν ἀποκρύπτειν coniuncta esse.

Pag. 857 *b*. οὕτω δὲ φιλοβάρβαρός ἐςιν (Herodotus) ὥςε — πᾶσιν Αἰγυπτίοις ΘΕΙότητα πολλὴν καὶ δικαιοσύνην μαρτυρήσας ἐφ' Ἕλληνας ἀναςρέφει τὸ μύσος τοῦτο. Ridiculum est Aegyptiis *divinitatem* tribuere. Emendandum est ʽΟΣΙότητα *pietatem erga deos*. Summa enim humanae virtutis est in eo, qui ὅσιος μὲν περὶ τοὺς θεούς, δίκαιος δὲ περὶ τοὺς ἀνθρώπους esse dicatur, cui opponitur ὁ ἀνόσιος (ἀσεβὴς) καὶ ἄδικος. Saepe inter se ΘΕΙΟΣ et ὍΣΙΟΣ in libris permutari saepius ostendimus.

Post pauca legitur: Μενέλαόν φησιν — ἀδικώτατον ἄνθρωπΟΝ γενέσθαι καὶ κάκιςον. Non sic Graeci loquebantur, sed ἀδικώτατον ἀνθρώπΩΝ dicebant.

Pag. 857 *e*. καὶ οὐ τοῦτο δεινόν· ἀλλ' ἀναγαγὼν εἰς Πέρσας τὸ Ἡρακλέους γένος κτἑ. Emenda: καὶ οὐ τοῦτό πω δεινόν, καίπερ ὂν δεινόν· ἀλλὰ, sumtum ex loco Demosthenis pag. 125. 2. καὶ οὐχί πω τοῦτο δεινόν, καίπερ ὂν δεινόν, ἀλλά, multorum imitatione passim celebrato.

Pag. 857 *f*. τοῖς δὲ θεοῖς λοιδορούμενος ἐν τῷ Σόλωνος προσωπΕΙΩΙ ταῦτ' εἴρηκεν. Scribendum προσώπΩΙ. Nempe προσωπεῖα sunt τῶν τε ὑποκριτῶν καὶ τῶν χορευτῶν, figurate *ex Solonis persona* dicitur ἐν τῷ Σόλωνος προσώπῳ. ut pag. 871 *d*. τῷ τοῦ Πυθίου προσώπῳ χρώμενος.

Pag. 858 *b*. τοῦτο τὸ χωρίον καλεῖται μέχρι νῦν Πιττάκιον. Non est haec Graeca forma Πιττάκιον, sed Πιττακεῖον, ut Αἰακεῖον, Εὐρυσακεῖον, aliaque sexcenta: nam praeter Ποσειδώνιον, Ἀπολλώνιον, Ἀρτεμίσιον et Διονύσιον reliqua omnia nomina huiuscemodi exeunt in -ΕΙΟΝ.

Pag. 858 *d.* τὸν δὲ ἕνα — ἐν ταῖσι Θυρεαῖσι καταχΩσασθαι ἑωυτόν. Pro absurdo verbo καταχώσασθαι repone ex Herodoto I. 82. καταχΡΗσασθαι et post ἕνα insere λέγουσι.

Pag. 858 *f.* Ἀθηναίους τοίνυν καὶ τοὺς πολλοὺς τῶν ἄλλων Ἰώνων ἐπαισχύνεσθαι τῷ ὀνόματι τούτῳ μὴ βουλομένους ἀλλὰ Φεύγοντας Ἴωνας κεκλῆσθαι. Non est Graecum Φεύγουσιν Ἴωνες κεκλῆσθαι, sed vera scriptura ex Herodoto I. 143. elicienda et supplenda haec est: — τῶν ἄλλων Ἰώνων Φυγεῖν τὸ οὔνομα μὴ βουλομένους Ἴωνας κεκλῆσθαι, (ἀλλὰ καὶ νῦν Φαίνεσθαι τοὺς πολλοὺς αὐτῶν) ἐπαισχύνεσθαι τῷ οὐνόματι.

In sqq. scribendum: διὸ τὰς γυναῖκας νόμον θεΜΕΝΑΣ (pro θέσθαι) ὅρκους ἐπελάσαι. ex Herod. I. 146.

Pag. 859 *a.* Μυτιληναίους ἐκδιδόναι παρασκευάζεσθαι τὸν ἄνθρωπον ἐπὶ μισθῷ· οὐ γὰρ ἔχω γ' εἰπεῖν ἀτρεκέως. Emenda ex Herodoto I. 160. ἐπὶ μισθῷ ὅ σ ῳ δ ή· οὐ γὰρ ἔχω τ ο ῦ τ ό γε εἶπαι ἀτρεκέως.

Pag. 860. *f.* Spartani poenitere se aiunt ὅτι — ἄνδρας ξείνους ἐόντας αὐτοῖσι — ἐξήλασαν ἐκ τῆς πατρίδος [τοὺς τυράννους] καὶ δήμῳ ἀχαρίστῳ παρέδωκαν τὴν πόλιν. Sine mora τοὺς τυράννους delendum est. Pugnat enim et cum verborum compositione et cum Spartanorum sententia.

Adscripsit olim nescio quis ad ξείνους ἐόντας αὐτοῖσι. Cf. Herodotum V. 91.

Pag. 860 *f.* ἀντιστῆναι δὲ Κορινθίους αὐτοῖς καὶ ἀποΣτρέψαι Σωσικλέους διελθόντος κτέ. Clamat sententia ἀποΤρέψαι esse verum, sed τρέψαι et στρέψαι in simplici et in compositis confunduntur ubique locorum. Sententia cuiusque loci quid sit scribendum declarat. Corinthii Lacedaemonios *ab eo consilio revocarunt* Graece dicitur ἀποτρέπειν τινός, non ἀποστρέφειν.

Pag. 861 *b.* ἃς μὲν Ἀθηναῖοι ναῦς ἐξέπεμψαν Ἴωσι τιμωροὺς ἀποστᾶσι βασιλέως ἈΡΧΕΚΑΚΟΥΣ τολμήσας προσειπεῖν. Eximiam et unice veram lectionem solus Plutarchus nobis conservavit. Apud Herodotum nunc editur V. 97. Ἀθηναῖοι — ἐψηΦίσαντο εἴκοσι νέας ἀποστεῖλαι βοηθοὺς Ἴωσι. — αὗται δὲ αἱ νέες ἈΡΧΗ

ΚΑΚΩΝ *ἐγένοντο Ἕλλησί τε καὶ βαρβάροισι.* Herodotus scripserat *Ἀρχέκακοι ἐγένοντο* imitatus Homerum Iliad. E. 63.

ὃς καὶ Ἀλεξάνδρῳ τεκτήνατο νῆας ἐΐσας
ἀρχεκάκους, αἳ πᾶσι κακὸν Τρώεσσι γένοντο.

Pag. 861. *b. ἤδη γὰρ ὡς *** περὶ τὴν Ἰωνίαν συγκεχυμένην — Κυπρίους — κατεναυμάχησαν.* Supple et emenda: *ὡς* ἘΠΥΘΟΝΤΟ ΤΑ *περὶ τὴν Ἰωνίαν συγκεχυμέν*Α.

Pag. 861. *f. ἀδύνατα δέ σφι τὸ παραυτίκα ποιέειν ταῦτα οὐ βουλομένοισι λύειν τὸν νόμον· ἦν γὰρ ἱσταμένου τοῦ μηνὸς (ἐνάτη)· ἐνάτῃ δ' οὐκ ἐξελεύσεσθαι ἔφασαν οὐ πλήρεος ἐόντος τοῦ κύκλου.* In his *ἐνάτη* de coniectura interpositum est aut ex Herodoto VI. 106. ubi est in libris: *ἦν γὰρ ἱσταμένου τοῦ μηνὸς εἰνάτη, εἰνάτῃ δὲ οὐκ ἐξελεύσεσθαι ἔφασαν* ΜΗ *οὐ πλήρεος ἐόντος τοῦ κύκλου.* Sed si quis hoc aget sentiet inepte dici et coniungi *εἰνάτῃ δὲ μὴ οὐ πλήρεος ἐόντος τοῦ κύκλου.* Quid multa? Corrigendum est: *ἦν γὰρ — εἰνάτη,* ΟΙ *δὲ οὐκ ἐξελεύσεσθαι ἔφασαν.* Spartani ita dicebant: *οὐκ ἔξιμεν πρὶν* ἌΝ *πλήρης ὁ κύκλος ᾖ,* hanc enim vim habet *μὴ οὐ πλήρεος ἐόντος τοῦ κύκλου.* Nonne ridiculum est dicere: *οὐκ ἔξιμεν τῇ ἐνάτῃ πρὶν ἂν πλήρης ᾖ ὁ κύκλος?* Haec ipsa tamen inest in vulgata lectione sententia.

Pag. 862. *a.* locus est obscurus et impeditus, cuius si non veram scripturam at sententiam saltem excogitare possumus. Plutarchus pro certo et explorato ponit ad Marathonem esse pugnatum *ἕκτῃ Βοηδρομιῶνος ἱσταμένου* idque non uno loco diserte testatur. Primum in hoc ipso libro pag. 861. *f. Spartani* (inquit) *οὐ μόνον ἄλλας μυρίας ἐξόδους καὶ μάχας πεποίηνται μηνὸς ἱσταμένου μὴ περιμείναντες τὴν πανσέληνον, ἀλλὰ καὶ ταύτης τῆς μάχης ἕκτῃ Βοηδρομιῶνος ἱσταμένου γενομένης ὀλίγον ἀπελείφθησαν.* Similiter *de gloria Atheniensium* pag. 349. *f. ἕκτῃ μὲν ἱσταμένου Βοηδρομιῶνος εἰσέτι νῦν τὴν Μαραθῶνι νίκην ἡ πόλις ἑορτάζει, ἕκτῃ δὲ μεσοῦντος οἰνοχοεῖται τῆς Χαβρίου περὶ Νάξον ἐπινίκια ναυμαχίας.* et in vita *Camilli* cap. 19. *Πέρσαι μηνὸς Βοηδρομιῶνος ἕκτῃ μὲν Μαραθῶνι, τρίτῃ δ' ἐν Πλαταιαῖς ἅμα καὶ περὶ Μυκάλην ἡττήθησαν ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων.* Itaque Plutarchus ridet Herodotum, qui quum *sexto* die esset debella-

tum die *nono* narrat ab Lacedaemoniis auxilium esse petitum, et iocose addit: εἰ μὴ μετὰ τὸ νικῆσαι τοὺς πολεμίους Ἀθηναῖοι μετεπέμποντο τοὺς συμμάχους. Vide nunc quam vitiose scriptum sit paullo ante: *haec si Herodotus Atheniensibus recitasset* (ut fama ferebat) οὐκ ἂν περιεῖδον ἐνάτῃ τὸν Φειδιππίδην παρακαλοῦντα Λακεδαιμονίους ἐπὶ τὴν μάχην ἘΚ ΤΗϹ μάχης γεγενημένον καὶ ταῦτα δευτεραῖον, ὡς αὐτός φησιν, ἀφιγμένον. Sententia necessario haec fuit: ἘΝΑΤΗΙ παρακαλοῦντα ἐπὶ τὴν μάχην τὴν ἝΚΤΗΙ γεγενημένην, et sic demum potuit iocari „*nisi forte Athenienses* post victoriam *sociorum auxilia arcessebant*".

Patriae amore occaecatus Plutarchus et δουλεύων τῇ ὑποθέσει iuveniliter in hac refutatione exsultat. Non cogitavit autem quanta esset diversitas et confusio in Kalendariis diversis, quibus Graeciae civitates uterentur. Unus et idem dies Spartae est Ἀρτεμισίου μηνὸς τετάρτη φθίνοντος et Athenis Ἐλαφηβολιῶνος ἕκτη φθίνοντος. Thucydides V. 19. cf. IV. 118 sq.

Luculentum imprimis huius rei exemplum est in vita *Aristidis* cap. 19. 38. *pugnatum est ad Plataeas*, inquit, τῇ τετράδι τοῦ Βοηδρομιῶνος ἱσταμένου κατ' Ἀθηναίους, κατὰ δὲ Βοιωτοὺς τετράδι τοῦ Πανέμου φθίνοντος, τὴν δὲ τῶν ἡμερῶν ἀνωμαλίαν οὐ θαυμαστὸν, ὅπου ΚΑΙ ΝΥΝ διηκριβωμένων τῶν ἐν ἀστρολογίᾳ μᾶλλον ἄλλην ἄλλοι μηνὸς ἀρχὴν καὶ τελευτὴν ἄγουσιν, sed haec Plutarchus aetate grandior scripsit, illa *fervidus iuventa* et (ut adolescentes solent) σκυλάκων τρόπον τὸν Ἡρόδοτον σπαράττων.

Pag. 862 *d*. αἰτίην δ' ἔσχον Ἀθηναίοισιν ἐξ Ἀλκμεωνιδῶν μηχανῆς αὐτοὺς ταῦτα ἐπινοηθῆναι. Emenda ex Herodoto VI. 115. αἰτίΗ δὲ ἔσχΕ ἘΝ Ἀθηναίοισι.

Pag. 862 *e*. αἴρεται μὲν ἀσπίς — ἐπιπλέουσι δὲ ταῖς Ἀθήναις — οἱ δὲ πρῶτοι καὶ δοκιμώτατοι τῶν ἀνδρῶν *** ἀπεγνωκότες τὴν πόλιν. Lacuna sic videtur explenda: — τῶν ἀνδρῶν ΠΡΟΔΙΔΟΑϹΙΝ ἀπεγνωκότες.

Post pauca legendum: „ἀνεδείχθη μὲν γὰρ ἀσπὶς καὶ τοῦτο

οὐκ ἔςιν ἄλλως εἰπεῖν" Φησὶν, ᾽ΩC αὐτὸς ἰδών. In libris *ὡς* omissum est.

Pag. 863 *c. Ἀργείους ἅπαντες ἴσασιν οὐκ ἀπειπαμένους τοῖς Ἕλλησι τὴν συμμαχίαν, ἀξιώσαντας δὲ, ὡς ἂν μὴ Λακεδαιμονίοις ἐχθίςοις καὶ πολεμιωτάτοις οὖσι ποιοῦντες ἀεὶ τὸ προστασσόμενον ἕπωνται καὶ τοῦτο ἄλλως οὐκ ἦν.* Non potest hic locus intelligi: nec mirum, magna lacuna post *ἀξιώσαντας δέ* necessariam sententiae partem absorbsit, quam ex Herodoto supplere non est difficile. *Argivi arma cum Graecis consociare non recusarunt sed postularunt* (*ἠξίωσαν δέ*) ***. Quid igitur postularunt? Respondebit Herodotus VII. 148. § 3. Haec igitur ipsa exciderunt: *pacem sibi in annos* XXX *cum Lacedaemoniis componi et dimidiam partem imperii in socios omnes sibi tribui.*

Nunc demum intelliguntur reliqua *ὡς ἂν μὴ — ἕπωνται ne semper Spartanorum signa sequerentur, idque alio pacto fieri non posse.*

Pag. 864 *c. διηγούμενος δὲ ὅτι — Ἀμεινοκλῆς — ὠφελήθη μεγάλως — οὐδὲ τοῦτO ἄδηκτον παρῆκεν.* imo vero *οὐδὲ τοῦτ*ON. Proprie *δάκνειν τινά* et *mordere* de maledico usurpantur.

Pag. 864 *c. Ἀριςοφάνους δὲ τοῦ Βοιωτοῦ γράψαντος ὡς χρήματα αἰτήσας οὐκ ἔλαβε παρὰ Θηβαίων — ἄλλο μὲν οὐδέν ἐςι τεκμήριον, ὁ δὲ Ἡρόδοτος τῷ Ἀριςοφάνει μεμαρτύρηκε, δι' ὧν τὰ μὲν ψευδῶς, τὰ δὲ δια***, τὰ δὲ ὡς μισῶν καὶ διαφερόμενος τοῖς Θηβαίοις ἐγκέκληκεν.* Primum supplendum vocabulum necessarium *ὁ δὲ Ἡρόδοτος* ΑΥΤΟΣ *τῷ Ἀριςοφάνει μεμαρτύρηκεν.* Deinde explendum, *τὰ δὲ δια*ΒΟΛΩC, *τὰ δέ κτέ.* ut apud Thucydidem VI. 15. *καὶ ὅτι αὐτοῦ διαβόλως ἐμνήσθη.*

Addidit bonus Aristophanes etiam aliud quid. -- *χρήματα μὲν αἰτήσας οὐκ ἔλαβε παρὰ Θηβαίων, ἐπιχειρῶν δὲ τοῖς νέοις διαλέγεσθαι καὶ συσχολάζειν ὑπὸ τῶν ἀρχόντων ἐκωλύθη δι' ἀγροικίαν αὐτῶν καὶ μισολογίαν,* sed ne dicam plane ab Herodoti persona abhorrere ut Pythagorae instar *coetus iuvenum studia aemulantium haberet*, non poterat in tota Graecia deteriores discipulos quam Thebis invenire. Notum est dictum Alcibiadis:

αὐλούντων οὖν Θηβαίων παῖδες, οὐ γὰρ ἴσασι διαλέγεσθαι, apud Plutarchum in vita *Alcib.* 2. 27.

Animadverte etiam quam manifesta calumnia Plutarchus utatur: *Herodotus* (inquit) *Thebanos odit, mendacia et calumnias in Thebanos effundit*, ERGO apparet eum a Thebanis pecuniam petiisse ac nihil accepisse. Plutarchum etiam nunc aetas iuvenilis et patriae amor transversum egit. Ponit primum pro certo *Herodotum Thebanos odisse*, quod nulla idonea ratione nititur. Herodotus Thebanis et Plutarcho iniucunda scribit, sed vera. Quod deinde ex eo collegit *Herodotum ob pecuniam sibi negatam Thebanis maledixisse*, mera calumnia est et refutatione indigna.

Pag. 865 *a*. *Λακεδαιμονίους μὲν μουνωθέντας — τυχὸν ἄν φησιν ὁμολογίῃ χρΗσθαι πρὸς Ξέρξεα.* Scrib. *ὁμολογίῃ χρΗCAσθαι.* Herod. VII. 139. *ἢ ταῦτα ἂν ἔπαθον ἢ — ὁμολογίῃ ἂν ἐχρήσαντο πρὸς Ξέρξεα.*

Pag. 866 *b*. *Λεωνίδας πρὸς τὸν εἰπόντα παντελῶς ὀλίγους ἐξάγειν αὐτὸν ἐπὶ τὴν μάχην* Πολλοὺς *μὲν, ἔφη, τεθνηξομένους.* Ut intelligi possit scribendum: *πολλοὺς μὲν* (*οὖν* add.) ʽΩC *τεθνηξομένους.* „*Imo vero multos*, inquit, *utpote morituros*”.

Pag. 866 *d*. *οὐ γὰρ μόνον Ξέρξης, ὡς ἔοικεν, ἀλλὰ καὶ Λεωνίδας μαστιγοφόρους εἶχεν ἑπομένους, ὑφ᾽ ὧν οἱ Θηβαῖοι παρὰ γνώμην ἠναγκάζοντο [μαστιγούμενοι] μάχεσθαι.* Quis non sentit molestum et importunum participium expungi oportere?

Pag. 866 *f*. Thessalos Thebanis infestos fuisse narrat *ὅτι τῆς* ʽ*Ελλάδος αὐτοὺς κρατοῦντας ἄχρι Θεσπιέων* ʺΕΝΑΓΧΟΣ *ἐξήλασαν μάχῃ περιγενόμενοι καὶ τὸν ἄρχοντα Λατταμύαν ἀποκτείναντες.* Fallitur Plutarchus quum haec *nuper* (*ἔναγχος*) accidisse scribit ut esset recens ira. Meliora dedit in vita *Camilli* cap. 19. *Βοιωτοῖς* ʽ*Ιπποδρομίου μηνὸς — ἱσταμένου πέμπτῃ δύο λαβεῖν συνέβη νίκας ἐπιφανεστάτας, αἷς τοὺς* ʺ*Ελληνας ἠλευθέρωσαν, τήν τε περὶ Λεῦκτρα καὶ τὴν ἐπὶ Κερησσῷ ταύτης πρότερον ἔτεσι πλείοσιν ἢ* ΔΙΑΚΟCΙΟΙC *ὅτε Λατταμύαν καὶ Θεσσαλοὺς ἐνίκησαν.*

Si insignis victoria de Thessalis circa annum 575 reportata

est (annis *plus* quam *ducentis* ante victoriam Leuctricam anno 371) consequitur *centum propemodum annis* ante eam rem esse gestam neque recens id odium aut iram esse potuisse.

Pag. 867 *e.* *τρηχέως δὲ περι*ΝΕΧ*θέντες — δρησμὸν ἐβούλευον.* Indocti scribae error est *περιενεχθέντες* pro *περιεφθέντες.* Frequens admodum est apud Herodotum *τρηχέως περισπεῖν* (*male mulcare*) et *τρηχέως περιεφθῆναι.* Contra *δρησμὸν ἐβούλευον* rectius dicitur quam quod apud Herodotum est *ἐβουλεύον*ΤΟ.

Pag. 868 *b.* reprehendit Herodotum *Θούριον μὲν ὑπὸ τῶν ἄλλων* ΝΟΜΙ*ζόμενον, αὐτὸν δὲ Ἁλικαρνασέων περιεχόμενον.* Emenda: ʼΟΝΟΜΑ*ζόμενον*, non erat enim haec Graecorum *opinio*, sed constabat inter omnes, unde etiam multi pro Ἡροδότου Ἁλικαρνησέος *ἱστορίης ἀπόδεξις ἥδε* ΜΕΤΕΓΡΑΦΟΝ Ἡροδότου *Θουρίου. Μετῴκησε γὰρ εἰς Θουρίους καὶ τῆς ἀποικίας ἐκείνης μετέσχε.* Plutarchus *de exsilio* pag. 604 *f.*

Ex iis quae leguntur pag. 869 *a.* locus Herodoti emendari potest. Legitur apud Plutarchum: *Νάξιοι τρεῖς ἔπεμψαν τριήρεις συμμάχους τοῖς βαρβάροις, εἷς δὲ τῶν τριηράρχων Δημόκριτος* ῎ΕΠΕΙΣΕ *τοὺς ἄλλους ἑλέσθαι τὰ τῶν Ἑλλήνων.* apud Herodotum VIII. 46. *Νάξιοι δὲ παρείχοντο τέσσερας ἀποπεμφθέντες μὲν ἐς τοὺς Μήδους —, ἀλογήσαντες δὲ τῶν ἐντολέων ἀπίκατο ἐς τοὺς Ἕλληνας Δημοκρίτου* ΣΠΕΥ*σαντος ἀνδρὸς τῶν ἀστῶν δοκίμου*, ubi ΠΕΙ*σαντος* verum est.

Pag. 869 *b.* *οἱ Ναξίων ὡρογράφοι λέγουσι καὶ πρότερον Μεγαβάτην ἀπώσασθαι — καὶ Δᾶτιν αὖθις τὸν στρατηγὸν ἐξελάσαι καταπρήσαντα ποιῆσαι κακόν.* Manifestam lacunam in hunc ferme modum probabiliter sarcias: *καταπρήσαντα* (*μὲν τὴν πόλιν, ἄλλο δ' οὐδὲν δυνηθέντα*) *ποιῆσαι κακόν.* Veriora de Naxiis tradidit Herodotus VI. 96.

Pag. 870 *b.* *ἀλλ' ὃ μὲν ἔψευσται λόγος ἡμῖν οὐδείς· ἃ δὲ τ****** *ψευσται μόνον ἐξετάζομεν.* Legendum: *ἀλλ'* ὯΝ *μὲν ἔψευσται*, et supplendum: *ἃ δὲ τ*(ΩΝ *Κορινθίων καὶ τῶν Θηβαίων κατέ*)*ψευσται μόνον ἐξετάζομεν.*

Pag. 870 *f.* ὁ Ἀδείμαντος, ᾧ πλεῖϛα λοιδορούμενος Ἡρόδοτος διατελεῖ καὶ λέγων „μοῦνον ἈΠΑΙρειν τῶν ϛρατηγῶν ὡς Φευξόμενον ἀπ' Ἀρτεμισίου καὶ μὴ περιμενοῦντα". Pro absurdo ἀπαίρειν restituendum ex Herodoto VIII. 15. μοῦνον ἈCΠαίρειν.

Pag. 874 *b.* ἡδὺς ὁ λόγος (*Herodoti*) καὶ χάρις ἔπεϛι καὶ ΔЄΙΝότης καὶ ὥρα τοῖς διηγήμασιν. Quem non offendat δεινότης media inter χάριν et ὥραν? Verum vidit Ruhnkenius in annotatione Ms. reponens καὶ ΛЄΙότης, ut in sqq. βλασφημίαν ΛЄΙΟΙC καὶ ἁπαλοῖς σχήμασιν ὑποδεδυκυῖαν.

Pag. 874 *c.* ταῦτα καὶ κηλεῖ καὶ προσάγεται πάντας, ἀλλ' ὥσπερ ἐν ῥόδοις δεῖ ΚΑΝΘΑΡΙΔΑ Φυλάττεσθαι τὴν βλασφημίαν — ὑποδεδυκυῖαν. Quid sibi vult in tali comparatione κανθαρίς? Res ipsa ducit ad ὥσπερ ἐν ῥόδοις δεῖ ἌΚΑΝΘΑΝ Φυλάττεσθαι, aut δεῖ ΤΑC ἈΚΑΝΘΑC Φυλάττεσθαι, deinde supple omissa (οὕτω καὶ ἐν τῇ Ἡροδότου λέξει) τὴν βλασφημίαν.

Haec sunt Plutarchi in Herodotum crimina et calumniae, quibus multo magis suam εὐήθειαν declaravit quam κακοήθειαν Herodoti, candidissimi mortalium. De oratione et verbis satis diximus, restant quaedam de rebus annotanda.

Plutarchus habebat ad manum Herodoto antiquiores λογοποιούς, et semel iterumque locum ex Charone Lampsaceno descripsit pag. 859 *b.* Χάρων ὁ Λαμψακηνὸς — ταυτὶ κατὰ λέξιν γέγραφε· „Πακτύης δὲ ὡς ἐπύθετο προσελαύνοντα τὸν ϛρατὸν τὸν Περσικὸν ᾤχετο Φεύγων ἄρτι μὲν εἰς Μυτιλήνην, ἔπειτα δὲ εἰς Χίον· καὶ αὐτοῦ ἐκράτησε Κῦρος." et pag. 861 *d.* τοῦ Λαμψακηνοῦ Χάρωνος — γράφοντος κατὰ λέξιν· „Ἀθηναῖοι δὲ εἴκοσι τριήρεσι ἔπλευσαν ἐπικουρήσοντες τοῖσι Ἴωσι καὶ ἐς Σάρδις ἐϛρατεύσαντο καὶ εἷλον τὰ περὶ Σάρδις ἅπαντα χωρὶς τοῦ τείχεος τοῦ βασιληΐου· ταῦτα δὲ ποιήσαντες ἐπαναχωρέουσι ἐς Μίλητον." Non pugnant haec cum Herodotea narratione, ut Plutarchus opinatur, sed quae Herodotus copiose et luculenter memoriae prodidit ea exiliter et ieiune Charon retulerat in annales.

Quidquid Plutarchus novi attulit, quod apud Herodotum non legatur, nihil est in iis quod veri speciem habeat et sunt etiam nonnulla plane absurda. In illis ponam τὸ μέγα καὶ ἀοίδιμον

κατόρθωμα Eretriensium pag. 861. *b.*, qui *insignem victoriam navalem reportarunt deinde impetum in Sardes fecerunt, Artaphernem in arce obsederunt, Miletum obsidione liberarunt et tandem* πλήθους ἐπιχυθέντος αὐτοῖς ἀπεχώρησαν. Haec igitur dolo malo Herodotus *silentio pressisse* arguitur. Sed narrare non poterat quae numquam gesta essent, neque eodem tempore Artaphernes in arce Sardiana obsidebatur ab Ionibus et a Persis Miletus. Habeat sibi haec bonus Λυσανίας ὁ Μαλλώτης, unde haec Plutarchus sumserat.

Quis non statim intelligit fabulosum esse somnium Leonidae pag. 865. *f. Thebis in fano Herculis, in quo nemo umquam pernoctaverat.* Perspicuum est fabellam hanc post Leuctricam victoriam esse natam. Aliquanto etiam absurdior fabula est et puerilis pag. 866. *a.* de morte Leonidae: *Leonidas undique circumventus cum suis irrumpit in castra Persarum ut regem in praetorio occiderent ibique oppeterent mortem. Obvium quemque obtruncant aut fugant, sed rex reperiri non potuit:* ἐπεὶ δ' οὐχ ηὑρίσκετο βασιλεὺς ἐν ἀχανεῖ στρατεύματι — πλανώμενοι μόλις — διεφθάρησαν. Haec (si Plutarcho credimus) narrare Herodotus debuerat. Cur non fecerit mihi perspicere videor.

Sed sunt alia etiam longe absurdiora. Leonidas Sparta proficiscens pag. 866. *b. ad certam mortem* sibi et omnibus contendere videtur. *„Paucos ducis"* dixit aliquis; πολλοὺς μὲν (οὖν add.), ἔφη, ὡς τεθνηξομένους. Quaerit ex eo uxor εἴ τι λέγοι. Cui ille: ἀγαθοῖς γαμεῖσθαι καὶ ἀγαθὰ τίκτειν. Haec omnis consternatio animorum et desperatio de nihilo ficta est. Magna contra omnes tenebat spes et fiducia ὅτι σφι εἴη δεινὸν οὐδέν· οὐ γὰρ θεὸν εἶναι τὸν ἐπιόντα ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα ἀλλ' ἄνθρωπον (Herod. VII. 203).

Praemittebatur Leonidas cum paucis propter ferias, quibus peractis reliqui omnes πανδημεί essent secuturi et nemo suspicabatur ad Thermopylas tam cito debellatum fore (Herod. VII. 206)

Quod autem prorsus absurdum et ridiculum est nunc dicam. Ἀγῶνα μὲν γὰρ ἐπιτάφιον αὐτῷ ἠγωνίσαντο πρὸ τῆς ἐξόδου καὶ τοῦτον ἐθεῶντο πατέρες αὐτῶν καὶ μητέρες. Cur non et filii spectatum admissi? namque Herodotus auctor est VII. 205. trecentos esse delectos τοῖσι ἐτύγχανον παῖδες ἐόντες.

Quid ego nunc verba perdam ut demonstrem nihil his *ludis funebribus*, (quos spectabant illi ipsi in quorum honorem committebantur) excogitari posse absurdius? Haec tamen Plutarchus serio et graviter nobis narrat, et sunt qui haec aequo animo legant, fortasse etiam admirentur.

Quo tempore in Graecia desipiente τοσοῦτον ἦν σκότος πρὸ τῆς ἀληθείας, natae sunt etiam futiles fabulae de Herodoti avaritia et perfidia. Quum pleraque omnia et omnes essent venales et nil sine largitione et nummis agebatur, suspicabantur angusti animi homines Herodotum quoque pretio alios laudare, reprehendere alios. Est eques Romanus natus in Gallia incerto nomine, qui notissimam *Corinthiacam* orationem scripsit, ubi legitur Tom. II. pag. 103. Reisk. ἧκε δὲ καὶ Ἡρόδοτος ὁ λογοποιὸς ὡς ὑμᾶς λόγους φέρων Ἑλληνικοὺς ἄλλους τε καὶ Κορινθίους οὐδέπω ψευδεῖς, ἀνθ' ὧν ἠξίου παρὰ τῆς πόλεως μισθὸν ἄρνυσθαι. διαμαρτὼν δὲ (καὶ del.) τούτου· οὐ γὰρ ἠξίουν οἱ ὑμέτεροι πρόγονοι δόξαν ἀγοράζειν· μετεσκεύασεν ἐκεῖνα ἃ πάντες ἐπιστάμεθα τὰ περὶ τὴν Σαλαμῖνα καὶ τὸν Ἀδείμαντον. Haec quidem fabula Plutarchum fugit, qui habet alia similia perinde absurda. *Herodotus summis laudibus extulit Athenienses*, *sed non gratiis: erat rumor Herodotum* κολακεύσαντα τοὺς Ἀθηναίους ἀργύριον πολὺ λαβεῖν παρ' αὐτῶν pag. 862. *a.* Hanc quidem διαβολήν Plutarchus non admittit, quia se putabat gravem Herodoti errorem in temporum ratione deprehendisse, quem quilibet Atheniensis statim animadvertere potuisset; unde collegit *Herodotum suas historias Athenis non recitasse* neque adeo ab iis mercedem flagitasse. Et tamen repertus est historicus, qui protulit Anyti ψήφισμα, quo decem talenta Herodoto publice dono darentur pag. 862. *b.* Sed a Thebanis petiit pag. 864. *c.* χρήματα μὲν αἰτήσας οὐκ ἔλαβε παρὰ Θηβαίων, ἐπιχειρῶν δὲ τοῖς νέοις διαλέγεσθαι καὶ συσχολάζειν ὑπὸ τῶν ἀρχόντων ἐκωλύθη. Quo tandem nomine a Thebanis pecuniam flagitavit, quibus proditae Graeciae notam inussit sempiternam? et quo modo cum Thebana iuventute disserere voluit ad literas et omnem philosophiam frigente? Haec omnia sunt πλάσματα recentiorum; qui neque Herodoti ingenium neque Herodoteae aetatis indolem cognitam et perspectam habebant.

Qui Herodoto fidem detrectant opponere ei solent Simonidem, egregium poëtam, sed hominem avarum et venalem et si quis pretium dedisset laudes aut veras carmine augentem aut falsas de suo fingentem.

Aperte id confitetur auctor *Corinthiacae* pag. 109. Tom. II. Reisk. ἐν Σαλαμῖνι δὲ ἠρίστευσαν (*Corinthii*) καὶ τῆς νίκης αἴτιοι (Leg. αἰτιώτατοι) κατέστησαν. Ἡροδότῳ γὰρ ΟΥ ΠΡΟCΕΧΩ ἀλλὰ τῷ τάφῳ καὶ τῷ Σιμωνίδῃ, ὃς ἐπέγραψεν ἐπὶ τοῖς νεκροῖς τῶν Κορινθίων τεθαμμένοις ἐν Σαλαμῖνι·

Ὦ ξεῖν', εὔυδρόν ποτ' ἐναίομεν ἄστυ Κορίνθου,
νῦν δ' ἄμ' Αἴαντος νᾶσος ἔχει Σαλαμίς.
ῥεῖα δὲ Φοινίσσας νῆας καὶ Πέρσας ἑλόντες
καὶ Μήδους ἱερὰν Ἑλλάδα ῥυσάμεθα.

Nihil impedit quo minus Adimantus et Corinthii ex turpi fuga revocati et naves Phoenissas aliquot ceperint et nonnullos ex suorum numero amiserint, ut non mentiatur Simonides, sed verissima tamen fama est, quam Herodotus ab Atheniensibus acceptam ad posteritatis memoriam propagavit. Sed manifesto mentitus est Simonides quum in Adimanti monumento inscriberet:

οὗτος Ἀδειμάντου κείνου τάφος, οὗ διὰ βουλὰς
Ἑλλὰς ἐλευθερίας ἀμφέθετο στέφανον.

in *Corinthiaca* pag. 109. et apud Plutarchum pag. 870. *f.* (ubi mendose legitur ὂν δία πᾶσα pro οὗ διὰ βουλάς). Manifesto mentitur iterum Simonides apud Plut. pag. 869. *d.*

Δημόκριτος ΤΡΙΤΟC ἦρχε μάχης ὅτε πὰρ Σαλαμῖνα
Ἕλληνες Μήδοις σύμβαλον ἐν πελάγει·
πέντε δὲ νῆας ἕλεν δήων, ἕκτην δ' ὑπὸ χεῖρα
ῥύσατο βαρβαρικὴν Δωρίδ' ἁλισκομένην.

Potuit Democritus quinque hostium naves capere et sextam ex barbarorum manibus eripere, sed τίνες ἦσαν οἱ ἄρξαντες τῆς μάχης verius Herodotus narravit VIII. 84. et 93.

Non est hoc magno opere poëtis vitio vertendum si quando de magnis maiora loquantur et veris falsa misceant, sed obsistendum est illis, qui disertis gravium et prudentium historicorum testimoniis carmina poëtarum opponunt et non dubitant dicere: Ἡροδότῳ οὐ προσέχω ἀλλὰ Σιμωνίδῃ.

Pag. 943. *d.* γεύονται χαρᾶς οἵαν οἱ τελούμενοι — μετ' ἐλπίδος 'ΙΔΙΑC ἔχουσιν. Legendum μετ' ἐλπίδος ῾ΗΔЄΙΑC.

In sqq. ἐνίας δὲ καὶ τῶν ἐκεῖ περὶ τὰ κάτω τερπομένας — ὁρῶσι καταδυομένας. Optime Madvig. *Adv. Crit.* pag. 27. περὶ κάτω τρεπομένας correxit. Cf. quae de antiqua locutione περὶ κάτω τρέπειν et περὶ κάτω τρέπεσθαι diximus in *Var. Lectt.* pag. 90.

Accedat locus ex Damascii *vita Isidori* in Photii *Bibliotheca* pag. 337. *b.* 1. Bekk. τὸ ὑψηλόνουν καὶ τελεσιουργὸν εἶχεν οὐ περὶ [τὰ] κάτω ϛρεφόμενον, ἀλλ' εὐθὺς ἀναθρῶσκον κτέ.

Pag. 959. *b.* χαριζόμενος καὶ συννεχρίζων τοῖς μειρακίοις. Non est Graecum συννεαρίζων sed συννεάζων, ut in Euripidis fragmento apud Stobaeum *Floril.* 71. 7.

καὶ συννεάζων ἡδὺ παῖς νέῳ πατρί.

Pag. 985. *a.* ἐν τῷ μεταξὺ Νάξου καὶ Πάρου πορθμῷ τῆς νεὼς ἀνατραπείσης — ἐξενεχθῆναι τῆς ΣΙΚΥΝΘΟΥ κατὰ σπηλαίου. Situs locorum declarat olim ΣΙΚΙΝΟΥ scriptum fuisse, quae insula illi freto est proxima.

Pag. 995. *a.* οὐδενὶ γὰρ ἔοικε τὸ ἀνθρώπου σῶμα τῶν ἐπὶ σαρκοφαγίᾳ γεγονότων. — οὐ κοιλίας εὐτονία καὶ πνεύματος θερμότης ΤΡέψαι καὶ κατεργάσασθαι δυνατὴ τὸ κρεῶδες. Mendum est in τρέψαι. Requirit sententia *concoquere*, itaque simplicissima mutatione scribendum Πέψαι. cf. locum in vita *Eumenis* cap. 12. τὰς δὲ κριθὰς ἐνέβαλλον αὐτοῖς (*equis*) ἐπτισμένας ἵνα κατεργάζωνται θᾶττον καὶ ΠЄΤΤΩCΙ βέλτιον.

Pag. 1059. *c.* ὑπὸ τοιούτων ἐγὼ λόγων διακεκχυμένος ἕωθεν σβεστήΡΩΝ δέομαι. Vocabulum σβεϛήρ obiter ex Lexicis eximendum. Scriptum erat de mora σβεσ^τρων, quod significat σβεϛηρίων, ut omnes loquuntur.

Pag. 1089. *b.* οὐ γὰρ εἰκὸς εἶναι μέγα τῆς ἡδονῆς τὸ μνημονευόμενον εἰ μικρὸν ἐδόκει τὸ παρόν, οὐδὲ οἷς CΥΝЄΦЄΡετο μετρίως

γιγνομένοις ὑπερχαίρειν γενομένων. Sententia poscit: οἷς ΕΥΦΡΑΙΝετο μετρίως.

Pag. 1095. *d.* εἰ δὲ Πτολεμαῖος ὁ πρῶτος συναγαγὼν τὸ Μουσεῖον τούτοις ΣΥΝέτυχε τοῖς καλοῖς καὶ βασιλικοῖς παραγγέλμασιν ἆρ' οὐκ ἂν εἶπε τοῖς Σαμίοις, Ὦ Μοῦσα τίς ὁ φθόνος; Scribendum 'ΕΝέτυχε et, ἆρ' οὐκ ἂν εἶπε·

Τοῖς Σαμίοις, ὦ Μοῦσα, τίς ὁ φθόνος;

Pag. 1096. *c.* τὸ τοῦ Ξενοφῶντος ἐκεῖνό μοι δοκοῦσι καὶ τὸν ἔρωτα ποιεῖν ἐπιλανθάνεσθαι τοσοῦτον ἡδονῇ κρατοῦσαι. Erat in vetere Codice ΤΟΝΕΡΩΤΑ, id est τὸν ἐρῶντα, quod reponendum. Xenophontis locus est in *Cyneget.* V. 33. οὕτω δ' ἐπίχαρί ἐστι τὸ θηρίον (*lepus*) ὥστε οὐδεὶς ὅστις οὐκ ἂν ἰδὼν ἰχνευόμενον — ἐπιλάθοιτ' ἂν εἴ του ἐρῴη.

Pag. 1097. *c.* in Epicuri epistola: Δαΐως τε καὶ μεγαλοπρεπῶς ἐπεμελήθητε ἡμῶν. Pro monstroso δαΐως emendandum δαψιλῶς.

Pag. 1098. *b.* ἐνταῦθα κατὰ τὸν Ἡρόδοτον ἐξείργομαι γνώμην εἰπεῖν ὅτι τῷ πρακτικῷ βίῳ τὸ ἡδὺ πλέον ἢ τὸ καλόν ἐστιν. Non est alius locus Herodoti celebratior et omnibus notior quam VII. 139. ἐνθαῦτα ἀναγκαίῃ ἐξέργομαι γνώμην ἀποδέξασθαι ἐπίφθονον μὲν — ὅμως δὲ — οὐκ ἐπισχήσω, in quo nunc Plutarchus iocatur quasi et ipse dicturus aliquid cum plurimorum opinione pugnans, nempe ἐν τῷ πρακτικῷ βίῳ etiam plus *suavitatis* inesse quam *gloriae.* Scribendum autem τὸ ἡδὺ πλέον ἢ τὸ καλὸν ἜΝεστιν. Erat autem communis hominum opinio hanc vitam *laboriosam* esse magis quam *iucundam.* Pergit ita dicere: μαρτυρεῖ δέ μοι καὶ Ἐπαμεινώνδας εἰπών, ὥς φασιν, ἥδιστον αὐτῷ γενέσθαι τὸ τοὺς γονεῖς [ζῶντας] ἐπιδεῖν τὸ ἐν Λεύκτροις τρόπαιον [αὐτοῦ στρατηγοῦντος]. Duo inficeta additamenta vides. Ἐπιδεῖν non nisi de vivis poni potest, qui aut insignem aliquam calamitatem aut singularem quandam felicitatem experti sunt, et τὸ ἐν Λεύκτροις τρόπαιον satis apud omnes celebratum erat ut esset frigidum addere ab Epaminonda esse positum.

Ironice utitur Plutarchus verbo ἐπιδεῖν in vicinia ubi scribit:

Epicuri mater τὸν υἱὸν ἐπεῖδεν εἰς τὸ κηπίδιον ἐνδεδυκότα καὶ — παιδοποιούμενον ἐκ τῆς Κυζικηνῆς ἑταίρας, id est *matri Epicuri obtigit illa singularis felicitas ut videret filium cet.*

Pag. 1099. *c.* τί γὰρ ἂν λέγοι τις Ἐπαμεινώνδαν οὐκ ἐθελήσαντα δειπνεῖν ὡς ἑώρα πολυτελέστερον τῆς Οὐσίας τὸ δεῖπνον, ἀλλ' εἰπόντα πρὸς τὸν φίλον· ἐγώ σε ᾤμην ΘΥΕΙΝ, οὐχ ὑβρίζειν. Rectissime Valckenarius in annotatione Ms. emendavit: πολυτελέστερον τῆς Θυσίας τὸ δεῖπνον.

Post pauca: (*Alexander*) Φιλόξενον γράψαντα περὶ παίδων καλῶν εἰ πριεῖται μικρὸν ἐδέησε τῆς ἐπιτροπῆς ἀποστῆΝαι. Pro barbara forma πριεῖται reponendum: εἰ πρίΗται et ἀποστῆCαι pro ἀποστῆναι.

Pag. 1100. *b.* ὥσπερ [ὑπὸ λιμοῦ] τὰ σώματα τροφῆς μὴ παρούσης ἀναγκάζεται παρὰ φύσιν ὑφ' αὑτῶν τρέφεσθαι. Frigide et inepte bis idem dicitur.

Pag. 1101. *f.* latet octonarius veteris poëtae:

καὶ παχυσκελὴς ἀλετρὶς πρὸς μύλην κινουμένη.

Pag. 1102. *b.* Verissime Posidonius apud Ciceronem *de Natura Deorum* I. 44. disseruit „*nullos esse deos Epicuro videri; quaeque is de diis immortalibus dixerit* invidiae detestandae gratia *dixisse.*" et Cicero ipse *de Nat. Deor.* I. 30. „*video nonnullis videri Epicurum*, ne in offensionem Atheniensium caderet, *verbis reliquisse deos, re sustulisse.*" et ibid. III. 1. „*Epicurus — negare deos esse non audet*, ne quid invidiae subeat aut criminis." Planius etiam Plutarchus l.l. (*Epicureus* ὑποκρίνεται εὐχὰς καὶ προσκυνήσεις οὐδὲν δεόμενος ΔΙΑ ΦΟΒΟΝ ΤΩΝ ΠΟΛΛΩΝ καὶ φθέγγεται φωνὰς ἐναντίας οἷς φιλοσοφεῖ καὶ θύων μὲν ὡς μαγείρῳ παρέστηκε τῷ ἱερεῖ σφάττοντι, θύσας δὲ ἄπεισι λέγων τὸ Μενάνδρειον·

ἔθυον οὐ προσέχουσιν οὐδέν μοι θεοῖς.

Epicurei ἀσεβείας crimen sedulo vitantes et adorabant deos et precabantur et rem divinam faciebant (nonnumquam et sa-

cerdotio fungebantur)[1]) *δεδιότες καὶ ταραττόμενοι μὴ φανεροὶ γένωνται* ΤΟΥϹ *πολλ*ΟΥϹ *παραλογιζόμενοι καὶ φενακίζοντες*, ubi legendum: *φανεροὶ γένωνται* ΤΟΙϹ *πολλ*ΟΙϹ. Deinde Plutarchus ita pergit: *ἐφ' οὓς καὶ τὰ περὶ θεῶν καὶ* ΘΕΙ*ότητος αὐτοῖς βιβλία συντέτακται·*

ἑλικτὰ κοὐδὲν ὑγιὲς ἀλλὰ πᾶν πέριξ.

ἀμπεχομένοις καὶ ἀποκρυπτομένοις ΔΙΑ ΦΟΒΟΝ *ἃς ἔχουσι δόξας*. In his mendosum est ΘΕΙ*ότητος* pro quo 'ΟϹΙ*ότητος* est reponendum. Diserte memorat Diogenes Laërt. X. 26. Epicuri scripta enumerans librum *περὶ θεῶν περὶ* (leg. *καὶ*) 'ΟϹΙ*ότητος*. et Cicero *de Nat. Deorum* I. 44. „*est etiam liber Epicuri* de sanctitate. *Ludimur ab homine non tam faceto quam ad scribendi licentiam libero. Quae enim potest esse* sanctitas *si Dii humana non curant?*" et iterum I. 41. „*at etiam* de sanctitate [de pietate adversus deos] *libros scripsit Epicurus. At quo modo in his loquitur? ut Coruncanium aut Scaevolam* [pontifices maximos] *te audire dicas.*" in quo loco duplex emblema vides utrumque perabsurdum. Nonne risum movet admoneri illos auditores Coruncanium et Scaevolam *pontifices maximos* fuisse?

Pag. 1108. *a*. Plato ad Speusippum ita dicit: *σὺ τοίνυν παραλαβὼν κό*ΜΙ*ζε τὸν ἄνθρωπον ὅπως βούλει· ἐγὼ γὰρ ὀργίζομαι.* Non hoc Plato dixit, sed *κό*ΛΑ*ζε τὸν ἄνθρωπον.*

Pag. 1124. *f.*

Πέλας γὰρ ἑστὼς ὁ θεὸς ἐγγύθεν βλέπει.

plane contrarium poëta dixerat. Apud Stobaeum est (Nauck. *F. T.* pag. 716):

πόρρω γὰρ ἑστὼς ὁ θεὸς ἐγγύθεν κλύει.

verum esse suspicor:

'Ε*Κὰς γὰρ ἑστὼς ὁ θεὸς ἐγγύθεν βλέπει.*

Pag. 1136. *f.* *Πλάτων ἀκουστὴς γενόμενος Δράκοντος τοῦ Ἀθηναίου καὶ* Μ*ετέλλου τοῦ Ἀκραγαντίνου.* Non est Graecum nomen Μ*έτελλος*, sed Μ*έ*ΓΙ*λλος*.

---

1) Lucianus in *Convivio* cap. 9. *Ἕρμων ὁ Ἐπικούρειος ἱερεὺς ἦν τοῖν ἀνάκοιν* unde Stoicus exclamat: *ἐγέλασα Ἐπικούρειον ἱερέα.*

Tom. III. pag. 28. Dübneri in Plutarchi fragmentis legitur de *parentibus:* οὓς δεῖ μετὰ θεοὺς τιμᾶν ὡς ἀγάλματα, Φησὶν, ὄντας ἐφ' ἑςίᾳ θεῶν. Legendum: Φησὶν ὁ Πλάτων, nempe *de Legg.* pag. 931. *a.* unde Plutarcho reddendum ἀγάλματα ἐΦέςια θεῶν. Quod apud Platonem additur ἐν οἰκίᾳ delendum esse Stallbaumio persuadere non potui.

Non posse suaviter vivi cet. pag. 1103 *e.* καίτοι νεὼς μὲν ἐκπεσὼν ἐπιβάτης διαλυθείσης ἐπ' ἐλπίδος ὀχεῖταί τινος ὡς γῇ προσέξων [τὸ] σῶμα καὶ διανηξόμενος. Dele articulum. Euripidis verba sunt:

ὡς γῇ προσέξων σῶμα.

Ibid. pag. 1104 *f.* καὶ γὰρ τὸ παρὸν ὡς μικρὸν — ἀτιμΗσαντες ἀναπόλαυςον προΐενται. Lege ἀτιμΑσαντες. In libris perpetuo vidi ἀτιμάσαι, ἀτιμῶσαι et ἀτιμῆσαι inter se stulte confundi. 'Ατιμῆσαι est Homericum, ἀτιμῶσαι est *notare infamia*, et quod Plutarchus dicit ἀτιμάσαι appellatur.

Adv. Coloten 1107 *f.* οὐ γὰρ "ΑΓΑΝ ** Νέςορος ἑλέσθαι δέον ἐκ τῶν ἐννέα τὸν ἄριςον ἐπὶ τῇ τύχῃ ποιουμένου καὶ διακληροῦντος. Supplendum: οὐ γὰρ ἄγαΜΑΙ ΤΟ ΤΟΥ Νέςορος.

Ibid. pag. 1126 *e.* Ζήνων ὁ Παρμενίδου γνώριμος — τὴν γλῶτταν αὐτοῦ διατρΩγων τῷ τυράννῳ προσέπτυσεν. Ineptum est praesens διατρώγων pro διατραγών.

Περὶ τοῦ ΛΑΘΕ ΒΙΩCΑC pag. 1130 *d.*

καὶ τοῖσιν 'Ακάρπων μὲν ἀνθηρῶν
καὶ σκυθίων δένδρων ἄνθεσι τεθηλὸς
ἀναπέπταται πεδίον.

Ruhnkenius in annot. Ms. correxit ЄΥκάρπων et καὶ CΥCΚίων δένδρων.

De Musica pag. 1134 *a.* ἐν ἀρχῇ γὰρ ἐλεγεῖα μεμελοποιημένα οἱ αὐλῳδοὶ ᾖδον· τοῦτο δὲ δηλοῖ ἡ τῶν Παναθηναίων ΓραΦὴ ἡ περὶ τοῦ μουσικοῦ ἀγῶνος. Legendum: ἡ τῶν Παναθηναίων 'ΑΝΑ-

γραφή, ut recte legitur in vicinia: ἐν δὲ τῇ ἐν Σικυῶνι ἀναγραφῇ τῇ περὶ τῶν ποιητῶν. Eiusdemmodi erat ἡ ἐν Πάρῳ ἀναγραφή, quam nunc MARMOR PARIUM appellamus. Cf pag. 1132 *a*. πιστοῦται δὲ τοῦτο ἐκ τῆς ἀναγραφῆς τῆς ἐν Σικυῶνι ἀποκειμένης, δι' ἧς τάς τε ἱερείας τὰς ἐν Ἄργει καὶ τοὺς ποιητὰς καὶ τοὺς μουσικοὺς ὀνομάζει, ubi lege ἐξ ἧς pro δι' ἧς. et pag. 1132 *e*. (*Terpander*) τὰ Πύθια τετράκις ἑξῆς νενικηκὼς ἀναγέγραπται. et pag. 1133 *f*. ὅτι δ' ἐστὶν Ὀλύμπου ὁ ἁρμάτειος νόμος ἐκ τῆς Γλαύκου ἀναγραφῆς τῆς ὑπὲρ τῶν ἀρχαίων ποιητῶν μάθοι ἄν τις. et pag. 1134 *b*. Σακάδας τὰ Πύθια τρὶς νενικηκὼς ἀναγέγραπται. et pag. 1135 *e*. ὑπομνήσω δὲ τοῦθ' ὅτι τοῖς ἀναγεγραμμένοις μόνοις κατακολουθήσας πεποίηται τὴν δεῖξιν. id est iis *quorum memoria* ἐν ταῖς ἀναγραφαῖς *servata esset*, ut pag. 1133 *b*. περὶ δὲ Κλονᾶ ὅτι τὸν Ἀπόθετον καὶ Σχοινίωνα πεποιηκὼς εἴη μνημονεύουσιν οἱ ἀναγεγραφότες.

Ibid. pag. 1140 *e*. ἐπὶ μέντοι τῶν ἔτι ἀρχαιοτέρων οὐδ' εἰδέναι φασὶ τοὺς Ἕλληνας τὴν θεατρικὴν μοῦσαν. — ἐπὶ μέντοι τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων τοσοῦτον ἐπιδέδωκε τὸ τῆς διαφΟρᾶς εἶδος κτέ. Interpres: „tantum est receptum *discriminis*". at tu rescribe: τὸ τῆς διαφΘΟρᾶς εἶδος.

PSEUDO PLUTARCHI
Proverbia Alexandrina.

XXIII. Βούνας δικάζει: — τούτῳ Ἠλεῖοι πρὸς Καλλιωνκίους διαφερόμενοι ἐπέτρεψαν δίκας νομίσαντες ἀναμένειν ἕως ἂν ἀποφῆναι. Leg. Βουλίας — πρὸς Καλυδωνίους — δίαιταν, ὈΜΟσαντες ἀναμενεῖν ἕως ἂν ἀποΦΗΝΗΤΑΙ.

XLIII. Ἁ Φιλοχρηματία Σπάρταν ἕλοι, ἄλλο δὲ οὐδέν. Leg. Σπάρταν ὀλεῖ, ἄλλο ΓΑΡ οὐδέν.

CVI. τὰ πρῶτ' ἀρίστους παῖδας ἘΓΕΙΝΑΤΟ. vera lectio est:
τὰ πρῶτ' ἀρίστους παῖδας Αἴγινα τρ(έφει).

ANNOTATIONES
CRITICAE ET HISTORICAE

AD

PLUTARCHI

VITAM TI. ET C. GRACCHORUM.

Plutarchi *Vitae parallelae* ex recensione Caroli Sintenis Lipsiae 1839—1846.

Constans propemodum librorum mendum γράγχος pro Γράκχος nollem Sintenisius recepisset, namque perinde vitiosum est Γράγχος ac si quis Βάγχος pro Βάκχος scribere vellet.

Ti. Gracch. 1. 9. λέγεται δέ ποτε συλλαβεῖν αὐτὸν ἐπὶ τῆς κλίνης ζεῦγος δρακόντων κτἑ. Sumta haec sunt ex Ciceronis libro *de Divinatione* I. 18. „*Ti. Gracchus P. F., qui bis Consul et Censor fuit, nonne* (*ut C. Gracchus filius eius scriptum reliquit*) *duobus anguibus domi comprehensis haruspices convocavit?*" etc. Plutarchus complura alia ex illo lepidissimo Ciceronis libro sumsit. cf. vitam *C. Gracchi* 1. 29. et *Paulli Aemilii* 10. 38. ταῦτα μὲν οὖν Κικέρων ὁ ῥήτωρ ἐν τοῖς περὶ Μαντικῆς ἱςόρηκεν.

Caeterum Plutarchus Ciceronis locum memoriter laudavit et nonnihil mutavit cf. librum II. *de Divinatione* cap. 29.

Ciceronem de more describens Valerius Maximus IV. 6. 1. inepto stilo corrupit omnia. Quis enim sine risu legat: „*marem necare iussit sustinuitque in conspectu suo se ipsum interitu serpentis occidi.*"

Ti. Gracch. 1. 18. *δεκάδυο παῖδας — καταλιπόντα.* In libris antiquis scribebatur ΙΒ *παῖδας*, id est *δώδεκα*, non ut infimae aetatis homines dicebant *δεκάδυο.*

Ti. Gracch. 2. 22. *C. Gracchus*, *ὡς οἱ περὶ Δροῦσον ἤλεγχον, δέλφικας ἀργυροῦς ἐπρίατο τιμῆς εἰς ἑκάστην λίτραν δραχμῶν χιλίων καὶ διακοσίων πεντήκοντα.* In libris est *δελφῖνας*, quod non esse movendum ostendit Plinius H. N. XXXIII. 11. *„delphinos quinis millibus sestertiis in libras emtos C. Gracchus habuit."* Sumtum hoc est, ut Plutarchus indicat, ex oratione M. Drusi C. F. *„qui in tribunatu C. Gracchum collegam iterum tribunum fregit."* Cic. in *Bruto* cap. 28.

Ti. Gracch. 2. 29. *ὅθεν καὶ βοήθημα τῆς ἐκτροπῆς ἐποιήσατο ταύτης τὸν Λικίνιον οἰκέτην οὐκ ἀνόητον, ὃς ἔχων φωνασκικὸν ὄργανον — ὄπισθεν ἑστὼς τοῦ Γαΐου λέγοντος ὁπηνίκα τραχυνόμενον αἴσθοιτο τῇ φωνῇ καὶ παρΑΡΡΗΓΝΥμενον δι' ὀργὴν ἐνεδίδου τόνον μαλακόν.* Cicero *de Oratore* III. 60. 225. *„idem Gracchus (quod potes audire, Catule, ex Licinio cliente tuo, literato homine, quem servum sibi ille habuit ad manum) cum eburneola solitus est habere fistula qui staret occulte post ipsum quum contionaretur, peritum hominem, qui inflaret celeriter eum sonum quo illum aut remissum excitaret aut a contentione revocaret."* Ex his indagandum quid lateat in *παραρρηγνύμενον δι' ὀργήν*, namque haec significare *ira disrumpi* quis serio credet? *Disrumpi* est *διαρραγῆναι* (unde crebrum illud *διαρραγείης* Comicorum), et *disrumpi* dicitur quis *invidia*, non *ira*, neque sic *δι' ὀργήν* erat dicendum sed *τῇ ὀργῇ*. Scripsisse Plutarchum arbitror *παρΗΓμένον.* Noto et frequenti usu *παράγειν* est *transversum agere.*

Ti. Gracch. 4. 4. *Ἄππιος Κλαύδιος ἀνὴρ ὑπατικὸς καὶ τιμητικὸς καὶ προγεγραμμένος κατ' ἀξίωμα τῆς Ῥωμαίων βουλῆς.* Appius Claudius consularis et censorius et princeps Senatus, qui Ti. Graccho filiam in matrimonium dedit, est APPIUS CLAUDIUS PULCHER, qui Consul fuit anno 143 et censuram gessit anno 136 [1]). Cicero *de Rep.* I. 19. *„ut videtis, mors Ti. Gracchi et*

---

1) Vide annotationem Valesii et Fabricii ad Dionem Cassium Tom. I. pag. 36.

iam ante tota illius ratio tribunatus divisit populum unum in duas partes: obtrectatores autem et invidi Scipionis initiis factis a P. Crasso et Appio Claudio tenent nihilominus ILLIS MORTUIS *Senatus alteram partem dissidentem a nobis auctore Metello et P. Mucio: neque hunc* (Scipionem), *qui unus potest, concitatis sociis et nomine Latino, foederibus violatis, triumviris seditiosissimis aliquid quotidie novi molientibus, bonis viris locupletibus perturbatis, his tam periculosis rebus subvenire patiuntur.*" Finguntur haec a Cicerone esse dicta anno 129 brevi ante Scipionis mortem, quo tempore et P. Crassus Pontifex Maximus et Appius Claudius Ti. Gracchi socer ex vita iam excesserant.

Satis constat: „*duos sapientissimos et clarissimos fratres P. Crassum et P. Scaevolam Ti. Graccho auctores legum fuisse; alterum quidem — palam, alterum — obscurius.*" Cic. *Acad.* II. 5. Plutarchus 9. 1. scribit *Tiberio auctores legum fuisse principes in rep. viros, ὧν καὶ Κράσσος ἦν ὁ ἀρχιερεὺς καὶ Μούκιος Σκαιβόλας ὁ νομοδείκτης ὑπατεύων τότε* (anno 133) *καὶ Κλαύδιος Ἄππιος ὁ κηδεστὴς τοῦ Τιβερίου.*

P. Crassus est P. Licinius Crassus Mucianus (consul anno 131) frater naturalis P. Mucii Scaevolae (consulis anno 133). P. Crassus „*adversus Aristonicum Consul quum idem Pontifex Maximus esset — extra Italiam profectus est.*" Liv. *Epist.* 59. in quo bello anno 130 periit. Huius filiam C. Gracchus in matrimonio habebat.

Senatus specioso titulo Consulem Crassum Graccho faventem ex Italia dimisit in Asiam et sic a rep. submovit, similiterque anno 125 M. Fulvium Flaccum Consulem turbas in Urbe cientem Massiliensibus in auxilium misit.

Ti. Gracchi 8. 19. *Γάϊος Λαίλιος — ἐπεκλήθη σοφὸς ἢ φρόνιμος· ἑκάτερον γὰρ Ἐδόκει σημαίνειν ὁ σαπίενς.* Legendum *δοκεῖ* pro *ἐδόκει*, nondum enim usus loquendi erat mutatus, et *sapiens* aetate Plutarchi significabat idem quod antea *σοφὸς ἢ φρόνιμος.*

Ti. Gracch. 10. 18. *οὐδὲν εἰπεῖν λέγονται περὶ ἀλλήλων φαῦλον.* Ex optimo Codice recepta est vitiosa lectio *φαῦλον* pro *φλαυρόν. Φαῦλον* enim est *εὐτελές*, sed *φλαυρόν κακὸν ἢ μοχθη-*

ρόν. Itaque *maledicere inter sese* dicitur *Φλαυρόν τι λέγειν ἀλλήλους*, et Plutarchi aetate vitiose *λέγειν περὶ ἀλλήλων*.

Ti. Gracch. 12. 6. *οὐσῶν δὲ πέντε καὶ τριάκοντα Φυλῶν ὡς αἱ δεκαεπτὰ* (L. *ἑπτακαίδεκα*. erat scriptum ΙΖ) *τὴν ψῆΦον ἐπενηνόχεσαν καὶ μιᾶς ἔτι προσγενομένης ἔδει τὸν Ὀκτάβιον ἰδιώτην γενέσθαι κελεύσας ἐπισχεῖν αὖθις ἐδεῖτο τοῦ Ὀκταβίου*. Simillima his leguntur apud Appianum B. C. I. 12. *οὐσῶν δὲ τότε Φυλῶν πέντε καὶ τριάκοντα καὶ συνδραμουσῶν ἐς τὸ αὐτὸ σὺν ὀργῇ τῶν προτέρων ἑπτακαίδεκα, ἡ μὲν ὀκτωκαιδεκάτη τὸ κῦρος ἔμελλεν ἐπιθήσειν, ὁ δὲ Γράκχος αὖθις — τῷ Ὀκταβίῳ λιπαρῶς ἐνέκειτο*. Est operae pretium cum his componere quae scribit Asconius Pedianus ad *Cornelianam* pag. 71. *L. Trebellio tribuno plebis perseverante intercedere (nam Senatui promiserat moriturum se ante quam illa lex perferretur) intro vocare tribus Gabinius coepit, ut Trebellio magistratum abrogaret, sicut quondam Ti. Gracchus tribunus M. Octavio collegae suo magistratum abrogavit. Et aliquamdiu Trebellius ea re non perterritus aderat perstabatque in intercessione, quod minari magis quam perseveraturum esse Gabinium arbitrabatur; sed postquam VII et X tribus rogationem acceperant et una deerat ut populi iussum conficeret, remisit intercessionem Trebellius.*

Haesit in Romanorum animis superstitio *neminem perennare qui collegae magistratum abrogasset*, teste Dione Cassio XLVI. 49. *ἐβεβαιώθη τὸ ἀπὸ τοῦ ἀρχαίου τετηρημένον, οὐδεὶς γὰρ ἐς ἐκεῖνο τοῦ χρόνου συνάρχοντά τινα καταλύσας ἀπηνιαύτισεν*, ubi complura exempla proferuntur et *ὁ Γράκχος ἐπὶ τῇ τοῦ Ὀκταβίου καταλύσει ἀπεσΦάγη*.

Ti. Gracch. 15. 16. *πῶς οὖν οὐ δεινὸν εἰ τὸν μὲν ὕπατον ὁ δήμαρχος Ἄξει, τὸν δὲ δήμαρχον οὐκ ἀΦαιρήσεται τὴν ἐξουσίαν ὁ δῆμος;* Pro *ἄξει* sententia postulat Ἀπ*άξει*, id est *in vincula coniiciet*.

Ti. Gracch. 15. 19. *καὶ μὴν ἥ γε βασιλεία — ταῖς μεγίσταις ἱερουργίαις καθωσίωτ*ΑΙ *πρὸς τὸ θεῖον*. Quia de Romanorum Regibus haec a Graccho dicuntur verum est *καθωσίω*ΤΟ.

Ti. Gracch. 15. 24. Gracchus ait: *quid Romae sanctius est quam Vestae virgines? ἀλλ' εἴ τις ἂν ἁμάρτῃ αὐτῶν ζῶσα κατο-*

ῥύσεται. Non est Graecum *εἴ τις ἄν* pro *ἐάν τις.* Simplicius etiam Schaeferus: *ἀλλ' ἥτις ἄν κτέ.* quod verum videtur.

Post pauca *δήμαρχος ἀδικῶν δῆμον* articulus abesse non potest: *ἀδικῶν* ΤΟΝ *δῆμον.*

Ti. Gracch. 17. 21. *Βλόσσιος ὁ Κυμαῖος αἰσχύνην ἔφη* — ΠΑΡ*εῖναι πολλὴν εἰ Τιβέριος — κόρακα δείσας οὐχ ὑπακούσειε τοῖς πολίταις καλοῦσιν.* Legendum ἌΝ *εἶναι* pro *παρεῖναι*, ut passim dicitur *αἰσχύνη ἂν εἴη, γέλως ἂν εἴη, ὄνειδος ἂν εἴη*, et similia multa.

Ti. Gracch. 20. 21. de Blossio Cumano *εἰπόντος δὲ τοῦ Νασικᾶ πρὸς αὐτόν· τί οὖν, εἴ σε Τιβέριος ἐκέλευσεν ἐμπρῆσαι τὸ Καπετώλιον;* Id se Laelius narrat dixisse apud Ciceronem *de amicitia* cap 11. „*C. Blossius Cumanus — quum ad me, qui aderam Laenati et Rupilio Consulibus in consilio, deprecatum venisset, hanc ut sibi ignoscerem causam afferebat quod tanti Ti. Gracchum fecisset ut quidquid ille vellet sibi faciendum putaret.* Tum ego: Etiamne, inquam, si te in Capitolium faces ferre vellet? „*Numquam*, inquit, *voluisset id quidem.*" sed si voluisset? *Paruissem.*" Multo probabilius est Consulibus quum quaestiones in Gracchi socios et amicos exercerent Laelium in consilio fuisse quam Scipionem Nasicam Pontificem Maximum Gracchi interfectorem.

Ti. Gracch. 21. 3. *occiso Ti. Graccho ἡ βουλὴ — ἀντὶ τοῦ Τιβερίου προῦθηκε τοῖς πολλοῖς ὁριστὴν ἑλέσθαι. λαβόντες δὲ τὰς ψήφους εἵλοντο Πόπλιον Κράσσον οἰκεῖον ὄντα Γράκχῳ. θυγάτηρ γὰρ αὐτοῦ Λικινία Γαΐῳ Γράκχῳ συνῴκει.* Appianus B. C. I. 18. *ἀναιρεθέντος δὲ Γράκχου καὶ τελευτήσαντος Ἀππίου Κλαυδίου ἀντικαθίστανται ἐς τὸ τὴν γῆν ἅμα τῷ νεωτέρῳ Γράκχῳ διανέμειν Φούλβιος Φλάκκος καὶ Παπίριος Κάρβων.* Non pugnant haec inter se, sed uterque partem tantum rei narravit. Occiso Tiberio in eius locum factus est III vir agris dividendis P. Licinius Crassus Mucianus Pontifex Maximus, socer C. Gracchi, qui Tiberio (ut vidimus) legum auctor fuit Scipioni invidens et obtrectans, si quid Ciceroni credimus. Appius Claudius brevi post Tiberii interitum diem obiit et P. Crassus adversus Aristonicum in Asiam missus in proelio occisus est anno 130; Itaque in illorum locum suffecti sunt III viri ad agrum divi-

dendum M. Fulvius Flaccus et C. Papirius Carbo. Liv. *Epit.* 59. *„seditiones a triumviris M. Fulvio Flacco et C. Graccho et C. Papirio Carbone agro dividendo creatis excitatae"* et Plutarchus ipse in *C. Graccho* 10. 11. *Φούλβιος οὗτος ἦν τοῦ Γαΐου φίλος καὶ συνάρχων ἐπὶ τὴν διανομὴν τῆς χώρας ᾑρημένος.* Velleius Paterculus II. 6. unum tantum nominat: *„L. Opimius consul — Fulvium Flaccum —, quem C. Gracchus in locum Tiberii fratris III virum nominatum socium regalis assumserat potentiae, morte afficit."* Itaque C. Papirius Carbo in P. Crassi locum suffectus est. Hi sunt igitur *„seditiosissimi triumviri"* qui *„aliquid quotidie novi moliri"* dicuntur apud Cic. *de Rep.* I. 19. id est anno 129. Et Carbo quidem incertum qua de causa partes deseruit et ad adversam factionem transiit, quod illis temporibus appellatur *„ad bonos redire."* Itaque oppressis Fulvio et Graccho elapsus est et in eorum interitu ne memoratur quidem, sed sequenti anno (120) Consul eorum interfectorem L. Opimium apud populum defendit. Cic. *de Orat.* II. 25 et 40. *Rediisse ad bonos* dicitur *de Legg.* III. 16. *„Carbonis est tertia* (lex) — *seditiosi atque improbi civis, cui ne reditus quidem ad bonos salutem a bonis potuit afferre."* namque anno post (119) a L. Licinio Crasso accusatus et damnatus est. Cic. *de Orat.* II. 40. III. 20. uno anno postquam L. Opimium defenderat.

Ti. Gracch. 21. 22. *Σκηπίων ὁ Ἀφρικανὸς — τῶν περὶ Γάϊον καὶ Φούλβιον αὐτοῦ δι' ἐκκλησίας πυνθανομένων τί φρονοίη περὶ τῆς Τιβερίου τελευτῆς οὐκ ἀρεσκομένην — ἀπόκρισιν ἔδωκεν. ἐκ τούτου γὰρ ὁ μὲν δῆμος ἀντέκρουσεν αὐτῷ λέγοντι μηδέπω τοῦτο ποιήσας πρότερον, αὐτὸς δὲ τὸν δῆμον εἰπεῖν κακῶς προήχθη.* Haec omnia Plutarchus addit diligenter a se esse exposita in vita *Scipionis Aemiliani*, itaque nunc paucis absolvit. Vita *Scipionis* olim est deperdita sed supersunt loci quidam ex ea in *Apophthegmatis* excerpti, in quibus et hic locus est pag. 201 *e.* *ἐμὲ* (Scipio dixit tumultuanti concioni) *οὐδεπώποτε στρατοπέδων ἀλαλαγμὸς ἐθορύβησεν οὔτι γε συγκλύδων ἀνθρώπων, ὧν οὐ μητέρα τὴν Ἰταλίαν, ἀλλὰ μητρυιὰν οὖσαν ἐπίσταμαι.* Est operae pretium audire Velleium Paterculum II. 4. Scipio Aemilianus *„interrogante eum tribuno Carbone quid de Ti. Gracchi caede sentiret respondit:* SI IS OCCUPANDAE REIP. ANIMUM HABUISSET *iure*

caesum. et cum omnis concio acclamasset, Hostium, *inquit*, armatorum toties clamore non territus qui possum vestro moveri quorum noverca est Italia?" Cicero *pro Milone* 3. § 8. „*P. Africanus quum a C. Carbone tribuno plebis in concione seditiose* (an *insidiose?*) *interrogaretur quid de Ti. Gracchi morte sentiret, respondit:* IURE CAESUM VIDERI." Factum hoc est anno 131, quum Carbo legem suam de tribunis plebis reficiendis suaderet (Cic. *de Amicit.* 25.). Liv. *Epitom.* 59: „*quum Carbo tribunus plebis* [*rogationem* del.] *tulisset ut eundem tribunum plebis* (*L. plebi*) *quoties vellet creare liceret, rogationem eius P. Africanus gravissima oratione dissuasit, in qua dixit Ti. Gracchum* IURE CAESUM VIDERI." Tum vero tota concione occlamante verba iecit: „*taceant quibus Italia est noverca.*" vid. Ruhnk. ad Vellei l. l.

Caeterum quod Velleius Scipionem inducit dicentem: „*si is occupandae reipublicae animum habuisset.*" non est id caute aut callide a Scipione additum, sed maledictum potius quam crimen. Quicumque enim Romae inimicis et osoribus suis et omnino adversariis nimiam et intolerabilem potentiam videretur habere, parata erat criminatio *regnum affectare* hominem, *regnum occupare*, *regnum parare*, *regem esse*, *regnare*, quibus verbis nihil erat Romanis auribus odiosius et ad invidiam conflandam efficacius, quamquam temere arrepta et nullo argumento nixa esset calumnia, ut in Gracchis. Nihil erat illis temporibus et illis moribus minus metuendum quam ne quis rerum potiretur et Romae regnaret. Non erat libertati periculum nisi ab illis, qui (quod postera demum aetas vidit) exercitum haberent servilem, libertatis immemorem et ad opprimendam remp. et cives contrucidandos paratum. Ridiculum et absurdum est tale quid de Gracchis suspicari et inermibus et reip. amantissimis. Frequens tamen hoc crimen est. Sallustius *Iug.* 31. „*occiso Ti. Graccho, quem regnum parare aiebant.*" et acrius etiam Laelius apud Ciceronem *de amicit.* 12: *Ti. Gracchus regnum occupare conatus est vel regnavit is quidem paucos menses.*" et Vell. Paterc. II. 6. „*Fulvium Flaccum, quem C. Gracchus — socium* regalis *assumserat potentiae.*" Magis etiam absurdum et deridendum est quod narrat Plutarchus in vita *Ti. Gracchi* 14. 10. *Pompeius in curia dixit habitare se in Gracchi vicinia* καὶ διὰ τοῦτο γιγνώσκειν Εὔδημον αὐτῷ τὸν Περγαμηνὸν τῶν βασιλικῶν διάδημα δεδωκότα

καὶ πορφύραν ὡς μέλλοντι βασιλεύειν ἐν Ῥώμῃ. et 19. 6. *ὁ Τιβέριος ἥψατο τῆς κεφαλῆς — οἱ δὲ ἐναντίοι ἰδόντες ἔθεον πρὸς τὴν βουλὴν ἀπαγγέλλοντες αἰτεῖν διάδημα τὸν Τιβέριον.* Aurelius Victor cap. 64: Ti. Gracchus „*Capitolium petiit manum ad caput referens quo salutem suam populo commendabat. Hoc nobilitas ita accepit* QUASI DIADEMA POSCERET." Quamquam haec sunt perabsurda nihilominus exardescens *ὁ Νασικᾶς ἠξίου — καταλύειν τὸν τύραννον* (cap. 19. 11.) et sic acerrimus libertatis auctor et vindex retinendae libertatis causa scilicet oppressus est.

Quam sit haec calumnia regni apud Romanos usitata et frequens vel solus Livius declarat, quem vide III. 11. 58. IV. 13. VI. 20. 40. Frequens est et apud Ciceronem *regnum in foro*, *regnum iudiciorum*, *regnum in Senatu.* cf. Livium XXXVIII. 54. „*Petillii — regnum in Senatu Scipionum accusabant.*" Sed imprimis ridiculum *regni crimen* est in ipso Cicerone, de quo Clodius dicebat: *quousque hunc regem feremus?* Cicero *pro Sylla* 7. ad Manlium Torquatum: „*at hic etiam facetus esse voluisti quum Tarquinium et Numam et me tertium peregrinum regem esse dixisti.*" Non una de causa nemo erat, unde libertati minus esset timendum quam a Cicerone, sed in Gracchis perinde atque in Cicerone mera est inimicorum et osorum calumnia, dignissima lepido Aristophanis ioco in *Vespis* 488.

ὡς ἅπανθ' ὑμῖν τυραννίς ἐστι καὶ ξυνωμόται,
ἤν τε μεῖζον ἤν τ' ἔλαττον πρᾶγμά τις κατηγορῇ,
ἧς ἐγὼ οὐκ ἤκουσα τοὔνομ' οὐδὲ πεντήκοντ' ἐτῶν,
νῦν δὲ πολλῷ τοῦ ταρίχους ἐστὶν ἀξιωτέρα.

C. Sempronius Gracchus.

C. Gracch. 3. 12. *παραλαβὼν δὲ τὴν ἀρχὴν εὐθὺς ἦν ἁπάντων πρῶτος ἰσχύων τε τῷ λέγειν ὡς ἄλλος οὐδεὶς καὶ τοῦ πάθους αὐτῷ παρρησίαν πολλὴν διδόντος ἀνακλαιομένῳ τὸν ἀδελφόν.* Cicero *de Orat.* III. 56. „*quid fuit in Graccho — quod me puero tantopere efferretur:* Quo me miser conferam? quo vertam? In Capitoliumne? at fratris sanguine madet. An domum? matremne ut miseram lamentantem videam et abiectam? *quae sic ab illo acta esse constabat oculis, voce, gestu, inimici ut lacrimas tenere non possent.*

C. Gracch. 3. 17. *maiores nostri* Φαλίσκοις ἐπολέμησαν ὑπὲρ Γεννυκίου τινὸς δημάρχου λοιδορηθέντος καὶ Γαΐου Βετουρίου θάνατον κατέγνωσαν ὅτι δημάρχῳ πορευομένῳ δι' ἀγορᾶς οὐχ ὑπεξέστη μόνος. Neutrius rei in Annalibus Romanorum illa memoria superest. In secunda parte loci mendum inesse videtur. οὐχ ὑπεξέστη est *via non cessit*, sed non est veri simile hominem *in tribunum plebis incurrisse.* Suspicor praepositionem iniuria esse omissam et verum esse οὐχ ὑπεξΑΝέστη. Solus omnium tribuno *non assurrexit*, idque quam indignum Romanis videretur ostendet Iulius Caesar apud Suetonium cap. 78. qui „*triumphanti et subsellia tribunicia praetervehenti sibi unum e collegio Pontium Aquilam non assurrexisse adeo indignatus est ut proclamaverit:* Repete ergo a me Aquila rempublicam tribunus."

Ὑπεξανίστασθαι eo sensu apud Plutarchum est perfrequens. Tom. II. pag. 217 *d.* Ἀναξίλας πρὸς τὸν θαυμάζοντα διὰ τί οἱ ἔφοροι τοῖς βασιλεῦσιν οὐχ ὑπεξανίστανται, — διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν, ἔφη, δι' ἣν καὶ ἐφορεύουσιν.

C. Gracch. 4. 3. εἴ τινος ἄρχοντος ἀφῃρῆτο τὴν ἀρχὴν ὁ δῆμος —, εἴ τις ἄρχων ἄκριτον ἐκκεκηρύχΟΙ πολίτην. In libris est ἀφῄρητο. Sintenis optativum requiri putans ob sq. ἐκκεκηρύχοι scripserat ἀφῃρῇτο (errore ἀφῃρῆτο dederunt), sed non est ea forma optativi in usu. Athenienses olim dicebant μεμνῄμην, κεκλῄμην, βεβλῄμην et καθῄμην (ut ἐμπλῄμην), sed nemo recentiorum his formis utitur. Revocanda est lectio librorum ἀφῄρητο et ἐκκεκηρύχΕΙ emendandum.

C. Gracch. 4. 3. *Gracchus* νόμον εἰσέφερεν — εἴ τις ἄρχων ἄκριτον ἐκκεκηρύχει πολίτην κατ' αὐτοῦ διδόντα κρίσιν τῷ δήμῳ. Petebatur hac lege Popillius: οὗτος γὰρ ΣΤΡΑΤΗΓΩΝ τοὺς τοῦ Τιβερίου φίλους ἐξεκήρυξεν. καὶ Ποπίλλιος οὐχ ὑποστὰς τὴν κρίσιν ἔφυγεν ἐξ Ἰταλίας. Fugit ratio Plutarchum quum Popillium *praetorem* (στρατηγοῦντα) scriberet Tiberii amicis indemnatis aqua et igni interdixisse: nempe hoc est ἐκκηρύττειν. Satis enim constat Popillium *Consulem* crudeliter in Ti. Gracchi amicos saeviisse. Tiberius enim anno 133 exeunte oppressus est et novi Consules Popillius et Rupilius has quaestiones exercuerunt, ut apparet ex Cicerone *de amicitia* 11. 37.

„*C. Gracchus de P. Popillio tulit ut ei aqua et igni interdiceretur*" teste eo, qui orationem *pro domo* scripsit cap. 31. Popillius metu perculsus iudicium non exspectavit sed exilii causa solum vertit (*οὐχ ὑποστὰς τὴν κρίσιν ἔφυγεν ἐξ Ἰταλίας*) anno 123 et tertio post anno 121 post caedem C. Gracchi a L. Calpurnio Bestia ab exilio est revocatus. Cicer. in *Bruto* 34.

C. Gracch. 4. 11. *Gracchus Octavio pepercit Φήσας τῇ μητρὶ Κορνηλίᾳ δεηθείσῃ χαρίζεσθαι τὸν Ὀκτάβιον.* Idem narrat Diodorus Siculus XXXIV. 25. 2. *ἀφῆκεν αὐτὸν εἰπὼν τῷ δήμῳ διότι ταύτην χάριν δίδωσι τῇ μητρὶ προεντετευγμένος ὑπ' αὐτῆς.*

Diodorus in vicinia cap. 25. 1. gravissima crimina in C. Gracchum coniicit, in quibus et hoc est: *τῇ τῶν δημοσίων τόλμῃ καὶ πλεονεξίᾳ τὰς ἐπαρχίας ὑπορρίψας* (sic leg. pro *ἀπορρίψας*) *ἐπεσπάσατο παρὰ τῶν ὑποταττομένων δίκαιον μῖσος.* Requiritur: *audaciae et avaritiae* PUBLICANORUM. Est emendandum *δημοσιωνῶν.*

Idem vitium eodem modo correctum apud Diod. Sic. Tom. II. pag. 531, 56 Wessel. ab. H. Stephano est: *ὑπὸ τῶν δημοσίων διαρπαγέντας*, Stephanus *δημοσιωνῶν.*

C. Gracch. 4. 14. *Populus Romanus Corneliae χαλκῆν εἰκόνα στήσας ὕστερον ἐπέγραψε* ΚΟΡΝΗΛΙΑΝ ΜΗΤΕΡΑ ΓΡΑΚΧΩΝ. Hanc statuam Plutarchus in Urbe vidit. Plinius H. N. XXXIV. 6. statua Romae posita est *Corneliae Gracchorum matri*, *quae fuit Africani prioris filia. Sedens huic posita soleisque sine amento insignis in Metelli publica porticu, quae statua* NUNC EST *in Octaviae operibus.*"

C. Gracch. 4. 21. *καὶ μὴν πάντες ἴσασι Ῥωμαῖοι πλείω χρόνον ἐκείνην ἀπ' ἀνδρὸς οὖσαν ἢ σὲ τὸν ἄνδρα.* Videtur hic locus ex oratione Gracchi obversatus fuisse personato Ciceroni *in C. Sallustii resp.* 3. 9. „*petulanter in uxorem et in filiam meam invasisti, quae facilius se mulieres a* VIRO *abstinuerunt quam tu vir a viris*" ubi vulgo mendose legitur: *a* VIRIS *abstinuerunt*, quod et sententiam corrumpit, uno enim viro contentae erant, et laedit aurem.

C. Gracch. 5. 1. τῶν δὲ νόμων — ὁ μὲν ἦν κληρουχικὸς ἍΜΑ νέμων τοῖς πένησι τὴν δημοσίαν. Sensu vacuum est ἅμα: scribendum ΔΙΑνέμων, quod in legibus agrariis de divisione agri publici usitatum verbum est, ut et διανομὴ χώρας. cap. 9. 12. χώραν διένειμε τοῖς πένησιν, et sic passim.

C. Gracch. 6. 1. οὐ μόνον ἐδέξατο τὸν νόμον τοῦτον (*de iudicibus ex ordine equestri*) ὁ δῆμος ἀλλὰ κἀκείνῳ τοὺς κρίνΟΝτας ἐκ τῶν ἱππέων ἔδωκε καταλέξαι, manifestum est τοὺς κρινοῦντας emendari oportere. Populus Graccho permisit ut ipse ex ordine equestri legeret *qui iudicaturi essent.*

C. Gracch. 9. 3. *Livius Drusus leges populares ferebat* ἓν μόνον ὑπερβαλέσθαι τὸν Γάϊον ἡδονῇ καὶ χάριτι τῶν πολλῶν ὥσπερ ἐν κωμῳδίᾳ σπεύδων καὶ διαμιλλώμενος. Quid est ὥσπερ ἐν κωμῳδίᾳ? Obversabantur Plutarcho quum haec scriberet Aristophanis Ἱππῆς, in qua fabula Cleon et Agoracritus captantes gratiam τοῦ Δήμου blanditiis et adulatione inter se certant.

C. Gracch. 9. 8. *Livius Drusus*, inquit, *plura et maiora quam Gracchus plebi gratificans Senatum habebat assentientem.* τὸν μὲν γὰρ ἀποικίας δύο γράψαντα (*Capuam et Tarentum*) καὶ τοὺς χαριεςάτους τῶν πολιτῶν εἰσάγοντα δημοκοπεῖν ᾐτιῶντο, Λιβίῳ δὲ δώδεκα κατοικίζοντι καὶ τρισχιλίους εἰς ἑκάςην ἀποςέλλοντι τῶν ἀπόρων συνελαμβάνοντο. *Praeterea*, inquit, ὁ μὲν τοῖς Λατίνοις ἰσοψηφίαν διδοὺς ἐλύπει, τοῦ δὲ ὅπως μηδὲ ἐπὶ ςρατείας ἐξῇ τινα Λατίνων ῥάβδοις αἰκίσασθαι γράψαντος ἐβοήθουν τῷ νόμῳ, sed in ea re Plutarchus fallitur. Mos erat militiae Romanae quem cognovimus e Liviana *Epitome* 57. „*quem militem extra ordinem deprehendit* (Scipio ad Numantiam), *si Romanus esset vitibus, si extraneus, fustibus cecidit.*" Hanc igitur iniquitatem Livius sua lege tollebat, sed Gracchus Latinis civitatem dabat, de qua re neque Livius neque Senatus cogitabat.

C. Gracch. 12. 27. ἐκ τούτου καὶ τὴν τρίτην ἔδοξε δημαρχίαν ἀφαιρεῖσθαι. Res ipsa postulat perfectum ἀφῃρῆσθαι, ut est in plerisque libris. *Ea de causa* (inquit) *videtur repulsam* TULISSE, non FERRE.

C. Gracch. 14. 16. *ἐκ τούτου πάλιν εἰς τὸ βουλευτήριον εἰσελθόντες ἐψηφίσαντο καὶ προσέταξαν Ὀπιμίῳ τῷ ὑπάτῳ σώζειν τὴν πόλιν ὅπως δύναιτο καὶ καταλύειν τοὺς τυράννους.* Quale hoc sit multo melius declarant Romani scriptores. Cicero in *Philipp.* 8. 4. „*Quod L. Opimius consul verba fecit de rep. de ea re ita censuerunt* uti L. Opimius Consul remp. defenderet." et *in Catil.* I. 2. „*decrevit quondam Senatus ut L. Opimius consul videret ne quid resp. detrimenti caperet. Nox nulla intercessit. interfectus est C. Gracchus, occisus est cum liberis M. Fulvius consularis.*" Livius *Epist.* 61. „*C. Gracchus — a L. Opimio consule ex Scto vocato ad arma populo — occisus est.*" Nempe hoc telo armatus Opimius intra pomoerium erat cum imperio et praesidiis armatis utebatur. Itaque, ut Livius scribit „*populum ad arma vocavit.*" ut Plutarchus 14. 19. *προεῖπεν ἐπὶ τὰ ὅπλα χωρεῖν τοὺς συγκλητικούς*, et sic Gracchum oppressit. Rectissime igitur Opimius a Plutarcho dicitur *ἐξουσίᾳ δικτάτορος ἐν ὑπατείᾳ χρώμενος.* 18. 1.

Mirari se scribit Appianus B. C. I. 16. *quo pacto nemo de Dictatore dicendo cogitaverit. καί μοι θαῦμα καταφαίνεται τὸ πολλάκις ἐν τοιοῖσδε φόβοις διὰ τῆς αὐτοκράτορος ἀρχῆς διασεσωσμένους τότε μηδ' ἐπὶ νοῦν τὸν δικτάτορα λαβεῖν.* Sed invito Consule Mucio Scaevola, qui Ti. Graccho favebat, fieri id non poterat, et consulem Graccho infestum satis erat armare Scto: *videat consul* cet. quod erat perinde atque dictatorem dicere. Fuisse tamen iam tum qui Scipionem Aemilianum dictatorem facere vellent liquido apparet in *Somnio Scipionis* apud Ciceronem *de Rep.* VI. 12. ubi in somnis Scipio Africanus maior ad Aemilianum ita dicit: „*Ancipitem video quasi fatorum viam. quum aetas tua septenos octies solis anfractus reditusque converterit* (vixit Aemilianus annos 56 et hoc anno occisus est.) *in te unum — se tota convertet civitas — ac* DICTATOR *remp. constituas oportet, si impias propinquorum manus effugeris.*" Eadem opera optime intelligimus quod legitur *de Rep.* I. 19. *obtrectatores et invidi Scipionis — tenent Senatus alteram partem — neque hunc qui unus potest — his tam periculosis rebus subvenire patiuntur.*" id est *prohibent quo minus Dictator fiat.*

C. Gracch. 17. 9. *ὁ δὲ φθάνει μικρὸν εἰς ἱερὸν ἄλσος Ἐρινύων*

κἀταφυγὼν κἀκεῖ διαφθείρεται. Nullus fuit umquam trans Tiberim *lucus Furiarum.* Verum nomen servavit Aurelius Victor *de V. I.* cap. 65. „*C. Gracchus — Pomponio amico apud portam Trigeminam, P. Laetorio in ponte sublicio persequentibus resistente in* lucum Furinae *pervenit.*" Sed habet Plutarchus socium erroris Ciceronem *de Nat. Deorum* III. 18. „*sin haec dea est cur non Eumenides? — quarum et Athenis fanum est et apud nos ut ego interpretor lucus Furinae.*" Sed non est in tali re Cicero fidus interpres et praeter primas literulas *Furina* nihil habet cum *Furiis* commune.

Iidem duo amici in ultimo Gracchi discrimine commemorantur a Plutarcho 16. 24. βουλόμενος ἑαυτὸν ἀνελεῖν ὑπὸ τῶν πιστοτάτων ἑταίρων ἐκωλύθη Πομπωνίου καὶ Λικινίου, nisi quod *Laetorius*, errore fortasse, Λικίνιος aut Λικίννιος appellatur. Vell. Paterc. II. 6. „*quo die singularis Pomponii equitis Romani in Gracchum fides fuit, qui more Coclitis sustentatis in ponte hostibus eius gladio se transfixit.*"

C. Gracch. 17. 29. ὠμότατον δὲ Προσειργάσαντο. Leg. ὠμότατον δέ ΤΙ προσειργάσαντο, ut passim alibi sequens Π antecedens ΤΙ absorbsit. Pronomen abesse non posse perspicuum est.

Indignabundus Plutarchus ὁ χρηστός atrocitatem sceleris ostendit: ὠμότατον δέ τι προσειργάσαντο τοῦ Φουλβίου τὸν νεώτερον υἱὸν οὔτε χεῖρας ἀνταράμενον οὔτ' ἐν τοῖς μαχομένοις γενόμενον ἀλλ' ἐπὶ σπονδὰς ἐλθόντα πρὸ τῆς μάχης συλλαβόντες καὶ μετὰ τὴν μάχην ἀνελόντες. Eodem animo Velleius Paterc. II. 7. „*huic atrocitati adiectum scelus. Quippe iuvenis specie excellens necdum duodevicesimum transgressus annum immunisque delictorum paternorum Fulvii Flacci filius, quem pater legatum de conditionibus miserat, ab Opimio interemtus est.*" Rectissime idem II. 6. „*Id unum nefarie ab Opimio proditum quod capitis, non dicam Gracchi, sed civis Romani pretium se daturum idque auro repensurum proposuit.*" quod eo magis nefarium erat quia haec crudelis Opimii „*ultio privato odio magis quam publicae vindictae data est,*" ut scribit Velleius II. 7.

Eodem furore Opimius corpora caesorum (tria erant millia) in Tiberim proiici iussit, bona eorum publicavit, uxores lugere vetuit, et Caii uxorem Liciniam dote multavit Plutarch. 17.

25. Hunc tamen hominem Cicero, iniquus in Gracchos, magnis prosequitur laudibus, ut infra ostendemus. Itaque Cicero de huius caedis atrocitate verbum nullum facit: *in Catil.* I. 2. scribit: „*interfectus est C. Gracchus, occisus cum liberis M. Fulvius consularis.*" et in *Philipp.* VIII. 4. „*interfectus est Gracchus et M. Fulvius consularis eiusque duo adolescentuli filii.*" Sed L. Caesar dixit *in Catil.* IV. 6. „*L. Caesar — avum* (Fulvium Flaccum) *iussu consulis* (Opimii) *interfectum filiumque eius impuberem, legatum a patre missum, in carcere necatum esse dixit.*"

Nullus erat aequus iudex qui de Gracchorum consiliis et conatibus iustam sententiam ferret. Qui post vixerunt, Diodorus Siculus, Dio Cassius maledicta in eos evomunt, non historiam scribunt. Exspectandi erant iudices, quibus C. Caesarem servire iubet is qui orationem *pro Marcello* supposuit 9. 29: „*servi igitur iis iudicibus, qui multis post saeculis de te iudicabunt et quidem haud scio an incorruptius quam nos: nam et sine amore et sine cupiditate et rursus sine odio et sine invidia iudicabunt.*" Et sane exstiterunt *multis post saeculis*, qui in civitatibus liberis et libertate dignis aequam de tantis viris sententias tulerint.

C. Gracch. 18. 1. *οὗτος — κατακ*ΡΙΝΑC *ἀκρίτους — Γάϊον Γράκχον καὶ Φούλβιον Φλάκκον.* Risum movet *ἀκρίτους κατακρίνειν indemnatos damnare.* Receptam sine mora oportuit Emperii correctionem *κατακ*ΤЄΙΝΑC, *indemnatos* enim *necavit.*

C. Gracch. 18. 10. *τοῦ δήμου — ὀλίγῳ ὕστερον ἐκφήναντος ὅσον εἶχεν ἱμέρ*ΟΥ *καὶ πόθ*ΟΥ *τῶν Γράκχων.* Ut Graeca sit oratio rescribe *ὅσον εἶχεν ἵμερ*ΟΝ *καὶ πόθ*ΟΝ.

C. Gracch. 19. 1. *ἡ Κορνηλία λέγεται τά τε ἄλλα* ΤΗC *συμφορᾶς εὐγενῶς καὶ μεγαλοψύχως ἐνεγκεῖν κτέ.* Mendosum est *τὰ ἄλλα τῆς συμφορᾶς reliquas partes calamitatis.* Correcta una vocali scribendum ΤΑC *συμφορὰς — ἐνεγκεῖν*, non unam enim calamitatem infelix Cornelia senserat.

C. Gracch. 19. 5. de Cornelia scribit: *ἦν δὲ καὶ πολύφιλος καὶ διὰ φιλοξενίαν εὐτράπεζος ἀεὶ μὲν Ἑλλήνων καὶ φιλολόγων περὶ αὐτὴν ὄντων, ἁπάντων δὲ τῶν βασιλέων καὶ δεχομένων παρ'*

αὐτῆς δῶρα καὶ πεμπόντων. Quaerere possit aliquis quo pacto matrona Romana tot regum amicitia florere potuerit. Colebant, ut opinor, reges sic Scipionis Africani et Aemiliani memoriam ut Corneliam observarent. Primum Numidiae reges Masinissae soboles, et ante omnes Micipsa, qui ad Senatum legatos misit *λέγοντας ὡς ὁ βασιλεὺς χάριτι Γαΐου Γράκχου πέμψειεν εἰς Σαρδόνα σῖτον τῷ ϛρατηγῷ* (Plut. in *C. Gr.* 2. 16.). Praeterea quibuscum regibus Aemilianus amicitiam et hospitium coniunxerat in nobilissima illa legatione, qua ante Censuram Aegyptum, Syriam, Asiam, Graeciam obiit, eos omnes Corneliae conciliavit, quae mutua cum illis officia usque ad vitae exitum exercuit.

Quamquam in historia Ti. et C. Gracchorum pleraque omnia, quae Plutarchus memoriae prodidit, et vera et indubitata sunt et nituntur certa et explorata fide testium aequalium et oculatorum, tamen in temporum ratione est aliqua ambiguitas et dubitatio; quae quo facilius appareat exponam primum ea quae de patre Ti. Sempronio Graccho literarum monumentis extra omnem controversiam positis liquido constant.

Ti. Sempronius P. f. Ti. n. Gracchus
tribunus plebis fuit anno 187. (Livius XXXVIII. 52. 53 et 56.)
duxit Corneliam anno 185. (Liv. XXXVIII. 57.)
Aedilitatem gessit anno 182. (Liv. XL. 44.)
Praetor factus est anno 180. (Liv. XL. 35.)
pro Praetore triumphavit de Celtiberis anno 178.
Consul fuit anno 177.
triumphavit de Sardis pro cos. anno 175.
Censuram gessit anno 169.
Cos. iterum anno 163.

Cum his componenda sunt quae de aetate Tiberii et Caii apud Plutarchum leguntur.

Tiberius tribunus plebis (anno 133) *periit nondum triginta annos natus fratrem Caium novem annis aetate antecedens.* Plutarch. in vita *C. Gracchi.* 1. 7. *ἦν δὲ καὶ μειράκιον παντάπασιν, ἐννέα γὰρ ἐνιαυτοῖς ἐλείπετο τἀδελφοῦ καθ' ἡλικίαν, ἐκεῖνος δὲ οὔπω τριάκοντα γεγονὼς ἀπέθανεν,* et in *Ti. Graccho* 3. 4. *ἦν δὲ πρεσβύτερος ἐνιαυτοῖς ἐννέα ὁ Τιβέριος.*

Si haec vera sunt Ti. Gracchus anno 133 interfectus natus est circa annum 163, et Caius novem annis aetate minor circa annum 154.

Ad haec ea quae de Ti. Graccho constant ita temporibus sunt divisa:

Ti. Gracchus εὐθὺς ἐκ παίδων γενόμενος — τῆς τῶν Αὐγούρων λεγομένης ἱερωσύνης ἠξιώθη. Plut. 4. 1. ΕΥΘΥϹ ἐκ παίδων γενόμενος nihil aliud esse potest quam STATIM *postquam togam virilem sumsit* anno aetatis XV anno A. C. 148. Noli mirari eum vix e pueritia egressum statim in Augurum collegium esse cooptatum. Non semel ita factum est, ut in P. Cornelio Lentulo Spinthere, de quo scribit Cicero *pro Sestio* 69. „*ei annus idem et virilem patris et praetextam* (auguratus) *populi iudicio togam dedit.*" cf. Livium XXIX. 38. anno 204. „*in M. Pomponii Mathonis locum creatus augur Ti. Sempronius Gracchus admodum adolescens, quod* TUNC *perrarum in mandandis sacerdotiis erat.*" Mortuus est in pestilentia anno 174. Liv. XLI. 21.

Eodem indicio colligimus quo anno Tiberii pater excesserit e vita. Tiberius enim de more *in patris demortui locum* in Augurum Collegium cooptatus est. Patrem in collegio Augurum fuisse constat ex Cicerone *ad Quintum fratrem* II. 2. et *de Divinatione* I. 18. „*Ti. Gracchus, qui bis Consul et Censor fuit idemque et summus augur.*" Nemo enim inducet in animum ut credat simul patrem senem et filium vixdum posita praetexta collegas in auguratu fuisse. Contra ubi pater nobilissimus aequalium excessit e vita, quis mirabitur filium egregia indole et optimis artibus iam tum excellentem in defuncti patris locum esse cooptatum. Sueton. in *Nerone* cap. 2. „*Cn. Domitius in tribunatu Pontificibus offensior quod alium quam se in patris sui locum cooptassent ius sacerdotum subrogandorum a collegiis ad populum transtulit.*" Nempe ita erat fieri solitum. Ergo pater Tiberius circa annum 148 mortuus esse intelligitur: qui si anno 187 tribunus plebis XXX circiter annorum fuit, ut veri simillimum est, haec sunt vitae tempora:

Tribunus . . . . annorum fere XXX.
duxit Corneliam . . . . annorum XXXII.
Aedilis . . . . „ XXXV.
Praetor . . . . „ XXXVII.

Consul . . . . annorum XL.
Censor . . . . „ XLVIII.
Consul iterum . . . . „ LIV.
mortuus . . . . „ LXIX.

Ti. Gracchus igitur anno 148 augur anno 146 *aetatis decimo septimo* primum sub Scipione Aemiliano stipendium in Africa fecit, quo anno Carthago capta et deleta est. Plutarch. 4. 21. *Τιβέριος ϛρατευόμενος ἐν Λιβύῃ μετὰ τοῦ δευτέρου Σκιπίωνος τοῦ τείχους ἐπέβη τῶν πολεμίων πρῶτος.* Deinde reliqua stipendia fecit et undecimo post anno (135) Quaestor factus sorte additus est Consuli Mancino bellum cum Numantinis gesturo et ipsius potissimum opera factum est ut pax componeretur quae XX millia Romanorum ab interitu servavit, sed Senatui populoque ignominiosa visa dedito hostibus Mancino rescissa est. Damnato igitur Mancino anno 134 populus Graccho Quaestori caeterisque pacis sponsoribus pepercit, et sic sequenti anno gessit tribunatum legesque pertulit et anno exeunte per vim oppressus est.

Vitae C. Gracchi haec est temporum ratio. Natum anno 154, ut vidimus, primum eum conspicimus ad Numantiam in Scipionis Aemiliani cohorte militantem fratre tribuno anno 133, igitur XXI annorum; Plutarch. 13. 2. „*creantur IIIviri agris dividundis αὐτὸς Τιβέριος καὶ Κλαύδιος Ἄππιος ὁ πενθερὸς καὶ Γάϊος Γράκχος ὁ ἀδελφὸς οὐ παρὼν οὗτος ἀλλ᾽ ὑπὸ Σκιπίωνι πρὸς Νομαντίαν ϛρατευόμενος.* cf. Vell. Paterc. II. 2. „*Ti. Gracchus — triumviros agris dividendis coloniisque deducendis creavit se socerumque suum Appium* (Claudium) *et C. Gracchum fratrem admodum iuvenem* (XXI annorum)." Itaque absens IIIvir creatus Romam rediit, ubi eum adesse videmus fratre interfecto Plutarch. in vita *Tiberii* 20. 13. Ipsum C. Gracchum testem habemus „*ante Quaesturam stipendia fecisse sese XII quum caeteri ex lege X facerent.*" Plutarch. 2. 28. *ἐϛρατεῦσθαι μὲν γὰρ ἔφη δώδεκα ἔτη τῶν ἄλλων δέκα ϛρατευομένων ἐξ ἀνάγκης.* Deinde Quaestor creatus consulem Aurelium Oresten in provinciam Sardiniam secutus (Plut. 1. 19) per biennium in provincia mansit. (Plut. 3. 29). Optime congruunt omnia: annorum decem septemque dedit de more militiae nomen et quum XII stipendia fecisset Quaestor per biennium (annis 126 et 125)

Sardiniam obtinuit et Romam reversus anno 124 postquam apud Censores [1]) causam dixit, bis gessit tribunatum annis 123 et 122. et anno tertio (121) IIIvir coloniis deducendis per tumultum necatus est. Plut. 2. 25. κατηγορίας αὐτῷ γενομένης ἐπὶ τῶν τιμητῶν — ἔφη ταμιεύων τῷ στρατηγῷ παραμεμενηκέναι ΔΙετίαν τοῦ νόμου μετ' ἐνιαυτὸν ἐπανελθεῖν διδόντος· μόνος δὲ τῶν στρατευσαμένων πλήρες τὸ βαλλάντιον εἰσενηνοχὼς κενὸν ἐξενηνοχέναι, τοὺς δὲ ἄλλους ἐκπιόντας ὃν εἰσήνεγκαν οἶνον ἀργυρίου καὶ χρυσίου μεστοὺς δεῦρο τοὺς ἀμφορεῖς ἥκειν κομίζοντας. Sumta haec sunt ex oratione C. Gracchi *„ad populum in contione"* (non *apud Censores*) apud Gellium N. A. XV. 12. *„biennium fui in provincia; — itaque, Quirites, cum Romam profectus sum, zonas quas plenas argenti extuli eas ex provincia inanes retuli. Alii vini amphoras, quas plenas tulerunt eas argento repletas domum reportaverunt."* Nulla est igitur dubitatio quin pro ΤΡΙετίαν, quod est in Plutarchi libris, verum sit ΔΙετίαν, quod et ratio temporum confirmat.

Per idem tempus C. Graccho δίκας ἐπῆγον ὡς τοὺς συμμάχους ἀφιστάντι καὶ κεκοινωνηκότι τῆς περὶ Φρέγελλαν συνωμοσίας. Plut. 3. 1. Obsequens cap. 90. ex Livio: *„Fregellae, quae adversus Romanos coniuraverant, dirutae."* Ti. Gracchus sociis et nomini Latino spem fecerat impetrandae civitatis, quam spem et Caius sua lege aluerat (Plut. 5. 6. ὁ δὲ συμμαχικὸς ἰσοψήφους ποιῶν τοῖς πολίταις τοὺς Ἰταλιώτας.), ut postea Livius Drusus et alii: nonnulli etiam clanculum socios ad defectionem sollicitabant, ut Fulvius Flaccus (Plutarch. 10. 15) παροξύνων κρύφα τοὺς Ἰταλιώτας πρὸς ἀπόστασιν. Itaque quum coniurati apud Fregellanos clandestina de defectione consilia agitarent re a proditore Numitorio patefacta, Opimius praetor Fregellanos oppressit et urbem diruit. Asconius Pedianus pag. 17. *„notum est Opimium in praetura Fregellas cepisse quo facto visus est caeteros quoque nominis Latini socios male animatos repressisse."* Conati sunt igitur inimici hanc Caio invidiam conflare ὡς τοὺς συμμάχους ἀφιστάντι καὶ κεκοινωνηκότι τῆς περὶ Φρέγελλαν ἐνδειχθείσης συνωμοσίας, sed facile has calumnias omnes diluit καὶ

---

1) Censores anno 125 facti sunt Cn. Servilius Caepio, L. Cassius Longinus Ravilla.

φανεὶς καθαρὸς εὐθὺς ἐπὶ δημαρχίαν ὥρμησεν. Incidit ea res in annum 124, namque non poterat Caius Quaestor in Sardinia socios Italicos ad defectionem sollicitasse videri.

Plutarchus Caii leges enumerans 5. 8. ita scribit: τῶν δὲ νόμων — ὁ μὲν ἦν κληρουχικός — ὁ δὲ δικαστικὸς, ᾧ τὸ πλεῖστον ἀπέκοψε τῆς τῶν συγκλητικῶν δυνάμεως, nempe τριακοσίους τῶν ἱππέων προσκατέλεξεν αὐτοῖς οὖσι τριακοσίοις καὶ τὰς κρίσεις κοινὰς τῶν ἑξακοσίων ἐποίησεν. Quam negligentes sunt et nihil sciunt testes quos solos habemus harum rerum superstites! Quam legem Plutarchus scribit a C. Graccho esse latam eandem narrat 16. 6. Tiberium tulisse: ἄλλοις νόμοις ἀνελάμβανε τὸ πλῆθος — καὶ διδοὺς ἐπικαλεῖσθαι τὸν δῆμον ἀπὸ τῶν δικαστῶν καὶ τοῖς κρίνουσι τότε συγκλητικοῖς οὖσι καταμιγνὺς ἐκ τῶν ἱππέων τὸν ἴσον ἀριθμόν. in quo loco periit vocabulum necessarium, quo τὸν ἴσον ἀριθμόν (*totidem*) referebatur. Scriptum olim erat ΟΥCΙΤ̄, id est οὖσι τριακοσίοις. Vides plane eadem de utroque narrari, sed Tiberio perperam tribuitur quod solum Caium fecisse satis constat.

De ipsa lege, qua non erat alia in Semproniis gravior [1]), mirifice inter se testes dissentiunt. Plutarcho si quid credimus iudicabant Senatores CCC cum equitibus totidem in amplissimum ordinem sublectis. In eodem errore versatur qui in Liviana *Epitome* LX ita scribit: „*C. Gracchus — legem tulit — ut sexcenti ex equitibus in Curiam sublegerentur, et quia illis temporibus trecenti tantum Senatores erant, sexcenti equites trecentis Senatoribus admiscerentur, id est ut equester ordo bis tantum virium in Senatu haberet.*" Qui haec scripserunt opinabantur numerum Senatorum esse amplificatum primoribus ex equestri ordine (trecentis an sexcentis) in Curiam allectis. Non iniuria homines docti suspicantur confusas esse inter sese duas leges alteram Gracchi, alteram Livii Drusi, de qua sic Appianus

1) Quantis contentionibus de ea lege certatum sit ostendit Diodorus Siculus XXXIV. 27. ἑπτακαίδεκα φυλαὶ τὸν νόμον ἀπεδοκίμαζον, ἄλλαι δὲ ταύταις ἴσαι παρεδέχοντο· τῆς δὲ ὀκτωκαιδεκάτης διαριθμουμένης μία ψῆφος ὑπερῆρε τῶν κυρούντων τὸν νόμον. ὁ Γράκχος — τῇ προσθήκῃ μιᾶς γνώμης μαθὼν ἑαυτὸν νικῶντα μετὰ χαρᾶς ἀνεφθέγξατο· „τὸ ξίφος ἐπίκειται τοῖς ἐχθροῖς." namque haec ad legem iudiciariam referenda esse et ratio docet et plane confirmat Diodorus XXXVII. 9.

B. C. I. 35. *τῶν βουλευτῶν — τότε ὄντων μόλις ἀμφὶ τοὺς τριακοσίους ἑτέρους τοσούσδε αὐτοῖς ἀπὸ τῶν ἱππέων εἰσηγεῖτο ἀριστίνδην προσκαταλεγῆναι καὶ ἐκ τῶνδε πάντων εἰς τὸ μέλλον εἶναι τὰ δικαστήρια.* Appianum quoque vides in ea opinione versari ut existimet *primores* equestris ordinis (*ἀριστίνδην*) in Curiam allectos et senatores factos (*προσκαταλεγῆναι*), et quod addit *penes utrosque mixtos iudicia fuisse*, perspicuum est idem existimasse Plutarchum quamquam non diserte dixit. Rectius et verius de lege Sempronia iudiciaria scripsit Appianus B. C. I. 22. *τὰ δικαστήρια ἀδοξοῦντα ἐπὶ δωροδοκίαις εἰς τοὺς ἱππέας* ΜΕΤΕΦΕΡΕ *τὰ ὑπόγυια μάλιστα αὐτοῖς ὀνειδίζων ὅτι Κορνήλιος* (Leg. *Αὐρήλιος*) *Κόττας καὶ Σαλινάτωρ καὶ τρίτος ἐπὶ τούτοις Μάνιος Ἀκύλλιος ὁ τὴν Ἀσίαν ἑλὼν σαφῶς δεδωροδοκηκότες ἀφεῖντο ὑπὸ τῶν δικαστῶν οἵ τε πρέσβεις οἱ κατ' αὐτῶν* ἜΤΙ *παρόντες σὺν φθόνῳ ταῦτα περιϊόντες ἐκεκράγεσαν. — καὶ μετηνέχθη ὧδε εἰς τοὺς ἱππέας ἀπὸ τῆς βουλῆς τὰ δικαστήρια.* Disertum et locuples hoc testimonium est. Exprobravit Caius Senatui recens iudicum corruptorum facinus, quibus tres rei de repetundis quamquam manifestis criminibus et testimoniis convicti tamen essent absoluti, Aurelius Cotta, Livius Salinator et M'. Aquillius, qui anno 126 triumphum ex Asia duxerat. Erat haec invidia recens, namque legati civitatium qui ad accusandum venerant *nondum erant Roma profecti* (*οἱ πρέσβεις οἱ κατ' αὐτῶν ἔτι παρόντες ἐκεκράγεσαν*). Erat iudicium unum et idem, in quo causam dixit M'. Aquillius pro cos. et duo legati (vel legatus cum Quaestore) Aurelius Cotta et Livius Salinator. Manifestis criminibus tenebantur (*σαφῶς δεδωροδοκηκότες*) et cum magna iudicum invidia absoluti discesserunt. Sic igitur iudicia Patribus erepta et ad ordinem equestrem translata sunt. Vell. Paterculus II. 32. „*iudicandi munus, quod C. Gracchus* EREPTUM *Senatui ad equites — transtulerat.*" Idem II. 6. „*C. Gracchus — iudicia a Senatu transferebat ad equites.*" ubi Ruhnkenius apponit locum Varronis: (C. Gracchus) „*iniquus Senatui equestri ordini iudicia tradidit ac bicipitem civitatem fecit.*" compara Florum III. 17. Disertus imprimis testis est Cicero *in Verrem* I. 13. duo tempora distinguens: „*quum equester ordo iudicaret annos prope quinquaginta continuos*" (ab anno 123 usque ad 81). et „*iudiciis ad Senatorium ordinem translatis.*" Livius in *Epitome* LXX. „*Senatus cum impo-*

tentiam equestris ordinis in iudiciis exercendis ferre nollet omni vi niti coepit ut ad se iudicia transferret," et apud Vell. Paterc. II. 13. „*M. Livius Drusus — cum Senatui priscum restituere cuperet decus et iudicia ab equitibus ad eum transferre ordinem.*" et in Liviana epitome LXXI. „*M. Livius Drusus — iudiciariam legem pertulit ut aequa parte iudicia penes Senatum et equestrem ordinem essent.*" Quod Livius nequidquam conatus est facere, id Plutarchus magno errore a C. Graccho factum esse in litteras retulit, sed errorem manifestum tenemus.

In his omnibus igitur ratio temporum accurate constat. Videamus nunc ea in quibus aliqua est ambiguitas. Cicero de *Divinatione* I. 18. „*Ti. Gracchus, P. F., qui bis consul et censor fuit, idemque et summus augur et vir sapiens civisque praestans; nonne* (UT C. GRACCHUS FILIUS EIUS SCRIPTUM RELIQUIT) [1]) *duobus anguibus domi comprehensis haruspices convocavit: qui cum respondissent si marem emisisset uxori brevi tempore esse moriendum; si foeminam ipsi: aequius censuit se maturum oppetere mortem quam P. Africani filiam* ADOLESCENTEM. *Foeminam emisit; ipse paucis post diebus est mortuus.*" Hanc narratiunculam ab ipso C. Graccho memoriae proditam Plutarchus, qui libros *de Divinatione* sedulo legerat, sic exposuit 1. 9. *Λέγεται δέ ποτε συλλαβεῖν αὐτὸν ἐπὶ τῆς κλίνης ζεῦγος δρακόντων, τοὺς δὲ μάντεις σκεψαμένους τὸ τέρας ἄμφω μὲν οὐκ ἐᾶν ἀνελεῖν οὐδὲ ἀφεῖναι, περὶ δὲ θατέρου διαιρεῖν, ὡς ὁ μὲν ἄρρην τῷ Τιβερίῳ φέροι θάνατον ἀναιρεθεὶς, ἡ δὲ θήλεια τῇ Κορνηλίᾳ. τὸν οὖν Τιβέριον καὶ φιλοῦντα τὴν γυναῖκα καὶ μᾶλλον αὐτῷ προσήκειν ὄντι πρεσβυτέρῳ τελευτᾶν ἡγούμενον* ἜΤΙ ΝΕΑΣ *οὔσης ἐκείνης τὸν μὲν ἄρρενα κτεῖναι τῶν δρακόντων ἀφεῖναι δὲ τὴν θήλειαν· εἶτα ὕστερον οὐ πολλῷ χρόνῳ τελευτῆσαι.* Idem narrat Plinius H. N. VII. 36. „*Gracchorum pater anguibus prehensis in domo quum responderetur ipsum victurum alterius sexus interemto, imo vero* (inquit) *meum*

---

1) Disertius etiam de eadem re scribit II. 29. „C. GRACCHUS AD M. POMPONIUM SCRIPSIT *duobus anguibus domi comprehensis*" cet. Pomponium in intimis Caii amicis fuisse docet Plutarchus 16. 24. et Aurelius Victor *de V. I.* 65. Videtur Pomponius Secundus, quem ex Tacito et Plinio minore novimus, ab illo C. Gracchi amico genus ducere. Plinius H. N. XIII. 12. de papyris vetustissimis ita scribit: „*ita sunt longinqua monumenta Tiberii Caiique Gracchorum manus, quae apud Pomponium Secundum — vidi annos fere post CC.*"

necate. Cornelia enim iuvenis est et parere adhuc potest." Miror quo pacto Cornelia *adolescens* (ἔτι νέα) et *iuvenis* dici potuerit. Nupsit anno 185 et in eo matrimonio per annos XXXVII mansit marito circa annum 148 mortuo, qui *duodecim* ex ea liberos susceperat, teste Plutarcho in *Tiberio* 1. 18. addit Plinius H. N. VII. 11. „*alii aliaeque foeminas tantum generant aut mares: plerumque et alternant sicuti Gracchorum mater* DUODECIES." Magis etiam mirabile est quod Plutarchus addidit 1. 23. *Cornelia post mariti mortem* Πτολεμαίου τοῦ βασιλέως κοινουμένου τὸ διάδημα καὶ μνωμένου τὸν γάμον αὐτῆς ἠρνήσατο. Si vera fama est, ambiit Corneliae nuptias Ptolemaeus ὁ ἕβδομος, ὁ Φύσκων, ὁ Κακεργέτης, quem constat anno 146 biennio post Ti. Sempronii mortem regnum Aegypti adeptum esse. Sed quis sanus credat fieri potuisse ut ὁ Φύσκων incertum corpore an animo deformior, portentum hominis nulla virtute redemtum a vitiis uxorem ducere cupierit gravem et sanctam matronam Romanam aetate provectiorem et XII liberos enixam? Fabulae hae sunt refutatione indignae. Quod ipse Caius haec in literas retulit non multum nos movet, namque erat *sex annorum puer* quum haec accidisse dicuntur. Omnino mirum est quanta sit in rebus Corneliae et Gracchorum testium dissensio. Fabulae, rumores, suspiciones, falsae criminationes suos sibi habent testes aequales pro veris haec omnia narrantes et Plutarchus, quem saepe videmus falsa veris miscentem, omnia confundit in unum. Ex uno disce omnia. *Quum Opimius consul C. Graccho necem et exitium pararet* (*C. Gracch.* 13. 17.) τὴν μητέρα λέγουσιν αὐτῷ συστασιάσαι μισθουμένην ἀπὸ τῆς ξένης κρύφα καὶ πέμπουσαν εἰς Ῥώμην ἄνδρας ὡς δὴ θεριστάς. ἝΤΕΡΟΙ δὲ καὶ πάνυ τῆς Κορνηλίας δυσχεραινούσης ταῦτα πράττεσθαι λέγουσιν. Adversis frontibus haec inter sese pugnant. Erant in historicorum manibus epistolae, quas Cornelia ad filios scripsisset. Plutarchus ubi commemoravit *messores peregre a Cornelia adductos* adiicit: ταῦτα γὰρ ἐν τοῖς ἐπιστολίοις αὐτῆς ᾐνιγμένα γεγράφθαι πρὸς τὸν υἱόν. Nobis quoque in manibus sunt duo fragmenta epistolae, quam Cornelia ad filium Caium scripsit anteaquam tribunatum peteret ex Cornelii Nepotis libro descripta, unde planissime confirmantur ea quae apud Plutarchum sequuntur: ἕτεροι δὲ (fortasse de ipso Cornelio Nepote dicit, cuius testi-

monio utitur etiam 21. 6) *καὶ πάνυ τῆς Κορνηλίας δυσχεραινούσης ταῦτα πράττεσθαι λέγουσιν.* Audi ipsam: „*verbis conceptis deierare ausim praeterquam qui Ti. Gracchum necarunt neminem inimicum tantum molestiae tantumque laboris quantum te ob has res mihi tradidisse: quem oportebat omnium eorum, quos ante habuerim liberos partes tolerare: — praesertim mihi, cui parva pars vitae superest. ne id quidem tam breve spatium potest oputilari* (felicissime emendavit Pluygersius *potes* PRAESTOlari) *quin et mihi adverseris et remp. profliges*"? et post pauca: „*ubi ego mortua ero petito tribunatum, post me facito quod lubebit quum ego non sentiam*". et „*ne ille sirit Iupiter te ea perseverare nec tibi tantam dementiam venire in animum.*" Haec est illa Cornelia, a qua non erubuerunt scribere subornatos et summissos esse, qui Scipionem clam noctu strangularent. Appian. B. C. I. 20. *ὁ Σκιπίων — νεκρὸς ἄνευ τραύματος εὑρέθη εἴτε Κορνηλίας αὐτῷ τῆς Γράκχου μητρὸς ἐπιθεμένης ἵνα μὴ ὁ νόμος ὁ Γράκχου λυθείη καὶ συλλαβούσης ἐς τοῦτο Σεμπρωνίας τῆς θυγατρὸς ἣ τῷ Σκιπίωνι γαμουμένη διὰ δυσμορφίαν καὶ ἀπαιδίαν οὔτ' ἐςέργετο οὔτε ἔςεργεν.* Sic aequalium odia et rumusculi ad posteros propagabantur neque quisquam erat qui vera a falsis secerneret. Confidenter affirmant alii a sola Sempronia, alii a. C. Graccho, alii a Papirio Carbone Scipionem esse interemtum, plures etiam apud Velleium Paterculum fatalem mortem eum obiisse auctores sunt [1]). Quid verum sit ex huiuscemodi testibus sciri non potest, sed tale scelus neque a Cornelia, neque a C. Graccho perpetrari potuisse id vero ex utriusque ingenio et natura liquido colligimus. Neque credibile est quod narrat Plutarchus 11. 26. *propterea de morte Scipionis quaestionem nullam esse habitam quoniam ἐνέστησαν οἱ πολλοὶ καὶ κατέλυσαν τὴν κρίσιν* (id est *rogationem de quaestione habenda antiquarunt*) *ὑπὲρ τοῦ Γαΐου φοβηθέντες μὴ περιπετὴς τῇ αἰτίᾳ τοῦ φόνου ζητουμένου γένηται.* Inimicorum hae sunt suspiciones et criminationes de nihilo fictae et numquam de ea re rogatio lata ad plebem est.

Quam acria et acerba odia inimicorum in Caium etiam diu post caedem remanserint optime apparebit ex iudiciis quae

---

1) Vell. Pat. II. 4. „*seu fatalem, ut* PLURES, *seu conflatam insidiis, ut* ALIQUI *prodidere memoriae, mortem obiit* (Scipio)."

posteri de L. Opimio tulerunt Gracchi interfectore. Statim post Caii caedem anno 120 „*L. Opimius accusatus apud populum a Q. Decio tribuno plebis quod indemnatos cives in carcerem coniecisset absolutus est.*" Liv. Epitom. 61. Defensus est ab ipso Carbone, quem supra vidimus „*rediisse ad bonos.*" Cicero *de Orat.* II. 25. „*cum L. Opimii causam defendebat apud populum C. Carbo consul* (anno 120) *nihil de C. Gracchi caede negabat, sed id iure pro salute patriae factum esse dicebat.*" Post annos X (anno 110) ex lege Mamilia postulatus repetundarum damnatus vertit solum homo et inhumanae crudelitatis et flagitiosae avaritiae. Audi nunc quanto opere Cicero hunc hominem admiretur et laudet: *pro Plancio* 29. „*Nam Opimii quidem calamitas utinam ex hominum memoria posset evelli! Vulnus illud reip., dedecus huius imperii, turpitudo populi Romani, non iudicium putandum est. Quam enim illi iudices — graviorem potuerunt reip. infligere securim quam quum illum e civitate eiecerunt qui Praetor finitimo, Consul domestico bello remp. liberarat*"? *pro Sestio* 67. „*unus in hac civitate — praeclare vir de rep. meritus L. Opimius indignissime concidit, cuius monumentum celeberrimum in foro, sepulchrum desertissimum in litore Dyrrhachino relictum est. hunc flagrantem invidia propter interitum C. Gracchi ipse populus Romanus periculo liberavit. alia quaedam civem egregium iniqui iudicii procella pervertit.*" Cicero *in Pisonem* 39. audet componere Rutilii Rufi et Opimii damnationem: „*L. Opimius eiectus est e patria, is qui Praetor et Consul maximis remp. periculis liberarat. Non in eo cui facta est iniuria sed in iis qui fecerunt scelus et conscientiae poena permansit.*" Nempe equitum iudiciis invidiam conflat, ut in *Bruto* 34: „*invidiosa lege Mamilia* (Sallust. *Iug.* 40) *quaestione — civem praestantissimum L. Opimium C. Gracchi interfectorem a populo absolutum cum is contra populi studium stetisset Gracchani iudices sustulerunt.*" Splendidissimos equites sine culpa esse et nocentem reum meritas dedisse poenas demonstrabit Sallustius *Iugurth.* 16. mittitur ad Iugurtham legatio: „*cuius legationis princeps fuit L. Opimius homo clarus et tum in Senatu potens quia consul C. Graccho et M. Fulvio Flacco interfectis acerrime victoriam nobilitatis in plebem exercuerat. Eum Iugurtha — accuratissime recepit, dando et pollicitando perfecit uti fama, fide, postremo omnibus suis rebus commodum regis anteferret.*

Audi nunc Plutarchum quoque candidum hominem et *μισοπόνηρον* sine odio et cupiditate iudicantem 18. 1. *οὗτος μέντοι* (*L. Opimius*) — *κατακτείνας ἀκρίτους* — *Γάϊον Γράκχον καὶ Φούλβιον Φλάκκον* — *οὐκ ἀπέσχετο κλοπῆς, ἀλλὰ πεμφθεὶς ὡς Ἰουγόρθαν τὸν Νομάδα πρεσβευτὴς διεφθάρη χρήμασιν ὑπ' αὐτοῦ καὶ δίκην ὀφλὼν αἰσχίστην δωροδοκίας ἐν ἀτιμίᾳ κατεγήρασε μισούμενος καὶ προπηλακιζόμενος ὑπὸ τοῦ δήμου.* Expulsum esse ex civitate et res ipsa arguit et „*sepulchrum desertissimum in litore Dyrrhachino.*" et Asconii Pediani testimonium pag. 17. „*Notum est Opimium in praetura Fregellas cepisse — eundemque in consulatu Fulvium Flaccum consularem et C. Gracchum tribunicium oppressisse, ob quam invidiam postea iudicio circumventus est et in exsilium actus.*" Asconius quoque innocentis rei vicem dolere videtur (*ob quam invidiam* et *circumventus*), sed neminem decipiet. Quanto melius Velleius Paterc. II. 7. optimus auctor praeterquam ubi eum adulatio transversum agit: „*crudeles mox quaestiones in amicos clientesque Gracchorum habitae sunt. Sed Opimium virum alioqui sanctum et gravem damnatum postea iudicio publico memoria ipsius saevitiae nulla civilis persecuta est misericordia.*" Hoc verum est, merito damnatus est sed damnati miseritum est neminem propter pristinae crudelitatis recordationem. Hunc tamen hominem laudat Cicero, qui Gracchis maledicere solet.

incertis homines in vita mentibus errant.

Agesilaus.

Agesil. 1. 12. *Ἀγησιλάῳ δὲ καὶ τοῦτο ὑπῆρξεν ἴδιον ἐλθεῖν ἐπὶ τὸ ἄρχειν μὴ ἀπαίδευτον ἄρχεσθαι.* Legendum *μὴ ἀπαίδευτον* ΤΟΥ *ἄρχεσθαι*, ut dicitur *ἀπαίδευτος ἀρετῆς* et *ἀπαίδευτος μουσικῆς* in *Cyropaed.* III. 3. 55.

Saepe *ἀήθης* sic componitur *ἀήθης τοῦ κακῶς ἀκούειν*, ut in vita *Pompeii* 49. 1. *ἀήθη τοῦ κακῶς ἀκούειν.* Demosthenes in *Midiana* pag. 538. 1. *ταῦτα κινεῖ, ταῦτ' ἐξίστησιν ἀνθρώπους αὐτῶν ἀήθεις ὄντας τοῦ προπηλακίζεσθαι.*

Agesil. 2. 1. ἐν δὲ ταῖς ἀγέλαις τῶν συCτρεφομένων παίδων. Revocandum quod optime Muretus correxerat συNτρεφομένων. Quod obmovet Sintenis e vita *Lycurgi* 17. 2. ἤδη δὲ τοῖς τηλικούτοις ἐρασαὶ — συνανεστρέφοντο nihil huc pertinet, ut vides. cf. cap. 3. 19. πολλοὶ δὲ — διὰ τὸ συντετράφθαι — συνέπραττον αὐτῷ (*Agesilao*) προθύμως, ubi συντεΘράφθαι scribendum.

Agesil. 2. 21. τὸν Ἀρχίδαμον ἐζημίωσαν οἱ Ἔφοροι γήμαντα γυναῖκα μικράν· οὐ γὰρ βασιλεῖς, ἔφασαν, ἄμμιν ἀλλὰ βασιλείδια γεννάσει. Scribendum ἀμῖν et γεννασεῖ.

Agesil. 3. 1. (*Alcibiades*) χρόνον οὔπω πολὺν ἐν τῇ πόλει διΑΓΩΝ αἰτίαν ἔσχε τῇ γυναικὶ τοῦ βασιλέως Τιμαίᾳ συνεῖναι. Frequens mendum pro διαγαγών.

Agesil. 3. 11. διὰ ταῦτα τῆς Λακεδαίμονος Ἀλκιβιάδης ὑπεξῆλθε φοβηθεὶς τὸν Ἆγιν. Fugit Plutarchum ratio. Alcibiades non ὑπεξῆλθεν *clam urbe egressus est*, sed propalam a Spartanis in Asiam missus anno 412 Thucyd. VIII. 12. Venerat Spartam anno 415 et non ita diu ibi moratus a Timaea amatus esse narratur, quae si anno 414 ex eo peperit per biennium postea Spartae fuit odiosus Agidi, quem contra oderat, non ob adulterium uxoris, sed propter rerum gestarum gloriam.

Agesil. 3. 3. *Alcibiades* αἰτίαν ἔσχε τῇ γυναικὶ τοῦ βασιλέως Τιμαίᾳ συνεῖναι καὶ τὸ γεννηθὲν ἐξ αὐτῆς παιδάριον (L. παιδίον ἄρρεν) οὐκ ἔφη γιγνώσκειν ὁ Ἆγις ἀλλ' ἐξ Ἀλκιβιάδου γεγονέναι. τοῦτο δὲ οὐ πάνυ δυσκόλως τὴν Τίμαιαν ἐνεγκεῖν φησὶ Δοῦρις ἀλλὰ καὶ ψιθυρίζουσαν οἴκοι πρὸς τὰς Εἱλωτίδας Ἀλκιβιάδην τὸ παιδίον οὐ Λεωτυχίδην καλεῖν· καὶ μέντοι καὶ τὸν Ἀλκιβιάδην αὐτὸν οὐ πρὸς ὕβριν τῇ Τιμαίᾳ φάναι πλησιάζειν ἀλλὰ φιλοτιμούμενον βασιλεύεσθαι Σπαρτιάτας ὑπὸ τῶν ἐξ ἑαυτοῦ γεγονότων.

Quidquid de Alcibiadis et Timaeae amoribus narratur deque Timaeae impudentia et protervitate Alcibiadis id omne fabulosum et commenticium esse complura suadent ut credam. Primum nemo Veterum praeter unum Plutarchum de ea re quidquam inaudivit. Plutarchus tribus locis idem memoriae prodidit nostro loco et in *Alcibiade* 23. 39. *Alcibiades* Τίμαιαν τὴν Ἄγι-

δος γυναῖκα τοῦ βασιλέως ϛρατευομένου καὶ ἀποδημοῦντος οὕτω διέφθειρεν ὥϛε καὶ κύειν ἐξ Ἀλκιβιάδου μὴ ἀρνεῖσθαι καὶ τεκούσης παιδίον ἄρρεν ἔξω μὲν Λεωτυχίδην καλεῖσθαι, τὸ δ' ἐντὸς αὐτοῦ ψιθυριζόμενον ὄνομα πρὸς τὰς φίλας καὶ τὰς ὀπαδοὺς ὑπὸ τῆς μητρὸς Ἀλκιβιάδην εἶναι. τοσοῦτος ἔρως κατεῖχε τὴν ἄνθρωπον. ὁ δ' ἐντρυφῶν ἔλεγεν οὐχ ὕβρει τοῦτο πράττειν οὐδὲ κρατούμενος ὑφ' ἡδονῆς ἀλλ' ὅπως Λακεδαιμονίων βασιλεύσουσιν οἱ ἐξ αὐτοῦ γεγονότες. et tertio loco *de tranquillitate animi* pag. 467 *f.* ἀλλὰ διέφθαρταί σοι τὸ γύναιον. οὐκ ἀνέγνωκας οὖν τὸ ἐπίγραμμα τὸ ἐν Δελφοῖς·

Ὑγρᾶς καὶ τραφερᾶς βασιλεὺς Ἆγίς μ' ἀνέθηκεν.

οὐδ' ἀκήκοας ὅτι τούτου τὴν γυναῖκα Τίμαιαν Ἀλκιβιάδης διέφθειρε καὶ τὸ γεννηθὲν Ἀλκιβιάδην ἐκάλει ψιθυρίζουσα πρὸς τὰς θεραπαινίδας. Haec igitur solus Plutarchus commemorat ab uno teste accepta, quem nominat in *Agesilao:* ὥς φησι Δοῦρις (ὁ Σάμιος). Nihil huiusmodi Xenophonti innotuit, nihil Theopompo, Ephoro, Callistheni caeterisque. Xenophon *Hellen.* III. 3. 2. inducit Agesilaum Leotychidae ita dicentem: ὃν τὺ καλεῖς πατέρα οὐκ ἔφη σε εἶναι ἑαυτοῦ. cui Leotychidas: ἀλλ' ἤ πολὺ κάλλιον εἰδυῖα μήτηρ ΚΑΙ ΝΥΝ ἜΤΙ φησίν. Si Timaea amore incensa non celasset rem τὰς φίλας καὶ τὰς ὀπαδούς, quomodo id in iudicio latere potuisset et non statim in vulgus emanasset? Quomodo Timaea non sensit se ea dedecoris confessione filio posthac et contumeliam et calamitatem parare quam passus est, ubi nata est suspicio eum ex adulterio esse susceptum. Sed Agis eum numquam pro suo agnovit, dicet aliquis. Reddet Agesilaus causam in Xenophontis *Hellen.* III. 3. 2. ὁ Ποτειδὰν — σευ ψευδομένω κατεμάνυσεν ἐκ τῶ θαλάμω ἐξελάσας σεισμῷ τὸν σὸν πατέρα. — ἀφ' οὗ γὰρ οὐκ ἐφάνη ἐν τῷ θαλάμῳ δεκάτῳ μηνὶ τὺ ἔφυς (nam sic legendum). Plutarchus in *Agesilao* 3. 35. Ἀγησίλαος ἔφη καὶ τὸν Ποσειδῶνα καταμαρτυρεῖν τοῦ Λεωτυχίδου τὴν νοθείαν ἐκβαλόντα σεισμῷ τοῦ θαλάμου τὸν Ἆγιν· ἀπ' ἐκείνου δὲ πλέον ἢ δέκα μηνῶν διελθόντων γενέσθαι τὸν Λεωτυχίδην. Agis ex mensium computatione negavit filium suum esse, sed quod Plutarchus addit (Agesil. 3. 4.) οὐκ ἔφη γιγνώσκειν ἀλλ' ἐξ Ἀλκιβιάδου γεγονέναι, non ab antiquis testibus accepit. Neque enim Agis uxorem repudiavit. Sic et Ariston rex Spartanorum (apud Herodotum VI. 63.)

ubi audivit se filio auctum *ἐπὶ δακτύλων συμβαλλόμενος τοὺς μῆνας εἶπε ἀπομόσας· „οὐκ ἂν ἐμὸς εἴη.“* Utrumque componit Pausanias III. 8. 7. *προπέτειαν δὲ τὴν Ἀρίστωνος ἐς Δημάρατον καὶ Ἆγις ἐς τὸν παῖδα ἔσχε Λεωτυχίδην καί οἱ κατά τινα οὐκ ἀγαθὸν δαίμονα ἐσῆλθεν ἐς ἐπήκοον τῶν ἐφόρων εἰπεῖν ὡς οὐχ αὑτοῦ νομίζοι τὸν Λεωτυχίδην.* Pausanias, qui haec (ut puto) a Theopompo sumsit manifesto existimat et Aristonem et Agidem in errore versatos esse et incerta suspicione filium genuinum repudiasse. De Alcibiade ne verbum quidem. Qui scripsit sub Platonis nomine dialogum *Alcibiadem* I. manifesto ignorabat rumorem esse de Alcibiadis et Timaeae adulterio quum induceret Socratem Alcibiadi ita dicentem: *οὐκ ᾔσθησαι τοῖς Λακεδαιμονίων βασιλεῦσιν ὡς μεγάλα τὰ ὑπάρχοντα, ὧν αἱ γυναῖκες δημοσίᾳ φυλάττονται ὑπὸ τῶν ἐφόρων εἰς δύναμιν μὴ λάθῃ ἐξ ἄλλου γενόμενος ὁ βασιλεὺς ἢ ἐξ Ἡρακλειδῶν.* Quid animi fuisset haec legentibus si scivissent Alcibiadem ipsum postea reginae Spartanorum stuprum obtulisse, ut sua progenies Spartae regnaret, sed nemo ante Duridem id audiverat. Fama erat Agidem morti proximum precibus exoratum Leotychidem pro suo agnovisse. Plutarchus in *Agesilao* 3. 12. *ὁ δὲ παῖς τὸν μὲν ἄλλον χρόνον ὕποπτος ἦν τῷ Ἄγιδι καὶ γνησίου τιμὴν οὐκ εἶχε παρ' αὐτῷ, νοσοῦντι δὲ προσπεσὼν καὶ δακρύων ἔπεισεν υἱὸν ἀποφῆναι πολλῶν παρόντων.* Similia his habet Pausanias III. 8. 7. *ἐπέλαβε μέντοι Ἆγιν μετάνοια ὕστερον καὶ, ἔφερον γὰρ τηνικαῦτα οἴκαδε ἐξ Ἀρκαδίας αὐτὸν νοσοῦντα, ὡς ἐγίνετο ἐν Ἡραίᾳ καὶ τὸ πλῆθος μάρτυρας ἐποιεῖτο ἦ μὴν Λεωτυχίδην ἑαυτοῦ παῖδα ἡγεῖσθαι καί σφισι σὺν ἱκεσίᾳ τε καὶ δακρύοις ἐπέσκηπτε πρὸς Λακεδαιμονίους ταῦτα ἀπαγγέλλειν.* et post pauca: *ἀφίκοντο δὲ καὶ οἱ ἐξ Ἡραίας Ἀρκάδες καὶ ἦσαν τῷ Λεωτυχίδῃ μάρτυρες ὁπόσα Ἄγιδος τελευτῶντος ἤκουσαν.* Perspicuum est nihil horum scire Xenophontem, apud quem Agesilaus dicit: *ὅν τὺ καλεῖς πατέρα οὐκ ἔφη σε εἶναι ἑαυτοῦ.* Theopompi fortasse haec narratio est post Xenophontem nata. sed quicumque haec memoriae prodidit credebat Agidem levi suspicione tantum ductum esse et nihil comperisse, quum diceret *ἦ μὴν Λεωτυχίδην ἑαυτοῦ παῖδα ἡγεῖσθαι.*

Sed constat tamen, dicat aliquis, Agidem pessime Alcibiadem odisse, propter uxoris stuprum scilicet. Est haec Plu-

tarchi quoque opinio scribentis in *Alcibiade* 24. 8. ὁ δ' Ἆγις ἐχθρὸς μὲν ὑπῆρχεν αὐτῷ διὰ τὴν γυναῖκα κακῶς πεπονθώς, ἤχθετο δὲ καὶ τῇ δόξῃ. τὰ γὰρ πλεῖστα γίγνεσθαι καὶ προχωρεῖν δι' Ἀλκιβιάδην λόγος ἦν, τῶν δ' ἄλλων Σπαρτιατῶν οἱ δυνατώτατοι καὶ φιλοτιμότατοι τὸν Ἀλκιβιάδην ἤδη ἐβαρύνοντο διὰ φθόνον. — διεπράξαντο οὖν τοὺς οἴκοθεν ἄρχοντας ἐπιστεῖλαι πρὸς Ἰωνίαν ὅπως ἀποκτενοῦσιν αὐτόν. Plutarchus duas causas commemorat alteram fictam, alteram unice veram. Agis non oderat Alcibiadem uxoris moechum: neque enim repudiavit uxorem neque eam, quam tanto opere neglexerat, perdite amasse videtur. Subnata est ei suspicio mensium numerum computanti, sed non habebat Timaeam probri compertam. Sed invidebat Agis gloriae Alcibiadis, τὰ γὰρ πλεῖστα προχωρεῖν δι' Ἀλκιβιάδην λόγος ἦν, neque hercle iniuria. Si Agesilaus φιλότιμος ὢν Lysandri potentiam ferre non poterat, quid animi fuisse putemus Agidi adversus peregrinum et veterem hostem? Si Agidis animus ob Alcibiadis iniuriam ira incensus fuisset quam facile eum ὁ ὑγρᾶς καὶ τραφερᾶς βασιλεύς aut Spartae aut in Asia opprimere potuisset. Non Agis, sed τῶν ἄλλων Σπαρτιατῶν οἱ δυνατώτατοι literas in Ioniam a magistratibus mittendas curaverunt ut Alcibiades de medio tolleretur. Est operae pretium de his Thucydidem audire VIII. 45. Ἀλκιβιάδης — τοῖς Πελοποννησίοις ὕποπτος ὢν καὶ ἀπ' αὐτῶν ἀφικομένης ἐπιστολῆς πρὸς Ἀστύοχον ἐκ Λακεδαίμονος ὥστ' ἀποκτεῖναι. ἦν γὰρ καὶ τῷ Ἄγιδι ἐχθρὸς καὶ ἄλλως ὕποπτος ἐφαίνετο — ὑποχωρεῖ δείσας παρὰ Τισσαφέρνην. Factum id est anno 411. iam antea Spartae Alcibiades Agidi obtrectabat. Thucyd. VIII. 12. *Alcibiades*, inquit, *Ephorum Endium secreto monuit* καλὸν εἶναι δι' ἐκείνου (*Alcibiadis*) ἀποστῆσαί τε Ἰωνίαν καὶ βασιλέα ξύμμαχον ποιῆσαι Λακεδαιμονίοις καὶ μὴ Ἄγιδος τὸ ἀγώνισμα τοῦτο γενέσθαι. ἐτύγχανε γὰρ τῷ Ἄγιδι αὐτὸς διάφορος ὤν. Etiam sine uxoris probro haec Agidem male urebant. Etiam anno 404. literae in Asiam missae sunt ut Alcibiades de medio tolleretur (et brevi post periit) sed non ab Agide. Isocrates περὶ ζεύγους pag. 355 *b*. ἐπειδὴ κατέστησαν οἱ τριάκοντα — Λακεδαιμόνιοι καὶ Λύσανδρος ὁμοίως ἔργον ἐποιήσαντο ἐκεῖνον ἀποκτεῖναι. Lysander studio habebat deditque operam ut Alcibiades occideretur, non Agis.

Superest igitur solus Duris testis et auctor de Alcibiadis et Timaeae amoribus et de petulantissimo Alcibiadis dicto *οὐ πρὸς ὕβριν οὐδ' ὑφ' ἡδονῆς τῇ Τιμαίᾳ πλησιάζειν ἀλλ' ὅπως τῶν Σπαρτιατῶν βασιλεύσουσιν οἱ ἐξ ἐκείνου γεγονότες*, non est haec sani et sobrii hominis oratio. Ubi autem hoc iecit? Spartaene? quis credat? an in Ionia apud exercitum? etiam minus. Restat ut nusquam ita dixerit, idque propius vero est.

Quam futilis testis et mendax Duris fuerit Plutarchus ipse luculenter declarat. In vita *Alcibiadis* 12. 7. *ἃ δὲ Δοῦρις ὁ Σάμιος Ἀλκιβιάδου φάσκων ἀπόγονος εἶναι προστίθησι τούτοις — οὔτε Θεόπομπος οὔτ' Ἔφορος οὔτε Ξενοφῶν γέγραφεν οὔτ' εἰκὸς ἦν.* Quod se dixit *Ἀλκιβιάδου ἀπόγονον εἶναι* non cogitavit ineptus ita se aut avum suum aut aviam ex Alcibiadis stupro genitam esse fateri. Similiter in *Pericle* 28. 5. *Δοῦρις δ' ὁ Σάμιος τούτοις ἐπιτραγῳδεῖ πολλὴν ὠμότητα τῶν Ἀθηναίων καὶ τοῦ Περικλέους κατηγορῶν, ἣν οὔτε Θουκυδίδης ἱστόρηκεν οὔτ' Ἔφορος οὔτ' Ἀριστοτέλης, ἀλλ' οὐδ' ἀληθεύειν ἔοικεν.* Non obscure utroque loco quam nihil homini credat ostendit. Disertius etiam in *Pericle* 28. 12. *Δοῦρις — οὐδ' ὅπου μηδὲν αὐτῷ πρόσεστιν ἴδιον πάθος εἴωθε κρατεῖν τὴν διήγησιν ἐπὶ τῆς ἀληθείας.* Nihilominus Plutarchus sine acri delectu testes colligens alibi Duridis testimonia cum Thucydideis componit.

Agesil. 3. 35. *Agesilaus dicebat καὶ τὸν Ποσειδῶ καταμαρτυρεῖν τοῦ Λεωτυχίδου τὴν νοθείαν.* Restituenda vetus lectio *τὸν Ποσειδῶνα.* Scribebatur *τὸν ποσειδ*^{ῶ}, ut *ἀπόλλ*^{ω}, unde natus error non infrequens in libris. Ne Attici quidem sic dicebant nisi in iureiurando *νὴ τὸν Ποσειδῶ, μὰ τὸν Ἀπόλλω.*

Agesil. 6. 35. *καὶ κατασφάξας ἔλαφον ἐκέλευσεν ἀπάρξασθαι τὸν ἑαυτοῦ μάντιν, οὐχ Ὥσπερ εἰώθει τοῦτο ποιεῖν Ὁ ὑπὸ τῶν Βοιωτῶν τεταγμένος.* Soloeca haec verborum compositio est: deleto articulo reponendum: *Ὅσπερ εἰώθει τοῦτο ποιεῖν ὑπὸ τῶν Βοιωτῶν τεταγμένος.*

Quod sequitur: *οἱ Βοιωτάρχαι πρὸς ὀργὴν [κινηθέντες] ἔπεμψαν ὑπηρέτας ἀπαγορεύοντες τῷ Ἀγησιλάῳ μὴ θύειν.* Nescio quis quum vellet interpretari quid esset *πρὸς ὀργήν* de suo addidit

κινηθέντες. Satis tamen notum et frequens est *πρὸς ὀργήν*, ut *πρὸς χάριν*, *πρὸς βίαν* et sim. ut in *Solone* 27. 44. *εἶπε πρὸς ὀργὴν ὁ Κροῖσος*, *iratus dixit*, et multis aliis locis.

Agesil. 7. 1. *ἐπεὶ δὲ ἧκεν εἰς Ἔφεσον εὐθὺς ἀξίωμα μέγα — ἦν περὶ τὸν Λύσανδρον — πάντων παρακολουθούντων καὶ θεραπευόντων ἐκεῖνον ὡς ὄνομα μὲν καὶ σχῆμα τῆς ϛρατηγίας τὸν Ἀγησίλαον ὄντα, ἔργῳ δὲ — πράττοντα πάντα τὸν Λύσανδρον.* Mendosa haec sunt nec multum proficimus Reiskii coniectura *ἔχοντα* pro *ὄντα* reponentis. Excidit praepositio et sic scribendum: *ὡς ὄνομα μὲν καὶ σχῆμα τῆς ϛρατηγίας* ΠΕΡΙ *τὸν Ἀγησίλαον ὄντα.*

Agesil. 7. 31. (*Lysander*) *παρεκάλει θεραπεύειν ἰόντας τὸν βασιλέα καὶ τοὺς* ΜΑΛΛΟΝ *αὐτοῦ δυναμένους*. Non aliter dicebant omnes quam *μέγα*, *μεῖζον*, *μέγιϛον δύνασθαι*, et *πολύ*, *πλέον*, *πλεῖϛον δύνασθαι*, quamobrem ΜΕΙΖΟΝ corrigendum.

Agesil. 8. 5. *ἀχθόμενος οὖν ὁ Λύσανδρος λέγει πρὸς αὐτόν* „*Ἤιδεις ἄρα σαφῶς, Ἀγησίλαε, τοὺς φίλους ἐλαττοῦ*Ν." „*Ἤιδειν, ἔφη, τοὺς ἐμοῦ μεῖζον δύνασθαι βουλομένους.*" Inepte repetitum *ᾔδειν* sanum non est. Suspicor olim sic scriptum fuisse: — *ἐλαττοῦν*. ΝΗ ΔΙ', *ἔφη*, *τούς* ΓΕ *ἐμοῦ μεῖζον κτέ.* Xenophon, quem in his omnibus Plutarchus sequitur et describit, *Hellen.* III. 4. 9. *προσελθὼν εἶπεν· Ὦ Ἀγησίλαε, μειοῦν μὲν ἄρα σύ γε τοὺς φίλους ἠπίϛω. Ναὶ μὰ Δί', ἔφη, τούς γε βουλομένους ἐμοῦ μείζους φαίνεσθαι.*

Agesil. 8. 8. *καὶ ὁ Λύσανδρος* „*Ἀλλ' ἴσως, ἔφη, ταῦτα σοὶ λέλεκται βέλτιον ἢ ἐμοὶ πέπρακται.*" in vita *Lysandri* 23. 51. sic scribitur: „*Ἀλλ' ἴσως μὲν, ὦ Ἀγησίλαε, σοὶ λέλεκται μᾶλλον ἢ ἐμοὶ πέπρακται.*" et in Xenophontis *Hellen.* III. 4. 9. *καὶ ὁ Λύσανδρος εἶπεν* „*Ἀλλ' ἴσως καὶ μᾶλλον εἰκότα σὺ ποιεῖς ἢ ἐγὼ ἔπραττον.*" Lysandri dictum et in vita *Agesilai* et apud Xenophontem intelligi non potest. Verum esse arbitror: „*Ἀλλ' ἴσως μὲν ταῦτα σοι λέλεκται μᾶλλον ἢ ἐμοὶ πέπρακται. At fieri potest*, inquit, *ut hoc magis sit a te dictum quam a me factum*, quibus verbis modeste Agesilae criminationem a se amolitur.

Agesil. 8. 16. καὶ ἐδόκει (*Lysander*) μεγάλην ἂν ἀπεργάσασθαι κίνησιν. Sintenis: „*praestatne* δοκεῖ." Imo vero unice verum est δοκεῖ. Plutarchi enim haec opinio est, non Lysandri aequalium.

Saepe δοκεῖ in Plutarchi libris in ἐδόκει conversum vidi.

Agesil. 9. 2. ἐποιήσατο σπονδὰς ὡς τὰς πόλεις αὐτῷ τὰς Ἑλληνικὰς ἀφήσοντος αὐτονόμους βασιλέως. Constanter Graeci dicebant τὰς πόλεις τὰς Ἑλληνίδας, quod reponendum.

Agesil. 9. 23. ἐμισθοῦντο γὰρ οἱ μὴ βουλόμενοι στρατεύεσθαι τοὺς βουλομένους στρατεύεσθαι, οἱ δὲ μὴ βουλόμενοι ἱππεύειν τοὺς βουλομένους ἱππεύειν. Cuius tandem aures τὸ κακόφωνον τοῦτο ferre possunt? Sed facile eluitur mendum ex rei ipsius, qua de agitur, observatione. Xenophon *Hellen.* III. 4. 15. προειπὼν δὲ ὅστις παρέχοιτο ἵππον καὶ ὅπλα καὶ ἄνδρα δόκιμον, ὅτι ἐξέσται αὐτῷ μὴ στρατεύεσθαι, unde Plutarchus 9. 20. προειπὼν εἰ μὴ βούλονται στρατεύεσθαι παρασχεῖν ἕκαστον ἵππον ἀνθ' ἑαυτοῦ καὶ ἄνδρα. Itaque resectis quae male repetita sunt sic legendum: ἐμισθοῦντο γὰρ οἱ μὴ βουλόμενοι στρατεύεσθαι τοὺς βουλομένους ἱππεύειν. Hac enim lege habebant militiae vacationem ut darent pro sese *equitem cum armis et equo.* Vel sic tamen languet sententia: quanto melius Xenophon *Hellen.* III. 4. 15. προειπὼν δὲ ὅστις παρέχοιτο ἵππον καὶ ὅπλα καὶ ἄνδρα δόκιμον ὅτι ἐξέσται αὐτῷ μὴ στρατεύεσθαι, ἐποίησεν οὕτω ταῦτα συντόμως (leg. συντόνως) πράττεσθαι ὥσπερ ἄν τις τὸν ὑπὲρ αὐτοῦ ἀποθανούμενον προθύμως ζητοίη.

Agesil. 10. 21. *Tithraustes* τὸν Ἀγησίλαον ἠξίου διαλυσάμενον ἀποπλεῖν οἴκαδε καὶ χρήματα διδοὺς αὐτῷ προσέπεμψεν. ὁ δὲ τῆς μὲν εἰρήνης ἔφη τὴν πόλιν εἶναι κυρίαν, αὐτὸς δὲ πλουτίζων τοὺς στρατιώτας ἥδεσθαι μᾶλλον ἢ πλουτῶν αὐτός· καὶ ἄλλως γε μέντοι νομίζειν Ἕλληνας καλὸν οὐ δῶρα λαμβάνειν ἀλλὰ λάφυρα παρὰ τῶν πολεμίων. Sumsit haec Plutarchus ex *laude Agesilai* 4. 6. διδόντος δ' αὐτῷ πάμπολλα δῶρα Τιθραύστου εἰ ἀπέλθοι ἐκ τῆς χώρας ἀπεκρίνατο ὁ Ἀγησίλαος· ὦ Τιθραύστα, νομίζεται παρ' ἡμῖν τῷ ἄρχοντι κάλλιον εἶναι τὴν στρατιὰν ἢ ἑαυτὸν πλουτίζειν καὶ παρὰ τῶν πολεμίων λάφυρα μᾶλλον πειρᾶσθαι ἢ δῶρα λαμβάνειν.

Agesil. 11. 10. *ταύτην μὲν ἔπεισε γῆμαι τὸν ΚΟΤΥΝ ὁ Ἀγησίλαος καὶ λαβὼν παρ' αὐτοῦ χιλίους ἱππεῖς καὶ δισχιλίους πελταστὰς αὖθις ἀνεχώρησεν εἰς Φρυγίαν.* Haec quoque, ut reliqua pleraque, sumta sunt ex Xenophontis *Hellen.* IV. 1. 3. ubi rex Paphlagonum non Κότυς sed Ὄτυς appellatur. Scribae et hic et 11. 4. *τὸν βασιλέα τῶν Παφλαγόνων Κότυν*, notissimum nomen regum in Thracia ignoto sibi nomini supposuerunt.

Agesil. 11. 42. *Agesilaus dicit: ἐγὼ γάρ μοι δοκῶ τήναν τὰν μάχαν τὰν περὶ τοῦ ΦιλΑματος ἅδιον ἂν μάχεσθαι πάλιν ἢ πάντα ὅσα τεθέαμαι χρυσία μοι γενέσθαι.* In libris est ΦιλΗματος, quod Muretum secutus Sintenis in Φιλάματος mutavit. Theocritus sic solet· *κενὸν τὸ Φίλαμα λέγοντι*, et:

ἔντι καὶ ἐν κενεοῖσι Φιλάμασιν ἀδέα τέρψις.

sed veri Dorienses Η ex Ε natum in Α non mutant *τίθημι* dicentes et *θησῶ* (*θησεῦμες, θησεῦντι*) et *ἔθηκα* et *θῆκα* et sic in caeteris omnibus. Itaque *τὰν περὶ* ΤΩ *ΦιλΗματος* Agesilao reddendum. In Xenophontis *Agesilao*, quem librum Plutarchus errans genuinum esse putabat, legitur: V. 5. *μάχεσθαί γε μέντοι πάλιν τὴν αὐτὴν μάχην ὄμνυμι πάντας θεοὺς ἦ μὴν μᾶλλον βούλεσθαι ἢ πάντα μοι ὅσα ὁρῶ χρύσεα γενέσθαι.* Ultima sic accipiunt: *quam mihi omnia quae cerno aurea fieri*, neque alium sensum vocabula Graeca admittunt. Sed quam sit haec absurda sententia vel Midae exemplo cognosci potest. Paullo meliora Plutarchus habet: *ἢ πάντα ὅσα τεθέαμαι χρυσία μοι γενέσθαι*, id est *quam* habere me *omnia quae in vita spectavi ornamenta aurea*, ut apud Theophrastum *περὶ ἀναισθησίας* XIV. 4. *λέγοντός τινος „πόσους οἴει κατὰ τὰς Ἠρίας πύλας ἐξενηνέχθαι νεκρούς;" πρὸς τοῦτον εἰπεῖν „ὅσοι ἐμοὶ καὶ σοὶ γένοιντο."* Sed ne sic quidem dictum est Agesilao satis dignum et omnino levia haec amatoria historiae gravitatem dedecent, praesertim in tam magno et tam praeclaro viro.

Praeterea scribendum: *χαλεπὸν εἰπεῖν εἰ πάλιν* ἌΝ (pro *αὖ*) — *ἐκαρτέρησε* (pro *ἐνεκαρτέρησε*) *μὴ φιληθῆναι.*

Agesil. 12. 2. *καὶ συνῆγεν ἀμφοτέρ*ΟΥΣ *ὢν ξένος ὁ Κυζικηνὸς Ἀπολλοφάνης.* et sententia et compositio verborum *ἀμφοτέρ*ΟΙΣ requirit. Xenophon *Hellen.* IV. 1. 29. *Ἀπολλοφάνης ὁ Κυζικηνός,*

ὃς καὶ Φαρναβάζῳ ἐτύγχανεν ἐκ παλαιοῦ ξένος ὢν καὶ Ἀγησιλάῳ κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον ἐξενώθη.

Agesil. 12. 26. ἐὰν μὲν ἄλλον ἐκπέμψῃ βασιλεὺς ςρατηγὸν ἔσομαι μεθ' ὑμῶν, ἐὰν δ' ἐμοὶ παραΔΙδῷ τὴν ἡγεμονίαν οὐδὲν ἐλλείψω προθυμίας ἀμυνόμενος ὑμᾶς. Legendum παραδῷ, ut ἐκπέμψῃ. Est in talibus certa quaedam concinnitas membrorum ut praesens praesenti, aoristus aoristo respondeat. Xenophon de re eadem *Hellen.* IV. 1. 37. ἐὰν βασιλεὺς ἄλλον ςρατηγὸν πέμπῃ, — ἐὰν μέντοι μοι (leg. ἐμοὶ) τὴν ἀρχὴν προστάττῃ.

Agesil. 12. 26. *Pharnabazus ad Agesilaum ita dicit:* ἐγὼ γὰρ ἐὰν μὲν ἄλλον ἐκπέμψῃ βασιλεὺς ςρατηγὸν ἔσομαι μεθ' ὑμῶν, ἐὰν δ' ἐμοὶ παραδῷ τὴν ἡγεμονίαν οὐδὲν ἐλλείψω προθυμίας ἀμυνόμενος ὑμᾶς καὶ κακῶς ποιῶν ὑπὲρ ἐκείνου. Apud Xenophontem, unde haec descripta sunt, *Hellen.* IV. 1. 37. legitur: — ἐὰν μέντοι ἐμοὶ τὴν ἀρχὴν προστάττῃ [τοιοῦτόν τι ὡς ἔοικεν ἡ φιλοτιμία ἐςίν] εὖ χρὴ εἰδέναι ὅτι πολεμήσω ὑμῖν ὡς ἂν δύνωμαι ἄριςα. Lectoris annotatio in libri margine τοιοῦτόν τι ὡς ἔοικεν ἡ φιλοτιμία ἐςίν a Pharnabazi persona prorsus abhorrens etiam Plutarchi testimonio spuria esse arguitur.

Agesil. 13. 19. ἈΝΑφέρεται γοῦν ἐπιςόλιον αὐτοῦ πρὸς Ἰδριέα τὸν Κᾶρα τοιοῦτον. Deleta praepositione scribendum: φέρεται ἐπιςόλιον, quod (ut Latinum *ferri*) est in ea re perpetuum.

Agesil. 15. 43. τοῦ δὲ Περσικοῦ νομίσματος χάραγμα τοξότην ἔχοντος ἀναζευγνύων ἔφη μυρίοις τοξόταις ὑπὸ βασιλέως ἐξελαύνεσθαι τῆς Ἀσίας· τοσούτων γὰρ εἰς ἈΘΗΝΑΣ καὶ Θήβας κομισθέντων καὶ διαδοθέντων τοῖς δημαγωγοῖς ἐξεπολεμώθησαν οἱ δῆμοι πρὸς τοὺς Σπαρτιάτας. Si quid Xenophonti credimus Athenienses nihil acceperunt. *Hellen.* III. 5. 1. Τιθραύςης — πέμπει Τιμοκράτην τὸν Ῥόδιον εἰς Ἑλλάδα δοὺς χρυσίον εἰς πεντήκοντα τάλαντα ἀργυρίου καὶ κελεύει πειρᾶσθαι πιςὰ τὰ μέγιςα λαμβάνοντα διδόναι τοῖς προεςηκόσιν ἐν ταῖς πόλεσιν ἐφ' ᾧτε πόλεμον ἐξοίσειν πρὸς Λακεδαιμονίους. ἐκεῖνος δ' ἐλθὼν δίδωσιν ἐν Θήβαις μὲν Ἀνδροκλείδᾳ τε καὶ Ἰσμηνίᾳ καὶ Γαλαξιδώρῳ, ἐν Κορίνθῳ δὲ Τιμολάῳ τε καὶ Πολυάνθει, ἐν Ἄργει δὲ Κύλωνί τε

καὶ τοῖς μετ' αὐτοῦ. 'Αθηναῖοι δὲ καὶ ΟΥ ΜΕΤΑΛΑΒΟΝΤΕϹ *τούτου τοῦ χρυσίου ὅμως πρόθυμοι ἦσαν εἰς τὸν πόλεμον.* Non ita videbatur Theopompo, quem (ut puto) Pausanias sequitur III. 9. 8. *Τιθραύστης ἄνδρα Ῥόδιον Τιμοκράτην ἐς τὴν Ἑλλάδα πέμπει χρήματα ἄγοντα. — οἱ δὲ τῶν χρημάτων μεταλαβόντες Ἀργείων μὲν Κύλων τε εἶναι λέγονται καὶ Σωδάμας, ἐν Θήβαις δὲ Ἀνδροκλείδης καὶ Ἰσμηνίας καὶ Ἀμφίθεμις, μετέσχε δὲ καὶ* ΑΘΗΝΑΙΟϹ *Κέφαλος καὶ Ἐπικράτης καὶ ὅσοι Κορινθίων ἐφρόνουν τὰ Ἀργείων Πολυάνθης τε καὶ Τιμόλαος.* Disertissimum hoc testimonium est et satis constat circa illa tempora (anno 395 Timocrates in Graeciam venit) Cephalum et Epicratem Athenis summae reip. praefuisse. Cephalus enim est, qui cum Archino lapsam remp. sustinuit et restituit, de quo diximus in *Mnemosyne* 1875 pag. 13 et 15. Dinarchus *adv. Demosthenem* pag. 100. 3. *τότε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, — ὁ καταλυθεὶς ὑπ' ἐκείνων (τῶν Λακεδαιμονίων) δῆμος — πάλιν ἡγεμὼν ἦν τῶν Ἑλλήνων — συμβούλους ἔχων Ἀρχῖνον καὶ Κέφαλον τὸν Κολυττέα.* Ridetur Cephalus in Aristophanis *Ecclesiazusis* anno 392, et in eadem fabula Epicrates, triennio postquam a rege Persarum largitione corrupti esse narrantur. Ecquid sit in ea narratione veri sciri non potest. Numquam est de ea re quaestio habita: itaque neque Xenophon quidquam comperti habere potuit, neque Theopompus, sed rumores et suspiciones vulgi secutus uterque memoriae prodidit. Iniecta est quidem eius rei mentio quum Ismenias Thebanus (*Hellen.* V. 2. 35) apud iniquos iudices causam de capite diceret: *κατηγορεῖτο δὲ τοῦ Ἰσμηνίου καὶ ὡς βαρβαρίζοι καὶ ὡς ξένος τῷ Πέρσῃ ἐπ' οὐδενὶ ἀγαθῷ τῆς Ἑλλάδος γεγενημένος εἴη καὶ ὡς τῶν παρὰ βασιλέως χρημάτων μετειληφὼς εἴη*, quod non est triplex crimen sed unum et idem, quod apud cupidos iudices facile fidem invenit quamquam nihil est compertum, ut ex iis quae apud Xenophontem statim sequuntur facile colligitur.

Agesil. 16. 13. *βουλευέσθω τοίνυν ἐκεῖνος, ἡμεῖς δὲ δὴ πορευόμεθα.* In aliis legitur *ἡμεῖς δ' ἤδη*, quod verum est, sed praeterea coniunctivus requiritur: *ἡμεῖς δ' ἤδη πορευώμεθα. Sumat ille sibi*, inquit, *spatium ad deliberandum, at nos statim ingrediamur iter.*

Agesil. 18. 5. λέγει δὲ τὴν μάχην ὁ Ξενοφῶν ἐκείνην οἵαν οὐκ ἄλλην τῶν ΠΩΠΟΤΕ γενέσθαι. Nimium hoc quidem est et falsum. Melius Xenophon *Hellen.* IV. 3. 16. διηγήσομαι δὲ καὶ τὴν μάχην· καὶ γὰρ ἐγένετο οἵα οὐκ ἄλλη τῶν Γ' ἘΦ' ἩΜΩΝ. Suspicor igitur Plutarchum dedisse: οἵαν οὐκ ἄλλην τῶν ΤΟΤΕ γενέσθαι.

Agesil. 19. 16. (*Agesilaus*) τὴν δεκάτην ἀπέθυε τῶν ἐκ τῆς ἈCIAC λαφύρων ἑκατὸν ταλάντων γενομένην, Xenophon *Hellen.* IV. 3. 21. δεκάτην τῶν ἐκ τῆς ΛΕΙΑC τῷ θεῷ ἀπέθυσεν οὐκ ἐλάττω ἑκατὸν ταλάντων. Perspicuum est Xenophontem τῶν ἐκ τῆς ἈCIAC scripsisse pro ΛΕΙΑC. Non possunt enim *manubiae* τὰ ἐκ τῆς λείας appellari.

Agesil. 20. 1. ὁρῶν ἐνίους τῶν πολιτῶν — δοκοῦντας εἶναί τινας καὶ μεγάΛΑ φρονοῦντας. Neque μεγάλα φρονεῖν neque μεγαλοφρονεῖν Plutarcho usitata sunt sed μέΓΑ φρονοῦντας legendum.

Agesil. 23. 29. *Agesilaus dictitabat:* εἰ δίκαιοι πάντες γένοιντο μηδΕΝ ἀνδρείας δεήσεσθαι. Lege μηδΕΝΑ.

Agesil. 24. 28. ἡμέρα γὰρ αὐτὸν ἐν τῷ Θριασίῳ πεδίῳ κατέλαβεν [καὶ κατέλαμψεν] ἐλπίσαντα νυκτὸς προσμίξειν τῷ Πειραιεῖ. Dittographiam vides manifestam. Rei natura postulat: ἡμέρα κατέλαβεν αὐτόν, ut saepe dicitur νὺξ κατέλαβεν nox *oppressit.* Plane alienum a sententia est: *dies, sol, eum radiis illustravit,* quasi in clara luce Sphodrias fulgeret.

Agesil. 27. 1. ἐν δὲ Μεγάροις — ἀναβαίνοντος αὐτοῦ — σπάσμα καὶ πόνΟΝ ἰσχυρΟΝ ἔλαβε τὸ ὑγιὲς σκέλος. Non est haec Graeca oratio τὸ σκέλος λαμβάνει πόνΟΝ, sed πόνΟC λαμβάνει τὸ σκέλος ex ipsa rei natura, et similia his sexcenta sunt ὕπνος με λαμβάνει, φόβος, ὑποψία, θαῦμά με λαμβάνει. Vera lectio est in plerisque libris, sed meliores testes et in his Sangermanensis liber saepe mendosas scripturas exhibent, ut h. l. πόνον ἰσχυρόν, quod nauci non est.

Agesil. 28. 23. *Agesilaus* ἐξέπραξε τὸν πόλεμον ἐλπίζων αὐτοῖς

μὲν [αὐτονόμου] τῆς Ἑλλάδος ὅλης ὑπαρχούσης, ἐκσπόνδων δὲ τῶν Θηβαίων γενομένων καιρὸν εἶναι δίκην λαβεῖν παρ' αὐτῶν. Rectissime Sintenis: „*ipsum istud* αὐτονόμου *suspectum Emperio vereor ne delendum sit.*" Sic lux affulget: ὅλη ἡ Ἑλλὰς ὑπῆρχε τοῖς Λακεδαιμονίοις. Ὑπάρχειν τινί esse *favere alicui*, *stare ab alicuius partibus* satis est notum ac frequens, ut in *Anabasi* I. 1. 4. Παρύσατις μὲν δὴ ἡ μήτηρ ὑπῆρχε τῷ Κύρῳ. et in *Hellen.* VII. 5. 5. ὁ μέντοι Ἐπαμεινώνδας ἐλογίζετο ἐν Πελοποννήσῳ σφίσιν ὑπάρχειν Ἀργείους τε καὶ Μεσσηνίους. Apud Demosthenem pag. 384. 24. Thebani Philippo ὅλην τε τὴν πόλιν καὶ σφεῖς ὡμολόγουν ὑπάρξειν αὐτῷ.

Agesil. 29. 1. συμβάντος — τοῖς Θηβαίοις — εὐτυχήματος οἷον οὐ γέγονεν ἄλλΟΙC Ἕλλησι πρὸς Ἕλληνας ἀγωνισαμένοις. Loquendi usus postulat: οἷον οὐ γέγονεν ἄλλΟ Ἕλλησι, deinde nescio quis ἄλλο ad sq. Ἕλλησιν accommodavit.

Agesil. 30. 24. *Agesilaus in concione dixit* ὅτι τοὺς νόμους δεῖ σήμερον ἐᾶν καθεύδειν, ἐκ δὲ τῆς CΗΜΕΡΟΝ ἡμέρας κυρίους εἶναι πρὸς τὸ λοιπόν. Rectissime Sintenis annotavit „*exspectabam* ἐκ δὲ τῆς αὔριον. *cl. apoph.* 191 *c.* 214 *b.*" Ut enim nemo potest simul dormire et pugnare, sic leges non possunt simul dormire et valere. Recipiendum omnino est ἐκ δὲ τῆς ΑΥΡΙΟΝ, ut in apoph. 119 *c.* ἐκέλευσε τοὺς νόμους ἀπὸ τῆς αὔριον κυρίους εἶναι. et pag. 214 *b.* τοὺς ὄντας νόμους καλῶς ἔχον ἐστὶ κυρίους ἀπὸ τῆς αὔριον εἶναι.

Agesil. 32. 8. πορευόμενον δὲ πρῶτον τῆς φάλαγγος τὸν Ἐπαμεινώνδαν ἐδείκνυσάν τινες τῷ Ἀγησιλάῳ· κἀκεῖνος — πολὺν χρόνον ἐμβλέψας αὐτῷ καὶ συμπαραπέμψας τὴν ὄψιν [οὐδὲν ἢ] τοσοῦτον μόνον εἶπεν· „Ὦ τοῦ μεγαλοπράγμονος ἀνθρώπου." Ubi οὐδὲν ἢ deleveris sana et Graeca oratio erit. Quid notius quam τοσοῦτον μόνον εἶπεν, ut in *Pompeio* 60. 13. τοσοῦτον μόνον — βοήσας. et alibi passim.

Agesil. 32. 40. *Thebanos excessisse e Laconica* οἱ μὲν ἄλλοι λέγουσι χειμώνων γενομένων ἀπιέναι καὶ διαρρεῖν ἀτάκτως, οἱ δὲ τρεῖς μῆνας ἐμμεμενηκότας ὅλους. Non sunt haec inter se con-

traria, sed et hoc verum est et illud. Per tres ferme menses Thebani in Laconica manserunt omnia ferro et igne vastantes, deinde ob hyemis asperitatem abierunt. Xenophon Hellen. VI. 5. 50. οἱ δὲ Θηβαῖοι — ἀπιέναι ἐβούλοντο ἐκ τῆς χώρας ὅτι ἑώρων ἐλάττονα τὴν στρατιὰν καθ' ἡμέραν γιγνομένην, τὰ δὲ ὅτι σπανιώτερα τἀπιτήδεια ἦν· τὰ μὲν γὰρ ἀνήλωτο, τὰ δὲ διήρπαστο, τὰ δὲ ἐξεκέχυτο, τὰ δὲ κατεκέκαυτο. πρὸς δ' ἔτι καὶ χειμὼν ἦν.

Agesil. 32. 44. Θεόπομπός φησιν ἤδη τῶν Βοιωταρχῶν ἐγνωκότων ἀπαίρειν ἀφικέσθαι πρὸς αὐτοὺς Φρίξον ἄνδρα Σπαρτιάτην παρ' Ἀγησιλάου δέκα τάλαντα κομίζοντα τῆς ἀναχωρήσεως μισθὸν ὥστε τὰ πάλαι δεδογμένα πράττουσιν αὐτοῖς ἐφόδιον παρὰ τῶν πολεμίων προσπεριγενέσθαι.

Quam parum sit Theopompo sine locuplete teste credendum Plutarchus demonstrat, qui subridens addit: τοῦτο μὲν οὖν οὐκ οἶδ' ὅπως ἠγνόησαν οἱ ἄλλοι, μόνος δὲ Θεόπομπος ᾔσθετο.

Agesil. 36. 27. σκώπτειν αὐτοῖς — ἐπῄει καὶ λέγειν ὅτι τοῦτο ἦν τὸ μυθολογούμενον· Ὠδίνειν ὄρος, εἶτα μῦν ἀποτεκεῖν. Non est usitatum in talibus orationem indirectam ponere: itaque duabus literulis correctis scribendum: ὬδινΕΝ ὄρος, εἶτα μῦν ἀπΕτεκΕΝ. Hanc ipsam historiolam narrans Athenaeus pag. 616 *d.* scribit: Τάχως — Ἀγησίλαον σκώψας — ἰδιώτης ἐγένετο. — τὸ δὲ σκῶμμα ἦν·

Ὤδινεν ὄρος, Ζεὺς δ' ἐφοβεῖτο, τὸ δ' ἔτεκεν μῦν.

ὅπερ ἀκούσας ὁ Ἀγησίλαος καὶ ὀργισθεὶς ἔφη „Φανήσομαί σοί ποτε καὶ λέων."

Agesil. 40. 10. *Agesilaus in Aegypto moritur* βιώσας μὲν ὀγδοήκοντα καὶ τέσσαρα ἔτη, βασιλεύσας δὲ τῆς Σπάρτης ἑνὶ τῶν τεσσαράκοντα πλέον καὶ τούτων ὙΠΕΡ τριάκοντα — σχεδὸν ὅλης τῆς Ἑλλάδος ἡγεμὼν — ἄχρι τῆς ἐν Λεύκτροις μάχης.

Agesilaus natus est	anno	441.
rex factus	„	398.
in Asiam profectus	„	396.
revocatur	„	394.
pugna ad Coroneam	„	394.
Leuctra	„	371.
Mantinea	„	362.

Itaque post pugnam Mantineensem ἐγεγόνει ἔτη ἀμφὶ τὰ ὀγδοήκοντα. Xenophon *Agesil.* III. 28. Est operae pretium totum locum apponere: ἤδη μὲν ἐγεγόνει ἔτη ἀμφὶ τὰ ὀγδοήκοντα, κατανενοηκὼς δὲ τὸν Αἰγυπτίων βασιλέα ἐπιθυμοῦντα τῷ Πέρσῃ πολεμεῖν — ἄσμενος ἤκουσεν ὅτι μετεπέμπετο αὐτὸν καὶ ταῦτα ἡγεμονίαν ὑπισχνούμενος. Natus enim anno 441 anno pugnae ad Mantineam (362) erat annorum 79 et sequenti demum anno (aetatis octogesimo) in Aegyptum profectus est. Hinc error in ea re eximendus est ex cap. 36. 6. ῾ΥΠΕΡ ὀγδοήκοντα γεγονὼς ἔτη, imo vero ΠΕΡΙ ὀγδοήκοντα, ut apud Xenophontem ἀμφὶ τὰ ὀγδοήκοντα.

Itaque anno 361 in Aegyptum profectus bellum ibi gessit non per *unum* annum, ut opinantur, sed per annos *quattuor*, et excessit e vita anno 357 postquam annis 361—357 per multos et varios belli casus primum Tachon, deinde Nectanabin armis iuvisset. Mortuus igitur anno 357 ἐβίωσεν ὀγδοήκοντα καὶ τέσσαρα ἔτη, planissime ut Plutarchus memoriae prodidit. Verissimum etiam est quod addit βασιλεύσας τῆς Σπάρτης ἑνὶ τῶν τεσσαράκοντα πλέον, nempe ab anno 398 usque ad 357. Sed falsum et mendosum est quod sequitur: καὶ τούτων ῾ΥΠΕΡ τριάκοντα — ἄχρι τῆς ἐν Λεύκτροις μάχης. Perspicuum enim et certum est spatium hoc esse annorum XXVII (398—371), non ὑπὲρ τριάκοντα. Non est autem Plutarchus in culpa, sed iterum idem scribae error nobis imponit Emendandum: καὶ τούτων ΠΕΡΙ τριάκοντα *per annos* CIRCITER *triginta*. Posuit de more numerum, quem *rotundum* appellare solemus [1]). Sic omnia optime congruunt et testibus sua fides constat. Hoc unum in his mihi sumsi bellum in Aegypto *non intra unius anni spatium confectum esse, sed per plures annos tractum* (361—357). Non erit hoc mirum reputantibus variam belli fortunam, loca longe dissita, lenta itinera. Agesilaus promissam sibi ἡγεμονίαν non adeptus sed tantum conducticiis copiis

---

1) Asconius Pedianus ad *Pisonianam* p. 6. „XXXX *annis ante me Consulem.*" annotavit: „*hic non subtilis computatio annorum facta est, verum summatim tempus comprehensum est ut perinde acceperit ac si dixerit* prope XXXX." — „*Idem Cicero in ea quoque, quam habuit in Catilinam in Senatu, cum octavus decimus dies esset posteaquam factum Sctum ut viderent Consules ne quid resp. detrimenti caperet dixit vigesimum diem habere* (se) *Senatus consultum tamquam* (gladium in vagina reconditum)."

praefectus, classi enim Chabrias praeerat, et summa imperii erat penes Tachon, coactus barbari hominis fastum et ineptias devorare, primum invitus *συνεξέπλευσεν ἐπὶ τοὺς Φοίνικας αὐτῷ παρὰ τὴν ἀξίαν τὴν ἑαυτοῦ καὶ τὴν φύσιν ὑπείκων καὶ καρτερῶν ἄχρι οὗ καιρὸν ἔλαβεν* (Plutarch. 37. 7.). Postquam enim Tachos ex Phoenice se recepit Nectanabis *ἀνεψιὸς ὢν τοῦ* Τάχω a rege Persarum defecit et ab Aegyptiis rex renuntiatus cum Chabria et Agesilao agere coepit ut deserto Tacho ad suas partes transirent. Agesilaus morum Tachi pertaesus et de eo prodendo cogitans misit Spartam qui Tachon criminarentur et collaudarent Nectanabim. *ἔπεμψαν δὲ κἀκεῖνοι*, et duarum legationum verba Spartae audita sunt. Respondent legatis eam rem curaturum Agesilaum, cui scripserant ut id faceret *quod ei e rep. esse videretur.* Itaque Agesilaus turpiter destituto vetere socio et amico copias ad Nectanabim traducit. Plutarchus, ut est candidus ac *μισοπόνηρος*, excandescit ad haec et scribit: *τὸ δικαιότατον ὄνομα τῆς πράξεως προδοσία ἦν.* et acrius etiam in comparatione *Agesilai et Pompeii* 5. 6. (*Agesilaus*) *πιστευθεὶς ἐγκατέλιπε καὶ μετέστη πρὸς τοὺς πολεμοῦντας οἷς ἔπλευσε συμμαχήσων.*

Tachos igitur Sidonem et inde ad regem Persarum profugit. Interea novus rex *ἐκ* Μένδητος exoritur, qui et ipse Agesilaum tentat promissis. Hinc denuo suspiciones et frigus inter Nectanabim et Agesilaum: *ὁ δὲ Ἀγησίλαος ἠγανάκτει μὲν ἀπιστούμενος καὶ βαρέως ἔφερεν, αἰσχυνόμενος δὲ [καὶ] πάλιν μεταστῆναι πρὸς τὸν ἕτερον καὶ τελέως ἀπελθεῖν ἄπρακτος, ἠκολούθησε καὶ συνεισῆλθεν εἰς τὸ τεῖχος.* (38. 20) ubi rectissime Coraes pro *καὶ τελέως* emendavit *ἢ τελέως.* Praecedens *καί* in *καὶ πάλιν* ex uno libro receptum mendosum est. Verum esse arbitror: *αἰσχυνόμενος δὲ* Ἢ *πάλιν μεταστῆναι πρὸς τὸν ἕτερον* Ἢ *τελέως ἀπελθεῖν ἄπρακτος.* Toleravit igitur obsidionem, arte hostes superavit, deinde in loca clausa compulsos occidione occidit. Quis credat haec omnia *intra unius anni spatium* fieri potuisse? Verissima igitur est eorum sententia qui Agesilaum annorum *octoginta* in Aegyptum profectum esse scribunt et *quatuor et octoginta* annos natum excessisse e vita. Confirmantur haec etiam aliunde. Cleombrotus anno 378 cum exercitu in Boeotiam mittitur (cap. 24. 9), *ὁ γὰρ Ἀγησίλαος ὡς ἔτη τεσσαρά-*

κοντα γεγονὼς ἀφ' ἥβης καὶ ϛρατείας ἔχων ἄφεσιν ὑπὸ τῶν νόμων ἔφυγε τὴν ϛρατείαν (recte Stephanus *ϛρατηγίαν*) *ταύτην*, quae sumta sunt ex *Hellenicis* V. 4. 13. *Ἀγησίλαος λέγων ὅτι ὑπὲρ τετταράκοντα ἀφ' ἥβης εἴη καὶ ὥσπερ τοῖς ἄλλοις τοῖς τηλικούτοις οὐκέτι ἀνάγκη εἴη τῆς ἑαυτῶν ἔξω ϛρατεύεσθαι, οὕτω δὴ καὶ βασιλεῦσι τὸν αὐτὸν νόμον εἶναι ἀπεδείκνυ.* Spartae enim ut Romae *sexagenario maior habebat militiae vacationem* et Agesilaus illo tempore annos LXIII. erat natus (441—378).

Quicumque belli ab Agesilao in Aegypto gesti historiam diligenter cognoverit non sine indignatione leget mendacia eius, qui sub Xenophontis nomine latens *Agesilai Encomium* conscripsit II. 30. Idem mirabitur Diodori Siculi negligentiam et socordiam mirifice omnia confundentis XV. 93. ubi vide Wesselingii notam.

Plutarchus in caeteris Xenophontis *Hellenica* potissimum sequitur, in iis quae post proelium ad Mantineam gesta sunt Theopompum auctorem habet. Diligenter autem *Agesilai Encomium* lectitavit, quod ab ipso Xenophonte compositum esse, ut veteres omnes, opinabatur. Cicero ad *Familiar.* V. 12. 7. *Agesilaus neque pictam neque fictam imaginem suam passus est esse* (*ἀπεῖπε μήτε πλαςὰν μήτε μιμηλάν τινα ποιήσασθαι τοῦ σώματος εἰκόνα.* Plutarch. 2. 15. ex eodem fonte, Theopompo). *Unus autem Xenophontis libellus in eo rege laudando facile omnes imagines omnium statuasque superavit.* Primus omnium Valckenarius (ad Herod. III. 134 et IX. 27) intellexit non esse Xenophontis *laudem Agesilai*, sed a Sophista nescio quo suppositam. Collegerat hoc ex oratione et stilo calamistris inusto et a Xenophontea simplicitate multum diverso. Dabo aliud argumentum aliquanto magis *ἀναντίλεκτον*. Legitur in *Agesilao* I. 6. *Ἀγησίλαος τοίνυν* "ΕΤΙ ΜΕΝ ΝΕΟΣ "ΩΝ *ἔτυχε τῆς βασιλείας, ἄρτι δὲ ὄντος αὐτοῦ ἐν τῇ ἀρχῇ ἐξηγγέλθη βασιλεὺς ὁ Περσῶν ἀθροίζων — ϛράτευμα — ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα.* Ain' vero? *ἔτι νέος ὤν.* Agesilaus TRES ET QUADRAGINTA annos natus regnum adeptus est (441—398) et quum in Asiam venit et cum Xenophonte amicitiam coniunxit (anno 396) erat QUADRAGINTA ET QUINQUE annorum. Quis igitur sanus in animum inducere poterit Xenophontem ipsum scripsisse: *ἔτι νέος ὢν τῆς βασιλείας ἔτυχεν*? Habent hoc exacta aetate senes, ut eos qui

circiter quadraginta annos nati sint *adolescentes* aut *adolescentulos* appellent. Sed Xenophon ubi primum in Asia vidit Agesilaum erat ipse annorum XXXIII. cf. Sallust. Catil. 49. „„*Catulus ex petitione Pontificatus odio incensus quod extrema aetate maxumis honoribus usus ab adolescentulo Caesare victus discesserat.*" Erat tum ille *adolescentulus* XXXVII annorum et designatus Praetor.

Non minus aperte falsum est quod olim eruditi credebant, Agesilaum a Xenophonte *institutum esse.* Cicero *de Oratore* III. 34. 139. *Aliisne igitur artibus hunc Dionem instituit Plato, — aut Xenophon Agesilaum?* Xenophon natus anno 429 a. Chr., ut in *Novis Lectt.* demonstravimus, annorum erat TRIGINTA TRIUM (429 – 396) quum in Agesilai annos XLV nati amicitiam reciperetur, et qui Agesilaum praeceptis Socraticis ab eo institutum esse opinantur parum videntur Agesilai indolem et ingenium cognitum habere.

Τοσοῦτον ἄρα ἦν τότε σκότος πρὸ τῆς ἀληθείας.

Cn. Pompeius.

Pompeii 1. 5. οὔτε γὰρ μῖσος οὕτως — ἄγριον ἐπεδείξαντο Ῥωμαῖοι πρὸς ἕτερον ϛρατηγὸν ὡς τὸν Πομπηΐου πατέρα Στράβωνα. Desideratur praepositio in hac verborum compositione prorsus necessaria: ὡς ΠΡΟΣ τὸν Πομπηΐου πατέρα.

Pompeii 7. 14. πρὶν ἐν ᾿ΕΜβολαῖς ὑσσῶν γενέσθαι τὰς φάλαγγας. Male repetita praepositio est et legendum πρὶν ἐν ΒΟλαῖς ὑσσῶν γενέσθαι, ut in *Caesare* 44. 22. μέχρι οὗ ὑσσῶν βολῆς ἐντὸς (*intra teli iactum*) γένωνται. Obmovet Sintenis *Coriol.* 9. 30. ὡς δ᾽ ἦσαν ᾿ΕΜβολαὶ δοράτων καὶ τοῦ Μαρκίου προεκδραμόντος οὐκ ἀντέσχον οἱ κατὰ ϛόμα, sed vera scriptura haec est: ὡς δ᾽ ἦσαν ᾿ΕΝ βολΑΙΣ δοράτων. Graeci et praesertim Polybius et Plutarchus Romanorum *pila* ὑσσούς appellant. In *Evangel. Joh.* 19. 13. in omnibus libris fideli concordia legitur: πλήσαντες σπόγγον ὄξους καὶ ῾ΥΣΣΩΠΩΙ περιθέντες προσήνεγκαν αὐτοῦ τῷ ϛόματι. Ex densa caligine claram lucem fecit admirabilis Camerarii emendatio ῾ΥΣΣΩΙ ΠΕριθέντες. Nesciebant scribae veteres quid esset ὑσσῷ. Itaque notum sibi vocabulum ὑσσώπῳ substituerunt, quod abhorret prorsus a sententia.

Scilicet is scribis labor est, ea cura quietos sollicitat?

Minime gentium.

Pompeii 7. 16. τέλος δὲ Κάρβωνος αὐτοῦ περὶ τὸν Ἄρσιν ποταμὸν ἱππέων συχνὰς ἴλας ἀφέντος. Non erat in terris flumen Ἄρσις. Scribendum Αἶσιν. Strabo pag. 217 Cas. ὅριον δὲ τῆς χώρας ταύτης (*Galliae Cisalpinae*) — ὁ Αἶσις ποταμός, ὕστερον δὲ ὁ Ῥουβίκων. et sic saepius in Italiae descriptione.

Pompeii 8. 7. *Pompeius re praeclare gesta victrices legiones ad Syllam adduxit.* ὡς εἶδεν ὁ Σύλλας — τὴν στρατιὰν παρεστῶσαν εὐανδρίᾳ τε θαυμαστὴν καὶ διὰ τὰς κατορθώσεις ἐπηρμένην καὶ ἹΛΑρὰν. Non congruit ἱλαρὸς cum rei natura. Non erant enim διὰ τὰς κατορθώσεις *in hilaritatem* et laetitiam *effusi* sed *ferociebant* et *magnos spiritus gerebant.* Itaque scribendum: ἐπηρμένην καὶ ΓΑΥραν. Frequens est apud Plutarchum γαῦρος, γαυριᾶν, γαυρίαμα, γαυροῦσθαι, quod idem est ac μέγα φρονεῖν. cf. *Anton.* 33. 14. γαῦρος ὢν καὶ ὑψηλός. *Demetr.* 28. 20. ὑψηλὸς καὶ γαῦρος ἐν τοῖς ἀγῶσιν. *Pyrrh.* 28. 19. γαῦρος ὑπὸ τῆς νίκης, et sic saepius alibi.

Pompeii 8. 10. *Sylla a Pompeio imperator salutatus imperatorem eum resalutavit* οὐδενὸς ἂν προσδοκήσαντος ἀνδρὶ νέῳ καὶ μηδέπω βουλῆς μετέχοντι κοινώσΑσθαι τοὔνομα τοῦτο Σύλλαν. Coniuncta sunt ἂν προσδοκήσαντος, οὐδεὶς ἂν προσεδόκησεν. *nemo exspectasset* FORE *ut Sylla adolescentem nondum Senatoria aetate eo nomine appellaret.* Itaque κοινώσΕσθαι reponendum.

Frequentissimum hoc genus vitii est, quo omnes libri commaculantur, sed vitium tamen certum et apertum.

Pompeii 11. 2. ἐδέξατο (*Pompeius*) — γράμματα Σύλλα κελεύοντΑ (optime Sintenis κελεύοντΟΣ) εἰς Λιβύην πλεῖν καὶ πολεμεῖν Δομιτίῳ κατὰ κράτος ἠθροικότι πολλαπλασίαν δύναμιν ἧς ἔχων Μάριος οὐ πάλαι διεπέρασεν ἐκ Λιβύης εἰς Ἰταλίαν καὶ συνέχΕΙ τὰ Ῥωμαίων πράγματα Mendosum est imperfectum συνέχΕΙ et emendandum συνέχΕΕ.

Sintenis *κελεύοντος* reponens aptissime contulit locum 13. 1. *γράμματα κομίζεται Σύλλα προστάττοντος ἀφιέναι — τὴν στρατιάν.*

Pompeii 14. 17. *πυθόμενος δὲ καὶ καταπλαγεὶς τοῦ Πομπηΐου τὴν τόλμαν ἀνεβόησε δὶς ἐφεξῆς „θριαμβευσάτω."* Duplicato vocabulo scribendum: *„θριαμβευσάτω, θριαμβευσάτω."*

Pompeii 17. 16. *Φασὶν ἐν συγκλήτῳ πυθομένου τινὸς καὶ θαυμάζοντος εἰ Πομπήϊον ἀνθύπατον οἴεται δεῖν ἐκπεμφθῆναι Φίλιππος· „Οὐκ ἔγωγε" φάναι τὸν Φίλιππον „ἀλλ' ἀνθ' ὑπάτων."* Cicero *pro lege Manilia* 21. 62. „*Quo quidem tempore quum esset nonnemo in Senatu qui diceret* Non oportere mitti hominem privatum pro consule; *L. Philippus dixisse dicitur* Non se illum sua sententia pro consule sed pro consulibus mittere." cf. Philippicam XI. 8.

Pompeii 21. 10. *Pompeius ad Senatum scripsit ὡς Κράσσος μὲν ἐκ παρατάξεως νενίκηκε τοὺς μονομάχους, αὐτὸς δὲ τὸν πόλεμον ἐκ ῥιζῶν [παντάπασιν] ἀνῄρηκεν.* Quam fatuum est *παντάπασιν* additum verbis *ἐκ ῥιζῶν*, quod quid esset interpretari volens nescio quis in margine *παντάπασιν* adscripsit.

Pompeii 25. 21. *de lege Gabinia ὅθεν ἐνίσταντο τῷ νόμῳ πλὴν Καίσαρος, οὗτος δὲ συνηγόρει [τῷ νόμῳ].* Quis putidum additamentum et aurem laedens retinere volet?

Pompeii 25. 27. *Κάτλου δὲ κατὰ τοῦ νόμου ΠΡΟΣελθόντος.* Quid est in tali re *προσελθεῖν*? Sententia est: *quum Catulus ad dissuadendam legem prodiisset* (Rostra conscendisset); itaque *ΠΑΡελθόντος* verum est. Similiter in vicinia lege: *Ῥωσκίου δὲ ΠΑΡελθόντος οὐδεὶς ἤκουσεν*, pro *προσελθόντος.*

Pompeii 25. 32. *quum quaesivisset Lutatius Catulus ex populo dissuadens legem Gabiniam, τίνα ἕξετε ἄλλον ἂν ἀπολέσητε τοῦτον, ἐκ μιᾶς γνώμης ὑπεφώνησαν ἅπαντες „ΣΕΑΥΤΟΝ."* Divisim scribendum: *σὲ αὐτόν.* Cicero *pro lege Manilia* XX. 59. (Lutatius Catulus) *quum ex vobis quaereret, si in uno Cn. Pompeio omnia poneretis, si quid eo factum esset, in quo spem essetis*

habituri; cepit magnum suae virtutis fructum ac dignitatis quum omnes prope una voce IN IPSO [vos spem habituros esse] *dixistis.* Emblema esse eliminandum vel Plutarchi locus declarat.

Pompeii 27. 26. *Pompeius praedones* ἔτι λανθάνοντας ἐξιχνεύων καὶ λαμβάνων ἐκόΜΙζεν ὡς αὐτοὺς ἑαυτοῖς ἀνήκεϛα συνειδότας. Quid certius esse potest quam Reiskii emendatio ἐκόΛΑζεν? Sed Sintenis: „*non probo*" sit pro ratione voluntas.

Pompeii 30. 25. ὅρος ζητεῖν — ὅπΟΥ καταφυγοῦσα διασώτει τὴν ἐλευθερίαν. Sintenis: „ὅποι *Reiskii ceteri.*" Cur non statim recepit? Quis credat ποῦ ἄπει; et similes plebeii sermonis sordes Plutarchi orationem commaculasse? Phrynichus pag. 45. ΠΟΙ ἄπει; συντάσσεται διὰ τοῦ Ι, ΠΟΥ δὲ ἄπει διὰ τοῦ Υ ἁμάρτημα. Castigat aequalium errorem pervulgatum, quo etiamnunc multi multorum loci infecti sunt, ubi non est „*anceps discernere quid scriptorum arbitrio condonandum, quid librariorum negligentiae tribuendum sit,*" ut Lobeckio videtur. Non difficilius enim haec discernuntur quam Latina UBI et QUO.

Pompeii 32. 46. ἐν οἷς ἦν Ὑψικρατία παλλακίς — Ὑψικράτην γοῦν αὐτὴν ὁ βασιλεὺς ἐκάλει. Scribendum ex certa et perpetua analogia Ὑψικράτ∈ΙΑ.

Pompeii 33. 15. *Tigranes castra Romana ingressurus iubetur ex equo descendere:* καὶ ταῦτα οὖν ὁ Τιγράνης ἐπείθετο καὶ τὸ ξίφος αὐτΟΙC ἀπολυσάμενος παρεδίδου. Optime sic emendavit Reiskius pro ἀποΔυσάμενος, sed αὐτοῖς quoque mendosum est. Leg. αὐτΟC ἀπολυσάμενος. *Ex equo* iussus *descendit*, *gladium* sua sponte *deposuit.*

Pompeii 33. 18. *quum Tigranes in eo esset ut Pompeio ad genua accideret* ὁ Πομπήϊος ἔφθη τῆς δεξιᾶς αὐτοῦ λαβόμενος προσαγαγέσθαι καὶ πλησίον ἱδρύσασΘΑΙ ἑαυτοῦ — τῶν μὲν ἄλλων ἔφησε δεῖν αἰτιᾶσθαι Λεύκολλον. Emendandum est πλησίον ἱδρύσΑC ἑαυτοῦ, id est καθίσας.

Praeterea ἕξειν — βασιλεύCειν receptum oportuerat pro βασιλεύειν, et ἡμίμνΑΙον pro absurdo ἡμίμν∈ον, quod Codex optimus

sed scatens vitiis orthographicis obtulit. Paucis ante versibus idem optimus testis pro ἀφηρῆσθαι dedit ἀφήρησθε, sed quis talia curabit?

Pompeii 36. 30. οὐ τοῦτο ἔλεγεν εἶναι θαυμαστὸν ἀλλ' ὍΤΙ μὴ λίθοις βάλλει τοὺς ἀπαντῶντας. Fert Graece loquentium consuetudo ut dicatur ЄΙ μή pro ὍΤΙ μή.

Post pauca ubi scribit: ταύτης μὲν ἦν [καὶ] γενεᾶς καὶ αἵματος ἡ Στρατονίκη, expunge καί. Ludit enim in versu Homerico:

ταύτης τοι γενεῆς τε καὶ αἵματος εὔχομαι εἶναι.

et dixerat presse verba poëtae secutus ταύτης μὲν ἦν γενεᾶς ΤЄ καὶ αἵματος ἡ Στρατονίκη.

Pompei. 42. 25. *Pompeius Mytilenae* ἡσθεὶς τῷ θεάτρῳ περιεγράψατο τὸ εἶδος αὐτοῦ καὶ τὸν τύπον ὡς ὅμοιον ἀπεργασόμενος [τὸ] ἐν Ῥώμῃ, μεῖζον δὲ καὶ σεμνότερον. Admonitus senties τὸ sententiae inimicum esse delendum.

Pompeii 44. 20 τούτων μέντοι τῶν ὀνειδῶν κοινωνητέον οἰκείοις Πομπηΐου γενομένοις. Supplendum: κοινωνητέον ἊΝ ἮΝ, *si cum Pompeio affinitatem contraxissemus.*

Pompeii 46. 1. de tertio Pompeii triumpho scribit: ἡλικίᾳ δὲ τότε ἦν, ὡς μὲν οἱ κατὰ πάντα τῷ Ἀλεξάνδρῳ παραβάλλοντες αὐτὸν καὶ προσβιβάζοντες ἀξιοῦσι, νεώτερος τῶν τριάκοντα καὶ τεττάρων ἐτῶν, ἀληθείᾳ δὲ τοῖς τετταράκοντα προσῆγεν. Sed haec ἀλήθεια nihil habet veri. Plutarchus in his Livium sequitur, qui quam sit in notandis temporibus indiligens et socors alibi multis ostendimus. Tamen nihil est facilius quam illorum temporum et illorum virorum chronologiam liquido scire. Pompeius natus est anno 106 a. Chr. pridie Calendas Octobres et triumphum de Mithridate duxit anno 61 pridie Calendas Octobres *natali suo.* Plinius H. N. 37. 2. „*tertio triumpho quem* (Pompeius) *pridie Kalendas Octobres die natalis sui egit.*" Itaque illo ipso die annos XLV natus erat. Quid igitur illis facias qui, ut eum Alexandro magno similem per omnia facerent, annos XXXIII natum tum fuisse mentirentur, quid Livio (et Plutarcho), qui ei tribuunt annos *circiter* quadraginta?

Νᾶφε καὶ μέμνασ' ἀπιστεῖν.

Addit Plutarchus: Ὡς ὤνητό γ' ἂν ἐνταῦθα τοῦ βίου παυσάμενος ἄχρι οὗ τὴν Ἀλεξάνδρου τύχην ἔσχεν. In libris est ὤνητο, ὤνατο, ὤνοιτο, quorum ὤνατο verum est. Deinde perinepte γε in tali re interponitur. Legendum igitur: ὡς ὤνατ' ἂν ἐνταῦθα τοῦ βίου παυσάμενος. *quam praeclare cum eo actum fuisset si illo tempore excessisset e vita!*

Cf. Ciceronem in *Tuscul. Quaestt.* I. 35. ibique interpretes.

Pompeii 47. 18. *Caesar Consul creatus* εὐθὺς θεραπεύων τὸν ἄπορον καὶ πένητα κατοικίας πόλεων καὶ νομὰς ἀγρῶν ἔγραφεν. Egregie placet Reiskii emendatio: τὸν ἄπορον καὶ πένητα ὌΧΛΟΝ, nisi quod ὄχλον post ἄπορον inseruit.

Pompeii 48. 2. Βύβλῳ τε γὰρ εἰς ἀγορὰν [τῷ ὑπάτῳ] κατιόντι — ἄφνω προσπεσόντες. Potuitne alieniore loco quam hoc prorsus supervacaneum τῷ ὑπάτῳ interponi? Bibulum esse Caesaris in Consulatu collegam paullo ante dixerat 47. 21.

Pompeii 52. 20. *habebat Pompeius* τέσσαρα τάγματα στρατιωτῶν, ὧν ἘΠέχρησε δύο Καίσαρι δεηθέντι πρὸς τὸν ἐν Γαλατίᾳ πόλεμον. Ἐπικίχρημι non est verbum Graecum, nedum ἐπιχράω, unde Lexicorum conditores ἐπέχρησε repetunt. Restituendum est simplex ὧν ἜΧρησε δύο, quo verbo et reliqui omnes et Plutarchus in ea re constanter utuntur. cf. 56. 16. τὰς δυνάμεις ἀπαιτῶν ἃς ἔχρησεν αὐτῷ. et 57. 20. κομίζων ἐκ Γαλατίας ἣν ἔχρησε Πομπήϊος Καίσαρι στρατιάν, et passim.

Pompeii 53. 1. ἐπὶ τούτοις δὲ θαυμασΤΩθεὶς καὶ ἀγαπηθείς. Faex Graeculorum θαυμαστοῦν dicebat pro θαυμάζειν, ut ἀναστατοῦν pro ἀνιστάναι, et alia huiuscemodi, quae nonnumquam irrepunt in scripta antiquiorum. Itaque reponendum θαυμασθείς, quod Graeci omnes in ea re semper habent in ore.

Pompeii 53. 35. ἐπεὶ δ' ἀνεῖλεν ἡ τύχη τὸν ἔφεδρον τοῦ ἀγῶνος εὐθὺς ἦν εἰπεῖν τὸ κωμικόν·

ὡς ἄτερος πρὸς τὸν ἕτερον ὑπαλείφεται,
τὼ χεῖρέ θ' ὑποκονίεται.

Κακόμετρος et nihil habens senario simile prior versiculus ex

Editorum errore natus est. Lege: ὡς ἅτερος πρὸς τὸν ἕτερον
ὑπαλείφεται τὼ χεῖρέ θ' ὑποκονίεται.
qui suavissimus senarius est et Aristophane non indignus.

Pompeii 57. 1. ἐκ τούτου δὲ Πομπήϊος ἐν Νεαπόλει νοσήσας ἐπισφαλῶς ἀνέρρωσε. Πραξαγόρου δὲ πείσαντος τοὺς Νεαπολίτας ἔθυσαν ὑπὲρ αὐτοῦ σωτήρια. Dicebant veteres ἡ Νέα πόλις, ἐκ Νέας πόλεως, ἐν Νέᾳ πόλει, unde τὸ ἐθνικὸν formatur Νεοπολίτης. Sic dicitur ἡ Μεγάλη πόλις et ὁ Μεγαλοπολίτης, ὁ Ἄρειος πάγος et ὁ Ἀρεοπαγίτης, Ἀβώνου τεῖχος et Ἀβωνοτειχίτης, Μόψου ἑςία et Μοψοεςηνός, et sic in aliis sexcentis. Haec igitur apud Plutarchum tantum non ubique a scribis ad suam συνήθειαν accommodata passim nobis corrigenda sunt, ut in vita *Alexandri* 9. 5. Ἀλεξάνδρου πόλιν προσηγόρευσεν, pro Ἀλεξανδρόπολιν, et similiter in ceteris.

Praeterea vehementer suspectum est ἀνέρρωσεν. Sententia certa est, ut de eadem re Cicero *Tusc. Quaestt.* I. 35. „*Pompeio quum graviter aegrotaret Neapoli melius est factum.*" Sed ἀναρρωννύναι non significat *convalescere*, sed *pristinum robur ac vires reddere.* Unicus affertur locus ex *Regum Apophth.* p. 182 *b.* νοσήσας μακρὰν νόσον ἀνέρρωσεν, qui liber a Graeculo ex Plutarcheis consarcinatus est. *Pompeio melius factum est* Graece dicitur Πομπήϊος ἐρράϊσεν, ut in vita *Demetrii* 48. 17. νόσος βαρεῖα τὸν Δημήτριον καταλαβοῦσα, et post pauca: μόλις ἐν ἡμέραις τεσσαράκοντα ῥαΐσας.

Sic passim dicitur ῥαΐσαι, ῥᾷων γέγονα, ῥᾷων εἰμί, ῥᾷον ἔσχον ἐκ τῆς νόσου, idque ipsum Plutarchus in eadem re dixerat: νοσήσας ἐπισφαλῶς ἐ ρ ρ ά ϊ σ ε ν.

Pompeii 61. 17. οὕτω δὴ ψηφισάμενος ταραχὴν ὉΡΑΝ καὶ κελεύσας ἅπαντας ἕπεσθαι. Mirificum dicendi genus ψηφισάμενος ταραχὴν ὁρᾶν pro eo, quod Romani dicebant: *tumultum esse decrevit.* Livius XXXIV. 56. *ob eas res tumultum esse decrevit Senatus.* Cicero *Philipp.* VI. 1. 2. *tumultum esse decerni, iustitium indici, saga sumi dixi placere.* Stabilitur autem vulgata scriptura loco in vita *Caesaris* 33. 29. ψηφίζεται ταραχὴν ὁρᾶν.

Pompeii 64. 4. *erant in Pompeii exercitu* ἱππεῖς Ῥωμαίων καὶ Ἰταλῶν τὸ ἀνθοῦν ἑπτακισχίλιοι γένεσι καὶ πλούτΩΙ καὶ

φρονήμασι διαφέροντες. Rescribendum est πλούτΟΙC, ut γένεσι (non γένει) et φρονήμασι (non φρονήματι). In talibus enim singularis cum singulari componitur, pluralis cum plurali. Eupolis apud Stobaeum 43. 9.

ἡμεῖς γὰρ οὐχ οὕτω τέως ᾠκοῦμεν οἱ γέροντες,
ἀλλ' ἦσαν ἡμῖν τῇ πόλει πρῶτον μὲν οἱ ςρατηγοί
ἐκ τῶν μεγίςων οἰκιῶν πλούτῳ γένει τε πρῶτοι.

Plato in *Gorgia* pag. 523 c. πολλοὶ ψυχὰς πονηρὰς ἔχοντες ἠμφιεσμένοι εἰσὶ σώματά τε καλὰ καὶ γένη καὶ πλούτους.

Sic Plutarchus et alibi et in vita *Ciceronis* 10. 27. τῶν πλούτων εἰς ἀγεννεῖς καὶ ταπεινοὺς συνερρυηκότων ἀνθρώπους.

Pompeii 67. 15. Δομίτιος δὲ αὐτὸν ΑΕΙ Ο ΒΑΡΒΟC Ἀγαμέμνονα καλῶν καὶ βασιλέα βασιλέων ἐπίφθονον ἐποίει. Verum vidit Sintenis restituens: Δομίτιος δὲ αὐτὸν ἈΗΝΟΒΑΡΒΟC, sed nescio quomodo in textu reliquit: αὐτὸν ἀεὶ ὁ Αἰνόβαρβος. In optimo omnium Codice est lectio pessima ἀεὶ ὁ βάρβαρος. Sic autem Graeculus nihil cogitans *correxit* scilicet pro ὁ βάρβΟC.

Pompeii 67. 22. ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα πολλὰ λέγοντες ἄνδρα δόξης ἥττονα καὶ πρὸς τοὺς φίλους αἰδοῦς [τὸν Πομπήϊον] ἐξεβιάσαντο. Frigidum additamentum τὸν Πομπήϊον sciolo qui adscripsit lubenter reddimus.

Pompeii 68. 3. Λαβιηνὸς — πρῶτος ἀναςὰς ὤμοσε —, τὰ δὲ αὐτὰ καὶ πάντες ὤμΝΥσαν. Nullus est hic imperfecto locus. Legendum ὤμοσε — πάντες ὤμΟσαν. *Iuravit* primus Labienus, deinde omnes *idem iusiurandum dederunt.*

Post pauca in libris est 68. 16. μέλλοντος αὐτοῦ πρὸς CΚΟΤΟΥC ἈΝαζευγνύειν. Corrigunt πρὸς Σκοτοῦσσαν, sed verior lectio est πρὸς ΣκοτοῦCαν, quia (ut alibi ostendimus) in his formis alterum C omittitur Συρακοῦσαι, Ἀργινοῦσαι, et sic Σκοτοῦσα, Δρυοῦσα caeteraque id genus omnia.

Cf. noster SYLLABUS ERRORUM ad Strabonem in *Miscellan. Criticis* pag. 210 sq. In Plutarchi Codicibus non raro emendata forma integra servata est, ut in *Sertorio* 7. 17. πιτυούσῃ, et in *Pelopida* 29. 22. σκοτούσῃ, et in *Tito* 7. 14. σκοτοῦσαν, et in *Paulo Aemilio* 16. 10. περὶ σκοτοῦσαν, quae omnia Editores depravarunt.

Pompeii 70. 22. Codices: *τότε δὲ ἀλλήλοις μαχόμενοι συνῆσαν.* Recte Coraës *μαχούμενοι*, sed *συνῄεσαν* quod idem reponit non est vera forma. Plutarchus, ut omnes qui eleganter scribebant, utitur formis Atticis *ᾖμεν*, *ᾖτε* et *ᾖσαν*, quas refingunt scribae sedulo, nisi quando in veteri mendo delitescebant ut in CΥΝΗCΑΝ pro *συνῆσαν*.

Pompeii 71. 1. *τὸ Φαρσάλιον πεδίον ἀνδρῶν καὶ ἵππων καὶ ὅπλων Ἀνεπέπλησο.* Plutarchus, ut caeteri boni scriptores, diligenter distinguebat 'ЄΜ*πίμπλημι* et 'ΑΝΑ*πίμπλημι*. *Ἀνάπλεως* enim et *ἀναπιμπλάναι* ponitur de rebus *sordidis*, *spurcis*, *turpibus*, *miseris*, *αἵματος*, *κονίας*, *πηλοῦ* et sim. itaque *τὸ πεδίον ἀνδρῶν Ἀνεπέπλησο* ineptum est pro *Ἐνεπέπλησο*. vid. *Pomp.* 74. 21. *καὶ σὲ δυστυχίας ἀναπλήσασαν τοσαύτης.* Sic 61. 12 mendose legebatur: *ᾧ τις ἐνετύγχανε πάθει — τούτῳ φέρων ἐκεῖνον* 'ЄΝ*επίμπλη*, ubi optimus testis 'ΑΝ*επίμπλει* servavit; id est *ἀνεπίμπλ*Η. Praeterea scribendum *τούτ*ΟΥ *φέρων ἐκεῖνον ἀνεπίμπλη*.

Pompeii 79. 20. *periit Pompeius ἑξήκοντα μὲν ἑνὸς δέοντος* (recte Sintenis *δέοντ*Α) *βεβιωκὼς ἔτη*, *μιᾷ δ' ὕστερον ἡμέρᾳ τῆς γενεθλίου* (*Calendis Octobribus*) *τελευτήσας τὸν βίον.* Etiamnunc Plutarchus fallitur. Pompeius anno 106 natus et occisus anno 48 vixit annos LVIII, non LIX.

Pompeii 80. 29. eximia et palmaris est Emperii emendatio. In libris est: *Καῖσαρ ἐλθὼν εἰς Αἴγυπτον αὔγουστοσ οὕτω καταπεπληγμένην* sine ullo sensu. Scriptum erat in vetusto Codice ΑΓΟΥCΤΟCΟΥΤΟΥΚΑΤΑΠЄΠΛΗCΜЄΝΗΝ. id est, ut Emperius repperit, *ἄγους τοσούτου καταπεπλησμένην*, sed stupidus scriba sibi visus est videre *Αὔγουστος* et errare pergens ΟΥΤΟΥ in *οὕτω* convertit et *καταπεπληγμένην* substituit pro *καταπεπλησμένην*. Plutarchus pro *ἀνάπλεως* et *ἀναπιμπλάναι*, quibus Veteres utebantur *in re spurca et foeda*, solet subinde *κατάπλεως* et *καταπιμπλάναι* scribere concursum vocalium vitans.

Comparat. Agesilai et Pompeii 3. 2. *μεγέθει δυνάμεων*, *ἃς ἐπηγάγετο Πομπήϊος*, *καὶ πλήθει παρατάξεων*, *ἃς ἐνίκησεν*, *οὐδ'*

ἂν ὁ Ξενοφῶν μοι δοκεῖ παραβαλεῖν τὰς Ἀγησιλάου νίκας, ᾧ διὰ τἄλλα καλὰ καθάπερ γέρας ἐξαίρετον δέδοται καὶ γράφειν ὍΟ ΒΟΥΛΟΙΤΟ καὶ λέγειν περὶ τοῦ ἀνδρός. Inest haud dubie in his verbis aculeus in Xenophontem, cui quum scribit datum esse ut de Agesilao QUODLIBET et scriberet et loqueretur, satis ostendit existimare sese Xenophontem in laudibus Agesilai paullo cupidiorem in aliis excessisse modum, in aliis quae vituperanda essent aut verbis elevasse aut silentio praeteriisse. Plutarchus ὁ φιλαληθὴς καὶ μισοπόνηρος quamquam impense Agesilaum diligit et admiratur tamen libere et palam in eo reprehendit quae secus facta aut perfide perpetrata iudicabat.

Agesilaus, ut hoc utar, iustitiam colebat in rebus suis et in vita privata *omnium virtutum hanc primariam esse* dictitans, sed idem in rep. et in causis amicorum ius omne violare solebat. Audi Plutarchum 23. 27. τῷ λόγῳ πανταχοῦ τὴν δικαιοσύνην ἀπέφαινε πρωτεύειν τῶν ἀρετῶν, — ἐν δὲ τοῖς ἔργοις οὐκέτι ταύτην διαφυλάττων τὴν δόξαν ἀλλὰ — τῇ φιλονικίᾳ πολλαχοῦ συνεκφερόμενος καὶ μάλιςα τῇ πρὸς Θηβαίους. Agesilaus levi de causa iram in Thebanos concepit (cap. 6. 41), quae in furorem ae paene rabiem vertit, qua Thebanos funditus exscindere gestiebat (cap. 26. 20) θυμῷ τινὶ καὶ φιλονικίᾳ τοὺς Θηβαίους ἀπολέσαι ζητῶν. cf. 22. 4, 23. 16. Hinc non dubitavit nefarium Phoebidae facinus in media pace summa perfidia arcem Cadmeam occupantis probare (cap. 23. 24.). οὐκ ὤκνησε τῷ Φοιβίδᾳ βοηθῶν λέγειν ἀναφανδὸν ὅτι δεῖ τὴν πρᾶξιν αὐτὴν εἴ τι χρήσιμον ἔχει σκοπεῖν· τὰ γὰρ συμφέροντα τῇ Λακεδαίμονι καλῶς ἔχειν αὐτοματίζεσθαι. De eadem re sic Xenophon *Hellen.* V. 2. 32. *Leontiades proditor arcis Spartam venit:* εὗρε δ' ἐκεῖ τοὺς μὲν ἐφόρους καὶ τῆς πόλεως τὸ πλῆθος χαλεπῶς ἔχοντας τῷ Φοιβίδᾳ — ὁ μέντοι Ἀγησίλαος ἔλεγεν ὅτι εἰ μὲν βλαβερὰ τῇ Λακεδαίμονι πεπραχὼς εἴη, δίκαιος εἴη ζημιοῦσθαι, εἰ δὲ ἀγαθά, ἀρχαῖον εἶναι νόμιμον ἐξεῖναι τὰ τοιαῦτα αὐτοσχεδιάζειν. Scilicet iustitia illi nihil aliud est quam τὸ τοῦ κρείττονος συμφέρον. Nempe Plutarcho teste 37. 34. Λακεδαιμόνιοι τὴν πρώτην τοῦ καλοῦ μερίδα τῷ τῆς πατρίδος συμφέροντι διδόντες οὔτε μανθάνουσιν οὔτε ἐπίςανται δίκαιον ἄλλο πλὴν ὃ τὴν Σπάρτην αὔξειν νομίζουσιν. Qui modo iusiurandum dederant *se omnes Graeciae civitates in libertatem vindicaturos* statim fas omne abrumpunt et

Thebanos fraude circumventos in durissimam servitutem redigunt Agesilao probante. Idem ut Sphodriae scelus maneret impunitum sua potentia effecit. Nihil esse iniquius sentiebant omnes *„at vincat utilitas reip."* et Agesilaus (5. 3.) *τοὺς φίλους οὐκ ἐδύνατο ψέγειν ἁμαρτάνοντας ἀλλὰ καὶ βοηθῶν ἠγάλλετο καὶ συνεξαμαρτάνων αὐτοῖς.*

Quum Spartanos aliae ex aliis calamitates afflixissent et clades exitialis Leuctrica et sociorum defectio et Epaminondas Laconicae infestus instaret, Spartanis *ἐνέπεσε* (cap. 30. 5) *δυσθυμία πολλὴ καὶ πτοία πρὸς τὸ θεῖον ὡς διὰ τοῦτο πραττούσης κακῶς τῆς πόλεως ὅτι τὸν ἀρτίποδα τῆς βασιλείας ἐκβαλόντες εἵλοντο χωλόν.* Ergo propterea Deos iratos esse opinabantur quod regem altero pede claudum creassent, impietatis suae et periurii et perfidiae non meminerant, si Plutarcho credimus. Sed non erat haec aequalium opinio. Xenophon ipse maximus Agesilai et Spartanorum fautor et admirator non dubitavit scribere *Hellen.* V. 4. 1. *οἱ θεοὶ οὔτε τῶν ἀσεβούντων οὔτε τῶν ἀνόσια ποιούντων ἀμελοῦσιν. — Λακεδαιμόνιοι* ΓΑΡ *οἱ ὀμόσαντες αὐτονόμους ἐάσειν τὰς πόλεις τὴν ἐν Θήβαις ἀκρόπολιν κατασχόντες ὑπ' αὐτῶν μόνων τῶν ἀδικηθέντων ἐκολάσθησαν, πρῶτον οὐδ' ὑφ' ἑνὸς τῶν πώποτε ἀνθρώπων κρατηθέντες.*

Multo etiam acrius Xenophon in *Hellen.* VI. 4. 2. idem ostendit. *Prothoo enim pacem suadente ἡ ἐκκλησία ἀκούσασα ταῦτα ἐκεῖνον μὲν φλυαρεῖν ἡγήσατο, ἤδη γάρ, ὡς ἔοικε,* ΤΟ ΔΑΙΜΟΝΙΟΝ ἨΓΕΝ, *ἐπέστειλαν δὲ Κλεομβρότῳ μὴ διαλύειν τὸ στράτευμα. Iam enim*, inquit, *θεοβλάβεια* (*recordia et amentia*) *Spartanos invaserat ut caeci in exitium ruerent. „Ita se res habet, ut plerumque fortunam mutaturus Deus consilia corrumpat."* Vell. Paterc. II. 118. cf. luculentam Ruhnkenii annotationem ad II. 57. *„sed profecto ineluctabilis fatorum vis cuiuscumque fortunam mutare constituit consilia corrumpit."* Dubitari non potest quin et reliqui Graeci et ipsi Lacedaemonii in eadem sententia fuerint, sed magnificae laudes, quibus personatus Xenophon Agesilaum in coelum extulit, veritati offecerunt. Non poterant in animum inducere talem ac tantum virum omnium patriae malorum auctorem et revera *τῆς πατρίδος ἀλιτήριον* fuisse. Non alia res Spartam fregit et perdidit quam inexpiabile Agesilai in Thebanos odium, quos omnibus modis

irritavit. Agesilaus numquam intermissis expeditionibus Thebanorum virtutem acuit eosque nolentes et invitos belli gerendi artem docuit (cap. 26. 11) Idem saevissimos tyrannos Thebanorum cervicibus imposuit, quos opibus auxit, praesidio arcis defendit et iustissima caede interemtos etiam ulcisci conatus est. Idem Thebanorum legatos (22. 4.) contumeliose habuit et ipsum Epaminondam quum Spartam legatus venisset (28. 9.). Conatus est Sophista, qui *laudem Agesilai* conscripsit eum sic excusare ut diceret: (2. 23.) τὰ μὲν δὴ μέχρι τούτου (*usque ad Leuctricam cladem*) κοινῇ αὐτός τε καὶ ἡ πόλις εὐτύχει· ὅσα γε μὴν μετὰ ταῦτα σφάλματα ἐγένετο οὐδεὶς ἂν εἴποι ὡς Ἀγησιλάου ἩΓΟΥΜΕΝΟΥ ἐπράχθη. Hoc quidem nemo dicet, namque quum illa gererentur Agesilaus graviter aegrotans decumbebat, sed dubitari non potest quin exitialis belli solus Agesilaus auctor et turbator fuerit. Offensus in concilio παρρησίᾳ Epaminondae εὐθὺς ἐξήλειψε τὸ τῶν Θηβαίων ὄνομα τῆς εἰρήνης καὶ προεῖπε πόλεμον αὐτοῖς (28. 10.), et Prothoo dissuadente οὐκ ἀνῆκεν ὁ Ἀγησίλαος ἀλλ' ἐξέπραξε τὸν πόλεμον ἐλπίζων — καιρὸν εἶναι δίκην λαβεῖν παρ' αὐτῶν. (28. 22.). Itaque quum Epaminondas infestus Spartae immineret audivit Agesilaus minas τῶν Θηβαίων προκαλουμένων ἐκεῖνον ὀνομαστὶ καὶ διαμάχεσθαι περὶ τῆς χώρας κελευόντων, ὃς τῶν κακῶν αἴτιός ἐστιν ἐκκαύσας τὸν πόλεμον (31. 14.) quod bellum ira magis quam ratione susceptum Plutarchus demonstrat (28. 26.).

Ubi Tissaphernes datam fidem et iusiurandum violavit Agesilaus μάλα φαιδρῷ τῷ προσώπῳ ἀπαγγεῖλαι Τισσαφέρνει τοὺς πρέσβεις ἐκέλευσεν ὡς πολλὴν χάριν αὐτῷ ἔχοι ὅτι ἐπιορκήσας αὐτὸς μὲν πολεμίους τοὺς θεοὺς ἐκτήσατο, τοῖς δ' Ἕλλησι συμμάχους ἐποίησεν *Hellen.* III. 4. 11. Quid dixisset Agesilaus si Thebani post arcem dolo malo occupatam iisdem plane verbis ad eum usi essent? ὦ Ἀγησίλαε, ἐπιορκήσας αὐτὸς μὲν πολεμίους τοὺς θεοὺς ἐκτήσω, τοῖς δὲ Θηβαίοις συμμάχους ἐποίησας. Quid respondere ipsi Tissapherni potuisset ita dicenti: ὦ Ἀγησίλαε, καὶ ἡμεῖς, καθάπερ ὑμεῖς οἱ Λακεδαιμόνιοι, τὴν πρώτην τοῦ καλοῦ μερίδα τῷ τῆς πατρίδος συμφέροντι διδόντες οὔτε μανθάνομεν οὔτε ἐπιστάμεθα δίκαιον ἄλλο πλὴν ὃ τὴν βασιλέως ἀρχὴν αὔξειν νομίζομεν. Tanti est iustitiam in omni re sive privata

sive publica colere et semper iis qui plurimum possunt pollentque tenendum est illud:

οὐκ ἀρετᾷ κακὰ ϝέργα.

Sunt etiam nunc qui iustitiae et aequitati impudenter anteponant τὸ τῆς πατρίδος συμφέρον, sed quid sit τὸ ὡς ἀληθῶς τῆς πατρίδος συμφέρον non est ab hominibus imperii et lucri avidis constituendum, sed multo melius ex Socraticis disputationibus praesertim in *Gorgia* et libris *de Rep.* cognoscetur.

INDEX GRAECUS.

A.

B.

Γ.

Δ.

I.

K.

Π.

Ρ.

Σ.

Φ.

Χ.

Ψ.

Ω.

INDEX LATINUS.

INDEX AUCTORUM.

anea critica.

pulled. Record dropped
?. To be recat.
DF.

02029546